Mauni Mamaga Iifaga

The New Testament in the Mekeo language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Mekeo long Niugini

Wycliffe
BIBLE TRANSLATORS

Mauni Mamaga Iifaga

The New Testament in the Mekeo language of Papua New Guinea
[mek]

Translation by Wycliffe Bible Translators

© 1998 The Bible Society of Papua New Guinea

Print publication, 1998 by The Bible Society of Papua New Guinea

Web version
2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

http://pngscriptures.org

www.ScriptureEarth.org

Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works)
http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri.** Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long http://tokplesbaibel.org. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating.** Na tu, **yu no ken senisim Tok.**

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.

Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela.**

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long

http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

Mauni Mamaga Iifaga

Aka'i Koa'i *Aka'i Ofola'i*

Iifa Faunina Iesu Fouga Mateo Epapua Auga
Mateo . . . . . Mat 1

Iifa Faunina Iesu Fouga Mako Epapua Auga
Mako . . . . . Mak 75

Iifa Faunina Iesu Fouga Luka Epapua Auga
Luka . . . . . Luk 119

Iifa Faunina Iesu Fouga Ioane Epapua Auga
Ioane . . . . . Ioa 204

Apostolo Deo Ega Spirituai Kepinauga
Acts . . . . . Act 258

Paulo Malele Epapua Roma Taonina Kristiano
Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga Roma . . . . . Rom 330

Paulo Malele Epapua Kakaua Korinto Taonina
Kristiano Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga 1 Korinto . 1 Kor 365

Paulo Malele Muniai Epapua Korinto Taonina Kristiano
Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga 2 Korinto . . . . . 2 Kor 401

Paulo Malele Epapua Kalatia Ago Kristiano
Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga Kalatia . . . . . Kal 421

Paulo Malele Epapua Efesus Taonina Kristiano
Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga Efesus . . . . . Efs. 435

Paulo Malele Epapua Filipi Taonina Kristiano
Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga Filipi . . . . . Fil 446

Paulo Malele Epapua Kolose Taonina Kristiano
Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga Kolose . . . . . Kol 454

Paulo Malele Epapua Kakaua Tesalonika Taonina Kristiano
Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga 1 Tesalonika . . . . 1 Tes 462

Paulo Malele Muniai Epapua Tesalonika Taonina Kristiano
Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga 2 Tesalonika . . . . 2 Tes 469

Paulo Malele Epapua Kakaua Timoti Eegai Eulaisa Auga
1 Timoti . . . . . 1 Tim 473

Paulo Malele Muniai Epapua Timoti Eegai Eulaisa Auga
2 Timoti . . . . . 2 Tim 486

Paulo Malele Epapua Taitus Eegai Eulaisa Auga
Taitus . . . . . Tai 494

Filemon
Filemon . . . . . Fim 499

Hibru Pako'a Papiau'i E'i Malele
Hibru . . . . . Hib 501

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

James Malele Epapua Auga
James . . . . . .Jam 529
Peto Malele Epapua Kakaua Auga
1 Peto . . . . . .1 Pet 540
Peto Malele Gua Epapua Auga
2 Peto . . . . . .2 Pet 549
Ioane Malele Epapua Kakaua Auga
1 Ioane. . . . . .1 Ioa 555
Ioane Ega Malele Gua Auga
2 Ioane. . . . . .2 Ioa 564
Ioane Ega Malele Oiso Auga
3 Ioane. . . . . .3 Ioa 566
Jude Malele Epapua Auga
Jude . . . . . .Jud 568
Deo Ioane Maagai Kapa'ina Epafokia Auga Fouga
Revelation . . . . . .Rev 571

Mateo

Iifa Faunina Iesu Fouga Mateo Epapua Auga

Iesu Ufuga Apa E'i Mauni Ninina
(Luka 3:23-38)

1 1 I'ina auga Iesu Kristo, i'a ufu'a apa'a Abraham okogai emai auga, ke
kin Davide okogai emai auga, ega mauni ninina:
2 Abraham gauga auga Aisak. Aisak gauga auga Jakob. Jakob gauga
auga Juda aaga akina fou. 3 Juda gauga Peres ke Sera fou. Isa ina'i
auga Tama. Peres gauga auga Hesron. Hesron gauga auga Ram.
4 Ram gauga auga Amminadab. Amminadab gauga auga Nashon.
Nashon gauga auga Salmon. 5 Salmon gauga auga Boas. Boas ina
Rahab. Ke Boas gauga auga Obed. Obed ina auga Ruth. Obed
gauga auga Jese. 6 Jese gauga auga kin Davide.
Davide gauga auga Solomon. Solomon ina auga Uriah akafa kai,
isa ama Davide eakafania. 7 Solomon gauga auga Rehoboam.
Rehoboam gauga auga Abaija. Abaija gauga auga Asa. 8 Asa gauga
auga Jehoshafat. Jehoshafat gauga auga Joram. Joram gauga auga
Usiah. 9 Usiah gauga auga Jotam. Jotam gauga auga Ahas. Ahas
gauga auga Hesekia. 10 Hesekia gauga auga Manaseh. Manaseh
gauga auga Amon. Amon gauga auga Josia. 11 Ke Josia gauga auga
Jekonia. Jekonia aaga akina fou keagu kinagai, kepamani'ini'i
keafii'i kelao au a'i'i koa i'opo'i Babilon ago a'inai keagu.
12 Ke egae Babilon agogai au a'i'i koa keagu alogai, Jekonia gauga
Shealtiel epamauga. Shealtiel gauga auga Serubabel. 13 Serubabel
gauga auga Abiud. Abiud gauga auga Eliakim. Eliakim gauga auga
Asor. 14 Asor gauga auga Sadok. Sadok gauga auga Akim. Akim
gauga auga Eliud. 15 Eliud gauga auga Eleasar. Eleasar gauga auga
Matan. Matan gauga auga Jakob. 16 Ke Jakob gauga auga Iosepa.

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ke Iosepa auga Maria akafa. Ke Maria Iesu epamauga aka Mesaia keoma.

17 Ega koa emia, Abraham faagagai e'ina mauni ninina 14 emia eake emai Davide faagagai. Ke Davide faagagai isafa mauni ninina 14 emia eake emai, Israel papiau'i kepamani'ini'i keafii'i kelao ago a'inai Babiloniai keagu kinagai. Ke ega'ina kinagai e'ina, mauni ninina 14 emia emai Mesaia[a] emauni.

Iesu Emauni Fouga
(Luka 2:1-7)

18 Ke pau Iesu Mesaia auga ega mauni fouga iina epea oma. Isa ina Maria auga pako'a iifaga kepaapa Iosepa auni'i fekeamage keoma. Kai auni'i akeagu fou koa kai, Maria Deo ega Spiritu ega isapuai epakaisau. Iosepa Maria epakaisau auga eisa elogo kai, Deo ega Spiritu ega isapuai epakaisau auga aelogo. 19 Ke Iosepa Maria auni'i fekeamage keoma auga, Deo maagai alo opai auga kainai, Maria papiau ma'oai ago'iai fepameagaina auga anina aeani. Ega puo iifa epaapa, Maria auni'i kepako'ania fekeamage keoma auga iifaga ogefakeai laa'i gapamia eoma.

20 Kai isa ega'ina opolaga eafiia alogai, kina aga'o gapiai, Lopia ega agelo nipiai isa eapakina penia epainia einaka, "Iosepa, Davide okogai lomai aumu, Maria foafia emu e'a folaoaina, akafamu femia auga mani'ina folopa'aua. Gome imoi Maria gua alogai auga, Deo ega Spiritu ega isapuai eafiia. 21 Isa imoi maguaega agepamauga. Ke imoi ega'ina, aka 'Iesu'[b] fooma, gome isa ifo ega papiau laomai apala ee'iai kania'i ageagamauga," eoma.

22 Ega'ina kapa'i ma'oai ega kemia oma, ega koa Lopia profeta ake'iai kapa'ina mo eifani'i au'i ko'a'i mo fekemia eoma. 23 Ega'ina kapa'i aga'o auga fouga profeta Aisaea iina epapua oma: "Ifiao agu'a faaga fofouga, au aga'o fou akefeufeu auga, ageinae imoi maguaega agepamauga. Ke papiau isa aka Immanuel akeoma." Immanuel[c] i'a mala'aisai auga, "Deo i'a fou aague," auga eifania.

24 Ke Iosepa e'ue aisama, Lopia ega agelo maagai kapa'ina eifa kapulania auga ekapaisa. Ke Maria eafiia auni'i kelao ega e'ai akafa emia. 25 Kai Iosepa akafa Maria fou akefeufeu mo elao imoi maguaega epamauga. Ke imoi epamauga aisama, aka Iesu eoma.

Mako Au'i Kemai Iesu Keisa

2 1 Kai Iesu aemauni koa kai, Herod kin emia Iudea ago e'imaisa. Isa kin emia alogai, Iesu Iudea agogai Beteleme taoninai emauni. Ega

---

[a] **1:17** Hibru malagai, 'Mesaia' ke Grik malagai 'Kristo.' I'ina auga 'Deo ekinaga, oiliai kania ke'efa Auga.' [b] **1:21** 'Iesu' auga Grik malagai, ke Hibru malagai auga 'Joshua.' Aka ega'ina auga 'Lopia papiau kania'i eagamauga auga fouga eifania.' [c] **1:23** Aisaea 7:14

aisama Mako au'i kina e'agau afuga kainai kemai Ierusaleme taoninai.
2 Ke isa Herod eega kelao kepa'ani penia keinaka, “Iudea e'i kin emauni
auga kapai? Lai isa ega mi'imi'i kina e'agau afuga kainai emai aisa puo,
amai amaau afagaina aoma,” keoma.
3 Kin Herod ke Ierusaleme taonina papiau'i ma'oai fou i'ina iifaga a'o
kelogonia aisama, kegaagu auga aekainia. 4 Ke isa Iudea papiau'i e'i
sakedote lopia'i ma'oai, ke Moses ega iifa pamalelega au'i ma'oai fou eifa
kaigugui'i efua aisama, Mesaia kapai agemauni auga epa'aniaina. 5 Ega
aisama isa keifa keinaka, “Iudea agogai Beteleme taoninai agemauni,
gome profeta aga'o Deo ega iifa pukagai iina epapua oma:

6 “ ‘Oi Beteleme, Juda agogai aumu, oi alomuai au akaiki'a aga'o
agemai.
Isa sipi ke'ima au'i koa agemia, Lau e'u papiau Israel papiau'i
age'ima'i.
Ega puo oi Beteleme taonina aumu, taoni e'elemu laa'i kai taoni
akaiki'a ipaumamu,’ ”

keoma. *Mika 5:2*

7 Egae kai Herod ogefakeai Mako au'i eifani'i, ke epa'ani peni'i kina
kapagai ipauma mi'imi'i ega'ina eapakina auga maagai keifania. 8 Egae
kai eulai'i Beteleme taonina kelao kai epaini'i einaka, “Amolao ke imoi
ega'ina fokapu felo alogaina. Ke agoisa aisama, fofiakoa iifa foulaisa ega
koa lau isafa faafai isa faau afagaina laoma,” eoma.
9 Ega'ina au'i kin aina kelogonia efua aisama, kekailai kelao. Ke mi'imi'i
kina e'agau kaina afugai eapakina keisa auga, ago'iai epea elao mo imoi
eagu afuga laagai eapakipo. 10 Isa mi'imi'i imoi eka afuga laagai eapakipo
keisa aisama, alo'i egama alogaina. 11 Ke kemai ega'ina afugai kekoko
aisama, imoi ina Maria fou egae keisa. Ke kelao keloukipo imoi keau
afagaina. Egae kai e'i amu afa'i akaiki'a'i keuka'i fe'a kegupuki'i, ke pipeni
amu'i, gold, ke mulamula foga'i felo'i au'i, ke myrrh keoma auga fou
kekagau'i imoi kepalao penia. 12 Ega'ina afegai Deo nipiai aina'i epalogo
Herod eega fakelao eoma puo, keaga i'oina keafiia kemue ifo'i e'i ago kelao.

Imoi Ina Ama Fou Kepiaukoko Isipto Kelao

13 Isa kemue kelao afegai, Lopia ega agelo nipiai Iosepa eapakina penia
epainia einaka, “Mo'ue imoi moafia ina fou amopiaukoko Isipto amolao. Ke
egae mo foagu felao alapainio kai fomue pugu, gome Herod isa agekapuga
gaaupugua ageoma,” eoma. 14 Ega puo isa gapiai e'ue, imoi eafiia ina fou
ega'ina afuga kepua'afuga Isipto ago kelao. 15 Ke kelao egae mo keagu elao,
Herod emae. I'ina kapa'i kemia, ega koa Lopia profeta ake'iai kapa'ina
eifafoua auga, ko'a mo femia, “Lau gau laifaga Isiptoai epealai.”[d]

---

[d] **2:15** Hosea 11:1

Herod Ega Iifai Imoi Maguae'i Keaupugui'i

16 Herod Mako au'i isa kefogeisa auga elogo aisama, gua ekupu
alogaina. Ke ega au au'i eifa kapula peni'i, Mako au'i isa maagai
kina keifania elogo auga koa i'opoga kina maagai imoi kemauni au'i,
Betelemeai ke pagua kainagai au'i alo'iai imoi maguae inipo'i gua, ke
papagai au'i ma'oai kegaaupugu'i eoma. 17 Isa ega koa ekapaisa auga
profeta Jeremaia Deo ega iifa pukagai kapa'ina eifania auga ko'a mo
femia kainai ekapaisa:

18 "Aufalao aga'o Rama agogai eapepe ke epinapina alogaina aina
kelogonia.
Ega'ina auga Rachel gauga puo'iai eapepe, ke papiau kegapaame
keoma eumaka,
gome isa gauga laa'i kemia." *Jeremaia 31:15*

Imoi Ina Ama Fou Kemue Nasareta Taonina Kelao

19 Herod emae afegai, Lopia ega agelo aga'o Isiptoai nipiai Iosepa
eapakina penia. 20 Ke epainia einaka, "Mo'ue imoi moafia ina fou Israel
ago amolao. Gome imoi kegaaupugua keoma au'i kemae efua," eoma.
21 Ega puo e'ue imoi eafiia ina fou kemue Israel ago kelao. 22 Kai isa
Herod gauga Akelaus ama afuga eafiia Iudea ago e'ima auga fouga elogo
aisama, ega felao auga emani'i. Ke Deo nipiai isa aina epalogo afegai,
Kalilea ago elao. 23 Ke elao taoni aga'o aka Nasareta taoninai eagu. Ke
ega'ina auga Deo ega iifa pukagai profeta ake'iai eifafoua auga ko'a mo
emia. "Isa akeifaga Nasareta auga akeoma."

Ioane Baptista E'ina Einogo
(Mako 1:1-8; Luka 3:1-9, 15-17; Ioane 1:19-28)

3 1 Ega'ina afegai inipo ma'o kelao kai, Ioane Baptista emai Iudea
agogai ago maininai einogo. 2 Ke ega inogoai iina eifa oma, "Emi
laomai apala'i amoumakalaini'i, gome Deo ega agofa'a emai kainagai,"
eoma. 3 Ke isa fouga Deo ega iifa pukagai profeta Aisaea iina epapua oma
koa i'opoga mo ekapaisa:

"Ago maininai aufalao aga'o eagaga einaka,
'Lopia ega keaga amopakaisa ke faugai amopa'opaina.' " *Aisaea 40:3*

4 Ioane ega tiapu auga kamelo faaga'iai kekapai'i, ke peleta a'o faaga'iai
kekapa auga uufa epaafiapia. Ke ega fo'ama auga apela'opu ke meme'uge
feina fou. 5 Ierusaleme taoninai, Iudea ago, ke Jordan ago fofouga papiau'i
kepealai isa eega kelao. 6 Ke e'i laomai apala'i keifafou'i kai, Ioane Jordan
agapugegai baptismo epenii'i.
7 Kai ega'ina alogai Faliseo ke Saduseo ikupuga papiau'i ma'o isa
baptismo epipeni afuga kemai eisa'i aisama epaini'i einaka, "Oi kaapa

apala ipauma gauga koa i'opomi. Oi laomai apala mo okapakapa kai,
paukai Deo kaniami gaagamauga ooma. Kaisau epainimi oi Deo ega
guakupu eegai agopiaukoko eoma? 8-9 Oi ifomi alomiai foloopolaga, 'Lai
Abraham okogai amai puo Deo gauga aumai,' auga agoifania agekaina
folooma. Gome Deo anina ageani koa aisama, i'ina kepo'i Abraham gauga
agepamia'i agekaina. Kai oi emi laomai apala'i foumakalaini'i, ke emi
laomai apala'i oumakalaini'i auga gouga fokapa animi fooge. Ega'ina
gouga auga au aga'o puaga felo eoge koa i'opoga, oi isafa puami felo
fooge, laomai felo'i papiau ago'iai fokapa'i. Egae kai oi Abraham okogai
omai aumi fooma. 10 Ke oi fologo Deo emi laomai apala afa agepenimi
auga, inaina au gomegai efua ekae koa i'opoga. Ke au kapa anina felo
aeoge auga ageisaga, loai agei'afoau.
11 "Lau oi emi laomai apala'i foumakalaini'i laoma puo feisai mo baptismo
lapenimi. Kai muniuai agemai auga ega isapu lau e'u isapu eka'egaina.
Ke lau isa ife kamataga alaafiakae alapua afaekaina. Isa Deo ega Spiritu
isapugai ke loai baptismo agepenimi. 12 Ke isa efua imagai poka eafiia, laiti
felo auga gaafia kai apala auga gaoge me'e eoma. Ega kainai laiti kepaogogo
afugai eapae, laiti felo'i au'i ageafi'i fo'ama keogeoge e'a agelaoaini'i, ke
apala'i au'i ageafi'i lo aealoalo auga alogai age'afo'au'i akeaga."

Iesu Baptismo Eafiia
(Mako 1:9-11; Luka 3:21-22)

13 Ioane einoinogo kai, Iesu baptismo gaafia eoma puo Kalilea agogai
epagai emai Jordan agapugegai Ioane eegai. 14 Kai Ioane Iesu epaapakipo
ke epainia einaka, "Oi lau baptismo fopeniau kai kapa puo lau eeu
lomai?" eoma.
15 Kai Iesu einaka, "Pau lau faagauai kapa'ina femia auga mokapa. I'ina
fakapa ega koa Deo maagai alo opai lao'i mai'i ma'oai ko'a'i mo fekemia,"
eoma. Ega puo Ioane isa baptismo epeniia.
16 Ke Iesu baptismo mo eafiia ke fiakoa mo feisai e'agaukae. Ega aisama
ufa eagalai, Deo ega Spiritu koofi koa i'opoga laagai eake eisa. 17 Ke ufai
aufalao aga'o eifa einaka, "I'ina auga Lau Gau alou ko'agai anina laani
alogaina. Ke isa eegai alou egama alogaina," eoma.

Satani Iesu E'opoisa
(Mako 1:12-13; Luka 4:1-13)

4 1 Iesu Jordan Agapugegai baptismo eafiia afegai, Deo ega Spiritu
Iesu epapea ago maini elaoaina, ega koa tiapolo isa fe'opo eoma.
2 Ke egae ago maininai eani gopegope kapa aga'o aeania elao kina ke gapi
40 aisama, inaega ekimu alogaina. 3 Ega aisama i'opo auga Satani emai
isa e'opoisa einaka, "Oi Deo Gauga koa aisama, i'ina kepo'i mopaini'i
palafa kegamia," eoma.

4 Kai Iesu einaka, “Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma:
‘Papiau aumauni palafa mo akeania akeagu afaekaina.
Kai Deo ega iifa akegai kepealai au'i ma'oai isafa
ani'i fekeani kainai fekepea ke fekeaguaina,’ ”
eoma. *Deuteronomy 8:3*
5 Egae kai Satani Iesu eafiia elaoaina Ierusaleme Deo ega taoniai. Ke
elaoainia mo Deo ega e'a ofaofa au'oniai kua onina ipaumagai epaapa.
6 Egae kai epainia einaka, “Oi Deo Gauga koa aisama, i'ina afugai ifomu
mopiulaiso. Gome Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma:
“ ‘Isa oi faumuai ega agelo ageifa kapula peni'i ake'ima feloiso.
Ke ima'iai akeafiakaeiso ega koa ifemu kepoai afolo'anina,’ ”
eoma. *Sam 91:11,12*
7 Kai Iesu isa ega iifa epamue einaka, “Deo ega iifa pukagai isafa iina
kepapua oma:
‘Oi emu Lopia Deo folo'opo,’
eoma. *Deuteronomy 6:16*
8 Ke tiapolo Iesu eafiia pugu elao iku aga'o onina ipaumagai kai,
agofa'a fofouga ega akaiki'a ke ega felo ala koa auga epakina. 9 Egae kai
epainia einaka, “Oi aloloukipo lau aloau afagainiau koa aisama, i'ina
kapa'i ma'oai oi alapenio,” eoma.
10 Kai Iesu isa epainia einaka, “Satani! Eeuai moapa'au. Gome Deo ega
iifa pukagai iina kepapua oma:
‘Emu Lopia Deo ifogamo foau afagaina, ke Isa mo ega pinauga
fokapa,’
eoma. *Deuteronomy 6:13*
11 Ega aisama Satani Iesu epua'afuga, ke Deo ega agelo kemai Iesu
kepalagaina.

Iesu E'ina Kalilea Agogai Einogo

12 Ega'ina afegai Iesu Ioane kepatipulania auga fouga elogo aisama, emue
Kalilea ago elao. 13 Egae kai Nasareta taonina epua'afuga elao Kapenaum
taoninai eagu. Ega'ina taonina auga a'u aka Kalilea keoma auga eegai,
Sebulun ke Naftali auni'i agoʼiai. 14 Iesu ega koa ekapaisa auga Deo ega iifa
pukagai profeta Aisaea eifania ke iina epapua oma auga ko'a mo emia:
15 Iudea papiau'i laa'i au'i Sebulun ago ke Naftali ago auni'i,
Jordan agapuge apiegai ke Kalilea a'uga niegai keague au'i!
16 Egae ega'ina papiau'i uminagai keague au'i eaea akaiki'a keisa.
Isa mae afuga ogo koa i'opoga afugai keague au'i eaea akaiki'a
eake egefai'i.” *Aisaea 9:1-2*
17 Ega'ina kinagai Iesu e'ina Kalilea agogai einogo einaka, “Oi emi
laomai apala'i amoumakalaini'i, gome Deo ega agofa'a fouga emai eemiai
efua,” eoma.

Iesu Imoi Ekina Kakau'i Au'i
(Mako 1:16-20; Luka 5:1-11; Ioane 1:41-42)

18 Iesu kina aga'ogai Kalilea a'uga foegai epea alogai, au aaga akina
auni'i eisa'i. Ega'ina au'i auga Saimon Peto keoma auga, ke akina Andru
auni'i. Isa ega'ina a'ugai fe'i keogeoge kai eisa'i gome isa inoino au'i.
19 Ega aisama Iesu isa epaini'i einaka, "Omai muniuai amopea. Ke lau
oi papiau ipaoa'i aumi alapamiaimi," eoma. 20 Peto Andru auni'i Iesu
ega eifa oma aina kelogonia aisama, fiakoa mo e'i fe'i, ke amu ma'oai
kepua'afuni'i Iesu muninai kelao.
21 Ke egae ekailai elao au i'oina aga'o akina auni'i eisa'i. Isa auni'i auga
Sebedi gauga James akina Ioane auni'i. Ke isa ama'i Sebedi fou gaagai
keagu fe'i kekapai'i kegaoge'i keomaoma kai eisa'i eifani'i. 22 Ega aisama
isa fiakoa mo e'i gaaga ke ama'i fou kepua'afuni'i Iesu muninai kepea.

Iesu Kalilea Agogai Einogo
(Luka 6:17-19)

23 Ega'ina afegai Iesu Kalilea ago fofouga alogai epea, Iudea papiau'i
e'i la'afou afu'iai ekoko epamalele, ke iifa faunina Deo ega agofa'a fouga
einogoaina. Ega'ina alogai papiau isafa i'oi'i i'oi'i keafi'i au'i kemai ma'oai
epafelo'i. 24 Iesu fouga epea efoufa'a Siria ago papiau'i ma'oai kelogo. Ega
puo papiau isafa i'oi'i i'oi'i keafia papiau'i kemaiseini'i isa eegai epafelo'i.
Isafa ega'ina au'i kiekie akaiki'a'i keafi'i au'i, tiapolo alo'iai keagu au'i,
isafai epakauaini'i faaga'i efa'i'i au'i, ke faaga'i kemae au'i. 25 Iesu ega
koa ekapaisa puo, papiau la'afou akaiki'agai isa muninai kepea. Ega'ina
papiau'i isa Kalilea agogai kemai, isa Taoni Ou'aga keoma taoninai
kemai, isa Ierusaleme taoninai kemai, isa Iudea agogai kemai, ke isa
Jordan agapuge eegai keagu au'i isafa kemai.

Kaisau Deo Eegai Kapa Felo'i Keafi'i Au'i Fou'i
(Luka 6:20-26)

5 1 Ke Iesu papiau ma'o la'afouai eisa'i aisama, elao iku aga'ogai
e'agaukae mapegai eagukipo. Ke ega imoi au'i kemai isa eegai.
2 Egae kai epamaleleni'i einaka:
3 "Lalau'iai keulalu au'i Deo eegai kapa felo'i keafi'i,
gome Deo ega agofa'a isa apu'i.
4 Ke keapepe au'i Deo eegai kapa felo'i keafi'i,
gome Deo isa agepaame'i.
5 Ke ifo'i kepaake'i e'ele'i kepamia'i au'i Deo eegai kapa felo'i keafi'i,
gome Deo aagoa isa apu'i agepamia.
6 Ke alo opai lao'i mai'i inaekimuga ke aisokupuga kepa'aua au'i Deo
eegai kapa felo'i keafi'i,

gome Deo isa alo'i agepapogua.
7 Ke papiau gua'i keania au'i Deo eegai kapa felo'i keafi'i,
gome Deo isa gua'i ageania.
8 Ke alo'i elolofa au'i Deo eegai kapa felo'i keafi'i,
gome isa Deo akeisa.
9 Ke gagao kekapa au'i Deo eegai kapa felo'i keafi'i,
gome isa akeifani'i Deo gauga akeoma'i.
10 Ke alo opai lao'i mai'i kekapa'i kainai keafi apalani'i au'i Deo eegai kapa felo'i keafi'i,
gome Deo ega agofa'a isa apu'i.
11 "Ke lau puouai papiau oi akeifa apala penimi, akeafi apalanimi, ke pifogeai akepaagu fofoumi iifa apala'i i'oi'i i'oi'i ma'oai eemiai akeifani'i aumi, Deo eegai kapa felo'i oafi'i aumi. 12 Ke foalogama alomi fegama alogaina, gome afa felo ufai ekae auga akaiki'a ipauma. Ufainagai oi alomai koa kai isa profeta isafa ega keafi apala oma'i."

Kikimalu Ke Eaea Fou Fou'i
(Mako 9:50; Luka 14:34-35)

13 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Oi auga aagoa kikimaluga koa i'opomi. Kai kikimalu meki'aga agefua koa aisama, ala akeoma agemeki'a pugu? Isa ega meki'a efua kainai akeafia kapa aga'o felo akekapa afaekaina. Kai akeafia akepuake papiau laagai akepea akegafamu'a.
14 "Ke oi auga i'ina agofa'a eaea koa i'opomi. Taoni aga'o iku e'elegai kepaapa auga akepai'ofake afaekaina koa i'opoga, oi isafa agoi'ofake afaekaina. 15 Ke papiau lanepa akepaafiaua aisama, liti papagai afakeoge'unia. Kai lanepa kepapa'afa afugai akepa'afa, ega koa e'ai keagu papiau'i ma'oai eaea agepeni'i. 16 Ega koa i'opoga, oi isafa laomai felo'i fokapa'i emi eaea papiau laa'iai fopagefaua, ega koa papiau oi emi laomai felo'i fekeisa'i Amami ufai eague auga fekeifagaina."

Deo Ega Iifa Ma'oai Kapa Akaiki'a'i Ipauma'i

17 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Oi foloopolaga lau Deo ega iifa Moses epenia auga, ke Profeta kapa'ina keifania auga isafa laa'i mapamia'i laoma puo lamai folooma. Laa'i. Lau lamai auga ega'ina iifa'i laa'i fapamia'i puo alamai kai ko'a'i mo fapamia'i laoma puo lamai. 18 Iifa gome maamiai laifania. Aagoa ufa fou laa'i akemia kai, ega'ina iifa'i alogai malele e'ele mo, o peni kuagai afa'agamo mo kepaau opogaina auga afuga aga'omo mo ganinagai laa'i afaemia agelao ega'ina iifa'i ma'oai ko'a'i mo akemia. 19 Ega puo kaisau i'ina iifaga kapula e'ele ipauma aga'omo mo ageaupea, ke papiau isafa agepamaleleni'i, isa ekapa koa akekapa auga Deo ega agofa'ai akeifaga au e'ele akeoma. Kai kaisau i'ina iifa'i kai'iai mo agepea ke pamalele'i papiau agepamaleleni'i auga,

Deo ega agofa'ai akeifaga au akaiki'a akeoma. 20 Gome lau lapainimi, oi
alomi opaina Faliseo au'i ke pamalele au'i fou e'i alo opai afaeka'egaina
koa aisama, Deo ega agofa'ai afolokoko paisa."

Guakupu Fouga

21 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Ufainagai Moses ega iifa kainai, papiau
kepaini'i iina keoma auga a'o ologonia. 'Kai aga'o foloaupugua. Ke kaisau
aufalao aga'o ageaupugua auga ega apala afa kansolo au'i ee'iai ageafia,'
keoma. 22 Kai lau lapainimi. Kaisau ifo aaga akina eegai gua ekupu
auga ega laomai apala afa Deo eegai ageafia. Ke kaisau aaga akina mo
agepaina ama'ama auga ageoma auga kansolo au'i ago'iai iifa agepakaisa.
Ke kaisau aaga akina agepaina 'Oi kafo'o aumu' ageoma auga ipeli logai
agekoko ageaga.
23-24 "Ega puo oi Deo amu kepa'a penia afugai kapa aga'o Deo mopa'a
penia loomaoma kai aamu akimu aga'o oi eemuai gua ekupu auga
aloopolaga koa aisama, pipeni amuga ega'ina afuga akegai fopua'afuga
feka. Egae kai folao aamu akimu eegai oi emu apala fe'agegeai kakaua
fou fogagao kai fomai pugu emu pipeni Deo fopa'a penia.
25 "Ke aufalao aga'o oi iifa ipakainai agepaapaukaiso aisama, fiakoa mo
ega'ina papiauga aunimi kapa ega'ina oko fopakaisa. Ke iifa ipakaina auga
eega alolao koa kai keagai ega koa fokapa. Laa'i koa aisama, isa ageafio
au oi emu laomai afa fepenio auga imagai agepauiso. Ke isa oi tipula
afuga e'ima auga imagai agepauiso, ke tipula afuga e'ima auga oi tipula
afugai age'afo kokoiso. 26 Iifa gome maamiai laifania. Oi afolopealai laa'i
agelao emi moni fua eemiai ekae auga agopafua afe'aina."

Papiau Fou Akeamage Kai Fou Kefeu Auga Fouga

27 Iesu eifa pugu einaka, "Ufainagai Moses ega iifa kainai papiau iina
keifa oma a'o ologonia. 'Aufalao aga'o fou aloamage auga fou folofeu,'
keoma. 28 Kai lau oi lapainimi. Kaisau ifiao o papie eisa emaaga auga,
papie fou kefeu koa laoga maina apala gua alogai ekapaisa efua. 29 Oi
maami kaina epaafimi laomai apala okapa koa aisama, amo'iulaisa
amopuake. Oi faagami aga'o fegea kai Deo ega agofa'ai fokoko auga
felo. Kai faagami fofouga mo ipeliai agoake auga apala ipauma. 30 Ke oi
imami kaina epaafimi laomai apala okapa koa aisama, fofoua fopuake. Oi
faagami aga'o fegea kai Deo ega agofa'ai fokoko auga felo. Kai faagami
fofouga mo ipeliai agoake auga apala ipauma."

Amage Papiau'i Akafa'i Kepaake'i Auga Fouga
(Mateo 19:9; Mako 10:11-12; Luka 16:18)

31 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Moses ega iifa kainai iina keifa oma
auga isafa a'o ologonia. 'Au aga'o akafa agepaake auga, isa akafa epaake

auga pepa fekapa fepenia,' keoma. 32 Kai lau lapainimi. Kaisau akafa
fou keamage ke akafa ega'ina aufalao aga'o fou afakefeu mo ganinagai
agepaake auga, isa akafa au i'oina aga'o fou kefeu auga laoga maina isa
epagama. Ke kaisau ipaake papiega ageakafania auga, isa papie i'oina
aga'o fou fakefeu auga iifaga eaupea.

Pako'a Nini'anina Auga Fouga

33 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Ufainagai Moses ega iifa kainai papiau
iina kepaini oma'i auga isafa a'o ologonia. 'Oi emi pako'a nini'anina
okapaisa auga laagai foloaopagai. Kai Lopia eegai emi pako'a nini'anina
ega'ina okapaisa auga kainai fopea,' keoma. 34 Kai lau lapainimi. Oi
pako'a nini'anina aga'omo mo ganinagai folokapa. Oi ufa akagai isafa
pako'a nini'anina folokapa. Gome ufa auga Deo ega aguagu afuga. 35 Ke
oi aagoa akagai isafa pako'a nini'anina folokapa. Gome aagoa auga
Deo ife ipaapauga afuga. Ke oi Ierusaleme taonina isafa akagai pako'a
nini'anina folokapa. Gome Ierusaleme taonina auga Kin akaiki'a Auga
ega taoni. 36 Ke oi ifomi kaniamiai pako'a nini'anina folokapa. Gome oi
ifomi kaniamiai fufumi aga'omo ganinagai keloga o umuga agopamia
afaekaina. 37 Kai aufa kina ko'a mo foifania, ke kapa'ina agokapa auga
'E' mo fooma, ke afolokapa auga, 'Laa'i' mo fooma. Ke muniai kapa'ina
agoifania auga tiapolo eegai emai."

Papiau E'i Laomai Afa Isogemue Auga Fouga
(Luka 6:29-30)

38 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Oi Moses ega iifa kainai papiau iina keifa
oma auga a'o ologonia. 'Aufalao aga'o au aga'o maaga agepalifua koa
aisama, papiau ega'ina isafa isa ima afa feoge i'opoga mo faagagai fekapa.
Ke aufalao aga'o au aga'o nie agepalifua koa aisama, papiau ega'ina isafa
isa ima afa feoge i'opoga mo faagagai fekapa,' keoma. 39 Kai lau lapainimi.
Papiau apala aga'o oi eemuai apala afekapa koa aisama, ima afa folooge.
Ke aufalao aga'o me'emu kaina afepoa koa aisama, apie foailao me'emu
lafanina kaina isafa fepoa. 40 Ke aufalao aga'o iifa ipakainai gapaapaukaiso
kai emu tiapu i'iuka gaafia ageoma koa aisama, afemu tiapuga isafa feafia.
41 Ke aufalao aga'o agepaafio fou 2 kilomita amopea ageoma koa aisama,
fou 4 kilomita fopea. 42 Ke kaisau kapa'ina agegoinimi auga fopenia, ke
kaisau eemiai kapa aga'o gaafia kai muniai fepenimueimi ageoma auga
folomuniapua, kapa'ina gaafia eoma auga fopenia."

Alomi Ko'agai Emi Ou Au'i Ani'i Foani Auga Fouga
(Luka 6:27-28, 32-36)

43 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Moses ega iifa kainai papiau iina keifa
oma auga a'o ologonia. 'Alomi ko'agai emi e'a ipafe au'i ani'i foani.

Kai emi ou au'i auga alomi ko'agai ani'i foloani,' keoma. 44 Kai lau
lapainimi. Alomi ko'agai emi ou au'i ani'i foani, ke keafi apalanimi au'i
fau'iai fomegamega. 45 Ega koa Amami ufai eague auga gauga agomia
agekaina. Gome Deo kina epaaga papiau felo'i ke apala'i ma ganinagai
ma'oai laa'iai egefaopu. Ke imu epa'aua alo opai ke alo opai laa'i au'i
isafa epeni'i. 46 Ega kainai oi papiau animi keani au'i mo ani'i agoani
koa aisama, Deo eegai ega'ina laoga mainai afa felo agoafia ma? Ke tax
isafina au'i isafa laomai apala ikapa au'i mo ganinagai ega koa akekapa
ma? 47 Ke oi aami akimi mo agopamegoni'i koa aisama, oi kapa'ina okapa
auga papiau isa'i kapa'ina kekapa auga faagagai oka'egaini'i ma? Oi kapa
aga'o alokapa isa aloka'egaini'i. Gome Deo akelogonia papiau'i isafa ega
koa kekapa. 48 Ega puo oi Amami ufai eague auga alo opai lao'i mai'i alo
epogu koa i'opoga, oi isafa Isa koa i'opoga fomia alo opai lao'i mai'i alomi
fepogu."

Pipeni Ulalu Papiau'i Fopeni'i Auga Fouga

6 1 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Foisa felo oi emi laomai felo'i papiau
kegaisa ooma puo papiau ago'iai folokapa. Gome oi ega agokapa
oma koa aisama, Amami ufai eague auga eegai afa felo afoloafia.
2 "Ega puo oi ulalu papiau'i amu openi'i aisama pifoge au'i kekapa koa
i'opo'i folokapa. Isa auga papiau isa kegaisa'i au akaiki'a'i kegapamia'i
keoma puo, la'afou afu'iai ke peapea afu'iai papiau ago'iai keapa e'i
laomai felo auga fi'i keipina au'i kekapa koa i'opoga kekapa. Iifa gome
maamiai laifania. Isa e'i laomai afa keafiia efua. 3 Kai oi ulalu papiau'i
amu agopeni'i aisama, imami kaina kapa'ina ekapa auga imami lafanina
faelogo. 4 Ega koa fokapa ogefakeai ega'ina laoga maina fokapa. Ega
agokapa oma koa aisama, Amami laomai ogefakeai okapa eisa auga afa
felo agepenimi."

Megamega Fouga
(Luka 11:2-4)

5 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Oi agomegamega aisama pifoge au'i kemegamega
koa i'opoga folomegamega. Gome pifoge au'i kegamegamega keoma aisama,
papiau isa fekeisa'i auga anina keani alogaina puo la'afou afu'iai, ke keaga kiu'iai
keapa kemegamega. Iifa gome maamiai laifania. Isa e'i laomai afa keafiia efua.
6 Kai oi agomegamega aisama, folao emi e'a alogai oi mo ologo afugai fokoko
pa'afi fokupuga kai, Amami eaguega kai aloisaisa auga fomegamega penia. Ega
agokapa oma koa aisama, Amami ogefakeai kapa'ina okapa eisa auga afa felo
agepenimi. 7 Ke oi agomegamega aisama, Deo akelogonia au'i nini'ani ani'i laa'i
ma'o keifani'i au'i koa folomia. Gome isa kepamia nini'ani ma'o keifani'i puogai
Deo aina'i agelogo keoma. 8 Ega puo oi auga isa kekapa koa folokapa. Gome oi
Amami kapa'ina agogoina auga alogoina koa kai elogo efua.

9 “Ega puo oi iina fomegamega oma:
‘Amamai ufai loague aumu, Akamu galolofa aoma.
10 Ke emu agofa'a gamai.
Oi emu logoai kapa'ina anina loani ufai kekapa auga i'opoga mo
aagoai isafa gaikapa.
11 Aufa kina fo'amaga pau mopenimai.
12 Ke lai papiau e'i apala a'agegeaini'i koa i'opoga,
Oi isafa lai emai apala mo'agegeaini'i.
13 Ke mopapeaimai i'opo apala'i alo'iai falakoko,
ke tiapolo apala auga eegai mopapealaimai.’ ”[e]
14 Oi papiau e'i apala fo'agegeaini'i, gome oi papiau eemiai apala kekapa
au'i e'i apala ago'agegeaini'i koa aisama, Amami ufai eague auga isafa, oi
emi apala age'agegeaini'i. 15 Kai oi papiau e'i apala afolo'agegeaini'i koa
aisama, Amami ufai eague auga isafa, oi emi apala afae'agegeaini'i.”

Ani Gopegope Fouga

16 Ke Iesu eifa pugu einaka, “Oi agoani gopegope aisama, pifoge au'i kekapa
ko'a i'opoga folokapa alomi faemafu. Gome isa keani gopegope aisama, papiau
isa keani gopegope auga fekeisa keoma puo, iisa'i keafi lilifua. Iifa gome maamiai
laifania, isa e'i laomai afa keafiia efua. 17 Kai oi agoani gopegope aisama,
maami foikua ke oili kaniamiai fooge. 18 Ega koa oi oani gopegope auga papiau
folopakina'i kai, oi Amami eaguega kai aloisaisa auga mo fopakina. Ke oi Amami
kapa'ina ogefakeai okapa eisa auga afa felo agepenimi.”

Ufa Amu'iai Fopa'amu'amu Auga Fouga
(Luka 12:33-34)

19 Ke Iesu eifa pugu einaka, “Oi ifomi faumiai inae aagoa amu'iai
folopa'amu'amu. Gome aagoa amu'i auga moamoa ke mokemoke
ageafi'i akelifu. Ke painao au'i isafa oi emi e'a akeaupea ega'ina amu'i
akepainaoni'i. 20 Ega puo inae aagoa amu'iai folopa'amu'amu kai, oi ifomi
faumiai ufa amu'iai fopa'amu'amu. Gome amu ufai kekae au'i moamoa
ke mokemoke afaeafi'i afakelifu. Ke painao au'i isafa e'a afakeaupea
afakepainaoni'i. 21 Lau ega laifa oma, gome oi alomiai afu kapagai
opa'amu'amu afugai, guami fofouga isafa egae ooge.”

Maami Auga Imaaumi Fofouga Ega Eaea
(Luka 11:34-36)

22 Ke Iesu eifa pugu einaka, “Oi maami auga imaaumi fofouga ega eaea.
Ega puo oi maami felo koa aisama, imaaumi fofouga eaea agepogu. 23 Kai

---

[e] **6:13** Papiau isa'i 13 fuagai i'ina iifaga kepapua: “Gome isapu ma'oai, eaea akaiki'a ma'oai, ke agofa'a ma'oai oi apumu aoniamo. Amen.”

oi maami apala ipauma koa aisama, imaaumi fofouga umina agepogu.
Ega puo oi alomiai eaea ega'ina auga umina koa aisama, umina ega'ina oi
imaaumi fofouga agepalifu afe'aina."

Moni Foloopopoaina Kai Deo Fopako'ania
(Luka 16:13; 12:22-34)

24 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Kai aga'o lopia auni'i e'i kala'afi agemia
afaekaina. Isa alo ko'agai aga'o anina afaeani, ke aga'o alo ko'agai anina
ageani, o isa alo ko'agai aga'o ega iifa kainai agepea kai, aga'o auga alo
ko'agai ega iifa kainai afaepea. Ega koa i'opoga mo, Deo ke moni fou e'i
pinauga agokapa aga'onia mo afaekaina.
25 "Ega puo iifa gome maamiai laifania, oi emi agu opopo folopa'aua. Ega'ina
auga kapa'ina agoania, o agoinu auga opopo folopa'aua. Ke imaaumi isafa
opopo folopa'aua. Ega'ina auga kapa'ina agoi'iuka auga opopo folopa'aua. Oi
emi agu auga kapa akaiki'a fo'ama aeka'egaina ma? Ke imaaumi auga kapa
akaiki'a ipauma, tiapu aeka'egaina ma? Ko'a ipauma. Oi emi agu ke imaaumi
fou kapa akaiki'a'i ipauma'i. 26 Maami galao ufa inei'i amoisa'i. Isa kapa
aga'o akefauga, o fo'ama aga'o fo'ama isoge e'agai ake'oamenia aeka. Ega mo
ganinagai oi Amami ufai eague auga isa epaaniani'i. Oi auga kapa akaiki'ami
ufa inei'i aloka'egaini'i ma? 27 Oi epomiai kaisau opopoai kina maaga aga'omo
koa ega aguagu laagai eogeaua ifo ega agu epo epamaefania? Kai aga'o laa'i.
28 "Ega puo kapa puo oi tiapu kapa agoi'iuka auga opopo opa'aua? Maami
galao ago alo kaikai'i ala keuki oma auga amoisa'i. Isa akepinauga ke kapa aga'o
feke'iuka auga pinaugaga aga'o akekapa. 29 Kai lapainimi, Solomon epa'amu'amu
alogai mo ganinagai, ega tiapu aga'omo mo ganinagai kaikai ega'ina e'i felo
aeka'egaina. 30 Deo ago alo mukimuki'i pau kekae kai fafoko akemae, loai
ake'afoau'i mo ganinagai, kaikai'i tiapu felo ipauma koa epeni'i kei'iuka'i, iisa'i
felo ipauma emia. Ega koa aisama, oi Deo maagai kapa akaiki'ami ipaumami
puo, oi tiapu ma'o afaepenimi afolo'iuka'i ma? Oi pako'a e'ele aumi! Iifa gome
Isa oi tiapu ma'o agepenimi agoi'iuka'i. 31 Ega puo foloopopo foloifa, 'Kapa'ina
agaania?', o 'Kapa'ina againu?' o 'Kapa'ina agai'iuka?' folooma. 32 Gome Deo
akelogonia papiau'i auga ega'ina kapa'i mo opopo'i kepa'au'i, ke muni'iai kepiau.
Kai oi Amami ufai eague auga ega'ina kapa'i ma'oai ani'i oani auga elogo efua.
33 Ega puo Deo ega agofa'a, ke ega alo opai lao'i mai'i fokapu kakau'i. Egae kai
ega'ina kapa'i ma'oai ani'i oani au'i isafa ega'ina fou laagai ageogeaua. 34 Ega
puo oi fafoko opopo folopa'aua. Gome fafoko kapa'ina agemia auga ifo opopo
agepa'aua. Aufa kina auga ifo ega opopo egome mo ekae."

Papiau E'i Apala O E'i Felo Auga Alomiai Foloopolaga
(Luka 6:37-38, 41-42)

7 1 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Aufalao aga'o kapa aga'o ekapaisa auga oi
alomiai isa felo o apala ekapaisa folooma. Laa'i koa aisama, oi kapa aga'o

alokapa aisama, aufalao aga'o isafa alogai oi felo o apala lokapaisa ageoma.
2 Gome felo o apala alomiai agoopolaga agoifania aisama, Deo isafa oi eemiai
ega koa agekapa. Ke aufalao aga'o ega laomai felo o apala afa ala openi oma
auga i'opoga mo, Deo oi afa ega agepenimi omaimi.
3 "Kapa puo oi aami akimi maa'iai au keilina aeapuga e'ele ekae auga oisa
kai, oi ifomi maamiai au u'ufa akaiki'a ekae auga gefa aloauga? 4 Oi aufa kina
maamiai au u'ufa ekaega maami ekaisapua kai, ala koa aami akimi opaini'i
oinaka, 'Aau o akiu, maamuai ama'ama e'ele maafilaisa ooma?' 5 Pifoge aumi!
Foufai ifomi maamiai au u'ufa ekae auga foafilaisa kai, maami ofakaegai aami
akimi maa'iai iili aeapuga ekae auga agoafilaisa agekaina.
6 "Ke Deo maagai kapa'ina elolofa ooma ooge me'e auga, oafia amu'e
folopeni'i. Ke kapa aga'o afa akaiki'agai o'afa auga oafia uma folopiu
peni'i. Kai ega agokapa oma koa aisama, uma kapa felo ega'ina auga
ife'iai akegafamu'a kai, ake'afoaipini oi eemi akefai ake'i'iokaimi," eoma.

Deo Fagoina Fakapuga Ke Ega Pa'afi Fa'inipa Auga Fouga
(Luka 11:9-13)

7 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Fopinoi ke agoafia. Fokapuga ke
agokapulaisa. Ke pa'afi fo'inipa ke pa'afi ageagalai. 8 Gome kaisau epinoi
auga kapa'ina egoina auga eafia. Ke kaisau kapa aga'o ekapuga aepakipo
auga ekapulaisa. Ke kaisau pa'afi e'inipa auga pa'afi eagalai.
9 "Ke oi epomiai kaisau auga gauga isa agegoina palafa ageoma aisama, kepo
agepenia? 10 Ke kaisau gauga isa agegoina ma'a ageoma aisama, kaapa agepenia?
11 Oi laomai apala ikapa aumi mo ganinagai, pipeni felo gaumi ipeni'i ologo. Kai
oi Amami ufai eague auga felo ipauma puo, kaisau Isa egoina auga pipeni felo'i
ma'o mo agepenia papiau ageka'egaini'i. 12 Ega puo kapa ma'oai agokapa'i alogai,
papiau oi eemiai kapa'ina fekekapa ooma auga mo isa ee'iai fokapa. Gome Moses
ega iifa ke profeta ma'oai e'i iifa ma'oai ega fokapa oma keoma kepapua ekae."

Ufa Falao Keagaga
(Luka 13:24)

13 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Oi auga pa'afi ake e'elegai fokoko. Gome
keaga ake akaiki'a auga elao afu apala ipauma papiau epalifu'i afugai
epealai. Ke ega'ina afuga pa'afina ake akaiki'a. Ega puo papiau ma'o
ega'ina pa'afinai kekoko. 14 Kai keaga elao papiau agu pagai maunina
keafia afugai epealai auga ake e'ele, ke pa'afina isafa ake e'ele. Ega puo
papiau isa'i mo ega'ina pa'afinai kekoko."

Au Puaga Iisagai Agologo
(Luka 6:43-44)

15 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Profeta pifoge'i eemi kefai au'i foisa felo'i.
Isa faaga'i afe auga sipi koa i'opoga kai alo'i auga, ago alo amu'e'i a'i'i

koa i'opo'i. 16 Ke isa papiau kapa'i au'i e'i laomaisai agoisa'i agologo. Ke
papiau ini gufugai aupua puaga akeafia agekaina ma? Ke ini gufugai au
aka fik keoma auga isafa puaga akeafia agekaina ma? Laa'i afaekaina!
17 Ega koa i'opoga, au felo auga puaga felo eoge kai, au apala auga puaga
apala eoge. 18 Ke au felo auga anina apala afaeoge, ke au apala auga
anina felo afaeoge. 19 Au kapa'i ani'i felo afakeoge au'i akeaga'i loai
ake'afoau'i. 20 Ega puo profeta pifoge'i au'i, au puagai aisa alogo koa
i'opoga, isa isafa e'i laomaisai isa kaisau auga agoisa'i agologo."

Lau Oi Alalogologonimi
(Luka 13:25-27)

21 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Papiau lau, 'Lopia, Lopia,' keomaisau au'i
ma'oai mo ufai Deo ega agofa'ai afakekoko. Kai kaisau lau Amau ega
logoai kapa ma'oai ekapa auga mo ega'ina agofa'agai agekoko. 22 Ega'ina
kina ma'o lau akepainiau, 'Lopia, Lopia, lai oi akamuai profeta koa
i'opoga emu iifa papiau maa'iai aifafoua, ke oi akamuai tiapolo papiau
alo'iai keagu au'i apapealai'i, ke oi akamuai mirakulo ma'o akapai'i,'
akeoma. 23 Ega aisama lau isa maa'iai alaifa gomeisa mo alainaka, 'Lau
oi egae alalogonimi mo emai pau. Oi Deo ega iifa kai'iai alopeapea aumi
eeuai amokailai,' alaoma."

E'a Ipaapa Au'i Auni'i
(Luka 6:47-49)

24 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Ega puo papiau ma'oai lau e'u iifa a'o
kelogo ke kekapa au'i auga, ikifa auga fopa laagai e'a epaapa auga koa
i'opo'i. 25 Au ega'ina ega e'a uu'uga fopai efaunia kai e'a epaapa. Ega puo
imu e'au, ke kou elai, ke ameku epua ega e'a epuaisa mo ganinagai aepoi.
26 Kai papiau ma'oai lau e'u iifa a'o kelogo kai kai'iai akepea au'i auga,
kafo'o auga ega e'a figuai epaapa auga koa i'opo'i. 27 Ega puo imu e'au, ke
kou elai e'a eauniia, ke ameku epua e'a epuaisa aisama, epoi eauoka a'o
akaiki'a ipauma emia."
28 Iesu ega'ina kapa'i ma'oai epamalele efua aisama, egae kela'afou au'i
ma'oai isa ega pamalele eegai keopofua ke kekauai alogaina. 29 Gome isa
Moses ega iifa pamalelega au'i koa aepamalele kai, Deo ega isapu eafia
auga koa epamalele.

Iesu Molumolu Isafaga Auga Epafelo
(Mako 1:40-45; Luka 5:12-16)

8 1 Iesu iku mapegai eapa epamalele efua eake emai aisama, papiau
la'afou akaiki'agai isa muninai kepea. 2 Ega'ina alogai au molumolu
isafaga eafia auga emai Iesu agogai eanife'u kai eifa einaka, "Lopia, oi
lau mopafeloisau alooma koa aisama, alopafeloisau agekaina," eoma.

3 Ega aisama Iesu ima ekalaisa elao au faagagai eafiau kai eifa einaka,
“Lau lalogo oi mapafeloiso laoma puo, felomu momia,” eoma. Ke fiakoa
mo au faaga felo emia. 4 Ega aisama Iesu isa epainia einaka, “Foisa oi
faagamuai kapa'ina emia auga kai aga'o maagai foloifania. Kai opainai
folao sakedote ee'iai faagamu fopakina'i. Ke isa oi faagamu felo emia auga
fekeisa, papiau fekepakina'i. Ke faagamu felo emia laoga maina Moses ega
iifai eifa kapula penio auga kainai, amu Deo fopa'a penia,” eoma.

Iesu Roma Ifani Lopiaga Ega Kala'afi Epafelo
(Luka 7:1-10; Ioane 4:43-54)

5 Ega'ina afegai Iesu elao Kapenaum taoninai ekoko aisama, Roma
ifani au'i 100 e'ima'i lopiaga emai isa eegai egoinia gapalagaina eoma.
6 Ke eifa einaka, “Lopia, lau e'u kala'afi faaga fofouga emae paguai ekae
ekiekie alogaina,” eoma.
7 Ega aisama Iesu einaka, “Lau alafai alapafelo,” eoma.
8 Kai ifani lopiaga iifa epamue einaka, “Lopia, lau au e'eleu puo, oi
fomai lau e'u e'ai fokoko auga afaekaina. Foloafipugu e'u e'a folomai kai,
moifa mo e'u kala'afi felo gamia. 9 Gome lau ifou isafa e'u lopia akaiki'a'i
papa'iai lapinauga, ke e'u ifani au'i isafa papauai kepinauga. Lau i'ina
au'i aga'o lapaina, ‘Molao’ laoma aisama, elao. Ke aga'o lapaina, ‘Momai,’
laoma aisama, emai. Ke e'u kala'afi lapaina, ‘i'ina mokapa,’ laoma
aisama, ekapa,” eoma.
10 Ke Iesu ifani lopiaga ega enini'ani oma aina elogonia aisama, ekauai
alogaina, ke e'afoaipini papiau isa muninai kepea au'i epaini'i einaka,
“Iifa gome maamiai laifania. Israel papiau'i epo'iai kai aga'o iina epako'a
omaisau auga alaisa koa. 11 Lapainimi, kina fuagai papiau ma'o kina
e'agaukae afuga kaina, ke kina eake afuga kainai akemai Abraham,
Aisak, ke Iakobo fou Deo ega agofa'ai, miamia akaiki'agai afu'i akeafia
akeagu. 12 Kai Israel papiau'i Deo ega agofa'a papiau'i auga, afegai
uminagai akepiulai'i, egae akeapepe nie'i akeapalolia,” eoma.
13 Ke Iesu enini'ani afegai, ifani lopiaga epainia einaka, “Molao! Oi
lopako'ania koa i'opoga mo ageikapa,” eoma. Ke ifani lopiaga ega kala'afi
ega'ina kina maagai mo felo emia.

Iesu Papiau Ma'o Epafelo'i Pugu
(Mako 1:29-34; Luka 4:38-41)

14 Ega'ina afegai Iesu ke ega imoi fou kelao Peto ega e'ai ekoko. Egae
Peto gafa papiega auama isafa eafiia petiai eka eisa. 15 Ke Iesu papie ima
eafi opogaina aisama, auama isafaga isa epua'afuga. Ke e'uegekae fo'ama
egakunia epenii'i keaniia.
16 Ke epagapigapi aisama, papiau ma'o tiapolo alo'iai keagu au'i
kemaiseini'i Iesu eegai. Ke isa eifa mo tiapolo kepealai, ke isafa papiau'i

ma'oai epafelo'i. 17 Iesu ega koa ekapaisa auga, Deo ega iifa pukagai
profeta Aisaea iina eifa oma auga pau ko'a mo emia:
"Isa i'a a'a apoke lao'i mai'i ma'oai eafi'au'i apuga epamia,
ke a'a isafa epuai'i." *Aisaea 53:4*

Iesu Muninai Kepea Auga Mai'afa
(Luka 9:57-62)

18 Ega'ina afegai papiau ma'o alogaina kemai Iesu keapa lofe. Ega puo
ega imoi eifa kapula peni'i, gaaga aga'o kegaisa gaaguka gapagai a'u
apie galao eoma. 19 Ega'ina alogai Moses ega iifa pamalelega auga aga'o
emai Iesu epainia einaka, "Pamalele aumu, oi ala folao mo ganinagai,
munimuai alafai paisa," eoma.
20 Ega aisama Iesu einaka, "Ago alo amu'e'i e'i feu afuga apu inegai
ekae, ke ufa inei'i isafa nii'i ekae. Kai Papiau Aumauni Gauga auga, kania
feogeaua felaagai afuga aga'o laa'i," eoma.
21 Ke Iesu ega imoi aga'o Iesu epainia einaka, "Lopia, mologoainiau
malao amau mafufu kakaua kai alamai munimuai alapea," eoma.
22 Kai Iesu isa epainia einaka, "Lalau'i emae au'i ifo'i e'i mae
kegafufuga. Kai oi auga mai muniuai mopea," eoma.

Iesu Lanina Epaapakipo
(Mako 4:35-41; Luka 8:22-25)

23 Iesu ega'ina eifania afegai, gaagai eaguka ke ega imoi isafa gaagai
keaguka. 24 Ke kelao alogai, fiakoa mo lanina akaiki'a ipauma emai
ega'ina a'uga mo epea oma. Ega puo goiso emai gaaga laagai e'afo
pagainia. Kai ega'ina alogai Iesu eka efeu. 25 Ega puo Iesu ega imoi
kelao kepagonia kai kepainia keinaka, "Lopia, kania'a moagamauga! I'a
agakogo!" keoma.
26 Ke Iesu isa epaini'i einaka, "Oi pako'a e'ele ipauma aumi. Kapa puo
oi ega omani'i oma?" eoma. Egae kai e'uegekae ameku a'u fou efinai'i, ke
kapa ma'oai ke'olo.
27 Au ma'oai ega'ina gaagagai keaguka au'i ega koa emia keisa aisama,
kekauai alogaina keopofua ke kepa'ani keinaka, "I'ina au kapa? Isa
ameku, a'u mo ganinagai aina keafia," keoma.

Kerasene Agogai Iesu Au Auni'i Alo'iai Tiapolo Keagu Au'i Epafelo'i
(Mako 5:1-20; Luka 8:26-39)

28 Ega'ina afegai kelao apiegai Kadara papiau'i keagu agogai keofau
ke'agaukae keagai kepea. Ega aisama au auni'i alo'iai tiapolo keagu au'i
laai kemai Iesu fou kepiaogai. Isa ke'e'efa alogaina puo kai aga'o ega
mo aepeapea oma. 29 Isa Iesu keisa aisama, tiapolo isa alo'iai keagu au'i
keagaga keinaka, "Deo Gauga aumu, kapa'ina lai eemaisai anina loani?

Oi emu kina aekaina koa kai lomai lai mopakiekie alogainimai ma
looma?" keoma.
30 Ega'ina alogai afa'agamo aakai koa i'opoga auga, uma ma'opa'i
kela'afou keapa keanimai. 31 Ega puo tiapolo Iesu kegoinia keinaka, "Oi
lai alopapealaimai koa aisama, foulaimai falao uma ega'ina ma'opa'i
kela'afou keapae au'i alo'iai fakoko," keoma.
32 Ke Iesu isa elogoaini'i ke epaini'i einaka, "Amolao," eoma. Ega puo
tiapolo ega'ina au'i auni'i alo'iai kepealai kelao uma alo'iai kekoko. Ke
uma kekauai la'afouai poupouai kepiau keake kelao a'uai kekogo kemae.
33 Ke egae keapa uma ke'ima'i au'i kepiau kelao taoniai kapa'ina kemia
au'i ma'oai keifafou'i. Ke au alo'iai tiapolo keagu au'i isafa, faaga'iai
kapa'ina emia auga papiau maa'iai keifafoua. 34 Ega aisama taoni papiau'i
ma'oai kelao Iesu kegaisa keoma. Ke keisa aisama, kapa'ina ekapaisa
auga mani'ina kepa'aua puo kegoinia e'i ago gapua'afuga keoma.

Iesu Au Faaga Fofouga Emae Auga Epafelo
(Mako 2:1-12; Luka 5:17-26)

9 1 Ega puo Iesu gaagai eaguka pugu, ega'ina a'ugai epagai emai ifo
ega taoninai eofau. 2 Ega aisama au isa'i au aga'o faaga fofouga
emae auga ileai eka kai kepuaisa Iesu eega kemaiseina. Ke Iesu ega'ina
au'i ma'oai, ke faaga fofouga emae auga isa agepafelo auga kepako'ania
eisa aisama, faaga fofouga emae auga epainia einaka, "Gauagai, alomu
gakapula, oi emu laomai apala'i la'agegeaini'i," eoma.
3 Ega aisama Moses ega iifa pamalelega au'i isa ifo'i mo epo'iai keifa
keinaka, "Deo mo papiau e'i laomai apala age'agegeaini'i. I'ina auga Deo
eegai eifa apala!" keoma.
4 Ke Iesu isa kapa'ina keopolaga auga elogo puo epaini'i einaka, "Kapa
puo oi alomiai opola apala mo oopolani'i? 5 Nini'ani auni'i epo'iai kapa
auga mame'a foifania ooma, 'Emu laomai apala'i la'agegeaini'i,' o 'Mo'ue
mopea?' Oi oopolaga lau ega'ina auga ega laomai apala'i la'agegeaini'i auga
agoisa afaekaina ooma puo nini'ani mame'a mo laifania ooma. 6 Kai lau
Papiau Aumauni Gauga au agofa'ai papiau e'i laomai apala'i fa'agegeaini'i
isapuga laafiia auga agoisa," eoma. Egae kai Iesu au faaga fofouga emae
auga epainia einaka, "Lau lapainio, oi lofelo efua mo'ue emu ile moafia
emu e'a molao," eoma. 7 Ke au ega'ina e'uegekae ega ile eafiia ega e'a elao.
8 La'afou papiau'i iina koa emia keisa aisama kemani'i alogaina. Ke Deo
papiau isapu ega koa epenii'i mirakulo kekapa auga au akaiki'a kepamia.

Iesu Mateo Eifaga
(Mako 2:13-17; Luka 5:27-32)

9 Ega'ina afegai Iesu ekailai elao alogai, tax isafina auga aga'o aka
Mateo tax keogeoge afugai eagu epinauga eisa. Ega aisama Iesu isa

epainia einaka, “Lau muniuai mopea,” eoma. Ke Mateo e'ue Iesu muninai epea.

10 Ega'ina afegai Iesu Mateo ega e'ai fou gapigapi fo'amaga kegaania keoma alogai, tax keafia au'i ma'o, ke tax keafia au'i koa i'opo'i laomai apala'i kekapa'i au'i isafa ma'o kemai Iesu ke ega imoi fou keagu keaniani. 11 Faliseo au'i iina koa emia keisa aisama, anina akeani puo Iesu ega imoi kepa'ani peni'i keinaka, “Kapa puo oi emi pamalele auga tax keafia au'i, ke laomai apala kekapa au'i fou keaniani?” keoma.

12 Iesu isa e'i pa'ani a'o elogonia puo epaini'i einaka, “Papiau akeisafa au'i toketa anina akeani kai, keisafa au'i mo toketa anina keani. 13 Ega koa i'opoga, lau lamai auga papiau Deo maagai alo'i opaina au'i faifani'i puo alamai. Kai Deo maagai laomai apala'i kekapa au'i faifani'i, e'i apala fekeumakalaini'i Deo fekeaipenia laoma puo lamai. Ega puo folao i'ina iifaga kapa'ina eifania auga fomaleleaina oko fokapulaisa: ‘Lau guani anina laani kai, amu opa'a peniau auga ani'i alaani.’ ”[f]

Ani Gopegope Pa'anina
(Mako 2:18-22; Luka 5:33-39)

14 Ega'ina alogai Ioane ega imoi kemai Iesu kepa'ani penia keinaka, “Ala koa i'opoga lai ke Faliseo au'i fou aani gopegope kai, oi emu imoi fou auga aloani gopegope?” keoma.

15 Ke Iesu iifa epamue einaka, “Papiau amage mamaga auga ega miamia kemai au'i, amage mamaga auga fou keaguega kai alo'i emafu gouga akekapa agekaina ma? Laa'i, afaekaina! Kai kina aga'o agemai amage mamaga auga isa ee'iai akeafi'aua aisama, egae kai isa akeani gopegope,” eoma.

16 Ke Iesu isa maa'iai eifa pugu einaka, “Kai aga'o tiapu aina mamaga aeafia, afe tiapuga ufaina ine aekaiapua. Gome isa ega koa agekapa koa aisama, tiapu mamaga ega'ina, afe tiapuga ufaina age'i'ina, ke ine akaiki'a ipauma agemia. 17 Ega koa i'opoga, papiau fino mamaga afakeafia fino pute ufainagai afakepa'efauka. Kai isa ega koa akekapa koa aisama, fino mamaga pute ufaina efugugu puo ageau'i'ina. Ke fino agefaka ke pute isafa agelifu afe'ai. Laa'i, isa ega koa afakekapa kai, fino mamaga akeafia fino pute mamagai ake'efauka, ega koa auni'i kai'ialao akeka felo.

Ifiao Emae Auga Emaunimue Ke Ifamomogu Isafa Eafia Papiega Efelo
(Mako 5:21-43; Luka 8:40-56)

18 Iesu enini'ani laolao kai, Iudea papiau'i e'i la'afou afuga e'ima auga aga'o emai Iesu agogai eanife'u kai eifa einaka, “Lau gau ifiaoga pau mo

---

[f] **9:13** Hosea 6:6

emae. Kai mai alao faagagai imamu mo moogeaua kai, isa agemaunimue
ageagu," eoma. 19 Ega puo Iesu e'uegekae ega'ina auga, ke ifo ega imoi
isafa fou kelao.
20 Ega'ina alogai papie aga'o inipo 12 alogai ifamomogu isafaga eafia
auga emai Iesu afe tiapuga eafi opogaina. 21 Gome isa ifo mo alogai
einaka, "Lau isa tiapuga mo alaafi opogaina koa aisama, felou alamia,"
eoma.
22 Ega aisama papie ega'ina Iesu tiapuga eafi opogaina auga gamuga
eoponia puo, e'afoaipini papie eisa ke epainia einaka, "Gau ifiaomu,
folomani'i. Oi emu pako'a epafeloiso," eoma. Ke ega'ina kina maagai mo
papie felo emia.
23 Ke Iesu elao Iudea papiau'i e'i la'afou afuga e'ima auga ega e'ai ekoko.
Ke egae mae filikoga keipina au'i, ke la'afou akaiki'a a'oa'o ma'o kekapaisa
au'i eisa'i. 24 Ega aisama ega'ina papiau'i epaini'i einaka, "Oi amokani. Ifiao
aemae kai efeu," eoma. Kai ega'ina papiau'i ifiao emae auga kelogo puo,
Iesu kepa'aua kea'alaina. 25 Ke la'afou papiau'i ma'oai kepapealai'i afegai
aisama, Iesu ifo mo ekoko elao ifiao imagai eafi, ke ifiao emaunimue e'ue
eagu. 26 Iesu ega'ina ekapaisa auga fouga ega'ina ago fofouga epeaisa.

Iesu Akeafu Ke Maakimi'i' Au'i Fou Epafelo'i

27 Iesu ifiao epamaunimue afegai, ekailai elao alogai, maakimi'i au'i
auni'i isa muninai kemai keagaga keinaka, "Davide okogai lomai aumu,
guamai moania!" keoma.
28 Ke Iesu elao e'a aga'o alogai ekoko aisama, isa isafa kemai ega'ina
e'agai, ke Iesu isa epa'ani peni'i einaka, "Oi lau ega'ina alakapa agekaina
auga opako'ania ma?" eoma.
Ke isa iifa kepamue keinaka, "E Lopia lai apako'ania," keoma.
29 Ega puo isa maa'i eafi opogaina kai, epaini'i einaka, "Oi opako'ania
koa i'opoga mo faagamiai gamia," eoma. 30 Ke maa'i felo emia afu keisa.
Egae kai epaini kapulani'i einaka, "Foisa, kai aga'o i'ina fouga faelogo,"
eoma. 31 Kai isa kelao Iesu fouga ago fofouga alogai keifafoua.
32 Ke Iesu e'ai ega imoi fou kepealai alogai, papiau isa au aga'o akeafu
tiapolo alogai eagu puo, aenini'ani auga isa eega kemaiseina. 33 Ke Iesu
tiapolo epapealaisa aisama, akeafu auga ega'ina e'ina enini'ani. La'afou
papiau'i ma'oai kapa'ina emia keisa aisama, kekauai keopofua ke keifa
keinaka, "Kapa iina koa aga'o Israel agogai emia alaisaisa," keoma.
34 Kai Faliseo au'i auga Iesu eegai kepikupa puo keifa keinaka, "Isa
tiapolo e'i lopia aka isapugai tiapolo epapealai'i," keoma.

Pinauga Au'i Ma'o Laa'i

35 Ega'ina afegai Iesu taoni ke pagua ma'oai alo'i epeai'i Iudea papiau'i
e'i la'afou afu'iai ekoko epamalele. Ke iifa faunina Deo ega agofa'a

fouga einogoaina. Ega'ina alogai papiau isafa apala keafia au'i kemai
eegai epafelo'i. Ke isafa i'oi'i i'oi'i isafa kemai epafelo'i. 36 Ke Iesu la'afou
papiau'i eisa'i gua'i eani alogaina. Gome isa sipi koa i'opo'i kai i'ima'i
auga aga'o laa'i keafipugu, ke kai aga'o isa fepalagaini'i auga papiauga
aga'o laa'i auga eisa. 37 Ega aisama ega imoi epaini'i einaka, "Iifa faunina
a'o fekelogo papiau'i ma'o auga, laiti anina ma'o eoge efua i'aina kina
ekainia koa i'opoga, papiau ma'o kefua keague kai pinauga au'i ma'o
laa'i. 38 Ega puo laiti i'aina Lopiaga amogoina pinauga au'i ma'o gaulai'i,
isa ega laiti afugai kegapinauga," eoma.

Iesu Ega Imoi 12 Eulai'i Kepinauga
(Mako 3:13-19; 6:7-16; Luka 9:1-6)

10 1 Ega'ina afegai Iesu ega imoi 12 eifa kaigugu'i. Ke kekaigugu
aisama, tiapolo ma'oai fekepapealai'i, ke isafa apala'i ke isafa
i'oi'i i'oi'i keafi'i au'i fekepafelo'i isapuga epenii'i.
2 Iesu ega imoi 12 aka'i inamo'e: Eufai auga Saimon, Peto keoma
auga, ke akina Andru. Sebedi gauga James, ke akina Ioane. 3 Filip ke
Batolomeo. Tomas ke Mateo tax eafia auga. James Alfeus gauga ke
Tadius. 4 Saimon, Silot[g] auga, ke Judas Iskariot Iesu e'afa'afalaina auga.
5 Iesu i'ina au'i, au'i 12 eulai'i alogai epaini'i einaka, "Oi Iudea papiau'i
laa'i au'i epo'iai folokoko, ke Samaria papiau'i isafa e'i taoni aga'ogai
folokoko. 6 Kai Israel papiau'i laomai apala'i kekapa'i, sipi kegea koa
i'opo'i au'i ee'i folao. 7 Ke agolao aisama, i'ina iifaga foinogonia, 'Deo
ega agofa'a emai kainagai' fooma. 8 Ke isafa papiau'i fopafelo'i, mae
au'i fopamaunimue'i, molumolu isafaga keafia au'i faaga'i fopafelo, ke
tiapolo papiau alo'iai keagu au'i fopapealai'i. Isapu i'ina oafi aagenia mo
koa i'opoga, oi isafa fopipeni aage mo. 9 Ke emi peleta paotina alogai
gold, silifa, o moni aga'o folouka. 10 Ke agolao alogai peagege aumi koa
folokagakaga, fe'a aga'o foloafia, tiapu eo aga'o foloafia, kamata isafa eo
aga'o foloafia, ke i'ini foloafia. Gome pinauga auga ega pinauga afa feafia
paisa.
11 "Ke taoni o pagua kapagai agokoko aisama, aufalao aga'o oi fou
agoagu agekaina auga fokapuga foisa fou foagu. Ke egae mo foagu felao
ega'ina afuga fopua'afuga. 12 Ke e'a alogai agokoko aisama, egae papiau
keagu au'i fopako'aini'i. 13 Ke isa oi emi pamego akeafia alo'i agegama
aisama, emi gagao ega'ina e'agai feka. Kai isa oi emi pamego afakeafia
alo'i afaegama koa aisama, emi gagao eemi femue femai pugu. 14 Ke kai
aga'o afakeifa kokoimi o ainami afakelogo koa aisama, e'a ega'ina o taoni
ega'ina agopua'afuga aisama, keumakalainimi auga gouga fokapa ifemi
aeapuga foauopuaina. 15 Iifa gome maamiai laifania. Muni Deo papiau

---

[g] **10:4** I'ina au'i auga, e'i ikupu aga'o kekapaisa kin Herod fou kepipaini au'i.

e'i laomai felo, o apala afa agepeni'i aisama, taoni ke pagua ega'ina oi
keumakalainimi au'i afa apala ipauma agepeni'i. Ke afa apala ega'ina
auga Sodom ke Komora fou papiau'i e'i laomai apala afa agepeni'i auga
afa ageka'egaina. 16 Ke amoisa, lau oi sipi koa i'opomi laulaimi amu'e a'i'i
ee'i olao. Ega puo oi kaapa maaga egoa felo kai epea koa i'opoga foikifa,
ke koofi koa fomia kai aga'o faaga folopalifua," eoma.

Akeafi Apalanimi Kina
(Mako 13:9-13; Luka 12:2-7; 21:12-17)

17 Iesu ega imoi epaini'i pugu einaka, "Oi papiau foisa felo'i. Gome isa
oi akeafimi kansolo ima'iai akepaaumi, ke e'i la'afou afu'iai akegapukimi.
18 Ke lau puouai papiau akeafimi akelaoainimi kafana, ke kin ago'iai iifa
agopakaisa. Ega koa egae lau fou isa maa'iai, ke Iudea papiau'i laa'i au'i
isafa maa'iai agoifafoua. 19 Kai oi akeafimi isa ima'iai akepaaumi aisama,
kapa'ina agoifania o nini'ani ala agoifa oma auga opopo folopa'aua. Ega
kinagai oi kapa'ina agoifania auga Deo agepenimi agoifania. 20 Gome oi
ifomi afolonini'ani kai, Amami Deo ega Spiritu oi akemiai agenini'ani.
21 "Ega'ina kina'i alo'iai papiau ifo'i aa'i aki'i akeafi'i papiau i'oi'i
ima'iai akepaau'i akemae. Ke ama ageoge gauga ageafia papiau i'oi'i
ima'iai agepaaua. Ke imoi ina'i ama'i fou akeaipagai, ke ina'i ama'i
akeafi'i akelaoaini'i papiau isa akeaupugu'i. 22 Ke lau akau puogai
papiau ma'oai alo'i ko'agai oi animi afakeani kai, kaisau agekapula lau
agepako'aniau mo agelao fuagai auga kania ageisagamau. 23 Ke afu
aga'ogai akeafi apalanimi aisama, fopiaukoko folao afu aga'ogai foagu.
Iifa gome maamiai laifania. Oi Israel ago taoni'i ma'oai alo'iai afolopea
lau fou afoloifa afe'aina koa kai, lau Papiau Aumauni Gauga au alamue
alamai pugu.
24 "Ke malele imoina, ega pamalele auga aeka'egaina, ke pinauga
auga, ega lopia aeka'egaina. 25 Kai malele imoina, ega pamalele auga
koa i'opoga agemia, ke pinauga auga ega lopia auga koa i'opoga agemia
agekaina koa aisama ekainia. Ega puo lau e'a inagome au keifaniau
Belsabul, tiapolo lopiaga keomaisau koa aisama, oi lau muniuai opea
kainai famili aga'omogai omai aumi, lau faagauai kekapa koa i'opoga oi
faagamiai akekapa kai, oi auga akepalifu alogainimi akeifanimi Belsabul
akeoma afaefuafua.
26 "Ega puo oi ega'ina papiau'i oisa'i folomani'i. Gome kapa'ina
ogefakeai kekae au'i muni akepafoki'i. Ke kapa'ina eifania auga ma'oai
agefoufa'a papiau ma'oai akelogo. 27 Ke kapa'ina uminagai maamiai
laifania auga, kinai foifafoua, ke kapa'ina ainamiai laifa kekefa mo auga,
ofaofai foapa foifafoua. 28 Ke kaisau oi imaaumi akeaupugua kai lalaumi
afakeaupugua au'i folomani'iaini'i. Kai kaisau oi lalaumi ke imaaumi fou
ipeliai age'afolai'i agolifu afe'ai auga fomani'iaina. 29 Oi ologo iilo gua

penimae'i auni'iai ke'afa'afalaini'i. Kai aga'omo mo ganinagai afae'ualai
aage mo, Ama'a Deo agelogo kai age'ualai. 30 Ke oi kaniamiai fufu mo
ganinagai pika euki auga Amami Deo epaau afe'aina elogo. 31 Ega puo
folomani'i, gome oi afami auga iilo ma'o afa'i eka'egaina.
32 "Ke kaisau lau elogoniau auga papiau maa'iai ko'a ageifania aisama,
lau isafa ufai Amau Deo agogai, isa ko'a lalogonia alaoma. 33 Kai kaisau
papiau ago'iai lau agepuniaiainiau auga, lau isafa ufai Amau Deo agogai
isa alapuniaiaina.
34 "Ke oi foloopolaga lau lamai aagoai auga gagao lamaiseina folooma.
Lau lamai auga gagao famaiseina puo alamai kai, ifani a'ifaga famaiseina
laoma puo lamai. 35 Gome lau lamai auga lau puouai iina agemia oma:
'Au aga'o ama auni'i akelo'u akepipaini,
ke ifiao ina auni'i akelo'u akepipaini,
ke papie gafa papiega fou akelo'u akepipaini.
36 Ega koa agemia,
au aga'o ifo ega famili ipauma fou ake'ou.' *Mika 7:6*
37 "Kaisau ina ama ani'i ageani alogaina kai lau aniu afaeani alogaina
auga, lau e'u imoi agemia afaekaina. Ke kaisau gauga maguaega o
papiega anina ageani alogaina kai lau aniu afaeani alogaina auga, lau e'u
imoi agemia afaekaina. 38 Ke kaisau ega koloti afaepua muniuai afaepea
auga, lau e'u imoi agemia afaekaina. 39 Ke kaisau ifo kania gaagamauga
eoma auga ega agu agepagea. Kai kaisau lau puouai ega agu agepagea
auga, ega agu mamaga agekapulaisa.
40 "Ke kaisau oi eifa kokoimi auga lau eifa kokoisau. Ke kaisau lau
eifa kokoisau auga, lau eulaisau Auga eifa koko. 41 Kaisau aufalao aga'o
profeta puo eifa koko auga, profeta auga afa ala eafi oma koa i'opoga,
isa isafa afa ega koa ageafia. Ke kaisau aufalao aga'o alo opaina puo eifa
koko auga, alo opai auga, afa ala eafi oma koa i'opoga, isa isafa afa ega
koa ageafia. 42 Ke kaisau papiau e'ele i'ina aga'o lau e'u imoi kainai fei
keke'a kaputina agepenia ageinu auga, iifa ko'a maamiai laifania, isa afa
kapa feafia auga

11

laa'i afaemia, ageafia paisa," eoma. 1 Iesu ega imoi 12 ega'ina
iifa'i kapula'i epenii'i efua aisama, Kalilea ago taoni'iai
gapamalele ke gainogo eoma puo, egae ekailai elao.

Iesu Ioane Baptista Ega Pa'ani Afa Epamue
(Luka 7:18-35)

2-3 Ioane Baptista tipula e'agai eaguega kai, Iesu kapa'ina ekapaisa auga
fouga elogo aisama, ega imoi eulai'i kelao Iesu kepa'ani penia keinaka, "Au
aga'o agemai keoma auga oi, o aufalao aga'o i'oina ma fa'ima?" keoma
4 Ke Iesu isa epaini'i einaka, "Omue olao kapa'ina a'o ologo, ke oisa auga
Ioane maagai foifania. 5 Isa fopaina, maakimi'i au'i afu keisa, melo au'i kepea,

molumolu isafaga keafia au'i faaga'i felo emia, aina'i efua au'i a'oa'o kelogo,
mae au'i kemaunimue, ke iifa faunina ulalu papiau'i maa'iai iifafouga emia
fooma. 6 Ke kaisau lau fauai afae'ualai auga, Deo eegai kapa felo'i eafi'i auga."
7 Ke Ioane ega imoi kekailai kelao alogai, Iesu e'ina Ioane fouga la'afou
papiau'i maa'iai eifania einaka, "Kapa'ina foisa ooma puo opealai ago
maini olao? Ameku inipo epua auga amoisa ooma puo, olao ma? 8 Ega'ina
laa'i koa aisama, kapa'ina foisa ooma puo, olao? Au afe tiapuga felo'i
ei'iuka'i auga foisa ooma puo olao ma? Laa'i, kaisau tiapu felo'i kei'iuka'i
au'i, kin eaguagu e'agai keague. 9 Ega puo kapa'ina foisa ooma puo,
olao egae? Profeta aga'o foisa ooma puo olao ma? E, iifa gome maamiai
laifania, Ioane auga profeta kai, isa auga profeta ma'oai eka'egaini'i.
10 Gome isa fouga Deo ega iifaga pukagai iina kepapua oma:

" 'Lau e'u iifa ipapea auga
oi agomuai alaulai kakaua,
Isa oi emu keaga agepakaisa,'

keoma *Malaki 3:1*

11 Iifa gome maamiai laifania, papiau aumauni ma'oai papie gua'iai
kemauni au'i epo'iai, kai aga'o ae'agaukae Ioane Baptista ega akaiki'a
aeka'egaina. Ega mo ganinagai Deo ega agofa'ai au e'ele aga'o eague auga,
Ioane Baptista eka'egaina. 12 Ke Ioane Baptista Deo ega iifa eifafoua mo emai
pau i'ina kina alogai lau iifa faunina Deo ega agofa'a fouga papiau maa'iai
laifafoua. Ke papiau kefa'i'i keuniaimoimo, Deo ega agofa'ai kegakoko keoma
au'i ega'ina afuga keafia. 13 Gome Moses ega iifa, ke profeta ma'oai pau
kapa'ina agemia auga keifafoua mo emai Ioane Baptista miagai. 14 Ke oi Ioane
opako'ania koa aisama, isa auga Elaija agemai keoma auga egamo'e emai.
15 Kaisau aina ekae auga, aina gapaau felo ainau galogo.
16 "Pau papiau'i auga kapa'ina koa fou alaafiopo'i agekaina? Isa auga imoi
e'ele'i afa'afa afugai keagu imoi i'oi'i isa'i kepaini'i iina keoma au'i koa i'opo'i:

17 Lai oi faumiai filiko apa'opuania kai, oi alogefa,
ke lai apepe iifina aifinia kai, oi aloapepe.

18 Gome Ioane Baptista emai eani gopegope fo'ama aeania, ke fino
aeinu aisama, isa keifa 'Ioane alogai tiapolo eaguega,' keoma. 19 Ke Papiau
Aumauni Gauga emai eaniani ke fino einu aisama, isa keifa, 'Amoisa, isa
eaniani mogemoge, einu alogaina, ke laomai apala kekapa au'i, ke tax
keafia au'i isafa ekefa'a'i emia,' keoma. Kai aufalao aga'o ega laomaisai
aisa, isa ikifa auga ma auga alogo."

Taoni Kapa Papiau'i E'i Laomai Apala'i Afakeumakalaini'i Au'i Deo Eegai Afa Apala Akeafia
(Luka 10:13-15)

20 Egae kai Iesu taoni kapa'i alo'iai ega mirakulo ma'o ekapai'i au'i, e'i
laomai apala'i akeumakalaini'i puo, e'ina efinai'i einaka: 21 "Korasin ke

Betsaida taonina papiaumi, oi agomiai mirakulo ma'o lakapai'i oisa'i kai
alopako'aniau puo, Deo eegai afa apala ipauma agoafia! Kai oi agomiai
mirakulo lakapai'i au'i Taire ke Sidoni taoni'iai makapa'i koa aisama,
ega'ina papiau'i e'i laomai apala'i kekapa'i auga fiakoa mo ofuofu tiapu'i
fekei'iuka'i, ke agafa fekeafia faaga'i feke'afa. Ke pau laa'i e'i laomai
apala'i fekeumakalaini'i. 22 Kai maamiai laifa gomeisamo. Oi Korasin ke
Betsaida taoni'i papiaumi, kina fuagai Deo papiau e'i laomai felo o apala'i
afa agepeni'i aisama, Taire ke Sidoni taoni'i papiau'i e'i laomai apala'i
afa e'ele mo akeafia kai, oi auga emi laomai apala'i afa akaiki'a ipauma
agoafia. 23 Ke oi Kapenaum taonina papiaumi, oi oopolaga akami akaiki'a
puo ageafiakaemi ufai ma ooma? Laa'i, oi auga agoake ipeli papa ipauma
agolao. Gome oi agomiai mirakulo lakapa'i au'i Sodom taoninai makapa'i
koa aisama, isa e'i laomai apala'i fekeumakalaini'i Deo fekeaipenia puo,
ala aga'o fakeoma, e'i taoniai fekeagu mo femai pau kina. 24 Kai iifa
gome maamiai laifania, oi Kapenaum taonina papiaumi, kina fuagai Deo
papiau e'i laomai felo, o apala afa agepeni'i aisama, oi afa apala ipauma
agepenimi. Ke afa apala ega'ina auga Sodom, ke Komora fou papiau'i e'i
laomai apala afa agepeni'i auga ageka'egaina."

Eeu Fomai Laagai Alapenimi
(Luka 10:21-22)

25 Egae kai Iesu eifa einaka, "O Amau, aagoa ufa fou Lopiaga Aumu,
tenkiu lapenio. Gome oi kapa ma'oai lau laifani'i, ke lakapai'i au'i ikifa
au'i, ke malele au'i fou ee'iai loogefake'i. Kai papiau imoi e'ele'i koa
i'opo'i ikifa, ke malele ma'o laa'i au'i ee'iai lopaofakaea. 26 E, Amau, gome
ega'ina auga oi alomu epagama alogaina kainai ega koa emia.
27 "Lau Amau kapa ma'oai lau imauai epaaua. Ke kai aga'o Gauga
aelogonia kai Ama auga mo Gauga elogonia. Ke kai aga'o Ama aelogonia
kai, Gauga auga mo Ama elogonia. Ke Gauga Ama kaisau fepakina'i eoma
au'i mo, Ama kaisau auga epalogoni'i.
28 "Ke oi ma'oai emi aguai oafipugu alogaina aumi, ke emi aguai meau
akaiki'a faagamiai kekae aumi lau eeu fomai. Ke lau oi laagai alapenimi.
29 Lau alou gagafe, ke lau ifou e'eleu lapamiaisau puo, lau fou alao alogai
eeuai fomalele. Ke oi lau eeuai lalaumi ega laagai afuga agokapulaisa.
30 Gome oi lau fou kai'alao amia auga emame'a, ke e'u iifa laifani'i kai'iai
fopea laoma meauga auga e'ilikae," eoma.

Kaisau Deo Isau Afagaina Kina Lopiaga Auga
(Mako 2:23-28; Luka 6:1-5)

12 1 Ega'ina afegai Iudea papiau'i Deo keau afagaina kinagai, Iesu
ega imoi fou palafa kefauga agogai peapea afugai kepea pagai.
Ega'ina alogai Iesu ega imoi inae'i ekimu puo, palafa puaga isa au'aagai

kefaipoga keaniia. 2 Faliseo au'i Iesu ega imoi ega kekapa oma keisa'i
aisama, Iesu kepainia keinaka, “Moisa! Oi emu imoi Deo aau afagaina
kinagai lai emai kagakaga kainai keifa apua auga kekapa,” keoma.
3 Ega aisama isa iifa epamue einaka, “Ufainagai Davide ega au fou
inae'i ekimu aisama, kapa'ina ekapaisa auga fouga Deo ega iifa pukagai
alokuapina ma? 4 Isa Deo ega e'ai ekoko, ke palafa Deo kepalao penia,
Moses ega iifa kainai keifa apua isa fakeania kai, sakedote mo fekeania
keoma auga eafiia ega au fou keaniia. 5 Ke Moses ega iifa kainai Deo isau
afagaina kinagai pinauga laa'i eoma kai, sakedote Deo ega e'a alogai
kepinauga amu Deo kepa'a penia aisama, ega'ina iifaga keaupea mo
ganinagai, isa laomai apala akekapaisa auga fouga Deo ega iifa pukagai
alokuapina ma? 6 Lau lapainimi. Pau au aga'o Deo ega e'a eka'egaina
auga emai efua. Lau auga isa. 7 Ke oi i'ina iifaga, ‘Lau guani anina laani
kai amu opa'a peniau auga ani'i alaani,’[h] auga kapa'ina eifania auga oko
amologo koa aisama, papiau kapa apala aga'o akekapa auga, e'i laomai
apala afa fekeafia auga foloifania. 8 Gome Papiau Aumauni Gauga auga
Deo isau afagaina kina Lopiaga auga.”

Iesu Au Ima Emelo Auga Epafelo
(Mako 3:1-6; Luka 6:6-11)

9 Iesu ega'ina afuga epua'afuga aisama, elao Iudea papiau'i e'i la'afou
afugai ekoko. 10 Egae au aga'o ima emelo auga eagu. Faliseo au'i keaga
aga'o kekapunia Iesu kegapaagu fofoua keoma puo, kepa'ani penia
keinaka, “Deo isau afagaina kinagai, papiau aufalao aga'o kepafelo auga
ekainia ma?” keoma.
11 Ke Iesu isa epaini'i einaka, “Deo isau afagaina kinagai oi emi sipi
aga'o ipuai afe'ualai koa aisama, afololao afolola'aua ma? 12 Papiau
aumauni auga kapa akaiki'a ipauma sipi eka'egaina. Ega puo Deo isau
afagaina kina'iai papiau felo kekapa auga ekainia,” eoma.
13 Egae kai ima emelo auga epainia einaka, “Imamu mokalaisa,” eoma.
Ke au ima ekalaisa aisama, ima felo ipauma ima apie koa i'opoga emia.
14 Kai Faliseo au'i kepealai kelao Iesu ala fekeaupugu oma auga iifaga
kepaapa.

Deo Ega Pinauga Auga Ekinaga Auga

15 Iesu Faliseo au'i kapa'ina fekekapa keoma auga elogo puo, ega'ina
afuga epua'afuga ekailai elao. Ega'ina alogai papiau ma'o isa muninai
kepea, ke keisafa au'i ma'oai epafelo'i. 16 Kai aina'i epalogo isa kaisau
auga fakeifafoua eoma. 17 Iesu ega ekapa oma auga, Deo ega iifa pukagai
profeta Aisaea eifafoua auga ko'a mo femia eoma:

---

[h] **12:7** Hosea 6:6

18 “Amoisa! Lau e'u pinauga auga lakinaga auga inamo'e,
Lau alou ko'agai isa anina laani, ke eegai alou egama alogaina.
Lau e'u Spiritu isa alapenia,
ke isa agofa'a papiau'i e'i laomai felo, o apala auga fouga maa'iai ageifafoua.
19 Isa afaelo'u, o afaeagagapea,
ke kai aga'o peapea afu'iai isa aina afaelogo.
20 Isa papiau inipo keuki lilifu koa i'opo'i au'i afaefaiponi'i.
Ke papiau imaau'iai, ke lalau'iai keapoke lanepa uikina efua lanepa agealo koa i'opoga au'i, lanepa koa afaeipialo'i agelao
papiau ma'oai e'i laomai afa agepeni'i ke kapa ma'oai agepalutini'i kinagai kai.
21 Ke agofa'a papiau'i e'i afia'ama isa aka eegai akeoge.” *Aisaea 42:1-4*

Iesu Ke Tiapolo Lopiaga Belsabul Fou Fou'i
(Mako 3:20-30; Luka 11:14-23; 12:10)

22 Ega'ina afegai papiau au aga'o tiapolo ake epaafua, ke maaga epakimi'inia auga Iesu eega kemaiseina. Ke Iesu isa epafelo ega koa enini'ani, ke afu isafa eisa. 23 Ega aisama papiau ma'oai kekauai alogaina keifa keinaka, “Davide okogai agemai keoma auga inamo'e ma'e afemia?” keoma.
24 Kai Faliseo au'i papiau ega keifa oma aina'i kelogonia aisama, keifa keinaka, “Isa tiapolo e'i lopia Belsabul mo aka isapugai tiapolo epapealai'i,” keoma.
25 Iesu isa kapa'ina keifania, ke opo'iai kapa'ina emai auga elogo puo epaini'i einaka, “Agofa'a aga'o ifo ageaupea koa aisama, agelifu afe'ai. Ke taoni aga'o papiau'i ifo'i mo akeaupea'i koa aisama, taoni ega'ina ageapa afaekaina. Ke e'a aga'ogai famili ifo'i mo akeaupea'i koa aisama, e'a ega'ina isafa ageapa afaekaina. 26 Ega koa i'opoga, Satani ageoge Satani mo agepapealaisa koa aisama, isa ifo eaupea. Ega puo ala koa i'opoga isa ega agofa'a ageapa? 27 Ke lau Belsabul aka isapugai tiapolo lapapealai'i koa aisama, oi emi papiau auga kaisau aka isapugai tiapolo kepapealai'i? Ega puo isa oi kapa'ina oifania auga ko'a o pifoge auga akeifafoua. 28 Kai lau Deo ega Spiritu ega isapuai tiapolo lapapealai'i koa aisama, Deo ega agofa'a emai oi eemiai efua.
29 “Ke lau lapa'ani pugu. Aufalao aga'o au kapula aga'o afaegope kakaua koa aisama, ala koa i'opoga ega e'ai agekoko ega amu ageafi'i agekaina? Isa agegope kakaua kai, ega e'ai agekoko ega amu agepainaoni'i agekaina.
30 “Kaisau lau afeuai aeaulao auga, lau fou laa'i, ke kaisau lau fou papiau alapakai guguaini'i auga, papiau epakanini'i. 31 Ega puo maamiai laifa gomeisamo. Laomai apala'i ma'oai ke Deo eegai keifa apala au'i e'i

apala Deo age'agegeaini'i. Kai kaisau Deo ega Spiritu eegai keifa apala
au'i, e'i apala Deo afae'agegeaini'i. 32 Ke kaisau Papiau Aumauni Gauga
eegai iifa apala aga'o ageifania auga, Deo isa ega apala age'agegeaina.
Kai kaisau Deo ega Spiritu eegai iifa apala aga'o ageifania auga, Deo isa
ega apala i'ina agofa'agai, pau o muni ganinagai afae'agegeaina."

Au Ke Puaga Fou
(Luka 6:43-45)

33 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Au aga'o felo, o apala auga puagai
kekapulaisa. Ega puo au aga'o felo agopamia aisama, puaga felo ageoge,
o au aga'o apala agopamia aisama, puaga apala ageoge. 34 Oi ikifa aumi,
kaapa apala ipauma auga gauga koa i'opomi. Oi laomai apala ikapa
aumi puo, ala koa kapa felo aga'o agoifania agekaina? Gome kapa'ina
papiau gua'i alo epogu auga, ake'iai epealai keifania. 35 Ega koa i'opoga,
au felo auga, gua alogai kapa felo'i alogai eoge'i keka au'i, felo'i akegai
kepealai eifani'i. Kai au apala auga, gua alogai kapa apala'i eoge'i keka
au'i, apala'i mo akegai kepealai eifani'i. 36 Kai lapainimi. Kina fuagai Deo
papiau e'i laomai felo, o apala afa agepeni'i aisama, papiau e'i nini'aniai
kenini'ani aage mo mo ganinagai, kapa ma'oai kapa puo keifani'i au'i Deo
maagai akeifafoua. 37 Gome Deo oi emi iifai afa felo agepenimi, ke ifomi
emi iifai afa apala agoafia."

Faliseo Au'i Mirakulo Kepa'aniaina
(Mako 8:11-12; Luka 11:29-32)

38 Ega'ina afegai Faliseo au'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i isa'i
Iesu kepa'ani penia keinaka, "Pamalele aumu, lai anina aani oi eemuai
mirakulo gouga aga'o amaisa aoma," keoma.
39 Kai Iesu einaka, "Papiau apala'i ipauma'i Deo kapa'ina eifania
akepako'ania ke kainai akepea puo, e'i laomaisai amage au'i kai papie i'oi'i
fou kefeu au'i koa i'opo'i au'i, mirakulo gouga aga'o gaikapa auga pa'anina
kepa'ani. Kai mirakulo gouga aga'o afalakapa kai, profeta Jona faagagai
kapa'ina emia auga mo gouga agemia. 40 Gome ufainagai Jona kina oiso ke
gapi oiso ma'a akaiki'a gua alogai eka koa i'opoga, Papiau Aumauni Gauga
kina oiso ke gapi oiso a'isa alogai ageka. 41 Ninife taonina papiau'i Jona
einogo aina kelogonia aisama, e'i laomai apala'i keumakalaini'i. Kai pau Jona
eka'egaina auga emai einogonimi ganinagai alopako'ania. Ega puo muni Deo
papiau e'i laomai felo, o apala afa agepeni'i aisama, Ninife taonina papiau'i
ake'ue akeifa, pau papiaumi afa apala amoafia akeoma. 42 Ke South kuinina
isafa aaka ipaumagai mo ganinagai, emai Solomon ega ikifa a'o elogonia.
Kai pau Solomon ega ikifa eka'egaina auga emai efua kai oi isa aina alologo.
Ega puo muni Deo papiau e'i laomai felo, o apala afa agepeni'i aisama, South
kuinina ega'ina isafa age'ue ageifa, pau papiaumi afa apala amoafia ageoma."

Tiapolo Apala Agemue Agemai Auga Fouga
(Luka 11:24-26)

43 Ke Iesu eifa pugu einaka, “Tiapolo apala aga'o au aga'o alogai
epealai aisama, elao afu eogogo afugai elao emai laagai afuga ekapuga
kai aeisa. 44 Ega aisama ifo alogai einaka, ‘Lau e'a lapua'afuga auga e'a
alamue alalao pugu,’ eoma. Ke elao ega'ina e'agai aisama, kai aga'o
ega'ina e'agai laa'i kai, e'a ega'ina ke'amunia alo felo, ke amu ma'oai mo
kepakokopai eisa. 45 Ega aisama elao tiapolo i'oi'i au'i imagea gua, isa ega
apala keka'egaina au'i emaiseini'i fou kelao ega'ina e'agai kekoko keagu.
Ke fuagai aisama, au ega'ina ega agu elifu alogaina, ufainagai ala eagu
oma auga aguga eka'egaina. Pau i'ina papiaumi apalami ipaumami aumi,
ega koa i'opoga mo faagamiai agemia.”

Kaisau Auga Iesu Ega Famili Ipauma
(Mako 3:31-35; Luka 8:19-21)

46 Iesu la'afou papiau'i maa'iai enini'ani laolao kai, isa ina ke akina
fou kemai afegai keapa fou keganini'ani keoma. 47 Ega aisama la'afouai
aufalao aga'o Iesu epainia einaka, “Oi inamu ke akimu fou kemai afegai
kepae fou amonini'ani keoma,” eoma.
48 Ke Iesu isa ega iifa epamue einaka, “Kaisau lau inau, ke kaisau lau
akiu?” eoma. 49 Egae kai ega imoi au'i epa'anini'i kai eifa einaka, “I'ina
au'i lau inau, ke akiu. 50 Gome kaisau lau Amau ufai eague Auga ega
logoai mo kapa ma'oai kekapa'i au'i, lau inau, ke akiu, ke afakuau,”
eoma.

Au Oga Efauga Auga Palapole
(Mako 4:1-9; Luka 8:4-8)

13 1 Ega'ina kinagai mo, Iesu e'ai epealai elao a'u niegai eagu. 2 Ega
aisama la'afou akaiki'a ipauma kemai keapa lofe puo, elao gaagai
eaguka kai papiau ma'oai auga foeai mo keapa. 3 Egae kai kapa ma'o
palapoleai papiau maa'iai eifania einaka, “Au oga efauga auga aga'o, au
oga'i gafauni'i eoma puo, epealai elao ega umai. 4 Ke au oga'i e'afoka'i
alogai, isa'i paisoai peapea afugai ke'ualai, ke inei keake keanii'i. 5 Ke
isa'i fopa laagai a'isa afa'agamo mo eka auga laagai ke'ualai. Ke a'isa
afa'agamo puo ke'omo kefiaisakoa mo. 6 Kai kina e'agau egagai'i aisama,
gagamu'i laa'i puo gagau'i kekala kemae. 7 Ke au oga isa'i au'i ini mogogo
alo'iai ke'ualai, ke keuki kai ini mogogo keuki ke'agau keafipugu'i. 8 Kai
isa'i au'i a'isa felogai ke'ualai. Ke ega'ina au'i keuki ke'agau kepua, ani'i
keoge felo alogaina. Ke ani'i keogei'i auga, au oga aga'omo alogai anina
100, 60, o 30 eogei'i. 9 Kaisau aina ekae auga, aina gapaaua kapa'ina
laifania auga a'o galogo,” eoma.

Iesu Palapole Kapa'ina Eifania Auga Fouga Eifania
(Mako 4:10-20; Luka 8:9-15)

10 Egae kai Iesu ega imoi kemai kepa'ani penia keinaka, “Kapa puo
papiau maa'iai Deo ega iifa loifania aisama palapoleai lonini'ani?”
keoma.
11 Ega aisama Iesu einaka, “Deo ega agofa'a logo fouga ogefake auga
oi epeniimi efua kai isa aepeni'i. 12 Lau ega laifa oma, gome kaisau eegai
amu kekae au'i, Deo isa ma'o agepenia amu agealogai alogaina eegai
akeka. Ke kaisau eegai amu oisomo mo kekae au'i, oisomo mo eegai
kekae au'i mo ganinagai, Deo ega'ina amu'i isa ageafania. 13 Lau i'ina
iifaga kainai papiau maa'iai palapoleai Deo ega iifa laifania:
“Isa maa'iai keisa mo ganinagai, akeisa koa i'opoga.
Ke a'o kelogo mo ganinagai, a'o akelogo koa i'opoga,
ke kapa'ina eifania auga isafa oko akelogo.
14 Isa faaga'iai ega koa emia auga, profeta Aisaea Deo ega iifa pukagai
iina epapua oma auga ko'a mo emia:
‘Oi aufa kina mo Deo ega iifa a'o agologo kai,
kapa'ina eifania auga oko afolologo.
Oi aufa kina kapa'ina emia auga agoisa kai,
kapa'ina emia auga oko afolologo.
15 Gome i'ina papiau'i gua'inoka au'i.
Isa ainapaauai auga, aina'i efua koa i'opoga, ke maa'i kepafufua.
Kai ega koa fakekapa koa aisama, isa kapa'ina emia auga maa'iai
fekeisa,
ke kapa'ina keifania auga aina'iai a'o fekelogo.
Ke kapa'ina eifania auga gua'iai oko fekelogo, ke e'i laomai
apala'i fekemuni'i, ke lau isa fapaponi'i papiau felo'i fapamia'i.’
Aisaea 6:9-10
16 “Kai oi auga, pau maamiai lau kapa'ina lakapa auga oisa, ke kapa'ina
laifani'i au'i ainamiai a'o ologo. Ega puo oi maami ke ainami fou Deo
eegai kapa felo'i keafi'i. 17 Gome iifa gome mo maamiai laifania. Profeta
ma'o ke alo opai au'i ma'o isafa oi pau kapa'ina oisa auga alafai kegaoma
kegaisa keoma kai akeisa. Ke kapa'ina pau a'o ologo auga a'o kegalogo
keoma kai a'o akelogonia.
18 “Ega puo pau ainami fopaaua, au ega umai au oga'i efauni'i auga
palapole kapa'ina eifania auga oko alapakaisa ainau fologo. 19 Aufalao
aga'o Deo ega agofa'a fouga a'o elogonia kai ega'ina iifaga kapa'ina
eifania auga oko aelogo. Ega aisama tiapolo emai ega'ina iifaga au
oga koa i'opoga gua alogai kefauga auga eafilaisa. Ega'ina auga au oga
uma alogai peapea afugai ke'ualai au'i. 20 Kai au oga'i kepo laagai a'isa
afa'agamo eka auga laagai ke'ualai au'i auga, aufalao aga'o Deo ega

iifa a'o elogo ke alogamai eafia auga. 21 Kai isa Deo ega iifa au oga koa
alogai efauga auga gagamuga aeoge puo, Deo ega iifa alogai eka epo
aemaefa. Gome isa Deo ega iifa kainai kina apala'i eafi'i, o papiau isa
keafi apalania aisama, eapoke e'ualai. 22 Ke au oga'i ini mogogo alogai
ke'ualai au'i auga, aufalao aga'o Deo ega iifa a'o elogo eafia. Kai isa agu
felo opopo, ke i'ina agofa'a amu'iai gapa'amu'amu eoma auga isa kefoge,
ke ega'ina kapa'i Deo ega iifa au oga koa isa alogai euki auga eafipugua
anina aga'o aeoge. 23 Kai au oga'i a'isa felogai ke'ualai au'i auga, aufalao
aga'o Deo ega iifa a'o elogo, ke Deo ega iifa kapa'ina eifania auga isafa
oko elogo. Isa Deo ega iifa au oga koa i'opoga auga alogai euki, epua felo
alogaina, au oga aga'omo alogai anina 100, 60, o 30 eoge.

Afa Apala Fouga Iesu Palapoleai Eifania

24 Ke Iesu palapole i'oina aga'o la'afou papiau'i maa'iai eifania pugu
einaka, "Deo ega agofa'a auga, au aga'o laiti anina felo'i eafi'i ega agoai
efauni'i auga koa i'opoga. 25 Kai gapiai papiau kefeufeu kai, isa ega ou
auga afa apala pua'i eafii'i emai ega laiti ega'ina epo'iai efauni'i kai
ekailai elao. 26 Pau laiti afa apala ega'ina fou keuki aga'omo kelao laiti
e'ina e'afoisa aisama, afa ega'ina isafa kefokilai.
27 "Ega aisama ago inagome auga ega pinauga au'i isa eega kemai
kepainia einaka, 'Au akaiki'a aumu, oi laiti anina felo emu agoai lofaunia
kai, afa apala'i au'i kapai kemai egae keuki?' keoma.
28 "Isa einaka, 'Lau e'u ou auga iina koa ekapaisa,' eoma.
"Ega aisama pinauga au'i au akaiki'a kepa'ani penia keinaka, 'Oi anina
loani lai falao afa apala'i ega'ina fafuau'i ma looma?' keoma.
29 "Kai au akaiki'a einaka, 'Laa'i, gome oi afa apala'i agofuau'i alogai
laiti isafa afofuau'i. 30 Amopua'afuni'i fou kai'ialao kegauki galao laiti
i'aina kinagai kai. Ega'ina kinagai laiti i'aina papiau'i alapaini'i, 'Afa
apala'i amopakai guguai kakau'i amo'ofa'i ega koa loai feiuma. Egae kai
laiti mo amopakai guguaina amomaiseini'i e'a akaiki'a fo'ama keogeoge
afugai amooge alaoma,' " eoma.

Mastad Oga Ke Palafa Ipaufuga Mulamula Palapole
(Mako 4:30-32; Luka 13:18-19, 21-22)

31 Ke Iesu palapole i'oina aga'o la'afou papiau'i maa'iai eifania einaka,
"Deo ega agofa'a auga, au aka mastad oga aufalao aga'o eafiia ega agoai
efauga auga koa i'opoga. 32 Au ma'oai oga'i epo'iai mastad oga auga
e'ele ipauma mo ganinagai, euki aisama, au akaiki'a emia, uma alo aupu
gagau'i au'i ma'oai eka'egaini'i, ega koa ufa inei'i kemai agagai kei'oau,"
eoma.
33 Ke Iesu palapole i'oina aga'o la'afou papiau'i maa'iai eifania pugu
einaka, "Deo ega agofa'a auga, papie aga'o palafa ipaufuga mulamula

eafia palafa ma'o fou eoge lapuinia kai, fei e'efa efiuga kai epua'afuga
eka, ke mulamula ega'ina palafa fofouga alogai epinauga palafa ega'ina
epaufua auga koa i'opoga," eoma.
34 Iesu Deo ega agofa'a fouga la'afou papiau'i maa'iai palapoleai mo
eifania. Ke kapa aga'o aeifa ofakaea kai ma'oai palapoleai moa'ina
eifani'i. 35 Iesu ega koa ekapaisa ega koa profeta Deo ega iifa pukagai iina
kepapua oma auga ko'a mo emia:

"Lau akeu alapaagalaisa palapoleai alanini'ani,
lau agofa'a egama mo alogai kapa ma'oai kekafake au'i
alaifafou'i." *Sam 78:2*

Iesu Afa Apala'i Palapole'i Kapa'ina Eifania Auga Oko Epakaisa

36 Iesu palapole la'afou papiau maa'iai eifania efua aisama, epua'afuni'i
elao e'a alogai ekoko. Ke ega imoi au'i kemai isa kepainia keinaka, "Afa
apala'i agoai keuki auga palapole kapa'ina eifania auga maamaisai oko
mopakaisa," keoma.
37 Ke isa einaka, "Au laiti anina felo efauga auga Papiau Aumauni
Gauga. 38 Ke agoai laiti efauga auga, i'ina agofa'a. Ke laiti anina felo au'i
Deo gauga, Deo ega agofa'ai akekoko au'i. Ke afa apala'i auga laomai
apala inagome auga gauga au'i. 39 Ke ou auga afa apala'i efauni'i auga
tiapolo. Ke laiti i'aina kina ekaina auga, kina fua fouga eifania, ke laiti
i'aina papiau'i auga agelo.
40 "Ke afa apala'i kefuau'i loai keuma'i koa i'opoga, kina fuagai isafa
ega koa agemia. 41 Ega kinagai Papiau Aumauni Gauga, ega agelo
ageulai'i akelao, isa ega agofa'ai papiau laomai apala'i kepagama'i au'i, ke
laomai apala'i kekapa afa apala'i koa i'opo'i kemia au'i akefuau'i. 42 Egae
kai akeafi'i lo eufa emoge auga alogai ake'afo koko'i, egae akeapepe nie'i
akeapalolia. 43 Ega aisama papiau kapa'i Deo maagai alo'i opaina au'i, isa
Ama'i ega agofa'ai akeagu, kina eaga eaea koa i'opoga, isa isafa akeaga
ega akeeaea oma. Kaisau aina ekae auga aina gapaaua ainau galogo,"
eoma.

Kapa Aga'o Afa Akaiki'a Auga Palapole

44 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Deo ega agofa'a auga, kapa aga'o afa
akaiki'a agoai keogefake auga koa i'opoga. Ke au aga'o ega'ina kapa afa
akaiki'a auga ekapulaisa aisama, eafiia eogefake pugu. Egae kai ekailai
elao alogamai ega amu ma'oai e'afa'afalaini'i kai, monina eafiia emue
emai ega'ina ago e'afaisa.
45 "Ke Deo ega agofa'a auga, afa'afa auga aga'o ou'ou felo ipauma
ekapuga ga'afa eoma auga koa i'opoga. 46 Ke isa ou'ou felo ipauma aga'o
afa akaiki'a auga ekapulaisa aisama, elao ega amu ma'oai e'afa'afalaini'i
monina eafiia emai ega'ina ou'ouga e'afaisa."

Fe'i Palapole

47 Ke Iesu palapole i'oina aga'o eifania pugu einaka, “Deo ega agofa'a
auga, inoino au'i fe'i a'uai keoge ma'a i'oina i'oina kemai keofa auga koa
i'opoga. 48 Ke fe'i ake epogu aisama, inoino au'i fe'i kela'aua foeai. Egae
kai keagukipo ma'a felo'i au'i keafii'i kepakai guguaini'i ale'a alogai
keukai'i kai, apala'i au'i kepuake'i. 49 Kina fuagai isafa ega koa i'opoga
agemia. Ega kinagai agelo akemai papiau alo'i opaina au'i, ke papiau
apala'i au'i fou ake'ea'i. 50 Egae kai papiau apala'i au'i lo eufa emoge auga
alogai ake'afo koko'i, egae akeapepe nie'i akeapalolia,” eoma.
51 Iesu ega'ina palapole'i ma'oai eifani'i afegai, ega imoi epa'ani peni'i
einaka, “Ega'ina kapa'i kapa'ina keifania auga oko'i ologo afe'ai ma?”
eoma.
Ke isa keinaka, “E, oko'i alogo,” keoma.
52 Ega aisama epaini'i einaka, “Ega puo Moses ega iifa pamalelega au'i
ma'oai Deo ega agofa'a fouga a'o kelogo au'i auga, e'a inagome auga ega
amu isoge e'a alogai amu afa'i akaiki'a'i au'i, mama'i ke ufai'i isafa fou
eafilai'i ofakaegai eoge'i auga koa i'opo'i,” eoma.

Nasareta Taonina Papiau'i Iesu Keumakalaina
(Mako 6:1-6; Luka 4:16-30)

53 Iesu ega'ina palapole'i ma'oai eifani'i efua aisama, afu ega'ina
epua'afuga ekailai elao. 54 Ke emai Nasareta, isa ifo ega taoniai aisama,
egae la'afou afugai e'ina papiau epamaleleni'i. Ke papiau isa ega pamalele
a'o kelogonia, ke kekauai alogaina kepa'ani keinaka, “I'ina auga i'ina
ikifaga ke mirakulo isapu'i kapai eafii'i? 55 Isa e'a ipaapa auga gauga laa'i
ma? Ke isa ina aka Maria laa'i, ke akina James, Joseph, Saimon ke Judas
laa'i ma? 56 Ke isa afakua ma'oai i'a fou inae alaagu ma? Iifa gome isa
ega'ina auga paisa. Ega puo i'ina auga ega'ina kapa'i ma'oai kapai eafii'i?”
keoma. 57 Ke ega'ina papiau'i Iesu keumakalaina.
Kai Iesu isa epaini'i einaka, “Profeta aga'o ifo ega taoniai, ifo ega
papiau au'i mo isa au akaiki'a afakepamia,” eoma. 58 Ke papiau isa
akepako'ania kainai, egae mirakulo ma'o aekapai'i.

Ioane Baptista Ega Mae Fouga
(Mako 6:14-29; Luka 9:7-9)

14 1 Ega'ina alogai kin Herod Kalilea ago e'ima lopiaga Iesu fouga
elogo. 2 Ke ega pinauga au'i epaini'i einaka, “I'ina auga Ioane
Baptista maeai emaunimue. Ega kainai mirakulo isapu'i isa faagagai
kepinauga,” eoma.
3 Herod ega eifa oma, gome isa Iesu fouga aelogo koa kai, isa ifo akina Filip
akafa Herodias eakafania puogai Ioane Baptista eafiia egopeisa tipulai epaagua.

4 Gome Ioane Baptista isa epainia einaka, “Oi ifomu akimu akafa loakafania
auga keifa apua kai lokapaisa,” eoma. 5 Ioane tipulai eagu alogai, Herod isa
gaaupugua eoma kai papiau emani'iaini'i, gome papiau Ioane profeta keomaisa.
6 Kai Herod ega mauni kina miamiaga ekapaisa aisama, Herodias gauga
ifiaoga emai isa ma'oai ago'iai egefa, ke Herod alo epagama alogaina. 7 Ega
kainai Herod ifiao ega'ina maagai epako'ania eifa, kapa'ina mo agegoina auga
agepenia eoma. 8 Ke ifiao ega'ina, ina isa kapa'ina fegoina eoma maagai eifania
auga Herod maagai eifania einaka, “Lau anina laani Ioane Baptista kania
litiai gakauka gamai maisa laoma,” eoma. 9 Ega aisama kin Herod alo emafu
alogaina kai ega pako'a iifaga kainai, ke ega la'afou au'i kai'iai, ifiao kapa'ina
egoina auga gaikapa eoma. 10 Ke ega au au'i kelao Ioane tipulai eaguega kai aiso
kefoua. 11 Ke litiai kania kepakauka kemaiseina ifiao imagai kepaaua, ke ifiao
eafiia elao ina epeniia. 12 Ke Ioane Baptista ega imoi au'i kemai isa imaauga
keafiia kelao kefufunia. Egae kai kelao Iesu maagai Ioane emae auga fouga
keifania.

Iesu Papiau 5000 Epaaniani'i
(Mako 6:30-44; Luka 9:10-17; Ioane 6:1-14)

13 Iesu kapa'ina emia auga fouga elogo aisama, ogefakeai gaagai eaguka
ekailai afu oapuga aga'o elao. Ke papiau isa ala elao auga fouga kelogo aisama,
taoniai kepealai la'afouai ife'iai isa muninai kelao. 14 Iesu gaagai eake ke la'afou
papiau'i eisa'i aisama, gua'i eani alogaina, ke keisafa au'i epafelo'i.
15 Ke epagapigapi emaiseina aisama, ega imoi isa eega kemai kepainia keinaka,
“I'ina afuga oapuga ipauma, ke pau epagapigapi efua. La'afou mopakanina ega
koa fekelao paguai ifo'i e'i fo'ama aga'o feke'afa fekeania,” keoma.
16 Kai Iesu isa epaini'i einaka, “Isa afu aga'o afakelao. Kai oi isa kapa
aga'o amopeni'i kegaania,” eoma.
17 Ega aisama Iesu ega imoi isa kepainia keinaka, “Lai eemaisai palafa
ima ke ma'a gua mo kekae,” keoma.
18 Ke Iesu einaka, “Amoafi'i amomaiseini'i,” eoma. 19 Ke papiau epaini'i
mukimukiai kegaagukipo eoma. Ke papiau keagukipo aisama, palafa
ima ke ma'a gua fou eafii'i ufa eakae penia Deo maagai tenkiu eifania,
efaiponi'i kai ega imoi epenii'i ke'eaisa papiau kepenii'i. 20 Ke papiau
ma'oai keaniani alo'i ekainia. Ke keaniani afegai, Iesu ega imoi palafa
ame'afu'i ke isa kepua'afuni'i au'i fou kepakai guguaini'i ale'a 12 ake'i
kepapogu'i. 21 Papiau egae keaniani au'i, au mo kepaauni'i auga, au'i
ma'oai mo 5000 koa i'opoga kai, imoi ke papie fou auga akepaauni'i.

Iesu A'u Laagai Epea
(Mako 6:45-52; Ioane 6:15-21)

22 Egae kai Iesu la'afou epakanina alogai, fiakoa mo ega imoi epaini'i
gaagai keaguka keufai kepagai apie kelao. 23 Ke Iesu la'afou epakanina

afegai, ifogamo elao iku mapegai emegamega. Ke epa'umina emaiseina
aisama, ifogamo ipauma ega'ina afugai eapa. 24 Kai isa ega imoi au'i
gaagai kelao a'u ipuainagai. Ega'ina alogai goiso emai isa keaguka
gaagaga eauniia elaomo emai. Ke gaaga felao auga aekainia epaafipugu
alogaini'i, gome ameku gaaga eaoapua.
25 Ke gani eegai, Iesu a'u laagai epea isa ee'i elao. 26 Ke Iesu ega imoi
isa a'u laagai epea keisa aisama, keagaga keinaka, "Isage," keoma, ke
oge'i egea puo keagagapea.
27 Kai Iesu fiakoa mo isa epaini'i einaka, "Alomi gakapula! Folomani'i,
i'ina lau," eoma.
28 Ke Peto einaka, "Lopia, ko'a oi koa aisama, mopainiau fei laagai
mapea eemu mafai," eoma.
29 Ke Lopia einaka, "Mai," eoma.
Ega aisama Peto gaagai eapaopu fei laagai epea Iesu eega elao. 30 Kai
ameku epua eisa aisama, emani'i ke e'ina ekogo alogai eagaga einaka,
"Lopia, kaniau moagamauga," eoma.
31 Ega aisama Iesu fiakoa mo ima ekalaisa Peto eafiia ke epainia
einaka, "Pako'a e'ele aumu. Kapa puo eeuai opomu lopama'o?" eoma.
32 Ke isa gaagai ke'agaukae aisama, ameku eapakipo. 33 Egae gaagai
keaguka au'i isa ega koa ekapaisa keisa aisama, keau afagaina keinaka,
"Iifa ko'a, oi Deo gauga paisa," keoma.

Iesu Kenesaret Agogai Isafa Papiau'i Epafelo'i
(Mako 6:53-56)

34 Ke kepagai kelao apiegai aisama, Kenesaret taoninai keofau. 35 Ke
ega'ina ago au'i Iesu kaisau auga keisa felo aisama, iifa keulaisa taoni
ega'ina eegai keagu papiau'i ma'oai aina'i kepalogo. Ke ega'ina papiau'i
isafa au'i ma'oai Iesu eega kemaiseini'i. 36 Ke kegoinia isafa papiau'i
galogoaini'i afe tiapuga kua mo kegaafi opogaina keoma. Ke ma'oai isa
keafi opogaina au'i felo'i kemia.

Faliseo Au'i E'i Laomai
(Mako 7:1-23)

15 1 Ega'ina afegai Faliseo au'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i
Ierusaleme taoninai kemai Iesu kepa'ani penia keinaka: 2 "Kapa
puo oi emu imoi papiau apao'i e'i kagakaga laagai keaopagai? Gome isa
ima'i akeikua kai keaniani!" keoma.
3 Ega aisama Iesu isa e'i iifa epamue einaka, "Ke oi aumi kapa puo, emi
kagakaga mo faugai Deo ega iifa kapula'i au'i oaupea'i? 4 Lau oi lapa'ani
penimi gome Deo eifa, 'Inamu amamu fou fopalopiani'i,'[i] ke 'Aufalao

---

[i] **15:4** Exodus 20:12; Deuteronomy 5:16

aga'o ina ama ageifa apala penia aisama, feisaupugu,'[j] eoma. 5 Kai oi oifa
au aga'o ina o ama agepaina, 'Pipalagai kapa'i mo lau eeuai oafii'i au'i
pipeni Deo apuga,' ooma. 6 Ke ega'ina pipeni'iai isa ina ama faepalopiani'i
ooma. Ega koa okapa oi emi kagakaga mo kainai opea kai, Deo ega iifa
auga laa'i opamia. 7 Pifoge aumi! Ufainagai profeta Aisaea oi pau kapa'ina
agokapa auga fouga Deo ega iifa pukagai epapua auga ko'a:
8 " 'I'ina papiau'i fifina'iai mo lau kepalopianiau kai,
gua'i auga aaka ipaumagai.
9 Ke isa e'i pamalele auga, papiau aumauni iifa kepaapa'i au'i.
Ega puo lau keau afagai aageniau mo,' "
eoma. *Aisaea 29:13*
10 Iesu ega'ina eifania afegai, la'afou papiau'i eifani'i eega kemai kai
epaini'i einaka, "Ainami fopa'aua, i'ina iifaga kapa'ina eifania auga oko
fologo. 11 Kapa'ina au ake alogai ekoko auga, isa aepaofua kai, kapa'ina
isa akegai epealai auga isa epaofua," eoma.
12 Ega aisama isa ega imoi kemai kepainia keinaka, "Oi ega loifa oma
Faliseo au'i a'o kelogonia aisama, alo'i lopalifua auga alologo ma?"
keoma.
13 Kai Iesu isa e'i iifa afa palapoleai epamue einaka, "Au ma'oai
lau Amau ufai eague auga, aefauni'i au'i gagamu'iai akefuau'i.
14 Amopua'afuni'i, isa maakimi'i au'i koa i'opo'i maakimi'i papiau'i
kepapea'i. Ke maakimi'i auga aga'o maakimi'i auga mo aga'o agepapea
koa aisama, auni'i kai'ialao ipuai ake'ualai," eoma.
15 Ega aisama Peto Iesu epainia einaka, "Palapole i'ina maamaisai oko
mopakaisa," eoma.
16 Ega aisama Iesu ega imoi epa'ani peni'i einaka, "Oi lau kapa'ina
laifani'i au'i oko'i alologo felo koa ma? 17 Aufalao aga'o fo'ama akegai
ekoko aisama, elao inaega alogai ke imaaugai epealai pugu auga aloisa
ma? 18 Kai kapa'ina au akegai kepealai au'i gua alogai kemai. Ega'ina
iifa'i isa kepaofua. 19 Gome papiau gua'i alogai kepealai au'i auga, opola
apala'i, papiau isaupugua, papiau keamage kai papiau i'oina aga'o fou
akeamage auga fou kefeu, ifiao o'oae fou kefeu, painao, pifogeai papiau
kepaagu fofou'i, Deo ke papiau fou ee'iai keifa apala au'i. 20 Ega'ina lao'i
mai'i papiau aga'o alo kepaofua. Kai ima aeikua kai eaniani auga papiau
alo aepaofua," eoma.

Kanaan Papiega Ega Pako'a
(Mako 7:24-30)

21 Iesu ega'ina iifaga eifania afegai, Iudea papiau'i e'i ago epua'afuga
elao Iudea papiau'i laa'i au'i e'i agoai, Taire ke Sidoni taoni'i agogai

---

[j] **15:4** Exodus 21:17; Leviticus 20:9

ekoko. 22 Ega aisama Kanaan papiega aga'o ega'ina ago eegai emai Iesu
eegai maisapepega mo eifa einaka, “Lopia, Davide okogai lomai aumu,
guau moania! Tiapolo lau gau papiega alogai eague, epakiekie alogaina,”
eoma.
23 Kai Iesu iifa aga'o aeifania. Ega puo isa ega imoi kemai kegoi peni
kapulania keinaka, “Moula gakailai galao, gome isa i'a muni'aisai eagaga
aeapakipo paisa,” keoma.
24 Ega aisama Iesu einaka, “Lau auga Israel papiau'i laomai apala'i
kekapa'i, sipi kegea koa i'opo'i au'i mo fau'iai Deo eulaisau lamai,” eoma.
25 Ega aisama papie ega'ina emai Iesu agogai eanife'u kai eifa einaka,
“Lopia, mopalagainiau,” eoma.
26 Ke Iesu einaka, “Imoi e'i palafa faafia amu'e fapiu peni'i auga felo
laa'i,” eoma.
27 Kai papie einaka, “Iifa ko'a Lopia kai, amu'e mo ganinagai isa e'i lopia
eaniani alogai ega teipoloai fo'ama ame'afu'i kea'opu au'i keani'i,” eoma.
28 Iesu papie ega'ina ega eifa oma aina elogonia aisama, eifa einaka,
“Papie, oi emu pako'a akaiki'a ipauma lau eeuai loogeisa. Ega puo
kapa'ina loifania gaikapa looma auga ageikapa paisa,” eoma. Ke ega'ina
kina maagai mo papie ega'ina gauga felo emia.

Iesu Papiau 4000 Epaaniani'i
(Mako 8:1-10)

29 Ega'ina afegai Iesu ega'ina afuga epua'afuga Kalilea a'uga foega
nie mo elao. Egae kai elao iku mapegai eagukipo. 30 Ega'ina alogai
papiau la'afou akaiki'agai isa eega kemai. Ke kemai alogai, kemelo au'i,
maakimi'i au'i, isafai kemelo au'i, akeafu au'i, ke isafa i'oi'i ma'o keafi'i
au'i isafa kemaiseini'i Iesu agogai kepakala'i. Ke Iesu isa epafelo afe'aini'i.
31 Papiau aina'i efua au'i a'oa'o kelogonia, ke kemelo au'i, ke isafai kemelo
au'i fou epafelo'i, ke maakimi'i au'i afu keisa auga keisa'i aisama, kekauai
alogaina keopofua. Ke isa Israel papiau'i e'i Deo Au Akaiki'a kepamia.
32 Iesu papiau epafelo'i afegai, ega imoi eifa kaigugui'i kai, epaini'i
einaka, “I'ina papiau'i gua'i laania, gome isa lau fou kina oiso inae aagu,
ke pau fo'ama aga'o ee'iai laa'i afakeania. Lau isa inae'i maikimuga mo
falaulai'i fakelao laoma. Kai alaulai'i akelao koa aisama, keagai maa'i
afepiu afeke'ualai,” eoma.
33 Ega aisama Iesu ega imoi keinaka, “Afu oapuga iina koa auga kapai
palafa isa akeania agekaina auga agaafia la'afou iina koa agapaaniani'i
agekaina?” keoma.
34 Ega aisama Iesu isa epa'ani peni'i einaka, “Palafa iuma pika eemiai
kekae?” eoma.
Ke isa keinaka, “Palafa iuma imagea gua, ke ma'a e'ele'i pika koa mo
eemaisai kekae,” keoma.

35 Ke Iesu papiau epaini'i aagoai keagukipo. 36 Egae kai palafa
iuma'i imagea gua, ke ma'a fou eafii'i Deo tenkiu epeniia efua aisama,
efaiponi'i kai ega imoi epenii'i. Ke ega imoi palafa keafii'i la'afou papiau'i
kepenii'i. 37 Ke papiau ma'oai keaniani alo'i ekainia. Papiau keaniani
afegai, Iesu ega imoi palafa ame'afu'i kea'opu au'i kepakai guguaini'i
ale'a imagea gua ake'i kepapogu'i. 38 Ega kinagai papiau keaniani au'i,
au mo kepaauni'i auga au'i ma'oai mo 4000 kai, papie imoi fou auga
akepaauni'i. 39 Iesu la'afou epakanina afegai, ega imoi fou gaagai keaguka
kelao Makadan taonina[k] ago niegai.

Pamalele Au'i Mirakulo Kepa'aniaina
(Mako 8:11-13; Luka 12:54-56)

16 1 Ega'ina afegai Faliseo au'i ke Saduseo au'i kemai Iesu ke'opoisa,
ke kepainia gou aga'o ufa guagai gakapa kegaisa keoma.
2 Ega aisama Iesu einaka, "Epagapigapi aisama oi oifa, 'Pau ufa gua
epito puo gapiai imu afae'au,' ooma. 3 Ke amagai aisama oifa, 'Pau ufa
gua epito, ke apuapu ufa gua ekaisapua puo kina apala agemia,' ooma. Oi
ufa guagai kapa'ina emia oisa aisama, kina kapa auga oifania ekaina. Kai
pau Mesaia emai efua auga gouga kapa'ina mo kemia oisa'i mo ganinagai,
pau kina kapa auga agoifania afaekaina. 4 Papiau apala'i ipauma'i Deo
kapa'ina eifania akepako'ania ke kainai akepea au'i, e'i laomaisai amage
papiau'i kai papiau i'oi'i fou kefeu au'i koa i'opo'i au'i auga, mirakulo
gouga aga'o gaikapa keoma pa'anina kepa'ani. Kai mirakulo gouga aga'o
afalakapa kai Jona faagagai gou emia auga mo agemia," eoma.

Faliseo Ke Saduseo Au'i Fou E'i Palafa Ipaufuga Mulamula
(Mako 8:14-21)

5 Kai kepagai kelao a'u apiegai aisama, Iesu ega imoi ke'agege palafa
akeafia. 6 Ega'ina alogai Iesu isa epaini'i einaka, "Faliseo au'i ke Saduseo
au'i e'i palafa ipaufuga mulamula auga foisa felo, ke eegai ifomi
fo'imaimi," eoma.
7 Ega aisama Iesu ega imoi isa ega'ina eifania auga fouga, ifo'i mo
epo'iai keifania keinaka, "I'a palafa aga'o alaafia kainai isa ega eifa oma,"
keoma.
8 Kai Iesu isa kapa'ina keifania auga elogo puo epaini'i einaka, "Oi
pako'a e'ele aumi. Kapa puo oi palafa aga'o eemiai laa'i auga fouga
oifania? 9 Oi lau kapa'ina laifania auga oko alologo felo koa ma? Ke lau
palafa iuma'i ima mo laafii'i papiau 5000 lapaaniani'i, ke ale'a pika
opapogu'i auga aloopolaga ma? 10 Ke palafa imagea gua mo kai papiau
4000 lapaaniani'i, ke ale'a pika opapogu'i auga isafa aloopolaga ma?

---

[k] **15:39** I'ina taonina aka aga'o auga 'Dalmanuta', o 'Maria Makdalena emai taonina.'

11 Ala koa i'opoga lau palafa fouga oi maamiai alaifania auga oko alologo
koa? Lau palafa fouga alaifania kai, oi Faliseo au'i ke Saduseo au'i fou
e'i palafa ipaufuga mulamula auga foisa felo, ke eegai ifomi fo'imaimi
laoma," eoma. 12 Iesu ega'ina eifania aisama, ega imoi isa mulamula
palafa alogai keoge auga fouga aeifania kai, Faliseo ke Saduseo au'i e'i
pamalele palafa ipaufuga mulamula koa i'opoga auga fekeisa felo, ke
eegai ifo'i feke'ima'i auga fouga eifania auga kelogo.

Peto Iesu Kaisau Auga Eifania
(Mako 8:27-30; Luka 9:18-21)

13 Ega'ina afegai Iesu ega imoi fou kelao Sisarea Filipi taoninai kekoko
aisama, epa'ani peni'i einaka, "Papiau, lau Papiau Aumauni Gauga au
keifaniau kaisau keoma?" eoma.
14 Ke isa keinaka, "Isa'i keifa oi auga Ioane Baptista maeai emaunimue
emai keoma, ke isa'i keifa oi profeta Elaija keoma kai, isa'i au'i oi profeta
Jeremaia, o ufaina profeta'i aga'o keoma," keoma.
15 Ega aisama Iesu isa epa'ani peni'i einaka, "Ke oi auga lau kai ooma?"
eoma.
16 Ke Saimon Peto keoma auga iifa epamue einaka, "Oi auga Mesaia,[l]
Deo eague aoniamo Auga Gauga aumu," eoma.
17 Ega aisama Iesu eifa einaka, "Saimon Jona gauga aumu. Oi Deo eegai
kapa felo'i loafi'i aumu! Gome pau mo kapa'ina loifania auga papiau
aumauni oi akepalogonio kai lau Amau ufai eague Auga epalogonio
loifania. 18 Saimon, iifa ko'a maamuai laifania. Pau oi alaifanio Peto
alaoma. (Peto i'a mala'aisai auga fopa.) Ke fopa ega'ina laagai lau e'u
iifi e'a alapaapa. Ke ipeli[m] pa'afina isapuga iifi e'a ega'ina papiau'i
afaepalutini'i afaela'a pagaini'i. 19 Ke lau oi Deo ega agofa'a pa'afina
fopaagalaisa auga isapuga alapenio. Ke kapa'ina aagoai loifa'apua auga,
ufai isafa Deo ageifa'apua, ke kapa'ina aagoai alologoaina auga, ufai isafa
Deo agelogoaina," eoma. 20 Iesu ega'ina iifaga eifania afegai, ega imoi
aina'i epalogo, isa Mesaia auga fouga kai aga'o maagai fakeifania eoma.

Iesu Ega Mae Fouga Eifania
(Mako 8:31–9:1; Luka 9:22-27)

21 Ke ega'ina kinagai Iesu e'ina ega imoi maa'iai isa ega mae fouga
eifania. Ega'ina auga isa felao Ierusaleme taoninai, papiau isa Iudea au
akaiki'a'i au'i, sakedote lopia'i, ke Moses ega iifa pamalelega au'i ima'iai
fekepaaua, ke kapa ma'o mo fau'iai isa fekepakiekie fekeaupugua kai kina
oiso aisama, femaunimue pugu auga fouga maa'iai eifania.

---

[l] **16:16** Grik malagai 'Kristo' [m] **16:18** I'ina auga Grik malagai 'Hades', o i'a mala'aisai papiau kemae lalau'i egea elao egae eagu auga afuga.

22 Ega aisama Peto isa eafiapia kai e'ina efinaisa einaka, “Lopia, laa'i
afaekaina. Ega'ina kapa'i oi faagamuai afakemia,” eoma.
23 Kai Iesu isa eaipenia kai epainia einaka, “Satani, muniu mai lao! Oi
lau ifeu fa'anina fa'ualai koa kapa lomia e'u keaga lokaisapua. Oi Deo
kapa'ina fekapa eoma auga aloopolaga kai papiau aumauni kapa'ina
fekekapa keoma auga mo loopolaga,” eoma.
24 Egae kai ega imoi ma'oai epaini'i einaka, “Aufalao aga'o lau muniuai gapea
eoma koa aisama, isa ifo fe'agegeaina kai ega koloti fepua muniuai fepea. 25 Gome
kaisau ifo ega agu maunina kania gaagamauga eoma auga ega agu agepagea.
Kai kaisau lau puouai ifo ega agu maunina agepagea auga agu pagai maunina
agekapulaisa. 26 Gome au aga'o agofa'a fofouga apuga agemia kai lalauga agepagea
auga, kapa felo aga'o isa eegai agemia ma? Ke au aga'o lalauga agepagea koa
aisama, kapa'ina agepipeni lalauga ageafimue pugu? 27 Gome Papiau Aumauni
Gauga Ama ega eaea, ke ega isapu akaiki'agai ega agelo fou akemai aisama,
ega'ina kinagai isa papiau kapa'ina kekapa auga kainai mo afa agepeni'i. 28 Iifa ko'a
maamiai laifania. Oi isami inae oapae aumi mae gamuga afoloopo agelao Papiau
Aumauni Gauga ega afuai agemai agoisa kai agomae,” eoma.

Iesu Iisa Eponi
(Mako 9:2-13; Luka 9:28-36)

17 1 Egae kai kina imagea elao afegai aisama, Iesu, Peto, James, ke
akina Ioane fou e'afeini'i epapea'i ifo'i mo kelao iku aga'o e'agau
alogaina auga ikugai ke'agaukae. 2 Egae isa au'i oiso ago'iai Iesu eponi.
Ke kua maaga auga kina eaga eaea koa emia, ke afe tiapuga auga eeaea
ekelo alogaina, eaea keloga koa i'opoga emia. 3 Ega aisama Moses Elaija
auni'i isa ago'iai keapafoki Iesu fou kenini'ani keisa'i.
4 Ke Peto Iesu epainia einaka, “Lopia, lai oi fou amai inae auga felo
ipauma. Oi anina loani koa aisama, lau inae efe'efe oiso alakapa'i, aga'o
oi apumu, aga'o Moses apuga, ke aga'o Elaija apuga agemia,” eoma.
5 Peto enini'ani laolao kai, apuapu mai'eaeaga emai eumiapu'i, ke
aufalao aga'o aina apuapuai emai eifa einaka, “I'ina auga Lau Gau, anina
laani alogaina auga, ke eegai alou egama. Oi isa aina foafia!” eoma.
6 Iesu ega imoi oiso ega'ina a'o kelogonia aisama, ke'ualai a'isaai
keomukipo ke kemani'i alogaina. 7 Kai Iesu emai isa faaga'i eafi opogaina
kai epaini'i einaka, “Folomani'i amo'uegekae” eoma. 8 Ke kekiakae
aisama, kai aga'o egae akeisa kai Iesu ifogamo keisa.
9 Egae kai ikuai keake kemai alogai Iesu isa eifa kapula peni'i einaka,
“Kapa'ina pau oisa auga, kai aga'o maagai foloifania felao Papiau
Aumauni Gauga maeai femaunimue afegai kai foifafoua,” eoma.
10 Ega aisama ega imoi oiso isa kepa'ani penia keinaka, “Ega koa
aisama, kapa puo Moses ega iifa pamalelega au'i keifa Elaija feufai femai
keoma?” keoma.

11 Ke Iesu iifa epamue einaka, “Iifa ko'a, Elaija feufai femai, ega koa
kapa ma'oai feoge opaini'i. 12 Kai lapainimi, Elaija emai ke papiau isa
keisa efua kai akelogo, ke faagagai kapa ma'oai kegakapa'i keoma au'i
kekapa afe'aini'i. Ega koa i'opoga, Papiau Aumauni Gauga isa ima'iai
agekiekie,” eoma. 13 Iesu ega eifa oma aisama, ega imoi isa Ioane Baptista
fouga eifania auga kelogo.

Iesu Imoi Alogai Tiapolo Apala Epapealaisa
(Mako 9:14-29; Luka 9:37-43)

14 Egae kai kemai la'afou papiau'i ee'iai aisama, au aga'o emai Iesu
ife fo'inai eanife'u kai eifa einaka: 15 “Lopia, lau gau gua moania. Isa
eaguagu epakauaina faaga efa'i'i, ke epogai kapa'ina emia auga aelogo
puo, e'ualai lo laagai ekauau ke feisai isafa e'ualai. Ega koa ekapa ifo
faaga epakiekie alogaina. 16 Lau isa lamaiseina oi emu imoi ee'iai kai, oi
emu imoi aekaini'i akepafelo,” eoma.
17 Iesu i'ina a'o elogonia aisama eifa einaka, “O, oi ma'oai pau alomi
ko'agai alopako'aniau, ke emi pako'a alopapinauga felo papiaumi.
Lau inae kina pika fou afaagu, ke kina pika alou eemiai afaafiapia mo
afelaolao? Lau inae afalaagu pagainia mo kai emi pako'a eeuai alooge
kapulania. Imoi eeu amomaiseina,” eoma. 18 Ega'ina imoina kemaiseina
aisama, Iesu tiapolo imoi alogai eagu auga efinaisa epealai. Ke ega'ina
kina maagai mo imoi felo emia.
19 Ega'ina afegai Iesu ega imoi ogefakeai kemai kepa'ani penia keinaka,
“Kapa puo lai tiapolo amapapealaisa aoma aekainimai?” keoma.
20-21 Ke Iesu iifa epamue einaka, “Gome oi emi pako'a e'ele ipauma
puo, tiapolo amopapealaisa ooma aekainimi. Iifa ko'a maamiai laifania.
Oi emi pako'a au oga e'ele ipauma aka mastad oga koa i'opoga agemia
koa aisama, iku i'ina agopaina, ‘Inae mokailai molao egae,’ agooma
aisama, iku ega'ina agepea agelao egae. Ke kapa aga'o eemiai afae'inoka
kai ma'oai agokapa'i agekaina,” eoma.[n]

Iesu Ega Mae Fouga Eifamue Pugu
(Mako 9:30-32; Luka 9:44-45)

22 Ega'ina afegai Iesu ega imoi fou kemai Kalilea agogai kekaigugu
aisama, epaini'i einaka, “Papiau Aumauni Gauga ake'afa'afalaina papiau
ima'iai akepaaua. 23 Ke ega'ina papiau'i isa akeaupugua kai kina oiso
alogai maeai agemaunimue pugu,” eoma. Iesu ega eifa oma ega imoi aina
kelogonia aisama, alo'i emafu alogaina.

---

[n] **17:20-21** Papiau isa'i 20-21 fuagai i'ina iifaga kepapua: “Kai tiapolo iina koa i'opoga auga agopapealaisa afaekaina kai, ani gopegopeai ke megamegai mo kai agopapealaisa agekaina.”

Deo ega E'ai Tax Isoge Fouga

24 Egae kai Iesu ega imoi fou kemai Kapenaum taoninai kekoko aisama,
au papiau ima'iai tax monina silifa auni'i keafiafia au'i Peto eega kemai
kepa'ani penia keinaka, "Oi emi pamalele auga tax Deo ega e'ai keoge
auga eoge o aeoge?" keoma.
25 Ke Peto iifa epamue einaka, "E, isa tax eogeoge," eoma.
Egae kai Peto emai e'ai ekoko aisama, Iesu enini'ani kaukau Peto
epa'ani penia einaka, "Peto oi ala loopola oma? Aagoa kini'i kaisau ee'iai
pinauga afa moni'i, ke tax keafi'i? Isa ifo'i gau'i ee'iai, o papiau i'oi'i
ee'iai?" eoma.
26 Ke Peto einaka, "Papiau i'oi'i ee'iai," eoma.
Ega aisama Iesu einaka, "Ega koa aisama, isa gau'i auga kapa aga'o
afakeoge. 27 Kai iifaga laa'i, alo'i afapalifua puo, molao a'uai naku
mopiuga. Ke ma'a kapa alola'au kakaua auga, ake foofa, ke egae silifa
monina pani aloisa'i. Ega'ina monina foafia folao auni'a a'a tax fooge,"
eoma.

Deo Ega Agofa'ai Kaisau Au Akaiki'a?
(Mako 9:33-37; Luka 9:46-48)

18 1 Ke ega'ina kinagai mo, Iesu ega imoi kemai kepa'ani penia
keinaka, "Deo ega agofa'ai, papiau kapa auga au akaiki'a
ipauma?" keoma.
2 Ega aisama Iesu imoi e'ele aga'o eifaga emai epo'iai epaapa. 3 Egae kai
eifa einaka, "Iifa ko'a maamiai laifania. Oi afoloponi ifomi imoi e'elemi
koa afolopamiaimi koa aisama, oi Deo ega agofa'ai afolokoko mo laa'i.
4 Ega puo kaisau ifo epaake imoi e'ele i'ina auga koa epamia auga, Deo
ega agofa'ai au akaiki'a ipauma. 5 Ke kaisau lau akauai imoi e'ele iina koa
aga'o eifa koko auga, lau eifa kokoisau.
6 "Kai kaisau i'ina imoina e'ele aga'o lau epako'aniau auga laomai apala
agepakina agekapa koa aisama, felo auga isa aisogai fo'ama kepaikumu'a
kepo akaiki'a feipaaukopa kai, a'u moaina ipaumagai fei'afolai fekogo,"
eoma.

Laomai Apala Ikapa I'opo'i
(Mako 9:42-48; Luka 17:1-2)

7 Iesu eifa pugu einaka, "I'ina agofa'a, kapa ma'o mo faaga'iai papiau
epa'ualai'i puogai, Deo i'ina agofa'a afa apala fepenia laoma. Ega'ina
kapa'i auga fekemai paisa puo kemai kai, au kapa faagagai ega'ina
kapa'i kemai auga, Deo isa afa apala fepenia laoma! 8 Ke oi imamu o
ifemu afepapeaiso laomai apala afokapa koa aisama, fofoua. Oi fomelo
o faagamu aga'o femou, ega koa Deo ega agofa'ai fokoko auga felo

ipauma. Kai imamu o ifemu auni'i kekaega kai lo aealoalo auga alogai
fekepiu kokoiso auga apala ipauma. 9 Ke maamu afepapeaiso laomai apala
afokapa koa aisama fo'iulaisa. Oi maamu aga'omogai Deo ega agofa'ai
fokoko auga felo ipauma. Kai maamu auni'i kekaega kai, lo aealoalo auga
alogai fekepiu kokoiso auga apala ipauma," eoma.

Sipi Egea Auga Palapole
(Luka 15:3-7)

10-11 Iesu eifa pugu einaka, "Oi auga imoi e'ele'i i'ina au'i aga'o foloisa
papa'i. Gome imoi e'ele'i i'ina au'i e'i agelo aufa kina lau Amau ufai
eague auga agogai keapa isa fou'i keifania aefuafua.[o]
12 "Ke au aga'o sipi 100 eegai keapae, ke aga'o afepea gea koa
aisama, sipi 99 ikuai afaepua'afuni'i kai, afaelao ega'ina egea auga
afaekapuga ma? Oi ala oopola oma? 13 Iifa ko'a maamiai laifania, isa
agelao agekapuga paisa, ke sipi ega'ina ageisa aisama, ega'ina aga'omo
ekapulaisa auga alogama e'ele laa'i agepamia. Ke ega'ina alogama auga
sipi 99 alogama'i ageka'egaina. 14 Ega koa i'opoga, oi Amami ufai eague
auga anina mo aeani, imoi e'ele'i i'ina aga'o fegea eoma."

Pako'a Auga Laomai Apala Ekapa Auga Fouga
(Luka 17:3)

15 Iesu eifa pugu einaka, "Oi aamu akimu aga'o eemuai laomai apala
agekapa koa aisama, folao oi aunimi mo epomiai isa kapa'ina eemuai
epalifua auga, maagai foifania fopa'opaina. Ke isa oi ainamu ageafia koa
aisama, oi isa fou omia efua. 16 Kai isa oi ainamu afaeafia koa aisama,
papiau aga'omo, o gua fou folao, ega koa kapa'ina emia auga papiau gua,
o oiso ega'ina kapa fekeisa, iifa ko'a'i ma'oai fekelogo, ke fekeifafoua.
17 Ke isa ega'ina papiau'i lomaiseini'i au'i aina'i afaeafia koa aisama,
pako'a papiau'i maa'iai foifafoua. Ke isa pako'a papiau'i mo ganinagai,
aina'i afaeafia koa aisama, Deo akelogo au'i, o tax keafia laomai apala'i
kekapa'i au'i ee'iai ala lokapa oma koa i'opoga mo isa eegai fokapa.
18 "Iifa ko'a maamiai laifania. Kapa'ina aagoai oifa'apua auga ufai Deo
isafa ageifa'apua. Ke kapa'ina inae aagoai agologoaina auga, ufai Deo
isafa agelogoaina.
19 "Ke lapainimi pugu. Aagoai oi epomiai papiau auni'i akepako'ania
kapa aga'omo akegoina aisama, lau Amau ufai eague auga, oi kapa'ina
ogoina auga faumiai agekapa. 20 Gome papiau gua, o oiso lau akauai
kekaigugu aisama, lau isafa egae isa epo'iai laague," eoma.

---

[o] **18:10-11** Papiau isa'i 10-11 fuagai i'ina iifaga kepapua: "Lau ega laifa oma, gome Papiau Aumauni Gauga emai auga, papiau sipi kegea koa i'opo'i au'i kania'i feagamauga eoma puo emai."

Guani Auga Laa'i Auga Palapole

21 Ega aisama Peto Iesu eega emai epa'ani penia einaka, “Lopia, lau aau
o akiu eeuai laomai apala aga'o agekapa koa aisama, ega laomai apala
i'agegeaina pika fapamia? Imagea gua fapamia ma?” eoma.
22 Ke Iesu einaka, “Lau lapainio, imagea gua folopamia kai 77 fopamia.
23 “Ega puo Deo ega agofa'a auga iina koa i'opoga. Kin aga'o ega
pinauga au'i isa eegai keapitole au'i e'i apitole oko kegapakaisa eoma.
24 Ega'ina ekapaisa alogai, au aga'o isa eegai talent monina 10,000[p]
eapitole auga isa eega kemaiseina. 25 Kai isa ega'ina monina afa feoge
auga eegai laa'i aekainia kainai, au akaiki'a eifa kapula isa ifo ke akafa
gauga, ke kapa ma'oai eegai kekae au'i fou feke'afa'afalaini'i, ega apitole
afa feoge eoma.
26 “Ega aisama au ega'ina isa agogai e'ualai eanife'u kai egoinia
einaka, ‘Eeuai alomu moafiapia mo, ke lau oi emu kapa ma'oai afa'i
alapenimueiso,’ eoma. 27 Ega aisama pinauga auga ega au akaiki'a isa gua
eaniia, ke ega apitole ma'oai laa'i epamia, epapealaisa elao.
28 “Kai pinauga auga ega'ina elao aisama, pinauga auga aga'o isa fou
kepinauga auga isa eegai denari monina 100[q] eapitole auga eisa. Ega
aisama eafiia aiso epepekia kai epaini kapulania einaka, ‘Kapa'ina lau
eeuai loapitoleaina auga afa mopenimueisau,’ eoma.
29 “Ega aisama au ega'ina fou kepinauga auga isa agogai e'ualai
eanife'u kai egoinia einaka, ‘Eeuai alomu moafiapia mo, ke lau oi emu
moni afa alapenimueiso,’ eoma.
30 “Kai isa ega'ina auga gua aeania, ekailai elao tipula au'i epaini'i au
ega'ina keafiia tipula e'agai kepaagua, egae mo feagu felao ega apitole afa
feoge kai fepealai eoma. 31 Kai pinauga au'i i'oi'i isa'i kapa'ina emia auga
keisa aisama, alo'i emafu alogaina. Ke kelao e'i au akaiki'a maagai kapa
ma'oai kemia au'i keifani'i.
32 “Ega aisama au akaiki'a pinauga auga apala auga eifa koko emai kai
epainia einaka, ‘Oi pinauga apala aumu. Oi lau logoiniau emu apitole laa'i
mapamia'i looma puo ma'oai laa'i lapamia'i. 33 Lau oi guamu laaniia emu
apitole laa'i lapamia koa i'opoga, oi fou opinauga auga isafa gua foania
ega apitole laa'i fopamia auga aekainia ma?’ eoma. 34 Ke au akaiki'a
guakupuai pinauga auga tipula afugai kepinauga au'i ima'iai epaaua, egae
feagu mo felao ega apitole ma'oai afa'i feoge afe'aina kai fepealai eoma.
35 “Oi aamu o akimu eemuai apala ekapaisa auga guamu alo ipaumagai
afolo'agegeaina koa aisama, lau Amau ufai eague auga isafa oi faagamuai
ega koa i'opoga mo agekapa,” eoma.

---

[p] **18:24** Ega'ina monina akaiki'a ipauma puo afa ageoge auga afaekaina. [q] **18:28** Ega'ina monina gafa aga'omo afa koa i'opoga.

Iesu Keamage Ke Kepaake'i Au'i Fou'i Epamalelenia
(Mako 10:1-12)

19 1 Iesu ega'ina iifa'i eifani'i efua aisama, Kalilea ago epua'afuga elao
Jordan agapuge apiegai, Iudea ago nie kaina agogai ekoko. 2 Ke
la'afou akaiki'a isa muninai kepea, ke egae keisafa au'i ma'oai epafelo'i.
3 Ega'ina alogai Faliseo au'i isa'i isa kega'opo keoma eega kemai kepa'ani
penia keinaka, "Au aga'o akafa fou epo'iai kapa aga'omo elifu, o kapa ma'o
kelifu kainai ifo ega logoai akafa gapaake ageoma auga ekainia ma?" keoma.
4 Ega aisama Iesu iifa epamue einaka, "Deo agofa'a epagama mo alogai,
'aga'o maguae, ke aga'o papie epagama.'[r] 5 Ke eifa, 'Ega'ina kainai au
ina ama agepua'afuni'i akafa auni'i akeagufou, ke auni'i auga imaau'iai
aga'omo agemia,'[s] eoma. Ega'ina fouga Deo ega iifa pukagai alokuapina
ma? 6 Deo ega eifa oma kainai, isa auga papiau auni'i laa'i kai aga'omo
kemia. Ega puo kapa'ina Deo eogefoua aga'omo epamia auga, papiau
aumauni fakeaupea," eoma.
7 Ega aisama Faliseo au'i kepa'ani pugu keinaka, "Ega koa aisama, kapa
puo Moses eifa au aga'o akafa gapaake ageoma aisama, papie ipaake
pepa fepapua fepenia kai feulaisa felao eoma?" keoma.
8 Ke Iesu iifa epamue einaka, "Moses oi elogoainimi akafami fopaake'i
eoma, gome oi guami e'inoka alogaina. Kai Deo agofa'a epagama
alogai ega aekapa oma. 9 Iifa gome maamiai laifania. Kaisau akafa au
i'oina aga'o fou afakefeu mo ganinagai agepaake, ke papie i'oina aga'o
ageakafania koa aisama, Deo maagai auga, isa papie i'oina aga'o fou
kefeu, laomai apala kekapa" eoma.
10 Iesu ega imoi i'ina iifaga a'o kelogonia aisama keifa keinaka, "Au papie
auni'i epo'iai ega koa aisama, afalaamage auga felo ipauma," keoma.
11 Kai Iesu einaka, "Oi oifa felo kai, papiau ma'oai i'ina pamalelega fekeafia
apu'i fekepamia auga afaekaina. Kai kaisau fau'iai i'ina pamalelega kepagama
au'i mo akeafia apu'i akepamia agekaina. 12 Gome au isa'i keogeoge au'i, isa
ega kemauni oma, ke isa'i auga papiau isa imoi fakepamauni'i keoma puo,
faaga'iai papie imoi fekeafia afuga auga keafilaisa. Kai isa'i auga Deo ega
agofa'a faugai fekepinauga keoma kainai afakeamage. Ega puo kaisau iifa i'ina
ageafia apuga agepamia koa, feafia apuga fepamia," eoma.

Imoi E'ele'i Ke Deo Ega Agofa'a Fou Fou'i
(Mako 10:13-16; Luka 18:15-17)

13 Ega'ina afegai papiau Iesu ima imoi e'ele'i kania'iai feogeaua, ke
fau'iai femegamega keoma puo kemaiseini'i eegai. Kai Iesu ega imoi
papiau imoi kemaiseini'i au'i kefinai'i.

---

[r] **19:4** Genesis 1:27 [s] **19:5** Genesis 2:24

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

14 Ega aisama Iesu isa epaini'i einaka, “Imoi e'ele'i folokaisapu'i eeu
kegamai, gome Deo ega agofa'a auga papiau imoi e'ele'i iina koa'i kemia
au'i apu'i,” eoma. 15 Ke ima imoi kania'iai eogeaua fau'iai emegamega
efua aisama, ega'ina afuga epua'afuga.

Pa'amu'amu Auga Agu'a
(Mako 10:17-31; Luka 18:18-30)

16 Iesu ekailai elao alogai, au aga'o emai, epa'ani penia einaka,
“Pamalele aumu, kapa'ina felo fakapa, agu pagai maunina faafia?” eoma.
17 Ega aisama Iesu einaka, “I'ina agofa'agai kai aga'o felo laa'i kai, Deo
ifogamo mo felo ipauma. Ega puo kapa puo kapa'ina felo auga pa'anina
lau lopa'ani peniau? Oi agu pagai maunina afugai mokoko looma koa
aisama, Deo ega iifa kapula'i kai'iai fopea,” eoma.
18 Ke au ega'ina epa'ani einaka, “Deo ega iifa kapula'i kapa'i au'i kai'iai
fapea looma?” eoma.
Ke Iesu einaka, “Kai aga'o foloaupugua, au aga'o akafa fou folofeu,
folopainao, ke pifogeai papiau folopaagu fofou'i. 19 Ke inamu amamu
fopalopiani'i. Ke ifomu animu loani koa i'opoga, emu e'a ipafe au'i isafa
ani'i ega foani oma,” eoma.
20 Ega aisama au agu'a ega'ina eifa einaka, “Ega'ina iifa'i ma'oai
laafi'ini'i kai kapa'ina auga alakapa koa?” eoma.
21 Ke Iesu iifa epamue einaka, “Oi Deo maagai alomu opaina ipauma
gamia looma koa aisama, molao emu amu ma'oai mo'afa'afalaini'i
ulalu papiau'i mopeni'i. Egae kai fomai muniuai fopea. Ega koa ufai
alopa'amu'amu,” eoma.
22 Kai au agu'a ega'ina epa'amu'amu alogaina puo i'ina iifaga a'o
elogonia aisama, alomafuai ekailai elao.
23 Ega aisama Iesu ega imoi epaini'i einaka, “Iifa gome maamiai
laifania. Pa'amu'amu auga aga'o Deo ega agofa'ai gakoko ageoma auga
age'inoka alogaina. 24 Ke lapainimi pugu. Kamelo aga'o tiapu ikaina
nilaga inegai gapagai ageoma auga afae'inoka alogaina. Kai pa'amu'amu
auga Deo ega agofa'ai gakoko ageoma auga age'inoka alogaina,” eoma.
25 Iesu ega imoi i'ina iifaga a'o kelogonia aisama kekauai alogaina,
ke Iesu kepa'ani penia keinaka, “Ega koa aisama, kai mo kania'i
ageisagamau?” keoma.
26 Ega aisama Iesu isa maa'i alo ipauma eisa kai epaini'i einaka,
“Papiau ee'iai i'ina kapa'i akemia afaekaina kai Deo eegai auga, kapa
ma'oai akemia agekaina,” eoma.
27 Ega aisama Peto einaka, “Moisa! Lai emai kapa ma'oai apua'afuni'i oi
munimuai apea. Ega puo lai faumaisai kapa'ina ekae agaafia?” eoma.
28 Ega aisama Iesu ega imoi ma'oai epaini'i einaka, “Iifa gome maamiai
laifania. Kina fuagai kapa ma'oai mama'i akemia, ke Papiau Aumauni

Gauga ufai ega isapu akaiki'a eafia afugai ageagu aisama, oi lau muniuai opea aumi isafa, isapu akaiki'a afu'i 12 agoafi'i agoagu, Israel ikupuga 12 papiau'i, ke papiau ma'oai isafa e'i laomai felo, o apala auga afa agopeni'i. 29 Ke kaisau lau akau faugai e'i e'a, aa'i aki'i, afakua'i, ina'i ama'i, gau'i, o e'i ago kepua'afuni'i au'i, kapa'ina kepua'afuga auga laagai 100 ageisogeau. Ke fuagai agu pagai maunina isafa apu'i agemia. 30 Kai papiau ma'o pau keufai au'i akemuniai, ke ma'o pau kemuniai au'i akeufai," eoma.

Fino Agogai Kepinauga Au'i Palapole'i

20 1 Ke Iesu palapole aga'o eifania pugu einaka, "Lau ega laifa oma, gome Deo ega agofa'a auga iina koa i'opoga. Ago inagome auga aga'o amagai ipauma epealai elao au isa'i afa'i feoge ega fino umagai fekepinauga eoma. 2 Ke pinauga au'i eisa'i aisama, elogo isa denari aga'omo[t] agepeni'i eoma kai eulai'i kelao ega fino umagai kepinauga.

3 "Ke amagai kina maaga 9 o'clock koa i'opoga aisama, epealai elao afa'afa afugai au isa'i kapa aga'o akekapaisa keapa aage mo eisa'i. 4 Ega aisama epaini'i einaka, 'Oi isafa folao lau e'u fino uma alogai fopinauga, ke lau oi kapa'ina foafia laoma auga alapenimi,' eoma. 5 Ega puo isa kelao umai kepinauga.

"Ke kina maaga atiafa koa i'opoga alogai, ke 3 o'clock koa i'opoga alogai isafa epealai elao i'opoga mo ekapaisa. 6 Ke 5 o'clock koa i'opoga alogai elao pugu aisama, isa'i egae keapa paisa eisa'i. Ega aisama epa'ani peni'i einaka, 'Kapa puo kina fofouga inae oapa aage mo kapa aga'o alokapaisa mo emai egapigapi?' eoma.

7 "Ke isa keinaka, 'Kai aga'o aemai lai afamai aeogeisa puo inae aapa aage mo emai egapigapi,' keoma.

"Ega aisama fino ago inagome auga isa epaini'i einaka, 'Ega koa aisama, oi isafa olao lau e'u fino uma alogai amopinauga,' eoma.

8 "Ke epa'umina aisama, fino uma inagome auga ega pinauga au'i e'ima'i auga epainia einaka, 'Pinauga au'i moifani'i kegamai kai, muniai kemai au'i faaga'iai fo'ina, e'i moni fopeni'i felao, keufai kemai au'i faaga'iai fofua,' eoma.

9 "Ke pinauga au'i 5 o'clock koa i'opoga kemai au'i, kemai aga'o aga'o denari aga'omo keafiia. 10 Ega puo pinauga au'i keufai kemai au'i keopolaga denari ma'o akeafi'i keoma. Kai isa ma'oai isafa denari aga'omo aga'omo keafiia. 11 Ke isa denari aga'omo keafiia aisama, ago inagome auga eegai keifa mugumugu. 12 Ke keifa keinaka, 'I'ina au'i muniai kemai kina maaga aga'omo mo kepinauga kai, lai auga pinauga meauga akapaisa, ke kinai kina isapuga aapa apua emai egapi kai, isa lai fou i'opo aga'omo lopamiaimai,' keoma.

---

[t] **20:2** Kina aga'o fofouga kepinauga afa.

13 “Kai ago inagome auga, pinauga auga aga'o epainia einaka,
‘Ekefa'au, oi ifomi ologo denari aga'omo foafia ooma, faugai opinauga.
Ke lau oi eemuai kapa apala aga'o alakapaisa. 14 Ega puo emu moni mo
moafia molao. Lau anina laani au muniai emai auga isafa moni oi loafia
koa i'opoga mo mapenia laoma. 15 Ke lau ifou e'u moni faagagai kapa'ina
makapa laoma auga falakapa ma? O lau lagafegafe puo oi lopikupa ma?’
eoma.
16 Egae kai Iesu eifa einaka, “Ega koa i'opoga kaisau keufai au'i
akemuniai, ke kaisau kemuniai au'i akeufai,” eoma.

Iesu Ega Mae Fouga Eifania Oiso Epamia
(Mako 10:32-34; Luka 18:31-34)

17 Ega'ina afegai Iesu Ierusaleme taonina elao alogai, ega imoi 12
e'afeini'i kelao me'egai kai epaini'i einaka: 18 “Amoisa. I'a Ierusaleme
taonina alao kai egae Papiau Aumauni Gauga ake'afa'afalaina sakedote
lopia'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i ima'iai akepaaua. Ke ega'ina
au'i isa femae iifaga akepaapa. 19 Ke akeafia Iudea papiau'i laa'i au'i
ima'iai akepaaua. Ke isa Papiau Aumauni Gauga akepa'aua akegapuka,
ke kolotiai akeau'u'ua agemae. Kai kina oiso aisama, isa maeai
agemaunimue,” eoma.

James Ioane Auni'i Ina'i Ega Pinoi
(Mako 10:35-45)

20 Ega'ina afegai Sebedi gauga au'i ina'i fou kemai Iesu agogai keanife'u
kai Iesu kapa felo aga'o isa gauga fepeni'i eoma.
21 Ega aisama Iesu papie ega'ina epa'ani penia einaka, “Oi kapa'ina
anina loani?” eoma.
Ke isa einaka, “Moifa ko'ania. Oi alolao emu agofa'ai aisama, lau gau
i'ina auni'i, aga'o oi kaimuai feagu, ke aga'o lafanimuai feagu laoma,”
eoma.
22 Kai Iesu Sebedi gauga auni'i epaini'i einaka, “Oi kapa'ina ogoina
auga oko alologo kai ogoi aageniau mo. Oi lau kiekie kaputina alainu
auga agoinu ma?” eoma.
Ke isa keinaka, “E, lai oi kiekie kaputina aloinu auga againu agekaina,”
keoma.
23 Ega aisama Iesu isa epaini'i einaka, “Ko'a, oi lau e'u kaputiai
kapa'ina alainu auga agoinu kai, kaiuai o lafaniuai foagu auga lau
alakapa afaekaina. Ega'ina afuga auga lau Amau papiau kapa'i afu'i
epafua ekae au'i agepeni'i,” eoma.
24 Iesu ega imoi ou'aga isa ega eifa oma aina kelogonia aisama, Sebedi
gauga auni'i ee'iai gua'i ekupu alogaina. 25 Iesu isa eifa kaigugui'i kai
epaini'i einaka, “Oi ologo Iudea papiau'i laa'i au'i, e'i lopia ago ke'ima

au'i, e'i lopia isapugai isa ke'ima'i. Ke isa e'i au akaiki'a'i au'i, e'i isapuai
isa ke'ima'i. 26 Kai oi auga ega koa folokapa kai, epomiai kaisau akaiki'a
gamia eoma auga, oi ma'oai emi pinauga auga femia. 27 Ke epomiai isafa
kaisau gaufai eoma auga, oi emi kala'afi koa i'opoga femia. 28 Ke Papiau
Aumauni Gauga isafa papiau isa ega pinauga fekekapa eoma aemai kai,
fepalagaini'i ifo imaauga fepipeni papiau ma'o e'i laomai apala'i afa'i
feoge eoma puo emai."

Iesu Maakimi'i Au'i Auni'i Epafelo'i
(Mako 10:46-52; Luka 18:35-43)

29 Ega'ina afegai Iesu ega imoi fou Jeriko taonina kepua'afuga
Ierusaleme taonina kelao alogai, la'afou akaiki'a isa muni'iai kepea.
30 Amoisa! Ega'ina alogai maakimi'i au'i auni'i keaga niegai Iesu epea
pagai a'o kelogonia aisama, keagaga keinaka, "Lopia, Davide okogai
lomai aumu, guamai moania," keoma.
31 Kai la'afou papiau'i isa kefinai'i komo kegaoma keoma. Kai isa
keagaga alogaina paisa keinaka, "Lopia, Davide okogai lomai aumu,
guamai moania," keoma pugu.
32 Ega aisama Iesu eapakipo eifani'i kai epa'ani peni'i einaka, "Kapa'ina
anina oani eemiai makapa ooma?" eoma.
33 Ke isa keinaka, "Lopia, lai anina aani afu amaisa aoma," keoma.
34 Iesu isa ega keifa oma aina'i elogonia aisama, gua'i eaniia puo maa'i
eafi opogaina. Ega aisama fiakoa mo maa'i felo emia, ke isa muninai
kepea.

Iesu Ierusaleme Taoninai Ekoko Kealogamalaina Keagaga Keifugaina
(Mako 11:1-11; Luka 19:28-38; Ioane 12:12-19)

21 1 Egae kai Iesu ke ega imoi fou kemai Ierusaleme taonina
kelaisapia, ke kemai Olifa ikugai Betfake paguagai aisama, Iesu
ega imoi auni'i eulai kakau'i kelao. 2 Ke epaini'i einaka, "Pagua agomiai
auga olao ke agokoko mo alogai, egae donki ke gauga agu'a fou ufeai
kepaaukopa'i keapae agoisa'i. Isa auni'i fogupuki'i fomaiseini'i. 3 Ke aufalao
aga'o iifa aga'o afeifania koa aisama, fopaina Lopia, ani'i eani fooma. Ke
isa fiakoa mo donki gauga fou agelogoaini'i agomaiseini'i," eoma.
4 I'ina kapa emia ega koa profeta Deo ega iifa pukagai kapa'ina
kepapua auga ko'a emia.
5 "Sion gauga ifiaoga[u] amopaina:
'Moisa, oi emu kin eemu efai moisa. Isa ifo e'ele epamia donki
laagai eaguka, ega'ina auga isa donki gauga laagai eaguka efai.' "
Sakaraia 9:9

---

[u] **21:5** Sion gauga ifiaoga auga Ierusaleme taonina papiau'i fou'i eifani'i.

6 Iesu ega imoi auni'i kelao, ke Iesu isa epaini'i koa i'opoga mo
kekapaisa. 7 Ke donki gauga fou kemaiseini'i, ke afe'i tiapu'i keafii'i
laa'iai kepagapu pagaini'i, ke Iesu donki aga'o laagai eaguka. 8 Ke la'afou
akaiki'a ipauma papiau'i afe'i tiapu'i keagai kekauni'i, ke isa'i au aga'i
kefou'i keagai kelapai'i. 9 Egae kai la'afou papiau'i keufai kepea au'i, ke
muniai kepea au'i keagaga keinaka,

"Hosana,[v] Davide okogai emai auga amaau afagaina!"
"Lopia akagai emai auga, Deo eegai kapa felo'i eafi'i!" *Sam 118:26*
"Au'oniai keagu au'i, Hosana kegaoma isa kegaau afagaina!"

keoma.

10 Ke Iesu elao Ierusaleme taoninai ekoko aisama, taoni alogai keagu
papiau'i ma'oai a'oa'o akaiki'a kekapaisa, ke kepa'ani keinaka, "I'ina
kaisau?" keoma.

11 Ke la'afou papiau'i Iesu muninai kemai au'i keinaka, "I'ina auga Iesu
profeta auga, Kalilea agogai Nasareta taoninai emai auga," keoma.

Iesu Deo Ega E'a Alogai
(Mako 11:15-19; Luka 19:45-48; Ioane 2:13-22)

12 Ke Iesu elao Deo ega e'ai ekoko. Ke egae papiau amu ke'afa'i au'i, ke
ke'afa'afalaini'i au'i fou euoka'i. Ke moni keau pagainia papiau'i e'i teipolo,
ke keagu koofi inei'i keoge'i ke'afa'afalaini'i teipolo'i isafa epaefo pagaini'i.
13 Ke ega'ina papiau'i epaini'i einaka, "Deo ega iifa pukagai profeta Deo
aina fouga iina kepapua oma, 'Lau e'u e'a akeifaga megamega e'a'[w] akeoma.
Kai oi 'i'ina e'a painao au'i e'i aguagu afuga opamia,' "[x] eoma.

14 Ke maakimi'i au'i, ke melo au'i fou Deo ega e'a Iesu eega kemai ke isa
epafelo'i. 15 Kai sakedote lopia'i, ke Moses ega iifa pamalelega au'i, Iesu kapa
akaiki'a'i ekapai'i keisa, ke imoi keagaga, 'Hosana, Davide okogai emai auga
amaau afagaina,' keoma aina'i kelogonia aisama, gua'i ekupu alogaina.

16 Ke Iesu kepa'ani penia keinaka, "Imoi kapa'ina keifania auga aina'i
lologo ma?" keoma.

Ke Iesu einaka, "E, lau isa kapa'ina keifania auga aina'i lalogo. Kai Deo
ega iifa pukagai kepapua keifa, 'Oi imoi e'ele'i, ke imoi u'uai au'i fifina'iai
au afagai loogeisa keifani'i,'[y] keoma auga fouga, alokuapina ma?" eoma.

17 Ke epua'afuni'i epealai elao Betani taoninai, ke gapiai egae efeu.

Iesu Fik Auga Anina Laa'i Auga Eifa Apala Penia Auga Fouga
(Mako 11:12-14, 20-24)

18 Egani amagai ipauma Iesu emue Ierusaleme taonina elao pugu alogai
inaega ekimu. 19 Ke fik auga aga'o keaga niegai eapa eisa puo, elao anina

---

[v] **21:9** I'ina iifaga Hibru malagai auga 'kania'a isagamauga' fouga eifania kai, papiau pau au afagai iifaga kepamia. [w] **21:13** Aisaea 56:7 [x] **21:13** Jeremaia 7:11 [y] **21:16** Sam 8:2

aga'o ekae ma auga gaisa eoma. Kai anina aga'o aeisa kai gagauga mo
eisa'i aisama eifa einaka, “Oi animu aga'o foloogeoge pugu,” eoma. Ke
fiakoa mo au eogogo.
20 Iesu ega imoi fik auga eogogo keisa aisama, kekauai alogaina ke
kepa'ani keinaka, “Ala koa i'opoga fik auga eogogo efiaisakoa mo?”
keoma.
21 Ke Iesu einaka, “Iifa ko'a maamiai laifania. Oi lau kapa'ina laifania
auga agopako'ania ke opomi gua afaemia koa aisama, pau fik auga eegai
kapa'ina lakapaisa auga mo afolokapa kai iku i'ina isafa agopaina, ‘Ifomu
molao a'uai mo'afolaiso,’ agooma aisama, oifania koa i'opoga agemia.
22 Ke megamegai kapa'ina Deo ogoina gapenimi ooma auga alomi ko'agai
agopako'ania koa aisama, kapa ma'oai agoafi'i paisa,” eoma.

Iesu Isapu Kapagai Epamalele Auga Pa'anina
(Mako 11:27-33; Luka 20:1-8)

23 Ke Iesu Deo ega e'a alogai ekoko ke egae epapamalele laolao kai,
sakedote lopia'i ke Iudea au akaiki'a'i au'i fou kemai Iesu eegai kai
kepa'ani penia keinaka, “Isapu kapagai i'ina kapa'i lokapa'i? Ke kai isapu
epeniio ega koa lokapa?” keoma.
24 Ke Iesu einaka, “Lau isafa oi pa'ani aga'omo alapa'ani penimi. Ke afa
agopamue koa aisama, egae kai lau isapu kapagai i'ina kapa'i lakapa'i au'i
fou'i maamiai alaifania. 25 Ioane baptismo epipeni auga isapuga kapai
emai? Ufai Deo eegai emai, o papiau aumauni ee'iai emai?” eoma.
Ega aisama ifo'i mo epo'iai keifa keinaka, “I'a Ioane ega isapu ufai
emai agaoma koa aisama, isa i'a agepa'ani peni'a, ‘Ega koa aisama, kapa
puo isa alopako'ania?’ ageoma. 26 Kai i'a agaifa, isa ega isapu papiau
aumauni ee'iai emai agaoma koa aisama, papiau Ioane profeta auga
keoma puo, amani'i ega afalaifa oma,” keoma.
27 Ega puo isa keinaka, “Lai alalogo,” keoma.
Ega aisama Iesu isa epaini'i einaka, “Ega koa aisama, lau isafa isapu
kapagai i'ina kapa'i lakapa'i auga, oi maamiai afalaifania,” eoma.

Au Gauga Auni'i Palapole'i

28 Egae kai Iesu palapole aga'o eifania einaka, “Oi ala oopola oma?
Au aga'o gauga maguae'i auni'i fou keagu. Kina aga'o isa elao gauga
fa'aniauga epainia einaka, ‘Gau, pau folao lau e'u fino umagai fopinauga,’
eoma.
29 “Kai isa einaka, ‘Lau afalalao afalapinauga,’ eoma kai, muniai eopo
pagai elao epinauga.
30 “Egae kai au ega'ina elao gauga fa'aniauga epaina koa i'opoga mo,
gauga aga'o isafa ega epaini oma. Ke gauga ega'ina einaka, ‘Au akaiki'a
aumu, alalao alapinauga,’ eoma kai aelao aepinauga.

31 “Au gauga auni'i epo'iai, kapa auga ama kapa'ina anina eani auga
ekapaisa?” eoma.
Ke isa keinaka, “Gauga fa'aniauga auga,” keoma. Ega aisama Iesu isa
epaini'i einaka, “Iifa ko'a maamiai laifania, tax isafina au'i, ke peage
lapau papie'i au'i fou keufai oi agomiai Deo ega agofa'ai kekoko. 32 Gome
Ioane emai alo opai keagaga epakinaimi kai, oi isa alopako'ania kai,
tax isafina au'i, ke peage lapau papie'i fou mo isa kapa'ina eifania auga
kepako'ania. Kai oi auga ega'ina kapa'i oisa'i mo ganinagai, emi laomai
apala'i alopua'afuni'i, ke isa alopako'ania,” eoma.

Ago Kepapinauga Ke Afa Keoge Au'i Palapole'i
(Mako 12:1-12; Luka 20:9-19)

33 Ke Iesu eifa pugu einaka, “Ainami amopaaua palapole aga'o
alaifania a'o amologo. Ega kinagai ago inagome auga aga'o ega fino uma
aga'o ekapaisa. Egae kai pou fagapuga ekapa lofe, ke fino ikapa afuga
isafa eapiia, ke au fekeapa afu feke'ima auga taoaga epaapa. Ke kapa
ma'oai epafua'i aisama, uma alogai kepinauga papiau'i isa'i epa'ima'i
kepapinaugania. Kai isa ifo auga ekailai afu agoma aga'o elao. 34 Ke fino
i'afe kina ekainia aisama, ago inagome auga ega pinauga au'i eulai'i kelao
uma epa'ima'i au'i ee'iai ega fino anina afa kegaafia eoma.
35 “Kai uma ke'ima au'i, isa ega pinauga au'i keafi apalani'i, aga'o
keauniia, aga'o keaupugua, ke aga'o kepoai kefounia. 36 Ega aisama
ega pinauga au'i eulai kakau'i au'i koa laa'i kai, pau auga isa au'i
keka'egaina au'i eulai'i kelao kai, uma ke'ima au'i isa isafa faaga'iai ega
koa kekapaisa. 37 Ke fuagai aisama, ifo gauga eulaisa elao. Ke eifa einaka,
‘Laopolaga lau gau au akaiki'a akepamia,’ eoma.
38 “Kai fino uma ke'ima au'i isa gauga keisa aisama, ifo'i mo keifa
keinaka, ‘I'ina auga ago inagome auga gauga puo ago inagome agemae
aisama, i'ina ago isa apuga agemia. Ega puo amaaupugua ega koa i'ina
ago muni isa apuga femia koa auga, i'a apu'a agemia,’ keoma. 39 Ke
keafiia fino uma afegai ke'afolaisa kai keaupugua.
40 “Ega puo uma inagome agemai aisama, uma ke'ima au'i faaga'iai
kapa'ina agekapa?”
41 Ke isa keinaka, “Isa ega'ina au'i apala'i puo agepalifu afe'aini'i. Egae
kai papiau felo'i muni fino anina i'afe kina agekaina aisama, anina afa
akeafia isa akepenia au'i fino uma ega'ina agepeni'i ake'ima,” keoma.
42 Ke Iesu isa epaini'i einaka, “Oi Deo ega iifa pukagai i'ina iifaga
alokuapina ma?

“ ‘E'a ipaapa au'i kepo uu'uga keumakalaina auga, kiuga uu'uga
kapula ipauma emia.
Ega'ina kapa auga Lopia ifo ekapaisa, ke i'a maa'aisai ega'ina kapa
felo ipauma.’ *Sam 118:22-23*

43 “Ega puo ega'ina iifaga koa i'opoga, lau oi maamiai laifa gomeisamo.
Deo ega agofa'a oi eemiai ageafi'aua, ke ageafia papiau kapa'i pinauga
ega'ina akekapa felo anina ageoge au'i agepeni'i.
44 “Ke kepo ega'ina ega isapu akaiki'a. Ega puo kaisau ega'ina kepo
ageumakalaina afaepako'ania auga, ega laomai apala afa ageafia.
Ega'ina auga kapa aga'o kepo laagai e'ualai emu'amu'a koa i'opoga, isa
kepo ega'ina laagai age'ualai ageaumu'a agelifu afe'ai. Ke kaisau ega
laomai apala afa puogai, kepo ega'ina isa laagai age'ualai aisama, isa
agemu'amu'a agelifu afe'ai,” eoma.
45 Sakedote lopia'i ke Faliseo au'i Iesu ega palapole a'o kelogonia
aisama, Iesu isa fou'i eifania auga kelogo. 46 Ega puo keaga aga'o
kekapunia kegaafia kegagope keoma. Kai la'afou papiau'i Iesu profeta
aga'o auga kepako'ania puo, kemani'iaini'i kapa aga'o akekapaisa.

Amagelofe Miamia Akaiki'a Palapole
(Luka 14:15-24)

22 1 Ke Iesu palapole aga'o isa maa'iai eifania pugu einaka: 2 “Deo
ega agofa'a auga, kin aga'o gauga ega amagelofe miamiaga ekapa
koa i'opoga. 3 Isa ega pinauga au'i eulai'i kelao papiau iifa epeni'i miamia
fekemai eoma au'i fekepaini'i fekemai eoma. Kai ega'ina papiau'i mai
anina akeani.
4 “Ke ega pinauga au'i i'oi'i eulai'i kelao pugu kai, epaini'i einaka, ‘Olao
papiau kapa'i mo iifa lapeni'i au'i fopaini'i, gapigapi fo'amaga lapafua
ekae fooma. Ke lau e'u polomakau maguaega apaoga, ke e'u a'o kefa'a
au'i fou keaupugu'i keifai'i kefua kekae, ke kapa ma'oai isafa kefua kekae.
Ega puo amagelofe miamiaga fomai fooma,’ eoma.
5 “Kai papiau ega'ina epo'iai kai aga'o isa ega iifa gefa aeaunia. Aga'o
elao ega agoai epinauga, ke aga'o elao ega titoai ega amu e'afa'afalaini'i.
6 Ke i'oi'i isa'i au'i kin ega pinauga au'i ega'ina keafii'i keaunii'i, keafi
apalani'i, ke keaupugui'i. 7 Kin ega'ina fouga elogo aisama, gua ekupu
alogaina. Ke ega ifani au'i eulai'i kelao auau au'i ega'ina keaupugu
afe'aini'i, ke e'i taoni keumaisa.
8 “Egae kai ega pinauga au'i epaini'i einaka, ‘Amagelofe miamia kina
ekainia kai iifa lapeni'i fekemai laoma au'i iina fekemai auga laisa'i
aekainia. 9 Ega puo olao keaga kiu'iai kai mo egae agoisa'i au'i iifa fopeni'i
i'ina miamia fekemai,’ eoma. 10 Ega puo pinauga au'i kelao keagai papiau
kapa'i mo egae keisa'i au'i, felo'i apala'i fou ma'oai kepaini'i kemai. Ke
miamia kemai au'i amagelofe miamiaga afuga ega'ina ake kepapogua.
11 “Kai kin emai miamia kemai au'i gaisa'i eoma aisama, epo'iai
au aga'o amagelofe tiapuga ae'iuka eisa. 12 Ke epa'ani penia einaka,
‘Ekefa'au, oi amagelofe tiapuga aloi'iuka kai ala looma inae lokoko?’
eoma. Kai au ega'ina iifa aga'o aeifania.

13 “Ega aisama kin ega pinauga au'i epaini'i einaka, ‘Amoafia ima
ife amogope'i kai afegai uminagai amo'afolaisa. Egae isa ageapepe nie
ageapalolia,’ eoma.
14 Egae kai Iesu eifa einaka, “Isa ega ekapa oma, gome Deo papiau ma'o
iifa epenii'i ega miamia fekelao eoma kai, ekinani'i au'i auga, au'i ma'o
laa'i,” eoma.

Tax Isoge Pamalelega
(Mako 12:13-17; Luka 20:20-26)

15 Egae kai Faliseo au'i kepealai kelao iifa kepaapa, Iesu ifo ega
nini'aniai fekepaoa keoma. 16 Ke isa e'i imoi, ke Herod ega au fou keulai'i
kelao Iesu kepa'ani penia keinaka, “Pamalele aumu, lai alogo oi auga iifa
ko'a mo loifania. Ke iifa ko'agai mo Deo ega keaga papiau lopamaleleni'i.
Ke papiau oi eemuai ala keopola oma auga gefa aloauga. Gome oi papiau
afe'i aloisa. 17 Ega puo lai oi apa'ani penio. Sisa tax fapenia auga ekainia o
aekainia ma auga moifania amalogo aoma?” keoma.
18 Kai Iesu isa e'i opola apalagai kepa'ani auga elogo puo epaini'i
einaka, “Pifoge aumi. Kapa puo lau o'opoisau? 19 Silifa monina oafia tax
oogeoge auga amopakinaisau,” eoma. Ke au ega'ina denari monina aga'o
keafiia kepeniia. 20 Ke Iesu ega'ina monina eafiia epakina'i kai epa'ani
peni'i einaka, “I'ina faagagai kai lalauga, ke kai aka ekae?” eoma.
21 Ke isa keinaka, “Sisa,” keoma.
Ega aisama Iesu isa epaini'i einaka, “Ega puo kapa'ina Sisa apuga auga
Sisa fopenia, ke kapa'ina Deo apuga auga Deo fopenia,” eoma.
22 Isa Iesu ega eifa oma aina kelogonia aisama, kekauai alogai
keopofua. Ke Iesu kepua'afuga kekailai kelao.

Maunimue Afegai Amage Laa'i
(Mako 12:18-27; Luka 20:27-40)

23 Ke ega'ina kinagai mo, Saduseo au'i papiau maeai afakemaunimue keoma
au'i, Iesu pa'ani aga'o kegapa'ani penia keoma kemai eegai. 24 Ke kepainia
keinaka, “Pamalele aumu. Moses ega iifa alogai eifa, au aga'o ageamage kai
gauga aga'o afaepamauga agemae koa aisama, aafuga isa akina feakafania
ega koa au emae auga gauga aga'o femauni eoma. 25 Pau lai epomaisai o'oae
au'i imagea gua keagu. Fa'aniauga eamage kai imoi laa'i emae. Ega puo akafa
epua'afuga isa akina ega'ina papiega eakafania. 26 Kai isa isafa ega koa i'opoga
mo faagagai emia, ke isa muninai emauni auga isafa ega koa faagagai emia.
Ega mo eoma elao eke afifua auga faagagai efua. 27 Ke fuagai papie isafa
emae. 28 Ega puo papiau akemaunimue pugu aisama, kaisau auga papie akafa
ipauma agemia? Gome isa ma'oai papie ega'ina keakafania,” keoma.
29 Kai Iesu einaka, “Oi Deo ega iifa alologo ke ega isapu ala koa auga
isafa oko alologo puo, oapagea efua. 30 Papiau maeai akemaunimue

aisama, afakeamage ke afakepaamageni'i kai, isa auga ufa agelo'i koa
i'opo'i akemia. 31 Ke Deo papiau maeai akemaunimue fouga oi maamiai
eifania auga, ega iifa puka alogai alokuapina ma? 32 Abraham, Aisak, ke
Iakobo ufainagai kemae mo ganinagai, Deo ago alogai lo eufa auga alogai
Moses eapakina penia aisama eifa, 'Lau Abraham, Aisak, ke Iakobo fou
e'i Deo,' eoma. Ega puo Deo auga kemae umamo au'i e'i Deo laa'i kai,
kemae kai keague au'i e'i Deo," eoma.
33 La'afou papiau'i i'ina pamalelega a'o kelogonia aisama, kekauai
alogaina.

Deo Ega Iifa Akaiki'a Ipauma Auga Pa'anina
(Mako 12:28-34; Luka 10:25-28)

34 Kai Faliseo au'i Iesu Saduseo au'i ake'i eafunia fouga kelogo aisama,
isa kelao kela'afou. 35 Egae kai pamalele auga Moses ega iifa elogo felo
auga aga'o, Iesu e'opoisa, iina epa'ani peni oma einaka: 36 "Pamalele
aumu. Moses ega iifa kapula'i alo'iai iifa kapa auga akaiki'a ipauma?"
eoma.
37 Ke Iesu einaka, " 'Oi alomu ko'agai, guamu fofougai, alomu fofougai,
ke imaaumu fofougai emu Lopia Deo anina foani.'[z] 38 I'ina iifaga
auga eufai, ke iifa akaiki'a ipauma. 39 Ke iifa gua auga, eufai auga fou
afa'agamo i'opo'i mo koa i'opoga. Ega'ina auga, oi alomu ko'agai ifomu
animu loani koa i'opoga, emu e'a ipafe auga anina ega foani oma.[a]
40 Moses ega iifa ke profeta ma'oai e'i iifa, i'ina iifa'i auni'i alo'iai kekae,"
eoma.

Mesaia Auga Kai Gauga?
(Mako 12:35-37; Luka 20:41-44)

41-42 Ke Faliseo au'i egae kekaigugu keapaega kai, Iesu isa epa'ani peni'i
einaka, "Oi Mesaia eegai ala oopola oma? Ke isa kaisau gauga ooma?"
eoma.
Ke isa keinaka, "Isa auga Davide okogai agemai auga," keoma.
43-44 Ega aisama Iesu isa epaini'i einaka, "Ala koa i'opoga, Davide Deo
ega Spirituai enini'ani aisama, isa Mesaia eifaga 'Lopia' eoma? Gome isa
eifa,

" 'Lopia lau e'u Lopia epainia einaka:
"Kaiuai moagu felaolao,
oi emu ou au'i ifemu guagai alaoge'i alogafapi'i," '

eoma. *Sam 110:1*
45 Davide isa eifaga Lopia eoma koa aisama, ala koa i'opoga isa Davide
okogai agemai?" eoma. 46 Kai isa epo'iai kai aga'o iifa aga'o aeifania Iesu

---

[z] **22:37** Deuteronomy 6:5 [a] **22:39** Lefitikus 19:18

ega pa'ani afa aepamue. Ke ega'ina kina afegai, kemani'i kai aga'o isa pa'ani aga'o aepenia pugu.

Iesu Moses Ega Iifa Pamalelega Au'i Ke Faliseo Au'i Fou Efinai'i
(Mako 12:38-40; Luka 11:37-52; 20:45-47)

23 1 Egae kai Iesu la'afou papiau'i ke ega imoi fou epaini'i einaka:
2 "Moses ega iifa pamalelega au'i, ke Faliseo au'i fou auga Moses
afuga keafia, ke isa iifa papiau kepeni'i kai'iai fekepea keoma. 3 Ega
puo oi isa aina'i foafia, ke kapa ma'oai kepainimi fokapa'i keoma au'i
fokapa'i. Kai kapa'ina kekapa auga folokapa, gome isa kapa'ina keifania
auga akekapa. 4 Ke isa meau akaiki'a ke'ofa papiau fago'iai keogeaua
kepua, ke meau i'oina i'oina papiau kepeni'i kai'iai kegapea keoma. Kai
ifo'i akelogoaini'i ima'i keke'e aga'omo mo ganinagai akeafiakae, ega'ina
papiau'i akepalagaini'i fago'iai meau akeafiopua.
5 "Kai isa kapa ma'oai kekapa'i auga, papiau fekeisa'i keoma puo
kekapa'i. Ega puo isa fe'a e'ele Deo ega iifa faagagai kepapua auga
akaiki'a kepamia kai kania'iai o fago'iai keoge. Ke afe'i tiapuga kuagai
ufe koa i'opo'i kepa'au opu'i, tiapu kepakaikai'i au'i kepamaefa alogaini'i.
6 Ke anina keani miamia kina'iai ke Iudea papiau'i e'i la'afou afu'iai
au akaiki'a'i keaguagu au'i mo afu'iai fekeagu keoma. 7 Ke anina keani
afa'afa afu'iai papiau isa fekepamegoni'i keoma. Ke anina keani, papiau
isa fekeifani'i 'Rabai' fekeoma'i keoma.
8 "Kai oi auga fakeifanimi 'Rabai,' fakeoma, gome oi emi Pamalele
Auga aga'omo. Ke isa auga Kristo. Ke oi ma'oai auga isa papagai ke oi
ma'oai aami akimi. 9 Ke aagoai kai aga'o foloifaga 'amau' folooma, gome
oi Amami ko'a ipauma aga'omo, ke isa auga ufai eague. 10 Ega'ina mo
laa'i kai, kai aga'o oi fakeifanimi pamalele aumi fakeoma. Gome oi emi
pamalele auga aga'omo, ke ega'ina auga Kristo. 11 Kai oi epomiai kaisau
akaiki'a ipauma auga, oi emi pinauga auga agemia. 12 Gome kaisau ifo
akaiki'a epamia auga, Deo isa au e'ele agepamia. Kai kaisau ifo e'ele
epamia auga, Deo isa au akaiki'a agepamia.
13-14 "Moses ega iifa pamalelega aumi ke Faliseo aumi fou pifoge aumi!
Deo oi afa apala fepenimi laoma! Gome oi papiau Deo ega agofa'ai
fekekoko auga pa'afina okupuga. Ega koa okapa oi ifomi alokoko, ke
papiau egae kegakoko keoma au'i isafa alologoaini'i akekoko.[b]
15 "Moses ega iifa pamalelega aumi ke Faliseo aumi fou pifoge aumi!
Deo oi afa apala ipauma fepenimi laoma! Gome oi ago ma'oai ke a'u

---

[b] **23:13-14** Papiau isa'i 13-14 fuagai i'ina iifaga kepapua: "Moses ega iifa pamalelega aumi ke Faliseo aumi fou pifoge aumi! Deo afa apala ipauma fepenimi laoma. Gome oi pifogeai afuafu e'i amu oanianilaini'i, ke papiau kegaisami ooma puo megamega maefa'i ipauma'i oifani'i. Ega puo oi afa apala ipauma agoafia."

afu'i ma'oai opafua'i kai, papiau aga'omo alo opaponia munimiai epea.
Ke isa oi fou omia aisama, oi isa opalifu alogaina, ke oi isa tiapolo gauga
opamia. Ke oi emi laomai apala auga aga'omo mo koa i'opoga kai, isa ega
laomai apala auga gua koa i'opoga emia, oi emi laomai apala eka'egaina.
16 "Moses ega iifa pamalelega aumi ke Faliseo aumi, oi auga maakimi'i
au'i koa i'opomi papiau opapea me'e'i aumi! Deo oi afa apala fepenimi
laoma! Gome oi papiau opaini'i oifa, aufalao aga'o Deo ega e'a akagai
pako'a nini'anina agekapa auga kapa aga'o laa'i ooma. Kai isa Deo ega e'a
alogai gold eka auga akagai pako'a nini'anina agekapa aisama, ega'ina
nini'anina isa egope koa i'opoga puo laa'i agepamia afaekaina ooma. 17 Oi
kafo'o maakimi'i aumi! Kapa'ina auga kapa akaiki'a: Gold, o Deo ega e'a
gold epalolofania auga kapa akaiki'a? 18 Ke oi iina oifa oma isafa, 'Aufalao
aga'o Deo amu opa'a penia afugai pako'a nini'anina agekapa auga kapa
aga'o laa'i ooma. Kai aufalao aga'o pipeni amuga ega'ina afugai ekaega
auga laagai pako'a nini'anina agekapa auga, ega'ina nini'anina isa egope
koa i'opoga puo laa'i agepamia afaekaina,' ooma. 19 Oi maakimi'i aumi!
Kapa'ina auga kapa akaiki'a: pipeni amuga, o Deo amu opa'a penia afuga
pipeni epalolofania auga kapa akaiki'a? Iifa ko'a Deo amu opa'a penia
afuga auga kapa akaiki'a. 20 Ega puo kaisau Deo amu kepa'a penia afugai
eapa pako'a nini'anina ekapa auga, afu ega'inagai mo pako'a nini'anina
aekapa kai kapa ma'oai egae kekae au'i isafa laa'iai pako'a nini'anina
ekapa. 21 Ke kaisau Deo ega e'a akagai pako'a nini'anina ekapa auga, e'a
mo akagai pako'a nini'anina aekapa kai, Deo egae alogai eague auga isafa
akagai pako'a nini'anina ekapa. 22 Ke ufa auga Deo ega aguagu afuga.
Ega puo kaisau ufa akagai pako'a nini'anina ekapa auga, Deo ega aguagu
afuga, ke Deo egae eague auga akagai pako'a nini'anina ekapa.
23 "Moses ega iifa pamalelega aumi, ke Faliseo aumi auga pifoge
aumi! Deo oi afa apala fepenimi laoma! Gome oi emi fo'ama gamuga
felo'i fekepamia'i kapa'i au'i ou'aga alogai, aga'omo oafilaisa Deo opalao
penia. Ega'ina kapa'i aka'i mint, dill ke cummin. Kai oi Moses ega iifai
kapa akaiki'a'i fou'i eifani'i au'i oumakalaini'i. Ega'ina auga oi papiau
ee'iai Deo maagai laomai felo fokapa, ke papiau gua'i foania. Ke oi Deo
fopako'ania. Oi Moses ega iifa muniai laifani'i au'i fokapa'i, ke kapa'ina
okapa kakaua auga isafa foloumakalaina fokapa. 24 Oi maakimi'i au'i koa
i'opomi, papiau opapea me'e'i. Oi emi apala Deo maagai auga, kaputi
alogai aguma koa i'opoga e'ele eka oisa aisama, oafilaisa. Kai emi apala
Deo maagai akaiki'a ipauma kamelo koa i'opoga mo ganinagai, kaputi
alogai eka oisa kai, aloisa koa i'opoga oinu okogopa. Ega koa okapa, kapa
e'ele'i muni'iai opea kai, Deo maagai kapa akaiki'a auga oumakalaina.
25 "Moses ega iifa pamalelega aumi ke Faliseo aumi fou pifoge aumi!
Deo oi afa apala fepenimi laoma! Gome oi afemi, kaputi ke liti afe koa
i'opoga auga oikua iisa felo ipauma. Kai oi alomi, kaputi liti fou alo'i

koa i'opoga auga aloikua eofu afe'ai. Oi alomi auga a'ao epogu, ke kapa
ma'oai apala'i omaani'i au'i, ke kapa oi alomi fekepagama alogaina au'i
mo oi alomi epogu. 26 Faliseo aumi, maami ekimi'i! Kaputi ke liti alo'i
foiku kakaua kai, afe'i isafa felo agemia.
27 "Moses ega iifa pamalelega aumi ke Faliseo aumi fou pifoge aumi!
Deo oi afa apala fepenimi laoma! Gome oi afemi auga, la ke'ima felo iisa
felo ipauma koa i'opoga. Kai alomi auga, la alogai kapa ofu'i ma'oai, ke
papiau aga'o imaauga efoka, ke uniaga mo ekae koa i'opoga. 28 Ega koa
i'opoga, papiau ee'iai oi afemiai auga, alo opai papiaumi koa i'opomi. Kai
alomi auga, pifoge ke laomai apala'i ipauma'i epogu.
29 "Moses ega iifa pamalelega aumi, ke Faliseo aumi fou pifoge aumi!
Deo oi afa apala fepenimi laoma! Gome oi profeta ke alo opai au'i kemae
au'i fou e'i la okapai'i ke opakaikai'i. 30 Ke oifa oinaka, 'Lai ufumai apamai
mia'iai amaagu koa aisama, lai isa fou aga'omo falamia profeta ega'ina
ifa'i falapafaka,' ooma. 31 Oi ega ooma puo, oi ifomi papiau profeta ega'ina
keaupugu'i au'i oi ufumi apami auga ko'a mo oifafoua. 32 Ke oi ufumi apami
laomai apala ke'inaisa auga laagai amoapau amopafua.
33 "Oi auga kaapa ke kaapa apala ipauma auga gauga aumi! Oi ipeliai emi
laomai apala afa foafia auga eegai ala agopiaukoko oma? 34 Oi ufumi apami
laomai apala ke'inaisa auga laagai foapau fopafua laoma puo lau profeta, ikifa
au'i, ke e'u iifa pamalelega au'i laulai'i eemi kefai. Ega'ina papiau'i epo'iai isa'i
agoaupugu'i, ke isa'i kolotiai agoau'u'u'i. Ke isa'i emi la'afou afu'iai agogapuki'i,
ke isa'i au'i agoula'i taoni aga'o aga'o alo'iai agokoko agofai agolaoaina. 35 Ega
koa agokapa, aagoai papiau alo'i opaina au'i ifa'i efaka au'i ma'oai e'i puo oi
agopuo. Ega'ina auga pau mo okapa auga mo laa'i kai, Apele faagagai age'ina
agemai, Berakaia gauga, profeta Sakaraia Deo ega e'a, ke a'o Deo opa'a penia
afuga fou epo'iai keaupugua auga isafa e'i puo oi agopuo. 36 Iifa ko'a maamiai
laifania, ega'ina kapa'i ma'oai oi pau oague aumi faagamiai akemia," eoma.

Iesu Ierusaleme Taonina Gua Eaniia
(Luka 13:34-35)

37 Egae kai Iesu Ierusaleme taonina eisa gua eaniia puo epapinapina
einaka, "O Ierusaleme, Ierusaleme! Ierusaleme taoninai oagu papiaumi.
Oi profeta oaupugui'i, ke Deo papiau eemiai eulai'i au'i isafa kepoai
ofoupugui'i. Ke o'olo ina papiega gauga epakai guguaini'i panina papagai
epakaisogoni'i koa i'opoga, lau isafa kina ma'o alou ko'agai oi gaumi
maafi kaigugui'i laoma kai, oi opamafua anina aloani. 38 Maami galao
oi emi e'a maini emia ekae, kai aga'o egae laa'i amoisa. 39 Gome lau
lapainimi. Oi lau afoloisau pugu agelao agoifa, 'Lopia akagai emai auga
Deo eegai kapa felo'i eafi'i,'[c] agooma kai agoisau pugu," eoma.

---

[c] **23:39** Sam 118:26

Muni Kapa'ina Agemia Auga Fouga
(Mako 13:1-31; Luka 21:5-28)

24 1 Iesu Deo ega e'a epua'afuga elao alogai, ega imoi muninai
kemai Deo ega e'a gaisa keoma kepakina. 2 Ega aisama Iesu isa
epa'ani peni'i einaka, "I'ina kapa'i ma'oai oisa'i ma? Iifa ko'a maamiai
laifania. Kepo i'ina e'agai oisa'i au'i, aga'omo ganinagai aga'o laagai
ekauau afoloisa kai ma'oai akeafi'i akepiulai'i," eoma.
3 Egae kai Iesu elao Olifa ikugai eagu alogai, ega imoi ogefakeai kelao
kepa'ani penia keinaka, "Gaika i'ina kapa'i akemia, ke oi emu mai kina
ke agofa'a ega fua kinagai gou kapa agemia auga maamaisai moifania?"
keoma.
4 Ke Iesu einaka, "Foisa felo kai aga'o faefogeimi. 5 Gome papiau ma'o
lau akauai akemai akeifa, 'Lau Mesaia,' akeoma, ke ma'o akefoge'i. 6 Ke
oi ifani kemia auga a'o agologo, ke ifani akemia auga fouga akeifania
a'o agologo kai, foisa ega'ina kapa'i a'o'i agologoni'i aisama, folomani'i.
Ega'ina kapa'i auga fekemia auga mo akemia kai agofa'a ega fua auga
muni kai agemai. 7 Agofa'a fofouga alogai, ago, ago fou akepipaini, ke
kin, kin fou akepipaini. Ke kafokau akaiki'a'i akemai ke magea akaiki'a'i
akemia, afu i'oi'i i'oi'i papiau'i akepalifu'i. 8 I'ina kapa'i akemia auga,
papie aga'o inaegai gamauni eoma e'ina ekiekie auga kiekie koa i'opoga.
9 "Egae kai oi akeafimi papiau ima'iai akepaaumi, ke isa oi akeafi
apalanimi, ke akeaupuguimi. Ke lau akau puogai ago ma'oai papiau'i
alo'i ko'agai oi animi afakeani. 10 Ega'ina agemia kinagai, papiau ma'o e'i
pako'a akepua'afuga, ke isa ifo'i mo epo'iai aga'o aga'o ake'afa'afalaini'i,
ke alo'i ko'agai ani'i afakeani. 11 Ke profeta pifoge'i ma'o ake'ue, papiau
ma'o akefoge'i. 12 Ke laomai apala auga ma'o agemia papiau ma'o laomai
apala'i akekapa'i puo, papiau ma'o alo'i ko'agai papiau ani'i keani auga
isapuga agekeke'a. 13 Kai kaisau ageapa kapula mo agelao fuagai auga,
kania ageisagamau. 14 Ke iifa faunina Deo ega agofa'a fouga lau laifania
auga, agofa'a fofouga alogai akeinogonia, ega koa ago ma'oai papiau'i
ega'ina fouga ko'a auga akeifafoua afegai kai, agofa'a ega fua kina
agemai.
15 "Ega puo kapa aga'o profeta Daniel fouga eifania auga kapa iisa
mani'ina ipauma, Deo eifa aina'au penia auga, afu lolofagai ageapa
agoisa aisama, fiakoa mo ega'ina afuga fopua'afuga femaini. I'ina
kapa'ina eifania auga kaisau ekuapina auga oko felogo. 16 Ke papiau Iudea
agogai keagu au'i isafa fekepiau iku fekelao. 17 Ke kaisau mo e'a ofaofagai
keapa kelaagai au'i fakeake e'i e'a alogai, kapa aga'o fakeafia. 18 Ke agoai
kepinauga au'i isafa, fakelao e'i e'ai afe'i tiapu'i fakeafi'i. 19 Ega kinagai
papie inae'iai, ke imoi kepa'u'i au'i kina apala ipauma ageafi'i. 20 Kai oi
fomegamega ega koa i'ina kapa inipo aupu, o Deo oau afagaina kinagai

faemia. 21 Gome ega'ina kinagai kina apala'i ipauma'i akemia, kiekie
akaiki'a'i akemia. Ke ega'ina kapa agemia auga, agofa'a egama mo alogai
kiekie aga'o emia emai pau koa i'opoga auga laa'i, ke muni isafa kiekie
aga'o ega'ina kiekiega koa i'opoga afaemia pugu. 22 Ke Lopia kina ega'ina
faefoua ofola'o faepamia koa aisama, kai aga'o faeagu. Kai ekinani'i au'i
fau'iai kina ega'ina agepafo'oania. 23 Ega kinagai aufalao aga'o afeifa,
'Mesaia inamo'e, amoisa,' afeoma, o 'Mesaia egamo'e,' afeoma koa
aisama, aina folopako'ania. 24 Gome mesaia pifoge'i ke profeta pifoge'i
akeapafoki, gou ke mirakulo akaiki'a'i akekapa'i. Ke afekaini'i koa
aisama, Deo ekinani'i au'i mo ganinagai akefoge'i. 25 Amoisa! Lau ega'ina
kina aemai koa kai maamiai i'ina kapa'i laifani'i, ega koa oi fofua foagu
laoma.

26 "Ega puo aufalao aga'o oi afepainimi afeinaka, 'Isa egae ago
maininai,' afeoma koa aisama, folopealai ago maini fololao. Ke afeifa,
'Isa inamo'e e'a alogai eague,' afeoma koa aisama, aina folopako'ania.
27 Gome kimage kina e'agau afugai eafi auga elao mo kina eake afugai
koa i'opoga, Papiau Aumauni Gauga ega mai kina auga ega koa i'opoga
agemia papiau ma'oai akeisa agekaina. 28 Gome mae aga'o kapai eka
auga, paili isafa egae kekaigugu. Ega koa i'opoga, gaika i'ina kapa'i
akemia aisama, agologo agofiakoa.

29 "Ke kina apala'i ega'ina akemia afe'iai mo,
" 'kina agepa'umina,
ke gafa afaepoa,
mi'imi'i ufai akea'opu,
ke ufai kapa ma'oai akepigugu.' *Aisaea 13:10; 34:4*

30 "Ke ega kinagai Papiau Aumauni Gauga emai auga gouga, ufa guagai
agefoki akeisa. Ega aisama aagoai ago fofouga papiau'i Papiau Aumauni
Gauga akepako'ania au'i akeapepe akepinapina. Egae kai Papiau Aumauni
Gauga isapu, ke eaea akaiki'agai ufai apuapuai agemai akeisa. 31 Ke isa
fi'i a'ogai ega agelo ageulai'i akemai, ke isa ameku, afu paniai epua emai
afu'iai, ufa apiegai ake'ina akemai akelao ufa apiegai papiau kapa'i mo
ekinani'i au'i akepakai guguaini'i."

Papiau Aumauni Gauga Ega Mai Pugu Kina
(Mako 13:28-37; Luka 21:29-33; 17:26-30, 34-36; 12:41-48)

32 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Pau oi au aka fik auga faagagai kapa'ina
emia auga foisa fomalele. Isa aga eikina e'ina gagauga eoge aisama, oi
ologo kinafa'a kina emai efua ooma. 33 Ega koa i'opoga, oi ega'ina kapa'i
akemia agoisa'i aisama, fologo ega'ina kina emai kainagai emi pa'afi
akegai mo ekae fooma. 34 Iifa ko'a maamiai laifania. Pau papiau'i akemae
koa kai ega'ina kapa'i ma'oai akemia akeisa'i kai akemae. 35 Ke aagoa ufa
fou akefua laa'i akemia kai, lau e'u iifa auga afaefua laa'i afaemia."

36 Ke Iesu eifa pugu einaka, “Kai aga'o ega'ina kapa gaika kina, ke kina
maaga kapagai agemia auga aelogo. Ke agelo mo ganinagai akelogo,
ke Gauga isafa aelogo kai, Ama'a Deo mo elogo. 37 Kai Papiau Aumauni
Gauga agemai pugu kina auga, papiau Noa miagai ala kekapa oma koa
i'opoga mo akekapa. 38 Gome Noa miagai kou akaiki'a aemai koa kai,
papiau keaniani keinu keamage, ke kepaamage'i mo elao Noa sikuna
alogai ekoko. 39 Ke isa kapa'ina agemia auga oko aga'o akelogo mo
elao, kou akaiki'a emai ma'oai kekogo afe'ai. Papiau Aumauni Gauga
agemai aisama, papiau ega koa i'opoga mo akekapa. 40 Au auni'i agoai
kepinapinauga kai, Deo aga'o ageafi'aua, ke aga'o agepua'afuga. 41 Ke
papie auni'i palafa ipaikumu'a kapa akeafia palafa kepapaikumu'a kai,
Deo aga'o ageafi'aua, ke aga'o agepua'afuga.
42 “Ega puo fofua foagu isa ega mai pugu kina fo'ima. Gome kina
kapagai oi emi Lopia agemai auga alologo. 43 Kai oi i'ina iifaga kapa'ina
eifania auga oko fologo: E'a inagome auga painao auga gapiai kina maaga
kapagai agemai auga galogo koa aisama, isa ega e'a fe'ima puo, painao
auga isa ega e'a faeaupea. 44 Ega puo oi fofua foagu, gome oi Papiau
Aumauni Gauga agemai kina maaga alo'ima auga kina maagai agemai.
45 “Ega koa aisama, kaisau auga alo ko'agai pinauga ekapa, ke ikifa auga?
Isa auga isa ega au akaiki'a ageoge, isa pinauga au'i ma'oai fe'ima'i isapuga
agepenia, ke e'i aniani kina maaga agekaina aisama, e'i fo'ama isafa fepeni'i
fekeania eoma auga. 46 Ke au akaiki'a agemue agemai, isa ega pinauga
epeniia auga agekapa ageisa aisama, kapa felo'i pinauga auga ega'ina
agepenia. 47 Iifa ko'a maamiai laifania, au akaiki'a pinauga auga ega'ina
epinauga felo puo, ega kapa ma'oai isa imagai ageoge age'ima. 48 Kai pinauga
auga iina afeifa oma auga amoopolaga, ‘Lau e'u au akaiki'a elao paakai
paakai agemai,’ ageoma. 49 Ke age'uegekae isa fou kepinauga au'i ageauni'i,
ke ageaniani aage mo, ke inuinu au'i fou akeinuinu. 50 Ke pinauga auga
ega'ina, ega koa agekapa alogai, isa ega au akaiki'a ae'ima kinagai, ke kina
maaga kapagai agemai auga aelogo auga kina maagai agemai. 51 Ega aisama
au akaiki'a ageoge, pinauga auga ega'ina ageafia ageau kapulania, ke pifoge
papiau'i keagu afugai agepaagua, ke egae isa ageapepe, nie ageapalolia.

Ifiao Au'i Ou'aga Palapole'i

25 1 Iesu eifa pugu einaka, “Ega kinagai Deo ega agofa'a auga iina
koa i'opoga agemia. Ifiao agu'a'i faaga'i fofouga au'i ou'aga, au
aga'o fou akefeufeu au'i e'i lanepa keafii'i amage mamaga auga kegaisa
keoma kelao. 2 Ega'ina ifiao'i epo'iai ima au'i ikifa ifiao'i kai, ima au'i
kala'au ifiao'i. 3 Ke kala'au ifiao'i ima e'i lanepa keafii'i kai, oili eo
aga'o akeafia. 4 Kai ikifa ifiao'i auga e'i lanepa, ke oili oga e'ele'i alo'iai
kepa'efauka'i keafii'i kelao. 5 Ke kelao kai amage mamaga auga aepaafiafi
aemai puo, ma'oai keagu ke'imaisa alogai maa'i efeu puo kefeu.

6 “Isa kefeu elao fafueu'o aisama, aufalao aga'o eagaga einaka, ‘Amage
mamaga auga emai inamo'e, opealai omai amoisa,’ eoma.
7 “Ega aisama ega'ina ifiao'i faaga'i fofouga au'i ou'aga, au aga'o fou
akefeufeu au'i kekauai ke'ue e'i lanepa kepaafiau'i. 8 Ke kala'au ifiao'i au'i
ikifa ifiao'i kepaini'i keinaka, ‘Lai emai lanepa afa'agamo akealo puo,
amogafegafe oili afa amopenimai,’ keoma.
9 “Kai ikifa ifiao'i keinaka, ‘Lai oili afa oi agapenimi aisama, fou
kai'alao oili agapapinauga afaekaina. Ega puo oili afalapenimi kai, oi
olao kaisau oili ke'afa'afalaina au'i ee'iai ifomi emi oili amo'afa,’ keoma.
10 “Ke isa oili i'afa kelaoega kai, amage mamaga auga emai. Ke ifiao oili
keafi umamo au'i, isa fou amagelofe miamiaga alogai kekoko, ke pa'afi
kekupunia.
11 “Ega'ina afegai ifiao ima oili i'afa kelao au'i isafa kemai keifa keinaka,
‘Lopia, lopia pa'afi mopaagalaisa lai amai amakoko aoma,’ keoma.
12 “Kai isa iifa epamue einaka, ‘Iifa ko'a maamiai laifania. Lau oi kaisau
alalogonimi,’ eoma.
13 “Ega puo amu ma'oai fopafua'i fofua foagu. Gome oi Papiau Aumauni
Gauga gaika kina agemai, o kina maaga kapagai agemai auga alologo,”
eoma.

Kin Ega Pinauga Au'i Palapole
(Luka 19:11-27)

14 Egae kai Iesu eifa pugu einaka, “Deo ega agofa'a auga iina koa
i'opoga. Au aga'o afu agoma galao eoma alogai, ega pinauga au'i eifa
kaigugu'i, ke ega amu isa ima'iai epaaua ke'imai'i. 15 Ega'ina alogai
pinauga auga aga'o, talent monina ima epeniia, ke aga'o talent monina
gua mo epeniia, ke aga'o auga talent monina aga'omo[d] epeniia. Ega
koa ekapaisa auga, isa kapa aga'o akekapa agekaina eisa auga koa
i'opoga, moni isafa ega koa epenii'i. Egae kai isa ekailai afu agoma elao.
16 Au talent monina ima eafia auga, fiakoa mo elao ega moni ega'ina
epapinauga, ke ima mo laagai eogeaua. 17 Ke au talent monina gua eafia
auga isafa elao, moni ega'ina epapinauga, ke laagai gua mo eogeaua
pugu. 18 Kai au talent monina aga'omo eafia auga elao, apu eapiia ega au
akaiki'a ega moni egae eogefake efufunia.
19 “Ke kina epo emaefa afegai, au akaiki'a ega'ina emue emai ega
pinauga au'i ee'iai, ke moni epapealaisa isa epenii'i auga oko gapakaisa
eoma. 20 Ega puo au talent monina ima eafia auga, ima mo laagai
eogeaua auga fou eafii'i emai kai, eifa einaka, ‘Au akaiki'a aumu, oi lau
lopako'aniau talent monina ima lopeniiau. Ke lau ima mo laagai laogeaua
moisa,’ eoma.

---

[d] **25:15** Talent monina aga'omo auga gafa auni'i monina apiegai.

21 “Ega aisama isa ega au akaiki'a eifa einaka, ‘Oi lopinauga felo,
pinauga felo aumu, ke kapa'ina lapeniio fokapa laoma auga alomu ko'agai
lokapaisa. Ke oi amu oisomo lapeniio au'i alomu ko'agai lokapa felo'i. Ega
puo kapa ma'o oi alapenio alo'ima'i. Ke mai emu au akaiki'a ega alogama
auga fou amoalogama,’ eoma.
22 “Ega'ina afegai au talent monina gua eafia auga isafa emai eifa
einaka, ‘Au akaiki'a aumu, oi lau lopako'aniau talent gua lopeniiau. Ke
lau gua mo laagai laogeaua moisa,’ eoma.
23 “Ega aisama isa ega au akaiki'a iifa epamue einaka, ‘Oi lopinauga
felo, pinauga felo aumu, ke kapa'ina lapeniio fokapa laoma auga alomu
ko'agai lokapaisa. Ke amu oisomo lapeniio au'i alomu ko'agai lokapa
felo'i. Ega puo lau oi kapa ma'o alapenio alo'ima'i. Ke mai emu au
akaiki'a ega alogama auga fou amoalogama,’ eoma.
24 “Ega'ina afegai au talent aga'omo monina eafia auga emai eifa
einaka, ‘Au akaiki'a aumu, lau lalogo oi gua'inoka aumu, ke kapa aga'o
alofauga kai aufalao aga'o efauga auga anina loafia. Ke kapa aga'o
alo'afoka auga afugai au pua'i lopakai guguaini'i. 25 Ega puo lamani'i
lalao emu talent monina apuai laogefake. Ega'ina monina oi apumu
inamo'e moisa,’ eoma.
26 “Ke isa ega au akaiki'a iifa epamue einaka, ‘Oi apolo ke pinauga
apala ipauma aumu! Oi lau kapa aga'o alafauga kai anina laafia, ke afu
aga'ogai au oga'i ala'afoka'i kai ani'i laafi'i auga lologo ma? 27 Oi ega
loopola oma koa aisama, lau e'u moni panika au'i ee'iai fooge, ega koa
lamue lamai aisama, moni ega'ina laagai aga'o fekeogeaua faafia.
28 “ ‘Isa eegai talent monina aga'omo ekaega auga amoafania, au talent
monina ou'aga eegai kekae auga amopenia. 29 Gome papiau ma'oai ee'iai
amu ma'o kekae mo ganinagai, ma'o akeafia, ke ee'iai amu akepuapua.
Ke kaisau eegai kapa aga'o laa'i mo ganinagai, kapa'ina isa eegai ekae
auga akeafania. 30 Ke pinauga auga ega'ina kapa aga'o aepapagama
auga amoafia, e'a afe uminagai amopiulaisa, egae isa ageapepe nie
ageapalolia,’ eoma.

Kina Fuagai Afa Ala Agaafi Oma Auga Fouga

31 Ke Iesu eifa pugu einaka, “Papiau Aumauni Gauga Kin agemia,
eaea ke isapu akaiki'agai ega agelo alo'i elolofa au'i ma'oai fou akemai
pugu aisama, isa ega aguagu afugai ageagu, ke ufa eaea ke isapuga
akaiki'a auga alogai ageaguka agemai. 32 Ega'ina alogai ago ma'oai
papiau'i isa agogai akepakai guguaini'i, ke sipi i'ima auga sipi nani fou
e'ea'i aufa afu'iai epaapa'i koa i'opoga, isa papiau aga'o aga'o age'ea'i
aufa afu'i agepeni'i. 33 Ke isa papiau felo'i sipi koa i'opo'i au'i kaina
kainai agepaapa'i kai, papiau apala'i nani koa i'opo'i au'i lafanina kaina
agepaapa'i.

34 “Egae kai Kin ageoge papiau isa kaina kainai keapa au'i agepaini'i
ageinaka, ‘Lau Amau eegai kapa felo'i oafi'i aumi, oomai agofa'a egama
mo alogai, lau Amau ega agofa'a oi apumi eoma auga amoafia apumi
gamia. 35 Gome lau inaeu ekimu aisama, oi lau kapa aga'o openiiau
laaniia. Ke aisou ekupu aisama, kapa aga'o openiiau lainu. Ke lau au
a'iu lamia aisama, oi lau oifa kokoisau. 36 Ke tiapu anina laani aisama,
tiapu opai'iukaisau, ke laisafa aisama, oi o'imaisau. Ke lau tipulai laagu
aisama, omai oisau.’
37 “Ega aisama alo opai papiau'i isa akepaina akeinaka, ‘Lopia, gaika oi
inaemu ekimu aisao fo'ama apeniio loaniia, o aisomu ekupu kapa aga'o
apeniio loinu? 38 Ke gaika oi au a'imu lomia, ke lai oi aifa kokoiso, o tiapu
anina loani aisama, tiapu apai'iukaiso? 39 Ke gaika loisafa a'imaiso, o
tipulai loagu afai aisao?’ akeoma.
40 “Ke Kin iifa agepamue ageinaka, ‘Iifa ko'a maamiai laifania.
Kapa'ina mo lau aau akiu e'ele'i i'ina aga'o eegai okapaisa auga, lau eeuai
okapaisa,’ ageoma.
41 “Egae kai papiau lafanina kaina keapa au'i agepaini'i ageinaka, ‘Oi
Deo afa apala epeniimi aumi, lau eeuai okailai olao, tiapolo ega agelo
fou fau'iai Deo lo aealoalo afuga ekapaisa efua ekaega auga afugai
amokoko. 42 Gome lau inaeu ekimu kai, oi lau kapa aga'o alopeniau
alaania, ke aisou ekupu kai, oi kapa aga'o alopeniau alainu. 43 Ke lau au
a'iu lamia kai, aloifa kokoisau, ke lau tiapu anina laani kai, oi lau tiapu
aga'o alopai'iukaisau. Ke lau laisafa kai, alo'imaisau, ke tipulai laagu kai,
alomai aloisau,’ ageoma.
44 “Ega aisama isa isafa iifa akepamue akeinaka, ‘Lopia, gaika oi
inaemu ekimu, o aisomu ekupu, o au a'imu lomia, o tiapu anina loani, o
loisafa, o tipulai loagu aisao kai alapalagainio?’ akeoma.
45 “Ke Kin iifa agepamue ageinaka, ‘Iifa ko'a maamiai laifania. Kapa'ina
mo lau aau akiu e'ele'i i'ina aga'o eegai alokapaisa auga, lau eeuai
alokapaisa,’ ageoma.
46 “Egae kai papiau apala'i au'i afu aoniamo afa apala ipauma fekeafia
auga afuga akelao kai, alo opai papiau'i auga, Deo agu pagai maunina
epeni'i afuga akelao,” eoma.

Iudea Au Akaiki'a Au'i Iesu Isaupugua Kefagaisa
(Mako 14:1-2; Luka 22:1-2; Ioane 11:45-53)

26 1-2 Iesu ega'ina kapa'i ma'oai eifani'i efua aisama, ega imoi
epaini'i einaka, “Kina auni'i mo kekae Pasover miamiaga agemia
auga oi ologo. Ke ega'ina kinagai Papiau Aumauni Gauga papiau ima'iai
akepaaua kolotiai akeau'u'ua,” eoma.
3 Ega'ina alogai sakedote lopia'i ke Iudea au akaiki'a au'i fou sakedote
lopia fa'a aka Kaiafas ega e'a akaiki'agai kekaigugu. 4 Ke isa keaga aga'o

kekapunia ogefakeai Iesu fekeafia fekegope, ke fekeaupugua keoma. 5 Kai
keinaka, “I'a miamia kinagai ega'ina falakapa, o laa'i koa aisama, papiau
epo'iai kelele ke a'oa'o akaiki'a afemia,” keoma.

Betaniai Papie Aga'o Oili Eafiia Iesu Kania E'efaisa
(Mako 14:3-9; Ioane 12:1-8)

6 Ega'ina afegai Iesu elao Betani taoninai au aga'o aka Saimon, Iesu isa
molumolu isafaga eafiia kai, epafelo auga ega e'ai eagu. 7 Ega'ina alogai
papie aga'o oga e'ele alogai oili foga felo ipauma, ke afa akaiki'a ipauma
auga eafiia emai Iesu eaniani laolao kai, ega'ina oilina kania e'efaisa.
8 Kai Iesu ega imoi papie ega ekapa oma keisa aisama, gua'i ekupu
alogaina ke keifa keinaka, “Kapa puo ega'ina oilina epalifu aagenia mo?
9 Gome ega'ina oilina afa akaiki'agai fei'afalai ke monina ulalu papiau'i
ipeni'i femia,” keoma.
10 Kai Iesu isa kapa'ina keifania auga elogo aisama epaini'i einaka,
“Kapa puo i'ina papiega opaakekuania? Ega koa folokapa gome isa kapa
felo ipauma lau eeuai ekapaisa. 11 Gome ulalu au'i auga aufa kina mo
eemiai akeagu kai, lau auga oi fou afalaagu mo afaelaolao. 12 Ke isa oili
foga felo i'ina lau kaniauai e'efaisa aisama, lau imaau ifufuga agemia
auga, pau ekapa umania mo. 13 Iifa ko'a maamiai laifania. Agofa'a fofouga
alogai kapai mo iifa faunina lau fou akeinogonia aisama, i'ina papiega lau
faagauai kapa'ina ekapaisa auga isafa akeopolaga akeifafoua,” eoma.

Judas Elogo Iesu Age'afa'afalaina Eoma
(Mako 14:10-11; Luka 22:3-6)

14 Egae kai Iesu ega imoi 12 epo'iai aga'o aka Judas Iskariot sakedote
lopia'i ee'i elao. 15 Ke epa'ani einaka, “Iesu oi imamiai alapaaua koa
aisama, kapa'ina lau agopeniau?” eoma. Ega puo isa silifa monina 30
kepaauga kepeniia. 16 Ega aisama ega'ina kinagai e'ina keaga aga'o
ekapunia Iesu sakedote lopia'i ima'iai gapaaua eoma.

Pasover Fo'amaga Kepafua Eka
(Mako 14:12-21; Luka 22:7-20; Ioane 13:21-30)

17 Ega'ina afegai palafa ipaufuga mulamula laa'i kai, palafa maini mo
keania miamiaga aka Pasover kinagai aisama, Iesu ega imoi kemai isa
kepa'ani penia keinaka, “Kapai Pasover miamiaga fo'amaga fapafua feka
foania looma?” keoma.
18 Ke Iesu einaka, “Olao taoni alogai okoko, egae au aga'o agoisa, ke
fopaina foinaka, ‘Pamalele auga eifa: Lau e'u kina emai ekainia puo, e'u
imoi fou oi emu e'ai Pasover miamiaga fakapa eoma fooma.’ ” 19 Ega puo
Iesu ega imoi kelao Iesu eifania koa kekapaisa, ke egae Pasover fo'amaga
kepafua eka.

20 Epagapigapi aisama, Iesu ega imoi 12 fou teipoloai keagukipo
kegaaniani keoma. 21 Ke keaniani laolao kai epaini'i einaka, “Iifa ko'a
maamiai laifania. Oi epomiai aga'o lau age'afa'afalainiau,” eoma.
22 Ega aisama alo'i emafu alogaina, ke ke'ina aga'o aga'o isa kepainia
keinaka, “Lopia, lau ma?” keoma.
23 Ke Iesu einaka, “Kaisau lau fou imamai litiai agakaopua auga lau
age'afa'afalainiau. 24 Ke Papiau Aumauni Gauga agelao fouga kepapua
auga, i'opoga mo faagagai agemia. Kai au kapa Papiau Aumauni Gauga
age'afa'afalaina auga, Deo isa afa apala ipauma agepenia! Kai au ega'ina
faemauni koa aisama, fefelo alogaina,” eoma.
25 Ega aisama Judas Iesu age'afa'afalaina auga epa'ani einaka, “Rabai,
lau ma?” eoma.
Ega aisama Iesu einaka, “E! Oi,” eoma.
26 Ke keaniani laolao kai Iesu palafa eafiia Deo maagai tenkiu eifania, efaipoga
ega imoi epenii'i kai einaka, “Amoafia amoania. Ina'ina lau imaau,” eoma.
27 Egae kai fino kaputina eafiia, Deo maagai tenkiu eifania, ega imoi epenii'i
kai, eifa einaka, “Ma'oai amoafia amoinu. 28 I'ina auga lau ifau, Deo ke papiau
fou epo'iai pako'a kapula mamaga gouga lakapa auga. Ke i'ina ifa, Deo papiau
ma'o e'i laomai apala'i fe'agegeaini'i puogai agefaka. 29 Kai maamiai laifania, lau
fino puaga i'ina feina afalainu pugu agelao ega'ina kinagai lau Amau ega agofa'ai
kai, oi fou fino mamaga againu pugu,” eoma.
30 Ke Deo isau afagaina iifina keifinia efua aisama, kekailai Olifa ikuga kelao.

Peto Iesu Agepuniaiaina Auga Fouga
(Mako 14:27-31; Luka 22:31-34; Ioane 13:36-38)

31 Egae kai Iesu ega imoi epaini'i einaka, “I'ina gapinai oi ma'oai lau
puouai ago'ualai, gome lau fou Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma:
“ ‘Lau sipi i'ima auga alaauga,
ke sipi ma'oai akekani afe'ai.’ *Sakaraia 13:7*
32 Kai lau alamaunimue afegai, oi agomiai alaufai alalao Kalilea agogai,” eoma.
33 Ega aisama Peto eifa einaka, “Isa ma'oai oi puomuai feke'ualai mo
ganinagai, lau auga afala'ualai laa'i,” eoma.
34 Kai Iesu einaka, “Iifa ko'a maamuai laifania. Pau gapiai o'olo
aeagaga koa kai, oi lau alopuniaiainiau oiso alopamia,” eoma.
35 Kai Peto eifa pugu einaka, “Lau oi auni'a kai'alao mo famae ma
ganinagai, oi afalapuniaiainio laa'i,” eoma. Ke Iesu ega imoi i'oi'i ma'oai
isafa, isa eifania koa keifania.

Iesu Ketsemaniai Emegamega
(Mako 14:32-42; Luka 22:39-46)

36 Egae kai Iesu ega imoi fou kelao afu aka Ketsemani, ke egae epaini'i einaka,
“Inae amoagu kai malao egamogae mamegamega,” eoma. 37 Ke Iesu Peto, ke

Sebedi gauga auni'i James, ke Ioane fou eafii'i fou kelao, ke kapa'ina mo faagagai
akemia au'i eopolani'i alo emafu alogaina, ke opolaga elao mo emai. 38 Egae kai
isa epaini'i einaka, "Lau e'u alomafu kiekie auga akaiki'a ipauma puo, famae koa
ganinagai agekaina. Oi inae foagu, folofeu lau fou fa'ima'ima," eoma.
39 Egae kai isa epua'afuni'i elao afa'agamo aakai kai, e'ualai a'isaai
eomu kipo kai, emegamega einaka, "Amau, afekaina koa aisama, i'ina
kiekie kaputina eeuai moafi'aua. Kai lau anina laani auga faeikapa kai, oi
anina loani auga gaikapa," eoma.
40 Egae kai emue elao ega imoi oiso kefeu eisa'i. Ega aisama Peto
epa'ani penia einaka, "Oi aumi, kina maaga aga'omo lau fou faagu
fa'ima'ima auga afaekaina ma? 41 Foagu fo'ima'ima ke fomegamega ega
koa i'opo apala'i alo'iai afolokoko. Oi lalaumi auga gaagu ga'ima'ima ke
gamegamega eoma kai, imaaumi auga eapoke," eoma.
42 Egae kai emue kai, emegamega pugu einaka, "Amau, i'ina kiekie
kaputina afoloafi'aua alainu kai kiekie ega'ina agefua koa aisama,
kapa'ina anina loani auga gaikapa laoma," eoma.
43 Ke emue elao ega imoi kefeu eisa'i, gome maa'i emeau. 44 Ega puo
epua'afuni'i emue elao megamega i'opoga mo eifania oiso epamia pugu.
45 Egae kai emue elao ega imoi ee'iai, ke epaini'i einaka, "Oi ofeu
olaagai aefua koa ma? Kina maaga emai efua. Maami galao Papiau
Aumauni Gauga laomai apala'i kekapa au'i ima'iai ke'afa'afalaina amoisa.
46 Amo'ue alao. Lau e'afa'afalainiau auga emai!" eoma.

Iesu Keafiia
(Mako 14:43-50; Luka 22:47-53; Ioane 18:3-12)

47 Iesu enini'ani laolao kai, ega imoi au'i 12 epo'iai aga'o Judas keoma
auga emai isa ee'iai. Ke sakedote lopia'i, ke au akaiki'a'i papiau ke'ima'i
au'i fou au keulai'i au'i, la'afou akaiki'agai ifani a'ifa'i ke kopi fou keafii'i
isa fou kemai. 48 Kai Judas Iesu e'afa'afalaina auga ega'ina au'i fou Iesu
eega akelao koa kai epaini'i einaka, "Alagoapa auga egamo'e. Isa foafia!"
eoma. 49 Ega puo kelao Iesu eegai aisama, Judas Iesu epamegonia einaka,
"Pamalele aumu, oi loague ma?" eoma, ke egoapia.
50 Ke Iesu einaka, "Ekefa'au, kapa'ina ikapa lomai auga mokapa," eoma.
Ega aisama au Judas fou kemai au'i keapalai, Iesu keafiia kegopeisa.
51 Ega'ina alogai Iesu fou kelao au'i aga'o ega ifani a'ifaga efuaua,
sakedote lopia fa'a ega pinauga auga aga'o eauniia ke aina efoua.
52 Kai Iesu isa epainia einaka, "Oi emu ifani a'ifaga afugai moukamue,
gome kai ima'iai a'ifa eka auga a'ifai akemae. 53 Oi loopolaga lau Amau
alaifaga aisama, Isa fiakoa mo lau fauai agelo 6000 aua aua e'i ikupu au'i
12 alogai afakemai ma looma? Iifa ko'a Isa ega koa agekapa agekaina.
54 Kai Isa ega agekapa oma koa aisama, Isa ifo ega iifa pukagai lau fou
keifania iina famae oma keoma auga ala ageoma agemai ageko'a?" eoma.

55 Egae kai e'afoaipini la'afou isa isafina kemai au'i epaini'i einaka,
"Lau painao au, o eemiai kelele akaiki'a aga'o lakapaisa ma puo, ifani
a'ifa'i kopi fou oafii'i omai amoafiau ooma? Aufa kina mo Deo ega e'ai
laagu lapamalele kai aloafiau alogopeisau. 56 Kai i'ina kapa'i kemia ega
koa Deo ega iifa pukagai profeta kapa'ina kepapua auga ko'a femia kainai
kemia," eoma. Ega'ina papiau'i Iesu keafiia kegopeisa aisama, ega imoi
ma'oai Iesu kepua'afuga kepiau.

Iesu Kansolo Au'i Ago'iai Iifa Epakaisa

(Mako 14:53-65; Luka 22:54-55, 63-71; Ioane 18:13-14, 19-24)

57 Au Iesu keafia au'i kelaoaina sakedote lopia'i, ke au akaiki'a'i papiau
ke'ima'i au'i sakedote lopia fa'a Kaiafas afugai kela'afou keagu auga
eegai. 58 Kai ega'ina alogai Peto Iesu muninai aakai epakaisa epea elao,
ke epapea ukini'i elao mo sakedote lopia fa'a ega afu afegai. Ke ekoko
ima'ima au'i fou keagu kai kapa'ina agemia auga feisa eoma.
59 Ega'ina alogai sakedote lopia'i ke kansolo au'i ma'oai pifoge nini'ani'i
kekapuni'i ko'a'i koa fekepamia'i, Iesu fekepaagu fofoua, ke fekeaupugua
keoma. 60 Ke papiau ma'o kemaiseini'i Iesu kapa aga'o aekapaisa auga,
pifogeai ko'a ekapaisa keoma mo ganinagai, isa Iesu fekeaupugua auga
keagaga aga'o akekapulaisa.
Kai fuagai au auni'i keapalai. 61 Ke isa keifa keinaka, "I'ina auga eifa,
'Lau Deo ega e'a alaauoka agekaina kai, kina oiso alogai alapaapa pugu,'
eoma aina alogonia," keoma.
62 Ega aisama sakedote lopia fa'a e'ue eapa kai Iesu epainia einaka,
"I'ina au'i nini'ani kapa'i oi eemuai keifani'i? Oi iifa aga'o afolopamue
ma?" eoma. 63 Kai Iesu komo mo eoma.
Ke sakedote lopia fa'a Iesu epainia pugu einaka, "Lau Deo eague
aoniamo auga agogai pako'a nini'aninai oi laifa kapula penio, ko'a mo
foifania. Oi Mesaia, Deo Gauga aumu ma auga maamaisai moifania?"
eoma.
64 Ke Iesu einaka, "E! Oi loifania koa i'opoga, lau Deo gauga paisa. Kai
oi ma'oai lapainimi: Muni oi Papiau Aumauni Gauga Deo Au Akaiki'a
Auga kaina kainai ageagu, ufai apuapuai agemai agoisa," eoma.
65 Ega aisama sakedote lopia fa'aga ifo afe tiapuga e'i'inia kai eifa
einaka, "Isa Deo eegai eifa apala! Kapa puo isa fekeifafoua papiau'i aga'o
fokapuga femai pugu? Amoisa, isa Deo eifa apala penia auga pau ifo'a
aina'aisai eake. 66 Oi ma'oai ala oopola oma?" eoma.
Ke isa keinaka, "Isa femae auga ekainia," keoma.
67 Egae kai ega'ina papiau'i Iesu kua maaga ke'upeisa, ke ima'i
kepafufua kai keauniia, ke isa'i isa kepoaisa. 68 Ke kepainia keinaka,
"Mesaia aumu, kaisau eaunio auga profeta koa momia moifania?"
keoma.

Peto Iesu Epuniaiaina
(Mako 14:66-72; Luka 22:56-62; Ioane 18:15-18, 25-27)

69 Pau ega'ina alogai Peto isafa egae sakedote lopia fa'a ega e'a afegai
eagu. Ega'ina alogai sakedote lopia fa'a ega pinauga ifiaoga aga'o emai
isa epainia einaka, “Oi isafa Iesu Kalilea auga fou olao omaimai aumu
aga'o,” eoma.
70 Kai isa egae keagu au'i ma'oai mo ago'iai epuniai einaka, “Oi
kapa'ina loifania auga oko alalogo,” eoma.
71 Egae kai elao pealai pa'afina akegai, ke egae ifiao i'oina aga'o isa eisa
aisama, papiau egae keapa au'i epaini'i einaka, “I'ina auga Iesu Nasareta
auga fou kelao kemaimai auga,” eoma.
72 Kai Peto iifa ko'a ipauma keifania auga kagakaga gouga ekapaisa kai
epuniai pugu einaka, “Lau au ega'ina alalogonia,” eoma.
73 Ke keagu afa'agamo aisama, egae keapa au'i kelao Peto eegai
ke kepainia keinaka, “Ko'a oi isafa Iesu ega imoi aga'o, gome oi emu
nini'aniai akapulaiso,” keoma.
74 Ega aisama Peto ifo mo eifa apala penia, ke kagakaga kainai pako'a
iifaga kekapa auga gouga ekapaisa kai eifa einaka, “Iifa gome, lau au
ega'ina alalogonia,” eoma.
Ke fiakoa mo o'olo eagaga. 75 Ega aisama Peto Iesu kapa eoma
auga iifaga eopolaga: “O'olo aeagaga koa kai lau alopuniaiainiau oiso
alopamia,” eoma. Ke epealai elao afegai kai, eapepe alogaina.

Kansolo Au'i Iesu Femae Keoma
(Mako 15:1; Luka 22:1-2; Ioane 18:28-32)

27 1 Egani amagai ipauma, sakedote lopia'i ke au akaiki'a'i ega'ina
fou kepako'ania keifa Iesu femae keoma. 2 Ke keafiia kegopeisa
kepapea kelaoaina kafana Pilato imagai kepaaua.

Judas Ifo Ekopa

3 Kai Judas Iesu e'afa'afalaina auga, Iesu femae keoma auga eisa
aisama, alo ekiekie alogaina puo, silifa monina 30 kepenia auga
emueaina elaoaina sakedote lopia'i ke au akaiki'a'i fou epenii'i. 4 Ke
einaka, “Lau laomai apala lakapaisa, gome lau au aga'o laomai apala
aga'o aekapaisa auga, la'afa'afalaina,” eoma.
Ke isa keinaka, “Ega'ina lai eemaisai auga kapa aga'o laa'i. Oi ifomu
emu opopo, ala alooma koa ifomu,” keoma.
5 Ke Judas moni ega'ina Deo ega e'a alogai epiunialao eka kai, ekailai
elao ifo ekopa.
6 Ke sakedote lopia'i moni ega'ina keafiia ke keinaka, “I'ina monina Deo
ega e'a alogai moni aogeoge afugai faoge auga keifa apua. Gome i'ina monina

auga papiau aga'o ifa efaka auga monina," keoma. 7 Ega puo ifo'i epo'iai
kepako'ania oga ikapa auga ega ago ke'afaisa. Ke ega'ina afugai afu i'oina
papiau'i, Ierusaleme taonina papiau'i laa'i au'i kefufuni'i. 8 Ega kainai ega'ina ago
kepafaala, ifa ago keoma. Ke aka ega'ina pau ekae paisa. 9 Ega'ina kapa emia ega
koa Deo profeta Jeremaia akegai eifafoua iifaga ko'a emia: 'Israel papiau'i isa
afa silifa monina 30 kepamia, ke ega'ina monina keafiia oga ikapa auga ega ago
ke'afaisa. 10 Ke ega koa emia auga, Lopia lau epainiau koa i'opoga mo emia.'[e]

Iesu Pilato Agogai Iifa Epakaisa
(Mako 15:2-5; Luka 23:3-5; Ioane 18:33-38)

11 Kai ega'ina alogai Iesu kafana Pilato agogai eapa iifa epakaisa. Pilato
isa epa'ani penia einaka, "Oi Iudea papiau'i e'i kin ma?" eoma.
Ke Iesu einaka, "E, oi loifania koa i'opoga," eoma.
12 Kai sakedote lopia'i ke au akaiki'a'i fou isa kepaagu fofoua aisama, e'i
iifa afa aga'o aepamue. 13 Ega aisama Pilato isa epa'ani penia einaka, "Oi
isa kapa ma'o mo faaga'iai kenini'ani kepaagu fofouso auga aina'i alologo
ma?" eoma. 14 Kai Iesu isa kepaagu fofoua auga iifa'i aga'omo ganinagai
afa aepamue puo, kafana Pilato ekauai alogaina.

Pilato Iesu Femae Auga Iifaga Epaapa
(Mako 15:6-15; Luka 23:13-25; Ioane 18:39–19:16)

15 Kai ega'ina kina auga Pasover miamiaga kina. Ke ega'ina kinagai,
kafana ekapakapa koa i'opoga la'afou papiau'i tipula auga aga'o kekinaga
auga epapapealaisa. 16 Ega kinagai tipula auga aga'o apala ipauma,
papiau ma'oai kelogo afe'aina auga aka Barabas eagu. 17 Ega puo la'afou
papiau'i kekaigugu aisama, Pilato isa epa'ani peni'i einaka, "Anina oani
au kapa mapapealaisa ooma? Barabas, o Iesu keifaga Mesaia keoma auga
mapapealaisa ooma?" eoma. 18 Isa ega epa'ani oma, gome papiau ega'ina
au'i Iesu eegai kepikupa kainai keafiia isa imagai kepaaua auga elogo.
19 Ke Pilato ega agu afugai eagu papiau e'i laomai felo o apala afa
epeni'i afugai eaguega kai, isa akafa iifa eulaisa einaka, "Au ega'ina kapa
apala aga'o aekapaisa auga faagagai kapa aga'o folokapa. Gome lau pau
lanipi, ke nipiai au ega'ina puogai kiekie akaiki'a laafiia," eoma.
20 Kai sakedote lopia'i, ke au akaiki'a'i fou la'afou papiau'i alo'i keaniia,
Pilato fekegoina Barabas fepapealaisa kai, Iesu auga femae keoma.
21 Ke Kafana Pilato isa epa'ani peni'i einaka, "I'ina au'i auni'i epo'iai
kaisau mapapealaisa oi eemi gafai ooma?" eoma.
Ke isa keinaka, "Barabas mopapealaisa," keoma.
22 Ke isa epa'ani pugu einaka, "Ega koa aisama, Iesu Mesaia keoma
auga faagagai kapa'ina fakapa ooma?" eoma.

---

[e] **27:10** Sakaraia 11:12-13; Jeremaia 32:6-9

Ke isa ma'oai keinaka, “Kolotiai moau'u'ua,” keoma.
23 Ega aisama Pilato isa epa'ani peni'i pugu einaka, “Kapa puo isa
kolotiai maau'u'ua ooma? Isa laomai apala ipauma kapa ekapaisa?” eoma.
Kai isa keagaga alogaina paisa keinaka, “Kolotiai moau'u'ua,” keoma.
24 Ke Pilato Iesu fepealai auga keagaga aga'o ekapunia aeisa kai, a'oa'o
akaiki'a mo e'uegekae auga eisa. Ega aisama fei eafiia la'afou ago'iai ima
eikuisa kai eifa einaka, “Au i'ina alo opai auga ifa agefaka auga lau e'u
puo laa'i kai, oi emi puo!” eoma.
25 Ke papiau ma'oai keinaka, “Isa ifa agefaka auga lai ke gaumai fou
emai puo,” keoma.
26 Pilato papiau ega keifa oma aina'i elogonia aisama, Barabas
epapealaisa ee'i elao kai, ega imoi epaini'i Iesu kegapukia kai, Roma ifani
au'i ima'iai epaaua, kolotiai fekeau'u'ua eoma.

Ifani Au'i Iesu Kepa'aua Kea'alaina
(Mako 15:16-20; Ioane 19:2-3)

27 Egae kai kafana Pilato ega ifani au'i Iesu keafiia kafana eagu e'agai
kekokoaina kai, ifani au'i fofouga kemaiseini'i keapa lofe. 28 Egae kai
tiapuga kepai'iulaisa kai, ifani au'i tiapu kei'iuka tiapuga iisa pitoga kai
eaea auga aga'o isa kepai'iuka. 29 Egae kai a'ifu keafipo'e kin kania'iai
kraon keogeoge auga koa kepamia kaniagai keogeisa. Ke inipo auga
keafiia i'ini koa kepamia ima kainai kepaafia, ke agogai keanife'u kai
kepa'aua kea'alaina keinaka, “Iudea papiau'i e'i kin, amaau afagaina!”
keoma. 30 Egae kai ke'upeisa, ke inipo auga imagai keafiia kania keauniia
ke keauauga pugu. 31 Ke ifani au'i Iesu kepa'aua ke keauniia afegai, e'i
tiapu kepai'iuka auga kepai'iulaisa kai, ifo afe tiapuga kepai'iukamue
pugu. Egae kai kolotiai kegaau'u'ua keoma, kepapea kelaoaina.

Iesu Kolotiai Keau'u'ua
(Mako 15:21-32; Luka 23:26-43; Ioane 19:17-27)

32 Ifani au'i Iesu kolotiai kegaau'u'ua keoma kelaoaina alogai, Sairene
auga aga'o aka Saimon fou kepiaogai. Ke ifani au'i isa kepamani'inia
Iesu ega koloti epuaisa fou kelao. 33 Ke kelao mo afu aka Kolkota keoma
auga afugai. Kolkota i'a mala'aisai auga Papiau Kania'i Uniaga afuga.
34 Egae ifani au'i Iesu fino aukelo fou keoge lapuinia auga kepeniia gainu
keoma kai, Iesu einu opogaina gamuga eoponia aisama eumaka aeinu.
35 Egae kai kolotiai keau'u'ua afegai, Iesu afe tiapuga kapa kaisau ageafia
auga kagakaga kainai ke'opoisa, opuaga kepa'aua. Ke ifo'i mo epo'iai afe
tiapuga ke'eaisa.[f] 36 Egae kai egae keagukipo kai, keagu ke'imaisa. 37 Ke

---

[f] **27:35** Papiau isa'i puka isa'i kepapua'i au'i alo'iai iina kepapua oma: “Ega koa Deo ega iifa profeta keifania auga ko'a mo emia.”

kania laagai isa kapa puo kolotiai keau'u'ua auga iifaga iina kepapua oma keau'u'ua eka:

I'INA AUGA IESU, IUDEA PAPIAU'I E'I KIN AUGA

38 Ke painao au'i auni'i isafa isa fou kolotiai keau'u'ui'i, aga'o kaina kainai ke aga'o lafanina kaina. 39 Ke papiau egae kepea pagai au'i isa keifa apala penia ke kania'i ke'afoisa. 40 Ke keinaka, "Oi loifa Deo ega e'a aloauoka kai, kina oiso alogai alopaapamue pugu looma! Ega kainai ifomu kaniamu moagamauga! Ke oi Deo Gauga koa aisama, kolotiai moake!" keoma.

41 Ega koa i'opoga sakedote lopia'i, Moses ega iifa pamalelega au'i, ke au akaiki'a'i fou isafa isa kepa'aua keinaka: 42 "Isa papiau isa'i kania'i eagamauga kai, ifo auga kania ageagamauga afaekaina. Ke isa Israel papiau'i e'i kin koa aisama, pau ifo kolotiai gaake ega koa faisa fapako'ania. 43 Isa Deo epako'ania. Ke isa eifa, 'Lau Deo Gauga,' eoma puo, Deo isa anina eani koa aisama, Deo isa kania gaagamauga," keoma. 44 Ega koa i'opoga, painao au'i auni'i isa fou kolotiai keauu'ui'i au'i isafa, iifa apala'i isa eegai keifani'i.

Iesu Emae

(Mako 15:33-41; Luka 23:44-49; Ioane 19:28-30)

45 Iesu kolotiai keau'u'ua afegai, atiafai elao 3 o'clock alogai umina akaiki'a ega'ina ago fofouga eumi apua. 46 Ke kina maaga 3 o'clock koa i'opoga aisama, Iesu eagaga akaiki'a einaka, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" eoma. Ega'ina nini'anina i'a mala'aisai auga, "E'u Deo, e'u Deo kapa puo lopua'afuniau?" eoma.

47 Papiau isa'i egae keapa au'i Iesu ega eifa oma aina kelogonia aisama, keifa keinaka, "Isa Elaija eifaga," keoma.

48 Ke fiakoa mo epo'iai au aga'o epiau elao tiapu manipina eafiia, fino pi'igugai ei'iupia, inipo augai egopeisa kai, Iesu epeniia gainu eoma. 49 Kai isa'i au'i keinaka, "Mopua'afuga kai Elaija agemai isa kania ageagamauga ma auga amaisa," keoma.

50 Ke Iesu eagaga akaiki'a pugu afegai aisama, lalauga epua'afuga emae.

51 Ega aisama tiapu akaiki'a Deo ega e'a alogai ke'e'e pagainia auga ipuainagai a'uoniai e'i'ipea eake papagai, ke aagoa epigugu, ke fopa kefafapea. 52 Ega'ina alogai la ake'i keagalai, ke Deo ega papiau kemae au'i ma'o imaau'iai kemaunimue. 53 Ke isa kemaunimue laai kepealai kai Iesu emaunimue aisama, kelao Deo ega taoni Ierusalemeai kekoko papiau ma'o keapakina peni'i.

54 Iesu emae alogai ifani lopiaga, ifani au'i 100 e'ima'i auga, ke egae keapa Iesu ke'ima au'i fou kafokau akaiki'a e'ue, ke kapa ma'oai kemia au'i keisa'i. Ega aisama kemani'i alogaina ke keifa keinaka, "Iifa gome isa Deo Gauga paisa," keoma.

55 Ke papie ma'o isafa egae aakai mo keapa kai maa'i elao Iesu keisa.
Ega'ina papie'i auga, Kalilea agogai Iesu muninai kepeapea kapa'ina mo
anina eani aisama, kepapalagaina au'i. 56 Papie ega'ina epo'iai Maria
Makdalena, James ke Iosepa fou ina'i aka Maria, ke Sebedi gauga au'i
ina'i.

Iesu Imaauga Laai Keogeisa
(Mako 15:42-47; Luka 23:50-56; Ioane 19:38-42)

57 Iesu emae kinagai epagapigapi aisama, pa'amu'amu auga aga'o
Arimatea taoninai emai auga aka Iosepa emai. Isa ifo isafa Iesu ega imoi
aga'o emia. 58 Isa Pilato eega elao Iesu imaauga feafia auga pinoina epinoi.
Ke Pilato ega imoi eifa kapula peni'i Iesu imaauga isa kegapenia eoma.
59 Ke Iosepa Iesu imaauga eafiia tiapu felo ipauma aka linen tiapugai
emokaisa. 60 Egae kai eafiia elaoaina ifo la mamaga fopai eapi kanina auga
alogai epakala. Ke kepo akaiki'a la ega'ina ake epae apua kai ekailai elao.
61 Ke Maria Makdalena ke Maria aga'o auga fou la apie kaina keagu.
62 Iesu laai keogeisa kina auga, Deo keau afagaina kina agogai auga,
ke pinauga kepafua afe'aina kinagai. Ke egani aisama, sakedote lopia'i
ke Faliseo au'i fou Pilato eega kelao. 63 Ke kepainia keinaka, “Au akaiki'a
aumu. Pifoge auga ega'ina aemae koa kai iina eifa oma auga aopolaga
puo amai, ‘Kina oiso afegai alamaunimue,’ eoma. 64 Ega puo moifa
kapulania isa laaga ake kegakaisapua, ke kina oiso ima'ima gamia. Oma'e
kai ega imoi isa imaauga afekepainaoga kai papiau maa'iai afekeifa isa
maeai emauni afekeoma. Ke isa ega koa akekapa koa aisama, pifoge
akaiki'a agemia. Ega'ina auga pifoge ufaina isa ekapa kakaua auga
ageka'egaina,” keoma.
65 Ega aisama Pilato einaka, “Oi eemiai ima'ima au'i keague. Olao la
amo'ima, ke la ala ago'ima felo oma auga okapa,” eoma. 66 Ega puo isa
ima'ima au'i fou kelao Iesu keoge auga laaga pa'afina kekaisapua, ke kai
aga'o faepaagalaisa auga gouga pa'afi akegai keogeisa. Ke au isa'i isafa
egae kepaapa'i la ke'imaisa.

Iesu Maeai Emaunimue
(Mako 16:1-8; Luka 24:1-12; Ioane 20:1-10)

28 1 Iudea papiau'i Deo keau afagaina kina epagai, ke egani iifi
aga'o alogai kina eufai auga kinagai amagai ipauma Maria
Makdalena, ke Maria aga'o auga auni'i Iesu laaga kegaisa keoma kelao.
2 Ke amoisa, kafokau akaiki'a ipauma e'ue, gome Lopia ega agelo aga'o
ufai eake emai, ke elao la akegai fopa kepae apua auga epaemue kai
laagai eagu. 3 Isa iisa auga kimage eafi eaea koa i'opoga, ke ega tiapu
auga keloga snou koa i'opoga. 4 Ega aisama egae keapa ke'ima'ima au'i,
agelo ega'ina kemani'iai alogaina kepigugu, ke mae au'i koa kemia.

5 Agelo papie epaini'i einaka, “Folomani'i. Gome lau lalogo oi Iesu
kolotiai keau'u'ua auga okapuga. 6 Isa eifania koa i'opoga, isa emaunimue
inae laa'i. Omai isa eka afuga amoisa. 7 Egae kai ofiakoa olao ega imoi
au'i amopaini'i: ‘Isa maeai emaunimue, ke agomiai ageufai agelao Kalilea
ago. Oi agolao egae isa agoisa.’ Pau lau oi lapainimi efua,” eoma.
8 Ega aisama papie mani'iai ke alogamai fiakoa mo kekailai kelao, ke
kepiau Iesu ega imoi au'i ipaini'i kelao. 9 Ke fiakoa mo Iesu eapafoki fou
kepiaogai, ke epamegoni'i einaka, “Oi oague ma?” eoma. Ega aisama isa
kelao Iesu ife fo'inai keomukipo ifegai keafi kai keau afagaina. 10 Ega
aisama Iesu isa epaini'i einaka, “Folomani'i kai olao lau e'u imoi[g] opaini'i
Kalilea ago kegalao egae isa lau akeisau,” eoma.

Au Akaiki'a'i Ima'ima Au'i Ke'afai'i Fakenini'ani Keoma

11 Papie ega'ina Iesu ega imoi ipaini'i kelaolao kai, ima'ima au'i isa'i
kelao Ierusaleme taoninai kapa ma'oai kemia au'i sakedote lopia'i maa'iai
keifania. 12 Ke sakedote lopia'i kelao au akaiki'a'i au'i fou kela'afou, ke
kapa'ina fekekapa auga iifaga kepaapa. Egae kai ifani au'i la ke'ima au'i
moni akaiki'a ipauma kepenii'i. 13 Ke kepaini'i keinaka, “Oi foifa, ‘Lai
gapiai afeufeu kai, Iesu ega imoi kemai isa imaauga kepainaoga fooma.’
14 Ke oi ofeu auga fouga kafana agelogo aisama, lai agalao kapa'ina isa
alo aekainia auga oko agapakapaisa, ke kelele aga'o oi eemi afaemai,”
keoma. 15 Ega puo ifani au'i moni keafiia ke kepaini'i koa kekapaisa. Ke
isa kapa'ina keifania auga fouga Iudea papiau'i epo'iai epea kepalofe
aisoge mo emai pau kina.

Iesu Ega Imoi E'i Pinauga Epenii'i
(Mako 16:14-18; Luka 24:36-49; Ioane 20:19-23)

16 Egae kai Iesu ega imoi au'i 11 au'i kelao Kalileai Iesu epaini'i iku
fekelao eoma auga ikugai. 17 Ke isa Iesu keisa aisama, keau afagaina kai
epo'iai isa'i auga alo'i kepama'o. 18 Ega aisama Iesu emai ee'iai eapa kai
epaini'i einaka, “Deo, ufai ke aagoai isapu ma'oai lau epeniiau. 19 Ega puo
olao agofa'ai ago ma'oai papiau'i lau e'u imoi opamia'i. Ke Ama, Gauga
ke Deo ega Spiritu akagai papiau baptismo fopeni'i. 20 Ke kapa ma'oai oi
maamiai laifa kapulani'i au'i isa fopamaleleni'i, ega koa kai'iai fekepea.
Ke iifa gome maamiai laifania, lau oi eemiai alaagu mo agelao agofa'a
ega fua auga kina agemai kai,” eoma.

---

[g] **28:10** Grik malagai ‘aau akiu’

Mako

Iifa Faunina Iesu Fouga Mako Epapua Auga

Ioane Baptista ega Inogo
(Mateo 3:1-12; Luka 3:1-9, 15-17; Ioane 1:19-28)

1 1 Iifa faunina Iesu Kristo, Deo gauga fouga auga inae e'ina. 2 Profeta
Aisaea Deo ega iifa pukagai iina epapua oma: Deo eifa,
"Lau e'u iifa ipapea auga oi agomuai alaulai kakaua,
emu keaga agepakaisa." *Malaki 3:1*
3 "Aufalao aga'o ago maininai eagaga,
'Lopia faugai keaga amopakaisa, amopa'opaina,' "
eoma. *Aisaea 40:3*
4 Ega'ina iifaga kainai, Ioane emai ago maininai eapa papiau einogoni'i
e'i laomai apala'i kegaumakalaini'i, ega koa Deo e'i laomai apala'i
fe'agegeaini'i, ke baptismo fekeafia eoma. 5 Ega'ina alogai Iudea ago
pagua'i papiau'i ke Ierusaleme taonina papiau'i ma'oai kepealai Ioane eega
kelao. Egae e'i laomai apala'i keifafou'i kai, Jordan agapugegai baptismo
epenii'i. 6 Ioane auga kamelo faaga puinai tiapu kekapa auga ei'iuka, ke
peleta a'o faaga'iai kekapa auga uufagai epaaga, ke ago alo meme'uge
feina ke apela'opu fou eanii'i. 7 Isa egae Jordan agapugegai papiau
kela'afou au'i epaini'i einaka, "Aufalao aga'o lau muniuai agemai auga
akaiki'a ipauma. Isa lau eka'egainiau puo, alaloukipo ife kamataga ufe mo
ganinagai alagupuka afaekaina. 8 Ke lau auga feisai baptismo lapenimi kai,
isa auga Deo ega Spiritu isapugai baptismo agepenimi," eoma.

Iesu Ega Baptismo Ke Ega I'opo Fou Fou'i
(Mateo 3:13-17; Luka 3:21-22; 4:1-13)

9 Ega'ina kinagai Iesu Kalilea agogai, Nasareta taoninai eake emai
Jordan agapugegai, ke Ioane isa baptismo epeniia. 10 Ke Iesu feisai e'agau

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

aisama, ufa eagalai eisa, ke Deo ega Spiritu, koofi koa emia eake penia.
11 Ke ufai aufalao aga'o aina eifa opu einaka, “Oi auga lau Gau animu
laani alogaina aumu, ke eemuai alou egama alogaina,” eoma.
12 Ega'ina afegai Deo ega Spiritu fiakoa mo Iesu epapealaisa elao ago
maininai epakoko. 13 Iesu egae ago maininai a'o a'i'i epo'iai eagu, ke kina
ma'oai mo ou'aga pani alogai Satani emai Iesu e'opoisa. Ega'ina afegai
agelo kemai kepalagaina.

Iesu Inoino Au'i Pani Eifani'i
(Mateo 4:12-22; Luka 4:14-15; 5:1-11)

14 Pau Ioane kepatipulania afegai, Iesu Kalilea ago elao iifa faunina Deo
ega agofa'a fouga einogo. 15 Ke isa einaka, “Kina ekainia, Deo ega agofa'a
emai efua kainagai. Ega puo emi laomai apala'i amoumakalaini'i kai, Deo
ega iifa faunina amopako'ania,” eoma.
16 Egae kai Iesu elao Kalilea a'uga foegai epea alogai, au aka Saimon,
ke akina Andru auni'i a'uai fe'i keogeisa eisa'i, gome isa inoino au'i. 17 Ke
Iesu isa epaini'i einaka, “Omai muniuai amopea. Ke lau oi papiau ipaoa'i
aumi alapamiaimi,” eoma. 18 Ke isa fiakoa mo e'i fe'i kepua'afuni'i, Iesu
muninai kepea.
19 Ke kepea afa'agamo aisama, Sebedi gauga James akina Ioane auni'i
gaagai keaguka fe'i kekapa felo'i eisa'i. 20 Ke fiakoa mo isa eifani'i. Ke
isa ama'i Sebedi ke pinauga au'i afa'i keoge fou kepinauga au'i gaagai
kepua'afuni'i keaguega kai, kelao Iesu muninai kepea.

Iesu Tiapolo Apala Epapealaisa
(Luka 4:31-37)

21 Ke Iesu ega imoi fou kelao Kapenaum. Ke Iudea papiau'i Deo keau
afagaina kina emai aisama, Iesu la'afou afugai ekoko, e'ina epamalele. 22 Ke
papiau isa ega pamalele a'o kelogonia aisama, kekauai ke keopofua. Gome
isa Moses ega iifa pamalelega au'i koa aepamalele kai, isapuai epamalele.
23 Ke Iesu epapamalele laolao kai, egae au aga'o tiapolo alogai eagu auga
eagaga einaka, 24 “Iesu Nasareta aumu, lai mopua'afunimai. Lai oi eemuai
kapa'ina akapaisa? Oi lomai lai mopalifuimai ma looma? Lau oi kaisau
auga lalogo. Oi Alo Lolofa Aumu Deo Akaiki'a Auga eegai lomai,” eoma.
25 Kai Iesu tiapolo au ega'ina alogai eagu auga efinaisa einaka,
“Komo mooma kai isa alogai mopealai,” eoma. 26 Ega aisama tiapolo au
epapigugunia kai, maisagaga mo au alogai epealai.
27 Ke papiau ega koa emia keisa aisama, kekauai alogaina keopofua, ke
ifo'i mo epo'iai kepa'ani keinaka, “Ina'ina kapa'ina? Pamalele mamaga
mai'isapuga. Gome isa tiapolo apala'i mo ganinagai eifa kapula peni'i
mo aina keafia,” keoma. 28 Ke Iesu fouga Kalilea ago fofouga alogai epea
efiaisakoa.

Iesu Papiau Ma'o Epafelo'i
(Mateo 8:14-17; Luka 4:38-41)

29 Egae kai Iesu ega imoi, ke Ioane James fou Iudea papiau'i e'i la'afou
afuga kepua'afuga aisama, kelao Saimon ke Andru auni'i e'i e'ai kekoko.
30 Kai Saimon gafa papie auama isafa eafiia petiai eka auga fouga maagai
keifania. 31 Ke Iesu papie eega elao imagai eafi, epalagaina epa'uegenia.
Ke fiakoa mo auama isafaga papie epua'afuga, ke isa eoge fo'ama
egakunia Iesu ega imoi fou epenii'i keaniia.
32 Ega'ina gapigapinai kina eake epa'umina aisama, papiau isafa au'i
ma'oai, ke tiapolo alo'iai keagu au'i Iesu eega kemaiseini'i. 33 Ke ega'ina
taonina papiau'i ma'oai kemai pa'afi akegai kela'afou. 34 Ke Iesu, isafa
i'oi'i i'oi'i keafii'i au'i ma'o epafelo'i. Ke tiapolo papiau alo'iai keagu au'i
isafa epapealai'i. Kai tiapolo isa kaisau auga kelogo puo, ake'i eafunia
fakenini'ani eoma.

Iesu Kalilea Agogai Einogo
(Luka 4:42-44)

35 Amagai ipauma, afu e'umina laolao kai, Iesu e'ue epealai elao afu
oapugai emegamega. 36 Ke Saimon, fou egae keagu au'i Iesu kekapunia.
37 Ke kelao keisa aisama kepainia keinaka, “Papiau ma'oai oi kekapunio,”
keoma.
38 Kai Iesu einaka, “I'a afu i'oina aga'o alao. Alao pagua kainagai au'i
alo'iai amakoko ega koa egae isafa fainogo laoma. Gome lau ega'ina
puogai lamai,” eoma. 39 Ke Iesu Kalilea pagua'i ma'oai epeai'i, Iudea
papiau'i e'i la'afou afu'iai einogo, ke tiapolo apala'i papiau alo'iai keagu
au'i epapealai'i.

Iesu Molumolu Auga Epafelo
(Mateo 8:1-4; Luka 5:12-16)

40 Ke kina aga'ogai, au aga'o molumolu isafaga eafia auga emai Iesu
agogai eanife'u egoinia einaka, “Anina aloani koa aisama, faagau
alopafelo,” eoma.
41 Ke Iesu maiguaniai ima ekalaisa au eafi opogaina kai einaka, “Anina
laani faagamu felo gamia laoma,” eoma. 42 Iesu ega'ina eifania aisama,
fiakoa mo molumolu isafaga au epua'afuga, faaga felo emia.
43 Ke Iesu isa eifa kapula penia ke fiakoa mo eulaisa elao. 44 Kai epainia
einaka, “Foisa kai aga'o maagai kapa'ina emia auga foloifania. Kai molao
faagamu sakedote mopakina. Egae kai folao faagamu efelo auga laoga
maina Moses eifania koa i'opoga mo fokapa, pipeni amu'i Deo fopa'a
penia. Ega koa faagamu felo emia auga isa fepako'ania feifafoua,” eoma.
45 Kai au ega'ina epealai elao kapa'ina emia auga e'ina eifafou ofakaenia

mo, ke ega'ina fouga epapea afu ma'oai elao. Ega puo Iesu taoni aga'ogai fepea ofakae auga aekainia kai, isa taoni afe'iai afu oapugai eagu elao emai. Ke afu aga'o aga'o papiau'i kepealai Iesu eega kemai aefua.

Iesu Au Faaga Fofouga Emelo Auga Epafelo
(Mateo 9:1-8; Luka 5:17-26)

2 1 Ke kina isa'i kelao afegai, Iesu emue Kapenaum elao pugu aisama,
emai ega paguai auga papiau kelogo. 2 Ega puo papiau ma'o
kela'afou afu keagu pogua elao mo pa'afi ake. Ke afe ganinagai afu
ma'oai keapa pogua kai, Iesu Deo ega iifa einogo. 3 Ega'ina alogai au au'i
pani melo auga aga'o kepuaisa kai, papiau isa'i fou au ega'ina Iesu eega
kemaiseina. 4 Kai la'afou papiau'i kai'iai isa Iesu eega fekelaoaina auga
aekaini'i keisa aisama, au ega'ina kepuaisa ke'agaukae kelao e'a ofaofagai
Iesu eagu kania laagai kepakaala. Ke ine aga'o keapi kanina aisama,
ega'ina inegai melo auga mai'ilega mo kepake elao. 5 Ke Iesu ega'ina au'i
e'i pako'a eisa aisama, melo auga epainia einaka, "Gau, oi emu laomai
apala'i la'agegeaini'i," eoma.
6 Kai Moses ega iifa pamalelega au'i isa'i egae keagu au'i ifo'i alo'iai
keifa keinaka, 7 "Kapa puo au i'ina ega eifa oma, Deo eegai eifa apala? Kai
aga'o papiau e'i laomai apala'i age'agegeaini'i afaekaina kai, Deo ifogamo
papiau e'i laomai apala'i age'agegeaini'i agekaina," keoma.
8 Kai Iesu fiakoa mo isa kapa'ina keopolaga auga Deo ega Spiritu epalogo
aisama, epaini'i einaka, "Kapa puo oi alomiai oopolaga, Deo mo papiau
e'i laomai apala'i age'agegeaini'i, ke agekapa felo'i ooma? 9 Nini'ani auni'i
epo'iai kapa auga mame'a, melo auga maagai foifania ooma: Emu laomai
apala'i la'agegeaini'i, o mo'ue emu ile moafia molao? Oi oopolaga lau
ega'ina auga ega laomai apala'i la'agegeaini'i auga agoisa afaekaina ooma
puo, nini'ani mame'a mo laifania ooma? 10 Kai Lau Papiau Aumauni Gauga,
iifa gome agofa'ai papiau e'i laomai apala'i fa'agegeaini'i, ke fapafelo'i
auga isapuga eeuai ekae, ke kapa aga'o agomiai foisa fologo auga alakapa,"
eoma. Ke melo auga epainia einaka, 11 "Lau lapainio, oi lofelo efua, mo'ue
emu ile moafia, emu e'a molao," eoma. 12 Ke fiakoa mo melo auga papiau
ago'iai e'ue ega ile eafiia epealai elao. Ke keisa au'i kekauai alogaina, ke
Deo keau afagaina keinaka, "Kapa aga'o iina koa emia alaisaisa," keoma.

Iesu Lefi Eifaga
(Mateo 9:9-13; Luka 5:27-32)

13 Egae kai Iesu epealai a'u nie elao pugu. Ke papiau ma'o la'afouai Iesu
eega kemai, ke e'ina epamaleleni'i. 14 Ke isa foe nie mo epea elao alogai,
Iudea auga aka Lefi, Alfeus gauga Roma kamanina papagai epinauga tax
eafia auga, tax keogeoge afugai eagu eisa. Ke epainia einaka, "Muniuai
mopea," eoma. Ke Lefi e'ue Iesu muninai epea.

15 Ega'ina kinagai Iesu Lefi ega e'ai eaniani alogai, tax isafina au'i ma'o,
ke tax keafia au'i koa i'opo'i, laomai apala'i kekapa au'i ma'o isafa Iesu
ke ega imoi fou egae keagu keaniani. Gome isa au'i ma'o Iesu muninai
kepea. 16 Ke Moses ega iifa pamalelega au'i Faliseo ikupugai kemai au'i
Iesu tax isafina au'i, ke tax isafina au'i koa i'opo'i laomai apala'i kekapa'i
au'i fou keaniani keisa aisama, ega imoi kepaini'i keinaka, "Ala koa
i'opoga isa tax isafina au'i ke tax isafina au'i koa i'opo'i laomai apala
ikapa au'i fou keaniani?" keoma.
17 Kai Iesu isa aina'i elogonia aisama epaini'i einaka, "Papiau felo'i,
akeisafa au'i toketa eega afakelao kai, keisafa papiau'i mo toketa eega
kelao. Ega koa i'opoga, lau lamai auga Deo maagai alo opai papiau'i
faifani'i puo alamai. Kai laomai apala'i kekapa papiau'i faifani'i e'i laomai
apala'i fekeumakalaini'i laoma puo lamai," eoma.

Ani Gopegope Pa'anina Iesu Kepa'ani Penia
(Mateo 9:14-17; Luka 5:33-39)

18 Ioane Baptista ega imoi ke Faliseo au'i e'i imoi fou keani gopegope.
Isa kemai Iesu eegai kai kepa'ani penia keinaka, "Kapa puo Ioane ega
imoi ke Faliseo au'i e'i imoi fou keani gopegope kai, oi emu imoi auga
akeani gopegope?" keoma.
19 Ega puo Iesu isa epaini'i einaka, "Amage mamaga auga aga'o papiau
isa ega miamia kemai au'i fou keaguega kai akeani gopegope agekaina
ma? Laa'i, afaekaina. Isa amage mamaga auga fou keaguega alogai
afakeani gopegope. Ega koa i'opoga, lau auga amage mamaga au koa
i'opou. Ega puo lau e'u imoi fou aaguega kai akeani gopegope afaekaina.
20 Kai kina aga'o agemai amage mamaga auga akeafi'aua aisama, egae kai
isa ega'ina kinagai akeani gopegope.
21 "Ke kai aga'o tiapu mamaga aina afaeafia, afe tiapuga ufaina e'i'i
auga afaekai apua. Kai isa ega agekapa oma koa aisama, tiapu aina
mamaga auga afe tiapuga ufaina age'i'ina, ke ine afuga akaiki'a agemia
puo, agepalifua. 22 Ega koa i'opoga, kai aga'o fino mamaga eafia fino
kepapa'efauka pute ufaina auga alogai aepa'efauka. Kai isa fino mamaga
agefia pute ufainagai age'efauka koa aisama, fino mamaga pute ufaina
efugugu puo, ageau'i'ina pute agepalifua. Ke fino isafa agefaka. Ega puo
isa fino mamaga ageafia fino pute mamaga alogai age'efauka," eoma.

Kaisau Deo Isau Afagaina Kina Lopiaga Auga
(Mateo 12:1-8; Luka 6:1-5)

23 Iudea papiau'i Deo keau afagaina kina aga'ogai, Iesu ega imoi fou
palafa uma alogai peapea afugai kepea pagai. Ega aisama Iesu ega imoi
palafa ani'i au'aa'iai kefaiponi'i keafii'i kepealaina. 24 Ke Faliseo au'i
Iesu ega imoi ega koa kekapaisa auga keisa'i puo, Iesu kepainia keinaka,

"Moisa! Kapa puo Deo aau afagaina kinagai oi emu imoi ega koa kekapa?
Ega'ina auga Moses ega iifa kainai keifa apua puo, fakekapa koa kai
kekapa," keoma.
25 Kai Iesu isa epaini'i einaka, "Davide ega au fou inae'i ekimu kapa
aga'o anina keani aisama, kapa'ina ekapaisa auga Deo ega iifa pukagai
alokuakuapina ma? 26 Sakedote lopia fa'aga aka Apiata eagu miagai,
Davide elao Deo ega e'ai ekoko palafa Deo kepalao penia sakedote
mo fekeania keoma auga eafiia eaniia, ke afa ega au au'i isafa epenii'i
keaniia," eoma.
27 Ke epaini'i pugu einaka, "Moses ega iifa kainai keifa apua mo
ganinagai, kapa aga'o Davide faagagai aemia. Ke papiau aumauni faugai
Deo keau afagaina kina egama kai, Deo keau afagaina kina faugai papiau
aumauni aegama. 28 Ega puo Lau Papiau Aumauni Gauga au, Deo keau
afagaina kina Lopiaga au. Ega kainai lau e'u imoi kapa'ina kekapa auga
lau mo fanini'ani," eoma.

Ima Melo Auga
(Mateo 12:9-14; Luka 6:6-11)

3 1 Ega'ina afegai kina aga'ogai, Iesu Iudea papiau'i e'i la'afou afugai
ekoko pugu, ke au aga'o ima emelo auga isafa egae eagu. 2 Ke papiau
isa'i egae keagu Iesu keagouka, Deo keau afagaina kinagai au ega'ina
afepafelo koa aisama, fekeisa ega koa fekepaagu fofoua keoma. 3 Kai Iesu
ima melo auga epainia einaka, "Mo'uegekae moapalai papiau ma'oai
ago'iai moapa," eoma.
4 Ke au ega'ina e'uegekae papiau ma'oai ago'iai eapa aisama, Iesu
papiau epa'ani peni'i einaka, "Moses ega iifa kainai Deo aau afagaina
kinagai auga, kapa'ina fakapa auga keifa apua? Felo fakapa o apala
fakapa? Ke papiau kania'i faagamauga, o faaupugu'i?" eoma. Kai isa
komo mo keoma.
5 Ega puo Iesu guakupuai maaga egoaisa eisa'i. Ke gua'i e'inoka
alogaina auga eisa puo, alo emafu alogaina. Ke ega alomafuai melo auga
epainia einaka, "Imamu mokalaisa," eoma. Ke melo auga ima ekalaisa
aisama, ima felo ipauma, ima apie koa i'opoga emia. 6 Faliseo au'i
Iesu ega koa ekapaisa keisa afegai, kepealai kelao Herod ega imoi fou
keapafou kai, Iesu ala fekeaupugu oma auga fouga keifania.

Iesu Foeai Papiau Epafelo'i

7 Kai Iesu ega imoi fou kepealai a'u nie kelao. Ke Kalilea ago papiau'i
ke Iudea ago papiau'i la'afou akaiki'a ipaumagai isa muni'iai kelao. 8 Ke
egae Iesu kapa ma'oai ekapai'i auga fouga kelogo aisama, Ierusaleme
taoninai, Idumea taoninai, Jordan apiegai pagua'iai, Taire taonina eegai
pagua'i, ke Sidoni taonina eegai pagua'i papiau'i ma'o la'afou akaiki'agai

isa eega kemai. 9 Ke Iesu ega imoi epaini'i la'afou akaiki'a ipauma emia
puo gaaga e'ele aga'o isa faugai fekepafua feka eoma. O laa'i koa la'afou
papiau'i isa afekepapepe eoma. 10 Gome isa papiau ma'o epafelo'i, ega koa
papiau ma'o alogaina keisafa au'i kepikoni Iesu kegaafi opogaina keoma.
11 Ke Iesu papiau epafelo'i alogai tiapolo apala'i Iesu keisa aisama, agogai
ke'ualai keomukipo kai keagaga keinaka, "Oi Deo Gauga Aumu," keoma.
12 Kai Iesu tiapolo aina'i epalogo ke eifa kapula peni'i, ke aelogoaini'i isa
kaisau auga akeifafoua.

Iesu Ega Imoi 12 Ekinani'i Apostolo Epamia'i
(Mateo 10:1-4; Luka 6:12-16)

13 Ke Iesu ikuai e'agaukae, ke ifo ega imoi ani'i eani au'i eifani'i eega
kemai. 14 Ke kemai aisama, au'i 12 ekinani'i apostolo epamia'i, ega koa
ega'ina au'i isa fou fekeagu, ke feulai'i fekeinogo eoma. 15 Ke isapu isafa
fepeni'i tiapolo fekepapealai'i eoma. 16 Isa ega'ina au'i ekinani'i apostolo
epamiai'i au'i aka'i inamo'e: Saimon epafaala Peto eoma auga. 17 Sebedi
gauga James, ke akina Ioane Iesu epafaala'i Boaneke eoma'i au'i. Boaneke
auga ufa eauga auga gauga au'i: 18 Ke Andru, Filip, Batolomeo, Mateo,
Tomas, James Alfeus gauga, Tadaeus, Saimon Kanaan auga. 19 Ke Judas
Iskariot Iesu e'afa'afalaina auga isafa.

Iesu Ke Tiapolo Lopiaga Belsabul Fou Fou'i
(Mateo 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10)

20 Iesu ega apostolo 12 ekinani'i afegai, kelao e'a aga'ogai kekoko.
Ega'ina alogai la'afou akaiki'a kekaigugu pugu puo, isa ega imoi fou
keagukipo kegaaniani auga aekaini'i. 21 Ke Iesu aaga akina i'ina fouga
kelogo aisama, kemai Iesu kegalaoaina keoma. Gome papiau iina keifa
oma, "Isa ekafo'o," keoma.
22 Ke Moses ega iifa pamalelega au'i Ierusalemeai kemai au'i keifa
keinaka, "Iesu alogai Belsabul eague. Ke isa Belsabul, tiapolo e'i lopia aka
isapugai tiapolo epapealai'i," keoma.
23 Ega puo Iesu isa eifani'i eega kemai kai, maa'iai palapoleai enini'ani
einaka, "Ala koa Satani ageoge Satani mo ageula agekaina? 24 Ke agofa'a
aga'o ifo mo ageaupea koa aisama, ageapa afaekaina, age'ualai paisa.
25 Ke e'a aga'ogai famili ifo'i mo ake'ea'i koa aisama, akeagu afaekaina,
ake'ualai paisa. 26 Ega koa i'opoga Satani ifo mo ega imoi fou akepipaini,
ake'ea'i koa aisama, ageapa afaekaina age'ualai, ke ega agu fua egae
agemia. 27 Iifa gome aufalao aga'o au kapula aga'o afaegope kakaua koa
aisama, ega e'ai agekoko, ega e'a amu'i agepainaoni'i afaekaina. Kai
isa ega'ina auga agegope kakaua aisama kai, ega e'ai agekoko ega amu
agepainaoni'i agekaina. 28 Iifa gome maamiai laifania. Papiau e'i laomai
apala'i ma'oai, ke Deo keifa apala peni aagenia mo au'i e'i laomai apala'i

Deo age'agegeaini'i. 29 Kai papiau kapa'i Deo ega Spiritu keifa apala peni
aagenia mo au'i, e'i laomai apala'i ega'ina Deo afae'agegeaini'i. Kai e'i
laomai apala'i ega'ina au'i afa'i akeafi'i aoniamo," eoma.
30 Iesu ega eifa oma gome papiau isa'i iina keifa oma: "Tiapolo isa
alogai eague," keoma.

Kaisau Auga Iesu Ega Famili Ipauma
(Mateo 12:46-50; Luka 8:19-21)

31 Egae kai Iesu e'a alogai eagu einoinogo kai, ina ke akina fou kemai
e'a akegai keapa. Ke aufalao aga'o keulaisa Iesu gapaina keoma. 32 Ke
la'afou papiau'i Iesu keagu lofe au'i, Iesu kepainia keinaka, "Moisa, oi
inamu ke akimu fou kekapunio afegai keapae," keoma.
33 Kai Iesu einaka, "Kaisau auga lau inau, ke aau akiu?" eoma.
34 Ke maaga egoaisa papiau isa keagu lofe au'i eisa'i kai, eifa einaka,
"I'ina au'i lau inau, ke aau akiu. 35 Gome kaisau Deo ega logoai kapa'ina
anina eani kapa'i au'i mo ekapa'i auga, lau inau, akiu, ke afakuau," eoma.

Au Oga Efauni'i Auga Palapole
(Mateo 13:1-23; 13:18-23; Luka 8:4-8, 11-15)

4 1 Ke kina aga'ogai Iesu elao Kalilea a'uga foegai eapa papiau
epamaleleni'i pugu. Ke la'afou akaiki'a ipauma kekaigugu Iesu keapa
lofe. Ega puo papiau ma'oai foeai, fei niegai keapa a'u keaipenia kai, Iesu
auga gaagai eaguka afa'agamo epealai inafa'ai. 2 Egae gaagai eagu kai,
palapoleai kapa ma'o mo papiau epamaleleni'i. Ke ega pamaleleai iina eifa
oma einaka: 3 "Ainami amopaaua kapa'ina alaifania auga ainau fologo!
Amoisa! Au oga'i ifauga auga aga'o, au oga'i gafauni'i eoma puo epealai
ega uma elao. 4 Elao egae au oga'i epiuoka'i alogai, isa'i peapea afugai
kea'opu, ke inei keake keani afe'aini'i. 5 Ke isa'i fopa laagai a'isa afa'agamo
eka auga laagai ke'ualai. Ke a'isa ma'o laa'i puo, keuki kefiaisakoa. 6 Kai
kina e'agaukae egagai'i aisama, gagamu'i laa'i kainai, gagau'i kekala
kemae. 7 Ke isa'i ini mogogo alogai kea'opu ini fou keuki. Ke ini mogogo
keuki keafipugu'i, ke pua'i aga'o akeogeisa. 8 Kai au oga'i isa'i au'i aagoa
felogai kea'opu. Ke keuki ke'agau aisama, pua'i keogei'i, ke isa'i pua'i
ma'oai mo 30 keogei'i, ke isa'i pua'i 60 keogei'i, ke isa'i pua'i 100 keogei'i.
Ega koa emia pua'i au oga'i pika efauni'i auga eka'egaini'i," eoma.
9 Iesu palapole ega'ina eifania efua aisama, epaini'i einaka, "Kaisau
ainami ekae auga ainami opaaua," eoma.
10 Kai Iesu ifogamo eapa aisama, ega apostolo 12 ke ega imoi isa'i fou
egae keagu lofe au'i palapole kapa'ina eifania auga fouga kepa'aniaina.
11 Ke Iesu isa epaini'i einaka, "Deo oi eemiai, ega agofa'a fouga eogefake
kai ega logoai epalogonimi. Kai papiau isa'i lau fou laa'i au'i maa'iai kapa
ma'oai palapoleai laifani'i. 12 Ega koa,

" 'aufa kina maa'iai akeisa kai afakeisa koa i'opoga,
ke aufa kina a'o akelogo kai kapa'ina eifania auga afakelogo.
Laa'i koa aisama, e'i laomai apala afekeumakalaini'i,
ke Deo isa e'i laomai apala'i afe'agegeaini'i!' "
eoma. *Aisaea 6:9*

13 Ke epaini'i pugu einaka, "Oi i'ina palapole kapa'ina eifania auga alologo ma?
Ega koa aisama, ala koa palapole ma'oai kapa'ina keifania auga agologo? 14 Au
oga efauga auga, Deo ega iifa e'afoka. 15 Papiau isa'i auga, au oga keagai ke'ualai
koa i'opo'i, Deo ega iifa a'o kelogo alo'iai eka. Kai Satani emai e'opo'i aisama,
fiakoa mo iifa alo'iai eka auga eafilaisa. 16 Ega koa i'opoga mo, papiau isa'i auga,
au oga'i kepo laagai a'isa afa'agamo eka laagai ke'ualai au'i koa i'opo'i. Isa Deo ega
iifa a'o kelogo aisama, alogamai mo keafia kefiakoa. 17 Kai alo'iai aeuki gagamuga
laa'i puo, e'i uki epo aemaefa. Ke muniai Deo ega iifa kainai kelele akaiki'a'i
faaga'iai emia, o papiau isa keafi apalani'i aisama, fiakoa mo ke'ualai Deo ega
iifa keumakalaina. 18 Ke papiau isa'i auga, au oga'i ini mogogo alogai ke'ualai
au'i koa i'opo'i. Isa Deo ega iifa a'o kelogonia efua. 19 Kai keagu alogai aagoa i'ina
aguga opopo, ke kegapa'amu'amu opopo isa efogei'i, ke kegaalogama opopo'i
kepa'au'i. Ega puo isa kapa'ina kemaani'i au'i ini mogogo koa i'opo'i kemai Deo
ega iifa alo'iai eka auga keafipugu'i. Ega kainai Deo ega iifa alo'iai eka auga aeuki
anina aeoge. 20 Kai papiau isa'i auga, au oga'i a'isa felogai ke'ualai au'i koa i'opo'i.
Isa Deo ega iifa a'o kelogo keafia, ke isa'i pua'i 30, ke isa'i pua'i 60, ke isa'i pua'i
100 keogei'i. Ega puo i'opo kina emai aisama, keafiapi'i mo kelaolao Deo maagai
laomai felo'i mo kekapa'i, ani'i ma'o keoge."

Lanepa Palapole
(Luka 8:16-18)

21 Ke Iesu ega imoi ma'oai maa'iai palapole aga'o eifania pugu einaka, "Oi
lanepa opaafiaua omaiseina aisama, litiai opaomuapia, o peti isafa papagai
opaagu'unia ma auga amoopolaga? Iifa gome oi ega koa alokapa kai, oafia
e'afa'afa afugai opa'afa. 22 Gome muni Deo ega iifa ogefakeai kekae au'i akeifafou'i
akepafoki'i. Ke Deo ega iifa kapa'ina eifania auga isafa, ma'oai agefoufa'a papiau
ma'oai akelogo. 23 Kaisau aina ekae auga, aina gapaaua ainau galogo," eoma.
24 Ke eifa pugu einaka, "Kapa'ina a'o ologonia auga foopola felo.
Kapa'ina papiau faaga'iai okapa auga i'opoga mo oi faagamiai ageikapa.
Ke oi kaisau lau ainau ologo aumi, laagai kapa ma'o faagamiai ageikapa.
25 Gome kaisau aina epaau felo Deo ega iifa a'o elogo felo auga, muni Deo
isa ma'o agepalogo. Kai kaisau aina aepaau felo Deo ega iifa a'o aelogo
auga, afa'agamo ipauma mo elogo ganinagai ageafania."

Au Oga Euki Auga Palapole

26 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Deo ega agofa'a auga iina koa
i'opoga. Au aga'o a'isaai au oga'i e'afoka'i. 27 Aufa kina, kinai ke

gapiai efeu o eagu ma ganinagai, au oga ala keoma ke'omo, ke keuki
auga aelogo. 28 Gome isa ifo'i a'isaai keuki ke ani'i keoge. Kai akeuki
ani'i akeoge koa kai, ke'ina oma'i kekaaua, ke kegapupea kakau'i.
Egae kai keuki akaiki'a'i kemia aisama, ani'i keoge. 29 Ke ani'i kemia
aisama, i'afe'i kina ekaina puo, fo'ama i'afe a'ifagai eganini'i."

Mastad Oga Palapole
(Mateo 13:31-32, 34-35; Luka 13:18-19)

30 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Deo ega agofa'a auga kapa'ina koa
i'opoga, o palapole kapagai Deo ega agofa'a agaifa'opo? 31 Deo ega
agofa'a auga, au aga'o aka Mastad oga koa i'opoga. Mastad oga
a'isaai ofauga aisama, aagoai au oga'i ma'oai epo'iai e'ele ipauma.
32 Kai ofauga aisama, euki akaiki'a ipauma emia, ke uma alo aupu
gagau'i ma'oai eka'egaini'i. Ke aga akaiki'a'i ipauma'i kemia, ega koa
ufa gua inei'i agagai kei'oau ogogai kelaagai."
33 Ke Iesu Deo ega iifa papiau akelogo agekaina auga, palapole
ma'o ega koa i'opo'iai maa'iai eifani'i. 34 Ke Iesu nini'ani ma'oai
eifani'i auga palapoleai mo enini'ani. Kai ega'ina afegai ega imoi
mo fou keagu aisama, palapole kapa'ina keifania auga oko'i epakai
afe'aina.

Iesu Lanina Epaapakipo
(Mateo 8:23-27; Luka 8:22-25)

35 Ega'ina mo kinagai epagapigapi aisama Iesu ega imoi epaini'i
einaka, "Amapagai ofuga akaiki'a apie alao," eoma. 36 Ke la'afou
kepua'afuni'i egae keaguega kai, Iesu ega imoi isa'i Iesu ala eagu
oma auga i'opoga mo eaguega kai, isa ega'ina gaagagai keaguka. Ke
isa'i gaaga e'ele'i isa'iai keaguka fou kekailai kelao. 37 Ke kepagai
kelaolao kai, lanina akaiki'a ipauma epua. Ega aisama goiso
akaiki'a'i ipauma'i kemai gaaga laagai ke'afo pagainia, emia feau
fufuni'i fekekogo. 38 Kai ega'ina alogai, Iesu auga gaaga uguga kaina
iifaniai eifaniau eka efeu. Ke ega imoi isa kepagonia kai, kepainia
keinaka, "Pamalele Aumu, i'a afakogo auga opopo alopa'aua ma?"
keoma.
39 Ega aisama Iesu e'ue ameku efinaisa, ke a'u epainia einaka,
"Mo'olo! Moka umamo!" eoma. Ke ameku eapakipo, ke a'u eka
umamo.
40 Kai Iesu ega imoi epaini'i einaka, "Kapa puo oi omani'i
alogaina? Ala koa i'opoga oi pako'a aga'o eemiai laa'i?" eoma.
41 Kai isa kemani'i alogaina, ke ifo'i mo epo'iai keinaka, "I'ina
auga kaisau? Ameku ke a'u mo ganinagai isa aina keafia keapakipo,"
keoma.

Iesu Tiapolo Eulai'i Uma Alo'iai Kekoko
(Mateo 8:28-34; Luka 8:26-39)

5 1 Egae kai Iesu ega imoi fou a'uai kepagai kelao mo Kadara taonina
papiau'i[a] keagu agogai keofau. 2 Ke Iesu gaagai eapa opu aisama,
fiakoa mo au aga'o tiapolo apala alogai eagu auga laai epealai emai
Iesu epea apua. 3 Isa laai mo eaguagu, ke kai aga'o isa tieiniai ganinagai
fekegope faekaina. 4 Gome kina epogai papiau i'ina auga tieiniai ima
kegopei'i ke auliai ife kepaaga'i kai, isa tieini ega'ina eapau'i, ke auli
ifegai auga efaiponi'i. Ke kai aga'o i'ina auga fepaapakipo auga aekainia.
5 Ke egae aufa kina, kinai ke gapiai la alo'iai, ke ikuai eagaga ekapaisa
efai elaoaina. Ke kepo eafii'i ifo faaga eifai'i.
6 Kai i'ina auga aakai maaga elao Iesu eisa aisama, epiau elao agogai
e'ualai eanife'u. 7 Ke tiapolo au alogai eagu auga eagaga einaka, "Iesu,
Deo ufai au'oniai Au Akaiki'a Ipauma Auga Gauga Aumu! Lau oi eemuai
kapa'ina lakapaisa? Lau afoloafi apalaniau auga, Deo maagai moifa
ko'ania!" eoma. 8 Gome isa epainia einaka, "Tiapolo apalamu! Ega'ina
auga alogai mopealai," eoma.
9 Egae kai Iesu au epa'ani penia einaka, "Oi akamu kapa'ina?"
Ke tiapolo au'i ealogai alogaina au ega'ina alogai keagu puo, eifa
einaka, "Lau akau Ma'o, gome lai aumai ma'o," eoma. 10 Ke isa Iesu
egoinia aeaponia ega koa ega'ina afugai faepapealai'i eoma.
11 Ega'ina alogai, kainagai mo iku e'ele mapegai uma la'afouai keapa
keaniani. 12 Ke tiapolo ma'oai Iesu kegoinia keinaka, "Moulaimai uma
ee'i alao, ke mologoainimai alo'iai amakoko," keoma. 13 Ke Iesu tiapolo
elogoaini'i puo, au alogai kepealai kelao uma alo'iai kekoko. Ega aisama
ega'ina uma'i au'i ma'oai mo 2000 koa i'opoga auga, poupouai kepiau
kelao a'uai kegopolai kekogo.
14 Ke uma kepaani'i au'i kepiau kelao taoni, ke taoni afegai keagu
papiau'i ma'oai maa'iai i'ina fouga keifafoua. Ke papiau kelao kapa'ina
emia auga kegaisa keoma. 15 Ke kelao Iesu eegai aisama, au alogai tiapolo
ealogai alogai keagu auga mino felo emia, ke tiapu ei'iuka'i egae eagu
keisa. Ke ma'oai kemani'i alogaina. 16 Ke au alogai tiapolo keagu auga
faagagai kapa'ina emia keisa au'i, papiau maa'iai keifania, ke uma isafa
ala keoma auga fou'i keifania. 17 Ega aisama papiau kemani'i alogaina
puo, Iesu kegoi penia e'i ago gapua'afuga keoma.
18 Ke Iesu emai gaagai gaaguka eoma aisama, au alogai tiapolo eagu
kai, epafelo auga Iesu egoinia fou kegalao eoma. 19 Kai Iesu epamafua,
ke epainia einaka, "Oi emu pagua aamu akimu ee'i molao. Ke isa
maa'iai Lopia oi eemuai kapa'ina mo ekapai'i au'i, ke guamu ala eani

---

[a] **5:1** Kerasene agogai keagu au'i.

oma epafeloiso auga foifania," eoma. 20 Ke ega'ina auga elao Taoni
Ou'aga keoma auga alogai, Iesu isa faagagai kapa'ina ekapaisa auga
e'ina eifafoua. Ke papiau ma'oai ega'ina a'o kelogonia aisama, kekauai
alogaina keopofua.

Iesu Mae Ifiaoga Epamaunimue Ke Isafa Papiega Efelo
(Mateo 9:18-26; Luka 8:40-56)

21 Ke Iesu gaagai epagai a'u apie elao pugu aisama, a'u niegai eapaega
kai, la'afou akaiki'a kemai keapa lofe. 22 Ke amoisa, Iudea papiau'i e'i
la'afou afuga e'ima auga aga'o aka Jairus emai egae. Ke isa Iesu eisa
aisama, ife fo'inai e'ualai eomukipo. 23 Ke egoi kapulania einaka, "Gau
ifiaoga e'ele afa'agamo agemae. Mogafegafe momai imamu laagai
moogeaua ega koa felo agemia ageagu," eoma.
24 Ega puo Iesu au ega'ina fou kelao. Ke elao alogai la'afou akaiki'a Iesu
muninai kepea kepi'ifu kelaoaina. 25 Ega'ina la'afouga alogai papie aga'o
inipo 12 alogai ifamomogu isafaga eafiia auga isafa eapa. 26 Ke isa toketa
ma'o ee'i elao, ke isa kapa ma'o kepeniia faaga kepakiekie alogaina. Ke
ega amu ma'oai toketa faaga'iai epafua afe'aina. Ega mo ganinagai isa
aepafelo kai, ega isafa ega'ina elifu elaoaina. 27 Kai isa Iesu fouga elogo
aisama, la'afouai Iesu muninai elao afe tiapuga eafi opogaina. 28 Gome
ifo alogai einaka, "Lau isa afe tiapuga mo alaafi opogaina koa aisama,
felou alamia," eoma. 29 Ke fiakoa mo ifa eake auga eapakipo. Ke ifo mo
faagagai ega kiekie epealai efua auga gamuga eoponia.
30 Ke Iesu fiakoa mo faagagai isapu epealai auga elogo puo, la'afou
alogai e'afoaipini epa'ani einaka, "Kaisau lau afeu tiapuga eafi
opogaina?" eoma.
31 Kai Iesu ega imoi isa kepainia keinaka, "Papiau ma'o kela'afou
faagamu kekagu opogaina loisa'i kai, lopa'ani kaisau lau e'u tiapu eafi
opogaina looma?" keoma.
32 Kai Iesu maaga egoa aisoge kaisau ekapaisa auga gaisa paisa eoma.
33 Ke papie kapa'ina faagagai emia auga elogo puo, emani'i, maipiguguga
mo emai e'ualai Iesu ife fo'inai eomukipo kai, maagai kapa'ina faagagai
ko'a mo emia auga eifania. 34 Ke Iesu isa epainia einaka, "Gauagai, oi
emu pako'a kainai pau felomu lomia. Gagaoai molao, ke i'ina kiekie
gapua'afu umanio mo," eoma.
35 Iesu enini'ani laolao kai, au isa'i Jairus Iudea papiau'i e'i la'afou
afuga e'ima auga ega e'ai kemai kepainia keinaka, "Oi gaumu ifiaoga
emae efua. Ega puo Pamalele Auga folopaafipugua," keoma.
36 Kai Iesu isa aina'i elogonia aisama, la'afou afuga e'ima auga epainia
einaka, "Folomani'i kai mopako'ania mo," eoma.
37 Iesu kai aga'o aelogoaina isa muninai aelao kai Peto, James, ke akina
Ioane mo fou kelao. 38 Ke kelao la'afou afuga e'ima auga ega e'ai aisama,

papiau ma'o keapepe akaiki'a ke kepapinapina eisa'i. 39 Ke ea'i ekoko
aisama epa'ani peni'i einaka, “Kapa'ina apepega, ke pinapina opa'aua?
Imoi aemae, ekae efeu,” eoma. 40 Kai papiau ifiao emae efua auga kelogo
puo, Iesu kepa'aua kea'alaina.

Kai isa papiau ma'oai epapealai'i afegai aisama, ifiao ina, ama, ke
ega imoi isa fou egae keapa au'i mo ifiao eka afugai kekoko. 41 Ke Iesu
ifiao imagai eafi kai epainia einaka, “Talita kumi,” eoma. Talita kumi i'a
mala'aisai auga, ‘Ifiao e'elemu lau lapainio, mo'ue!’ 42 Ke fiakoa mo ifiao
e'ue epea aisoge. Gome ega'ina ifiaoga inipoga 12. Ke ifiao ina ama ke
Iesu ega imoi fou iina koa emia keisa aisama, kekauai alogaina. 43 Kai
Iesu isa epaini kapulani'i kapa'ina emia auga kai aga'o maagai fakeifania
eoma. Ke imoi ina ama epaini'i kapa aga'o imoi kegapenia gaania eoma.

Iesu Nasareta Taoninai Keumakalaina
(Mateo 13:53-58; Luka 4:16-30)

6 1 Egae kai Iesu ega'ina afuga epua'afuga, ega imoi fou kelao ifo ega
pagua. 2 Ke Iudea papiau'i Deo keau afagaina kina emai aisama, Iesu
elao la'afou afugai e'ina epamalele. Ke papiau ma'o isa aina kelogonia
au'i kekauai alogaina, ke ifo'i mo alo'iai keifa keinaka, “I'ina auga kapai
i'ina kapa'i eafii'i? Ke i'ina ikifa kapa isa kepeniia kai, mirakulo ekapa'i?
3 Isa e'a ipaapa auga laa'i ma? Ke isa Maria gauga, ke James, Iosepa,
Judas, Saimon aa'i laa'i ma? Ke afakua isafa inae fou alaagu ma?” keoma.
Ke iina keifa oma keifa apala penia, ke keumakalaina.

4 Kai Iesu isa epaini'i einaka, “Pagua i'oina papiau'i auga profeta aga'o
au akaiki'a kepamia keifa koko. Kai ifo ega paguai, aaga akina epo'iai,
ke ifo ega e'ai auga kai aga'o isa au akaiki'a aepamia aeifa koko,” eoma.
5 Ke papiau Iesu akepako'ania puo, egae ifo ega paguai mirakulo aga'o
aekapaisa. Kai isafa au'i isa'i mo kania'iai ima eogeaua epafelo'i. 6 Ke Iesu
papiau isa akepako'ania auga eisa aisama, ekauai alogaina. Ke ega'ina
afegai Iesu ekailai pagua pagua epeai'i epamalele efai elaoaina.

Iesu Ega Apostolo 12 Eulai'i Kepinauga
(Mateo 10:1, 5-15; Luka 9:1-6)

7 Iesu pagua pagua epeai'i epamalele efai elao alogai, kina aga'ogai ega
apostolo 12 eifa kaigugui'i kai gua gua eulai'i. Ke eulai'i aisama, tiapolo
fekepapealai'i auga isapuga epenii'i. 8 Ke eifa kapula peni'i, akelao alogai
palafa aga'o fakeafia, putepute fakeafia, ege'iai moni aga'o fakeuka
kai, i'ini mo fekeafia. 9 Ke kamata fekegafauka kai tiapu i'iuka eo aga'o
fakeafia eoma. 10 Ke iina isafa epaini oma'i, “Afu kapagai e'a aga'ogai
agokoko aisama, ega'ina mo e'agai foagu felao, afu ega'ina fopua'afuga.
11 Ke afu aga'ogai papiau afakeifa kokoimi, o ainami afakelogo koa
aisama, afu ega'ina agopua'afuga aisama, keumakalainimi gouga fokapa

ifemi aeapuga foauopuaina. Iifa gome maamiai laifania. Muni Deo papiau e'i laomai felo, o apala afa agepeni'i aisama, taoni ega'ina oi keumakalainimi au'i, afa apala ipauma agepeni'i. Ke afa apala ega'ina auga Sodom, ke Komora fou papiau'i e'i laomai apala afa agepeni'i auga ageka'egaina," eoma.

12 Ke Iesu isa epaini'i efua aisama, kepealai kelao papiau e'i laomai apala'i fekeumakalaini'i auga inogoga keinogo. 13 Ke tiapolo ma'o papiau alo'iai keagu au'i kepapealai'i, ke oiliai isafa papiau'i kania'i ke'efaisa, ke kepafelo'i.

Herod Iesu Eegai Opo Ema'o
(Mateo 14:1-12; Luka 9:7-9)

14 Ega kina'iai kin Herod, Iudea ago e'ima auga Iesu fouga elogo. Gome Iesu aka afu ma'oai mo alo'iai efoufa'a. Ke isa einaka, "Ioane Baptista emaunimue. Ega kainai mirakulo isapu'i isa faagagai kepinauga," eoma.

15 Kai papiau isa'i keinaka, "Isa Elaija," keoma. Ke papiau isa'i auga keinaka, "Isa profeta auga, o ufaina profeta'i koa i'opo'i aga'o," keoma.

16 Kai Herod i'ina fouga elogo aisama, ifo mo eifa einaka, "Isa auga Ioane, aiso lafoua auga. Ke isa emaunimue," eoma.

17 Gome Herod ifo, isa akina akafa Herodias puogai ega au au'i eulai'i kelao Ioane keafiia kepatipulania. Gome isa Herodias eakafania. 18 Isa ega koa ekapaisa, gome Ioane Herod epainia einaka, "Oi akimu akafa loakafania auga felo laa'i," eoma. 19 Ega puo Herodias Ioane fou epo'iai akekua eka, ke gaaupugua eoma kai, aekainia. 20 Gome Herod Ioane emani'iaina, ke elogo Ioane auga alo opai ke alo lolofa auga. Ega puo isa Ioane eafiapia mo fou keagu. Ke isa Ioane aina elogonia aisama, kapa ma'o mo ekapai'i ke alogamai mo isa aina elogonia.

21 Ke fuagai kina felo aga'o Ioane femae auga kina emai. Ega'ina auga Herod ega mauni kina emai aisama, lopia akaiki'a'i, ifani lopia'i, ke Kalilea lopia'i akaiki'a'i fau'iai miamia akaiki'a ekapaisa. 22 Ke Herodias gauga ifiaoga emai egefa, Herod ke ega la'afou au'i alo'i epagama aisama, Herod ifiao epainia einaka, "Kapa'ina anina loani auga eeuai mogoina, lau oi alapenio," eoma. 23 Ke epako'ania isa maagai pako'a iifaga ekapaisa, ke epainia einaka, "Kapa'ina alogoiniau auga alapenio. Oi lau e'u ago fofouga apie moafia alooma alogoiniau mo ganinagai alapenio," eoma.

24 Ke ifiao elao ina epainia einaka, "Kapa'ina alagoina?" eoma.

Ke ifiao ina einaka, "Ioane Baptista kania fooma," eoma.

25 Ke ifiao efiaisakoa mo elao Herod eegai epainia einaka, "Lau anina laani Ioane Baptista kania pau litiai gakauka mopeniau," eoma.

26 Ke Herod i'ina iifaga a'o elogonia aisama, alo emafu alogaina kai, ega pako'a iifaga, ke ega la'afou au'i kai'iai, ifiao ega iifa aepamafua.

27 Ke fiakoa mo Herod ega au, painao au'i eaupugu'i auga eifa kapula
penia galao Ioane kania gamaiseina eoma. Ke isa elao tipulai Ioane
aiso efoua. 28 Ke kania litiai eogeuka emaiseina ifiao epeniia, ke ifiao
eafiia ina epeniia. 29 Ke Ioane ega imoi i'ina fouga kelogo aisama, kemai
imaauga keafiia kelao laai keogeisa.

Iesu Papiau 5000 Epaaniani'i
(Mateo 14:13-21; Luka 9:10-17; Ioane 6:1-14)

30 Iesu apostolo 12 eulai'i au'i kemue kemai Iesu eegai keapa lofe kai,
maagai kapa'ina mo kekapai'i, ke kepamaleleni'i au'i fou'i keifani'i.
31 Ke epaini'i einaka, "Oi ifomi mo oomai lau fou alao, afu oapugai afa
amalaagai," eoma. Gome papiau ma'o alogaina egae kelao kemai, ke isa
ifo'i mo fekeagu fekelaagai auga aekaini'i ke fekeaniani mo ganinagai
aekaini'i.
32 Ke Iesu, ke apostolo ifo'i mo fou gaagai keaguka afu oapuga kelao.
33 Kai papiau ma'o isa keisa'i kekailai au'i, isa kaisau auga keisa felo'i puo,
papiau taoni ma'o alo'iai keagu au'i ife'iai kepiau keufai kelao Iesu ega
apostolo fou akekoko afugai kepealai. 34 Ke Iesu gaagai eapa opu aisama,
la'afou akaiki'a ipauma eisa. Ke eisa'i gua'i eani alogaina, gome isa auga
sipi koa i'opo'i kai i'ima'i auga laa'i. Ke e'ina kapa ma'o mo epamaleleni'i.
35 Ke Iesu papiau epamaleleni'i mo elao kina eapa pagai aisama, ega
imoi eega kemai kepainia keinaka, "Pau kina maaga efua, ke i'ina afugai
kai aga'o aeagu. 36 Ega puo moulai'i kegalao ega koa pagua kainagai, ke
taoni afe pagua'iai ifo'i e'i fo'ama aga'o feke'afa, gome isa ee'iai kapa
aga'o laa'i afakeania," keoma.
37 Kai isa einaka, "Oi kapa aga'o isa amopeni'i kegaania," eoma.
Ke isa keinaka, "Ega'ina auga lai au aga'o gafa imagea kuagai gua
epinauga afa monina[b] agaafia fo'ama aga'afa kai agekaina. Kai lai
eemaisai moni ega koa laa'i kai, amalao moni ega koa palafa faagagai
amapapinauga i'ina papiau'i amapeni'i kegaania looma ma?" keoma.
38 Ke Iesu isa epa'ani peni'i einaka, "Palafa pika eemiai ekae? Amolao
amoisa," eoma.
Ke kelao keisa aisama kemue kemai keinaka, "Palafa ima, ke ma'a
gua," keoma.
39 Ke ega imoi epaini'i papiau kega'ea'i la'afou e'ele'i e'ele'iai
mukimukiai kegaagukipo eoma. 40 Ke ke'eai'i la'afou isa'iai papiau 100,
ke isa'iai auga papiau 50 keagu. 41 Ke Iesu palafa ima, ma'a gua fou eafii'i
aisama, ufa eakae penia, Deo maagai tenkiu eifania, ke palafa efaiponi'i.
Ke ega imoi epenii'i papiau ago'iai kegaoge'i eoma. Ke ma'a gua isafa

---

[b] **6:37** Grik malagai kepapua auga 200 denari. Ke denari aga'omo auga kina aga'omo kepinauga afa.

e'eai'i ma'oai epenii'i. 42 Ega aisama mirakulo akaiki'a ipauma emia,
papiau ma'oai keanipugu alo'i ekainia. 43 Keaniani afegai, palafa ma'a
fou keani'i isa'i, ke ame'afu'i au'i Iesu ega imoi kepakai guguaini'i, ale'a
12 ake'i kepapogu'i. 44 Ega kinagai Iesu papiau epaaniani'i au'i, au mo
kepaauni'i auga au'i ma'oai mo 5000.

Iesu Fei Laagai Epea
(Mateo 14:22-33; Ioane 6:15-21)

45 Ke fiakoa mo Iesu ega imoi epaini'i gaagai keaguka keufai Betsaida
kelao kai, isa ifo auga eapakipo la'afou epakainini'i. 46 Ke isa epakanini'i
kelao aisama, gamegamega eoma puo elao iku aga'ogai.
47 Ke epagapigapi isa ega imoi gaagai keaguka au'i kelao a'u ipuainagai
aisama, Iesu ifogamo aagoai eapa. 48 Ke Iesu ega imoi gaaga kepokeisa
kegalao keoma auga aekaini'i eisa'i, gome ameku epua apu'i. Ke afa
emageisa aisama, a'u laagai epea ee'i elao. Ke Iesu elao isa afa'agamo
feka'egaini'i. 49 Kai isa maa'i elao Iesu a'u laagai epea keisa aisama,
keopolaga isage aga'o keoma puo keagagapea. 50 Gome ma'oai maa'i elao
isa keisa, ke kemani'i alogaina.
Kai Iesu fiakoa mo isa epaini'i einaka, "Folomani'i! I'ina lau! Alomi
gakapula," eoma. 51 Egae kai elao ee'iai gaagai eapauka aisama, ameku
eapakipo. Ke isa kekauai alogaina ke keopofua. 52 Gome isa palafai
papiau epaaniani'i auga gouga akelogo felo. Ke isa ega'ina oko akelogo
gome isa gua'i epa'inokania.

Iesu Kenesaret Agogai Isafa Papiau'i Epafelo'i
(Mateo 14:34-36)

53 Ke kepagai kelao aisama, kelao Kenesaret foegai keofau egae gaaga
kegopeisa. 54 Ke gaagai keapa opu aisama, fiakoa mo papiau Iesu keisa
felo. 55 Ke kepiau pagua pagua alo'iai kekoko, isafa papiau'i mai'ile'i mo
kepuai'i Iesu kapai eagu fouga kelogo auga afuga kelaoaini'i. Ke Iesu
ega'ina papiau'i ma'oai epafelo'i. 56 Ke Iesu ala elao, pagua ma, taoni ma,
taoni afe ma pagua'i elao ma ganinagai, papiau isafa au'i kemaiseini'i
afa'afa afu'iai kepakala'i. Ke ega'ina papiau'i Iesu kegoinia afe tiapuga
kua mo kegaafi opogaina keoma. Ke ma'oai isa keafi opogaina au'i felo'i
kemia.

Faliseo E'i Kagakaga
(Mateo 15:1-9)

7 1 Egae kai Faliseo au'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i isa'i
Ierusalemeai kemai au'i kemai Iesu keapa lofe. 2 Ke isa Iesu ega imoi
e'i kelele aga'o kekapulaisa auga, isa ima'i akeikuisa kai ima'i maiofuga
mo palafa keafiia keaniia keisa'i. 3 (Gome Faliseo au'i ke Iudea papiau'i

ufu'i apa'i e'i kagakaga keafi'inia kainai, ima'i keiku felo kai keaniani.
4 Ke afa'afa afugai kemai aisama, keufele kai keaniani. Ega koa i'opoga,
kagakaga ma'o keafiapi'i. Ega'ina auga kaputi iiku'i, liti iiku'i, ke oga
iiku'i kagakaga'i.) 5 Ega puo Faliseo au'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i
Iesu kepa'ani penia keinaka, "Kapa puo oi emu imoi ufu apa kagakaga
kainai akepea kai, ima'i maiofuga mo keaniani?" keoma.
6 Ke Iesu einaka, "Oi pifoge aumi, malami e'aga'aga! Deo ega profeta
Aisaea, ufainagai foumi Deo ega iifa pukagai eifa kakaua auga ko'a.
Ega'ina fouga iina epapua oma:

" 'I'ina papiau'i fifina'iai mo Lau au akaiki'au kepamiaisau.
Kai isa aagoa kapa'i mo keguakaeaini'i puo, alo'i ipauma auga Lau
eeuai laa'i.
7 Ke isa papiau aumauni e'i iifa kepagama'i au'i mo kai'iai papiau
kepamaleleni'i.
Ega puo isa Lau keau afagainiau auga keau afagai aageniau mo.' "

Aisaea 29:13

8 "Gome oi Deo ega iifa ooge me'e'i kai, papiau aumauni e'i kagakaga
au'i oafi'ini'i. Ega'ina au'i, oga ke kaputi alo'i oiku'i ke kapa ega koa
i'opo'i mo okapa'i," eoma.
9 Ke epaini'i pugu einaka, "Oi ala fooma Deo ega iifa fooge me'e'i,
ega koa ifomi emi kagakaga foafiapi inokania auga ologo felo. 10 Gome
ufainagai Moses eifa einaka: 'Inamu amamu aina'i foafia fopalopiani'i,'
eoma. Ke iina isafa eifa oma: 'Kaisau ina ama epaina, Deo isa afa apala
fepenia eoma auga feisaupugu,' eoma. 11 Kai oi oifa, au aga'o ina o ama
agepaina ageinaka: 'Pipalagai kapa'i mo lau eeuai loafia auga, pipeni
ega'ina auga Deo ipalao penia emia,' ooma. 12 Ke isa ega'ina eifania
afegai, oi isa alologoaina kapa aga'o aekapa ina o ama aepalagaina. 13 Oi
ega koa okapa emi kagakaga ofake opua aisama, Deo ega iifa kapa aga'o
laa'i opamia. Ke kapa ma'o mo isafa ega okapa oma'i," eoma.

Papiau Alo'i Ipaofuga Kapa'i
(Mateo 15:10-20)

14 Ke Iesu la'afou eifaga pugu eega kemai aisama, epaini'i einaka,
"Ma'oai mo ainami amopaaua ainau amologo, ke i'ina iifaga kapa'ina
eifania auga fologo felo. 15 Kapa aga'o afegai elao au aga'o alogai ekoko
auga isa aepaofua. Kai kapa'ina au alogai epealai emai auga isa epaofua.
16 Kaisau aina ekae auga aina gapaaua," eoma.
17 Ke Iesu la'afou epua'afuga afegai elao e'ai ekoko aisama, isa ega imoi
ega'ina palapole kapa'ina eifania auga kegalogo keoma puo kepa'ani
penia. 18 Ke Iesu isa epaini'i einaka, "Oi isafa i'ina iifaga kapa'ina eifania
auga alologo felo ma? Kapa'ina au alogai ekoko auga isa aepaofua auga
alologo felo ma? 19 Gome kapa'ina au eania auga gua fopa alogai aekoko

kai, inaega alogai ekoko ke epealai pugu," eoma. (Iesu ega'ina eifania
auga fo'ama ma'oai aiofu'i eoma.)
20 Ke eifa pugu einaka, "Kapa'ina au gua alogai epealai auga isa alo
epaofua. 21 Gome au gua alogai opola apala'i kemai. Ega'ina auga ifiao
o'oae fou feuga, aufalao aga'o eamage kai papiau i'oina aga'o eamage
efua auga fou kefeu aagemo, ke papiau aga'o fou fofeu auga opolaga.
22 Ke painao, auau, mogemoge, guakupu, pifoge, pikupa, papiau e'i kapa
imaani'i, papiau ipaagu fofou'i, aina'au, ke pakafo'o. 23 I'ina lao'i mai'i
ma'oai au alogai kepealai kepaofua," eoma.

Papie Iesu Epako'ania Auga
(Mateo 15:21-28)

24 Egae kai Iesu Kalilea ago epua'afuga elao Taire ke Sidoni taoni'i
ago'iai ekoko. Ke kai aga'o faelogo eoma puo, elao e'a aga'ogai ekoko. Kai
isa elao egae auga ogefake gapamia eoma kai aekainia, papiau kelogo
paisa. 25 Gome papie aga'o gauga papiega e'ele alogai tiapolo ekoko auga
Iesu fouga elogo, ke emai Iesu ife fo'inai e'ualai eomukipo. 26 Ega'ina
papiega auga Grik papiega, Siria, Fenisia agogai emauni. Isa Iesu egoi
penia gauga papiega alogai tiapolo gapapealaisa eoma.
27 Kai Iesu isa epainia einaka, "Lau e'u papiau Iudea papiau'i imoi
e'ele'i koa i'opo'i au'i alapalagai kakau'i alo'i agekaina aisama kai, oi
papiau aagemi alapalagainimi. Gome imoi e'ele'i e'i palafa foafia amu'e
fopeni'i auga felo laa'i," eoma.
28 Kai papie einaka, "Iifa gome e'u Lopia kai, amu'e ganinagai imoi e'i
palafa ame'afu'i teipolo papagai kea'opu au'i keani'i," eoma.
29 Ke Iesu papie epainia einaka, "Loifa felo! Oi emu iifa ega'ina kainai
momue molao, tiapolo gaumu epua'afuga efua," eoma.
30 Ke papie emue ega e'a elao aisama, gauga petiai eka, ke tiapolo isa
epua'afuga eisa.

Iesu Ainagea Akeafu Auga Epafelo

31 Ke Iesu Taire ke Sidoni taoni'i ago'i foega epua'afuga pugu elao
Kalilea a'ugai, ke foe mo elao Taoni Ou'aga keoma afugai epealai. 32 Egae
papiau isa'i ainafua ke akeafu auga aga'o Iesu eega kemaiseina, ke kegoi
penia ima kania laagai gaogeaua keoma.
33 Ke Iesu ega'ina auga la'afouai epapealaisa auni'i kelao me'egai kai,
ima keke'e'i au ainagai ekauka'i, e'upe, ke au ega'ina mala eafi opogaina.
34 Ke ufa eakae penia eapoki kai eifa einaka, "Efata!" eoma. Efata auga i'a
mala'aisai, 'Moalai,' fouga eifania. 35 Ke fiakoa mo au aina keagalai, mala
emame'a, ke e'ina enini'ani felo.
36 Ke Iesu papiau epaini kapulani'i kapa'ina emia auga kai aga'o maagai
fakeifania eoma. Kai isa epaini'i ma'o epamia kai aga'o maagai fakeifania

eoma mo ganinagai, isa kelao kapa'ina emia auga fouga keifania
akeapakipo. 37 Ke papiau kekauai keopofua ke keifa keinaka, “Kapa
ma'oai ekapa felo'i. Isa ainafua au'i epafelo'i a'oa'o kelogo, ke akeafu au'i
isafa epafelo'i kenini'ani,” keoma.

Iesu Papiau 4000 Epaaniani'i
(Mateo 15:32-39)

8 1 Ega'ina kina alo'iai la'afou akaiki'a ekaigugu pugu. Kai fo'ama laa'i
puo, Iesu ega imoi eifani'i eega kemai, ke epaini'i einaka, 2 “Lau
la'afou papiau'i i'ina gua'i laani alogaina. Gome isa lau fou inae aagu
kina oiso elao efua. Ke pau fo'ama laa'i afakeaniani. 3 Ke lau isa inae'i
maikimuga mo alaulai'i e'i pagua akelao koa aisama, keagai maa'i agepiu
ake'ualai. Gome isa isa'i agomaai kemai,” eoma.
4 Ke Iesu ega imoi keinaka, “Afu oapuga iina koa auga, kapai aufalao
aga'o palafa ma'o ageafia papiau agepaaniani'i?” keoma.
5 Ke Iesu epa'ani einaka, “Palafa pika eemiai ekae?” eoma. Ke isa
keinaka, “Imagea kuagai gua,” keoma.
6 Iesu palafa pika auga keifania elogo aisama, papiau epaini'i aagoai
keagukipo. Ke palafa imagea kuagai gua ega'ina eafii'i Deo maagai tenkiu
eifania efua aisama, efaiponi'i ega imoi epenii'i papiau ago'iai kegaoge'i eoma.
Ke Iesu ega imoi isa eifania koa kekapaisa. 7 Ke ma'a e'ele'i isa'i isafa ee'iai eka
puo, Iesu ega'ina ma'a'i eafii'i Deo maagai tenkiu eifania kai ega imoi epaini'i
kegafake papiau kegapeni'i eoma. Ke Iesu ega imoi isa eifania koa kekapaisa
8 Ke papiau keaniani alo'i ekainia. Egae kai Iesu ega imoi papiau palafa keani'i
isa'i kepua'afuni'i au'i, ke ame'afu'i fou kepakai guguaini'i, ale'a imagea
kuagai gua ake'i kepapogu'i. 9 Papiau au'i ma'oai mo 4000 koa i'opoga egae
epaaniani'i. Ke keaniani afegai Iesu la'afou epakanini'i. 10 Egae kai fiakoa mo
ega imoi fou gaagai keaguka Dalmanuta ago kelao.

Faliseo Au'i Mirakulo Kepa'aniaina
(Mateo 16:1-4)

11 Ke kelao Dalmanuta agogai aisama, Faliseo au'i kemai ke'ina Iesu
kepa'ani penia, ke ke'opoisa kepainia gou aga'o ufa guagai gakapa kegaisa
keoma. 12 Ega aisama Iesu eapoki kai eifa einaka, “Kapa puo i'ina papiau'i
Deo ega isapu gouga mirakulo kepa'aniaina? Iifa ko'a maamiai laifania Deo
ega isapu gouga i'ina papiau'i afalapeni'i,” eoma. 13 Egae kai Iesu ega imoi fou
Faliseo au'i kepua'afuni'i gaagai keaguka kepagai ofuga apie kelao.

Faliseo Au'i Herod Fou E'i Palafa Iuma Mulamula
(Mateo 16:5-12)

14 Ke kelao alogai, Iesu ega imoi ke'agege palafa ma'o akeafia kai,
aga'omo gaaga alogai eka auga eisa. 15 Ega aisama ega imoi aina'i

epalogo einaka, “Maami fekiakae! Herod ke Faliseo au'i e'i pifoge auga,
palafa iuma mulamula palafa alogai keoge eufu koa i'opoga, isa e'i pifoge
isafa euki papiau epo'iai ekoko epalifu'i auga foisa felo,” eoma.
16 Ega aisama Iesu ega imoi ifo'i mo epo'iai i'ina nini'anina fouga
keifania keinaka, “I'a ee'aisai palafa laa'i puo, isa ega eifa oma,” keoma.
17 Ke Iesu isa kapa'ina fouga keifania auga elogo aisama, epa'ani
peni'i einaka, “Kapa puo palafa aloafi'i auga fouga oifania? Oi aloisa
felo, ke kapa'ina laifania auga oko alologo felo koa ma? Guami e'inoka
alogaina! 18 Oi maami ekae kai aloisa. Ainami ekae kai a'oa'o alologo
koa i'opoga. Ke kapa aga'o aloopolaga ma? 19 Lau palafa ima papiau 5000
fau'iai lafaiponi'i keaniia aisama, palafa akeani'i eo'i au'i ale'a pika ake'i
opapogu'i?”
Ke ega imoi keinaka, “Ale'a 12,” keoma.
20 Ke Iesu epa'ani pugu einaka, “Ke papiau 4000 fau'iai palafa imagea
kuagai gua lafaiponi'i keaniia aisama, palafa akeani'i eo'i au'i ale'a pika
ake'i opapogu'i?” eoma.
Ke isa keinaka, “Ale'a imagea kuagai gua,” keoma.
21 Ega aisama Iesu einaka, “Ega'ina auga kapa'ina eifania auga oko
alologo koa ma?” eoma.

Iesu Maakimi'i Auga Maaga Epafelo

22 Iesu ega imoi fou gaagai kemai Betsaida paguagai keofau. Ega
aisama papiau isa'i maakimi'i auga aga'o Iesu eega kemaiseina, ke
kegoinia gaafi opogaina keoma. 23 Ega aisama Iesu maakimi'i auga
imagai eafi epapealaisa pagua afe elaoaina. Ke egae au maaga e'upeisa,
ke ima maagai eogeaua aisama, epainia einaka, “Kapa aga'o loisa ma?”
eoma.
24 Ke au ekiakae kai einaka, “Papiau laisa'i kai, au keuki koa i'opo'i
kepealao kepeamai laisa'i,” eoma.
25 Ega aisama Iesu ima au maagai eogeaua pugu, ke epainia gaakae
eoma. Ke eakae aisama, maaga ekiakae felo emia, ke kapa ma'oai eisa
felo'i. 26 Ke Iesu au eulaisa ega e'a elao kai epainia einaka, “Pagua alogai
folokoko,”[c] eoma.

Peto Iesu Kaisau Auga Eifafoua
(Mateo 16:13-20; Luka 9:18-21)

27 Egae kai Iesu ega imoi fou Kalilea ago kepua'afuga, ife'iai Sisarea
Filipi ago pagua'i kelao. Ke kelao keagai kepeapea kai, ega imoi epa'ani
peni'i einaka, “Papiau lau kaisau keoma?” eoma.

---

[c] **8:26** Papiau isa'i 26 auga iina kepapua oma: “Pagua alogai folokoko kai aga'o maagai foloifania.”

28 Ke isa keinaka, “Isa'i keifa ‘Oi Ioane Baptista emae emaunimue’
keoma. Ke isa'i keifa ‘Oi Elaija’ keoma. Ke isa'i keifa ‘Oi auga ufaina
profeta'i aga'o emaunimue emai,’ keoma.”
29 Ega aisama Iesu isa epa'ani peni'i einaka, “Ke oi, oi auga lau kai
ooma?” eoma.
Ega aisama Peto einaka, “Oi auga Kristo aumu,” eoma.
30 Ke Iesu ega imoi eifa kapula peni'i kai aga'o maagai isa kaisau auga
fakeifania eoma.

Iesu Agekiekie Agemae Auga Fouga Eifa
(Mateo 16:21-28; Luka 9:22-27)

31 Egae kai Iesu e'ina ega imoi epamaleleni'i. Ke maa'iai Papiau
Aumauni Gauga kapa ma'o mo fau'iai fekiekie, ke au akaiki'a'i, sakedote
lopia'i, ke Moses ega iifa pamalelega au'i isa fekeumakalaina fekeaupugua
kai, kina oiso afegai femaunimue pugu auga fouga eifania. 32 Iesu ifo
fouga iina eifa ofakae oma puo, Peto Iesu epapea auni'i kelao me'egai kai,
efinaisa ega faeifa oma eoma.
33 Kai Iesu e'afoaipini ega imoi eisa'i kai, Peto efinaisa einaka, “Satani!
Muniu mai lao. Oi auga Deo ega amu foafia auga opolaga aloafia kai,
papiau aumauni e'i amu foafia auga opolaga loafia,” eoma.
34 Egae kai Iesu ega imoi ke la'afou papiau'i fou eifani'i eega kemai kai
epaini'i einaka, “Kaisau lau muniuai gapea eoma auga, ifo fe'agegeaina
kai ega koloti fepua muniuai fepea. 35 Gome kaisau ifo kania gaagamauga
eoma auga agepagea. Kai kaisau lau fauai, ke iifa faunina faugai agemae
auga, ifo kania ageagamauga. 36 Gome au aga'o agofa'ai kapa ma'oai
ega kapa agepamia kai lalauga agepagea koa aisama, kapa felo aga'o
isa eegai agemia ma? Laa'i! 37 Ke au aga'o lalauga agepagea koa aisama,
kapa'ina agepipeni lalauga ageafimue? Kapa aga'o laa'i! 38 Ega puo kaisau
Deo anina aeani, ke i'ina agofa'agai papiau Deo aina akeafia, amage
koa laoga maina kekapa, ke opo'i alo'i fou apala au'i koa agemia lau
agemeagaiainiau, ke e'u iifa isafa agemeagaiaina auga, Papiau Aumauni
Gauga Ama ega Akaiki'a Isapugai, ke agelo Deo maagai alo'i elolofa au'i
fou akemai aisama, isa isafa ega'ina auga
9 agemeagaiaina,” eoma. 1 Ke Iesu ega imoi epaini'i pugu einaka, “Iifa
ko'a maamiai laifania, pau isa'i inae keapae au'i, Deo ega agofa'a
mai'isapuga agemai akeisa kai akemae,” eoma.

Iesu Iisa Eponi
(Mateo 17:1-13; Luka 9:28-36)

2 Kina imagea elao afegai, Iesu ega imoi Peto, James, Ioane fou
e'afeini'i kelao iku e'agau alogaina auga ikugai ke'agaukae. Kelao egae
ifo'i mo keaguega kai Iesu ago'iai eponi. 3 Isa afe tiapuga kimage eafi

eaea koa emia, ekelo alogaina snou koa i'opoga emia, kai aga'o agofa'ai
ega tiapu feikua isa ega tiapu ekelo koa femia faekaina. 4 Ke egae ago'iai
Elaija Moses auni'i keapafoki, Iesu fou kenini'ani keisa'i.
5 Ega aisama Peto Iesu epainia einaka, "Rabai, lai inae oi fou aague
auga felo. Efe'efe oiso amakapa'i, aga'o oi apumu, aga'o Moses apuga, ke
aga'o Elaija apuga," eoma. 6 Peto, ke James Ioane auni'i isafa kemani'i
alogaina, ke kapa'ina fekeifania auga akelogo puo, Peto ega eifa oma.
7 Egae kai apuapu emai Iesu, Elaija ke Moses fou eumi apu'i, ke apuapu
alogai nini'ani a'o emai kelogonia, "Ina'ina auga lau Gau, anina laani
alogaina. Ega puo oi isa aina foafia," eoma.
8 Ke fiakoa mo apostolo au'i oiso maa'i kegoaisa aisama, kai aga'o isa
fou egae akeapa akeisa'i kai, Iesu ifogamo egae eapa keisa.
9 Ke ikuai keake kemai alogai, Iesu isa epaini kapulani'i kapa'ina emia
keisa auga, kai aga'o maagai fakeifania felao Papiau Aumauni Gauga
maeai femaunimue afegai kai, fekeifafoua eoma. 10 Ke Peto James, ke
Ioane au'i oiso ega'ina iifaga alo'iai mo eka, ke ifo'i mo epo'iai "maeai
femaunimue auga kapa'ina," eifania auga pa'anina kepa'ani.
11 Egae kai isa Iesu kepa'ani penia keinaka, "Kapa puo Moses ega iifa
pamalelega au'i Elaija femai kaukau keoma?"
12 Ke isa einaka, "Elaija femai kaukau auga iifa ko'a, ke kapa ma'oai
fepa'uegeni'i pugu. Kai kapa puo Papiau Aumauni Gauga kapa ma'o mo
fau'iai fekiekie alogaina, ke papiau isa fekeumakalaina auga profeta Deo
ega iifa pukagai kepapua? 13 Kai lapainimi, Elaija emai efua kai Deo ega
iifa pukagai isa fouga papiau anina keani akekapa keoma kepapua auga,
i'opoga mo isa faagagai kekapa afe'aina," eoma.

Iesu Imoi Maguaega Alogai Tiapolo Apala Epapealaisa
(Mateo 17:14-20; Luka 9:37-43)

14 Ke Iesu ega apostolo au'i oiso fou kemai ega imoi isa'i ee'iai aisama,
la'afou akaiki'a isa keapa lofe'i, ke Moses ega iifa pamalelega au'i fou
keakekua eisa'i. 15 Ke papiau ma'oai Iesu keisa aisama, kekauai alogaina
ke kepiau apua kepamegonia.
16 Ke Iesu Moses ega iifa pamalelega au'i epa'ani peni'i einaka,
"Kapa'ina akekua opa'aua?" eoma.
17 Ke au aga'o la'afou alogai einaka, "Pamalele Aumu, tiapolo lau gau
alogai eague ake eafunia puo aenini'ani. 18 Kina isa'i tiapolo imoi eafia
a'isaai efouga, ke akegai fukofuko ea'alai, nie eapalolia, faaga efa'i'i. Ke
lau oi emu imoi lapaini'i tiapolo kegapapealaisa laoma kai aekaini'i,"
eoma.
19 Ega aisama Iesu einaka, "Oi i'ina papiaumi alomi ko'agai lau
alopako'aniau! Lau inae kina pika fou afaagu, ke kina pika alou eemiai
afaafiapia mo afelaolao? Imoi eeu amomaiseina," eoma.

20 Ega puo imoi kemaiseina. Ke tiapolo Iesu eisa aisama, efiaisakoa
imoi imaauga fofouga epapigugunia, ke e'ualai a'isaai elakalaka, akegai
fukofuko ea'alai.
21 Ega aisama Iesu imoi ama epa'ani penia einaka, “Kina pika iina
emia oma?” eoma. Ke imoi ama einaka, “E'elegai koa ega koa mo emai
pau. 22 Ke tiapolo imoi gapamaea eoma puo kina isa'i loai e'afoaua
o feisai e'afolaisa. Ega puo kapa aga'o afokapa koa, guamai moania
mopalagainimai,” eoma.
23 Ke Iesu einaka, “Afokapa koa! Kaisau epako'ania auga eegai kapa
ma'oai agekaina,” eoma.
24 Ke imoi ama maaga mai'iuiuga mo efiaisakoa mo eagaga einaka,
“Lau lapako'anio. Mopalagainiau e'u pako'a eapoke auga eegai
mopapealaisau, mapako'a kapulanio,” eoma.
25 Ke Iesu maaga elao papiau la'afouai kepiau isa eega kemai eisa'i
aisama, tiapolo efinaisa einaka, “Akeafu, ke ainafua tiapolomu! Laifa
kapula penio, imoi alogai mopealai, ke folokoko pugu,” eoma.
26 Ke tiapolo eagagapea, imoi eafiia a'isaai efounia epapigugunia kai,
alogai epealai. Ke imoi emae koa eka puo, papiau ma'o egae keapa au'i
keinaka, “Imoi emae,” keoma. 27 Kai Iesu imoi imagai eafi epa'uegenia
eapa.
28 Ega'ina afegai Iesu emai e'ai ekoko aisama, ega imoi ogefakeai
kepa'ani penia keinaka, “Kapa puo lai tiapolo amapapealaisa aoma
aekainia?” keoma.
29 Ke Iesu einaka, “Tiapolo iina koa i'opoga auga megamegai[d] mo
akepealai agekaina kai, kapa i'oinai auga afaekaina,” eoma.

Iesu Agemae Auga Fouga Eifania Pugu
(Mateo 17:22-23; Luka 9:43-45)

30 Iesu ega imoi fou ega'ina afuga kepua'afuga kelao Kalilea agogai kepea
pagai. Ega'ina alogai isa kapai keague auga kai aga'o oko faelogo eoma.
31 Gome isa ega imoi gapamaleleni'i eoma, ke ifo'i mo keagu alogai ega
imoi epaini'i einaka, “Papiau Aumauni Gauga, papiau ima'iai akepaaua,
akeaupugua kai, kina oiso aisama agemaunimue pugu,” eoma. 32 Ke ega
imoi isa kapa'ina eifa auga oko akelogo kai kemani'i puo, akepa'ani penia.

Kaisau Akaiki'a Ipauma?
(Mateo 18:1-5; Luka 9:46-48)

33 Egae kai Iesu ega imoi fou kemai Kapenaum taoninai kepealai. Ke
kelao e'a aga'o alogai kekoko aisama, ega imoi epa'ani peni'i einaka,

---

[d] **9:29** Puka isa'i 29 auga iina iifaga kepapua: “megamegai ke ani gopegopeai kai agekaina.”

"Keagai kapa'ina akekua opa'aua?" eoma. 34 Kai ega iifa afa akepamue,
gome isa keagai ifo'i epo'iai kaisau akaiki'a ipauma auga akekua
kepa'aua.
35 Ke Iesu eagukipo kai, ega apostolo au'i 12 au'i eifani'i, epaini'i
einaka, "Kaisau anina eani gaufai eoma auga, femuniai ke papiau ma'oai
e'i kala'afi koa i'opoga femia," eoma.
36 Egae kai Iesu imoi e'ele aga'o eafiia ago'iai epaapa, ke imagai eafi
kai epaini'i einaka: 37 "Kaisau lau akauai imoi e'ele'i eifa koko'i auga, lau
eifa kokoisau, ke kaisau lau eifa kokoisau auga, lau aeifa kokoisau kai, lau
eulaisau auga eifa koko," eoma.

Iesu Akagai Kepinauga Au'i
(Luka 9:49-50)

38 Ega'ina afegai Iesu ega imoi aga'o aka Ioane Iesu epainia einaka,
"Pamalele Aumu, au aga'o oi akamuai tiapolo epapealai'i aisa aisama,
apainia gaapakipo aoma, gome isa i'a fou laa'i," eoma.
39 Kai Iesu einaka, "Folopaapakipo. Gome kaisau lau akauai mirakulo
ekapa auga fiakoa mo afae'afoaipini, afaeifa apala peniau. 40 Gome kaisau
i'a afe'aisai eaulao auga i'a fou aga'omo. 41 Gome kaisau oi lau Kristo au
e'u imoi puogai akauai kaputi feina agepenimi auga, iifa gome maamiai
laifania, afa felo ageafia paisa," eoma.

Papiau Ipapea Me'e'i Fouga
(Mateo 18:6-9; Luka 17:1-2)

42 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Kaisau imoi e'ele i'ina aga'o lau
epako'aniau auga laomai apala aga'o agepakina agekapa koa aisama,
aisogai fo'ama kepaikumu'a kepo akaiki'a fekepaaukopa kai, a'uai
feke'afolaisa. 43-44 Ke imamu epagagapainio apala lokapa koa aisama,
fofoua. Imamu aga'omogai agu pagai afugai alokoko auga felo kai,
imamu gua lo aealoalo afugai alokoko auga apala ipauma.[e] 45-46 Ke ifemu
epagagapainio apala lokapa koa aisama, ifemu fofoua. Ifemu aga'omogai
agu pagai afugai alokoko auga felo kai ifemu gua lo aealoalo afugai
alokoko auga apala ipauma.[f] 47 Ke maamu epagagapainio apala lokapa
koa aisama, fo'iulaisa. Maamu aga'omogai Deo ega agofa'ai alokoko
auga felo kai, maamu gua lo aealoalo afugai alokoko auga apala ipauma.
48 Ega'ina afugai ugeuge akemaemae, ke lo aealoalo.[g] 49 Gome kikimalu
fo'ama epafelo koa i'opoga, papiau ma'oai alo'i ke laomai apala'i loai
ageuma'i.

---

[e] **9:43-44** Papiau isa'i 43-44 fuagai i'ina iifaga kepapua: "Egae isa e'i ugeuge akemaemae, ke lo isafa aealoalo." [f] **9:45-46** Papiau isa'i 45-46 fuagai i'ina iifaga kepapua: "Egae isa e'i ugeuge akemaemae, ke lo isafa aealoalo." [g] **9:48** Aisaea 66:24

50 Kikimalu kapa felo kai ega meki'a agefua koa aisama, ala alokapa
oma alopameki'ania pugu? Iifa gome maamiai laifania, ifomi alomiai
kikimalu meki'aga feka ega koa papiau fou gagaoai foagu," eoma.

Keamage ke Akafa'i Kepaake'i Auga Fouga
(Mateo 19:1-12; Luka 16:18)

10 1 Iesu ega'ina afuga epua'afuga Iudea agogai epea pagai
elao Jordan agapuge apiegai. Ke la'afou ekaigugu pugu puo,
ekapakapa koa i'opoga ekapaisa papiau epamaleleni'i.
2 Ke Faliseo au'i isa'i Iesu eega kemai ke'opoisa, kepa'ani penia keinaka,
"Au aga'o akafa agepaake auga keifa apua ma?" keoma.
3 Ke Iesu einaka, "Moses ega iifa alogai epaini kapulanimi kapa eoma?"
4 Ke isa keinaka, "Moses epapua auga au aga'o akafa fepaake malelega
fepapua kai akafa fepaake eoma," keoma.
5 Ega aisama Iesu einaka, "Oi guami e'inoka alogai kainai Moses i'ina iifaga
epapua. 6 Kai agofa'a egama mo alogai, Deo maguae papie fou epagama'i.
7 Ega'ina kainai au ina ama agepua'afuni'i akafa auni'i akekaifou aga'omo akemia.
8 Ke isa auni'i auga imaau'i aga'omo agemia. Ega kainai isa imaau'i auni'i laa'i kai
aga'omo. 9 Ega puo Deo kapa'ina eogefoua auga papiau aumauni faeaupea," eoma.
10 Iesu ega'ina eifania afegai, e'ai kekoko pugu aisama, ega imoi ega'ina iifaga
kapa'ina eifania auga pa'anina kepa'ani penia pugu. 11 Ega aisama Iesu isa
epaini'i einaka, "Au aga'o akafa agepaake ke papie aga'o ageakafania auga, papie
epaake auga eegai amage koa laoga maina apala agekapa, papie i'oina aga'o fou
amagelofe laa'i kai fou kefeu aage mo auga agemia. 12 Ke papie akafa agepaake
au aga'o ageakafania auga, amage koa laoga maina apala agekapa, au i'oina aga'o
fou amagelofe laa'i kai fou kefeu aagemo papiega agemia," eoma.

Iesu Imoi E'ele'i Eifa Felo Peni'i
(Mateo 19:13-15; Luka 18:15-17)

13 Papiau gau'i Iesu gaafi opogaini'i keoma puo, eega kemaiseini'i kai,
Iesu ega imoi papiau kefinai'i. 14 Kai Iesu ega'ina eisa aisama, gua ekupu
ke ega imoi epaini'i einaka, "Imoi e'ele'i folokaisapu'i eeu kegamai. Gome
Deo ega agofa'a auga imoi iina koa i'opo'i au'i apu'i. 15 Iifa gome maamiai
laifania. Kaisau imoi e'ele koa afaemia Deo ega agofa'a afaeafia auga,
ega'ina afugai afaekoko," eoma. 16 Ke imoi eafii'i kania'iai ima eogeaua,
ke Deo ega gafegafe akaiki'a fekeafia eoma eifa felo peni'i.

Pa'amu'amu Auga Agu'a
(Mateo 19:16-30; Luka 18:18-30)

17 Iesu ekailai epea aisama, au aga'o isa epiau apua, agogai eomukipo,
epa'ani penia einaka, "Pamalele felo aumu, kapa'ina fakapa agu pagai
maunina faafia?" eoma.

18 Ke Iesu einaka, “Kapa puo lau au felou loomaisau? Kai aga'o felo
laa'i, Deo ifogamo felo ipauma. 19 Oi Deo ega iifa Moses epenia auga
ma'oai lologo afe'ai. Ega'ina auga kai aga'o foloaupugua, amage papiau'i
fou folofeu aagemo, folopainao, aufalao aga'o pifogeai folopaagu fofoua,
pifogeai kapa aga'o foloafia, ke inamu amamu fopalopiani'i,” eoma.
20 Ke isa einaka, “Pamalele aumu, ega'ina kapa'i ma'oai e'eleuai
laafi'ini'i mo emai pau,” eoma.
21 Ega aisama Iesu au maaga eisa anina eani puo epainia einaka,
“Kapa aga'omo alokapa koa. Molao emu amu ma'oai mo'afa'afalaini'i, ke
monina ulalu au'i mopeni'i ega koa ufai alopa'amu'amu. Egae kai fomai
muniuai fopea,” eoma.
22 Au i'ina iifaga a'o elogonia aisama, alo emafu alogaina, ke
alokiekieai elao. Gome eegai amu ma'o keka.
23 Ega aisama Iesu e'afoaipini ega imoi epaini'i einaka, “Pa'amu'amu
au'i Deo ega agofa'ai kegakoko akeoma kai age'inoka alogaina,” eoma.
24 Ke Iesu ega imoi i'ina iifaga a'o kelogonia aisama, kekauai alogaina.
Kai Iesu isa epaini'i pugu einaka, “E'u imoi, aagoa amu'i kepako'ani'i
au'i, Deo ega agofa'ai kegakoko akeoma kai age'inoka alogaina! 25 Kamelo
tiapu ikaina nilaga inegai gapagai auga afae'inoka alogaina agepagai.
Kai pa'amu'amu auga Deo ega agofa'ai gakoko ageoma auga age'inoka
alogaina,” eoma.
26 Ke Iesu ega imoi kekauai alogaina ke ifo'i mo epo'iai keifa keinaka,
“Ega koa aisama, kaisau koa kania'i afeisagamau?” keoma.
27 Kai Iesu isa maa'i eisa kai epaini'i einaka, “Papiau aumauni ee'iai
i'ina agemia afaekaina keoma kai, Deo eegai auga ega koa laa'i. Gome
kapa ma'oai Deo eegai agekaina moa'ina,” eoma.
28 Ega aisama Peto Iesu epainia einaka, “Moisa! Lai kapa ma'oai
apua'afuni'i oi munimuai apea,” eoma.
29-30 Ke Iesu einaka, “Iifa ko'a maamiai laifania. Kaisau lau puouai,
ke iifa faunina puogai ega e'a, aaga akina, ina, ama, gauga, ke ega ago
epua'afuni'i auga pau i'ina agofa'agai kapa'ina aga'omo epua'afuga auga
laagai 100 ageafia. Ega'ina mo laa'i kai, papiau isafa isa akeafi apalania,
ke muni aisama agu pagai maunina ageafia. 31 Kai papiau ma'o keufai
au'i akemuniai ke kemuniai au'i akeufai,” eoma.

Iesu Ega Mae Fouga Eifania Oiso Epamia
(Mateo 20:17-19; Luka 18:31-34)

32 Egae kai Iesu ega imoi fou Ierusaleme kelao. Ke kelao keagai aisama,
Iesu Ierusaleme taonina kelao auga afekeafi apalania auga mani'ina aepa'aua
kai ifogamo eufai epea puo, ega imoi isa keisa kekauai alogaina. Ke papiau
muni'iai kepea au'i isafa isa ega koa ekapaisa keisa aisama, kemani'i
alogaina. Ega aisama Iesu ega imoi au'i 12 au'i eafii'i me'e elaoaini'i pugu kai,

kapa'ina isa faagagai agemia auga maa'iai fouga eifania. 33 Ke eifa einaka,
"Amoisa! Pau aga'agau Ierusaleme agalao, ke egae Iudea papiau'i Papiau
Aumauni Gauga akeafia, e'i sakedote lopia'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i
ima'iai akepaaua, ke femae akeoma. Egae kai akeafia Iudea papiau'i laa'i au'i
ima'iai akepaaua. 34 Ke ega'ina papiau'i isa akepa'aua, ake'upe, akegapuka, ke
akeaupugua kai kina oiso aisama agemaunimue pugu," eoma.

James Ioane Auni'i E'i Pinoi
(Mateo 20:20-28)

35 Ega aisama Sebedi gauga, James Ioane auni'i Iesu eega kemai
kepainia keinaka, "Pamalele aumu, lai kapa'ina anina aani auga
agagoinio fokapa aoma," keoma.
36 Ke Iesu isa epa'ani peni'i einaka, "Kapa'ina anina oani faumiai
makapa ooma?" eoma.
37 Ke isa keinaka, "Oi kin alomia isapu akaiki'a aloafia aisama,
fologoainimai, aga'o kaimuai faagu, ke aga'o lafanimuai faagu," keoma.
38 Kai Iesu einaka, "Oi kapa'ina ogoiniau auga oko alologo kai ogoiniau.
Lau kiekie kaputina alainu auga agoinu ma? Ke baptismo laafia auga
i'opoga mo agoafia ma?" eoma.
39 Ke isa keinaka, "Ega koa agakapa agekaina," keoma. Ke Iesu isa
epaini'i pugu einaka, "Ko'a, lau kiekie kaputina alainu auga agoinu, ke
baptismo laafia auga agoafia. 40 Kai kaiuai o lafaniuai ma foagu auga lau
afalakapa. Kai Deo ifo mo kaisau fau'iai ekapaisa ekae ke ani'i eani au'i
mo ega'ina afuga agepeni'i," eoma.
41 Iesu ega apostolo au'i ou'aga au'i i'ina iifaga a'o kelogonia aisama,
James Ioane auni'i ee'iai gua'i ekupu. 42 Kai Iesu isa ma'oai eifa kaigugui'i
kai, maa'iai eifa einaka, "Oi ologo, agofa'ai Iudea papiau'i laa'i au'i,
papiau lopia keoma'i au'i, e'i lopia isapugai isa ke'ima'i, ke au akaiki'a'i
au'i e'i isapuai mo, ega'ina papiau'i kepapea'i. 43 Kai oi epomiai iina koa
faemia, kaisau akaiki'a gamia eoma auga oi emi pinauga auga femia.
44 Ke kaisau gaufai eoma auga kala'afi auga femia. 45 Gome Papiau
Aumauni Gauga emai auga kegapalagaina eoma puo aemai kai, papiau
gapalagaini'i eoma puo emai. Ke isa papiau fau'iai ifo imaauga Deo
agepa'a penia agemae papiau ma'o kania'i ageagamauga," eoma.

Iesu Maakimi'i Auga Maaga Epafelo
(Mateo 20:29-34; Luka 18:35-43)

46 Egae kai Iesu ega imoi fou kemai Jeriko taoninai. Ke la'afou akaiki'a
Iesu ega imoi fou Jeriko taonina kepua'afuga alogai, maakimi'i auga aka
Patimaeus, Timaeus gauga keagai eagu epinoi. 47 Ke isa Iesu Nasareta
auga ega epea oma fouga elogo aisama, eagaga einaka, "Iesu, Davide
okogai lomai aumu, guau moania!" eoma.

48 Kai papiau ma'o ega'ina auga kefinaisa kepainia komo gaoma keoma
kai, eagaga ke eagaga alogaina paisa einaka, “Davide okogai lomai aumu,
guau moania,” eoma.
49 Ke Iesu eapakipo kai eifa einaka, “Amoifaga,” eoma. Ega puo
maakimi'i auga keifaga keinaka, “Alomu gagama. Mo'ue moapa. Iesu
oi eifanio,” keoma. 50 Ega aisama maakimi'i auga fiakoa mo afe tiapuga
epiume'e e'uegekae Iesu eega elao.
51 Ke Iesu isa epa'ani penia einaka, “Kapa'ina anina loani eemuai
makapa looma?” eoma.
Ke maakimi'i auga einaka, “Pamalele aumu, maau felo gamia laoma,”
eoma.
52 Ke Iesu einaka, “Oi emu pako'a epafeloiso efua, molao,” eoma. Ke
fiakoa mo au maaga felo emia, keagai Iesu muninai epea.

Iesu Ierusaleme Taoninai Ekoko Kealogamalaina Keagaga Keifugaina
(Mateo 21:1-11; Luka 19:28-40; Ioane 12:12-19)

11 1 Iesu ega imoi fou kemai Olifa ikugai, Ierusaleme taonina niegai,
Betfake ke Betani taoni'iai aisama ega imoi auni'i eulai'i keufai
kelao. 2 Ke epaini'i einaka, “Amolao ega'ina paguaga agomiai auga alogai
okoko. Ke agokoko mo aisama, donki gauga kai aga'o aeaguaguka auga
kepaaukopa agoisa. Ega'ina donkina fogupuka fomaiseina. 3 Ke aufalao
aga'o afepa'ani kapa puo ega'ina okapa afeoma koa aisama, foifa Lopia
anina eani ke agepamue agefiakoa eoma fooma,” eoma.
4 Ke kelao keagai pa'afi akegai donki gauga kepaaukopa keisa, ke
kegupukia. 5 Ega aisama egae keapa papiau'i isa'i isa kepa'ani peni'i
keinaka, “Kapa puo donki gauga ogupuka?” keoma. 6 Ke isa Iesu
eifania auga i'opoga mo keifa, ke papiau isa kelogoaini'i donki kepapea
kelaoaina. 7 Ke donki gauga kemaiseina laagai afe'i tiapu'i kepagapu
pagaini'i, ke Iesu donki laagai eaguka. 8 Ke papiau ma'o afe'i tiapu'i
keagai kekauni'i, ke isa'i au aga'i kefaiponi'i keagai kelapai'i. 9 Ke keufai
kepea ke muniai kepea papiau'i ma'oai maialogama'i mo keagaga
keinaka:

“Hosana!”[h] “Davide okogai emai auga amaau afagaina!”
“Lopia akagai emai Auga Deo ega gafegafe akaiki'a eafia!”

Sam 118:25-26

10 “Ufu'a Davide ega agofa'a agemai pugu auga
Deo ega gafegafe akaiki'a eafia!”
“Ufai au'oniai keague au'i hosana kegaoma isa kegaau afagaina!”
keoma.

---

[h] **11:9** I'ina iifaga Hibru malagai auga ‘kania'a isagamauga’ fouga eifania kai, papiau pau au afagai iifaga kepamia.

11 Ke Iesu Ierusaleme taoninai ekoko aisama, elao Deo ega e'ai maaga
egoaisa kapa ma'oai egae keka au'i eisa'i kai, kina eake epagapigapi efua
puo ega apostolo 12 fou Betani kelao.

Iesu Au Aka Fik Eifa Apala Penia Emae
(Mateo 21:18-19)

12 Egani Betani kepua'afuga aisama, Iesu inaega ekimu. 13 Ke maaga
elao agomaai fik auga maigagauga eapa eisa, ke puaga eogeisa ma
gaisa eoma. Kai elao gomegai aisama, gagauga mo eisa gome ega pua
kina aekainia. 14 Ega aisama Iesu au epainia einaka, "Puamu kai aga'o
afaeaniania pugu," eoma. Ke ega imoi i'ina iifaga eifania auga aina
kelogonia.

Iesu Deo Ega E'ai Afa'afa Au'i Euoka'i
(Mateo 21:12-17; Luka 19:45-48; Ioane 2:13-22)

15 Egae kai kemai Ierusaleme taoninai, ke Iesu elao Deo ega e'ai ekoko
egae amu ke'afa'i au'i, ke ke'afa'afalaini'i au'i fou euoka'i. Ke moni keau
pagainia au'i e'i teipolo, ke koofi inei'i ke'afa'afalaini'i au'i e'i aguagu
afu'i epaefo pagaini'i. 16 Ke kai aga'o aelogoaina Deo ega e'ai afa'afa
amu'i aeafi'i aepea pagai. 17 Ke epamaleleni'i einaka, "Profeta Deo ega iifa
iina kepapua oma:
" 'Lau e'u e'a akeifaga megamega e'a akeoma.' *Aisaea 56:7*
Kai oi pau i'ina e'a, 'painao au'i e'i feufeu afuga opamia,' "[i]
eoma.
18 Sakedote lopia'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i i'ina iifaga a'o
kelogonia aisama, Iesu ala fekeaupugu oma auga keagaga kekapunia.
Gome isa kemani'iaina. Ke isa kemani'iaina, gome la'afou fofouga Iesu
ega pamalele a'o kelogonia auga anina keani, ke kekauai, ke alo'i egama
alogaina keisa'i. 19 Ke egapigapi aisama, Iesu ke ega imoi fou Ierusaleme
kepua'afuga kelao.

Fik Auga Eogogo Auga Pamalelega
(Mateo 21:20-22)

20 Egani amagai keagai kepea kelao aisama, fik auga gagamugai eogogo
e'agau elao gagaugai keisa. 21 Ke Peto Iesu kapa'ina eifa auga eopolaga
puo Iesu epainia einaka, "Pamalele aumu! Fik loifa apala penia auga
eogogo moisa," eoma.
22 Ega aisama Iesu isa ma'oai epaini'i einaka, "Deo amopako'ania.
23 Gome iifa gome maamiai laifania, aufalao aga'o i'ina ikuga agepaina,
'Molao ifomu a'uai mo'afolaiso,' ageoma, ke opo gua afaepamia kai, alo

---

[i] **11:17** Jeremaia 7:11

ko'a ipaumagai agepako'ania koa aisama, kapa'ina eifania auga agegama.
24 Ega puo lapainimi, kapa'ina megamegai agogoina aisama, fopako'ania
oafia efua fooma ega koa apumi agemia. 25 Ke agoapa agomegamega
aisama, aufalao aga'o eemiai apala ekapaisa koa aisama, ega apala
fo'agegeaina, ega koa Amami ufai eague auga emi apala age'agegeaini'i.
26 Kai oi papiau e'i apala afolo'agegeaini'i koa aisama, Amami ufai eague
auga isafa oi emi apala afae'agegeaini'i," eoma.

Iesu Isapu Kapagai Epamalele Auga Pa'anina
(Mateo 21:23-27; Luka 20:1-8)

27 Iesu ega imoi fou Ierusaleme taoninai kekoko pugu, ke elao Deo ega
e'a alogai epea alogai, sakedote lopia'i, Moses ega iifa pamalelega au'i,
ke Iudea au'i akaiki'a'i au'i isa eega kemai. 28 Ke kemai eegai aisama,
kepa'ani penia keinaka, "Isapu kapagai i'ina kapa'i lokapa'i? Ke kaisau
i'ina isapuga epeniio i'ina kapa'i lokapa'i?" keoma.
29 Ke Iesu einaka, "Lau isafa pa'ani aga'omo oi alapenimi, ke afa fooge.
Egae kai lau isapu kapagai i'ina kapa'i lakapa'i auga maamiai alaifania.
30 Ioane Baptista ega baptismo ufai emai, o papiau aumauni ee'iai emai?
Maauai amoifania!" eoma.
31 Ke isa ifo'i mo epo'iai i'ina pa'anina fouga keifania keinaka, "Agaifa
ufai emai agaoma koa aisama, agepa'ani peni'a ageinaka, 'Kapa puo
alapako'ania ageoma?' " keoma. 32 Ke kegaifa 'papiau aumauni ee'iai
emai' kegaoma keoma kai, papiau kemani'iaini'i, ega akeifa oma. Gome
papiau ma'o kepako'ania Ioane auga Deo ega profeta ipauma keoma.
33 Ega puo isa keinaka, "Lai alalogo," keoma.
Ke Iesu einaka, "Ega koa aisama, lau isafa isapu kapagai i'ina kapa'i
lakapa'i auga maamiai afalaifania," eoma.

Pinauga Au'i Fino Uma Alogai Kepinauga Au'i Palapole'i
(Mateo 21:33-46; Luka 20:9-19)

12 1 Egae kai Iesu palapole aga'o isa maa'iai eifania einaka, "Au
aga'o fino uma ekapaisa, pou fagapuga epapea lofe, fino ipaikuga
afuga eapiia, ke ima'ima taoaga aga'o epaapa. Ke kapa ma'oai epafua'i
aisama, uma alogai kepinauga au'i epa'ima'i kepapinaugania. Kai isa
ifo auga afu agoma elao. 2 Ke fino puaga i'afe kina ekainia aisama, fino
inagome auga ega pinauga auga aga'o eulaisa fino uma ke'ima au'i ee'i
elao, ega koa ega uma alogai fino puaga feafia eoma. 3 Kai fino uma
ke'ima au'i pinauga auga keafiia keauniia ima maini keumue elao. 4 Ke
fino uma inagome pinauga auga i'oina aga'o eulaisa ee'i elao pugu kai,
pinauga auga ega'ina isafa kania keau kanina kepameagaina. 5 Ke i'oina
aga'o eulaisa pugu kai, i'ina auga isafa keaupugua. Ke pinauga au'i i'oi'i
ma'o eulai'i kai, isa isafa isa'i keaunii'i ke isa'i keaupugu'i.

6 “Ke pau aga'omo eagu auga isa ifo gauga anina eani alogaina auga. Ke
fua ipaumagai isa ifo gauga ega'ina eulaisa aisama, ifo alogai eifa einaka,
‘Lau gau akepalopiania,’ eoma.
7 “Kai pinauga au'i ifo'i epo'iai keinaka, ‘I'ina auga ago inagome auga
gauga puo ago inagome agemae aisama, i'ina ago isa apuga agemia. Ega
puo amaaupugua, ega koa ago i'ina muni isa apuga femia koa auga i'a
apu'a agemia,’ keoma. 8 Ega puo keafiia keaupugua, ke fino uma afegai
kepiulaisa.
9 “Ke pau fino inagome auga kapa'ina agekapa? Isa agemai pinauga au'i
ageaupugu'i kai, fino uma pinauga au'i i'oi'i agepeni'i. 10 Oi Deo ega iifa
pukagai i'ina iifaga ekae auga alokuakuapina ma?

“ ‘E'a ipaapa au'i kepo keumakalaina auga,
kiuga uu'uga kapula ipauma emia.
11 Ega'ina kapa auga kai aga'o aekapaisa kai, Lopia ifo ekapaisa,
ke i'a maa'aisai ega'ina kapa felo ipauma,’ ”

eoma. *Sam 118:22-23*

12 Iudea papiau'i ke'ima'i au'i Iesu ega eifa oma aina kelogonia
aisama, kelogo palapole ega'ina auga isa fou'i eifania puo, gua'i ekupu,
keaga kekapunia Iesu kegaafia kegagope keoma. Kai la'afou papiau'i
kemani'iaini'i puo, Iesu kepua'afuga kelao.

Tax Isoge Pamalelega
(Mateo 22:15-22; Luka 20:20-26)

13 Ke ega'ina papiau'i Faliseo au'i ke Herod ega au isa'i fou keulai'i
kelao Iesu ifo ega nini'aniai fekepaoa keoma. 14 Ke isa Iesu eega kemai
aisama kepainia keinaka, “Pamalele aumu, lai alogo oi iifa ko'a mo
loifania. Oi kai aga'o gefa aloauga, gome oi papiau e'i akaiki'a kainai
alokai kai, Deo ega iifa okogai mo, ke ko'a mo papiau lopamaleleni'i. Ega
puo lai Sisa tax fapenia auga felo o apala? 15 Lai faoge o falaoge?” keoma.
Kai Iesu isa e'i pifoge ke e'i opola elogo felo puo einaka, “Kapa puo
lau o'opoisau? Silifa monina aga'o amopeniau maisa,” eoma. 16 Ke silifa
monina kemaiseina aisama, epa'ani peni'i einaka, “I'ina kaisau lalauga ke
aka,” eoma.
Ke isa keinaka, “Sisa,” keoma.
17 Ega aisama Iesu einaka, “Ega koa aisama, kapa'ina Sisa apuga auga,
Sisa fopenia, ke kapa'ina Deo apuga auga Deo fopenia,” eoma.
Ke i'ina iifaga a'o kelogonia au'i kekauai alogaina.

Maunimueai Amage Fouga
(Mateo 22:23-33; Luka 20:27-40)

18 Egae kai Saduseo au'i papiau maeai afakemaunimue keoma au'i,
Iesu eega kemai kepa'ani penia keinaka: 19 “Pamalele aumu, Moses

Deo ega iifa lai faumaisai epapua epainimai, au aga'o akafa imoi aga'o
afaepamauga kai agemae koa aisama, isa aaga o akina i'ina afuafuga
feakafania, ega koa emae auga gauga aga'o femauni eoma. 20 Ke pau
o'oae aa'i aki'i au'i imagea kuagai gua keagu. Fa'aniauga eamage kai
imoi laa'i emae. 21 Muninai akina, afuafu eakafania kai, isa isafa imoi
laa'i emae. Ke muninai akina aga'o isafa i'opoga mo faagagai emia. 22 Ega
koa i'opoga au'i imagea kuagai gua ma'oai afuafu ega'ina keakafania kai
imoi laa'i kemae. Ke muniai afuafu ega'ina isafa emae. 23 Ega puo maeai
akemaunimue pugu aisama, kaisau ina'ina papiega akafa agemia? Gome
isa ma'oai mo ega'ina papiega keakafania," keoma.
24 Ke Iesu einaka, "Oi Deo ega iifa ke ega isapu alologo felo puo
oapagea efua. 25 Gome isa maeai akemaunimue aisama, afakeamage ke
afakepaamageni'i kai, isa ufa agelo'i koa i'opo'i akemia. 26 Ke pau maeai
maunimue fouga alaifania. Ufainagai Moses auai lo eufa kai aeaga auga
alogai, Deo ega iifa epapua auga alokuapina ma? Abraham Aisak ke
Iakobo kemae mo ganinagai, Deo Moses iina epaini oma; 'Lau Abraham
ega Deo, ke Aisak ega Deo, ke Iakobo ega Deo,' eoma. 27 Ega puo Deo
auga lalau'iai kemae au'i e'i Deo laa'i kai, lalau'iai afakemae au'i e'i
Deo. Ega puo i'a alogo imaau'a emae mo ganinagai lalau'a auga ageagu
pagainia. Kai oi i'ina iifaga alologo puo oapagea alogaina," eoma.

Deo Ega Iifa Akaiki'a Ipauma Auga
(Mateo 22:34-40; Luka 10:25-28)

28 Iesu ega'ina papiau'i fou keakeakekua kai, Moses ega iifa pamalelega
auga aga'o emai keakekua aina'i elogonia. Ke Iesu Saduseo au'i e'i pa'ani
afa felo epenii'i eisa puo Iesu epa'ani penia einaka, "Deo ega iifa ma'oai
epo'iai iifa kapa auga akaiki'a ipauma?" eoma.
29 Ke Iesu einaka, "Israel papiaumi, ainami amopaaua! Iifa eufai auga,
Lopia, a'a Deo auga ifogamo mo Lopia. 30 Ke alomi fofougai, lalaumi
fofougai, opomi fofougai, ke imaaumi fofougai, emi Lopia Deo anina
foani. 31 Ke iifa akaiki'a gua auga, oi ifomu animu loani koa i'opoga emu
e'a ipafe auga anina ega foani oma. Iifa i'oina aga'o akaiki'a ipauma iina
koa laa'i," eoma.
32 Ke Moses ega iifa pamalelega auga Iesu epainia einaka, "Pamalele aumu
oi iifa ko'a loifania. Gome Deo aga'omo, ke kai aga'o laa'i isa ifogamo mo
Deo. 33 Ke alomu fofougai, opomu fofougai, imaaumu fofougai Lopia anina
foani, ke ifomu animu loani koa i'opoga papiau isafa ani'i ega foani oma auga
iifa akaiki'a ipauma. Ina'ina iifa'i auni'i au'i, kapa'ina auma'i Deo apa'a penia
au'i, ke amu Deo apa'a penia au'i ma'oai eka'egai afe'aini'i," eoma.
34 Ke Iesu, au ega nini'ani ikifaga a'o elogonia aisama, epainia einaka,
"Oi Deo ega agofa'a eegai loapae," eoma. Ega'ina afegai kai aga'o Iesu
pa'ani aga'o aepenia pugu.

Mesaia Kai Gauga?
(Mateo 22:41-46; Luka 20:41-44)

35 Iesu Deo ega e'ai epapamalele lalao kai, papiau epa'ani peni'i einaka, "Ala
koa Moses ega iifa pamalelega au'i Kristo auga Davide okogai agemai keoma?
36 Gome Davide ifo Deo ega Spirituai i'ina iifaga eifania einaka:
" 'Lopia lau e'u Lopia epainia einaka:
"Kaiuai moagu felaolao
Lau oi emu ou au'i
ifemu guagai alaoge'i alogafapi'i," '
eoma. *Sam 110:1*
37 Davide ifo isa eifaga Lopia eomaisa puo, pau ala koa Lopia auga Davide
okogai agemai aoma? Isa Davide gauga mo laa'i kai, ega Lopia isafa," eoma.
La'afouai papiau aage'i Iesu ega enini'ani oma aina kelogonia aisama,
alo'i egama alogaina.

Iesu Pamalele Au'i Fou'i Eifa
(Mateo 23:1-36; Luka 20:45-47)

38 Iesu ega pamaleleai eifa einaka, "Maami fogoa, pamalele au'i foisa felo'i.
Isa tiapu felo'i mo fekei'iuka'i fekepea aisoge, ke afa'afa afu'iai papiau isa
fekepamegoni'i auga anina keani alogaina. 39 Ke isa la'afou afugai ke miamia
alogai au akaiki'a'i mo afu'iai fekeagu auga anina keani alogaina. 40 Ke isa afuafu
kefoge'i e'i kapa ma'oai keafi'i ke papiau kegaisa'i keoma, megamega maefa'i
keifani'i. I'ina papiau'i afa apala ipauma akeafia," eoma.

Afuafu Ega Pipeni
(Luka 21:1-4)

41 Egae kai Iesu moni keogeoge afuga apie kaina eagu kai papiau ma'o kemai
Deo ega e'ai moni keogeoge afugai moni keogeisa auga eisa'i. Ega'ina alogai
pa'amu'amu papiau'i ma'o kemai moni akaiki'a keogeisa eisa'i. 42 Kai afuafu
aga'o emai kopa moni'i auni'i mo eegai keka auga eogei'i. Ke ega'ina moni'i auga
10 toea koa i'opoga. 43 Ega aisama Iesu ega imoi eifani'i eega kemai kai epaini'i
einaka, "Iifa gome maamiai laifania. Ulalu afuafuga kapa'ina eogeisa auga akaiki'a
ipauma, papiau ma'oai e'i pipeni eka'egaina. 44 Gome papiau ma'oai kapa ma'o
ee'iai kekae au'i epo'iai pika koa mo keafii'i kemai keogei'i kai, ulalu afuafuga i'ina
o'amega ega'ina mo fepalagaina auga eafiia emai eoge afe'aina," eoma.

Iesu Muni Kapa'ina Agemia Auga Fouga Eifania
(Mateo 24:1-14; Luka 21:5-19)

13 1 Iesu ega imoi fou Deo ega e'a kepua'afuga alogai, ega imoi aga'o
eifa einaka, "Pamalele aumu, kepo felo'i ipauma'i, ke Deo ega e'a
felo ipauma kepaapa moisa," eoma.

2 Kai Iesu einaka, “I'ina e'a felo ipauma loisa? I'ina kepo aga'omo
ganinagai kepo aga'o laagai ekaauau afoloisa, ma'oai akea'opu afe'ai,”
eoma.
3 Ega'ina afegai Iesu elao Deo ega e'a epaai pagainia afugai Olifa ikugai
eaguega kai Peto, James, Ioane ke Andru fou isa eega kemai ogefakeai
kepa'ani penia keinaka: 4 “Gaika i'ina kapa'i akemia, ke gou kapa'i
akemia aisama i'ina kapa'i ma'oai akeko'a auga maamaisai moifania?”
keoma.
5 Ke Iesu einaka, “Foisa felo kai aga'o faefogeimi. 6 Gome papiau ma'o
lau akauai akemai akeifa, ‘Lau Kristo’ akeoma ke papiau ma'o akefoge'i
akepapea me'e'i. 7 Ke ifani ko'a'i akemia ke ifani fou'i mo agologo aisama,
folomani'i. Gome ega'ina kapa'i au'i fekemia paisa puo akemia. Kai
agofa'a i'ina fua auga afaemai kaukau. 8 Gome ago aga'o ago aga'o fou
akeifani, ke agofa'a aga'o agofa'a aga'o fou akeifani'i. Ke afu i'oi'i i'oi'iai
kafokau agepea ke magea akaiki'a, ke kekele akaiki'a agemia. Ega'ina
kina auga papie aga'o einae ega mauni kina kiekie'i e'ina mo koa i'opoga
agemia.
9 Kai oi maami fogoa felo. Gome lau fauai oi kansolo au'i ima'iai
akepaaumi, ke la'afou afu'iai oi akeaunimi, ke agofa'a lopia'i akaiki'a'i
ke kin ago'iai agoapa, lau fou agoifafoua. 10 Ke iifa faunina lau fou
agofa'a fofouga alogai foinogoai kakaua. 11 Kai oi akeafimi iifa ipakainai
agoapa aisama, kapa'ina agoifania auga foloopola kakaua, ke opopo
isafa folopa'au kakaua. Kai ega'ina kina maagai Deo ega Spiritu kapa'ina
agepenimi auga foifania. Gome ega'ina kinagai oi ifomi afolonini'ani kai,
Deo ega Spiritu agenini'ani.
12 “Ke ega'ina kinagai aaga ifo akina age'afa'afalaina akeaupugua,
ke akina isafa aaga faagagai i'opoga mo agekapa. Ama gauga
age'afa'afalaina akeaupugua. Ke imoi ake'ue ina'i ama'i fou akeakekua,
ke ina'i ama'i papiau ima'iai akepaau'i akeaupugu'i. 13 Ke lau akau puogai
papiau ma'oai alo'i ko'agai oi animi afakeani. Kai kaisau afaeapoke
ageapa kapula agelao fuagai auga, kania ageisagamau.”

Aina'au Afiapala Auga
(Mateo 24:15-28; Luka 21:20-24)

14 Iesu eifa pugu einaka, “Kapa aga'o profeta Daniel fouga eifania auga
kapa, iisa mani'ina ipauma, Deo eifa aina'au penia auga, afu aga'ogai
faeapa auga afugai ageapa agoisa aisama, Iudea agogai keagu au'i
fekepiau iku fekelao. (Kaisau i'ina fouga ekuapina auga i'ina kapa'ina
eifania auga oko felogo.) 15 Ke kaisau e'a ofaofagai eagu auga, faeake e'a
alogai faekoko kapa aga'o faeafia. 16 Ke kaisau agoai eapae auga faemue
faelao e'ai afe tiapuga faeafia. 17 Kai ega'ina kina'iai papie inae'iai, ke
imoi kepa'u'i au'i e'i kina apala ipauma agemia. 18 Ke fomegamega ega

koa i'ina kapa'i inipo aupu kinagai fakemia. 19 Gome ega'ina kina'i kiekie
auga apala ipauma agofa'a egama mo alogai kina kiekie ega koa i'opoga
aga'o aemia mo emai pau. Ke muni kiekie aga'o ega koa i'opoga afaemia
pugu. 20 Ega'ina kina'iai kiekie akaiki'a ipauma agemia puo, Lopia
ega'ina kina'i ofola'o'i faepamia'i koa aisama, kai aga'o kania faemauni.
Kai ekinani'i au'i fau'iai kina ega'ina epafo'oani'i. 21 Ke ega'ina kina'iai
aufalao aga'o afeifa, 'Amoisa Kristo inamo'e,' afeoma, o 'Isa egamo'e'
afeoma koa aisama, folopako'ania. 22 Gome Kristo fogefoge'i, ke profeta
fogefoge'i akemai, Deo ega pinauga gouga koa akekapa'i, ke mirakulo
akekapa'i Deo ekinani'i au'i kegafoge'i akeoma. Ke afekaini'i koa aisama,
Deo ekinani'i au'i mo ganinagai akefoge'i. 23 Amoisa! Kapa ma'oai akemia
koa kai maamiai laifani'i ega koa maami fogoa."

Iesu Ega Mai Pugu Fouga
(Mateo 24:29-31; Luka 21:25-28)

24 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Ega'ina kiekie'i muni'iai mo,
" 'kina agepa'umina,
gafa afaepoa eaea afaepipeni.
25 Mi'imi'i ufai akea'opu,
ke ufa kapa'i ma'oai akepigugu.' *Aisaea 13:10; 34:4*
26 "Egae kai Papiau Aumauni Gauga isapu akaiki'a ipauma ageafia, ke
Deo ega eaea akaiki'a ipaumagai apuapuai agemai akeisa. 27 Ke ega agelo
ageulai'i akelao agofa'a fuagai, ke akelao ufa fuagai ameku pani kepua
kemai afu'iai ekinani'i au'i ma'oai akepakai guguaini'i," eoma.

Au Aka Fik Palapole
(Mateo 24:32-35; Luka 21:29-33)

28 Iesu eifa pugu einaka, "Ke pau au aka fik fomaleleaina. Fik auga aga
eikina gagauga eoge aisama, ologo kinafa'a emai kainagai ooma. 29 Ega
puo ega koa i'opoga mo, ega'ina kapa'i akemia agoisa'i aisama, Papiau
Aumauni Gauga ega mai kina emai kainagai ipauma, emi pa'afi akegai
auga agologo. 30 Iifa gome maamiai laifania. Pau papiau'i afakemae i'ina
kapa'i akegama akeisa'i kai akemae. 31 Ufa aagoa fou akefua laa'i akemia
kai lau e'u iifa afaefua laa'i afaemia.

Kai Aga'o Ega'ina Kina Aelogo
(Mateo 24:36-44)

32 "Kai ega'ina kina ke kina maaga kapa auga, kai aga'o aelogo. Agelo
ufai akelogo ke Deo ifo Gauga mo ganinagai aelogo kai, Deo Ama
ifogamo elogo. 33 Maami fogoa ke fomegamega, gome ega'ina kina gaika
agemai auga alologo. 34 Ega'ina kina auga, au aga'o agoma elao aisama,
ega pinauga au'i aua e'i pinauga epeni'i, e'a epa'ima'i, ke pa'afi akegai

eapa auga epaina fe'ima'ima eoma koa i'opoga. 35 Ega puo oi maami
fogoa fo'ima'ima. Gome oi e'a inagome gaika agemai auga alologo. Isa
gapigapi ma, fafuai ma, o'olo ageagaga kai ma, o amagai ma agemai auga
alologo. 36 Ke afolo'imaimi koa aisama, isa fiakoa mo agemai, ke oi ofeu
ageisami. 37 Kapa'ina maamiai laifania auga papiau ma'oai isafa maa'iai
laifania. Maami fogoa."

Iesu Maega Kefagaisa
(Mateo 26:1-5; Luka 22:1-2; Ioane 11:45-53)

14 1 Palafa iuma mulamula laa'i kai palafa maini mo keania miamia
aka Pasover kina emai kainagai, kina gua mo ekaega kai sakedote
lopia'i, ke Moses ega iifa pamalelega au'i fou pifogeai Iesu ala fekeafi
oma, ke fekeaupugua auga keagaga kekapunia. 2 Kai isa keinaka, "Miamia
kinagai ega'ina falakapa, o agakapa koa aisama, papiau a'oa'o akaiki'a
afekapa," keoma.

Betaniai Papie Aga'o Oili Foga Felogai Iesu Kania E'efaisa
(Mateo 26:6-13; Ioane 12:1-8)

3 Ke Iesu Betaniai molumolu auga epafelo auga, aka Saimon ega e'ai
fou keaniani alogai, papie aga'o aupu gagauga aka nad maifoga auga
gagamuga keafia oili kekapa auga, oga e'elegai eafiia emaiseina eaupea
kai Iesu kania e'efaisa.
4 Kai papiau isa'i egae keagu au'i gua'i ekupu alogaina puo, ifo'i epo'iai
keifa keinaka, "I'ina oilina afa akaiki'a kai, kapa puo epapinauga aagenia
mo. 5 Gome ama'afa'afalaina koa aisama, inipo aga'o pinauga afa femia,
ke monina ulalu au'i fapeni'i," keoma. Ke papie kelo'u peni kapulania.
6 Ega aisama Iesu eifa einaka, "Papie opua'afuga, kapa puo opaakekua?
Isa kapa felo ipauma eeuai ekapaisa. 7 Gome ulalu au'i auga aufa kina mo
eemiai akeagu, ke kina kapagai amopalagaini'i agooma agekaina kai, lau
auga oi fou afalaagu mo afaelaolao. 8 Papie i'ina kapa'ina fekapa auga mo
ekapaisa. Isa lau kaniauai oili e'efaisa auga lau imaau akefufuga pinauga
auga ekapa umania mo. 9 Iifa ko'a maamiai laifania, iifa faunina agofa'ai
akeifafoua aisama, i'ina papiega kapa'ina ekapaisa auga akeopolaga
akeifafoua," eoma.

Judas Iesu E'afa'afalaina
(Mateo 26:14-16; Luka 22:3-6)

10 Ega'ina afegai Iesu ega apostolo 12 au'i epo'iai aga'o aka, Judas
Iskariot keoma auga, Iesu ga'afa'afalaina sakedote lopia'i ima'iai gapaaua
eoma puo ee'i elao. 11 Ke isa ega'ina fouga kelogo aisama, alo'i egama
alogaina, ke maagai keifa ko'ania moni akepenia keoma. Ke Judas Iesu
isa ima'iai ala fepaau oma auga kina felo aga'o e'imaisa.

Iesu Ega Apostolo Fou Pasover Miamia Fo'amaga Keaniia
(Mateo 26:17-25; Luka 22:7-14, 21-23; Ioane 13:21-30)

12 Palafa maini iuma keania miamia aka Pasover kina eufai auga
alogai, kagakaga kainai, sipi agu'a aga'o Deo kepa'a penia. Ega'ina
kinagai Iesu ega apostolo isa kepa'ani penia keinaka, “Falao, kapai
ina'ina miamia fo'amaga fakapa foania looma?” keoma.
13 Ega puo Iesu ega apostolo auni'i eulai'i kai, epaini'i einaka, “Folao
taoniai au aga'o oga feina e'upia auga agemai fou agopiaogai. Ega aisama
oi isa muninai folao. 14 Ke agolao e'a kapa alogai agekoko aisama, e'a
inagome auga fopaina, ‘Pamelele auga epa'ani: Lau e'u miamia afuga e'a
alogai auga kapai, ke e'u imoi fou miamia fo'amaga kapai agaania eoma?’
fooma. 15 Ke isa ifo e'a au'oniai afu akaiki'a aga'o kekapa umania mo
auga agepakinaimi, egae i'a a'a miamia fo'amaga fokapa,” eoma.
16 Ke Iesu ega apostolo ega'ina auni'i kelao taoniai aisama, eifania auga
i'opoga mo keisa. Ke egae miamia fo'amaga kepafua eka.
17 Epagapigapi aisama Iesu ke ega apostolo 12 au'i fou kemai kela'afou.
18 Ke aniani afugai keagukipo keaniani alogai Iesu isa epaini'i einaka,
“Iifa gome maamiai laifania, epomiai pau fou aaniani aumi aga'o
age'afa'afalainiau,” eoma.
19 Ke alo'i emafu alogaina ke aga'o aga'o kepa'ani penia keinaka, “Lau
ma?” keoma.
20 Ke Iesu einaka, “Ega'ina auga, aumi 12 aumi epomiai aga'o, lau
fou palafa litiai aga'iupa auga lau age'afa'afalainiau. 21 Papiau Aumauni
Gauga agelao auga Deo ega iifa pukagai kepapua koa i'opoga mo agemia
kai, kaisau Papiau Aumauni Gauga e'afa'afalaina auga afa apala ipauma
ageafia. Au ega'ina faemauni koa fefelo alogaina,” eoma.

Iesu Ega Aniani Fua Auga
(Mateo 26:26-30; Luka 22:15-20; 1 Korinto 11:23-25)

22 Ke keaniani laolao kai Iesu palafa eafiia, Deo tenkiu epeniia kai
efaipoga ega imoi epenii'i einaka, “Amoafia amoania. Ina'ina lau imaau,”
eoma.
23 Ke fino kaputina eafiia, Deo tenkiu epeniia efua aisama, ega imoi
epenii'i ma'oai keinu. 24 Ke Iesu einaka, “Ina'ina auga lau ifau, papiau
ma'o fau'iai agefaka auga. Ega'ina ifa auga Deo papiau fou epomiai
pako'a kapula gouga mamaga alakapa. 25 Iifa gome maamiai laifania.
Fino i'ina au puagai emai auga, afalainu pugu agelaolao, muni Deo ega
logoai kapa ma'oai akefua afegai, Deo ega agofa'ai kai, fino mamaga
alainu pugu,” eoma.
26 Ke Deo isau afagaina iifina keifinia efua aisama, kepealai Olifa ikuga
kelao.

Peto Iesu Agepuniaiaina Auga Fouga
(Mateo 26:31-35; Luka 22:31-34; Ioane 13:36-38)

27 Iesu ega imoi fou keagai kepeapea kai, epaini'i einaka, “Pau gapiai oi
ma'oai lau agopiauaniau. Gome Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma:
“ ‘Lau sipi i'ima auga alaauga,
ke sipi ma'oai akekani.’ *Sakaraia 13:7*
28 Kai lau alamaunimue afegai aisama, alaufai agomiai Kalilea alalao,”
eoma.
29 Kai Peto isa epainia einaka, “Ma'oai fekepuniaiainio mo ganinagai
lau oi afalapuniaiainio mo laa'i,” eoma.
30 Ke Iesu einaka, “Iifa gome maamuai laifania, pau gapiai o'olo
agagaga gua aemia koa kai lau alopuniaiainiau oiso alopamia,” eoma.
31 Kai Peto aeapakipo eifa fa'i'i einaka, “Oi auni'a fou famae mo
ganinagai, oi afalapuniaiainio,” eoma. Ke ma'oai isafa ega mo keifa oma.

Iesu Ketsemaniai Emegamega
(Mateo 26:36-46; Luka 22:39-46)

32 Ega'ina afegai Iesu ega apostolo fou kelao afu aka Ketsemani aisama,
ega apostolo epaini'i einaka, “Inae mo foagu kai lau famegamega,” eoma.
33 Egae kai Peto James ke Ioane eafii'i fou kelao koa kai, e'ina eopopo
ekiekie, ke alo emafu alogaina. 34 Ke epaini'i einaka, “Lau e'u alomafu
kiekie auga akaiki'a ipauma puo, famae koa ganinagai agekaina. Ega puo
oi inae foagu fo'ima'ima,” eoma.
35 Egae kai afa'agamo epea kua elao aakai koa i'opoga kai, e'ualai
a'isaai eomukipo emegamega, ke afekaina koa ega'ina kiekie'i fekepagai
eoma. 36 Ke ega megamegai eifa einaka, “Abba,[j] Amau! Oi kapa ma'oai
alokapa'i agekaina. Ega puo i'ina kiekie kaputina eeuai moafi'aua. Kai lau
anina laani auga faeikapa kai, oi anina loani auga gaikapa,” eoma.
37 Ke ega emegamega oma efua aisama, emue elao ke ega apostolo au'i
oiso kefeu eisa'i. Ega puo Peto epainia einaka, “Saimon, lofeu ma? Kina
maaga aga'omo afolo'ima'ima ma? 38 Fo'ima'ima ke fomegamega ega koa
Satani age'opoimi aisama afolo'ualai. Oi lalaumi anina eani kai imaaumi
auga eapoke,” eoma.
39 Ke emue elao pugu, ke megamega i'opoga mo eifania pugu. 40 Ke
emue ega apostolo ee'i emai aisama, kefeu pugu eisa'i, gome maa'i
emeau. Ke ega apostolo feuai kekauai Iesu keisa aisama, kapa'ina isa
maagai fekeifania auga akelogo.
41 Ke mue oiso epamia aisama epaini'i einaka, “Ofeu, olaagai alofua
koa ma? Mo'o! Kina maaga ekainia. Amoisa, Papiau Aumauni Gauga

---

[j] **14:36** Hibru malagai, ‘Amau’

papiau apala'i ima'iai akepaaua ake'afa'afalaina. 42 O'ue, fou amalao! Lau
e'afa'afalainiau auga emai!" eoma.

Iesu Keafiia
(Mateo 26:47-56; Luka 22:47-53; Ioane 18:3-12)

43 Iesu ega'ina eifaifania kai, ega apostolo 12 epo'iai aga'o aka Judas
auga fiakoa mo Iesu eega emai. Ke isa fou la'afouai kemai au'i ifani a'ifa'i
ke kopi fou keafii'i kemai. Ega'ina papiau'i auga sakedote lopia'i, Moses
ega iifa pamalelega au'i, ke Iudea au akaiki'a'i au'i keulai'i kemai.
44 Ke au Iesu e'afa'afalaina auga gou aga'o agekapa Iesu akeafia auga
fouga ega'ina papiau'i maa'iai eifania einaka, "Au alagoapa auga Iesu, ke
foafia i'ima fopagome folaoaina," eoma. 45 Ke Judas emai aisama, fiakoa
mo Iesu eega elao einaka, "Pamalele aumu," eoma, ke egoapia. 46 Ega
aisama ega'ina au'i kelao Iesu keafiia. 47 Ke au aga'o Iesu fou keaguagu
auga ifani a'ifaga efuaua, sakedote lopia fa'a ega kala'afi aga'o aina efoua.
48 Kai Iesu ega'ina papiau'i epaini'i einaka, "Lau painao au'i koa
i'opo'i oi eemiai kelele akaiki'a aga'o lakapaisa ma puo, ifani a'ifa'i kopi
fou oafii'i omai amoafiau ooma? 49 Kina ma'oai Deo ega e'ai fou aagu
lapamalele kai aloafiau. Kai Deo ega iifa pukagai kapa'ina keifania auga
ko'a femia kainai pau oi oafiau," eoma. 50 Ke Iesu ega apostolo ma'oai
papiau ega'ina Iesu keafiia keisa aisama, kepua'afuga kepiau afe'ai.
51 Kai au agu'a aga'o tiapu aga'o ae'iuka kai tiapu manipina mo eapunia
Iesu muninai epea. Ke au ega'ina au'i au agu'a ega'ina keafiia. 52 Ega
aisama ega tiapu epua'afuga faaga maini epiau.

Iesu Iifa Ipakaina Akaiki'agai Kepakoko
(Mateo 26:57-68; Luka 22:54-55, 63-71; Ioane 18:13-14, 19-24)

53 Iesu keafiia au'i kelaoaina sakedote lopia fa'a eegai. Ke egae isa
afugai, sakedote lopia'i, Moses ega iifa pamalelega au'i, ke Iudea au
akaiki'a'i ma'oai kemai fou kekaigugu keagu. 54 Ega'ina alogai Peto
Iesu fou epo'i aakai kai, muninai epea elao sakedote lopia fa'a ega
iifa ipakaina afugai ekoko. Ke egae ima'ima au'i fou lo eegai keagu lo
egagaisa.
55 Ke sakedote lopia'i ke iifa ipakaina au'i akaiki'a'i ma'oai Iesu
fekeaupugua auga iifaga ko'a kekapunia kai iifa ko'a aga'o akekapulaisa.
56 Gome papiau ma'o pifoge iifa'i Iesu eegai keifani'i kai, e'i iifa ma'oai
i'opo'i aga'omo aemia.
57 Egae kai isa'i ke'ue Iesu eegai pifoge iifa'i iina keifa oma'i keinaka:
58 "Lai isa iina eifa oma aina alogonia: 'Lau Deo ega e'a papiau ima'iai
kepaapa auga alaauoka, ke kina oiso alogai i'oina aga'o papiau ima'iai
afakepaapa auga alapaapa pugu,' " keoma. 59 Isa ega keifa oma mo
ganinagai, kapa'ina keifania auga i'opo'i aga'omo akemia.

60 Egae kai sakedote lopia fa'a isa ma'oai ago'iai e'ue Iesu epa'ani penia
einaka, “Oi isa e'i iifa afa aga'o afolopamue ma? I'ina papiau'i i'ina iifa'i
kapa'i mo oi faagamuai keifani'i?” eoma.
61 Kai Iesu komo mo eoma, iifa afa aga'o aepamue.
Ega aisama sakedote lopia fa'a epa'ani pugu einaka, “Oi Mesaia, Deo
aau afagaina Auga Gauga aumu ma?” eoma.
62 Ke Iesu einaka, “E! Ega'ina lau ke Papiau Aumauni Gauga Ama Au
Akaiki'a Auga ima kaina kainai ageagu ke mai'isapuai ufa apuapu'iai
agemai agoisa,” eoma.
63 Ega aisama sakedote lopia fa'a ifo tiapuga e'i'inia ke einaka, “Mo'o!
Maa'iai keisa au'i fekenini'ani auga ani'i alaani. 64 Isa Deo eifa apala peni
aagenia mo aina ologonia efua. Kapa'ina oopolaga?” eoma.
Ke ma'oai keifa apala penia femae auga iifaga kepako'ania.
65 Egae kai papiau isa'i isa ke'upeisa, maaga kemokaisa, ke ima'iai
keauniia ke keinaka, “Kaisau pau eaunio auga profeta koa momia
moifania,” keoma. Ke ima'ima au'i isafa Iesu keafiia, me'e kepoaisa.

Peto Iesu Epuniaiaina

(Mateo 26:69-75; Luka 22:56-62; Ioane 18:15-18, 25-27)

66 Ega'ina alogai Peto iifa ipakaina afuga papagai eaguega kai, sakedote
lopia fa'a ega kala'afi ifiaoga aga'o ega mo epea oma. 67 Isa Peto lo niegai
eapa lo egagaisa eisa aisama, elao eegai eisa felo kai epainia einaka, “Oi
isafa Iesu Nasareta auga fou oaguagu,” eoma.
68 Kai isa epuniai einaka, “Kapa'ina loifania auga alalogo ke oko isafa
alalogo,” eoma. Ke epealai kekoko kemai auga pa'afina ake elao aisama,
o'olo eagaga.
69 Ke elao egae ke kala'afi ifiaoga aga'o Peto eisa pugu aisama egae keapa au'i
epaini'i einaka, “I'ina auga isafa isa aga'o'i,” eoma. 70 Kai Peto epuniai pugu.
Oma'e kai egae keapa au'i Peto kepainia pugu keinaka, “Iifa ko'a oi
isafa isa aga'o'i, gome oi Kalilea aumu, ke emu nini'ani epafokio,” keoma.
71 Kai Peto e'ina ifo eifa apala penia, ke maa'iai eifa ko'ania einaka, “Au
i'ina oifania auga alalogonia,” eoma.
72 Peto ega'ina eifania aisama, fiakoa mo o'olo agagaga gua emia. Ke
Peto Iesu maagai o'olo agagaga gua aemia koa kai agepuniaiaina oiso
agepamia auga eopolaga, alo emafu eapepe alogaina.

Iesu Pilato Eega Kelaoaina

(Mateo 27:1-2, 11-14; Luka 23:1-5; Ioane 18:28-38)

15 1 Amagai ipauma sakedote lopia'i, Iudea au akaiki'a'i, Moses
ega iifa pamalelega au'i, ke kansolo au'i fofouga kela'afou Iesu
faagagai kapa'ina feikapa auga keifania kepako'ania. Egae kai Iesu
kegopeisa kepapea kelaoaina Pilato imagai kepaaua.

2 Ke Iesu Pilato agogai kepaapa aisama Pilato Iesu epa'ani penia
einaka, “Oi Iudea au'i e'i kin ma?”
Ke Iesu einaka, “E, oi loifania koa,” eoma.
3 Ke sakedote lopia'i Iesu eegai kapa ma'o mo keifani'i kepaagu fofoua.
Kai Iesu iifa aga'o aeifania. 4 Ega puo Pilato Iesu epa'ani penia pugu
einaka, “Iifa aga'o afoloifania ma? Papiau eemuai kapa ma'o keifani'i
kepaagu fofouso moisa'i,” eoma.
5 Kai Iesu iifa aga'o aeifania paisa puo, Pilato ekauai alogaina.

Pilato Iesu Femae Nini'anina Epako'ania
(Mateo 27:15-26; Luka 23:13-25; Ioane 18:39–19:16)

6 Ega kinagai kagakaga kainai miamia kinagai papiau e'i iifai, tipula
auga aga'o kepapapealaisa. 7 Ega kina'iai au aga'o aka Barabas papiau
alo'i eaniia kelele ma'o kekapai'i. Ega'ina alogai papiau isa'i eaupugu'i
puo, tipulai eagu. 8 Papiau la'afouai kemai keagaga akaiki'a Pilato
kepainia miamia kinagai kapa'ina ee'iai ekapakapa auga gakapa keoma.
9 Kai Pilato isa epa'ani peni'i einaka, “Oi anina oani Iudea papiau'i
e'i kin mapapealaisa eemi gafai ma ooma?” 10 Gome sakedote lopia'i
e'i pikupai Iesu keafiia isa imagai kepaaua auga elogo. 11 Kai sakedote
lopia'i la'afou papiau'i alo'i keaniia Pilato Iesu faepapealaisa kai, Barabas
gapapealaisa keoma.
12 Ega aisama Pilato epa'ani pugu einaka, “Ke pau Iudea papiau'i e'i kin
ooma auga ala faoma ooma?” eoma.
13 Ke papiau keagaga pugu keinaka, “Kolotiai gaisau'u'ui,” keoma.
14 Ega aisama Pilato epa'ani einaka, “Kapa puo, kapa'ina apala
ekapaisa?” eoma.
Kai isa keagaga alogaina paisa keinaka, “Kolotiai gaisau'u'ui,” keoma.
15 Ega aisama Pilato papiau alo'i gapagama eoma puo, Barabas tipulai
epapealaisa, ke ega au au'i Iesu kegapukia afegai aisama, papiau ima'iai
epaaua keafiia kolotiai isau'u'ua kelaoaina.

Ifani Au'i Iesu Kepa'aua
(Mateo 27:27-31; Ioane 19:2-3)

16 Ega'ina afegai ifani au'i Iesu keafiia kafana auga afuga, e'a akaiki'a
alogai kekokoaina ke ifani au'i fofouga keifa kaigugu'i. 17 Egae kai tiapu
umuga eaea[k] auga keafiia kepaapuga, a'ifu keafipo'e kin kania'iai kraon
keogeoge auga koa kepamia kaniagai keogeaua. 18 Ke ke'ina kepako'aina
keinaka, “Iudea au'i e'i kin, loagu felo ma?” keoma. 19 Ke inipo auga
keafiia kania keauniia, ke ke'upeisa. Ke kepakafo'onia agogai keanife'u
keau afagaina. 20 Ke kepa'aua efua aisama, tiapu umuga eaea faagagai

---

[k] **15:17** Pilitani malagai ‘purple’.

eka auga keafilaisa, ke ifo afe tiapuga kepai'iuka pugu, ke kepapealaisa
kolotiai isau'u'ua kelaoaina.

Iesu Kolotiai Keau'u'ua
(Mateo 27:32-44; Luka 23:26-43; Ioane 19:17-27)

21 Ke kelao keagai aisama, Sairene auga aka Saimon, Aleksanda
ke Rufus auni'i ama'i ega paguai eake emai keisa. Ke ifani au'i isa
kepamani'inia Iesu ega koloti gapua keoma. 22 Ke Iesu kelaoaina afu
aka Kolkota. I'a mala'aisai auga kania uniaga eifania. 23 Egae kai fino,
aupu gagauga foga ekapula[1] auga fou keoge lapuinia kai Iesu kepeniia
gainu keoma kai epamafua. 24 Ke Iesu kolotiai keau'u'ua afegai aisama,
afe tiapuga ke'eaisa kai, aga'o aga'o kapa akeafia auga egeai ke'opoisa
keafiia.
25 Iesu kolotiai keau'u'ua kina maaga auga, amagai 9 o'clock. 26 Ke isa
kapa puo kolotiai keau'u'ua auga iifaga kania laagai kepapua keau'u'ua:
IUDEA AU'I E'I KIN keoma.
27 Ke painao au'i gua isafa kolotiai keau'u'uini'i, aga'o kaina kainai,
aga'o lafanina kainai. 28 Ega koa emia auga, Deo ega iifa pukagai
iina kepapua oma auga ko'a mo emia: 'Isa laomai apala ikapa au'i fou
aga'omo kepamia'i.' 29 Ke papiau egae kepea pagai au'i keakae isa keisa,
kania'i ke'afoisa ke keinaka, "Ooo! Deo ega e'a aloauoka ke kina oiso
alogai alopaapa pugu aumu. 30 Pau kolotiai moake ifomu kaniamu
moagamauga," keoma.
31 Ke ega koa i'opoga mo, sakedote lopia'i ke Moses ega iifa pamalelega
au'i fou ifo'i mo epo'iai Iesu kepa'aua keinaka, "Isa'i kania'i eagamauga
kai, ifo kania ageagamauga afaekaina. 32 Israel e'i kin, Mesaia aumu,
pau kolotiai moake ega koa amaisao amapako'anio," keoma. Ke Iesu fou
kolotiai keau'u'uini'i au'i isafa isa keifa apala penia.

Iesu Emae
(Mateo 27:45-56; Luka 23:44-49; Ioane 19:28-30)

33 Kina maaga atiafai koa i'opoga aisama, umina emai aagoa fofouga
eumi apua elao mo gapigapi kina maaga 3 o'clock eafiia. 34 Ega'ina kina
maagai aisama, Iesu eagaga einaka, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" eoma.
Ega'ina auga i'a mala'aisai, "E'u Deo, E'u Deo, kapa puo lopua'afuniau?"
35 Ke egae keapa au'i isa'i Iesu aina kelogonia aisama, keifa keinaka,
"Amoisa, isa Elaija eifaga aina amologo," keoma. 36 Ke au aga'o elao tiapu
manipina eafiia, fino pi'igugai e'iupia, isepeai egopeisa kai Iesu epeniia
gainu eoma ke einaka, "Amopua'afuga kai, Elaija agemai ageafiopua ma
auga amaisa," eoma.

---

[1] **15:23** Pilitani malagai 'myrrh'.

37 Ke Iesu eagagapea afegai, la'aina egu fua, ela'afuga emae.
38 Ega aisama Deo ega e'a alogai tiapu ke'e'e auga au'oniai ipuainagai
e'i'ipea eake elao papagai, gua emia. 39 Ke ifani lopiaga, ifani au'i 100
e'ima'i auga, Iesu agogai eapa, ke ala emae oma eisa aisama einaka, "Iifa
gome i'ina Deo Gauga paisa," eoma.
40 Iesu kolotiai emae alogai, papie isa'i agomaai keapa kai maa'i mo
elao keisa. Ega'ina papie'i epo'iai Maria Makdalena, Maria Joses ke James
ina'i, ke Salome fou. 41 I'ina papie'i Iesu Kalileai elao emai aisama, isa
muninai kepeapea, ke kepapalagaina. Ke papie ma'o Iesu muninai kepea
Ierusaleme kemai au'i isafa, egae keapa.

Iesu Laai Keogeisa
(Mateo 27:57-61; Luka 23:50-56; Ioane 19:38-42)

42 Ega'ina kina auga Iudea papiau'i e'i pinauga ma'oai kepafua afe'aina
kina. Ke egani aisama, Iudea papiau'i Deo keau afagaina auga kina.
43 Ega'ina kinagai au aka Iosepa, Iudea agogai taoni aka Arimatea keoma
auga eagu. Isa auga Deo ega agofa'a agemai auga eagu e'imaisa. Ke
Iudea au'i akaiki'a'i epo'iai kansolo akaiki'a aga'o. Isa Iesu emae efua
auga fouga elogo aisama, aimani'ina mo elao Pilato eegai Iesu imaauga
gaafia eoma pa'anina epa'ani. 44 Kai Pilato Iesu emae efiaisakoa auga
fouga elogo aisama, ekauai alogaina. Ega puo ifani lopiaga, ifani au'i 100
e'ima'i auga, eifaga emai kai Iesu emae efua ma auga pa'anina epa'ani.
45 Ke Pilato ifani lopiaga eegai Iesu emae auga iifaga eafiia aisama,
Iesu imaauga Iosepa epeniia. 46 Ke Iosepa tiapu manipina felo ipauma
aka linen auga e'afaisa, Iesu imaauga kolotiai eafiopua, tiapu manipina
ega'inagai emokaisa. Ke fopa laaga keapi umania mo auga alogai eogeisa.
Egae kai fopa akaiki'a pa'afi ake epae apua. 47 Maria Makdalena, ke Maria
Joses ina fou, Iesu kapai eogeisa auga afuga keisa.

Iesu Emaunimue
(Mateo 28:1-8; Luka 24:1-12; Ioane 20:1-10)

16 1 Ke Iudea papiau'i Deo keau afagaina kina epagai aisama, Maria
Makdalena, Maria James ina, ke Salome fou mae au'i kepakuma'i
mulamula foga'i felo'i au'i ke'afai'i, ega koa fekelao Iesu imaauga
fekepakuma keoma. 2 Ke egani iifi aga'o epogai kina eufai auga kinagai
aisama, isa la kelao. 3 Ke kelao alogai, ifo'i mo kepa'ani peni'i keinaka,
"Kaisau agepalagaini'a la ake pa'afina kepo agepaelaisa?" keoma.
4 Kai maa'i elao la keisa aisama, kepo akaiki'a ipauma auga eelai keisa.
5 Ke laai kekoko aisama, au agu'a aga'o tiapu keloga ipauma ei'iuka kai'i
kaina eagu keisa ke kemani'i alogaina.
6 Kai isa epaini'i einaka, "Folomani'i, Iesu Nasareta auga, kolotiai
keau'u'ua auga okapuga kai, isa emaunimue inae laa'i. Isa keogeisa afuga

inamo'e amoisa. 7 Kai amolao ega imoi ke Peto fou amopaini'i, ‘Maamiai
eifania koa i'opoga, isa ageufai Kalilea agelao, egae agoisa,’ ” eoma.
8 Ega aisama papie kepealai kefiaisakoa mo la kepua'afuga. Gome isa
kemani'i alogaina ke kepigugu ke kekauai alogaina. Ke kai aga'o maagai
kapa'ina keisa auga akeifania, gome kemani'i alogaina.
Ufainagai puka isa'i kepapua'i au'i Mako ega pukai 16:9-20 auga laa'i.

Iesu Maria Makdalena Eapakina Penia
(Mateo 28:9-10; Ioane 20:11-18)

[9 Pau Iesu iifi aga'o epogai kina eufai auga kinagai amagai ipauma
emaunimue aisama, Maria Makdalena alogai tiapolo imagea kuagai gua
keagu kai epapealai'i auga eapakina peni kakaua. 10 Ke Maria Makdalena
elao, Iesu fou keaguagu au'i alo'i ekiekie keapeapepe kai Iesu fouga
maa'iai eifania. 11 Kai isa Iesu emaunimue auga fouga maa'iai eifania aina
kelogonia, ke eisa eoma mo ganinagai akepako'ania.

Iesu Ega Imoi Auni'i Eapakina Peni'i
(Luka 24:13-35)

12 Ega'ina afegai Iesu ega imoi auni'i pagua kelao keagai kepeapea kai,
iisa i'oinagai isa eapakina peni'i. 13 Ke isa kelao Iesu ega imoi isa'i au'i
maa'iai keifania kai, isa isafa akepako'ani'i.

Iesu Ega Imoi Pinauga Epenii'i
(Mateo 28:16-20; Luka 24:36-49; Ioane 20:19-23; Acts 1:6-8)

14 Ega'ina afegai Iesu ega apostolo au'i 11 au'i keaniani laolao kai
eapakina peni'i. Ke Iesu elo'u peni'i, gome isa gua'i e'inoka, alo'i
aekapula, Iesu emaunimue keisa keifania au'i akepako'ani'i.
15 Ke epaini'i einaka, “Fopealai folao iifa faunina lau fou Deo ega
pagama kapa'i ma'oai maa'iai foifafoua. 16 Ke kaisau agepako'ania ke
baptismo ageafia auga kania ageisagamau. Kai kaisau afaepako'ania
auga Deo isa afa apala agepenia. 17 Ke kepako'ania au'i i'ina isapuga
gouga akeafia: Isa Lau akauai tiapolo papiau alo'iai akepapealai'i, mala
mamagai akenini'ani. 18 Ke isa ima'iai kaapa akeafi'i, ke mulamula apala'i
akeinu mo ganinagai afaepalifu'i, ke isafa au'i faaga'iai ima'i akeogeaua
au'i felo'i akemia,” eoma.

Iesu Ufai E'agaukae
(Luka 24:50-53; Acts 1:9-11)

19 Lopia Iesu ega'ina iifa'i eifani'i afegai aisama, Deo Iesu ufai e'agauaina
ke egae Deo kaina kainai eagu. 20 Ega'ina afegai isa ega apostolo au'i
kepealai kelao agofa'a fofouga maa'iai Deo ega iifa keinogonia, ke Lopia
isa fou kepinauga puo, isapu gougai ega iifa ma'oai ko'a'i mo kemia.]

Luka

Iifa Faunina Iesu Fouga Luka Epapua Auga

Kapa Puo I'ina Puka Lapapua Auga Alaifania

1 1-2 Papiau ma'o Iesu e'ina ega pinauga ekapaisa, ke ala epafua oma
auga ifo'i maa'iai keisa. Isa kapa'ina keisa auga kepako'ania, ke
ega'ina papiau'i epo'iai isa'i, Iesu fouga papiau maa'iai fekeifafoua auga
pinauga kekapaisa. Ke isa ega'ina fou'i maa'aisai keifania, ke kepapua
kepeni pagaini'a. Ega kainai Iesu fouga keifania auga iifa ko'a apamia,
ke alo'a ko'agai apako'ania. Ke i'a epo'aisai papiau ma'o Iesu fouga ala
e'ina oma a'o kelogonia auga okogai mo kepapua. 3-4 Teofilus, au akaiki'a
aumu, papiau isa'i oi maamuai Iesu fouga keifania auga fouga lalogo. Kai
lau alou ko'agai anina laani auga, oi Iesu fouga ko'a ipauma auga fologo
laoma. Ega kainai lau ifou Iesu e'ina kapa'ina ekapai'i fou'i ma'oai oko'i
ipaumagai lamaleleaini'i. Ke fuagai oi faumuai fapapua fapenio auga
laopolaga felo laoma. Ega puo Iesu fouga lapapua eemu efai.

Ioane Baptista Agemauni Auga Fouga

5 Ega kinagai Kin Herod, Iudea ago fofouga[a] e'imaisa alogai, sakedote
auga aga'o aka Sakaraia eagu. Isa sakedote ikupuga alogai gopu aga'o aka
Abaija keoma auga gopugai emai. Isa akafa aka Elisabeta isafa sakedote
lopia fa'a aka Aaron keoma auga ega gopuai emai. 6 Sakaraia akafa auni'i
auga Deo maagai alo opai au'i, ke alo'i ko'agai Deo ega iifa ma'oai, ke
sakedote lao'i mai'i ma'oai kai'iai kepea. Ega kainai kai aga'o isa kapa
aga'o apala kekapaisa auga puo aepeni'i. 7 Ke isa imoi eega laa'i gome isa
akafa Elisabeta eogeoge. Ke isa auni'i auga pau keapao alogaina.

[a] **1:5** Iudea ago fofouga auga, Samaria ago ke Iudea ago fofouga auga, pau Palestine ago keoma.

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8-9 Sakaraia ega sakedote gopuga au'i Deo ega e'ai kepinauga kina'iai,
isa isafa sakedote pinaugaga ekapaisa. Ega'ina alogai Iudea papiau'i
sakedote kekinani'i kagakagagai Sakaraia kekinaga. Ke keulaisa Lopia
Deo ega e'a alogai sakedote lopia fa'a'i mo kekoko, a'o Deo kepa'a penia
afugai fekoko, amu foga'i felo'i[b] feuma'i ke femegamega keoma. **10** Ke amu
foga'i felo'i iuma kina maaga emai aisama, papiau Deo ega e'a afe kaina
kemegamega kai, Sakaraia ifogamo Deo ega e'a alogai ekoko, amu foga'i
felo'i eumai'i ke emegamega.
11 Ega aisama Lopia ega agelo aga'o, a'o Deo kepa'a penia afuga kaina
kainai isa eapakina penia. **12** Sakaraia agelo eisa aisama, oge egea emani'i
alogaina. **13** Kai agelo isa epainia einaka, "Sakaraia, folomani'i. Gome
Deo oi emu megamega a'o elogonia, ke lau eulaisau lamai. Oi akafamu
Elisabeta imoi maguaega agepamauga. Ke imoi ega'ina aka Ioane fooma.
14 Isa oi alogama agepenimi, ke oi isa agomalaniaina. Ke papiau ma'o
isafa isa emauni auga alogama akepa'aua. **15** Gome isa Lopia maagai au
akaiki'a agemia. Isa fino, o mulamula inoka aga'o faeinu. Ke ina gua
alogai ekaega kai, Deo ega Spiritu isa alo agepapogua. **16** Ke isa Israel
papiau'i ma'o agemueaini'i Lopia isa e'i Deo eega agemaiseini'i. **17** Ke
ufainagai Elaija Deo ega Spiritu isapuga eafiia epinauga koa i'opoga,
isa ega'ina isapuga ageafia. Ke Lopia aemai koa kai, isa imoi ama'i alo'i
agepaefo pagainia gau'i akeaipeni'i, ke papiau Deo aina akeafia au'i
isafa alo'i agepaefo pagainia, papiau Deo maagai alo opai au'i e'i ikifa
keagagai akepea. Ke Lopia faugai papiau agepafua'i akeagu," eoma.
18 Ke Sakaraia agelo epainia einaka, "Ega'ina iifaga mapako'ania auga
afa'agamo e'inoka. Gome lau laapao alogaina ke akafau isafa eapao, imoi
aga'o fepamauga koa kina auga efua," eoma.
19 Ke agelo einaka, "Lau Gabriel Deo agogai laapae, ke lau Deo eulaisau
oi maamuai Deo ega iifa faunina i'ina faifafoua eoma lamai. **20** Ke moisa,
oi akemu ageafu, afolonini'ani agelao lau laifani'i kapa'i ma'oai ko'a'i
akemia kinagai kai, alonini'ani pugu. Gome lau Deo ega iifa oi maamuai
laifania auga, ega logoai ega kina agekaina aisama ko'a mo agemia auga
oi alopako'ania," eoma.
21 Ke papiau Deo ega e'a afe kaina kemegamega au'i Sakaraia ke'imaisa.
Ke Sakaraia Deo ega e'a alogai eapa alogaina, aepealai aemai puo
kekauai keopofua. **22** Ke epealai aisama, maa'iai ganini'ani eoma auga
aekainia. Ke kelogo isa Deo ega e'a alogai, laulau aga'o eisa keoma. Gome
isa imagai mo gou ekapaisa kai, akegai ganini'ani eoma aekainia auga
keisa.
23 Isa ake eafu aenini'ani mo elao Deo ega e'ai ega pinauga epafua, ke
ega pagua elao. **24** Ke ega'ina kina'i afegai, isa akafa Elisabeta einae. Ke

---

[b] **1:8-9** Pilitani malagai 'incense'

gafa ima alogai, isa e'a alogai mo eagufake eagu ke eifa einaka: 25 "Lopia
Deo lau faagauai iina koa ekapaisa. Paukai Isa ega gafegafe akaiki'a
epeniiau, papiau epo'iai imoi aga'o alapamauga auga meagaina eafi'aua,"
eoma. Ke isa faagagai kapa'ina emia auga ko'a ma auga gakapulaisa
eoma puo, gafa ima e'a alogai eagu, Deo mo eopolaga.

Iesu Agemauni Auga Fouga

26-27 Ega kinagai ifiao faaga fofouga aga'o, au aga'o fou akefeufeu auga
ifiaoga aka Maria eagu. Isa kin Davide okogai emai auga aga'o aka Iosepa
fou fekeamage keoma auga papiau maa'iai keifafoua. Elisabeta einae
gafa ima epagai afegai, kina aga'ogai Deo agelo Kabriel eulaisa, Kalilea
agogai, Nasareta paguaga elao. 28 Agelo elao Maria eapakina penia
epainia einaka, "Maria, oi loague? Lopia ega gafegafe akaiki'a epeniio, ke
eemuai eague," eoma.
29 Agelo Maria epamegonia auga, pamego aage laa'i puo a'o elogonia
aisama, emani'i eopofua. Ke ega'ina pamegoga kapa'ina eifania auga oko
ekapunia galogo eoma. 30 Maria agelo ega iifa eopopolaga kai, agelo eifa
pugu einaka, "Maria, folomani'i. Deo oi ekinanio ega gafegafe akaiki'a
epeniio. 31 Fologo oi aloinae, imoi maguaega aga'o alopamauga. Imoi
ega'ina aka Iesu fooma. 32 Ke isa au akaiki'a ipauma agemia, ke papiau isa
akeifaga Deo ufai au'oniai eagu, Au Akaiki'a Ipauma Auga Gauga akeoma.
Ke imoi ega'ina apa Davide okogai agemai. Ke ufainagai Davide isapu
akaiki'agai Israel papiau'i e'ima'i koa i'opoga, Lopia Deo isa isapu akaiki'a
agepenia. 33 Ke isa Israel papiau'i, Iakobo okogai kemai au'i[c] aoniamo
age'ima afe'aini'i. Ke isa agofa'a e'ima auga afaefua ageka aoniamo," eoma.
34 Ega aisama Maria eifa einaka, "Agekaina kai lau fofou au aga'o fou
alafeufeu kai, ala koa i'opoga faagauai iina koa agemia agekaina?" eoma.
35 Ke agelo einaka, "Deo ega Spiritu oi ageake penio, ke Deo ufai
au'oniai eague, Au Akaiki'a Ipauma Auga ega isapuai agepakaisogonio
aloinae. Ega puo oi Deo maagai alo lolofa imoina alopamauga, ke papiau
isa akeifaga Deo Gauga akeoma. 36 Oi aamu Elisabeta isafa apaogai
ganinagai imoi aga'o agepamauga. Ke isa eogeoge keoma auga pau einae
gafa imagea elao. 37 Gome Deo eegai kapa aga'o ae'inoka."
38 Maria agelo ega eifa oma aina elogonia aisama, eifa einaka, "Lau
Lopia Deo ega pinauga ikapa papiau aga'o. Ega puo oi loifania koa i'opoga
faagauai gamia," eoma. Ega'ina afegai agelo Maria epua'afuga elao.

Maria Elisabeta Eega Elao

39 Agelo Maria epua'afuga afegai aisama, Maria fiakoa mo ekailai Elisabeta
eega elao. Elisabeta akafa Sakaraia ega e'a auga, Iudea ago taonina, iku afuga

---

[c] **1:33** Grik malagai, 'Iakobo ega e'a'

agogai eapa. 40 Maria ega'ina e'agai ekoko Elisabeta epamegonia. 41 Ke Elisabeta
Maria ega pamego a'o elogonia aisama, gua alogai imoi isafa alo egama
egopokae, ke Elisabeta Deo ega Spiritu alo epogu. 42 Ega aisama alo egama
alogaina eifa akaiki'a einaka, "Papie ma'oai epo'iai Deo ega gafegafe akaiki'a
epeniio, ke imoi oi alopamauga auga isafa Deo ega gafegafe akaiki'a epeniia!
43 Kai kapa puo lau papie akaiki'au koa i'opoga lamia, e'u Lopia ina emai eisau?
44 Lau ega laifa oma, gome oi emu pamego a'o lalogonia mo aisama, fiakoa mo
guau alogai imoi alo egama egopokae. 45 Oi Lopia ega iifa loafia auga lopako'ania
Lopia agekapa paisa looma aumu, Deo eegai kapa felo'i loafi'i," eoma.

Maria Deo Eau Afagaina

46 Ega aisama Maria isafa alo egama alogaina puo eifa einaka:
"Lau alou ko'agai Deo laau afagaina.
47 Ke Deo kaniau isagamauga Auga eegai alou egama alogaina.
48 Gome lau Deo ega pinauga ikapa papieu, akaiki'au laa'i kai papie mainiu.
Kai Deo lau eopolaniau ega gafegafe epeniiau.
Ega kainai papiau pau keague au'i ke muni akemai au'i aoniamo
akeifaniau, Deo ega gafegafe akaiki'a epeniiau papieu akeoma.
49 Gome Deo Isapu Akaiki'a Auga kapa ma'oai agekapa agekaina auga,
kapa akaiki'a'i lau faagauai ekapai'i.
Isa aka elolofa.
50 Ke kaisau Deo kemani'iaina, ega iifa muninai kepea au'i gua'i eania.
Ke pau keague au'i ke muni akemai au'i isafa ee'iai ega koa
agekapa aoniamo.
51 Isa ega isapu akaiki'a epapinauga, kapa akaiki'a'i ekapa'i,
papiau kapa'i opo'iai keaina'au au'i euokai'i.
52 Ke keaina'au au'i epo'iai, papiau ke'ima'i lopia'i au'i e'i lopia eafani'i.
Kai akeaina'au au'i, au akaiki'a'i epamia'i.
53 Ke inae'i ekimu keulalu au'i, amu felo'i epagafuni'i kai,
pa'amu'amu au'i ima'i maini epalao'i.
54-55 Deo ufainagai lau apau Abraham, ke okogai kemai au'i ee'iai
pako'a nini'anina ekapaisa.
Ega'ina iifaga afae'agege, aoniamo gua'i ageania.
Ega koa i'opoga, Isa ega pinauga ikapa Israel papiau'i gua'i eaniia
ae'agegeaini'i,"
eoma.
56 Maria ega eifa oma afegai, Elisabeta fou keagu gafa oiso koa i'opoga
elao afegai kai, emue ega pagua elao.

Ioane Baptista Emauni

57 Ega'ina afegai Elisabeta ega mauni kina emai ekainia aisama, imoi
maguaega epamauga. 58 Isa aaga akina ke e'a ipafe au'i imoi epamauga

fouga kelogo aisama, eega kelao. Ke Deo isa gua eani alogaina eogeoge
meagaina eafi'aua imoi epamauga puo, fou kealogamalaina.
59 Ke imoi emauni kina imagea kuagai oiso aisama, Iudea papiau'i e'i
kagakaga kainai, imoi kelaoaina maguaega faaga iifalaina gouga faagagai
kekapaisa. Ke imoi ama akagai kegapafaala Sakaraia kegaoma keoma.
60 Kai imoi ina isa epaapakipo'i eifa einaka, "Sakaraia folooma! Ioane
amooma," eoma.
61 Ega aisama isa kepainia keinaka, "Oi aamu akimu au'i epo'iai, kai
aga'o aka ega koa laa'i," keoma.
62 Egae kai ega'ina papiau'i Sakaraia imoi aka kapa'ina ageoma auga
ima'iai gouga kekapaisa kepa'ani penia. 63 Ega aisama Sakaraia kapa
aga'o kegamaiseina imoi aka gapapua eoma, gouga imagai ekapaisa. Ke
kemaiseina aisama iina epapua oma, 'Imoi aka Ioane' eoma. Egae keapa
au'i isa akafa eifania koa i'opoga mo epapua auga keisa puo, kekauai
alogaina keopofua. 64 Ke imoi aka epapua aisama, fiakoa mo mala
emame'a ake epaagalaisa, enini'ani pugu, ke Deo eau afagaina. 65 Ke
Sakaraia ega e'a ipafe au'i keisa, ke i'ina laoga maina fouga kelogo au'i
ma'oai epo'iai Deo kapa'ina ekapaisa auga mani'ina kepa'aua. Ke Iudea
ago fofouga iku afugai keagu au'i ma'oai kapa'ina kemia au'i ma'oai fou'i
keifani'i aefuafua. 66 Ke papiau ma'oai imoi ega'ina Deo ima alogai eagu
auga keisa, ke ega'ina fouga alo'iai eka. Ke ifo'i mo epo'iai keifa keinaka,
"Imoi i'ina auga muni ala agemia oma auga oko alalogo," keoma.

Sakaraia Profeta Koa I'opoga Enini'ani

67 Ioane ama Sakaraia mala emame'a enini'ani pugu aisama, Deo ega
Spiritu alo epogu, Deo eau afagaina, ke profeta koa i'opoga iina eifa oma:
68 "Lopia Israel papiau'i e'i Deo ega papiau eopolani'i emai e'i ou au'i
ee'iai epapealai'i, kania'i eagamauga.
Ega puo i'a Isa amaau afagaina.
69 Isa ega pinauga ikapa auga, kin Davide okogai au aga'o ekinaga
eulaisa.
Ega'ina auga, Au Akaiki'a,[d] i'a kania'a Isagamauga auga.
70 Ega'ina auga ufainagai isa ega profeta alo'i elolofa au'i ake'iai
eifafoua auga i'opoga mo emia.
71 Ega'ina iifaga auga Isa Mesaia ageulaisa,
i'a a'a ou au'i ani'a akeani au'i e'i isapu papagai aagu auga ee'iai
agepapealai'a eoma.
72 Deo ufainagai i'a ufu'a apa'a gua'i eaniia, ke fou pako'a nini'anina
kapula ipauma kai aga'o laagai afaeaopagai auga ekapaisa. Ke
pako'a nini'anina kapula ega'ina auga Deo maagai lolofaga ipauma.

---

[d] **1:69** Grik malagai, 'pa'o'. Pa'o auga kapula fouga eifania.

Ega'ina auga Deo eopolaga puo iina ekapa oma.
73 Ega'ina auga, Deo i'a apa'a Abraham auni'i kepako'ania keifa
kapulania auga.
74-75 I'ina iifaga ko'a ipauma! Deo anina eani i'a a'a ou au'i akeafi
apalani'a auga mani'ina falapa'aua, ke Isa faugai fapinauga, ke
faau afagaina eoma.
Ega kainai Isa i'a a'a ou au'i ima'iai epapealai'a.
Ke Isa anina eani auga, aufa kina i'a Isa aau afagaina ke faugai
apinauga alogai, alo'a ko'agai laomai apala'i faumakalaini'i, ke
maagai alo lolofa, ke alo opai au'a famia eoma.
Ega kainai Deo pako'a nini'anina kapula ipauma ekapaisa.
76 Ke oi Ioane gau aumu, papiau oi akeifanio Deo Au Akaiki'a, ufai
au'oniai eague Auga ega profeta akeoma.
Gome oi Lopia Mesaia agogai aloufai alolao ega keaga alopakaisa.
77 Ke keaga alopakaisa alogai Deo ega papiau, Deo isa e'i laomai
apala'i ala age'agegeai oma'i,
ke kania'i ala ageagamau oma auga alopalogoni'i.
78-79 Iifa gome i'a uminagai aagu Deo alalogo felo, ke a'a laomai apala
ipauma emokai'a puo amae koa i'opoga.
Kai Deo ega'ina auga anina aeani, gagao keagagai gapapeai'a, i'a
fou gagaoai faagu eoma.
Ega kainai Deo kapa ma'oai ekapai'i auga, ega guani ke ega gafegafe
akaiki'a epakinai'a.
I'ina auga, kina egefau eaea koa i'opoga ufai ageake agegefai'a,"
eoma.
80 Sakaraia iina eifa oma afegai, inipo epea kainai gauga Ioane Deo ega
Spirituai euki eminifa'a. Ke eminifa'a afegai, elao ago maininai eagu mo
elao ega pinauga kina ekainia kai, Israel papiau'i ago'iai eapafoki.

Iesu Emauni Fouga
(Mateo 1:18-25)

2 1 Ioane Baptista aemauni koa kai, Roma ago fofouga e'ima lopia
fa'aga aka Augustus iifa eulaisa Roma kamanina papagai keagu au'i
fofougai census fekekapa eoma. 2 Census ega'ina auga kafana Kurinius
Siria ago e'ima kinagai e'ina emia. 3 Ke Iesu ega mauni kina ekaialiali
alogai, census ega'ina Siria ke Iudea ago'i fofouga alogai emia. Ega puo
papiau ma'oai aga'o aga'o kelao e'i mauni afugai aka'i fekepapua keoma.
4 Iosepa ega mauni afuga auga Davide okogai kemai au'i afu'i puo,
Kalilea agogai Nasareta taonina epua'afuga, Iudea agogai Beteleme,
Davide ega taoni keoma auga taonina elao. 5 Ega aisama Maria isa auni'i
keifa ko'ania fekeamage keoma auga einae kai, fou aka'i fekepapua
keoma puo, kelao Beteleme taonina. 6-7 Ega aisama Maria imoi

agepamauga auga kina ekainia. Kai feufeu e'ai ma'oai kepogu puo, e'a
aga'ogai fekefeu auga aekainia. Ega puo kelao iku e'ele aga'o inegai sipi
ke polomakau kepaaniani'i afugai keagu. Egae imoi fa'aniauga maguaega
epamauga, ke tiapuai emokaisa, fafaoai epakauka.

Agelo Ke Sipi I'ima Au'i Fou

8 Iesu emauni gapinai, sipi i'ima au'i isa'i Beteleme taonina afegai,
kainagai sipi keanimai afugai keagu e'i sipi ke'ima'i. 9 Ega'ina alogai
fiakoa mo Lopia ega agelo aga'o eapakina peni'i, ke Deo ega eaea akaiki'a
ipauma eailofe'i. Ega aisama sipi i'ima au'i kemani'i alogaina. 10 Kai
agelo isa epaini'i einaka, "Lau iifa faunina ipauma papiau ma'oai alo'i
agepagama alogaina auga iifaga lamaiseina. Ega puo folomani'i. 11 Pau
oi epomiai Betelemeai, Davide ega taoniai kaniami Isagamauga Auga
emauni. Isa Lopia, ke Mesaia[e] auga. 12 Oi agolao aisama, imoi aga'o
tiapuai kemokaisa fafaoai kepakauka agoisa. Ega'ina agoisa aisama,
fologo lau kapa'ina laifania auga ko'a fooma," eoma.
13 Agelo ega'ina eifania efua aisama, fiakoa mo ufa agelo'i ealogai
alogaina kemai keapakina, agelo ega'ina fou Deo keau afagaina keifi
keinaka,
14 "Deo au'oniai ufai eague auga, Au Akaiki'a Ipauma apamia, ke
aagoai Deo papiau ani'i eani au'i gagao epeni'i,"
keoma.
15 Agelo keifi afegai, kemue ufa kelao. Ega aisama sipi i'ima au'i ifo'i
mo epo'iai keifa keinaka, "Amalao Beteleme taoninai Lopia ega agelo
kapa'ina emia maa'aisai eifania auga amaisa," keoma.
16 Ega puo fiakoa mo kelao Maria Iosepa auni'i, ke imoi fafaoai ekauka
auga afuga kekapunia kelao kekapulaisa. 17 Ke imoi keisa aisama, agelo
imoi ega'ina fouga ala eifa oma auga, Iosepa Maria auni'i, ke papiau isa'i
isa fou kemai au'i maa'iai keifania kepalogoni'i. 18 Papiau ma'oai sipi
i'ima au'i i'ina iifaga keifania a'o kelogonia aisama, kekauai alogaina
keopofua. 19 Kai Maria auga ega'ina iifa'i ma'oai kapa'ina keifani'i au'i,
alogai mo keka eopolani'i aefuafua. 20 Sipi i'ima au'i imoi keisa afegai
kemue. Ega'ina alogai agelo kapa'ina eifani'i au'i ma'oai i'opo'i mo kemia
keisa'i puo, Deo Au Akaiki'a kepamia keau afagaina kelaoaina.

Imoi Iesu Deo Ega E'a Kelaoaina

21 Imoi ega'ina emauni kina imagea oiso aisama, Iudea papiau'i e'i
kagakaga kainai, au maguae'i faaga iifalaina gouga kina emai ekainia
aisama, imoi faagagai ega'ina gouga kekapaisa. Ke Maria guagai imoi

---

[e] **2:11** Hibru malagai, 'Mesaia' ke Grik malagai 'Kristo.' I'ina iifaga auga 'Deo ekinaga, oiliai kania ke'efa Auga.'

aegama koa kai, agelo imoi aka epeniia auga kepeniia kepafaala Iesu keoma.

22 Maria imoi epamauga emegomego puo, Iudea papiau'i e'i kagakaga kainai, kina pika koa i'opoga Deo maagai alo eofu. Ke alo ofuga efua kina afegai, Moses ega iifa kainai Maria Iosepa auni'i imoi keafiia Deo ega e'a kelao, Deo fekepalao penia keoma. Ega kainai imoi keafiia Ierusaleme taonina kelao, ke Deo ega e'ai sakedote ee'i kelao, imoi Deo kepalao penia. 23 Deo ega iifa Moses epeniia auga epo'iai aga'o auga iina epapua oma: 'Imoi maguae'i fa'aniau'i au'i, Lopia Deo fekepalao penia, Isa apuga fekemia,'[f] eoma. Ega kainai Maria Iosepa auni'i ega kekapa oma. 24 Ke Moses ega iifa kainai, Maria faugai inei auni'i koofi koa i'opo'i, o inei e'ele'i auni'i[g] fekeafi'i fekelao sakedote fekepeni'i eoma. Ega kainai Maria Iosepa auni'i inei keafii'i kelao sakedote kepenii'i. Ke sakedote Maria faugai inei ega'ina Deo kepa'a penia.

25 Kai ega'ina kekapai'i kinagai, Ierusaleme taoninai au aga'o aka Simion eagu. Isa auga Deo maagai alo opaina, ke alo ko'agai Deo ega iifa muninai epea. Isa Deo Israel papiau'i agepalagaini'i, kania'i ageagamauga auga kina e'imaisa, ke Deo ega Spiritu isafa isa alogai eagu. 26 Deo ega Spiritu isa afaemae ageagu agelao Lopia Deo ega Mesaia ageisa afegai kai, agemae auga epalogo. 27 Ke Deo ega Spiritu isa epapea elao Deo ega e'a alogai ekoko. Ega aisama Moses ega iifa kagakagagai, imoi Iesu faugai kapa'ina fekekapa keoma auga kainai, ina ama isa keafiia Deo ega e'ai kekokoaina. 28 Ega aisama Simion elao imagai imoi eafiia kai Deo eau afagaina einaka:

29 Lopia Deo Akaiki'a Aumu, oi emu pako'a iifaga lokapaisa auga pau
ko'a mo emia.
Pau oi emu pinauga au, emu gagaoai alamae.
30 Gome oi papiau kania'i aloagamauga auga, pau lau ifou maauai
laisa.
31 Ega'ina auga papiau ma'oai ago'iai lokapaisa puo, muni ma'oai
akelogo.
32 Ega'ina auga isa Iudea papiau'i laa'i au'i ee'iai eaea agemia,
Oi emu logo agepalogoni'i.
Ke Israel papiau'i epo'iai papiau kania'i isagamauga auga emauni
puo,
Israel papiau'i aka'i akaiki'a agemia eoma.

33 Imoi ina ama auni'i Simion imoi fouga ega eifa oma aina kelogonia aisama, kekauai alogaina keopofua. 34 Ke Simion Deo eau afagaina afegai, imoi ina ama ke imoi fou ee'iai Deo ega gafegafe akaiki'a iifaga epenii'i. Egae kai Simion imoi ina Maria epainia einaka, "Iifa gome, i'ina imoina

---

[f] **2:23** Exodus 13:2,12 [g] **2:24** Leviticus 12:8

Deo ega logoai ekinaga, Israel papiau'i ma'o isa puogai papiau akaiki'a'i
au'i e'ele'i akemia, ke e'ele'i au'i akaiki'a'i akemia. Ke ega'ina imoina
Deo eegai emai auga gouga agemia. Kai papiau isa eegai akeifa apala ke
akeumakalaina. 35 Ega'ina akekapa alogai, papiau gua'i opo'i fofougai isa
anina keani, o anina akeani auga agepafoki'i. Ke Maria, oi gaumu puo
papiau akeumakalaina aloisa aisama, aufalao aga'o ifani a'ifagai guafopa
keoga ekiekie koa i'opoga, oi alomu ega agekiekie oma, guamu agemou,”
eoma.
36 Ke imoi ega'ina ina ama fou Deo ega e'ai ega'ina kekapai'i alogai,
profeta papiega aga'o aka Ana isafa egae eagu. Isa auga Fanuel gauga,
Israel papiau'i e'i ikupu aga'o aka Aser keoma auga ikupugai emai. Isa
ufainagai eamage, ke akafa auni'i inipo imagea gua mo fou keagu kai
akafa emae. 37 Ega'ina afegai afuafu mo eagu elao pau eapao alogaina,
inipoga 84 emia.[h] Isa aufa kina gapi gani Deo ega e'ai mo eagu, eani
gopegope emegamega. 38 Isa imoi ega'ina ina ama fou Deo ega e'ai
keapaega kai eisa'i. Ega aisama ee'i elao Deo tenkiu epeniia. Egae kai
Deo Israel papiau'i e'i ou au'i ee'iai kania'i ageagamauga ke'ima au'i
ma'oai maa'iai imoi ega'ina fouga eifafoua.
39 Iosepa Maria auni'i kapa ma'oai Lopia Deo ega iifa kainai fekekapa
eoma auga pinauga kekapaisa efua aisama, kemue Kalilea ago, isa afu'i
Nasareta taonina kelao. 40 Imoi ega'ina euki eminifa'a, ekapula elaoaina.
Ega'ina alogai Deo ega ikifa alo epogu, ke ega gafegafe akaiki'a alogai
eka.

Imoi Iesu Deo Ega E'a Alogai

41 Imoi Iesu euki eminifa'a alogai, ina ama auni'i Iudea papiau'i e'i
miamia aga'o aka Pasover kina ekainia aisama, e'i kagakaga kainai aufa
inipoai Ierusaleme taonina kelao. 42 Ke Iesu inipoga 12 emia aisama,
miamia ega'ina puogai ina ama aufa inipoai kekapakapa koa i'opoga
Ierusaleme taonina kelao. Kai pau auga Iesu isafa fou kelao. 43 Ke miamia
ega'ina efua aisama, Iesu ina ama auni'i kemue afu'i kelao. Ega aisama
Iesu Ierusaleme taoninai eagu kai, isa ina ama auga akelogo. 44 Isa
keopolaga gau'i papiau ma'o ega'ina miamia puogai kemai au'i epo'iai
eapauka fou kemue kelao keoma. Ega puo akekapunia kai kina aga'o
epagai aisama, ke'ina aa'i aki'i ke ekefa'a'i fou epo'iai kekapunia. 45 Kai
gau'i akekapulaisa puo kekapunia kemue Ierusaleme taonina kelao. 46 Isa
Ierusaleme taonina kepua'afuga, kina oiso afegai kai, Deo ega e'a alogai
Iudea papiau'i e'i pamalele au'i fou keagu keisa. Ke isa kapa'ina keifania
auga a'o elogonia, ke isa isafa epa'ani peni'i. 47 Pamalele au'i isafa isa
kepa'ani penia. Ega aisama isa e'i iifa epamue, nini'ani ma'oai okogai

---

[h] **2:37** Kai papiau isa'i keopolaga isa inipo 84 alogai afuafu mo emia eagu keoma.

mo elaoaina puo, egae keagu aina kelogo au'i ma'oai keopofua kapa'ina
kegakapa auga akelogo. 48 Ke Iesu ina ama isa imoi e'ele kai, pamalele
au'i fou keagu kenini'ani auga keisa puo, kekauai alogaina. Ke ina elao
eifa einaka, "Oi inae loague kai oi amamu aunimai aopopo alogaina,
akapunio afu apafua. Oi lai eemaisai iina lokapa oma auga felo laa'i,"
eoma.
49 Kai Iesu epa'ani einaka, "Kapa puo lau okapuniau? Lau Amau eegai
lamai puo, lau Isa ega e'ai faagu auga alologo ma?" eoma 50 Kai isa
kapa'ina eifania auga, isa ina ama oko akelogo.
51 Egae kai Iesu ina ama fou kemue afu'i Nasareta taonina kelao. Ke
ina ama fou keagu alogai, kina ma'oai aina'i eafiia. Kai ina Maria Iesu
faagagai kapa ma'oai kegama au'i eafiapi'i alogai mo keka. 52 Ke inipo epea
kainai Iesu euki eminifa'a. Ega'ina alogai ega ikifa isafa euki aefuafua, ke
Deo ega gafegafe eafiia, ke papiau isafa isa anina keani alogaina.

Ioane Baptista E'ina Einogo
(Mateo 3:1-12; Mako 1:1-8; Ioane 1:19-28)

3 1 Inipo ma'o elao afegai, Roma kamanina e'ima lopia fa'aga aka
Tiberius, Roma ago ke Roma papagai keagu ago'i ma'oai e'imai'i. Isa
Roma agofa'a fofouga e'imaisa inipo 15 elao. Ega aisama Roma kamanina
papagai, Roma auga aka Pontio Pilato Iudea ago fofouga[i] kafanaga emia.
Kai isa Iudea ago ae'ima koa kai, kin Herod Iudea ago fofouga eaupea
pani epamia. Ke pau kin Herod gauga, aka isafa Herod auga Kalilea ago
e'imaisa. Ke isa akina Filip auga, Iturea ke Trakonitis fou ago'i e'imai'i, ke
au aga'o aka Lisanias auga Abilene ago e'imaisa. 2 Ega'ina kina'iai Iudea
au'i gua Anas ke Kaiafas auni'i sakedote lopia fa'a'i kemia Iudea papiau'i
ke'imai'i. Ega aisama Deo ega iifa Sakaraia gauga Ioane, ago maininai
eagu auga eake penia. 3 Ega kainai ago maini epua'afuga, Jordan agapuge
eegai keagu pagua'i ma'oai maa'iai e'ina Deo ega iifa eifafoua. Isa ega
nini'aniai papiau epaini'i e'i laomai apala'i kegaumakalaini'i, ega koa Deo
isa e'i laomai apala'i age'agegeaini'i, ke baptismo fekeafia eoma. 4 Ioane
ega koa ekapaisa auga ufainagai profeta Aisaea epapua Deo ega iifa
pukagai ekae koa i'opoga. Ega'ina iifaga iina epapua oma:

"Ago maininai aufalao aga'o eagaga einaka:
'Lopia faugai keaga amopakaisa amopa'opaina.
5 Deo laloa ma'oai agefufuni'i ake'i akepogu, ke iku e'ele'i, akaiki'a'i
ma'oai agepaake'i i'opo'i aga'omo akemia.
Keaga kefaefa au'i agepa'opaini'i, ke kelifu au'i agekapa felo'i.
6 Ega koa agofa'a fofouga papiau'i ma'oai aga'omo akemia, Deo papiau
kania'i ageagamauga auga akeisa.' " *Aisaea 40:3-5*

---

[i] **3:1** Luka 1:5 amoisa

7 Ioane papiau eʹi laomai apalaʹi fekeumakalainiʹi, ke baptismo fekeafia auga
inogoga epaʹaua alogai, papiau baptismo kegaafia keoma puo, maʹo kepealai
eega kemai. Ega aisama Ioane laʹafou papiauʹi epaini kapulaniʹi einaka, “Oi
laomai apalaʹi mo okapakapaʹi alomi aeponi kai, paukai baptismoai mo Deo
kaniami ageagamauga ooma ma? Kaisau oi maamiai eifa Deo ega guakupu
eegai agopiaukoko agekaina eoma? Oi ikifa aumi, kaapa apala ipauma gauga
koa iʹopomi! 8 Deo anina ageani koa aisama, iʹina kepoʹi ageafiʹi Abraham
gauga agepagamaʹi agekaina. Ega puo oi ifomi epomiai foloifa, ‘Lai Abraham
okogai amai aumai puo, Deo gauga aumai,’ folooma kakaua. Kai oi laomai
apalaʹi foumakalainiʹi auga gouga fokapa. Egaʹina auga au agaʹo euki puaga felo
eoge koa iʹopoga, oi isafa puami felo mo feoge, papiau agoʹiai laomai feloʹi mo
fokapaʹi. Egae kai oi Abraham okogai omai fooma. 9 Oi fologo Deo emi laomai
apalaʹi afa agepenimi auga, inaina au gagamugai efua ekae auga koa iʹopoga.
Ega puo au kapa puaga felo aeoge auga ageisaga loai ageiʹafoau,” eoma.
10 Papiau laʹafouai iʹina iifaga aʹo kelogonia aisama, Ioane kepaʹani
penia keinaka, “Ega koa aisama, lai kapaʹina fakapa looma?” keoma.
11 Ioane einaka, “Kaisau eegai tiapu iʹiuka auniʹi kekae aisama, agaʹo
feafia kaisau eegai laaʹi auga fepenia. Ke kaisau eegai foʹama ekae auga,
kaisau eegai foʹama laaʹi auga fepenia. Ega agokapa oma koa aisama emi
laomai feloʹi mo akemia,” eoma.
12 Egaʹina papiauʹi epoʹiai Roma kamanina papagai keagu tax papiau
imaʹiai keafia auʹi isafa baptismo kegaafia keoma puo, Ioane eega kemai.
Kemai aisama, Ioane kepaʹani penia keinaka, “Pamalele aumu! Lai
kapaʹina fakapa looma?” keoma.
13 Ioane iifa epamue einaka, “Papiau imaʹiai moni pika foafia keoma
auga mo foafia. Kai laaga foloafi aauga,” eoma.
14 Ke ifani auʹi[j] isaʹi isafa Ioane kepaʹani penia keinaka, “Lai isafa
kapaʹina fakapa looma?” keoma.
Ioane iifa epamue einaka, “Oi papiau folopaafiʹi ke folopamaniʹiniʹi eʹi
moni foloafia. Ke pifogeai papiau folopaagu fofouʹi. Kai emi pinauga afa
monina oafia auga mo foafia. Ke egaʹina mo alogama fopaʹaua,” eoma.
15 Papiau Ioane ega inogo auga isapuai einogo aʹo kelogonia aisama, Mesaia[k]
kaina kekai auga afiaʹamaga akaikiʹa emia. Ke ifoʹi aloʹiai keopolaga keifa
keinaka, “Mesaia agemai keoma auga inamoʹe ma?” keoma. 16 Ioane iʹina iifaga
elogo aisama, egaʹina papiauʹi maʹoai epainiʹi einaka, “Lau feisai baptismo
lapenimi. Iifa gome lau auga au eʹeleu. Kai muniuai agemai auga au akaikiʹa
ipauma, ega isapu lau eʹu isapu ekaʹegaina. Ega puo lau isa ega kamata ufe
mo ganinagai alagupuka afaekaina. Isa Deo ega Spirituai ke loai[l] baptismo
agepenimi. 17 Isa imagai poka ageafia laiti kepagopo afugai ageapa, laiti felo

---

[j] **3:14** Roma ifani auʹi koa iʹopoga laaʹi. [k] **3:15** Grik malagai ‘Kristo’ [l] **3:16** Loai baptismo agepenimi auga papiau eʹi laomai apalaʹi afa Deo agepeniʹi koa iʹopoga.

auga gaafia kai, apala auga gaoge me'e'i ageoma. Ega kainai laiti kepaogogonia afugai ageapa laiti agepagopo. Ke felo auga ageafia, laiti keogeoge afugai ageoge. Kai apala auga ageafia lo aealoalo logai ageafo'aua ageaga," eoma.
18 Ioane ega'ina mo aeifania kai, nini'ani ma'o i'oi'i i'oi'iai papiau
magogo'i eauniia. Ke iifa faunina Deo papiau e'i laomai apala'i
age'agegeaini'i auga fouga maa'iai eifafoua. 19 Kai Herod Kalilea ago
e'ima auga akina akafa aka Herodias eakafania, ke laomai apala'i
ipauma'i isafa ma'o ekapa'i puo, Ioane isa efinaisa ke epaini kapulania.
20 Ega aisama Herod Ioane epatipulania. Isa laomai apala'i ma'o ekapai'i.
Ega mo aeoma kai Ioane isafa epatipulania puo, laomai apala'i ega'ina
laa'iai, laomai apala aga'o eogeaua pugu.

Iesu Baptismo Eafiia
(Mateo 3:13-17; Mako 1:9-11)

21 Herod Ioane aepatipulania koa kai, papiau ma'oai Ioane eega kelao
baptismo epenii'i. Ega aisama Iesu isafa elao baptismo eafiia. Ega'ina
alogai Iesu emegamega aisama, ufa eagalai. 22 Ke Deo ega Spiritu koofi
imaaugai Iesu eake penia. Ega aisama Deo ufai eifa opu einaka, "Oi Lau
Gau animu laani alogaina aumu. Oi eemuai alou egama alogaina," eoma.
23 Iesu inipoga 30 koa i'opoga alogai, baptismo eafiia ke e'ina ega pinauga
ekapaisa.

Iesu Ufuga Apa E'i Mauni Ninina
(Mateo 1:1-17)

Iesu ega mauni ninina iina eka oma. Iesu ama auga Iosepa puo, papiau
isa Iosepa gauga keoma.
Ke Iosepa ama auga Heli. 24 Heli ama auga Mathat.
Mathat ama auga Lefi. Lefi ama auga Melki.
Melki ama auga Jannai. Jannai ama auga Iosepa.
25 Iosepa ama auga Matatias. Matatias ama auga Amos.
Amos ama auga Nahum. Nahum ama auga Esli.
Esli ama auga Nakai. 26 Nakai ama auga Maat.
Maat ama auga Matatias. Matatias ama auga Semein.
Semein ama auga Josek. Josek ama auga Joda.
27 Joda ama auga Joanan. Joanan ama auga Resa.
Resa ama auga Serubabel. Serubabel ama auga Sealtiel.
Sealtiel ama auga Neri. 28 Neri ama auga Melki.
Melki ama auga Adi. Adi ama auga Kosam.
Kosam ama auga Elmadam. Elmadam ama auga Er.
29 Er ama auga Josua. Josua ama auga Elieser.
Elieser ama auga Jorim. Jorim ama auga Mathat.
Mathat ama auga Lefi. 30 Lefi ama auga Simion.

Simion ama auga Juda. Juda ama auga Iosepa.
Iosepa ama auga Jonam. Jonam ama auga Eliakim.
31 Eliakim ama auga Melea. Melea ama auga Mena.
Mena ama auga Matata. Matata ama auga Nathan.
Nathan ama auga Davide. 32 Davide ama auga Jese.
Jese ama auga Obed. Obed ama auga Boas.
Boas ama auga Salmon. Salmon ama auga Nason.
33 Nason ama auga Aminadab. Aminadab ama auga Ram.
Ram ama auga Hesron. Hesron ama auga Peres.
Peres ama auga Juda. 34 Juda ama auga Iakobo.
Iakobo ama auga Aisak. Aisak ama auga Abraham.
Abraham ama auga Tera. Tera ama auga Nahor.
35 Nahor ama auga Seruk. Seruk ama auga Reu.
Reu ama auga Pelek. Pelek ama auga Eber.
Eber ama auga Sela. 36 Sela ama auga Kainan.
Kainan ama auga Arfaksad. Arfaksad ama auga Sem.
Sem ama auga Noa. Noa ama auga Lamek.
37 Lamek ama auga Medusela. Medusela ama auga Enok.
Enok ama auga Jared. Jared ama auga Mahalalil.
Mahalalil ama auga Kenan. 38 Kenan ama auga Enos.
Enos ama auga Set. Set ama auga Adamo.
Ke Deo Adamo epagama.

Satani Iesu E'opoisa
(Mateo 4:1-11; Mako 1:12-13)

4 1 Kai Iesu ae'ina ega pinauga aekapa koa kai Jordan agapugegai
baptismo eafiia. Ega'ina alogai Deo ega Spiritu alo epogu. Egae
kai Jordan epua'afuga emue afuga Kalilea ago elao. Elao alogai Deo ega
Spiritu epapea elao ago maininai ekoko. 2 Ke kina 40 alogai kapa aga'o
aeania kai, Deo ega Spiritu isa e'imaisa epapea. Ega'ina kina'iai Satani
isafa isa e'opoisa. Kina 40 efua aisama, inaega ekimu alogaina.
3 Ega aisama Satani Iesu e'opoisa pugu eifa einaka, “Oi Deo Gauga koa
aisama, i'ina kepo mopaina palafa gamia,” eoma.
4 Kai Iesu einaka, “Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma: ‘Papiau
aumauni palafa ifogamo akeania akeagu afaekaina.’[m] Kai Deo isafa anina
fekeani, ke ega iifa kainai fekeagu,” eoma.
5 Ke Satani Iesu eafiia e'agauaina afu aga'o au'oniai, ke fiakoa mo
agofa'a fofouga epakina. 6 Egae kai epainia einaka, “Lau i'ina agofa'a
isapuga ma'oai ke kapa felo'i ma'oai i'ina agofa'agai kekae au'i isafa oi
alapenio apumu akemia. Gome i'ina agofa'a fofouga lau kepeniiau la'ima.

---

[m] **4:4** Deuteronomy 8:3

Ke lau kaisau anina laani auga alapenia agekaina. 7 Ega puo oi lau ainau
aloafia ke aloau afagainiau koa aisama, i'ina kapa'i ma'oai oi apumu
akemia," eoma.
8 Kai Iesu einaka, "Deo ega iifa pukagai isafa iina kepapua oma: 'Emu
Lopia Deo ifogamo foau afagaina, ke Isa mo ega pinauga fokapa,' "[n]
eoma.
9 Egae kai Satani Iesu eafiia pugu Ierusaleme taonina elaoaina. Egae
Deo ega e'a ofaofa kua onina ipaumagai auni'i keapa kai epainia einaka,
"Oi Deo Gauga koa aisama, i'ina afugai mogopolai moake. 10 Gome Deo
ega iifa pukagai iina kepapua oma:
" 'Isa oi faumuai ega agelo ageifa kapula peni'i ake'ima feloiso.
11 Ke agelo ima'iai oi akeafiakaeiso,
ega koa ifemu kepoai afolo'anina,' "
eoma. *Sam 91:11-12*
12 Kai Iesu einaka, "Deo ega iifa pukagai isafa iina kepapua oma: 'Oi
emu Lopia Deo folo'opo,' "[o] eoma.
13 Satani ega'ina mo aekapai'i kai, i'opo i'oi'i i'oi'iai Iesu e'opoisa kai
aekainia. Ega aisama Satani Iesu epua'afuga, kina felo aga'ogai kai fe'opo
pugu eoma.

Nasareta Taonina Papiau'i Iesu Keumakalaina
(Mateo 4:12-17; 13:53-58; Mako 1:14-15; 6:1-6)

14 Ega'ina afegai Iesu Deo ega Spiritu isapuga alo epogu, ago maini
epua'afuga emue Kalilea ago elao. Egae isa e'ina ega pinauga ekapaisa. Ega
aisama isa e'ina epinauga paguaga eegai, Kalilea ago pagua'i ma'oai alo'iai
isa fouga efoufa'a. 15 Ke Iudea e'i la'afou afugai ekoko epamalele. Ega
aisama papiau ma'oai aina kelogo au'i isa au akaiki'a kepamia keifagaina.
16 Kai Iesu ega pinauga ekapaisa alogai elao Nasareta taonina, efa'a
afugai ekoko. Ke Iudea papiau'i Deo keau afagaina kinagai ekapakapa
koa i'opoga elao Iudea e'i la'afou afugai ekoko. Egae Iudea papiau'i e'i
kagakaga kainai, Deo ega iifa puka gakuapina eoma puo e'ue eapa. 17 Ega
aisama ega'ina afugai kepipalagai au'i aga'o profeta Aisaea Deo ega iifa
epapua puka ipaofe auga eafiia epeniia. Egae kai Iesu puka ipaofe eafiia
epagufa epaeisakaea. Ke Deo ega iifa Aisaea iina epapua oma auga eisa
ekuapinia:
18-19 "Lopia ega Spiritu eake peniau, gome isa lau isapu epeniiau.[p]
Ega koa iifa faunina ulalu au'i maa'iai faifafoua eoma.
Ke eulaisau ketipula au'i akepealai auga, ke maakimi'i au'i maa'i
felo agemia auga faifafoua eoma.

---

[n] **4:8** Deuteronomy 6:13 [o] **4:12** Deuteronomy 6:16 [p] **4:18-19** Grik malagai 'oiliai kaniau e'efaisa'

Ke laomai apala'i ma'oai emokai'i au'i akepealai auga, ke Deo inipo
kapagai ega gafegafe agepeni'i auga isafa faifafoua eoma." *Aisaea 61:1-2*

20 Iesu ega'ina iifaga ekuapinia efua aisama, puka eofeisa ke pipalagai
auga epenimue pugu. Ke Iudea e'i kagakaga kainai gapamalele eoma puo,
elao kepamalele afugai eagukipo. Ega aisama papiau la'afou alogai keagu
au'i ma'oai maa'i alo ipaumagai Iesu keisa. 21 Ke Iesu e'ina papiau epaini'i
einaka, "Pau kapa'ina lakuapinia a'o ologonia auga, lau faagauai ko'a
emia efua," eoma.

22 Ega aisama papiau ma'oai Iesu akegai Deo ega gafegafe fouga epealai
eifania auga kelogo. Ega puo kekauai alogaina keopofua, ke keifa felo penia.
Kai isa Iosepa gauga auga kelogo aisama, fiakoa mo keifa keinaka, "I'ina auga
Iosepa gauga laa'i ma? Iifa gome isa Iosepa gauga ipauma!" keoma.

23 Iesu ega'ina papiau'i mirakulo mo fekeisa keoma auga eisa puo
epaini'i einaka, "Oi i'ina iifaga ologo felo: Toketa, lai mopafeloimai
alooma koa aisama, oi ifomu fopafelo kakauiso. Iifa gome maamiai
laifania. Oi ega onini'ani oma koa i'opoga, pau lau eeuai iina oifa oma:
Kapenaum taoninai kapa'ina mo lokapai'i fou'i alogo au'i, pau oi emu
paguai mokapa amaisa ooma," eoma.

24 Iesu eifa pugu einaka, "Ko'a ipauma mo maamiai laifania. Profeta epo'iai
kai aga'o ifo ega paguai akepako'ania puo afakeifa koko. 25 Deo ega iifa
pukagai isonioni ko'a'i mo kemia au'i maamiai alaifani'i. Ufainagai profeta
Elaija eagu kina'iai, inipo oiso ke gafa imagea alogai, Deo ufa ekupunia puo,
imu aga'omo ganinagai aeake. Ega kainai Israel ago fofougai magea akaiki'a
emia. Ega'ina alogai afuafu ma'o isafa egae keagu. 26 Kai Deo Elaija aeulaisa
Israel papiau'i ee'i aelao aepalagaini'i. Kai eulaisa Israel papiau'i laa'i au'i
afu'i, Sidoni agogai Sarefat taoninai afuafu aga'o egae eagu auga eega elao
epalagaina. 27 Egae kai profeta i'oina aga'o aka Elisa eagu kina'iai, Israel
agogai papiau ma'o molumolu isafaga keafiia keagu. Kai Deo Elisa Israel
papiau'i ee'iai aeulaisa kai aga'o aepafelo. Kai Deo isa eulaisa Israel papiau'i
laa'i au'i afu'i Siria ago elao, ifani lopiaga aka Naaman, molumolu isafaga
eafia auga epafelo," eoma.

28 La'afouai papiau keagu au'i ma'oai Iesu Deo agogai Israel papiau'i
laa'i au'i aka'i eafiakae kai, isa auga aka'i epaake alogaina puo gua'i
ekupu alogaina. 29 Ega puo ke'uegekae Iesu la'afou ega'ina alogai keafiia
kela'alaisa. Ke kelaoainia mo iku e'elegai, Nasareta taonina afegai
kegaafia laloai kegapiulaisa gamae keoma. 30 Kai Iesu ega'ina la'afouga
papiau'i epo'iai epeauka epealai elao.

Iesu Tiapolo Apala Epapealaisa
(Mako 1:21-28)

31 Ega'ina afegai Iesu Nasareta taonina ikuai auga epua'afuga eake
elao Kalilea agogai Kapenaum taoninai ekoko. Egae Iudea papiau'i Deo

keau afagaina kina'iai, elao la'afou afugai ekoko papiau epamaleleni'i
pugu. 32 Ega'ina alogai papiau Iesu kapa'ina eifani'i auga isapuga ipauma
gamuga keoponia puo, ega pamalele eegai kekauai alogaina keopofua.
33 Ke Iesu ega'ina la'afougai epamalele alogai, au aga'o alogai tiapolo
apala[q] eagu auga aiso gomegai eagaga einaka: 34 "Ei! Iesu Nasareta aumu!
Lau ke tiapolo ma'oai alogo oi auga Alo Lolofa ipauma aumu, Deo eegai
lomai. Kapa puo iina lomai? Kapa'ina lai eemaisai mokapa looma? Oi lai
moauokaimai ma looma?" eoma.
35 Kai Iesu ega'ina auga alogai tiapolo eagu auga efinaisa einaka,
"Komo mooma! Au ega'ina alogai mopealai," eoma. Ega aisama papiau
ma'oai ago'iai tiapolo ega'ina auga eafiia afuai efounia kai alogai epealai.
Kai ega'ina auga faaga aga'o aepalifua.
36 Papiau ma'oai kapa'ina emia keisa aisama, kekauai alogai keopofua,
ifo'i mo epo'iai keifa keinaka, "Isa isapu ipauma, ke kapula ipauma auga!
Isa tiapolo eifa kapula peni'i aisama, aina keafia papiau alo'iai kepealai.
Iifa gome isa ega nini'ani kapula ipauma!" keoma. 37 Iesu ega'ina ekapaisa
auga fouga Kapenaum taonina eegai pagua'i ma'oai alo'iai epea efoufa'a.

Iesu Papiau Ma'o Epafelo'i
(Mateo 8:14-17; Mako 1:29-39)

38 Iesu tiapolo epapealaisa afegai, Iudea papiau'i e'i la'afou afuga
epua'afuga. Ke ega'ina kinagai mo elao au aga'o aka Saimon ega e'ai
ekoko. Egae Saimon gafa papiega auama isafaga akaiki'a eafiia puo, faaga
ekiekie alogaina. Ega aisama Iesu kepalogo kepainia gapafelo keoma.
39 Ega puo Iesu Saimon gafa eega elao, mape kaina eapa, eaisopu penia
kai ega isapuai isafa ega'ina efinaisa gapealai eoma. Ega aisama ega'ina
isafaga papie epua'afuga. Ke fiakoa mo papie e'uegekae fo'ama egakunia
Iesu fou keagu au'i epenii'i.
40 Iesu ega'ina ekapai'i auga papiau ma'o kelogo. Kai ega'ina kina auga,
Iudea papiau'i Deo keau afagaina kina puo, Iudea papiau'i keifa apua,
kinai fakepea aisoge agoma fakelao keoma. Ega puo keagu egapigapi kina
eake aisama, papiau isafa i'oi'i i'oi'i keafia au'i ma'oai kemaiseini'i Iesu
eegai. Ega aisama Iesu papiau aga'o aga'o kania'iai ima eogeaua epafelo'i.
41 Ke Iesu papiau ma'o alo'iai tiapolo keagu au'i isafa epafelo'i. Kai ega'ina
alogai tiapolo papiau alo'iai keagu au'i Iesu Mesaia auga kelogo puo,
kepealai aisama keagaga keinaka, "Oi Deo Gauga!" keoma. Kai Iesu isa
Mesaia auga papiau akelogo aisama, ega pinauga afaekapa felo eoma puo
tiapolo efinai'i, aelogoaini'i akenini'ani pugu.
42 Ke egani aisama Iesu gamegamega eoma puo taoni afe, afu oapuga
elao. Ega'ina alogai papiau isa kekapunia. Ke kemai isa emegamega afugai

---

[q] **4:33** Grik malagai, 'ofu tiapolo'

aisama, kegoi penia faepua'afuni'i keoma. 43 Kai Iesu eifa einaka, “Deo
anina eani taoni i'oi'i isafa falao, egae iifa faunina Isa ega agofa'a fouga
fainogonia eoma. Ega kainai eulaisau lamai puo alalao paisa,” eoma.
44 Iesu eifania koa i'opoga, ekailai Iudea ago fofouga epeai'i. Ega'ina
alogai Iudea papiau'i e'i la'afou afu'iai ekoko einogo efai elaoaina.

Iesu Imoi Ekina kakau'i Au'i
(Mateo 4:18-22; Mako 1:16-20; Ioane 1:40-42)

5 1 Ega'ina afegai kina aga'ogai Iesu Kenesaret a'uga keoma auga[r]
foegai eapa einogo. Ega aisama papiau ma'o la'afouai Iesu keapa
lofe, Deo ega iifa eifania auga aina kegalogo keoma puo, kepikoni kepi'ifu
Iesu eega kelao. 2 Ega'ina alogai Iesu inoino gaaga'i auni'i foeai kela'au'i
kai, inoino au'i auga feisai keapa e'i inoino fe'i'i keikui'i eisa'i. 3 Ega
aisama elao au aka Saimon keoma auga ega gaagai e'agaukae eapa. Ke
Saimon epainia gaaga ekonilaisa afa'agamo fei inaega koa elao. Egae kai
gaagai eagukipo kai papiau einogoni'i ke epamaleleni'i.
4 Ke Iesu enini'ani efua aisama, Saimon epainia einaka, “Emu pinauga
au'i fou gaaga amopapealaisa moaina alao kai, fe'i amooge ma'a
amoafi'i,” eoma.
5 Kai Saimon iifa epamue einaka, “Au akaiki'a aumu, lai apinauga
alogai gapiai ainoino gani kai kapa aga'o alaafia. Kai oi loifa kainai fe'i
agaoge,” eoma.
6 Ke kelao inafa'ai aisama, Iesu eifania koa i'opoga mo kekapaisa, fe'i
keogeisa. Ega aisama ma'a ealogai alogaina fe'iai keofa. Ega'ina alogai
fe'i kegala'aua keoma aisama, fe'i ufe'i ke'ina kemou. 7 Ega puo isa gaaga
i'oina aga'o papiau'i fou kepinapinauga au'i kemai kegapalagaini'i auga
gouga kekapaisa. Ke ega'ina papiau'i kemai kepalagaini'i fou fe'i kela'aua
aisama, gaaga auni'i kai'ialao ake'i epogu. Ega puo gaaga auni'i kai'ialao
mo ke'ina kefufu.
8 Saimon, Peto keoma auga Iesu ega iifai mo ma'a ma'o keafii'i auga
eisa aisama, ekauai emani'i alogaina. Ke Iesu agogai a'isaai eomukipo kai
eifa einaka, “Lopia, lau laomai apala ikapa au: Mopua'afuniau molao!”
eoma. 9 Gome isa ega pipalagai au'i fou ma'a ma'o keafii'i auga keisa
kekauai kemani'i alogaina. 10 Ke Sebedi gauga James Ioane auni'i Peto fou
kepinapinauga au'i isafa kekauai kemani'i alogaina.
Ega aisama Iesu Saimon epainia einaka, “Folomani'i. Oi ma'a
lopaoa koa i'opoga, pau ke kina ma'o alogai papiau ma'o aloafi'i eeu
alomaiseini'i,” eoma. 11 Ega aisama Peto, ke fou kepinapinauga keinoino
au'i isafa e'i gaaga foeai kela'au'i afegai, kapa ma'oai kepua'afuni'i, Iesu
muninai kepea.

---

[r] **5:1** Papiau isa'i auga ‘Kalilea a'uga’ keoma.

Iesu Molumolu Auga Epafelo
(Mateo 8:1-4; Mako 1:40-45)

12 Ega'ina afegai Iesu taoni aga'ogai eagu aisama, au molumolu isafaga
eafia auga aga'o isa eega emai. Ke emai Iesu eisa aisama, e'ualai a'isai
eomukipo kai egoinia einaka, “Lopia, oi lau mopafeloisau alooma koa
aisama, alopafeloisau,” eoma.
13 Ega puo Iesu ima ekalaisa elao au faagagai eafiau kai eifa einaka,
“Lau lalogo oi mapafeloiso laoma. Ega puo felomu momia,” eoma.
Iesu ega'ina eifania aisama, fiakoa mo molumolu isafaga ega'ina auga
epua'afuga, faaga felo emia.
14 Egae kai Iesu au ega'ina eifa kapula penia einaka, “Oi faagamuai
kapa'ina emia auga kai aga'o maagai foloifania. Kai opainai folao
sakedote ee'iai faagamu fopakina'i. Isa oi faagamu felo emia auga fekeisa,
ke papiau maa'iai fekeifafoua. Egae kai oi faagamu efelo auga laoga
maina Moses ega iifa kainai fokapa, a'o Deo fopa'a penia,” eoma.
15 Iesu au ega'ina epainia kai aga'o maagai faeifania eoma mo
ganinagai, au epafelo auga fouga afu ma'oai epea efoufa'a papiau ma'o
kelogo. Ega kainai papiau ma'o la'afouai Iesu ega inogo a'o fekelogo, ke
isafa au'i fepafelo'i keoma puo eega kemai. 16 Kai kina isa'iai ekapakapa
koa i'opoga, gamegamega eoma puo, ega'ina papiau'i epua'afuni'i afu
oapuga elao emegamega.

Iesu Au Faaga Fofouga Emelo Auga Epafelo
(Mateo 9:1-8; Mako 2:1-12)

17 Kina aga'ogai Iesu e'a aga'o alogai eagu papiau epamaleleni'i. Ega'ina
alogai Kalilea ke Iudea ago pagua'i ma'oai, ke Ierusaleme taoninai Faliseo
ikupuga au'i, ke Moses ega iifa pamalelega au'i kemai Iesu epamelele
aina kelogonia. Ega aisama Lopia Deo ega Isapu akaiki'a Iesu epeniia
isafa papiau'i epafelo'i. 18 Ega'ina alogai au isa'i au aga'o faaga fofouga
emelo auga koko'eai kepuaisa kemai e'a alogai kegakokoaina Iesu agogai
kegapakala auga keagaga kekapunia. 19 Kai papiau ma'o kekaigugu puo,
ala fekekokoai oma auga keagaga aga'o akeisa. Ega puo e'a ofaofagai
ke'agaukae kai, ine aga'o kekapaisa. Ke koko'e kua ufeai kegopeapi'i kai,
ega'ina inegai melo auga la'afou ipuainagai Iesu ago ipaumagai kepaake
eka.
20 Iesu ega'ina papiau'i ma'oai isa au ega'ina agepafelo auga alo'i
ko'agai kepako'ania eisa puo, melo auga epainia einaka, “Ekefa'au, lau oi
emu laomai apala'i la'agegeaini'i,” eoma.
21 Iesu ega eifa oma aisama, Faliseo au'i ke Moses ega iifa pamalelega
au'i, egae keagu au'i ifo'i epo'iai ke'ina opola'i kekapunia ke keifa
keinaka, “Kai aga'o papiau e'i laomai apala'i age'agegeaini'i afaekaina.

Deo mo papiau e'i laomai apala'i age'agegeaini'i agekaina. I'ina au kapa kai Deo koa i'opoga papiau e'i laomai apala'i e'agegeaini'i eoma? Iifa gome, isa Deo eegai eifa apala," keoma.

22 Iesu ega'ina papiau'i kapa'ina keopolaga ke keifania auga elogo puo epa'ani peni'i einaka, "Kapa puo oi alomiai Deo mo papiau e'i laomai apala'i age'agegeaini'i, ke agekapa felo'i auga oopolaga? 23 Nini'ani auni'i epo'iai kapa auga mame'a foifania ooma: Emu laomai apala'i la'agegeaini'i, o mo'ue emu ile moafia molao? Oi oopolaga lau ega'ina auga ega laomai apala'i la'agegeaini'i auga agoisa afaekaina ooma puo, nini'ani mame'a mo laifania ooma? 24 Kai lau Papiau Aumauni Gauga, iifa gome agofa'ai papiau e'i laomai apala'i fa'agegeaini'i, ke fapafelo'i isapuga kapa aga'o agomiai agoisa agekaina auga alakapa alapalogonimi," eoma. Egae kai Iesu melo auga epainia einaka, "Lau lapainio, oi lofelo efua mo'ue emu koko'e moafia emu e'a molao," eoma. 25 Ega aisama au ega'ina fiakoa mo papiau ago'iai e'ue, ekauau koko'ega eafiia, efelo alogama epa'aua, Deo eau afagaina elaoaina, elao mo ega e'a. 26 Egae keagu papiau'i ma'oai au ega'ina efelo keisa aisama, kekauai alogaina, ke Deo keau afagaina. Ke Iesu isapu akaiki'agai eifa mo au efelo puo, kemani'i alogaina keifa keinaka, "Lai kapa akaiki'a ipauma alaisaisa auga pau aisa!" keoma.

Iesu Lefi Eifaga Muninai Epea
(Mateo 9:9-13; Mako 2:13-17)

27 Ega'ina afegai Iesu e'a ega'ina epua'afuga elao Iudea auga aga'o aka Lefi, Roma kamanina papagai epinauga auga tax keogeoge e'a e'elegai eagu epinauga eisa. Ega aisama epainia einaka, "Lau muniuai mopea," eoma. 28 Ke fiakoa mo Lefi e'ue ega pinauga amu'i ma'oai epua'afuni'i Iesu muninai epea.

29 Egae kai Iesu Lefi eifaga auga alogama epa'aua puo, ega e'ai Iesu faugai miamia akaiki'a ekapaisa. Ke Lefi koa i'opoga, papiau ima'iai tax keafia au'i ma'o la'afouai kemai. Ke tax keafia au'i koa i'opo'i laomai apala'i kekapa'i au'i isafa kemai Iesu fou keagu keaniani. 30 Kai ega'ina alogai, Faliseo ikupuga Moses ega iifa pamalelega au'i, ke Faliseo ikupuga papiau'i fou Iesu kapa'ina ekapa auga kegaisa keoma puo kemai. Kai Iesu tax keafia au'i, ke isa koa i'opo'i laomai apala'i kekapa'i au'i fou keaniani auga keisa aisama, kemai Iesu ega imoi fou ega kekapa oma auga anina akeani puo, kepaakekuani'i keinaka, "I'ina papiau'i tax keafia au'i, ke isa koa i'opo'i laomai apala'i kekapa'i. Kai kapa puo isa fou oaniani?" keoma.

31 Kai Iesu isa aina'i elogonia puo, e'i iifa epamue einaka, "Papiau felo'i akeisafa au'i toketa eega afakelao kai, keisafa au'i mo toketa eega kelao. 32 Ega koa i'opoga, lau lamai auga papiau Deo maagai alo opai au'i faifani'i puo alamai. Kai Deo maagai laomai apala'i kekapa'i au'i faifani'i e'i apala fekeumakalaini'i, Deo fekeaipenia laoma puo lamai," eoma.

Ani Gopegope Fouga Iesu Kepa'ani Penia
(Mateo 9:14-17; Mako 2:18-22)

33 Egae kai Faliseo au'i ke pamalele au'i ega'ina Iesu kepainia keinaka,
"Ioane ega imoi au'i keani gopegope ke kemegamega aefuafua. Ke ega
koa i'opoga mo, Faliseo ikupuga au'i e'i kagakaga alo'i ko'agai muninai
kepea au'i isafa keani gopegope ke kemegamega aefuafua. Kai oi emu
imoi au'i akeani gopegope kai keaniani aage mo," keoma.
34 Ega aisama Iesu isa e'i iifa afa palapoleai epamue einaka, "Papiau
amage mamaga auga ega miamia kemai au'i, isa fou keagu aisama,
akeani gopegope agekaina ma? Laa'i, afaekaina! Kai amage mamaga auga
isa agepua'afuni'i afegai aisama kai, akeani gopegope agekaina. 35 Ega
koa i'opoga, lau auga amage mamaga au koa i'opou. Ega puo lau e'u
imoi fou aague alogai akeani gopegope afaekaina. Kai kina aga'o agemai
Deo lau ageafiau agelaoainiau puo lau isa alapua'afuni'i aisama, ega'ina
kina'iai kai, isa akeani gopegope agekaina," eoma.
36 Egae kai Iesu palapole aga'o maa'iai eifania einaka, "Kai aga'o afe
mamaga ae'i'ina aeafia, tiapu ufainagai aekaiapia. Kai isa tiapu mamaga
aina ageafia ufainagai agekaiapia koa aisama, tiapu ufaina mamaga
fou akeogefoua auga iisa apala agemia. Ke ega'ina mo laa'i kai, tiapu
mamaga age'i'ina puo, tiapu mamaga ega'ina agepalifua. 37 Ke kai aga'o
fino mamaga aeafia fino kepapa'efauka pute ufainagai aepa'efauka. Kai
isa fino mamaga ageafia ega'ina pute ufainagai agepa'efauka koa aisama,
fino mamaga pute ufaina efugugu puo ageau'i'ina agepalifua. Ke fino
isafa agefaka. 38 Ega kainai fino mamaga auga fino pute mamagai fouka,
ega koa auni'i kai'ialao afakelifu. 39 Kai papiau ma'oai kelogo fino ufaina
gamuga felo puo, fino ufaina keinu au'i fino mamaga anina afakeani
afakeinu. Ega koa i'opoga, papiau kagakaga ufaina anina keani au'i, lau
e'u laomai mamaga auga anina afakeani," eoma.

Kaisau Deo Isau Afagaina Kina Lopiaga Auga
(Mateo 12:1-8; Mako 2:23-28)

6 1 Iudea papiau'i Deo keau afagaina kina aga'ogai, Iesu ega imoi
fou palafa kefauga agogai peapea afugai kepea pagai. Ega'ina
alogai Iesu ega imoi palafa puaga isa au'aagai kefaiponi'i keafii'i ima'iai
kemukuni'i faaga'i kepealai kai ani'i keanii'i. 2 Ega aisama Faliseo au'i
isa kepaini'i keinaka, "Kapa puo Deo aau afagaina kinagai Moses ega iifa
kainai keifa apua auga okapa?" keoma.
3 Ega aisama Iesu Faliseo au'i epaini'i einaka, "Ufainagai Davide ega au fou inae'i
ekimu aisama, kapa'ina ekapaisa auga fouga Deo ega iifa pukagai alokuapina ma?
4 Isa Deo ega e'ai ekoko palafa Deo kepalao penia, Moses ega iifa kainai keifa apua,
sakedote mo fekeania keoma auga eafiia eaniia. Ke afa ega au au'i isafa epenii'i

keaniia," eoma. 5 Ke Iesu Faliseo au'i epaini'i pugu einaka, "Moses ega iifa kainai
keifa apua ganinagai kai, Davide faagagai kapa aga'o aemia. Ke ega koa aisama,
lau Papiau Aumauni Gauga, Deo keau afagaina kina auga Lopiaga au. Ega puo e'u
imoi kapa'ina kekapaisa auga lau mo fanini'ani," eoma.

Iesu Ima Melo Auga Epafelo
(Mateo 12:9-14; Mako 3:1-6)

6 Iudea papiau'i Deo keau afagaina kina aga'o emai pugu aisama, Iesu elao Iudea
papiau'i e'i la'afou afugai ekoko epamalele. Ega aisama au aga'o ima kaina emelo
auga isafa egae eagu, Iesu aina elogonia. 7 Ega'ina alogai Faliseo au'i ke Moses
ega iifa pamalelega au'i isafa egae keagu Iesu fekepaagu fofoua auga keagaga
kekapunia. Ega kainai ega'ina kinagai aufalao aga'o afepafelo koa aisama, fekeisa
keoma. Ke alo'i ko'agai keagu keagouka. 8 Kai Iesu isa kapa'ina keopolaga auga
elogo puo, ima melo auga epainia einaka, "Mo'uegekae papiau ma'oai ago'iai
moapa," eoma. Ega puo au ega'ina e'uegekae eapa.
9 Egae kai Iesu Faliseo au'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i epaini'i
einaka, "Lau oi lapa'ani penimi. Deo keau afagaina kinagai Moses ega iifa
kainai, kapa'ina fakapa auga keifa apua: Felo fakapa o apala fakapa? Ke
papiau kania'i faagamauga, o e'i agu fapalifua?" eoma.
10 Iesu ega'ina eifania afegai, maaga egoaisa ma'oai eisa'i. Ke ima
melo auga epainia einaka, "Imamu mokalaisa," eoma. Ke au ega'ina ima
ekalaisa aisama, ima felo ipauma emia. 11 Kai Faliseo au'i ke pamalele
au'i Iesu ega koa ekapaisa keisa aisama, gua'i ekupu alogaina puo, ke'ina
ifo'i epo'iai Iesu faagagai kapa'ina fekekapa auga ninina ke'aninia.

Iesu Imoi 12 Ekinani'i
(Mateo 10:1-4; Mako 3:13-19)

12 Ega'ina alogai kina aga'ogai, Iesu gamegamega eoma puo elao ikuai. Ke egae
gapi fofouga Deo emegamega penia. 13 Egani aisama Iesu ega imoi ma'oai eifani'i
kemai. Ke kemai aisama, epo'iai au'i 12 mo ekinani'i, epafaala'i apostolo eomai'i,
ke aekinani'i au'i keake iku papagai isa ke'imai'i. 14 Ega'ina au'i 12 ekinani'i au'i
aka'i inamo'e: Saimon, Iesu epafaala Peto eoma auga, ke akina Andru fou. James,
Ioane, Filip, Batolomeo. 15 Mateo, Tomas, James Alfeus gauga, Saimon Silot[s]
ikupuga auga. 16 Judas James gauga, ke Judas Iskariot, Iesu e'afa'afalaina auga.

Iesu Papiau Epafelo'i Ke Epamaleleni'i
(Mateo 4:23-25; 5:1-12)

17 Ega'ina afegai Iesu ega apostolo 12 fou ikuai keake kelao afu
falapagai. Ega'ina afugai Iesu ega imoi i'oi'i isafa ma'oai egae keapa. Ke

---

[s] **6:15** Iudea papiau'i e'i agu felo gamia keoma puo, ogefakeai Roma kamanina fou kepipaini au'i aka'i Silot ikupuga.

Iudea ago fofouga papiau'i, Ierusaleme taonina papiau'i, ke Taire, Sidoni
taoni'i niegai, foeai keagu papiau'i ma'oai isafa kemai, la'afou akaiki'a
ipauma ega'ina alogai keapa. 18 Ega'ina papiau'i Iesu aina kegalogo, ke
e'i isafa gapafelo'i keoma puo kemai. Ke tiapolo apala'i papiau kepalifu'i
au'i isafa kemai aisama epafelo'i. 19 Ke papiau Iesu faagagai isapu epealai
isafa papiau'i epafelo'i auga keisa puo, ma'oai kelao faaga kegaafi
opogaina keoma.
20 Ega'ina alogai Iesu ega apostolo 12, ke ega imoi isa'i au'i ma'oai fou
eaipeni'i ke epaini'i einaka:
"Ulalu aumi, Deo eegai kapa felo'i oafi'i,
gome Deo ega agofa'a oi apumi.
21 Inaemi ekimu aumi, Deo eegai kapa felo'i oafi'i,
gome Deo inaemi agepapogua.
Oapepe aumi, Deo eegai kapa felo'i oafi'i,
gome muni agoa'a.
22 Papiau Aumauni Gauga puogai
papiau oi animi afakeani ee'iai akepapealaimi,
akeifa apala penimi, ke akami apala akepamia akeumakalainimi
aumi,
Deo eegai kapa felo'i oafi'i.
23 Ega'ina kina agemai aisama, afa akaiki'a ipauma ufai agoafia. Ega
puo alomi fegama, alogamai fogopo aisoge. Ega'ina papiau'i ufu'i apa'i
ega koa i'opoga mo Deo ega profeta faaga'iai kekapaisa.
24 Kai pa'amu'amu aumi, Deo emi laomai apala'i ipauma'i afa
agepenimi,
gome oi kapa felo'i ma'o pau oafi umani'i mo.
25 Pau oanipugu aumi, muni inaemi agekimu,
gome Deo emi laomai apala'i ipauma'i afa agepenimi.
Pau oa'a aumi, muni agoapepe agonioniolainimi,
gome Deo emi laomai apala'i ipauma'i afa agepenimi.
26 Papiau ma'oai pau keifagainimi aumi, Deo emi laomai apala'i
ipauma'i afa agepenimi,
gome oi keifagainimi au'i ufu'i apa'i ega koa i'opoga mo, profeta
pifoge'i ega keifagai oma'i,"
eoma.

Alomu Ko'agai Emu Ou Au'i Ani'i Foani
(Mateo 5:43-48)

27 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Ke pau kai mo ainau ologo aumi
lapainimi: Alomi ko'agai emi ou au'i ani'i foani, ke papiau kapa'i
alo'i ko'agai animi akeani au'i ee'iai felo fokapa. 28 Ke papiau keifa
apala penimi Deo afa apala fepenimi keoma au'i ee'iai Deo ega

gafegafe agepeni'i auga maa'iai foifania. Ke keafi lilifunimi au'i fau'iai
fomegamega. 29 Ke aufalao aga'o me'emu agepoa koa aisama, apie foailao
me'emu apie isafa fepoa. Ke aufalao aga'o afemu tiapuga afeafia koa
aisama, alogai loi'iuka tiapuga isafa folopoiseina feafia. 30 Ke papiau
ma'oai kapa'ina eemiai akegoina au'i fopeni'i. Ke aufalao aga'o emi kapa
afeafia koa aisama, foloifa kapula penia faepeni mueimi pugu. 31 Papiau
oi faagamiai kapa'ina fekekapa ooma auga, oi isafa ega koa isa faaga'iai
fokapa.

32 "Papiau alo'i ko'agai oi animi keani au'i mo ani'i agoani koa aisama,
kapa felo aga'o eemiai femia auga opolaga foloafia. Gome laomai apala
kekapa'i au'i isafa, kaisau isa alo'i ko'agai ani'i keani au'i isafa ani'i
keani. 33 Ke papiau eemiai laomai felo kekapa au'i mo ee'iai laomai felo
agokapa koa aisama, kapa felo aga'o eemiai femia auga opolaga foloafia.
Gome laomai apala kekapa au'i isafa, kaisau isa ee'iai laomai felo kekapa
aisama, isa isafa ega'ina papiau'i ee'iai laomai felo kekapa. 34 Ke oi
aufalao aga'o emi pipeni afa agepenimueimi mo auga amu openia koa
aisama, kapa felo aga'o eemiai femia auga opolaga foloafia. Gome laomai
apala kekapa au'i isafa aufalao aga'o amu kepenia aisama, anina keani
afa fofouga fekeafimue keoma. 35 Kai oi alomi ko'agai emi ou au'i ani'i
foani, ke ee'iai laomai felo mo fokapa. Ke kapa aga'o agopeni'i aisama,
isa oi imami afa fekeoge fekepenimueimi auga opolaga foloafia. Ega
agokapa oma koa aisama, muni Deo eegai afa akaiki'a ipauma agoafia, ke
Deo ufai au'oniai eague auga gauga agomia. Gome Isa kapa aga'o aufalao
aga'o epenia kai tenkiu aepenia, ke laomai apala ekapa mo ganinagai,
Isa gafegafe akaiki'a ipauma auga puo, ega'ina papiauga eegai egafegafe.
36 Ke Oi Amami Deo guami eania koa i'opoga, oi isafa ega koa fokapa
papiau gua'i foania," eoma.

Papiau E'i Apala O E'i Felo Auga Foloopolaga
(Mateo 7:1-5)

37-38 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Papiau kapa aga'o kekapa aisama, oi
alomiai felo o apala folooma. Ega koa oi papiau e'i laomai felo o apala
afa afolopeni'i koa aisama, Deo isafa oi emi laomai felo o apala auga
afa afaepenimi. Ke papiau kapa aga'o kekapa aisama, oi ega'ina papiau'i
ee'iai foloifa apala. Ega koa oi papiau e'i laomai ee'iai afoloifa apala koa
aisama, Deo isafa oi emi laomai ee'iai afaeifa apala. Kai papiau eemiai
laomai apala'i akekapa'i koa aisama, oi isa e'i laomai apala fo'agegeaini'i.
Ega agokapa oma aisama, Deo kapa felo'i ma'o paisa agepenimi, ke ma'o
eemiai kekae mo ganinagai, ma'o mo laagai ageogeau'i agepenimi,"
eoma.

39 Iesu ega'ina eifania efua aisama, i'ina palapole maa'iai eifania
einaka, "Oi oopolaga maakimi'i auga aga'o maakimi'i mo auga agepapea

agekaina ma ooma? Laa'i, afaekaina! Maakimi'i auga aga'o maakimi'i
mo auga agepapea koa aisama, auni'i kai'ialao ipuai ake'ualai. 40 Ega koa
i'opoga mo, malele imoina pamalele auga ageka'egaina afaekaina. Kai isa
ega malele agepafua koa aisama, pamalele auga fou i'opo'i mo akemia.
41 "Oi ifomi maamiai au u'ufa akaiki'a ekae maami ekaisapua auga
aloisa kai, kapa puo aami akimi maa'iai ama'ama e'ele ipauma ekae auga
oisa ooma? 42 Oi maamiai au u'ufa akaiki'a ekae maami ekaisapua auga
aloisa felo kai, ala koa aami akimi opaini'i oinaka, 'Aau o akiu, maamiai
ama'ama e'ele'i maafilai'i' ooma. Pifoge aumi, afaekaina! Oi foufai
ifomi maamiai au u'ufa akaiki'a ekae auga foafilai kakaua. Egae kai
maami ofakaegai, aami akimi maa'iai ama'ama e'ele ipauma ekae auga
agoafilaisa agekaina," eoma.

Au Ke Puaga Fou
(Mateo 7:17-20; 12:34-35)

43 Iesu eifa pugu einaka, "Au felo auga puaga apala aeoge. Ega koa
i'opoga au apala isafa puaga felo aeoge. 44 Au kapa felo o apala auga
puagai kekapulaisa. Papiau ini gufugai au aka 'fik' puaga afakeafia. Ke
papiau ini gufugai isafa aupua puaga afakeafia. 45 Au felo auga gua alogai
kapa felo'i keka au'i, felo'i mo akegai kepealai eifani'i. Ega koa i'opoga,
au apala auga gua alogai kapa apala'i kekae au'i, apala'i mo akegai
kepealai eifani'i. Gome papiau gua'i alogai kapa'ina epogu auga ake'iai
epealai keifania."

E'a Ipaapa Au'i Auni'i Fou'i
(Mateo 7:24-27)

46 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Kapa puo oifaniau, 'Lopia, Lopia,' ooma
kai, kapa'ina laifania auga alokapa? 47 Kaisau mo lau eeu kemai ainau
kelogo, ke kainai kepea au'i fou'i maamiai alaifania. 48 Ega'ina au'i auga,
e'a ipaapa auga aga'o fopa eapiia eake alogaina, uu'u efaunia, e'a epaapa
koa i'opoga. Ega kainai kou emai aisama, pugepuge akaiki'a e'a eauniia
kai, e'a ekapa felo puo aepiu aelao aemai. 49 Kai kaisau ainau kelogo
kai kainai akepea au'i auga, e'a ipaapa auga uu'u laa'i kai a'isaai mo e'a
epaapa auga koa i'opoga. Ke kou emai pugepuge akaiki'a e'a eauniia
aisama, epoi eauoka afe'aina," eoma.

Iesu Roma Ifani Lopiaga Ega Kala'afi Epafelo
(Mateo 8:5-13)

7 1 Iesu i'ina iifa'i ma'oai papiau fekelogo eoma maa'iai eifania efua
aisama, epua'afuni'i elao Kapenaum taoninai ekoko. 2 Ega aisama
egae Roma ifani au'i 100 e'ima'i lopiaga alo ko'agai ega kala'afi aga'o
anina eani auga eisafa emia femae. 3 Ega'ina lopiaga Iesu emai auga

fouga elogo puo, Iudea au akaiki'a au'i isa'i feulai'i, Iesu eega fekelao
fekegoina femai ega kala'afi fepafelo eoma. 4 Ke ega'ina au'i Iesu eega
kelao aisama, kegoi kapulania keifa keinaka, "I'ina auga faagagai ega'ina
alokapa auga felo ipauma. Ke isa au felo puo, fou falao ega kala'afi
fopafelo aoma. 5 Gome isa alo ko'agai i'a a'a ago anina eani, ke i'a a'a
la'afou afuga epaapa," keoma. 6 Ega puo Iesu isa fou kelao.

Ke Iesu elao Roma lopiaga ega e'a kainagai aisama, ega'ina lopiaga
ega iifa ekefa'a epenii'i eulai'i Iesu kegapaina eoma. Ke isa kemai Iesu
maagai ega'ina lopiaga ega iifa keifania keinaka, "Lopia, oi fomai lau e'u
e'a alogai fokoko auga laopolaga afaekaina. Gome lau au e'eleu. 7 Ega'ina
kainai lau ifou famai faisao mo auga laopolaga aekainia. Kai moifa mo
e'u kala'afi felo gamia. 8 Gome lau ifou isafa e'u lopia akaiki'a'i papa'iai
lapinauga, ke e'u ifani au'i isafa lau papauai kepinauga. Lau i'ina auga
aga'o lapaina 'molao' laoma aisama elao. Ke aga'o lapaina 'mai' laoma
aisama emai. Ke e'u kala'afi auga lapaina 'i'ina mokapa' laoma aisama
ekapa," eoma.

9 Iesu ega'ina iifaga a'o elogonia aisama, ekauai alogaina ke e'afoaipini
muninai la'afou akaiki'a kepea au'i epaini'i einaka, "Iifa gome maamiai
laifania. Israel papiau'i mo ganinagai epo'iai kai aga'o iina epako'a
omaisau alaisa koa," eoma. 10 Egae kai Iesu ega'ina lopiaga ekefa'a au'i
eulai'i kemue kelao. Ke kelao e'ai aisama, ega'ina lopiaga ega kala'afi felo
emia keisa.

Iesu Afuafu Gauga Maeai Epamaunimue

11 Ega'ina afegai mo, Iesu taoni aga'o aka Nain keoma auga taonina
elao. Ega aisama ega imoi ma'oai ke la'afou akaiki'a fou kelao. 12 Ke kelao
taoni pa'afina eegai aisama, papiau mae auga aga'o kepuaisa kemai.
Mae ega'ina auga afuafu gauga, ega mo aga'omo kai emae. Ke mae
ega'ina muninai afuafu ega'ina la'afou akaiki'a fou kepea. 13 Lopia Iesu
afuafu ega'ina eisa aisama, gua eani alogaina, ke elao epainia einaka,
"Foloapepe," eoma.

14 Egae kai Iesu elao mae kofugai eafiau aisama, papiau mae kepua
au'i keapakipo. Ega aisama Iesu mae auga epainia einaka, "Au agu'amu!
Lapainio mo'ue," eoma. 15 Ega aisama mae auga e'ue eagu, e'ina enini'ani
pugu. Ke Iesu au agu'a emaunimue auga imagai eafi ina epenimue.

16 Egae keapa papiau'i ma'oai i'ina emia keisa aisama, kemani'i
alogaina, ke Deo keau afagaina keifa keinaka, "Lai Deo ega profeta
akaiki'a emai epomaisai," keoma. Ke keifa pugu keinaka, "Deo ega
papiau gapalagaini'i eoma puo emai," keoma. 17 Ke Iesu au epamaunimue
auga fouga Iudea ago fofouga,[t] ke Iudea ago eegai ago'iai isafa efoufa'a.

---

[t] **7:17** 1:5 moisa.

Iesu Ioane Baptista Ega Pa'ani Afa Epamue
(Mateo 11:2-19)

18 Ioane ega imoi i'ina a'o kelogonia aisama, kelao Ioane Baptista
maagai Iesu kapa'ina ekapai'i auga ma'oai keifania. Ega aisama Ioane ega
imoi auni'i eifani'i kemai. 19 Ke eulai'i kelao Iesu iina fekepa'ani peni oma
eoma, "Au aga'o agemai auga oi ma? O aufalao aga'o i'oina ma fa'ima?"
eoma.
20 Ke i'ina au'i kemai Iesu eegai aisama, kepainia keinaka, "Ioane
Baptista eulaimai oi fapa'ani penio eoma puo amai. Ioane eifa, 'Au aga'o
agemai auga oi ma? O aufalao i'oina aga'o ma fa'ima?' " keoma.
21 Ke kepa'ani penia alogai, Iesu auga isafa e'ele'i au'i, isafa akaiki'a
au'i, ke tiapolo apala'i alo'iai keagu au'i epafelo'i. Ke maakimi'i au'i isafa
epafelo'i. 22 Ega puo Iesu Ioane Baptista ega imoi e'i iifa epamue einaka,
"Maakimi'i au'i amu keisa'i pugu, melo au'i kepea, molumolu au'i felo'i
kemia, aina'i efua au'i a'oa'o kelogo, mae au'i kemaunimue, ke ulalu au'i
iifa faunina a'o kelogo. Pau oi fomue folao Ioane Baptista maagai kapa'ina
oisa ke a'o ologonia auga foifania. 23 Ke foifa, 'Kaisau lau epako'aniau ke
opo gua aemia auga Deo eegai kapa felo'i ageafi'i fooma,' " eoma.
24 Ioane Baptista ega imoi kemue kelao afegai, Iesu Ioane Baptista
fouga la'afou maa'iai e'ina eifa einaka, "Kapa'ina foisa ooma puo Ioane
eagu afuga ago maini olao? Ameku inipo epua foisa ooma puo olao ma?
25 Ega'ina laa'i aisama, kapa'ina foisa ooma puo olao? Au afe tiapuga felo
ei'iuka foisa ooma puo olao ma? Laa'i ipauma! Tiapu afa akaiki'a kei'iuka
au'i, ke aufa kina keagu felo alogaina au'i auga, kin eaguagu e'agai
keagu. 26 Kai kapa'ina foisa ooma puo opealai olao? Profeta aga'o foisa
ooma puo olao ma? E, iifa gome maamiai laifania, Ioane auga profeta
ma'oai eka'egaini'i. 27 Ega kainai isa fouga Deo iifa ega pukagai iina
kepapua oma:

> " 'Lau e'u iifa ipapea auga oi agomuai alaulai kakaua, emu keaga
> agepakaisa.' *Malaki 3:1*

28 Iifa gome maamiai laifania. Papiau ma'oai papie gua'iai kemauni au'i
epo'iai kai aga'o Ioane Baptista ega akaiki'a koa i'opoga laa'i. Kai Ioane
Baptista, Deo ega agofa'ai au e'ele ipauma aga'o aeka'egaina," eoma.
29 Papiau tax keafi'i au'i isafa, Ioane baptismo epeni'i au'i ma'oai
Iesu ega nini'ani a'o kelogonia aisama, Deo ega keaga opaina ipauma
auga kepako'ania, ke ko'a keoma. 30 Kai Faliseo au'i ke Moses ega iifa
pamalelega au'i fou, Ioane eegai baptismo kepamafua akeafia au'i, isa
fau'iai Deo ega logo ekapaisa auga keumakalaina.
31 Iesu kapa'ina eifania auga aina akeafia puo eifa einaka, "I'ina papiau'i
kapa'ina koa fou alaoge'opo'i agekaina? Isa kaisau koa i'opo'i? 32 Isa imoi
e'ele'i koa i'opo'i, afa'afa afugai keagu ke ifo'i epo'iai iina keifa oma:

“ ‘Lai oi faumiai filiko apa'opuania kai alogefa,
ke lai alomafu iifina aifinia kai aloapepe.’
33 Ega'ina iifaga koa i'opoga, oi kapa aga'o faagamiai emia kai kainai
alokai. Ke oi emi laomai ega koa kainai, Ioane Baptista emai alogai
palafa aeania ke fino aeinu aisama, oi oifa, ‘Isa alogai tiapolo eague’
ooma. 34 Kai Papiau Aumauni Gauga emai alogai, eaniani ke fino einu
aisama, oi oifa, ‘Amoisa, isa eaniani mogemoge, einuinu alogaina, laomai
apala'i kekapa au'i epo'iai tax keafia au'i isafa fou kepaekefa'a kelao
kemai’ ooma. 35 Kai pau lau lapainimi. Kaisau Deo aina keafia ke muninai
kepea au'i mo ega ikifa epakina'i.”

Laomai Apala Papiega Iesu Ife Eikuisa

36 Kai Faliseo auga aga'o aka Saimon, Iesu eifa koko ega e'ai fou
fekeaniani eoma. Ega puo Iesu ega imoi fou Faliseo auga ega'ina ega e'a
kelao keagukipo kegaaniani keoma. 37 Ega aisama papie aga'o ega'ina
taoninai laomai apalagai eaguagu auga, Iesu Saimon ega e'ai fou
keaniani auga elogo. Ega puo isa mulamula foga felo ipauma kafapuga
eafiia elao. 38 Ekoko aisama, Iesu muninai eapa ife fo'inai eomukipo
eapepe, ke e'ina maaga iugai Iesu ife epafeisa. Egae kai fufugai Iesu ife
epaigu fugania, ke ife egoapi'i, ke mulamula foga felo ipaumagai ife
e'efai'i.
39 Faliseo auga ega'ina Iesu eifa koko auga, papie ega'ina ega koa
ekapaisa eisa aisama, ifo alogai eifa einaka, ‘I'ina auga profeta ko'a
gamia koa aisama, kaisau isa faaga eafi opogaina auga felogo. Ke papie
laomai apala ipauma ekapakapa auga isafa felogo,’ eoma.
40 Iesu Faliseo auga ega'ina kapa'ina eopolaga auga elogo puo epainia
einaka, “Saimon, kapa aga'o maamuai maifania laoma,” eoma.
Ke Saimon eifa einaka, “Pamalele aumu, maauai moifania,” eoma.
41 Ega puo Iesu eifa einaka, “Au aga'o moni eegai keapiapitoleaina
auga eegai au auni'i moni keapitoleaina. Au aga'o 500 denari[u]
eapitoleaina ke aga'o auga 50 denari eapitoleaina. 42 Ke auni'i kai'ialao
moni fekepenimue auga aekainia. Ega puo e'i apitole ea'ini'i. Ega koa
aisama, ega'ina au'i auni'i epo'iai kaisau auga alo ko'agai moni eegai
keapitoleaina auga anina ageani alogaina. Oi moopolaga moifania,”
eoma.
43 Saimon iifa epamue einaka, “Laopolaga, moni akaiki'a eapitoleaina
auga,” eoma.
Ke Iesu eifa pugu einaka, “Oi opolamu felo,” eoma.
44 Ke Iesu ega'ina papiega eaipenia kai Saimon epainia pugu einaka,
“I'ina papiega loisa. Lau oi emu e'a alogai lakoko aisama, kagakaga

---

[u] **7:41** ‘Denari’ aga'omo auga au aga'o kina aga'o epinauga afa.

kainai ifeu foikua feina aga'o fopeniau koa i'opoga kai alopeniau. Kai
isa emai aisama, maaga iugai ifeu epafei'i ke fufugai epaigu fugania.
45 Lau lamai aisama, kagakaga kainai foogoapiau kai alogoapiau.
Kai i'ina papiega eeu emai aisama, gaifa kokoisau eoma puo ifeu
egoapia aeapakipo. 46 Lau lamai aisama, kagakaga kainai au akaiki'au
fopamiaisau oili kaniauai fooge kai aloogeisa. Kai isa mulamula foga
felo ipaumagai ifeu e'efaisa. 47 Ega puo iifa gome maamuai laifania.
Deo kaisau ega laomai apala'i ma'o e'agegeaini'i aisama, isa auga
Deo anina eani alogaina. Kai Deo kaisau ega laomai apala e'ele'i mo
e'agegeaini'i aisama, isa Deo afa'agamo anina eani. Deo i'ina papiega ega
laomai apala'i ma'o e'agegeaini'i puo, alo ko'agai aniu eani auga papiau
epakina'i," eoma.

48 Egae kai Iesu ega'ina papiega epainia einaka, "Deo emu laomai
apala'i e'agegeaini'i," eoma.

49 Ega aisama Saimon papiau eifa koko'i au'i ifo'i epo'iai ke'ina keifa
keinaka, 'Deo mo laomai apala'i e'agegeaini'i kai, isa isafa papiau e'i
laomai apala'i e'agegeaini'i eoma. I'ina auga kaisau?' keoma.

50 Kai Iesu ega'ina papiega epainia einaka, "Oi lopako'aniau puo
Deo emu laomai apala'i e'agegeaini'i, ke kaniamu eagamauga. Gagaoai
molao," eoma.

Papie Iesu Fou Kepea Kepalagaina Au'i

8 1 Ega'ina afegai Iesu taoni aga'o aga'o, ke pagua aga'o aga'o fou
alo'iai ekoko iifa faunina Deo ega agofa'a fouga papiau maa'iai
einogo ke eifafoua. Ega'ina alogai ega imoi 12 isa fou kelao. 2 Ke papie
isa'i alo'iai tiapolo apala'i epapealai'i, ke keisafa epafelo'i au'i isafa isa
fou kelao. Ega'ina papie'i epo'iai Maria Makdalena keoma, alogai tiapolo
imagea gua epapealai'i auga. 3 Ke Kusa, Herod ega e'a i'ima kaniagai
auga akafa aka Ioanna auga. Ke Susanna, ke papie ma'o isa'i isafa Iesu
fou kelao. I'ina papie'i ifo'i e'i amu moni fou keafii'i Iesu ke ega imoi fou
kepenii'i kepapinaugani'i.

Au Oga Efauga Auga Palapole
(Mateo 13:1-9; Mako 4:1-9)

4 Ke taoni ma'oai papiau'i Iesu eega kemai la'afou akaiki'a emia aisama,
i'ina palapole maa'iai eifania einaka: 5 "Au oga efauga auga aga'o au oga'i
gafauni'i eoma puo, epealai elao ega umai. Ke au oga e'afoka'i alogai,
isa'i paisoai peapea afugai ke'ualai. Ke papiau au oga'i ega'ina au'i isa'i
laa'iai kepea, ke isa'i auga ufa inei'i keake keanii'i. 6 Ke isa'i auga fopa
laagai a'isa afa'agamo eka auga laagai ke'ualai. Kai keuki afa'agamo
afegai, fei laa'i puo gagau'i kekala kemae. 7 Ke isa'i auga ini mogogo
alogai ke'ualai ini fou keuki. Ke keuki afa'agamo afegai ini eafipugu'i.

8 Kai isa'i auga a'isa felogai ke'ualai keuki felo. Ega'ina au'i oga aga'o
aga'o kepua alogaina, aga'omo alogai puaga 100 eogeisa," eoma.
Iesu ega'ina palapole eifania afegai, eifa akaiki'a einaka, "Kaisau
ainami ekae auga ainami opaaua," eoma.

Iesu Palapole Kapa'ina Eifania Auga Fouga Eifania
(Mateo 13:10-23; Mako 4:10-20)

9 Ega'ina afegai Iesu ega imoi ega'ina palapole kapa'ina eifania auga
fouga kepa'aniaina. 10 Ega aisama Iesu einaka, "Deo ega agofa'a fouga
logo ogefake kapa auga oi epeniimi efua kai, papiau isa'i aepalogoni'i au'i
maa'iai palapoleai lanini'ani, ega koa

" 'Isa maa'iai keisa mo ganinagai afakeisa koa i'opoga,
kapa'ina emia auga afakelogo.
Ke a'o kelogo mo ganinagai,
kapa'ina eifania auga afakelogo.' *Aisaea 6:9*

11 "Pau palapole ega'ina kapa'ina eifania auga maamiai fouga alaifania.
Au oga auga Deo ega iifa. 12 Paisoa peapea afugai ke'ualai au'i aina'i
kepaaua Deo ega iifa a'o kelogo. Kai Satani emai Deo ega iifa gua'i alogai
eafilaisa. Ega koa isa Deo fakepako'ania ke Deo kania'i faeagamauga
eoma. 13 Fopa laagai a'isa afa'agamo eka afugai ke'ualai au'i, Deo ega iifa
a'o kelogo aisama alogamai keafia. Kai fekeuki auga gagamu'i laa'i puo,
Deo ega iifa afa'agamo kepako'ania kai i'opo kina emai aisama, keapoke
ke'ualai. 14 Ini mogogo alogai ke'ualai au'i, Deo ega iifa a'o kelogo. Kai
keagu alogai, agu felo opopo, kegapa'amu'amu opopo, ke kegaalogama
opopo'i fou kepa'au'i puo, keapoke alo'iai Deo ega iifa aeuki. 15 Kai a'isa
felogai ke'ualai au'i, Deo ega iifa alo'i ko'agai ke alo'i felogai a'o kelogo
keafi kapulania. Ega puo i'opo kina emai aisama, keafiapi'i mo elaolao
Deo maagai laomai felo'i mo kekapa'i ani'i keoge," eoma.

Lanepa Palapole
(Mako 4:21-25)

16 Iesu palapole aga'o eifania pugu einaka, "Papiau aga'o lanepa
epaafiaua aisama, aeafia oga alogai aepaaguka ke peti papagai isafa
aeoge'unia. Kai lanepa kepa'afa afugai epa'afa. Ega koa papiau kapa'i
kemai au'i eaea fekeisa eoma. 17 Gome Deo ega iifa ogefakeai kekae
au'i, muni Deo ageifafou'i agepafoki'i. Ke Deo ega iifa kapa'ina eifania
auga ma'oai agefoufa'a papiau ma'oai akelogo. 18 Ega puo pau kapa'ina
laifania auga ainami fopaau felo ainau fologo. Aufalao aga'o aina
epaaua Deo ega iifa a'o elogo felo auga, muni Deo ma'o agepalogo. Kai
aufalao aga'o aina aepaau felo Deo ega iifa a'o aelogo auga, Deo isa
kapa'ina eopolaga ke afa'agamo ipauma elogo mo ganinagai ageafania,"
eoma.

Kaisau Auga Iesu Ega Famili Ipauma
(Mateo 12:46-50; Mako 3:31-35)

19 Ega'ina afegai Iesu ina ke akina fou kemai kegaisa keoma. Kai
la'afou akaiki'a puo eega kegalao keoma aekainia. 20 Ega aisama la'afouai
aufalao aga'o Iesu epainia einaka, "Oi inamu ke akimu fou afegai keapae
kegaisao keoma," eoma.
21 Ke Iesu einaka, "Kaisau lau Amau Deo ega iifa a'o kelogo ke kainai
kepea au'i, lau inau ke aau akiu ipauma'i," eoma.

Iesu Lanina Epaapakipo
(Mateo 8:23-27; Mako 4:35-41)

22 Ke kina aga'ogai Iesu ega imoi epaini'i einaka, "Ofuga akaiki'agai
apagai apie alao," eoma. Ega puo gaagagai keaguka kelao. 23 Ke kelao
alogai Iesu efeu'afai. Iesu efeufeu kai lanina akaiki'a ofuga mo epea oma
emai. Ega puo goiso emai gaagagai e'afouka, ke mae mauni epogai kelao.
24 Ega kainai Iesu ega imoi kelao kepagonia keinaka, "Lopia, Lopia, i'a
agakogo," keoma.
Ega puo Iesu e'uegekae ameku ke goiso akaiki'a ipauma fou efinai'i.
Ega aisama fiakoa mo lanina akaiki'a eapakipo, ke kapa ma'oai ke'olo.
25 Ke Iesu e'afoaipini ega imoi epaini'i einaka, "Oi emi pako'a lau eeuai
auga kapai?" eoma.
Ega aisama Iesu ega imoi kekauai keopofua kemani'i alogaina ifo'i
epo'iai keifa keinaka, "I'ina auga kaisau? Ameku ke goiso mo ganinagai
epaini'i mo aina keafia keapakipo," keoma.

Iesu Tiapolo Eulai'i Uma Alo'iai Kekoko
(Mateo 8:28-34; Mako 5:1-20)

26 Ega'ina afegai gaagai kelao mo Kadara taonina papiau'i[v] keagu agogai
keofau. Ega'ina ago ofuga akaiki'a epaaipagainia apiegai auga Kalilea ago.
27 Iesu gaagai eake foeai aisama, Kadara taonina auga aga'o alogai tiapolo
eagu auga emai fou kepiaogai. Ega'ina auga inipo ma'o tiapu laa'i faaga
maini mo elao emai, ke e'ai isafa aeaguagu. Kai laai mo eaguagu. 28 Au
ega'ina Iesu eisa aisama, eagaga kai elao Iesu ife fo'inai eomukipo, ke aiso
gomegai eagaga einaka, "Iesu, Deo ufai au'oniai Au Akaiki'a Ipauma Auga
Gauga aumu, kapa'ina lau eeuai mokapa looma? Lagoinio, kiekie akaiki'a
folopeniau!" eoma. 29 Au ega'ina ega eifa oma, gome Iesu tiapolo au alogai
eagu auga epainia gapealai eoma. Tiapolo ega'ina kina ma'o au ega'ina eafiia
puo, tieniai ife ima kepaaga, ke i'ima kepagome mo ganinagai, isa ekapula
alogaina tieni eapau'i. Ke tiapolo isa epapea elaoaina afu oapugai elao emai.

---

[v] **8:26** Kerasene agogai keagu au'i.

30 Ke Iesu isa epa'ani penia einaka, “Oi akamu kapa'ina?” eoma
Isa alogai tiapolo ealogai alogaina kekoko keagu puo iifa epamue
einaka, “Lau akau Ma'o,”[w] eoma. 31 Egae kai ega'ina tiapolo'i Iesu kegoinia
akeaponia, faeulai'i e'i afu uminaga ipauma auga afuga fakelao keoma.
32 Ega'ina alogai iku e'ele mapegai uma ma'o keapa keanimai. Ega
kainai ega'ina tiapolo'i Iesu kegoi penia uma alo'iai gapakoko'i keoma
puo, elogoaini'i fekelao eoma. 33 Ke tiapolo au alogai kepealai aisama,
kelao uma alo'iai kekoko. Ke fiakoa mo ega'ina uma'i kekauai, iku
mapegai kepiau kelao ofuga akaiki'a poupougai kegopolai, feisai kekogo.
34 Egae papiau isa'i uma kepaani'i au'i kapa'ina emia auga keisa
aisama, kepiau kelao taoniai ke taoni afegai keagu papiau'i ma'oai isafa
maa'iai uma kekogo au'i fou'i keifania. 35 Ega kainai papiau kapa'ina emia
auga kegaisa keoma puo kelao. Isa kelao Iesu keisa aisama, tiapolo au
alogai eagu auga alo felo emia, tiapu ei'iuka'i Iesu ife fo'inai eagu keisa.
Ega aisama kekauai kemani'i alogaina. 36 Ke papiau kapa'i egae keapa
Iesu au epafelo keisa au'i, pau mo kemai au'i maa'iai Iesu ega'ina auga
ala epafelo oma auga fouga keifania. 37 Ega aisama Kadara taonina ke
taoni afegai keagu papiau'i ma'oai kemani'i alogaina puo, Iesu kepainia
gapua'afuni'i keoma. Ega puo Iesu ega'ina afuga epua'afuga, ega imoi fou
gaagai keaguka kegakailai keoma.
38 Ega'ina alogai au tiapolo alogai kepealai auga Iesu egoi penia fou
kegalao eoma. Kai Iesu isa eulaisa ega pagua elao alogai epainia einaka:
39 “Momue, emu pagua molao, ke Deo faagamuai kapa'ina ekapaisa auga
papiau maa'iai foifafoua,” eoma. Ke Iesu ega iifa kainai ega'ina auga elao
taoni fofouga alogai papiau ma'oai maa'iai Iesu isa faagagai kapa'ina
ekapaisa auga eifafoua.

Iesu Mae Ifiaoga Epamaunimue Ke Isafa Papiega Efelo
(Mateo 9:18-26; Mako 5:21-43)

40 Iesu ofuga ega'ina apiegai epagai apie elao pugu aisama, la'afou egae
keagu au'i Iesu ke'imaisa puo keifa koko. 41 Ega aisama fiakoa mo Iudea
papiau'i e'i la'afou afuga e'ima auga aka Jairus, Iesu eega emai ife fo'inai
eomukipo kai, egoinia fou ega e'a kegalao eoma. 42 Gome isa gauga
papiega ega mo aga'omo inipoga 12 auga, eisafa afa'agamo femae koa
i'opoga.
Ega puo Iesu Jairus ega e'a pea epea alogai, la'afou papiau'i kepapepe
fou kepea. 43 Ega'ina alogai papie aga'o inipo 12 alogai ifamomogu
isafaga eafiia kai, kai aga'o aepafelo auga la'afou ega'ina alogai eapauka
fou kepea. 44 Isa Iesu muninai elao afe tiapuga kua eafi opogaina. Ega
aisama fiakoa mo ifamomogu isafaga eapakipo.

---

[w] **8:30** Grik malagai ‘legion’

45 Ega aisama Iesu la'afou papiau'i epa'ani peni'i einaka, “Kaisau lau
eafi opogainiau?” eoma. Kai papiau ma'oai akekapaisa keoma aisama,
Peto eifa einaka, “Au akaiki'a Aumu, papiau la'afou akaiki'a ipauma
kepikoni kepafifi puo, kai eafi opogainio auga oko alalogo,” eoma.
46 Kai Iesu eifa pugu einaka, “Lau faagauai isapu epealai puo lalogo
aufalao aga'o epagome e'u tiapu eafi opogaina,” eoma.
47 Ega aisama papie ega'ina agei'ofake afaekaina elogo puo,
maipiguguga mo emai Iesu ife fo'inai e'ualai eomukipo. Egae kai papiau
ma'oai ago'iai kapa puo Iesu ega tiapu eafi opogaina, ke fiakoa mo ala
eoma efelo auga eifafoua. 48 Egae kai Iesu isa epainia einaka, “Gau, oi
emu pako'a kainai pau lofelo. Gagaoai molao,” eoma.
49 Iesu enini'ani laolao kai, aufalao aga'o Jairus Iudea papiau'i e'i
la'afou afuga e'ima auga ega e'ai emai Jairus epainia einaka, “Oi gaumu
emae efua puo, Pamalele auga folopaafipugua,” eoma.
50 Iesu ega'ina iifaga a'o elogonia aisama, Jairus epainia einaka,
“Folomani'i foloopopo. Mopako'ania mo, isa felo agemia,” eoma.
51 Ke Iesu elao mo Jairus ega e'ai ekoko aisama, aufalao i'oina aga'o
aelogoaina fou akekoko kai, Peto, Ioane, James ke imoi ina ama mo
fou kekoko. 52 Ega'ina alogai papiau e'ai keagu au'i ma'oai mae laagai
keapepe kepapinapina. Kai Iesu isa epaini'i einaka, “Foloapepe. Isa
aemae, ekae efeu,” eoma.
53 Ega aisama ega'ina papiau'i Jairus gauga emae auga kelogo puo,
Iesu ega iifa akepako'ania kea'alaina. 54 Kai Iesu ifiao imagai eafi epainia
einaka, “Gauagai, mo'ue!” eoma.
55 Ega aisama imoi lalauga emue emai, fiakoa mo e'ue eapa. Egae kai
Iesu papiau epaini'i fo'ama aga'o kegapenia gaania eoma. 56 Imoi ega'ina
ina ama kekauai keopofua kai, Iesu isa epaini kapulani'i kapa'ina emia
auga kai aga'o maagai fakeifafoua eoma.

Iesu Ega imoi 12 Eulai'i Kepinauga
(Mateo 10:5-15; Mako 6:7-13)

9 1 Ega'ina afegai Iesu ega apostolo 12 eifa kaigugui'i. Ke kekaigugu
aisama, tiapolo ma'oai fekepapealai'i, ke isafa apala'i keafi'i
au'i fekepafelo'i auga kapulaga ke isapuga fou epenii'i. 2 Ke Iesu isa
feulai'i fekelao Deo ega agofa'a fouga fekeinogoaina, ke isafa papiau'i
fekepafelo'i eoma. 3 Ega'ina alogai epaini'i einaka, “Agolao alogai oi
peagege aumi auga gouga folokapa i'ini foloafia, fe'a aga'o foloafia,
fo'ama aga'o foloafia, ke moni aga'o foloafia, ke alo tiapuga i'iuka eo
aga'o isafa foloafia. Ke kapa aga'o mo ganinagai foloafia. 4 E'a kapagai
akeifa kokoimi aisama, egae mo foagu felao ega'ina taonina fopua'afuga.
5 Kai papiau afakeifa kokoimi koa aisama, taoni agopua'afuga alogai
keumakalainimi gouga fokapa, ifemi aeapuga foauopuaina,” eoma. 6 Egae

kai eulai'i kelao pagua aga'o aga'o alo'iai kekoko, afu ma'oai iifa faunina
Iesu fouga keinogoaina, ke isafa papiau'i kepafelo'i.

Herod Iesu Eegai Opo Ema'o
(Mateo 14:1-12; Mako 6:14-29)

7 Kalilea ago e'ima lopiaga Herod Iesu ega imoi fou kapa'ina mo kekapai'i
au'i fou'i ma'oai elogo. Ke isa opo epama'o, gome papiau isa'i keifa Ioane
Baptista emaunimue keoma. 8 Ke isa'i keinaka Elaija emue emai keoma. Ke
isa'i auga ufaina profeta'i aga'o emaunimue pugu keoma. 9 Ke Herod einaka,
"Lau Ioane Baptista aiso lafoua kai, i'ina auga au kapa fouga emai lalogo?"
eoma. Ke keaga aga'o ekapunia, ala mo gaoma Iesu gaisa eoma.

Iesu Papiau 5000 Epaaniani'i
(Mateo 14:13-21; Mako 6:30-44; Ioane 6:1-14)

10 Iesu ega apostolo 12 e'i pinauga kepafua kemue kemai aisama, kapa'ina
mo kekapai'i au'i ma'oai Iesu maagai keifania. Egae kai Iesu ega apostolo mo
e'afeini'i fou keagu afuga kepua'afuga kelao taoni aga'o aka Betsaida taoninai
kepealai. 11 Kai la'afou papiau'i isa ala kelao auga fouga kelogo puo muni'iai
kelao. Ke kelao aisama, Iesu eifa koko'i, ke Deo ega agofa'a fouga maa'iai
eifania. Ke isafa papiau'i kapa'i felo'i kegamia keoma au'i epafelo'i.
12 Ke epagapigapi efua aisama, apostolo 12 kemai Iesu kepainia
keinaka, "La'afou mopakanina ega koa fekelao pagua kainagai, ke taoni
afe pagua'iai fo'ama ke feufeu afuga aga'o fou fekeisa'i. Gome i'a afu
oapuga ipaumagai aaguega," keoma.
13 Kai Iesu isa epaini'i einaka, "Oi isa kapa aga'o amopeni'i kegaania," eoma.
Kai isa keinaka, "Lai afalalao la'afou papiau'i fofouga fau'iai fo'ama aga'o
afala'afa koa aisama, palafa ima ke ma'a gua mo imamaisai kekae puo akeania
afaekaina," keoma. 14 Gome egae au au'i ma'oai mo 5000 koa i'opoga keagu.
Kai Iesu isa epaini'i einaka, "Papiau amo'ea'i au'i 50, 50 koa i'opoga
opaagu'i," eoma. 15 Ke apostolo Iesu eifania koa i'opoga mo kekapaisa,
ke papiau ma'oai keagukipo. 16 Egae kai Iesu palafa ima ma'a gua fou
eafii'i ufa eakae penia, Deo maagai tenkiu eifania ke efaiponi'i kai, ega
imoi epenii'i papiau ago'iai kegaoge'i eoma. 17 Ke keogei'i efua aisama,
mirakulo akaiki'a emia, papiau ma'oai keanipugu, alo'i ekainia. Keaniani
afegai, Iesu ega apostolo palafa ma'a fou keanii'i isa'i, ke ameafu'i fou
kepakai guguaini'i, ale'a 12 ake'i kepapogu'i.

Peto Iesu Kaisau Auga Eifafoua
(Mateo 16:13-20; Mako 8:27-30)

18 Kina aga'ogai Iesu ifogamo emegamega alogai, ega imoi isafa isa
eegai keagu. Ke emegamega afegai, ega imoi epa'ani peni'i einaka,
"Papiau lau kaisau keoma?" eoma.

19 Isa iifa kepamue keinaka, “Papiau isa'i keifa ‘Oi auga Ioane Baptista
maeai emaunimue,’ keoma. Ke isa'i keifa ‘Oi profeta Elaija,’ keoma. Ke
isa'i au'i ‘Oi ufaina profeta'i aga'o emaunimue emai keoma,’ ” keoma.
20 Kai Iesu isa epa'ani peni'i einaka, “Ke oi auga lau kai ooma?” eoma.
Ega aisama Peto iifa epamue einaka, “Oi auga Deo ega Mesaia[x] Aumu,”
eoma.
21 Ega aisama Iesu imoi eifa apu'i Peto kapa'ina eifania auga kai aga'o
maagai fakeifania eoma.

Iesu Ega Mae Fouga Eifania
(Mateo 16:21-28; Mako 8:30–9:1)

22 Egae kai Iesu eifa pugu einaka, “Papiau Aumauni Gauga kapa ma'oai
fau'iai fekiekie. Ega'ina alogai Iudea au akaiki'a au'i, sakedote lopia'i, ke
Moses ega iifa pamalelega au'i isa fekeumakalaina ke fekeaupugua. Kai
kina oiso aisama femaunimue pugu,” eoma.
23 Iesu ega'ina eifania afegai, papiau kemai aisama, ega imoi, ke
papiau ma'oai fou epaini'i einaka, “Oi epomiai aufalao aga'o lau muniuai
gapea eoma koa aisama, isa ifo fe'agegeaina kai, aufa kina ifo ega koloti
fepua muniuai fepea. 24 Gome pau kaisau ifo kania gaagamauga eoma
auga, muni Deo ega agofa'a afaeafia. Kai kaisau pau lau puouai ifo ega
agu maunina agepagea auga, muni agu pagai maunina agekapulaisa.
25 Au aga'o agofa'a fofouga ageafia kai ifo imaauga agepamaea, o ega
amu ma'oai mo agepagea afe'aini'i koa aisama, kapa felo aga'o isa
eegai agemia ma? Laa'i! 26 Ke kaisau lau emeagaiainiau ke e'u iifa isafa
emeagaiaina auga, muni Papiau Aumauni Gauga ega isapu akaiki'a,
ke agelo Deo maagai alo'i elolofa au'i fou e'i isapu akaiki'a ipaumagai
akemai pugu aisama, Papiau Aumauni Gauga isafa isa agemeagaiaina.
27 Iifa ko'a mo maamiai laifania. Inae oapae aumi isami Deo ega agofa'a
afa'agamo agoisa, ke gamuga agoopo kai agomae,” eoma.

Iesu Iisa Eponi
(Mateo 17:1-13; Mako 9:2-8)

28 Ke Iesu ega'ina eifania afegai kina imagea oiso elao afegai aisama,
gamegamega eoma puo, Peto, Ioane ke James fou e'afeini'i kelao ikuai
ke'agaukae. 29 Ke Iesu egae emegamega alogai, iisa i'oina emia, ke ega
tiapu kimage eafi eaea koa i'opoga emia. 30-31 Ega'ina alogai Moses Elaija
auni'i eaea akaiki'a ipaumagai keapakina Iesu fou kenini'ani. Ke isa e'i
nini'ani alogai Iesu Ierusaleme taoninai Deo ega logoai agemae iifaga
ageko'a auga fouga keifania. 32 Kai ega'ina emia alogai, Peto, Ioane, ke

---

[x] **9:20** Grik malagai ‘Kristo’, Hibru malagai ‘Mesaia’. Auni'i nini'ani aga'omo keifania. Ega'ina auga Deo ekinaga oiliai kania ke'efa auga.

James fou maa'i efeu alogaina puo kefeu. Kai kekauai maa'i ekiakae
aisama, Iesu eaea akaiki'a ipauma eailofe, ke au auni'i isa fou keapa
keisa'i. 33 Kai ega'ina au'i auni'i Iesu kepua'afuga kelao alogai, Peto Iesu
epainia einaka, “Au Akaiki'a Aumu, inae faagu auga felo. I'a efe'efe oiso
fakapa, aga'o oi apumu, aga'o Moses apuga, ke aga'o Elaija apuga,” eoma.
(Peto kapa'ina eifania auga oko aelogo felo kai eifa aagenia mo.)
34 Kai Peto enini'ani laolao kai, apuapu emai eumi apu'i. Ke Peto,
Ioane ke James fou apuapu alogai keapauka aisama, kemani'i alogaina.
35 Ega'ina alogai aufalao aga'o aina ufai eake emai, eifa einaka, “I'ina
auga Lau Gau lakinaga auga. Oi isa aina foafia!” eoma. 36 Aufalao aga'o
aina ufai emai auga enini'ani efua aisama, apostolo au'i oiso Iesu mo
egae eapa keisa. Ke Iesu aagoai eagu epinauga alogai, apostolo au'i oiso
kapa'ina emia keisa auga alo'iai mo eka, kai aga'o maagai akeifania.

Iesu Imoi Alogai Tiapolo Apala Epapealaisa
(Mateo 17:14-18; Mako 9:14-27)

37 Ke egani Iesu, Peto, Ioane ke James fou ikuai keake kemai aisama,
la'afou akaiki'a isa fou kepiaogai. 38 Ega aisama la'afou alogai au aga'o
eagaga einaka, “Pamalele aumu, lagoinio gau moisa laoma. Gome
lau gau iina mo aga'omo. 39 Kai tiapolo aga'o isa eafiia. Ke fiakoa mo
epaagagania, eafia a'isaai efouga emae'afu, akegai fukofuko ea'alai.
Tiapolo isa aepuapua'afuga, ke aufa kina epalifu alogaina. 40 Lau oi emu
imoi inae keagu au'i lagoi peni'i isa alogai tiapolo kegapapealaisa laoma
kai aekaini'i,” eoma.
41 Iesu au ega'ina ega eifa oma aina elogonia aisama, muninai kepea
au'i ma'oai epaini'i einaka, “Oi ma'oai alomi ko'agai alopako'aniau, ke
emi pako'a alopapinauga felo. Lau inae kina pika fou afaagu, ke kina
pika alou eemiai afaafiapia mo afelaolao? Lau inae afalaagu pagainia mo
kai, emi pako'a eeuai alooge kapulania,” eoma. Egae kai Iesu imoi ama
epainia einaka, “Gaumu momaiseina,” eoma.
42 Ke papiau imoi keafiia kemaiseina alogai mo ganinagai, tiapolo imoi
eafiia a'isaai efounia emae'afu. Kai kemaiseina Iesu agogai aisama, Iesu
tiapolo apala imoi alogai eagu auga efinaisa epapealaisa, imoi felo emia.
Egae kai Iesu imoi eafiia ama epenimue. 43 Ke egae keapa au'i ma'oai Deo
ega isapu akaiki'a ipauma keisa puo, kekauai alogaina keopofua.

Iesu Agemae Auga Fouga Eifania Pugu
(Mateo 17:22-23; Mako 9:30-32)

Papiau ma'oai Iesu kapa'ina mo ekapai'i au'i ma'oai keisa'i aisama,
kekauai alogaina. Ke ega'ina kapa'i keopopolani'i kai Iesu ega imoi
epaini'i einaka: 44 “Lau pau kapa'ina alaifania auga ainami fopaaua a'o
fologo. Aufalao aga'o Papiau Aumauni Gauga age'afa'afalaina papiau

ima'iai agepaaua," eoma. 45 Kai Deo ega logoai Iesu kapa'ina eifania
auga, pau fakelogo eoma puo eogefake. Ega kainai Iesu ega imoi Iesu
ega nini'ani oko akelogo felo. Ke imoi Iesu ega nini'aniai kapa'ina eifania
auga kegalogo keoma kai, kemani'i puo akepa'ani penia.

Kaisau Au Akaiki'a?
(Mateo 18:1-5; Mako 9:33-37)

46 Ega'ina afegai Iesu ega imoi epo'iai, kaisau au akaiki'a ipauma femia
auga akekua kepa'aua. 47 Iesu ega'ina akekua opo'iai emai auga elogo
aisama, imoi e'ele aga'o eafiia mape kaina epaapa. 48 Egae kai epaini'i
einaka, "Kaisau i'ina imoina e'ele lau akauai ageifa koko aisama, lau ageifa
kokoisau. Ke kaisau lau ageifa kokoisau aisama, lau eulaisa auga isafa
ageifa koko. Iifa gome, oi epomiai kaisau Deo ega pinauga ikapagai ifo e'ele
agepamia aisama, isa auga Deo maagai au akaiki'a ipauma," eoma.

Iesu Akagai Kepinauga Au'i
(Mako 9:38-40)

49 Ega'ina afegai Ioane eifa einaka, "Au akaiki'a aumu, au aga'o i'a fou
laa'i kai oi akamuai tiapolo epapealai'i aisa puo a'opoisa amapaapakipo
aoma," eoma.
50 Kai Iesu ega imoi epaini'i einaka, "Kaisau oi afemiai eaulao auga oi
fou. Ega puo folopaapakipo," eoma.

Samaria Papiau'i Iesu Keumakalaina

51 Deo ega logoai Iesu ufai fe'agauaina auga kina ekaialiali aisama,
Iesu opo eoge aga'onia mo Ierusaleme taonina galao eoma puo pea epea.
52 Ega'ina alogai Iesu ega imoi eulai'i fekeufai fekelao Samaria paguagai
Iesu ageagu afuga fekekapai'a eoma. Ega puo kelao ega'ina paguagai papiau
kepaini'i. 53 Kai kagakaga kainai Samaria papiau'i auga, Iudea papiau'i ani'i
akeaniani. Ega kainai Iesu Ierusaleme taonina galao eoma auga a'o kelogonia
aisama, akeifa koko. 54 Ega aisama Iesu ega apostolo James Ioane auni'i Iesu
kepa'ani penia keinaka, "Lopia, oi anina loani lai ufai lo amaifaga gaake
gamai ega'ina papiau'i gapamae'i ma looma?" keoma. 55 Kai Iesu e'afoaipini
isa auni'i efinai'i. 56 Ke ega imoi fou kekailai pagua i'oina aga'o kelao.

Iesu Muninai Kepea Auga Mai'afa
(Mateo 8:19-22)

57 Ega'ina afegai keagai kepea alogai, au aga'o emai Iesu epainia
einaka, "Ala folao mo ganinagai munimuai alafai paisa," eoma.
58 Ega aisama Iesu einaka, "Ago alo amu'e'i e'i feu afuga ekae, ke ufa
inei'i isafa nii'i ekae. Kai Papiau Aumauni Gauga auga kania feogeaua
felaagai afuga aga'o laa'i," eoma.

59 Egae kai au i'oina aga'o epainia einaka, “Muniuai mopea,” eoma.
Kai ega'ina auga iifa epamue einaka, “Lopia, mologoainiau malao amau mafufu kakaua kai munimuai fapea laoma,” eoma.
60 Kai Iesu au ega'ina epainia einaka, “Pako'a au'i laa'i, lalau'i emae au'i mae ega'ina kegafufuga. Kai oi molao Deo ega agofa'a fouga, papiau maa'iai moifafoua,” eoma.
61 Ke au i'oina mo aga'o eifa einaka, “Lopia, lau munimuai alapea. Kai mologoainiau malao inau amau mapamego kakau'i kai alamue alamai munimuai alapea,” eoma.
62 Kai Iesu einaka, “Kaisau ago kefanina aulina eafia ago efanina kai munina eisa auga, Deo ega agofa'a faugai agepinauga afaekaina,” eoma.

Iesu Ega Imoi 72 Eulai'i

10 1 Ega'ina afegai Lopia Iesu ega imoi i'oi'i 72 ekinani'i eulai'i, ke gua gua fekeufai taoni aga'o aga'o, ke afu kapa'i mo agelao afuga fekelao eoma. 2 Ega'ina alogai epaini'i einaka, “Iifa faunina a'o fekelogo au'i auga laiti i'aina kina ekainia koa i'opoga kai pinauga au'i ma'o laa'i. Ega puo laiti i'aina Lopiaga amogoina ega pinauga au'i ma'o gaulai'i ega laiti afugai kegapinauga. 3 Ke pau lau oi sipi gauga koa i'opomi laulaimi agolao amu'e a'i'i epo'iai agokoko! 4 Ke agolao alogai paoti aga'o, o fe'a aga'o foloafia. Ke kamata eo aga'o isafa foloafia. Ke kaisau keagai agoisa aisama folopamegoinia.
5 “Ke e'a aga'ogai agokoko aisama, i'ina iifaga foifa kakaua. ‘Gagao i'ina e'agai gaka,’ fooma. 6 Ke e'a inagome auga ega'ina eegai gagao iifaga agoifania alo agekaina koa aisama, emi gagao isa eegai ageka. Kai laa'i koa aisama, gagao ega'ina mo agemue eemi agemai pugu. 7 Ke e'a aga'o aga'o folopaao apua kai, e'a kapagai keifa kokoimi e'agai mo foagu. Ke e'a ega'inagai kapa'ina keania ke keinu auga akepenimi aisama, foafia mo. Gome Deo ega pinauga au'i e'i pinauga afa fekeafia paisa.
8 “Ke taoni aga'ogai agokoko ega'ina papiau'i akeifa kokoimi aisama, kapa'ina agomiai akeoge auga mo foania. 9 Ke oagu afugai isafa au'i akeagu aisama, fopafelo'i ke fopaini'i foifa, ‘Deo ega agofa'a emai eemiai ekae,’ fooma. 10 Kai taoni aga'ogai agokoko ega'ina papiau'i afakeifa kokoimi aisama, folao taoni alogai peapea afu'iai foifa foinaka, 11 ‘Oi emi laomai apala kainai emi taoni aeapuga ifemai kamatagai aauopuaina apaigulaisa. Ega'ina akapa auga oi Deo oumakalaina auga gouga akapa. Kai iifa gome fologo, Deo ega agofa'a emai kainagai,’ fooma. 12 Iifa gome maamiai laifania, kina fuagai Deo papiau e'i laomai apala'i afa agepeni'i aisama, oi keumakalainimi taonina papiau'i afa apala ipauma akeafia. Sodom taonina papiau'i afa keafiia auga e'ele kai, isa auga afa akaiki'a ipauma akeafia,” eoma.

Taoni Kapa Papiau'i E'i Laomai Apala'i Afakeumakalaini'i Au'i Deo Eegai Afa Apala Akeafia
(Mateo 11:20-24)

13 Iesu enini'ani alogai taoni kapa'i papiau'i isa akeumakalaini'i
papiau'i eopolani'i puo iina eifa oma, "Korasin taonina papiaumi,
maamiai mirakulo lakapai'i kai oumakalainiau. Ega puo Deo eegai afa
apala ipauma agoafia! Betsaida taonina papiaumi, maamiai mirakulo
lakapai'i kai oi isafa oumakalainiau. Ega puo oi isafa Deo eegai afa apala
ipauma agoafia! Oi maamiai mirakulo lakapai'i au'i Taire ke Sidoni
taoni'iai makapa'i koa aisama, ega'ina papiau'i e'i laomai apala'i kekapai'i
auga kekiekie puo, fiakoa mo ofuofu tiapu'i feke'iuka'i, ke agafa fekeafia
faaga'i feke'afa. Ke pau laa'i e'i laomai apala'i fekeumakalaini'i. 14 Kai
oi Korasin ke Betsaida taoni'i papiaumi, Deo papiau e'i laomai apala'i
afa agepeni'i aisama, oi auga afa apala ipauma agoafia. Taire ke Sidoni
taoni'i papiau'i e'i laomai apala'i afa e'ele'i akeafi'i kai oi auga akaiki'a
ipauma agoafia. 15 Ke oi Kapenaum taonina papiaumi, oi oopolaga akami
akaiki'a aoniamo ageka, ageafiakaeimi ufai ma ooma? Laa'i ipauma! Oi
aumi agoake ipeli afu uminaga ipauma agolao," eoma.
16 Egae kai ega imoi epaini'i einaka, "Kaisau oi ainami elogo
auga, lau isafa ainau elogo. Ke kaisau eumakalainimi auga, lau isafa
eumakalainiau. Ke kaisau lau eumakalainiau auga, lau eulaisau auga
isafa eumakalaina," eoma.

Iesu Ega Imoi 72 Kemue Kemai

17 Ega'ina afegai Iesu ega imoi 72 eulai'i au'i kelao e'i pinauga kepafua
aisama, maialogama'i mo kemue kemai. Ke Iesu kepainia keinaka,
"Lopia, oi akamuai aifa aisama tiapolo mo ganinagai ainamai keafiia,"
keoma.
18 Ega aisama Iesu eifa einaka, "Kimage eafi efiakoa koa i'opoga, ufai
Satani ega e'ualai oma laisa. 19 Lau oi isapu akaiki'a lapeniimi efua. Ega
puo oi kaapa aoao fou agogafamu'a'i. Ke emi ou Satani ega isapu akaiki'a
ma'oai afaepalifuimi. 20 Kai tiapolo apala'i ainami keafia aisama, ega'ina
mo alogama folopa'aua kai Deo oi akami ufai epapua auga alogama
akaiki'a fopa'aua," eoma.
21 Iesu ega imoi 72 kemue kemai kapa ma'oai kekapai'i au'i keifafou'i
kinagai, Deo ega Spiritu Iesu alo epagama alogaina. Ke Iesu eifa einaka,
"Amau, aagoa ufa fou ma'oai Lopiaga Aumu, e'u imoi kapa ma'oai
kekapai'i au'i, ikifa au'i malele au'i fou ee'iai loogefake. Kai e'u imoi, imoi
e'ele'i koa i'opo'i, ikifa malele ma'o laa'i au'i ee'iai lopaofakaea. E, iifa
gome Amau, i'ina auga Oi emu logoai anina loani auga koa i'opoga mo
emia. Ega kainai lau Oi laau afagainio," eoma.

22 Iesu Ama Deo eau afagaina efua aisama, eifa pugu einaka, “Lau
Amau kapa ma'oai lau imauai epaaua. Ke kai aga'o Gauga kaisau auga
aelogo kai, Ama auga mo elogo. Ke kai aga'o Ama kaisau auga aelogo
kai, Gauga auga mo elogo. Ke Gauga kaisau ekinani'i au'i mo Ama kaisau
auga epalogoni'i.”
23 Egae kai Iesu e'afoaipini ega imoi mo epaini'i einaka, “Kaisau maagai
kapa'ina oi oisa'i au'i eisa'i auga, maaga Deo eegai kapa felo'i eafi'i.
24 Gome lau oi lapainimi, profeta ma'o ke kin ma'o fou oi kapa'ina oisa
auga fekeisa keoma kai akeisa. Ke kapa'ina oi a'o ologo auga isafa a'o
fekelogo keoma kai a'o akelogonia,” eoma.

Samaria Auga Aga'o Felo Auga Palapole

25 Ega'ina afegai kina aga'ogai, Moses ega iifa pamalelega auga aga'o
Iesu ga'opo eoma puo, e'uegekae epa'ani penia einaka, “Pamelele aumu,
kapa'ina fakapa agu pagai maunina faafia?” eoma.
26 Ke Iesu einaka, “Moses ega iifa pukagai kapa'ina epapua? Ke ala
lokuapi oma?” eoma.
27 Ke pamalele auga iifa epamue einaka, “Oi alomu ko'agai guamu
fofougai, imaaumu fofougai, alomu fofougai, ke emu kapula fofougai emu
Lopia Deo anina foani. Ke alomu ko'agai ifomu animu loani koa i'opoga,
emu e'a ipafe au'i isafa alomu ko'agai ani'i foani,” eoma.
28 Ega aisama Iesu einaka, “Egamo'o loifa. Ega'ina fokapa kai agu pagai
maunina aloafia,” eoma.
29 Kai pamalele auga ifo alo opaina auga papiau fepakina'i eoma puo,
Iesu epa'ani penia pugu einaka, “Ega koa aisama, kaisau auga lau e'u e'a
ipafe auga?” eoma.
30 Ke Iesu isa ega iifa palapoleai epamue einaka, “Au aga'o Ierusaleme
taonina epua'afuga Jeriko taonina elao. Ega'ina alogai keagai painao au'i
isa keafiia tiapu faagagai keafilai'i. Ke keauauga keau mamaego egae
kepua'afuga ekaega kai kekailai kelao. 31 Ke ega'ina kinagai sakedote aga'o
kapa'ina emia auga aelogo kai, ega'ina keagaga eafiia elao au ega'ina eisa.
Ega aisama keaga me'e mo eafiia efai elao. 32 Egae kai Lefi ikupuga auga,
Deo ega e'ai epipalagai auga aga'o emai ega'ina afugai au ega'ina eisa.
Ke isa isafa keaga me'e mo eafiia efai elao. 33 Kai ega'ina afegai, Samaria
auga aga'o Iudea papiau'i ani'i akeaniani auga ega'ina keagaga eafiia elao.
Isa elao au ega'ina keauga auga afugai mo eka eisa aisama gua eaniia.
34 Ke elao faaga kelifu au'i oili, ke fino mulamulagai e'efai'i ke emokai'i.
Egae kai eafiia ifo ega donki laagai epaaguka elaoaina feufeu e'agai egae
e'imaisa. 35 Ke egani aisama, gakailai eoma puo, denari[y] auni'i eafilai'i
e'a e'ima auga epeniia ke epainia einaka, “I'ina monina foafia kai au i'ina

---

[y] **10:35** ‘Denari’ aga'omo auga au aga'o kina aga'omo epinauga afa monina.

fo'ima felo. Ke moni i'ina afefaanio koa aisama, alamue alamai kai emu
moni pika alopapinauga auga afa alapenimueiso,' eoma."
36 Iesu i'ina palapole eifania efua aisama, au ega'ina epa'ani penia
einaka, "Painao au'i au ega'ina keauniia auga eegai, sakedote auga, Lefi
ikupuga auga, ke Samaria auga au'i oiso epo'iai, loopolaga kaisau auga
isa ega e'a ipafe auga koa i'opoga emia?" eoma.
37 Ke Moses ega iifa pamalelega kania auga iifa epamue einaka,
"Laopolaga, au ega'ina gua eania auga isa ega e'a ipafe auga," eoma.
Ega aisama Iesu isa epainia einaka, "Oi isafa folao ega koa fokapa,"
eoma.

Iesu Marta Maria Auni'i E'i E'a Elao

38 Ega'ina afegai Iesu ega imoi fou kekailai kemai pagua aga'ogai
aisama, papie aka Marta ega e'ai eifa koko'i. 39 Ke Marta akina aka
Maria auga Lopia Iesu ife fo'inai eagukipo kai kapa'ina eifania auga
aina elogonia. 40 Kai Marta auga Iesu ega imoi fou fekeaniani fo'amaga
gapafua auga pinaugaga maaga ela'a me'e. Isa emai Lopia Iesu eegai kai
epainia einaka, "Lopia, lau akiu fepipalagai kai epua'afuniau ifou mo
lapinauga auga guau aloania ma? Mopaina gapalagainiau!" eoma.
41 Ega aisama Lopia iifa epamue einaka, "Marta, Marta, oi loopopo
alogai, kapa ma'o alomafu'i lopa'au'i.
42 Kai foloopopo alogaina kapa aga'omo moopolaga. Maria auga kapa
felo ekinaga, ke kai aga'o ega'ina kapa isa afaeafania," eoma.

Iesu Ega Imoi Megamega Epalogoni'i
(Mateo 6:9-15; 7:7-11)

11 1 Ega'ina afegai kina aga'ogai Iesu afu aga'ogai emegamega.
Emegamega efua aisama, ega imoi aga'o emai epainia einaka,
"Lopia, Ioane Baptista ega imoi megamega epalogoni'i koa i'opoga, lai
isafa megamega mopalogonimai," eoma.
2 Ega puo Iesu ega imoi epaini'i einaka, "Agomegamega aisama iina
fomegamega oma:
" 'Amamai,
Akamu Akaiki'a Ipauma, galolofa.
Emu agofa'a gamai.
3 Aufa kina fo'amaga mopenimai.
4 Oi emai apala ma'oai mo'agegeaini'i,
gome lai papiau eemaisai apala kekapa au'i e'i apala a'agegeaini'i.
Ke mopapeaimai i'opo apala'i alo'iai falakoko' "
eoma.
5 Egae kai ega imoi epaini'i pugu einaka, "Amoopolaga, oi epomiai au
aga'o ologonia auga eague. Kai kina aga'ogai isa ekefa'a aga'o agomaai

emai kai isa eegai fo'ama aga'o laa'i. Ega puo fafuai isa au aga'o elogo
auga eega elao epainia einaka, 'Ekefa'au, palafa iuma oiso mopeniau.
6 Gome lau ekefa'au aga'o epea aisoge eeu emai. Kai lau eeuai fo'ama
aga'o laa'i fapenia auga aekainiau,' eoma.
7 "Kai isa ekefa'a e'a alogai iifa epamue einaka, 'Lau e'u pa'afi ekupu
efua, ke lau gau fou afeu puo, ala'uegekae fo'ama aga'o alapenio
afaekaina. Ega puo folo'augainiau,' eoma. 8 Kai iifa gome maamiai
laifania. Isa ekefa'a mo kainai afae'ugekae fo'ama afaepenia. Kai isa ega
pi'augai kainai age'ue kapa'ina mo anina eani auga agepenia.
9 "Ega puo lapainimi, Deo fogoina, Isa agepenimi. Fokapuga,
agokapulaisa. Ke pa'afi fo'inipa, pa'afi ageagalai. 10 Gome kaisau mo
kepinoi au'i auga, Deo isa kapa'ina kegoina auga agepeni'i. Ke kekapuga
auga, akekapulaisa. Ke pa'afi ke'inipa au'i auga ee'iai pa'afi ageagalai.
11 "Ke oi au aumi epomiai gaumi ma'a akegoina koa aisama, kaapa
agopeni'i ma? Laa'i ipauma! 12 Ke o'olo aoina akegoina koa aisama, aoao
agopeni'i ma? Laa'i ipauma! 13 Oi laomai apala'i ikapa aumi kai gaumi
kapa felo'i ipeni'i ologo. Kai oi Amami ufai eague auga felo ipauma.
Ke Isa kaisau egoina auga apala agepenia ooma ma? Laa'i ipauma! Iifa
gome, Isa kapa felo'i ipauma'i ma'oai agepenimi, ke ega Spiritu isafa
agepenimi!" eoma.

Iesu Ke Tiapolo Lopiaga Belsabul Fou Fou'i
(Mateo 12:22-45; Mako 3:20-27)

14 Kina aga'ogai Iesu akeafu tiapolo au aga'o alogai eagu auga
epapealaisa. Ke tiapolo ega'ina au epua'afuga aisama, akeafu auga
enini'ani. Ke la'afou papiau'i Iesu au ega'ina epafelo keisa aisama,
kekauai keopofua. 15 Kai papiau isa'i auga keinaka, "Isa tiapolo e'i lopia
Belsabul aka isapugai tiapolo epapealai'i," keoma. 16 Ke isa'i auga Iesu
ke'opoisa kepainia ufa guagai kapa aga'o gouga gakapa kegaisa keoma.
17 Kai Iesu ega'ina papiau'i kapa'ina keopolaga auga elogo puo epaini'i
einaka, "Agofa'a aga'o ifo ageaupea koa aisama, agelifu afe'ai. Ke e'a
aga'ogai famili ifo'i mo akeaupea'i koa aisama, ega'ina familina age'ualai.
18 Ega koa i'opoga, Satani isafa ifo ega agofa'a ageaupea koa aisama, ala
koa i'opoga isa ega agofa'a ageapa? Lau ega laifa oma, gome oi oifa lau
Belsabul aka isapugai tiapolo laula'i ooma. 19 Pau oi oifa koa i'opoga, lau
Belsabul aka isapugai tiapolo lapapealai'i koa aisama, oi epomiai papiau
isa'i tiapolo kepapealai'i au'i, kaisau aka isapugai tiapolo kepapealai'i?
Ega puo oi kapa'ina oifania auga ko'a o pifoge auga isa akeifafoua. 20 Kai
lau Deo ima isapugai tiapolo lapapealai'i koa aisama, Deo ega agofa'a
emai oi eemiai efua.
21 "Au kapula pipaini amu'i ma'oai eafi'i ifo ega e'a e'ima aisama, ega amu
ma'oai keka felo. 22 Kai aufalao aga'o kapula ipauma auga agemai auni'i

akepipaini aisama, isa ekapula alogai puo ageauga ega amu ma'oai ageafi'i. Ke
auau amu'i epako'ani'i au'i ageafi'i, ke painao amu'amu'i auga age'ea'i. Ega koa
i'opoga, lau tiapolo lapapealai'i aisama, lau e'u isapu isa ega isapu eka'egaina.
23 "Kaisau lau afeuai aeaulao auga lau fou laa'i. Ke kaisau lau fou
alamia papiau alapakai guguaini'i auga, papiau epakanini'i," eoma.
24 Iesu ega'ina eifania afegai, eifa pugu einaka, "Tiapolo apala au aga'o
alogai epealai aisama, elao ago maininai laagai afuga ekapuga kai aeisa.
Ega aisama ifo alogai einaka, 'Lau e'a lapua'afuga auga e'a alamue alalao
pugu,' eoma. 25 Ke elao ega'ina e'agai aisama, e'a alo ke'amunia ke amu
ma'oai mo kepakokopai eisa. 26 Ega aisama epealai elao tiapolo i'oi'i au'i
imagea gua, isa ega apala keka'egaina au'i emaiseini'i fou kelao ega'ina
e'agai kekoko keagu. Ke fuagai aisama, au ega'ina ega agu elifu alogaina,
ufainagai ala eagu oma auga aguga eka'egaina," eoma.
27 Iesu ega'ina iifa'i eifani'i alogai, la'afouai papie aga'o Iesu eegai eifa
akaiki'a einaka, "Oi inamu epamaunio ke e'imaiso auga Deo eegai kapa
felo'i eafi'i," eoma.
28 Kai Iesu einaka, "Kaisau Deo ega iifa a'o kelogo ke kainai kepea au'i
Deo eegai kapa felo'i keafi'i," eoma.

Papiau Mirakulo Kepa'aniaina
(Mateo 12:38-42; Mako 8:12)

29 La'afou akaiki'a emia elaoaina alogai, Iesu papiau epaini'i einaka, "I'ina
papiau'i alo'i apala ipauma. Isa lau Deo eegai lamai ma auga fekelogo keoma
puo, mirakulo gouga kepa'aniaina. Kai lau mirakulo gouga aga'o afalakapa
kai, Jona kapa'ina ekapaisa auga mo alakapa. 30 Gome Jona mirakulo aga'o
aekapaisa kai, ega inogo auga Ninife papiau'i ee'iai mirakulo koa i'opoga emia.
Ega koa i'opoga mo, Papiau Aumauni Gauga isafa i'ina papiau'i ee'iai ega mo
agekapa oma. 31 Ke ufainagai kin Solomon eagu miagai, South ago kuinina
Siba, Solomon ega ikifa akaiki'a fouga elogo aisama ega ikifa a'o galogo
eoma. Ega puo ago fuagai ipauma mo ganinagai, emai Solomon ega ikifa a'o
elogonia. Ega kainai Deo papiau e'i laomai felo, o apala'i afa agepeni'i kinagai
aisama, ega'ina kuinina age'ue Deo maagai i'ina papiau'i e'i laomai apala
ageoma. Pau lau Solomon ega ikifa laka'egaina au inamo'eu. 32 Ke Deo papiau
ma'oai e'i laomai felo, o apala afa agepeni'i aisama, Ninife taonina papiau'i
isafa ake'ue Deo maagai i'ina papiau'i e'i laomai apala'i akeoma. Gome isa Jona
ega inogo a'o kelogonia aisama, e'i laomai apala'i keumakalaini'i. Ke pau lau
Jona laka'egaina au lamai inamo'eu," eoma.

Imaau'a Lanepa Koa Eaea Femia
(Mateo 5:15; 6:22-23)

33 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Aufalao aga'o lanepa epaafiaua kai
ogefake afugai aepaagufake, o liti papagai isafa aeoge'unia. Kai eafia

lanepa kepapa'afa afugai epa'afa, ega koa papiau kemai au'i eaea fekeisa
eoma. Ega koa i'opoga, lau Deo ega iifa alaogefake, oi maamiai laifafoua.
34 Ke oi maami auga lanepa koa i'opoga, imaaumi fofouga epaeaea. Ke oi
maami felo aisama, imaaumi fofouga isafa ageeaea afe'ai. Kai oi maami
apala koa aisama, imaaumi fofouga uminagai ageagu. 35 Ke alomiai eaea
ekaega auga, foisa felo umina faemia. 36 Ega koa aisama, oi imaaumi
fofouga ageeaea afe'ai. Ke imaaumi aga'omo mo ganinagai afae'umina
koa aisama, lanepa eaea efai imaaumi egefa koa i'opoga, Deo ega iifa
eaea ko'a ipauma auga, alomi agepaeaea. Ega puo lau fou agologo felo,"
eoma.

Iesu Faliseo Au'i Ke Pamalele Au'i Fou Fou'i Eifania
(Mateo 23:1-36; Mako 12:38-40; Luka 20:45-47)

37 Iesu enini'ani efua afegai aisama, Faliseo auga aga'o Iesu epainia
fou fekelao ega e'ai fekeaniani eoma. Ega puo Iesu elao au ega'ina ega
e'ai ekoko fou kegaaniani keoma. 38 Kai Faliseo auga ega'ina Iudea e'i
kagakaga kainai Iesu ima aeiku kakaua kai gaaniani eoma auga eisa
aisama, ekauai alogaina eopofua.
39 Kai Lopia isa kapa'ina eopolaga auga elogo puo epainia einaka, "Oi
Faliseo aumi amoisa. Oi auga kaputi ke liti fou afe'i keiku'i koa i'opoga,
emi kagakaga kainai faagami afe mo oikua kai, alomi auga mogemoge ke
opola apala'i fou epogu. 40 Oi kafo'o papiaumi! Deo afemi epagama auga
alomi isafa aepagama ma? E! Isa oi afemi ke alomi fofouga fou epagama'i.
41 Oi auga emi kagakaga kainai mo ulalu au'i folopalagaini'i. Kai kapa'ina
eemiai kekae au'i alomi ko'agai ulalu au'i fopeni'i fopalagaini'i. Ega koa
aisama, Deo maagai alomi fofouga afaeofu, papiau felomi agomia.
42 "Kai oi Faliseo aumi, Deo maagai papiau ee'iai laomai felo'i fokapa'i,
ke alomi ko'agai Deo anina foani auga lao'i mai'i ooge me'e'i. Kai oi emi
kagakaga kainai mo opea, aupu gagauga aga'o aka mint, ke rue, ke uma
alo aupu gagau'i ma'oai oafi'i, o'uaga epo'iai, aga'omo Deo opa'a penia.
Oi Deo amu ipa'a penia auga mo laoga maina okapa. Kai oi ega'ina mo
folokapa kai, laomai felo'i fokapa'i, ke alomi ko'agai Deo anina foani. Kai
ega koa alokapa puo, Deo oi emi laomai apala afa fepenimi laoma!
43 "Faliseo aumi, oi la'afou afu'iai, au akaiki'a'i keaguagu au'i mo
afu'iai foagu auga anina oani alogaina. Ke afa'afa afu'iai papiau
fekepamegonimi auga isafa anina oani alogaina. Ega puo Deo oi emi
laomai apala afa fepenimi laoma!
44 "Ke oi afemi auga la koa i'opoga, ke alomi auga laai papiau aga'o
imaauga efoka koa i'opoga. Kai papiau oi alomi ala efoka oma auga
akelogo puo, laagai kepea pagai oi fou opea olao omai. Ke ega koa emia
oi isa opagaga'i puo, isa oi koa i'opomi mo kekagakaga. Ega puo Deo oi
emi laomai apala afa fepenimi laoma!" eoma.

45 Ega aisama Moses ega iifa pamalelega auga aga'o Iesu epainia
einaka, “Pamalele aumu, oi Faliseo au'i ee'iai i'ina kapa'i loifani'i auga,
lai isafa loifa apala penimai,” eoma.
46 Kai Iesu einaka, “Oi pamalele aumi, papiau meau akepua afaekaina
auga openi'i fekepua ooma. Ke oi ifomi auga imami keke'e aga'omo mo
ganinagai aloafiakae ega'ina papiau'i alopalagaini'i. Ega puo Deo oi emi
laomai apala afa fepenimi laoma!
47 “Pamalele aumi, pifoge aumi! Papiau oi au akaiki'ami fekepamiaimi
ooma puo, ufumi apami profeta keaupugu'i au'i e'i la felo'i okapai'i. Ega
puo Deo oi emi laomai apala afa fepenimi laoma! 48 Oi ufumi apami
profeta keaupugu'i, ke oi auga isa e'i la okapai'i. Ega puo ufumi apami
kapa'ina kekapai'i auga, Deo maagai felo opamia papiau ago'iai ega koa
okapa. 49 Ega kainai Deo ega ikifai eifa einaka, ‘Lau profeta ke imoi isa
ee'iai alaulai'i. Kai isa ega'ina papiau'i isa'i akeaupugu'i, ke isa'i akeafi
apalani'i,’ eoma. 50 Ega puo agofa'a e'ina mo alogai profeta keaunii'i ifa'i
efaka auga afa i'ina papiau'i pau keague au'i akeafia. 51 Ega'ina profeta'i
auga Apele faagagai e'ina ifa efaka emai Sakaraia faagagai. Ke papiau
isa Deo ega e'a alogai amu Deo kepa'a penia afuga, ke Deo ega e'a alo
ipaumagai, Deo ifo mo eaguagu afuga fou epo'iai keaupugua ifa efaka.
Iifa gome mo maamiai laifania. I'ina papiau'i pau keague au'i ega'ina
profeta'i ma'oai kemae auga ifa'i afa isa akeafia.
52 “Pamalele aumi, Deo ega iifa kapa'ina eifania auga oko ipauma
papiau fekelogo auga okogai mo alopamaleleni'i puo, oi Deo ega iifa
okaisapua. Oi ifomi isafa Deo ega iifa ko'a ipauma auga alomiai aekoko
felo, ke papiau Deo ega iifa alo'iai gakoko keoma au'i isafa okaisapu'i.
Ega puo Deo oi emi laomai apala afa fepenimi laoma!” eoma.
53 Iesu ega'ina eifania afegai, epua'afuni'i elao. Ega'ina alogai Faliseo
au'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i fou ke'ina Iesu eegai gua'i ekupu
alogaina, pa'ani ma'o mo kepa'ani. 54 Ke ke'imaisa kapa apala aga'o
afeifania koa aisama, fekeafia iifa ipakainai fekepaapauka keoma.

Falamani'i Iesu Fouga Papiau Maa'iai Faifafoua
(Mateo 10:26-33; 12:32; 10:19-20)

12 1 Ega'ina alogai papiau ma'o alogaina kemai Iesu eapa afugai
kela'afou. Ke papiau ealogai alogaina, kegapea auga aekainia
kainai kepa'ifu aga'o aga'o laa'iai keapau kelaoaina. Ega'ina alogai Iesu
e'ina ega imoi epaini kakau'i einaka, “Faliseo au'i e'i pifoge auga palafa
ipaufuga mulamula palafa alogai keoge eufu auga koa i'opoga. Ega kainai
isa e'i pifoge euki papiau epo'iai ekoko epalifu'i auga foisa felo. 2 Ke kapa
ma'oai pifogeai keogefake'i au'i akekapulai'i akelogo. Ke amu ma'oai
keogefake'i au'i akefoki. 3 Ega puo kapa'ina gapiai oifani'i papiau akelogo
au'i, kinaisai oifafoua koa i'opoga akelogo. Ke e'a alogai oifa kekefa

mo kapa'ina oifania auga ofaofai akeifafoua koa i'opoga papiau ma'oai akelogo.

4 "Ekefa'au aumi, iifa gome maamiai laifania. Kaisau papiau imaau'i mo keaupugu'i au'i akeaupugu'i afegai, kapa aga'o afakekapa pugu puo folomani'iaini'i. 5 Kai pau oi kaisau fomani'iaina auga alapakinaimi. Isa oi imaaumi ageaupugua afegai, lalaumi ipeliai agepiulai'i isapuga eafia auga fomani'iaina. Ko'a ipauma, lapainimi pugu. Oi ega'ina auga fomani'iaina paisa. 6 Oi ologo iilo ima penimae'i auni'iai mo ke'afa'i. Kai Deo ega'ina inei'i aga'omo mo ganinagai afae'agegeaina. 7 Ke kaniamiai fufu auga kapa aga'o laa'i mo ganinagai, Deo fufu pika keuki auga ma'oai epaau afe'aini'i. Ega kainai Deo agogai oi afami auga iilo ma'o afa'i eka'egaina. Ega puo oi papiau folomani'iaini'i kai Deo fomani'iaina," eoma.

8 Iesu ega'ina eifani'i efua aisama, epaini'i pugu einaka, "Iifa gome maamiai laifania. Kaisau papiau maa'iai eifa isa lau e'u imoi eoma auga, lau isafa muni Deo ega agelo ago'iai isa lau Papiau Aumauni Gauga au, e'u imoi alaoma. 9 Kai kaisau papiau maa'iai lau muniuai epea auga epuniaiaina auga, muni lau isafa isa Deo ega agelo ago'iai alapuniaiaina. 10 Ke kaisau Papiau Aumauni Gauga eumakalaina auga, Deo isa ega laomai apala afa age'agegeaina. Kai kaisau Deo ega Spiritu eegai eifa apala auga, Deo isa ega laomai apala afa afae'agegeaina.

11 "Ke muni papiau oi akeafimi Iudea papiau e'i la'afou afuga ke'ima, ke isapu keafia au'i ago'iai akepaapaimi aisama, oi kapa'ina agoifania ke iimi ala agooge oma auga opopo folopa'aua. 12 Gome Deo ega Spiritu oi kapa'ina foifania auga agepamalelenimi agoifania," eoma.

Kafo'o Pa'amu'amu Auga Palapole

13 Iesu ega imoi maa'iai enini'ani efua aisama, la'afou alogai au aga'o Iesu epainia einaka, "Pamelele aumu, lau aau mopaina lai amamai ega amu ga'ea lau apu gapeniau laoma," eoma.

14 Kai Iesu einaka, "Akiuagai, kaisau lau ekinaniau oi epomiai kapa'ina apala, o felo auga faifania, ke afemiai faaulao eoma? Lau ega'ina puogai alamai," eoma. 15 Egae kai Iesu papiau ma'oai epaini'i einaka, "Mogemoge kapa'i ma'oai foumakalaina. Papiau akepa'amu'amu mo puogai e'i agu felo agemia afaekaina," eoma.

16 Egae kai Iesu i'ina palapole papiau maa'iai eifania einaka, "Pa'amu'amu auga aga'o ega umai fo'ama ani'i keoge felo alogaina. 17 Ega aisama isa ifo mo alogai eifa einaka, 'I'ina fo'ama'i alaafi'i kai isoge'i afuga i'oina aga'o laa'i. Ega puo kapa'ina alakapa?' eoma.

18 "Egae kai eifa einaka, 'Lau iina alakapa oma: Fo'ama isoge afu'i ufai'i au'i alaauoka'i kai, akaiki'a'i ipauma'i alakapa'i. Ke ega'ina afu'iai e'u fo'ama ma'oai ke e'u amu ma'oai fou alaoge'i. 19 Ke ifou alapainiau alainaka, 'Oi amu felo'i ma'o eemuai kekae puo, inipo ma'o afolopinauga

mo ganinagai kapa aga'o laa'i. Ke pau folopinauga foagu aage mo, foafia
foania, foinu, ke foalogama mo alaoma,' eoma.
20 "Kai Deo isa epainia einaka, 'Oi kafo'o aumu! Iina'i mo gapinai lau
oi emu agu maunina alaafi'aua. Ega aisama kaisau oi ifomu faumuai amu
lokapa'i au'i ageafi'i? Oi alomae puo oi apumu afakemia' eoma."
21 Iesu palapole ega'ina eifania afegai eifa einaka, "Kaisau ifo faugai
epa'amu'amu kai Deo faugai aepa'amu'amu auga, iina koa faagagai
agemia," eoma.

Kapa Ma'oai Ee'iai Foloopopo
(Mateo 6:25-34; 6:19-21)

22 Ke Iesu ega imoi ma'oai epaini'i einaka, "Iifa gome maamiai laifania.
Pa'amu'amu auga faagagai iina koa agemia kainai, oi emi agu, ke
kapa'ina agoania, ke imaaumi faugai tiapu kapa ago'iuka auga opopo
folopa'aua. 23 Gome oi emi mauni aguga auga, fo'ama eka'egaina, ke
imaaumi auga tiapu eka'egaina. 24 Pau maami galao inei aka'i oagu
amoisa'i. Isa kapa aga'o akefauga, o anina isafa akeafia. Ke isa e'i
fo'ama isoge afuga aga'o laa'i. Ega mo ganinagai, Deo isa epaani'i. Kai
oi auga Deo maagai kapa akaiki'a ipaumami, inei oka'egaini'i. 25 Ke oi
epomiai aufalao aga'o opopoai ega agu kina maaga aga'omo koa i'opoga
epo agepamaefania agekainia ma? Laa'i! Kai aga'o ega koa agekapa
afaekaina. 26 Oi kapa e'ele'i iina koa'i mo ganinagai agokapa'i afaekaina
kai, kapa puo amu ma'o isa'i opopo'i opa'au'i?
27 "Pau maami galao ago alo kaikai'i felo'i ipauma'i au'i amoisa'i.
Isa akepinauga ke tiapu akekapa'i. Kai iifa gome mo maamiai laifania.
Ufainagai kin Solomon epa'amu'amu alogaina, ega amu ma'oai felo'i mo
ganinagai, ega'ina amu'i e'i felo ago alo kaikai'i e'i felo akeka'egaini'i.
28 Ke ago alo kaikai'i ega'ina pau kekae kai fafoko aisama, papiau
akeafi'i loai ake'afoau'i mo ganinagai, Deo isa kaikai'i felo auga, tiapu
koa i'opoga epai'iuka'i. Kai oi aumi kaikai ega'ina aloka'egaini'i ma?
Ke Deo kapa felo'i ipauma'i agepenimi afaekaina ma ooma? E! Isa
agepenimi paisa. Kai oi pako'a e'ele papiaumi! Oi Deo fopako'ania koa
kai alopako'ania. 29 Ke kapa'ina agoania ke agoinu auga foloopolani'i, ke
minomi ega'ina kapa'i ee'iai folooge. Ke foloopopolaini'i. 30 Gome Deo
akepako'ania au'i auga, kapa'ina kegaania ke kegainu auga mo muninai
kepiau. Kai oi Amami auga kapa'ina anina oani auga elogo felo. 31 Kai
Deo ega agofa'a fokapu kakaua. Ega aisama Deo kapa'ina mo ani'i oani
opopo'i opa'au'i au'i isafa agepenimi.
32 "Oi Amami ega agofa'a ega alogamai epenimi. Ega puo oi aumi
aema'o mo ganinagai folomani'i. 33 Kai emi amu amo'afa'afalaini'i
ulalu au'i amopalagaini'i. Ega koa agokapa aisama, emi amu paoti ufai
ekae auga alogai agoogeuka. Ke ega'ina paotina afaegeagea, ke painao

auga aga'o paoti ega'ina eega afaemai. Ke amu paoti alogai keka au'i
isafa afakemokemoke, ke afakegeagea. 34 Gome oi emi amu mo opopo'i
agopa'au'i aisama, ega'ina mo kapa'i ani'i agoani," eoma.

Papiau Aumauni Gauga Agepakauai Agemai Auga Fouga
(Mateo 24:45-51; Mako 13:32-37)

35-36 Iesu ega'ina iifa'i eifani'i afegai, ega imoi ma'oai epaini'i pugu einaka,
"Oi pinauga ikapa au'i koa i'opo'i fomia, emi au akaiki'a gaika ega amagelofe
miamiaga agefua agemai auga kina fo'ima. Ke isa ago'ima alogai tiapu felo'i
foi'iuka'i, lanepa fopaafiau'i fofua foagu, emi pinauga ago'ina agokapa auga
pinaugaga fo'ima. Ega koa isa agemai pa'afi age'inipa aisama, oi pinauga
ikapa au'i koa i'opo'i, fiakoa fo'uegekae isa faugai pa'afi fopaagalaisa. 37 Ke
au akaiki'a agemai, ke pinauga ikapa au'i isa ke'ima au'i auga, isa eegai kapa
felo'i akeafi'i. Iifa gome maamiai laifania, isa ifo pinauga fekapa auga tiapu'i
agei'iuka'i, ega pinauga au'i agepaini'i aniani afugai akeagukipo. Egae kai
fo'ama agekapa ee'i agelaoaina agepeni'i akeania. 38 Ke au akaiki'a ega'ina
gapi atiafagai, o gani eegai femai mo ganinagai, ega pinauga ikapa au'i
kefua keague au'i isa eegai kapa felo'i akeafia. 39 Kai i'ina iifaga kapa'ina
laifania auga fologo. E'a inagome aga'o painao auga kina maaga kapagai
agemai e'a ageaupea auga agelogo koa aisama, e'a age'ima puo painao auga
e'a afaeaupea. 40 Ega koa i'opoga, Papiau Aumauni Gauga agepakauai kina
maaga kapagai agemai auga alologo puo, oi isafa fofua foagu," eoma.
41 Iesu ega'ina eifania afegai aisama, Peto isa epa'ani penia einaka,
"Lopia, ega'ina palapole lai oi emu imoi mo lopainimai, o papiau ma'oai
mo lopaini'i?" eoma.
42 Kai Iesu Peto ega pa'ani afa palapoleai iina epamue oma einaka,
"Pinauga ikapa au'i epo'iai kaisau auga eikifa, ke alo ko'agai ega au
akaiki'a ega e'a e'ima? Au ega'ina auga ega au akaiki'a isa e'a fofouga
epa'ima. Ke isa pinauga ikapa au'i ma'oai e'i fo'ama fekeania auga kina
maaga ekaina aisama epeni'i. 43 Ke au akaiki'a ega'ina agemai e'a epa'ima
auga ega koa agekapa ageisa auga, isa eegai kapa felo'i ageafi'i. 44 Iifa
gome maamiai laifania. Au akaiki'a ega'ina, e'a e'ima auga amu ma'oai
agepa'ima afe'aina. 45 Kai iina koa afemia auga amoopolaga. E'a e'ima
auga ifo mo ageifa ageinaka, 'Lau e'u au akaiki'a aepaafiafi aemai,'
ageoma. Ega puo age'uegekae pinauga au'i ma'oai, au ke papie fou
ageauni'i. Ke ageinu ageaniani, ke ageinuinu alogaina. 46 Isa laomai ega
koa ekapakapa kai, kina maaga kapagai ega au akaiki'a, agepakauaina
agemai auga afaelogo. Kai ega'ina kina agemai aisama, agepakauaina ega
pinauga afuga apala ageisa. Ega aisama au akaiki'a ega'ina, isa ageafia
afa apala ipauma agepenia. Ke pako'a au'i laa'i au'i afu'iai agepiulaisa.
47 "Ega kainai pinauga ikapa auga ega au akaiki'a kapa'ina isa fekapa
eoma auga elogo kai aefua aeagu aekapa koa aisama, au akaiki'a agemai

aisama, isa ageauga kiekie akaiki'a agepenia. 48 Kai pinauga ikapa auga
kapa'ina fekapa auga aelogo puo, afa feafia koa i'opoga kapa aga'o
ekapaisa koa aisama, au akaiki'a agemai aisama, ageauga kai kiekie
e'elega mo agepenia. Ega koa i'opoga, Deo kaisau ma'o epenia fe'ima
eoma auga, muni ma'o eegai gaafimue auga pa'anina agepa'ani.

Iesu Puogai Ke'ea'i
(Mateo 10:34-36)

49 Iesu eifa pugu einaka, "Lau agofa'ai papiau e'i laomai apala'i fauma'i
laoma puo, lo laafiia lamaiseina. Lo ega'ina, laomai apala'i fauma'i laoma auga
agofa'ai gaufa koa aisama, pau alou fegama alogaina! 50 Ke pau lau Deo pinauga
epeniiau auga alapafua koa kai, baptismo aga'o kiekie akaiki'a ipauma auga
ekae. Alou kiekiega ega'ina ageka mo agelao ega'ina kiekiega alaafia kai agefua.
Ke lau ega'ina kiekie laopolaga aisama, alou ekiekie alogaina. 51 Ke lau agofa'a
lamai aisama, oi oopolaga gagao ma lamaiseina ooma? Laa'i, iifa gome mo
maamiai laifania. Lau gagao alamaiseina kai agukua lamaiseina. 52 Pau kina
alogai famili aga'o alogai papiau au'i ima epo'iai lau puouai ake'ea'i. Papiau
oiso ake'ue auni'i akepaakekuani'i, ke auni'i ake'ue oiso akepaakekuani'i. 53 Ke
ega'ina familina alogai ake'ea'i, ama gauga fou akeakekua, ke gauga ama fou
akeakekua. Ke ina gauga ifiaoga fou akeakekua, ke ifiao ina fou akeakekua. Ke
papie, gafa papiega fou akeakekua, ke papie gafa, gafa papiega fou akeakekua.
Ega koa agemia famili fofouga epo'iai ake'ea'i.

Kina Kapa Auga Fologo Felo
(Mateo 16:2-3)

54 Egae kai Iesu la'afou papiau'i epaini'i einaka, "Oi apuapu epa'umina oisa
aisama, fiakoa mo oifa imu ageake ooma ke imu eake. 55 Ke a'uai ameku epua
emai aisama, oifa kina age'isapu ooma ke kina e'isapu. 56 Oi aagoai ke ufa
guagai kapa'ina mo kemia oisa'i aisama, ologo oifani'i. Kai ala koa i'opoga pau
kapa'ina mo kemia au'i alologo aloifani'i. Oi pifoge ipauma aumi!
57 "Ke oi ifomi faumiai kapa'ina Deo maagai felo, o apala auga kapa puo
alologo felo? Ega'ina kapa'i oi fologo felo koa kai alologo felo. 58 Au aga'o oi iifa
ipakainai agepaapaukaiso iifa ipakaina auga eega agolao koa aisama, agolao
alogai keagai fokapula fo'opo epomiai fogagao. Ega afaemia oma koa aisama, isa
oi agela'a pupugeiso iifa ipakaina afuga agelaoainio, iifa ipakainai laomai felo, o
apala afa epipeni auga oi ipitimagu imagai agepauiso. Ke ega'ina auga oi tipula
afugai age'afo kokoiso. 59 Iifa gome maamiai laifania, oi tipula afugai afolopealai
tipula e'a afa agooge, emi moni agopafua afe'aina afegai kai agopealai," eoma.

Laomai Apala'i Foumakalaini'i

13 1 Ega'ina alogai papiau isa'i egae Iesu fou keapa au'i, Iesu maagai
Pilato Kalilea au'i Deo amu kepapa'a penia kai eaupugu'i

ifa'i ega'ina amu'i alo'iai ekoko fou elapui auga fouga keifania. 2 Ega
aisama Iesu isa epaini'i einaka, “Oi oopolaga isa ega kemae oma puo,
Kalilea papiau'i ma'oai epo'iai isa au'i e'i laomai apala ipauma, Kalilea
papiau'i e'i apala eka'egaina ma ooma? 3 Iifa gome maamiai laifania,
laa'i ipauma! Oi emi laomai apala'i afoloumakalaini'i koa aisama, oi
ma'oai isafa agomae afe'ai. 4 Ke Siloam taoaga e'ualai aisama, papiau
18 eaupugu'i auga ologo. Kai oopolaga ega'ina papiau'i e'i laomai apala
auga, Ierusaleme taoninai keagu papiau'i e'i apala eka'egaini'i ma ooma?
5 Iifa gome maamiai laifania, laa'i ipauma! Kai oi emi laomai apala'i
afoloumakalaini'i koa aisama, Deo oi ma'oai emi laomai afa agepenimi,”
eoma.

6 Egae kai Iesu papiau e'i laomai apala'i fekeumakalaini'i eoma puo,
i'ina palapole maa'iai eifania einaka, “Au aga'o ega uma alogai[z] ega uma
e'ima auga, au aka fik efaunia eapa. Ega'ina afegai uma inagome elao
anina aga'o eogeisa ma auga gaisa eoma kai anina aga'o aeogeisa eisa.
7 Ega puo elao au ega'ina uma alo e'ima auga epainia einaka, ‘Inipo oiso
alogai fik auga anina aga'o eogeisa ma auga maisa laoma puo lamai
kai anina aga'o alaisa. Kapa puo a'isa fepapinauga aagenia mo? Moaga
mopuake!’ eoma.

8 “Kai au, uma alo e'ima auga iifa epamue einaka, ‘Au akaiki'a aumu,
mogafegafe inipo aga'omo mo mopeniau. Ega'ina inipoga alogai gome
ala'ima alakapa felo. 9 Ega'ina alakapa afegai, inipo aga'ogai anina
ageoge koa aisama, felo puo feka. Kai anina aga'o afaeoge koa aisama,
foaga fopuake,’ eoma.”

Iesu Papie Ofa Ekopi Auga Epafelo

10 Ega'ina afegai Iudea papiau'i Deo keaufagaina kina aga'ogai, Iesu
la'afou afuga aga'ogai papiau epamaleleni'i. 11 Ega'ina alogai melo
papiega aga'o, tiapolo apala alogai ekoko puo, inipo 18 ofa epakopia
eagu. Ega kainai gapea opai auga aekainia, elou mo epea. 12 Iesu ega'ina
papiega eisa aisama, eifaga elao kai epainia einaka, “Papie, oi ofamu
ekopi auga eegai lapafeloiso,” eoma. 13 Egae kai Iesu ima isa laagai
eogeaua aisama, fiakoa mo ofa e'opai eapa opai, ke Deo eau afagaina.

14 Kai Iesu Deo keau afagaina kinagai papie epafelo puo, la'afou
afuga e'ima lopiaga gua ekupu alogaina. Ega kainai isa papiau epaini'i
einaka, “Iifi aga'omo alogai, pinauga kina'i imagea aga'omo kekae. Ega
puo ega'ina kina'iai fomai fekepafeloimi kai, Deo aau afagaina kinagai
folomai fakepafeloimi,” eoma.

15 Ega aisama Lopia Iesu au ega'ina ega iifa epamue einaka, “Deo oau
afagaina kinagai oi epomiai au aga'o ega polomakau o ega donki fei

---

[z] **13:6** Grik malagai ‘fino uma alogai’

fepenia eoma aisama, ega feufeu afugai aegupuka fei aepenia pagu? Oi
pifoge aumi! Isa elao polomakau o donki egupuka elaoaina fei epenia.
16 Kai i'ina papiega i'a ufu'a apa'a Abraham okogai amai auga gauga,
Satani inipo 18 alogai egopeisa ofa ekopi. Kai Deo oau afagaina kinagai
puo, kapa'ina isa egopeisa auga eegai falapapealaisa ma ooma? Laa'i,
fapapealaisa paisa," eoma.
17 Iesu ega'ina eifania aisama, anina akeani au'i ma'oai kemeagai
alogaina. Kai papiau auga Iesu kapa akaiki'a'i ma'o Deo fekeifagaina
kapa'i ekapai'i keisa'i puo, alo'i egama alogaina.

Mastad Oga Palapole
(Mateo 13:31-32; Mako 4:30-32)

18 Egae kai Iesu i'ina palapole papiau maa'iai eifania einaka, "Deo ega
agofa'a auga ala koa i'opoga? Ke kapa'ina fou alaafi opo'i? 19 Ega'ina
afuga auga, au aka mastad oga e'ele ipauma auga koa i'opoga. Au aga'o
au oga ega'ina eafiia ega umai efaunia, ke euki elao au akaiki'a emia. Ke
ufa inei'i kemai agagai kei'oau," eoma.

Palafa Ipaufuga Mulamula Palapole
(Mateo 13:33)

20 Ke Iesu palapole aga'o eifania pugu einaka, "Deo ega agofa'a auga
kapa'ina fou alaoge opo'i? 21 Ega'ina afuga auga, papie aga'o palafa
ipaufuga mulamula eafia palafa ma'o fou eoge lapuinia, fei e'efa efiuga
kai epua'afuga eka, ke mulamula ega'ina palafa fofouga alogai epinauga,
palafa epaufua auga koa i'opoga," eoma.

Deo Ega Agofa'a Pa'afina Eopeope
(Mateo 7:13-14, 21-23)

22 Ega'ina afegai Iesu Ierusaleme taonina pea epea alogai, taoni ke
pagua aga'o aga'o alo'iai ekoko papiau epamaleleni'i. 23-24 Ega'ina alogai
aufalao aga'o Iesu epa'ani penia einaka, "Lopia, papiau oisomo mo Deo
kania'i ageagamauga ma?" eoma.
Kai Iesu isa ega iifa epamue alogai, papiau ma'oai mo maa'iai eifa
einaka, "Iifa gome maamiai laifania. Papiau ma'o ake'opo Deo ega
agofa'ai kegakoko akeoma kai, ega agofa'a pa'afina eopeope puo ma'o
afaekaini'i. Ega puo oi founiaimoimo Deo ega agofa'a pa'afina eopeope
mo ganinagai alogai fokoko. 25 Ke kina aga'ogai ega'ina afuga inagome
auga age'uegekae pa'afi agekupuga aisama, oi afegai agoapa pa'afi
ago'inipa agogoina agoinaka, 'Mogafegafe pa'afi mopaagalaisa amakoko'
agooma.
"Kai isa iifa agepamue ageinaka, 'Oi kaisau ke kapai omai okomi
alalogo,' ageoma.

26 “Kai oi agoinaka, ‘Lai oi fou aaniani, ke oi isafa emai keagai lopea
lopamalelenimai,’ agooma.
27 “Kai isa iifa agepamue pugu ageinaka, ‘Oi kaisau ke kapai omai auga
alalogo. Oi apala ikapa aumi, ma'oai eeuai okailai!’ ageoma.
28 “Ke oi isa eegai agepiulaimi, ke egae ufu'a apa'a Abraham, Aisak,
Iakobo, ke profeta ma'oai Deo ega agofa'ai keague au'i agoisa'i. Ega
aisama agoapepe niemi agoapalolia. 29 Ke agofa'a fofouga kiuga aga'o
aga'ogai papiau ma'oai akemai Deo ega agofa'ai miamia akaiki'a ipauma
agemia, egae e'i agu afugai akeagu akemiamia. 30 Kai amoisa, iifa gome
kaisau kemuniai au'i akeufai, ke kaisau keufai au'i akemuniai,” eoma.

Iesu Ierusaleme Taonina Gua Eaniia
(Mateo 23:37-39)

31 Ega aisama Faliseo au'i isa'i Iesu eega kemai kepainia keinaka,
“Herod oi gaaupuguiso eoma puo, i'ina afuga mopua'afuga afu i'oina
aga'o molao,” keoma.
32 Kai Iesu einaka, “Folao ago alo amu'ega, pifoge kupuga auga fopaina,
‘Lau pau papiau alo'iai tiapolo keagu au'i alapapealai'i, ke isafa papiau'i
alapafelo'i agelaolao kapa'ina makapa laoma auga alapafua,’ fooma.
33 Iifa gome maamiai laifania, profeta epo'iai kai aga'o Ierusaleme
taonina afegai agemae afaekaina. Ega puo pau kapa'ina lau faagauai
femia mo ganinagai, alapinauga mo agelao fuagai mo agefua,” eoma.
34 Egae kai Iesu Ierusaleme taonina eisa gua eaniia puo eifa einaka, “O
Ierusaleme, Ierusaleme! Ierusaleme taoninai oagu papiaumi, oi profeta
oaupugu'i, ke Deo papiau eemiai eulai'i au'i isafa kepoai ofoupugu'i. Ke
o'olo papiega gauga epakai guguaini'i panina papagai epakaisogoni'i
koa i'opoga, lau isafa kina ma'o alou ko'agai oi lau gau aumi maafi
kaiguguimi laoma kai, oi opamafuisau aniu aloani! 35 Maami galao oi emi
e'a maini ekae, kai aga'o egae laa'i amoisa. Iifa gome maamiai laifania.
Oi lau afoloisau pugu mo agelao agoifa, ‘Lopia akagai emai auga Deo
eegai kapa felo'i eafia,’[a] agooma kai agoisau pugu,” eoma.

Iesu Au Faaga Eufu Auga Epafelo

14 1 Ega'ina afegai Iudea papiau'i Deo keau afagaina kina aga'ogai, Iesu
Faliseo auga akaiki'a aga'o fou fekeaniani eoma puo ega e'a elao. Elao
e'ai ekoko aisama, egae keagu au'i Iesu kapa aga'o afekapa koa aisama fekeisa
keoma puo, alo'i ko'agai keagu keagouka. 2 Ega'ina alogai au aga'o faaga
kepiufuaina puo, faaga ekiekie alogai auga Iesu agogai eagu. 3 Ke Iesu ega'ina
auga eisa aisama, Faliseo au'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i fou epa'ani
peni'i einaka, “Pau kinagai isafa papiauga aga'o ipafelo auga, Moses ega iifa

---

[a] **13:35** Sam 118:26

kainai keifa apua o akeifa apua?” eoma. 4 Isa isafa auga fefelo auga anina
keani kai, Deo keau afagaina kina puo keagu komo mo keoma. Ega puo Iesu
ega'ina auga faagagai eafi epafelo kai eulaisa elao.
5 Egae kai Iesu isa epa'ani peni'i pugu einaka, “Deo oau afagaina
kinagai oi epomiai aufalao aga'o gaumu, o emu polomakau ipuai afe'ualai
koa aisama, fiakoa mo afololao afolola'aua ma? Iifa gome, agolao
agola'aua paisa!” eoma. 6 Kai isa komo mo keoma iifa aga'o akeifania.

Ifomi E'elemi Fopamiaimi

7 Ke Faliseo auga ega'ina, papiau i'oi'i isafa Iesu fou eifa koko'i fou egae
keagu. Kai ega'ina papiau'i kelao aniani afugai au akaiki'a'i fekeagu keoma
auga mo afu'iai keagu auga eisa. Ega aisama Iesu isa maa'iai i'ina palapole
eifania. 8 “Aufalao aga'o ega amagelofe miamiaga amolao amoisa iifaga
afepenimi afolao afoisa koa aisama, au akaiki'a aga'o oi eka'egainimi auga
isafa afemai puo, au akaiki'a'i keagu afu'iai foloagu. 9 Kai oi au akaiki'a'i
fekeagu keoma auga afugai afoagu koa aisama, miamia inagome auga au
akaiki'a'i oi keka'egainimi au'i isafa afekemai ega'ina afugai fekeagu afeoma.
Ke isa akemai aisama, miamia inagome auga oi agepainimi, ‘Oi oagu afuga
i'ina au'i amopeni'i kegaagu,’ ageoma. Ega aisama oi agomeagai alogaina, ke
afu kepogu afe'ai kainai, agolao papiau aage'i keagu au'i fou afu'iai agoagu.
10 Kai iifa kepenimi ega'ina miamiaga folao keoma koa aisama, folao papiau
aage'i keaguagu afugai foagu. Ega koa miamia ekapa auga agemai aisama
agepainimi ageinaka, ‘Ekefa'au, amo'ue amolao afu felogai amoagu,’ ageoma.
Ega aisama oi fou miamia omai au'i ago'iai, oi au akaiki'ami koa i'opo'i
agomia. 11 Gome kaisau ifo akaiki'a epamia auga, e'ele agemia. Kai kaisau ifo
e'ele epamia auga, akaiki'a agemia,” eoma.
12 Egae kai Iesu Faliseo auga miamia ega'ina ekapa auga epainia einaka,
“Oi miamia o gaku aga'o alokapa papiau alopaini'i kegamai alooma aisama,
ekefa'amu o emu famili ipauma, o aamu akimu o pa'amu'amu au'i fou e'a
opaafe au'i mo folopaini'i fakemai. Kai oi isa mo alopaini'i akemai koa aisama,
oi imamu afa kegaoge afekeoma puo afekepainio e'i miamia o gaku afolao. Ega
koa agemia aisama, oi imamu afa akeoge. 13 Kai oi miamia alokapa aisama,
ulalu papiau'i, faaga'i emelo au'i, ife'i emelo au'i, ke maakimi'i au'i fou fopaini'i
fekemai fou fomiamia. 14 Ega alokapa oma aisama, isa oi imamu afa afakeoge
mo ganinagai, Deo eegai kapa felo'i oi agepenio, ke pako'a papiau'i Deo maagai
alo'i opaina kemia au'i akemaunimue kinagai afa felo aloafia,” eoma.

Miamia Akaiki'a Palapole
(Mateo 22:1-10)

15 Iesu fou keagu keaniani au'i aga'o Iesu ega eifa oma aina elogonia
aisama epainia einaka, “Deo ega agofa'ai miamia agemia aisama, au kapa
egae ageaniani auga Deo eegai kapa felo'i ageafi'i,” eoma.

16 Ega aisama Iesu au ega'ina ega iifa palapoleai epamue einaka, “Au
aga'o miamia akaiki'a gakapa eoma puo, papiau ma'o epaini'i fekemai
eoma. 17 Ega'ina miamia kina ekainia aisama, ega pinauga auga eulaisa
elao miamia fekemai eoma au'i epaini'i einaka, ‘Kapa ma'oai kefua kekae
puo pau omai fou alao,’ eoma.
18 “Kai ega'ina papiau'i ma'oai afakelao auga iifaga aga'omo keifania,
ke aua mo e'i pinauga akekapa keoma. Ke epo'iai au aga'o eifa kaukau
einaka, ‘Lau ago aga'o pau mo la'afaisa, ke falao faisa laoma. Ega puo
lagoinio afalafai auga alomafuga folopa'aua,’ eoma.
19 “Ke au i'oina aga'o eifa einaka, ‘Lau pau mo polomakau aiso'iai lailai
kegope'i au'i ima la'afai'i, ke lalao kepinauga felo ma ma'opo'i laoma. Ega
puo lagoinio afalafai auga alomafuga fopa'aua,’ eoma.
20 “Ke au i'oinaga mo aga'o eifa einaka, ‘Lau pau mo laamage puo alafai
afaekaina,’ eoma.
21 “Ega puo pinauga auga miamia fekemai papiau'i epiauni'i auga,
emue elao ega au akaiki'a maagai kapa'ina mo keifania auga eifania.
Ega aisama e'a inagome auga gua ekupu, ke ega pinauga auga epaini
kapulania einaka, ‘Mopaafiafi molao pugu taoni alogai keaga akaiki'a'iai
ke e'ele'iai isafa mokoko, ulalu au'i, faaga'i emelo au'i, maakimi'i au'i, ke
ife'i emelo au'i fou momaiseini'i,’ eoma.
22 “Ega kainai pinauga auga ega'ina elao kapa'ina fekapa auga ekapaisa
efua aisama, emue emai einaka, ‘Au akaiki'a aumu, kapa'ina loifania
auga lakapaisa efua kai afu ekae paisa,’ eoma.
23 “Ega aisama au akaiki'a ega pinauga auga epainia pugu einaka,
‘Molao pagua keaga'iai, ke epoepoai papiau keagu au'i momaiseini'i ega
koa e'u e'a ake gapogu. 24 Iifa gome maamuai laifania, papiau kapa'i
lapaini kakau'i kai akemai au'i epo'iai aufalao aga'omo mo ganinagai lau
e'u miamia fo'amaga afaeani opogaina,’ eoma.”

Iesu Ega Imoi Famia Auga Fouga
(Mateo 10:37-38)

25 Ega'ina afegai papiau ma'o la'afouai Iesu fou kepea. Ega'ina alogai
Iesu e'afoaipini isa epaini'i einaka: 26 “Kaisau lau eeu emai kai ifo ina ama,
akafa, gauga, aaga akina, afakua ke isa mo laa'i kai, ifo mo ganinagai
anina ageani alogaina koa aisama, lau e'u imoi agemia afaekaina. 27 Ke
kaisau ifo ega koloti afaepua, muniuai afaepea auga, lau e'u imoi afaemia.
28 “Amoopolaga, oi epomiai aufalao aga'o taoa aga'o gapaapa eoma
aisama, isa ageagukipo moni pika agepapinauga taoa ega'ina agepaapa
agepafua auga, ageafi'opo kakaua. 29 Kai isa ega koa afaekapa koa
aisama, age'ina taoa uu'uga mo agefauga kai afaepafua. Ega aisama
papiau ma'oai isa akeisa akepa'aua akea'alaina ke akeinaka: 30 ‘I'ina auga
augai aeaukipo kai taoa epaapa pau aepafua,’ akeoma.

31 "O amoopolaga, kin aga'o ega ifani au'i 20,000 ke kin i'oina aga'o
ega ifani au'i 10,000 auga fou kegaifani eoma. Ega aisama kin aga'o
auga ega imoi oisomo mo puo, ageagukipo fou akepipaini agekaina ma,
afaekaina ma auga ageisa felo kakaua kai fou akepipaini. 32 Kai ageisa
afaekaina aisama, agoma ipaumagai akeapa kai ega imoi isa'i ageulai
kakau'i gagao iifaga akelaoaina. 33 Ega koa i'opoga, oi epomiai kaisau
lau e'u imoi gamia eoma aisama, isa feagukipo feopola felo kai muniuai
fepea. Ke kapa ma'oai ageumakalaini'i kai e'u imoi agemia agekaina. Kai
kaisau kapa ma'oai afaeumakalaini'i aisama, e'u imoi agemia afaekaina.
34 "Iifa gome kikimalu kapa felo. Kai kikimalu meki'aga agefua aisama,
ala akeoma akepameki'ania pugu? Akepameki'ania pugu afaekaina.
35 Ke kikimalu meki'aga agefua aisama, a'isa o ae igoa fou akeogefou'i
akepapinaugani'i agekaina ma? Laa'i, afaekaina! Ega puo akeafia
akepuake.
"Kaisau aina epaaua auga ainau galogo," eoma.

Sipi Egea Auga Palapole
(Mateo 18:12-14)

15 1 Kina aga'ogai laomai apala'i kekapa'i au'i epo'iai tax keafia
au'i, ke laomai apala'i kekapa'i au'i isa'i ma'oai kemai Iesu aina
kegalogo keoma puo keapa lofe. 2 Kai Faliseo au'i ke Moses ega iifa
pamalelega au'i fou ega koa emia keisa aisama, keifa mugumugu keinaka,
"I'ina auga laomai apala'i kekapa'i au'i mo ganinagai eifa koko'i fou
keaniani," keoma.
3 Ega aisama Iesu i'ina palapole maa'iai eifania einaka: 4 "Amoopolaga!
Oi epomiai aufalao aga'o sipi 100 eegai keapae kai aga'o egea. Ega
aisama isa sipi 99 afu ofakaegai afaepua'afuni'i kai afaelao aga'omo egea
auga afaekapuga ma? Laa'i, agelao agekapuga paisa! 5-6 Ke isa agekapuga
ageisa aisama, ageafia alogamai mo fagogai ageogeaua agepua ega e'a
agelaoaina. Egae kai ekefa'a ke e'a ipafe au'i fou ageifa kaigugui'i kai
ageinaka, 'E'u sipi egea kai lakapulaisa puo omai fou amaalogama,'
ageoma. 7 Iifa gome maamiai laifania. Laomai apala ekapa auga aga'omo
mo ega laomai apala'i eumakalaini'i aisama, ufai Deo agogai alogama
akaiki'a emia, papiau au'i 99 alo'i opaina e'i apala aga'o laa'i au'i e'i
alogama eka'egaina."

Moni Egea Auga Palapole

8 "Ke papie aga'o eegai silifa monina ou'aga kekae kai aga'omo epagea
auga amoopolaga. Ega aisama isa lanepa afaepafiaua eaeagai e'a alo
afae'amuga, ke afu afaegagai felo afaelao afaeisa ma? Iifa gome isa
lanepa agepaafiaua eaeagai e'a alo age'amuga, ke afu agegagai felo
agelao ageisa kai ageapakipo. 9 Ke isa moni aga'omo ega'ina agekapulaisa

aisama, ekefa'a ke e'a ipafe au'i fou ageifa kaigugui'i kai ageinaka, 'E'u
silifa monina egea kai lakapulaisa puo omai fou amaalogama,' ageoma.
10 Iifa gome maamiai laifania. Laomai apala ekapa auga aga'omo mo
ega laomai apala eumakalaina aisama, Deo ega agelo ago'iai alogama
akaiki'a emia," eoma.

Au Gauga Egea Auga Palapole

11 Ke Iesu aeapakipo palapole aga'o eifania pugu einaka, "Ega kinagai
au aga'o ke gauga auni'i fou keagu. 12 Kai kina aga'ogai eke auga ama
epainia einaka, 'Amau, kapa'ina lau apu looma auga pau mopeniau,'
eoma. Ega kainai ama gauga auni'i epo'iai amu e'eai'i epenii'i.
13 "Ega'ina afegai epo aemaefa eke auga kapa'ina mo isa apuga auga
epakai guguaini'i eafii'i. Egae kai e'a epua'afuga ekailai ago agoma elao.
Egae ega amu ma'oai epalaka'i ekapa aage mo alogama mo ekapunia.
14 Ega koa ekapaisa ega kapa ma'oai epafua afe'aini'i afegai aisama, eagu
ago fofouga alogai magea akaiki'a emia. Ega aisama inaega ekimu eulalu
alogaina. 15 Ega puo elao ifo elogoaina ago inagome'i auga aga'o papagai
epinauga. Ega'ina auga isa eulaisa ega ago elao ega uma epaani'i. 16 Kai
inaega ekimu alogaina puo, uma fo'ama keania auga fo'amaga gaania
inaega gakapua eoma. Ke kai aga'o fo'ama aepenia puo aekainia.
17 "Kai muniai opolaga eapa opai aisama, ifo mo epainia einaka, 'Amau
ega pinauga au'i ee'iai fo'ama ma'o paisa ekae keania ke afa eka aage mo.
Kai i'ina afugai fo'ama laa'i inaekimu mo maega lapa'aua! 18 Lau alamue
amau eega alalao alapaina alainaka, 'Amau, oi ke Deo fou eemiai laomai
apala ipauma lakapaisa. 19 Lau oi gaumu fopamiaisau auga afaekaina.
Ega puo lau oi emu pinauga au'i aga'o koa i'opoga fopamiaisau alaoma,'
eoma. 20 Ega eopola oma aisama, e'uegekae ekailai ama eega elao.
"Kai isa keagai epea elaolao kai, ama aakai maaga elao isa eisa. Eisa
aisama gua eani alogaina, epiau gauga eega elao uufagai ekoko egoapia.
21 "Ega aisama gauga ama epainia einaka, 'Amau, oi ke Deo fou eemiai
laomai apala ipauma lakapaisa. Lau oi gaumu fopamiaisau pugu auga
afaekaina,' eoma.
22 "Kai ama ega pinauga au'i epaini'i einaka, 'Ofiakoa! Tiapu felo
ipauma omaiseina opai'iuka. Ke lau e'u isapu lapipipeni gouga okapa
ring imagai amooge. Ke lau gau ko'a ipauma auga gouga okapa kamata
opagafauka. 23 Ke polomakau gauga efa'a auga amoafia omaiseina
amoaupugua kai miamia amakapa amaalogama. 24 Gome lau gau i'ina
egea kai pau lakapulaisa. Emae kai pau emaunimue koa i'opoga,' eoma.
Ega kainai ke'ina miamia kekapaisa kealogama.
25 "Ega'ina emia alogai, aaga fa'aniauga agoai eapa epinauga. Epinauga
efua emai e'a eegai aisama, kela'afou kegefa kemiamia auga a'o elogonia.
26 Ega puo ega pinauga au'i aga'o eifaga kai kapa'ina emia auga pa'anina

epa'ani. 27 Ke ega pinauga auga einaka, 'Oi akimu faagagai kapa aga'o
aemia emue emai puo, amamu polomakau gauga efa'a auga eaupugua
amiamialaina,' eoma.
28 "Aaga fa'aniau ega'ina iifaga a'o elogonia aisama, gua ekupu
alogaina, e'ai koko epamafua. Ega puo ama epealai elao egoinia fou
kekoko kelao eoma. 29 Kai isa ama epainia einaka, 'Moisa! Inipo ma'o oi
faumuai lala'afi lapinauga, ke ainamu alapapamafua. Kai oi nani gauga
aga'omo mo ganinagai, alopeniau ekefa'au fou alamiamia. 30 Kai gaumu
i'ina peage lapau papie'i faaga'iai emu amu epalaka afe'aina kai emue
emai. Ega mo ganinagai oi lo'ue isa faugai polomakau gauga efa'a auga
loaupugua omiamialaina!' eoma.
31 "Ega aisama ama eifa einaka, 'Gauagai, oi kina ma'o mo lau fou
aagu, ke kapa ma'oai lau apu auga oi apumu. 32 Kai akimu i'ina auga egea
kai lakapulaisa. Isa auga emae kai emaunimue koa i'opoga. Ega puo i'a
miamia alogai akoko fou amaalogama,' eoma."

Pifoge Ikifagai Amu E'ima Auga Palapole

16 1 Iesu palapole ega'ina eifania afegai, palapole i'oina aga'o ega
imoi maa'iai eifania einaka, "Pa'amu'amu auga aga'o au aga'o
eafiia ega amu fofouga e'imai'i. Kai papiau isa pa'amu'amu auga ega amu
epalaka keoma puo maagai keifania. 2 Ega puo pa'amu'amu auga ega
pinauga auga eifaga ekoko emai aisama epa'ani penia einaka, 'Oi lau e'u
amu lopalaka auga fouga lalogo. Ega'ina auga kapa'ina koa lokapa? Pau
oi lau eeuai afolopinauga pugu. Ega puo oi lopinauga alogai kapa ma'oai
lokapai'i au'i fopapua'i fomaiseini'i faisa'i,' eoma.
3 "Ega aisama egae epinauga auga ifo epainia einaka, 'E'u au akaiki'a
pinauga eafaniau puo, pau kapa'ina alakapa e'u agu felo agemia? Lau
alakapula puo uma alo pinaugaga alakapa afaekaina. Ke papiau ee'iai
fapinoi auga lameagai. 4 Kai lau pinauga i'ina alafua aisama, papiau e'i e'ai
fekeifa kokoisau laoma. Ega puo pau kapa'ina alakapa auga lalogo,' eoma.
5 "Ega puo isa kapa'ina eopolaga auga ekapaisa. Isa ega au akaiki'a
auga eegai keapitole au'i eifani'i kemai eegai. Ke au aga'o eufai emai
aisama epa'ani penia einaka, 'Lau e'u au akaiki'a eegai amu pika
loapitoleaini'i?' eoma.
6 "Ega'ina auga iifa epamue einaka, 'Olive oilina galons ma'oai 800
laafii'i,' eoma.
"Ke pinauga auga ega'ina, apitole auga epainia einaka, 'Oi emu apitole
pepa inamo'e. Moagukipo mofiakoa pepai 800 auga moau'afuga 400
mopapua,' eoma.
7 "Ke ega'ina afegai au i'oina aga'o emai aisama epainia einaka, 'Lau
e'u au akaiki'a eegai amu pika loapitoleaini'i?' eoma. Ke apitole auga iifa
epamue einaka, 'Palafa pute'i ma'oai 1000 laapitoleaini'i,' eoma.

"Ega aisama pinauga auga ega'ina isa epainia einaka, 'Oi emu apitole
pepa inamo'e. Moafia pepai 1000 auga moau'afuga 800 mopapua,' eoma.
8 Ega'ina afegai Iesu eifa pugu einaka, "Iifa gome maamiai laifania.
Au akaiki'a ega'ina ega pinauga auga ima afuga apala eisa. Kai i'ina
agofa'a papiau'i keikifa alogaina, ifo'i kapa aga'o akepalifua kai
akekapa akefiakoa ima'i afuga afoloisa. Isa auga pako'a papiau'i e'i ikifa
eka'egaina. Ega kainai ega pinauga apala ipauma mo ganinagai, ega
pinaugai efiaisakoa mo, ega opopo epafua. Ega puo isa pifogeai epinauga
auga, au akaiki'a anina aeani. Kai ega mo ganinagai pinauga auga fiakoa
mo pinauga epafua kainai au akaiki'a isa eifa felo penia. 9 Agofa'a amu'i
agoafi'i aisama, fiakoa mo kapa aga'o ee'iai laa'i au'i fau'iai ega'ina amu'i
fopapinauga ekefa'a fokapa. Ega koa agokapa emi amu agelao afe'ai
aisama, muni ekefa'ami oi akeifa kokoimi pugu. Ega koa i'opoga, Deo ega
agofa'ai oi isafa ageifa kokoimi.
10 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Kaisau alo ko'agai ega pinauga e'ele
ekapa felo alogaina auga, pinauga akaiki'a isafa agekapa felo agekaina.
Ke kaisau ega pinauga e'ele kai pifogeai ekapa koa aisama, pinauga
akaiki'a isafa pifogeai agekapa. 11 Ega kainai kai aga'o alo ko'agai agofa'a
amu'i afaekapa felo'i koa aisama, kaisau Deo ega agofa'ai pa'amu'amu
ko'a ipauma auga agepenimi ago'ima? Kai aga'o afaepenimi. 12 Ke ega
koa i'opoga, oi alomi ko'agai aufalao aga'o ega amu afolo'ima felo'i koa
aisama, kaisau oi ifomi emi amu aga'o agepenimi ago'ima? Kai aga'o
afaepenimi.
13 Iesu eifa pugu einaka, "Pinauga auga aga'o au akaiki'a'i auni'i e'i
pinauga afaekapa aga'onia mo. Isa alo ko'agai aga'o anina ageani, ke alo
ko'agai aga'o anina afaeani. Ke isa aga'o aina ageafi felo, ke aga'o aina
afaeafi felo. Ega koa i'opoga, oi isafa Deo moni fou agopaapafou'i e'i
pinauga agokapa afaekaina," eoma.
14 Kai Faliseo au'i moni anina keani alogaina au'i Iesu ega eifa oma
aina kelogonia aisama, Iesu kepa'aua kea'alaina. 15 Ega aisama Iesu isa
epaini'i einaka, "Oi auga papiau ago'iai ifomi alo opai aumi koa i'opoga
opamiaimi kai, Deo guami alo eisa. Gome kapa'ina papiau maa'iai keisa
kapa akaiki'a ipauma keoma auga, Deo maagai auga kapa aga'o laa'i,"
eoma.

Moses Ega Iifa Ke Iifa Faunina Iesu Fouga Fou
(Mateo 11:12-13)

16 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Moses ega iifa ke profeta e'i iifa papiau
maa'iai keifafoua mo emai Ioane Baptista miagai. Ke Ioane Baptista
miagai emai mo pau i'ina kina alogai, lau iifa faunina Deo ega agofa'a
fouga papiau maa'iai laifafoua. Ke papiau i'ina iifaga a'o kelogonia
aisama, ifo'i kepaafi'i keuniaimoimo Deo ega agofa'ai kegakoko keoma.

17 Kai iifa gome, Deo ega iifa auga ufa aagoa fou eka'egaini'i. Ega kainai
aagoa ufa fou akefua laa'i akemia auga agemame'a alogaina kai, Deo
ega iifa alogai peni kuagai afa'agamo mo kepaau opogaina auga afuga
aga'omo mo ganinagai afaegea," eoma.
18 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Au aga'o akafa agepaake ke papie i'oina
aga'o ageakafania koa aisama, amagelofe akeafia kai fou kefeu aage mo
puo apala akekapa. Ke au i'oina aga'o ipaake papiega ageakafania koa
aisama, amagelofe akeafia kai akefeu aage mo puo isa isafa apala akekapa.

Pa'amu'amu Auga Ke Lasarus Fou

19 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Pa'amu'amu auga aga'o tiapu felo'i
ipauma'i umuga eaea[b] aka linen au'i ei'iuka'i, kina ma'oai eagu felo ke
kapa ma'oai ani'i eani au'i eegai keka. 20 Ega'ina alogai fo'ama egoigoina
auga aka Lasarus, faaga kua epogu auga isafa isa ega fagapu pa'afina
akegai eagu. 21 Ke amu'e kemai faaga kua kekemai'i. Isa inaega ekimu
alogaina puo alafai gaoma pa'amu'amu auga eaniani teipologai fo'ama
ame'afu'i ke'ualai au'i gaani'i eoma.
22 "Ega'ina afegai pinoi auga ega mae kina emai aisama emae. Ke Deo
ega agelo kemai isa keafiia kelaoaina Abraham eegai kepaagua. Egae
kai pa'amu'amu auga isafa emae, ke papiau isa kelaoaina kefufunia.
23 Kai isa ipeli elao egae eagu ekiekie alogaina. Kai isa maaga ekiakae
aisama, maaga elao agoma ipaumagai Abraham eegai Lasarus eagu eisa.
24 Ega aisama isa Abraham eifaga einaka, 'Amau Abraham, guau moania.
Lau i'ina logai laaga faagau e'isapu, ke lakiekie alogaina puo Lasarus
moulaisa ima keke'e kuagai fei afa'agamo ga'iupa gamai malau mo
gapakeke'ania,' eoma.
25 "Kai Abraham iifa epamue einaka, 'Gauagai, oi aagoai loagu aisama,
emu agu alogai kapa ma'oai felo'i mo loafii'i lopapinaugani'i kai Deo
ega iifa kai'iai alopea auga moopolaga. Kai ega'ina alogai Lasarus kapa
apala'i mo eafii'i kai isa Deo epako'ania puo, Deo isa agu felo epeniia
inae eague. Kai oi auga egae lokiekie alogaina. 26 Ega'ina mo laa'i kai,
Deo i'a epo'aisai laloa akaiki'a ipauma ekapaisa ekae. Ega puo kaisau
inae keagu au'i ega kegafai akeoma afaekaina. Ke ega koa i'opoga mo,
egae keagu au'i isafa afakepagai iina afakemai,' eoma.
27 Ega aisama pa'amu'amu auga iifa epamue einaka, "Amau lagoinio,
Lasarus moulaisa amau ega e'a galao. 28 Gome lau akiu ima egae keague.
Lasarus isa aina'i fepalogo ega koa isa isafa lau lakapa koa i'opoga
fakekapa, i'ina kiekie akaiki'a ipauma afuga fakemai,' eoma.
29 "Kai Abraham iifa epamue einaka, 'Isa Moses ke profeta e'i iifa ee'iai
kekae puo mopua'afuni'i ega'ina iifa'i a'o'i kegalogo,' eoma.

---

[b] **16:19** Pilitani malagai 'purple'

30 “Kai pa'amu'amu auga eifa pugu einaka, ‘Laa'i, amau Abraham,
isa e'i iifa a'o kelogo kai afakepako'ania. Kai mae afugai aufalao aga'o
agelao agepaini'i koa aisama, ega iifa a'o akelogo ke e'i laomai apala'i
akeumakalaini'i,’ eoma.
31 “Kai Abraham isa epainia pugu einaka, ‘Isa Moses ke profeta e'i iifa
a'o afakelogo koa aisama, aufalao aga'o maeai agemaunimue agelao
agepaini'i mo ganinagai afakepako'ania aina afakeafia,’ eoma.”

Laomai Apala Fouga

17 1 Iesu ega imoi epaini'i pugu einaka, “Kapa'ina papiau e'i laomai
apala epamia au'i akemai afakefuafua. Kai au kapa faagagai
ega'ina kapa'i kemai auga, Deo isa ega laomai apala afa fepenia laoma.
2 Ke kaisau apoke papiau'i i'ina aga'o laomai apala agepakina agekapa
auga, ega laomai apala ipauma agemia. Ega puo felo auga ega'ina
auga aisogai fo'ama kepaikumu'a kepo akaiki'a fekepaaukopa a'uai
fekepiulaisa fekogo. Kai isa feagu apoke papiauga aga'o laomai apala
fepakina fekapa auga apala ipauma. 3 Ega kainai kapa aga'o amokapa
agooma aisama, foisa felo kai fokapa.
“Ke aami akimi aga'o laomai apala agekapa aisama, fofina. Ke isa ega
laomai apala ageumakalaina koa aisama, ega apala fo'agegeaina. 4 Ke
isa kina aga'omo alogai eemuai laomai apala ikapa imagea kuagai gua
agepamia kai, agemue agemai ipainimu imagea kuagai gua agepamia
ageinaka, ‘Lau e'u laomai apala laumakalaina,’ ageoma koa aisama, ega
laomai apala fo'agegeaina,” eoma.

Pako'a Kapula

5 Ke Lopia Iesu ega imoi isa kepainia keinaka, “Lai emai pako'a akaiki'a
mopamia!” keoma.
6 Ega aisama Lopia palapoleai eifa einaka, “Oi pako'a au aka mastad
oga e'ele ipauma koa i'opoga mo ganinagai eemiai ageka koa aisama,
apani'i auga agopaina, ‘Ifomu mofuauiso molao a'uai mofaunio,’ agooma,
ainami ageafia,” eoma.

Kala'afi Auga Ega Laomai

7 Ke Iesu eifa pugu einaka, “Ke oi eemiai kala'afi aga'o eague sipi
e'ima'i, o emi agoai efani auga amoopolaga. Isa ega pinauga agepafua
agemai aisama, oi isa afopaina gafiakoa gaagukipo gaaniani afooma ma?
Laa'i! 8 Isa ega pinauga agepafua agemue agemai, ke afolopaina gapigapi
fo'amaga mokapa mofua moagu lau alaaniani alogai fo'imaisau, egae
kai oi ifomu foaniani afolooma ma? E, ega alooma! 9 Ke kala'afi auga
oi kapa'ina loifania auga ma'oai ekapa'i puo, maagai tenkiu afoifania
ma? Laa'i! 10 Ega puo oi isafa lau kapa'ina lapainimi auga ma'oai okapa

afe'aini'i aisama foifa, ‘Lau oi emu pinauga ikapa au. E'u pinauga fakapa auga mo lakapaisa fooma,’ ” eoma.

Iesu Molumolu Au'i Ou'aga Epafelo'i

11 Ega'ina afegai Iesu ega imoi fou Ierusaleme taonina pea kepea alogai,
Kalilea Samaria ago'i fou paisoa'iai kepea pagai. 12 Ke pagua aga'ogai
kekoko aisama, molumolu isafaga keafia au'i, au'i ou'aga fou kepiaogai.
Kai Iudea papiau'i e'i kagakaga kainai molumolu au'i papiau epo'iai
fakelao fakemai keoma. 13 Ega puo aakai mo keapa kai aiso'i gomegai
keagaga Iesu keifaga keinaka, “Iesu, au akaiki'a aumu, guamai moania!”
keoma.
14 Ke Iesu maaga elao isa eisa'i aisama epaini'i einaka, “Amolao
faagami sakedote amopakina'i ega koa sakedote faagami felo emia auga
emi kagakaga kainai papiau maa'iai fekeifafoua,” eoma. Ke Iesu ega iifa
kainai, molumolu au'i keagai kelaolao kai faaga'i felo emia.
15 Ega'ina alogai molumolu au'i ou'aga epo'iai aga'o faaga felo emia eisa
aisama, aiso gomegai eagaga Deo eau afagaina, ke emue Iesu eega elao.
16 Elao Iesu eisa aisama, ife fo'inai e'ualai eomukipo tenkiu epeniia. Au
ega'ina Iesu tenkiu epenia auga Samaria auga.
17 Ke Iesu au ega'ina epa'ani penia einaka, “Oi aumi ma'oai ou'aga
faagami aefelo ma? Oi ma'oai lapafeloimi. Kai imagea kuagai pani au'i
kapai? 18 I'ina Samaria paguama auga faemai koa i'opoga kai emue emai
Deo eau afagaina. Kai ega'ina isa'i au'i ma'oai ala kelao akemai Deo
akeau afagaina!” eoma. 19 Egae kai Iesu au ega'ina epainia einaka, “Mo'ue
molao, oi emu pako'a epafeloiso, ke kaniamu isafa eagamauga,” eoma.

Deo Ega Agofa'a Emai Efua
(Mateo 24:23-28, 37-41)

20 Kina aga'ogai Faliseo au'i Deo ega agofa'a gaika agemai auga
pa'anina Iesu kepa'ani penia. Ega puo Iesu eifa einaka, “Deo ega agofa'a
emai efua epomiai kai oi alologo. Ega'ina afuga auga kapa aga'o maamiai
oisa felo emai koa i'opoga laa'i. Ega puo kai aga'o afaeisa afaeifa
afaeinaka, ‘Inamo'e amoisa’ afaeoma. 21 O ‘Egamo'e amoisa’ afaeoma,”
eoma.
22 Iesu Faliseo au'i maa'iai enini'ani efua aisama, ega imoi epaini'i
einaka, “Papiau Aumauni Gauga kina aga'o agekaina aisama agemue
agemai. Oi alafai amooma ega'ina kina'i aga'omo ganinagai amoisa
agooma kai, kina alologo auga kinagai agemai puo afaekainimi afoloisa.
23 Ke papiau oi akepainimi, ‘Papiau Aumauni Gauga inamo'e amoisa!’
o ‘Egamo'e amoisa!’ akeoma mo ganinagai, muni'iai folopiau fololao.
24 Gome Papiau Aumauni Gauga ega mai pugu kina auga, kimage koa
i'opoga ageafi, eaea ufa apie ageafia agelao ufa apie ageafia papiau

ma'oai akeisa felo. 25 Kai isa ega kina aemai koa kai i'ina papiau'i isa
akeumakalaina kainai, kapa ma'o mo kiekie'i agepa'au kakau'i.
26-27 "Ke Papiau Aumauni Gauga agemai kina auga, Noa miagai koa
i'opoga. Noa sikuna ekapaisa alogai, papiau faaga'iai kapa'ina agemia
auga akepako'ania. Kai keaniani keinuinu, ifo'i epo'iai keamage elao mo
Noa ega famili fou sikunai kekoko. Ke kou akaiki'a ipauma emai aisama,
papiau epaoka afe'aini'i. Ega koa i'opoga, Papiau Aumauni Gauga agemai
kina aisama, pau papiau'i isafa ega koa akekapa.
28 "Ke Papiau Aumauni Gauga agemai kina auga isafa, Lot miagai
emia koa i'opoga agemia. Lot miagai papiau e'i laomai apala'i ipauma'i
akeumakalaini'i, ke Deo akepako'ania. Kai keaniani keinuinu, amu
keafii'i, ke isa'i ke'afa'afalaini'i. Ke fo'ama kefauni'i, ke e'a ma'o
kepaapa'i. 29 Kai Lot ega famili fou Sodom taonina kepua'afuga aisama,
ufai lo ke mulamula isapuga ipauma laofaga, imu koa i'opoga eake papiau
epaoka afe'aini'i. Ega koa i'opoga, Papiau Aumauni Gauga agemai kina
aisama, pau papiau'i isafa ega koa akekapa.
30 "Iifa gome Papiau Aumauni Gauga ifo papiau ee'iai ageapafoki kina
iina koa i'opoga. 31 Ega'ina kinagai kina maaga aga'o laa'i puo, aufalao
aga'o e'a ofaofagai laagai afugai ageagu auga, ega amu e'a alogai kekae
auga faeake faeafi'i. Ega koa i'opoga, aufalao aga'o agoai eapae auga kapa
aga'o isafina faelao. 32 Ega'ina kinagai Lot akafa faagagai kapa'ina emia
auga foopolaga. 33 Kaisau ifo kania gaagamauga ageoma aisama, ega agu
agepagea. Ke kaisau lau puouai ega agu felo agepagea aisama, ega agu
afa ageafia. 34 Iifa gome maamiai laifania. Ega'ina kina gapinai, au auni'i
afu aga'omogai akefeu kai Deo aga'o ageafi'aua, ke aga'o agepua'afuga.
35-36 Ke papie auni'i palafa kepapaikumu'a kai, Deo aga'o ageafi'aua, ke
aga'o agepua'afuga," eoma.[c]
37 Iesu ega eifa oma afegai, ega imoi isa kepa'ani penia keinaka, "Lopia,
kapai i'ina kapa'i akemia?" keoma.
Ke Iesu einaka, "Mae aga'o kapai eka auga, paili isafa egae kekaigugu.
Ega koa i'opoga, kapai i'ina kapa'i akemia auga agologo agofiakoa puo
afolopa'ani," eoma.

Afuafu Epinoi Aeapakipo Auga Palapole

18 1 Egae kai Iesu ega imoi aufa kina fekemegamega fakeapakipo
auga fouga palapoleai maa'iai eifania. 2 Isa einaka, "Taoni
aga'ogai iifa ipakainai, au aga'o papiau e'i nini'ani a'o elogo kai, felo
o apala eifania auga eagu. Isa Deo aemani'iaina ke papiau isafa gefa'i
aeaunia. 3 Ke ega'ina mo taoninai afuafu aga'o isafa eagu. Ke isa aufa

---

[c] **17:35-36** Papiau isa'i 35-36 fuagai i'ina iifaga kepapua: "Papiau auni'i agoai akepinauga aisama, aga'o ageafi'aua kai aga'o agepua'afuga."

kina ega'ina auga eega elao egoinia einaka, ‘Mogafegafe mopalagainiau
lau eeuai apala ekapa auga iifa ipakainai mopa'opaina,’ eoma.
4 “Kai kina ma'o elao epainia mo ganinagai, au ega'ina iifa ipakaina
eumaka. Kai afuafu isafa aeapakipo, isa eega elao egoinia aefuafua.
Ke fuagai aisama, iifa ipakaina auga ifo alogai eifa einaka, ‘Lau Deo
alamani'iaina ke papiau isafa gefa'i alaauga. 5 Kai i'ina afuafuga aau
epaufa aefuafua puo ega iifa alapakaisa. Ega koa alakapa aisama, isa
ageapakipo afaemai, ke afaepaafipuguisau pugu!’ eoma.
6 Iesu ega'ina palapole eifania afegai, eifa pugu einaka, “Au ega'ina ega
laomai apala, Deo ke papiau aemani'iaini'i auga ifo mo kapa'ina eifania
auga a'o amologo. 7 Kai oi emi Deo auga felo ipauma. Ega puo Isa ekinani'i
au'i aufa kina gapi gani eega kemai keagaga penia auga aina'i afaeafia, e'i
iifa afaepakaisa ke paakai paakai aina'i afaelogo ma? Ko'a ipauma, kaisau
Isa eega kelao keagaga penia au'i aina'i agelogo paisa! 8 Iifa gome maamiai
laifania. Isa papiau ega'ina e'i iifa agepakaisa agefiakoa. Ega mo ganinagai
Papiau Aumauni Gauga agemai kinagai agofa'ai papiau ma'oai e'i pako'ai
akemegamega afakeapakipo ma ageisa'i? Laa'i ipauma!

Faliseo Auga Aga'o Ke Tax Eafia Auga Aga'o Fou Palapole'i

9 Ke Iesu papiau ifo'i Deo maagai alo opai au'i keoma kai papiau isa'i
auga keisa papa'i au'i kai'iai i'ina palapole eifania. 10 Isa ega nini'aniai
iina eifa oma einaka, “Faliseo auga aga'o ke tax eafia auga aga'o auni'i
kegamegamega keoma puo kelao Deo ega e'ai kekoko. 11 Egae kai Faliseo
auga ega'ina e'ue eapa kai emegamega Deo maagai ifo fouga eifania einaka,
‘Deo, lau auga papiau isa'i koa laa'i. Lau alou opaina, alapainao, amagelofe
keafia au'i fou alafeu aage mo. Ke lau au i'ina tax eafia auga koa i'opoga
laa'i. 12 Lau iifi aga'omo alogai, gope auni'i lapamia ke kapa ma'oai eeuai
kekae au'i ou'aga epo'iai aga'omo laoge me'e, Deo oi lapa'a penio,’ eoma.
13 “Kai tax eafia auga ifo eopolaga Deo maagai ageapa afaekaina eoma
puo, agomaai mo eapa ke ufa isafa aeakae penia. Kai ifo ega laomai
apala'i eopolani'i puo olaga eauniia kai eifa einaka, ‘Deo lau laomai apala
ipauma au, guau moania,’ eoma.
14 Iesu palapole ega'ina eifania afegai, iina eifa oma einaka, “Iifa gome
maamiai laifania. Kaisau ifo eau afagaina auga e'ele agemia. Ke kaisau
ifo e'ele epamia auga akaiki'a agemia. Ega puo ega'ina au'i auni'i epo'iai
tax eafia auga Deo maagai alo opaina emia emue ega e'a elao. Kai Faliseo
auga auga Deo maagai alo opaina aemia,” eoma.

Iesu Imoi E'ele'i Eifa Felo Peni'i
(Mateo 19:13-15; Mako 10:13-16)

15 Kina aga'ogai papiau Iesu imoi e'ele'i isafa gaafi opogaini'i keoma
eega kemaiseini'i. Kai Iesu ega imoi papiau iina kekapa oma keisa'i

aisama kefinai'i. 16 Kai Iesu imoi e'ele'i eifani'i eega kemai kai eifa
einaka, “Imoi e'ele'i folokaisapu'i eeu kegamai. Gome Deo ega agofa'a
auga papiau imoi e'ele'i iina koa'i kemia au'i apu'i. 17 Iifa gome maamiai
laifania. Kaisau imoi e'ele koa afaemia Deo ega agofa'a afaepako'ania koa
aisama, Deo ega agofa'ai afaekoko,” eoma.

Pa'amu'amu Auga Agu'a
(Mateo 19:16-30; Mako 10:17-31)

18 Ega'ina afegai pa'amu'amu auga akaiki'a aga'o Iesu epa'ani penia
einaka, “Pamalele felo aumu, lau kapa'ina fakapa agu pagai maunina
faafia?” eoma.
19 Ke Iesu isa ega iifa epamue einaka, “Kapa puo loifaniau au felou
looma? Oi loopolaga lau Deo eegai lamai puo, loifaniau au felou looma,
o oi ifomu opomuai lau loifaniau felou looma? Agofa'a fofouga alogai
kai aga'o felo laa'i kai Deo ifogamo mo felo ipauma. 20 Ke oi Deo ega iifa
Moses epeniia au'i a'o'i lologonia efua. Ega'ina iifa'i alo'iai eifa: ‘Amage
lofe akeafia au'i fou folofeu. Kai aga'o foloaupugua, folopainao, pifogeai
papiau aga'o puo folopenia, ke inamu amamu fopalopiani'i,’ ” eoma.
21 Kai au ega'ina eifa einaka, “Ega'ina kapa'i ma'oai e'eleuai laafi'ini'i
mo emai pau,” eoma.
22 Iesu i'ina a'o elogonia aisama, au ega'ina epainia pugu einaka, “Ma'oai
lokapai'i kai aga'omo alokapa koa. Emu amu ma'oai fo'afa'afalaini'i,
monina foafia ulalu au'i fopeni'i. Ega alokapa oma aisama, emu amu aagoai
lo'afa'afalaini'i au'i afa ufai aloafia. Egae kai fomai muniuai fopea,” eoma.
23 Kai ega'ina auga Iesu ega eifa oma aina elogonia aisama, eegai amu
ma'o keka puo eopolani'i alo emafu alogaina. 24 Ke Iesu ega'ina auga alo
emafu alogaina eisa aisama, ega imoi epaini'i einaka, “Pa'amu'amu auga
Deo ega agofa'ai gakoko ageoma auga age'inoka alogaina. 25 Ko'a ipauma!
Kamelo tiapu ikai nilaga inegai agekoko agekaina. Kai pa'amu'amu auga
Deo ega agofa'ai gakoko auga age'inoka alogaina,” eoma.
26 Iesu ega imoi i'ina iifaga a'o kelogonia aisama, kekauai alogaina,
ke Iesu kepa'ani penia keinaka, “Ega koa aisama, Deo kaisau kania
ageagamauga? Amaopolaga aoma aekaina!” keoma.
27 Ke Iesu isa e'i iifa epamue einaka, “Kapa'ina papiau ee'iai afaekaina
auga, Deo eegai agekaina,” eoma.
28 Ega aisama Peto Iesu epainia einaka, “Lai oi munimuai fapea aoma
puo kapa ma'oai apua'afuni'i!” eoma.
29-30 Ega aisama Iesu ega imoi epaini'i einaka, “Iifa gome maamiai
laifania. Kaisau Deo ega agofa'a kainai ega e'a, akafa, aaga akina, ina
ama fou, o gauga agepua'afuni'i aisama, i'ina agofa'agai ageagu alogai
amu epua'afuni'i mo afaeafi'i kai, laagai kapa i'oi'i isafa ageafi'i. Ke muni
isa Deo ega agofa'ai agu pagai maunina isafa ageafia,” eoma.

Iesu Ega Mae Fouga Eifania Oiso Epamia
(Mateo 20:17-19; Mako 10:32-34)

31 Kina aga'ogai Iesu ega apostolo 12 e'afeini'i la'afou kepua'afuga kelao
me'egai kai epaini'i einaka, "I'a Ierusaleme taonina agalao. Ke profeta
Papiau Aumauni Gauga fouga kepapua auga ma'oai, Deo ega logoai ko'a'i
mo egae akemia. 32 Egae Iudea au akaiki'a'i au'i Papiau Aumauni Gauga
akeafia Iudea papiau'i laa'i au'i ima'iai akepaua. Ke ega'ina papiau'i isa
akepa'aua akea'alaina, ake'upe, akegapuka, ke akeaupugua. 33 Kai kina
oiso aisama agemaunimue pugu," eoma.
34 Kai Iesu ega imoi Iesu ega nini'ani ega'ina ma'oai aga'omo mo
ganinagai oko akelogo. Ke Deo isa ee'iai eogefake'i puo Iesu kapa'ina
fouga eifania auga oko akelogo.

Iesu Maakimi'i Auga Epafelo
(Mateo 20:29-34; Mako 10:46-52)

35 Ega'ina afegai Iesu ega imoi fou kelao Jeriko taonina kainagai
aisama, maakimi'i auga aga'o ega'ina keagaga me'egai eagu epinoi. 36 Isa
papiau la'afouai kepea pagai a'o'i elogonia aisama, kapa'ina emia auga
pa'anina epa'ani. 37 Ke papiau isa kepainia keinaka, "Iesu Nasareta auga
emai elao," keoma.
38 Ega aisama maakimi'i auga eagaga einaka, "Iesu, Davide okogai
lomai aumu, guau moania!" eoma.
39 Kai Iesu agogai kepea keaga kea'a mala au'i, maakimi'i auga
kefinaisa komo gaoma keoma. Kai maakimi'i auga eagaga alogaina paisa
einaka, "Davide okogai lomai aumu, guau moania!" eoma.
40 Ega aisama Iesu eapakipo papiau isa'i epaini'i au ega'ina isa eega
kegamaiseina eoma. Ke kemaiseina eegai aisama, Iesu isa epa'ani penia
einaka, 41 "Oi kapa'ina anina loani eemuai makapa looma?" eoma.
Ke isa einaka, "Lopia, maau gakiakae afu maisa laoma," eoma.
42 Ega aisama Iesu isa epainia einaka, "Oi lopako'aniau kainai, maamu
gafelo," eoma. 43 Ega aisama fiakoa mo au maaga felo emia Deo eau
afagaina ke Iesu muninai epea. Egae papiau ma'oai au maaga felo emia
keisa aisama, isa isafa Deo keau afagaina.

Sakeo Tax Isafina Auga

19 1 Ega'ina afegai Iesu ega imoi fou Jeriko taonina alogai kekoko kepea.
2 Ega'ina taonina alogai pa'amu'amu auga ke tax keafia au'i kania'iai
auga aka Sakeo eagu. 3 Iesu epea pagai alogai Sakeo Iesu kaisau auga gaisa
eoma. Kai la'afou akaiki'a alogaina, ke isa paoga ofola'o ipauma puo Iesu
feisa auga aekainia. 4 Kai Sakeo Iesu ala agepea oma auga elogo. Ega puo
eufai epiau elao au aka sikamo keoma augai e'agaukae eagu Iesu e'imaisa.

5 Ke Iesu emai au ega'ina papagai aisama, eakae Sakeo auai eagu eisa.
Ega puo epainia einaka, “Sakeo moake mofiakoa. Pau oi emu e'ai fou
agaagu,” eoma. 6 Iesu ega eifa oma aisama, Sakeo eake efiaisakoa mo ke
alogamai mo Iesu eifa koko ega e'a elaoaina.
7 Papiau ma'oai Sakeo Iesu eifa koko ega e'ai fou kekoko keisa aisama,
keifa mugumugu keinaka, “Iesu laomai apala ipauma ikapa auga ega e'ai
fou kekoko keaniani,” keoma.
8 Iesu Sakeo ega e'ai fou keagu keaniani alogai, Sakeo e'ue Iesu epainia
einaka, “Lopia moisa. Lau pau e'u amu fofouga ipuainagai maaupea
ma'ea, apie ulalu au'i mapeni'i laoma. Ke pifogeai kaisau ee'iai kapa isa'i
laafii'i koa aisama, ega'ina kapa'i laafii'i au'i afa'i alapenimue'i, ke laagai
pani koa i'opoga alaogeaua,” eoma.
9-10 Ega aisama Iesu Sakeo epainia einaka, “Lau Papiau Aumauni
Gauga, laomai apala kekapa Deo maagai kegea au'i makapuni'i, ke kania'i
maagamauga laoma puo lamai. Ke pau kina Deo i'ina e'a papiau'i kania'i
eagamauga. Ke Sakeo ega laomai apala'i epua'afuni'i auga, ufu'a apa'a
Abraham ekapakapa koa i'opoga, Deo maagai laomai felo ekapaisa. Ega
puo Deo isa isafa kania eagamauga, ke Abraham ufuga apa emia efua,”
eoma.

Kin Ega Pinauga Au'i Palapole'i
(Mateo 25:14-30)

11 Sakeo ega e'ai keagu papiau'i Iesu ega eifa oma auga aina kelogonia.
Ke Iesu emai Ierusaleme taonina kainagai puo, papiau keopolaga isa
Ierusaleme taoninai agekoko aisama, fiakoa mo Deo ega agofa'a mamaga
agepa'uegenia keoma. Ega puo Iesu enini'ani aeapakipo, papiau Deo
ega agofa'a ala feke'ima oma auga fouga palapoleai eifania. 12 Ke ega
nini'aniai papiau epaini'i einaka, “Au akaiki'a aga'o lopia ifagai emauni
auga, afu agoma ipauma elao egae ifo faugai kin ega isapu feafia ke femue
femai eoma. 13 Ega puo ega pinauga au'i ou'aga eifani'i kemai ke mina[d]
aga'o aga'o epenii'i ke epaini'i einaka, ‘Lau afu agoma alalao puo moni
i'ina foafia fopapinauga felaolao alamue alamai kai fopeniau pugu,’ eoma.
14 “Egae kai ega'ina auga isa epua'afuni'i afu agoma elao. Kai isa ega
agofa'a papiau'i isa kin femia auga kepamafua, anina akeani. Ega puo
ega'ina papiau'i au isa'i keulai'i isa muninai kelao kin akaiki'a ipauma
fekepaina, au ega'ina isa e'i kin faepamia keoma.
15 “Kai papiau isa kin faemia keoma mo ganinagai, isa kin emia paisa
kai emue emai afugai pugu. Ega aisama isa ega pinauga au'i moni epeni'i
kepapinauga au'i, ega'ina monina ala kepapinauga oma auga feisa eoma
puo eifani'i kemai.

---

[d] **19:13** ‘Mina’ aga'o auga au aga'o gafa oiso epinauga koa i'opoga afa.

16 “Ke ega pinauga auga eufai emai auga isa epainia einaka, ‘Oi
mina aga'omo lopeniiau kai lapapinauga alogai, mina ou'aga mo laagai
laogeaua inamo'e,’ eoma.
17 “Ega aisama au akaiki'a einaka, ‘E'u pinauga felo aumu, kapa e'ele
lapeniio kai alomu ko'agai lopinauga felo pau akaiki'a lopamia puo,
ega'ina pinauga afa taoni ou'aga alapenio fo'ima'i,’ eoma.
18 “Ega'ina afegai pinauga auga i'oina aga'o emai eifa einaka, ‘Au
akaiki'a aumu, oi mina aga'omo lopeniiau kai lapapinauga alogai, mina
ima mo laagai laogeaua inamo'e,’ eoma.
19 “Ega aisama au akaiki'a einaka, ‘Oi isafa pinauga felo aumu,
lopinauga felo puo ega'ina pinauga afa taoni ima alapenio fo'ima'i,’ eoma.
20-21 “Ega'ina afegai pinauga auga i'oinaga mo aga'o emai eifa einaka,
‘Au akaiki'a aumu. Oi a'ao aumu ke guamu inoka puo kapa aga'o oi
apumu laa'i kai apumu lopamia. Ke kapa aga'o alofauga kai aufalao
aga'o kapa felo efauga auga anina loafia. Ke moni lopeniiau auga
fapapinauga felo, o fapapinauga apalania mo ganinagai lomai aisama,
fofouga foafi afe'aina auga lalogo. Ega puo lamani'i alogaina emu moni
alapapinaugania kai tiapuai lamokaisa laoge me'e. Ega'ina monina oi
apumu auga pau inamo'e,’ eoma.
22 “Ega aisama au akaiki'a pinauga auga ega'ina epainia einaka, ‘Oi pau
kapa'ina loifania auga i'opoga mo faagamuai alakapa. Oi laomai apala
ikapa aumu! Oi lologo lau apalau gua'inoka au, ke kapa aga'o alafauga
kai aufalao aga'o kapa felo efauga auga anina laafia looma? 23 Ega koa
aisama, kapa puo moni lapeniio auga panikai aloogeisa. Moni panikai
mooge koa aisama, pau lau lamai aisama, panikai epinauga afa aga'o
laagai fekeogeaua faafia,’ eoma.
24 “Egae kai au akaiki'a auga, egae keapa au'i epaini'i einaka, ‘Isa ega
moni imagai amoafia au epinauga felo mina ou'aga eafia auga amopenia,’
eoma.
25 “Kai papiau egae keapa au'i isa ega iifa kepamue keinaka, ‘Au
akaiki'a aumu, isa mina ou'aga eafiia efua!’ keoma.
26 “Kai au akaiki'a iifa epamue einaka, ‘Iifa gome maamiai laifania.
Kaisau lapaina ke ainau eafia epinauga felo auga afa felo ageafia. Ke afa
felo ega'ina pau eafia koa i'opoga, ke laagai ma'o alapenia. Kaisau lapaina
kai ainau aeafia aepinauga felo auga e'ele lapenia auga mo ganinagai
alaafimue pugu. 27 Ke lau e'u ou au'i lau kin famia, ke isa fa'ima'i auga
anina akeani au'i ma'oai amomaiseini'i inae agouai amoaupugu'i,’ eoma.”

Iesu Ierusaleme Taoninai Ekoko Kealogamalaina Keagaga Keifugaina
(Mateo 21:1-11; Mako 11:1-11; Ioane 12:12-19)

28 Iesu ega'ina palapole eifania afegai, eufai Ierusaleme taonina elao
kai ega imoi au'i muniai kai kelao. 29-30 Ke kelao Betani ke Betfake

pagua'i kelaisapi'i iku aka Olifa keoma auga ikugai aisama, Ierusaleme taonina kainagai ipauma. Ega'ina alogai Iesu ega imoi auni'i epaini'i einaka, “Folao pagua ago'aisai auga alogai fokoko, ke egae donki agu'a aga'o kai aga'o laagai aeaguaguka auga kepaaukopa eapae agoisa. Ega'ina donkina fogupuka foafia fomaiseina inae. 31 Ke aufalao aga'o agepa'ani penimi ageinaka, ‘Kapa puo donki ogupuka?’ ageoma koa aisama fopaina, ‘Lopia anina eani’ fooma,” eoma.

32 Ega puo ega'ina au'i eulai'i au'i kelao ke kapa'ina eifania auga i'opoga mo emia keisa. 33 Ke donki kegupukia alogai, donki inagome auga epa'ani einaka, “Ei, oi kapa puo donki ogupuka?” eoma.

34 Ke isa ega'ina auga ega iifa kepamue keinaka, “Lopia anina eani puo agupukia alaoaina,” keoma. Ega aisama isa donki elogoaina keafiia kelao.

35 Isa donki kemaiseina, ke afe'i tiapu'i keafii'i donki laagai kepagapu pagaini'i. Egae kai Iesu kepalagaina e'agaukae donki laagai eaguka. 36 Ke ekailai elao alogai papiau afe'i tiapu'i keafii'i keagai kekauni'i kai laa'iai epea pagai.

37 Ke Iesu eake elao Olifa ikuga keagaga niegai aisama, ega imoi ma'oai ke muninai kepea au'i fofouga la'afou akaiki'agai, Iesu mirakulo ekapai'i ma'oai ifo'i maa'iai keisa'i puo, ega'ina alogamagai aiso'i gomegai ke'ina keagaga Deo keau afagaina keinaka,

38 “Lopia akagai kin emai auga Deo eegai kapa felo'i eafi'i,”
keoma.
Ke keifa pugu keinaka,
“Ufai Deo ke papiau aagoai fou gagagaoni'i,
ke au'oniai Lopia Au Akaiki'a apamia aau afagaina,”
keoma.

39 Kai papiau Iesu kin kepamia iina keau afagai oma auga, la'afou alogai Faliseo au'i isa'i anina akeani puo Iesu kepainia keinaka, “Pamalele aumu, emu imoi ke emu papiau ma'oai mofina'i ega fakeifa oma,” keoma.

40 Kai Iesu einaka, “Iifa gome maamiai laifania. Isa komo akeoma koa aisama, kepo inamo'e'i akeagaga akeau afagainiau. Ega puo isa afalapaini'i komo afakeoma,” eoma.

Iesu Ierusaleme Taonina Apepega Epa'aua

41-42 Ke Iesu papiau fou kelao Ierusaleme taonina kelaisapia alogai, maaga elao taoni eisa aisama eapepe einaka, “Ierusaleme taonina papiaumi, i'ina kina'i aga'ogai kapa'inai Deo oi fou gagao fokapa auga amologo koa aisama, fefelo alogaina. Kai paukai mo ganinagai amologo koa aisama fefelo alogai. Kai Deo oi maamiai eogefake puo alologo.
43-44 Ke lau lamai auga Deo oi emai penimi fepalagainimi eoma koa i'opoga. Kai oi ega'ina auga alologo felo. Ega puo oi emi laomai apala afa

agoafia. Oi emi ou au'i akemai Ierusaleme taonina pouga akaiki'a akeapa lofeimi, afu kiu'i ma'oai akeapa, akeaipa kegaaunimi akeoma auga kina agemai. Egae kai emi taoni alogai akekoko oi ke gaumi fou akeafimi a'isaai akegapukimi, ke taoni pougai akefounimi. Ke taoni fofouga akeauoka afe'aina puo kapa aga'omo mo ganinagai kepo laagai afaekauau afaeka," eoma.

Iesu Deo Ega E'a Alogai
(Mateo 21:12-17; Mako 11:15-19; Ioane 2:13-22)

45 Egae kai Iesu elao Deo ega e'ai ekoko aisama, papiau ma'o egae e'i
amu ke'afa'afalaini'i eisa'i. Ega aisama e'ina afa'afa au'i euoka'i. 46 Ke
epaini'i einaka, "Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma: 'Lau e'u e'a
auga megamega afuga.'[e] Kai oi auga megamega afuga, 'painao au'i afu'i
opamia,' " eoma.
47 Ega'ina afegai Iesu aufa kina Deo ega e'a alogai papiau epamaleleni'i.
Kai papiau epo'iai sakedote lopia'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i, ke
papiau ke'ima'i au'i fou ke'opoisa Iesu kegaaupugua keoma. 48 Kai papiau
ma'oai Iesu ega iifa anina keani ke kainai kepea puo, kegaaupugua
keagaga aga'o kekapunia kai aekaini'i.

Iesu Isapu Kapagai Epamalele Auga Pa'anina
(Mateo 21:23-27; Mako 11:27-33)

20 1 Kina aga'ogai Iesu Deo ega e'a alogai Deo ega iifa faunina
papiau epamaleleni'i ke einogonia. Ega'ina alogai sakedote
lopia'i, Moses ega iifa pamalelega au'i, ke au akaiki'a'i isafa fou kemai.
2 Ke isa Iesu kepainia keinaka, "Isapu kapagai i'ina kapa'i lokapa'i, ke kai
isapu epeniio ega koa lokapa auga maamaisai foifania?" keoma.
3-4 Ega aisama Iesu einaka, "Lau isafa oi pa'ani aga'o alapenimi. Ioane
ega inogo ke baptismo epipeni auga ufai Deo eegai emai, o papiau
aumauni ee'iai emai auga maauai amoifania malogo?" eoma.
5 Ega aisama isa ifo'i mo epo'iai keifa keinaka, "I'a Ioane ega isapu ufai
Deo eegai emai agaoma koa aisama, isa i'a agepa'ani peni'a ageinaka,
'Kapa puo isa alopako'ania?' ageoma. 6 Kai i'a agaifa, isa ega isapu
papiau aumauni ee'iai emai,' agaoma koa aisama, papiau i'a kepoai
akefoupugui'a, gome papiau ma'oai Ioane profeta auga kepako'ania,"
keoma.
7 Ega puo isa iifa kepamue keinaka, "Lai Ioane ega isapu kapai emai
auga alalogo," keoma.
8 Ega aisama Iesu isa epaini'i einaka, "Ega koa aisama, lau isafa isapu
kapagai i'ina kapa'i lakapa'i auga, oi maamiai afalaifania," eoma.

---

[e] **19:46** Aisaea 56:7

Ago Kepapinauga Ke Afa Keoge Au'i Palapole'i
(Mateo 21:33-46; Mako 12:1-12)

9 Egae kai Iesu i'ina palapole papiau maa'iai eifania einaka, “Au aga'o
fino ago ekapaisa ke fino efauni'i efua aisama, pinauga papiau'i isa'i
epa'ima'i kepapinaugania. Kai isa ifo auga ekailai afu i'oina elao egae
eagu epo emaefa. 10 Ke fino ani'i eogei'i, ke i'afe kina ekainia aisama, fino
ago inagome auga ega pinauga auga aga'o eulaisa elao, fino ago epa'ima'i
au'i, fino ani'i afa fekepenia femaiseini'i eoma. Kai ega'ina au'i isa ega
pinauga auga keauniia, ke ima maini keumue. 11 Ke fino ago inagome ega
pinauga auga i'oinaga mo aga'o eulaisa elao pugu. Kai isa isafa keauniia
kepameagaina ke ima maini keumue. 12 Ega aisama fino ago inagome ega
pinauga auga i'oinaga mo aga'o eulaisa elao pugu. Kai isa faaga kepalifu
alogaina keafiia fino umagai kepiulaisa.
13 “Ega aisama fino ago inagome auga, ifo mo eifa einaka, ‘Kapa'ina
fakapa? Lau gau anina laani alogaina auga alaulaisa. Laopolaga isa auga
akepalopiania fino anina afa akepenia,’ eoma.
14 “Ega puo au gauga eulaisa elao, ke fino ke'ima au'i isa keisa aisama,
ifo'i mo epo'iai kapa'ina fekekapa auga fouga keifania keinaka, ‘Isa fino
ago inagome auga gauga puo, muni fino ago inagome auga agemia. Ega
puo agaaupugua aisama, fino ago i'ina i'a apu'a agemia,’ keoma. 15 Ega
kainai keafiia fino umagai kepiulaisa keaupugua.”
Iesu ega'ina palapole eifania efua aisama, papiau epa'ani peni'i einaka,
“Ega koa aisama, fino ago inagome auga isa faaga'iai kapa'ina agekapa
ooma? 16 Isa ifo agemue agelao fino ago epa'ima'i au'i ageaupugu'i, ke
fino ago papiau i'oi'i agepeni'i ake'ima,” eoma.
Papiau Iesu iina eifa oma aina kelogonia aisama, kelogo isa au
akaiki'a'i fou'i eifania puo keifa keinaka, “Iina koa afaemia!” keoma.
17 Ega aisama Iesu papiau maa'i alo ipauma eisa kai epa'ani peni'i
einaka, “Deo ega iifa pukagai i'ina iifaga ekae auga kapa'ina eifania?
“ ‘E'a ipaapa au'i kepo uu'uga keumakalaina auga,
kiuga uu'uga kapula ipauma emia.’ *Sam 118:22*
18 Ke kepo ega'ina ega isapu akaiki'a. Ega puo kaisau ega'ina kepo
ageumakalaina afaepako'ania auga, ega laomai apala afa ageafia.
Ega'ina auga kapa aga'o kepo laagai e'ualai emu'amu'a koa i'opoga, isa
kepo ega'ina laagai age'ualai aisama ageaumu'a afe'aina. Ke kaisau ega
laomai apala afa puogai, kepo ega'ina isa laagai age'ualai koa aisama, isa
ageaumu'a aeapu koa agemia,” eoma.
19 Ega aisama Moses ega iifa pamalelega au'i ke sakedote lopia'i fou
kefiaisakoa mo keaga aga'o kekapunia Iesu kegaafia kegagope keoma.
Gome Iesu palapole ega'ina eifania auga isa fou'i eifania auga kelogo. Kai
isa papiau kemani'iaini'i puo Iesu akeafia akegopeisa.

Tax Isoge Pamalelega
(Mateo 22:15-22; Mako 12:13-17)

20 Ega'ina afegai Moses ega iifa pamalelega au'i ke sakedote lopia'i fou
Iesu kapa aga'o afeifa apalania aisama, fekeafia Roma kafanaga imagai
fekepaaua ega isapuai fepa'ani penia keoma. Ega puo papiau isa'i keulai'i
pifogeai papiau felo'i koa kekagakaga kai, Iesu kapa'ina ekapaisa ke
eifani'i auga alo'i ko'agai keagu keagouka. 21 Ega'ina alogai Moses ega iifa
pamalelega au'i ke sakedote lopia'i fou au keulai'i kelao au'i, Iesu kepa'ani
penia keinaka, "Pamalele aumu, lai alogo oi kapa ma'oai opai'i mo
loifani'i, ke lopamaleleni'i. Ke oi ulalu ma, lopia ma aumai ma ganinagai,
ma'oai eemaisai i'opoga mo lokapa, Deo ega keaga, ke ega iifa ko'a auga
kai'iai mo lopakai'i lopamalelenimai. 22 Kai pa'ani aga'omo agapenio.
Roma lopia fa'a akaiki'a Sisa ega tax apenia auga Moses ega iifa kainai
felo o apala?" keoma.
23 Kai Iesu isa e'i nini'ani ikifagai kegapaoa keoma auga elogo puo
epaini'i einaka: 24 "Silifa monina aga'o amopakinaisau maisa," eoma.
Ke moni kemaiseina kepeniia eisa aisama, epa'ani peni'i pugu einaka,
"Kaisau lalauga ke aka fou moniai keogeisa oisa?" eoma.
25 Ke isa iifa kepamue keinaka, "Sisa lalauga ke aka fou," keoma.
Ega aisama Iesu isa epaini'i einaka, "Ega koa aisama, kapa'ina Sisa
apuga auga, Sisa fopenia, ke kapa'ina Deo apuga auga, Deo fopenia,"
eoma.
26 Iesu isa e'i iifa ega epamue oma aina kelogonia aisama, kekauai
alogaina keopofua. Ke Iesu la'afouai kapa'ina eifania auga ega nini'aniai
fekepaoa keoma kai aekaini'i puo, keagu komo mo keoma.

Maunimue Afegai Amage Laa'i
(Mateo 22:23-33; Mako 12:18-27)

27 Ega'ina afegai Saduseo ikupuga papiau'i, papiau maeai afakemaunimue
keoma au'i isa'i Iesu eega kemai. 28 Ke Iesu kepa'ani penia keinaka,
"Pamalele aumu, Moses ega iifa ufainagai lai faumaisai epapua eifa, au
aga'o aaga eamage imoi laa'i kai emae koa aisama, isa afuafu ega'ina
feakafania, ega koa aaga gauga aga'o fepamauga eoma. 29 Pau amoopolaga,
famili aga'ogai maguae au'i imagea kuagai gua keagu. Kai au fa'aniauga
eamage kai imoi laa'i emae. 30-31 Fa'aniauga muninai emauni auga afuafu
ega'ina eakafania, ke isa isafa imoi laa'i emae. Ke isa augai aga'o auga isafa
afuafu ega'ina eakafania kai, isa isafa imoi laa'i emae. Ke ega koa i'opoga
mo emia elao, afifua isafa afuafu ega'ina eakafania kai imoi laa'i emae.
32 Ke fuagai ipauma afuafu isafa emae. 33 Ega koa emia kai, pau isa au'i
imagea kuagai gua afuafu ega'ina keakafania puo, maunimue kina agemai
aisama, kaisau afuafu ega'ina akafa ipauma agemia?" keoma.

34 Ega aisama Iesu einaka, “I'ina agofa'a papiau'i auga keamage ke
kepaamage'i. 35 Kai papiau keopolaga muni maeai akemaunimue ke ufai
akeagu agekaina keoma au'i, afakeamage o afakepaamage'i. 36 Ega'ina
au'i agelo koa i'opo'i puo afakemaemae. Ke maeai akemaunimue
kainai Deo gauga ipauma'i akemia aoniamo. 37 Ufainagai au aga'ogai lo
eufa alogai, Lopia Deo Moses eapakina penia. Ega aisama ufu'a apa'a
Abraham, Aisak, ke Iakobo fou kemae efua kai Moses Lopia eifaga,
‘Abraham, Aisak, ke Iakobo e'i Deo’ eoma. Ega'ina auga Deo ega iifa
pukagai epapua ekae. Ega puo Moses isafa, papiau maeai akemaunimue
auga epakinai'a. 38 Ke Abraham, Aisak, ke Iakobo fofouga kemae kai
kemaunimue Deo fou keague auga Moses elogo puo, ega eifa oma. Ega
puo Deo auga mae papiau'i e'i Deo laa'i kai, kemae kai kemaunimue
keague au'i e'i Deo,” eoma.
39 Moses ega iifa pamalelega au'i isa'i, Saduseo e'i opola anina akeani
au'i Iesu ega eifa oma aina kelogonia aisama, keifa keinaka, “Pamalele
aumu, lonini'ani felo alogaina,” keoma. 40 Ega'ina afegai Iesu ega logo
akaiki'a ipauma kai aga'o fou akeakekua auga afaekaina keisa puo, pa'ani
aga'o akepenia pugu.

Mesaia Auga Kai Gauga?
(Mateo 22:41-46; Mako 12:35-37)

41 Egae kai Iesu Moses ega iifa pamalelega au'i ma'oai epaini'i einaka,
“Ala koa i'opoga papiau keifa Mesaia auga Davide okogai emai auga
keoma? 42-43 Gome ufainagai Davide ifo Deo ega iifa puka Sam alogai iina
epapua oma:

“ ‘Lopia lau e'u Lopia epainia einaka,
“Kaiuai moagu mo felaolao
emu ou au'i ifemu guagai alaoge'i alogafapi'i,” ’
eoma. *Sam 110:1*

44 Davide Mesaia eifaga ‘Lopia’ eoma kai ala koa i'opoga papiau Mesaia
Davide okogai emai auga keoma? Mesaia auga Davide okogai mo aemai
kai, isa isafa Davide ega Lopia.

Moses Ega Iifa Pamalelega Au'i Foisa Felo'i
(Mateo 23:1-36; Mako 12:38-40; Luka 11:37-54)

45 Papiau ma'oai Iesu aina kelogologo kai, Iesu ega imoi epaini'i einaka:
46 “Moses ega iifa pamalelega au'i foisa felo'i. Isa auga au akaiki'a'i
fekepamia'i keoma puo, au akaiki'a'i tiapu maefa'i kei'iuka'i mo tiapu'i
kei'iuka'i. Ke afa'afa afu'iai papiau isa mo fekepamegoni'i auga anina
keani alogaina. Ke anina keani la'afou afu'iai au akaiki'a'i mo fekeagu
keoma au'i mo afu'iai keagu. Ke miamia alo'iai au akaiki'a'i mo fekeagu
keoma au'i mo isafa afu'iai keagu. 47 Ega'ina mo laa'i kai, isa pifogeai

afuafu e'i amu keanianilaini'i, ke papiau kegaisa'i keoma puo, megamega maefa'i ipauma'i keifani'i. Deo papiau ega koa'i au'i e'i laomai apala'i kainai, afa apala ipauma agepeni'i," eoma.

Afuafu Ega Moni Deo Epalao Penia
(Mako 12:41-44)

21 1 Iesu Deo ega e'ai eagukipo ega imoi maa'iai ega'ina iifaga
eifaifania kai, ekiakae pa'amu'amu au'i e'i amu Deo kepapalao
penia afugai keogei'i auga eisa'i. 2 Ke ulalu afuafuga aga'o isafa emai
kopa moni'i auni'i eogei'i auga eisa. 3 Ega aisama Iesu ega imoi epaini'i
einaka, "Iifa gome maamiai laifania. Papiau ma'o moni keogeisa kai ulalu
afuafuga ega pipeni auga papiau ma'oai e'i pipeni eka'egaina. 4 Gome
i'ina papiau'i ma'oai e'i pa'amu'amu amu'i epo'iai moni keafilai'i keogei'i.
Kai i'ina afuafuga ulalu ipauma, ke kopa moni'i auni'i mo eegai keka isa
fekepalagaina auga eafii'i Deo epalao penia," eoma.

Muni Kapa'ina Agemia Auga Fouga
(Mateo 24:1-21; Mako 13:1-19)

5 Egae kai Iesu ega imoi isa'i papiau e'i pipeni moninai ke kepo felo'i
ipauma'iai Deo ega e'a kekapaisa, iisa efelo alogaina auga fouga keifa.
Kai Iesu eifa einaka: 6 "Pau kapa'ina inae oisa auga, muni isauoka kina
agemai aisama, kepo ma'oai akeafi'i akepiulai'i, ke kepo aga'omo mo
ganinagai, kepo i'oina aga'o laagai afaekauau," eoma.
7 Iesu ega eifa oma aisama, ega imoi isa kepa'ani penia keinaka,
"Pamalele aumu, gaika kina i'ina kapa'i akemia? Ke gou kapa agemia, lai
agepalogonimai ega'ina kina emai ekainia agaoma?" keoma.
8 Ke Iesu einaka, "Muni papiau ma'o akepifoge lau akauai akemai,
isa lau akeoma, ke ega'ina kina emai efua akeoma. Kai oi foisa felo
fakefogeimi muni'iai folopea. 9 Ke ifani agemia, ago i'oina i'oina fou
epo'iai, a'oa'o akaiki'a'i ipauma'i akemia a'o'i agologoni'i aisama, kina
fua emai efua auga mani'ina folopa'aua. Ega'ina kapa'i au'i fekemia
kakaua kai, agofa'a ega fua auga muni kai agemai," eoma.
10 Egae kai Iesu epaini'i pugu einaka, "Agofa'a fofouga alogai ago, ago
fou akepipaini, ke kin, kin fou akepipaini. 11 Ke kafokau akaiki'a'i, magea
akaiki'a'i, ke isafa apala'i akemai afu i'oi'i i'oi'i papiau'i akepalifu'i. Ke
mani'i kapa'i akemia, ke ufa guagai mirakulo gou'i akaiki'a'i akemia
papiau akepamani'ini'i.
12 "Kai ega'ina kapa'i ma'oai akemia koa kai, oi lau akau opako'ania
kainai papiau oi akeafi apalanimi. Ke akelaoainimi la'afou afu'iai iifa
agopakaisa, ke tipula afu'iai akepatipulanimi. Ke akeafimi kin ke kafana
fou ee'i akelaoainimi iifa agopakaisa. 13 Oi isa ago'iai agoapa iina koa
faagamiai akemia aisama, ega'ina laoga maina agepalagainimi lau fou alao

amai auga fouga isa maa'iai agoifafoua. 14-15 Kai lau oi kapa'ina foifania
auga alapalogonimi agoifania ke ikifa isafa alapenimi. Ega koa ega'ina
papiau'i fou iifa agopakaisa kai afaekaini'i, ke fou agoakekua kai afaekaini'i
paisa. Ega puo muni kapa'ina akemia alogai, ifomi iimi ala agooge oma
auga opopo folopa'aua. 16 Ke oi ifomi inami, amami, aami akimi fou
omauni au'i, ke aami akimi, ke ekefa'ami mo ganinagai oi akeafimi
papiau ima'iai akepaaumi, ke ake'afa'afalainimi. Ke ega'ina papiau'i oi
isami akeaupuguimi. 17 Ke lau puouai papiau ma'oai alo'i ko'agai oi animi
afakeani. 18 Kai Deo afaelogoainimi koa aisama, fufumi aga'omo mo
ganinagai afakeafi opogaina. 19 Ega kainai alomi fopakapulania, lau eeuai
foafia'ama, ega koa agu pagai maunina agoafia," eoma.

20 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Oi ifani au'i Ierusaleme taonina akeapa lofe
agoisa'i aisama, agologo Ierusaleme isauoka kina auga emai efua agooma.
21 Iudea agogai keagu au'i fekepiau iku afuga fekelao. Ke Ierusaleme
taoninai keagu au'i taoni fekepua'afuga, ke taoni afegai keagu au'i taoniai
fakekoko. 22 Gome ega'ina kina auga, ufainagai profeta Deo ega iifa pukagai
kepapua kakaua koa i'opoga mo agemia, Deo ega logoai Ierusaleme taonina
papiau'i e'i laomai apala'i afa agepeni'i. 23 Ega'ina kina'iai Ierusaleme
taonina papiau'i Deo ega guakupu afa agepeni'i puo, kiekie akaiki'a ipauma
agemia. Ega kainai papie inae'iai au'i, ke papie imoi kepa'u'i au'i fou
fekefiakoa fekepiau auga afaekaina puo, kiekie akaiki'a akeafia. 24 Ega'ina
papiau'i isa'i ifani a'ifa'iai akeaupugu'i, ke isa'i tipula au'i koa i'opo'i akeafi'i
ago i'oina i'oina akelaoaini'i. Ke Iudea papiau'i laa'i au'i ife'iai Ierusaleme
taonina akegafamu'a. Ke akepalifu afe'aina agelaolao taoni alogai Iudea
papiau'i laa'i au'i agepogu, Ierusaleme taonina isa ake'ima," eoma.

Iesu Agemai Pugu Auga Fouga
(Mateo 24:29-31; Mako 13:24-27)

25 Iesu eifa pugu einaka, "Ufai kina, gafa, ke mi'imi'i faaga'iai gou
akemia. Ke aagoai a'u agemoge goiso akaiki'a'i ipauma'i akemia a'oa'o
akaiki'a ipauma akekapa aisama, agofa'a fofouga papiau'i akeopopo
alogaina, kapa'ina fekekapa auga afakelogo. 26 Ke kina, gafa, ke mi'imi'i
fofouga akepigugu puo, muni aagoai kapa'ina agemia auga akelogo kainai
akemani'i alogaina akemae'afu. 27 Ega'ina kinagai Papiau Aumauni Gauga
isapu ke Deo ega eaea akaiki'a ipauma fou ageafi'i apuapuai agemai
akeisa. 28 Kai pau laifani'i au'i kapa'i ake'ina akemia aisama, Deo kaniami
ageagamauga kina emai kainagai puo, fofua fo'ue foapa fo'ima," eoma.

Au Aka Fik Palapole
(Mateo 24:32-35; Mako 13:28-31)

29 Egae kai Iesu i'ina palapole eifania einaka, "Maami galao au aka fik,
ke au ma'oai isafa amoisa'i. 30 Isa gagau'i mama'i keoge'i aisama, ifomi

maamiai oisa'i ologo, inipo aupu agemai kina ekainia ooma. 31 Ega koa
i'opoga, pau lau kapa'ina mo laifani'i au'i akegama agoisa'i aisama, Deo
ega agofa'a kina emai ekainia auga fologo.
32 "Iifa gome mo maamiai laifania. I'ina papiau'i agofa'ai keaguega
kai i'ina kapa'i ma'oai akemai akeko'a kai akemae. 33 Ufa aagoa fou laa'i
akemia kai lau e'u iifa auga laa'i afakemia, akeka aoniamo," eoma.

Ifomi Fo'ima Feloimi

34 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Oi miamia ma'o, inuinu, ke aagoa amu'i
mo agoguakaeaini'i alogai, afolologo Deo afa apala agepipeni auga
kina fiakoa mo agemai, agepakauainimi agepaoaimi. Ega'ina auga
anina alaani kainai ifomi fo'ima feloimi laoma. 35 Gome ega'ina kinagai
Deo agofa'a papiau'i fofouga e'i laomai apala afa agepeni'i. 36 Oi muni
kapa'ina akemia au'i ee'iai fopiaukoko, ke Papiau Aumauni Gauga agogai
agoapa aisama, afa apala faepenimi laoma. Ega puo aufa kina ifomi
fo'ima feloimi, fomegamega fofua foagu," eoma.
37 Ega'ina kina'iai aufa kina Iesu Deo ega e'ai epamalele ke egapigapi
aisama, elao iku aka Olifa keoma auga ikugai elaagai. 38 Kai papiau ma'o
Iesu aina kegalogo keoma puo, amagai ipauma kelao Deo ega e'ai kekoko
keagu.

Iudea Au Akaiki'a'i Au'i Iesu Isaupugua Kefagaisa
(Mateo 26:1-5, 14-16; Mako 14:1-2, 10-11; Ioane 11:45-53)

22 1 Egae kai palafa ipaufuga mulamula laa'i kai palafa maini mo
keania auga miamiaga aka Pasover emai ekaialiali. 2 Ega'ina alogai
sakedote lopia'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i fou papiau kemani'iaini'i
kainai, ogefakeai Iesu fekeaupugua keoma keagaga kekapunia.
3 Ega aisama Iesu ega apostolo 12 epo'iai aga'o aka Judas Iskariot
keoma auga alogai Satani ekoko. 4 Ke isa sakedote lopia'i ke Deo ega e'a
ke'ima kaniagai au'i ee'i elao, Iesu ala age'afa'afalai oma auga fouga
keifania. 5 Ega aisama ega'ina papiau'i alo'i egama alogaina, ke kelogo
moni fekepenia keoma. 6 Ke isa kapa'ina keifania auga Judas felo eoma
puo aina'i eafiia. Ke elao keaga aga'o ekapunia la'afou afaemia aisama,
Iesu fe'afa'afalaina isa ima'iai fepaaua eoma.

Pasover Fo'amaga Kepafua Eka
(Mateo 26:17-25; Mako 14:12-21; Ioane 13:21-31)

7 Ega'ina afegai palafa ipaufuga mulamula laa'i kai, palafa maini mo
keania miamiaga aka Pasover ke sipi gauga Deo kepa'a penia auga kina
emai ekainia. 8 Ega aisama Iesu ega apostolo Peto, Ioane auni'i epaini'i
einaka, "Amoufai amolao i'a fau'aisai Pasover miamiagai fo'ama agaania
auga opafua gaka," eoma. Egae kai eulai'i kelao.

9 Ega aisama isa Iesu kepa'ani penia keinaka, “Anina loani kapai
ega'ina fo'amaga fapafua feka looma?” keoma.
10 Ke Iesu einaka, “Agolao Ierusaleme taoninai agokoko mo alogai, au
aga'o oga eafiia fei eakoaua epuaisa auga fou agopiaogai. Isa muninai
folao e'a kapagai agekoko auga foisa. 11 Egae kai folao e'a inagome
auga fopaina foinaka, ‘Pamalele auga epa'ani, lau e'u imoi fou Pasover
miamiaga fo'amaga faania laoma kai, lai fofougai agaaniani auga afuga
kapai?’ fooma. 12 Ke isa e'a au'oniai, afu akaiki'agai amu ma'oai epafua'i
auga agepakinaimi. Ke folao egae miamia fo'ama'i fopafua'i fekeka,”
eoma.
13 Ke Peto Ioane auni'i kelao, ke Iesu kapa'ina maa'iai eifania auga
i'opoga mo emia keisa. Ega puo egae Pasover fo'amaga, ke amu ma'oai
kepafua'i keka.

Iesu Ega Imoi Fou Keaniani Fua
(Mateo 26:26-30; Mako 14:22-26; 1 Korinto 11:23-25)

14 Egae kai aniani kina maaga ekainia aisama, Iesu ega apostolo 12
fou kelao teipoloai keagukipo. 15 Ke Iesu isa epaini'i einaka, “Iifa gome
maamiai laifania. Lau alakiekie koa kai oi fou Pasover miamiagai
faaniani auga alou ko'agai anina laani. 16 Gome lau oi fou afalaaniani
pugu agelao Pasover miamiaga pau aagoai akapa, Deo kaniami
ageagamauga auga gouga muni ufai ko'a ipauma mo agemia kai fou
agaaniani pugu,” eoma.
17 Egae kai Iesu fino kaputina eafiia Deo maagai tenkiu eifania kai
epaini'i einaka, “Fino kaputina i'ina amoafia epomiai amo'ea amoinu.
18 Gome fino i'ina au puagai emai auga afalainu pugu agelaolao muni Deo
ega logoai kapa ma'oai akefua afegai, Deo ega agofa'ai kai alainu pugu,”
eoma.
19 Egae kai palafa eafiia Deo maagai tenkiu eifania, efaipoga kai ega
imoi epaini'i einaka, “I'ina palafaga auga lau imaau oi faumiai alapipeni
auga. Muni iina koa agokapa aisama, foopolaniau kai fokapa,” eoma.
20 Ega koa i'opoga, keaniani efua aisama Iesu fino kaputina eafiiakae
kai ega imoi epaini'i einaka, “I'ina fino kaputina auga oi faumiai lau ifau
agefaka auga. Ke Deo oi fou epomiai pako'a kapula iifaga mamaga gouga
lakapaisa. 21 Kai amoisa! Epomiai aufalao aga'o lau age'afa'afalainiau
auga isafa inae fou aague. Ega'ina auga lau fou fo'ama aga'omo agaania
auga. 22 Papiau Aumauni Gauga auga Deo ega logoai femae eoma puo
agemae kai, kaisau isa age'afa'afalaina auga, Deo isa afa apala ipauma
agepenia,” eoma. 23 Ega aisama Iesu ega apostolo ifo'i mo epo'iai kaisau
ega koa agekapa auga pa'anina kepa'ani.
24 Ke isa epo'iai papiau maa'iai kaisau au akaiki'a agemia auga isafa
akekua kepa'aua. 25 Ega aisama Iesu isa epaini'i einaka, “Agofa'a papiau'i

e'i kin isa kelopialaini'i, ke isapuai papiau ke'ima'i au'i ifo'i keifani'i papiau
fau'iai kapa felo'i mo kekapa'i au'i keoma. 26 Kai oi auga ega'ina papiau'i
koa folomia. Oi epomiai kaisau Deo maagai au akaiki'a gamia eoma auga
ifo e'ele fepamia. Ke kaisau papiau e'ima'i auga, papiau feopolani'i fau'iai
fepinauga. 27 Amoisa! I'ina papiau'i epo'iai kaisau auga au akaiki'a ooma?
Eagukipo eaniani auga, o fo'ama e'ea auga? Iifa gome eagukipo eaniani
auga au akaiki'a. Kai lau oi epomiai fo'ama i'ea auga koa i'opoga lamia
oi faumiai lapinauga. 28 Lau kina apala'i alo'iai lakoko i'opo laafii'i mo
ganinagai, alopua'afuniau fou kai'alao aagu. 29 Ke Amau ega agofa'a lau
epeniiau fa'ima eoma koa i'opoga, oi isafa apumi alapenimi ago'ima. 30 Ega
koa oi lau e'u agofa'ai fou faagu faaniani, ke papiau fo'ima'i isapuga foafia
foagu, Israel ikupuga 12 papiau'i e'i laomai afa fopeni'i laoma," eoma.

Peto Iesu Agepuniaiaina Auga Fouga
(Mateo 26:31-35; Mako 14:27-31; Ioane 13:36-38)

31 Egae kai Iesu Saimon eifaga kai epainia einaka, "Saimon, Saimon
akiuagai, Satani Deo egoi penia elogo oi palafa kepagopo koa i'opoga
fe'opoiso eoma. 32 Kai Saimon, Satani age'opoiso alogai, kapa'ina
lopako'ania auga eegai folo'ualai laoma puo faumuai lamegamega. Kai
oi alo'ualai mo ganinagai, alomu agekapula alopako'aniau pugu aisama,
aamu akimu e'i pako'a fopakapulania," eoma.
33 Kai Saimon iifa epamue einaka, "Lopia, lau lafua laague oi fotipula
ma, fomae mo ganinagai fou agalao paisa," eoma.
34 Ega aisama Iesu einaka, "Peto, iifa gome maamuai laifania. Pau o'olo
aeagaga koa kai, oi lau alologoniau auga puniaina oiso alopamia," eoma.
35 Egae kai Iesu isa ma'oai epa'ani peni'i einaka, "Oi laulaimi mo
alogai, paoti, fe'a, o kamata i'oina aga'o aloafia alogai kapa aga'o eegai
oafi'afu ma?" eoma.
Ke isa iifa kepamue keinaka, "Laa'i," keoma.
36 Ega aisama Iesu isa epaini'i pugu einaka, "Pau amofua amoagu
paoti, o fe'a eemiai kekae koa aisama amoafi'i, ke ifani a'ifa'i eemiai laa'i
koa aisama, afemi tiapu'i amo'afa'afalaini'i ifani a'ifa'i amo'afa'i. 37 Gome
Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma: 'Isa laomai apala'i kekapakapa
au'i epo'iai kepaapauka laomai apala ikapa auga kepamia.'[f] Ega'ina iifaga
auga pau lau faagauai ko'a mo agemia alamae. Ke iifa gome lau faagauai
kapa'ina agemia kepapua auga kina emai ekainia," eoma.
38 Iesu ega eifa oma aisama, ega imoi isa kepainia keinaka, "Lopia, lai
afua aague, a'ifa auni'i inamo'e moisa'i," keoma.
Ke Iesu kapa'ina eifania auga ega imoi oko akelogo auga eisa aisama,
iifa epamue einaka, "Mo'o ekainia," eoma.

---

[f] **22:37** Aisaea 53:12

Iesu Olifa Ikugai Emegamega Fua
(Mateo 26:36-46; Mako 14:32-42)

39 Egae kai Iesu Olifa ikuga elaolao koa i'opoga elao, ke ega apostolo 11
isafa muninai kelao. 40 Ke kelao Iesu elaolao auga afugai kepealai aisama
epaini'i einaka, “Amomegamega ega koa Satani age'opoimi aisama
afolo'ualai,” eoma. 41 Egae kai Iesu ega imoi epua'afuni'i, kepo kepiuga
elao e'ualai koa i'opoga epo, egae eanife'u emegamega einaka; 42 “Amau,
anina loani koa aisama, i'ina kiekie akaiki'a kaputina eeuai moafia. Kai
lau anina laani auga faeikapa kai oi anina loani auga mo gaikapa,” eoma.
43 Ega aisama ufai agelo aga'o isa eapakina penia alo epakapulania.
44 Iesu faagagai kapa'ina agemia auga eopolaga ekiekie alogaina mo
ganinagai, alo ko'a ipaumagai emegamega. Ega'ina alogai mamaoge ifa
elolo koa i'opoga elolo eake a'isaai.
45 Ke Iesu emegamega efua aisama, e'ue emue ega imoi ee'i elao kai
kefeu eisa'i aisama, alo emafu alogaina. 46 Ke epagoni'i kai epa'ani
peni'i einaka, “Kapa puo ofeu? Amo'ue amomegamega ega koa Satani
age'opoimi aisama afolo'ualai,” eoma.

Iesu Keafiia Kegopeisa
(Mateo 26:47-56; Mako 14:43-50; Ioane 18:3-11)

47 Iesu ega imoi epaipaini'i kai, papiau isa'i la'afouai Iesu ega imoi
fou keagu afuga kemai. Ega'ina la'afouga auga Iesu ega apostolo 12
epo'iai aga'o aka Judas keoma auga eoge isa epapea'i kemai. Ke kemai
aisama, Judas Iesu eega elao kagakaga kainai egoapia. 48 Kai Iesu Judas
epa'ani penia einaka, “Judas, oi Papiau Aumauni Gauga pigoapiai ma
fo'afa'afalaina looma?” eoma.
49 Ega'ina alogai Iesu fou keapa au'i kapa'ina agemia auga keisa
aisama, Iesu kepainia keinaka, “Lopia, oi anina loani, lai emai ifani
a'ifa'iai isa amaauni'i looma ma?” keoma. 50 Ke fiakoa mo epo'iai
apostolo aga'o a'ifa efuaua, sakedote lopia fa'a ega pinauga auga aina
kaina kaina efoua.
51 Kai Iesu ega imoi epaini'i einaka, “Amoapakipo, ega'ina folokapa,”
eoma. Ke ega'ina auga aina eafi opogaina epafelo.
52 Egae kai Iesu sakedote lopia'i, Deo ega e'a ke'ima kaniagai au'i, ke
Iudea au akaiki'a'i isa kegaafia keoma kemai au'i epaini'i einaka, “Lau
painao au'i koa i'opo'i oi eemiai kelele akaiki'a aga'o lakapaisa ma puo,
ifani a'ifa'i kopi fou oafii'i omai amoafiau ooma? 53 Aufa kina mo oi fou
Deo ega e'ai aagu kai, imami aga'omo ganinagai faagauai aloogeaua.
Kai pau Deo ega logoai Satani umina ipauma auga elogoaina fepinauga
auga, kina emai efua. Ega puo kapa'ina lau faagauai amokapa ooma auga
okapa,” eoma.

Peto Iesu Epuniaiaina
(Mateo 26:57-58, 69-75; Mako 14:53-54, 66-72; Ioane 18:12-18, 25-27)

54 Egae kai isa Iesu keafiia kegopeisa kepapea kelaoainia mo, sakedote
lopia fa'a ega e'ai kekokoaina. Ega aisama Peto isafa isa muni'iai aakai mo
epea elaoaina. 55 Ega'ina afegai ifani au'i iifa ipakaina afuga ipuainagai
lo kepaaga keagu lofe. Ega aisama Peto isafa isa fou egae keagu. 56 Egae
kala'afi ifiaoga aga'o lo eaeagai Peto eagu auga eisa. Ke isa eisa felo
aisama eifa einaka, "I'ina auga Iesu fou keagu auga aga'o," eoma.
57 Kai Peto epuniai einaka, "Laa'i, lau isa alalogonia," eoma.
58 Ke keagu afa'agamo aisama, aufalao aga'o Peto eisa felo puo epainia
einaka, "Oi isafa Iesu ega imoi aga'o," eoma.
Kai Peto iifa epamue einaka, "Lau laa'i!" eoma.
59 Ke kina maaga aga'o elao afegai, aufalao i'oina aga'o Peto ega
nini'ani a'o elogonia aisama eifa fa'i'i einaka, "I'ina auga Kalilea auga.
Ko'a ipauma isa Iesu fou kelao kemaimai auga aga'o," eoma.
60 Kai Peto iifa epamue einaka, "Laa'i, oi kapa'ina loifania auga oko
alalogo!" eoma. Peto enini'ani laolao kai o'olo eagaga. 61 Ega aisama
Lopia Iesu egae eapa e'afoaipini maaga opainai elao Peto eisa. Ke
fiakoa mo Peto Lopia ega nini'aniai eifa, 'Pau o'olo aeagaga koa kai lau
alopuniaiainiau oiso alopamia,' eoma auga iifaga eopolaga. 62 Ega aisama
Peto ega'ina afugai epealai elao afegai kai eapepe alogaina.

Ifani Au'i Iesu Kepa'aua Keauniia
(Mateo 26:67-68; Mako 14:65)

63 Ifani au'i Iesu ke'ima au'i ke'ina Iesu kepa'aua ke keauniia. 64 Ke
maaga tiapuai kemokaisa kai kepa'ani penia keinaka, "Kaisau oi eaunio
auga profeta koa momia moifania," keoma. 65 Ke ega'ina mo akekapai'i
kai nini'ani apala'i isafa ma'o eegai keifani'i.

Iesu Iifa Ipakaina Afugai Kekokoaina
(Mateo 26:59-66; Mako 14:55-64; Ioane 18:19-24)

66 Egani aisama, iifa ipakaina afugai au akaiki'a'i au'i, sakedote lopia'i,
ke Moses ega iifa pamalelega au'i fou kemai kela'afou. Egae kai Iesu
kemaiseina ago'iai kepaapa. 67 Ke kepa'ani penia keinaka, "Oi Mesaia koa
aisama maamaisai moifa gomeisa mo," keoma.
Ke Iesu einaka, "Lau alaifa gomeisa mo ganinagai, afolopako'aniau.
68 Ke Mesaia kaisau auga pa'anina alapa'ani koa aisama, e'u iifa afa
afolopamue. 69 Kai pau iina kina agelao alogai, Papiau Aumauni Gauga
Deo isapu akaiki'a ipauma auga, ima kaina kainai ageagu agoisa," eoma.
70 Ega aisama ma'oai Iesu kepa'ani penia keinaka, "Ega koa aisama, oi
Deo Gauga ma?" keoma.

Ke Iesu einaka, “Oi oifania auga ko'a. Lau Deo Gauga paisa,” eoma.
71 Ega aisama keifa keinaka, “Ifo akegai eifa isa Deo Gauga eoma.
Ega'ina auga Deo eegai eifa apala puo femae. Lai ifomai ainamaisai
eifa a'o alogonia efua. Ega puo papiau aga'o isa fepa'ani penia ifo fouga
feifania pugu auga apamafua,” keoma.

Iesu Pilato Agogai Iifa Epakaisa
(Mateo 27:1-2, 11-14; Mako 15:1-5; Ioane 18:28-38)

23 1 Egae kai la'afou fofougai ke'uegekae Iesu keafiia kelaoaina
Roma kamanina kafanaga Iudea papiau'i e'ima'i auga aka
Pilato agogai kepaapa. 2 Ke ke'ina Iesu kapa'ina ekapaisa auga fouga
iifa ipakainai keifania keinaka, “I'ina auga papiau ekaisapu'i Sisa eegai
tax fakeoge eoma. Ke isa ifo eifaga Mesaia kin aga'o eomaisa. Ega koa
ekapaisa, papiau efogei'i keaga i'oinagai kepea auga akapulaisa,” keoma.
3 Ega aisama Pilato Iesu epa'ani penia einaka, “Oi Iudea papiau'i e'i kin
ma?” eoma.
Ke Iesu einaka, “E! Oi loifania koa i'opoga, lau Iudea papiau'i e'i kin
paisa,” eoma.
4 Ke Pilato Iesu iina epa'ani peni oma kai kapa apala aga'o ekapaisa auga
aekapulaisa puo, fiakoa mo sakedote lopia'i ke la'afou papiau'i fou epaini'i einaka,
“I'ina auga fetipula koa kapa aga'o ekapaisa auga alakapulaisa,” eoma.
5 Kai isa keifa paisa keinaka, “I'ina auga Kalilea agogai e'ina emai inae
ega pamaleleai Iudea papiau'i keagu afu'i ma'oai elao, papiau alo'i eaniia
a'oa'o akaiki'a epa'uegenia,” keoma.
6 Pilato ega'ina keifania a'o elogonia aisama, Iesu Kalilea auga ma pa'anina
epa'ani. 7 Ke Pilato Iesu Kalilea auga fouga elogo aisama, Herod Kalilea papiau'i
e'imai'i puo eulaisa elao isa eegai oko fepakaisa eoma. Ega'ina kina'iai Herod isafa
Ierusaleme taoninai eagu puo eulaisa eega elao.
8 Herod Iesu kapa'ina ekapai'i auga fouga elogo. Ke ifo maagai Iesu mirakulo isa'i
fekapa'i feisa'i eoma, kina ma'o eagu Iesu gaisa eoma kai aekainia. Ega puo Herod
pau kina Iesu eisa aisama, alo egama alogaina. 9 Herod pa'ani ma'o epa'ani kai Iesu
iifa aga'o aepamue. 10 Kai sakedote lopia'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i Iesu
fou kemai au'i Iesu kapa ko'a'i mo ekapai'i ganinagai, iifa ipakainai pifogeai keifa
kapulania. 11 Ega aisama Herod ega ifani au'i fou Iesu keisa papa, kepa'aua ke keifa
apala penia. Ke Iesu ifo kin eoma auga a'o kelogonia puo, lopia tiapu felo kei'iuka
auga tiapuga kepai'iuka kai, keulaisa emue Pilato eega elao pugu. 12 Herod Pilato
auni'i auga ou au'i kai, i'ina kinagai Iesu ega iifa ipakaina kainai fou kepaekefa'a.

Pilato Iesu Femae Auga Iifaga Epaapa
(Mateo 27:15-26; Mako 15:6-15; Ioane 18:39–19:16)

13 Egae kai Pilato sakedote lopia'i, Iudea papiau'i ke'ima'i lopia'i, ke
papiau fou eifa kaigugu'i. 14 Ke ma'oai kemai aisama epaini'i einaka, “Oi

i'ina auga papiau efogei'i keaga i'oinagai kepea ooma eeu omaiseina.
Ega kainai lau isa oi agomiai lapa'ani penia kai, oi isa iifa ipakainai
opaapauka auga kelelega aga'o ekapaisa auga alakapulaisa. 15 Herod
isafa isa ega kelele aga'o aekapulaisa puo, eumue eeu emai pugu. Oi iifa
ipakainai ifomi maamiai oisa, isa femae koa kelelega aga'o aekapaisa.
16-17 Ega puo e'u imoi akegapuka afa'agamo kai alapapealaisa," eoma.[g]
18 Kai kemai egae au'i ma'oai aina'i aga'omogai keagaga keinaka, "I'ina
auga moaupugua kai Barabas mopapealaisa!" keoma. 19 Barabas auga
papiau alo'i eaniia Ierusaleme taoninai kelele akaiki'a epa'uegenia alogai
papiau eaupugu'i kainai tipulai eagu.
20 Kai Pilato Iesu gapapealaisa eoma puo papiau epaini'i pugu. 21 Kai
isa keagaga paisa keinaka, "Iesu kolotiai moau'u'ua, kolotiai moau'u'ua,"
keoma.
22 Kai Pilato papiau ipaini'i oiso epamia einaka, "Kapa puo isa kolotiai
amoau'u'ua ooma? Isa kelele kapa ekapaisa? Lau isa femae koa kelelega
aga'o ekapaisa auga alakapulaisa. Ega puo e'u imoi akegapuka mo kai
alapapealaisa," eoma.
23 Kai papiau Iesu kolotiai femae paisa auga aiso'i gomegai agagaga
kepa'aua Pilato opo kepaefo pagainia. 24 Ega puo Pilato isa e'i pinoi
kainai mo femia auga iifaga epako'ania. 25 Ega kainai Pilato kepainia koa
i'opoga mo ekapaisa, au aka Barabas, papiau alo'i eania kelele akaiki'a
epa'uegenia alogai papiau eaupugu'i auga epapealaisa. Ke Iesu isa ima'iai
epaaua kapa'ina faagagai akekapa koa fekekapa eoma.

Iesu Kolotiai Keau'u'ua
(Mateo 27:32-44; Mako 15:21-32; Ioane 19:17-27)

26 Ega'ina afegai Roma ifani au'i Iesu kolotiai kegaau'u'ua keoma
kelaoaina. Ega'ina alogai Sairene taonina auga aka Saimon ega paguai
emai Ierusaleme taoninai ekoko aisama keafiia. Egae kai Iesu koloti
epuaisa auga aekainia puo keafiia Saimon fagogai keogeisa epuaisa Iesu
muninai epea. 27 Ega'ina alogai papiau ma'o Iesu muninai kepea. Ke
ega'ina papiau'i epo'iai papie kepea Iesu puogai keapepe kepapinapina
kepealaina. 28 Ega aisama Iesu e'afoaipini ega'ina papie'i epaini'i einaka,
"Ierusaleme papiemi, lau puouai foloapepe kai oi ifomi ke gaumi fou
puo'iai amoapepe. 29 Gome kina aga'o kiekie akaiki'a kina agemai. Ega
aisama oi iina agoifa oma: 'Papie keogeoge au'i ke imoi akepamauni'i
au'i, ke u'u'iai imoi akepapa'u'i au'i Deo eegai kapa felo'i akeafi'i,'
agooma. 30 Ke ega'ina kinagai kiekie akaiki'a puo, papiau fekemae
fekefiakoa akeoma iku akaiki'a'i akepaini'i akeinaka, 'Lai laamaisai

---

[g] **23:16-17** Papiau isa'i 16-17 fuagai i'ina iifaga kepapua: "Pasover miamiaga kinagai tipula auga aga'o kepapapealaisa koa i'opoga pau isafa fepapealaisa."

amo'ualai amoaupuguimai amofiakoa,' akeoma. Ke iku e'ele'i akepaini'i
akeinaka, 'Amo'ualai amofufunimai amofiakoa,'[h] akeoma. 31 Pau lau auga
au maaga maunina ipauma loai aeaga aefiakoa koa mo ganinagai, papiau
iina koa keafiiau kefiaisakoa mo akeaupuguisau. Kai oi auga au eogogo
koa i'opomi puo, ega'ina kina agemai aisama ala akeomaimi? Isa oi
kiekie akaiki'a ipauma akepenimi," eoma.
32 Roma ifani au'i Iesu kelaoaina alogai, painao au'i auni'i isafa
kolotiai kegaau'u'u'i keoma puo Iesu fou kelaoaini'i. 33 Ke kelao afu aka
'Kania Uniaga' keoma auga afugai aisama, egae Iesu kolotiai keau'u'ua.
Ke painao au'i auni'i aga'o Iesu lafanina kainai ke aga'o kaina kainai
keau'u'u'i. 34 Ega'ina afegai Iesu eifa einaka, "Amau, kapa'ina kekapa auga
akelogo puo e'i laomai apala'i mo'agegeaini'i," eoma. Ke ifani au'i ifo'i mo
epo'iai kai mo Iesu afe tiapuga fekeafia auga e'i laomai kainai ke'opoisa
efua kai ke'eaisa keafii'i.
35 Papiau egae keapa kepime'e au'i, ke Iudea papiau'i ke'ima'i lopia'i fou
Iesu kepa'aua kepakafo'onia keinaka, "Isa papiau isa'i kania'i eagamauga.
Ega puo Deo isa ekinaga Mesaia koa aisama, amopua'afuga ifo kania
gaagamauga amaisa," keoma.
36 Ke ifani au'i isafa kemai Iesu kepakafo'onia, fino epi'igu auga
kepeniia gainu keoma. 37 Ke kepainia keinaka, "Oi Iudea papiau'i e'i kin
koa aisama, ifomu kaniamu moagamauga," keoma.
38 Egae kai Iesu kania laagai i'ina iifaga kepapua keogeisa: 'I'ina auga
Iudea papiau'i e'i kin,' keoma.
39 Painao au'i aga'o egae fou ke'afa auga Iesu eifa apala penia einaka,
"Oi Mesaia laa'i ma? Oi loifa Mesaia looma. Ega puo ifomu ke lai fou
kaniamai moagamauga!" eoma.
40 Kai painao auga aga'o auga isa efinaisa einaka, "Oi Deo
alomani'iaina ma? Gome isa oi fou afa i'opoga oafia. 41 I'a a'a laomai afa
aafiia auga felo, gome i'a kapa'ina apala akapaisa auga afa kainai mo
aafiia. Kai isa auga kapa apala aga'o aekapaisa," eoma.
42 Egae kai isa Iesu epainia einaka, "Iesu, oi emu agofa'ai alokoko
aisama lau foopolaniau," eoma.
43 Ke Iesu einaka, "Iifa gome maamuai laifania. Pau oi lau fou afu felo
ipaumagai agu pagai afugai agaagu," eoma.

Iesu Emae
(Mateo 27:45-56; Mako 15:33-41; Ioane 19:28-30)

44 Iesu kolotiai keau'u'ua kinagai, kina maaga elao atiafai koa i'opoga
aisama, umina akaiki'a ago fofouga eumi apua elao atiafa epagai 3
o'clock gapigapi. 45 Gome kina eaea eapakipo aeaga. Ke ega'ina alogai

---

[h] **23:30** Hosea 10:8

Deo ega e'ai Deo mo eagu afuga tiapu ekaisapua auga tiapuga e'i'ipea
auni'i emia. Ega'ina auga i'a Deo eega agalao auga keagaga epaagalaisa.
46 Ega'ina emia afegai Iesu eagagapea einaka, “Amau, lau lalau Oi
imamuai laogeaua,” eoma. Iesu i'ina iifaga eifania afegai ela'a'afuga
emae.
47 Ke Roma ifani au'i 100 e'ima'i au'i aga'o egae eapa kapa'ina mo
kemia auga eisa'i aisama, Deo eau afagaina eifa einaka, “Iifa gome i'ina
auga Deo maagai alo opai ipauma auga,” eoma. 48 Ke papiau Iesu agemae
auga fekeisa keoma kemai au'i, kapa'ina mo kemia keisa'i aisama, alo'i
emafu alogaina auga gouga kekapaisa, olaga'i keauniia kemue kelao.
49 Ke Iesu kelogo papiau'i ma'oai kemai aakai mo keapa kai maa'i mo
elao kapa'ina emia auga keisa. Ega'ina papiau'i epo'iai papie Kalileai Iesu
muninai kemai au'i isafa egae keapa, maa'i mo elao kapa'ina emia auga
keisa.

Iesu Imaauga Laai Keogeisa
(Mateo 27:57-61; Mako 15:42-47; Ioane 19:38-42)

50 Ega kinagai au aka Iosepa, Iudea agogai taoni aga'o aka Arimatea
keoma auga taoninai emai. Isa au felo ipauma, papiau ke Deo fou maa'iai
laomai felo ipauma auga. Isa Deo ega agofa'a agemai auga e'imaisa.
51 Ke isa Iudea au akaiki'a'i au'i epo'iai kansolo auga mo ganinagai, Iesu
faagagai kapa'ina fekekapa fouga keifania auga anina aeani kai'iai aepea.
52 Iesu emae aisama, isa Pilato eega elao Iesu imaauga feafia eoma,
ke Pilato isa elogoaina. 53 Egae kai isa eega elao Iesu imaauga kolotiai
eafiopua. Ke Iudea papiau'i e'i kagakaga kainai, mae papiau'i tiapuai
kemoka'i tiapuga eafiia Iesu imaauga emokaisa. 54 Ke agegani aisama
Iudea papiau'i Deo keau afagaina kina puo, fiakoa mo afu aga'ogai fopa
mapegai la mamaga keapi kanina, kai aga'o aepapinauga auga alogai
eogeisa.
55 Kalilea papie'i Iesu fou kelao kemai au'i Iosepa muninai mo kelao
Iesu eoge laaga keisa, ke ala eoge oma auga isafa keisa. 56 Egae kai kemue
kelao paguai kai e'i kagakaga kainai Iesu imaauga oili, ke amu foga'i
felo'iai fekepakuma keoma au'i amu'i kepafua'i keka. Kai Moses ega iifa
kainai Deo keau afagaina kinagai auga kelaagai.

Iesu Maeai Emaunimue
(Mateo 28:1-8; Mako 16:1-8; Ioane 20:1-10)

24 1 Deo keau afagaina kina efua egani amagai ipauma ega'ina
papie'i Iesu ooga fekepakuma keoma puo, amu o kepakuma
au'i amu'i kepafua'i keka au'i keafii'i la kelao. 2 Kelao laai aisama, kepo
la ake kepae apua auga eelai keisa. 3 Ega puo kekoko kai Lopia Iesu
imaauga akeisa. 4 Ega kainai keapa kapa'ina emia auga keopopolaga kai

fiakoa mo au gua tiapu eaea'i, kimage koa i'opoga keeaea alogaina au'i
kei'iuka'i ee'iai keapafoki. 5 Ega aisama ega'ina papie'i kekauai kemani'i
alogaina puo ke'ualai keomukipo. Kai au auni'i isa kepaini'i keinaka,
"Kapa puo oi maaga maunina auga mae au'i epo'iai okapuga? 6 Iesu inae
laa'i isa emaunimue! Ke isa oi fou Kalileai oagu alogai maamiai iina eifa
oma auga amoopolaga: 7 'Papiau Aumauni Gauga laomai apala'i kekapa'i
au'i ima'iai fekepaaua kolotiai fekeau'u'ua femae, ke kina oiso aisama
femaunimue pugu,' eoma." 8 Ke au auni'i ega'ina iifaga keifania efua
aisama, ega'ina papie'i Iesu ega iifa keopolaga.

9 Ke isa laai kemue kelao aisama, kapa'ina mo kemia auga ma'oai Iesu
ega imoi au'i ke egae kai mo kai mo keagu au'i, ma'oai maa'iai keifafoua.
10 Ega'ina papie'i kelao laai kapa'ina kemia keisa imoi maa'iai keifafou'i
au'i aka'i, Maria Makdalena, Ioanna, ke James ina Maria. Ke papie
isa'i fou la kelao au'i isafa, imoi maa'iai keifafoua. 11 Kai ega'ina papie'i
kapa'ina keifania auga kafo'o koa nini'ani'i kepamia puo, imoi ma'oai
ega'ina iifa'i akepako'ani'i. 12 Kai Peto e'ue epiau elao laai aiso eokoko
aisama, Iesu imaauga kemoka tiapuga mo egae eka eisa. Ega aisama
emue kai kapa'ina mo kemia auga oko aelogo felo puo, ekauai alogaina
eopofua, ifo mo opogai eopolani'i.

Emmaus Paguaga Keagagai
(Mako 16:12-13)

13 Ega'ina kinagai mo Iesu muninai kepea au'i auni'i pagua aka
Emmaus kelao. Ega'ina paguaga auga Ierusaleme taonina fou epo'i 11
kilomita.[i] 14 Isa kelao alogai Iesu kolotiai ala emae oma auga fouga ma'oai
keifani'i kepealaina. 15 Isa kepea kenini'ani ke Iesu faagagai kapa'ina mo
kemia au'i fou'i keifaifani'i kai Iesu ifo emai fou kai'ialao kepea. 16 Kai
Deo isa maa'i ekaisapua puo kaisau isa fou kepea auga oko akelogo.

17 Ke Iesu isa epa'ani peni'i einaka, "Oi aunimi kapa'ina fouga oifania
opealaina?" eoma.

Ega aisama isa keapakipo kai Iesu keopolaga alo'i emafu alogaina. 18 Ke
auni'i epo'iai aga'o aka Kleopas keoma auga Iesu epa'ani penia einaka,
"Ierusaleme taoninai keagu au'i ma'oai kapa'ina mo kemia au'i kelogo
afe'ai. Kai oi peagege aumu ma puo ifomu mo i'ina kina'iai kapa'ina
kemia au'i alologo?" eoma.

19 Ke Iesu isa epa'ani peni'i pugu einaka, "Kapa'ina mo kegama?" eoma.

Ke isa iifa kepamue keinaka, "Iesu Nasareta auga faagagai kapa'ina
kemia au'i fou'i aifania. Isa profeta aga'o Deo ke papiau ma'oai maa'iai
ega nini'ani, ke ega pinauga fou isapu'i ipauma'i. 20-21 Ega kainai isa
lai Israel papiaumai Roma kamanina ima'iai agepapealaimai auga

---

[i] **24:13** Epo Ogofoina paguaga elao Hiritano keagaga koa i'opoga.

afia'amaga apa'aua. Kai sakedote lopia'i ke lai ke'imaimai lopia'i fou isa
keafiia Roma papiau'i ima'iai kepaaua iifa ipakainai femae keoma. Ke isa
kolotiai keau'u'ua emae. Ke pau kina oisa elao efua. 22 Ega'ina mo laa'i
kai papie lai Iesu fou muninai au'i isa'i pau amagai ipauma kelao laai.
23 Kai isa Iesu imaauga akeisa. Egae kai isa kemue kemai lai maamaisai
agelo keapakina peni'i keisa'i auga keifania. Ke agelo Iesu emaunimue
fouga maa'iai keifania auga, lai maamaisai isafa keifania puo kepakauai
alogainimai. 24 Egae kai lai epomaisai papiau isa'i kelao laai aisama,
ega'ina papie'i keifania koa i'opoga mo keisa kai, Iesu auga egae akeisa.
25 Ega aisama Iesu isa epaini'i einaka, “Oi kafo'o aumi. Ufainagai
profeta Mesaia auga fouga ma'oai keifani'i kai oapoke alogaina, alomi
ko'agai alopako'ania! 26 Oi Mesaia auga i'ina kapa'i fekiekielaini'i kai
Deo ega isapu akaiki'a afugai fekoko auga fologo kai alologo ma?” eoma.
27 Egae kai Iesu Deo ega puka ma'oai alo'iai isa ifo fouga Moses faagagai
e'ina ke profeta ma'oai kapa'ina mo keifani'i au'i maa'iai oko epakaisa.
28 Ke kelao isa kelao paguaga kainagai aisama, Iesu pagua i'oina aga'o
koa agelao pea epea. 29 Kai isa auni'i Iesu kegoi peni kapulania keinaka,
“Pau egapigapi efua kina afa'agamo agefua puo, moapakipo inae fou
amaagu,” keoma. Ega puo Iesu isa fou kelao egae keagu.
30 Egae kai kegaaniani keoma alogai Iesu palafa eafiia Deo tenkiu
epeniia efaipoga epenii'i. 31 Ega aisama alo'i eagalai maa'i ekiakae isa
kaisau auga kelogo. Kai Iesu fiakoa mo isa ago'iai eapagea akeisa pugu.
32 Ega aisama isa ifo'i mo kepa'ani peni'i keinaka, “Keagai fou apea
anini'ani alogai, Deo ega iifa pukagai enini'ani aisama, isa kaisau auga
falogo auga gua'a aeafi opogaina ma? Iifa gome isa kapa'ina eifania auga
gua'a eafi opogaina kai isa kaisau auga alalogo paisa,” keoma.
33 Ega aisama ega'ina kinagai mo kefiaisakoa mo kemue Ierusaleme
taonina kelao pugu. Egae Iesu ega apostolo 11 ke papiau isa'i Iesu
muninai kepea au'i fou kekaigugu keagu au'i keisa'i. 34 Ke egae keagu
au'i epo'iai kenini'ani keifa keinaka, “Lopia Iesu emaunimue auga ko'a
ipauma. Ke Saimon Peto keoma auga isafa eapakina penia,” keoma.
35 Egae kai ega'ina au'i auni'i kapa'ina mo keagai kemia ke Iesu palafa
ifaipogai isa kaisau auga epalogoni'i auga fouga maa'iai keifafoua.

Iesu Ega Imoi Ma'o Eapakina Peni'i
(Mateo 28:16-20; Mako 16:14-18; Ioane 20:19-23)

36 Ega'ina au'i auni'i kapa'ina emia auga fouga keifaifania kai, Iesu ifo
emai epo'iai eapafoki ke epaini'i einaka, “Deo ega gagao eemiai gaka,”
eoma.
37 Kai isa Iesu keisa aisama, kekauai kemani'i alogaina, ke keisa isage
aga'o keoma puo akepako'ania. 38 Ega aisama Iesu isa epaini'i einaka,
“Kapa puo alopako'aniau, alomiai oopopo alogaina? Foloopopo. 39 Imau

ke ifeu amoisa'i. I'ina lau Iesu ifou imaau! Omai amoafi opogainiau
amoisa. Isage auga pitioga ke uniaga laa'i kai, lau auga pitiou ke uniau
fou kekae amoisa'i," eoma.
40 Isa ega'ina eifania afegai, ife ima fou epakinai'i. 41 Kai kekauai alogai
keopofua ke ko'a ipauma Iesu emaunimue auga keisa puo, alo'i egama
alogaina. Kai akepako'ania paisa puo Iesu isa epa'ani peni'i einaka, "Oi
eemiai kapa aga'o ekaega ma alaania?" eoma. 42 Ega aisama ma'a iuma
aga'o afa kepeniia. 43 Ke isa eafiia ago'iai keisaisa kai eaniia.
44 Egae kai epaini'i einaka, "Moses ega iifa profeta kepapua, ke Sam
puka alo'iai lau fou kepapua'i au'i ma'oai ko'a'i mo fekemia. I'ina iifaga
auga lau oi fou aaguega kai maamiai laifani'i," eoma.
45 Iesu ega eifa oma aisama, alo'i epaagalaisa, opo'i epaeaea, ega koa
Deo ega iifa pukai kekae au'i fekelogo felo eoma. 46 Ke epaini'i einaka,
"Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma: Mesaia agekiekie agemae, ke
kina oiso aisama agemaunimue. 47 Ega'ina afegai Mesaia kepako'ania
au'i isa akagai papiau e'i laomai apala'i fekeumakalaini'i, ke Deo isa e'i
laomai apala'i age'agegeaini'i auga fouga Ierusaleme taoninai ake'ina
akeinogonia, ke akelao agofa'a fofouga papiau'i ma'oai isafa maa'iai
akeinogonia. 48 Oi kapa ma'oai maamiai oisa auga papiau maa'iai
foifafoua. 49 Lau Amau kapa'ina epako'ania eifania auga eemiai alaulaisa.
Alaulaisa agoafia aisama, isapu ufai ageake alomi agepapogua. Kai pau
aloafia koa puo inae Ierusaleme taoninai mo foagu felao ega'ina kinagai
kai," eoma.

Deo Iesu Ufai E'agauaina
(Mako 16:19-20; Acts 1:9-11)

50 Ega'ina afegai kina aga'ogai Iesu ega'ina papiau'i epapealai'i kelao
Betani taonina eegai kai, ima eafiakae eifa felo peni'i Deo eegai kapa
felo'i fekeafi'i eoma. 51 Iesu Deo ega gafegafe ega'ina papiau'i epenii'i
alogai, Deo Iesu eafiia ufai e'agauaina. 52 Egae kai isa Iesu keau afagaina
kai maialogama'i mo kemue Ierusaleme taonina kelao. 53 Ke egae Deo ega
e'ai aufa kina mo keagu Deo keau afagaina aefuafua.

Ioane

Iifa Faunina Iesu Fouga Ioane Epapua Auga

Deo Ega Iifa Papiau Aumauni Emia

1 1 Ufainagai aagoa ufa fou akegama koa kai Iifa eagu. Ke Iifa ega'ina
auga Iesu Deo fou keagu, ke isa ifo isafa Deo. 2 Ke aagoa ufa fou
akegama koa kai isa Deo fou keagu. 3 Ke agofa'ai kapa ma'oai Deo
epagama'i au'i isa faagagai epagama'i. Ke kapa aga'omo ganinagai ifo
aegama kai, ma'oai mo isa faagagai kegama. 4 Isa alogai mauni ekae ke
ega'ina maunina eaea papiau aumauni ee'i emaiseina. 5 Ke eaea ega'ina
umina egefa kai umina eaea ega'ina ageafialo afaekaina.
6 Kai eaea ega'ina aemai koa kai Deo au aga'o aka Ioane ekinaga
eulaisa emai. 7 Isa emai auga eaea ega'ina fouga ko'a auga feifafoua, ega
koa papiau ma'oai isa aina fekelogo, ke eaea ega'ina fekepako'ania eoma.
8 Kai isa ifo auga eaea ega'ina laa'i. Isa emai auga eaea ega'ina fouga mo
feifafoua puogai emai. 9 Ke afa'agamo oma'e koa kai ega'ina eaea ko'a
ipauma, papiau ma'oai eaea fepeni'i auga agemai agofa'ai.
10 Isa emai agofa'ai ke agofa'a isa faagagai egama mo ganinagai, agofa'a
isa kaisau auga aelogo. 11 Isa emai ifo ega agoai ega papiau epo'iai eagu
kai, isa ifo ega papiau isa anina akeani akeafia. 12 Ega mo ganinagai
kaisau isa keafiia ke aka kepako'ania au'i Deo gauga fekemia auga isapuga
epenii'i. 13 Ega koa emia auga, isa papiau aumauni oko'iai kemauni kainai
Deo gauga akemia. Ke isa papiau aumauni e'i iifai kemauni kainai Deo
gauga akemia. Ke isa papie akafa'i e'i logoai kemauni kainai Deo gauga
akemia kai, Deo ifo ega logoai kemauni kainai isa Deo gauga kemia.
14 Iifa ega'ina papiau aumauni emia emai aagoai epo'aisai eagu. I'a isa
ega eaea ke ega isapu akaiki'a aisa. Ega'ina eaea ke isapuga akaiki'a auga
Ama Deo Gauga aga'omo mo auga eegai emai. Ke isa gafegafe akaiki'a
alo epogu ke Deo ega iifa ko'a ipauma auga.

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

15 Ke Ioane isa fouga eifa ko'ania eagaga einaka, “Lau au aga'o fouga
laifania lainaka, ‘Lau muniuai agemai auga lau eka'egainiau, gome isa
lau alamauni koa kai eagu,’ laoma. Ega'ina auga isa. 16 Ke isa gafegafe
akaiki'a alo epogu auga faagagai i'a ma'oai kapa felo'i ma'o eegai eegai
aafi'i. 17 Gome Deo papiau kapa'ina fekekapa eoma iifaga auga Moses
epeniia papiau epenii'i. Kai ega gafegafe akaiki'a ke ega iifa ko'a ipauma
auga Iesu Kristo faagagai emai papiau keafiia. 18 Ke kai aga'o Deo aeisaisa
kai, Deo Gauga aga'omo, ifo isafa Deo, ke Ama kaina kainai eague auga
Ama kaisau auga i'a epalogoni'a.

Ioane Baptista Ifo Mesaia Laa'i Auga Fouga Eifafoua
(Mateo 3:1-12; Mako 1:2-8; Luka 3:15-17)

19 Pau Iudea papiau'i Ierusalemeai keagu au'i keoge sakedote au'i ke Lefi
ikupuga au'i fou keulai'i Ioane eega kelao, ke isa kaisau auga fekepa'ani penia
keoma aisama, i'ina auga isa ifo fouga eifafou ko'ania auga. 20 Isa kaisau auga
fouga ko'a mo eifania ke eifa ofakaea mo einaka, “Lau Mesaia laa'i,” eoma.
21 Ega aisama isa kepa'ani pugu keinaka, “Ega koa aisama, oi kaisau?
Oi Elaija ma?” keoma.
Isa einaka, “Lau Elaija laa'i,” eoma.
Ke isa keinaka, “Ke oi Profeta Aumu ma?” keoma.
Isa einaka, “Laa'i,” eoma.
22 Ke kepa'ani penia pugu keinaka, “Ega koa aisama, oi kaisau? Oi
ifomu foumu ala aloifa oma? Iifa aga'o mopamue lai mopenimai, ega koa
agalao aisama, keulaimai papiau'i maa'iai faifania,” keoma.
23 Ega aisama Ioane profeta Aisaea ega iifai isa e'i iifa epamue einaka,
“Lau auga aufalao aga'o ago maininai eagaga einaka, ‘Lopia faugai keaga
amopa'opaina’[a] eoma au,” eoma.
24 Ke Faliseo au'i isa'i keulai'i kemai au'i egae keapa. 25 Isa Ioane
kepa'ani penia keinaka, “Oi Mesaia laa'i, Elaija laa'i, o Profeta aumu laa'i
looma koa aisama, kapa puo baptismo lopipeni?” keoma.
26 Ega aisama Ioane einaka, “Lau feisai mo baptismo lapipeni. Kai
epomiai au aga'o oi alologonia auga eapae. 27 Isa lau muniuai agemai
auga au akaiki'a ipauma, ega isapu lau e'u isapu eka'egaina. Ega kainai
lau isa ife kamataga ufe mo ganinagai alagupuka afaekaina,” eoma.
28 I'ina kapa'i ma'oai Jordan agapuge apiegai, afu aka Betani, Ioane
baptismo epipeni afugai kemia.

Iesu Auga Sipi Gauga Deo Eegai Emai Auga

29 Ke egani aisama, Ioane maaga elao Iesu epea isa eega emai eisa ke
eifa einaka, “Maami galao Sipi Gauga Deo eegai emai, agofa'a papiau'i

---

[a] **1:23** Aisaea 40:3

ma'oai e'i laomai apala'i epua'i auga emai amoisa. 30 Lau maamiai laifa
kakaua auga isa fouga laifania lainaka, ‘Au aga'o lau muniuai agemai
auga lau eka'egainiau, gome isa lau alamauni koa kai eagu,’ laoma. 31 Lau
ifou auga isa alalogonia kai, lau lamai feisai baptismo lapipeni ega koa
Israel papiau'i isa kaisau auga fekelogo laoma,” eoma.
32 Ioane ega'ina iifa'i eifani'i afegai, Iesu faagagai kapa'ina emia auga
fouga eifafoua einaka, “Lau Deo ega Spiritu koofi koa i'opoga emia ufai
eake emai isa kania laagai laisa. 33 Lau isa kaisau auga falalogo koa kai,
lau eulaisau feisai baptismo fapipeni eoma auga epainiau einaka, ‘Au
aga'o kania laagai Lau e'u Spiritu ageake ke eegai ageka aloisa auga,
isa Lau e'u Spirituai baptismo agepipeni eoma.’ 34 Ke Deo kapa'ina
lau maauai eifania auga emia laisa puo, isa Deo Gauga auga ko'a mo
laifafoua,” eoma.

Iesu Ega Apostolo Ekina Kakau'i Au'i

35 Ke egani aisama, Ioane ega imoi auni'i fou ega'ina afugai mo keapa
pugu. 36 Ke egae keapaega kai maaga elao Iesu epea pagai eisa aisama
eifa einaka, “Maami galao Sipi Gauga Deo eegai emai auga amoisa,”
eoma.
37 Ioane ega imoi auni'i Ioane ega eifa oma aina kelogonia aisama,
kelao Iesu muninai kepea. 38 Ke Iesu e'afoaipini isa muninai kepea eisa'i
aisama epa'ani peni'i einaka, “Kapa'ina anina oani?” eoma.
Ke isa keinaka, “Rabai, oi kapai loagu?” keoma. (Rabai, i'a mala'aisai
auga ‘Pamalele Aumu.’)
39 Ke Iesu einaka, “Omai alao lau kapai laagu auga afuga agoisa,”
eoma.
Ega puo isa Iesu fou kelao kapai eagu auga afuga keisa. Ke ega'ina
kinagai egae fou keagu. Ke ega'ina kina maaga auga 4 o'clock gapigapi.
40 Ioane ega imoi auni'i Ioane kapa eoma aina kelogonia, ke kelao Iesu
muninai kepea au'i aga'o auga aka Andru, Saimon Peto keoma auga
akina. 41 Andru Iesu epua'afuga elao aisama, kapa'ina ekapa kakaua auga,
isa felogai mo elao aaga Saimon eisa, ke epainia einaka, “Lai Mesaia
akapulaisa,” eoma. Mesaia i'a mala'aisai auga, Deo ekinaga kania oiliai
e'efa auga fouga eifania.
42 Ke Andru Saimon elaoaina Iesu eegai. Ke Iesu Saimon eisa aisama
eifa einaka, “Oi Saimon Ioane gauga aumu. Oi akeifanio Sefas akeoma,”
eoma. Sefas auga Hibru mala'i kai Grik malagai auga Peto. Ke i'a
mala'aisai auga Fopa.

Iesu Filip Ke Natanael Auni'i Eifani'i Muninai Kepea

43 Ke egani aisama, Iesu gakailai Kalilea ago galao eoma. Ega'ina alogai
au aka Filip eisa ke epainia einaka, “Muniuai mopea,” eoma.

44 Filip auga Andru Peto auni'i Betsaida taonina au'i koa i'opo'i isa isafa
ega'ina taonina auga. 45 Iesu Filip eifaga afegai Filip elao Natanael eisa
epainia einaka, “Ufainagai Moses Deo ega iifa pukagai au aga'o fouga
epapua ke profeta isafa fouga kepapua auga akapulaisa. Isa auga Iesu
Nasareta paguaga auga, Iosepa gauga,” eoma.
46 Kai Natanael einaka, “Nasareta! Kapa aga'o felo egae agemai ma?”
eoma.
Ke Filip einaka, “Mai alao moisa,” eoma.
47 Ke Iesu Natanael isa eega emai eisa aisama, isa fouga eifania einaka,
“Amoisa! Israel auga ko'a ipauma auga inamo'e. Ke isa alogai pifoge
kapa'i aga'o laa'i,” eoma.
48 Natanael Iesu ega eifa oma aina elogonia aisama epa'ani penia
einaka, “Ala looma lau lologoniau?” eoma.
Ke Iesu einaka, “Filip oi aeifanio koa kai oi fik auga papagai loapaega
kai laisao,” eoma.
49 Natanael Iesu ega eifa oma aina elogonia aisama eifa einaka, “Rabai,
oi Deo Gauga aumu ke oi Israel e'i Kin Aumu,” eoma.
50 Ega aisama Iesu einaka, “Lau oi fik auga papagai loapa laisao laoma
puo oi lau lopako'aniau. Oi kapa akaiki'a'i i'ina kapa'i keka'egaini'i
au'i akemia aloisa'i,” eoma. 51 Ke eifa pugu einaka, “Iifa gome maamiai
laifania, ufa ageagalai ke oi ma'oai Papiau Aumauni Gauga kania laagai
Deo ega agelo akeake ake'agau agoisa'i,” eoma.

Iesu Fei Fino Epamia

2 1 Ke kina auni'i kelao afegai kina oiso aisama, amagelofe miamiaga
aga'o Kalilea agogai, Kana taoninai emia. Ke Iesu ina elao ega'ina
miamiagai. 2 Ke miamia inagome auga iifa eulaisa Iesu ega imoi isafa
fou ega'ina miamia kelao. 3 Ke miamia ega'inagai keaguega kai fino efua
aisama, Iesu ina isa epainia einaka, “Isa ee'iai fino efua,” eoma.
4 Kai Iesu isa ina epainia einaka, “Papie, lau e'u kina aekaina koa puo,
kapa puo i'ina kapa'i makapa'i looma?” eoma.
5 Kai Iesu ina pinauga au'i epaini'i einaka, “Kapa'ina fokapa ageoma
auga fokapa,” eoma.
6 Ega'ina miamia emia alogai Iudea papiau'i e'i kagakaga kainai ima'i
iikuga feina oga ma'oai mo imagea alo'iai fei kepa'efauka'i ee'iai mo kepaagu'i
keagu. Ke oga ega'ina alo'iai fei 80 liters elao 90 liters koa i'opoga alo'iai keka.
7 Iesu pinauga au'i epaini'i einaka, “Oga omaiseini'i fei ake'i opapogu'i,”
eoma. Ke pinauga au'i oga kemaiseini'i fei ake'i kepapogu'i.
8 Egae kai epaini'i einaka, “Pau afa amoakoaua amolaoaina miamia
e'ima lopiaga amopenia,” eoma.
Ke pinauga au'i Iesu eifania koa kekapaisa. 9 Ke miamia e'ima lopiaga
fei fino emia auga einu opogaina. Fei keakoaua au'i mo fino ega'ina kapai

emai auga kelogo kai, miamia lopiaga fino ega'ina kapai emai auga aelogo.
Ega puo fei fino emia auga einu opogaina aisama, amage mamaga auga
eifaga ega elao. 10 Ke epainia einaka, “Papiau ma'oai fino iinuga felo auga
kepapealai kakaua elao la'afou au'i keinu. Ke fino ma'o keinu afegai kai,
fino iinuga aefelo alogaina auga muniai kai keafilaisa papiau keinu. Kai oi
auga fino felo ipauma auga lo'oamenia emai fuagai kai loafilaisa,” eoma.
11 I'ina auga Iesu mirakulo ekapa kakaua auga, ke ega'ina mirakulo
auga, Kalilea agogai Kana taoninai emia. Ega koa ekapaisa, isa ega isapu
ke ega eaea akaiki'a auga epafokia, ke ega imoi isa kepako'ania.

Iesu Deo Ega E'ai Papiau Euoka'i

12 Ega'ina afegai Iesu ina, aaga akina, ke ega imoi fou kelao Kapenaum
taonina, egae kina pika koa mo fou keagu.
13 Ke Iudea papiau'i Pasover miamiaga kekapa auga kina emai e'ani
aisama, Iesu Ierusaleme taonina elao. 14 Ke elao egae Deo ega e'ai au
keagu polomakau sipi, ke koofi inei'i fou ke'afa'afalaini'i, ke papiau isa'i
auga, teipoloai keagu moni keau pagainia eisa'i. 15 Ke isa apa'u eafiia uipi
ekapaisa efua aisama, a'o ma'oai, polomakau ke sipi isafa fou euoka'i Deo
ega e'a alogai epa'alai'i. Ke moni keau pagainia papiau'i isafa e'i silifa
monina eafiia efopuoka, ke e'i teipolo epaefo pagaini'i. 16 Ke koofi inei'i
ke'afa'afalaini'i au'i epaini'i einaka, “I'ina kapa'i inae amopa'alai'i! Lau
Amau ega e'a afa'afa afuga folopamia!” eoma.
17 Ke Iesu ega imoi isa kapa'ina ekapaisa keisa, ke ega eifa oma aina
kelogonia aisama, ufainagai Iesu fouga profeta Deo ega iifa pukagai iina
kepapua oma auga keopolaga, “Deo, lau alou ko'agai oi emu e'a anina
laani alogaina kainai, e'a ega'ina faagagai kapa'ina agemia auga lau alou
agepalifua.”[b]
18 Iudea papiau'i Iesu ega ekapa oma keisa aisama, kepaini kapulania
keinaka, “Mirakulo gouga kapa alokapa ega koa agalogo oi i'ina kapa'i
ma'oai alokapa'i agekaina auga isapuga eemuai ekaega agaoma?” keoma.
19 Ke Iesu einaka, “Deo ega e'a i'ina foauoka, ke kina oiso alogai
alapa'uegenia pugu,” eoma.
20 Ega aisama Iudea papiau'i keifa keinaka, “Deo ega e'a i'ina kepaapa
auga inipo ou'aga pani kuagai imagea eafiia kai kepafua kai, oi auga
kina oiso alogai alopa'uegenia ma looma?” keoma. 21 Kai Iudea papiau'i
Iesu Deo ega e'a ko'a auga aeifania kai, isa ifo imaauga Deo ega e'a
koa i'opoga auga fouga eifania auga akelogo. 22 Kai muniai Iesu maeai
emaunimue aisama kai, ega imoi isa kapa'ina eifania auga keopolaga. Ega
aisama isa Deo ega iifa ufainagai profeta kepapua'i au'i, ke Iesu kapa'ina
eifania auga fou kepako'ani'i.

---

[b] **2:17** Sam 69:9

23 Pau Iesu Pasover miamiagai Ierusalemeai eagu alogai, papiau ma'o
isa mirakulo gou'i ekapai'i keisa'i aisama, isa aka kepako'ania. 24 Kai Iesu
alo fofouga ega'ina papiau'i ee'iai aeogeisa, gome isa papiau ma'oai alo'i
ala koa auga elogo. 25 Ke isa aufalao aga'o feafia maagai papiau ala koa
auga feifania faekaina, gome isa papiau alo'iai kapa'ina keopolaga auga
elogo efua.

Iesu Nikodemus Fou Kenini'ani

3 1 Ega'ina kinagai Iudea papiau'i ke'ima'i lopiaga aga'o Faliseo
ikupugai emai auga aka Nikodemus eagu. 2 Isa gapiai emai Iesu
eegai kai epainia einaka, “Rabai, lai alogo oi auga pamalele aumu Deo
eegai lomai. Gome Deo aufalao aga'o eegai aeagu auga mirakulo gou'i oi
lokapa'i koa afaekapa'i,” eoma.
3 Ke Iesu einaka, “Iifa gome maamuai laifania, au aga'o Deo ega mauniai
afaemauni pugu koa aisama, isa Deo ega agofa'a ageisa afaekaina,” eoma.
4 Kai Nikodemus einaka, “Au aga'o eapao efua auga ala koa i'opoga
agemauni pugu? Ko'a isa afaemue ina gua alogai afaekoko, ke afaemauni
pugu!” eoma.
5 Ke Iesu einaka, “Iifa gome maamuai laifania, au aga'o ega laomai
apala'i afaeumakalaini'i kai feisai ke Deo ega Spirituai baptismo
afaeafia ega koa mauni mamaga afaeafia auga, Deo ega agofa'ai agekoko
afaekaina. 6 Iifa ko'a, kaisau papiau aumauni faaga'iai emauni auga
papiau aumauni. Kai kaisau Deo ega Spirituai emauni auga mauni
mamaga Deo ega Spiritu eegai emai auga eafia. 7 Lau oi ‘Deo ega mauniai
fomauni pugu’ laoma iifaga a'o lologo folokauai. 8 Ameku anina eani
kapai gapua gamai eoma aisama, egae epua emai. Ke oi ameku epua auga
a'o alologo kai, kapai emai o ala elao auga afoloifania. Ega koa i'opoga
mo, papiau ma'oai Deo ega Spirituai kemauni au'i isafa ala kemauni oma
auga agoisa agoifania afaekaina,” eoma.
9 Ke Nikodemus epa'ani einaka, “Ala koa iina koa agemia agekaina?”
eoma.
10 Iesu einaka, “Oi Israel papiau'i e'i pamalele aumu lakoa, alakoa
i'opoga i'ina kapa'i oko'i alologo? 11 Iifa gome maamuai laifania. Lau ke
e'u imoi fou kapa'ina alogo auga fouga oi maamiai aifania, ke aisa auga
ko'a mo oi maamiai aifafoua. Ega mo ganinagai oi lai kapa'ina ko'a mo
aifafoua auga alopako'ania paisa. 12 Ke lau aagoa kapa'i fou'i oi maamiai
laifani'i kai, oi lau alopako'aniau paisa. Ega koa aisama ufa kapa'i fou'i
maamiai alaifani'i aisama, ala koa lau agopako'aniau? 13 Ke kai aga'o
ufa aelaolao kai, kaisau egae eake emai auga mo ufa elao. Ega'ina auga
Papiau Aumauni Gauga. 14 Ke ufainagai ago maininai Moses kopai[c]

---

[c] **3:14** Pilitani malagai, ‘copper’

kaapa iisa ekapaisa au uufagai eogeisa kai eafiakae epaapa. Ke papiau
kaapa eagai'i fekemae koa i'opoga kai, maa'i elao auli kaapaga ega'ina
au uufagai keisa aisama, felo'i kemia. Ega koa i'opoga, Papiau Aumauni
Gauga isafa au kolotinai fekeafiakae. 15 Ega koa papiau ma'oai isa
akepako'ania au'i agu pagai maunina fekeafia eoma."
16 "Gome Deo agofa'a papiau'i ani'i eani alogaina kainai, Gauga ega mo
aga'omo auga eulaisa emai i'ina agofa'a papiau'i ee'iai, ega koa kaisau mo
isa akepako'ania au'i fakemae umamo kai, agu pagai maunina fekeafia
eoma. 17 Gome Deo, Isa Gauga i'ina agofa'a papiau'i e'i laomai apala'i afa
fepeni'i puo aeulaisa aemai kai, Isa Gauga faagagai agofa'a papiau'i kania'i
feagamauga eoma puo eulaisa emai. 18 Ega puo kaisau isa epako'ania
auga afa apala afaepenia. Kai kaisau isa aepako'ania auga afa apala eafiia
efua, gome isa Deo Gauga ega mo aga'omo auga aka aepako'ania. 19 Deo
papiau kapa'i ega kekapa oma au'i afa iina epeni oma'i: Eaea emai agofa'ai
kai, papiau aumauni alo'i ko'agai umina anina keani kai eaea auga anina
akeani, gome isa e'i laomai apala. 20 Isa ega kekapa oma, gome kaisau
laomai apala ekapa auga, alo ko'agai eaea anina aeani, ke ega laomai
apala'i ega'ina afekefoki auga mani'ina epa'aua puo, afaemai eaea alogai
afaekoko. 21 Kai kaisau Deo ega iifa ko'a ipauma auga agugai eagu auga,
elao eaea alogai ekoko. Ega koa kapa'ina isa ekapa auga Deo anina eani
kainai mo ekapa auga papiau fekeisa fekelogo eoma."

Ioane Baptista Iesu Fouga Eifafoua

22 Ega'ina afegai Iesu ega imoi fou kepealai kelao Iudea ago afegai, egae
ega imoi mo fou keagu ke baptismo epipeni. 23 Ke ega'ina alogai Ioane
isafa afu aka Aenon keoma, Salim paguaga eegai mo auga afugai eapa
baptismo epipeni, gome ega'ina afuga fei afuga. Ke papiau ma'o kemai
baptismo keafiia. 24 Gome i'ina kapa'i auga Ioane tipulai aeagu koa kai
kemia. 25 Ega'ina alogai Ioane ega imoi isa'i, ke Iudea auga aga'o fou
Iudea e'i kagakaga kainai papiau alo'i ofuga iikuga emia auga akekua
kepa'aua. 26 Ke isa kemai Ioane kepainia keinaka, "Rabai, au ega'ina oi
fou Jordan apiegai oapa, ke fouga loifafoua auga baptismo epipeni, ke
papiau ma'oai isa eega kelao," keoma.
27 Kai Ioane einaka, "Au aga'o kapa'ina ufai kepenia auga mo ageafia.
28 Oi ifomi lau iina laifa oma auga foifafoua, 'Lau Kristo laa'i kai Deo
eulaisau isa agogai laufai lamai au' fooma. 29 Ifiao eamage auga, au
kapa isa eakafania auga apuga. Ke ekefa'a, amage mamaga auga eega
elao auga, eagu isa e'ima, ke aina epaaua kapa'ina ageifania auga aina
felogo eoma. Ke muniai amage mamaga auga ega'ina enini'ani aina elogo
aisama, alo egama alogaina. Lau auga Kristo ekefa'a au. Ke alogama
ega'ina auga lau apu, ke pau ega'ina alogama laalogamalaina efua. 30 Isa
au akaiki'a femia kai lau auga e'eleu famia.

31 “Ke isa au'oniai emai auga papiau ma'oai eka'egai afe'aini'i. Kai
aagoai emai auga aagoa isa apuga, ke ega nini'ani auga aagoa papiau'i
kenini'ani koa i'opoga mo enini'ani. Ke isa ufai emai auga papiau ma'oai
eka'egai afe'aini'i. 32 Isa kapa'ina eisa ke a'o elogonia auga ko'a mo
eifafoua kai, kai aga'o isa ega iifa anina aeani aeafia. 33 Kai papiau kapa
isa ega iifa ega'ina eafia epako'ania auga, isa ega'ina pako'agai Deo ko'a
gome auga eoma. 34 Gome Deo au aga'o eulaisa auga Deo ega iifa eifania,
gome Deo ega Spiritu isa epenia auga, epenia afaefuafua. 35 Ke Ama alo
ko'agai Gauga anina eani, ke kapa ma'oai isa imagai epaaua. 36 Ega puo
kaisau Deo Gauga epako'ania auga agu pagai maunina eafia kai, kaisau
Deo Gauga aepako'ania auga, ega'ina maunina afaeisa, gome Deo ega
guakupu isa eegai ekae,” eoma.

Iesu Samaria Papiega Fou Kenini'ani

4 1-2 Ke Iesu kai aga'o baptismo aepenia kai, ega imoi mo baptismo
papiau kepenii'i. Ega mo ganinagai Faliseo au'i auga Iesu papiau isa
ega imoi epamia'i ke baptismo epenii'i auga fouga kelogo auga Iesu elogo.
Ke isa ega koa ekapaisa auga Ioane ekapa auga eka'egaina. 3 Ke Lopia
Iesu ega'ina fouga elogo aisama, Iudea ago epua'afuga emue Kalilea ago
elao pugu.
4 Ke ega felao auga isa Samaria ago mo fepea oma felao, gome ega'ina
keagaga auga ofola'o. 5 Ega puo elao Samaria agogai taoni aka Sika
keoma auga alogai ekoko. Ega'ina taonina auga ufainagai Iakobo ago
e'ele gauga Iosepa epeniia auga afuga eegai. 6 Ke ega'ina afugai fei ipuga
Iakobo eapiia kainai kepafaala Iakobo ega ipu keoma auga eka. Ke Iesu
ega imoi fou kemai ipu ega'ina niegai aisama, kina maaga atiafa koa
i'opoga. Ke Iesu epea eafipugu puo ega'ina ipuga eegai eagukipo elaagai.
7 Ke Samaria papiega aga'o emai fei gala'a eoma aisama, Iesu isa
epainia einaka, “Fei afa mopeniau mainu,” eoma. 8 Gome Iesu ega imoi
au'i fo'ama i'afa taoni kelao.
9 Ke Samaria papiega Iesu epainia einaka, “Oi Iudea aumu ke lau auga
Samaria papieu kai kapa puo lau logoiniau fei mapenio moinu looma?”
eoma. Samaria papiega ega eifa oma, gome Samaria papiau'i liti o kaputi
kepapinauga auga Iudea papiau'i afakepapinauga.
10 Kai Iesu einaka, “Oi Deo kapa'ina epipeni, ke kaisau oi fei egoinio auga
mologo koa aisama, oi isa fogoina, ke isa oi agu pagai feina fepenio,” eoma.
11 Ega aisama papie Iesu epainia einaka, “Au akaiki'a aumu, oi fei
isakoaua kapa aga'o eemuai laa'i ke ipu isafa eake alogaina. Ega puo
kapai agu pagai feina ega'ina aloafia? 12 Lai ufumai apamai Iakobo i'ina
ipuga eapiia epeniimai. Isa i'ina ipuga feina einu ke gauga isafa keinu.
Ke gauga au'i e'i sipi polomakau fou isafa i'ina feina keinu. Kai oi auga
Iakobo loka'egaina ma puo iina loifa oma?” eoma.

13 Iesu einaka, “Papiau ma'oai i'ina feina keinu au'i aiso'i agekupu
pugu. 14 Kai kaisau lau fei isa lapenia auga ageinu auga aiso
afaekupukupu pugu. Kai fei ega'ina isa lapenia auga isa alogai afaefuga
age'uki agelao ageka aoniamo, ke agu pagai maunina ageafia,” eoma.
15 Ke papie isa epainia einaka, “Au akaiki'a aumu, fei ega'ina mopeniau,
ega koa aisou afaekupu pugu, ke fei ila'a iina afalamaimai pugu,” eoma.
16 Ke Iesu papie epainia einaka, “Molao akafamu moifaga kai fomue
fomai pugu,” eoma.
17 Ke papie einaka, “Lau akafau aga'o laa'i,” eoma.
Ega aisama Iesu papie epainia einaka, “Oi akafamu aga'o laa'i looma
auga ko'a loifania. 18 Gome iifa ko'a auga, oi au ima loakafani'i, ke au pau
aunimi oague auga oi akafamu laa'i. Oi kapa'ina pau mo loifania auga
iifa ko'a,” eoma.
19 Ke papie einaka, “Au akaiki'a aumu, lau lalogo oi profeta aumu. 20 Lai
ufumai apamai i'ina ikugai Deo keau afagaina kai, oi Iudea aumi oifa, i'a
Deo faau afagaina afuga auga Ierusalemeai ooma,” eoma.
21 Ke Iesu isa epainia einaka, “Papie lau mopako'aniau, gome kina
aga'o emai, ke ega'ina kinagai oi i'ina ikugai, o Ierusalemeai Ama'a
Deo afoloau afagaina. 22 Oi Samaria papiaumi kaisau oau afagaina
auga alologo kai oau afagaina. Kai lai Iudea papiaumai auga kaisau
aau afagaina auga alogo, gome papiau Kania'i Isagamauga auga Iudea
papiau'i faaga'iai emai. 23 Ega mo ganinagai kina aga'o agemai, ke ega'ina
kina auga emai efua puo papiau alo'i ko'agai Deo keau afagaina au'i Deo
ega Spiritu ega isapuai, ke Deo ega iifa ko'agai mo Deo akeau afagaina.
Gome Ama'a Deo papiau isa ega keau afagai oma au'i ekapuni'i. 24 Ke Deo
auga Spiritu kainai, Isa keau afagaina papiau'i au'i Deo ega Spiritu ega
isapuai Isa fekeau afagaina, ke Deo ega iifa ko'a'i mo kai'iai fekepea Deo
fekeau afagaina,” eoma.
25 Ke papie eifa einaka, “Lau lalogo Mesaia agemai. (Mesaia auga
keifaga Kristo keoma.) Ke isa agemai aisama, lai maamaisai kapa ma'oai
ageifafou afe'aini'i,” eoma.
26 Ke Iesu isa epainia einaka, “Lau oi maamuai lanini'ani au, lau isa,”
eoma.
27 Ke Iesu papie maagai ega'ina eifania afegai mo, isa ega imoi kemue
kemai, ke isa papie fou kenini'ani keisa aisama kekauai alogaina. Ke kai
aga'o aepa'ani aeinaka, “Kapa'ina anina loani, o kapa puo ega'ina papiega
aunimi onini'ani?” aeoma.
28-29 Ke Iesu ega imoi kemai aisama, papie ega oga fei eakoaua auga
egae epua'afuga ekaega kai, emue elao taoniai papiau epaini'i einaka,
“Omai, au aga'o lau kapa ma'oai lakapai'i au'i eifani'i auga amoisa. Isa
Mesaia afemia isafa?” eoma. 30 Ega aisama isa taoniai kepealai Iesu eega
kelao.

31 Ke papiau Iesu eega kemaimai kai, Iesu ega imoi isa kegoi kapulania
keinaka, “Rabai, kapa aga'o moania,” keoma.
32 Kai Iesu isa epaini'i einaka, “Lau oi fo'ama oko alologo auga eeuai
ekae alaania,” eoma.
33 Ega aisama Iesu ega imoi au'i ifo'i mo epo'iai keifa keinaka, “Aufalao
aga'o fo'ama emaiseina eaniia ma?” keoma.
34 Kai Iesu isa kapa'ina keifania auga elogo puo eifa einaka, “Lau e'u
fo'ama auga lau eulaisau auga kapa'ina anina eani auga fakapa ke ega
pinauga fapafua. 35 Oi iina aloifa oma, ‘Gafa pani mo akelao afegai kai,
fo'ama isafina kina agekaina alooma ma?’ Amoisa, lau oi lapainimi,
maami amopakiakaea fani afuga amoisa. Gome fo'ama ani'i keogei'i efua
i'afe'i kina ekainia. 36 Ke fo'ama isafina auga afa isoge emia fo'ama eafia,
agu pagai maunina afugai eoge'i. Ega koa au fo'ama efauga auga ke au
fo'ama eafia auga, auni'i kai'ialao alo'i fegama. 37 Ega kainai i'ina iifa ko'a
ipauma, ‘Au aga'o auga fo'ama efauga, ke aga'o auga fo'ama eafia.’ 38 Lau
oi laulaimi olao kapa'ina oi afipugu'i alopa'au'i au'i oafii'i omaiseini'i.
Papiau i'oi'i isa'i ega'ina afipuguga kepa'aua kai, oi auga isa e'i afipuguai
fo'ama anina eoge auga olao oafiia omaiseina,” eoma.

Samaria Papiau'i Ma'o Iesu Kepako'ania

39 Ke Samaria papiau'i ma'o ega'ina taoninai keagu au'i Iesu
kepako'ania, gome papie Iesu fouga, iina eifafou oma a'o kelogonia. “Isa
lau kapa ma'oai lakapai'i au'i maauai eifani'i,” eoma. 40 Ega puo Samaria
papiau'i kemai Iesu eegai aisama, kegoinia egae fou kegaagu keoma. Ke
Iesu egae kina auni'i eagu. 41 Ke isa ega nini'ani kainai, papiau ma'o mo
isafa isa kepako'ania.
42 Ke ega'ina papiau'i papie kepainia keinaka, “Lai oi loifa puo Iesu
alapako'ania, gome pau lai ifomai isa aina alogonia, ke alogo isa Mesaia,
i'ina agofa'a papiau'i kania'i Isagamauga auga paisa,” keoma.

Iesu Au Akaiki'a Aga'o Gauga Maguaega Epafelo

43 Ke kina gua afegai, Iesu ega'ina afuga epua'afuga elao Kalilea ago.
44 Ke Iesu ifo eifa, profeta aga'o ifo ega paguai auga papiau isa afakeifa
koko, ke au akaiki'a afakepamia eoma. 45 Kai isa elao Kalilea agogai ekoko
aisama, Kalilea papiau'i Iesu keifa koko, gome isa isafa Pasover miamia
kinagai egae Ierusalemeai keagu Iesu kapa'ina mo ekapai'i auga keisa'i.
46 Ega puo Iesu emai Kalilea agogai Kana taoninai fei fino epamia
auga taoninai ekoko pugu. Ke au akaiki'a aga'o Roma kamanina papagai
epinauga auga gauga eisafa Kapenaum taoninai eka auga egae eagu.
47 I'ina auga Iesu Iudea agogai emai Kalilea agogai ekoko auga fouga
elogo aisama, elao Iesu eegai egoinia gaake galao gauga gapafelo eoma.
Gome isa gauga afa'agamo agemae eoma.

48 Ega aisama Iesu isa epainia einaka, “Oi mirakulo gou'i afakemia
afoloisa'i koa aisama, lau afolopapako'aniau,” eoma.
49 Kai au akaiki'a ega'ina einaka, “Au akaiki'a aumu, lau gau aemae koa
kai, mai alao mopafelo,” eoma.
50 Ke Iesu isa epainia einaka, “Molao, oi gaumu ageagu,” eoma.
Ke au ega'ina Iesu kapa'ina isa maagai eifania auga iifaga epako'ania,
ke ekailai elao. 51 Ke isa keagai epeapea kai, ega pinauga au'i kemai isa
gauga aemae auga fouga maagai keifania keinaka, “Oi gaumu aemae,
eaguega,” keoma. 52 Ke isa gauga kina maaga kapagai efelo auga pa'anina
epa'ani aisama, ega pinauga au'i keinaka, “Faai kinai 1 o'clock auama
isafaga isa epua'afuga,” keoma.
53 Ega koa emia aisama, au ega'ina elogo Iesu kina maaga ega'inagai isa
epainia, “Oi gaumu ageagu,” eoma. Ega puo isa ifo ke ega e'ai kai mo kai
mo keagu au'i fofougai Iesu kepako'ania.
54 Iesu Iudea agogai emai Kalileai aisama i'ina mirakulo ekapaisa. Ke
i'ina mirakulo auga Kalilea agogai Iesu ega mirakulo ikapa gua epamia
auga.

Iesu A'u Niegai Isafa Auga Epafelo

5 1 Egae kai kina isa'i kelao afegai, Iudea papiau'i e'i miamia aga'o
Ierusalemeai emia puo Iesu Ierusaleme elao. 2 Ke egae Ierusalemeai
pa'afi kepafaala Sipi Pa'afina keoma auga eegai ofuga e'ele aga'o eka.
Ke ega'ina ofugaga, Hibru papiau'i mala'iai keifaga Betesda keoma.
Egae paapa ima kepoai kepaapa'i keapa. 3 Ke egae, isafa papiau'i ma'o
kekaaka. Ega'ina papiau'i auga maakimi'i au'i, ife'i emelo au'i, ke faaga'i
fofouga emelo au'i. Isa egae keka kai fei agelao agemai auga ke'imaisa.
4 Gome egae kekaega kai, Lopia ega agelo kina aga'o epogai mo emai fei
ega'ina epalagulagua. Ke ega'ina emia afegai mo kaisau eufai feisai eake
auga, isafa kapa eafia auga faagagai laa'i emia, efelo. 5 Ke au aga'o egae
eka auga inipo ou'aga oiso kuagai imagea oiso alogai eisafa. 6 Iesu elao
ega'ina auga eka eisa aisama, elogo isa auga inipo ealogai eisafa eka. Ke
epa'ani penia einaka, “Oi anina loani felomu momia looma ma?” eoma.
7 Ke isafa auga einaka, “Au akaiki'a aumu, ofuga feina elagulagu alogai
aufalao aga'o lau fepalagainiau ofugai faake auga papiauga laa'i. Ega puo
egae maake laomaoma kai aufalao i'oina aga'o eufai lau agouai eake,”
eoma.
8 Ega aisama Iesu au ega'ina epainia einaka, “Mo'ue, emu ile moafia
mopea,” eoma. 9 Ke fiakoa mo au ega'ina felo emia, e'ue ega ile eafiia epea.
Ke mirakulo i'ina auga Iudea papiau'i Deo keau afagaina kinagai
emia. 10 Ega puo Iudea papiau'i au felo emia auga kepainia keinaka, “Pau
kina auga Deo isau afagaina kina. Ke lai emai kagakaga auga Deo isau
afagaina kinagai oi emu ile foafia fopea auga eifa apua,” keoma.

11 Kai isa einaka, “Au lau epafeloisau auga epainiau, ‘Emu ile moafia
mopea eoma,’ puo lau e'u ile laafiia lapea,” eoma.
12 Ega aisama Iudea papiau'i au ega'ina kepa'ani penia keinaka, “Au
kapa oi epainio emu ile moafia mopea eoma?” keoma.
13 Ke au felo emia auga kaisau isa epafelo auga aelogo, gome Iesu
papiau egae kela'afou au'i epo'iai eepouka elao.
14 Kai muniai Iesu isa Deo ega e'ai eisa aisama epainia einaka, “Loisa,
oi felomu lomia efua. Ega puo laomai apala'i folokapa'i pugu, o laa'i
koa aisama, kapa apala ipauma ega'ina isafaga eka'egaina auga aga'o oi
faagamuai afemia,” eoma. 15 Ke au ega'ina elao Iudea papiau'i maa'iai
Iesu isa epafelo auga eifania.
16 Ega puo Iudea papiau'i Iesu keafi apalania, gome isa Deo isau
afagaina kinagai ega'ina kapa'i ekapai'i. 17 Kai Iesu isa epaini'i
einaka, “Lau Amau aufa kina epinauga mo emai i'ina kina. Ke lau
isafa lapinauga,” eoma. 18 Ega'ina kainai Iudea papiau'i guakupuai
keuniaimoimo keaga aga'o kekapunia isa kegaaupugua keoma. Gome isa
Moses ega iifa kainai Deo isau afagaina kinagai papiau pinauga aga'o
fakekapa eoma auga mo iifaga aeaupea kai, Deo isafa eifaga isa Ama
eoma. Ega koa ekapaisa Deo auga isa fou i'opo'i mo epamia.

Iesu Ifo Deo Gauga Auga Papiau Maa'iai Eifafoua

19 Kai Iesu Iudea papiau'i isa kegaaupugua keoma auga elogo aisama,
i'ina iifagai e'i iifa epamue einaka, “Iifa gome maamiai laifania. Gauga
kapa aga'o ifogamo afaekapa kai, isa Ama kapa'ina ekapa eisa auga
agekapa. Gome Ama kapa'ina mo ekapa auga Gauga isafa i'opoga mo
ekapa. 20 Gome Ama Gauga alo ko'agai anina eani alogaina ke kapa'ina
Isa ekapa auga Gauga epakina. Ke Ama isa kapa akaiki'a'i ipauma'i i'ina
kapa'i keka'egaini'i auga agepakina agekapa'i, ega koa fokauai alogaina
eoma. 21 Gome Ama mae papiau'i epamaunimue'i mauni mamaga epenii'i
koa i'opoga, Gauga isafa kaisau anina eani auga mauni mamaga epenia.
22 Gome Ama kai aga'o afa felo o apala aepenia kai, ega'ina pinauga
Gauga imagai eogeaua, isa papiau e'i laomai felo o apala auga afa
agepeni'i. 23 Ega koa papiau ma'oai Ama au akaiki'a kepamia koa i'opoga,
Gauga isafa au akaiki'a fekepamia eoma. Kai kaisau Gauga au akaiki'a
aepamia auga Ama, Gauga eulaisa auga au akaiki'a aepamia.
24 “Iifa gome maamiai laifania, kaisau lau iifa laifania auga ainau
elogo, ke lau eulaisau auga epako'ania auga agu pagai maunina eafia,
ke Deo eegai afa apala afaeafia. Kai isa mae afugai epealai, epagai agu
pagai maunina afugai ekoko efua. 25 Iifa gome maamiai laifania, mae au'i
Deo Gauga aina akelogo ke kaisau isa aina kelogo ke kainai akepea au'i
akemaunimue akeagu auga kina agemai. Pau auga ega'ina kina emai efua
kainagai. 26 Gome Ama ifo eegai mauni ekae koa i'opoga, Ama Gauga

elogoaina ega koa Gauga ifo isafa mauni eegai feka eoma. 27 Ke Ama
Gauga isapu epeniia papiau e'i laomai felo o apala auga afa fepeni'i eoma,
gome isa Papiau Aumauni Gauga.
28 "Oi lau i'ina iifaga laifania ainau ologo folokauai alogaina, gome
kina aga'o agemai aisama, papiau ma'oai kemae laai kekae au'i Papiau
Aumauni Gauga aina akelogo. 29 Ke ega'ina papiau'i laai akepealai, ke
kaisau laomai felo'i kekapai'i au'i ake'ue mauni mamaga akeafia. Kai
kaisau laomai apala'i kekapai'i au'i, e'i laomai apala afa akeafia. 30 Lau
ifou mo kapa aga'o alakapa afaekaina. Kai lau papiau e'i laomai felo o
apala auga Amau eifania aina lalogo auga mo lakapa. Ke lau papiau e'i
laomai afa lapipeni auga laomai felogai mo lakapa, gome lau auga lau
ifou anina laani auga mo alakapuga kai eulaisau auga kapa'ina anina
eani auga mo lakapuga," eoma.

Iesu Ifo Fouga Eifafoua

31 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Lau ifou fou laifafoua ko'a laoma koa
aisama, lau kapa'ina laifania auga kai aga'o afaelogo ke afaeifafoua puo
ega'ina iifaga auga ko'a laa'i. 32 Kai aufalao i'oina aga'o lau fou eifafoua
koa aisama, ega'ina auga ko'a epamia. Ke lau lalogo isa lau fou eifafoua
auga ko'a ipauma.
33 "Ke oi papiau oulai'i Ioane eega kelao, ke isa iifa ko'a mo eifania.
34 Ega'ina emia auga, papiau aumauni lau fou keifafoua auga ko'a fapamia
laoma puo ega laifa oma folooma kai, lau oi maamiai laifafoua ega koa
kaniami feisagamau laoma. 35 Ioane auga lanepa eaga koa i'opoga emia
eaga eaea epipeni, ke oi kina pika koa mo isa ega eaea okinaga oisa
oalogamalaina.
36 "Kai lau fou feifafoua auga papiauga aga'o Ioane eka'egaina auga
eague. Gome pinauga lau Amau epeniiau fakapa fapafua eoma auga pau
lakapa, ke ega'ina pinaugaga, lau Amau eulaisau lamai auga ko'a mo
eifafoua. 37 Ke Amau lau eulaisau lamai auga, Isa ifo lau isa eegai lamai
auga eifafoua. Oi isa aina alologologo, ke iisa isafa ala koa auga aloisaisa.
38 Ke Isa ega iifa isafa oi alomiai aeka, gome oi Isa eulaisa emai papiauga
alopako'ania. 39 Oi alomi ko'agai Deo ega iifa puka omaleleaina, gome
oopolaga ega'ina iifa'iai agu pagai maunina oafia ooma. Ke Deo ega iifa
ega'ina au'i lau fou keifania. 40 Kai oi lau eeu fomai ega koa agu pagai
maunina foafia auga oumakalaina.
41 "Lau papiau fekeau afagainiau auga lapamafua. 42 Kai lau oi alomi
ala koa auga lalogo. Ega'ina auga, Deo alo ko'agai papiau ma'oai ani'i
eani auga laoga maina oi alomiai aeka. 43 Ke lau Amau akagai lamai, ke
oi lau foifa kokoisau auga anina aloani. Kai papiau i'oina aga'o ifo akagai
agemai koa aisama, oi isa agoifa koko. 44 Ke oi ifomi mo isau afagainimi
auga anina oani kai, alouniaimoimo Deo ega mo aga'omo auga eegai

au afagai emai auga alokapuga koa aisama, ala koa lau agopako'aniau agekaina?

45 "Lau ega laifa oma mo ganinagai, lau Amau agogai oi felo o apala ma okapaisa auga puo alapenimi auga opolaga foloafia. Oi agu pagai maunina amoafia ooma auga afia'amaga Moses eegai ooge puo, Moses oi felo o apala ma okapaisa auga pa'anina agepa'ani penimi. 46 Gome oi alomi ko'agai Moses opako'ania koa aisama, lau isafa fopako'aniau, gome Moses lau fou epapua. 47 Kai oi isa kapa'ina epapua auga alopako'ania puo, ala koa lau kapa'ina laifania auga agopako'ania?" eoma.

Iesu Papiau 5000 Epaaniani'i
(Mateo 14:13-21; Mako 6:30-44; Luka 9:10-17)

6 1 Iesu ega'ina eifania afegai, epagai elao Kalilea a'uga kua oma kaina. Ke ega'ina a'uga auga kepafaala Tiberias a'uga keoma.
2 Ke la'afou akaiki'a isa muninai kelao, gome isa mirakulo gou'i isafa papiau'i faaga'iai ekapai'i keisa. 3 Ke Iesu ega imoi fou ke'agau kelao ikuai keagukipo. 4 Ke ega'ina kinagai auga Iudea papiau'i e'i miamia aka Pasover keoma auga kina emai kainagai.

5 Iesu ega imoi fou egae keaguega kai, maaga elao la'afou akaiki'a eega kemai eisa'i aisama, Filip epainia einaka, "Kapai palafa aga'afa papiau i'ina akeania?" eoma. 6 Iesu, Filip ga'opo eoma puo ega epa'ani peni oma, gome isa ifo kapa'ina agekapa auga minogai eopolaga efua.

7 Filip einaka, "Papiau aga'o gafa imagea kuagai oiso epinauga auga afa monina agaafia ganinagai, palafa ma'o afala'afa, ega koa afa'agamo mo ganinagai i'ina papiau'i ma'oai aga'o aga'o ake'i ageiku opogaina afaekaina," eoma.

8-9 Ega aisama Iesu ega imoi aga'o Andru, Saimon Peto keoma auga akina eifa einaka, "Imoi maguaega inamo'e palafa iuma e'ele'i ima, ke ma'a e'ele'i gua eegai kekae. Kai papiau iina ema'o oma auga, palafa ega'ina ke ma'a gua auga faaga'iai kapa aga'o agapagama ma?" eoma.

10 Ke Iesu einaka, "Papiau amopaini'i kegaagukipo," eoma. Ke ega'ina afugai mukimuki ma'o keuki kainai papiau keagukipo. Ke ega'ina papiau'i epo'iai au mo au'i 5000 koa i'opoga. 11 Ke papiau ega'ina keagukipo afegai, Iesu palafa iuma'i eafii'i Deo tenkiu epeniia aisama, mirakulo akaiki'a emia, palafa ma'o emia, ke ega imoi fou ke'eaisa papiau egae keagu au'i pika anina keani auga kepenii'i. Ke ma'a isafa eafii'i ega koa ekapaisa.

12 Ke papiau ma'oai keaniani alo'i ekainia aisama, Iesu ega imoi epaini'i einaka, "Palafa ame'afu'i kekae au'i amopakai guguaini'i, ega koa aga'o egae faeka faelifu aage mo," eoma. 13 Ega puo ega imoi papiau palafa iuma'i ima ega'ina keanii'i ame'afu'i au'i kepakai guguaini'i, ale'a 12 ake'i kepapogu'i.

14 Ke ega'ina papiau'i Iesu ega'ina mirakulo gouga ekapaisa keisa
aisama, keifa keinaka, “Iifa ko'a i'ina auga Profeta agemai agofa'ai keoma
auga inamo'e,” keoma. 15 Ke Iesu ega'ina papiau'i isa kegapaafia kin
kegapamia keoma auga elogo puo, epua'afuni'i pugu ifogamo elao ikuai.

Iesu A'u Laagai Epea
(Mateo 14:22-33; Mako 6:45-52)

16 Ke epagapigapi aisama, Iesu ega imoi keake kelao a'uai. 17 Egae
gaagai keaguka kai, a'uai kepagai Kapenaum taonina kelao. Ke kelao
alogai egapi efua kai kelao. Kai Iesu auga isa fou akelao. 18 Ega'ina alogai
ameku kapula epua puo a'u emoge. 19 Ke isa kepoke afa'agamo epo
emaefa, kina maaga amagai 5, o 6 o'clock koa i'opoga aisama, Iesu a'u
laagai epea, isa keaguka gaagaga eega emai keisa. Ega aisama isa Iesu
keisa isage aga'o keoma puo kemani'i alogaina. 20 Kai Iesu isa epaini'i
einaka, “I'ina lau puo folomani'i,” eoma. 21 Iesu ega imoi Iesu ega eifa
oma aina kelogonia kai, kelogo isa Iesu. Ega puo kelao gaagai keukaisa
aisama, fiakoa mo gaaga elao isa afu kelao auga foegai eofau.
22 Ke egani aisama, la'afou akaiki'a a'u apie foegai keagu au'i gaaga
aga'omo egae eka auga keisa kelogo. Ke Iesu ega imoi fou ega'ina
gaagagai akeaguka kai, ega imoi ifo'i mo gaagai keaguka kelao auga
keisa'i. 23 Kai gaaga isa'i Tiberias foegai kemai au'i Iesu Deo tenkiu
epeniia kai, palafa papiau epenii'i keaniia auga afugai keofau. 24 Ke
la'afou papiau'i Iesu ke ega imoi fou egae akeisa'i aisama, fiakoa mo
gaagai keaguka, Iesu ikapuga Kapenaum taonina kelao.

Iesu Auga Palafa Mauni Epipeni Auga

25 Papiau ega'ina Iesu kekapuga au'i kemai Iesu a'u apiegai kekapulaisa
aisama, kepa'ani penia keinaka, “Rabai, oi gaika lomai inae?” keoma.
26 Kai Iesu isa e'i pa'ani afa aepamue kai, iifa i'oina eifania einaka,
“Iifa gome maamiai laifania, oi lau mirakulo gou'i lakapai'i au'i oisa'i puo
muniuai alopea alokapuniau kai, oi palafa iuma'i oanii'i inaemi epogu
puogai lau muniuai opea. 27 Oi fo'ama elifu auga faugai foloafipugu kai,
fo'ama ageka aoniamo, agu pagai maunina afuga agelaoainimi auga
afipuguga fopa'aua. Ke ega'ina fo'amaga auga Papiau Aumauni Gauga
oi agepenimi. Gome Deo Ama auga isa Gauga ega'ina fo'amaga fepipeni
auga gouga ko'a isa faagagai eogeisa,” eoma.
28 Ega aisama kepa'ani penia keinaka, “Lai kapa'ina fakapa Deo ega
pinauga fakapa?” keoma.
29 Ke Iesu einaka, “Deo ega pinauga auga i'ina: Oi Isa eulaisa auga
amopako'ania,” eoma.
30-31 Ega puo Iesu kepa'ani penia pugu keinaka, “Mirakulo gouga kapa
alokapa agaisa ega koa oi agapako'anio? Moses Deo ega iifa pukagai iina

epapua oma: ‘Isa ufa palafaga epenii'i keaniia,’[d] eoma. Moses ega eifa
oma koa i'opoga, ago maininai lai ufumai apamai mana ufai ke'ualai
keaniia,” keoma.
32 Kai Iesu isa epaini'i einaka, “Iifa gome maamiai laifania, Moses oi
ufa palafaga ega'ina aepenimi kai, lau Amau palafa ko'a ipauma ufai
emai auga oi epeniimi. 33 Gome Deo ega palafa auga, kaisau ufai eake
emai i'ina agofa'a papiau'i mauni epeni'i auga,” eoma.
34 Ega aisama isa keinaka, “Au akaiki'a aumu, pau kinagai ega'ina
palafaga fopenimai faefuafua,” keoma.
35 Iesu papiau ega keifa oma aina'i elogonia aisama eifa einaka, “Palafa
papiau mauni mamaga epeni'i auga lau. Kaisau lau eeu emai auga inaega
afaekimukimu, ke kaisau lau epako'aniau auga aiso afaekupukupu. 36 Kai
lau oi lapainimi koa i'opoga, oi lau kapa'ina lakapai'i au'i oisa'i kai,
alopako'aniau paisa. 37 Kai Amau lau epeniau au'i ma'oai eeu akemai, ke
kaisau lau eeu akemai au'i afalaula'i. 38 Gome lau ufai laake lamai auga
lau ifou anina laani auga makapa laoma puo alamai kai, lau eulaisau
auga kapa'ina anina eani auga fakapa laoma puo lamai. 39 Ke lau eulaisau
auga anina eani Isa kaisau mo lau epeniau au'i aga'o falapagea'i kai,
kina fuagai aisama, fapamaunimue'i eoma. 40 Gome lau Amau anina
eani auga, papiau ma'oai maa'i elao Gauga keisa ke kepako'ania au'i,
agu pagai maunina fekeafia eoma. Ke kina fuagai aisama, lau isa
alapamaunimue'i mauni mamaga akeafia,” eoma.
41 Iesu ega eifa oma aisama, Iudea papiau'i isa eegai keifa mugumugu,
gome isa eifa, “Palafa ufai emai auga lau,” eoma. 42 Ke isa keifa
mugumugu keinaka, “I'ina auga Iesu Iosepa gauga. Isa ina ama fou
alogoni'i efua. Kai pau ala koa isa eifa, ‘Lau ufai lamai,’ eoma?” keoma.
43 Ega aisama Iesu eifa einaka, “Oi ifomi epomiai foloifa mugumugu.
44 Kai aga'o lau eeu agemai afaekaina kai, Amau lau eulaisau auga isa
lau eeu agemaiseina koa aisama, ega'ina papiauga mo lau eeu agemai
agekaina. Ke kina fuagai aisama, lau ega'ina papiauga alapamaunimue.
45 Ke ega koa agemia auga ufainagai profeta Deo ega iifa pukagai iina
kepapua oma, ‘Deo isa ma'oai agepamaleleni'i,’[e] keoma. Ega koa i'opoga,
kaisau aina epaaua lau Amau aina elogo ke eegai emalele auga lau eeu
emai. 46 Ke kai aga'o Deo Ama auga aeisaisa kai, Deo eegai emai auga
mo Ama eisa. 47 Iifa gome maamiai laifania. Kaisau lau epako'aniau auga
agu pagai maunina eafia. 48 Gome palafa papiau mauni mamaga epeni'i
auga lau. 49 Ufainagai oi ufumi apami ago maininai mana keaniia mo
ganinagai ma'oai akeagu pagainia kai kemae. 50 Kai palafa ufai eake
inamo'e. Ke kaisau ega'ina palafaga ageania auga afaemae. 51 Lau auga
palafa maaga maunina ufai eake emai au. Au aga'o i'ina palafaga ageania

---

[d] **6:30-31** Exodus 16:4; Nehemaia 9:15; Sam 78:24-25 [e] **6:45** Aisaea 54:13

auga ageagu pagainia. Palafa i'ina auga lau pitiou agofa'a papiau'i fau'iai
Deo alapa'a penia, ega koa isa agu pagai maunina akeafia," eoma.
52 Iesu ega eifa oma aisama, Iudea papiau'i ifo'i mo epo'iai keakekua
keinaka, "Ala koa i'ina auga ifo pitioga papiau agepeni'i akeania eoma?"
keoma.
53 Kai Iesu isa epaini'i einaka, "Iifa gome maamiai laifania. Oi Papiau
Aumauni Gauga pitioga afoloania ke ifa afoloinu koa aisama, oi alomiai
mauni aga'o laa'i. 54 Kai kaisau lau pitiou eania ke ifau einu auga, agu
pagai maunina eafia. Ke kina fuagai aisama, alapamaunimue mauni
mamaga alapenia. 55 Gome lau pitiou auga fo'ama ko'a, ke ifau auga
inuinu kapa ko'a. 56 Kaisau lau pitiou eania ke ifau einu auga lau alouai
eague, ke lau isa alogai laague. 57 Ke Ama eague aoniamo auga eulaisau
koa i'opoga, lau Amau puogai laague. Ega puo kaisau lau pitiou eania ke
ifau einu auga, lau puouai ageagu. 58 I'ina palafaga auga ufai eake emai
auga. I'a ufu'a apa'a mana keaniia mo ganinagai kemae kai, kaisau i'ina
palafaga ageania auga, ageagu pagainia," eoma. 59 Iesu i'ina kapa'i ma'oai
Kapenaum taoninai Iudea papiau'i e'i la'afou afugai epamalele alogai
eifafou'i.

Iesu Muninai Kepea Au'i Ma'o Isa Kepua'afuga

60 Iesu muninai kepea au'i ega'ina pamalelega a'o kelogonia aisama,
ma'o keifa keinaka, "Pamalele ega'ina e'inoka alogaina puo, kaisau
ega'ina pamalelega kainai agepea agekaina?" keoma.
61 Ke Iesu ega imoi i'ina pamalelega puogai keifa mugumugu auga
elogo aisama epaini'i einaka, "I'ina pamalelega oi alomi epalifua ma?
62 Oi Papiau Aumauni Gauga afe'agau afelao, emai afugai afeagu afoisa
aisama, kapa'ina afokapa? 63 Deo ega Spiritu auga mauni mamaga
epipeni. Kai agofa'ai papiau aumauni imaauga auga kapa aga'o
afaepagama. Ke iifa oi maamiai laifani'i au'i Deo ega Spiritu ega iifa,
ke ega'ina iifa'i mauni mamaga kepipeni. 64 Kai oi epomiai isami lau
kapa'ina laifania auga alopako'ania," eoma. Gome Iesu e'ina mo aisama,
kaisau mo isa akepako'ania ke kaisau isa age'afa'afalaina auga elogo efua
puo ega eifa oma. 65 Ke eifa pugu einaka, "Ega kainai oi lapainimi laifa,
kai aga'o ifo lau eeu afaemai kai, lau Amau isa agepapea eeu agemaiseina
aisama kai, isa lau eeu agemai agekaina laoma," eoma.
66 Iesu ega eifa oma aisama, muninai kepea au'i ma'o isa kepua'afuga,
ke muninai akepea pugu.
67 Ega aisama Iesu e'afoaipini ega apostolo 12 au'i epa'ani peni'i einaka,
"Oi isafa olao ma ooma?" eoma.
68 Kai Saimon Peto keoma auga einaka, "Lopia, lai kai eega agalao?
Agu pagai iifa'i oi eemuai kekae. 69 Lai apako'ania ke alogo oi auga Alo
Lolofa Aumu Deo eegai lomai Aumu," eoma.

70 Ega aisama Iesu einaka, “Lau oi aumi 12 aumi alakinanimi ma? Iifa
gome lau oi lakinanimi kai, oi epomiai aga'o auga tiapolo!” eoma. 71 (Iesu
ega'ina eifania auga, isa ifo ega imoi 12 auga epo'iai aga'o aka Judas,
au aka Saimon Iskariot gauga muniai isa age'afa'afalaina auga fouga
eifania.)

Iesu Akina Isa Akepako'ania

7 1 Ega'ina afegai Iesu Iudea papiau'i isa kegaaupugua keoma puo,
epagome Iudea ago aelao kai Kalilea agogai mo elao emai. 2-3 Kai
Iudea papiau'i e'i miamia aga'o aka Efe'efe Miamia[f] keoma auga kina
emai kainagai aisama, Iesu akina isa kepainia keinaka, “Oi i'ina afuga
fopua'afuga folao Iudea, ega koa emu imoi mirakulo lokapa'i auga
fekeisa'i. 4 Gome aufalao aga'o papiau ma'oai isa kegalogo aka gafoufa'a
eoma auga ogefakeai kapa aga'o aekapa. Oi i'ina kapa'i lokapa'i
kainai, moapalai ofakaegai agofa'a fofouga oi kaisau auga kegalogo,”
keoma. 5 Iesu akina ipauma'i au'i ega keifa oma, gome isa ifo'i isafa isa
akepako'ania.
6 Ega puo Iesu isa epaini'i einaka, “Lau kapa aga'o fakapa auga kina
aemai koa kai, oi auga kina aage ma ganinagai kapa aga'o agokapa
agekaina. 7 Agofa'a papiau'i oi animi keani kai lau auga aniu akeani,
gome lau isa kapa'ina kekapa auga apala laoma. 8 Oi ega'ina miamia olao.
Lau auga ega'ina miamia afalafai. Gome lau e'u kina aekaina koa,” eoma.
9 Ke ega'ina eifania afegai, egae Kalilea agogai mo eagu.
10 Kai isa akina kekailai ega'ina miamia kelao afegai, isa ifo isafa
ega'ina miamia elao. Kai elao aisama, aepea ofakae mo aelao. 11 Miamia
ega'ina alogai Iudea papiau'i isa'i Iesu kekapunia ke kepa'ani keinaka,
“Ega'ina auga kapai?” keoma.
12 Iudea papiau'i ega keifa oma aisama, la'afou papiau'i keifa
mugumugu isa fouga keifa kefai kelaoaina. Ke isa'i keinaka, “Isa au felo,”
keoma.
Kai isa'i keinaka, “Laa'i, isa papiau efoge'i,” keoma. 13 Kai papiau
ega'ina ma'oai Iudea papiau'i kemani'iaini'i kainai kai aga'o ega'ina iifaga
kalafa'ai aeifania.

Iesu Deo Ega E'ai Epamalele

14 Ega'ina miamia emia elao ipuainagai aisama, Iesu elao Deo
ega e'ai ke e'ina epamalele. 15 Ke Iudea papiau'i isa aina kelogonia
aisama, kekauai alogaina ke kepa'ani keinaka, “I'ina auga Deo ega iifa
aemaleleaina kai ala koa malele ega koa elogo?” keoma.

---

[f] **7:2-3** I'ina miamia auga Iudea papiau'i efe'efe kekapai'i papa'iai kefeu kainai kepafaala aka ‘Efe'efe’ miamia keoma.

16 Ega aisama Iesu einaka, “Lau e'u pamalele auga lau ifou apu laa'i.
Ega'ina pamalelega auga lau eulaisau auga eegai emai. 17 Aufalao aga'o anina
afeani Deo kapa'ina anina eani auga gakapa afeoma koa aisama, isa lau e'u
pamalele Deo eegai emai, o lau ifou ainau fouga laifania auga agekapulaisa.
18 Kaisau ifo aina fouga eifania auga, ega koa ekapa auga papiau isa au
akaiki'a fekepamia eoma puo ekapa. Kai kaisau isa eulaisa auga au akaiki'a
fekepamia eoma puo epinauga auga iifa ko'a auga, ke pifoge kapa'i aga'o isa
eegai afoloisa. 19 Ke Deo ega iifa Moses epeniia auga oi aepenimi ma? Iifa
gome Moses iifa ega'ina oi epeniimi. Kai oi epomiai kai aga'o Moses ega iifa
ega'ina kai'iai alopea. Kai kapa puo lau amoaupuguisau ooma?” eoma.
20 Ega aisama la'afou papiau'i iifa kepamue keinaka, “Oi alomuai
tiapolo eague. Kaisau oi gaaupuguiso eoma?” keoma.
21 Ke Iesu isa epaini'i einaka, “Lau mirakulo aga'omo mo lakapaisa
kai, oi ma'oai oisa okauai alogaina. 22 Ke Moses oi au maguae'i faaga'i
iifalaina gouga kagakaga epeniimi puo, Deo isau afagaina kina mo
ganinagai, au maguae'i faaga iifalaina gouga okapa. Kai ega'ina kagakaga
auga Moses faagagai aemai kai i'a ufu'a apa'a gauga fou faaga'iai emai.
23 Ke Deo isau afagaina kinagai imoi aga'o maguaega faaga oifalaisa, ega
koa Moses ega iifa afoloaupea ooma. Ega koa aisama kapa puo lau Deo
isau afagaina kinagai au faaga fofouga lapafelo auga guakupuga opa'aua?
24 Oi papiau iisagai mo oisa papiau felo, o apala ooma auga kagakaga
amopaapakipo kai, alo opai laoga mainai afa amopipeni'i,” eoma.

Papiau Iesu Mesaia Auga Ma Auga Kepa'aniaina

25 Iesu ega eifa oma aisama, Ierusaleme papiau'i isa'i ke'ina kepa'ani
keinaka, “Papiau i'ina auga kegaaupugua akeoma ma? 26 Amoisa! Isa
inamo'e la'afouai eapae enini'ani kai, ega'ina papiau'i iifa aga'o akeifania.
Ke au akaiki'a'i isapu keafiia au'i fuagai kelogo isa Mesaia ma'e keoma?
27 Kai lai i'ina auga kapai emai auga alogo. Kai Mesaia agemai aisama, isa
kapai emai auga kai aga'o afaelogo,” keoma.
28 Ega aisama Iesu Deo ega e'ai epapamalele kai eifa akaiki'a einaka, “Ko'a,
oi lau ologoniau ke kapai lamai auga isafa ologo. Kai lau ifou mo iina alamai
kai lau eulaisau auga iifa ko'a inagome auga kai, oi Isa alologonia. 29 Kai lau
auga Isa lalogonia, gome lau Isa eegai lamai, ke Isa lau eulaisau,” eoma.
30 Iesu ega eifa oma aisama, papiau isa kegaafia kegagope keoma
kai, ega kina aekainia puo kai aga'o ima isa faagagai aeogeaua. 31 Ke
papiau isa'i ega keoma mo ganinagai, la'afouai papiau ma'o isa'i auga
isa kepako'ania ke keifa keinaka, “Mesaia agemai aisama, isa i'ina auga
mirakulo gou'i ekapa'i au'i ageka'egaina ma'o ma agekapa'i?” keoma.
32 Faliseo au'i la'afou papiau'i keifa kekefa mo Iesu fouga ega keifa oma
auga fouga kelogo. Ega aisama sakedote lopia'i ke Faliseo au'i fou Deo
ega e'a ke'ima au'i keulai'i kelao Iesu kegaafia kegagope keoma.

33 Ega aisama Iesu einaka, “Lau oi fou kina epo afaemaefa agaagu.
Egae kai lau eulaisau auga eega alalao. 34 Ega aisama oi lau agokapuniau
kai afoloisau. Ke oi lau alalao afuga agomai afaekaina,” eoma.
35 Ega aisama Iudea papiau'i ifo'i mo epo'iai keifa keinaka, “Au i'ina
ala agelao kai i'a isa agakapuga afalaisa eoma? Ke isa i'a a'a papiau Grik
ago papiau'i epo'iai keagu okaoka au'i ee'i agelao, egae Grik papiau'i
agepamaleleni'i ma? 36 Ke isa iina eifa oma ‘Oi lau agokapuniau kai
afoloisau’, ke ‘Lau alalao afuga oi afolao eoma,’ auga kapa'ina eifania?”
keoma.
37 Ke miamia kina fua, miamia kina ma'oai eka'egaini'i auga kinagai
Iesu e'ue eapa kai eifa akaiki'a einaka, “Kaisau aiso ekupu auga gamai
lau eeuai fei gainu. 38 Kaisau lau epako'aniau auga, Deo ega iifa pukagai
kepapua koa i'opoga, ega'ina papiauga alogai mauni umamo feina
age'uki, agekipolai,” eoma. 39 Iesu ega'ina eifania auga Deo ega Spiritu
fouga eifania. Ke kaisau isa kepako'ania au'i muniai Deo ega Spiritu
ega'ina akeafia auga fouga eifania. Ke Iesu ega eifa oma kinagai auga,
Iesu ufai ae'agaukae au akaiki'a aemia koa puo, Deo ega Spiritu aeulaisa
aemai aepinauga.
40 Papiau isa'i Iesu ega eifa oma aina kelogonia aisama keifa keinaka,
“Iifa gome i'ina auga Profeta auga,” keoma.
41 Ke isa'i keifa keinaka, “Isa Mesaia auga,” keoma.
Kai isa'i auga kepa'ani keinaka, “Mesaia ala koa Kalilea agogai agemai?
42 Deo ega iifa pukagai aeifa Mesaia Davide okogai agemai, ke Beteleme
Davide eagu taoninai agemai aeoma ma?” keoma. 43 Ega koa emia papiau
Iesu puogai ke'eai'i. 44 Ke isa'i au'i isa kegaafia kegagope keoma kai, kai
aga'o ima isa faagagai aeogeaua.
45 Ega puo Deo ega e'a ke'ima au'i kemue kelao sakedote lopia'i, ke
Faliseo au'i ee'iai. Ega aisama sakedote lopia'i ke Faliseo au'i fou ega'ina
au'i kepa'ani peni'i keinaka, “Kapa puo oi isa aloafia alomaiseina?”
keoma.
46 Ke Deo ega e'a ke'ima au'i keinaka, “Kai aga'o ega'ina auga enini'ani
koa aenini'ani,” keoma.
47 Ega aisama Faliseo au'i kepa'ani keinaka, “Isa oi isafa efogeimi
ma? 48 Ke au akaiki'a'i isapu keafia au'i aga'o o Faliseo auga aga'o isa
epako'ania o aepako'ania ma? 49 Laa'i, i'ina papiau'i Moses ega iifa aga'o
akelogo au'i, Deo isa afa apala fepeni'i aoma,” keoma.
50 Kai Faliseo auga aga'o aka Nikodemus, gapi aga'ogai elao Iesu eisa
auga isa epa'ani peni'i einaka: 51 “Moses ega iifa alogai papiau aga'o kapa
aga'o ekapa aisama, kapa'ina ekapa auga fouga maamiai aeifania alologo
koa kai ega'ina papiauga afa apala feafia ma eoma?”
52 Kai isa keinaka, “Oi isafa Kalilea aumu ma? Ke Deo ega iifa puka alo
foisa kai profeta aga'o Kalilea agogai emai ma auga fologo,” keoma.

Ufainagai papiau isa'i Ioane ega puka kepapua auga 7:53 elao 8:11 auga ega'ina puka'i alo'iai akepapua'i.

[53 Ega'ina afegai au akaiki'a'i ma'oai kekani aua mo e'i e'a kelao.

Iesu Papie Au Fou Kefeu Aage Mo Auga Ega Laomai Apala'i E'agegeaini'i

8 1 Kai Iesu auga e'agaukae Olifa ikuga elao. 2 Ke epagapigapi alogai,
Iesu elao Deo ega e'a afegai pugu. Ke egae papiau ma'oai kemai
keapa lofe, ke isa eagukipo epamaleleni'i. 3 Ega'ina alogai Moses ega iifa
pamalelega au'i ke Faliseo au'i fou paafau peage lapau papiega aga'o,
au aga'o fou kefeufeu kai keisa'i auga keafiia kemaiseina la'afou ega'ina
ago'iai kepaapa. 4 Egae kai Iesu kepainia keinaka, "Pamalele aumu, i'ina
papiega au fou akeamage au'i fou kefeu aisa. 5 Ke Moses ega iifa kainai
eifa kapulania eifa, papie ega koa'i au'i kepoai fafoupugu'i eoma. Ega puo
oi kapa looma?" keoma. 6 Isa i'ina pa'anina kepa'ani auga Iesu kegapaoa
keagaga aga'o kekapunia kegapaagu fofoua keoma.

Kai Iesu eloukipo a'isaai ima keke'egai malele epapua'i. 7 Ke kepa'ani
penia akeaponia aisama, e'ue eapa kai epaini'i einaka, "Oi epomiai
aufalao aga'o laomai apala aga'o aekapaisa auga kepo gaafia isa gafou
kakaua," eoma. 8 Egae kai eloukipo pugu a'isaai malele epapua.

9 Iesu ega eifa oma aisama, egae keapa aina kelogo au'i epo'iai, au
apao'i au'i keufai aga'omo aga'omo kekani kaukau. Ke papiau agu'a'i
isafa aga'omo aga'omo kekanikani kai elao Iesu mo papie ega'ina auni'i
egae keapa. 10 Ega aisama Iesu e'ue eapa kai, papie epa'ani penia einaka,
"Papie, isa kapai? Kai aga'o oi emu laomai apala afa aepenio ma?" eoma.

11 Ke papie einaka, "Au akaiki'a aumu, kai aga'o laa'i," eoma.

Ke Iesu einaka, "Ega koa aisama, lau isafa oi emu laomai apala afa
afalapenio. Ke pau folao kai, emu laomai apala aguga fopua'afuga"
eoma.]

Agofa'a Alogai Iesu Auga Eaea

12 Ega'ina afegai Iesu papiau maa'iai enini'ani pugu aisama, eifa
einaka, "Agofa'a alogai lau auga eaea. Ega puo kaisau lau muniuai
agepea auga, uminagai afaepeapea kai eaea mauni mamaga epipeni auga
ageafia," eoma.

13 Kai Faliseo au'i isa kepainia keinaka, "Oi inae loapae ifomu foumu
loifafoua. Ega puo oi ifomu foumu ala loifafou oma auga, ko'a laa'i,"
keoma.

14 Kai Iesu einaka, "Lau ifou fou laifafoua mo ganinagai, lau kapa'ina
laifafoua auga ko'a, gome lau kapai lamai auga lalogo, ke ala alalao auga
isafa lalogo. Kai oi auga, lau kapai lamai o ala alalao auga oko alologo.
15 Ke oi auga papiau aumauni, papiau e'i felo o apala fekepeni'i keoma
auga mo laoga mainai papiau afa openi'i. Kai lau auga kai aga'o afa felo

o apala feafia alaoma. 16 Kai lau papiau aga'o ega laomai felo o apala
afa afapenia koa aisama, lau laomai felogai mo afa alapipeni. Gome lau
ifou mo laa'i kai, Amau eulaisau auga aunimai aapae. 17 Ke Moses ega
iifa epapua oi epeniimi auga alogai eifa, papiau gua kapa aga'omo fouga
akeifafoua aisama, ega'ina kapa ko'a eoma. 18 Ega koa i'opoga, lau auga
ifou fou laifafoua. Ke Amau lau eulaisau auga isafa lau fou eifafoua,”
eoma.

19 Ega aisama isa Iesu kepa'ani penia, “Ke oi amamu kapai?” keoma.

Ke Iesu einaka, “Oi lau alologoniau ke Amau isafa alologonia. Kai oi
lau amologoniau koa aisama, lau Amau isafa fologo,” eoma. 20 Iesu Deo
ega e'ai Deo moni kepalao penia afuga eegai eapa epamalele alogai i'ina
kapa'i eifani'i. Ega mo ganinagai kai aga'o isa aeafia aegopeisa, gome isa
ega kina aekainia.

21 Ke Iesu papiau epaini'i pugu einaka, “Lau oi alapua'afunimi alalao,
ke oi lau agokapuniau kai laomai apala'i okapakapa'i kai lalaumiai
agomae. Ega puo lau alalao afuga oi agolao afaekaina,” eoma.

22 Ke Iesu iina eifa oma, ‘Lau alalao afuga oi agolao afaekaina eoma,’
kainai, Iudea papiau'i kepa'ani keinaka, “Isa ifo ageaupugua ma?” keoma.

23 Kai Iesu eifa pugu einaka, “Oi auga i'ina aagoa papiaumi kai,
lau auga au'oni ufa papiau. Ke oi auga i'ina agofa'a papiaumi kai, lau
auga i'ina agofa'a papiau laa'i. 24 Lau lapainimi oi emi laomai apala'i
agokapa'i lalaumiai agomae laoma. Iifa gome oi lau kaisau laoma auga
afolopako'ania koa aisama, ko'a oi laomai apala'i agokapa'i lalaumiai
agomae paisa,” eoma.

25 Ega aisama isa Iesu kepa'ani penia keinaka, “Oi kaisau?” keoma.

Ke Iesu einaka, “Lau la'ina mo ifou fou ala laifafou oma auga, lau
inamo'eu. 26 Lau kapa ma'o kekae oi emi laomai apala o felo auga faifani'i
ega koa oi emi laomai felo o apala auga fologo laoma. Kai lau eulaisau
lamai auga ko'a eague, ke lau isa eegai kapa'ina a'o lalogonia auga
agofa'a papiau'i maa'iai laifania,” eoma.

27 Kai Iudea papiau'i Iesu isa Ama fouga isa maa'iai eifania kai isa
akelogo. 28 Ega puo Iesu einaka, “Oi Papiau Aumauni Gauga kolotiai
agoafiakae aisama, egae kai lau kaisau laoma auga agologo. Ke lau ifou
mo kapa aga'o alakapa kai, Amau kapa'ina epamaleleniau auga mo
laifania auga isafa agologo. 29 Ke lau eulaisau auga lau fou aague. Isa lau
aepua'afuniau ifou mo alaagu, gome lau isa kapa'ina alo epagama auga
mo lakapa,” eoma. 30 Iesu enini'ani alogai papiau ma'o isa kepako'ania.

Iesu Deo Gauga Ko'a'i Au'i Fou'i Eifania

31 Egae kai Iesu Iudea papiau'i isa kepako'ania au'i epaini'i einaka,
“Oi lau e'u pamalele agoafi inokania koa aisama, oi lau e'u imoi ko'ami.
32 Ega aisama oi Deo ega iifa ko'a auga agologo, ke pako'a iifaga ega'ina,

oi kapa'ina papagai kala'afi koa omia oagu auga eegai agepapealaimi,”
eoma.
33 Ega aisama isa keinaka, “Lai auga Abraham ufuga apa aumai, ke
kai aga'o ega kala'afi alamiamia. Kai kapa puo lai kapa aga'o papagai
akala'afi auga papagai agapealai looma?” keoma.
34 Kai Iesu einaka, “Iifa gome maamiai laifania. Kaisau mo laomai
apala kekapa au'i, isa laomai apala ega'ina ega kala'afi kemia. 35 Ke famili
epo'iai kala'afi auga ega e'a aga'o aepagome. Kai e'a inagome auga gauga,
e'a ega'ina isa apuga agemia aoniamo. 36 Ega puo Gauga oi laomai apala
ega'ina ee'iai agepapealaimi koa aisama, iifa gome oi ega'ina papagai
agopealai paisa. 37 Lau lalogo oi Abraham ufuga apa. Ega mo ganinagai,
oi alomiai auga ofua oague lau amoaupuguisau ooma. Gome lau e'u iifa
oi alomiai fekoko auga afuga aga'o aeka aage mo. 38 Ke lau Amau agogai
kapa'ina laisa auga oi maamiai laifania, ke oi auga oi amami maamiai
kapa'ina keifania auga okapa,” eoma.
39 Ega aisama isa keinaka, “Iifa gome Abraham auga lai ufumai,” keoma.
Kai Iesu einaka, “Oi Abraham ufuga apa koa aisama, Abraham
kapa'ina ekapai'i au'i fokapa'i. 40 Lau kapa aga'o i'oina alakapaisa kai,
Amau eegai iifa ko'a laafia auga oi maamiai laifafoua mo ganinagai, oi
lau amoaupuguisau ooma. Kai Abraham kapa ega koa aga'o aekapaisa.
41 Oi auga, oi ifomi amami kapa'ina kekapaisa auga mo okapa,” eoma.
Kai isa keinaka, “Lai auga kalufa piakele imoimai laa'i kai, Amamai
aga'omo, Deo mo ifogamo,” keoma.
42 Ega aisama Iesu isa epaini'i einaka, “Deo oi Amami koa aisama, lau
aniu foani, gome lau Deo eegai lamai, ke pau lau inamo'eu. Ke lau ifou
alamai kai Isa lau eulaisau lamai. 43 Kai kapa puo lau kapa'ina laifania
auga a'o aloafi felo? Oi a'o aloafi felo, gome oi lau kapa'ina laifania
auga ainau agologo afaekaina. 44 Oi auga tiapolo gauga, ke tiapolo auga
oi amami. Ega puo oi anina oani, amami kapa'ina anina eani auga mo
amokapa ooma. Agofa'a e'ina mo alogai, isa i'ina agofa'agai papiau
eaupugu'i. Ke isa iifa ko'a auga aeafia alogai aeka, gome isa alogai kapa
aga'o ko'a laa'i. Ke isa epifoge aisama, isa kapa'ina fekapa auga mo
ekapa, gome isa pifoge auga, ke isa pifoge ma'oai ama'i. 45 Kai lau auga
iifa ko'a laifania kai oi lau alopako'aniau! 46 Oi epomiai aufalao aga'o lau
apala lakapaisa auga ageifafoua agekaina ma? Ke laa'i koa aisama, lau
iifa ko'a laifania puo kapa puo lau alopako'aniau? 47 Ke kaisau Deo gauga
auga Deo kapa'ina eifania auga aina elogo. Kai oi Deo gauga laa'i puo,
ainami alopaaua lau ainau alologo,” eoma.

Iesu Ageagu Aoniamo Auga Fouga Eifania

48 Ega aisama Iudea papiau'i iifa kepamue keinaka, “Lai oi Samaria
aumu, ke tiapolo alomuai eague aoma auga apifoge ma?” keoma.

49 Ke Iesu einaka, “Lau tiapolo alouai aeagu kai, lau auga Amau au
akaiki'a lapamia. Kai oi auga lau au e'eleu opamiaisau. 50 Ke lau ifou
fauai isapu akaiki'a faafia, ke au akaiki'au famia auga keagaga alakapuga.
Kai aufalao aga'o auga, isa ifo au akaiki'a femia ke isapu akaiki'a feafia
auga keagaga ekapuga, ke isa oi felo o apala okapa auga afa agepenimi.
51 Iifa gome maamiai laifania. Kaisau lau e'u iifa ageafia apuga agepamia
auga afaemae ke mae gamuga afaeopo,” eoma.
52 Ega aisama Iudea papiau'i keinaka, “Pau lai alogo, oi tiapolo alomuai
eague! Gome Abraham emae ke profeta ma'oai isafa kemae kai oi loifa
kaisau oi emu iifa ageafia apuga agepamia auga afaemae, ke mae gamuga
afaeopo looma. 53 Oi lai ufumai apamai Abraham loka'egaina ma puo ega
loifa oma? Isa emae ke profeta ma'oai isafa kemae. Kai oi loopolaga oi
kai looma?” keoma.
54 Ke Iesu einaka, “Lau ifou akaiki'au alapamiaisau koa aisama, lau
e'u akaiki'a ega'ina auga kapa aga'o laa'i. Ega puo lau Amau oi oifaga
emi Deo ooma auga lau au akaiki'au epamiaisau. 55 Ke oi isa alologonia
mo ganinagai lau isa lalogonia. Kai lau maifa isa alalogonia maoma koa
aisama, lau oi koa i'opomi, pifoge au famia. Kai lau isa lalogonia ke ega
iifa isafa laafia apu lapamia. 56 Oi ufumi Abraham lau e'u mai kina aeisa
kai, minogai e'u mai kina feisa eoma eopolaga mo alo egama,” eoma.
57 Kai Iudea papiau'i isa kepainia keinaka, “Oi inipomu 50 aeafia koa
kai ala koa Abraham loisa?” keoma.
58 Ke Iesu einaka, “Iifa gome maamiai laifania, Abraham aemauni koa
kai lau laagu!” eoma.
59 Iudea papiau'i Iesu ega eifa oma aina kelogonia aisama, keloukipo
kepo keafii'i kegafouga keoma kai, ifo ei'ofake Deo ega e'ai epealai elao.

Iesu Au Aga'o Mauniai Maaga Ekimi'i Auga Epafelo

9 1 Iesu ekailai elao alogai, au aga'o mauniai maaga ekimi'i auga eisa.
2 Ke Iesu ega imoi isa kepa'ani penia keinaka, “Rabai, kaisau laomai
apala ekapaisa? I'ina auga ifo, o isa ina ama laomai apala kekapaisa puo
isa maaga ekimi'i?” keoma.
3 Kai Iesu einaka, “Laa'i, isa laomai apala aekapaisa, ke isa ina ama isafa
laomai apala akekapaisa. Kai isa faagagai iina koa emia ega koa Deo ega
pinauga ala koa auga isa ega agu alogai fefoki eoma. 4 Ke pau aegapi koa kai,
i'a lau eulaisau auga ega pinauga fakapa, gome agegapi aisama, aufalao aga'o
agepinauga afaekaina. 5 Ke lau agofa'ai laague alogai lau agofa'a eaea,” eoma.
6 Ega eifa oma afegai, a'isa e'upeisa ke alo fefea eafiia mi'iu ekapaisa
kai eafiia maakimi'i auga maaga elakaisa. 7 Egae kai epainia einaka,
“Molao Siloam ofugagai moufele,” eoma. Siloam i'a mala'aisai auga iulai
fouga eifania. Ega puo maakimi'i auga elao ega'ina ofugagai eufele, ke
maaga felo emia afu eisa emue emai ega pagua.

8 Ke isa ega e'a ipafe papiau'i, ke kai mo isa epinoi keisaisa au'i kepa'ani
keinaka, “I'ina auga maakimi'i auga eagu epipinoi auga laa'i ma?” keoma.
9 Ega aisama isa'i keifa ega'ina auga egamo'e keoma.
Ke isa'i keifa, “Laa'i, isa ega'ina auga laa'i kai au aga'o isa iisa i'opoga
mo auga,” keoma.
Kai isa ifo eifa einaka, “Lau inamo'eu,” eoma.
10 Ega puo ega'ina papiau'i isa kepa'ani penia keinaka, “Ala emia oma,
oi maamu ekiakae afu loisa?” keoma.
11 Ke isa einaka, “Au keifaga Iesu keoma auga mi'iu ekapaisa maau
elakaisa, ke epainiau malao Siloam ofugagai maufele eoma. Ega puo lau
lalao laufele aisama, maau ekiakae afu laisa,” eoma.
12 Ega aisama ega'ina papiau'i isa kepa'ani penia keinaka, “Au ega'ina
kapai?” keoma.
Ke isa einaka, “Lau alalogo,” eoma.

Maakimi'i Auga Maaga Ala Eoma Felo Emia Auga Pa'anina

13 Egae kai ega'ina papiau'i maakimi'i auga maaga felo emia auga
keafiia kelaoaina Faliseo au'i ee'iai. 14 Ke Iesu alo fefeagai mi'iu ekapaisa
au maaga epakiakaea kina auga, Iudea papiau'i Deo keau afagaina kina.
15 Ega puo Faliseo au'i isafa au ega'ina kepa'ani penia maaga ala eoma
felo emia auga fouga gaifania keoma. Ke isa einaka, “Isa lau maauai mi'iu
elakaisa, ke lau lalao laufele aisama, maau felo emia afu laisa,” eoma.
16 Ega aisama Faliseo au'i isa'i keinaka, “I'ina auga oi maamu epafelo
auga Deo eegai aemai, gome isa i'a Iudea au'a Deo aau afagaina kina oko
kainai aepea,” keoma.
Kai isa'i keinaka, “Laomai apala ikapa auga ala koa mirakulo gou'i iina
koa'i agekapa'i agekaina?” keoma. Ega koa emia ifo'i mo epo'iai ke'eai'i.
17 Ke fuagai aisama, kemuniaipini maakimi'i auga maaga felo emia
auga kepa'ani penia keinaka, “Isa oi maamu epakiakaea puo, fouga ala
loifa oma?” keoma.
Ke isa einaka, “Au ega'ina profeta auga aga'o,” eoma.
18 Kai Iudea papiau'i au ega'ina maaga ekimi'i kai pau felo emia auga
akepako'ania mo elao iifa keulaisa ina ama kemai. 19 Ke isa ina ama
kemai aisama kepa'ani peni'i keinaka, “I'ina oi ma gaumi? Oi isa ma
mauniai maaga ekimi'i ooma? Ala koa isa pau afu eisa?” keoma.
20 Ke isa ina ama iifa kepamue keinaka, “Lai alogo isa lai gaumai, ke alogo
isa mauniai maaga ekimi'i. 21 Kai pau ala eoma afu eisa, ke kaisau isa maaga
epakiakaea auga lai alalogo. Oi isa amopa'ani penia. Isa eminifa'a efua puo,
ifo fouga ageifania,” keoma. 22 Isa ina ama Iudea papiau'i kemani'iaini'i puo
ega keifa oma. Gome Iudea au akaiki'a'i au'i keifa kakaua keinaka, kaisau Iesu
Mesaia ageoma auga isa e'i la'afou afugai akepapealaisa keoma. 23 Ega puo isa
ina ama keinaka, “Isa eminifa'a efua puo oi isa ifo amopa'ani penia,” keoma.

24 Ke au maaga efelo auga ipainina gua kepamia keinaka, “Oi Deo au
akaiki'a mopamia, gome lai alogo ega'ina auga epafeloiso auga laomai
apala ikapa auga,” keoma.
25 Ke isa einaka, “Isa laomai apala ikapa auga ma auga lau alalogo. Kai
kapa aga'omo lalogo auga, lau maau ekimi'i kai epafelo pau afu laisa,” eoma.
26 Ega aisama isa kepa'ani penia keinaka, “Isa kapa'ina oi faagamuai
ekapaisa? Ke maamu ala epakiakae oma?” keoma.
27 Ke isa einaka, “Lapainimi efua kai ainau alologonia. Kapa puo maifania
ainau amologo pugu ooma? Oi isafa isa ega imoi amomia ma ooma?” eoma.
28 Ega aisama ega'ina papiau'i isa keifa apala penia keinaka, “Oi auga
isa ega imoi, ke lai auga Moses ega imoi! 29 Lai alogo Deo Moses maagai
enini'ani kai ega'ina auga kapai emai auga lai alalogo,” keoma.
30 Ke maaga efelo auga einaka, “Oko i'oina ipauma! Oi isa kapai emai
auga alologo kai lau maau epakiakaea. 31 Ke i'a alogo Deo papiau laomai
apala'i kekapa'i au'i aina'i aeafia. Kai kaisau Isa au akaiki'a epamia, ke
ega logoai pinauga anina eani gakapa eoma auga ekapa auga aina eafia.
32 Ke Deo agofa'a epagama mo alogai, kai aga'o aufalao aga'o mauniai
maaga ekimi'i auga maaga epakiakaea auga fouga keifania alalogologo.
33 I'ina auga Deo eegai faemai koa aisama, kapa aga'o faekapa,” eoma.
34 Isa ega eifa oma aisama, Faliseo au'i isa kepainia keinaka, “Oi auga
laomai apalagai lomauni ke lofa'a kai pau lai mopamalelenimai ma
looma,” keoma. Ke keafiia Iudea papiau'i e'i la'afou afugai kepapealaisa.

Iesu Lalau'iai Maa'i Ekimi'i Au'i Fou'i Eifania

35 Iesu au maaga epafelo auga la'afou afugai kepapealaisa auga fouga
elogo, ke elao eisa aisama epainia einaka, “Oi Papiau Aumauni Gauga
lopako'ania ma?” eoma.
36 Kai au ega'ina epa'ani einaka, “Au akaiki'a aumu, isa kaisau auga
maauai moifania ega koa lau isa fapako'ania laoma,” eoma.
37 Ke Iesu einaka, “Oi pau isa loisa. Iifa gome isa pau oi fou onini'ani,”
eoma.
38 Ega aisama au ega'ina einaka, “Lopia lau oi lapako'anio,” eoma, ke
eau afagaina.
39 Ke Iesu einaka, “Lau i'ina agofa'a lamai auga papiau e'i laomai felo, o
apala auga afa fapeni'i, ega koa maakimi'i au'i maa'i fekiakae afu fekeisa,
ke maa'i felo au'i maa'i fekimi'i laoma puo lamai,” eoma.
40 Kai Faliseo au'i isa'i egae fou keapa au'i Iesu aina kelogonia aisama
kepa'ani keinaka, “Aa, kapa'ina? Lai isafa maamai ekimi'i ma looma?”
keoma.
41 Ke Iesu einaka, “Oi maami gakimi'i koa aisama, laomai apala okapa
auga kelelega laa'i femia. Kai pau oi oifa oi maami felo ooma puo, ega'ina
kelelega eemiai ageka mo,” eoma.

Sipi I'ima Auga Ega Sipi Fou

10 1 Ke Iesu eifa pugu einaka, “Iifa gome maamiai laifania. Aufalao
aga'o sipi e'i fagapu pa'afinai aekoko kai elao keaga i'oi'iai
e'uapagai ekoko auga, painao auga papiau eauni'i kai e'i amu eafi'i
auga. 2 Kai au kapa pa'afiai ekoko auga sipi ega'ina e'ima'ima'i auga. 3 Ke
ima'ima auga pa'afi epaagalaisa isa ekoko, ke ega sipi isa aina kelogo
kefiakoa. Ke isa ega sipi aka'iai ekae eifani'i epapealai'i. 4 Ke isa ifo
ega sipi ma'oai epapealai'i afegai aisama, isa eufai kai ega sipi auga isa
muninai kelao, gome sipi isa aina kelogo magakania. 5 Kai sipi au a'ina
akelogonia auga muninai afakelao. Iifa gome auga, sipi au a'ina ega'ina
eegai akepiaukoko, gome isa aina akelogo magakania,” eoma. 6 Iesu i'ina
palapole isa maa'iai eifania kai kapa'ina eifania auga oko akelogo.
7 Ega puo Iesu eifa pugu einaka, “Iifa gome maamiai laifania. Sipi e'i
fagapu pa'afina auga lau. 8 Ke au ma'oai lau agouai kemai au'i painao
au'i, ke isa auga painao au'i papiau keauni'i kai e'i amu keafi'i au'i koa
i'opo'i. Kai sipi isa aina'i akelogonia. 9 Lau auga pa'afi. Au kapa i'ina
pa'afinai agekoko auga kania ageisagamau. Ke isa ega'ina pa'afinai
agekoko agemai, ke agepealai agelao sipi e'i animai afuga felo ipauma
aga'o ageisa. 10 Kai painao papiauga auga sipi gapainaoni'i, gaaupugu'i,
ke gapalifu'i mo puogai emai. Kai lau lamai auga kaisau lau ainau keafia
au'i mauni mamaga fekeafia laoma, ke ega'ina maunina isa alo'iai fepogu,
fepafakaua laoma puo lamai.
11 “Ke lau auga Sipi I'ima felo au. Sipi i'ima felo auga ifo elogoaina ega
sipi fau'iai emae. 12 Kai au aga'o afa keoge sipi e'ima'i auga, sipi i'ima
inagome auga laa'i. Ega puo ago alo amu'ega emai eisa aisama, sipi
epua'afuni'i epiaukoko. Ega aisama ago alo amu'ega ega'ina elao sipi eaga'i
euoka'i kekani okaoka. 13 Ke au ega'ina epiaukoko, gome isa afa keogeisa
puogai epinauga kai, sipi ega'ina ala fekeoma auga gefa'i aga'o aeauga.
14-15 Iesu eifa pugu einaka, “Lau auga Sipi I'ima felo au. Gome lau
Amau elogoniau koa i'opoga, lau isafa e'u sipi lalogoni'i, ke e'u sipi isafa
lau kelogoniau. Ke lau ifou imaau lalogoaina, sipi fau'iai alamae. 16 Kai
sipi isa'i i'ina fagapuga alogai akeapapa au'i isafa keapae. Lau sipi ega'ina
au'i isafa famaiseini'i fagapu i'ina alogai fekeapa, lau e'u sipi fou aga'omo
fekemia laoma. Ke ega'ina sipi'i isafa lau ainau akelogo, ke ma'oai
aga'omo akemia lau e'u sipi akemia, ke lau iifou mo sipi i'ima au alamia.
17 Ega kainai lau Amau alo ko'agai lau aniu eani alogaina. Gome lau ifou
imaau lalogoaina alamae. Ke alamae auga afalamae umamo kai, mauni
ega'ina faafimue pugu eoma puo alamae. 18 Lau e'u mauni kai aga'o
afaeafaniau kai, lau ifou lalogoainiau ega koa alakapa. Ke lau ifou imaau
fapipeni auga isapuga eeuai ekae, ke faafimue pugu auga isafa isapuga
eeuai ekae. Iifa kapulaga i'ina auga lau Amau eegai laafiia,” eoma.

19 Iesu ega eifa oma aisama, Iudea papiau'i ifo'i mo epo'iai ke'eai'i. 20 Ke
papiau ma'o keifa keinaka, “Isa tiapolo alogai eague, ekafo'o alogaina.
Kapa puo isa aina falogo?” keoma.
21 Kai isa'i keifa keinaka, “Au aga'o alogai tiapolo eague auga ega
nini'ani a'o iina koa laa'i. Ke au aga'o alogai tiapolo eagu auga ala koa
maakimi'i auga maaga agepakiakaea agekaina?” keoma.

Iudea Papiau'i Iesu Akepako'ania

22 Ega'ina afegai ufainagai Iudea papiau'i Deo ega e'a Deo kepalao penia
auga miamia kina emai. Ke ega'ina miamia kina auga inipo aupu alogai
emia. 23 Ega'ina alogai Iesu elao Deo ega e'a alogai afu aka Solomon ega
A'ama keoma auga afugai epea. 24 Ega aisama Iudea papiau'i kemai Iesu
keapa lofe kai kepa'ani penia keinaka, “Oi Mesaia koa aisama, maamaisai
moifa gomeisa mo. Gaika koa maamaisai iifa ko'a aloifania?” keoma.
25 Ke Iesu einaka, “Lau oi maamiai laifania efua kai oi lau
alopako'aniau paisa. Ke lau Amau akagai mirakulo lakapai'i au'i lau fauai
kenini'ani. 26 Kai oi lau alopako'aniau paisa, gome oi lau e'u sipi epo'iai
laa'i. 27 Lau e'u sipi ainau kelogo, ke lau isa lalogoni'i, ke isa lau muniuai
kepea. 28 Lau isa agu pagai maunina lapeni'i, ke isa afakemae laa'i
afakemia. Ke kai aga'o isa lau imauai afaeafilai'i. 29 Ke lau Amau isa lau
epeniiau Auga, kapa ma'oai eka'egaini'i. Ega puo kai aga'o isa lau Amau
imagai afaeafilai'i. 30 Gome lau ke lau Amau fou aga'omomai.”
31 Ega aisama Iudea papiau'i kepo keafii'i isa kegafouga pugu keoma.
32 Kai Iesu isa epaini'i einaka, “Lau Amau eegai mirakulo akaiki'a'i ma'o
kemai au'i lakapai'i lapakinaimi. Mirakulo ega'ina epo'iai kapa auga
puogai kepoai amofouniau ooma?” eoma.
33 Kai Iudea papiau'i iifa kepamue keinaka, “Lai ega'ina mirakulo'i
puo'iai amafounio alaoma. Kai oi papiau aumauni mainimu kai, ifomu
Deo loomaiso auga, Deo eegai loifa apala puo amafounio aoma,” keoma.
34 Ega aisama Iesu einaka, “Ufainagai profeta Deo ega iifa pukagai
Deo papiau isa'i eifani'i deo eomai'i auga fouga iina kepapua oma, ‘Lau
oi deo laomaimi.’[g] 35 Deo isa eifani'i deo eomai'i mo ganinagai, ega iifa
isa epenii'i. Ega puo Deo ega iifa ega'ina auga, iifa ko'a ipauma, ke ageka
aoniamo. 36 Kai lau auga, lau Amau ekinaniau, alo lolofa au epamiaisau,
eulaisau i'ina agofa'a lamai. Ega puo kapa puo lau Deo Gauga laoma
auga, oi oifa lau Deo eegai laifa apala ooma. 37 Ke lau Amau ekapa auga
afalakapa koa aisama, oi lau folopako'aniau. 38 Kai lau Amau ekapa
auga lakapa koa aisama, oi lau afolopako'aniau mo ganinagai, mirakulo
lakapa'i au'i fopako'ani'i, ega koa Amau lau alouai eague, ke lau Isa
alogai laague auga agologo felo afaefuafua,” eoma.

---

[g] **10:34** Sam 82:6

39 Iesu ega eifa oma aisama, Iudea papiau'i isa kegaafia pugu keoma
kai, isa papiau epo'iai eapagea puo akeafia.
40 Ega'ina afegai Iesu Jordan agapugegai epagai elao Ioane mamagai
mo baptismo epipeni auga afugai eagu. 41 Ke egae eaguega kai, papiau
ma'o isa eega kemai au'i keifa keinaka, "Ioane mirakulo gouga aga'o
aekapaisa mo ganinagai, i'ina auga fouga eifania au'i ma'oai ko'a'i
moa'ina," keoma. 42 Ke papiau ma'o egae Iesu kepako'ania.

Lasarus Eisafa Emae

11 1 Ega'ina afegai au aga'o aka Lasarus eisafa eka. Isa ifiao aka
Maria ke aaga Marta auni'i e'i pagua aka Betani paguaga auga.
2 Ifiao i'ina aka Maria auga mulamula foga felogai Lopia Iesu ife e'efaisa,
ke fufugai epaigu fugania auga afakua aka Lasarus eisafa eka. 3 Ega puo
Lasarus afakua gua iifa keulaisa Iesu kepainia keinaka, "Lopia, moisa oi
alomu ko'agai anina loani alogaina auga eisafa ekae," keoma.
4 Ke Iesu i'ina iifaga elogo aisama eifa einaka, "Isafa ega'ina auga
agelao mae afaemia kai, Deo ega akaiki'a ke ega isapu fou fefoki kainai
isa eisafa. Ega koa isafa ega'ina faagagai papiau, Deo Gauga au akaiki'a
fekepamia eoma kainai ega emia oma," eoma. 5 Iesu Maria aaga Marta
ke afakua'i Lasarus fou ani'i eani alogaina. 6 Ega mo ganinagai Lasarus
eisafa fouga elogo aisama, fiakoa isa ee'i pagua aelao kai, kina gua mo
isa eagu paguagai eagu.
7 Ega'ina afegai Iesu ega imoi epaini'i einaka, "I'a amamue Iudea ago
amalao pugu," eoma.
8 Kai isa ega imoi keinaka, "Rabai, pau mo egae Iudea papiau'i oi
kepoai kegafounio keoma kai pau momue ega molao pugu looma,"
keoma.
9 Ke Iesu einaka, "Kina aga'omo alogai kina maaga ou'aga laagai gua
laa'i pagu? Au aga'o kinai epea koa aisama, ife afae'anina, gome isa
i'ina agofa'a eaeagai afu eisa epea. 10 Kai gapiai agepea aisama kai ife
age'anina, gome eaea laa'i," eoma.
11 Iesu ega'ina iifaga eifania afegai, ega imoi epaini'i pugu einaka, "I'a
ekefa'a'a Lasarus efeu efua, alalao egae alapago age'uegekae," eoma.
12 Kai Iesu ega imoi keifa keinaka, "Lopia isa efeu koa aisama, felo
agemia," keoma. 13 Iesu Lasarus emae efua auga fouga eifania kai, isa ega
imoi auga kapa'ina eifania auga akelogo puo keopolaga efeu ipauma mo
keoma.
14 Ega puo Iesu isa maa'iai eifa ofakaea einaka, "Lasarus emae efua.
15 Ke oi faumiai lau isa fou egae laa'i auga alogama lapa'aua, ega koa oi
lau fopako'aniau. Pau omai isa eega alao," eoma.
16 Ega aisama ega imoi aga'omo Tomas kepafaala Didimas, i'a
mala'aisai kafela keoma auga, Iesu kapa'ina eifania auga aelogo felo puo

Iesu ega imoi isa'i au'i epaini'i einaka, “I'a isafa isa fou alao, ega koa
Lopia fou kai'alao famae,” eoma.

Iesu Lasarus Maeai Epamaunimue

17 Ke Iesu elao Betani paguagai epealai aisama, Lasarus kina pani la
alogai eka auga elogo. 18 Betani auga Ierusaleme fou epo'i afa'agamo
kilomita oiso koa i'opoga. 19 Ke Iudea papiau'i ma'o kemai Marta akina
Maria auni'i afakua'i emae puo kegapaame'i keoma. 20 Marta Iesu emai
fouga elogo aisama, epea apua elao kai, Maria auga e'ai mo eagu.
21 Ke Marta elao Iesu eisa aisama epainia einaka, “Lopia, oi inae moagu
koa aisama, afakuau faemae. 22 Kai lalogo pau ganinagai, Deo kapa'ina
alogoina auga agepenio,” eoma.
23 Ke Iesu Marta epainia einaka, “Oi afakuamu agemaunimue pugu,”
eoma.
24 Ke Marta einaka, “Lau lalogo kina fuagai papiau ma'oai maeai
akemaunimue aisama, isa isafa agemaunimue,” eoma.
25 Ega aisama Iesu isa epainia einaka, “Papiau maeai ipamaunimue'i,
ke mauni mamaga pipenina gome auga lau. Ega puo kaisau lau
agepako'aniau auga emae mo ganinagai, mauni mamaga ageafia paisa.
26 Ke kaisau pau eague auga, lau agepako'aniau auga afaemaemae. Oi
i'ina iifaga lopako'ania ma?” eoma.
27 Ke Marta einaka, “E Lopia, lau lapako'ania, oi Mesaia Deo Gauga
aumu, alomai inae agofa'ai keoma auga,” eoma.
28 Ke i'ina iifaga eifania afegai, elao akina Maria eifaga elao me'egai
kai epainia einaka, “Pamalele auga emai efua, ke oi epa'aniainio,” eoma.
29 Maria Iesu emai efua auga fouga elogo aisama, e'ue efiaisakoa mo
eega elao. 30 Kai ega'ina alogai Iesu auga pagua alogai aekoko kai Marta
elao auni'i kepiaogai, ega'ina afugai mo eapa. 31 Iudea papiau'i Maria
fou keagu kepaame au'i Maria e'ue efiaisakoa mo epealai keisa aisama,
keopolaga isa la apepe elao keoma puo, muninai mo kelao.
32 Ke Maria elao Iesu eapa afugai epealai Iesu eisa aisama, ife fo'inai
e'ualai eomukipo kai epainia einaka, “Lopia, oi inae moagu koa aisama
afakuau faemae,” eoma.
33 Iesu isa eapepe eisa, ke Iudea papiau'i isa fou kemai au'i isafa
keapepe eisa'i aisama, gua'i eani alogaina, ke alo isafa ekiekie alogaina.
34 Ega puo epa'ani peni'i einaka, “Kapai oogeisa?” eoma.
Ke isa keinaka, “Lopia, ifomu momai moisa,” keoma.
35 Ega aisama Iesu isafa e'ina eapepe.
36 Ke Iudea papiau'i isa eapepe keisa aisama, keifa keinaka, “Ko'a isa
anina ala eani oma auga amoisa,” keoma.
37 Kai ega'ina papiau'i isa'i au'i keinaka, “Isa maakimi'i auga maaga
epafelo puo, gaifa Lasarus faemae gaoma koa, femae ma?” keoma.

38 Iesu Maria eapepe eisa ke Iudea papiau'i isa fou kemai au'i isafa
keapepe eisa'i gua'i eani alogaina, ke alo isafa ekiekie alogaina puo
emai laai eapa. Ke ega'ina laaga auga iku inegai ke fopa akaiki'a ake
kepae apua. 39 Ega puo Iesu papiau egae keapa au'i epaini'i einaka, "Fopa
amopaelaisa," eoma.
Kai mae auga afakua Marta einaka, "Lopia, isa kina pani emae eka
puo, pau auga isa foga apala emia efua," eoma.
40 Ega aisama Iesu eifa einaka, "Lau oi alapainio, oi lau alopako'aniau
aisama, Deo ega isapu ke ega eaea akaiki'a fou afoloisa'i alaoma ma?"
eoma.
41 Ega puo fopa la ake kepae apua auga kepaelaisa. Egae kai Iesu
ufa eakae penia kai eifa einaka, "Amau, ainau lologonia kainai tenkiu
lapenio. 42 Lau lalogo oi aufa kina mo ainau lologo kai, i'ina papiau'i inae
keapae au'i fau'iai i'ina iifaga laifania, ega koa isa lau oi eemuai lamai
auga fekepako'ania laoma," eoma.
43 Iesu ega'ina eifania efua aisama, eifa akaiki'a einaka, "Lasarus,
mopealai mai!" eoma. 44 Ega aisama mae auga tiapu manipina faaga ke
kania fou kemoka auga faagagai kekaega kai epealai emai.
Ega aisama Iesu papiau egae keapa au'i epaini'i einaka, "La tiapuga
faagagai ekaega auga amoafilaisa kai amopua'afuga galao," eoma.

Iudea Papiau'i Iesu Isaupugua Iifaga Kepaapa
(Mateo 26:1-5; Mako 14:1-2; Luka 22:1-2)

45 Ega puo Iudea papiau'i Maria iisa kemai au'i ma'o Iesu kapa'ina
ekapaisa keisa aisama, Iesu kepako'ania. 46 Kai ega'ina papiau'i isa'i au'i
Faliseo au'i ee'i kelao Iesu kapa'ina ekapaisa auga maa'iai fouga keifania.
47 Ega aisama sakedote lopia'i, ke Faliseo au'i fou iifa ipakaina afugai
kansolo au'i fou la'afou aga'o keifaga.
Ega'ina alogai ifo'i mo epo'iai kepa'ani keinaka, "Au ega'ina emai
mirakulo gou'i ma'o ekapa'i puo i'a kapa'ina fakapa? 48 I'a isa maaga mo
agaisaoga ega'ina agekapa'i koa aisama, papiau ma'oai isa akepako'ania.
Ega aisama Roma kamanina papiau'i akemai i'a afu'a ke a'a ago fou
akeafi'i," keoma.
49 Ega aisama epo'iai au aka Kaiafas inipo ega'ina alogai sakedote lopia
fa'a emia auga eifa einaka, "Oi kapa aga'o alologo mo laa'i! 50 Au aga'omo
papiau fau'iai femae auga felo kai, isa puogai ago fofouga papiau'i
fekemae laa'i fekemia auga apala ipauma auga aloisa," eoma.
51 Isa ega'ina iifaga eifania auga, isa ifo ega logoai aeifania kai, ega'ina
inipogai isa sakedote lopia fa'a emia kainai, profeta koa emia Iesu Iudea
ago papiau'i fau'iai agemae auga fouga eifafoua. 52 Kai Iesu auga ega'ina
ago papiau'i mo fau'iai afaemae kai, Deo gauga kekani okaoka ago i'oi'i
i'oi'iai keagu au'i isafa fekemai afu aga'omogai fekeagu papiau aga'omo

fekemia eoma kainai agemae. 53 Ega puo ega'ina papiau'i ega'ina kinagai
ke'ina Iesu isaupugua iifaga kepaapa.
54 Ega puo Iesu Iudea papiau'i epo'iai kalafa'ai aelao aemai kai, elao
ago maini kainagai pagua aga'o aka Efraim, egae ega imoi fou keagu.
55 Ke Iudea papiau'i e'i Pasover miamiaga kina emai kainagai aisama,
papiau ma'o taoni afegai keagu au'i kelao Ierusaleme taoninai. Ke miamia
aemia koa kai isa ifo'i e'i kagakaga kainai alo'i ofuga keikuisa efua kai,
keagu ega'ina miamia ke'imaisa, alogai fekekoko keoma. 56 Ega'ina alogai
isa Deo ega e'a eapa afugai keapa Iesu kekapunia, ke ifo'i mo epo'iai
kepa'ani keinaka, "Ala oopola oma? Isa i'ina miamia afaemai ma?"
keoma. 57 Kai sakedote lopia'i ke Faliseo au'i fou papiau keifa kapula
peni'i keifa, aufalao Iesu kapai afeisa koa, femai maa'iai feifa fefiakoa ega
koa fekeafia fekegope keoma.

Papie Mulamula Foga Felogai Iesu Ife E'efaisa
(Mateo 26:6-13; Mako 14:3-9)

12 1 Kina imagea mo keka Pasover miamiaga agemia auga kinagai,
Iesu emai Betaniai Lasarus eagu, ke maeai epamaunimue auga
paguagai. 2 Ke egae gapigapi fo'amaga Iesu faugai kekapaisa eka. Ke
Marta fo'ama eako alogai, Lasarus auga teipoloai papiau akeaniani au'i
fou keagu. 3 Ega'ina alogai Maria mulamula afa akaiki'a ipauma, ke foga
felo aka nad auga eafiia emai Iesu ife e'efaisa. Egae kai fufugai Iesu ife
epaigu fugania. Ega aisama ega'ina e'a alo mulamula ega'ina foga epogu.
4 Kai Iesu ifo ega apostolo aga'o aka Judas Iskariot muniai isa
age'afa'afalaina auga Maria ega koa ekapaisa auga anina aeani. 5 Ega puo
eifa einaka, "I'ina mulamula afa auga inipo aga'o papiau epinauga afa
eafiia koa i'opoga. Ega puo kapa puo i'ina mulamula i'afalaina aemia,
ke monina ulalu au'i ipeni'i aemia kai isa faagagai lopafua aagenia mo,"
eoma. 6 Judas Iskariot ega eifa oma auga, isa ulalu papiau'i gefa'i eauniia
kainai ega aeifa oma kai, isa ifo painao auga kainai ega eifa oma. Isa Iesu
ega imoi au'i e'i moni fe'a e'imaisa kainai, fe'a alogai moni pika keukaisa
auga eafiia kapa'ina anina eani auga e'afaisa ifo epalagaina.
7 Kai Iesu Judas epainia einaka, "Isa mopua'afuga. Isa mulamula foga
felo i'ina afa eegai ekae auga, eegai feka mo felao lau laai akefufuniau
kinagai kai fepapinauga. 8 Gome ulalu papiau'i auga oi epomiai akeagu
afaefua kai lau auga oi fou afalaagu pagainia," eoma.
9 Ke Iesu egae eaguega kai Iudea papiau'i Iesu egae eagu auga fouga
kelogo. Ega puo la'afou akaiki'agai kemai isa mo kegaisa akeoma kai,
Lasarus maeai epamaunimue auga isafa kegaisa keoma. 10 Ega puo
sakedote lopia'i iifa kepaapa Lasarus isafa fekeaupugua keoma. 11 Gome
isa emaunimue puogai, Iudea papiau'i ma'o kepagai Iesu eega kelao
kepako'ania.

Iesu Ierusaleme Taoninai Ekoko Kealogamalaina Keagaga Keifugaina
(Mateo 21:1-11; Mako 11:1-11; Luka 19:28-40)

12 Ke egani aisama, la'afou akaiki'a miamia kemai au'i Iesu Ierusaleme
pea epea auga fouga kelogo. 13 Ega aisama isa pa'ogo aga'i kefaiponi'i
keafii'i kai, kepea apua keagaga keinaka:
"Hosana!"[h]
"Lopia akagai emai auga Deo isa kapa felo'i epenia!" *Sam 118:25-26*
"Israel e'i Kin auga Deo eegai kapa felo'i eafi'i!"
keoma.
14 Ke profeta Iesu fouga iina kepapua oma koa i'opoga, donki agu'a
aga'o eisa laagai eaguka elao:
15 "Sion gauga ifiaoga aumu, folomani'i!
Oi emu kin donki gauga laagai eaguka emai moisa." *Sakaraia 9:9*
16 I'ina iifaga kaisau eifania auga Iesu ega imoi mamagai mo auga
akelogo. Kai Iesu maeai emaunimue ufai e'agaukae afegai kai, i'ina
iifaga Iesu fouga eifania auga kelogo. Ke Deo ega iifa pukagai kapa'ina
kepapua'i au'i i'opo'i mo papiau isa faagagai kekapaisa auga isafa kelogo.
17 Ke Iesu Lasarus emae kai la alogai eifaga epealai, epamaunimue
keisa papiau'i la'afouai ega'ina fouga keifa aefua puo efoufa'a. 18 Ke
papiau ma'o Iesu mirakulo gouga ega'ina ekapaisa auga fouga kelogo
kainai, kepea apua kegaisa keoma. 19 Ega puo Faliseo au'i ifo'i mo epo'iai
keifa keinaka, "Amoisa, i'a a'a akekuai kapa aga'o alapagama. Maami
galao papiau ma'oai mo isa muninai kepea amoisa'i," keoma.

Iesu Ega Mae Fouga Eifafou Kakaua Auga

20 Ke ega'ina kinagai Pasover Miamia kainai, papiau kelao Deo kegaau
afagaina keoma au'i epo'iai Grik papiau'i isa'i isafa fou kelao. 21 Ke
Grik papiau'i ega'ina, Filip Kalilea agogai Betsaida taoninai emai auga
kegoinia keinaka, "Au akaiki'a aumu, lai anina aani Iesu amaisa aoma,"
keoma. 22 Ke Filip elao Andru epainia, ke Andru Filip auni'i kai'ialao
keoge Iesu kepainia.
23 Kai Iesu einaka, "Papiau Aumauni Gauga isapu akaiki'a feafia, ke
papiau ma'oai isa au akaiki'a fekepamia fekeau afagaina auga kina maaga
emai ekainia. 24 Iifa gome maamiai laifania, palafa puaga afae'ualai
a'isaai afaemae koa aisama, puaga ma'o afaemia kai aga'omo mo agemia.
Kai palafa puaga ega'ina agemae ke ageuki pugu koa aisama, puaga ma'o
ageoge. 25 Ke au kapa i'ina agofa'agai ifo ega agu maunina anina eani
alogaina auga, ega agu agepagea. Kai au kapa i'ina agofa'agai ifo ega

---

[h] **12:13** I'ina iifaga Hibru malagai auga kania isagamauga fouga eifania kai, papiau pau au afagai iifaga kepamia.

agu maunina anina aeani auga, ageagu mo agelao agu pagai maunina
ageafia. 26 Ke kaisau lau e'u pinauga ekapa auga lau muniuai fepea,
gome lau kapai alaagu auga, lau e'u pinauga auga isafa egae ageagu. Ke
kaisau lau e'u pinauga ekapa auga, lau Amau isa au akaiki'a agepamia
agepalopiania.
27 "Ke pau lau alou ekiekie alogaina kai kapa'ina alaifania? 'Amau
kina maaga i'ina alogai kaniau mogagaoga alaoma pagu?' Laa'i, lau
fakiekie puogai i'ina kina maagai lamai. 28 Amau, Oi emu isapu ke Oi
au akaiki'amu auga papiau mopakina'i, ifomu akamu akaiki'a fopamia,"
eoma.
Iesu ega eifa oma aisama, aufalao aga'o aina ufai emai einaka, "Lau e'u
isapu ke e'u akaiki'a papiau lapakina'i ke alapakina'i pugu," eoma. 29 Kai
la'afou egae keapa au'i a'oa'o ega'ina kelogonia aisama, keifa ufa eauga
keoma. Ke isa'i au'i keifa, agelo aga'o isa maagai enini'ani keoma.
30 Ega aisama Iesu einaka, "Aufalao aga'o aina ega'ina ologonia auga
lau fauai laa'i kai oi faumiai. 31 I'ina agofa'a papiau'i e'i laomai felo, o
apala akeafia auga kina inamo'e. Ke lau alamae ke alamaunimue aisama,
i'ina agofa'a lopiaga i'ina agofa'agai alapapealaisa. 32 Ke lau kolotiai
akeafiakaeisau aisama, papiau ma'oai alala'a'i eeu akemai," eoma. 33 Iesu
ega'ina eifania auga, isa ala agemae oma auga papiau epalogoni'i.
34 Ega aisama la'afou papiau'i keifa keinaka, "Ufainagai lai Deo ega iifa
pukagai alogo auga, Mesaia ageagu pagainia auga fouga alogo keoma.
Ega puo ala koa oi loifa, 'Papiau Aumauni Gauga' kolotiai akeafiakae
looma? Papiau Aumauni Gauga auga kaisau?" keoma.
35 Ega aisama Iesu isa epaini'i einaka, "Eaea oi eemiai ageka epo
afaemaefa. Ega puo umina aemai aeafimi koa kai, eaea eemiai ekaega
auga eaeagai amopea. Gome au kapa uminagai epea auga ala elao auga
aelogo. 36 Ega puo eaea eemiai ekaega auga amopako'ania, ega koa
oi eaea gauga fomia," eoma. Ke enini'ani efua aisama, ekailai elao ke
fakeisa eoma puo ei'ofake.

Iudea Papiau'i Iesu Akepako'ania

37 Iesu mirakulo gou'i ma'o Iudea papiau'i ago'iai ekapai'i keisa'i mo
ganinagai akepako'ania. 38 Ega koa emia auga profeta Aisaea iina eifa
auga ko'a'i mo kemia:

"Lopia kaisau i'a a'a iifa aifani'i au'i epako'ani'i?
Ke Lopia ima isapuga papiau kapa'i epakina'i?" *Aisaea 53:1*

39 Aisaea ega eifa oma kainai papiau ega'ina Iesu akepako'ania. Ke
Aisaea Deo ega iifa pukagai afu aga'ogai iina eifa oma pugu einaka:
40 "Isa maa'i epakimi'inia, ke
gua'i oma ekupunia.
Ega koa isa maa'iai kapa'ina emia auga afakeisa,

ke gua'i omagai kapa aga'o oko afakelogo,
ke afakepuaipini eeu afakemai,
ke lau isa felo'i afalapamia'i." *Aisaea 6:10*

41 Aisaea Iesu fouga ega eifa oma, gome isa Iesu ega isapu ke ega
akaiki'a fou eisa'i.
42 Ke au akaiki'a'i au'i epo'iai isafa ma'o Iesu kepako'ania mo
ganinagai, isa ifo'i e'i la'afou afugai Faliseo au'i isa afekepapealai'i auga
mani'ina kepa'aua puo, e'i pako'a akeifafoua. 43 Isa ega kekapa oma,
gome papiau isa fekeifagaini'i auga anina keani alogaina kai, Deo isa
feifagaini'i auga afa'agamo anina keani.
44 Ke Iesu eifa akaiki'a einaka, "Au aga'o lau epako'aniau aisama, lau
mo aepako'aniau kai lau eulaisau auga isafa epako'ania. 45 Isa lau eisau
aisama, lau eulaisau auga isafa eisa. 46 Ke lau eaea koa lamia lamai i'ina
agofa'agai ega koa kaisau lau epako'aniau auga uminagai afaeagu.
47 "Kai kaisau lau e'u iifa a'o elogo kai kai'iai aepea auga, lau isa ega
laomai felo, o apala auga afa afalapenia. Gome lau lamai agofa'ai auga
papiau e'i laomai felo, o apala afa fapeni'i laoma puo alamai kai, kania'i
faagamauga laoma puo lamai. 48 Kaisau lau eumakalainiau ke e'u iifa
kainai aepea auga, aufalao aga'o isa ega laomai afa felo, o apala afa
fepenia auga papiauga eague. Lau iifa ega'ina laifania auga, kina fuagai
aisama, ega'ina iifaga isa ega laomai apala afa agepenia. 49 Gome lau ifou
ainau fouga alaifania kai lau Amau eulaisau auga, lau kapa'ina faifania
ke ala faifa oma eoma auga mo laifania. 50 Ke lau lalogo isa ega iifa
kapula auga papiau epapea'i kelao agu pagai maunina afugai kekoko. Ega
puo kapa'ina mo laifani'i au'i, lau Amau epainiau maifani'i eoma au'i mo
laifani'i," eoma.

Iesu Ega Apostolo Ife'i Eikuisa

13 1 Ke kina aga'omo eka Pasover miamia agemia auga kinagai,
Iesu i'ina agofa'a agepua'afuga Ama eega agelao auga kina
emai ekainia auga elogo. Ke ifo ega papiau i'ina agofa'agai keagu au'i,
alo ko'agai ani'i eani alogaina mo emai pau kai, pau auga isa ani'i eani
alogaina auga fua ipauma pau epakina'i.
2 Ega'ina kinagai Iesu ega imoi fou gapigapi fo'amaga keaniia. Kai
ega'ina alogai tiapolo Judas Iskariot, Saimon gauga, Iesu fe'afa'afalaina
auga opolaga apala alogai eogeisa efua kai, isa keagu keaniani. 3 Iesu isa
Ama kapa ma'oai isa ega isapu papagai epamia'i e'ima'i auga elogo. Ke
isa Deo eegai emai ke agemue Deo eega agelao pugu auga isafa elogo.
4 Ega puo anianiai e'uegekae afe tiapuga ei'iuka auga eafilaisa eoge me'e
kai, tauele uufagai egopeisa. 5 Egae kai fei eafiia litiai e'efauka kai, e'ina
ega imoi ife'i eikuisa. Ke tauele uufagai egope auga eafiia ife'i epaigu
fugania.

6 Iesu emai Saimon, Peto keoma auga ife gaikua eoma aisama, Saimon
einaka, “Lopia, oi lau ifeu aloiku'i ma?” eoma.
7 Ke Iesu einaka, “Lau kapa'ina lakapa auga pau afoloisa kai, muniai
aisama aloisa alologo,” eoma.
8 Kai Peto einaka, “Laa'i, iifa gome ifeu afoloiku'i laa'i,” eoma.
Ke Iesu einaka, “Oi ifemu afalaiku'i koa aisama, oi lau e'u imoi
afolomia,” eoma.
9 Ega aisama Saimon Peto keoma auga einaka, “Lopia, ega koa aisama
ifeu mo foloiku'i kai, imau ke kaniau isafa fou moiku'i,” eoma.
10 Kai Iesu einaka, “Papiau aga'o eufele efua auga ife mo feikua, gome
isa faaga fofouga auga aeofu. Ke oi ma'oai auga alomi felo kai, epomiai
aga'o auga alo eofu,” eoma. 11 Gome Iesu kaisau isa age'afa'afalaina auga
elogo puo, aeifa isa ma'o'iai alo'i felo aeoma.
12 Iesu isa ma'oai ife'i eikuisa efua aisama, afe tiapuga ei'iuka pugu
kai, elao afugai eagukipo. Egae kai ega imoi epa'ani peni'i einaka, “Oi
faagamiai kapa'ina lakapaisa auga ologo ma? 13 Oi lau oifaniau ‘Pamalele
Aumu’ ke ‘Lopia’ ooma. Oi lau ega oifa oomaisau auga oifa feloisau,
gome lau ega'ina au. 14 Pau lau oi emi Lopia ke emi Pamalele Au oi ifemi
laikuisa koa i'opoga, oi isafa ifomi aga'o aga'o ifemi foikua. 15 Ke lau
laomai felo oi lapakinaimi auga oi faumiai lakapaisa koa i'opoga oi isafa
fokapa. 16 Iifa gome maamiai laifania. Pinauga auga ega au akaiki'a ega
akaiki'a aeka'egaina. Ega koa i'opoga, iifa ipapea auga kaisau isa eulaisa
auga aeka'egaina. 17 Pau i'ina kapa'i ologo ke agokapa'i koa aisama, Deo
kapa felo'i agepenimi.
18 “Lau oi ma'oai mo foumi alaifania, gome lau kaisau mo lakinani'i
au'i lalogoni'i. Kai i'ina iifa'i laifani'i au'i Deo ega iifa pukagai iifa kekae
au'i ko'a'i mo fekemia kainai: ‘Kaisau lau fou lau e'u palafa aania auga,
lau ageumakalainiau ke age'afa'afalainiau.’[i]
19 “Lau faagauai ega'ina kapa'i akemia koa kai oi maamiai laifani'i, ega
koa faagauai akemia aisama, lau Mesaia auga fopako'ania laoma. 20 Iifa
gome maamiai laifania. Papiau kapa lau au aga'o laulaisa auga ageifa
koko koa aisama, isa lau eifa kokoisau. Ke kaisau lau eifa kokoisau auga,
lau Amau eulaisau auga eifa koko,” eoma.
21 Iesu ega'ina eifania afegai, alo maikiekiegai eifa einaka, “Iifa gome
maamiai laifania. Oi epomiai aufalao aga'o lau age'afa'afalainiau,” eoma.
22 Ega aisama Iesu ega imoi Iesu kaisau eifania auga akelogo puo ifo'i
mo maa'i keisa. 23 Isa ega imoi epo'iai aga'o Iesu anina eani alogaina
auga Iesu eegai eagu eaniani. 24 Saimon Peto keoma auga imoi ega'ina
Iesu gapa'ani penia kaisau eifania auga gouga ekapaisa einaka, “Kaisau
eifania auga mopa'ani penia gaifania,” eoma.

---

[i] **13:18** Sam 41:9

25 Ke isa Iesu eega elao faagagai e'afeau kai epa'ani penia einaka,
"Lopia kaisau oi age'afa'afalainio?" eoma.
26 Ke Iesu einaka, "Palafa i'ina ala'iupa au kapa alapenia auga, isa lau
age'afa'afalainiau," eoma. Egae kai palafa eafiia auga e'iupia kai Saimon
gauga, Judas Iskariot epeniia. 27 Ke Judas palafa eafiia aisama, fiakoa mo
Satani isa alogai ekoko. Ega aisama Iesu isa epainia einaka, "Kapa'ina
mokapa looma auga fokapa fofiakoa," eoma. 28 Kai ma'oai egae keagu
keaniani au'i kapa puo Iesu isa ega epaini oma auga akelogo. 29 Gome
Judas moni e'imaisa kainai isa'i keopolaga Iesu isa epaina, kapa'ina
miamiai akepapinauga auga ga'afa eoma keoma, o kapa aga'o ulalu
papiau'i gapeni'i eoma keoma. 30 Judas palafa eafiia aisama, fiakoa mo
e'ue epealai. Ke ega'ina auga gapiai emia.

Iesu Peto Isa Agepuniaiaina Auga Fouga Eifania
(Mateo 26:31-35; Mako 14:27-31; Luka 22:31-34)

31 Judas elao efua aisama, Iesu eifa einaka, "Pau Papiau Aumauni
Gauga isapu akaiki'a eafiia, ke au akaiki'a emia, ke Deo isafa ega akaiki'a
ala koa auga Papiau Aumauni Gauga faagagai eafiia efua. 32 Isa faagagai
Deo ega isapu ke ega akaiki'a ala koa auga eafiia koa aisama, Deo
faagagai Isa Gauga ega akaiki'a, ke ega isapu ala koa auga agefoki agoisa.
Ke fiakoa mo Deo isa isapu agepenia, ke au akaiki'a agepamia.
33 "E'u imoi aumi, lau oi fou agaagu epo afaemaefa. Ke Iudea papiau'i
lapaini'i koa i'opoga, pau oi isafa lapainimi. Oi lau agokapuniau kai lau
ala lalao auga oi ega afololao.
34 "Ke lau iifa kapula mamaga oi lapenimi. Oi alomi ko'agai aga'o aga'o
animi foani. Ke lau alou ko'agai oi animi laani koa i'opoga, oi isafa aga'o
aga'o animi ega foani oma. 35 Oi aga'o aga'o animi agoani aisama, oi lau
e'u imoi auga papiau ma'oai akelogo," eoma.
36 Ega aisama Saimon Peto keoma auga isa epa'ani penia einaka,
"Lopia, oi ala alolao?" eoma.
Ke Iesu einaka, "Lau ala alalao auga pau muniuai afololao kai, muniai
kai alomai," eoma.
37 Ke Peto Iesu epa'ani penia pugu einaka, "Lopia, kapa puo pau
munimuai afalafai? Lau ifou lalogoainiau oi faumuai alamae," eoma.
38 Ega aisama Iesu einaka, "Ko'a oi lau puouai alomae ma? Iifa gome
maamuai laifania. O'olo aeagaga koa kai oi lau alopuniaiainiau oiso
alopamia," eoma.

Iesu Auga Ama Deo Eega Kelao Auga Keagaga

14 1 Iesu ega imoi epaini'i pugu einaka, "Foloopopo alomi faemafu.
Deo fopako'ania ke lau isafa fopako'aniau. 2 Lau Amau ega e'ai
afu ma'o kekae. Ke lau alalao egae oi afumi aga'o alaafia ageka. Laa'i koa

aisama, ega'ina afuga fouga maamiai falaifania. 3 Ke lau alalao afumi
alapafua ageka aisama, alamue alamai alaafimi fou agalao, ega koa oi
isafa lau kapai alaagu egae fou faagu laoma. 4 Ke lau afu kapa alalao auga
keagaga oi ologo," eoma.
5 Ega aisama Tomas Iesu epainia einaka, "Lopia, oi ala alolao auga lai
alalogo puo ala koa keaga ega'ina agalogo?" eoma.
6 Ke Iesu einaka, "Amau ega e'a ke eega olao ooma auga keagaga lau.
Ke lau Deo ega iifa ko'a auga lapafokia. Ke lau mauni mamaga papiau
lapeni'i. Ega puo kai aga'o ifo lau Amau eega afaelao kai, lau faagauai
kai Amau eega agelao. 7 Oi lau amologoniau koa aisama, lau Amau isafa
fologo. Ke pau lau ologoniau ke oisau kainai, lau Amau isafa ologonia ke
oisa," eoma.
8 Ega aisama Filip einaka, "Lopia, oi Amamu lai mopakinaimai, ega koa
alomai agekaina," eoma.
9 Ke Iesu einaka, "Filip, pau laa'i epomiai fou alao amai mo ganinagai,
oi lau alologoniau koa ma? Kaisau lau eisau auga Amau isafa eisa. Ega
puo kapa puo Amau mapakinaimi looma? 10 Lau Amau alogai laague,
ke Amau lau alouai eague auga alopako'ania ma? Ke iifa laifani'i au'i
lau ifou e'u iifa laa'i. Kai Amau alouai eague auga ega pinauga ekapa.
11 Lau laifa Amau alogai laague, ke Amau lau alouai eague laoma auga
iifaga amopako'ania. Ke laa'i koa aisama, mirakulo lakapa'i au'i gou'i
amoisa'i lau Amau amopako'ania. 12 Iifa gome maamiai laifania. Kaisau
lau epako'aniau auga, lau kapa'ina lakapa'i au'i agekapa'i. Ke lau Amau
eega alalao kainai, isa lau pinauga lakapa'i au'i mo afaekapa'i kai, laagai
pinauga akaiki'a'i ipauma'i isafa agekapa'i. 13 Ke lau akauai kapa'ina
agogoina auga alakapa, ega koa Gauga Ama ega akaiki'a ala koa auga
agepafokia. 14 Ke oi kapa aga'o lau akauai agogoina auga alakapa," eoma.

Iesu Deo Ega Spiritu Ageulaisa Auga Fouga Eifania

15 Iesu ega imoi epaini'i pugu einaka, "Oi alomi ko'agai lau aniu oani
koa aisama, lau iifa kapula oi lapenimi fokapa laoma auga agokapa.
16 Ke lau Amau alagoina Pipalagai Auga aga'o ageulai penimi. Ega koa
isa oi fou agoagu aoniamo. 17 Ke ega'ina auga Deo ega Spiritu, Deo ega
iifa koa'i epafokia auga oi alomiai ageagu aoniamo. Agofa'a papiau'i
Deo akelogonia au'i, Pipalagai Auga ega'ina akeisaisa ke akelogonia puo
akeumakalaina. Kai oi auga isa fou oagu puo, ologonia ke isa oi alomiai
ageagu. 18 Ke lau oi isagepa koa afalapua'afunimi kai, alamue eemi alafai.
19 Ke pau kina epo afaemaefa agofa'a papiau'i lau afakeisau kai, oi auga
lau agoisau. Ke lau laague aoniamo kainai, oi isafa agoagu aoniamo.
20 Ke ega kinagai Deo ega Spiritu ageake penimi aisama, lau Amau alogai
laague, ke oi lau alouai oague, ke lau oi alomiai laague auga agologo.
21 Ke kaisau lau e'u iifa kapula eafi'i kai'iai epea auga, alo ko'agai lau

aniu eani auga. Ke kaisau alo ko'agai lau aniu eani auga, lau Amau isafa
alo ko'agai isa anina ageani. Ke lau isafa alou ko'agai isa anina alaani, ke
lau ifou lau kaisau auga isa alapakina," eoma.
22 Ega aisama Judas (Judas Iskariot laa'i kai, aga'o auga) eifa einaka,
"Lopia, kapa puo oi kaisau auga lai alopakinaimai kai, agofa'a papiau'i
auga afolopakina'i looma?" eoma.
23 Ke Iesu einaka, "Kaisau alo ko'agai lau aniu eani auga, e'u pamalele
kai'iai agepea. Ega aisama lau Amau alo ko'agai isa anina ageani, ke
lau Amau fou isa eega agamai alogai agapagua agaagu. 24 Kai kaisau alo
ko'agai lau aniu aeani auga, e'u pamalele kai'iai afaepea. I'ina iifa'i a'o'i
ologoni'i au'i, lau ifou apu laa'i kai, Amau lau eulaisau auga apuga.
25 "Lau oi fou aaguega kai, i'ina kapa'i maamiai laifani'i. 26 Kai Amau
Pipalagai Auga, Isa ega Spiritu, lau akauai ageulai penimi. Ke isa kapa
ma'oai agepamalelenimi, ke kapa ma'oai maamiai laifani'i au'i isafa
agepaopolanimi afaefuafua. 27 Lau gagao oi lapenimi, ega'ina auga lau e'u
gagao eemiai lapua'afuga. Ke lau kapa'ina lapenimi auga agofa'a papiau'i
kepipeni koa i'opoga koa alapipeni. Ega puo foloopopo alomi faemafu ke
folomani'i.
28 "Lau alalao ke alamue eemi alamai auga fouga laifania ainau
ologonia. Oi alomi ko'agai lau aniu oani koa aisama, lau Amau
eka'egainiau auga eega alalao puo alogama fopa'aua. 29 Lau ega'ina kapa'i
akemia koa kai maamiai laifani'i, ega koa akemia aisama fopako'aniau
laoma. 30 Ke i'ina agofa'a lopiaga emai puo, lau oi fou aganini'ani epo
afaemaefa. Isa ega isapuai kapa'ina lau faagauai ekapa auga, kapa aga'o
lau faagauai aemia. 31 Kai lau Amau anina laani, ke lau Amau kapa'ina
fakapa eoma auga i'opoga mo lakapa auga agofa'a felogo laoma," eoma.
Iesu ega'ina iifa'i eifani'i efua aisama, ega imoi epaini'i einaka, "Omai,
i'ina afuga amapua'afuga alao," eoma.

Au Ke Aga Fou Palapole'i

15 1 Ke kekailai kepea alogai Iesu ega imoi epaini'i einaka, "Lau
auga au euki auga, ke lau Amau auga uma alogai epinauga auga.
2 Isa lau faagauai au aga epealai kai puaga aga'o aeoge auga efoua. Kai
au aga kapa puaga eoge auga ekanina, ega koa puaga ma'o paisa feoge
eoma. 3 Lau Deo ega iifa oi maamiai laifani'i au'i kai'iai oi alomi ofuga
auga iikuga emia efua. 4 Oi lau alouai foagu ke lau oi alomiai alaagu. Au
aga aga'o ifo puaga afaeoge. Kai isa au ega'inagai age'afauka aisama kai
puaga ageoge. Ega koa i'opoga, oi lau alouai afoloagu koa aisama, animi
aga'o afolooge.
5 "Lau laifa pugu. Lau auga au, ke oi auga au ega'ina aga aumi. Au
aga'o lau alouai ageagu, ke lau isa alogai alaagu koa aisama, isa au aga
koa i'opoga puaga ma'o ageoge. Gome oi lau fou afalamia koa aisama,

kapa aga'o agokapa afaekaina. 6 Ke kaisau lau fou afalaagu auga, au aga
kefoua kepuake eka eogogo auga koa i'opoga. Au aga'i ega koa i'opo'i
au'i keafiakae'i loai kepiuau'i keaga. 7 Kai oi lau alouai agoagu, ke e'u iifa
alomiai ageka koa aisama, kapa'ina anina oani auga lau Amau fogoina,
ke Isa oi kapa'ina ogoina auga agepenimi. 8 Oi kapa'ina lau Amau ogoina
auga agepenimi aisama, au aga puaga ma'o eoge koa i'opomi agomia,
ke oi lau e'u imoi ko'ami auga papiau akelogo. Ega'ina agemia auga, oi
faagamiai lau Amau ega akaiki'a ke ega isapu fou akefoki.
9 "Ke lau Amau alo ko'agai lau aniu eani koa i'opoga, lau isafa alou
ko'agai oi animi laani. Oi lau alou ko'agai animi laani auga agugai
foagu. 10 Ke lau Amau kapa'ina fakapa eoma eifa kapula peniau auga
kai'iai lapea kainai, lau Isa alo ko'agai aniu eani auga laoga maina alogai
laague, ke Isa alo ko'agai lau aniu eani. Ega koa i'opoga oi lau kapa'ina
fokapa laoma auga kai'iai mo agopea koa aisama, oi lau alou ko'agai
animi laani auga agugai agoagu. 11 Lau ega'ina iifaga oi maamiai laifania,
ega koa lau alou ala egama oma auga, oi isafa alomi ega fegama oma. Ke
oi emi alogama ega'ina fepagai laoma. 12 Lau e'u iifa kapula auga i'ina;
Lau alou ko'agai oi animi laani koa i'opoga, oi isafa alomi ko'agai aga'o
aga'o animi foani. 13 Kai aga'o ifo imaauga afaelogoaina ekefa'a faugai
afaemae. Kai kaisau ifo agelogoaina ekefa'a ega'ina faugai agemae auga,
iifa ko'a isa alo ko'agai ekefa'a anina eani alogaina auga. Ega'ina laoga
maina auga kapa ma'oai eka'egaina. 14 Oi lau kapa'ina laifa kapulania
auga agokapa aisama, oi lau ekefa'au. 15 Lau pau oi alaifanimi e'u
pinauga aumi alaomaimi, gome pinauga auga, ega au akaiki'a pinauga
kapa ekapa auga aelogo. Kai lau oi laifanimi ekefa'au laomaimi, gome
lau Amau eegai kapa ma'oai lamaleleaini'i au'i oi lapalogonimi. 16 Oi lau
alokinaniau kai lau oi lakinanimi, ega koa folao puami ma'o fooge laoma.
Ke puami ega'ina auga akeka aoniamo au'i pua'i fooge. Ega koa lau
akauai kapa'ina Amau agogoina auga agepenimi. 17 I'ina auga lau e'u iifa
kapula auga; Oi alomi ko'agai aga'o aga'o animi foani," eoma.

Agofa'a Papiau'i Iesu Muninai Kepea Papiau'i Ani'i Akeani

18 Iesu eifa pugu einaka, "Agofa'a papiau'i oi animi afakeani koa
aisama, isa lau aniu akeani kaukau auga foopolaga. 19 Oi i'ina agofa'a
apuga amomia koa aisama, oi isa apuga ipauma koa i'opomi puo alo
ko'agai animi feani. Kai agofa'a alogai lau oi lakinanimi laafilaimi
puogai, i'ina agofa'a papiau'i oi animi akeani. 20 Ke lau oi maamiai iifa
i'ina laifania auga foopolaga alomiai feka: 'Pinauga auga ega au akaiki'a
aeka'egaina,' laoma. Ke agofa'a papiau'i lau keafi apalaniau koa aisama,
oi isafa akeafi apalanimi. Ke isa lau e'u pamalele kai'iai kegapea koa
aisama, oi emi pamalele isafa kai'iai fekepea. 21 Lau akau puogai isa oi
ma'oai ega akeafi apala omaimi, gome isa lau eulaisau auga oko akelogo.

22 Lau falamai isa maaʹiai falaniniʹani koa aisama, isa laomai apala
kekapaisa auga kelelega aloʹiai faeka. Kai pau lau lamai ke kapaʹina
apala auga lapakinaiʹi puo, isa laomai apala kekapa auga kelelega aloʹiai
ageka paisa. 23 Ke kaisau lau aniu aeani auga, lau Amau isafa anina
aeani. 24 Lau papiau agaʹo pinauga aekapakapaʹi auʹi isa epoʹiai lakapaiʹi
puo, isa laomai apalaʹi kekapaʹi auʹi keleleʹi aloʹiai kekae. Ke pau isa lau
mirakulo lakapaiʹi keisaʹi mo ganinagai, aloʹi koʹagai lau ke Amau fou
animai akeani. 25 Kai iina koa emia auga, Deo ega iifa pukagai Moses
ega iifa iʹina kepapua auga koʹa mo emia: ‘Lau kapa apala agaʹo isa eeʹiai
alakapaisa kai isa aloʹi koʹagai lau aniu akeani.’[j]

26 “Pipalagai Auga Deo ega Spiritu, ke Deo ega iifa koʹa epafokia auga
lau Amau eegai alaulaisa oi eemi agemai aisama, isa lau fou koʹa mo
ageifafoua. 27 Kai laʹina lapamalele aisama, oi lau fou alao amai puo, oi
isafa lau fou koʹa mo foifafoua,” eoma.

16 1 Ke Iesu ega imoi epainiʹi pugu einaka, “Lau oi maamiai egaʹina
iifaʹi maʹoai laifaniʹi ega koa oi keaga iʹoina foloafia laoma. 2 Ke
papiau oi laʹafou afugai akepapealaimi. Ke kina agaʹo agemai, ke egaʹina
kinagai aufalao agaʹo oi ageaupuguimi aisama, ageopolaga isa Deo ega
pinauga ekapa ageoma. 3 Isa lau Amau ke lau fou akelogonimai puo, iʹina
kapaʹi oi faagamiai akekapaʹi. 4 Lau iʹina kapaʹi maamiai laifaniʹi, ega
koa egaʹina kina agemai aisama, kapa laoma oi ainami lapalogo auga
foopolaga laoma. Ke lau iʹina iifaʹi oi maamiai alaifa kakauʹi, gome lau oi
fou aagu paisa.”

Deo Ega Spiritu Ega Pinauga

5 Ke Iesu eifa pugu einaka, “Pau lau eulaisau auga eega alalao kai, oi
epomiai kai agaʹo alopaʹani peniau aloinaka, ‘Oi ala alolao?’ alooma.
6 Ke laifa lau eulaisau auga eega alalao laoma kainai, oi alomi emafu
alogaina. 7 Kai iifa gome maamiai laifania. Lau alalao auga oi faumiai
felo. Gome lau afalalao koa aisama Pipalagai Auga afaemai. Kai lau
alalao koa aisama, isa alaulaisa agemai. 8 Ke Pipalagai Auga egaʹina
agemai aisama, agofaʹa papiauʹi eʹi laomai apalaʹi kapaʹina auga
agepakinaʹi. Ke Deo agogai alo opai laoʹi maiʹi kapaʹina auga isafa
agepakinaʹi. Ke Deo papiau eʹi laomai felo o apala afa agepeniʹi auga
kapaʹina auga isafa agepakinaʹi. 9 Ke isa lau akepakoʹaniau kainai laomai
apalaʹi kekapaʹi auga isafa agepakinaʹi. 10 Ke lau Amau eega alalao ke
oi afoloisau pugu kainai, papiau ala fekeoma aloʹi opaina femia auga
agepakinaʹi. 11 Ke lau puouai Deo iʹina agofaʹa iʹima auga Satani ega
laomai afa epeniia efua, ke Deo ageoge lau akepakoʹaniau auʹi eʹi laomai
apala afa agepeniʹi auga agepakinaʹi.

---

[j] **15:25** Sam 35:19; 69:4

12 “Lau iifa ma'o kekae maamiai faifani'i kai ma'oai alaifani'i a'o'i
agologo afaekaina. 13 Kai Deo ega Spiritu, Deo ega iifa ko'a epafokia
auga agemai aisama kai, isa oi agepapeaimi Deo ega iifa ko'a'i au'i
ma'oai agepalogonimi. Ke isa ifo ega logoai afaenini'ani kai, isa Deo
eegai kapa'ina a'o elogo auga mo ageifania. Ke isa kapa'ina muni akemai
au'i isafa ageifani'i. 14 Ke isa kapa'ina lau apu auga ageafia oi maamiai
ageifafoua kainai, isa lau isapu akaiki'a ke eaea akaiki'a laafia auga
agepafokia ke au akaiki'au agepamiaisau. 15 Ke kapa ma'oai lau Amau
apuga auga lau apu. Ega kainai lau laifa, Deo ega Spiritu kapa'ina lau apu
auga ageafia oi maamiai ageifafoua laoma. 16 Ke kina emai afa'agamo
afoloisau pugu kai muniai kina epo afaemaefa agoisau pugu,” eoma.

Iesu Ega Imoi Alo'i Emafu Kai Alo'i Agegama Pugu

17 Ega aisama Iesu ega imoi isa'i ifo'i mo epo'iai keifa keinaka, “Isa
eifa lau Amau eega alalao puo, kina emai afa'agamo afoloisau pugu, ke
kina epo afaemaefa agoisau pugu eoma auga kapa'ina eifania?” keoma.
18 Ke epo'iai kepa'ani paisa keinaka, “Isa kina emai afa'agamo eoma auga
kapa'ina eifania? Ke isa kapa'ina eifania auga i'a oko alalogo,” keoma.
19 Ega aisama Iesu isa kapa'ina kegapa'ani penia keoma auga elogo
puo, epaini'i einaka, “Oi lau laifa, kina emai afa'agamo afoloisau, ke
muniai kina epo afaemaefa agoisau pugu laoma iifaga kapa'ina eifania
auga pa'ani ifomi epomiai opa'ani ma? 20 Iifa gome maamiai laifania.
Agofa'a papiau'i alo'i agegama alogai, oi auga agoapepe agopinapina. Oi
alomi agemafu kai, emi alomafu ega'ina agepopo alomi agegama. 21 Ke
papie aga'o imoi gapamauga eoma aisama, ega mauni kina ekaina puo
kiekie akaiki'a eafia. Kai imoi agofa'ai emauni aisama, ega alogamai
mauni kiekie ega'ina e'agegeaina. 22 Ega koa i'opoga, oi isafa eemiai ega
koa agemia. Pau oi emi alomafu kina kai lau oi alaisami pugu, ke alomi
agegama alogaina. Ke kai aga'o ega'ina alogama afaeafanimi. 23 Ke ega
kinagai oi lau eeuai kapa aga'o afologoina. Iifa gome maamiai laifania.
Lau akauai kapa'ina Amau agogoina auga agepenimi. 24 Oi lau fou alao
amai mo alogai, ke emai mo i'ina kinagai auga, lau akauai kapa aga'o lau
Amau alogoinia. Kai pau lau akauai Amau amogoina, ke kapa'ina ogoina
auga agoafia ega koa alomi agegama alogaina.
25 “Lau palapoleai oi maamiai lanini'ani. Kai kina aga'o agemai aisama,
lau palapoleai oi maamiai afalanini'ani pugu. Kai lau Amau fouga oi
maamiai alaifa ofakaea agologo. 26 Ke ega kinagai oi lau akauai Amau
agogoina. Lau alaifa lau oi faumiai lau Amau alagoina alaoma. 27 Gome
oi alomi ko'agai lau aniu oani, ke lau Amau eegai lamai auga opako'ania
puo, lau Amau ifo isafa alo ko'agai oi animi eani. 28 Iifa gome, lau
Amau eegai lamai i'ina agofa'a alogai lakoko. Ke pau lau i'ina agofa'a
alapua'afuga alamue Amau eega alalao,” eoma.

29 Ega aisama Iesu ega imoi keifa keinaka, “Moisa! Pau palapoleai
alonini'ani kai loifa ofakaea mo ainamu alogo. 30 Pau lai alogo oi kapa
ma'oai lologo. Ega puo aufalao aga'o oi fepa'ani penio auga anina aloani.
I'ina kapa'i kai'iai oi Deo eegai lomai auga lai apako'ania,” keoma.
31 Ega aisama Iesu einaka, “Oi pau fuagai kai lau opako'aniau. 32 Kai
kina aga'o emai ke ega'ina kina emai efua. Ega'ina kinagai oi agokani
okaoka aua mo emi pagua agolao. Kai oi lau agopua'afuniau mo
ganinagai, lau Amau fou aaguega puo lau ifou mo afalaagu.
33 “Lau i'ina kapa'i maamiai laifani'i, ega koa oi lau fou agaagu puogai
oi gagao alomiai ageka. I'ina agofa'agai oi kiekie akaiki'a'i agoafi'i. Kai
alomi fekapula folomani'i. Lau i'ina agofa'a lapalutinia efua,” eoma.

Iesu Ega Imoi Fau'iai Emegamega

17 1 Iesu ega'ina iifa'i eifani'i afegai, ufa eakae penia kai emegamega
einaka, “Amau, kina emai efua. Ega puo Oi Gaumu ega isapu, ke
ega akaiki'a ala koa auga papiau mopakina'i, ega koa Oi Gaumu isafa Oi
emu isapu, ke emu akaiki'a ala koa auga papiau fepakina'i. 2 Gome Oi isa
isapu lopeniia papiau ma'oai fe'ima'i ega koa papiau ma'oai isa lopenia
au'i, agu pagai maunina fepeni'i looma. 3 Ke papiau agu pagai maunina
kegaafia keoma auga iina koa; isa Oi ifomu mo Deo ipaumamu aumu
fekelogonio, ke lau Iesu Kristo Oi loulaisau au isafa fekelogoniau looma.
4 Lau Oi pinauga lopeniiau auga lakapaisa efua faagagai, Oi emu isapu
ke emu akaiki'a ala koa auga aagoai papiau lapakina'i efua. 5 Ke Amau,
agofa'a aegama koa kai lau Oi fou aagu kinagai emu akaiki'a, ke emu
isapu fou aafiia. Ke pau Oi loague agomuai emu akaiki'a, ke emu isapu
ega'ina fou mopakina'i laoma.
6 “Oi papiau kapa'i mo agofa'ai lopapealai'i lau lopeniiau au'i, Oi kaisau
auga lapalogoni'i efua. Ega'ina papiau'i Oi emu papiau kai lau lopeniiau,
ke isa Oi emu iifa kai'iai mo kepea. 7 Ega puo kapa ma'oai lopeniau au'i
Oi eemuai kemai auga isa kelogo. 8 Gome Oi iifa lau lopeniiau au'i isa
lapenii'i, ke isa ega'ina iifa'i keafii'i kai'iai kepea. Ke lau Oi eemuai lamai
auga isa kelogo felo, ke Oi lau loulaisau auga kepako'ania. 9 Lau isa fau'iai
lamegamega. Ke lau agofa'a faugai alamegamega kai papiau lau lopeniau
au'i fau'iai lamegamega, gome isa Oi emu papiau. 10 Kapa ma'oai lau
apu kemia au'i Oi apumu. Ke kapa ma'oai Oi apumi kemia au'i lau apu.
Lau e'u isapu ke e'u akaiki'a ala koa auga ega'ina kapa'i ma'oai faaga'iai
keisa'i. 11 Lau Oi eemu lafai puo, agofa'ai afalaagu mo afaelao kai isa
auga i'ina agofa'agai akeagu mo agelao. Ega puo Amau, Alo lolofa Aumu,
Oi akamu isapuga lau lopeniau auga isapugai isa kapa apala'i ee'iai
mopakaisapu'i, ega koa Oi lau fou aga'omo amia koa i'opoga, isa isafa
aga'omo kegamia laoma. 12 Lau isa fou aague alogai lau aka lopeniau
auga isapugai isa kapa apala'i ee'iai lapakaisapu'i ke kania'i laagamauga.

Ke isa epo'iai kai aga'o aegea kai Oi emu iifa ko'a femia kainai au ipeliai
emai auga mo egea.
13 "Lau pau Oi eemu alafai kai, lau agofa'ai laaguega kai i'ina kapa'i
laifani'i, ega koa lau e'u alogama ala koa auga isa isafa alo'iai fepogu
laoma. 14 Lau Oi emu iifa isa lapenii'i ke agofa'a isa ani'i aeani. Gome isa
auga lau koa i'opou i'ina agofa'a papiau'i laa'i. 15 Lau e'u megamega auga,
Oi isa i'ina agofa'agai foafi'au'i alaoma kai, Oi isa laomai apala ikapa
auga eegai fopakaisapu'i laoma. 16 Ko'a ipauma, lau i'ina agofa'a papiau
laa'i koa i'opoga, isa isafa i'ina agofa'a papiau'i laa'i. 17 Ke Oi ifomu emu
iifa ko'a ipaumagai alo lolofa au'i mopamia'i. Iifa gome Oi emu iifa auga
ko'a ipauma. 18 Oi lau loulaisau lamai agofa'ai koa i'opoga, lau isafa isa
laulai'i kepealai i'ina agofa'a kelao. 19 Ke isa fau'iai lau ifou imaau elolofa
emu pinauga lakapaisa Oi lapeniio, ega koa isa isafa ifo'i imaau'i felolofa
Oi emu pinauga alo'i ko'agai fekekapa laoma.
20 "Lau e'u imoi au'i mo fau'iai alamegamega kai, isa lau fou akeifafoua
alogai kaisau lau akepako'aniau au'i isafa fau'iai lamegamega. 21 Ega koa
Amau, Oi lau alouai loague ke lau Oi alomuai laague koa i'opoga, isa
isafa ma'oai aga'omo fekemia. Ke isa i'a fou aga'omo'a famia, ega koa
agofa'a papiau'i Oi lau loulaisau auga fekepako'ania laoma. 22 Oi emu
isapu ke emu akaiki'a fou lau lopeniiau auga isa lapenii'i, ega koa Oi lau
fou aga'omo amia koa i'opoga, isa isafa aga'omo fekemia laoma. 23 Ke lau
isa alo'iai faagu, ke Oi lau alouai foagu. Ke iifa gome isa moafi kaigugu'i
aga'omo kegamia, ega koa Oi lau loulaisau auga agofa'a papiau'i fekelogo.
Ke Oi lau aniu loani koa i'opoga, isa isafa ani'i ega loani oma auga isafa
agofa'a papiau'i fekelogo laoma.
24 "Amau, agofa'a aegama koa kai lau aniu loani kainai, emu isapu ke
emu akaiki'a fou lopeniiau. Ke pau lau anina laani papiau Oi lopeniau
au'i, lau e'u aguagu afugai fekeagu, ega koa e'u isapu ke e'u akaiki'a fou
lopeniau auga fekeisa laoma.
25 "Amau, Alo Opai Aumu, agofa'a papiau'i Oi akelogonio mo ganinagai
lau Oi lalogonio, ke Oi lau loulaisau auga lau e'u imoi kelogo. 26 Lau Oi
kaisau auga isa lapalogoni'i ke alapalogoni'i afaefuafua ega koa Oi alomu
ko'agai lau aniu loani auga laoga maina isa alo'iai feka, ke lau ifou isafa
isa alo'iai faagu laoma."

Iesu Isafina Kelao

(Mateo 26:47-56; Mako 14:43-50; Luka 22:47-53)

18 1 Iesu ega emegamega oma efua aisama, ega imoi fou ega'ina afuga
kepua'afuga laloa aka Kidron keoma auga afugai feisai kepea pagai.
Ke kelao apiegai aisama uma aga'o egae keisa ke ega'ina uma alogai kekoko.
2 Pau Judas, Iesu e'afa'afalaina auga ega'ina afuga elogo, gome kina
ma'o Iesu ega imoi fou egae kela'afou. 3 Ega puo Judas ke Faliseo au'i fou

ifani au'i ma'o, ke sakedote lopia'i keulai'i au'i isa'i e'afeini'i kemai. Ke isa ikui, lanepa, ke pipaini amu'i fou keafii'i kelao ega'ina afugai.
4 Ega aisama Iesu kapa'ina isa faagagai agemia auga ma'oai elogo puo, elao ega'ina papiau'i ma'oai epa'ani peni'i einaka, "Oi kaisau okapuga?" eoma.
5 Ke isa keinaka, "Iesu Nasareta auga akapuga," keoma.
Ke Iesu einaka, "Lau inamo'eu," eoma. (Ega'ina alogai Judas Iesu e'afa'afalaina auga isafa isa fou egae keapa.) 6 Ke Iesu eifa einaka, "Lau inamo'eu," eoma aisama keapakua ke'ualai a'isaai.
7 Ke Iesu isa epa'ani peni'i pugu einaka, "Oi kaisau okapuga?" eoma.
Isa keinaka, "Iesu Nasareta auga akapuga," keoma.
8 Ke Iesu einaka, "Lau lapainimi lau inamo'eu. Oi lau okapuniau koa aisama, i'ina au'i amopua'afuni'i kegalao," eoma. 9 Iina koa emia ega koa isa ifo iifa iina eifa oma auga ko'a femia kainai: "Oi lau papiau lopeniau au'i aga'o alapagea."
10 Ega'ina alogai Saimon Peto keoma auga ifani a'ifaga egegai eka auga efuaua, sakedote lopia fa'aga ega pinauga auga aga'o aina kaina kaina efoua. Pinauga auga ega'ina aka Malkus.
11 Kai Iesu Peto eifa kapula penia einaka, "Oi emu ifani a'ifaga afugai mofaukamue! Oi loopolaga lau Amau, fakiekie eoma auga kaputina falainu ma looma?" eoma.

Iesu Keafiia Anas Eega Kelaoaina
(Mateo 26:57-58; Mako 14:53-54; Luka 22:54)

12 Egae kai Roma ifani au'i ma'o, ke ifani au'i 1000 e'ima'i lopiaga, ke Iudea papiau'i ke'ima'i au'i fou Iesu keafiia kegopeisa. 13 Egae kai keafiia Anas eega kelaoai kakaua. Anas auga Kaiafas ega'ina inipogai sakedote lopia fa'a emia auga gafa. 14 Kaiafas ega'ina Iudea papiau'i magogo'i eauniia einaka, au aga'omo papiau ma'oai fau'iai agemae auga felo eoma auga.

Peto Iesu Epuniaiai Kakaua Auga Fouga
(Mateo 26:69-70; Mako 14:66-68; Luka 22:55-57)

15 Iesu keafiia kelaoaina alogai, Saimon Peto keoma auga imoi aga'o fou Iesu muninai mo kelao. Ke sakedote lopia fa'a auga ega'ina imoina auni'i kelogoni'i puo isa Iesu fou keapafou sakedote lopia fa'a afugai kekoko.
16 Kai Peto auga ega'ina afuga pa'afina afegai eapa isa e'imaisa. Iesu ega imoi ega'ina sakedote lopia fa'a fou kelogoni'i auga emue emai ifiao egae pa'afi akegai eapa epinauga auga epainia elogo kai Peto epakoko.
17 Ega aisama ifiao pa'afi akegai eapa auga Peto epa'ani penia einaka, "Iifa gome oi ega'ina auga ega imoi aga'o laa'i ma?" eoma.
Ke Peto einaka, "Laa'i, lau isa ega imoi aga'o laa'i," eoma.

18 Ke afu ekeke'a alogaina puo sakedote lopia fa'a ega pinauga au'i ke
papiau ke'ima'i au'i fou lo kepaaga kai keapa lofe egagai'i. Ke Peto isafa
isa fou egae keapa lo egagaisa.

Iesu Sakedote Lopia Fa'a Agogai Iifa Epakaisa
(Mateo 26:59-66; Mako 14:55-64; Luka 22:66-71)

19 Ega'ina alogai sakedote lopia fa'a Iesu ega pamalele ke ega imoi fou
pa'ani'i epa'ani.
20 Ega aisama Iesu einaka, "Lau la'afouai papiau ago'iai lanini'ani
ofakae mo. Ke aufa kina oi emi la'afou afu'iai, ke Deo ega e'ai Iudea
papiau'i ma'oai kemai kela'afou ago'iai lapamalele. Ke kapa aga'o
ogefakeai alaifania. 21 Kai kapa puo lopa'ani peniau? Lau ainau kelogo
au'i mopa'ani peni'i. Moisa! Isa lau kapa'ina laifania auga kelogo," eoma.
22 Iesu ega eifa oma aisama, Iudea papiau'i ke'ima'i au'i aga'o egae eapa
auga Iesu epoaisa kai einaka, "Isa sakedote lopia fa'a kai ala koa ega
lopaini oma?" eoma.
23 Ke Iesu einaka, "Lau iifa aga'o laifa apalania koa aisama, ega'ina
fouga moifania. Kai lau iifa ko'a laifa koa aisama, kapa puo lau
lopoaisau?" eoma. 24 Ke Anas Iesu epa'ani penia afegai, ima igope auga
ekaega kai eulaisa sakedote lopia fa'a Kaiafas eega elao.

Peto Iesu Epuniaiaina Pugu
(Mateo 26:71-75; Mako 14:69-72; Luka 22:58-62)

25 Ega'ina alogai Saimon Peto keoma auga lo eegai eapa egagaisa
alogai, egae fou keapa au'i isa kepainia keinaka, "Iifa gome, oi ega'ina
auga ega imoi aga'o laa'i ma?" keoma.
Ke Peto epuniai einaka, "Laa'i, lau isa ega imoi aga'o laa'i," eoma.
26 Ega aisama sakedote lopia fa'a ega pinauga auga aga'o Peto aina efoua auga
aaga akina auga Peto epainia einaka, "Oi ega'ina auga fou uma alogai oapa
alaisami ma?" eoma. 27 Kai Peto epuniai pugu. Ega aisama fiakoa mo o'olo eagaga.

Iesu Pilato Agogai Iifa Epakaisa
(Mateo 27:11-18, 20-23; Mako 15:1-5; Luka 23:1-5)

28 Iesu Kaiafas agogai iifa epakaisa afegai, amagai ipauma keafiia
Roma kafanaga ega e'a kelaoaina. Kai isa e'i kagakaga kainai alo'i
aiofugai Pasover miamia fo'amaga fekeania keoma puo, kafana ega e'ai
akekoko. 29 Ega puo Pilato emai isa ee'iai kai epa'ani peni'i einaka, "Oi
i'ina auga kapa'ina apala ekapaisa puo iifaga fopakaisa ooma?" eoma.
30 Ke isa keinaka, "Isa painao auga laa'i koa aisama, lai isa oi imamuai
falapaaua," keoma.
31 Ke Pilato einaka, "Oi ifomi amoafia ke isa kapa'ina apala ekapaisa
auga, ifomi emi iifa Moses epenimi auga kainai afa amopenia," eoma.

Ega aisama Iudea papiau'i iifa kepamue keinaka, “Lai aufalao aga'o
fapamaea auga isapuga eemaisai laa'i,” keoma. 32 Ega koa emia auga, Iesu
ifo ala agemae oma eoma auga iifaga, ko'a mo femia kainai ega emia
oma.
33 Ke Pilato emue elao ega e'ai Iesu eifaga kai epa'ani penia einaka, “Oi
Iudea au'i e'i kin ma?” eoma.
34 Ega aisama Iesu pa'aniai isa ega iifa epamue einaka, “Ega'ina iifaga
oi ifomu opolamuai emai loifania, o papiau isa'i lau fou maamuai keifania
ma puo loifania?” eoma.
35 Ke Pilato einaka, “Oi loopolaga lau Iudea au ma looma? Oi ifomu
emu papiau ke sakedote lopia'i fou oi lau imauai kepaauiso. Oi kapa'ina
lokapaisa?” eoma.
36 Ke Iesu einaka, “Lau e'u agofa'a auga i'ina agofa'a alogai laa'i.
Lau e'u agofa'a inae gamia koa aisama, e'u pinauga au'i fekemai
fauai fekepipaini puo, Iudea papiau'i lau keafiiau au'i fekepaapakipo'i
fakeafiau. Kai lau e'u agofa'a auga afu i'oinagai ekae,” eoma.
37 Ega puo Pilato einaka, “Ega koa aisama oi kin ma?” eoma.
Ke Iesu einaka, “Oi lau kin looma auga egamo'e loifania. Iifa gome,
ega'ina kainai lau lamauni, ke ega'ina kainai lau lamai i'ina agofa'agai
ega koa Deo ega iifa ko'a auga faifafoua laoma. Ke papiau ma'oai Deo ega
iifa ko'a agugai keagu au'i, lau ainau kelogo,” eoma.
38 Iesu ega eifa oma aisama, Pilato epa'ani einaka, “Kapa'ina auga iifa
ko'a?” eoma.

Iesu Kolotiai Femae Auga Iifaga Kepaapa
(Mateo 27:15-31; Mako 15:6-20; Luka 23:13-25)

Ke ega'ina pa'anina epa'ani afegai, epealai Iudea papiau'i ee'i elao
pugu epaini'i einaka, “Lau isa ega kelele afa aga'o fapenia koa auga
alakapulaisa. 39 Kai oi emi kagakaga kainai aufa inipoai Pasover
miamiagai lau tipula auga aga'o lapapapealaisa. Ega puo oi anina oani
lau oi Iudea aumi emi kin mapapealaisa ma ooma?” eoma.
40 Kai isa ma'oai keagaga pugu keinaka, “Laa'i, isa laa'i kai Barabas
anina aani,” keoma. Barabas auga painao auga apala
ipauma auga, papiau eaunii'i kai e'i amu epainaoni'i auga.

19

1 Ega'ina afegai Pilato ega ifani au'i epaini'i Iesu keafiia kelaoaina
kegapukia. 2 Ke ifani au'i ega'ina a'ifu keafipo'e kin kania'iai kraon
keogeoge auga koa kepamia Iesu kaniagai keogeisa. Egae kai kepa'aua
Roma ifani lopia'i au'i mo afe'i tiapuga umuga eaea[k] kei'iuka auga
tiapuga kepai'iuka. 3 Ke kelao eegai kai keifa keinaka, “Iudea au'i e'i kin,
amaau afagaina,” keoma. Ega'ina keifania ke me'e kepoaisa.

---

[k] **19:2** Pilitani malagai, ‘purple’

4 Ke Pilato epealai emai pugu kai Iudea papiau'i epaini'i einaka, “Lau
isa kelele aga'o ekapaisa, ke afa fapenia koa auga alakapulaisa. Ega
puo lapapealaisa oi eemi lamaiseina amoisa laoma,” eoma. 5 Ke a'ifu
keafipo'e kraon koa kepamia Iesu kaniagai keoge auga eka ke afe tiapuga
umuga eaea kepai'iuka auga fou faagagai kekaega kai epealai emai
aisama, Pilato Iudea papiau'i egae keapa au'i epaini'i einaka, “Au inamo'e
amoisa,” eoma.
6 Sakedote lopia'i ke Iudea papiau'i ke'ima'i au'i Iesu keisa aisama
keagaga keinaka, “Kolotiai moau'u'ua! Kolotiai moau'u'ua!” keoma.
Kai Pilato einaka, “Lau isa ega kelele aga'o ekapaisa, ke afa fapenia koa
auga alakapulaisa puo oi isa amoafia kolotiai amoau'u'ua,” eoma.
7 Kai Iudea papiau'i iifa kepamue keinaka, “Lai Moses ega iifa
epeniimai eemaisai ekae. Ke ega'ina iifaga kainai isa femae, gome isa ifo
eifaga Deo Gauga eoma,” keoma.
8 Pilato papiau ega keifa oma aina'i elogonia aisama emani'i alogaina.
9 Ega puo ega e'a alogai ekoko pugu. Egae kai Iesu epa'ani penia einaka,
“Oi afu kapagai lomai?” eoma. Kai Iesu iifa aga'o aepamue. 10 Ega puo
Pilato Iesu epainia pugu einaka, “Oi lau e'u iifa afa afolopamue ma? Oi
fapapealaiso o kolotiai fapamaeiso auga isapuga lau eeuai ekaega auga
aloisa ma?” eoma.
11 Ega aisama Iesu einaka, “Deo oi isapu epeniio puo oi lau lo'imaisau.
Ega puo papiau kapa lau oi imamuai epaauiso auga ega laomai apala
akaiki'a ipauma auga alogai gamuga ageopo,” eoma.
12 Pilato Iesu ega eifa oma aina elogonia aisama, keaga aga'o ekapunia
Iesu gapapealaisa eoma. Kai Iudea papiau'i keagaga paisa keinaka, “Oi
i'ina auga alopapealaisa agelao koa aisama, oi Sisa ekefa'a laa'i. Kaisau
ifo eifaga kin eoma auga Sisa ega ou auga,” keoma.
13 Pilato papiau ega keifa oma aina'i elogonia aisama, Iesu epapealaisa
emai afegai, ke isa ifo auga iifa ipakainai papiau e'i laomai felo, o apala
afa kepeni'i auga afugai eagu. Ke ega'ina afuga auga kepo akaiki'a'iai
aguau afuga kekapaisa puo kepafaala ‘Kepo Afuga’ keoma. Ke ega'ina
afuga Hibru mala'iai keifaga Kabata keoma. 14 Ega'ina kapa'i auga fafoko
Pasover miamia agemia, ke pau atiafa koa i'opoga auga ega'ina kapa'i
kemia.
Ke Pilato Iudea au'i epaini'i einaka, “Oi emi kin inamo'e amoisa,”
eoma.
15 Kai isa keagaga pugu keinaka, “Moafia molaoaina kolotiai
moau'u'ua,” keoma.
Ke Pilato epa'ani einaka, “Oi anina oani lau oi emi kin kolotiai
maau'u'ua ma ooma?” eoma.
Kai sakedote lopia'i iifa kepamue keinaka, “Lai emai kin i'oina aga'o
laa'i kai Sisa mo ifogamo,” keoma.

16 Ega puo Pilato fuagai isa ima'iai epaaua, kolotiai kegaau'u'ua eoma.

Iesu Kolotiai Keau'u'ua
(Mateo 27:32-44; Mako 15:21-32; Luka 23:36-43)

Pilato Iesu isa ima'iai epaaua puo, ifani au'i kelao Iesu keafiia
kelaoaina. 17 Ke koloti keafiia Iesu kepeniia, ke isa ifo ega koloti epuaisa
elao afu aka 'Kania Uniaga' keoma auga afugai. Ega'ina afuga Hibru
malagai auga Kolkota keoma. 18 Egae Iesu ke au auni'i fou kolotiai
keau'u'u'i, aga'o kainai ke aga'o lafaninai ke isa auga ipuainagai emia.
19 Ke Pilato malele aga'o epapua umania mo kolotiai Iesu kania laagai
keau'u'ua. Ega'ina malelega iina eifa oma:

IESU NASARETA AUGA IUDEA AU'I E'I KIN.

20 Iudea papiau'i ma'o ega'ina malelega keakae keisa kekuapinia, gome
Iesu kolotiai keau'u'ua afuga auga Ierusaleme taonina eegai mo. Ega'ina
malelega auga Hibru, Latin, ke Grik mala'iai kepapua. 21 Kai Iudea
papiau'i e'i sakedote lopia'i ega'ina malelega keisa aisama, Pilato kelo'u
penia keinaka, "Iudea Au'i E'i Kin folopapua kai, 'I'ina auga eifa lau Iudea
au'i e'i kin' eoma auga mopapua," keoma.
22 Kai Pilato einaka, "Lau kapa'ina lapapua auga, lapapua efua," eoma.
23 Ke ifani au'i Iesu kolotiai keau'u'ua aisama, afe tiapuga auga keafiia
ke'i'inia pani kepamia kai, epo'iai aga'o aga'o keafiia. Ke ega tiapu afe
tiapuga eegai auga isafa keafiia. I'ina tiapuga auga falapa ipauma tiapu
aga'o fou akekaifoua. Kai papa tiapuga auga eka mo.
24 Ke ifani au'i ega'ina tiapuga keisa aisama, ifo'i mo epo'iai keifa keinaka,
"I'ina tiapuga fala'i'ina kai, egeai ama'opo kaisau ageafia auga amaisa," keoma.
Ega'ina emia ega koa Deo ega iifa pukagai, Deo ega iifa iina kepapua oma
auga ko'a mo emia.

"Lau afeu tiapuga isa epo'iai ke'eaisa kai
egeai ke'opoisa kaisau ageafia auga kegaisa,"
keoma. *Sam 22:18*

Ega puo ifani au'i iina kekapa oma Iesu afe tiapuga keafiia.
25 Ke Iesu ina Maria, ke Iesu akina, ke Kleopas akafa aka Maria, ke Maria
Makdalena fou egae Iesu ega koloti eegai keapa. 26 Ke Iesu isa ina, ke ega imoi
anina eani alogaina auga fou egae keapa eisa'i aisama, ina epainia einaka,
"Moisa! Papie, i'ina oi gaumu," eoma. 27 Ke imoi ega'ina auga epainia einaka,
"Moisa! I'ina oi inamu," eoma. Ke ega'ina kina afegai, Iesu ega imoi ega'ina
auga ina Maria elaoaina auni'i isa ega e'ai keagu.

Iesu Emae
(Mateo 27:45-56; Mako 15:33-41; Luka 23:44-49)

28 Ke Iesu kolotiai e'afaega kai, isa kapa ma'oai fekapa'i eoma auga
ekapai'i efua, ega koa Deo ega iifa pukagai isa fouga kepapua au'i

ma'oai ko'a'i mo kemia auga elogo puo eifa einaka, “Aisou ekupu,”
eoma. 29 Ega'ina alogai oga aga'o alogai fino epi'igu auga ake epogu egae
kainagai mo eagu. Ega puo ifani au'i tiapu aga'o finoai kekafufuinia, ke
hisop keoma auga agagai kegopeisa kai, kekaaua Iesu fifinagai keogeisa
gainu keoma. 30 Ke Iesu fino einu afegai, eifa einaka, “Mo efua,” eoma. Ke
kania eogekipo emae.

31 Ke Iesu kolotiai keau'u'ua kina auga, Iudea papiau'i pinauga ma'oai
kepafua'i auga kina. Ke agegani auga Iudea papiau'i Deo keau afagaina
kina kai, ega'ina kina auga Pasover miamia kina puogai, kina akaiki'a
ipauma aga'o. Ke Iudea papiau'i au au'i oiso kolotiai ke'afa au'i imaau'i
Deo keau afagaina kinagai egae kolotiai feke'afa auga anina akeani. Ega
puo Pilato kepainia ife'i kegaauponi'i kegamae kai imaau'i fekeafiopu'i
keoma. 32 Ega puo ifani au'i kemai au aga'o Iesu fou kolotiai keauu'u'i
au'i auga aga'o ife keaupo kakau'i. Ke kelao aga'o isafa ife keauponi'i.
33 Kai kemai Iesu eegai aisama emae efua keisa puo, ife akeauponi'i.
34 Kai ifani auga aga'o ega iso eafiia Iesu mape efau kanina. Ega aisama
fiakoa mo Iesu mapegai ifa fei fou kelolo. 35 Ke au aga'o kapa'ina emia
eisa auga eifafoua, ega koa oi isa fopako'ania eoma. Isa kapa'ina eifania
auga ko'a, ke elogo ko'a'i mo eifani'i. 36 I'ina kapa'i kemia auga Deo ega
iifa pukagai kapa'ina kepapua'i au'i ko'a'i mo kemia: “Isa uniaga aga'omo
mo ganinagai afakeaupoga,”[l] keoma. 37 Ke Deo ega iifa pukagai afu i'oina
aga'ogai isafa iina kepapua oma: “Papiau akeakae mape kefau kanina
auga afuga akeisa,”[m] keoma.

Iesu Imaauga Laai Keogeisa
(Mateo 27:57-61; Mako 15:42-47; Luka 23:50-56)

38 Ega'ina afegai Arimatea taonina auga aka Iosepa elao Pilato egoinia
Iesu imaauga gaafia eoma. Isa isafa Iesu epako'ania muninai epea
kai Iudea papiau'i emani'iaini'i puo, ogefakeai mo Iesu muninai elao
emai. Ke Pilato elogo puo isa elao Iesu imaauga eafiia. 39 Ke isa elao
alogai Nikodemus, gapiai elao Iesu eisa auga fou kelao. Kelao aisama,
Nikodemus mulamula foga'i felo'i aka'i myrrh ke aloes keoma auga fou
eafii'i elao. Mulamula ega'ina e'i meau auga 34 kilo. 40 Isa Iesu imaauga
keafiia aisama, auni'i faaga mulamula kepakuma kai, tiapu manipina
aka linen keoma auga tiapugai kemokaisa. I'ina auga Iudea papiau'i
e'i kagakagai mae au'i ega keoma'i kai laai keoge'i. 41 Ke Iesu kolotiai
keau'u'ua afugai uma aga'o eka. Ke ega'ina uma alogai la mamaga
akepapapinaugania auga eka. 42 Kai ega'ina kina auga Iudea papiau'i
pinauga ma'oai kepafua'i kina ke la ega'ina kainagai puo, Iesu imaauga
ega'ina laagai keogeisa.

---

[l] **19:36** Exodus 12:46; Namba 9:12; Sam 34:20 [m] **19:37** Sakaraia 12:10

Iesu Emaunimue
(Mateo 28:1-10; Mako 16:1-8; Luka 24:1-12)

20 1 Egani iifi kina amagai ipauma kina ae'agau koa kai, Maria
Makdalena la elao. Ke elao laai aisama, kepo akaiki'a la ake
kepae apua auga eelai eisa. 2 Ega puo epiau elao Saimon Peto keoma
auga, ke Iesu ega imoi i'oina aga'o Iesu anina eani alogaina auga auni'i
epaini'i einaka, “Lopia laai keafilaisa kai kapai keogeisa auga alalogo,”
eoma.
3 Ega puo Peto ke imoi ega'ina fou kekailai la kelao. 4 Auni'i kepiau
kelao kai imoi ega'ina Peto epiau'egaina laai epealai kaukau. 5 Ke isa aiso
mo la alogai eokoko maaga elao Iesu kemoka tiapu'i keka eisa'i kai, la
alogai aekoko. 6 Ke Saimon Peto keoma auga isa muninai emai aisama
la alogai ekoko. Isa Iesu kemoka tiapuga egae keka eisa'i. 7 Ke tiapu Iesu
kania kemoka auga isafa afugai mo eka eisa. Kai ega'ina tiapuga auga
ifo eofeisa me'egai eka, ke imaauga kemoka tiapuga auga i'oinagai eka
eisa. 8 Ega aisama imoi eufai laai epealai auga isafa, Iesu eka laaga alogai
ekoko. Ke isa eisa ke kapa'ina kemia au'i ma'oai epako'ani'i. 9 Kai Deo
ega iifa pukagai eifa Iesu maeai femaunimue eoma auga iifaga kapa'ina
eifania auga oko akelogo paisa. 10 Ke imoi ega'ina auni'i kemue afu'i
kelao.

Iesu Maria Makdalena Eapakina Penia
(Mako 16:9-11)

11 Kai Maria Makdalena la afegai eapa eapepe. Ke maisapepega mo aiso
la alogai eokoko. 12 Ega aisama agelo auni'i tiapu kelo'i kei'iuka'i au'i Iesu
imaauga eka afugai, aga'o kania eka kaina ke aga'o ife eka kaina keagu
eisa'i.
13 Ke agelo isa kepa'ani penia keinaka, “Papie, kapa puo loapepe?”
keoma.
Ke isa einaka, “Lau e'u Lopia keafiia kai kapai keogeisa auga alalogo,”
eoma. 14 Maria ega'ina eifania afegai e'afoaipini aisama, Iesu egae eapa
eisa. Kai eisa aisama isa Iesu auga aelogo.
15 Ke Iesu eifa einaka, “Papie, kapa puo loapepe? Oi kaisau lokapuga?”
eoma.
Ke Maria eopolaga Iesu auga au la alogai epinauga auga eoma puo
epainia einaka, “Au akaiki'a aumu, oi isa imaauga loafiia lolaoaina koa,
kapai loogeisa auga maauai moifania ega koa malao maafia laoma,” eoma.
16 Kai Iesu isa eifaga einaka, “Maria,” eoma.
Ega aisama Maria Iesu eaipenia kai Hibru malagai eifa einaka,
“Raboni!” eoma. Ke eega elao gaafi opogaina eoma. (Raboni i'a mala'aisai
auga Pamalele Aumu.)

17 Kai Iesu isa epainia einaka, “Lau Amau eega alalao koa puo foloafi
opogainiau. Kai molao lau e'u imoi au'i[n] fopaini'i foinaka, ‘Lau lamue
Amau ke oi Amami eega lalao, ke lau e'u Deo ke oi emi Deo eega lalao
fooma,’ ” eoma.
18 Ega puo Maria Makdalena Iesu ega imoi au'i ee'i elao, ke isa Lopia
eisa auga maa'iai fouga eifania. Ke Lopia isa maagai kapa'ina eifania
auga isafa Iesu ega imoi au'i maa'iai eifania.

Iesu Ega Imoi Eapakina Peni'i
(Mateo 28:16-20; Mako 16:14-18; Luka 24:36-49)

19 Ke iifi kina egapigapi alogai, Iesu ega imoi Iudea papiau'i
kemani'iaini'i puo, e'a pa'afi'i kekupuni'i kai alogai kekaigugu keagu.
Ega'ina alogai Iesu emai ago'iai eapafoki epaini'i einaka, “Gagao eemiai
gaka,” eoma. 20 Ke ega'ina eifania afegai, ima ife ikoko afuga, ke mape
iso afuga fou epakina'i. Ke Iesu ega imoi Lopia keisa aisama, alo'i egama
alogaina.
21 Ega aisama Iesu eifa pugu einaka, “Gagao eemiai gaka! Lau Amau
eulaisau koa i'opoga, oi isafa laulaimi,” eoma. 22 Ega'ina eifania afegai,
alo mapuga isapuga eipilaisa epenii'i kai, epaini'i einaka, “Deo ega
Spiritu amoafia alomiai gaagu. 23 Oi papiau laomai apala'i kekapai'i au'i
ago'agegeaini'i koa aisama, Deo isafa isa e'i apala age'agegeaini'i. Kai isa
laomai apala'i kekapai'i au'i afolo'agegeaini'i koa aisama, Deo isafa isa e'i
apala afae'agegeaini'i,” eoma.

Iesu Tomas Eapakina Penia

24 Iesu ega imoi ma'oai eapakina peni'i alogai, apostolo au'i 12 au'i
epo'iai aga'o aka Tomas kafela keoma auga maaga e'afu. 25 Ega puo
Iesu ega imoi Lopia Iesu keisa auga fouga isa maagai keifania aisama,
isa einaka, “Lau ikoko afuga isa imagai afalaisa, ke imauai ikoko afuga
afalaafi opogaina, ke imau isa mapegai afalapakoko koa aisama, kapa'ina
oifania auga afalapako'ania,” eoma.
26 Ke iifi aga'o elao afegai, Iesu ega imoi pa'afi kekupuni'i e'a alogai
keagu pugu aisama, Tomas isafa egae fou keagu. Ke pa'afi kekupuni'i mo
ganinagai Iesu emai epo'iai eapafoki ke epaini'i einaka, “Gagao eemiai
gaka!” eoma. 27 Egae kai Tomas epainia einaka, “Imamu keke'e imauai
mooge kai ikoko afuga moisa. Ke imamu mokalaisa mapeuai iso afugai
mokaauka. Ke oi opomu gua folopamia kai mopako'ania,” eoma.
28 Ega aisama Tomas Iesu epainia einaka, “E'u Lopia, e'u Deo,” eoma.
29 Kai Iesu isa epainia einaka, “Oi lau loisau puo lopako'aniau kai
kaisau lau aeisau kai epako'aniau auga Deo eegai kapa felo'i eafi'i,” eoma.

---

[n] **20:17** Grik malagai, ‘aau akiu’

30 Iesu ega imoi ago'iai mirakulo gou'i i'oi'i ma'o ekapai'i kai, i'ina pukagai
ipapua'i aemia. 31 Kai oi Iesu Mesaia ke Deo Gauga auga fopako'ania, ke ega'ina
pako'agai agu pagai maunina foafia eoma kainai i'ina kapa'i ipapua'i emia.

Iesu Ega Apostolo Au'i Imagea Kuagai Gua Eapakina Peni'i

21 1 Ega'ina afegai Iesu Tiberias a'uga, keifaga Kalilea a'uga keoma
auga a'ugai ega apostolo eapakina peni'i pugu. Isa eapakina peni'i
aisama iina ekapa oma: 2 Saimon Peto keoma auga, Tomas kafela keoma auga,
Natanael Kalilea agogai Kana taoninai emai auga, Sebedi gauga auni'i, ke
Iesu ega imoi auni'i isafa fou egae keagu. 3 Ke egae keaguega kai, Saimon Peto
keoma auga Iesu ega imoi fou egae keagu au'i epaini'i einaka, "Lau lapealai
inoino lalao," eoma. Ke isa keinaka, "Lai oi fou agafai," keoma. Ega puo isa
kelao gaagai keaguka inoino kelao kai ega'ina gapinai ma'a aga'o akeafia.
4 Ke egani amagai ipauma aisama, Iesu foeai eapa kai, ega imoi isa
keisa ganinagai, akelogo isa Iesu.
5 Ega aisama Iesu isa eifani'i einaka, "Ekefa'au, ma'a aga'o alopaoa
ma?" eoma.
Ke isa iifa kepamue keinaka, "Laa'i," keoma.
6 Ke Iesu epaini'i pugu einaka, "Emi fe'i gaaga kaina kainai amopiulaisa
ke ma'a ma'o agopaoa'i," eoma. Ke Iesu eifania koa kekapaisa aisama, ma'a
ealogai alogaina fe'iai keofa puo fe'i gaagai kegala'aua keoma aekaini'i.
7 Ega aisama Iesu imoi anina eani alogaina auga Peto epainia einaka, "Ega'ina
Lopia," eoma. Ke Saimon Peto keoma auga imoi ega'ina eifa, "Ega'ina Lopia,"
eoma aina elogonia aisama, afe tiapuga ei'iulaisa puo, fiakoa mo eafiia eapunia
kai a'uai egopolai Iesu eega foe elao. 8 Kai imoi isa'i auga gaagai keaguka kai,
isa muninai ma'a fe'iai keofa auga kela'aisa foe kelaoaina, gome isa kelao foe
kainagai epo'i 100 mita koa i'opoga. 9 Ke isa kelao foeai keofau aisama, lo ei'a
keisa. Ke ega'ina logai ma'a keka keaga, ke palafa isafa egae keka keisa'i.
10 Ega aisama Iesu isa epaini'i einaka, "Ma'a isa pau mo opaoa'i au'i
amoafi'i omaiseini'i," eoma.
11 Ke Saimon Peto keoma auga gaagai e'agaukae kai fe'i foeai ela'aua. Ke
ega'ina fe'inai ma'a akaiki'a'i ma'oai mo 153 keofa mo ganinagai fe'i aemou.
12 Ke Iesu ega imoi ma'oai epaini'i einaka, "Omai amagai fo'amaga amoania,"
eoma. Ke imoi ma'oai kelogo isa Lopia Iesu puo, kai aga'o alo kapulagai isa
aepa'ani penia aeinaka, "Oi kaisau?" aeoma. 13 Ke imoi kemai aisama, Iesu
emai palafa eafiia epenii'i, ke ma'a isafa eafiia epenii'i keaniia. 14 Iesu maeai
emaunimue afegai, i'ina auga isa ega imoi eapakina peni'i oiso epamia auga.

Iesu Peto Fou Kenini'ani

15 Ke Iesu ega imoi keaniani afegai, Iesu Saimon Peto keoma auga
epa'ani penia einaka, "Saimon Ioane gauga aumu, imoi ma'oai lau aniu
keani kai oi auga alomu ko'a ipaumagai lau aniu loani ma?" eoma.

Ke Saimon Peto keoma auga einaka, “E, Lopia lau alou ko'agai oi
animu laani auga oi lologo,” eoma.
Ega aisama Iesu isa epainia einaka, “Lau e'u sipi fo'ima'i,” eoma.
16 Ke Iesu epamue pugu einaka, “Saimon Ioane gauga aumu, oi alomu
ko'a ipaumagai lau aniu loani ma?” eoma.
Ke Peto einaka, “E, Lopia, lau alou ko'agai oi animu laani auga oi
lologo,” eoma.
Ke Iesu eifa einaka, “Lau e'u sipi fo'ima'i,” eoma.
17 Ke Iesu Peto ipainina oiso epamia einaka, “Saimon Ioane gauga
aumu, oi alomu ko'a ipaumagai lau aniu loani ma?” eoma.
Ega aisama Peto alo emafu, gome Iesu isa iina epa'ani peni oma oiso
epamia einaka, “Oi alomu ko'a ipaumagai lau aniu loani ma?” eoma. Ega
puo Peto Iesu epainia einaka, “Lopia, oi kapa ma'oai lologo puo lau oi
animu laani auga isafa lologo,” eoma.
Ke Iesu einaka, “Lau e'u sipi fo'ima'i. 18 Iifa gome maamuai laifania.
Oi agu'amuai aisama, oi ifomu emu tiapu loafii'i loi'iuka'i kai lokailai ala
molao looma auga afuga lolao. Kai aloapao aisama, imamu alokalaisa
aufalao aga'o oi emu tiapu agepai'iukaiso, ke agepapeaiso afu aga'o anina
aloani auga afuga agelaoainio,” eoma. 19 Iesu iina eifa oma auga Peto
ala agemae oma, ke ega maeai Deo isapu akaiki'a auga, ke au akaiki'a
agepamia auga fouga eifania. Ke ega'ina eifania afegai, Iesu Peto epainia
einaka, “Muniuai mopea,” eoma.
20 Ke Peto e'afoaipini aisama, Iesu ega imoi anina eani alogaina
auga isa muni'iai epea eisa. Imoi ega'ina auga Iesu ega imoi fou
keaniani alogai, elao Iesu faagagai e'afeau kai epainia, “Lopia kai,
age'afa'afalainio?” eoma auga. 21 Peto isa eisa aisama Iesu epa'ani penia
einaka, “Lopia, isa auga ala agaoma?” eoma.
22 Ega aisama Iesu einaka, “Lau anina alaani isa faemae kai feagu mo
felao lau famue famai pugu alaoma koa aisama, oi kapa'ina afokapa? Oi
auga muniuai mo mopea,” eoma. 23 Iesu ega eifa oma kainai, Iesu ega
imoi ke Iesu muninai kepea au'i epo'iai nini'ani epea, Iesu ega imoi anina
eani alogaina auga afaemae keoma. Kai Iesu isa afaemae auga iifaga
aeifania kai, iina eifa oma, “Lau anina alaani isa faemae kai feagu mo
felao lau famue famai pugu alaoma koa aisama, oi kapa'ina afokapa?”
eoma.
24 Iesu ega imoi ega'ina auga i'ina kapa'i kemia au'i ko'a mo eifafou'i ke
fou'i pukai epapua'i. Ke i'a alogo isa kapa'ina eifani'i au'i ma'oai ko'a'i.
25 Ke Iesu kapa ma'o i'oi'i isafa ekapai'i. Kai ega'ina kapa'i aga'o aga'o
pukai ipapua'i gamia koa aisama, lau laopolaga i'ina puka'i agofa'a ake
fepogu puo fekeka faekaina.

Acts

Apostolo Deo Ega Spirituai Kepinauga

Deo Iesu Ufai E'agauaina

1 [1] Teofilo, lau Luka Iesu fouga puka aga'ogai lapapua kakaua lapeniio.
Ega'ina pukagai Iesu ala e'ina oma ega pinauga ekapaisa, ke
epamalele mo au'i fou'i egae lapapua'i. [2] Isa apostolo ekinani'i au'i Deo
ega Spiritu ega isapuai eifa kapula peni'i afegai, Deo isa ufai e'agauaina.
[3] Kai Iesu ufai ae'agau koa kai, papiau Iesu keauniia, faaga kepakiekie, ke
keaupugua. Kai kina oiso aisama maeai emaunimue. Ke kina ou'aga pani
alogai ifo apostolo ekinani'i au'i eapakina peni'i fou kenini'ani. Ke Deo
ega agofa'a fouga maa'iai eifania aefuafua. Ke isa iifa ko'a emaunimue
auga ega apostolo epakina'i. Ega puo apostolo alo'i ko'agai Iesu
emaunimue auga kepako'ania. [4] Ega'ina kina'i aga'ogai, Iesu ega imoi fou
kela'afou keaniani alogai epaini kapulani'i einaka, "Ierusaleme taonina
folopua'afuga kai Deo eifa ko'ania ega Spiritu agepenimi eoma fouga
maamiai laifania auga kina fo'ima. [5] Gome Ioane papiau feisai baptismo
epenii'i kai, oi auga kina epo afaemaefa, Deo ega Spirituai baptismo
agoafia," eoma.

[6] Ega puo Iesu apostolo fou kekaigugu pugu aisama, kepa'ani penia
keinaka, "Lopia, ufainagai lai emai papiau ke'ima'i lopia'i koa i'opo'i,
oi pau lai alo'imaimai alopapea feloimai ifomai emai ago aga'ima pugu
ma?" keoma.

[7] Ke Iesu einaka, "Lau Amau ifo ega logo isapugai gaika agemia, o
kina maaga kapagai agemia auga epako'ania efua. Ega puo oi fologo
apuga laa'i. [8] Kai pau oi kapa'ina fologo auga alaifania. Deo ega Spiritu oi
ageake penimi aisama, isapu kapula ipauma alomiai ageka, Ierusaleme
taonina, Iudea, ke Samaria ago'i ma'oai, ke agofa'a ma'oai agolao, papiau
maa'iai lau fou ko'a auga agoifafoua," eoma.

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Pau Iesu i'ina iifa'i eifani'i efua aisama, apostolo ago'iai Deo, Iesu ufai
e'agauaina. Ke keisaisa kai apuapu Iesu eumi apua akeisa pugu.
10 Apostolo alo'i ko'agai maa'i eakae Iesu e'agaukae afuga keisaisa kai,
fiakoa mo au auni'i tiapu kelo'i kei'iuka'i ee'iai keapafoki. 11 Ke keifa
keinaka, "Kalilea aumi, kapa puo egae oapae ufa oakae penia? Deo Iesu
eemiai eafi'aua ufai e'agauaina pau oisa. Iesu ega'ina Deo ufai e'agauaina
oisa auga, muni ega koa i'opoga mo agemue agemai pugu," keoma ke
keapagea. I'ina kapa'i ma'oai Olifa ikugai kemia.

Apostolo Ke Pako'a Papiau'i Kemegamega

12 Egae kai apostolo Olifa ikuga kepua'afuga kemue Ierusaleme taonina
kelao. Ega'ina afuga Ierusaleme taonina fou epo'i auga maefa laa'i,
Kilomita aga'omo koa i'opoga.[a] 13 Ke kelao Ierusaleme taoninai aisama,
e'a aga'o au'oniai, papiau alogai keaguagu afugai kekoko. Peto, Ioane,
James, ke Andrea; Filip, ke Tomas; Batolomeo, ke Mateo; James Alfeus
gauga, Saimon Silot[b] ikupuga auga, ke Judas Iesu e'afa'afalaina auga laa'i
kai, au i'oina aga'o aka James keoma auga gauga fou ega kelao. 14 I'ina
au'i, Iesu ina Maria, ke Iesu akina ma'oai, ke papie isa'i fou kekaigugu,
alo'i opo'i aga'omogai kemegamega aefuafua.

Judas Afuga Isafina Auga

15 Ega'ina kina'iai Iesu kepako'ania papiau'i,[c] au'i 120 koa i'opoga
epo'iai, Peto e'uegekae eapa. 16 Egae kai eifa einaka, "Aau akiu, ufainagai
Deo ega Spiritu, Davide akegai enini'ani, Judas fouga eifania auga pau
ko'a emia. Isa papiau Iesu keafiia au'i eisaoni'i kelao Iesu keafiia. 17 Kai
Iesu isa ekinaga pinauga epeniia, i'a fou pinauga aga'omo akapaisa,"
eoma.
18 (Kai Judas laomai apala Iesu eegai ekapaisa auga afa monina
eafiia. Ke ega'ina moninai ago aga'o e'afaisa. Egae ifo epamaea auai
ekopa, e'ualai kania iina eake,[d] inaega efoupea fofouga ea'alai emae.
19 Ierusaleme taoninai keagu papiau'i ma'oai i'ina fouga kelogo. Ega
puo isa ifo'i mala'iai ago ega'ina aka Akeldama keoma. Akeldama i'a
mala'aisai auga 'Ifa ago.')
20 Peto enini'ani paisa einaka, "Judas faagagai kapa'ina agemia auga
fouga, ufainagai Sam pukagai Davide epapua auga alogai iina epapua
oma:

" 'Isa afuga gamaini, ke kai aga'o isa afugai faeagu.' *Sam 69:25*

---

[a] **1:12** Grik malagai, 'Iudea au'i Deo keau afagaina kinagai fekepea aisoge fekaina auga i'opoga mo.' [b] **1:13** Iudea papiau'i e'i agu felo gamia keoma puo ogefakeai Roma kamanina fou kepipaini au'i aka'i Silot ikupuga au'i keoma. [c] **1:15** Grik malagai, 'aaga akina' [d] **1:18** Grik malagai, 'epoi e'ualai'

Ke i'ina isafa epapua:
" 'Isa afuga aufalao aga'o feafia fepinauga,' "
eoma. *Sam 109:8*
21 "Ega puo anina aani, au aga'o Judas afuga feafia aoma. Ega'ina auga
i'a a'a Lopia Iesu fou aagu alogai, isa isafa i'a fou alao amaimai, ke i'a
fou apeapea auga femia. 22 Ke isa Ioane Baptista e'ina einogo eisa, ke
elao mo Deo, Iesu ufai e'agauaina auga isafa eisa auga femia. I'a ega'ina
auga fakinaga apostolo femia fou, Iesu ega maunimue fouga ko'a auga
faifafoua," eoma.
23 Ke isa au aga'o aka Iosepa kai keifaga Basabas keoma, ke aka aga'o
Justus keoma auga, ke au aga'o aka Matias auni'i keafi opo'i. 24-25 Egae
kai kemegamega keinaka, "Lopia, oi kapa ma'oai lologo afe'ai ke papiau
gua'i alo isafa loisa. Judas apostolo pinauga epua'afuga emae. Ke mae
afuga oi lopenia auga afuga elao efua. Ega puo i'ina au'i auni'i epo'iai
aga'o lokinaga auga mopakinaimai Judas afuga feafia, oi emu apostolo
femia aoma," keoma. 26 Egae kai Iosepa ke Matias auni'i aka'i kepapua,
Iudea e'i kagakagai papiau kekinani'i auga laoga maina kekapaisa. Ke
Matias aka keafilaisa apostolo emia. Ega'ina afegai egae kekaigugu
kemegamega au'i ma'oai kepako'ania, isa apostolo ipauma kepamia. Ega
puo apostolo au'i 11 keagu kai isa kekinaga aisama, au'i ma'oai 12 emia
pugu.

Deo Ega Spiritu Eake Fouga

2 1 Ke Iudea papiau'i e'i miamia kina aga'o aka Pentikost[e] emai
aisama, apostolo ke pako'a papiau'i ma'oai kemai alo'i aga'omogai
afu aga'omogai kekaigugu. 2 Egae keaguega kai, fiakoa mo ufai ameku
kapula ipauma koa i'opoga a'o eake emai keagu e'a fofouga alo epapogua.
3 Ke kekiakae aisama, lo mala koa i'opoga eake peni'i, ekani okaoka isa
aga'o aga'o kania'i laagai eaguau keisa. 4 Ke isa ma'oai Deo ega Spiritu
alo'i epogu, ke Deo ega Spiritu isa maa'iai kapa'ina eifania auga koa
i'opoga mo, ke'ina mala i'oina i'oinai kenini'ani.
5 Ega'ina alogai agofa'a fofouga alogai Iudea papiau'i kapai kapai
keagu alo'i ko'agai Deo keau afagaina au'i ega'ina miamia puogai kemai,
Ierusaleme taoninai kela'afou keagu. 6 Ega'ina papiau'i i'ina a'oa'o
kelogonia aisama, la'afouai kemai. Ke kapa'ina fekekapa auga akelogo,
gome apostolo ke pako'a papiau'i mala i'oina i'oinagai kenini'ani, ke
egae kela'afou au'i ma'oai aua mala'iai isa kenini'ani aina'i kelogonia.
7 Ke isa kekauai alogaina, keopofua ke iina keifa oma keinaka, "Amoisa'i!
Papiau iina kenini'ani oma au'i, Kalilea au'i laa'i ma? Iifa gome isa

---

[e] **2:1** Iudea papiau'i Isipto agogai kepealai kina miamia aka 'Pasover.' Ega'ina miamiaga afegai, kina 50 epagai aisama miamia aga'o aka 'Pentikost' emai.

Kalilea au'i! 8 Kai ala koa i'a aga'o aga'o mala amauniaina auga malagai
kenini'ani aina'i alogo. 9 Ke i'a afu i'oina i'oina papiau'a. I'a isa'a Patia,
isa'a Media, isa'a Elamia, isa'a Mesopotamia, isa'a Iudea, isa'a Kapadosia,
isa'a Pontos, ke isa'a Asia ago'i papiau'a. 10 Ke isa'a auga Frikia, Pamfilia,
Isipto ke Libia, Sairene taonina eegai ago'iai amai. Ke isa'a Roma au'a
laa'i kai, Romai aagu au'a. 11 (Ega'ina au'i isa'i Iudea papiau'i, ke isa'i
Iudea papiau'i laa'i kai Iudea e'i kagakaga kainai kepea au'i.) Ke isa'a
Krete keleipuaga ke Arabia ago papiau'a isafa. Kai ala koa, Deo kapa
akaiki'a'i ekapai'i au'i, mala'aisai keifani'i aina'i alogo ekaina," keoma.
12 Ke isa kekauai alogaina keopofua, kapa'ina fekekapa auga akelogo, ke
ifo'i mo aga'o aga'o kepa'ani peni'i keinaka, "Ei! Ina'ina kapa'ina emia kai
oko alalogo?" keoma. 13 Kai epo'iai papiau isa'i pako'a papiau'i kepa'au'i
kea'alaini'i keifa keinaka, "I'ina papiau'i fino mamaga ma'o keinu,
kekafo'o," keoma.

Peto Ega Inogo

14 Kai la'afou alogai Peto apostolo au'i 11 fou kai'ialao ke'ue keapa kai
eifa akaiki'a einaka, "Iudea aumi, ke Ierusaleme taoninai oagu aumi
ma'oai ainami opaaua, kapa'ina emia auga fouga alaifania ainau fologo.
15 Gome oi oopolaga lai ainuinu ooma kai, pau mo kina maaga 9 o'clock
amagai megamega kina, ke i'ina kina maagai fainuinu fakafo'o koa
auga afaekaina. 16 Kai kapa'ina pau egama auga, profeta Joel ufainagai
Deo ega iifa Iudea papiau'i maa'iai eifania, ke Deo ega iifa pukagai iina
epapua oma:
17 " 'Deo eifa,
'Muni kina fua'iai,
Lau e'u Spiritu papiau ma'oai ee'iai alafakeopua.
Ke gaumi maguae'i, ke papie'i fou profeta koa i'opo'i akemia,
Lau e'u iifa papiau maa'iai akeifafoua.
Oi emi au agu'a'i Deo ega paikifa kapa'i laulauai akeisa'i,
ke au apao'i Deo ega paikifa kapa'i nipiai akenipi'i.
18 Lau kepako'aniau papiau'i, au ke papie fou,
e'u Spiritu ee'iai alafakeopua, profeta koa i'opo'i akemia,
e'u iifa papiau maa'iai akeifafoua.
19-20 Ke Lau e'u mirakulo a'uoniai, ufa guagai alakapa,
kina agepa'umina, gafa maaga ifa koa agepito.
Ke aagoai agofa'ai e'u isapu gouga auga, ifa, lo, ke aku akaiki'a'i
ipauma'i alakapa'i akeisa'i.
Egae kai fuagai Lopia ega kina akaiki'a auga mai'isapuga ke
maieaeagai agemai.
21 Ega'ina kina aemai koa kai,
papiau ma'oai Lau akau Lopia akeifaga au'i kania'i ageisagamau,'

eoma. *Joel 2:28-32*

22 "Israel papiaumi, ainami amopaaua i'ina iifa'i a'o'i amologo. Iesu
Nasareta auga papiau aumauni ipauma. Kai oi epomiai, Iesu Deo ega
isapu epapinauga, mirakulo ke kapa akaiki'a'i ma'o ekapai'i. Oi ifomi
isafa i'ina kapa'i epomiai kegama oisa'i ologo felo alogaina. Deo iina
koa ekapai'i, Iesu ko'a Isa eegai emai auga epakinai'a. 23 Deo muni
kapa'ina agemia elogo afe'ai mo auga, ifo ega logoai Iesu oi imamiai
fepaaua eoma. Ega kainai oi Deo oko akelogo au'i ologoaini'i, isa kolotiai
keau'u'ua. Ega koa okapaisa oi Iesu oaupugua. 24 Iesu emae kai Deo
Gauga kainai, isa femae umamo koa afaekaina. Ega puo Deo Iesu maeai
epamaunimue. Ega'ina auga aufalao aga'o papiau aga'o tipulai ekiekie kai
epapealaisa auga koa i'opoga. 25 Gome Davide ufainagai Iesu fouga iina
epapua oma kai pau emai emia.

" 'Lau Lopia aufa kina agouai laisa aefuafua.
Gome Isa lau kaiu kaina feagu fepalagainiau,
ega koa guau faekae falakaagai eoma.
26 Ega puo lau alou egama alogaina, e'u nini'aniai kapa ma'oai laifani'i
au'i, oi laau afagainio.
Ke alamae lalogo ganinagai, e'u afia'ama akaiki'a oi eemuai laoge.
27 Gome oi lau lalau afolopua'afuga, afu apala ipeli[f] mae afuga afaelao.
Ke emu pinauga ikapa auga, alo opaina auga isafa lopalagaina
puo, imaauga agefoka afaekaina.
28 Oi lau ala koa famaunimue pugu auga keagaga lopakinaisau.
Ke kina ma'oai oi agomuai alou alopagama alogaina.' *Sam 16:8-11*

29 "Aau akiu, i'a ufu'a apa'a, Davide fouga maamiai alaifa kapulania.
Isa ufainagai emae, papiau isa kapai keogeisa auga laaga i'a ma'oai aisa
alogo efua. Ega'ina laaga pau i'a mia'aisai ekae. 30 Ega puo Davide ega'ina
iifaga eifania auga, isa ifo fouga aeifania. Kai isa profeta auga puo, Deo
maagai kapa'ina epako'ania eifania auga, elogo kaukau. Ega'ina iifaga
auga, isa okogai au aga'o agemai, isa koa i'opoga Lopia akaiki'a, Mesaia[g]
agemia auga fouga. 31 Isa kapa'ina agemia auga elogo kaukau puo, Mesaia
maeai agemaunimue auga fouga iina eifa oma: 'Deo Mesaia imaauga mae
au'i afu'iai aepua'afuga aefoka,' eoma.

32 "Mesaia ega'ina auga Iesu. Deo isa maeai epamaunimue auga, lai
ma'oai aisa, pau ko'a mo aifafoua. 33 Ke Deo isa ufai e'agauaina kaina
kainai epaagua. Egae kai isa epako'ania Ama, ega Spiritu agepenimai
eoma auga, Ama eegai eafiia. Pau kapa'ina a'o ologo, ke oisa auga, Iesu,
Spiritu ega'ina eemaisai efakeopua. 34-35 Gome Deo Davide imaauga ufai
ae'agauaina mo ganinagai, isa Deo ega iifa iina eifa oma einaka:

---

[f] **2:27** Grik malagai, 'Hades' [g] **2:30** 'Mesaia' auga Hibru malagai, ke Grik malagai auga 'Kristo.' Iina iifa'i auni'i auga, au aga'o Deo ega isapu oilinai kaniagai epa'efa.

" 'Lopia lau e'u Lopia epainia einaka:
"Kaiuai moagu felaolao, Lau oi emu ou au'i ifemu guagai alaoge'i alogafapi'i,' "
eoma. *Sam 110:1*

36 "Ega puo Israel papiaumi ma'oai, iifa gome fologo, oi Iesu ega'ina kolotiai oau'u'ua kai, Deo isa epamaunimue, Lopia ke Mesaia epamia," eoma.
37 Papiau i'ina iifaga a'o kelogonia aisama, gua'i ekae kemani'i kepikaisai alogaina. Ke Peto ke apostolo ma'oai fou kepa'ani peni'i keinaka, "Aamai akimai kapa'ina fakapa ooma?" keoma.
38 Ke Peto einaka, "Emi laomai apala'i amoumakalaini'i. Ke Iesu amopako'ania, ke akagai aga'o aga'o baptismo amoafia. Ega koa Deo oi emi laomai apala'i age'agegeaini'i, ke ega ipeni Spirituga agepenimi. 39 Gome Deo ifo epako'ania eifa, oi ke okomiai akemai au'i, ke agofa'a agomaai au'i ma'oai isafa, i'a a'a Lopia Deo papiau kapa'i ageifani'i au'i ega Spiritu agepeni'i eoma."
40 Ke Peto ega'ina mo aeifania kai nini'ani i'oi'i i'oi'iai eifani'i papiau aina'i epalogo. Ke magogo kapula epenii'i einaka, "Pau papiau kapa'i Deo aina akeafia au'i, afa apala agepeni'i. Ega puo i'ina papiau'i ee'iai opealai, ifomi kaniami amoagamauga," eoma. 41 Papiau Peto i'ina iifa'i eifani'i a'o'i kelogonia aisama, ma'o iifa gome keoma puo Iesu kepako'ania. Ke kepako'ania au'i mo baptismo keafiia. Ega'ina kinagai papiau au'i 3000 koa i'opoga, pako'a papiau'i e'i gopuai kekoko. 42 Ke pako'a papiau'i fofougai, kina ma'oai alo'i ko'agai apostolo e'i pamalele kai'iai kepea aefuafua. Ke isa alo'i aga'omogai kekaigugu Deo keau afagaina. Ke Iesu ega mae keopolaga, la'afouai fou kai'ialao keaniani ke kemegamega.

Pako'a Papiau'i E'i Laomai

43 Deo apostolo faaga'iai mirakulo, ke isapu akaiki'a gou'i ma'o ekapai'i. Ega puo papiau ma'oai kekauai alogai ke kemani'i. 44 Ke pako'a papiau'i ma'oai kekaigugu, alo'i aga'omo emia e'i amu aga'o aga'o epo'iai kepipeni. 45 Ke kina isa'iai, pako'a papiau'i isa'i e'i ago, amu fou ke'afa'afalaini'i. Ega'ina moni'i keafii'i papiau aga'o aga'o pika anina keani auga i'opoga mo kefakeisa kepenii'i. 46 Ke kina ma'oai Deo ega e'a alogai ma'oai alo'i aga'omogai kekaigugu. Ke kina isa'iai aufa e'i gopu e'a'iai isafa kekaigugu. Egae Iesu ega mae keopolaga kemegamega, alo'i ko'agai gafegafeai guaniai fo'ama aga'o aga'o kepipeni, ke alo'i egama alogaina. 47 Ke Deo keau afagaina. Ega koa kekapaisa aisama, Ierusaleme taoninai papiau keagu au'i ma'oai, pako'a papiau'i e'i laomaisai aga'o aga'o ani'i keani alogaina auga fouga keifania. Ke aufa kina Deo papiau kania'i eagamauga pako'a papiau'i e'i gopu alogai epakoko'i.

Peto Au Ife Emelo Auga Epafelo

3 1 Kina aga'ogai gapigapi, Iudea papiau'i e'i megamega kina maaga 3 o'clock aisama, Peto, Ioane auni'i Deo ega e'a alogai kegamegamega

keoma kelao. 2 Ega'ina kina'iai papiau isa'i kina ma'oai au aga'o mauniai
ife emelo auga kepuaisa kelao Deo ega e'a pa'afina kepafaala 'Pa'afi
Felo Ipauma'[h] keoma auga akegai kepaagua. Isa ega'ina afugai eaguagu,
papiau megamega keoma kemai au'i ee'iai moni egoinia. 3 Ke isa Peto,
Ioane auni'i pa'afi akegai kegakoko keoma alogai eisa'i aisama, egoini'i
moni kegapenia eoma. 4 Ke Peto Ioane auni'i keapakipo au maaga alo
ipauma keisa kai Peto eifa einaka, "Lai moisamai!" eoma. 5 Ega puo au
ega'ina eakae isa maa'i eisa ke epamia kapa aga'o akepenia eoma.
6 Kai Peto eifa einaka, "Lai eemaisai silifa o gold laa'i kai kapa'ina
eemaisai ekae auga agapenio. Nasareta auga Iesu Kristo aka isapugai,
mofelo mo'ue mopea," eoma.
7 Peto ega'ina eifania afegai, melo auga ima kainai eafi epa'uegenia.
Ega aisama fiakoa mo, ife auni'i fofouga keagauka ke'opai. 8 Ke isa
egopo'uege eapa epea aisoge. Ke isa Peto Ioane auni'i fou Deo ega e'a
alogai kekoko aisama, epea egopokae Deo eau afagaina epealaina.
9 Papiau egae keapa au'i ma'oai melo auga epea Deo eau afagaina auga
keisa. 10 Ega aisama kelogo kefiaisakoa mo ega'ina auga pa'afi kepafaala
'Felo Ipauma' keoma auga akegai eagu moni egoigoina auga. Ke isa
faagagai kapa'ina emia auga keisa puo, kekauai alogaina keopofua.

Peto Einogo

11 Ega'ina auga Peto Ioane auni'i faaga'iai eafiau fou Deo ega e'ai
peapea afuga aka Solomon ega A'ama keoma auga afugai keapa. Ke
egae keapa papiau'i isa keisa aisama, kekauai alogaina kepiau ee'i kelao.
12 Peto papiau isa ee'i kemai eisa'i aisama epaini'i einaka, "Israel aumi, oi
i'ina auga efelo oisa auga folokauai foloopofua. Ke lai maamai alo ipauma
foloisa. Oi oopolaga lai ifomai emai isapuai akapaisa ooma, o Deo maagai
au felomai kainai i'ina auga apafelo epea ooma ma? Laa'i ipauma! 13 Kai
Abraham, Aisak, Iakobo, ke ufu'a apa'a e'i Deo ega pinauga auga Iesu
Kristo epamaunimue, isapu epeniia Lopia epamia. Kai oi ega'ina Lopiaga
papiau apala'i ima'iai opaaua, kegaaupugua ooma. Ke Pilato alafai gaoma
isa gapapealaisa eoma mo ganinagai, oi Pilato agogai isa opuniaiaina.
14 Ega koa okapaisa, oi Iesu Deo ega Pinauga Auga Deo maagai alo
elolofa auga, ke alo opai auga opuniaiaina. Ke Pilato ogoinia auau auga
gapapealaisa oi eemi gafai ooma. 15 Ke mauni gome Lopiaga oaupugua.
Kai Deo isa maeai epamaunimue. Lai Iesu ega'ina emaunimue auga
ifomai maamaisai aisa aumai, fouga pau ko'a mo aifafoua. 16 Ke lai Iesu
ega'ina apako'ania kainai, aka isapugai melo auga ife eagauka e'opai.
Ko'a ipauma lai Iesu apako'ania ke aka isapugai au i'ina felo ipauma
emia, pau oi agomiai eapae oisa.

---

[h] **3:2** Pilitani malagai 'Beautiful Gate'

17 "Ke aau akiu, pau lau lalogo, oi Iesu kaisau auga alologo felo kainai
ega koa okapaisa. Ke emi lopia isafa oi koa i'opomi akelogo felo kainai
kekapaisa. 18 Kai ega'ina okapaisa auga, ufainagai Deo ega profeta ma'oai
epalogoni'i ake'iai eifafou kakaua eifa, Isa Gauga Mesaia agekiekie
agemae eoma. Pau ega'ina iifaga emai eko'a. 19 Ega puo oi emi laomai
apala'i amoumakalaini'i Lopia amoaipenia. Ega koa Lopia eegai Deo ega
Spiritu oi fepakapulanimi auga kina agemai aisama, Deo oi emi laomai
apala'i ma'oai laa'i fepamia'i laoma. 20 Ke ufainagai oi faumiai Mesaia
ekinaga auga, Iesu Kristo feulaisa oi eemi fefai laoma. 21 Iesu ega'ina auga
ufai feagu mo felao, muni Deo kapa ma'oai mama'i agepagama'i kinagai
kai agemai. Ega'ina iifaga auga ufainagai profeta Deo maagai alo'i elolofa
au'i epako'ania epalogoni'i ake'iai eifafoua. 22 Gome ufainagai Moses
Iudea papiau'i maa'iai iina eifa oma einaka: 'I'a a'a Lopia Deo, oi aami
akimi fou epomiai profeta aga'o lau koa i'opou ageulaisa. Ke profeta
ega'ina kapa ma'oai maamiai ageifani'i au'i aina fologo. 23 Ke kaisau isa
aina afaeafia auga, Deo ega papiau epo'iai isa agepalifu afe'aina,'[i] eoma.
24 "Ke pau kapa'ina emia auga, profeta Samuel e'ina eifania, ke profeta
ma'o alogaina isa muninai kemai au'i isafa keifania. 25 Oi ega'ina profeta'i
gau'i. Ke Deo ufainagai Abraham epainia einaka, "Oi okomuai muni
akemai au'i fau'iai, Lau agofa'a fofouga papiau'i kapa felo'i alapeni'i,"[j]
eoma. Ega'ina auga, Deo pako'a kapula nini'anina isa ee'iai ekapaisa. Ke
i'a ufu'a apa'a ee'iai isafa ega koa i'opoga ekapaisa. Ke oi isafa ega'ina
iifaga oafiia apumi opamia. 26 Deo oi fepalagainimi emi laomai apala'i
foumakalaini'i auga anina eani alogaina. Ega puo ega pinauga auga Iesu
maeai epamaunimue eemiai eulai kakaua. Ega koa kapa felo'i eemiai
gakapa'i eoma. Ega kainai oi emi laomai apala'i amoumakalaini'i Deo mo
amoaipenia," eoma.

Peto Ioane Auni'i Iifa Kepakaisa

4 1 Peto Ioane auni'i papiau maa'iai kenini'ani laolao kai sakedote au'i,
Deo ega e'a e'ima lopiaga, ke Saduseo au'i fou isa ee'i kemai. 2 Isa alo'i
elifu, gome apostolo papiau maa'iai Iesu emae ke emaunimue auga fouga
keifafoua. Ke Iesu emaunimue koa i'opoga, mae au'i isafa akemaunimue
auga papiau kepamaleleni'i. 3 Isa kemai Peto, Ioane auni'i keafii'i, iifa
fekepakaisa keoma. Kai tipula e'agai kefau apu'i, fegani kai iifa fekepakaisa
keoma, gome egapi efua. 4 Isa kepatipulani'i mo ganinagai, papiau apostolo
e'i iifa a'o kelogonia au'i ma'o Iesu kepako'ania. Ke Iesu kepako'ania
papiau'i epo'iai, au mo kepaauni'i auga, au'i ma'oai mo 5000 koa i'opoga.
5 Egani aisama, Iudea ago ke'ima lopia'i, Iudea au'i akaiki'a'i, ke Moses
ega iifa pamalelega au'i fofouga, Ierusaleme taoninai kekaigugu. 6 Ega'ina

---

[i] **3:23** Deuteronomy 18:15,18,19 [j] **3:25** Gen. 22:18

la'afouga alogai Anas sakedote lopia fa'a, ega ikupu papiau'i ma'o, ke
sakedote au'i oiso, Kaiafas, Ioane, ke Aleksanda isafa kemai egae keagu.
7 Egae kai Peto Ioane auni'i kemaiseini'i la'afouai kepaapalai'i aisama
kepa'ani peni'i keinaka, "Oi isapu kapagai o kaisau akagai i'ina kapa'i
okapa'i?" keoma.
8 Ega aisama Peto Deo ega Spiritu alo epogu ke eifa einaka, "E'u lopia
Iudea ago o'ima aumi, ke au akaiki'ami Israel papiau'i o'ima'i aumi! 9 Pau
kapa felo melo auga faagagai akapaisa, ke ala koa melo auga apafelo
auga pa'anina opa'ani. 10 Oi lai opa'ani penimai koa aisama, oi ma'oai
ke Israel papiau'i ma'oai i'ina iifaga fologo. Iesu Kristo Nasareta auga oi
kolotiai oau'u'ua emae kai Deo isa maeai epamaunimue. Isa aka isapugai
i'ina auga felo emia efua pau agomiai eapae oisa. 11 Iesu fouga, Deo ega
iifa pukagai iina kepapua oma:

" 'Oi e'a ipaapa aumi kepo uu'uga oumakalaina auga,
pau ega'ina kepo e'a ega'inagai kiuga uu'uga kapula ipauma emia.'
Sam 118:22

Ega koa i'opoga, Iesu auga oi kepo oumakalaina auga koa i'opoga kai,
Deo isa Au Akaiki'a epamia. 12 "Ke kai aga'o akagai papiau kania'i
ageisagamau afaekaina. Gome Deo agofa'a alogai kania'a isagamauga
isapuga kai aga'o aepenia. Kai Iesu mo aka isapugai kania'a ageagamauga
agekaina," eoma.
13 La'afouai papiau ma'oai, Peto Ioane auni'i akemani'i kenini'ani
kapula alogaina keisa. Ke isa e'i nini'ani a'o kelogonia auga au aage'i,
malele ikifaga au'i laa'i. Ega aisama kekauai alogaina, paukai kelogo
isa Iesu fou kelao kemaimai auga keopolaga. 14 Ke au felo emia auga
Peto Ioane fou keapa keisa'i puo, iifa aga'o fekepamue auga aekainia.
15 Kai Peto Ioane auni'i iifa ipakaina afugai kepapealai'i aisama, ifo'i
mo epo'iai kenini'ani. 16 Ke e'i nini'aniai keinaka, "I'ina au'i faaga'iai
kapa'ina agakapa? Gome Ierusaleme taoninai keagu papiau'i ma'oai maa'i
ipaumagai isa mirakulo kekapaisa keisa. Ke i'a agapuniai afaekaina.
17 Kai i'ina kapa papiau epo'iai fefoufa'a, papiau mama'i ma'o fekelogo
auga anina alaani. Ega puo amapamani'ini'i kegaapakipo, pau agelao
muni auga Iesu keoma auga aka fakeifania pugu," keoma.
18 Isa kenini'ani efua aisama Peto Ioane auni'i keifani'i kekoko kemai
pugu. Ke kemai ago'iai keapa aisama, kepaini kapulani'i Iesu akagai
fakepamalele, ke fouga fakeifafoua pugu keoma. 19 Kai Peto Ioane auni'i
iifa kepamue keinaka, "Oi ainami amaafia o Deo aina amaafia? Oi
ifomi Deo maagai kapa'ina felo auga amoopolaga. 20 Gome lai kapa'ina
maamaisai aisa, ke a'o alogonia auga agaifania afalaapakipo," keoma.
21 Ega puo kepamani'i kakau'i koa i'opoga kai, pau auga kepamani'i
kapulani'i, ke kepaini kapulani'i mo pugu kai kepapealai'i. Ke papiau
fau'iai isa auni'i afa ala fekepeni oma'i auga keagaga aga'o akekapulaisa,

gome papiau ma'oai kapa'ina emia keisa au'i Deo au akaiki'a kepamia.
22 Gome au ega'ina mirakuloai felo emia auga, inipoga 40 epagai.

Pako'a Papiau'i Kemegamega

23 Peto Ioane auni'i kepealai aisama, ifo'i e'i papiau ee'i kelao. Egae kai
sakedote lopia'i, ke au akaiki'a'i fou kapa'ina isa auni'i maa'iai keifania
auga, e'i papiau maa'iai keifafoua. 24 Ega puo pako'a papiau'i i'ina iifaga
a'o kelogonia aisama, ma'oai alo'i aga'omogai aina'i akaiki'agai Deo
kemegamega penia keinaka, "Oi Lopia Akaiki'a Aumu! Ufa, aagoa, a'u fou
lopagama'i, ke alo'iai amu ma'oai lopagama afe'aini'i aumu. 25 Ke oi emu
Spirituai emu pinauga auga, lai ufumai apamai Davide lopalogo akegai
eifa einaka,

" 'Kapa puo Deo akelogonia papiau'i ke'e'efa alogaina,
ke kapa aga'o afakepagama kapa'i au'i keopola aageni'i mo?
26 Ke aagoa kini'i afu'i keafiia keapa,
ke ago ke'ima'i au'i ma'oai kekaigugu
Lopia ke ega Mesaia fou kegapipaini keoma.' *Sam 2:1-2*

27 "Iifa ega'ina ko'a ipauma. Gome Herod, Pontio Pilato auni'i Iudea
papiau'i laa'i au'i, ke Iudea papiau'i fou i'ina taoninai kekaigugu oi emu
pinauga auga Iesu alo elolofa, ke lokinaga Mesaia lopamia auga akekua
kepa'aua. 28 Isa ega kekapa oma, gome ufainagai oi emu isapuai ke logoai
kapa'ina lokapaisa efua fegama looma auga pau egama efua. 29 Ke Lopia,
pau isa lai eemaisai kepamani'i ke keafi apalanimai au'i moisa'i. Agoinio
Oi emu pinauga aumai kapula mopenimai ke falamani'i Oi emu iifa
amaifa kapulania. 30 Ke imamu mokalaisa emu isapu mopenimai. Ega koa
Oi emu pinauga auga maamuai alo elolofa auga Iesu akagai emu isapu
gouga mirakuloai amakapa ke isafa papiau'i amapafelo'i aoma," keoma.
31 Ke kemegamega efua aisama kekaigugu afuga epigugu, ke Deo
ega Spiritu eake alo'i epapogua, ke aimani'i'i mo Deo ega iifa keifafou
kapulania.

Pako'a Papiau'i E'i Amu Kepipeni

32 Pako'a papiau'i ma'oai opo'i alo'i aga'omo emia. Ke ifo'i epo'iai e'i
amu kepipeni. Ke kai aga'o ega amu akekua aepa'aua aeifa isa apuga
aeoma. 33 Ke apostolo isapu akaiki'agai, Lopia Iesu maeai emaunimue
auga fouga keifafoua. Ke Deo ega gafegafe akaiki'a isa ma'oai epenii'i.
34 Ke epo'iai kai aga'o kapa aga'o eegai aeafi'afu. Gome kina isa'i ago
ke e'a inagome'i au'i e'i ago, e'a fou ke'afa'afalaini'i, ke moni'i keafii'i
kemaiseini'i. 35 Ke ega'ina moni'i apostolo ife'i fo'inai keogei'i. Egae kai
isa kefakeisa papiau aga'o aga'o moni pika anina keani auga kepenii'i.
36 Au aga'o aka Iosepa, Lefi ikupuga auga apostolo keifaga Banabas
keoma auga Saiprus keleipuagai emai. Banabas i'a mala'aisai

auga magogo kapula ipenina auga gauga. 37 I'ina auga ifo ega ago
e'afa'afalaina. Ke ega'ina monina eafiia emai apostolo ife'i fo'inai eogeisa.

Ananias Ke Safira Auni'i Fou'i

5 1 Kai au aga'o aka Ananias akafa Safira auni'i e'i ago aga'o
ke'afa'afalaina monina keafiia. 2 Ke isa moni afa eafiapia auga akafa
isafa elogo. Kai moni isa mo elaoaina apostolo ife'i fo'inai eogeisa.
3 Ega aisama Peto einaka, "Ananias, kapa puo Satani alomu epogu Deo
ega Spiritu lofogeisa? Oi emu ago lo'afa'afalaina, ke moni isa loafiapia
kai iisa auga moni fofouga koa i'opoga lomaiseina. 4 Ago alo'afalaisa koa
kai, oi ifomu apumu laa'i ma? Ke pau lo'afalaisa aisama, ega'ina monina
faagagai kapa'ina fokapa auga oi ifomu emu isapuai mo fokapa. Kai
kapa puo oi alomuai ega'ina kapa loopolaga. Oi papiau alofoge'i kai Deo
lofogeisa," eoma.
5 Ananias i'ina iifaga a'o elogonia aisama, fiakoa mo e'ualai emae.
Ke papiau ma'oai Ananias faagagai kapa'ina emia a'o kelogonia au'i
kemani'i alogaina. 6 Egae kai au agu'a'i isa'i ke'ue kelao Ananias imaauga
kemokaisa keafiia la kelaoaina kefufunia.
7 Kina maaga oiso koa i'opoga afegai, Ananias akafa, Safira isafa ekoko
emai. Isa akafa faagagai kapa'ina emia auga oko aelogo. 8 Ke Peto isa
epa'ani penia einaka, "Oi moifa, Ananias aunimi ago o'afa'afalaina auga
monina fofouga inamo'e ma?" eoma.
Safira einaka, "E, fofouga egamo'e."
9 Ega aisama Peto isa epainia einaka, "Ala koa i'opoga oi akafamu
aunimi opako'ania, Lopia ega Spiritu o'opo ooma? Ega'ina afa agoafia
auga fologo kai alologo. Moisa! Oi akafamu kefufuga au'i kemai pau
pa'afi akegai keapae. Oi isafa akeafio akelaoainio," eoma.
10 Ega aisama fiakoa mo Safira Peto ife fo'inai e'ualai emae. Ke au
agu'a'i ega'ina isa akafa kefufuga au'i kekoko kemai, Safira emae keisa.
Ega puo isa isafa imaauga keafiia la kelaoaina akafa eegai kefufunia.
11 Papiau ma'oai ke Iesu kepako'ania papiau'i isafa Ananias Safira auni'i
kepifoge kainai kemae auga fouga kelogo aisama, kemani'i alogaina.

Apostolo Papiau Ma'o Kepafelo'i

12 Apostolo papiau epo'iai mirakulo ke isapu gou'i ma'o kekapai'i.
Ke pako'a papiau'i ma'oai alo'i opo'i aga'omo kepamia kemai Deo ega
e'ai peapea afuga aka Solomon ega A'ama keoma afugai kekaigugu.
13 Pako'a laa'i papiau'i ma'oai, pako'a papiau'i ee'iai iifa felo'i keifani'i.
Kai kemani'i puo kai aga'o pako'a papiau'i e'i la'afou alogai aekoko.
14 Ega'ina emia mo ganinagai au ke papie ma'o Lopia Iesu kepako'ania.
Ke pako'a papiau'i au'i ma'o emia aefuafua. 15 Papiau apostolo mirakulo
ma'o kekapai'i auga keisa. Ega puo isafa au'i keagai ileai ke petiai fou

kepakala'i, Peto epea aisama feafi opogaini'i felo'i fekemia keoma. Ke
kapa'i ageafi opogaini'i afaekaina au'i epo'iai isa'i Peto ogogai mo felo'i
fekemia keoma. 16 Ke taoni ma'o Ierusaleme taonina eegai taoni'i papiau'i
isafa kekaigugu kela'afou, ke isafa au'i ke tiapolo apala'i alo'iai keagu
kepalifu'i au'i, apostolo ee'i kemaiseini'i ma'oai kepafelo'i.

Apostolo Keafi Apalani'i

17 Kai sakedote lopia fa'a ke ega Saduseo ikupuga au'i ma'oai fou
kepinauga au'i apostolo ee'iai kepikupa alogaina. 18 Ke apostolo keafii'i
la'afou tipulaga e'a alogai kepaagu'i. 19 Kai gapiai Deo ega agelo aga'o
elao, tipula pa'afi'i epaagalai'i epapealai'i kai, eifa einaka: 20 "Amolao Deo
ega e'a alogai amoapa, Deo mauni mamaga, Iesu kepako'ania papiau'i
agepeni'i auga iifa'i ma'oai papiau maa'iai amoifafoua," eoma.
21 Ke isa i'ina iifaga a'o kelogonia aisama, egani amagai ipauma i'ina
iifaga kainai kelao Deo ega e'a alogai kekoko, kapa'ina agelo eifania auga
papiau kepamaleleni'i.
Kai sakedote lopia fa'a ega papiau fou kemai kansolo papiau'i ke
Iudea papiau'i e'i au akaiki'a'i ma'oai fou keifani'i kekaigugu. Egae kai
papiau isa'i keulai'i tipula e'a kelao apostolo kegamaiseini'i keoma. 22 Kai
ega'ina au'i kelao tipula afugai apostolo egae laa'i keisa aisama, kemue
isa maa'iai keifafoua keinaka: 23 "Iifa gome, lai tipula pa'afina ekupu, kai
aga'o fekoko faekaina auga aisa. Ke ima'ima au'i pa'afi akegai keapa au'i
isafa afu ke'ima felo. Kai pa'afi apaagalaisa aisama, kai aga'o tipula e'a
alogai alaisa," keoma. 24 Deo ega e'a i'ima lopiaga ke sakedote lopia'i fou
i'ina iifaga a'o kelogonia aisama, opo'i egea apostolo faaga'iai kapa'ina
egama auga akelogo, ke muni kapa'ina agegama auga isafa akelogo.
25 Ega'ina keopopolaga kai au aga'o emai eifa einaka, "Amoisa, oi
opatipulani'i au'i Deo ega e'ai keapae papiau kepamaleleni'i," eoma.
26 Ega aisama Deo ega e'a i'ima lopiaga ega papiau isa'i fou kelao
apostolo keafii'i pugu. Kai kepapea felo'i kelaoaini'i iifa ipakaina afugai
kepakoko'i. Gome papiau isa kepoai afekefoupugu'i auga mani'ina
kepa'aua.
27 Ke isa kemaiseini'i aisama, iifa ipakaina au'i ma'oai ago'iai
kepaapalai'i kai sakedote lopia fa'a isa epaini'i einaka: 28 "Lai oi alapaini
kapulanimi Iesu akagai folopamalele pugu alaoma ma? Amoisa! Oi
Ierusaleme taoninai Iesu fouga oifafoua papiau ma'oai kelogo. Ega koa
okapa, alomi ko'agai Iesu ifa efaka auga puo lai opapuoimai," eoma.
29 Ega aisama Peto ke apostolo isa fou keinaka, "Lai Deo aina agaafi
kakaua kai papiau aumauni aina'i agaafia. 30 Ainami amopaaua! Oi
Iesu kolotiai oau'u'ua[k] emae kai, i'a ufu'a apa'a e'i Deo isa maeai

---

[k] **5:30** Grik malagai auga auai opa'afa.

epamaunimue. 31 Israel papiau'i e'i laomai apala'i fekeumakalaini'i auga
Deo anina eani alogaina. Egae kai Deo isa e'i laomai apala age'agegeaini'i
eoma. Ega puo Deo Iesu ufai e'agauaina kaina kainai epaagua, Lopia
isapuga epeniia, ke kania'a isagamauga Lopiaga epamia. 32 Lai i'ina iifaga
a'o alogonia, ke kapa'ina emia maamaisai aisa puo ko'a mo aifafoua. Ke
kaisau Deo aina eafiia auga ega Spiritu epeniia. Ke Spiritu ega'ina isafa,
i'ina iifaga ko'a auga epalogoni'a," keoma.
33 Iifa ipakaina papiau'i i'ina iifaga a'o kelogonia aisama, gua'i ekupu
alogaina. Ega puo kepako'ania apostolo kegaaupugui'i keoma. 34 Kai
Faliseo auga aga'o aka Kamaliel, Moses ega iifa pamalelega auga, Iudea
papiau'i ma'oai aina kepako'ania, au akaiki'a kepamia auga, isa epo'iai
e'ue, iifa ipakaina au'i epaini'i, apostolo kegapapealai'i eoma. 35 Apostolo
kepapealai'i afegai aisama, isa iifa ipakaina papiau'i epaini'i einaka,
"Israel papiaumi, i'ina au'i faaga'iai kapa'ina amokapa ooma auga foopola
felo kai fokapa. 36 Gome inipo pika koa kelao efua kai, kapa'ina kemia
au'i oi ologo felo. Au aga'o aka Teudas emai papiau epo'iai ifo au akaiki'a
epamia. Ke papiau 400 koa i'opoga isa muninai kepea kai papiau isa
keaupugua. Ega aisama aina keafia muninai kepea au'i kekani okaoka, ke
pau ega'ina ikupuga laa'i emia. 37 Ega'ina afegai census kinagai Kalilea
auga aka Judas epifoge papiau isa muninai kepea. Kai papiau isa isafa
keaupugua ke aina keafia muninai kepea au'i kekani okaoka, ega ikupu
efua pau laa'i emia. 38 Ega puo pau kapa'ina emia auga eegai ainami
lapalogo. Au i'ina amopua'afuni'i! Gome isa kapa'ina kekapa auga papiau
aumauni e'i logoai, o ee'iai emai koa aisama laa'i agemia. 39 Kai isa
Deo ega logoai e'i pinauga kekapa koa aisama, kapa'ina kekapa auga
agopaapakipo'i afaekaina. Gome oi isa agopaapakipo'i koa aisama, oi Deo
fou agopipaini.
40 Iifa ipakaina papiau'i ma'oai Kamaliel kapa'ina eifania auga felo
keoma puo aina keafiia. Ke apostolo keifani'i kekoko kemai, ke au
isa'i kepaini'i apostolo kegapuki'i ke kepaini kapulani'i keifa, Iesu aka
fakeifania pugu keoma. Egae kai kepapealai'i kelao.
41 Apostolo iifa ipakaina afuga kepua'afuga aisama, Iesu isa fau'iai
faaga kepakiekie koa i'opoga, isa isafa Iesu faugai faaga'i ekiekie
auga keopolaga, Deo maagai felo mo keoma. Ega puo kegapuki'i auga
akemeagai kai alo'i egama alogaina. 42 Ke aufa kina apostolo Deo ega
e'a alogai, ke papiau e'i e'ai kekoko iifa faunina Iesu Mesaia auga fouga
papiau maa'iai keifafoua ke kepamalele aefuafua.

Pipalagai Au'i Imagea Kuagai Gua Kekinani'i

6 1 Ega'ina kina'iai Iesu kepako'ania papiau'i au'i ma'o emia elaoaina.
Ega aisama Iudea papiau'i Grik malagai kenini'ani au'i, ke Hibru mala
ipaumagai kenini'ani au'i, epo'iai akekua emia. Hibru mala papiau'i kina ma'oai

fo'ama kefakeisa aisama, Grik mala afuafu'i akeopolani'i akepeni'i puo, Grik
mala papiau'i keifa mugumugu. 2 Ega aisama apostolo 12 au'i isa muni'iai kepea
au'i ma'oai keifani'i kemai kai kepaini'i keinaka, "Lai emai pinauga auga, Deo
ega iifa aifafoua. Ke fo'ama ifake mo puogai, i'ina pinauga agaoge me'e koa
aisama, Deo maagai felo laa'i. 3 Ega puo aau akiu, au au'i imagea kuagai gua, oi
ologo felo'i, Deo ega Spiritu alo'i ke ikifa alo'i epogu au'i fokinani'i, isa fo'ama
ifake pinauga agapeni'i. 4 Kai lai ifomai auga alomai opomai fofouga megamega
ke Deo ega iifa faifafoua eegai faoge aoma," keoma.

5 La'afou fofouga apostolo e'i opola a'o kelogonia alo'i egama. Ke isa
Stefano pako'a kapula auga, ke Deo ega Spiritu alo epogu auga kekinaga.
Ke Filip, Prokoros, Nikanor, Timon, Parmenas, ke Nikolas, Antiok agogai
emai, Iudea auga laa'i kai Iudea e'i kagakaga kainai epea auga fou
kekinani'i. 6 I'ina au'i apostolo ago'iai kepaapalai'i, ke apostolo ima'i isa
kania'i laagai keogeaua kemegamega.

7 Ke Deo ega iifa afu ma'oai epeaisa, ke Ierusaleme taoninai Iesu
kepako'ania papiau'i au'i ma'o emia aefua. Ke sakedote ma'o isafa Deo
ega iifa a'o kelogonia kepako'ania ke kainai kepea.

Stefano Keafiia

8 Au au'i imagea kuagai gua epo'iai Stefano auga Deo ega gafegafe akaiki'a
ke ega isapu alo epogu. Isa papiau ma'o epo'iai mirakulo, isapu gouga akaiki'a'i
ekapai'i. 9 Kai kina aga'ogai papiau isa'i, Iudea papiau'i kela'afou Deo keau
afagaina afuga kemai. Ega'ina au'i, 'Peaage' ikupuga keoma au'i, Sairene,
ke Aleksandria taoni'iai kemai. Isa ke Silisia, Asia ago'iai kemai papiau'i fou
keapafou kai Stefano fou keakekua. 10 Kai Deo ega Spiritu Stefano ikifa epeniia.
Isa ega'ina ikifagai enini'ani puo nini'aniai fou keakekua kai aekaini'i.

11 Ega aisama Stefano iifa ipakaina pifogegai fekepaagu fofoua keoma.
Ke papiau isa'i ogefakeai ke'afai'i iina fekeifa oma keoma, "Stefano,
Moses Deo auni'i ee'iai eifa apala aina alogonia," fekeoma keoma.

12 Ega koa kekapaisa, isa papiau ke au akaiki'a'i au'i, Moses ega iifa pamalelega
au'i gua'i kepafaugaina gua'i kepakupua. Ke isa kemai Stefano keafiia kelaoaina
kansolo au'i ago'iai kepaapa. 13 Ke pifoge au'i kemaiseini'i nini'ani pifoge'i keifani'i
keinaka, "I'ina auga Deo ega e'a i'ina, ke Moses ega iifa fou ee'iai eifa apala
aefuafua. 14 Gome lai isa Iesu Nasareta auga, i'ina afuga agepalifua, ke Moses
eegai kagakaga kemai au'i isafa ageoge pagaini'i eoma aina alogonia," keoma.

15 Ke egae kansolo keagu au'i ma'oai Stefano kua maaga keisa aisama,
agelo iisa eaea koa i'opoga keisa.

Stefano Einogo

7 1 Stefano eegai keifa apala efua aisama, sakedote lopia fa'a Stefano
epainia einaka, "Papiau i'ina nini'ani'i keifani'i au'i ko'a'i ma?"
eoma.

2 Ega aisama Stefano einaka: 3 “Amau aumi, ke aau akiu aumi ainau
amologo! Ufainagai i'a ufu'a apa'a Abraham Mesopotamia agogai eagu.
Ke isa Haran taonina aelao koa kai, Lopia Deo akaiki'a eaea ke isapu
gome auga Abraham eapakina penia epainia einaka, ‘Oi emu ago, emu
ikupu papiau'i fou fopua'afuni'i ago alapakinaiso ago folao,’[l] eoma.
4 “Abraham Deo ega iifa kainai Mesopotamia agogai, Kaldaios papiau'i
keagu afuga epua'afuga elao afu aka Haran. Isa ama emae afegai Deo isa
epapealaisa emai pau oi oagu agogai eagu. 5 Ke Deo Abraham ago e'ele
mo ganinagai aga'o aepenia apuga aemia. Ke ega'ina kina'iai Abraham
gauga laa'i ganinagai, Deo Abraham maagai epako'ania eifa ega'ina
ago isa agepenia, ke isa okogai akemai au'i isafa i'ina ago pau oi oague
auga agepeni'i eoma. 6 Kai Deo Abraham iina epaini oma einaka: ‘Oi
okomuai akemai papiau'i, ago i'oinagai au a'i'i akemia. Ke ago inagome'i
isa pinauga meauga akepeni'i, inipo 400 alogai egae akekala'afi. 7 Kai lau
e'u papiau kala'afi akepamia'i agofa'a auga afa apala alapeni'i. Egae kai
okomuai akemai papiau'i, ago ega'inagai akepealai akemai i'ina agogai
Lau akeau afagainiau,’[m] eoma. 8 Egae kai Deo pako'a nini'anina kapula
gouga Abraham epeniia. Ega'ina auga au maguae'i faaga iifalaina gouga.
Abraham gauga Aisak emauni kina imagea kuagai oiso aisama, Abraham
Aisak faagagai ega'ina pako'aga gouga ekapaisa. Ega'ina afegai Aisak
Iakobo epamauga. Isa isafa ega koa i'opoga faagagai emia. Ega'ina afegai
Iakobo gauga 12 kemauni ke isa i'a ufu'a apa'a kemia.
9 “Ke i'a ufu'a apa'a Iosepa aaga au'i Iosepa eegai kepikupa kainai
kala'afi koa i'opoga ke'afa'afalaina. Ke afa'afa au'i Iosepa keafiia Isipto
kelaoaina. Kai kina ma'oai Deo Iosepa eegai eagu epalagaina. 10 Ega
kainai Isiptoai kelele akaiki'a'i ma'o alo'iai eapauka femae koa i'opoga
kai, Deo isa ega'ina kelele'i ma'oai ee'iai epapealaisa. Ke Deo Iosepa
epaikifania kainai, Isiptoai kin Faro isa anina eani alogaina. Faro, Iosepa
eikifa alogaina eisa puo ega e'a fofouga ke Isipto ago kafanaga epamia.
11 “Ega'ina kina'iai Isipto ke Kanaan ago'i fofougai magea apala e'ue aisama,
ago fofouga alogai fo'ama laa'i emia. Ega puo i'a ufu'a apa'a fo'ama aga'o e'i
agoai akekapulaisa inae'i ekimu, kekiekie keulalu alogaina. 12 Kai Iakobo
Isipto agogai fo'ama eka fouga elogo aisama, gauga i'a ufu'a apa'a au'i eulai'i
Isipto kelao'ina. 13 Ke kepamue kelao pugu aisama, Iosepa ifo fouga aaga
maa'iai eifafoua. Ke isa ega famili fofouga fou'i efoufa'a aisama, Faro Iosepa
ega famili fou'i elogo. 14 Egae kai Iosepa iifa eulaisa ama Iakobo ke ega famili
au'i 75 ma'oai fekemai Isipto eoma. 15 Ega puo Iakobo ega famili ma'oai kelao
Isiptoai keagu egae ufu'a apa'a gauga fou kemae. 16 Egae kai papiau isa imaau'i
keafii'i kemue kelaoaini'i Abraham ufainagai au aka Hamor gauga ima'iai ago
aga'o aka Sekem afa akaiki'agai e'afaisa auga agogai kefufuni'i.

---

[l] **7:3** Genesis 12:1 [m] **7:7** Genesis 15:13,14

17 “Kai Deo Abraham maagai pako'a nini'anina kapula ekapaisa auga
kina emai ekai ali'ali aisama, i'a a'a papiau Isiptoai keagu au'i, au'i ma'o
emia kealogai alogaina. 18 Ke ega'ina kina'iai Isiptoai kin mamaga Iosepa
fouga aelogo auga Isipto ago e'imaisa. 19 Isa i'a a'a papiau efogei'i eafi
apalani'i. Ke epamani'ini'i epaafi'i imoi u'uai au'i e'a afegai fekeogelai'i
feaupugu'i eoma. Ega koa i'a a'a papiau ma'oai feaupugu'i eoma.
20 “Ega'ina kina'iai Deo ega logoai Moses emauni ke Deo maagai isa
auga imoi aage laa'i. Ke isa afegai akepua'afuga kai gafa oiso alogai
ifo ama ega e'ai ke'imaisa. 21 Kai imoi feke'ima mo felao auga aekainia
puo, afegai kepua'afuga. Ega aisama Faro gauga ifiaoga isa eisa eafiia
elao epafa'a gauga epamia. 22 Ke Moses eminifa'a emalele Isipto e'i ikifa
ma'oai elogo, ega nini'ani ke ega pinauga ekapula alogai.
23 “Kai Moses inipoga 40 emia aisama, kina aga'ogai aaga akina Israel
papiau'i eopolani'i gaisa'i eoma puo ee'i elao. 24 Kai elao aisama, Isipto
auga aga'o Israel auga eafi apalania eisa. Ega aisama elao Israel auga
iina eogeisa Isipto auga ega'ina eaupugua. Moses ega koa ekapaisa Isipto
auga ega laomai apala afa eogeisa. 25 Gome Moses ega koa ekapaisa auga,
eopolaga Deo isa agepalagaina, ega papiau kania'i ageagamauga auga
aaga akina fekelogo eoma. Kai isa oko akelogo. 26 Ke egani Moses Israel
papiau'i ee'i elao pugu, ke Israel au'i auni'i kepipaini eisa'i. Ke epo'iai
gagao gamia eoma puo eifa einaka, ‘Oi aunimi! Oi auga aami akimi kai
kapa puo opipaini?’ eoma.
27 “Kai au aga'o isa aaga akina eegai apala ekapa auga Moses ekoni
me'e, ke epainia einaka, ‘Kaisau oi lai emai ima'ima aumu epamiaiso, ke
lai felo o apala akapa auga maamaisai foifania aumu epamiaiso? 28 Faai
oi Isipto auga loaupugua koa i'opoga, pau lau isafa moaupuguisau ma
looma?’[n] eoma. 29 Moses i'ina iifaga a'o elogonia aisama emani'i puo,
epiau Midian ago elao au a'ina koa egae eagu. Ke egae eamage gauga
auni'i kemauni.
30 “Moses Midian agogai eagu inipo 40 elao afegai, Sinai ikuga niegai
ago maininai au gagau'i laa'i kai aga'i mo kekaania kefai kelaoaina au'i
epo'iai lo eufa eisa. Ke lo ega'ina alogai agelo Moses eapakina penia.
31 Moses ega'ina eisa aisama ekauai alogaina. Ke gaisa felo eoma epeakua
lo eega elaolao kai, Lopia iina eifa oma aina elogonia: 32 ‘Lau auga
ufumu apamu, Abraham, Aisak, ke Iakobo e'i Deo,’[o] eoma. Ke Moses lo
alogai kaisau enini'ani auga gaisa eoma kai emani'i epigugu alogai puo
aekainia.
33 “Ke Lopia isa epainia pugu einaka, ‘Oi ifemu kamataga moafilaisa.
Gome oi loapae a'isaga auga a'isa lolofaga. 34 Iifa gome Isipto agogai
Israel papiau'i kala'afi kepamiai'i auga laisa'i. Ke isa kekiekie ke keagaga

---

[n] **7:28** Exodus 2:14 [o] **7:32** Exodus 3:6

auga isafa a'o lalogo. Ke Lau isa ega'ina kiekie eegai mapapealai'i laoma
puo laake lamai. Pau oi alaulaiso alomue Isipto alolao pugu,'[p] eoma.
35 "Kai Israel papiau'i Moses ega'ina auga keumakalaina kepainia
keinaka, 'Kaisau oi lai emai ima'ima aumu epamiaiso, ke lai felo o apala
akapa auga foifania aumu epamiaiso!' keoma. Kai Deo isa Israel papiau'i
e'i ima'ima auga femia, ke Isipto agogai ipapealai'i auga femia eoma. Ke
ega koa ekapaisa auga, ega agelo eulaisa, Moses au lo eufa auga alogai
eapakina penia. 36 Ke isa Isipto agogai, ke A'u pitogai, ke inipo 40 ago
maininai mirakulo isapu'i akaiki'a'i gou'i ekapai'i afegai aisama epapealai'i.
37 "Ke Moses ega'ina i'ina iifaga Israel papiau'i maa'iai eifania einaka
'Lopia oi emi Deo profeta aga'o lau koa i'opou, oi ifomi emi papiau epo'iai
ageulaisa agemai. Oi isa aina foafia,'[q] eoma. 38 Ke isa Sinai ikugai agelo
fou kenini'ani. Ke isa i'a ufu'a apa'a fou ago maininai keagu[r] kelao kemai
aisama, Deo ega agu pagai nini'ani'i agelo eegai eafii'i auga i'a fepeni
pagaini'a eoma. Ega puo isa ega'ina iifa'i i'a ufu'a apa'a epeni pagaini'i.
39 "Kai i'a ufu'a apa'a Moses aina akeafia ke keumakalaina. Kai gua'i
alogai auga kegamue Isipto kegalao keoma. 40 Isa Aaron kepainia keinaka,
'Moses Isiptoai epapealaimai auga eegai kapa'ina emia auga alalogo.
Pau lai ifomai emai deo agomaisai akepea akepapeaimai au'i mokapa'i
mopenimai,'[s] keoma. 41 Ke ega'ina kinagai pifoge deoga, iisa polomakau
gauga koa i'opoga kekapaisa. Ke a'o keaupugu'i ifo'i ima'iai e'i deo
kekapaisa auga kepalao penia, ke keau afagaina kemiamialaina. 42 Ega
aisama Deo isa emunii'i epua'afuni'i ufa guagai kina, gafa, mi'imi'i ke
kapa ma'oai epalao peni'i keau afagaini'i. Ke isa ega'ina kekapaisa auga
Deo ega iifa pukagai profeta iina kepapua oma koa i'opoga mo emia:

" 'Israel papiaumi!
Oi inipo ou'aga pani alogai ago maininai a'o oaupugui'i opalao
peniau auga,
lau alopalao peniau kai, ufa deo'i pifoge'i au'i opalao peni'i.
43 Oi Molok keoma auga ega e'a opuaisa,
ke emi deo pifoge Rapan keoma auga isafa ega mi'imi'i opuaisa.
Ega koa okapaisa lau aloau afagainiau kai,
oi imamiai deo okapa'i au'i oau afagaini'i.
Ega puo Lau oi emi agoai alapapealaimi, alaulaimi
Babilon ago apie, aaka ipauma agolao,'
eoma. *Amos 5:25-27*

44 "I'a ufu'a apa'a epo'iai Deo eague auga gouga, ega e'a[t] isafa kepuaisa,
ago maini alogai kepea. Ega'ina e'a auga Deo Moses epainia fekekapa eoma

---

[p] **7:34** Exodus 3:5,7,8,10 [q] **7:37** Deuteronomy 18:15 [r] **7:38** Grik malagai 'eklesia' kai Pilitani malagai 'Church' [s] **7:40** Exodus 32:1 [t] **7:44** Pilitani malagai apapua pagainia auga 'tabernacle'

auga. Ega puo Deo Moses epakina koa i'opoga mo, ega papiau fou kekapaisa.
45 Egae kai ufu'a apa'a muni'iai kemai au'i Deo ega e'a keafiia ee'iai eka.
Ke Deo Kanaan ago ekinaga, papiau egae keagu au'i fepapealai'i ke ega'ina
ago i'a ufu'a apa'a fepeni'i eoma. Ega kainai ega'ina agogai kekoko aisama,
Josua isa e'imai'i Deo ega e'a ega'ina kepuaisa kelao. Ke e'a ega'ina egae
mo eka elao Davide lopia emia kinagai. 46 Ke Davide ega'ina auga Deo ega
gafegafe eafiia. Ke isa Deo egoinia ufu'a apa'a Iakobo okogai kemai au'i,[u]
Deo akeau afagaina afuga Deo faugai fepaapa eoma. 47 Kai Davide Deo ega
e'a fekapa auga Deo eumaka kai, isa gauga Solomon elogoaina e'a ekapaisa.
48 Kai Deo Au'oniai Ipauma Auga, papiau aumauni e'a kekapa auga
alogai aeagu. Ke ega'ina fouga profeta Aisaea ufainagai Deo kapa eoma
auga fouga eifania einaka:
49 " 'Lopia eifa,
"Ufa auga Lau e'u aguagu afuga,
ke agofa'a auga Lau ifeu ipaapa afuga.
Ega puo fauai e'a kapa agokapa,
ke e'u laagai afuga kapai agemia?
Iifa gome laifania, lau e'u e'a oi agokapa afaekaina.
50 Gome ufai ke agofa'ai kapa ma'oai
Lau ifou imauai lapagama'i, ke ma'oai mo Lau apu,'
eoma. *Aisaea 66:1-2*
51 "Ke pau oi lau Deo ega e'a, ke Moses ega iifa fou ee'iai laifa apala
ooma, iifa ipakainai opaapaisau. Kai oi auga ainafua, ke gua inoka
papiaumi! Oi kina ma'oai Deo ega Spiritu opafiulaisa aefuafua. Ke oi
ufumi apami kekapaisa koa i'opoga, oi isafa i'opoga mo okapa. 52 Ke oi
ufumi apami aufa kina profeta ma'oai keafi apalani'i. Ke alo opai ipauma
auga agemai fouga keifania au'i isafa keaupugu'i. Ke pau oi isafa alo opai
ipauma auga ega'ina o'afa'afalaina, oafi apalania, ke oaupugua. 53 Oi
aumi, Deo ega iifa agelo Moses epeniia auga ufumi apami epenii'i. Oi
ega'ina iifa'i isafa oafii'i kai kai'iai alopea," eoma.

Stefano Kepoai Kefoupugua

54 Iifa ipakaina alogai papiau ma'oai, Stefano i'ina iifa'i eifani'i a'o'i
kelogonia aisama, gua'i ekupu alogaina, a'i'i keagaisa, ke'e'efa alogaina.
55 Kai Stefano alo Deo ega Spiritu epapogua, ke maaga eakae ufai Deo
ega eaea ke isapu akaiki'a, ke Iesu Deo kaina kainai eapa auga eisa. 56 Ke
eifa einaka, "Amoisa! Ufa eagalai, Papiau Aumauni Gauga, Iesu Deo kaina
kainai eapae laisa," eoma.
57 Ega aisama papiau egae keapa au'i ma'oai mo aina'i kefau apua, aiso'i
gomegai keagaga Stefano kepiau penia. 58 Ke kelao keafiia, kela'a pupuge,

---

[u] **7:46** Pilitani malagai apapua pagainia auga 'the house of Jacob'

taoni afe kelaoaina. Ke ifo'i afe'i tiapu'i keafilai'i, au agu'a aga'o aka
Saulo ife fo'inai keogei'i kai kepo keafii'i Stefano kefounia.
59 Papiau Stefano kepoai kefounia alogai emegamega einaka, “Lopia,
Iesu lalau moafia!” eoma. 60 Ke eanife'u kai eagaga einaka, “Lopia, e'i
laomai apala'i mo'agegeaini'i!” eoma. I'ina eifania efua aisama emae.

8

1 Ega'ina alogai Saulo egae eapa, Stefano emae auga eisa eopolaga
felo mo eoma.

Saulo Pako'a Papiau'i Eafi Apalani'i

Ega kinagai Ierusaleme taoninai afi apala akaiki'a iifi e'a pako'a
papiau'i faaga'iai emia. Ke pako'a papiau'i ma'oai kekani okaoka kelao,
Iudea ke Samaria ago'iai keagu. Kai apostolo au'i Ierusaleme taoninai
mo keagu. 2 Kai ega'ina aemia koa kai, alo'i ko'agai Deo keau afagaina
au'i isa'i kelao Stefano emae auga imaauga keafiia kelao kefufunia. Ke
isa Stefano gua keaniia faugai keapepe alogaina. 3 Kai Saulo auga, e'ina
iifi e'a pako'a papiau'i ma'oai eauoka'i. Isa elao e'a aga'o aga'ogai ekoko,
pako'a au'i ke papie'i fou ela'alai'i elaoaini'i epatipulani'i.

Filip Samaria Agogai Einogo

4 Ega puo pako'a papiau'i kekani okaoka afu aga'o aga'o kelao au'i,
iifa faunina Iesu fouga keinogonia. 5 Ega'ina alogai Filip elao Samaria
agogai taoni aga'ogai ekoko egae papiau maa'iai Iesu Mesaia auga fouga
einogonia. 6 Ke la'afou papiau'i Filip aina kelogonia, ke mirakulo isapu'i
gou'i ekapai'i keisa'i aisama, aina'i kepaau felo kapa'ina eifania auga
a'o kelogonia. 7 Gome Filip ega pinauga ekapula alogaina, papiau alo'iai
tiapolo apala'i maisagaga'i mo epapealai'i. Ke apoke ipauma papiau'i, ke
melo papiau'i ma'o fou epafelo'i. 8 Ke ega'ina taoninai papiau alo'i egama
alogaina.

Saimon Ugauga Auga

9 Ega'ina kina'iai au aga'o aka Saimon Samaria taoninai eagu. Isa
ugauga ekapaisa Samaria papiau'i epakauai alogaini'i. Ke isa eaina'au ifo
eau afagaina, au akaiki'a ipauma epamia. 10 Egae lopia ke ulalu papiau'i
ma'oai isa kapa'ina ekapaisa auga maa'iai keisa ke aina kainai kepea. Isa
aina kainai kepea au'i keifa keinaka, “I'ina auga isapu akaiki'a auga deo
ega isapu aoma auga koa i'opoga eafiia,” keoma. 11 Isa kina ma'o ugaugai
pifoge isapu'iai ega koa ekapai'i papiau epakauai alogaini'i puo muninai
kepea. 12 Kai Filip einogo iifa faunina Deo ega agofa'a fouga ke Iesu
Kristo aka eifania aisama, au papie fou Filip eifania auga kepako'ania
ke baptismo keafiia. 13 Ke Saimon ifo isafa epako'ania baptismo eafiia.
Ke Filip mirakulo isapu'i gou'i akaiki'a'i ekapai'i eisa'i aisama ekauai
alogaina. Ega puo kina ma'oai Filip ala elao aisama muninai epea.

14 Samaria papiau'i Deo ega iifa a'o kelogonia, ke kepako'ania auga
apostolo, Ierusaleme taoninai keagu au'i fouga kelogo. Ega aisama, Peto,
Ioane auni'i keulai'i isa ee'i Samaria kelao. 15 Ke auni'i Samaria taoninai
kekoko aisama, ega'ina papiau'i fau'iai fekemegamega, ega koa Deo ega
Spiritu fekeafia keoma. 16 Gome Deo ega Spiritu isa aga'o laa'iai aeake.
Kai isa Lopia Iesu Kristo akagai baptismo mo keafiia. 17 Ega puo Peto
Ioane auni'i ima'i isa kania'iai keogeaua kemegamega aisama, isa Deo ega
Spiritu keafiia.
18 Saimon, apostolo ima'i papiau kania'iai keogeaua, Deo ega Spiritu
eake peni'i auga eisa. Ega aisama apostolo moni epenii'i. 19 Egae kai
epaini'i einaka, "Lau anina laani imau papiau kania'iai alaogeaua aisama,
ma'oai Deo ega Spiritu fekeafia laoma. Ega puo ega'ina logo isapuga isafa
amopeniau," eoma.
20 Kai Peto einaka, "Oi emu moni moafia fou amogea. Gome oi loopolaga
emu moniai Deo ega ipeni Spirituga alo'afa agekaina looma. 21 Oi alomu
auga Deo maagai apala ipauma! Ega puo Deo ega pinauga iina'i auga oi
emu pinauga laa'i, ke apumu isafa laa'i. 22 Oi i'ina lao'i mai'i apala'i ipauma'i
foumakalaini'i kai, Lopia fomegamega penia. Laopolaga Deo oi guamuai
apala ega koa loopolaga lokapaisa auga afe'agegeaina isafa. 23 Gome oi
laisao auga apala alomu epogu, ke laomai apala'i oi kegopeisa," eoma.
24 Saimon i'ina a'o elogonia aisama Peto epainia einaka, "Fauai Lopia
momegamega penia oi loifani'i kapa'i au'i aga'o faagauai faemia," eoma.
25 Ega'ina afegai Peto Ioane auni'i Lopia Iesu Kristo fouga ko'a ipauma
auga, papiau maa'iai keifafou kapulania. Egae kai kemue Ierusaleme
taonina kelao. Ke kelao alogai Samaria taonina eegai pagua'i papiau'i
ma'o maa'iai isafa iifa faunina Iesu fouga keinogonia.

Deo Ega Agelo Filip Eulaisa Etiopia Auga Eega Elao

26 Kina aga'ogai Deo ega agelo Filip epainia einaka, "Mo'ue, Ierusaleme
taonina keaga South elao ago maininai epagai Kasa taonina elao auga
moafia molao," eoma. 27 Ega puo Filip e'ue keaga ega'ina eafiia elao. Elao
aisama keagai Etiopia auga eisa. Ke ega'ina auga au akaiki'a, Etiopia
kuinina[v] aka Kandas ega amu'amu e'ima'i auga. Isa elao Ierusaleme
taoninai Deo eau afagaina efua pau pulietai eaguka emue ega e'a elao.
28 Elao alogai Aisaea profeta ega puka ekuapinia elaoaina. 29 Filip ega'ina
auga eisa aisama, Deo ega Spiritu isa epainia einaka, "Molao pulieta
molaisaoga," eoma.
30 Ega puo Filip epiau elao pulieta elaisaoga aisama, au ega'ina Aisaea
profeta ega puka ekuapinia aina elogonia. Ega aisama epa'ani penia
einaka, "Kapa'ina lokuapina auga oko lologo ma?" eoma.

---

[v] **8:27** Pilitani malagai 'queen'

31 Ke isa einaka, “Aufalao aga'o maauai oko afaepakaisa koa aisama,
ala koa i'opoga alalogo?” eoma. Ega puo isa Filip eifa koko ga'agaukae
gamai fou kegaagu eoma.
32 Au ega'ina Deo ega iifa pukagai i'ina iifaga ekuapinia:
“Papiau isa sipi koa i'opoga keafiia kelaoaina keaupugua.
Ke sipi gauga faaga puina kepaepe a'oa'o aga'o aekapa koa
i'opoga,
isa isafa iifa ipakainai iifa aga'o aeifania.
33 Iifa ipakainai papiau isa kepameagaina, pifoge keifania, iifa
ipakaina ko'agai akepea.
Agofa'ai papiau isa kepamaea efua, kai aga'o aeagu puo,
kai aga'o isa okogai akemai au'i fou'i ageifania afaekaina.”
Aisaea 53:7-8
34 Ke au ega'ina Filip epa'ani penia einaka, “I'ina iifaga kaisau fouga
eifania? Profeta ega'ina ifo, o papiau i'oina aga'o fouga eifania?” eoma.
35 Ega aisama Filip, profeta Aisaea ega iifa gomegai e'ina, iifa faunina
Iesu fouga eifania.
36-37 Ke keagai kelao alogai fei afuga aga'o keisa. Ega aisama Etiopia
auga eifa einaka, “Fei inamo'e moisa. Baptismo alopeniau agekaina koa
aisama mopeniau,” eoma.[w] 38 Egae kai Etiopia auga ega papiau epaini'i,
pulieta keagai kepaapakipo. Ke Filip Etiopia auga auni'i keake kelao feisai
baptismo epeniia. 39 Isa auni'i feisai ke'agaukae aisama, Deo ega Spiritu
Filip eafiia epagea puo Etiopia auga Filip aeisa pugu. Kai isa Filip aeisa
mo ganinagai, alo egama alogaina puo aeopopo ekailai afuga elao. 40 Kai
Filip auga Deo ega Spiritu isa Asotus[x] taoninai epaapafokia. Egae kai
Sisarea taonina elao alogai taoni ma'oai alo'iai ekoko iifa faunina Iesu
fouga einogo aefua elao mo Sisarea taonina.

Saulo Alo Eponi

9 1 Kai Saulo Ierusaleme taoninai eagu auga, Lopia ega papiau
epamani'ini'i, ke gaaupugu'i paisa eoma puo elao sakedote lopia
fa'a eegai. 2 Ke egoinia malele aga'o fepapua feafia felao, Damaskus
taoninai Iudea papiau'i e'i la'afou afugai, au akaiki'a'i fepeni'i eoma. Ega
koa isa fekepalagaina au papie fou Iesu ega iifa kainai kepea au'i ageisa'i
aisama, fegope'i femaiseini'i Ierusaleme taoninai eoma. Sakedote lopia
fa'a ega'ina malelega epapua efua aisama, Saulo malele eafiia Damaskus
taonina elao. 3 Ke Saulo elao alogai emai Damaskus taonina eegai aisama,
fiakoa mo eaea akaiki'a ufai egefaopu eake eailofe. 4 Ega aisama maaga

---

[w] **8:36-37** Papiau isa'i 36-37 fuagai i'ina iifaga kepapua: “Filip isa epainia einaka, “Oi guamu alo ipaumagai lopako'ania koa aisama, baptismo aloafia agekaina.” Ke isa einaka, “E, lau Iesu Kristo lapako'ania isa Deo Gauga,” [x] **8:40** Pilitani malagai ‘Ashdod’

e'umina e'ualai a'isaai, ke aufalao aga'o iina eifa oma aina elogonia,
"Saulo! Saulo! Kapa puo lau loafi apalaniau?" eoma.
5 Ke Saulo einaka, "Lopia, oi kaisau?" eoma.
Ke Lopia einaka, "Lau Iesu, loafi apalaniau au. 6 Pau mo'ue Damaskus
taonina alogai mokoko. Egae oi kapa'ina fokapa auga maamuai
akeifania," eoma.
7 Ke Saulo fou kelao au'i isafa, egae keapa a'oa'o kelogonia kai, kai
aga'o akeisa puo kekauai alogaina iifa aga'o akeifania. 8 Egae kai Saulo
a'isaai e'ue ke maaga epakiakaea aisama kapa aga'o aeisa. Kai fou kelao
au'i isa imagai keafi kepapea Damaskus taonina alogai kekoko. 9 Ke egae
Saulo kina oiso alogai maaga ekimi'i eagu, ke kapa aga'o aeania ke aeinu.
10 Ega'ina kina'iai Iesu epako'ania auga aga'o aka Ananias Damaskus
taoninai eagu. Lopia laulauai isa eifaga einaka, "Ananias!" eoma. Ke
Ananias einaka, "Lopia, lau inamo'e," eoma.
11 Ke Lopia isa epainia einaka, "Mo'ue keaga aka Opaina keoma
auga keagaga moafia molao egae Judas ega e'ai Tarsus auga aka Saulo
fopa'aniaina. Gome isa pau eague emegamega. 12 Ke ega megamegai
maaga elaulau au aka Ananias eisa elao ima faagagai eogeaua ega koa
maaga efelo afu eisa pugu eoma."
13 Ega aisama Ananias einaka, "Lopia, papiau ma'o ee'iai i'ina auga
Ierusaleme taoninai oi emu papiau ala epalifu oma'i auga fouga lalogo.
14 Ke sakedote lopia'i isa isapu kepeniia, papiau inae oi akamu keifania
au'i ma'oai fegope'i keoma," eoma.
15 Kai Lopia isa epainia einaka, "Molao. Gome isa lau fauai lakinaga e'u
pinauga agekapa. Isa afu i'oi'i i'oi'i agelao akelogoniau papiau'i, ke e'i kin
ke Israel papiau'i isafa maa'iai lau akau ageifafoua. 16 Gome isa lau akau
kainai ala fekiekie oma auga alapakina," eoma.
17 Ega puo Ananias elao Saulo eagu e'agai ekoko. Ke ima Saulo faagagai
eogeaua kai einaka, "Akiu Saulo, oi iina lomai alogai Lopia Iesu oi keagai
eapakina penio auga eulaisau lamai. Ega koa oi afu foisa pugu ke Deo ega
Spiritu alomu fepogu eoma." 18 Ega aisama fiakoa mo Saulo maagai ma'a
oga koa i'opo'i ke'ualai ke afu eisa pugu. Ke e'ue Ananias isa baptismo
epeniia. 19 Ke isa fo'ama eaniia aisama, ega kapula eafimue pugu.

Saulo Damaskus Taoninai Einogo

Saulo kina pika koa i'opoga Damaskus taoninai pako'a papiau'i
fou keagu. 20 Ega'ina alogai fiakoa mo Iudea papiau'i e'i la'afou afuga
elao, Mesaia fouga einogonia, ke eifa Mesaia auga Deo Gauga eoma.
21 Ega aisama papiau ma'oai isa aina kelogonia au'i kekauai alogaina,
ke keinaka, "I'ina auga Ierusaleme taoninai Iesu aka keifania papiau'i
epalifu'i. Ke isa ega'ina fekapa eoma puogai, iina emai ega koa i'ina
papiau'i fegope'i, sakedote lopia'i ee'i felaoaini'i eoma. Kai ala koa pau

eapae Iesu fouga eifafoua?” keoma. 22 Kai Saulo ega inogo kapulaga euki
elaoaina, ke Iesu Mesaia auga ko'a ipauma mo papiau maa'iai eifafoua.
Ega koa ekapaisa Iudea papiau'i Damaskus taoninai keagu au'i alo'i
epama'o alogaina, kapa'ina fekekapa auga akelogo.
23 Ke kina ma'o kelao afegai, Iudea papiau'i iifa kepaapa Saulo
kegaaupugua keoma. 24 Ke isa kinai ke gapiai Damaskus taonina pa'afina
akegai keapa ke'imaisa aefuafua, fekeaupugua keoma. Kai Saulo isa
fekeaupugua iifaga kepaapa auga fouga elogo. 25 Ega aisama Saulo
muninai kepea au'i, gapiai Saulo keafiia, koko'eai keukaisa, pou inegai
kepaake. Ke isa Damaskus taoninai epealai, Ierusaleme taonina pea
epea.

Saulo Ierusaleme taoninai ekoko

26 Ke Saulo emai Ierusaleme taoninai ekoko aisama, egae pako'a
papiau'i fou kegamia eoma. Kai ega'ina papiau'i ma'oai, isa alo ko'agai
Iesu epako'ania auga akepako'ania puo, kemani'iaina. 27 Kai Banabas
Saulo eafiia apostolo ee'i elaoaina. Ke Saulo Damaskus taonina keagagai
maagai Lopia ala koa eisa, ke Lopia isa maagai enini'ani auga fouga
apostolo maa'iai eifania. Ke isa Damaskus taoninai aimani'ina mo Iesu
akagai ala einogo kapula oma auga isafa fouga maa'iai eifania. 28 Ega
puo pako'a papiau'i Saulo akemani'iaina, fou Ierusaleme taoninai
keagu. Ke Saulo Ierusaleme taoninai elao emai aisama, kai aga'o isa
aekaisapua, ke aimani'ina mo Lopia Iesu akagai einogo kapula alogaina.
29 Kina aga'ogai Saulo, Iudea papiau'i Grik malagai kenini'ani au'i fou
nini'aniai keakekua. Ega puo isa keoge Saulo kegaaupugua keoma. 30 Kai
pako'a papiau'i[y] i'ina fouga kelogo aisama, Saulo keafiia Sisarea taonina
kelaoaina, ke egae keulaisa Tarsus taonina elao.
31 Ega'ina afegai Iudea, Kalilea, ke Samaria ago'i fofouga pako'a
papiau'i ma'oai gagaoai keagu. Ke Deo ega Spiritu isa epalagaini'i e'i
pako'a epakapulania, ke Deo kemani'iaina keau afagaina, ke ega ikupu
akaiki'a emia.

Peto Lida Ke Joppa Taoni'iai Epinauga

32 Ega'ina kina'iai Peto afu ma'oai epeai'i alogai, elao Deo ega papiau
Lida taoninai keagu au'i isafa ee'iai. 33 Egae au aga'o aka Aeneas faaga
fofouga emae auga inipo imagea kuagai gua petiai ekaaka mo auga eisa.
34 Ke Peto isa epainia einaka, “Aeneas, Iesu Kristo epafeloiso mo'ue emu
peti mokapa felo,” eoma. Ke isa fiakoa mo felo emia e'uegekae. 35 Lida
taonina ke Saron agogai keagu au'i ma'oai Aeneas efelo keisa, ke isa
Lopia keaipenia.

---

[y] **9:30** Grik malagai ‘brothers’

36 Ke Joppa taoninai pako'a papiega aga'o aka Tabita eagu. (Isa Grik
malagai keifaga Dorkas[z] keoma.) Ega'ina papiega kina ma'oai papiau
ee'iai pinauga felo mo ekapai'i, ke ulalu papiau'i isafa epapalagaini'i.
37 Kai ega'ina kinagai eisafa emae. Ke papiau isa imaauga kepauepia efua
aisama, keafiia e'a au'oni aga'ogai kepakala. 38 Ke Joppa taonina ke Lida
taonina fou epo'i agoma laa'i kainai, pako'a papiau'i, Peto Lida taoninai
eagu auga fouga kelogo. Ke isa au gua keulai'i kelao Peto kegoinia
keinaka, "Mogafegafe mopaafiafi fou emai taoni alao," keoma.
39 Ega aisama Peto e'ue isa fou Joppa taonina kelao. Ke kelao e'ai
kekoko aisama, Peto kepapea ke'agauaina e'a au'oniai Tabita eka afugai
kekoko. Ke afuafu ma'oai Peto keapa lofe keapepe, ke Tabita eagu miagai
afe'i tiapu'i i'oi'i i'oi'i ma'oai ekaini'i au'i keafii'i kepakina.
40 Egae kai Peto e'a alogai papiau ma'oai epapealai'i kai, eanife'u
emegamega. Ke Tabita emae auga imaauga eaipenia eifa einaka, "Tabita
mo'ue," eoma. Ke Tabita maaga epakiakaea Peto eisa aisama e'uegekae
eagu. 41 Ke Peto isa epalagaina imagai eafi epa'uegenia eapa. Egae
kai Deo ega papiau ke afuafu fou eifani'i kemai epamaunimue auga
epakina'i. 42 Peto i'ina ekapaisa auga fouga Joppa taoninai efoufa'a. Ke
papiau ma'o Lopia Iesu kepako'ania. 43 Ke Peto kina ma'o Joppa taoninai,
au aga'o aka Saimon, a'o faaga'i eafii'i tiapu ekapakapa auga ega e'ai fou
keagu.

Konelius Peto Eifaga

10 1 Roma auga aga'o aka Konelius, Roma ifani au'i 100 e'ima'i
lopiaga Sisarea taoninai eagu. Ifani au'i ega'ina keifani'i Itali ifani
au'i keoma. 2 Konelius ke ega famili ma'oai fou, Deo kemani'iaina, ke Isa
mo keopolaga, keau afagaina, ke ega iifa kainai kepea. Isa ega gafegafe
akaiki'agai ulalu au'i epalagani'i, ke Deo emegamega penia aefuafua.
3 Kina aga'o gapigapi 3 o'clock aisama, Konelius maaga elaulau alogai
Deo ega agelo eisa ko'ania. Ke agelo isa eapakina penia auga isa eifaga
einaka, "Konelius," eoma.
4 Konelius agelo eisa felo aisama, emani'i ke eifa einaka, "Lopia,
kapa'ina?" eoma.
Agelo einaka, "Oi aufa kina lomegamega, ke ulalu logafei'i auga Deo
eopolani'i puo, eulaisau lamai. 5 Pau au isa'i moulai'i, Joppa taonina
kegalao, au aka Saimon, Peto keoma auga kegamaiseina. 6 Isa au aga'o
aka Saimon a'o faaga'i eafi'i tiapu ekapa auga fou keague. Ke Saimon ega
e'a auga a'u niegai," eoma.
7 Agelo Konelius epainia efua elao aisama, Konelius au auni'i ega e'ai
kepinauga au'i, ke ega pipalagai au'i epo'iai, ifani auga aga'o Deo maagai

---

[z] **9:36** Pilitani malagai apapua pagainia auga 'gazelle' ('deer' koa i'opoga)

alo ko'agai ega pinauga ekapa auga fou eifani'i kemai. 8 Ke maa'iai
kapa'ina emia auga ma'oai eifania efua aisama, eulai'i Joppa taonina
kelao.

Peto Maaga Elaulau

9 Ke egani atiafa eafiia aisama, ega'ina au'i kelao Joppa taonina eegai.
Ega'ina kina maagai, Peto gamegamega eoma puo e'agaukae laagai
afugai e'a ofaofagai. 10 Ega aisama inaega ekimu alogaina kapa aga'o
gaania eoma. Kai papiau fo'ama kegakugakuga laolao kai isa maaga
elaulau. 11 Ke laulau ega'ina alogai ufa eagalai, ke kapa aga'o tiapu
akaiki'a koa i'opoga, kiuga pani apa'uai koa i'opoga kegopei'i eake emai
eegai a'isaai eisa. 12 Ke ega'ina tiapuga alogai aagoa a'o'i i'oi'i i'oi'i ife'iai
ima'iai kepea au'i, gua'iai keku au'i fou, ke ufa ine'i i'oi'i i'oi'i egae keka
eisa'i. 13 Ke aufalao aga'o aina emai einaka, “Peto mo'ue ega'ina amu'i
moaupugu'i moani'i,” eoma.
14 Kai Peto einaka, “Lopia afaekaina. Gome lau ega'ina amu'i apala'i,
ofu amu'i alaaniani'i,” eoma.
15 Kai aufalao aga'o aina emai isa ipainina gua epamia einaka, “Deo
kapa ma'oai felo'i eoma auga oi apala'i ofu'i folooma,” eoma.
16 Ega koa i'opoga oiso emia afegai aisama, Lopia ega'ina tiapuga ufai
e'agauaina pugu.
17 Peto laulau eisa auga kapa'ina eifania auga eopopolaga kai Konelius
au eulai'i au'i Saimon ega e'a kekapulaisa pa'afina akegai keapa. 18 Ke
keifalao Saimon Peto keoma auga egae ma eague auga pa'anina kepa'ani.
19 Peto ega'ina laulauga kapa'ina eifania auga eopopolaga kai Deo ega
Spiritu isa epainia einaka, “Moisa, au oiso oi kekapunio. 20 Ega puo mo'ue
moake ke opomu folopama'o isa fou folao. Gome lau ega'ina au'i laulai'i
iina kemai,” eoma.
21 Egae kai Peto eake emai, ke ega'ina au'i epaini'i einaka, “Amoisa. Oi
au okapuga auga lau inamo'eu. Kapa puo iina omai?” eoma.
22 Ke isa keinaka, “Konelius, Roma ifani au'i 100 e'ima'i lopiaga
eulaimai. Isa Deo maagai alo opai auga, ke Deo emani'iaina, Isa mo
eopolaga. Iudea papiau'i ma'oai isa ega koa ekapa auga kelogo puo aina
keafia. Ke Deo ega agelo alo elolofa auga aga'o emai isa epainia, iifa
feulaisa oi fomai isa ega e'ai, ke isa oi kapa'ina aloifania auga a'o felogo
eoma,” keoma. 23 Egae kai Peto ega'ina au'i e'ai epakoko'i, gapi aga'omo
fou egae kefeu.

Peto Elao Sisarea Taonina

Egani aisama, Peto ega'ina au'i fou ke'ue kelao ke Joppa taoninai Peto
aaga akina pako'a au'i isa'i isafa isa keisaoga fou Sisarea taonina kelao.
24 Ke egani aisama Sisarea taoninai kekoko. Ega'ina alogai Konelius aaga

akina ipauma'i, ke ekefa'a ipauma'i au'i fou eifani'i ega e'ai kekaigugu,
Peto ke ega'ina au'i fou ke'imai'i. 25 Ke Peto emai e'a pa'afina akegai
ekoko alogai, Konelius elao Peto auni'i kepiaogai. Ke Konelius Peto ife
fo'inai e'ualai eomukipo eau afagaina. 26 Kai Peto isa epa'uegenia kai
epainia einaka, "Mo'ue, lau ifou isafa papiau aumauni oi koa i'opomu,"
eoma.
27 Ke Peto isa auni'i kenini'ani kepealaina e'a alogai kekoko. Ke egae
papiau ma'o kela'afou eisa'i. 28 Ega aisama Peto isa epaini'i einaka,
"Moses ega iifa kainai lai Iudea papiaumai, Deo akelogonia au'i fou
fanini'ani, faaniani, ke fou faagu auga ala eifa apu oma auga ologo
felo. Kai lau maau elaulau alogai, Deo kapa ma'oai epagama'i au'i felo'i
moa'ina auga epakinaisau. Ega koa i'opoga papiau isafa, Deo akelogonia
mo folooma alo'i eofu, o alo'i apala folopamia'i eoma. 29 Ega puo oi iifa
loulaisa famai looma aisama, nini'ani kapa aga'o laa'i, lau lamai mo. Ega
puo lau lapa'ani, kapa puo iifa loulaisa lamai?" eoma.
30 Ke Konelius einaka, "Kina pani elao efua, ke ega'ina kinagai i'ina
kina maagai 3 o'clock gapigapi, lau e'u e'a alogai lamegamega. Moisa,
ega'ina alogai fiakoa mo au aga'o tiapu keloga ipauma eaea eailofe
auga ei'iuka agouai eapa laisa. 31 Ke isa einaka, "Konelius! Oi aufa kina
lomegamega auga Deo a'o elogonia, ke ulalu logafei'i auga Deo eopolaga.
32 Oi au isa'i moulai'i Joppa taonina kegalao, egae au aka Saimon, Peto
keoma auga kegamaiseina eoma. Isa au aka Saimon a'o faaga'i eafi'i
tiapu ekapa auga fou keague. Ega'ina auga ega e'a a'u niegai eoma. 33 Ega
puo fiakoa mo, iifa laulaisa oi iina fomai laoma. Ke oi iina lomai auga
felo ipauma lokapaisa. Ke Deo kapa'ina oi maamuai eifa kapulania auga
ma'oai lai maamaisai mogafegafe moifafou afe'aini'i. Lai ega'ina a'o
amalogo aoma puo, pau ma'oai iina amai Deo agogai akaigugu a'imaiso,"
eoma.

Iudea Papiau'i Laa'i Au'i Deo Ega Iifa A'o Kelogonia

34 Ega aisama Peto ake epaagalaisa enini'ani einaka, "Iifa ko'a, pau
lalogo felo Deo papiau aga'omo afegai aeaulao. 35 Kai ago aga'o aga'o
alogai papiau kapa'i Isa kemani'iaina, ke maagai laomai opai'i mo kekapa'i
au'i isafa eafi'i ega papiau epamia'i. 36 Oi Deo ega iifa Israel papiau'i ee'iai
eulaisa auga ologo felo. Ega'ina fouga auga, Deo Iesu Kristo eulaisa, ke
Iesu kainai papiau Isa fou fekegagao eoma. Ke Iesu auga Israel papiau'i mo
e'i Lopia laa'i kai, agofa'a fofouga papiau'i isafa e'i Lopia. 37 Iesu ega'ina
ega pinauga ae'ina koa kai Kalilea agogai Ioane e'ina einogo papiau e'i
laomai apala'i fekeumakalaini'i, ke baptismo fekeafia eoma auga fouga
ologo. 38 Ega'ina afegai Iesu Nasareta auga ega pinauga e'ina. Ke Deo ega
Spiritu efakeopua, isa isapu epeniia. Ke isa Iudea agogai pagua ma'oai elao
aisama, kapa felo'i ma'o ekapai'i ke papiau tiapolo ega isapuai keagu au'i

epafelo'i. Gome Deo Iesu fou keagu. Ke Deo Iudea ago fofouga alogai iina
epinauga oma, kapa ma'oai kegama au'i, oi a'o'i ologoni'i efua.
39 "Isa Iudea agogai, ke Ierusaleme taonina fofouga alogai, kapa ma'oai
ekapai'i auga lai ifomai maamaisai aisa'i, ke pau ko'a mo aifafoua.
Papiau isa kolotiai keau'u'ua kepamaea. 40 Kai kina oiso aisama, Deo
isa maeai epamaunimue. Ega'ina afegai Deo isa lai epakinaimai. 41 Ke
papiau ma'oai isa akeisa. Kai Deo ega logoai lai ekina kakaumai, ke
maeai emaunimue afegai fou aaniani aumai mo isa aisa. 42 Ke Deo lai eifa
kapula penimai, Deo isa ekinaga mae au'i, ke maa'i maunina au'i fou, e'i
laomai felo, o apala afa agepeni'i auga papiau ma'oai maa'iai fainogonia,
ke ko'a mo auga faifafoua eoma. 43 Ke profeta ma'oai ko'a mo keifafou
kakaua keinaka, isa akagai kaisau mo isa akepako'ania au'i, Deo isa e'i
laomai apala'i age'agegeaini'i eoma."
44 Peto ega'ina iifa'i eifaifani'i kai, Deo ega Spiritu papiau ma'oai
isa ega iifa a'o kelogonia au'i eake peni'i. 45 Ke Iudea pako'a papiau'i
maguae'i faaga iifalaina emia au'i, Peto fou kemai egae au'i, Deo ega
Spiritu ega ipeni Iudea papiau'i laa'i au'i mo ganinagai epenii'i keisa
aisama, kekauai alogaina. 46 Gome isa Iudea papiau'i laa'i au'i, mala
i'oina i'oinagai kemegamega Deo keau afagaina aina'i kelogonia.
47 Ega aisama Peto eifa einaka, "I'ina papiau'i, lai koa i'opomai, Deo
ega Spiritu keafiia efua. Ega puo feisai baptismo alapeni'i auga kai aga'o
ageifa apua afaekaina," eoma. 48 Ke Peto pako'a papiau'i eifa kapula
peni'i, Lopia akagai baptismo fekeafia eoma. Ke baptismo keafiia efua
aisama, Peto kepainia kina pika koa mo fou fekeagu keoma.

Peto Kapa'ina Ekapaisa Auga Eifafoua

11 1 Iudea ago fofouga alogai apostolo, ke pako'a papiau'i, Iudea
papiau'i laa'i au'i isafa Deo ega iifa keafiia auga fouga kelogo.
2 Ega puo Peto emue Ierusaleme taonina emai aisama, Iudea pako'a
papiau'i, maguae'i faaga iifalaina emia au'i Peto keifa apala penia. 3 Ke
keinaka, "Oi au maguae'i faaga iifalaina gouga akeafia au'i e'i e'ai lokoko
fou oaniani," keoma.
4 Kai Peto faagagai kapa ma'oai kemia auga gomegai e'ina okogai
epakaisa isa maa'iai eifania einaka: 5 "Lau Joppa taoninai laagu
lamegamega. Ke e'u megamegai maau elaulau, ke kapa aga'o tiapu
akaiki'a koa i'opoga, kiuga pani apa'uai koa kegopeisa ufai eake emai
eeuai. 6 Ke lau maau elao laisa felo aisama, aagoa a'o'i i'oi'i i'oi'i ife'iai
ima'iai kepea au'i, gua'iai keku au'i fou, ke ufa inei'i i'oi'i i'oi'i ega'ina
tiapuga alogai keka laisa'i. 7 Ke aufalao aga'o lau iina epaini omaisau aina
lalogonia, 'Peto mo'ue moaupugu'i moani'i,' eoma.
8 "Kai lau lainaka, 'Lopia, afaekaina! Gome kapa aga'o apala, o ofuga
auga lau akeu aekuiku opogaina' laoma.

9 “Kai aufalao aga'o ufai eifa pugu einaka, ‘Deo kapa ma'oai ekapai'i
felo'i eoma auga oi apala'i ofu'i folooma,’ eoma. 10 Ega koa i'opoga oiso
emia afegai, Lopia kapa ma'oai ufai e'agauaini'i pugu.
11 “Ega aisama pau mo Sisarea taoninai au oiso keulai'i au'i, lau laagu
e'a pa'afina akegai keapakipo. 12 Ke Deo ega Spiritu epainiau, fou agalao
auga eegai opou falapama'o eoma. Ke lau aau akiu pako'a au'i imagea
i'ina au'i keisaoniau fou Sisarea taonina alao Konelius ega e'ai akoko.
13 Egae kai Konelius ega e'ai agelo isa ala eapakina peni oma, ke kapa'ina
eifania auga, lai maamaisai eifafoua einaka, ‘Papiau isa'i moulai'i Joppa
taonina kegalao au aka Saimon Peto keoma auga fekemaiseina. 14 Ke isa
oi ke emu famili papiau'i ma'oai fou maamiai Deo ega iifa ageifafoua. Ke
ega'ina iifaga oi kaniami ageagamauga,’ eoma.
15 “Ke egae la'ina lanini'ani aisama, Deo ega Spiritu e'ina lai eake
penimai koa i'opoga, isa isafa eake peni'i. 16 Ega aisama Lopia ega iifa
maamaisai iina eifa oma auga laopolaga, ‘Ioane iifa ko'a feisai baptismo
epipeni kai, oi auga Deo ega Spirituai baptismo agoafia,’ eoma. 17 Ega
puo lai Lopia Iesu Kristo apako'ania aisama, Deo ega ipeni Spirituga
epeniimai koa i'opoga, isa isafa Iesu kepako'ania aisama, Deo ega ipeni
Spirituga epenii'i. Ega koa aisama, lau auga kai puo Deo ago alakaina?
Iifa gome lau Deo ago alakaina afaekaina,” eoma.
18 Iudea pako'a papiau'i i'ina iifaga a'o kelogonia aisama, komo mo
keoma. Ke Deo keau afagaina keinaka, “Iifa gome Deo ega Spiritu
Iudea papiau'i laa'i au'i isafa eulai peni'i, ke isa e'i laomai apala'i
keumakalaini'i, ke mauni mamaga isafa epeni'i,” keoma.

Antiok Taonina Pako'a Papiau'i

19 Pau papiau Ierusaleme taoninai pako'a papiau'i keafi apalani'i, ke
Stefano kepoai kefoupugua auga faagagai, pako'a papiau'i kekani okaoka.
Isa isa'i kelao mo Fenisia agogai, ke isa'i kelao mo Saiprus keleipuagai,
ke isa'i kelao mo Antiok taoninai. Ke isa iifa faunina Iesu fouga kai aga'o
aage maagai akeinogonia kai, Iudea papiau'i mo maa'iai keinogonia.
20 Kai epo'iai au isa'i auga Saiprus keleipuaga, ke Sairene ago au'i. Isa
kelao Antiok taoninai aisama, Iudea papiau'i Grik malagai kenini'ani au'i
isafa maa'iai, iifa faunina Lopia Iesu fouga keinogonia. 21 Ke Lopia ega
isapu ee'iai eka epalagaini'i, ke papiau ma'o alo'i eponi Iesu kepako'ania
keaipenia.
22 I'ina iifaga efoufa'a Ierusaleme taoninai pako'a papiau'i fouga kelogo,
ke isa Banabas keulaisa felao mo Antiok taoninai keoma. 23 Ke isa elao
Antiok taoninai aisama, Deo ega gafegafe akaiki'a isa isafa epenii'i eisa,
ke alo egama alogaina. Ke magogo kapula epenii'i, ma'oai alo'i gua'i
fofougai Lopia fekepako'ania fekeagu felo faefuafua eoma. 24 Gome
Banabas auga au felo ipauma, Deo ega Spiritu alo epogu, ke alo ko'agai

Deo epako'ania. Ke papiau ma'o paisa Lopia kepako'ania, ke pako'a papiau'i au'i ma'o emia.

25 Egae kai Banabas Saulo ikapuga Tarsus taonina elao. 26 Ke elao Tarsus taoninai Saulo eisa aisama, eafiia fou kemue Antiok taonina kelao. Egae Banabas Saulo auni'i inipo aga'o fofouga keagu, pako'a papiau'i ma'o paisa fou kekaigugu, ke papiau ma'o kepamaleleni'i. Ke egae Antiok taoninai papiau i'oi'i pako'a papiau'i aka mamaga kepenii'i ke'ina keifani'i 'Kristiano' keoma.

27 Ega'ina kina'i alogai, profeta isa'i Ierusaleme taoninai kemai, ke kelao Antiok taoninai kekoko. 28 Isa epo'iai au aga'o aka Akabus e'ue eapa Roma papagai keagu agofa'a fofouga alogai, magea akaiki'a agemia auga fouga Deo ega Spiritu epaopolaga puo eifafoua. (Sisa Klaudius papiau e'ima'i kinagai i'ina mageaga Akabus eifania koa i'opoga mo emia.) 29 Ega aisama Antiok taoninai pako'a papiau'i aga'o aga'o e'i agu kainai, Iudea ago pako'a papiau'i ee'iai moni fekeulaisa fekepalagaini'i keoma auga iifaga kepako'ania. 30 Ke kepako'ania koa i'opoga, pako'a papiau'i e'i pipalagai monina kepakai guguaina, Saulo Banabas auni'i ima'iai kepaaua keafiia kelaoaina Ierusaleme taoninai au akaiki'a'i pako'a papiau'i ke'ima'i au'i kepenii'i.

Agelo Peto Tipulai Epapealaisa

12 1 Pau ega'ina kina'iai kin Herod, pako'a papiau'i gaafi apalani'i eoma puo, ega papiau eulai'i, pako'a papiau'i epo'iai isa'i keafii'i. 2 Ke Herod ega iifai, apostolo aga'o Ioane aaga, James ifani a'ifagai aiso kefoua emae. 3 Ke Herod i'ina laoga mainai Iudea papiau alo'i epagama auga eisa kainai, ealogai Peto isafa gaafia eoma. Ega'ina auga Iudea e'i miamia aka 'Pasover,' palafa iuma mulamula laa'i kai, palafa maini'i mo keania kinagai emia. 4 Herod ega au au'i kelao Peto keafiia kemaiseina aisama, isa eafiia tipulai epaagua. Ke ega ifani au'i 16 eulai'i pani pani aufa e'i kina maagai kemai Peto ke'imaisa. Ega koa ekapaisa eopolaga, ega'ina miamiaga agefua afegai kai, Peto papiau ago'iai iifa fepakaisa eoma.

5 Ega puo Peto tipula e'agai mo kepaagua. Kai pako'a papiau'i auga, isa faugai alo'i ko'agai Deo kemegamega peni kapulania.

6 Ke Herod agegani aisama, Peto papiau ago'iai iifa fepakaisa eoma. Ega'ina kina gapiai, tipulai tieini auni'i keafii'i Peto ima aga'o ifani auga aga'o imagai kepaaga. Ke ima apie ifani auga aga'o imagai kepaaga kai, auni'i epo'iai efeu. Ke ima'ima au'i isafa tipula pa'afina akegai keapa ke'ima'ima. 7 Ega'ina alogai fiakoa mo Deo ega agelo emai Peto eegai eapa. Ega aisama eaea akaiki'a tipula alo epogu. Ke agelo Peto mape ekoninia epagonia einaka, "Mo'ue fiakoa," eoma. Ke Peto imagai tieini ke'ualai.

8 Ke agelo Peto epainia einaka, “Emu tiapu moi'iuka'i ifemu kamataga
mogafauka,” eoma. Ke Peto agelo eifa koa ekapaisa. Ke agelo eifa
pugu einaka, “Oi afemu tiapuga moapuga muniuai mai,” eoma. 9 Ega
puo Peto agelo muninai epea auni'i tipula afugai kepealai. Ke agelo
kapa'ina ekapaisa auga ko'a ipauma kai, Peto aelogo, eopolaga maaga
elaulau eoma. 10 Ke agelo Peto auni'i kemai ima'ima au'i keapaufai au'i
kepea'egaini'i. Ke ima'ima au'i muniai keapa au'i isafa kepea'egaini'i. Ke
kemai taoni keagaga emai, auli pa'afina akegai aisama, pa'afi ifo eagalai
kepealai. Ke agelo Peto fou kelao keaga kiuga aga'ogai kepealai aisama,
agelo fiakoa mo Peto epua'afuga.
11 Ke Peto kapa'ina faagagai emia auga elogo aisama, ifo alogai
einaka, ‘Herod feaupuguisau eoma, ke Iudea papiau'i kapa'ina agemia
fekeisa keoma. Kai paukai lalogo iifa gome Deo ega agelo eulaisa kaniau
eagamauga,’ eoma.
12 Ke kapa'ina emia auga elogo aisama, opainai elao Ioane, aka Mako
keoma auga ina Maria ega e'ai. Egae papiau ma'o kekaigugu kemegamega.
13 Ke Peto ega'ina e'a afe pa'afina e'inipia alogai, kala'afi ifiaoga aka Roda
emai pa'afi gapaagalaisa eoma. 14 Kai isa Peto aina elogonia aisama, alo
egama alogaina puo, pa'afi ipaagalaina e'agege, epiaukoko e'a alogai
kela'afou kemegamega au'i epaini'i einaka, “Peto e'a afegai eapae,” eoma.
15 Kai isa ifiao kepainia keinaka, “Oi lokafo'o!” keoma. Kai isa
aeapakipo eifa kapula einaka, “Ko'a ipauma!” eoma. Ega puo isa keinaka,
“Lai aopolaga isa ega agelo ma'e!” keoma.
16 Kai Peto pa'afi e'inipia aeapakipo. Ega puo isa kelao pa'afi
kepaagalaisa Peto keisa aisama kekauai alogaina. 17 Kai Peto ima eafiakae
komo kegaoma eoma. Egae kai Lopia isa tipula e'agai ala epapealai oma
auga fouga maa'iai eifafoua. Ke ega'ina eifani'i efua aisama epaini'i
einaka, “Folao James, ke pako'a papiau'i[a] fou maa'iai i'ina fouga
foifafoua,” eoma. Ega'ina eifania afegai epua'afuni'i, afu i'oina elao.
18 Egani aisama ifani au'i Peto akeisa puo ifo'i mo epo'iai kepa'ani,
“Peto faagagai kapa'ina emia,” keoma. Kai kapa'ina emia auga akelogo
puo, ifo'i mo epo'iai a'oa'o akaiki'a ipauma e'uegekae. 19 Kai Herod ifani
au'i eifa kapula peni'i, afu ma'oai fekelao Peto fekekapuga eoma. Ke isa
afu ma'oai kelao Peto kekapunia kai akeisa aisama, Herod ima'ima au'i
epagaga'i. Kai isa kapa'ina emia auga akelogo puo, gua ekupu alogaina,
ega iifai isa fekemae eoma.

Herod Emae

Egae kai Herod Iudea ago epua'afuga Sisarea taonina elao egae eagu.
20 Ega kina'iai Herod Taire ke Sidoni taoni'i papiau'i ee'iai gua ekupu

---

[a] **12:17** Grik malagai ‘aaga akina’

alogaina. Kai isa ma'oai kemai kekaigugu kai eega kelao. Ke isa kelao
Blastus, Herod epako'ania ega e'a epa'ima auga fou kepaekefa'a puogai,
isa eega kelao kaukau, kegoinia Herod fou fekegagao keoma. Gome
ega'ina papiau'i e'i fo'ama, kin Herod ega agoai keafiia. 21 Ega puo Herod
kina aga'o ekinaga kinagai, papiau fou kela'afou, ke isa ega lopia tiapuga
ei'iuka, ke ega aguagu afugai eagu kai, la'afouai papiau maa'iai enini'ani.
22 Ega aisama papiau keagaga keinaka, "I'ina auga papiau aumauni aina'i
laa'i kai, deo aga'o koa aina," keoma. 23 Ega aisama fiakoa mo, Lopia ega
agelo aga'o isa eauniia, gome papiau isa keau afagaina auga a'o elogonia
kai, isa ega'ina au afagaina Deo aepalao penia. Ke Lopia ega isapuai
ugeuge Herod keaniia elao mo emae.
24 Kai ega'ina kina'iai Deo ega iifa epea efoufa'a.
25 Ke Banabas Saulo auni'i Ierusaleme taoninai, pako'a papiau'i
kepalagaini'i efua aisama, Ioane Mako keoma auga isafa keafiia fou
kemue Antiok taonina kelao.

Deo Ega Spiritu Banabas Saulo Auni'i Ekinani'i Eulai'i

13 1 Pau Antiok taoninai pako'a papiau'i epo'iai, profeta ke pamalele
au'i isafa keagu. I'ina au'i auga Banabas, Simion Niker keoma
auga, Lusius Sairene taonina auga, Manaen, kin Herod auni'i kefa'a auga,
ke Saulo. 2 Isa Lopia keau afagaina, ke keani gopegope kemegamega
alogai, Deo ega Spiritu isa epaini'i einaka, "Lau e'u logoai Banabas
ke Saulo auni'i lakinani'i efua. Isa oi epomiai amoafilai'i, fekelao e'u
pinauga alapaini'i fekekapa'i alaoma auga fekekapa'i," eoma. 3 Ke keani
gopegope, kemegamega, ke Banabas Saulo auni'i Deo ega pinauga
akekapa faugai, ima'i kania'iai keogeaua afegai aisama, keulai'i kelao.

Saiprus Keleipuagai

4 Ega puo Deo ega Spiritu epapea'i kainai, isa kelao Seleusia. Ke egae
lontiai keaguka kepagai kelao Saiprus keleipuagai. 5 Ke kelao Salamis
ufapogai keofau aisama, kelao Iudea papiau'i e'i la'afou afugai Deo ega
iifa keinogonia. Ega'ina kekapaisa alogai, pipalagai auga Ioane Mako
keoma auga isafa fou keagu epalagaini'i.
6 Ega'ina afegai kepea kelao Pafos taoninai, Saiprus keleipuaga kua
apiegai aisama, egae Iudea ugauga auga aka Ba-Iesu profeta fogefoge
auga keisa. 7 I'ina auga kansolo kania'iai auga aka Serkius Paulus fou
keagu. Ega'ina kansologa eikifa alogaina. Ke isa Deo ega iifa a'o galogo
eoma puo, Banabas Saulo auni'i ee'iai iifa eulaisa, isa eega kegamai
eoma. 8 Kai kemai aisama, ugauga ega'ina Ba-Iesu, ke Grik malagai
keifaga Elimas keoma auga isa ekaisapu'i. Ega koa ekapaisa keaga aga'o
ekapunia kansolo ega'ina gakaisapua, Deo ega iifa a'o faelogo, Iesu
faepako'ania gamunia eoma. 9 Ega aisama Saulo, keifaga Paulo keoma

auga, Deo ega Spiritu alo epogu, isa maaga alo ipauma eisa, ke eifa
einaka: 10 “Oi tiapolo gauga! Oi pifoge kapa'i i'oi'i i'oi'i alomu epogu. Ke
kina ma'oai alo opai lao'i mai'i kekapakapa au'i lokaisapu'i. Ega puo kina
ma'oai Deo ega iifa lokaisapua, pifogeai lopafaefania aefuafua. 11 Moisa,
pau Lopia ima isapugai afa apala agepenio, maamu agepakimi'inia, kina
eaea afoloisa, agelao Deo emu apala age'agegeaini'i afegai kai,” eoma.
Ke fiakoa mo ama ke umina akaiki'a apuapu koa i'opoga isa maaga
ekaisapua afu aeisa. Ke eafi gapunini papiau aga'o imagai gaafi
gapalagaina eoma. 12 Kansolo ega'ina ugauga auga faagagai kapa'ina
emia eisa aisama, Lopia epako'ania. Gome isa Lopia ega pamalele a'o
elogonia ekauai alogaina.

Paulo Banabas Auni'i Pisidia Agogai Antiok Taonina Kelao

13 Paulo ke ega au fou Pafos taonina kepua'afuga lontiai kepagai
Pamfilia ago Perka taonina kelao. Egae Ioane Mako keoma auga isa
epua'afuni'i emue Ierusaleme taonina elao. 14 Egae kai Perka taonina
kepua'afuga kelao, Pisidia ago Antiok taoninai kepealai. Egae Iudea
papiau'i Deo keau afagaina kinagai, Paulo Banabas auni'i kelao la'afou
afugai kekoko keagukipo. 15 Ke egae Deo ega iifa puka kekuapinia, aga'o
Moses ega iifa ke aga'o auga profeta e'i iifa kekuapinia. Ega'ina puka'i
kekuapini'i efua aisama, la'afou afuga ke'ima au'i au aga'o keulaisa elao
Paulo Banabas auni'i epaini'i einaka, “Aamai akimai Iudea aumi, i'a a'a
papiau fau'iai, emi magogo akaiki'a fepakapulani'i auga aga'o ekaega koa,
amogafegafe amoifania,” eoma.
16 Ega puo Paulo e'ue eapa aina kegalogo eoma puo ima eafiakae ke
einaka, “Israel papiaumi ke Iudea papiaumi laa'i aumi, Deo oau afagaina
aumi ainau amologo! 17 Israel papiau'i e'i Deo lai ufumai apamai ekinani'i
Isiptoai au a'i'i koa i'opo'i kemia keagu aisama, epakaisogoni'i eafiakae'i.
Ega puo isa au'i ma'o emia. Egae kai ega isapu kapula ipaumagai Isiptoai
epapealai'i. 18 Ega'ina afegai inipo 40 ago maininai kepea aisama, Deo
aina akeafia, kapa ma'o apala'i Deo eegai kekapai'i. Kai Deo isa e'i laomai
apala'i eafiapi'i mo. 19 Ke isa Kanaan agogai, ago imagea kuagai gua
papiau'i eauoka'i afegai aisama, ega'ina ago'i e'eaisa Isa ega papiau au'i
apu'i epamia. 20 Isa Isiptoai kepealai Kanaan ago'i keafii'i ke inipo 450
alogai egae keagu.
“Egae kai Deo ega'ina papiau'i, e'i ima'ima au'i epenii'i isa ke'ima'i
mo elao profeta Samuel eagu miagai. 21 Ke profeta Samuel isa e'imai'i
alogai, papiau Samuel kepainia kin aga'o gapeni'i ga'ima'i keoma. Ega
puo Deo Benjamin ikupuga auga aka Kis gauga Saulo ekinaga epenii'i. Ke
Saulo inipo 40 isa e'ima'i. 22 Kai Deo kin Saulo epaapa'aua afegai aisama,
Davide ekinaga isa e'i kin epamia. Ke Deo Davide fouga iina eifa oma,
‘Lau Jese gauga Davide, Lau maauai au felo ipauma, anina laani alogaina

auga lakapulaisa. Ke Lau kapa ma'oai ani'i laani fekapa'i laoma auga
agekapa'i,' eoma.
23 "Deo pako'a iifaga ekapaisa koa i'opoga, Davide okogai Israel
papiau'i kania'i isagamauga auga, Iesu eulaisa emai. 24 Kai Iesu aemai
koa kai, Ioane Israel papiau'i ma'oai einogoni'i, e'i laomai apala'i
fekeumakalaini'i, ke baptismo fekeafia eoma. 25 Ke Ioane ega pinauga
afa'agamo epafua alogai, Israel papiau'i iina epaini oma'i einaka, 'Oi
oopolaga lau kaisau ooma? Oi o'ima auga lau laa'i. Kai amoisa, isa auga
lau muniuai agemai. Ke lau isa ife kamataga alagupuka afaekaina' eoma.
26 "Aau akiu, Abraham okogai omai aumi, ke Iudea papiaumi laa'i kai Deo
oau afagaina, ega iifa kainai opea aumi, Deo i'a kania'a isagamauga iifaga
eulaisa oi eemi emai. 27 Gome Ierusaleme taoninai keagu papiau'i e'i lopia
au'i fou, Iesu kaisau auga oko akelogo. Ke profeta kapa'ina keifania auga
aufa kina Deo keau afagaina kina'iai kekuapini'i mo ganinagai, oko akelogo
kainai isa faaga'iai Iesu femae keoma iifaga auga ko'a mo emia. 28 Ke ega'ina
papiau'i isa femae auga gome ipauma auga akekapulaisa mo ganinagai, isa
Pilato kegoinia fekeaupugua keoma. 29 Ke isa fouga Deo ega iifa pukagai
kepapua'i au'i faagagai kekapa afe'aini'i afegai aisama, kolotiai keafiopua
laai keogeisa. 30 Kai Deo isa maeai epamaunimue. 31 Egae kai kina ma'o
alogai papiau Kalilea ago kepua'afuga, isa fou Ierusaleme taoninai kemai au'i
eapakina peni'i. Pau isa i'a a'a papiau maa'iai Iesu fouga ko'a auga keifafoua.
32 "Ke pau iifa faunina Iesu fouga oi maamiai aifafoua. Ega'ina auga
ufainagai Deo i'a ufu'a apa'a maa'iai Iesu maeai agepamaunimue auga
epako'ania eifania. 33 Deo pau pako'a iifaga ega'ina i'a ufu'a apa'a ega'ina
oko'iai amai au'a, fau'aisai ko'a mo epamia, Iesu maeai epamaunimue.
Ega'ina emia auga Isa ega iifa pukagai Sam 2 alogai iina eifa oma koa
i'opoga mo emia:

" 'Oi Lau Gau, pau Lau oi Amamu lamia,'
eoma *Sam 2:7*

34 Deo Iesu epamaunimue, ke imaauga aepua'afuga aefoka auga fouga
Deo ega iifa pukagai iina eifa oma:

" 'Ufainagai Davide maagai lapako'ania laifania,
isa okogai akemai au'i e'u pipeni fauni'i alapeni'i laoma.
Ega koa i'opoga pau Lau Gau, oi faagamuai alakapa,'
eoma. *Aisaea 55:3*

35 Ega puo Sam pukagai afu aga'ogai isafa Iesu maeai emaunimue auga
fouga iina eifa oma:

" 'Oi ainamu eafia maamuai Alo Elolofa Auga imaauga
afolopua'afuga afaefoka,'
eoma. *Sam 16:10*

36 "Gome Deo ega logoai anina eani, Davide eagu miagai papiau keagu
au'i e'i pinauga fekapa eoma auga ekapaisa efua afegai emae. Ke isa

imaauga keafiia ufuga apa kefufuni'i au'i ee'iai kefufunia, ke isa imaauga
efoka. 37 Kai Deo Iesu maeai epamaunimue, imaauga aefoka.
38 "Ega kainai aau akiu, oi kapa'ina fologo laoma auga alaifania. Isa
faagagai Deo oi emi laomai apala'i age'agegeaini'i auga fouga maamiai
aifafoua. 39 Ke oi Moses ega iifa ma'oai kai'iai fopea alo opai aumi fomia
auga aekainia. Kai kaisau isa kepako'ania au'i, isa faagagai alo opai au'i
kemia. 40 Ega puo fo'ima feloimi ega koa ufainagai profeta iina keifa oma
auga oi faagamiai faemia:
41 " 'Amoisa! Oi Lau kapa'ina laifania auga eegai oifa apala, opamafua
aumi!
Oi emi aguagu kina alogai eemiai kapa aga'o apala ipauma
alakapa.
Ke faagamiai apala ipauma agemia aisama, agoisa agokauai
alogaina agomae.
Gome oi emi agu kinagai kapa aga'o alakapa, ke aufalao
aga'o ega'ina iifaga oi maamiai ageifafoua mo ganinagai,
afolopapako'ania,' "
eoma. *Habakuk 1:5*
42 Paulo einogo efua Banabas auni'i Iudea papiau'i e'i la'afou afuga
kepua'afuga kelao. Ega'ina alogai papiau isa kepaini'i, Deo keau afagaina
kina aga'ogai fekemai pugu, ega'ina iifa'i fekeinogoaini'i pugu keoma.
43 Ega'ina la'afouga ekani aisama, Iudea papiau'i ma'o ke Iudea papiau
laa'i kai Iudea e'i kagakaga muninai kepea au'i fou, Paulo Banabas auni'i
muni'iai kepea. Ke Paulo Banabas auni'i isa fou kenini'ani, magogo
kapula kepenii'i kina ma'oai Deo ega gafegafe akaiki'a isapugai fekeagu
felo keoma.
44 "Ke iifi aga'o elao afegai, Deo keau afagaina kinagai aisama, Antiok
taoninai papiau fofouga koa i'opoga kemai la'afou afugai kekaigugu Deo
ega iifa a'o kegalogo keoma. 45 Kai Iudea papiau'i la'afou akaiki'a keisa
aisama, alo'i pikupa epogu. Ke Paulo kapa'ina eifania au'i ee'iai keifa
apala.
46 Ega aisama Paulo Banabas auni'i alo'i eaipa ke keifa keinaka, "Lai
Deo ega iifa, oi Iudea papiaumi maamiai faifa kakaua auga ekainia puo
aifania. Kai oi i'ina oumakalaina, ke agu pagai maunina foafia auga ifomi
oisami aekainimi ooma. Ega kainai amoisa, lai Iudea papiau laa'i au'i
aaipeni'i. 47 Gome Lopia lai epaini kapulanimai iina eifa oma:
" 'Lau oi Iudea papiau'i laa'i au'i fau'iai eaea lapamiaimi.
Ega koa oi agofa'a fofouga papiau'i ee'i folao kania'i
foagamauga,' "
eoma. *Aisaea 49:6*
48 Ke Iudea papiau'i laa'i au'i i'ina iifaga a'o kelogonia aisama alo'i
egama alogaina. Ke Lopia ega iifa kapa akaiki'a kepamia. Ke Deo ega

logoai ekinani'i agu pagai maunina afuga epenii'i au'i ma'oai Iesu kepako'ania.

49 Ke Lopia Iesu fouga ega'ina ago fofouga epeaisa. 50 Kai Iudea papiau'i kelao Antiok taonina ke'ima au'i, ke Iudea papiau'i e'i kagakaga kainai kepea au'i akaiki'a'i au'i akafa'i fou ee'iai. Ke alo'i keaniia kepaafi'i Paulo Banabas auni'i keafi apalani'i, ke agoai kepapealai'i. 51 Ega puo Paulo Banabas auni'i, isa iifa faunina Iesu fouga keumakalaina kainai kemuni apu'i, afakemai pugu gouga kekapaisa ife'i aeapuga keauopuaina. Egae kai Antiok taonina kepua'afuga Ikonium taonina kelao. 52 Kai Antiok taoninai Iesu kepako'ania papiau'i, Deo ega Spiritu alo'i epogu, ke alo'i egama alogaina.

Paulo Banabas Auni'i Kelao Ikonium Taoninai

14 1 Paulo, Banabas auni'i kelao Ikonium taoninai aisama, aufa kina kekapakapa koa i'opoga kekapaisa, kelao Iudea papiau'i e'i la'afou afugai kekoko. Egae Deo ega isapuai Deo ega iifa papiau maa'iai keifa kapulania. Ega puo Iudea papiau'i ke Iudea papiau laa'i au'i ma'o paisa Iesu kepako'ania. 2 Kai Iudea papiau'i isa'i Iesu akepako'ania au'i kelao Iudea papiau'i laa'i au'i alo'i keaniia. Ega koa kekapaisa, Iudea papiau laa'i au'i opo'i kepalifu alogaina. Ega puo Ikonium taoninai Iudea papiau'i laa'i au'i Iesu kepako'ania papiau'i, ke Paulo, Banabas auni'i fou keumakalaini'i. 3 Ega puo Paulo Banabas auni'i kina ma'o ega'ina taoninai keagu. Ke egae keagu alogai aimani'i'i mo Lopia Iesu fouga papiau maa'iai keifafoua. Ke Lopia isa epalagaini'i puo mirakulo ke isapu gou'i akaiki'a'i kekapai'i. Ega koa kekapaisa, Deo ega gafegafe pipenina isa epenii'i auga fouga ko'a mo emia. 4 Kai Ikonium taoninai papiau ifo'i ke'eai'i, isa'i Iudea papiau'i afe'iai keaulao, ke isa'i au'i apostolo afe'iai keaulao. 5 Ega aisama Iudea papiau'i, Iudea papiau laa'i au'i, ke isa ke'ima'i au'i fou epo'iai iifa kepaapa apostolo fekeafi apalani'i kepoai fekefoupugu'i keoma. 6 Kai apostolo i'ina iifaga fouga kelogo puo, kepiaukoko Likaonia ago akaiki'a kelao. Ke kelao egae aisama, Listra ke Derbe taoni'iai kekoko, ke egae kai kelao ega'ina taoni'i afe'iai isafa alo'iai kekoko. 7 Ke egae papiau maa'iai iifa faunina Iesu fouga keinogonia.

Paulo Banabas Auni'i Listra ke Derbe Taoni'iai

8 Paulo Banabas auni'i Listra taoninai keagu, iifa faunina Iesu fouga keinogonia alogai, au aga'o mauniai ife emelo aepeapea auga isafa egae eagu. 9 Ega'ina auga Paulo enini'ani auga aina elogonia. Ke Paulo maaga elao melo auga eisa, ke au ega'ina epako'ania felo agemia auga eisa elogo. 10 Ega aisama eifa akaiki'a einaka, “Mo'ue ifemuai moapa opai,” eoma. Ke fiakoa mo melo auga egopo'uege e'ina epea.

11 Pau la'afou papiau'i Paulo kapa'ina ekapaisa auga keisa aisama,
Likaonia malagai aiso'i gomegai keagaga keinaka, “Deo i'a papiau
aumauni koa i'opo'a emia eake emai ee'aisai,” keoma. 12 Ke Banabas
kepafaala, isa e'i deo akagai Seus keoma. Kai Paulo isa e'i deo akagai
kepafaala, Hermes keoma. Gome isa nini'ani auga. 13 Egae kai sakedote
Seus keau afagaina e'a taoni afegai eapa auga e'agai epinauga auga aga'o
ke kela'afou papiau'i fou a'o keaunii'i, e'i deo fekepa'a peni'i keoma puo,
polomakau ke salusalu fou eafii'i emaiseini'i taoni pa'afina akegai.
14 Kai apostolo Banabas Paulo auni'i fou i'ina a'oa'o kelogonia aisama,
afe'i tiapu'i ke'i'ioka'i, la'afou alogai kepiaukoko keagaga keinaka: 15 “Au,
oi kapa puo i'ina kapa'i okapa'i? Lai isafa papiau aumauni oi koa i'opomi.
Kai lai oi maamiai ainogo ega koa oi i'ina kapa'i kapa aga'o afakepagama
au'i fomuni'i kai Deo eague aoniamo, ufa, aagoa, a'u, ke kapa ma'oai
alo'iai epagama'i auga foaipenia aoma. 16 Ufainagai Deo agofa'a ma'oai
epua'afuni'i ifo'i kapa'ina anina keani auga mo kekapai'i. 17 Ega mo
ganinagai Isa ko'a eague auga papiau epakina'i aefuafua. Isa ega gafegafe
i'a epakinai'a, ufai imu epa'aua, ke fo'ama i'oi'i i'oi'i aufa e'i kinai epeni'a.
Deo ega koa ekapa fo'ama ma'o i'a epeni'a alo'a epagama,” eoma. 18 Isa
ega'ina iifaga keifania mo ganinagai, la'afou kegapaapakipo'i a'o isa
fakepa'a peni'i keoma auga e'inoka alogaina. Kai fuagai kepaapakipo'i.
19 Egae kai Iudea papiau'i isa'i Antiok ke Ikonium taoni'iai kemai au'i,
papiau la'afou alogai alo'i keaniia kela'a pagaini'i isa fou kemia. Ke
ega'ina papiau'i Paulo kepoai kefounia. Ke kefounia afegai keopolaga
emae keoma puo kela'alaisa taoni afe kelaoaina. 20 Kai Iesu kepako'ania
au'i kelao Paulo keapa lofe aisama, e'uegekae taoni alogai ekoko pugu. Ke
egani aisama, Banabas auni'i Listra taonina kepua'afuga Derbe taonina
kelao.

Paulo Banabas Auni'i Kemue Siria Agogai Antiok Taonina Kelao

21 Ke isa Derbe taoninai kekoko iifa faunina Iesu fouga keinogonia,
ke ega'ina papiau'i ma'o paisa kela'a pagaini'i Iesu kepako'ania afegai
aisama, kemue Listra, Ikonium, ke Pisidia ago Antiok taonina kelao pugu.
22 Ke ega'ina taoni'iai kekoko aisama, pako'a papiau'i magogo kapula
kepenii'i, Deo fekepako'ania ega iifai fekeagu felo keoma. Ke kepaini'i
keinaka, “Deo ega agofa'ai amakoko aoma koa aisama, kina ma'o Iesu
faugai papiau akeafi apalani'a, agakiekie kakaua kai, Deo ega agofa'ai
agakoko agekaina,” keoma. 23 Egae kai Paulo Banabas auni'i ega'ina
taoni'iai pako'a papiau'i epo'iai iifi e'a au akaiki'a'i au'i kekinani'i,
pako'a papiau'i feke'ima'i keoma. Ke kekinani'i aisama, keani gopegope,
ima'i kania'iai keogei'i ke Deo kepako'ania auga kemegamega penia
isa fepalagaini'i ega'ina pinauga fekekapa felo keoma. 24 Ke Pisidia ago
kepeaisa efua afegai aisama, kepua'afuga Pamfilia ago kelao. 25 Ke egae

Perka taoninai iifa faunina Iesu fouga keinogonia afegai aisama, kekailai
Atalia taonina kelao.
26 Atalia taoninai lontiai kemue, Siria ago Antiok taonina kelao pugu.
Antiok taonina ega'ina auga, ufainagai Deo anina eani Paulo, Banabas
auni'i, Isa Ega pinauga fekekapa eoma. Ega puo pako'a papiau'i, Paulo
Banabas auni'i kekinani'i Deo ega pinauga kepenii'i, Deo ega gafegafe
akaiki'agai fekekapa keoma. Pau ega'ina pinauga kepenii'i auga kepafua
aisama, kemue kelao ega'ina afugai pugu. 27 Ke kemai ega'ina afugai
kekoko aisama, pako'a papiau'i keifa kaigugu'i. Ke maa'iai Deo isa auni'i
faaga'iai kapa'ina ekapai'i, ke ala koa Deo pa'afi epaagalaisa Iudea
papiau laa'i au'i Lopia kepako'ania auga fouga keifafoua. 28 Ke egae Iesu
kepako'ania papiau'i fou kina ma'o keagu.

Pako'a Papiau'i Iudea Papiau'i E'i Kagakaga Kainai Fekepea Auga Fouga

15 1 Iudea au'i isa'i Ierusaleme taoninai kemai au'i kelao Siria ago
Antiok taonina, pako'a papiau'i kepamaleleni'i keinaka, “Oi
Moses ega kagakaga kainai au maguae'i faaga iifalaina gouga faagamiai
afolokapa koa aisama, Deo kaniami afaeagamauga,” keoma. 2 I'ina
a'oa'o puogai Paulo Banabas auni'i ke'ue, ega'ina papiau'i kepagaga'i
ke keakekua alogaina. Ega puo Antiok taoninai pako'a papiau'i,
Paulo Banabas auni'i kekinani'i, ke pako'a papiau'i isa'i fou fekeulai'i,
Ierusaleme taonina fekelao keoma. Ke egae apostolo, ke pako'a papiau'i
epo'iai au akaiki'a'i au'i fekeisa'i, i'ina a'oa'o fouga maa'iai fekeifania
keoma. 3 Ke Antiok taoninai pako'a papiau'i, Paulo Banabas auni'i, ke
pako'a papiau'i isa'i fou keulai'i kelao alogai, Fenisia ufapoga, ke Samaria
agogai kepea pagai. Ke ega mo kelao alogai, pako'a papiau'i maa'iai Iudea
papiau'i laa'i au'i alo'i eponi, Deo kepako'ania auga keifafoua. Ke pako'a
papiau'i ega'ina a'o kelogonia aisama, ma'oai alo'i egama alogaina. 4 Ke
kelao Ierusaleme taoninai aisama, pako'a papiau'i apostolo ke pako'a
papiau'i epo'iai au akaiki'a'i au'i isa keifa koko'i. Ke Paulo Banabas auni'i,
ke fou kemai au'i Deo isa faaga'iai kapa'ina ekapai'i auga Ierusaleme
taonina pako'a papiau'i ma'oai maa'iai keifafoua.
5 Kai Faliseo ikupuga au'i isa'i Iesu kepako'ania au'i ke'ue keinaka,
“Iudea papiau'i laa'i au'i isafa, au maguae'i faaga iifalaina gouga fekeafia,
ke fapaini kapulani'i, Moses ega iifa muninai fekepea,” keoma.
6 Ega aisama apostolo, ke pako'a papiau'i epo'iai au akaiki'a'i au'i
fou kekaigugu, i'ina iifaga oko fekepakaisa keoma. 7 Ke ifo'i mo epo'iai
kenini'ani epo emaefa afegai aisama, Peto e'ue epaini'i einaka, “Aau akiu
pako'a papiaumi ma'oai, oi ologo oma'e pagu epomiai Deo lau ekinaniau,
Iudea papiau'i laa'i au'i maa'iai, iifa faunina Iesu fouga faifafoua eoma.
Ega koa ega'ina papiau'i isafa Iesu fouga fekelogo fekepako'ania eoma.
8 Ke Deo, papiau ma'oai gua'i alo eisa auga, ega Spiritu, i'a epenii'a

koa i'opoga, Iudea papiau'i laa'i au'i isafa epenii'i. Ega koa ekapaisa,
Deo i'a ani'a eani koa i'opoga mo, isa isafa ani'i eani auga ko'a mo
epakina'i. 9 Ega koa ekapaisa i'a Iudea papiau'a, ke Iudea papiau'i laa'i
au'i fou epo'aisai i'oina aga'o laa'i, ma'oai i'opo'a aga'omo. Gome isa
Iesu kepako'ania faagagai Deo isa e'i laomai apala'i e'agegeaini'i. 10 I'a
ke ufu'a apa'a fou, Moses ega iifa ma'oai kai'iai alapea, fapea koa auga
e'inoka alogaina auga alogo felo. Ega puo kapa puo Iudea papiau'i laa'i
au'i, ega'ina meau'i amopeni'i ooma? Ega koa okapa auga Deo ega logoai
kapa'ina ekapa auga okaisapua. Oi Deo ago'opo agekaina ma ooma?
11 Kai i'a apako'ania i'a a'a Lopia Iesu Kristo ega gafegafeai Deo i'a kania'a
eagamauga aoma. Ega koa i'opoga mo isa isafa faaga'iai emia," eoma.
12 La'afou alogai papiau ma'oai i'ina iifaga a'o kelogonia aisama, komo
mo keoma. Egae kai aina'i kepaaua, Iudea papiau'i laa'i au'i epo'iai, Deo
Banabas, Paulo auni'i epalagaini'i puo, mirakulo ke isapu akaiki'a'i gou'i
kekapai'i auga fou'i keifafou'i a'o'i kelogonia. 13 Ke isa kenini'ani efua
aisama, pako'a papiau'i epo'iai au akaiki'a auga, apostolo James e'ue
papiau epaini'i einaka, "Aau akiu Iesu opako'ania aumi ainau amologo.
14 Iudea papiau'i laa'i au'i Deo ega gafegafeai ekinani'i, isa ifo ega papiau
epamia'i. Ega koa Deo ega'ina papiau'i ani'i eani auga epakinai'a. Ega'ina
auga Peto i'a maa'aisai eifafoua efua. 15 Ke i'ina iifa'i ufainagai profeta
keifani'i koa i'opoga. Ega'ina fouga Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma:

16 " 'I'ina afegai lau alamue alalao Davide ega e'a e'ualai auga
alapaapamue pugu.
Ke ega e'a kapa elifu auga alapaapa pugu, ke afugai alapalaoa.
17 Ega koa agofa'ai papiau ma'oai keague au'i, ke Iudea papiau'i laa'i
kai lau akau keafia au'i,
Lopia fekekapuga laoma.
18 Deo ega pinauga ma'oai ekapa'i au'i ufainagai elogo,'
eoma. *Amos 9:11-12*

19 "Peto, Banabas auni'i keifania auga, Deo ega iifa pukagai kekae
au'i fou i'opo'i mo puo, lau e'u nini'ani fuagai auga Iudea papiau'i laa'i
au'i alo'i eponi Deo keaipenia au'i e'i keaga falapa'inokania. 20 Kai
i'a malele fapapua ee'iai faulaisa fapaini'i, i'ina lao'i mai'i fakekapa'i.
Fo'ama deo pifoge'i kepa'a peni'i au'i fakeani'i. Ke amage koa lao'i mai'i
apala'i fakekapa'i. Ke a'o aiso'i kepepe apua, ke ufeai aiso'i kela'a apua
au'i fakeani'i ke ifa'i isafa fakeania. 21 Gome taoni ma'oai alo'iai Iudea
papiau'i Deo keau afagaina kina'iai, Iudea papiau'i e'i la'afou afu'iai,
Moses ega iifa ufainagai keifafoua mo emai pau kina," eoma.

Iudea Papiau'i Laa'i Kai Iesu Kepako'ania Au'i Ee'iai Malele Keulaisa

22 Egae kai apostolo ke pako'a papiau'i epo'iai au akaiki'a'i au'i, ke
pako'a papiau'i ma'oai fou epo'iai ifo'i e'i au isa'i fekekinani'i, Paulo

Banabas auni'i fou Antiok taonina fekelao keoma. Ke isa pako'a papiau'i
fau'iai kaniagai kepinauga au'i auni'i, Judas, kepafaala Basabas keoma
auga, ke Silas auni'i kekinani'i. 23 Ke malele kepapua kepenii'i kelao.
Ega'ina malelega alogai iina kepapua oma:

Antiok taonina, ke Siria ke Silisia agogai oague, Iudea papiaumi
laa'i kai Iesu opako'ania aumi, oi ma'oai oagu felo ma?

Lai apostolo, pako'a papiau'i epo'iai au akaiki'amai aumai, ke aami
akimi Iesu apako'ania aumai, i'ina malelega apapua eemiai aulaisa.

24 Papiau isa'i lai kepua'afunimai kefai e'i nini'aniai oi alomi
kepama'o, ke opofua kepenimi auga a'o alogonia. Kai lai ega'ina
nini'ani'i isa alapeni'i, isa ifo'i opo'iai oi kepainimi. 25 Ke lai ainamai
aga'omo emia, au isa'i akinani'i, Banabas Paulo auni'i ani'i aani
alogaina au'i fou aulai'i kefai. 26 Isa ifo'i imaau'i Deo kepalao penia,
mae mauni epogai Lopia Iesu Kristo aka faugai kepinauga. 27 Ega puo
lai Judas, Silas auni'i akinani'i aulai'i, ke isa auni'i kapa'ina apapua
auga isafa i'opoga mo akeifafoua. 28 Gome Deo ega Spiritu felo eoma
auga, ke lai aopolaga felo aoma auga, oi meau akaiki'a ipauma
falapenimi kai, kapa'ina oi agokapa'i agekaina auga fokapa'i aoma.
29 Ega'ina auga oi fo'ama, deo pifoge'i kepa'a peni'i au'i foloani'i,
ke amagelofe aloafia aumi papiau aga'o fou folofeu aage mo, ke a'o
aiso'i opepe apu'i au'i, ke ufeai aiso'i ola'a apu'i au'i foloani'i, ke
ifa'i isafa foloinu. Oi lai kapa'ina aifani'i au'i agokapa'i aisama, felo
ipauma agokapa. Mo'o, iifa inae efua. Ke foagu felo aoma.

30 Ke ega'ina malelega keafiia au'i kelao Antiok taoninai kekoko. Ke
egae pako'a papiau'i keifa kaigugu'i kai malele kepenii'i. 31 Ke pako'a
papiau'i ega'ina malelega kekuapinia, ke magogo kapula a'o kelogonia
aisama alo'i egama alogaina. 32 Ke Judas, Silas auni'i isafa profeta au'i
puo, aa'i aki'i Iesu kepako'ania au'i magogo kapula kepenii'i, alo'i ko'agai
Iesu fekepako'ania fekeagu felo keoma. 33-34 Judas Silas auni'i egae keagu
kina pika koa elao afegai kai, pako'a papiau'i isa auni'i gagao iifa'iai
fekeulai'i fekemue Ierusaleme taonina pako'a papiau'i keulai'i kemai au'i
ee'i fekelao keoma.[b] 35 Kai Paulo Banabas auni'i isafa Antiok taoninai mo
keagu. Egae isa ke pako'a papiau'i ma'o isa'i fou kepamalele, ke Lopia
Iesu fouga keinogoaina.

Paulo Banabas Auni'i Keakekua Keagukua

36 Egae kai kina isa'i kelao afegai, Paulo Banabas epainia einaka, "Amamue
amalao, Lopia Iesu fouga ainogonia taoni'i ma'oai alo'iai amakoko, aa'a aki'a
Iesu kepako'ania au'i ala keagu oma auga amaisa'i," eoma. 37 Ega aisama

---

[b] **15:33-34** Papiau isa'i 33-34 fuagai i'ina iifaga kepapua: "Kai Silas auga egae gaagu eoma puo eagu."

Banabas anina eani Ioane kepafaala Mako keoma auga gaafia fou kegalao
eoma. 38 Kai Paulo isa fekeafia fou fekelao auga eopolaga felo laa'i eoma.
Gome Ioane Mako keoma auga Pamfilia agogai isa epua'afuni'i, ke isa fou
akelao akepinauga. 39 Ke isa Banabas auni'i epo'iai akekua akaiki'a emia
auni'i kepua'afuni'i. Ega puo Banabas Mako eafiia lontiai keaguka Saiprus
keleipuaga kelao. 40 Kai Paulo auga Silas ekinaga, ke Antiok taoninai Iesu
kepako'ania au'i kemegamega, Paulo Silas auni'i Lopia imagai kepaau'i, Lopia
ega gafegafe akaiki'agai fepalagaini'i keoma. Egae kai keulai'i kelao. 41 Ke isa
Antiok taonina kepua'afuga aisama, ife'iai kelao mo Siria, ke Silisia ago'iai
kekoko pako'a papiau'i magogo kapula kepenii'i kepakapulani'i.

Timoti Paulo Silas Fou Kelao

16 1 Paulo Silas auni'i kelao Derbe taoninai ke kelao mo Listra
taoninai. Egae pako'a auga aga'o aka Timoti eagu. Isa ina auga
Iudea pako'a papiega kai ama auga Grik auga. 2 Listra ke Ikonium taoni'iai
Iesu kepako'ania au'i Timoti fouga felo mo keifania. 3 Paulo, Timoti anina
eani fou fekelao eoma. Ke Iudea papiau'i egae keagu au'i kai'iai isa Timoti
eafiia maguaega faaga iifalaina gouga faagagai ekapaisa. Gome Iudea
papiau'i egae keagu au'i kelogo Timoti ama auga Grik auga. 4 Ke isa Listra
taonina kepua'afuga kelao afu ma'oai kepeai'i alogai, taoni aga'o aga'ogai
Ierusaleme taonina apostolo'i, ke pako'a papiau'i epo'iai au akaiki'a'i au'i
fou nini'ani kepako'ania maleleai kepapua auga pako'a papiau'i maa'iai
keifania, ega koa kainai fekepea keoma. 5 Ega koa kekapaisa, pako'a papiau'i
e'i pako'a Iesu eegai eakaiki'a kapula emia. Ke kina ma'oai papiau ma'o Iesu
kepako'ania, e'i la'afou akaiki'a emia elaoaina.

Paulo Maaga Elaulau Masedonia Auga Eisa

6 Pau Paulo, Silas ke Timoti fou Frikia ke Kalatia taoni'i fofouga kepeai'i. Kai
Deo ega Spiritu isa aelogoaini'i, Deo ega iifa egae Asia ago'iai akeifafoua. 7 Ke
isa kelao Misia agogai kekoko aisama, kelao mo Misia ago paisoagai kepealai.
Egae Bistinia agogai kegakoko keoma kai, Iesu ega Spiritu isa aelogoaini'i.
8 Ega puo Misia agogai kepea pagai, kelao Troas taoninai kekoko. 9 Egae
keaguega kai, gapi aga'ogai Paulo maaga elaulau Masedonia agogai au aga'o
eapa isa egoinia, einaka, “Mopagai mai Masedonia agogai mopalagainimai,”
eoma. 10 Ke Paulo laulau eisa afegai aisama, lai aopolaga Deo epalogonimai,
Masedonia agogai keagu au'i maa'iai iifa faunina Iesu fouga faifafoua eoma
aoma. Ega puo Deo eifanimai, Masedonia ago falao fafiakoa, ega'ina papiau'i
maa'iai iifa faunina Iesu fouga faifafoua auga apako'ania.

Filipi Taoninai Papie Aka Lidia Alo Eponi

11 Troas taoninai lonti aafiia opainai apagai Samotrasia ago alao. Ke
egani aisama Neapolis ufapogai aofau. 12 Egae aake ifemaisai apea alao

Filipi taoninai. Masedonia ago alogai Filipi taonina auga Roma papiau'i
kekapaisa. Ke taoni ega'ina auga taoni ma'oai kania'iai auga. Egae Roma
papiau'i ma'o keagu Masedonia ago ke'imaisa. Ke lai egae aagu kina
pika koa elao. 13 Ke Iudea papiau'i Deo keau afagaina kinagai, lai taoni
pa'afinai apealai alao agapuge laagai. Ke egae megamega afuga aga'o
amaisa amamegamega aoma. Ke egae aagukipo ke a'ina papie kemai egae
kela'afou au'i maa'iai anini'ani. 14 Papie egae aina'i kepaaua au'i epo'iai
aga'o Tiatira taonina papiega aka Lidia. Isa mulamula pitoga ke ageage
fou keafi lapuinia tiapu kepaaga auga tiapu'i e'afa'afalaini'i. Ke isa kina
ma'oai Deo eau afagaina. Ke Lopia ega'ina papiega alo epaeaea puo Paulo
kapa'ina eifania auga elogo felo ke minogai ekoko. 15 Ke isa ke ega famili
fou Paulo kapa'ina eifania auga kepako'ania ke baptismo keafiia afegai
aisama egoinimai einaka, “Oi alomiai oopolaga lau Lopia lapako'ania
ooma koa aisama, fomai e'u e'ai fou faagu,” eoma. Ke isa efaegai alogaina
puo, fou ega e'a alao.

Paulo Silas Auni'i Kepatipulani'i

16 Kina aga'ogai lai megamega afuga alao alogai, kala'afi ifiaoga
aga'o fou apiaogai. Tiapolo ega'ina ifiaoga alogai eagu puo, profeta koa
i'opoga muni kapa'ina agemia auga epalogo. Isa tiapolo kapa'ina epalogo
auga papiau maa'iai eifania. Ke isa ke'ima au'i fau'iai, ega'ina pinauga
ekapaisa, ke moni eafiia ke'ima au'i epenii'i. 17 Ega'ina ifiaoga Paulo ke
lai fou munimaisai epea eagaga einaka, “I'ina au'i auga Deo akaiki'a
ufai au'oniai eague Auga ega pinauga au'i. Ke isa oi kaniami isagamauga
keagaga maamiai keifafoua,” eoma. 18 Ke ega koa ekapaisa elaolao Paulo
alo epakiekie alogaina. Ega puo epuaipini ifiao eisa ke alogai tiapolo
eagu auga epainia einaka, “Iesu Kristo aka isapugai lau laifa kapula
penio, isa alogai mopealai!” eoma. Ega aisama fiakoa mo tiapolo ega'ina
ifiaoga alogai epealai.

19 Kala'afi ifiaoga ke'ima au'i, ifiao faagagai moni keafiafia auga
afia'amaga pau laa'i emia auga keisa. Ega aisama Paulo Silas auni'i
keafii'i afa'afa afuga kelaoaini'i, ke isapu keafia papiau ke'ima'i au'i
ago'iai fekepaapa'i keoma. 20 Ke kelaoaini'i iifa ipakaina ago'iai kepaapa'i
kai keifa keinaka, “I'ina au'i Iudea au'i kelele akaiki'a'i i'a a'a taoni alogai
kekapai'i. 21 Ke isa kagakaga i'oi'i lai Roma papiaumai aifa apu'i au'i
maamaisai keifafoua. Ke ega'ina kagakaga'i agaafi'i ke agakapa'i isafa
afaekaina,” keoma.

22 Ega aisama egae papiau kela'afou au'i isafa, isa ee'iai keifa apala.
Ke iifa ipakaina papiau isa'i kepaafi'i Paulo Silas auni'i afe'i tiapuga
kegapai'iulai'i ke kegagapuki'i keoma. 23 Ke uipiai kegapu lala'o'i efua
afegai, tipulai kepiu koko'i. Egae kai tipula afuga e'ima auga kepainia
fe'ima'ima felo keoma. 24 Tipula e'ima auga i'ina iifaga eafiia aisama,

Paulo, Silas auni'i eafii'i tipula e'a alo ipaumagai epaagu'i, ife'i apie apie
tieiniai lailai kafilinai[c] epaagapi'i.
25 Kai fafuai koa i'opoga Paulo, Silas auni'i kemegamega keifi, Deo
keau afagaina ke tipula au'i isa aina'i kelogonia. 26 Ke fiakoa mo kafokau
akaiki'a ipauma emai, tipula e'a afuga fofouga epapigugunia. Ke fiakoa
mo tipula pa'afi'i ma'oai keagalai, ke tipula au'i ma'oai faaga'iai tieini
loka'i keagalai. 27 Ega'ina alogai tipula e'ima auga feuai ekauai e'ue. Ke
tipula pa'afi'i keagalai eisa'i aisama, eopolaga tipula au'i kepiau efua
eoma puo, ega ifani a'ifaga efuaua ifo gafaupugua eoma. 28 Kai Paulo aiso
gomegai eagaga einaka, "Ifomu faagamu folopakiekie! Gome lai ma'oai
inamo'e!" eoma.
29 Ke afu e'umina puo tipula e'ima auga eaea gamai agagaga epa'aua.
Ke eaea kemaiseina aisama, eafiia tipula e'a alogai epiaukoko, ke
maipiguguga mo Paulo, Silas auni'i ife'i fo'inai eomukipo. 30 Egae kai
Paulo Silas auni'i epapealai'i fou afe kemai kai, epa'ani peni'i einaka, "E'u
lopia! Kapa'ina fakapa ega koa kaniau ageisagamau?" eoma.
31 Ke isa keinaka, "Lopia Iesu mopako'ania ega koa oi emu famili fou
kaniami ageagamauga," keoma. 32 Ke Paulo Silas auni'i tipula e'ima auga
maagai Lopia ega iifa keifania, ke ega famili papiau'i ma'oai isafa maa'iai
keifania. 33 Ke ega'ina gapinai mo, tipula e'ima auga Paulo Silas auni'i
elaoaini'i faaga'i kegapu kafa'i au'i ifa'i eikulai'i. Egae kai fiakoa mo ega
famili papiau'i ma'oai fou Iesu kepako'ania ke baptismo keafiia. 34 Ega'ina
afegai ega e'ai ekokoaini'i fo'ama epenii'i keaniia. Ke isa ega famili fou
ma'oai Deo kepako'ania puo alo'i egama alogaina.
35 Egani amagai aisama, iifa ipakaina au'i e'i papiau isa'i keulai'i kelao
iifa ipakaina au'i isa maa'iai kapa'ina keifania auga, tipula e'ima auga
maagai keifania keinaka, "I'ina au'i auni'i mopapealai'i," keoma. 36 Ke
tipula e'ima auga ekoko elao ega'ina iifaga Paulo maagai eifania einaka,
"Iifa ipakaina iifa keulaisa oi Silas aunimi fapapealaimi keoma. Ega puo
pau agopealai agekaina, ke gagaoai amolao," eoma.
37 Kai Paulo iifa ipakaina au'i papiau keulai'i au'i epaini'i einaka, "Lai
isafa Roma papiaumai. Kai faai iifa ipakainai iifa ipakaina au'i lai kelele
kapa'i akapai'i au'i akekapulai'i kai la'afouai kegapukimai, tipula e'a
alogai kepiu kokoimai. Ke pau lai ogefakeai kepapealai aagenimai mo
keoma. Iifa gome maamiai laifania, ega koa afaemia! Ega puo isa ifo'i
fekemai lai fekepapealaimai," eoma.
38 Ke iifa ipakaina au'i papiau keulai'i au'i i'ina iifaga a'o kelogonia
aisama, kemue kelao iifa ipakaina au'i maa'iai Paulo kapa'ina eifania
auga keifania. Ke iifa ipakaina au'i Paulo Silas auni'i Roma papiau'i auga

---

[c] **16:24** Lailai kafilina i'ina auga ufainagai tipula afugai kepapinauga, papiau kepaaga'i faaga'i kepakiekie.

kelogo aisama, kemani'i alogaina. 39 Ke ifo'i kemai Paulo Silas auni'i
ee'iai kapa'ina kekapai'i auga, feke'agegeaini'i keoma. Ke kepaini lopiani'i
mo, ega'ina taonina fekepua'afuga keoma. Egae kai tipula e'agai kepapea
felo'i kelaoaini'i kepealai. 40 Ke Paulo Silas auni'i tipula e'agai kepealai ke
kelao Lidia ega e'ai. Ke egae Iesu kepako'ania au'i keisa'i aisama, magogo
kapula'i kepenii'i ke fekeagu felo keoma. Egae kai auni'i isa kepua'afuni'i
kelao.

Paulo Elao Tesalonika Taoninai

17 1 Pau Paulo Silas auni'i Amfipolis ke Apolonia taoni'iai kepea
pagai kelao aisama, kelao mo Tesalonika taoninai kekoko. Ega'ina
taoninai Iudea papiau'i e'i la'afou afuga aga'o eka. 2 Ke Paulo afu i'oi'iai
ekoko aisama, Iudea papiau'i e'i la'afou afugai ekokoko koa i'opoga,
Tesalonika taoninai isafa ega'ina afugai ekoko. Egae Iudea papiau'i Deo
keau afagaina kina'i oiso alogai, Deo ega iifa pukagai Deo ega iifa eafii'i
maa'iai oko eifa felo. 3 Ke ko'a Mesaia fekiekie ke maeai femaunimue
pugu auga fouga eifafoua einaka, “Pau Iesu ega'ina fouga maamiai
laifania auga Mesaia,” eoma. 4 Ke Iudea papiau isa'i, Grik papiau'i ma'o
Deo keau afagaina au'i, ke au akaiki'a'i ma'o akafa'i isafa, Paulo ega iifai
alo'i eafi opogaina puo Iesu kepako'ania ke isa Paulo Silas fou kemia.
5 Kai Iudea papiau'i kepikupa puo, afa'afa afugai laomai apala kekapa'i
au'i isa'i kepakai guguaini'i, la'afouai taoni alogai kekoko kepakafo'o,
a'oa'o akaiki'a'i kekapai'i. Ke kepiau au aga'o aka Jason ega e'a kelao ke
Paulo Silas auni'i kekapuni'i, kegaafi'i la'afou papiau'i ee'i kegalaoaini'i
keoma. 6 Kai isa akeisa'i aisama, Jason ke aaga akina pako'a papiau'i
isa'i fou kela'alai'i taoni ke'ima au'i ee'i kelaoaini'i, ke keagaga keinaka,
“Paulo Silas auni'i agofa'a fofouga alogai kelele akaiki'a'i kekapa'i au'i
pau kemai inae. 7 Ke Jason isa eifa koko'i ega e'ai fou keagu. Isa ma'oai
iina keifa oma, ‘Kin aga'o aka Iesu eague keoma. Ega koa kekapa
Roma agofa'a fofouga e'ima lopiaga, Sisa ega iifa keumakalaina, kainai
akepea,’ ” keoma. 8 La'afou papiau'i ke taoni ke'ima lopia'i, i'ina iifaga
a'o kelogonia aisama, kelele akaiki'a kekapai'i ke a'oa'o akaiki'a ipauma
emia. 9 Egae kai Jason aaga akina pako'a papiau'i fou e'i kelele afa
keogeisa kai kepapealai'i.

Paulo Silas Auni'i Berea Taonina Kelao

10 Ke egapi aisama, Iesu kepako'ania au'i fiakoa mo Paulo Silas
auni'i keulai'i Berea taonina kelao. Ke kelao Berea taoninai aisama,
Iudea papiau'i e'i la'afou afugai kekoko. 11 Berea taonina papiau'i auga
alo'i gagafe. Ke isa Tesalonika taonina papiau'i e'i laomai koa i'opoga
laa'i. Gome isa Paulo Silas auni'i Iesu fouga keifafoua aisama aina'i
akepamafua. Kai alo'i ko'agai aina'i kepaaua, Paulo kapa'ina eifania auga

kina ma'oai Deo ega iifa puka alo keisa, Paulo iifa ko'a ma eifania, o laa'i
ma auga kegalogo keoma. 12 Ega puo egae Iudea papiau'i ma'o, ke Grik
papie'i akaiki'a'i au'i, ke Grik au'i ma'o isafa Iesu kepako'ania.
13 Kai Iudea papiau'i Tesalonika taoninai keagu au'i, Paulo Berea
taoninai Deo ega iifa eifafoua auga fouga kelogo aisama, isa isafa ega
kelao. Ke ega'ina papiau'i alo'i keaniia, gua'i kepakupua ke ega'ina
papiau'i Paulo Silas auni'i keumakalaini'i. 14 Ega aisama Iesu kepako'ania
au'i fiakoa mo, Paulo keulaisa elao a'u niegai. Kai Silas, Timoti auni'i
auga Masedonia agogai mo keagu. 15 Ke au isa'i Paulo keisaoga fou kelao
au'i fou kelao mo Atens taoninai. Egae isa kepua'afuga ke Paulo ega iifa
keafiia Silas, Timoti auni'i fekepaini'i fekefiakoa fekelao Paulo fou Atens
taoninai fekepiaogai keoma.

Paulo Atens Taoninai Eagu

16 Pau Paulo Atens taoninai Silas Timoti auni'i e'imai'i alogai, pifoge
deo'i ega'ina taonina alo epogu auga eisa aisama, alo emafu ke gua
ekupu alogaina. 17 Ega puo kina ma'oai Iudea papiau'i e'i la'afou afugai
ekoko, egae Iudea papiau'i, ke Grik papiau'i Deo keau afagaina au'i fou
keakekua, ke Deo ega iifa maa'iai fouga eifa felo alogaina. Ke aufa kina
afa'afa afuga isafa, elao papiau kapa'i mo egae eisa'i au'i maa'iai Deo ega
iifa eifa felo alogaina. 18 Ega'ina ekapaisa alogai, kina aga'ogai au isa'i
Epikurius pamalelega[d] muninai kepea au'i, ke isa'i Stoik pamalelega[e]
muninai kepea au'i, Paulo fou ake'i kepakua. Ega'ina papiau'i isa'i keifa
keinaka, “I'ina nini'ani aage auga kapa'ina gaifania eoma,” keoma. Ke
isa'i au'i keinaka, “Isa i'a deo oko'i alalogo au'i fou'i eifania,” keoma.
19 Egae kai Paulo keafiia la'afouai kekaigugu kenini'ani afuga aka
Areopakus keoma auga afuga kelaoaina. Ke egae kepainia keinaka, “Lai
anina aani pamalele mamaga i'ina fouga loifania auga kapa'ina auga,
oko amalogo felo aoma. 20 Gome oi lai kapa mama'i a'o'i alalogologo au'i
loifani'i a'o'i alogoni'i. Ega puo oko'i mopakai felo amalogo felo aoma,”
keoma. 21 Gome Atens taonina papiau'i ma'oai ke papiau i'oi'i Atens
taoninai keagu au'i isafa, kina maaga akaiki'a keagu kapa i'oina aga'o
akekapaisa kai, ifo'i mo epo'iai kapa mama'i fou'i keifani'i, ke laa'i koa
aisama, aufalao aga'o kapa mama'i fou'i eifani'i au'i a'o'i kelogoni'i.
22 Ega aisama Paulo iifa ipakaina afuga aka Areopakus keoma afugai
kela'afou papiau'i epo'iai e'ue eapa kai eifa einaka, “Atens taonina aumi!
Oi alomi ko'agai emi deo oau afagai alogaini'i auga pau lalogo. 23 Gome
oi emi taoni lapeaisa alogai afu ma'oai pifoge deo'i, oauau afagaini'i au'i
alou ko'agai laisa felo alogaini'i. Ke amu deo opa'a penia afuga aga'ogai

---

[d] **17:18** I'ina papiau'i auga e'i agu alogai alogama ma'oai ani'i akeani. [e] **17:18** I'ina papiau'i anina keani e'i agu alogai alogama mo kekapukapuga au'i.

iifa iina kepapua oma laisa: ‘Deo oko alalogo auga amu apa'a penia,’
keoma. Ega puo oi Deo oko alologo felo kai oau afagaina auga fouga
maamiai alaifania.
24 “Deo ega'ina auga agofa'a ke agofa'a alogai amu ma'oai epagama'i
auga. Deo ega'ina auga Lopia, ufa ke aagoa kapa'i ma'oai inagome
auga. Ke Isa papiau aumauni ima'iai Isa faugai e'a kekapa'i au'i alo'iai
aeagu. 25 Ke Isa ifo i'a a'a agu maunina, lalau'a epenii'a, ke kapa ma'oai
ani'i aani au'i isafa epenii'a. Isa kapa ma'oai inagome, ke kapa ma'oai
Isa apuga. Ega puo papiau aumauni ima'aisai, kapa ma'oai fakapa'i
Deo fapa'a penia fapalagaina auga anina aeani. 26 Ke ufainagai Isa ifo
au aga'o epagama. Ke ega'ina auga aga'omo faagagai agofa'a papiau'i
ma'oai kemai, ega koa isa agofa'a fofouga alogai fekeagu eoma. Ke ega
logoai ega'ina papiau'i kina kapa'iai fekemauni, fekemae, ke afu kapa'iai
fekeagu auga isafa ekapaisa. 27 Deo ega'ina ekapai'i, ega koa papiau Isa
fekekapuga eoma. Ke Isa i'a aga'o aga'o ee'aisai aakai laa'i mo ganinagai,
i'a agakailai Isa agakapuga aisama, Isa gamuga afaopo, ke afaisa isafa.
28 Gome oi epomiai au isa'i iifiai iina kepapua oma, ‘I'a ma'oai deo
gauga,’ keoma. Ega koa i'opoga, Isa i'a e'imai'a, ke i'a Isa imagai aague
alao amai.
29 “Ega puo i'a Deo gauga kainai, i'a papiau aumauni opola'iai Deo
keopolaga, e'i ikifa ke logoai gold, silifa ke kepoai Deo koa iisa kegauni'i
au'i aisa'i Deo falapamia'i. 30 Ufainagai i'a Deo alalogo felo puo, Deo i'a
a'a laomai apala'i eisa'aoni'i. Kai pau auga Deo afu ma'oai papiau'i eifa
kapula peni'i, e'i laomai apala'i fekeumakalaini'i eoma. 31 Gome Deo ifo
ega logoai au aga'o ekinaga, ke kina aga'o eogeisa au ega'ina faagagai alo
opai laoga mainai afa agepipeni, ke papiau e'i laomai felo, o apala auga
afa agepeni'i. Ke Deo au ega'ina maeai epamaunimue faagagai, isa i'a a'a
laomai felo, o apala afa agepeni'a auga iifaga ko'a mo emia.”
32 Paulo papiau maa'iai maeai maunimue fouga eifania aina kelogonia
aisama, papiau isa'i isa kepa'aua kea'alaina. Kai isa'i au'i keinaka, “Lai
ega'ina nini'anina moifania a'o amalogo pugu aoma,” keoma. 33 Ega puo
Paulo la'afou afuga epua'afuga elao. 34 Kai papiau isa'i Paulo muninai
kepea, ke Iesu kepako'ania. Ega'ina papiau'i epo'iai Areopakusai kela'afou
auga aga'o aka Dionisius, ke papie isafa aga'o aka Damaris, ke papiau
isa'i isafa pako'a papiau'i kemia.

Paulo Korinto Taoninai

18 1 Ega'ina afegai Paulo Atens taonina epua'afuga elao Korinto
taonina. 2 Ke egae Iudea auga aga'o aka Akuila, Pontus ago auga,
akafa Prisila auni'i pau mo koa i'opoga Itali ago kepua'afuga, Korinto
taonina kelao au'i ekaifaini'i. Gome Sisa Klaudius, Roma agofa'a fofouga
e'ima auga iifa eulaisa, Iudea papiau'i ma'oai Roma fekepua'afuga eoma.

3 Ke Paulo elao isa eisa'i. Ke Paulo, Akuila koa i'opoga feufeu e'a'i palai'i
ikapa auga kainai, egae isa fou keagu kepinauga. 4 Ke Paulo Korinto
taoninai eagu alogai, Iudea papiau'i Deo keau afagaina kina'iai, la'afou
afugai, Iudea ke Grik papiau'i alo'i ko'agai Iesu fekepako'ania eoma puo,
Iesu fouga maa'iai eifa felo alogaina aefuafua.
5 Ke Silas Timoti auni'i Masedonia ago kepua'afuga, Korinto taonina
kemai aisama, Paulo e'a palai'i ikapa pinaugaga eapakipo. Kai opo alo
fofougai Iudea papiau'i maa'iai, Deo ega iifa mo einogo, Iesu Mesaia auga
fouga ko'a mo eifafou kapulania. 6 Kai Iudea papiau'i Paulo fou keaipagai
ake'i kepakua, ke eegai keifa apala aisama, Paulo Iudea papiau'i ee'iai
gua ekupu alogaina auga gouga ekapaisa, afe tiapuga e'afoisa ke epaini'i
einaka, "Oi emi laomai apala afa agoafia auga oi ifomi emi puo, lau puo
laa'i. Lau oi eemiai kapa'ina fakapa auga lakapaisa efua. Ke pau kina
auga lau Iudea papiau'i laa'i au'i ee'i alalao, egae Deo ega iifa alaifafoua,"
eoma.
7 Egae kai Paulo Iudea papiau'i e'i la'afou afuga epua'afuga, au aga'o
aka Taitus Justus Deo eau afagaina auga ega e'a elao. Isa ega e'a auga
la'afou e'a eegai mo. 8 Ke Iudea papiau'i e'i la'afou afuga e'ima lopiaga
aka Krispus, ke ega famili ma'oai fou Lopia Iesu kepako'ania. Ke Korinto
taonina papiau'i ma'o Paulo aina kelogo au'i Iesu kepako'ania, ke
baptismo keafiia.
9 Gapi aga'ogai Lopia laulauai Paulo epainia einaka, "Folomani'i, komo
folooma, e'u iifa foifafoua paisa. 10 Gome lau oi fou aague, ke kai aga'o
oi afaepalifuiso. Gome lau e'u papiau ma'o i'ina taoninai keague," eoma.
11 Ega puo Paulo inipo aga'o ke gafa imagea egae eagu Deo ega iifa
papiau epamaleleni'i.
12 Ke Akaia agogai au aga'o aka Kalio Roma kansologa emia aisama,
Iudea papiau'i alo'i aga'omo emia Paulo keafiia kegopeisa, iifa ipakaina
afuga kelaoaina. 13 Ke kelaoaina aisama, kansolo Kalio agogai kepaapa
kai keifa keinaka, "I'ina auga papiau alo'i eaniia, kagakaga oko i'oinai
Deo kegaau afagaina eoma. I'ina kagakaga auga Moses ega iifa kainai
aepakaisa," keoma.
14 Ke Paulo ganini'ani eomaoma kai, Kalio Iudea papiau'i epaini'i
einaka, "Iudea papiaumi! Ainami opaaua. Iifa gome isa laomai apala,
o kelele akaiki'a aga'o ekapaisa koa aisama, oi kapa'ina oifania auga
ainami alalogo agekaina. 15 Kai oi ifomi akami, ke emi nini'ani epalifua,
ke Moses ega iifa kainai aepea kainai koa aisama, ega'ina kapa'i e'ele'i
ipauma'i puo, oi ifomi oko opakaisa opa'opaina. Lau ega'ina kapa'i iifa'i
afalapakaisa," eoma. 16 Ke ega au au'i epaini'i Iudea papiau'i keulai'i
kepapealai'i. 17 Ega aisama isa fofougai kelao, au aga'o aka Sostenes,
Iudea e'i la'afou afuga e'ima auga keafiia kemaiseina iifa ipakaina e'a
akegai keauniia. Kai isa kapa'ina kekapaisa auga Kalio aepaopopo.

Paulo Emue Siria Ago Antiok Taonina Elao

18 Paulo kina ma'o egae Korinto taoninai eagu. Egae kai Korintoai
pako'a papiau'i epua'afuni'i. Ke ega'ina alogai Prisila, ke Akuila isa fou
lontiai Siria ago kelao. Kai lontiai akekailai koa kai Kenkrea ufapogai
Paulo fufuga kepaepe. Gome isa Deo maagai pako'a iifaga ekapaisa auga
kina ekainia. 19 Isa lontiai kelao Efesus taoninai. Ke egae Paulo, Prisila
Akuila auni'i epua'afuni'i. Ke isa ifo auga elao Iudea papiau'i e'i la'afou
afugai ekoko, egae Deo ega iifa Iudea papiau'i maa'iai eifa felo alogaina.
20 Ke egae Iudea papiau'i Paulo kepainia fou fekeagu epo afa'agamo
femaefa keoma aisama eumaka. 21 Kai epua'afuni'i alogai, iifa ko'a mo
maa'iai eifania einaka, “Deo anina ageani koa aisama, alamue alamai
pugu,” eoma. Egae kai lontiai eaguka Efesus taonina epua'afuga. 22 Ke
lontiai elao Sisarea taonina aisama, egae e'agaukae elao Ierusaleme
taoninai pako'a papiau'i epamegoni'i. Egae kai ifegai eake elao Antiok
taonina. 23 Ke isa Antiok taoninai eagu kina pika koa elao afegai kai,
epua'afuga. Ke elao Kalatia, ke Firikia ago'iai ekoko, ega'ina afu'i aga'o
aga'o epeai'i Iesu ega papiau egae keagu au'i ma'oai maa'iai enini'ani, ke
alo'i ko'agai Iesu fekepako'ania fekeagu felo eoma.
24 Kai ega'ina kina'iai Iudea auga aga'o aka Apolos, Aleksandria taoninai
emauni auga emai Efesus taonina. Isa malele akaiki'a auga, ke Deo ega iifa
elogo felo ke nini'ani ikifaga auga. 25 Isa auga papiau isa'i e'i nini'aniai,
Lopia ega keaga fouga emaleleaina. Isa alo ko'agai ke pamalele ko'agai
Iesu fouga papiau maa'iai eifafoua. Kai isa Ioane Baptista feisai baptismo
epipeni auga mo inogoga fouga elogo. Kai Deo ega Spirituai baptismo
epipeni auga fouga aelogo. 26 Isa Iudea papiau'i e'i la'afou afugai ekoko,
e'ina enini'ani kapula alogaina. Ega'ina alogai Prisila Akuila auni'i egae
keagu isa aina kelogonia aisama, kepainia fou e'i e'a kelao. Ke egae isa
Apolos maagai Deo ega iifa oko ipauma auga oko kepakai felo alogaina.
27 Ega'ina afegai Apolos Akaia ago galao eoma aisama, Efesus taonina
pako'a papiau'i au'i, Akaia agogai pako'a papiau'i keagu au'i Apolos
fekeifa koko auga malelega kepapua. Egae kai Apolos Akaia ago elao. Ega
koa kekapaisa Apolos kepakapulania. Kai Apolos Akaia ago aelao koa kai,
egae papiau ma'o, Deo ega gafegafe epenii'i alo'i eponi, Iesu kepako'ania
aefua. Ke isa elao Akaia agogai ekoko aisama, pako'a papiau'i epalagai
felo'i. 28 Gome isa Iudea papiau'i fou, la'afouai nini'aniai keakekua. Kai
Apolos Deo ega iifai Iesu Mesaia auga fouga Iudea papiau'i maa'iai eifa
kapulania ke epaapokeni'i.

Paulo Efesus Taoninai

19 1 Apolos Korinto taoninai eaguega kai, Paulo ago alo keagaga
eafiia elao Efesus taoninai epealai. Ke egae pako'a papiau'i isa'i

ekapulai'i. 2 Ke epa'ani peni'i einaka, “Oi Iesu opako'ania aisama, Deo
ega Spiritu isafa oafiia ma?” eoma.
Ke isa keinaka, “Laa'i, lai Deo ega Spiritu aga'o fouga alalogo, ke oko
isafa alalogo,” keoma.
3 Ega puo Paulo epa'ani pugu einaka, “Ega koa aisama, oi baptismo
kapa oafiia?” eoma.
Ke isa keinaka, “Ioane ega baptismo auga mo aafiia,” keoma.
4 Ega aisama Paulo einaka, “Ioane papiau baptismo epenii'i auga,
papiau e'i laomai apala'i fekeumakalaini'i auga baptismoga. Ke isa papiau
epaini'i eifa muninai au aga'o agemai aka Iesu auga fekepako'ania eoma,”
5 Isa i'ina iifaga a'o kelogonia aisama, Lopia Iesu akagai baptismo keafiia.
6 Ke Paulo isa kania'iai ima eogeaua aisama, Deo ega Spiritu eake peni'i.
Ke mala i'oi'i i'oi'iai kenini'ani, ke profeta koa i'opo'i kemia Deo ega iifa
keifafoua. 7 Ega'ina au'i auga au'i ma'oai mo 12 koa i'opoga.
8 Ke Paulo egae gafa oiso eagu, ke Iudea papiau'i e'i la'afou afugai
ekoko, Deo ega agofa'a fouga fekepako'ania eoma puo, aimani'ina mo
enini'ani kapula alogaina. 9 Kai papiau isa'i alo'i e'inoka alogaina kainai
Paulo ega iifa keumakalaina, ke akepako'ania. Ke la'afou alogai papiau
ago'iai, pako'a papiau'i e'i laomai keifa apala penia. Ega puo Paulo
ega'ina papiau'i epua'afuni'i, pako'a papiau'i eafii'i fou kelao pamalele e'a
aka Tairanus keoma auga alogai kekoko. Isa kina ma'oai ega'ina afugai
papiau maa'iai Deo ega iifa eifani'i. 10 Ega mo ekapa oma elao inipo gua
eafiia. Ega koa Iudea papiau'i ke Grik papiau'i Asia agogai keagu au'i
ma'oai, Lopia ega iifa a'o kelogonia.
11 Ke Deo Paulo faagagai mirakulo akaiki'a'i ipauma'i ekapai'i. 12 Ega
puo Paulo muko ke tiapu aina'i isa faaga keafi opogaina au'i keafii'i kelao
isafa papiau'i faaga'iai keogei'i aisama, isafa papiau'i kefelo, ke alo'iai
tiapolo apala'i keagu au'i kepealai.
13 Iudea au'i isa'i kepea aisoge, papiau alo'iai tiapolo keagu au'i, ifo'i e'i
isapuai kepapealai'i. Isa ega'ina kekapaisa alogai, kega'opo Lopia Iesu aka
kegapapinaugania, papiau alo'iai tiapolo apala'i keagu au'i kegapapealai'i
keoma. Ke isa iina keifa oma keinaka, “Iesu, Paulo fouga einogonia
auga akagai, laifa kapula penio, mopealai,” keoma. 14 Iudea sakedote
lopiaga aka Skefa gauga imagea kuagai gua au'i ega'ina laoga maina
kekapaisa. 15 Kai tiapolo au aga'o alogai eagu auga isa epaini'i einaka,
“Lau Iesu lalogonia, ke Paulo isafa lalogonia kai, oi auga kaisau?” eoma.
16 Egae kai tiapolo alogai eagu auga isa laa'iai egopoau, ke isa ma'oai
ekapula'egaini'i. Ke eau kapulani'i, ke tiapu'i e'i'inia puo faaga'i maini, ke
faaga'i mai'ifaifaga mo e'ai kepiaulai.
17 Ke ega'ina fouga efoufa'a Iudea ke Grik papiau'i Efesus taoninai
keagu au'i kelogo. Ke isa ma'oai kemani'i alogaina ke Lopia Iesu aka
keafiakae akaiki'a ipauma kepamia. 18 Ke Iesu kepako'ania papiau'i ma'o

kemai laomai apala'i kekapai'i au'i la'afouai keifafou'i. 19 Ke ugauga
kekapa au'i ma'o isafa e'i mega puka'i kemaiseini'i, la'afouai keoge
guguaini'i kai, loai keumai'i. Mega puka'i ega'ina afa'i kepaau aga'oni'i
mo auga 50,000 drakoma.[f] 20 Pako'a papiau'i iina kekapa oma puo, Deo
ega iifa efoufa'a, Deo ega isapuai papiau ma'o alo'i eponi, e'i laomai
apala'i keumakalaini'i.
21 Ega'ina ma'oai kemia afegai, Paulo alogai epako'ania, Masedonia ke
Akaia ago'iai fepagai Ierusaleme taonina felao eoma. Ke eifa einaka, "Lau
ega'ina afu'i alalao. Ega'ina afegai Roma isafa falao laoma," eoma. 22 Ke
isa ega pipalagai au'i auni'i, Timoti ke Erastus auni'i eulai'i Masedonia
ago kelao kai, isa ifo auga Asia agogai eagu afa'agamo epo emaefa.

Kelele Akaiki'a Efesus Taoninai Emia

23 Pau ega'ina alogai, papiau Iesu kepako'ania ke ega keagai kepea
auga puogai a'oa'o akaiki'a Efesus taoninai emia. 24 Gome au aga'o aka
Demetrius, silifai amu ekapa auga, pifoge deoga papiega aka Artemis ega
e'a e'ele ekapai'i papiau ima'iai e'afa'afalaini'i. Iina koa ekapaisa, ega
pinauga au'i fau'iai moni ma'o eafii'i. 25 Kai Paulo emai Efesus taoninai
eagu aisama, Iesu fouga eifania papiau Iesu kepako'ania, isa e'i amu
ake'afai'i auga eisa. Ega puo ega pinauga papiau'i, ke isa ega pinauga
koa kekapa papiau'i fou eifa kaiguguaini'i kai eifa einaka, "Aau akiu, oi
ologo felo, i'ina amu'i faaga'iai moni ma'o akapa. 26 Oi i'ina auga Paulo
oisa ke fouga ologo. Isa Efesus taonina, ke Asia ago ma'o epeaisa. Ega'ina
alogai einogo eifa papiau ima'iai deo kekapa'i au'i, deo laa'i eoma.
Ega koa ekapaisa papiau ma'o alo'i eaniia ela'a pagaini'i ega'ina iifaga
kepako'ania. 27 Ega koa ekapa papiau pau kapa'ina akapa auga apala'i
akeoma. Ke Artemis ega e'a e'ele silifai akapa'i au'i afake'afa'i, ke i'a a'a
pinauga age'ualai. Ke Artemis, deo papiega akaiki'a auga afakepako'ania,
ega e'a, papiau ee'iai ama'ama akeoma. Ega puo Asia agogai ke agofa'a
fofougai Artemis aka akaiki'a keau afagaina kai, aka ega'ina age'ualai,"
eoma.
28 Ega'ina papiau'i i'ina iifaga a'o kelogonia aisama, gua'i ekupu
alogaina, ke ke'ina keagaga keinaka, "Artemis, lai Efesus papiaumai emai
deo akaiki'a ipauma!" keoma. 29 Ke fiakoa mo taoni fofouga alogai kelele
akaiki'a kekapaisa. Ke kelao Masedonia au'i auni'i, Kaius ke Aristakus,
Paulo fou kepea au'i keafii'i, ke la'afouai kelaoaini'i papiau kekaigugu
kenini'ani afuga akaiki'a alogai kepiaukoko. 30 Ke Paulo ega'ina la'afouga
alogai gakoko eoma kai, pako'a papiau'i isa kekaisapua faekoko keoma.
31 Ke Asia ago ke'ima lopia'i isa'i, Paulo ekefa'a au'i isafa, iifa keulaisa
kegoinia, fae'opo ega'ina la'afougai faekoko keoma.

---

[f] **19:19** 'Drakoma' aga'o auga papiau aga'o kina aga'omo epinauga auga afa.

32 Ega'ina la'afouga alogai, papiau kegagapai alogaina. Ega kainai
a'oa'o akaiki'a mo kekapaisa, keagaga aage mo, isa'i agaga aga'ogai
keagaga, ke isa'i agaga i'o'inagai keagaga. Ke papiau ma'o kapa puo
egae kela'afou auga oko akelogo. 33 Ega'ina alogai Iudea papiau'i, au
aka Aleksanda, papiau maa'iai fenini'ani keoma puo kekoninia kelao
kepaapalaisa. Ke papiau isa'i, isa ala fenini'ani oma auga maagai keagaga
keifania. Egae kai eapalai ima eafiakae komo kegaoma, ega koa isa
ke Iudea papiau'i fou ii'i gaoge, isa a'oa'o akepa'uegenia auga maa'iai
gaifania eoma. 34 Kai la'afou papiau'i isa Iudea auga auga fouga kelogo
aisama, fofougai keagaga keinaka, "Artemis, lai Efesus papiaumai emai
deo akaiki'a ipauma!" keoma. Ke isa kina maaga gua[g] ega keagaga oma.
35 Ke taoniai, au akaiki'a aga'o, iifa ipakaina afugai epinauga auga
emai, komo mo fekeoma eoma. Ke a'oa'o eapakipo aisama, eifa einaka,
"Efesus papiaumi! Efesus taonina papiau'i auga, Artemis deo akaiki'a
ega e'a ke'ima. Ke Artemis kepo ufai e'ualai iisa i'opoga mo kepoai
kepaapa afuga fou ke'ima. Ega'ina auga agofa'a fofouga papiau'i ma'oai
kelogo felo. 36 Papiau ma'oai i'ina iifa'i ko'a'i keoma puo, oi komo mo
fooma, fopakaisa mo laafuai kapa aga'o folokapa. 37 I'ina au'i Artemis
ega e'ai kapa aga'o akepainaoga, ke akeifa apala peni aagenia mo kai,
oi isa oafii'i iina omaiseini'i. 38 Kai Demetrius ke ega pinauga au'i fou
iifa gome aufalao aga'o fou iifa kegapakaisa keoma koa aisama, isa iifa
ipakaina afu'i keagalai kekae, ke Roma kansolo'i kaniagai au'i isafa
keague puo, iifa ipakaina agemia agekaina. 39 Kai kapa akaiki'a'i isa'i
alo'i aekainia koa aisama, taoni kansolo'i akaiki'a'i iifa fekepakaisa,
ega'ina kansolo'i fekeoge opaina. 40 Kai oi iina koa okaigugu oagaga aage
mo kelele akaiki'a okapaisa. Ega'ina kelelega Roma papiau akaiki'a'i isa'i
iifa ipakainai afekepaapa ukaimai auga opopo lapa'aua. Isa ega akekapa
oma koa aisama, lai pau kelele i'ina oko alalogo felo puo, fouga agaifania
afaekaina, ke afa afaafia isafa," eoma. 41 Isa ega'ina eifania afegai, la'afou
epakanina.

Paulo Masedonia Ke Grik Ago'i Epeai'i

20 1 Ega'ina a'oa'o akaiki'a efua aisama, Paulo pako'a papiau'i
eifa kaigugui'i. Ke magogo'i eau kapulania, ke epamegoni'i, ke
epua'afuni'i Masedonia ago elao. 2 Elao egae afu epeai'i pako'a papiau'i
egae keagu au'i eisa'i, ke magogo kapula epenii'i afegai aisama, elao
Grik agogai ekoko. 3 Ke egae gafa oiso eagu. Ega'ina afegai isa lontiai
Siria ago galao eoma alogai, Iudea papiau'i iifa kepaapa isa fekeauga
keoma auga fouga elogo aisama, eopo pagai emue Masedonia ago mo
felao eoma puo ega mo elao. 4 Ke elao alogai, i'ina papiau'i ke lau isafa

---

[g] **19:34** Pilitani malagai 'two hours'

isa aisaoga fou alao: Sopater, Pirus gauga Berea taonina auga, Aristakus
ke Sekundus Tesalonika taonina au'i, Kaius[h] Derbe taonina auga, ke
Timoti isafa, ke Tikikus ke Tropimus Asia ago au'i auni'i. 5 Alao alogai,
lau Paulo fou Filipi taoninai aagu kai, ega'ina papiau'i auga, lontiai keufai
kelao Troas taoninai keagu lai ke'imaimai. 6 Ke palafa iuma mulamula
laa'i kai, palafa maini mo keania miamia efua afegai, lai lontiai Filipi
taonina apua'afuga. Ke kina ima afegai, Troas taoninai a'agaukae, egae
ke'imaimai au'i fou apiaogai. Ke egae iifi aga'o aagu.

Paulo Troas Taoninai

7 Iifi kinagai Iesu ega mae aopolaga fo'amaga faania aoma puo amai
akaigugu. Ke Paulo papiau maa'iai einogo, ke isa ganiai fekailai eoma
puo, enini'ani mo elao fafu eu'o. 8 Ke lai ala'afou afuga auga, e'a maefa
mo kai, ninina oiso. Lai e'a ninina oiso auga alogai ala'afou, ke egae
lanepa ma'o kepaafiau'i keka. 9 Ke Paulo enini'ani elao alogai, au agu'a
aga'o aka Eutikus e'a ninina oiso uindogai eagu efeu. Ke isa efeu'afai
aisama, uindouai e'ualai eake aagoai. Ke papiau isa'i keake kelao, isa
keafiakae kai, emae efua keisa. 10 Ke Paulo eake elao e'ualai au ega'ina
laagai ekaauau, uufagai ekoko eafiakae, epamaunimue kai, epaini'i
einaka, "Foloopopo! Isa maaga maunina," eoma. 11 Egae kai isa e'agaukae
pugu, Iesu ega mae eopolaga fo'amaga eaniia. Ke enini'ani pugu elao mo
egani aisama, ega'ina afuga epua'afuga ekailai elao. 12 Papiau au ega'ina
uindouai e'ualai auga maaga maunina keafiia fou ega e'a kelao ke alo'i
ekai'ia'ia, keameame.

Paulo Troas Epua'afuga Miletus Taoninai Ekoko

13 Lai aufai alao lontiai ke Asos taonina alao egae Paulo lontiai fauka
aoma, gome isa ifegai ega agelao auga iifaga epaapa efua. 14 Isa emai
Asos taoninai lai fou apiaogai aisama, lontiai aukaisa fou alao Mitilene
keleipuagai. 15 Ke egani aisama, Mitilene keleipuaga apua'afuga, lontiai
alao Kios keleipuagai. Ega'ina kina afegai aisama, Kios keleipuaga
apua'afuga lontiai apagai alao Samos keleipuagai. Ke egani aisama,
Samos keleipuaga apua'afuga, lontiai alao Miletus taoninai. 16 Ke Paulo
afekaina koa aisama, Ierusaleme taoninai Pentikost miamiaga feisa eoma.
Ke isa opo epaapa aga'onia mo, Asia agogai kina ma'o falapafua eoma
puo, Efesus taoninai falakoko, fapaafiafi lontiai faaulai mo falao eoma.
17 Lai Miletus taoninai aofau aisama, Paulo iifa eulaisa, Efesus taonina
pako'a papiau'i epo'iai au akaiki'a'i au'i isa eega fekemai eoma. 18 Ke isa
kemai aisama, epaini'i einaka, "Lau Asia ago lamai mo kinagai, oi fou
aagu ke kina ma'oai, ala laagu oma auga oisa ologo. 19 Iudea papiau'i

---

[h] **20:4** Kaius Masedonia agogai emai auga au i'oina. 19:29 foisa.

i'opo akaiki'a'i ipauma'i lau eeuai kekapai'i, iifa kepaapa lau fekeafi
apalaniau keoma mo ganinagai, lau ifou e'eleu ipaumau lapamiaisau,
ke maau mai'iu'iuga mo Lopia ega pinauga lakapaisa. 20 Oi ologo kapa
ma'oai oi fekepalagainimi au'i alapapuua lainogonia, ke la'afouai
lapamalelenimi, ke e'a aga'o aga'ogai isafa lakoko lapamalelenimi.
21 Ke lau Iudea ke Grik papiau'i maa'iai laifa, isa e'i laomai apala'i
fekeumakalaini'i, ke Lopia Iesu fekepako'ania laoma.
22 "Ke pau Deo ega Spiritu epaafiau kainai, lau Ierusaleme taonina
lalao. Egae lau faagauai kapa'ina agemia auga alalogo. 23 Kai pau lau
lalogo auga, taoni ma'oai alo'iai lakoko alogai, Deo ega Spiritu lau ainau
epalogo eifa, tipula ke kiekie akaiki'a'i lau ke'imaisau eoma. 24 Kai lau
ifou e'u agu maunina auga lau eeuai kapa aga'o laa'i koa lapamia. Ega
koa lau alogamai e'u pinauga fapafua laoma. Ke Lopia Iesu pinauga
epeniiau auga, iifa faunina Deo ega gafegafe fouga papiau maa'iai
faifafou ko'ania eoma auga fapafua laoma.
25 "Ke lau pau lalogo oi epomiai lalao lamai, Deo ega agofa'a fouga
maamiai lainogonia aumi kai aga'o afoloisau pugu. 26 Ega puo pau lau
oi maamiai laifania, epomiai kaisau Deo aina aeafia kai, muni agemae
koa aisama, lau e'u puo laa'i, isa ifo ega puoai afa ageafia. 27 Gome lau
Deo ega logo ma'oai fouga alapapuua maamiai laifafou afe'aini'i. 28 Ifomi
fo'ima feloimi, ke Deo ega Spiritu oi ima'ima aumi epamiaimi, papiau
ma'oai oi imamiai epaau'i au'i fo'ima'i. Ke sipi i'ima au'i koa fomia Deo
Gauga eulaisa papiau fau'iai emae, ifagai e'afai'i ega papiau epamia'i au'i
isafa fo'ima'i. 29 Lau lalogo alapua'afunimi aisama, papiau isa'i ago alo
amu'e'i a'i'i koa i'opo'i akemia akemai epomiai ke pako'a papiau'i sipi
koa i'opo'i au'i ake'i'ini'i. 30 Ke oi epomiai ganinagai, papiau isa'i ake'ue
pako'a papiau'i fekela'a pagaini'i, isa muni'iai fekepea akeoma puo, Deo
ega iifa pifogeai akepaefo pagainia akeifani'i. 31 Ega puo oi ifomi fo'ima
feloimi! Ke inipo oiso alogai, gapi gani aga'o aga'o, ke kina isa'i maau
mai'iu'iuga mo ainami lapalogo alaapakipo auga folo'agege.
32 "Ke pau lau oi Deo imagai lapaaumi, ke ega gafegafe iifagai
lapua'afunimi. Ke Deo ega iifa ega'ina oi agepaukimi Deo agopako'ania,
ke agepakapulanimi agelao, Deo papiau alo'i elolofa au'i epo'iai kapa'ina
oi apumi eoma auga agoafia. 33 Lau kai aga'o ega silifa, gold ke tiapu
alamaaga. 34 Oi ifomi ologo, kapa'ina lau ke fou apinauga au'i ani'i aani
au'i ifou imauai lakapai'i. 35 Lau Lopia Iesu ifo ega iifa laopolaga, 'Epipeni
auga Deo eegai kapa felo'i ma'o ageafi'i, ke eafiia auga Deo eegai kapa
felo'i oisomo mo ageafi'i,' eoma. Ega puo kapa ma'oai lakapai'i alogai,
pinauga kapula ega'inagai kaisau keapoke au'i fapalagaini'i auga oi
lapakinaimi," eoma.
36 Paulo ega'ina iifa'i eifani'i efua aisama, ma'oai fou keanife'u
kemegamega. 37 Ega'ina afegai keapepe, uufagai kekoko kepamegonia.

38 Paulo ega nini'ani ma'oai alo'i epakiekie kai, afakeisaisa pugu
nini'anina eifania aisama, alo'i ekiekie alogaina. Egae kai keisaoga
kelaoaina mo lontiai kepa'agaua.

Paulo Ierusaleme Taonina Elao

21 1 Ega'ina afegai Paulo, ke lai ma'oai, isa apamegoni'i apua'afuni'i,
lontiai a'agaukae. Egae kai lontiai opainai mo alao Kos
keleipuaga. Egae afeu egani kai, Rodes keleipuaga alao, ke egae alao mo
Patara ufapogai. 2 Egae lonti aga'o a'uai agepagai Fenisia ago agelao auga
akapulaisa aafiia ega alao. 3 Alao alogai, maamai elao Saiprus keleipuaga
aisa aisama, kua apie South kaina mo apiau oma, Siria ago alao. Ke egae
Taire ufapogai, Taire amu'amu'i fekeafiopu'i keoma puo Taire ufapogai
aofau. 4 Lontiai aake aisama, pako'a papiau'i egae keagu au'i akapuni'i.
Ke aisa'i aisama, egae iifi aga'o fou aagu. Ega'ina alogai Deo ega Spiritu,
egae pako'a papiau'i Ierusaleme taoninai Paulo faagagai kapa'ina agemia
auga epalogoni'i. Ega puo pako'a papiau'i Paulo kepaini kapulania,
Ierusaleme taonina faelao keoma. 5 Kai Ierusaleme taonina agalao kina
emai aisama, pako'a papiau'i ma'oai akafa'i, ke gau'i fou keisaonimai alao
taoni afegai foeai fou aanife'u amegamega. 6 Egae kai aga'o aga'o ima'i
aafiia apamegoni'i kai apua'afuni'i lontiai a'agaukae akailai. Ke isa auga
kemue e'i e'a kelao.

7 Lai Taire ufapoga apua'afuga alao, Tolemais ufapogai aofau. Egae
aake aisama, pako'a papiau'i egae keagu au'i aisa'i, ke keagu felo ma
pa'anina apa'ani. Ke isa fou kina aga'omo egae aagu. 8 Ke egani aisama,
apua'afuni'i lontiai alao Sisarea taoninai. Egae Sisarea taoninai, au aka
Filip ega e'ai akoko fou aagu. Filip auga kina ma'oai iifa faunina Iesu
fouga papiau maa'iai eifafoua auga. Ke ufainagai Ierusalemeai apostolo,
pako'a papiau'i fekepalagaini'i keoma puo, epo'iai kekinani'i pipalagai
au'i imagea kuagai gua kepamia'i au'i aga'o.[i] 9 Isa gauga ifiao'i pani keagu
profeta koa i'opo'i Deo ega iifa keifafoua.

10 Egae Sisarea taoninai aagu kina pika koa elao afegai, profeta auga
aka Akabus, Iudea agogai emai auga emai lai aagu taoninai. 11 Isa emai
Paulo ega tiapu peletaga eafiia, ifo ife ima fou egopei'i kai eifa einaka,
"Deo ega Spiritu eifa, 'Pau lau lagopeisau koa i'opoga, Ierusaleme
taoninai Iudea papiau'i, peleta inagome auga akeafia, ega akegope oma.
Egae kai akeafia Iudea papiau'i laa'i au'i ima'iai akepaaua,' " eoma.

12 Lai ke pako'a papiau'i fou egae aagu aumai i'ina iifaga a'o alogonia
aisama, Paulo agoinia Ierusaleme taonina faelao aoma. 13 Kai Paulo eifa
einaka, "Lau ifou lalogoainiau, Ierusaleme taoninai isa lau fakegopeisau
mo kai, Lopia Iesu faugai egae famae laoma. Ega puo foloapepe alou

---

[i] **21:8** 6:1 elao 6:6 foisa.

folopakiekie ke folopaapokenia," eoma. 14 Lai isa alo aaniia kai aekaina
puo, aapakipo kai apainia ainaka, "Deo ega logoai anina eani kainai
mokapa," aoma.
15 Ega'ina afegai amu aukai'i Ierusaleme taonina alao. 16 Ega aisama
pako'a papiau'i isa'i Sisareai keagu au'i, Neison ega e'ai faagu keoma
puo, keisaonimai kelaoainimai mo egae. Isa Saiprus keleipuaga auga, ke
mamagai mo Iesu kepako'a kakaua papiau'i aga'o.

Paulo Ierusaleme Taoninai

17 Egae kai lai Ierusaleme taoninai akoko aisama, pako'a papiau'i
alo'i gamagai mo keifa kokoimai. 18 Egae afeu egani aisama, Paulo lai
ma'oai fou James amaisa aoma puo eega alao. James auga Ierusaleme
taoninai pako'a papiau'i e'ima'i lopiaga. Isa afugai akoko aisama,
pako'a papiau'i ke au akaiki'a'i au'i isafa ma'oai egae keagu. 19 Paulo isa
epamegoni'i. Egae kai Iudea papiau'i laa'i au'i epo'iai, Paulo Deo ega
pinauga ekapaisa alogai, Deo isa epalagaina kapa'ina ekapai'i auga, aga'o
aga'o fouga maa'iai eifania. 20 Paulo i'ina eifania a'o kelogonia aisama,
Deo keau afagaina, ke Paulo kepainia keinaka, "Akimai, oi lologo Iudea
papiau'i isafa ealogai alogaina pau Iesu kepako'ania. Ega'ina au'i Iesu
akepako'ania koa kai, alo'i ko'agai Moses ega iifa muninai kepea au'i.
21 Kai isa a'oa'o kelogonia, oi Iudea papiau'i, Iudea papiau'i laa'i au'i fou
keagu au'i ma'oai lopamaleleni'i, isa gau'i maguae'i faaga iifalaina gouga
fakekapa, ke Iudea papiau'i ega'ina, i'a a'a kagakaga muninai fakepea
looma. Iina koa kekapa isa Moses ega iifa muninai fakepea, fekemuni
apua auga maa'iai lopamalelenia. 22 Ke oi lomai inae auga iifa gome isa
fouga akelogo. Ega aisama a'oa'o akaiki'a agemia. Lai auga ega'ina iifaga
ko'a laa'i auga fapalogoni'i aoma. Ega puo pau kapa aga'o oi faagamuai
fakapa aoma. 23 Ega kainai pau kapa'ina agaifania auga ainamai kainai
fopea fokapa. Papiau pani lai eemaisai keague. Isa ufainagai ifo'i Deo
maagai pako'a nini'anina kekapaisa, Deo kepako'ania. 24 Au i'ina au'i pani
moafi'i fou lai emai kagakagai alomu felo femia, laomai apala fopua'afuga
miamiaga fokapa. Ke isa a'o Deo fekepa'a penia au'i afa'i fooge. Egae kai
Deo kepako'ania efua auga gouga fekekapa kania'i fekekagolaisa. Ega
aisama Iudea papiau'i ma'oai akeisa, oi foumu kelogo kakaua auga ko'a
laa'i akeoma. Ke oi isafa Moses ega iifa kainai lopea auga akepako'ania.
25 Kai Iudea papiau'i laa'i au'i, Iesu kepako'ania au'i ee'iai, alomaisai opola
kapa apaapa auga maleleai apapua aulaisa efua. Ega'ina malelega alogai
fo'ama pifoge deo'i kepa'a peni'i au'i fakeani'i, ke amagelofe akeafia au'i
papiau fou amage koa laoga maina fakekapa, ke a'o aiso'i kepepe apua,
ufeai aiso'i kela'a apua au'i fakeani'i, ke ifa'i isafa fakeinu aoma," keoma.
26 Isa keifa kainai egani aisama, Paulo au ega'ina au'i pani eafii'i
fou kagakaga kainai alo'i felo femia, laomai apala fekepua'afuga auga

miamia kekapaisa. Egae kai Paulo gaika isa ifo'i alo'i ofuga agefua afegai
ke gaika aga'o aga'o fau'iai a'o Deo agepa'a penia auga kina, sakedote
maagai gaifania eoma puo Deo ega e'ai ekoko, sakedote eega elao.

Paulo Deo Ega E'ai Keafiia

27 Paulo ke au au'i pani alo'i ofuga agefua kinagai, iifi aga'o fepagai
koa i'opoga alogai, Iudea papiau'i isa'i Asia agogai kemai au'i, Paulo Deo
ega e'ai keisa. Ega aisama la'afouai papiau ma'oai alo'i keaniia puo Paulo
eegai gua'i ekupu. 28 Ke Paulo keafiia keagaga keinaka, "Israel papiaumi!
Amopalagainimai. I'ina auga afu ma'oai papiau'i epamaleleni'i Deo ega
e'a, Moses ega iifa, ke Israel papiau'i keifa apala peni'i. Ega'ina mo laa'i
kai, Grik papiau'i i'a a'a kagakaga kainai akepea au'i emaiseini'i Deo ega
e'a elolofa auga alogai epakoko'i. Ega'ina auga i'a a'a kagakaga kainai
Deo maagai apala ipauma puo e'a alo epaofua," keoma. 29 Efesus taonina
auga aga'o aka Tropimus, Paulo fou Ierusaleme taonina alogai kelao
kemai kakaua auga keisa puo, keopolaga Paulo isa emaiseina Deo ega e'a
Iudea papiau laa'i au'i fakekoko keoma auga afuga alogai epakoko keoma.
Ega puo isa ega keifa oma.
30 Ierusaleme taonina papiau'i ma'oai i'ina iifaga a'o kelogonia aisama,
gua'i ekupu alogaina puo fofougai kepiau kelao Paulo keafiia ega'ina
afugai kela'a pupuge Deo ega e'a afe kelaoaina. Ke fiakoa mo Deo ega e'a
pa'afina kekupunia. 31 Ke Paulo kegaaupugua keomaoma kai, Roma ifani
au'i 1000 e'ima'i lopiaga, Ierusaleme taonina alogai a'oa'o akaiki'a emia
auga fouga elogo. 32 Ega puo isa fiakoa mo ifani au'i 100 ke'ima'i lopia'i
isa'i, ke ifani au'i fou kepiau keake la'afou kelao. La'afouai papiau Paulo
keauauga kai ifani au'i ke ifani lopia'i kemai auga keisa'i aisama, Paulo
keauga au'i keapakipo.
33 Ke ifani au'i 1000 e'ima'i lopiaga elao Paulo eafiia ega ifani au'i
epaini'i, tieini gua keafii'i kegopeisa. Egae kai Paulo kaisau auga ke kapa'ina
ekapaisa auga la'afou epa'ani peni'i. 34 Ega aisama la'afou alogai papiau isa'i
keagaga aage mo aua aua e'i opola keifania. Isa a'oa'o i'oina i'oina kekapaisa
puo, ega'ina lopiaga kapa'ina ko'a auga aekapulaisa. Ega puo ega ifani au'i
epaini'i Paulo kegaafia isa keaguagu afuga kegalaoaina eoma. 35 Ega kainai
Paulo kelaoaina ifani au'i keaguagu e'a fakagaga kelaisapia aisama, la'afou
papiau'i au'i ma'o ke'e'efa alogaina, isa muni'iai kepea puo, ifani au'i Paulo
keafiakae kepuaisa kelaoaina. 36 Ega'ina la'afouga papiau'i isa muni'iai
kepea keagaga iina keoma kelaoaina, "Amoaupugua! Amoaupugua!" keoma.

Paulo La'afou Papiau'i Maa'iai Enini'ani

37 Ifani au'i Paulo keafiia e'i aguagu afuga alogai kegakokoaina
keomaoma kai, Paulo ifani au'i 1000 e'ima'i lopiaga epa'ani penia einaka,
"Lau oi maamuai manini'ani laoma kai agekaina ma?" eoma.

38 Ke ega'ina lopiaga einaka, “Ei! Alalogo, oi Grik mala lologo! Ke ega
kinagai Isipto auga aga'o, lai emai Roma kamanina eegai kelele akaiki'a
ekapaisa, kelele papiau'i 4000 e'ima'i, ago maininai epakoko'i. Ega'ina
auga oi ma,” eoma.
39 Kai Paulo einaka, “Laa'i! Lau Iudea au, Silisia agogai Tarsus taoni
akaiki'a ipauma auga au. Mogafegafe papiau maa'iai manini'ani laoma,”
eoma.
40 Ega aisama ifani lopiaga Paulo egafegafe penia. Ke Paulo fakagai
eapa, imagai papiau komo fekeoma auga gouga ekapaisa. Ke la'afou
fofouga komo keoma aisama, Aramik[j] malagai
22 enini'ani. 1 Ke Paulo ega nini'aniai iina eifa oma einaka, “Amau
ke aau akiu, pau ifou fou alaifania ainau fologo,” eoma.
2 Papiau isa Hibru malagai enini'ani aina kelogonia aisama, komo mo
keoma.
3 Ke Paulo isa epaini'i pugu einaka, “Lau Iudea au, Tarsus taonina,
Silisia agogai lamauni kai, lamai inae Ierusaleme taoninai lafa'a. Egae
kai lau pamalele auga au akaiki'a aka Kamaliel epamaleleniau. Isa lau
i'a ufu'a apa'a Moses ega iifa ma'oai fofougai epamaleleniau. Ega puo
pau inae ma'oai oapae koa i'opoga mo, lau isafa alou ko'a ipaumagai
Deo ega iifa kainai lapea. 4 Ufainagai lau Iesu ega iifa muninai kepea
au'i, au ke papie fou laafii'i lagopei'i ke lapatipulani'i. Ega koa i'opoga
lakapaisa laafi apalani'i, ke isa'i isafa lapamae'i. 5 Sakedote lopia fa'a'i ke
kansolo ma'oai lau kapa'ina lakapai'i auga kelogo felo puo, pau kapa'ina
laifania auga ko'a mo maamiai akeifania agekaina. Isa Damaskus
taonina papiau'i, Iesu kepako'ania au'i faafi'i fagope'i malelega kepapua
kepeniiau. Ega puo lau pako'a papiau'i faafi'i, fagope'i Ierusaleme taonina
famaiseini'i, fapatipulani'i laoma kainai, Damaskus taonina lalao.
6 “Kina maaga atiafa koa i'opoga lalao Damaskus taonina eegai
aisama, fiakoa mo eaea akaiki'a ufai eake eailofeisau. 7 Ega aisama maau
epa'uminania la'ualai a'isaai. Ke ufai aufalao aga'o enini'ani epainiau
einaka, “Saulo! Saulo! Kapa puo loafi apalaniau?” eoma.
8 “Ke lau lainaka, ‘Lopia! Oi kaisau?’ laoma.
“Isa einaka, ‘Lau Iesu Nasareta au, loafi apalaniau au,’ eoma. 9 Kai lau
fou alao au'i eaea akaiki'a keisa kai a'oa'o ega'ina auga a'o akelogonia, ke
kaisau fou anini'ani auga akelogo.
10 “Ke lau lapa'ani pugu lainaka, ‘Lopia! Kapa'ina fakapa looma?’ laoma.
“Lopia einaka, ‘Mo'ue Damaskus taonina alogai mokoko. Egae Deo
ega logoai au aga'o ekinaga kapa'ina fokapa'i eoma au'i ma'oai maamuai
ageifani'i,’ eoma. 11 Kai eaea akaiki'a maau epakimi'inia puo, fou apea
au'i imauai keafi kepapeaisau Damaskus taonina alogai akoko.

---

[j] **21:40** Hibru mala isafa agekaina

12 “Damaskus taoninai au aga'o aka Ananias eagu. Isa alo ko'agai Moses
ega iifa muninai epea. Ega puo Iudea papiau'i Damaskus taoninai keagu au'i
ma'oai ega'ina auga kelogo felo ke aina kainai kepea. Isa lau gaisau eoma
puo eeu emai. 13 Emai eeuai eapa aisama epainiau einaka, ‘Akiu Saulo!
Maamu felo gamia pugu!’ eoma. Ega aisama pau pau maau ekiakae isa laisa.
14 “Ke isa epainiau einaka, ‘Ufu'a apa'a e'i Deo ega pinauga kapa'ina
auga fologo fokapa eoma puo ega logoai ekinanio. Ega kainai Iesu alo
opaina auga keagai eapakina penio loisa ke akegai nini'ani a'o lologonia.
15 Oi kapa'ina loisa ke a'o lologonia auga fouga ma'oai papiau maa'iai
foifafoua. 16 Ega puo pau kina maaga folopafua! Mo'ue Iesu mopako'ania,
akagai baptismo moafia, ke emu laomai apala'i moumakalaini'i. Egae kai
Deo emu laomai apala'i age'agegeaini'i,’ eoma.
17 “Ega'ina afegai lamue Ierusaleme taonina lamai. Inae Deo ega e'a
alogai lakoko lamegamega laolao kai maau elaulau Lopia Iesu laisa. 18 Isa
lau epainiau einaka, ‘Paafiafi Ierusaleme taonina mopua'afuga, gome oi
lau fou aloifafoua auga afakepako'ania,’ eoma.
19 “Ke lau isa lapainia lainaka, ‘Kai Lopia, lau Iudea e'i la'afou afu'i
aga'o aga'o lalao, papiau oi kepako'anio au'i laafii'i, laaunii'i, ke
lapatipulani'i. 20 Ke papiau ifo'i afe'i tiapu'i kei'iulai'i emu pinauga auga
Stefano keaupugua ifa efaka aisama, lau egae laapa isa afe'i tiapu'i
la'imai'i, ke ega mae auga lapamia felo mo laoma. I'ina lakapai'i au'i
Ierusaleme taonina papiau'i ma'oai kelogo felo,’ laoma.
21 “Kai Lopia eifa pugu einaka, ‘Molao lau alaulaiso agofa'a fua Iudea
papiau'i laa'i au'i ee'i alolao,’ ” eoma.
22 Papiau Paulo aina kelogonia elaolao, Iudea papiau'i laa'i au'i fou'i
eifania aisama, aiso'i gomegai keagaga keinaka, “Isa ama'ama auga. I'ina
agofa'agai ageagu afaekaina. Ega puo amoaupugua!” keoma.
23 Ke isa gua'i ekupu alogaina puo, keagaga afe'i tiapu'i kei'iulai'i
kepuake'i, aeapu keafiia ke'afoka. 24 Ega aisama ifani lopiaga ega au
au'i eifa kapula peni'i, Paulo aguagu afugai fekekokoaina eoma. Ke
kekokoaina aisama, Iudea papiau'i kapa puo, iina koa isa puogai keagaga
aage mo auga fekekapulaisa eoma. Ega puo isa ega au au'i epaini'i, uipiai
kegagapuka ke kegapa'ani penia eoma. 25 Paulo ima keafiakae kania
laagai kegopeisa ke kegagapuka keomaoma kai, ifani 100 e'ima'i lopiaga
egae eapa auga epainia einaka, “Lau Roma au. Roma auga ega kelele
kapa auga alokapulaisa kai agogapuka auga felo ma opamia?” eoma.
26 Ke ega'ina lopiaga i'ina iifaga a'o elogonia aisama, elao ifani au'i
1000 e'ima'i lopiaga auga maagai fouga eifania einaka, “I'ina auga Roma
auga. Isa kapa apala aga'o ekapaisa auga alakapulaisa. Ega puo faagagai
kapa aga'o fakapa koa auga afaekaina,” eoma.
27 Ifani lopiaga i'ina iifaga a'o elogonia aisama, Paulo eega elao epa'ani
penia einaka, “Moifa, iifa gome oi Roma aumu ma?” eoma.

Paulo einaka, “E, lau Roma au,” eoma.
28 Ke ifani lopiaga eifa einaka, “Lau Roma au mamia laoma aisama,
moni akaiki'a laogeisa kai Roma au lamia,” eoma.
Kai Paulo eifa einaka, “Lau amau Roma auga puo, lau Roma au,” eoma.
29 Ega puo kegapa'ani penia keoma au'i Paulo fouga kelogo aisama,
fiakoa mo keapamue. Ke ifani lopiaga ega'ina ifo Paulo Roma auga ke ega
kelele aga'o akekapulaisa kai tieiniai kegopeisa auga Roma kamanina eifa
apua. Ega puo emani'i alogaina.

Paulo Iifa Epakaisa

30 Kai ifani lopiaga kapa puo Iudea papiau'i Paulo iifa fepakaisa auga
oko galogo eoma. Ega puo egani aisama Paulo epapealaisa. Ke iifa eulaisa
sakedote lopia fa'a'i ke kansolo ma'oai fekekaigugu fekenini'ani eoma. Ke
kekaigugu aisama, Paulo elaoaina ma'oai
23 ago'iai epaapa. 1 Paulo kansolo au'i maa'i alo ipauma eisa ke
eifa einaka, “Aau akiu, lau alou opou fofougai Deo ega pinauga
lakapa, ke Deo maagai laomai felo'i mo lakapai'i emai iina kina. Lau
alouai lapako'ania kapa aga'o alapalifua,” eoma. 2 Ega aisama sakedote
lopia fa'a aka Ananias Paulo eegai keapa au'i eifa kapula peni'i ake
kegapoa eoma. 3 Kai Paulo Ananias epainia einaka, “Oi egae loague lau
Moses ega iifa laaupea looma kainai lopa'ani peniau. Kai papiau lopaini'i
akeu kegapoa looma puo, oi ifomu Moses ega iifa ega'ina auga loaupea.[k]
Oi afemu felo kai alomu auga eofu afe'ai. Ega puo Deo oi agepoaiso!”
eoma.
4 Ega aisama Paulo eegai keapa au'i Paulo kepainia keinaka, “Oi Deo
ega sakedote lopia fa'a eegai foloifa apala!” keoma.
5 Kai Paulo einaka, “Aau akiu, lau alalogo felo. Moses ega iifai iina eifa
oma, ‘Papiau ke'ima'i au'i ee'iai foloifa apala,’ eoma. Ega puo isa sakedote
lopia fa'a auga malogo koa aisama, falaifa apala penia,”[l] eoma.
6 Ega'ina alogai Paulo iifa ipakaina e'a alogai papiau isa'i Saduseo
ikupuga au'i, ke isa'i Faliseo ikupuga au'i eisa'i. Ega aisama Paulo eagaga
einaka, “Aau akiu, lau Faliseo au. Lau inau amau isafa Faliseo papiau'i.
Lau inae iifa lapakaisa, gome Deo papiau maeai agepamaunimue'i auga
lapako'ania la'ima,” eoma. 7 Paulo ega'ina eifania aisama, Saduseo au'i ke
Faliseo au'i epo'iai akekua e'uegekae, la'afouai kekani aua aua e'i ikupuai
keagu. 8 Faliseo au'i keifa Deo papiau maeai agepamaunimue'i keoma. Ke
agelo ke isage isafa ko'a'i keague auga kepako'ania. Kai Saduseo au'i auga
i'ina iifa'i ko'a'i laa'i keoma.
9 Ke fou keakekua keagaga a'oa'o akaiki'a emia. Faliseo epo'iai, Moses
ega iifa kepamalelenia au'i isa'i ke'uegekae Saduseo au'i kelo'u peni'i

---

[k] **23:3** Leviticus 19:15 [l] **23:5** Exodus 22:28

keinaka, “Lai i'ina auga faagagai kapa aga'o apala alakapulaisa. Iifa gome isage o agelo i'ina auga fou kenini'ani koa aisama, apala aga'o aekapaisa puo faagagai kapa aga'o fakapa koa afaekaina,” keoma. 10 Ke akekua akaiki'a ipauma emia aisama, ifani au'i 1000 e'ima'i lopiaga, Paulo kela'a aisoge eisa'i afemae eoma puo emani'i alogaina. Ega kainai ifani au'i eifa kapula peni'i, kegaake papiau epo'iai Paulo kegala'alaisa, isa keaguagu afuga kegalaoaina eoma.

11 Ega'ina gapinai, Lopia emai Paulo eegai eapa kai, epainia einaka, “Folomani'i, alomu mopakapulania! Ierusaleme taoninai lau fou loifafou kapulania koa i'opoga mo, Romai isafa ega koa fokapa,” eoma.

Paulo Ogefakeai Fekeaupugua Auga Ninina Ke'aninia

12 Egani aisama Iudea papiau'i kekaigugu, Paulo ala fekeaupugu oma auga ninina ke'aninia. Ke ifo'i alo'i ko'agai kepako'ania afakeaniani, kapa aga'o afakeinu, Paulo akeaupugua afegai kai keoma. 13 Au ma'oai au'i 40 apiegai iifa ega'ina kepaapa. 14 Egae kai ega'ina au'i sakedote lopia fa'a'i, ke au akaiki'a'i fou ee'i kelao kepaini'i keinaka, “Lai ifomai alomai ko'agai apako'ania, afalaaniani ke kapa aga'o afalainu agelao Paulo agaaupugua afegai kai. 15 Ega puo oi ke kansolo au'i fou ifani au'i 1000 e'ima'i lopiaga eega folao, Paulo felo o apala ekapai'i auga fokapulai'i fologo felo ke pifogeai fogoina fepapealaisa fomaiseina. Ke ifani lopiaga isa agepapealaisa iina agemaiseina keagai aisama, lai afua aague isa agaaupugua,” keoma.

16 Kai Paulo afakua gauga o'oae i'ina fouga elogo aisama, elao ifani au'i e'i aguagu afugai Paulo maagai eifania.

17 Ega aisama Paulo ifani au'i 100 e'ima'i lopiaga eifaga emai ke epainia einaka, “I'ina auga agu'a ifani au'i 1000 e'ima'i lopiaga maagai nini'ani aga'o gaifania eoma puo, molaoaina,” eoma.

18 Ega puo ifani au'i 100 e'ima'i auga isa elaoaina, ifani lopiaga eegai ke epainia einaka, “Paulo, tipula auga eifaniau. Ke lau lalao aisama, isa epainiau eifa, i'ina auga oi maamuai kapa aga'o gaifania eoma puo isa oi eemu lamaiseina,” eoma.

19 Ke ifani lopiaga ega'ina auga imagai eafi epapea elao me'egai kai epa'ani penia einaka, “Kapa'ina maauai moifania looma?” eoma.

20 Ke au ega'ina einaka, “Iudea papiau'i alo'i aga'omo emia, fafoko eemu fekemai, Paulo felo o apala ekapai'i au'i fekekapulai'i fekelogo felo, ke pifogeai akepainio, isa fopapealaisa, fekelaoaina kansolo ago'iai fekepaapa keoma. 21 Papiau 40 apiegai ifo'i alo'i ko'agai kepako'ania, afakeaniani ke kapa aga'o afakeinu agelao Paulo akeaupugua afegai kai keoma. I'ina papiau'i pau kefua kei'ofake oi mo emu iifa kaina kekai. Ega puo isa akemai akepainio aisama, aina'i foloafia Paulo folopapealaisa,” eoma.

22 Ifani au'i 1000 e'ima'i lopiaga, au agu'a ega'ina epainia elao kai, eifa
kapula penia einaka, “Kapa'ina maauai loifania auga kai aga'o maagai
foloifania,” eoma.

Paulo Keulaisa Kafana Feliks Eega Elao

23 Egae kai isa ifani au'i 100 ke'ima'i au'i auni'i eifani'i. Isa kemai
aisama eifa kapula peni'i einaka, “Ifani au'i 200 ke ifani au'i otiai
keaguka au'i, au'i ma'oai 70, ke auli iso keafi'i au'i, au'i ma'oai 200
amoafi kaigugui'i amofua amoagu, gapiai kina maaga 9 o'clock koa
i'opoga Sisarea taonina folao. 24 Ke Paulo isafa ega oti aga'o fopagome,
feaguka fo'ima felo kafana Feliks afugai fopakoko kai fomai,” eoma.
25 Ke malele isafa epapua epenii'i. Malele ega'ina iina epapua oma:
26 Kafana Feliks, au akaiki'a ipaumamu aumu. Oi loagu felo ma?
Lau Klaudius Lisias, eemuai i'ina malelega lapapua laulaisa.
27 Iudea papiau'i i'ina auga keafiia kegaaupugua keoma. Kai isa
Roma auga, auga a'o lalogonia aisama, lau e'u ifani au'i fou alao
isa aafiia kania agagaoga. 28 Ke kapa puo Iudea papiau'i, isa iifa
ipakainai kepaapauka auga malogo laoma puo, isa e'i kansolo ee'i
lalaoaina. 29 Ke iifa kepakaisa a'o lalogonia aisama, lalogo isa Moses
ega iifa kainai puo iifa kepakaisa. Kai isa fetipula femae koa kapa'i
aga'o aekapai'i puo laopolaga aekainia. 30 Ke au aga'o emai Iudea
papiau'i isa akeaupugua iifaga kepaapa auga fouga maauai eifania
aisama, fiakoa mo laulaisa eemu efai. Ke iifa kepakaisa au'i isafa
laifa kapula peni'i oi eemu fekefai maamuai isa kapa'ina apala
ekapaisa auga fekeifania laoma. Mo efua.
31 Ega puo ifani au'i e'i lopia ega iifa kainai kepea, gapiai Paulo keafiia
kelaoainia mo Antipatria taoninai. 32 Egani aisama, ifani au'i otiai
keaguka au'i mo Paulo keisaoga kelaoaina kai, ifani au'i fofouga kemue
e'i aguagu afuga kelao. 33 Paulo fou kelao au'i, Sisarea taoninai kepealai
aisama, malele kafana kepeniia. Ke Paulo isafa kafana imagai kepaaua.
34 Kafana malele ega'ina ekuapinia efua aisama, Paulo epa'ani penia
einaka, “Oi ago kapagai lomai?” eoma. 35 Ke Paulo Silisia agogai emai
auga eifania a'o elogonia aisama, epainia einaka, “Ekainia, iifa ipakaina
kekapaisa au'i iina akemai aisama, oi emu iifa ipakaina a'o alalogo,”
eoma. Egae kai ega au au'i eifa kapula peni'i, isa fekelaoaina kin Herod
ega e'a, kafana eagu afugai feagu kai feke'ima eoma.

Paulo Kafana Feliks Agogai Iifa Epakaisa

24 1 Kina ima afegai, sakedote lopia fa'a Ananias, au akaiki'a'i isa'i,
ke au aga'o iifa ipakainai epipalagai enini'ani auga aka Tertulus
fou iifa ipakaina fekekapa keoma puo, kelao Sisarea taonina. Egae kafana
Feliks agogai Paulo ega iifa ipakaina fouga maagai keifania. 2 Ke Paulo

keifaga ekoko emai aisama, Tertulus e'ina Kafana maagai iifa epakaisa
einaka, “Oi lo'ima feloimai puo gagaoai mo aagu epo emaefa emai mo
pau kina. 3 Feliks au akaiki'a aumu, oi emu pinauga ikifagai emai ago
ma'oai felo mo lopamia'i. Ega puo lai auga kina ma'oai afu ma'oai,
kapa'ina eemaisai lokapai'i au'i kai'iai, tenkiu akaiki'a apenio. 4 Lau
auga i'ina iifa ipakainai falapaafi puguiso laoma. Kai nini'ani e'elega mo
maamuai alaifania auga emu gafegafeai ainau fologo.
5 “I'ina auga Iudea papiau'i agofa'a ma'oai alo'iai keagu au'i ee'i elao
a'oa'o akaiki'a mo epa'uegenia auga aisa alogo. Ke isa Nasareta auga ega
ikupu papiau'i e'i lopia fa'a aga'o. 6-7 Isa isafa Deo ega e'a gapaofua eoma
ekapakapa kai aisa puo, aafiia iina amaiseina.[m] 8 Pau oi ifomu alopa'ani
penia aisama, kapa puo lai isa iifa ipakainai apaapauka, eemu amaiseina
auga ma'oai ko'a mo auga, alologo felo,” eoma.
9 Ke Iudea papiau'i isafa, Tertulus ega nini'ani laagai keapau ko'a mo
keoma.
10 Ega aisama kafana Feliks ima eafiakae Paulo epa'anina ganini'ani
eoma. Ke Paulo eifa einaka, “Oi auga inipo ma'o i'ina ago lo'imaisa auga
lalogo. Ega puo inae laapae ifou iiu laoge auga alou egama alogaina.
11 Lau kina 12 mo kelao alogai, Ierusaleme taonina lalao, Deo maau
afagaina laoma. Ke lau ko'a mo laifania auga oi alopa'ani aisama alologo
felo. 12 Iifa ipakaina i'ina kekapa au'i, Deo ega e'ai kai aga'o fou aakekua
akeisau. Ke Iudea papiau'i e'i la'afou afugai, o Ierusaleme taoninai
la'afou papiau'i alo'i laaniia, o aufalao aga'o alo laaniia, a'oa'o akaiki'a
lakapaisa auga akeisau isafa. 13 Ke isa lau iifa ipakainai kepaapa ukaisau
kai, kapa'ina lakapaisa auga maamuai ko'a ipauma afakeifania. 14 Kai lau
ko'a mo maamuai laifania. Isa keifa lau Nasareta auga ega ikupu papiau'i
e'i laomai muninai lapea keoma. Iifa gome lau ega koa lakapa. Kai keaga
i'o'inagai alapea, lau isafa lai ufumai apamai e'i Deo laau afagaina.
Lau auga Moses ega iifa, ke profeta kapa'ina kepapua auga ma'oai,
lapako'ani'i kai'iai lapea isafa. 15 Ke i'ina papiau'i muniai au felo'i, ke au
apala'i isafa maeai Deo agepamaunimue'i auga kepako'ania ke'ima. Lau
isafa isa koa i'opo'i, ega'ina lapako'ania la'ima. 16 Ega puo lau alou ko'agai
aufa kina, Deo maagai ke papiau aumauni maa'iai, ifou la'ima feloisau
puo, kapa apala aga'o alakapaisa.
17 “Lau Ierusaleme taonina lapua'afuga, inipo pika koa kelao. Ke pau
lamue lalao Ierusaleme taoninai. Ega aisama aau akiu, Iudea papiau'i
ulalu au'i, pipeni monina mapeni'i laoma, ke Deo isafa amu mapa'a
penia laoma puo lalaoaini'i. 18 Ega kainai Deo ega e'a alogai lakoko,

---

[m] **24:6-7** Papiau isa'i 6-7 fuagai i'ina iifaga kepapua: “Lai Moses ega iifa kainai afa amapenia aoma. Kai ifani lopiaga aka Lisias emai ega isapuai isa imamaisai eafiia. Ke eifa kapula peni'i, iifa ipakaina kekapaisa papiau'i oi eemu fekemai eoma.”

ega'ina lakapakapa kai, Iudea papiau'i egae laapa keisau. Ega'ina alogai
lai emai kagakaga kainai, alou felo femia laomai apala fapua'afuga
miamiaga lakapaisa efua. Kai la'afouai alaagu, ke a'oa'o akaiki'a isafa
alapa'uegenia. 19 Kai Iudea papiau isa'i, Asia agogai kemai au'i egae fou
aapa. Lau isa e'i kapa aga'o lapalifua puo pau iifa lapakaisa koa aisama,
isa isafa oi agomuai fou faagu inae iifa fapakaisa. 20 Kai isa akemai
koa aisama, inae keague au'i kansolo afugai laapae alogai, kelele kapa
lakapaisa kekapulaisa auga maamuai kegaifania. 21 Kai lau laopolaga,
isa iifa aga'omo laifania auga oi maamuai akeifania agekaina. Ega'ina
auga isa epo'iai laapa aisama, laagaga iina mo laifa oma: 'Papiau maeai
akemaunimue auga lapako'ania.' Ega'ina laifania puogai, pau oi agomuai
laapae iifa lapakaisa," eoma.

22 Feliks auga Iesu kepako'ania papiau'i e'i laomai elogo felo puo, iifa
ipakaina epaapakipo kina eogelaisa ke epaini'i einaka, "Lisias, ifani
au'i 1000 e'ima'i lopiaga agemai aisama, oi emu iifa ipakaina agemia
pugu," eoma. 23 Ke ifani au'i 100 e'ima auga eifa kapula penia Paulo
fe'ima eoma. Kai Paulo Roma auga ke ega kelele aga'o aekapulaisa puo,
isa epainia, Paulo felogoaina afa'agamo fepea aisoge, ke ekefa'a isafa
fekemai fekeisa fekepalagaina eoma.

24 Kina pika koa elao afegai, Feliks akafa Iudea papiega aka Drusila fou
kemai. Ega aisama Feliks iifa eulaisa Paulo femai eoma. Paulo emai ke
pako'a papiau'i Iesu Kristo ala kepako'a oma auga fouga maa'iai eifania
a'o kelogonia. 25 Ke Paulo papiau ala koa Deo maagai alo'i opaina femia,
ala koa ifo'i alo'i feke'ima felo, ke agofa'a fuagai Deo ala koa papiau e'i
laomai felo, o apala afa agepeni'i auga epamaleleni'i. Feliks i'ina iifa'i
a'o'i elogonia aisama, emani'i puo epainia einaka, "Mo'o, ekainia. Pau oi
molao. Ke kina aga'o felogai iifa alaulaisa aisama kai fomai pugu," eoma.
26 Ega koa ekapaisa alogai Paulo isa moni fepenia kai fepapealaisa auga
anina eani. Ega puo kina ma'o mo iifa eulaisa, fou kenini'ani. Kai Paulo
isa moni aepenia.

27 Kai Feliks Iudea papiau'i alo'i gapagama eoma puo, Paulo tipulai
epua'afuga eagu. Inipo auni'i elao afegai, au aka Posius Festus, Feliks
afuga eafiia.

Paulo Kafana Festus Agogai Iifa Epakaisa

25 1 Festus Feliks afuga eafiia emai Sisarea taoninai ekoko kina
oiso elao. Egae kai Sisarea taonina epua'afuga Ierusaleme
taonina elao. 2 Ega aisama sakedote lopia'i ke Iudea papiau'i ke'ima'i
au'i fou Festus eega kelao maagai Paulo kapa'ina apala ekapaisa auga
fouga keifania. 3 Ke kegoinia ega gafegafe isa fepakina'i Paulo feulaisa
Ierusaleme taonina felao keoma. Gome isa iifa kepaapa keagai fekei'ofake
Paulo fekeaupugua keoma. 4 Kai Festus einaka, "Paulo Sisarea taoninai

ifani au'i ke'ima eague. Lau ifou afa'agamo Sisarea ago alalao. 5 Ega puo
oi ke'imaimi au'i isa'i fou falao, isa kapa aga'o apala ekapaisa koa aisama,
iifa ipakainai fouga fekeifania," eoma.
6 Festus kina 8, o 10 koa Ierusaleme taoninai fou keagu. Egae kai
Ierusaleme taonina epua'afuga elao Sisarea taoninai ekoko. Egani
aisama, iifa ipakaina epaagalaisa, afugai eagu ke ega au au'i eifa kapula
peni'i Paulo fekeafia fekemaiseina eoma. 7 Isa Paulo kemaiseina aisama,
Iudea papiau'i Ierusaleme taoninai kemai au'i, Paulo keapa lofe ke kelele
akaiki'a'i ma'o ekapai'i au'i fou'i iifa ipakainai keifani'i. Kai ifo'i ko'a
kegapamia auga aekainia.
8 Kai Paulo ifo iina eogeisa einaka, "Lau Moses ega iifa o Deo ega
e'a, ke Roma lopia fa'a kaniagai Sisa ega iifa kainai kapa apala aga'o
alakapaisa," eoma.
9 Kai Festus ega gafegafe Iudea papiau'i gapakina'i eoma puo Paulo
epa'ani penia einaka, "Oi anina loani Ierusaleme taonina molao egae lau
agouai i'ina iifa'i fopakai'i looma ma?" eoma.
10 Kai Paulo einaka, "Oi lologo felo, lau Iudea papiau'i faaga'iai kapa
aga'o alapalifua. Ke pau inae Sisa ega isapuai iifa ipakaina fe'opai
afugai lapae puo, inae mo iifa fapakaisa laoma. 11 Iifa gome lau kapa
apala'i ipauma'i lakapai'i puo mamae keoma koa aisama, alamae auga
alapamafua. Kai lau kapa'ina apala'i lakapai'i kainai Iudea papiau'i iifa
ipakainai kepaapa ukaisau au'i ko'a'i laa'i koa aisama, kai aga'o lau isa
ima'iai agepauisau afaekaina. Ega puo pau lagoinio Roma iifa ipakaina
afuga falao Sisa agogai iifa fapakaisa laoma," eoma.
12 Ega'ina afegai Festus, kansolo isa kepalagaina au'i fou kenini'ani.
Egae kai Paulo epainia einaka, "Oi Sisa ega iifa ipakaina afuga molao
auga fouga loifa kapulania puo, Sisa eega alaulaiso alolao," eoma.

Festus Kin Akripa Maagai Paulo Fouga Eifania

13 Kina oiso koa elao afegai, Kin Akripa ke afakua aka Benise fou
Festus, kafana emia auga kegaifa felo penia keoma puo eega Sisarea
taonina kelao. 14 Isa kina ma'o egae keagu puo Festus Paulo ega iifa
ipakaina fouga kin Akripa maagai eifania einaka, "Inae au aga'o Feliks
epatipulania epua'afuga eague. 15 Kai Ierusaleme taonina lalao aisama,
sakedote lopia'i, ke Iudea au'i akaiki'a'i fou i'ina auga kapa apala'i
ipauma'i ekapai'i auga fouga maauai keifania kepainiau iifa ipakainai afa
fapenia keoma.
16 "Kai lau iifa lapamue laifa Roma e'i kagakaga kainai kaisau au aga'o
iifa ipakainai kepaapauka koa aisama, ega'ina papiau'i ago'iai au ega'ina
ifo iina ageoge kakaua. Egae kai iifa ipakainai kapa apala aga'o ekapaisa
koa aisama, isa ima'iai alapaaua laoma. 17 Ega puo isa lau fou amai inae
aisama, iifa ipakaina alaafiapia. Egani aisama, lau e'u au laifa kapula

peni'i au ega'ina kegamaiseina agouai fou iifa kegapakaisa laoma. 18 Ke
isa kemaiseina aisama, fou iifa kepakaisa au'i ke'uegekae kenini'ani. Isa
au ega'ina kapa apala aga'o ekapaisa auga fouga kegaifania a'o malogo
laoma kai kapa aga'o akeifania. 19 Kai isa e'i akekua auga, isa ifo'i e'i
kagakaga faagagai. Ke au aga'o aka Iesu emae kai, au ega'ina aka Paulo
epako'ania eifa, maeai emaunimue eoma puo, faagagai iifa kepakaisa.
20 Lau i'ina iifaga ipakaina kekapaisa auga, oko alalogo felo puo, ala
fakapulai oma auga alalogo. Ega puo Paulo lapa'ani penia, Ierusaleme
taonina galao eoma koa aisama, egae i'ina iifa'i faaga'iai iifa fepakai'i
laoma. 21 Kai Paulo eifa kapula fa'ima faulaisa Sisa agogai ega iifa
fepakaisa eoma. Ega puo alaulaisa Sisa eega aelao koa kai, e'u au au'i
laifa kapula peni'i, isa tipulai feke'ima felo laoma," eoma.
22 Kin Akripa i'ina a'o elogonia aisama, Festus epainia einaka, "Lau
i'ina auga ganini'ani ifou aina malogo laoma," eoma.
Ke Festus einaka, "Fafoko kai isa agenini'ani aina alologo," eoma.

Paulo Kin Akripa Agogai Eapa Enini'ani

23 Egani aisama, kin Akripa ke afakua Benise auni'i lopia e'i miamia
tiapu'i kei'iuka'i, ke maifi'i'i kemai. Ke ifani au'i 1000 ke'ima'i lopia'i,
ke taoni lopia'i fou kin ega miamia afugai kekoko. Egae kai Festus ega
au eifa kapula peni'i, Paulo fekemaiseina eoma puo kemaiseina. 24 Ega
aisama Festus eifa einaka, "Kin Akripa ke papiau inae fou oague aumi
ma'oai i'ina auga amoisa. Iudea au'i inae Sisarea agogai ke Ierusaleme
taoninai keagu au'i fofougai i'ina auga puogai kegoi peni kapulaniau
keagaga keifa, isa femae fefiakoa keoma. 25 Kai lau isa femae koa kelelega
aga'o ekapaisa auga alakapulaisa. Ke isa egoi peni kapulaniau, Sisa
eega felao agogai iifa fepakaisa eoma puo, alouai lapako'ania faulaisa
Roma felao laoma. 26 Kai lau isa lamaiseina ma'oai mo agomiai, ke oi
ipaumamu kin Akripa agomuai. Ega koa iifa ipakaina afegai, kapa'ina
ko'a agokapulaisa auga fapapua laoma. 27 Gome lau tipula auga i'ina,
papiau fou iifa kepakaisa kai ega kelele ko'a aga'o alakapulaisa puo,
fapapua Roma lopia fa'aga Sisa eegai faulaisa auga aekainia. Ke tipula
auga ega kelele aga'o laa'i puo alaulai aagenia mo auga isafa laopolaga
aekaina," eoma.

26 1 Ega aisama kin Akripa, Paulo epainia einaka, "Oi lalogoainio
ifomu foumu moifania," eoma.
Ega puo Paulo ifo fouga gaifania eoma, ima eafiakae ifo iina eogeisa
eifa einaka: 2 "Kin Akripa, Iudea papiau'i iifa ipakainai kepaapa ukaisau
kainai, laopolaga Deo lau kapa felo'i epeniiau puo, pau oi agomuai laapae
ega'ina iifa'i kai'iai ifou iiu laoge. 3 Lau e'u kina felo laoma auga oi Iudea
papiau'i e'i kagakaga ma'oai lologo felo. Ke e'i kagakagai a'oa'o ke'uegekae
au'i fou'i isafa lologo felo. Ega puo lagoi penio, folopaafiafi ainau mologo.

4 “Lau e'u mauni afugai e'eleuai laagu, ke lalao Ierusaleme taoninai
ala laagu oma auga fouga ma'oai Iudea papiau'i ma'oai kelogo. 5 Lai emai
ikupu ma'o, Deo aau afagaina epo'iai, Faliseo ikupuga papiau'i auga alo'i
ko'agai Deo keau afagaina, ke e'i laomai ma'oai kai'iai kepea auga e'inoka
alogaina. Lau Faliseo ikupuga ega'ina au aga'o, ke Faliseo au'i keagu
koa i'opoga mo laagu. Iudea papiau'i ma'oai kapa ma'oai lakapai'i fouga
alo'i ko'agai kegaifania keoma koa aisama, ufainagai kelogo feloisau puo
fekeifafoua.
6-7 “Kin Akripa, ufainagai Deo lai ufumai apamai maa'iai pako'a
nini'anina ekapaisa. Pako'a nini'anina ega'ina auga, Deo papiau maeai
agepamaunimue'i eoma. Lai emai ikupu 12 papiau'i ega'ina nini'anina
kepako'ania puo, kina ma'oai kinai ke gapiai, Deo keau afagaina, ke
pipeni kepa'a penia, ke ko'a agemia auga ke'imaisa. Lau isafa pako'a
nini'anina ega'ina lapako'ania la'ima. Lau ega'ina nini'anina lapako'ania
la'ima puogai, Iudea papiau'i iifa ipakainai kepaapa ukaisau, pau inae
laapae iifa lapakaisa. 8 Lau Deo papiau maeai agepamaunimue'i auga alou
ko'agai lapako'ania kai, inae oague papiaumi ma'oai alomiai oopolaga
ega'ina iifaga amopako'ania auga aekaina ooma. Ke Deo papiau maeai
isafa afaepamaunimue'i ooma.
9 “Lau ifou isafa ufainagai laopolaga, papiau Iesu Nasareta auga
kepako'ania au'i alou fofougai fakaisapu'i Iesu aka fakeifania pugu laoma.
10 Ega puo laopolaga koa i'opoga mo, Ierusaleme taoninai lakapai'i.
Ega'ina au'i, sakedote lopia fa'a e'i iifa isapugai lapea Deo ega papiau
ma'o lapatipulani'i. Ke iifa ipakaina afegai, papiau isa keaupugu'i aisama,
lau isafa papiau afe'iai laaulao Deo ega papiau keaupugu'i. 11 Ke kina
ma'o Iudea papiau'i e'i la'afou afu'i, aga'o aga'o alo'iai lakoko, pako'a
papiau'i Iesu kepako'ania auga, Deo maagai apala ipauma lapamia, laafi
apalani'i. Ke lapamani'ini'i Iesu eegai kegaifa apala laoma. Ke ega'ina
papiau'i ani'i aga'o alaani mo laa'i aefuafua puo, agoma taoni'i i'oi'i i'oi'i
isafa lalao laafi apalani'i.
12 “Kin Akripa, lau i'ina lakapai'i alogai, sakedote lopia'i e'i isapuai,
iifa kepeniiau keulaisau puo, Ierusaleme taonina lapua'afuga Damaskus
taonina lalao. 13 Lalao Damaskus taonina keagagai atiafa koa i'opoga
alogai, ufai eaea akaiki'a ipauma, kina eaea eka'egaina auga eake laisa.
Eake aisama lau ke fou alao au'i eailofeimai. 14 Ega aisama lai ma'oai
a'ualai a'isaai. Ke aufalao aga'o Hibru malagai enini'ani aina lalogonia. Isa
lau epainiau einaka, ‘Saulo, Saulo, kapa puo loafi apalaniau! Au polomakau
e'ima kai polomakau isa anina aeani puo gagafa eoma kai ifo egafa. Ega
koa i'opoga mo, oi lau loafi apalaniau auga oi ifomu logafaiso,’ eoma.
15 “Ke lau lapa'ani lainaka, ‘Lopia, oi kaisau?’ laoma.
“Ke Lopia einaka, ‘Lau Iesu, loafi apalaniau au. 16 Pau mo'ue ifemuai
moapa. Lau oi e'u pinauga aumu fomia laoma puo lakinanio ke laapakina

penio. Pau kapa'ina lapakinaiso auga ke muni alapakinaiso pugu auga
fofouga papiau maa'iai foifafoua. 17 Oi emu papiau Iudea papiau'i ke
Iudea papiau'i laa'i au'i fou kegaaupuguiso akeoma kai lau oi kaniamu
alaagamauga. 18 Ke alaulaiso Iudea papiau'i ke Iudea papiau'i laa'i au'i
ee'i alolao lau fou aloifafoua. Ke maa'i alopakiakaea, uminagai akepealai
eaeagai akepea, ke Satani ega isapu akemunia Deo akeaipenia. Ke isa e'i
laomai apala'i akeumakalaini'i Deo e'i apala age'agegeaini'i. Papiau lau
kepako'aniau puo Deo maagai alo lolofa au'i kemia efua au'i, Deo ega
agofa'a apu'i eoma auga agepeni'i. Ke muni lau akepako'ania au'i isafa,
Deo ega agofa'a agepeni'i,' eoma.
19 "Ega puo kin Akripa, ufai Lopia Iesu eake eapakina peniau, epainiau
auga aina alapamafua. 20 Kai aina laafiia Damaskus taonina lalao kaukau,
Iudea papiau'i egae keagu au'i maa'iai isa fouga laifafoua. Egae kai
Ierusaleme taonina, Iudea ago fofouga, ke agofa'ai Iudea papiau'i laa'i
au'i isafa ee'i lalao, isa fouga laifafoua. Laifafoua aisama, isa e'i laomai
apala'i fekeumakalaini'i ke Deo fekeaipenia laoma. Egae kai laomai felo
mo fekekapa, iifa gome e'i laomai apala'i keumakalaini'i auga ko'a mo
papiau fekepakina'i laoma.
21 "Papiau ega koa fekekapa auga lainogoaina puo, Iudea papiau'i, lau
Deo ega e'ai keafiiau kegaaupuguisau keoma. 22 Kai Deo epalagainiau
kaniau eagamauga puo, laagu emai pau au akaiki'ami ke papiau aagemi
fou agomiai laapae maamiai Iesu fouga laifafoua. Ufainagai Moses ke
profeta kapa'ina muniai agemia keifania auga mo fouga laifania. 23 Isa
keifa Mesaia agekiekie agemae, ke maeai ageufai agemaunimue keoma.
Ke keifa Iudea papiau'i isa ifo ega papiau, ke Iudea papiau'i laa'i au'i fou
Deo kania'i isagamauga eaeaga isafa agepakina'i keoma. Lau ega'ina
iifaga laagai i'oina aga'o alaifania kai i'opoga mo laifania," eoma.
24 Paulo ifo iina eogeoge kai Festus eagaga Paulo ega nini'ani epuniia
einaka, "Paulo! Oi kafo'o ipaumamu. Oi emu malele akaiki'a ikifaga
epakafo'onio," eoma.
25 Kai Paulo einaka, "Festus, lopia akaiki'a aumu. Lau kapa'ina
laifania auga ko'a'i, ke opolau felogai emai auga mo laifania. 26 Iesu
faagagai kapa'ina emia auga ogefakeai aemia puo kapa aga'o agaogefake
afaekaina. Kin Akripa isafa i'ina lao'i mai'i elogo felo puo, alamani'i iifa
ko'a mo maagai alaifania," eoma.
27 Kai Paulo Festus emuniia, kin Akripa eaipenia kai epainia einaka,
"Kin Akripa, oi profeta kapa'ina keifania au'i lopako'ani'i ma? Lalogo oi
lopako'ani'i," eoma.
28 Kai Akripa Paulo epainia einaka, "Oi pau mo nini'ani e'elegai, alou
loania, Kristiano fopamiaisau auga loopolaga ekainia ma?" eoma.
29 Ke Paulo einaka, "Nini'ani epo maefa o ofola'o ma ganinagai, lau
Deo lamegamega penia ega koa oi mo laa'i kai, pau inae ainau kelogo au'i

ma'oai isafa, lau koa i'opou Kristiano fekemia laoma. Kai lamegamega
lau tieiniai kegopeisau tipula au lamia koa i'opoga, isa fakemia laoma,”
eoma.
30 Egae kai kin Akripa, kafana Festus, Benise ke egae fou keagu au'i
ke'uegekae iifa ipakaina afuga kepua'afuga. 31 Ega'ina alogai kenini'ani
keifa keinaka, “Iifa gome i'ina auga femae, ke fetipula koa kelelega aga'o
aekapaisa,” keoma.
32 Kin Akripa Festus epainia einaka, “I'ina auga Sisa agogai iifa
faepakaisa gaoma koa aisama, pau kapa aga'o laa'i puo fapapealaisa,”
eoma.

Paulo Ke Fou Kepea Au'i Lontiai Roma Kelao

27 1 Egae kai Sisarea taoninai Roma au akaiki'a'i iifa kepaapa, lai
lontiai fekeulaimai, Itali ago falao keoma. Ega aisama Paulo, lai,
ke tipula au'i isa'i fou Sisa ifo ega ifani auga aga'o ifani au'i 100 e'ima'i
auga aka Julius imagai kepaaumai. 2 Ke alao lonti aga'o Adramitium
ufapogai emai auga Asia ago foe nie ufapo'i mo agepiau oma auga aisa.
Ega'ina lontina alogai a'agaukae aaguka alao. Alao aisama Masedonia
auga aga'o Tesalonika taoninai emai auga aka Aristakus isafa fou alao.
3 Egani aisama, Sidoni ufapogai aofau. Julius Paulo egafegafe penia,
elogoaina ekefa'a ee'i elao kapa'ina anina eani auga fekepenia eoma. 4 Ke
lai i'ina afuga lontiai apua'afuga. Alao aisama, ameku eao apuimai puo,
Saiprus keleipuaga afe foega mo apiau oma. 5 Egae kai Silisia ke Pamfilia
ago'i foe'i apua'afuni'i opainai mo a'u inaegai apiau pagai. Ke Lisia agogai
Maira ufapogai aofau. 6 Egae Julius ifani au'i 100 e'ima'i lopiaga, Isipto
agogai Aleksandria taonina lontina Itali ago elao auga ekapulaisa. Ega
puo i'ina lontinai epa'agaumai aaguka. 7 Kai alao aisama, ameku akaiki'a
emai eao apuimai pugu puo, amapiau alao auga e'inoka alogaina.
Ega puo kina ma'o paakai paakai mo alao Snaidus ufapoga eegai mo.
Kai ameku lai aaguka lontina, eao apua, alao auga aekainia. Ega puo
apapopo alao Salmone kua oma apiegai Krete keleipuaga eega mo apiau
oma. 8 Krete keleipuaga foega mo apiau oma aoma auga, e'inoka alogaina.
Kai fuagai Krete keleipuagai ufapo aga'o, Lasea taonina niegai kepafaala
‘Ufapo Felo Ipauma’ keoma afugai aofau.
9 Alao aisama kina ma'o apafua. Ega puo Iudea papiau'i kegope kina'iai
amalao koa aisama, fapea felo kai ega'ina kina'i kepagai, inipo aupu[n]
emai efua. Inipo aupu kina'iai lanina akaiki'a e'uegekae. Ega puo falao
koa aisama kina apala ipauma feafimai. Paulo iina koa agemia auga
eisa puo, lontiai keaguka au'i ma'oai aina'i epalogo einaka, 10 “Oi aumi
ainami amopaaua. Lau laisa auga pau agalao koa aisama, mae mauni

---

[n] **27:9** Pilitani malagai ‘winter’

epogai agalao, ke lonti agapalifua, amu'amu agapakogo'i ke i'a ifo'a isafa
afamae," eoma. 11 Kai lonti epapea lopiaga ke lonti inagome auga fou,
Julius alo keaniia fekelao paisa keoma puo, isa Paulo aina aeafia. 12 Ke
'Ufapo Felo Ipaumagai' faagu, inipo aupu felao fefua auga aekainia. Ega
puo papiau ma'o iifa kepaapa keafia'ama, lontiai falao, Feniks ufapogai,
egae faagu inipo aupu fepagai keoma. Feniks ufapoga auga Krete
keleipuagai eka, apie South-west elao, ke apie auga North-west elao.

A'uai Lanina Akaiki'a Epua

13 Ameku South kaina epua paakaisa mo emai aisama, papiau lontiai
kepinauga au'i keopolaga, kapa'ina anina keani auga egamo'e emai
keoma. Ega puo anka kela'au'i, 'Ufapo Felo Ipauma' apua'afuga, Krete
keleipuaga nie mo apiaunia. 14 Kai apiau afa'agamo aisama, lanina
akaiki'a, aka 'North-Easter' epua, Krete keleipuagai emai, goiso akaiki'a'i
ekapai'i. 15 Ega puo ameku lonti epaapakipo, lai afu alao aoma auga
alalao. Kai lanina akaiki'a lonti ekoninia ala alao eoma auga kainai mo
apakaisa. 16 Ke alao alogai, keleipua e'ele aka Kauda foega mo apiau
oma ogogai akaisogo. Ega aisama ameku afa'agamo epakaisa mo puo,
gaaga e'ele[o] lonti muninai epea auga, amafia amagopeapi fai'inia aoma
kai e'inoka. 17 Kai fuagai papiau lontiai kepinauga au'i, gaaga lontiai
kela'aua aisama, apa'uai gaaga lonti fou kegopeapi'i. Ke Libia agogai
Siritis foega nie mo alao, figu egoa o'oinia laagai afaaguau auga mani'ina
kepa'aua puo, lonti palai'i kepaake'i kai ameku mo epuaimai alao. 18 Kai
lanina akaiki'a epua goiso akaiki'a'i ekapai'i kemai lonti keauniia puo,
lonti elao emai alogaina. Ega kainai egani aisama, lontiai papiau ke'ina
e'i amu a'uai kepiulai'i. 19 Ke kina oiso aisama, isa ifo'i lonti palai'i ke
lonti amu'amu'i kepapinaugani'i au'i kepakai guguaini'i kepiulai'i. 20 Ke
kina ma'o elao efua kai, lanina ekapula alogai aeapakipo puo, kina ke
mi'imi'i isafa aga'o alaisa'i. Fuagai aisama, lai emai mauni keagaga aga'o
afia'amaga alapa'aua.
21 Ega koa emia, kina ma'o mo elao puo, papiau lontiai akeaniani. Ega
aisama Paulo epo'iai e'ue epaini'i einaka, "Oi lau ainau amoafia Krete
keleipuaga falapua'afuga koa aisama, inae mae mauni epogai falalao
falamai, ke emi amu folopagea'i, ke emi lonti isafa folopalifua. 22 Kai
i'a epo'aisai kai aga'o afaemae kai, lonti mo agelifu afe'ai. Ega puo
pau lagoinimi folomani'i, alomi amopakapulania. 23 Gome gapiai lau
e'u Deo, ega pinauga lakapa auga, ega agelo eapakina peniau, mapeu
kaina eapa. 24 Ke epainiau einaka, 'Paulo folomani'i. Sisa agogai iifa
fopakaisa. Deo ega gafegafe akaiki'a epenio, oi ke fou olao au'i ma'oai
kaniami ageagamauga,' eoma. 25 Deo ega agelo iina epaini omaisau auga

---

[o] **27:16** Pilitani malagai 'lifeboat'

lapakoʹania koʹa agemia paisa. Ega puo pau lagoinimi folomaniʹi, alomi
amopakapulania. 26 Kai iina koa falao, keleipua agaʹogai lonti feagu,”
eoma.

Lonti Efafa Elifu

27 Lontiai ufapo aka ‘Felo Ipauma’ apuaʹafuga afegai, kina 14 elao efua
gapinai, aʹu aka Adria[p] aʹu faʹagai mo, amekuai alao amai. Gapi atiafagai
koa iʹopoga, lonti ipapea auʹi, ago agaʹo eega alao auga gamuga keoponia.
28 Ega puo ufe kuagai kapa agaʹo meauga kegopeisa kai aʹuai kepaake. Ke
keisa aisama, 37 mita emoai keisa. Ke afaʹagamo alao kai keʹopoisa pugu
aisama, 27 mita keisa. 29 Iina koa keisa aisama, lonti afefiakoa afelao
fopa aʹu papagai kekae auʹi faagaʹiai afegapupea keoma kemaniʹi. Ega puo
lonti kegapaapakipo keoma ugugai anka pani kepaakeʹi. Ke keagu gani
ala gaoma gamai gafiakoa keoma. 30 Egaʹina alogai lonti kepapea auʹi isaʹi
kegapiau keoma puo, anka isaʹi ipaakeʹi pifogegai, maagai lonti gaagaga
apaʹuai kepaake aʹuai. 31 Kai Paulo ifani auʹi ke ifani auʹi 100 eʹimaʹi
lopiaga fou epainiʹi einaka, “Iʹina papiauʹi lonti akepuaʹafuga koa aisama,
Deo oi kaniami afaeagamauga,” eoma. 32 Ega puo ifani auʹi apaʹu kefouʹi
gaaga eʹualai ekipo.
33 Gani eegai, Paulo isa maʹoai egoi peniʹi kegaaniani eoma puo epainiʹi
einaka, “Kina 14 elao kai egaʹina kinaʹiai pinauga maʹo okapaiʹi, ke
oopopo alogaina puo foʹama agaʹomo ganinagai kai aloania. 34 Pau lau
lagoi penimi foʹama amoania, fepakapulanimi foagu kainai. Oi epomiai
kai agaʹo faagamiai kelele agaʹo afaemia,” eoma. 35 Paulo iʹina eifania
afegai palafa eafiia maʹoai agoʹiai Deo tenkiu epeniia. Egae kai palafa
eiʹipea eaniia. 36 Ega koa ekapaisa, maʹoai eʹi opopo kepuaʹafuga, aloʹi
kepakapulania, ke ifoʹi foʹama keafiia keaniia. 37 Lontiai aagu aumai,
aumai maʹoai mo 276. 38 Isa foʹama keaniia keanipugu aisama lonti
kegapaʹilikaea keoma puo, eʹi foʹama lontiai keka auʹi aʹuai kepiulaiʹi.
39 Egani aisama, lonti kepapea auʹi, ago kapagai aagu auga akelogo.
Kai figu foega ufapo koa iʹopoga lonti kepapaʹagauʹi afuga agaʹo keisa.
Ke keopolaga afekaina koa aisama, egae lonti fekepaʹagaua keoma.
40 Ega puo isaʹi anka ufeʹi kefouʹi aʹuai kepuaʹafuniʹi, isaʹi tali ufeʹi
kepagumainiʹi, isaʹi lonti palaiʹi kepaʹagauʹi. Ke lonti epiau foe nie alao.
41 Ke alao aisama, aʹu alogai figu egoa oʹoinia auga, laagai lonti elao
eaguau. Ega aisama lonti maaga eaguau aelao aemai, uguga auga aʹu
emoge emai eauoka.
42 Ega aisama ifani auʹi tipula auʹi afekegau afekepiau auga opopo
kepaʹaua puo kegaaupugu ʹi keoma. 43 Kai ifani auʹi 100 eʹimaʹi lopiaga,
Paulo kania gaagamauga eoma puo, ifani auʹi kapaʹina kekapa keoma

---

[p] **27:27** Pilitani malagai ‘Mediterranean Sea’

auga epaapakipo'i akekapaisa. Egae kai eifa kapula peni'i, kaisau gau
kelogo au'i, fekegopolai fekeufai fekegau, foe fekelao eoma. 44 Ke gau
akelogo au'i, lonti amu'i ke lailai fekeafi'i fekeomuau fekegau foe fekelao
eoma. Iina koa akapaisa, kai aga'o aemae kai ma'oai agau alao foeai
a'agaukae.

Malta Keleipuagai

28 1 Papiau ma'oai foeai a'agaukae afegai, egae keagu au'i apa'ani
peni'i aisama, ega'ina keleipuaga aka Malta keoma. 2 Ke keleipua
papiau'i eemaisai kegafegafe alogaina. Imu e'au, afu ekeke'a puo, lo
kepaaga ma'oai keifa kokoimai. 3 Egae kai Paulo aufo i'ofa emaiseina lo
epaaga. Ega aisama kaapa aga'o, papiau eaga'i kemae auga, lo isapugai
epiaulai, Paulo imagai ekafi'u'uinia. 4 Keleipua ega'ina papiau'i Paulo
imagai kaapa ekafiu'ui e'afauka keisa aisama, ifo'i epo'iai kenini'ani
keinaka, “Iifa gome ega'ina auga auau auga ma'e. Isa a'uai femae kai
aemae pau emai inae ega laomai afa Deo pau epeniia,” keoma. 5 Kai
Paulo kaapa imagai e'afolaisa loai ekauau. 6 Ke papiau keopolaga, Paulo
faaga fofouga akepiufuaina, o age'ualai agemae agefiakoa keoma. Kai
kaina kekai epo emaefa alogai afegai, faagagai kapa apala aga'o aemia
puo, keopopagai keifa isa deo aga'o keoma.
7 Lai aagu eegai ega'ina keleipuaga papiau'i e'ima'i lopia fa'a aka
Publius, ega afu akaiki'a aga'o eka. Egae isa ega e'a ma'o puo, eifa
kokoimai, kina oiso fou aagu, ke egafegafe e'ima feloimai alomai
epagama. 8 Ega'ina kina'iai Publius ama, auga eama ke emeimei puo,
faaga ekiekie. Ke e'a alogai petiai mo eka. Paulo, Publius ama eisafa
auga fouga elogo aisama, ekoko elao eisa faugai emegamega ke ima
kaniagai eogeaua, epafelo. 9 Papiau iina koa emia fouga kelogo aisama,
keleipuai papiau ma'oai keisafa au'i kemaiseini'i fau'iai emegamega ke
felo'i kemia. 10 Ega puo papiau lai au akaiki'amai kepamiaimai, e'i laomai
i'oi'i i'oi'iai gafegafe akaiki'a kepakinaimai. Egae kai Malta amapua'afuga
aoma alogai, amu'amu aukauka'i kai, isa lai kapa'ina ani'i aani au'i isafa
kemaiseini'i lontiai keukai'i.

Lontiai Alao Roma

11 Malta keleipuaga alapua'afuga koa kai, gafa oiso egae aagu. Ega'ina
afegai lonti aga'o inipo aupu Malta keleipuagai ekoko eagu auga alogai
aaguka. Ega'ina lontina Aleksandria taonina lontina, ke isa e'i deo
pifoge'i maguae'i auni'i kafela, ‘Kasta ke Polkus’ keoma auga aka'i lonti
maagai kepapua. 12 Malta apua'afuga alao, Sisili keleipuagai, Sirakus
ufapogai aofau. Egae kina oiso aagu. 13 Ega'ina afegai Sirakus apua'afuga,
lontiai alao Itali agogai Rekium ufapogai aofau. Egani aisama, Rekium
apua'afuga alogai ameku South kaina elao epuaimai puo kina aga'omo

afegai Puteoli ufapogai aofau egae a'agaukae. 14 Egae pako'a papiau'i isa'i
akaifaini'i. Isa keifa kokoimai kegoinimai, iifi aga'o fou faagu keoma
puo egae fou aagu. Faagamaisai iina koa emia alao Roma agogai akoko.
15 Ke Roma taonina alao alogai, Roma taoninai pako'a papiau'i isa'i
foumai kelogo. Ega puo papiau'i isa'i kemai Apius taonina afa'afa afugai
ke'imaimai, ke isa'i kemai taoni aga'o aka 'Feufeu Afu'i Oiso' keoma
afugai ke'imaimai. Ke Paulo ega'ina papiau'i eisa'i aisama, alogai kapula
emai, Deo tenkiu epeniia. 16 Egae kai Roma taonina alogai akoko aisama,
Paulo e'ima lopiaga, isa elogoaina ifogamo e'a aga'ogai eagu kai, ifani
auga aga'o epainia isa fe'ima eoma.

Paulo Roma Taoninai Einogo

17 Paulo Roma taoninai eagu kina oiso elao afegai, Iudea papiau'i
ke'ima'i lopia'i ee'iai iifa eulaisa isa eagu e'agai fekekaigugu eoma.
Ke kekaigugu aisama epaini'i einaka, "Aau akiu, lau Iudea papiau'i
faaga'iai, ke ufu'a apa'a e'i kagakaga kainai kapa apala aga'o alakapaisa.
Kai Ierusaleme taoninai Iudea papiau'i keafiiau Roma papiau'i ima'iai
kepaauisau kepatipulaniau. 18 Isa lau famae koa kapa apala aga'o
akekapulaisa puo, kegapapealaisau keoma. 19 Kai Iudea papiau'i lau
fapealai auga anina akeani keumaka. Ega puo keaga laa'i, lau Sisa agogai
iifa fapakaisa laoma. Lau Sisa agogai, i'a a'a papiau fou iifa fapakaisa
auga anina alaani kai, keaga laa'i puo lakapaisa. 20 Ega'ina puogai fou
faisa'a fanini'ani laoma, laifa kaiguguimi. Lau Mesaia Israel papiau'i
kania'i ageagamauga ke'ima auga lapako'ania puogai, tieiniai kegopeisau
iina koa tipula au kepamiaisau.
21 Isa Paulo kepainia keinaka, "Iudea agogai Iudea papiau'i, oi foumu
malelega aga'o eemaisai akeulaisa. Ke aa'a aki'a, Iudea agogai kemai au'i,
kai aga'o foumu apala maamaisai akeifania. 22 Kai lai afu ma'oai papiau'i,
oi Iesu opako'ania papiaumi keifa apala penimi auga alogo. Ega puo iifa
gome oi emu opola Iesu kepako'ania papiau'i ee'iai auga ala koa auga
moifania amalogo aoma," keoma.
23 Ke kenini'ani afegai, kina keogeisa Paulo fou fekenini'ani pugu
keoma. Ega'ina kinagai Iudea papiau'i ma'o mo kemai isa eagu afugai.
Ega aisama Paulo Deo ega agofa'a fouga maa'iai eifafou kapulania. Ke
Moses ega iifai ke profeta kapa'ina kepapua auga faaga'iai Iesu Mesaia
fouga ko'a ipauma auga fekepako'ania eoma puo, eifa felo alogaina.
24 Papiau isa'i, Paulo kapa'ina eifania auga kepako'ania kai, isa'i auga
akepako'ania. 25 Ke papiau ifo'i mo epo'iai Paulo kapa'ina eifania auga
ee'iai nini'ani i'oi'i i'oi'i keifani'i. Ega aisama Paulo ega nini'ani fuagai
iina eifa oma: "Deo ega Spiritu i'a ufu'a apa'a maa'iai profeta Aisaea
akegai eifania auga pau ko'a mo emia. Aisaea oi foumi ufainagai Iudea
papiau'i maa'iai iina eifa oma:

26 “Deo eifa,
‘I'ina papiau'i eei folao fopaini'i foinaka:
“Oi ainami agopaaua ke agopaaua a'o amologo agooma kai afaekaina.
Ke maamiai agoisa ke agoisa kai, kapa'ina emia auga afolologo.
27 Gome oi aumi guami e'inoka alogaina, oi ainami ofau apua, maami okaisapua.
Ega koa afolokapa koa aisama maamiai afoisa,
ainamiai aina afologo ke opomiai afologo, Deo afoaipenia,
ke Lau felomi afapamiaimi,’
eoma. *Aisaea 6:9-10*
Paulo iina eifa oma aisama, papiau isa'i isa ega nini'ani anina akeani au'i aga'o aga'o kekani kepua'afuga.
28-29 Ega aisama Paulo eifa pugu einaka, “Ega koa i'opoga, oi Deo ega iifa oumakalaina puo, lapalogonimi Deo kania'a isagamauga auga fouga, Iudea papiau'i laa'i au'i ee'i eulaisa elao. Isa i'ina fouga a'o akelogo,” eoma.[q]
30 Paulo Roma taoninai e'a aga'o afa eogeisa, inipo auni'i fofouga egae eagu. Ke isa kegaisa keoma au'i ma'oai eifa koko'i. **31** Paulo papiau maa'iai Deo ega agofa'a fouga einogoaina, ke Lopia Iesu Kristo fouga epamaleleni'i. Ega koa ekapaisa alogai, papiau aemani'iaini'i, ke kai aga'o isa aekaisapua epinauga aage mo.

---

[q] **28:28-29** Papiau isa'i 28-29 fuagai i'ina iifaga kepapua: “Paulo iina eifa oma afegai, Iudea papiau'i isa kepua'afuga aisama ifo'i epo'iai keakekua alogaina.”

Roma

Paulo Malele Epapua Roma Taonina Kristiano Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga

1 1 Lau Paulo Iesu Kristo ega pinauga au. Lau auga Deo ega iifa faunina
Iesu Kristo fouga faugai papiau epo'iai eifalaisau apostolo epamiaisau.
2 Ke iifa faunina Iesu fouga ega'ina auga Deo ega iifa puka elolofa alogaina
auga alogai, ega pako'a iifaga profeta faaga'iai eifafou kakaua auga.
3 Ega'ina puka alogai Deo Gauga fouga eifania. Ke ega'ina auga papiau
aumauni aga'o Davide okogai agemai auga fouga eifania. 4 Ke Deo ifo ega
Spiritu lolofagai, ega'ina auga Isa gauga epamia. Ke ega'ina kapa auga,
isa maeai emaunimue auga isapugai egama. Ke isa auga i'a a'a Lopia Iesu
Kristo. 5 Isa faagagai, ke isa aka faugai i'a Deo eegai gafegafe akaiki'a aafia,
ke apostolo pinaugaga aafia, ega koa Iudea papiau'i laa'i au'i ma'oai epo'iai,
papiau Iesu fekepako'ania aina fekeafia eoma. 6-7 Ega'ina papiau'i epo'iai
oi Roma taoninai oague aumi isafa Deo eifanimi Iesu Kristo ega papiau
epamiaimi. Lau i'ina malelega lapapua oi Deo alo ko'agai animi eani aumi,
ke eifanimi ega papiau epamiaimi aumi eemiai laulaisa.

Lau lamegamega ega koa i'a Ama'a Deo, ke a'a Lopia Iesu Kristo fou e'i
gafegafe akaiki'a ke gagao fou fekepenimi foagu felo laoma.

Paulo Roma Papiau'i Fau'iai Emegamega Deo Tenkiu Epeniia

8 Lau kapa'ina maifa kakaua laoma auga, oi ma'oai faumiai Iesu Kristo
faagagai lau e'u Deo tenkiu lapenia. Gome oi emi pako'a agofa'a fofouga
alogai keifafoua papiau ma'oai kelogo. 9-10 Lau ega laifa oma, gome lau
aufa kina e'u megamegai oi ala laopola omaimi auga Deo ko'a mo eoma.
Lau iifa faunina Deo Gauga Iesu Kristo fouga lainogonia alogai, alou
ko'agai Isa faugai lapinauga. Ke lau lamegamega ega koa pau fuagai Deo
ega logoai keaga fepaagalaisa oi eemi faafai laoma.

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Gome lau auga alou ko'agai alafai maoma mafai maisami laoma,
ega koa Deo ega Spiritu ipeni'i isa'i eeuai kekae au'i oi fapenimi
fapakapulanimi laoma. 12 Ega koa lau e'u pako'ai oi fapakapulanimi, ke
oi emi pako'ai lau fopakapulaniau laoma. 13 Aau akiu Kristiano papiaumi,
Iudea papiau'i laa'i au'i isa'i epo'iai Iesu Kristo kepako'ania auga, e'u
pinauga puaga aga'o laafiia koa i'opoga. Ega koa i'opoga, lau kina ma'o
mo opou lapaapa oi eemi mafai, ega koa oi isafa Iesu fopako'ania ega koa
e'u pinauga puaga aga'o eemiai faafia laoma. Kai lau oi eemi fafai auga
keagaga ekupu mo emai i'ina kina. Ega'ina auga oi fologo felo laoma.
14 Lau e'u pinauga auga Grik papiau'i o Grik papiau'i laa'i, ke ikifa
au'i o ikifa au'i laa'i ma ganinagai, fou kai'ialao fau'iai fapinauga paisa.
15 Ega'ina kainai lau alou ko'agai anina laani iifa faunina Iesu fouga oi
Roma taoninai oague aumi isafa maamiai fainogonia laoma.
16 Lau ega laifa oma, gome iifa faunina Iesu Kristo fouga meagaina
alapa'aua. Gome ega'ina auga Deo ega isapu, ke kai mo kai mo iifa
faunina Iesu fouga ega'ina kepako'ania au'i, Deo isa kania'i ageagamauga.
Ke Deo Iudea papiau'i kania'i ageagamau kakaua afegai kai, Iudea
papiau'i laa'i au'i kania'i ageagamauga. 17 Gome iifa faunina Iesu fouga
alogai, papiau Deo maagai alo opai au'i akemia auga epafokia. Ke Deo
papiau epalagaini'i ke'ina e'i pako'a Iesu eegai keoge auga, ega koa mo
agelao fuagai, isa Deo maagai alo opai au'i akemia.[a] Ega'ina auga Deo
ega iifa pukagai iina eifa oma koa i'opoga: "Deo maagai alo opai auga
emia auga ega pako'ai ageagu aoniamo,"[b] eoma.

Deo Ega Guakupu Papiau Epenii'i Efua

18 Deo ega iifa pukagai ega eifa oma, gome pako'a laa'i aisama, papiau
Deo aina kainai akepea au'i, ke maagai alo opai au'i laa'i, e'i laomai
apala'iai Deo ega iifa ko'a kekaisapua au'i, ufai Deo ega guakupu isa
epakina'i. 19 Gome Deo ala fekelogo oma auga epalogoni'i. Lau ega laifa
oma, gome Deo eague auga kapa ma'oai faaga'iai epakina'i efua. 20 Ke isa
epakina'i efua laoma, gome Deo ega isapu akaiki'a ageka aoniamo auga,
ke Deo egama mo egama, ke kai aga'o aeisaisa auga agofa'a epagama mo
kinagai kapa ma'oai papiau epakina afe'aini'i. Ke papiau ma'o Deo kaisau
auga kelogo efua. Ega puo kai aga'o Deo oko aelogo ageoma afaekaina.
21 Lau ega laifa oma, gome isa Deo oko kelogo mo ganinagai, isa Deo
akeau afagaina, au akaiki'a akepamia, ke tenkiu akepenia. Kai isa opo'iai
kapa aga'o afakepagama kapa'i au'i mo keopolani'i. Ke gua'i kapa'ina
felo, o apala auga aelogo auga isa alo'i epa'uminania. 22 Ke isa ifo'i keifa
ikifa au'i keoma kai isa kafo'o au'i kemia. 23 Ega kainai isa Deo eague
aoniamo auga ega akaiki'a keoge pagainia iisa i'oina kepamia, papiau

---

[a] **1:17** Grik malagai auga, pako'a faagagai e'ina, pako'a faagagai efua. [b] **1:17** Habakuk 2:4

aumauni afakeagu aoniamo, ke inei, ke a'o, ke gua'iai keku au'i koa
i'opo'i kepamia.
24 Ega puo Deo isa epua'afuni'i isa ifo'i gua'iai kapa'ina kemaani'i au'i
kekapa'i, ke laomai apala'i kekapa'i aga'o aga'o ifo'i faaga'i kelogoaina
amage koa laoga maina kekapa'i, faaga'i ama'ama koa kepamia. 25 Ega'ina
papiau'i auga Deo ega iifa ko'a ipauma auga pifogeai keoge pagainia.
Ke Deo epagama kapa'i au'i mo keau afagaini'i, ke e'i pinauga kekapa.
Kai isa ega koa fakekapa kai, Deo kapa ma'oai epagama'i auga fekeau
afagaina aoniamo. Amen.
26 Ega'ina puogai Deo isa epua'afuni'i meagai lao'i mai'i kemaani'i au'i
mo kekapa'i. Ega'ina alogai isa epo'iai papie au'i au fou fekeamage auga
laoga maina keoge pagainia kai, isa ifo'i papie mo papie mo fou kefeu.
27 Ega koa i'opoga au isafa papie fou fekeamage fekeagu auga laoga maina
kepua'afuga kai, ifo'i epo'iai aga'o aga'o fou fekefeu auga laoga maina
alo'iai lo koa i'opoga eaga. Ke isa au mo au mo fou kefeu. Ke isa Deo
maagai laomai apala'i ipauma'i kekapa'i. Ke isa e'i kelele afa fekeafia
auga isa ifo'i kepenii'i efua koa i'opoga.
28 Ega'ina mo laa'i kai, Deo ega iifa logo oko fekelogo auga keopolaga
kapa aga'o laa'i keoma puo, Deo isa epua'afuni'i, ega koa Deo isa opola'i
eumakalaina auga opolagai Isa maagai kapa'ina fakekapa eoma auga
kekapa. 29 Ke isa Deo maagai alo opai lao'i mai'i laa'i au'i, ke amage koa
lao'i mai'i apala'i ipauma'i au'i, ke mogemoge, ke tiapolo e'i laomai au'i
ma'oai isa alo'i epogu. Ke isa keifa mugumugu. Ke pikupa, auau, akekua,
pifoge, ke kelogo laomai apala kai fekekapa'i au'i lao'i mai'i ma'oai alo'i
epogu. 30 Ke isa papiau keifa apala peni'i. Ke isa alo'i ko'agai Deo anina
akeani. Ke papiau kepa'au'i kepameagaini'i. Ke ifo'i keau afagaini'i, ke
keaina'au alogaina. Ke laomai apala'i kepagama'i. Ke ina'i ama'i aina'i
akeafia. 31 Ke kapa'ina felo o apala auga akelogo. Ke pako'a iifaga kekapa
kai, kainai akepea. Ke guani au'i laa'i, ke kai aga'o gefa akeauga. 32 Isa
kelogo Deo ega iifa kai'iai ega'ina lao'i mai'i kekapa'i au'i afa auga
fekemae. Ega mo ganinagai isa ega'ina lao'i mai'i kekapa'i aefuafua, ke
papiau laomai ega koa'i kekapa'i au'i isafa ekainia keoma.

Deo Papiau E'i Laomai Afa Agepipeni Auga Fouga

2 1 Ega puo oi papiau aga'o ega laomai afa feafia ooma aumi, oi ifomi
emi laomai apala afa openimi. Oi ega'ina okapa aumi, Deo agogai
iifa aga'o foifania, ifomi iimi fooge auga afaekaina. Gome oi laomai
kapagai papiau ega'ina laomai apala'i ekapai'i auga afa openia kai, oi
ifomi isafa isa laomai apala'i afa openia auga mo lao'i mai'i okapa'i. 2 Kai
i'a alogo Deo ega iifa ko'a auga kainai ega'ina lao'i mai'i apala'i kekapa'i
au'i afa agepeni'i. 3 Ke oi papiau aumauni mainimi puo laomai apala
kekapa afa openi'i kai, oi isafa ega koa i'opoga okapa aumi, oi oopolaga

Deo oi emi apala afa agepenimi auga eegai agopiaukoko agekaina ma
ooma? 4 O Deo ega gafegafe epenimi epapeaimi emi laomai apala'i
foumakalaini'i auga alologo ma puo, oi Deo ega gafegafe akaiki'a ipauma,
ke laomai apala okapa mo ganinagai, afa aepenimi kai eafiapia mo auga
lao'i mai'i oisa papa'i?
5 Kai oi guami e'inoka, ke alomiai laomai apala'i alopua'afuni'i kainai,
Deo ega guakupu oi ifomi faagamiai ogoa mo agelao Deo ega guakupu kina
agemai, ke Isa papiau e'i laomai felo o apala auga afa ko'a mo agepeni'i
kinagai kai. 6 Deo auga papiau aga'o aga'o kapa'ina kekapa auga, afa ega
koa i'opoga mo agepeni'i. 7 Ke papiau laomai felo kekapa alogai, isa Deo au
akaiki'a akepamia, akeau afagaina, ke alo'i akeafiapia mo kapa'ina akeka
aoniamo kapa'i akekapuni'i au'i, Deo isa agu pagai maunina agepeni'i. 8 Kai
kaisau ifo'i mo keopolani'i, ke Deo ega iifa ko'a auga keumakalaina, ke
Deo maagai laomai apala'i ipauma'i muni'iai kepea au'i, Deo ega guakupu
akaiki'a ipauma akeafia. 9 Ke papiau kapa'i laomai apala'i kekapa'i au'i,
kiekie akaiki'a'i ke alomafu akaiki'a akeafi'i. Ega'ina auga papiau ma'oai
faaga'iai agemia kai, Iudea papiau'i auga faaga'iai agemia kaukau. Egae kai
Iudea papiau'i laa'i au'i faaga'iai agemia. 10 Kai papiau kapa'i laomai felo'i
kekapa'i au'i, Deo isa au akaiki'a agepamia'i, ega papiau akemia, ke ega
gagao agepeni'i. Ega'ina auga papiau ma'oai faaga'iai agemia kai, Iudea
papiau'i faaga'iai agemia kaukau kai, Iudea papiau'i laa'i au'i faaga'iai
agemia. 11 Gome Deo papiau aga'omo afegai aeaulao.
12 Lau ega laifa oma, gome Iudea papiau'i laa'i, Moses ega iifa akeafia
kai laomai apala'i kekapa'i au'i, Moses ega iifa afegai Deo isa agepamae
umani'i mo. Ke Iudea papiau'i Deo ega iifa papagai keagu kai, laomai
apala'i kekapa'i au'i, Deo ega'ina iifagai isa e'i laomai apala afa agepeni'i.
13 Gome Deo ega iifa a'o kelogo au'i Deo maagai alo opai au'i akemia kai,
Deo ega iifa kainai kepea au'i, Deo isa alo opai au'i agepamia'i. 14 Gome
Iudea papiau'i laa'i, Deo ega iifa papagai akeagu au'i isa ifo'i e'i laomaisai
Deo ega iifai kapa'ina fekekapa eoma auga kekapa aisama, Deo ega iifa
akelogo mo ganinagai, ifo'i laomai kekapa'i au'i isa ee'iai Deo ega iifa koa
i'opoga kemia. 15 Ega'ina papiau'i auga Deo ega iifa kapa'ina fekekapa eoma
auga gua'i alogai ekae, ke isa alo'i kapa'ina felo o apala auga epalogoni'i,
ke alo'i opola'i fou kepipaini, ifo'i mo puo kepeni'i, ke ii'i keoge auga
kepakinai'a. 16 Deo papiau e'i laomai ma'oai afa agepeni'i. Ega'ina auga lau
iifa faunina Iesu fouga lainogonia koa i'opoga, Iesu Kristo faagagai papiau
ma'oai e'i ogefake kapa'i kekapa'i au'i, Deo isa afa felo o apala agepeni'i
kinagai aisama, ma'e mo kapa laifa kakaua au'i isa faaga'iai akemia.

Iudea Papiau'i Ke Deo Ega Iifa Fou Fou'i

17 Oi Iudea papiaumi pau oi kapa'ina okapa? Oi ifomi oifanimi Iudea
aumi ooma. Ke oi Deo ega iifa eemiai ekae ooma, ke oi Deo opako'ania

auga aina'auga opa'aua. 18 Ke Deo ega iifa oi epamalelenimi puo, oi
oifa Deo kapa'ina anina eani auga ologo efua ooma. Ke Deo maagai
kapa akaiki'a auga felo ooma. 19 Oi ifomi opako'ania oi maakimi'i au'i
ipapea'i au'i oomaimi. Ke uminagai keagu au'i e'i eaea omia ooma. 20 Ke
oi opako'ania oi auga malele akelogo au'i e'i pamalele aumi ooma. Ke oi
opako'ania oi papiau imoi e'ele'i koa i'opo'i kemia au'i e'i pamalele aumi
ooma. Gome Deo ega iifa alogai, logo ke kapa'ina ko'a ipauma oko ekae
auga oafiia ooma. 21 Oi ega ooma puo, oi papiau i'oi'i opamaleleni'i aumi,
oi ifomi afolopamalelenimi ma? Ke oi papiau opaini'i fakepainao ooma
kai, oi alopainao ma? 22 Oi papiau amagelofe laa'i au'i fakekapa aage mo
ooma kai, oi ega'ina laoga maina alokapa ma? Ke oi alomi ko'agai deo
pifoge'i ani'i aloani kai, oi deo pifoge'i e'i e'ai e'i amu alopainaoni'i ma?
23 Ke oi Deo ega iifa eemiai ekae auga aina'auga opa'aua kai, oi ega'ina
iifaga laagai aloaopagai, Deo au e'ele alopamia ma? 24 Oi ega okapa oma
puo, Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma:

> "Oi puomiai Iudea papiau'i laa'i au'i epo'iai Deo aka keifa apala
> penia." *Aisaea 52:5; Esekiel 36:22*

25 Lau ega laifa oma, gome oi Deo ega iifa kainai opea koa aisama, oi
Deo ega papiau omia auga gouga maguaemi faaga iifalaina emia auga oi
faagamiai felo mo emia. Kai oi Deo ega iifa laagai oaopagai koa aisama,
oi au maguae'i faaga iifalaina aemia au'i koa i'opo'i omia. 26 Kai kaisau
maguae'i faaga iifalaina aemia au'i kai Deo ega iifa kapa'ina fekekapa
eoma auga kainai kepea koa aisama, isa ega'ina gouga faaga'iai aemia mo
ganinagai, Deo isa ega'ina gouga keafiia au'i koa i'opo'i afaepamia'i ma?
27 Ke kaisau ega'ina gouga faaga'iai aemia kai, Deo ega iifa kainai kepea
au'i, oi kaisau Deo ega iifa kepapua oafia aumi, ega'ina gouga oafiia mo
ganinagai, isa oi Deo ega iifa laagai oaopagai aumi afa apala agoafia
akeoma.

28 Gome au aga'o alo laagai mo Iudea auga emia, o faagagai mo
maguaega faaga iifalaina emia koa aisama, isa auga Iudea papiauga laa'i
ke Deo isafa ega papiau ko'a laa'i. 29 Kai kai mo alo'i ipaumagai maguae'i
faaga iifalaina emia au'i, ega'ina gouga auga Deo ega iifa kainai aemia
kai, Deo ega Spirituai emia. Ega'ina papiau'i auga Iudea papiau'i Deo ega
papiau ko'a'i au'i. Ke isa Deo ega papiau kemia auga au afagaina papiau
aumauni ee'iai aemai kai, Deo eegai emai.

Deo Kapa'ina Eifania Agekapa Eoma Auga Agekapa Paisa

3 1 Ega koa aisama, oi Iudea papiaumi omia auga, oi Iudea papiau'i
laa'i au'i kapa'ina faagagai oka'egaini'i? Ke maguaemi faaga
iifalaina emia auga kapa aga'o felo eemiai egama ma? 2 Kapa felo'i ma'o
oi faagamiai kemia. Ega'ina epo'iai kapa'ina maifa kakaua laoma auga,
Deo Iudea papiau'i epako'ani'i ega iifa epenii'i.

3 Kai Iudea papiau'i epo'iai isa'i Deo ega iifa ko'a mo eifania auga
afakepako'ania koa aisama, isa afakepako'ania puogai Deo ega iifa eifa
ko'ania kapa'ina agekapa eoma iifaga auga laa'i akepamia ma? 4 Laa'i
afaekaina! Ega'ina auga Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma:
"Ega koa oi lonini'ani aisama, kapa'ina loifania auga opaina mo
fekeoma.
Ke papiau oi iifa ipakainai koa kepaapaukaiso, kapa'ina lokapa
auga felo o apala keoma aisama, oi papiau fou iifa opakaisa
au'i lopa'ualai'i, iifa ipakaina ega'ina oi loafiia." *Sam 51:4*
Deo ega iifa auga ko'a ipauma koa i'opoga, papiau ma'oai pifoge au'i kai,
Deo ifogamo auga ko'a ipauma mo fopamia.
5 Kai ega koa i'opoga i'a papiau aumauni a'a alo opai lao'i mai'i laa'i
au'i, Deo ega alo opai lao'i mai'i epafoki'i koa aisama, kapa agaoma? (Lau
papiau aumauni e'i nini'aniai lanini'ani.) Ega koa aisama, kapa puo Deo
ega guakupu i'a agepeni'a? Deo ega ekapa oma auga afa epipeni lilifu
ma? 6 Laa'i! Deo afa epipeni lilifu koa aisama, Isa agofa'a papiau'i e'i
laomai felo o apala auga afa ala agepeni oma'i? 7 Kai aufalao aga'o afeifa
afeinaka, "Lau e'u pifogeai Deo ko'a ipauma auga akaiki'a lapamia, ke
lapalopia alogaina koa aisama, kapa puo lau laomai apala ikapa au paisa
lamia, Deo lau e'u apala afa agepeniau?" 8 Ke aufalao aga'o iina afaeifa
oma ma? "I'a laomai apala'i amakapa'i, ega koa Deo eegai kapa felo'i
femai." Papiau isa'i lai ega aifa oma keoma, keifa apala penimai. Ega'ina
papiau'i ega keifa oma puo afa apala Deo fepeni'i auga ekainia.

Papiau Aumauni Ma'oai Laomai Apala Ikapa Au'a

9 Ega puo pau kapa'ina agaifania? I'a Iudea papiau'a a'a felo Iudea
papiau'i laa'i au'i e'i felo eka'egaina ma? Laa'i! Ufainagai Deo ega iifa
pukagai kepapua koa i'opoga, i'a Iudea papiau'a, ke Iudea papiau'i laa'i
au'i ma'oai fou laomai apala'i papa'iai aagu, laomai apala'i akapai'i auga
puo epenii'a efua. 10 Ega'ina fouga Deo ega iifa pukagai iina eifa oma:
"Deo maagai aufalao aga'omo mo ganinagai alo opaina laa'i.
11 Ke kai aga'o Deo ega iifa oko aelogo, ke kai aga'o Deo aekapuga.
12 Ke ma'oai Deo kemunia,
ke ma'oai kapa aga'o felo ee'iai afaegama.
Ke kai aga'omo mo ganinagai kapa felo aga'o aekapa."
Sam 14:1-3; 53:1-3; Eklesiastik 7:20
13 "Papiau aiso'i gome auga la eagalai alogai kapa apala'i aisa'i koa
i'opo'i.
Ke isa pifoge nini'ani'i ake'iai keifani'i." *Sam 5:9*
"Ke kaapa papiau keaga'i kemae koa i'opoga, isa ake'iai papiau
keaupugu'i." *Sam 140:3*
14 "Isa papiau afa apala fekeafia,

ke nini'ani kimuga mo fekeifani'i au'i ake'i epogu." *Sam 10:7*
15 "Ke isa kefiakoa kepealai papiau kegaaupugu'i ifa'i gafaka keoma.
16 Isa ala kelao auga auokaoka, ke kiekie akaiki'a kepagama.
17 Ke isa gagao ikapa laoga maina akelogo." *Aisaea 59:7-8*
18 "Isa e'i aguai kapa ma'oai kekapa'i alogai Deo afakemani'iaina."
Sam 36:1
19 Kai i'a alogo Deo ega iifa ega'ina au'i, Iudea papiau'i laa'i au'i
aeifani'i kai, Deo ega iifa kapa'ina eifania auga, papiau kapa'i Deo ega
iifa papagai keagu au'i eifani'i. Deo ega koa ekapaisa ega koa papiau
ma'oai i'opo'i aga'omo laomai apala'i kekapa'i puo ma'oai komo mo
fekeoma eoma. Ke agofa'a fofouga alogai keagu au'i ma'oai e'i laomai felo
o apala afa Deo agepeni'i paisa. 20 Gome kai aga'o Deo ega iifa kai'iai mo
agepea Deo maagai alo opai auga agemia afaekaina. Lau ega laifa oma,
gome Deo ega iifa faagagai i'a a'a laomai apala'i auga oko alogo felo.

Papiau E'i Pako'ai Deo Maagai Alo Opai Au'i Kemia

21 Kai pau papiau Deo ega iifa kainai fekepea alo opai au'i fekemia auga
keagaga laa'i kai, papiau Deo maagai alo opai au'i fekemia auga keagaga
aga'o Deo eegai emai auga i'a epakinai'a. Ke ega'ina keagaga auga Deo
ega iifa alogai Moses ega iifa, ke profeta fou muni kapa'ina agemia fouga
keifafoua auga. 22 Ega'ina keagaga auga papiau Deo maagai alo opai au'i
fekemia auga keagaga. Ke ega'ina keagaga auga Deo eegai emai. Papiau
ma'oai Iesu Kristo kepako'ania pako'agai ega'ina keagaga emai eko'a, ke
Deo maagai papiau ma'oai auga i'oi'i aga'o laa'i. 23 Gome papiau ma'oai
laomai apala'i kekapai'i, Deo ega agu afugai ega eaea, ke ega isapu
akaiki'a afugai afakekoko. 24 Kai Deo ega gafegafe akaiki'a kainai Iesu
Kristo faagagai papiau e'i laomai apala'i afa'i eogeisa. Ega puo papiau
Iesu Kristo kepako'ania au'i, isa e'i laomai apala afa akeogeisa kai, Deo
isa maagai alo opai au'i epamia aageni'i mo. 25 Deo Iesu Kristo elogoaina,
a'o koa i'opoga emia imaauga Deo epalao penia, ke kaisau isa ifa i'a
fau'aisai efaka auga epako'ania auga, Deo isa ega laomai apala'i ea'ini'i.
Deo ega ekapa oma auga, Isa ega alo opai ala koa auga epakinai'a.
Gome aufalao aga'o Iesu aepako'ania koa kai laomai apala'i ekapa'i au'i
Deo isa ega laomai ega'ina au'i afa apala aepenia eafiapi'i mo emai pau
e'agegeaini'i. 26 Deo ega koa ekapaisa, Isa ega alo opai ala koa auga pau
epakinai'a. Ega koa Deo ifo ega alo opai ala koa auga, ke Iesu Kristo
kepako'ania au'i alo opai au'i epamia'i auga i'a fepakinai'a eoma.
27 Deo ega ekapa oma puo, i'a kapa'ina aina'auga agapa'aua? I'a
a'a aina'au keagaga aga'o laa'i. Ke i'a laomai kapagai againa'au? I'a
Deo ega iifa kainai apea puo againa'au ma? Laa'i, i'a a'a pako'a laoga
mainai i'a Deo maagai againa'au. 28 Gome lai apamia papiau aga'o Deo
ega iifa kainai epea puogai Deo maagai alo opai auga aemia kai, ega

pako'a kainai Deo maagai alo opai auga emia aoma. 29 Ke Deo auga
Iudea papiau'i mo e'i Deo ma? Ke Isa Iudea papiau'i laa'i au'i isafa e'i
Deo laa'i ma? E, Isa Iudea papiau'i laa'i au'i isafa e'i Deo. 30 Gome Deo
aga'omo mo. Isa auga maguae'i faaga iifalaina emia au'i e'i pako'a kainai
alo opai au'i agepamia'i. Ke maguae'i faaga iifalaina aemia au'i isafa
ega'ina mo pako'agai Deo isa alo opai au'i agepamia'i. 31 Ega puo i'a
ega'ina pako'agai Deo ega iifa aauoka ma? Laa'i. I'a a'a pako'ai Deo ega
iifa ega'ina apakapulania. Ega puo aina'au kapai? Isa afuga inae laa'i.
Kapa'ina faagagai? Moses ega iifa kainai opea kainai ma? Laa'i kai, oi
emi pako'a Iesu Kristo eegai ooge auga kainai.

Abraham Ega Pako'ai Deo Isa Alo Opai Auga Epamia

4 1 Ega koa aisama i'a ufu'a apa'a Abraham, ega laomaisai kapa'ina
ekapulaisa auga faagagai pau kapa'ina agaifania? 2 Gome Abraham
ega pinaugai isa Deo maagai alo opai auga gamia koa aisama, isa pinauga
kapa ekapaisa auga aina'auga fepa'aua. Kai ega koa gamia koa aisama,
Deo kapa aga'o aekapaisa isa alo opai auga aemia puo, isa Deo agogai
afaeaina'au. 3 Gome Deo ega iifa pukagai iina eifa oma:

"Abraham Deo epako'ania, ke Deo isa alo opai auga koa epamia."
Genesis 15:6

4 Pau au aga'o epinauga aisama, ega pinauga afa feafia paisa puo eafiia
kai, pipeni kapa koa akepamia akepeni aagenia mo. 5 Kai au aga'o Deo
faugai aepinauga kai, Deo papiau laomai apala'i kekapa'i au'i alo opai au'i
epamia'i auga epako'ania aisama, Deo isa ega pako'a kainai alo opai auga
koa epamia. 6 Davide isafa papiau akepinauga kai, Deo isa alo opai au'i
koa epamia'i au'i, Deo isa kapa felo'i epeni'i. Ega'ina fouga Deo ega iifa
pukagai iina eifa oma:

7 "Lopia papiau kapa'i Isa ega iifa laagai keaopagai au'i e'i apala
e'agegeaini'i,
ke laomai apala'i kekapa'i au'i epaogu'i,
ke isa Lopia eegai kapa felo'i keafi'i.
8 Lopia papiau kapa ega laomai apala laa'i epamia aeopolaga auga,
Lopia eegai kapa felo'i eafi'i." *Sam 32:1-2*

9 Ega'ina iifa'i alogai Deo eegai kapa felo'i Davide fouga eifani'i au'i,
Iudea papiau'i maguae'i faaga iifalaina emia au'i mo keafiia, o faaga'iai
ega'ina gouga aemia au'i isafa keafiia? Laa'i, ma'oai keafiia. Gome oma'e
aifa kakaua koa i'opoga, Abraham Deo epako'ania kainai, Deo isa alo
opai auga koa epamia. 10 Ala emia oma Deo Abraham faagagai ega koa
ekapaisa? Isa maguaega faaga iifalaina aemia koa kai emia, o emia afegai
kai ega koa i'opoga emia? Isa ega'ina gouga faagagai aemia koa kai, Deo
isa alo opai auga koa epamia. 11 Ke Abraham ega'ina gouga faagagai
aemia koa kai, isa Deo epako'ania puo, isa Deo maagai alo opai auga

koa epamia. Ke ega'ina afegai isa maguaega faaga iifalaina emia. Ega'ina gouga auga isa alo opai ipauma emia auga gouga ko'a ipauma auga faagagai emia. Ega puo Abraham papiau ma'oai maguae'i faaga iifalaina aemia kai Deo kepako'ania au'i ufu'i apa'i emia. Ega koa Deo isa alo opai au'i koa fepamia'i eoma. 12 Ke Abraham papiau kapa'i maguae'i faaga iifalaina emia au'i isafa ufu'i apa'i emia. Kai isa maguae'i faaga iifalaina mo emia puogai isa ufu'i apa'i aemia kai, i'a ufu'a apa'a Abraham maguaega faaga iifalaina aemia koa kai ega pako'a Deo eegai eoge auga pako'aga isafa kainai mo kepea au'i isafa ufu'i apa'i emia.

13 Gome Deo eifa ko'ania Abraham faagagai agofa'a papiau'i kapa felo'i agepeni'i, ke agofa'a isa apu'i agemia eoma. Ke Abraham gauga au'i isafa pako'a iifaga ega'ina keafiia. Kai pako'a iifaga ega'ina auga Moses ega iifa faagagai aemai kai, Abraham ega pako'a Deo eegai eogeisa, ke Deo isa alo opai auga epamia auga faagagai emai. 14 Gome papiau Moses ega iifa papagai keagu au'i, Deo eifa ko'ania kapa felo'i agepeni'i eoma au'i kapa'i keafii'i koa aisama, e'i pako'a anina aga'o afaeoge, ke Deo ega pako'a iifaga ega'ina isa ee'iai laa'i koa i'opoga agemia. 15 Gome papiau Moses ega iifa ma'oai kai'iai akepea afaekaina kainai, Deo ega guakupu Moses ega iifa faagagai emai. Kai Moses ega iifa laa'i aisama, papiau ega'ina iifaga aga'o laagai afakeaopagai.

16 Ega puo Deo ega pako'a iifaga auga, pako'a faagagai emai. Ega koa Deo ega gafegafe akaiki'a kainai, pako'a iifaga ega'ina femai feko'a eoma. Ke Abraham gauga ma'oai Moses ega iifa papagai keagu au'i, ke Abraham ega pako'a muninai kepea au'i isafa ee'iai pako'a iifaga ega'ina ko'a mo femia eoma. Ke Abraham auga i'a Deo apako'ania au'a ma'oai ufu'a apa'a. 17 Abraham fouga Deo ega iifa pukagai Deo ifo iina eifa oma: "Lau oi ago ma'o papiau'i ufu'i apa'i lapamiaiso,"[c] eoma.
Abraham Deo epako'ania auga maagai i'a ufu'a apa'a emia. Deo ega'ina auga papiau kemae au'i mauni mamaga epeni'i, ke kapa'ina akeka au'i, kekae koa i'opo'i eifani'i kegama.

18 Ke afia'ama aga'o laa'i koa iisa ganinagai, Abraham ega afia'ama Deo eegai eogeisa Deo epako'ania, ega koa isa ago ma'o papiau'i ufu'i apa'i femia eoma. Ega'ina auga Deo ega iifa pukagai Deo Abraham maagai iina eifa oma koa i'opoga: "Oi gaumu isafa ega koa i'opoga faagagai agemia,"[d] eoma. 19 Kai ega koa aemia koa kai, elogo isa imaauga auga femae koa i'opoga, gome isa inipoga 100 koa i'opoga. Ke isa akafa Sara imoi fepamauga auga kina efua auga isafa elogo. Kai ega pako'a Deo ega pako'a iifaga ekapa auga eegai eoge auga pako'agai aeapoke. 20-21 Ke isa Deo ega pako'a iifaga ekapa auga faepako'ania koa i'opoga kai, isa opo gua aepamia kai, ega pako'ai ekapula. Ke isa Deo isapu akaiki'a

---

[c] **4:17** Genesis 17:5 [d] **4:18** Genesis 15:5

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

eegai ekae ega pako'a iifaga ega'ina ko'a mo agepamia auga alo ko'agai
epako'ania, ke au akaiki'a epamia. 22 Ega kainai Deo isa alo opai auga
koa epamia. 23 Kai Deo ega iifa pukagai i'ina iifaga, "Deo isa alo opai
auga koa epamia," auga iifaga Abraham mo faugai akepapua. 24 Kai i'a
Deo i'a a'a Lopia Iesu Kristo maeai epamaunimue auga apako'ania au'a
alo opai au'a koa agepamiai'a auga isafa fouga kepapua. 25 Deo Iesu
Kristo papiau ima'iai eogeaua, i'a a'a laomai apala'i fau'iai emae. Ke i'a
Deo maagai alo opai au'a famia eoma puo, isa maeai epamaunimue.

Alo Opai Aguga

5 1 Ega puo i'a a'a pako'ai alo opai au'a amia kainai, i'a a'a Lopia Iesu
Kristo faagagai Deo i'a fou agagao. 2 Deo ega gafegafe akaiki'agai,
pau i'a fou gagaoai aagu. Ke Iesu Kristo i'a apako'ania auga faagagai
agalao gafegafe ega'ina alogai agakoko agekaina. Ke i'a a'a afia'amai Deo
ega isapu ke ega eaea akaiki'a agaisa auga alogama apa'au alogaina. 3 I'a
ega'ina mo alogama alapa'aua kai, a'a kiekie isafa alogama apa'aua. Gome
i'a alogo kiekie i'a alo'a faafiapia mo auga laoga maina epagama. 4 Ke
akiekie kai alo'a aafiapia mo laoga maina auga, i'a a'a laomai felo epagama.
Ke ega'ina laoga maina afia'ama epagama. 5 Ke ega'ina afia'amaga i'a
alo'a afaepamafua. Gome Deo ega Spiritu i'a epenii'a auga faagagai Isa alo
ko'agai i'a ani'a eani auga laoga maina i'a gua'a alogai e'efauka.
6 Lau ega laifa oma, gome i'a papiau aumauni laomai apala ikapa au'a,
kapa aga'o fakapa Deo maagai alo opai au'a famia faekaina kina alogai
mo, Deo ega logoai kina ekainia aisama, Iesu Kristo papiau Deo akeau
afagaina au'i fau'iai emae. 7 Ega'ina auga kapa akaiki'a, gome aufalao
aga'o papiau aga'o alo opaina auga faugai afemae auga oi emu agu alogai
aga'omo mo koa afemia afoisa. Ke aufalao aga'o felo auga faugai papiau
aga'o alo afepakapulania faugai afemae afoisa. 8 Kai i'a laomai apala'i
akapakapa'i kai, Iesu Kristo fau'aisai emae. Deo ega ekapa oma puo, Isa
alo ko'agai i'a ani'a eani auga epakinai'a.
9 Ega puo pau i'a Iesu Kristo ifagai Deo maagai alo opai au'a amia
kainai, isa faagagai Deo ega guakupuai i'a a'a laomai apala'i afa fepeni'a
auga eegai kania'a ageagamauga paisa. 10 Gome i'a a'a laomai apala'i
kainai Deo ega ou au'a amia. Kai Deo Gauga ega maeai i'a Deo fou
agagao. Ega koa aisama, i'a Deo fou agagao efua auga, Iesu Kristo ega
maunimueai Deo i'a kania'a ageagamauga paisa. 11 Ega'ina mo laa'i kai,
i'a a'a Lopia Iesu Kristo faagagai Deo i'a fou epo'aisai gagao emia. Deo
ega koa ekapaisa kainai, i'a Deo fou aagu auga alogama amapa'aua.

Adamo Faagagai Mae Emai Ke Kristo Faagagai Mauni Emai

12 Ega puo i'a pau iina agaifa oma agekaina. Adamo Deo maagai laomai apala
ekapaisa aisama, isa ifogamo faagagai laomai apala emai agofa'a fofouga alogai

ekoko, ke laomai apala faagagai mae emai. Ega koa i'opoga Adamo muninai
kemai au'i ma'oai isafa laomai apala'i kekapai'i puo, mae papiau aumauni ma'oai
ee'i emai. 13 Lau ega laifa oma, gome Deo ega iifa Moses faagagai papiau aepeni'i
koa kai, laomai apala emai agofa'a alogai ekoko efua. Kai Deo ega iifa Moses
aepenia alogai, papiau laomai apala'i kekapai'i kai, Deo maagai ega'ina lao'i
mai'i apala'i akeomai'i. 14 Ega mo ganinagai, Adamo faagagai mae e'ina, papiau
kemae mo emai Moses Deo ega iifa eafiia kinagai. Ke papiau kapa'i Adamo Deo
ega iifa kapula laagai eaopagai koa i'opoga akekapaisa mo ganinagai, isa isafa
kemae. Ke Adamo ifogamo faagagai mae emai auga, muni aufalao aga'o agemai
isa faagagai mauni mamaga agemai auga gouga emia.
15 Adamo auga muni aufalao aga'o agemai auga gouga emia kai, Deo papiau
alo'i opaina femia pipenina epipeni auga, Adamo Deo aina laagai eaopagai
auga koa i'opoga laa'i. Gome au aga'omo mo Deo aina laagai eaopagai faagagai
papiau ma'o kemae. Ega koa aisama, Deo ega gafegafe ke ega'ina pipenina
auga au aga'omo mo Iesu Kristo ega gafegafe akaiki'a faagagai epafakaua emai
papiau ma'o keafiia. 16 Ke Deo ega pipeni ega'ina auga au aga'omo laomai apala
ekapaisa kainai, papiau ma'oai kemae auga koa i'opoga laa'i. Gome Adamo
laomai apala ekapaisa kainai, Deo isa ega laomai apala afa epeniia emae, ke
papiau ma'oai kemae. Kai Iesu Kristo faagagai Deo ega pipeni emai, ke papiau
ma'o Deo aina laagai keaopagai au'i, Deo maagai alo'i opaina epamia. 17 Kai
Deo ega pipeni ega'ina auga i'oina, gome Adamo ifogamo laomai apala ekapaisa
faagagai papiau ma'oai kemae. Ega koa aisama, papiau kapa'i au aga'omo mo
Iesu Kristo faagagai Deo ega gafegafe akaiki'a epafakaua auga, ke alo'i opaina
femia pipenina keafiia au'i, Iesu Kristo faagagai mauni mamaga keafiia. Ke isa
agofa'a fofouga alogai kapa ma'oai ake'ima'i paisa.
18 Ega puo lau laifa kakaua koa i'opoga, Adamo Deo aina laagai aopagai
aga'omo epamia puogai, Deo papiau ma'oai fekemae eoma, ke ma'oai kemae. Ega
koa i'opoga, Iesu Kristo Deo maagai alo opai laoga maina aga'omo mo ekapaisa
faagagai, papiau ma'oai alo'i opaina agemia, akeagu aoniamo auga maunina
emaiseina. 19 Gome Adamo ifogamo Deo aina aeafia faagagai, papiau aumauni
ma'oai apala ikapa au'i kemia. Ega koa i'opoga, Iesu Kristo isafa ifogamo Deo aina
eafiia faagagai, Deo papiau ma'o Isa maagai alo opai au'i agepamia'i.
20 Kai Deo anina eani papiau Isa ega iifa laagai keaopagai auga logo
ma'o fekelogo eoma puo, ega iifa Moses epeniia. Kai papiau kapa'i laomai
apala'i ma'o kekapai'i au'i, Deo ega gafegafe ala eakaiki'a oma auga isafa
kelogo. 21 Ega koa laomai apala papiau e'imai'i kelao kemae. Ega koa
i'opoga, Deo ega gafegafe isafa papiau fe'ima'i, i'a a'a Lopia Iesu Kristo
faagagai papiau alo opai au'i fekemia, agu pagai maunina fekeafia eoma.

Laomai Apala'i Ee'iai Omae Ke Iesu Kristo Faagagai Omaunimue Pugu

6 1 Ega koa aisama, pau kapa'ina agaifania? I'a agaifa i'a laomai
apala'i fakapa'i faefuafua, ega koa Deo ega gafegafe i'a ee'aisai auga

akaiki'a femia felaoaina agaoma ma? 2 Laa'i afaekaina! I'a Iesu fou amia
kainai laomai apala'i fakapa'i auga eegai amae efua koa i'opoga au'a, ala
koa i'opoga ega'ina lao'i mai'i apala'i au'i agugai agaagu paisa? 3 Ke i'a
ma'oai Iesu Kristo fou famia aoma puo, baptismo aafiia. Ke Iesu Kristo
laomai apala'i fau'iai kolotiai emae koa i'opoga, i'a ma'oai isafa laomai
apala'i ee'iai famae auga baptismoga aafiia auga alologo ma? Iifa gome oi
ologo. 4 Ega puo Iesu laomai apala'i fau'iai emae keogeisa koa i'opoga, i'a
isafa baptismoai laomai apala'i ee'iai amae isa fou keogei'a koa i'opoga.
Ega koa Ama'a Deo ega isapu akaiki'agai Iesu Kristo maeai epamaunimue
koa i'opoga, i'a isafa laomai apala'i ee'iai famaunimue, agu mamagai
faagu eoma.
5 Gome Iesu laomai apala'i fau'iai emae koa i'opoga, i'a isafa laomai
apala'i ee'iai agamae isa fou agamia koa aisama, isa emaunimue koa
i'opoga, i'a isafa laomai apala'i ee'iai agamaunimue, isa fou agaagu.
6 Gome i'a alogo isa kolotiai emae aisama, i'a papiau aumauni laoga
maina ufaina akapa auga, isa fou kolotiai keau'u'u'i. Ega koa laomai apala
imaau'a e'ima auga isapuga feauoka, ke laomai apala papagai kala'afi
koa falaagu eoma. 7 Gome kaisau mo papiau aumauni laoga maina ufaina
eegai Iesu Kristo fou kemae au'i, Deo isa laomai apala'i ee'iai epapealai'i
efua.
8 Ke pau i'a Iesu Kristo fou laomai apala'i ee'iai amae koa aisama, isa
emaunimue mauni mamaga eafiia koa i'opoga, i'a isafa isa fou mauni
mamagai agaagu auga apako'ania. 9 Gome Iesu Kristo maeai emaunimue
puo, isa afaemae pugu, ke mae isapuga isa age'ima pugu afaekaina auga
isafa alogo. 10 Gome isa emae auga, laomai apala'i fau'iai emae aga'omo.
Kai maeai emaunimue pau eague auga Deo faugai eague. 11 Ega koa
i'opoga oi ifomi isafa laomai apala'i ee'iai omae koa fopamiaimi kai, oi
Iesu Kristo fou omia, Deo faugai oague aumi koa fopamiaimi.
12 Ega puo laomai apala fololog oaina oi imaaumi agemae auga fae'ima,
ega koa oi imaaumi laomai apala'i emaani'i au'i kai'iai folopea. 13 Ke
oi imaaumi kapa'i aga'o Deo maagai laomai apala ikapa kapa koa
folopamia, fololog oaina laomai apala folopa'a penia. Kai papiau maeai
kemaunimue, mauni mamaga keafiia koa i'opoga, oi ifomi imaaumi Deo
fopa'a penia. Ke oi ifomi imaaumi kapa'i, alo opai laoga maina ikapa
kapa'i koa fopamia'i, Deo fopa'a penia. 14 Ega koa aisama, laomai apala
oi afae'imaimi, gome kaniami isagamauga kainai auga, oi Moses ega iifa
papagai aloagu kai, Deo ega gafegafe akaiki'a papagai oague.

Alo Opai Lao'i Mai'i Ega Kala'afi Fomia

15 Ega koa aisama, pau kapa'ina fakapa? I'a Moses ega iifa papagai
alaagu kai, Deo ega gafegafe akaiki'a papagai aaguega puo, laomai
apala'i fakapa'i ma? Laa'i! 16 Oi ifomi imaaumi ologoaina aufalao aga'o

opa'a penia, kala'afi koa isa aina agoafia ooma aisama, oi kaisau aina
oafia auga ega kala'afi omia auga alologo ma? Iifa gome oi kaisau aina
oafia auga ega kala'afi omia. Oi laomai apala aina agoafia koa aisama,
oi isa ega kala'afi agomia agomae, ke oi Deo aina agoafia koa aisama,
oi Deo ega kala'afi agomia Deo maagai alo opai aumi agomia. 17-18 Kai
ufainagai oi laomai apala ega kala'afi omia mo ganinagai, papiau Deo
ega iifa pamalele'i oi kepeniimi au'i alomi ko'agai kai'iai opea. Ke Deo
oi laomai apala'i papagai epapealaimi, ke pau alo opai laoga maina ega
kala'afi omia. Ega puo Deo tenkiu amapenia.

19 Oi papiau aumauni imaaumiai auga oapoke puo, lau papiau aumauni
e'i nini'aniai manini'ani laoma. Ufainagai oi imaaumi kapa'i ologoaini'i
amage koa lao'i mai'i opa'a penia kala'afi koa omia, ega'ina lao'i mai'i
papa'iai oagu. Ke oi isafa Deo aina laagai oaopagai aefuafua puo, isa
maagai laomai apala'i ipauma'i mo okapai'i. Ega koa i'opoga mo, pau
oi imaaumi kapa'i alo opai lao'i mai'i, ke alo lolofa lao'i mai'i amopa'a
penia, kala'afi koa amomia ega'ina lao'i mai'i mo amokapa'i. 20 Ke oi
laomai apala ega kala'afi omia kinagai, oi alo opai lao'i mai'i fokapa'i
auga eegai opealai. 21 Kai ega'ina lao'i mai'i pau meagai'i opa'au'i au'i
okapai'i alogai, anina aga'o oafiia ma? Laa'i! Gome ega'ina lao'i mai'i
okapai'i anina auga mae umamo. 22 Kai pau Deo oi laomai apala'i ee'iai
epapealaimi, ke Deo ega kala'afi aumi omia. Ke pau ega'ina anina auga
oi alomi elolofa, ke muniai afa auga agu pagai maunina agoafia. 23 Gome
laomai apala afa auga mae umamo. Kai i'a a'a Lopia Iesu Kristo faagagai
Deo ega pipeni auga agu pagai maunina.

Amage Faagagai Kapa Aga'o Alaafi'opo

7 1 Aau akiu Kristiano papiaumi, lau kapa'ina laifa kakaua auga alomi
aekainia koa aisama, lau oi Moses ega iifa ologo aumi maamiai
lanini'ani. Au aga'o maaga mauninai eague alogai, Moses ega iifa isapuga
isa e'ima auga alologo ma? 2 Pau amage papiau'i alaafi'opo'i. Moses ega
iifa kainai auga, papie aga'o akafa auni'i keague alogai, Moses ega iifa
isa akafa auni'i egope'i. Kai isa akafa agemae koa aisama, Moses ega iifa
isa akafa auni'i keamage iifaga egopei'i auga egae egupu. 3 Ega puo papie
ega'ina akafa eaguega kai age'uegekae au i'oina aga'o ageakafania koa
aisama, papiau isa akeifaga amage papiega kai, au i'oina aga'o fou kefeu
laomai apala kekapa akeoma. Kai isa akafa agemae koa aisama, Moses
ega iifa isa akafa auni'i egopei'i auga egae agegupu. Ke isa au i'oina aga'o
feakafania mo ganinagai, isa amage papiega kai au i'oina aga'o fou kefeu
laomai apala ikapa papiega afaemia.

4 Ega puo aau akiu Kristiano papiaumi, lau kapa'ina maifania laoma
auga, Iesu Kristo imaaugai oi isafa Moses ega iifai oi Deo maagai alo
opai aumi fomia auga eegai omae. Ega koa oi papiau i'oina aga'o, Deo isa

maeai epamaunimue auga apuga fomia. Ke ega koa Deo faugai i'a pua'a
felo faoge eoma. 5 Gome papiau aumauni laoga maina apala i'a e'imai'a
kinagai aisama, laomai apala'i amaani'i au'i i'a alo'aisai keka kepinauga.
Ega'ina auga Moses ega iifa epaini'a ega'ina lao'i mai'i falakapa'i eoma
au'i i'a kepaafi'a koa i'opoga, ega'ina lao'i mai'i akapai'i. Ke i'a ega akapa
oma puo, pua'a auga, i'a lalau'aisai amae koa i'opoga. 6 Kai pau auga,
Moses ega iifa ufainagai egopei'a auga eegai amae, ke papagai apealai.
Ega koa i'a Deo ega Spiritu ega keaga mamagai aapauka apinauga. Kai
keaga ufaina, Moses ega iifa papiau fouga kepapua auga keagagai alaapa
alapinauga.

Moses Ega Iifa Ke Laomai Apala

7 Ega koa aisama, pau kapa'ina faifania? I'a agaifa Moses ega iifa
auga papiau e'i laomai apala epagama agaoma ma? Laa'i afaekaina!
Iifa gome lau laomai apala kapa'ina auga falalogo kai, Moses ega iifa
faagagai laomai apala kapa'ina auga lalogo. Gome Moses ega iifa faeifa,
"Kapa apala'i folomaani'i,"[e] faeoma koa aisama, kapa'ina aka kapa
apala'i folomaani'i auga falalogo. 8 Kai laomai apala Moses ega iifa
kapula ega'ina epapinauga, kapa'ina apala'i falakapa'i eoma auga, lau
epaopolaniau alouai laomai apala'i i'oi'i ma'o mo lamaani'i. Gome Moses
ega iifa laa'i aisama, papiau laomai apala kapa'ina auga akelogo. Ega
puo laomai apala emae koa i'opoga. 9 Ufainagai Moses ega iifa kapa'ina
eifania auga alalogo felo aisama, lau e'u agu alogai laomai apala aga'o
alakapaisa koa i'opoga agugai laagu. Kai muniai Moses ega iifa kapula
ega'ina emai aisama, lau laomai apala kapa'ina auga lalogo kainai,
Moses ega iifa laomai apala eafimauga koa i'opoga. Ke lau laomai apala'i
lakapai'i puo, Deo maagai lamae koa i'opoga. 10 Ke Moses ega iifa ega'ina
ma'oai kai'iai fapea mauni femaiseina faafia eoma auga mo iifa'i ma'oai
kai'iai fapea aekainia puo, Moses ega iifa ega'ina mae emaiseina auga
lakapulaisa. 11 Lau ega laifa oma, gome laomai apala Moses ega iifa
kapula ega'ina epapinauga, kapa'ina apala'i falakapa'i eoma auga, lau
epaopolaniau, efogeisau laomai apala lakapaisa. Ke ega koa emia lau
Moses ega iifa kapula kainai auga lau Deo maagai famae. 12 Ega koa
aisama Moses ega iifa auga Deo maagai elolofa, ke Deo eifa kapula peni'a
kapa'ina fakapa eoma auga isafa Deo maagai elolofa, opaina ke felo
ipauma.
13 Ega koa aisama, Deo maagai kapa'ina felo auga mae lau eeu
emaiseina ma? Laa'i! Laomai apala mae emaiseina. Ega emia oma ega
koa papiau Deo maagai laomai apala kapa'ina auga fekeisa fekelogo
eoma. Ega puo laomai apala kapa'ina felo auga epapinauga laomai apala

---

[e] **7:7** Exodus 20:17; Deuteronomy 5:21

lakapaisa, Deo maagai famae eoma. Ega koa emia Deo eifa kapula peniau
kapa'ina fakapa eoma auga iifaga faagagai, laomai apala ega'ina auga
laomai apala ipauma femia eoma.
14 Lau ega laifa oma, gome Moses ega iifa auga Deo ega Spirituai emai.
Kai lau auga, papiau aumauni laomai apala ikapa au, laomai apala lau
e'afaisau ega kala'afi lamia, laomai apala fakapa eoma. 15 Lau ega laifa
oma, gome lau ifou kapa'ina lakapa auga oko alalogo kai, lakapaisa mo.
Gome lau kapa'ina anina laani makapa laoma auga alakapa kai, alou
ko'agai kapa'ina anina alaani auga lakapa. 16 Ke lau kapa'ina falakapa
laoma auga lakapa koa aisama, lau isafa Moses ega iifa kapa'ina eifania
auga ekainia ke felo laoma. 17 Ke pau auga lau kapa'ina anina alaani
auga lakapa auga, lau ifou alakapa kai laomai apala lau alouai ekae auga
lau epaafiau lakapa. 18 Lau ega laifa oma, gome lau lalogo lau papiau
aumauni imaau alogai auga kapa aga'o felo aeka. Gome lau anina laani
kapa'ina felo auga makapa laoma kai, ega'ina pinaugaga maafia makapa
laoma auga aekainiau. 19 Gome lau felo makapa laoma auga alakapa. Kai
laomai apala falakapa laoma auga lakapa aefuafua. 20 Pau lau kapa'ina
falakapa laoma auga lakapa koa aisama, ega'ina auga lau ifou alakapa
kai, laomai apala lau alouai ekae auga epaafiau lakapa.
21 Ega puo lau alouai i'ina iifaga ekae epinauga: Lau alouai laomai felo
makapa laoma alogai, laomai apala isafa egae lau alouai eka. 22 Gome
lau guau alo ipaumagai auga Deo ega iifa eegai alou egama. 23 Kai imaau
kapa'i isa'iai auga iifa i'oina aga'o isa faaga'iai epinauga laisa. Ke iifa
i'oina ega'ina lau imaauai epinauga auga iifaga, lau alouai kapa'ina
laopolaga felo laoma auga fou kepipaini. Ke laomai apala lau imaau
alogai epinauga auga iifaga lau epatipulaniau laomai apala lakapa. 24 Ega
kainai lau lalifu afe'ai! Kaisau koa i'opoga lau imaauai ega koa lakapaisa
puo famae auga eegai agepapealaisau? Kai aga'o laa'i! 25 Kai Deo tenkiu
aapenia! Isa i'a a'a Lopia Iesu Kristo faagagai laomai apala'iai epapealai'a.
Ega koa aisama, lau alouai auga Deo ega iifa ega kala'afi lamia. Kai
papiau aumauni laoga maina apala kainai imaauai auga laomai apala
fakapa iifaga ega kala'afi lamia.

Deo Ega Spiritu Aguga

8 1 Ega puo pau kaisau Iesu Kristo fou kemia au'i,[f] Deo isa e'i laomai
apala afa afaepeni'i. 2 Gome Iesu Kristo faagagai Deo ega Spiritu
mauni epipeni auga ega iifa, lau laomai apala ke mae fou e'i iifa papagai
epapealaisau. 3 Gome i'a papiau aumauni a'a laomai apala kainai Moses
ega iifa ega isapuai kapa'ina fekapa aekainia auga Deo ekapaisa. Ega'ina

---

[f] **8:1** Papiau isa'i i'ina iifaga isafa kepapua: "papiau kapa'i papiau aumauni ega laomai apala agugai akeagu kai, Deo ega Spiritu agugai keagu."

auga Isa ifo Gauga papiau aumauni a'a laomai apala au'a iisa'aisai eulaisa
emai, laomai apala'i fau'iai ifo imaauga Deo fepa'a penia eoma. Ke ega
kainai Deo papiau e'i laomai apala kainai afa fekemae eoma auga Iesu
Kristo epeniia. 4 Deo ega koa ekapaisa, ega koa papiau Moses ega iifa
kai'iai fekepea alo'i opaina femia eoma auga iifaga, i'a papiau aumauni
laoga maina apala agugai alaagu kai, Deo ega Spiritu agugai aagu au'a
faaga'aisai ega'ina iifagai ega pinauga fepafua eoma.
5 Gome kaisau papiau aumauni laoga maina apala agugai keague au'i,
opo'i papiau aumauni laoga maina apala kapa'ina emaaga auga eegai
keoge. Kai kaisau Deo ega Spiritu agugai keagu au'i, opo'i Deo ega Spiritu
kapa'ina emaaga auga eegai keoge. 6 Gome kaisau papiau aumauni laoga
maina apala mino keafia muninai kepea au'i Deo maagai kemae. Kai
kaisau Deo ega Spiritu alo'iai eague auga muninai kepea au'i, mauni
keafia ke gagaoai keagu. 7 Lau ega laifa oma, gome papiau aumauni laoga
maina apala mino auga Deo fou ke'ou. Gome papiau aumauni laoga
maina apala mino auga, Deo kapa'ina eifania auga kainai afaepea, ke
agekapa isafa afaekaina. 8 Ke kaisau papiau aumauni laoga maina apala
mino muninai kepea au'i, Deo alo akepagama afaekaina.
9 Kai oi aumi Deo ega Spiritu alomiai eaguega koa aisama, oi papiau
aumauni laoga maina apala auga ae'imaimi kai, Deo ega Spiritu
e'imaimi. Ke aufalao aga'o Deo ega Spiritu, Iesu Kristo ega Spiritu auga
isa alogai laa'i koa aisama, isa Iesu Kristo apuga laa'i. 10 Ke Iesu Kristo oi
alomiai eaguega koa aisama, laomai apala kainai, oi imaaumi auga emae
koa i'opoga. Kai Deo, oi Isa maagai alo opai aumi epamiaimi kainai, pau
oi lalaumi auga maaga maunina eague. 11 Ke Deo auga Iesu Kristo maeai
epamaunimue. Ke Isa ega Spiritu oi alomiai eaguega koa aisama, Spiritu
Iesu Kristo maeai epamaunimue, ke oi alomiai eaguega auga faagagai, Isa
isafa oi mauni mamaga oi imaaumi agemae auga agepenia agoagu.
12 Ega puo aau akiu Kristiano papiaumi, i'a au'a a'a pinauga aga'o ekae.
Kai pinauga ega'ina auga, i'a papiau aumauni laoga maina apala kapa'ina
anina eani auga agugai falaagu. 13 Gome oi ega'ina laoga maina apala
auga agugai agoagu koa aisama, oi laomai apala'i agokapa'i, Deo maagai
agomae. Kai oi Deo ega Spiritu agugai agoagu, ke imaaumi kapa'ina
apala ekapaisa auga agopamae'i koa aisama, oi agoagu aoniamo. 14 Gome
kaisau Deo ega Spiritu epapea'i kapa'ina kekapa au'i, Deo gauga. 15 Lau
ega laifa oma, gome oi auga, laomai apala ega kala'afi koa fomia, Deo oi
afa apala agepenimi auga, mani'ina fopa'aua pugu auga spirituga aloafia.
Kai oi Spiritu Deo gauga epamiaimi auga Spirituga oafiia. Ke Spiritu
ega'inagai i'a aagaga, "Abba,[g] Amamai," aoma. 16 Ke Spiritu ega'ina ifo
i'a a'a spirituai epaini'a, i'a Deo gauga auga ko'a ipauma eoma. 17 Ke

---

[g] **8:15** Hibru malagai, 'Amamai'

i'a Deo gauga koa aisama, Deo gauga kapa'ina akeafia eoma auga, i'a isafa agaafia. Ke Deo kapa'ina Iesu Kristo apuga eoma auga isafa Iesu fou kai'alao agaafia. Gome Iesu Kristo kapa'ina kiekie epa'aua auga koa i'opoga, i'a a'a agu alogai ega agakiekie oma koa aisama, Deo isa isapu ke eaea akaiki'a epeniia auga, i'a isafa isa fou agaafia.

Pau Akiekie Ke Muni Kapa Akaiki'a Faaga'aisai Agemia Auga Fouga

18 Lau ega laifa oma, gome lau e'u opola auga pau kapa'ina kiekie'i
apa'aua au'i, muni Deo isapu akaiki'a ke eaea i'a agepakinai'a auga
kapa akaiki'a ipauma puo, ega'ina kiekie'i fou agaoge opo'i afaekaina.
19 Gome Deo ega pagama kapa'i ma'oai auga Deo Isa gauga au'i kina
fuagai agepaapafoki'i auga alo'i ko'agai keague ke'ima. 20 Gome laomai
apala puogai, pagama kapa'i ma'oai auga kapa aga'o laa'i kemia. Kai
isa ifo'i logo'iai ega koa aemia kai, Deo isa ega fekemia oma eoma auga
ega logoai ega koa emia. Kai afia'ama i'ina auga mo ekae. 21 Pagama
kapa'i ma'oai fekefugugu laa'i fekemia auga laoga maina isa egopei'i
koa auga, Deo isa ega'ina laoga maina eegai agepapealai'i. Ke Isa gauga
laomai apala'i ma'oai papa'iai epapealai'i Deo fou keagu auga afuga eega
agemaiseini'i.
22 Gome i'a alogo Deo ega pagama kapa'i ma'oai auga, laomai apala
kainai ega omagai kekiekie alogaina kepinapina mo emai i'ina kina.
23 Ke isa mo laa'i kai, i'a ifo'a Deo ega Spiritu aafi kakaua au'a isafa, kina
fuagai Deo i'a ageafi'a agepafa'aia gauga agepamiai'a, imaau'a kania
ageagamauga auga kina alo'a ko'agai a'ima alogai, i'a isafa alo'aisai
apinapina. 24 Gome i'a muni kapa'ina agaafia auga afia'amagai Deo
i'a kania'a eagamauga. Kai kapa'ina afia'amaga apa'aua, ke aisa auga,
afia'ama ko'a laa'i. Gome aufalao aga'o eegai kapa aga'o ekae eisa auga
afia'amaga aepa'aua. 25 Kai i'a auga kapa aga'o alaafia koa auga eegai a'a
afia'ama aoge koa aisama, kapa'ina mo faaga'aisai fekemia mo ganinagai,
gamuga mo agaopo agaafiapia mo ega'ina kapa agaafia paisa auga a'ima.
26 Ke i'a alo'aisai apinapina koa i'opoga, Deo ega Spiritu isafa i'opoga
mo ekapa i'a a'a apokeai epalagaini'a. Gome i'a ala famegamega oma
auga alalogo kai, Deo ega Spiritu ifo maipinapinaga mo, nini'ani
agaifa'opo'i afaekaina au'i nini'ani'iai i'a fau'aisai Deo emegamega penia.
27 Ke Deo i'a gua'a alo eisa auga, Spiritu kapa'ina eopolaga auga elogo.
Gome Deo ega Spiritu Deo ega papiau fau'iai, Deo kapa'ina anina eani
auga kainai mo emegamega.
28 Ke i'a alogo, Deo kapa ma'oai ekapa'i auga, papiau kapa'i alo'i
ko'agai Isa anina keani, ke ifo kapa'ina fekekapa eoma kainai eifani'i au'i
fau'iai felo mo femia eoma puo ekapa'i. 29 Gome Deo papiau elogoni'i efua
au'i, feafi'i Isa Gauga Iesu Kristo koa iisagai fepalao'i eoma. Ega koa Iesu
Kristo aaga akina ma'o fekemia, ke isa epo'iai Iesu Kristo auga fa'aniau

femia eoma. 30 Ke kaisau Isa Gauga Iesu Kristo iisagai fepalao'i eoma
au'i isafa, eifani'i. Ke kaisau eifani'i au'i, Isa maagai laomai felo ikapa
au'i isafa epamia'i. Ke kaisau Isa maagai laomai felo ikapa au'i epamia'i
au'i, epalopiani'i isafa, ke Isa afugai ega isapu, eaea, ke ega akaiki'a fou
alogama kepa'aua.

Deo Alo Ko'agai Papiau Ani'i Eani Auga Laoga Maina Kapula Ipauma

31 Ega koa aisama, i'a ega'ina faagagai kapa'ina agaifania? Deo i'a
afe'aisai eaulao koa aisama, kai aga'o i'a agekaisapui'a afaekaina. 32 Ke
Deo ifo Gauga aeafiapia kai, elogoaina i'a ma'oai fau'aisai emae koa
aisama, i'a Isa Gauga fou amia au'a, ega gafegafe akaiki'agai kapa ma'oai
isafa agepeni'a. 33 Deo ifo papiau isa maagai alo opai au'i epamia'i. Ega
puo kaisau ageoge Deo papiau ekinani'i au'i kapa'ina kekapa auga felo o
apala kekapa ageoma? 34 Iesu Kristo i'a fau'aisai emae, ke ega'ina mo laa'i
kai, Deo isa maeai epamaunimue. Ke isa Ama kaina kainai eague, ke isa
isafa i'a fau'aisai Deo egoina. Ega puo kaisau i'a laomai apala akapaisa
auga afa famae eoma? Kai aga'o ega ageoma afaekaina. 35-36 I'a Iesu
Kristo apako'ania au'a ala aagu oma auga fouga, Deo ega iifa pukagai
iina kepapua oma:

"Lopia oi faumuai, lai auga sipi keaupugu'i au'i koa kepamiaimai.
Ega koa aufa kina lai mae mauni epogai aagu." *Sam 44:22*

Kai kaisau i'a Iesu Kristo alo ko'agai ani'a eani auga laoga maina eegai
agepapealai'a? Kina apala'i ma? O alo kiekie kina'i ma? O afi apala
kina'i ma? O magea kina'i ma? O aulalu alogaina tiapu ee'a laa'i auga
ma? O mae mauni epogai falao famai auga ma? O a'ifai fekeaupugui'a
auga ma? Ega'ina epo'iai kapa aga'o Iesu Kristo alo ko'agai i'a ani'a eani
auga laoga maina eegai agepapealai'a afaekaina. 37 Ega'ina mo laa'i kai,
Iesu Kristo alo ko'agai i'a ani'a eani auga faagagai, ega'ina kapa'i ma'oai
agapalutini'i. 38-39 Gome lau alou ko'agai lapako'ania auga, kapa aga'omo
ganinagai, i'a a'a Lopia Iesu Kristo faagagai Deo alo ko'agai i'a ani'a eani
epakinai'a auga eegai agepapealai'a afaekaina. Iifa gome mae, o mauni,
agelo o tiapolo, pau aague auga o muni agaagu auga, o isapu, o ufa gua
o a'isa papagai, o Deo ega pagama kapa'i aga'omo ganinagai, Deo alo
ko'agai i'a ani'a eani auga eegai agepapealai'a afaekaina.

Deo Papiau Ekinani'i Au'i

9 1 Pau Iesu Kristo agogai kapa'ina laifania auga ko'a mo laifania.
Deo ega Spiritu lau epalogoniau lau ifou isafa ko'a mo laifania,
alapifoge ko'a mo eoma. 2 Ega'ina auga lau ifou e'u papiau fau'iai alou
emafu alogaina, ke e'u alo kiekie afaefuafua. 3 Gome lau ifou e'u ago
papiau'i, aau akiu ipauma'i au'i Iesu Kristo akepako'ania koa aisama, Deo
lau isa fau'iai afa apala fepeniau, ke Iesu Kristo eegai fepapealaisau mo

ganinagai, lau eeuai auga kapa agaˈo laaˈi. 4 Isa auga Israel papiauˈi Deo
ekinaniˈi auˈi. Deo isa eafiiˈi epafaˈaˈi gauga epamiaiˈi. Ke isa Deo ega
isapu ke eaea akaikiˈa keisa auˈi. Ke Deo isa fou pakoˈa niniˈanina kapula
kekapaisa auˈi. Ke isa Moses ega iifa keafiia auˈi. Ke isa Deo ega eˈai Deo
ala fekeau afagai oma auga kelogo auˈi. Ke isa Deo ega pakoˈa iifagai
muni kapaˈina agepeniˈi eoma keafiia auˈi. 5 Isa auga Abraham, ufuga
apa fou okoˈiai kemai auˈi. Ke Iesu Kristo papiau aumauni emia auga,
isa okoˈiai emai. Ke isa auga Deo kapa maˈoai ekaˈegainiˈi auga, amaau
afagaina aoniamo. Amen.

6 Ega mo ganinagai, Israel papiauˈi Iesu akepakoˈania puo, Deo ega
pakoˈa iifaga isa eeˈiai ekapaisa auga koˈa aemia alaoma. Gome Israel
papiauˈi keomaˈi auˈi maˈoai epoˈiai isaˈi mo Deo ega papiau kemia. 7 Ke
isa Abraham okogai kemai auˈi puo, isa maˈoai Deo ega papiau akemia
kai, epoˈiai isaˈi mo Deo ega papiau kemia. Egaˈina auga Deo ega iifa
pukagai Deo ega pakoˈa iifaga Abraham maagai iina eifa oma: “Aisak
faagagai oi gaumu koˈaˈi akemai,”[h] eoma. 8 Egaˈina iifaga auga, Deo ega
pakoˈa iifaga kainai kemauni auˈi mo, Abraham gauga koa epamiaˈi. Kai
kaisau papiau aumauni maˈoai kemauni koa iˈopoga mauninai kemauni
auˈi Deo gauga laaˈi. 9 Gome Deo ega pakoˈa iifaga auga fouga Deo ega
iifa pukagai iina kepapua oma: “Lau kina lapaapa auga kina agekaina
aisama, alamue alamai, ke Sara imoi maguaega agepamauga,”[i] eoma.

10 Egaˈina mo laaˈi kai, Rebeka gauga kafela auniˈi amaˈi agaˈomo, iˈa
ufuˈa apaˈa Aisak faagagai kemai. 11-12 Gome Deo papiau ekinaniˈi, ega
koa kapaˈina gakapa eoma auga koˈa mo femia eoma. Kai Isa ega koa
ekapaisa auga papiau eˈi pinauga kainai laaˈi kai, Isa papiau eifaniˈi auga
kainai ekapaisa. Ega kainai imoi kafela akemauni koa kai, o kapa felo o
apala agaˈo akekapa koa kai, Deo Rebeka maagai eifa koˈania iina eifa
oma: “Imoi faˈaniauga auga imoi eke auga ega kalaˈafi agemia,”[j] eoma.
13 Egaˈina auga Deo ega iifa pukagai afu iˈoina agaˈogai iina eifa oma koa
iˈopoga mo emia: “Lau alou koˈagai Iakobo anina laani kai, Esau auga
alou koˈagai anina alaani.”[k]

14 Ega koa aisama, iˈa kapaˈina agaifania? Deo ifo ega koa ekapaisa puo,
Isa alo opai auga laaˈi ma? Laaˈi, Isa alo opai auga paisa! 15 Gome Deo ega
iifa pukagai Isa Moses epainia iina eifa oma:

“Lau kaisau gua laania auga gua alaania.
Ke alaifamue pugu. Lau kaisau gua laania auga gua alaania,”
eoma. *Exodus 33:19*

16 Deo ega eifa oma puo, papiau kapaˈina anina keani auga, o kapaˈina
felo kekapa auga puogai, isa guaˈi aeania kai, Deo ifo kaisau gua feania
eoma auga puogai isa gua eania. 17 Lau ega laifa oma, gome Deo ega

---

[h] **9:7** Genesis 21:12 [i] **9:9** Genesis 18:10,14 [j] **9:11-12** Genesis 25:23 [k] **9:13** Malaki 1:2,3

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

iifa pukagai Deo Isipto ago e'ima auga Faro epainia iina eifa oma: "Oi
faagamuai Lau e'u isapu papiau fekeisa, ke agofa'a fofouga alogai Lau
akau fekeifafoua laoma. Ega'ina puogai Lau oi kin lapamiaiso,"[1] eoma.
18 Ega puo Deo kaisau gua feania eoma auga gua eania, ke kaisau gua
fepa'inokania eoma auga, gua epa'inokania.

Deo Ega Guakupu Ke Ega Guani

19 Lau ega laifa oma aisama, oi epomiai aufalao aga'o lau afepainiau
afeinaka: "Deo ifo kapa ma'oai ekapa koa aisama, kai aga'o Deo ifo
kapa'ina fekapa eoma auga agekaisapua afaekaina. Ega kainai kapa puo
Deo i'a puo epeni'a paisa?" 20 Aai, papiau aumauni! Oi kai puo Deo ega
iifa afa opamue? "Kapa'ina egama auga, isa epagama auga agepaina
ageinaka, 'Kapa puo lau iina lopagama omaisau?' ageoma agekaina ma?"
Laa'i, afaekaina! 21 Oi amoopolaga. Oga ikapa auga a'isa ega'inagai mo
oga isa ekapa'i, au akaiki'a'i fekepapinaugani'i, ke isa'i auga papiau aage'i
fekepapinaugani'i eoma. Isa ega koa ekapa auga, isapu eegai laa'i ma? E,
Isa ifo ega isapuai ega koa ekapa.
22 Papiau aumauni isa'i auga Deo ega guakupu akeafia. Ke isa kefua
keague Deo isa feauoka afe'aini'i auga papiau'i. Kai Deo ega isapu ala
koa auga papiau fekelogo eoma puo, ifo logogai Isa ega guakupu papiau
fepakina'i eoma auga ee'iai alo eafiapia mo. 23 Kai papiau isa'i auga
Deo isa gua'i feania au'i. Ke Deo isa epafua'i keague Isa ega isapu ke
eaea fekeisa eoma au'i. Deo ega'ina papiau'i Isa ega isapu ke eaea ala
eakaiki'a oma auga fekeisa fekelogo eoma. Ega mo ganinagai, kai aga'o
Deo kapa'ina ekapaisa auga eegai iifa aga'o faeifania. 24 Ega'ina papiau'i
epo'iai Deo i'a isafa eifani'a. Kai Deo i'a Iudea papiau'a mo aeifani'a kai,
Iudea papiau'i laa'i au'i isafa eifani'i. 25 Ega'ina fouga profeta Hosea Deo
ega iifa pukagai iina epapua oma:

"Lau e'u papiau laa'i au'i alaifani'i e'u papiau alaoma'i.
Ke Lau kaisau anina alaani auga, alaifaga alou ko'agai anina laani
auga alaoma,"

eoma. *Hosea 2:23*

26 Ke iina isafa eifa oma:

"Oi auga Lau e'u papiau laa'i eoma, ega'ina afugai iina agemia oma;
papiau Isa akeifani'i 'Deo eague aoniamo auga gauga au'i' akeoma,"

eoma. *Hosea 1:10*

27 Ke Deo ega iifa pukagai profeta Aisaea Israel papiau'i fou'i eifania
iina eagaga oma:

"Israel au'i agealogai alogaina a'uai figu koa i'opoga fekemia mo
ganinagai,

---

[1] **9:17** Exodus 9:16

keagu au'i isa'i mo kania'i ageisagamau.
28 Gome Lopia kapa'ina eifania auga, fofouga agofa'ai agekapa
agefiakoa,"
eoma. *Aisaea 10:22-23*
29 Deo ega iifa pukagai Aisaea eifa kakaua koa i'opoga:
"Lopia Isapu Akaiki'a auga, i'a ufu'a apa'a isa'i faepua'afuni'i koa
aisama,
Sodom taonina papiau'i laa'i kemia koa i'opoga famia,
ke Komora taonina papiau'i laa'i kemia koa i'opoga famia,"
eoma. *Aisaea 1:9*

Israel Papiau'i Iesu Akepako'ania Auga Fouga

30 Ega koa aisama, kapa'ina agaifania? Iudea papiau'i laa'i au'i Deo
maagai alo opai laoga maina muninai akepea au'i Iesu Kristo kepako'ania
kainai, Deo isa alo opai au'i epamiai'i. 31 Kai Israel papiau'i alo'i opaina
gamia keoma Moses ega iifa muninai kepea au'i, Deo isa alo opai au'i
aepamia'i. 32 Kapa puo? Gome isa e'i pako'ai alo'i opaina femia auga
muninai akepea kai, pinauga isa alo'i opaina agepamia koa ega'ina
muninai kepea. Ega koa kekapaisa, isa e'i pako'a Iesu Kristo eegai
akeogeisa puo, Iesu auga kepo keagai eka papiau ife'i ke'anina auga koa
kepo emia ife'i ke'anina ke'ualai. 33 Ega'ina fouga Deo ega iifa pukagai
Deo iina eifa oma:
"Amoisa, Lau Sion ikugai papiau ife'i feke'anina kepo laogeisa.
Ke papiau epa'ualai'i auga fopa egae laogeisa.
Kai kaisau mo isa kepako'ania au'i afakemeagai,"
eoma. *Aisaea 8:14*

10 1 Aau akiu Kristiano papiaumi, lau Israel papiau'i fau'iai alou
ko'agai anina laani, ke e'u megamega Deo eegai auga, Deo isa
kania'i feagamauga laoma. 2 Gome isa alo'i ko'agai Deo muninai kepea
kai, Deo ega iifa ko'a logo auga kainai akepea auga ko'a mo laifafoua.
3 Gome Deo eegai alo opai laoga maina emai auga oko akelogo kai,
ifo'i Deo maagai alo opai au'i fekemia auga keagaga kekapunia. Ega
koa kekapaisa, Deo isa alo'i opaina fekemia eoma auga kainai akepea.
4 Gome Iesu Kristo auga, Moses ega iifa papiau Deo maagai alo opai
au'i fepamia'i eoma pinauga auga isa epafua. Ega koa kaisau mo isa
kepako'ania au'i Deo maagai alo opai au'i fekemia eoma.
5 Lau ega laifa oma, gome Moses ega iifa pukagai ega iifa muninai
kepea alo opai au'i kegamia keoma auga fouga iina eifa oma: "Kaisau
i'ina iifa'i ma'oai agekapa'i auga, ega'ina iifa'i kai'iai ageagu,"[m] eoma.
6 Kai pako'a puogai Deo maagai alo opai au'i kemia auga fouga iina eifa

[m] **10:5** Leviticus 18:5

oma: “Oi guami alogai foloifa foloinaka, ‘Kaisau ufai age'agau?’[n] folooma.
(Ega'ina iifaga auga Iesu Kristo feake femai auga fouga eifania.) 7 “Ke
oi guami alogai foloifa foloinaka, ‘Kaisau ageake agelao a'isa papagai
ipauma?’[o] folooma. (Ega'ina iifaga auga Iesu Kristo maeai femaunimue
auga fouga eifania.) 8 Ega koa aisama, Moses Deo ega iifa pukagai
kapa'ina feifania eoma. Isa iina eifa oma: “Lopia ega iifa oi eemuai
ekae; Ega'ina iifaga oi akemuai, ke guamuai isafa ekae,”[p] eoma. Ega'ina
iifaga pau aifafoua auga pako'a fouga eifania. 9 Pako'a iifaga ega'ina
auga oi akemiai Iesu Kristo Lopia auga agoifafoua, ke alomi ko'agai Deo
isa maeai epamaunimue auga agopako'ania aisama, Deo oi kaniami
ageagamauga. 10 Gome oi alomi ko'agai Iesu agopako'ania aisama, Deo
maagai alo opai aumi agomia. Ke oi akemiai Iesu Kristo Lopia auga
agoifafoua aisama, Deo oi kaniami ageagamauga. 11 Ega koa emia
auga Deo ega iifa pukagai kepapua koa i'opoga mo emia: “Kaisau isa
epako'ania auga, afaemeagai.”[q] 12 Ega'ina iifaga auga papiau ma'oai mo
fou'i eifania. Gome Iudea papiau'i ke Iudea papiau'i laa'i au'i fou epo'iai
i'oina aga'o laa'i, Deo auga ifogamo isa ma'oai e'i Lopia emia. Ke kaisau
mo Isa aka keifaga au'i, kapa felo'i ma'o agepeni'i. 13 Gome ega'ina fouga
Deo ega iifa pukagai iina eifa oma: “Papiau ma'oai Lopia aka keifaga au'i,
kania'i ageisagamau,”[r] eoma.

14 Ega kainai papiau Lopia akepako'ania koa aisama, ala koa i'opoga Isa
aka akeifaga? Ke Isa fouga a'o akelogonia koa aisama, ala koa i'opoga Isa
akepako'ania agekaina? Ke kai aga'o Isa fouga afaeinogonia koa aisama,
ala koa i'opoga Isa fouga akelogo? 15 Ke Deo isa afaeulai'i koa aisama, ala
koa i'opoga isa akeinogo agekaina? Ega kainai Deo ega iifa pukagai iina
eifa oma: “Deo ega iifa faunina kepapea au'i auga ife'i efelo alogaina,”[s]
eoma.

16 Kai profeta Aisaea Deo ega iifa pukagai iina eifa oma: “Lopia, kaisau
i'a a'a iifa epako'ania?”[t] eoma. Ega'ina iifaga koa i'opoga, Israel papiau'i
ma'oai laa'i kai, isa'i mo iifa faunina Iesu fouga kainai kepea. 17 Ega mo
ganinagai, papiau iifa a'o kelogo aisama, Iesu kepako'ania. Ke ega'ina
iifaga auga Iesu ega iifa faagagai emai. 18 Kai lau lapa'ani. Israel papiau'i
ega'ina iifaga a'o akelogonia ma? Laa'i, isa ega'ina iifaga a'o kelogonia.
Ega'ina fouga Deo ega iifa pukagai iina eifa oma:

> “Lopia fouga iifafouga emia auga aina'i elao agofa'a fofouga a'o
> kelogonia,
> ke e'i iifa elao agofa'a fua eafiia,”

eoma. *Sam 19:4*

---

[n] **10:6** Deuteronomy 30:12 [o] **10:7** Deuteronomy 30:13 Grik malagai auga, ‘Abyss'.
[p] **10:8** Deuteronomy 30:14 [q] **10:11** Aisaea 28:16 [r] **10:13** Joel 2:32 [s] **10:15** Aisaea 52:7
[t] **10:16** Aisaea 53:1

19 Kai lau lapa'ani pugu. Israel papiau'i ega'ina iifaga oko akelogo ma?
Laa'i, oko kelogo efua. Gome Moses eufai Deo ega iifa iina eifa oma:
"Oi Lau e'u ago papiau'i laa'i au'i ee'iai fopikupa auga laoga maina
alakapa.
Ke Lau oi ago aga'o papiau'i kapa aga'o akelogo au'i ee'iai guami
fekupu auga laoga maina alakapa,"
eoma. *Deuteronomy 32:21*
20 Ke profeta Aisaea isafa aimani'ina mo Deo ega iifa iina eifa oma:
"Papiau Lau afakekapuniau au'i, akekapulaisau.
Ke papiau Lau afakepa'ani ainiau au'i, Lau ifou isa alaapakina
peni'i,"
eoma. *Aisaea 65:1*
21 Kai Deo Israel papiau'i eifani'i auga fouga Aisaea iina eifa oma:
"Papiau Lau ainau akeafia au'i, ke keumakalainiau au'i ee'iai
aufa kina Lau imau lakalaisa,"
eoma. *Aisaea 65:2*

Deo Israel Papiau'i Isa'i Keague Au'i Gua'i Eaniia

11 1 Ega koa aisama, lau lapa'ani pugu. Deo isa ega papiau, Israel
papiau'i eumakalaini'i efua ma? Laa'i! Gome lau ifou isafa Israel
papiau'i aga'o. Lau Abraham okogai lamai, ke lau Israel ikupu'i epo'iai
ikupu aka Benjamin keoma auga ikupuga au. 2 Iifa gome Deo ega papiau
ufainagai elogo kakau'i au'i, aeumakalaini'i. Ke oi Deo ega iifa pukagai
profeta Elaija Israel papiau'i kapa'ina kekapaisa auga Deo maagai fou'i
ala eifa oma auga fouga alologo ma? Laopolaga oi ologo. 3 Elaija Deo
epainia einaka: "Lopia, isa Oi emu profeta keaupugui'i, ke amu Oi
kepa'a penio au'i afu'i keauoka'i. Ke lau ifou mo laague, ke isa lau isafa
kekapuniau kegaaupuguisau keoma,"[u] eoma. 4 Ega aisama Deo isa ega
iifa afa ala epenimue oma? Deo isa epainia einaka, "Lau papiau 7000 deo
pifoge aka Baal agogai akeanife'u au'i Lau fauai lapaagu me'e'i keague,"[v]
eoma. 5 Ega puo pau kina isafa ega koa i'opoga, Deo ega gafegafeai Israel
papiau'i isa'i ekinani'i keague. 6 Ke Deo ega gafegafeai ega koa ekapaisa
koa aisama, papiau e'i pinaugai Deo ega koa afaekapa pugu. Kai papiau
e'i pinaugai Deo ega gakapa oma pugu koa aisama, Isa ega gafegafe auga
gafegafe ko'a laa'i femia. 7 Kai kapa'ina emia efua? Israel papiau'i e'i
pinaugai Deo maagai alo opai au'i fekemia auga kekapunia aefuafua kai,
isa Deo maagai alo'i opaina aemia paisa. Kai Deo ekinani'i au'i mo, Deo
maagai alo opai au'i kemia. Kai aekinani'i au'i gua'i e'inoka, Deo eifani'i
auga aina akelogonia. 8 Isa fou'i Deo ega iifa pukagai iina eifa oma:
"Deo isa ainafua spirituga epenii'i,

---

[u] **11:3** 1 Kings 19:10, 14 [v] **11:4** 1 Kings 19:18

ke isa maa'i ekae kai kapa aga'o akeisa,
ke isa aina'i ekae kai kapa aga'o a'o akelogonia mo emai pau kina,”
eoma. *Deuteronomy 29:4; Aisaea 29:10*
9 Ke Deo ega iifa pukagai Davide isafa isa fou'i iina eifa oma:
“Isa e'i miamia fo'amaga ma'o auga pa, nio, ke isa ife'i feke'anina feke'ualai kapa'i koa fekemia,
ke e'i laomai apala afa fekeafia auga ife'i feke'anina kapa koa femia.
10 Ke isa maa'i fe'umina ega koa kapa aga'o fakeisa, ke ofa'i felou umamo,”
eoma. *Sam 69:22-23*

Deo Iudea Papiau'i Laa'i Au'i Kania'i Eagamauga Auga Fouga

11 Israel papiau'i faaga'iai ega koa emia koa aisama, lau lapa'ani pugu. Isa ke'ualai aisama, kelifu afe'ai puo, feke'ue Deo ega gafegafe fekeafia auga afaekaina ma? Laa'i, agekaina! Kai isa Deo ega iifa laagai keaopagai puo, Deo papiau kania'i feagamauga eoma auga laoga maina Iudea papiau'i laa'i au'i ee'i elao. Ega koa Israel papiau'i isa ee'iai fekepikupa eoma. 12 Kai Israel papiau'i Deo ega iifa laagai keaopagai, ke isa Deo ega gafegafe kepagea auga, agofa'a fofouga alogai Iudea papiau'i laa'i au'i Deo ega kapa felo'i ma'oai isa faaga'iai kemia. Ega koa aisama, Deo ega logoai Israel papiau'i kania'i ageisagamau eoma auga ko'a ipauma agemia aisama, agofa'a fofouga papiau'i Deo ega kapa felo'i keafi kakaua auga koa i'opoga kai, pau isa auga laagai ma'o alogaina akeafi'i.

13 Kai lau oi Iudea papiaumi laa'i aumi lapainimi. Lau Iudea papiau'i laa'i au'i e'i apostolo lamia, isa fau'iai ega'ina pinauga lakapa paisa koa aisama, lau e'u pinauga ega'ina auga Deo maagai kapa akaiki'a ipauma lapamia. 14 Lau ega lakapa oma auga, lau ifou e'u papiau Deo Iudea papiau'i laa'i au'i kania'i eagamauga auga fekeisa fekepikupa, ega koa isa Iudea papiau'i laa'i au'i koa kegamia akeoma aisama, Deo isa epo'iai papiau isa'i kania'i feagamauga laoma. 15 Gome Deo isa eumakalaini'i auga, Deo agofa'a fofouga fou kegagao. Ega koa aisama, Deo isa ageafimue'i pugu aisama, Deo maagai kemae koa i'opoga auga agepamaunimue'i akeagu aoniamo.

16 Kai Iudea papiau'i Deo ekinani'i au'i alaafi'opo'i alaifania. Palafa isa mo Deo kepa'a peni kakaua auga Deo maagai elolofa koa aisama, palafa fofouga Deo maagai elolofa. Ke au gagamuga Deo maagai elolofa koa aisama, au aga au'i isafa Deo maagai kelolofa. 17 Kai Iudea papiau'i auga olive auga ko'a ipauma auga koa i'opo'i. Ke oi Roma Kristiano papiaumi auga, ago alogai olive auga euki auga koa i'opomi. Kai olive auga ko'a ipauma auga aga isa'i kefaiponi'i. Ke oi, ago alo olive auga koa i'opoga

aumi auga, Deo eafiimi olive ko'a ipauma auga faagagai eogefoumi. Ke
pau olive ko'a gagamugai fo'ama felo eafia auga, oi fou kaimialao oafia.
18 Deo ega koa ekapaisa koa aisama, olive auga ko'a auga aga kefaiponi'i
au'i ee'iai foloaina'au. Kai oi afoaina'au koa aisama, i'ina foopolaga.
Oi auga au aga mainimi, ke oi au gagamuga fo'ama alopenia kai, au
gagamuga oi fo'ama epenimi.
19 Ega puo oi iina foifa oma, "Olive ko'a auga aga kefaiponi'i, ega koa
lau fekeafiau olive ko'a auga faagagai fekeogefouisau," fooma. 20 Iifa
gome, ega'ina iifaga ko'a ipauma. Kai Iudea papiau'i olive aga ko'a
ipauma au'i isa'i e'i pako'a laa'i kainai kefaiponi'i. Ke oi auga emi pako'a
kainai, oi isa afu'i oafiia olive auga ko'a ipauma auga faagagai oafiau
oapae. Ega puo oi ifomi foloau afagainimi kai, Deo maagai fomani'i.
21 Gome Deo Israel papiau'i olive auga ko'a auga aga mo ganinagai,
aepua'afuni'i kai, efaiponi'i koa aisama, oi olive auga ago alogai euki
auga aga aumi isafa, afaepua'afunimi kai agefaiponimi agekaina.
22 Ega puo Deo ega gafegafe akaiki'a auga, ke ega gua'inoka auga fou
foopola felo'i. Deo kaisau e'i pako'ai ke'ualai au'i ee'iai gua e'inoka kai,
oi Isa ega gafegafe akaiki'a alogai agoagu afaefuafua koa aisama, Isa oi
eemiai agegafegafe. Kai oi Isa ega gafegafe akaiki'a alogai afoloagu mo
afaelao koa aisama, oi isafa olive auga ko'a auga faagagai agefaiponimi.
23 Kai Israel papiau'i e'i pako'a laa'i auga akepua'afuga Lopia
akepako'ania aisama, akemue akelao olive ko'a auga faagagai akeafiau
pugu. Gome Deo auga au aga efaipoga auga ageafia afugai ageogemue
pugu agekaina. 24 Lau ega laifa oma, gome oi Iudea papiaumi laa'i aumi,
olive auga ago alogai euki auga aga kefaipoga auga koa i'opomi. Kai oi
alomue afumi ipauma alolao kai, olao olive ko'a kefauga auga faagagai
keogefoumi. Ega koa aisama, Israel papiau'i, olive auga ko'a auga
aga kefaiponi'i au'i, Deo isa ageafi'i isa ifo'i e'i au ko'a auga faagagai
ageogefou'i auga afae'inoka agemame'a alogaina.

Israel Papiau'i Kania'i Ageisagamau Auga Fouga

25 Aau akiu Kristiano papiaumi, lau ega laifa oma, gome Israel papiau'i
faaga'iai ogefake kapa aga'o ekae auga, fouga fologo felo laoma. Ega koa
oi ifomi ikifa aumi folooma laoma. Ega'ina ogefake auga, Israel papiau'i
auga Deo agogai gua'i age'inoka mo agelao Deo ega logoai Iudea papiau'i
laa'i kania'i feagamauga eoma au'i ma'oai kania'i ageagamauga kinagai
aisama, isa e'i gua'inoka agefua. 26 Ega puo Deo ega iifa pukagai eifania
koa i'opoga Israel papiau'i ma'oai kania'i ageisagamau. Deo iina eifa oma:

"Oi kaniami isagamauga auga aga'o Sion ikugai agemai.
Ke isa Iakobo okogai kemai au'i,
Deo afakeau afagaina auga laoga maina eegai ageafilai'i.

27 Ke Lau isa e'i laomai apala'i laa'i alapamia aisama,

ega'ina auga Lau nini'ani kapula ipauma isa ee'iai lakapa auga
agemia,”
eoma. *Aisaea 59:20-21; 27:9*
28 Israel papiau'i iifa faunina Iesu fouga keumakalaina kainai, oi
ega'ina iifaga a'o ologonia. Ega koa emia puo, oi faumiai isa Deo ega
ou au'i kemia. Kai Deo isa ekinani'i kainai auga, Abraham ke okogai
kemai au'i e'i papiau kemia, Deo alo ko'agai isa ani'i eani. 29 Gome Deo
opo i'oina afaepamia kaisau gaifani'i eoma auga ageifani'i paisa, ke ega
pipeni kaisau gapeni'i eoma auga agepeni'i paisa. 30 Lau ega laifa oma,
gome oi Iudea papiaumi laa'i aumi isafa ufainagai Deo aina aloafia. Kai
pau Israel papiau'i Deo aina akeafia kainai, oi Deo aina oafiia aisama,
Deo ega guani oi oafiia. 31 Oi Deo ega guani oafiia auga kainai, pau Israel
papiau'i Deo aina akeafia, ega koa isa isafa Deo ega guani fekeafia eoma.
32 Gome Deo papiau aumauni ma'oai isa aina fakeafia auga laoga mainai
egopei'i. Ega koa ega'ina papiau'i ma'oai gua'i feania eoma.

Deo Isau Afagaina Fouga

33 Deo ega ekapa oma puo, ega ikifa ke ega logo akaiki'a ipauma emoai
alogaina.
Ke Isa ega laomai fofouga ala koa auga kai aga'o agekapulaisa
afaekaina.
Ke Isa ega keaga fofouga ala koa auga kai aga'o agelogo afe'ai
afaekaina.
Ega'ina fouga auga Deo ega iifa pukagai iina eifa oma koa i'opoga:
34 “Papiau kapa Deo kapa'ina eopolaga auga elogo,
o papiau kapa Isa magogoga eauga?” *Aisaea 40:13*
35 “Papiau kapa Deo kapa aga'o epenia, ega koa Deo isa ima afa
feoge?” *Job 41:11*
36 Gome kapa ma'oai auga Isa epagama'i, ke Isa faagagai, ke Isa
faugai kapa ma'oai kekae. Deo ega'ina auga au akaiki'a fapamia
aoniamo. Amen.

Kristiano Papiau'i E'i Agu Mamaga

12 1 Ega puo aau akiu Kristiano papiaumi, Deo ega guani akaiki'a
i'a epenii'a kainai, lau lapaini kapulanimi. Oi maami mauninai
oaguega kai, ifomi imaaumi Deo maagai felolofa, ke Deo alo opagama
auga kapa koa fopamia isa fopa'a penia. Ega'ina auga oi alomi ko'agai
Deo foau afagaina auga laoga maina. 2 Ke oi i'ina agofa'a laoga maina
muninai folopea kai, oi Deo maagai alomi fofouga mamaga auga faagagai
oi alomi feponi. Ega koa oi Deo ega logo felo ipauma, eegai alo egama,
ke kapa aga'o eegai aeafiafi'afu auga logo kapa'ina auga foisa fologo felo
eoma.

3 Ke Deo ega gafegafe akaiki'a lau epeniiau auga kainai, lau oi ma'oai
aga'o aga'o lapainimi: Oi ifomi kaisau auga foopola felo kai, ega'ina laagai
auga foloopolaga. Kai Deo pako'a ala koa oi epeniimi auga faagagai, oi
alomi felogai ikifai ifomi kaisau auga foopola felo alogaina. 4 Gome i'a
aga'o aga'o imaau'a aga'omo kai, imaau'aisai kapa'a ma'o kekae. Kai
imaau'aisai kapa'a ma'o ega'ina au'i, e'i pinauga aga'omo laa'i. 5 Ega koa
i'opoga, i'a aalogai alogaina mo ganinagai, Iesu Kristo fou amia kainai, Iesu
faagagai i'a ma'oai imaau'a aga'omo emia. Ke i'a aga'o aga'o faaga'aisai
aafiau aague. 6 Ke Deo ega gafegafe akaiki'a i'a epenii'a auga faagagai, i'a
pipeni i'oi'i i'oi'i aafii'i. Au aga'o profeta koa i'opoga Deo ega iifa feifafoua
auga pipenina eafiia koa aisama, Deo isa ega pako'a ala koa epeniia auga
faagagai, pipeni ega'ina fepapinauga. 7 Ke au aga'o Deo ega pinauga fekapa
auga pipenina eafiia koa aisama, isa Deo ega pinauga fekapa. Ke au aga'o
fepamalele auga pipenina eafiia koa aisama, isa fepamalele. 8 Ke au aga'o
magogo kapula feauga auga pipenina eafiia koa aisama, isa magogo feauga.
Ke au aga'o ega amu papiau kapa'ina anina keani auga fou feke'ea auga
pipenina eafiia koa aisama, isa gafegafeai ega amu ega'ina papiau'i fou
feke'ea. Ke au aga'o kapa ma'oai fe'ima'i auga pipenina eafiia koa aisama,
isa alo ko'agai kapa ma'oai fe'ima'i. Ke au aga'o papiau gua'i feania auga
pipenina eafiia koa aisama, isa alogamai papiau gua'i feania.
9 Ke alomi ko'agai papiau ani'i oani aisama, pifogeai folokapa kai
alomi ko'agai fokapa. Ke kapa'ina apala auga alomi ko'agai anina foloani
kai kapa felo'i au'i foafiapi'i. 10 Ke Iesu Kristo akagai aami akimi ko'a
ipaumami koa fopamiaimi, alomi ko'agai animi foani. Ke epomiai aga'o
aga'o fopalopia kakaumi. 11 Ke folo'apolo kai fopinauga alogaina. Ke Deo
ega Spiritu oi alomiai lo koa fepaaga, Lopia ega pinauga fokapa. 12 Ke Deo
fou agoagu auga afia'amagai alogamai foagu. Ke kina apala'i agoafi'i mo
ganinagai, gamuga mo foopo. Ke aufa kina alomi ko'agai fomegamega
faefuafua. 13 Ke Deo ega papiau kapa aga'o anina keani au'i fou emi amu
fo'ea. Ke emi e'ai papiau foifa koko'i faefuafua.
14 Ke papiau oi keafi apalanimi au'i, Deo kapa felo'i isa fepeni'i fooma.
Deo kapa felo'i isa fepeni'i fooma kai, afa apala gapeni'i folooma. 15 Ke
papiau kapa'i alo'i egama au'i fou alomi fegama. Ke kapa'i keapepe au'i
fou foapepe. 16 Ke aga'o aga'o alomi aga'omo femia foagu. Ke folo'aina'au
kai, papiau e'ele'i au'i fou fomia folao fomai. Ke oi ifomi mo ikifa aumi
folopamiaimi.
17 Ke aufalao aga'o apala oi faagamiai ekapa aisama, oi isafa isa eegai
apala folokapa. Ke foisa felo papiau ma'oai ago'iai kapa'ina felo auga
mo fokapa. 18 Ke oi faagamiai afekaina koa aisama, papiau ma'oai fou
gagaoai foagu. 19 Ekefa'au aumi, aufalao aga'o oi faagamiai kapa'ina
ekapaisa auga afa foloogemue. Kai Deo afuga foa'amala Isa guakupugai
ega'ina oko fepakaisa. Gome Deo ega iifa pukagai Lopia iina eifa oma:

"Afa isogemue auga Lau apu, Lau ega'ina afa alapipeni,"
eoma. *Deuteronomy 32:35*
20 Kai Deo ega iifa pukagai iina eifa oma koa i'opoga mo fokapa:
"Oi emi ou auga inaega ekimu koa aisama,
fo'ama fopenia feania. Ke aiso afekupu koa aisama, kapa aga'o
fopenia feinu.
Ega agokapa oma alogai, kania laagai lo i'a agogoa,"
eoma. *Proverbs 25:21-22*
Ega'ina auga i'a lo isapuga gamuga aopo koa i'opoga, isa meagai isapuga
gamuga ageopo agemeagai alogaina. 21 Ke laomai apala oi faepalutinimi
kai, oi laomai felogai laomai apala ega'ina fopalutinia.

Isapu Keafia Papiau Ke'ima'i Au'i Aina'i Foafia

13 1 Papiau ma'oai auga, papiau kapa'i isapu keafia papiau ke'ima'i
au'i aina'i fekeafia. Gome ega'ina isapuga auga Deo afaepeni'i
koa aisama, isa isapu afakeafia papiau afake'ima'i. Kai pau isa isapu
keafia papiau ke'ima'i auga, Deo epagama puo, isa isapu keafia papiau
ke'ima'i. 2 Ega puo kaisau isapu keafia au'i ageumakalaini'i koa aisama,
Deo epagama auga eumakalaina. Ke kaisau ega ekapa oma auga, isa
ifo ega laomai apala afa epenia koa i'opoga. 3 Gome isapu keafia papiau
ke'ima'i au'i auga, papiau laomai felo kekapa au'i ee'iai auga, isa papiau
ipamani'ini'i au'i laa'i. Kai papiau laomai apala kekapa au'i ee'iai auga, isa
papiau ipamani'ini'i au'i kemia. Oi anina oani isapu eafia epamani'inimi
auga papagai fopealai ooma ma? Ega ooma koa aisama, kapa'ina felo auga
mo fokapa ega koa isa oi ageifa felo penimi. 4 Gome isa Deo ega pinauga
auga, oi faumiai felo mo fekapa. Kai oi kapa'ina apala'i au'i agokapa'i
aisama fomani'i, gome isa ifani a'ifaga aeafi aagenia mo. Gome isa Deo ega
pinauga auga, ke isa Deo ega guakupu papiau kapa kapa'ina apala'i ekapa'i
auga agepenia auga. 5 Ega puo oi isapu keafia papiau ke'ima'i au'i aina'i
foafia paisa. Kai ega'ina agokapa auga Deo ega guakupu kainai laa'i kai, oi
alomiai isa aina foafia auga felo kainai ega koa fokapa.
6 Ega'ina puogai oi tax ooge, gome isapu keafia papiau ke'ima'i au'i
auga, Deo ega pinauga au'i, ke aufa kina ega'ina mo pinauga kekapa.
7 Ega kainai oi kaisau kapa'ina fopeni'i auga fopeni'i paisa. Ke moni
tax fooge keoma koa aisama fooge paisa. Ke moni laa'i aisama, amu
tax fopamia fooge keoma koa aisama, ega'ina fokapa paisa. Ke kaisau
fomani'iaina keoma auga, fomani'iaina paisa. Ke kaisau au akaiki'a
fopamia keoma auga, au akaiki'a fopamia paisa.

Alomi Ko'agai Aga'o Aga'o Animi Foani

8 Ke kai aga'o eegai foloapitole kai, alomi ko'agai aga'o aga'o animi
foani auga apitole fopa'aua faefuafua. Gome kaisau alo ko'agai aufalao

aga'o anina eani auga, Moses ega iifa kapa'ina fakapa eoma auga, isa
ma'oai ekapa'i koa i'opoga. 9 Gome Moses ega iifa kapula ega'ina auga,
"Kaisau fou aloamage auga fou folofeu amage koa laoga maina apala
folokapa," "Ke kai aga'o foloaupugua," "Ke folopainao," "Ke kapa apala'i
folomaani'i."[w] Ke iifa kapula'i ega koa'i ma'oai auga, iifa kapula i'ina
alogai keka afe'ai: "Oi alomu ko'agai ifomu animu loani koa i'opoga, emu
e'a ipafe auga isafa anina ega foani oma."[x] 10 Ke aufalao aga'o alo ko'agai
papiau ma'oai ani'i eani koa aisama, ega'ina papiau'i afaepalifu'i. Ega puo
kaisau alo ko'agai papiau ma'oai ani'i eani auga, Moses ega iifa alogai
kapa'ina fakapa eoma auga ma'oai ekapa afe'aini'i.
11 Ke pau kina kapa auga i'a alogo. Pau auga i'a a'a feuai fa'ue auga
kina maaga ekainia. Gome i'a Iesu apako'ania mo kinagai, Deo fuagai
i'a kania'a feagamauga auga kina aakai. Kai pau auga ega'ina kina emai
efua. 12 Gapi auga ega kina efua pau afa'agamo egani. Ega puo umina
lao'i mai'i apala'i au'i amapua'afuni'i kai, eaea lao'i mai'i auga ifani au'i
e'i pipaini amu'i koa amapamia'i amaafi'i. 13 Ke kinai apea koa i'opoga,
laomai felo'i isafa mo amakapa'i. Kai a'oa'o akaiki'a'i akapa'i, ke inuinu
auga miamia'i falakapa'i. Ke papiau fou akeamage kai fou kefeu amage
koa lao'i mai'i apala'i i'oi'i i'oi'i isafa falakapa'i. Ke ifo'a mo epo'aisai
falaakekua, ke falapikupa. 14 Kai Lopia Iesu Kristo fou aga'omo fomia
tiapu koa foi'iuka, ke papiau aumauni laoga maina apala kapa'ina emaaga
auga ala agokapa oma auga opolaga foloafia.

Pako'ai Kekapula Ke Keapoke Au'i Fou Fou'i

14 1 Pau kaisau ega pako'ai eapoke auga foifa koko. Kai isa kapa'ina
ageifania auga opolamiai foloopolaga felo, o apala folooma. 2 Iifa
gome au aga'o ega pako'ai fo'ama ma'oai ageani'i agekaina eoma. Kai
au i'oina aga'o ega pako'a eapoke auga titi aeania. 3 Ega puo au fo'ama
ma'oai eani'i auga, au titi aeani'i auga faeisa papa. Ke au titi aeania auga,
au fo'ama ma'oai eani'i auga laomai apala ekapa faeoma. Gome Deo au
fo'ama ma'oai eani'i auga isafa eafiia. 4 Ke oi aumi, oi kai puo, aufalao
aga'o ega pinauga auga, felo o apala ekapa ooma? Isa e'ima auga mo,
isa ega pinaugai eapa inoka, o e'ualai auga fouga feifania. Oi ega foifa
oma mo ganinagai, isa ageapa agekaina, gome Lopia isa ega pinaugai
agepakapulania ageapa agekaina.
5 Ke au aga'o eopolaga kina aga'o auga, kina aga'o eka'egaina eoma.
Kai au aga'o auga, kina ma'oai i'opo'i aga'omo eoma. Kai isa auni'i alo'iai
kapa'ina keopolaga auga alo'i ko'agai fekekapa. 6 Au kapa kina aga'o
akaiki'a eoma auga, Lopia faugai ega ekapa oma. Ke au kapa fo'ama
ma'oai eani'i auga Lopia faugai eania. Gome isa Deo tenkiu epenia kai

---

[w] **13:9** Exodus 20:13,15,17; Deuteronomy 5:17-19, 21 [x] **13:9** Leviticus 19:18

eania. Ke au kapa fo'ama isa'i mo eani'i auga, Lopia faugai ekapa, ke Deo
tenkiu epenia. 7 Gome kai aga'o ifo mo faugai eague auga, i'a epo'aisai
laa'i. Ke kai aga'o ifo mo faugai emae auga isafa, i'a epo'aisai laa'i. 8 I'a
aaguega koa aisama, i'a Lopia faugai aague. Ke i'a agamae koa aisama,
Lopia faugai agamae. Ega puo i'a faagu, o famae mo ganinagai, i'a ma'oai
Lopia apuga.

9 Gome ega'ina puogai Iesu Kristo emae ke emaunimue pugu, ega koa
kemae au'i ke keague au'i fou kai'ialao e'i Lopia femia eoma. 10 Ega koa
aisama, kapa puo oi aami akimi Kristiano au'i laomai felo o apala kekapa
ooma? O kapa puo oi aami akimi oisa papa'i? Oi ega'ina folokapa, gome
i'a ma'oai Deo eagu papiau e'i laomai felo, o apala afa epeni'i auga afuga
agogai agaapa. 11 Gome ega'ina fouga Deo ega iifa pukagai iina kepapua
oma:

‘Lopia eifa,
“ ‘Iifa ko'a, Lau laague alogai papiau ma'oai Lau agouai akeanife'u.
Ke mala ma'oai papiau'i Deo maagai ko'a mo akeifafoua’ ”
eoma. *Aisaea 45:23*

12 Ega puo Deo ega eifa oma koa i'opoga, i'a aga'o aga'o kapa'ina
akapaisa auga fouga, ifo'a Deo maagai agaifa felo.

13 Ega puo i'a aga'o aga'o apaini'a kapa'ina akapa auga felo, o apala
aoma auga laoga maina fapaapakipo. Kai oi opomi fokapuga, ega koa
aami akimi ago'iai ife'i feke'anina feke'ualai auga kepo folooge ke isa
e'i keaga fokaisapua auga kapa aga'o ago'iai folooge. 14 Lau auga Lopia
Iesu Kristo fou amia. Ke lau alou ko'agai lapako'ania auga, fo'ama ma'oai
ifo'i auga akeofu. Kai kaisau kapa aga'o eofu eoma koa aisama, isa eegai
ega'ina kapa auga eofu paisa. 15 Ke oi aamu akimu Kristiano auga oi
kapa'ina loania kainai, alo emafu koa aisama, oi alomu ko'agai papiau
ma'oai ani'i loani auga laoga mainai alokagakaga. Oi emu anianiai aamu
akimu Kristiano papiau'i, Iesu Kristo fau'iai emae au'i folopalifu'i. 16 Ega
koa aisama, oi kapa'ina felo ooma auga, papiau fololog oaini'i ega'ina
kapa, Deo maagai apala fakeoma. 17 Gome Deo ega agofa'ai auga, oi
kapa'ina oania, ke oinu auga kapa aga'o laa'i. Kai Deo ega Spirituai oi
Isa maagai alo opai aumi omia, gagaoai ke alogamai oagu auga kapa
akaiki'a. 18 Gome kaisau Iesu Kristo faugai ega epinauga oma auga, Deo
alo epagama, ke papiau isa eegai keifa felo.

19 Ega puo i'a papiau fou gagaoai faagu ke aga'o aga'o fapalagaini'a
fapakapulani'a auga laoga maina muninai fapea. 20 Kai i'a fo'ama mo
puogai Deo papiau fau'iai kapa'ina ekapaisa auga falapalifua. Iifa gome
fo'ama ma'oai akeofu. Kai au aga'o fo'ama eania kainai, aaga akina
Kristiano auga epa'ualaisa koa aisama, ega'ina auga apala. 21 Ega kainai
titi oania, o fino oinu, o kapa'ina mo okapa aami akimi Kristiano au'i
opa'ualai'i koa aisama, ega'ina kapa'i apala'i puo folokapa'i.

22 Ega puo i'ina kapa'i ala opako'a oma'i auga, oi Deo mo fou epomiai
feka. Kaisau ifo mo kapa'ina ekapa auga apala afaeoma koa aisama, isa
auga Deo eegai kapa felo'i eafi'i auga. 23 Kai kaisau opo gua epamia kai
eaniani koa aisama, isa ifo ke Deo isafa isa apala ekapa eoma. Gome isa
kapa'ina eania auga fo'ama ma'oai akeofu auga pako'aga faagagai aemai.
Ke kapa ma'oai
15 ega'ina pako'agai akemai auga, Deo maagai laomai apala.
1 Ega koa aisama, i'a a'a pako'ai akapula au'a, kaisau e'i pako'a
aekapula au'i, e'i apoke fapua fou kai'alao faagu. Kai i'a ifo'a mo alo'a
falapagama. 2 I'a aga'o aga'o a'a e'a ipafe papiau'i felo'i fekemia kainai
alo'i fapagama, ega koa fapalagaini'i e'i pako'a feuki. 3 Gome Deo ega
iifa pukagai Iesu Kristo fouga iina kepapua oma: "Kaisau oi eemiai keifa
apala au'i e'i iifa apala'i lau faagauai kemia."[y] Iifa ega'ina koa i'opoga
Iesu Kristo ganinagai, ifo alo aepagama. 4 Ufainagai Deo ega iifa pukagai
i'a fekepamaleleni'a keoma puo, kapa ma'oai kepapua'i. Ega koa kina
apala'i akemia mo ganinagai gamuga mo faopo faafiapia mo, ke Deo ega
iifai magogo kapula epenii'a auga faagagai, i'a agu pagai afugai agaagu
auga afia'amaga fapa'aua keoma.
5 Lau lamegamega, ega koa oi Iesu Kristo muninai opea alogai, Deo
papiau alo'i fekeafiapia mo ekapa auga, ke magogo kapula ipenina
inagome auga, oi alomi aga'omo femia auga Spirituga fepenimi laoma.
6 Ega koa oi alomi aga'omogai ke akemiai Deo, i'a a'a Lopia Iesu Kristo
Ama auga aka akaiki'a fopamia laoma.
7 Ke Iesu Kristo oi au afagai Deo fopenia eoma kainai eafiimi koa
i'opoga, oi aga'o aga'o isafa foifa kokoimi. 8 Gome lau lapainimi, Iesu
Kristo Deo ega iifa ko'a auga faugai Iudea papiau'i[z] e'i pinauga auga
emia. Ega koa Deo Iudea papiau'i ufu'i apa'i maa'iai iifa kapula ekapaisa
auga ko'a fepamia eoma. 9 Ega koa Iudea papiau'i laa'i au'i isafa Deo
papiau gua'i eania auga faugai, Deo aka akaiki'a fekepamia eoma. Iesu
ega koa ekapaisa auga fouga Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma:

"Ega'ina kainai lau Iudea papiau'i laa'i au'i epo'iai oi alaau afagainio.
Ke au afagai iifi'i alaifini'i akamu alaau afagaina."

2 Samuel 22:50; Sam 18:49

10 Ke iina isafa kepapua oma:

"Iudea papiaumi laa'i aumi, Deo ega papiau fou amoalogama."

Deuteronomy 32:43

11 Ke i'ina isafa kepapua:

"Oi Iudea papiaumi laa'i aumi ma'oai Lopia amoau afagaina,
ke papiau ma'oai Isa amoau afagaina." *Sam 117:1*

---

[y] **15:3** Sam 69:9 [z] **15:8** Grik malagai auga, 'papiau maguae'i faaga iifalaina emia au'i e'i pinauga auga emia.'

12 Ke profeta Aisaea isafa Deo ega iifa pukagai iina eifa oma:
"Jese[a] okogai au aga'o agemai.
Isa age'uegekae Iudea papiau'i laa'i au'i age'ima'i.
Ke Iudea papiau'i laa'i au'i Isa eegai akeafia'ama,"
eoma. *Aisaea 11:10*
13 Lau lamegamega Deo i'a a'a afia'ama inagome auga opako'ania alogai, Isa alogama ke gagao ma'oai oi alomi fepapogua laoma. Ega koa Deo ega Spiritu isapugai, oi Deo ega isapu, ke eaea fou agoisa'i afia'amaga opa'aua auga, afia'amaga akaiki'a ipauma femia laoma.

Paulo Iudea Papiau'i Laa'i Au'i Fau'iai Ega Pinauga Ekapa

14 Aau akiu Kristiano papiaumi, Deo maagai laomai felo'i, ke Deo ega iifa ma'oai ke aga'o aga'o fopamalelenimi fekaina auga lao'i mai'i ma'oai oi alomi epogu auga lau alou ko'agai lapako'ania. 15 Kai Deo ega gafegafe akaiki'a lau epeniiau auga kainai, lau alou ekapula alogaina, i'ina malelega alogai nini'ani isa'i lapapua'i, oi fapaopolanimi pugu laoma. 16 Deo ega gafegafe lau epeniiau auga, lau Iudea papiau'i laa'i au'i fau'iai Iesu Kristo ega pinauga ikapa au famia eoma. Ega'ina pinaugaga auga sakedote au'i Deo ega pinauga kekapa koa i'opoga, lau iifa faunina Iesu fouga Deo eegai emai auga, ega'ina papiau'i maa'iai faifafoua eoma. Ega koa Iudea papiau'i laa'i au'i Deo ega Spirituai alo lolofa au'i fekemia, ke amu Deo kepalao penia, ke Deo ega'ina amu'i ani'i eani eafi'i au'i koa i'opo'i fekemia eoma.
17 Ega puo lau Iesu Kristo fou amia kainai, lau Deo faugai lapinauga auga aina'auga lapa'aua. 18-19 Gome lau Deo ega Spiritu isapugai kapa'ina laifania auga, ke Deo ega isapu akaiki'a gouga, ke mirakulo isapu'i lakapai'i au'i faaga'iai Iesu Kristo Iudea papiau'i laa'i au'i epapea'i elaoaini'i, Deo aina keafiia. Lau kapa i'oina aga'o fouga afalaifania kai, Iesu Kristo lau faagauai kapa'ina ekapai'i efua au'i mo fou'i alou kapulagai alaifani'i. Ega puo lau iifa faunina Iesu Kristo fouga fofouga Ierusaleme taoninai la'ina laifafoua mo lalao ago agoma ipauma Illirikum foegai. 20 Lau Iesu Kristo akelogo afu'iai iifa faunina fainogonia auga alou ko'agai launiaimoimo fakapa laoma. Ega koa lau papiau aga'o pinauga ekapa kakaua auga laagai falaapau pinauga falakapa laoma. 21 Kai Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma koa i'opoga mo fakapa laoma:
"Kaisau isa fouga maa'iai akeifania au'i isa akeisa,
ke kaisau isa fouga a'o akelogonia au'i,
isa kaisau auga oko akelogo felo." *Aisaea 52:15*
22 Ega kainai lau oi eemi mafai laoma kai kina ma'o keagau ekupu.
23-24 Kai pau auga lau e'u pinauga i'ina afu'iai lapafua efua, ke pau

---

[a] **15:12** Kin Davide ama

afu aga'o falao auga afuga aga'o laa'i. Ke lau inipo ma'o alafai maoma
maisami laoma kainai lau Spain alalao aisama, ega koa fakapa laoma.
Gome lau anina laani lau Spain alalao alogai, ke oi afumiai alapea pagai
alogai oi faisami laoma. Ke lau oi fou faagu ega'ina alogama fapa'aua
afa'agamo afegai kai, oi lau e'u inegeai fopalagainiau Spain falao
laoma. 25 Kai pau auga lau Deo ega papiau Ierusaleme taoninai keagu
au'i fau'iai pinauga aga'o fakapa laoma puo, ega lalao. 26 Gome Deo ega
papiau Masedonia, ke Akaia ago'iai keague au'i, Ierusaleme taoninai
Deo ega papiau epo'iai ulalu au'i keague au'i fau'iai alogamai moni
kepagago. 27 Isa alogamai ega kekapa oma, ke iifa ko'a isa Deo maagai
auga Ierusaleme taonina papiau'i ee'iai keapitole. Gome Iudea papiau'i
laa'i au'i, Iudea papiau'i Deo ega Spiritu kapa felo'i epipeni au'i isa fou
kai'ialao keafiia auga isa Iudea papiau'i ee'iai keapitole koa i'opoga. Ega
koa aisama, isa ee'iai agofa'a kapa'i kekae au'i Iudea papiau'i fou kai'ialao
feke'ea laoma. 28 Ega puo lau isa Deo ega papiau kemia auga, puaga koa
eogeisa auga monina alafakelaisa Iudea papiau'i alapeni'i, ke ega'ina
pinauga alapafua aisama Spain alalao. Ke ega alalao alogai, alafai oi
isafa alaisami. 29 Lau lalogo oi eemi alafai aisama, Iesu Kristo kapa felo'i
ma'oai epipeni auga fofouga alaafi'i eemi alafai.
30 Aau akiu Kristiano papiaumi, lau i'a a'a Lopia Iesu Kristo faagagai,
ke Deo ega Spiritu alo ko'agai papiau ani'i eani auga Spiritugai lagoi
kapula penimi, oi lau fou famia fauniaimoimo lau fauai Deo famegamega
penia. 31 Ke fomegamega, ega koa Deo lau Iudea agogai pako'a papiau'i
laa'i au'i ee'iai fepapealaisau. Ke Deo ega papiau Ierusaleme taoninai
keagu au'i, alogamai lau isa fau'iai pinauga alakapa auga fekeafia laoma.
32 Ke fomegamega isafa, ega koa Deo ega logoai lau alogamai oi eemi
fafai, ke oi lau fou kai'alao alo'a fekakipo laoma. 33 Lau lamegamega Deo
gagao inagome auga oi ma'oai fou foagu laoma. Amen.

Pamego Fua

16 1 Lau i'a afakua'a Kristiano papiega Febe Kenkrea ufapogai
iifi e'agai epinauga auga fouga oi maamiai alaifania. 2 Lau oi
lagoinimi Lopia akagai, Deo ega papiau ala foifa koko oma'i eoma auga
laoga mainai foifa koko'i. Ke lagoinimi pipalagai kapa oi eemiai feafia
eoma auga isafa fopenia. Gome isa papiau ma'o epalagaini'i, ke lau isafa
epalagai aloganiau.
3 Ke papie aka Prisila ke au aka Akuila Iesu Kristo faugai lau fou
apinauga au'i e'u pamego iifa'i fopeni'i. 4 Isa lau fauai mae mauni
epogai kelao kemai. Lau mo laa'i kai iifi e'a papiau'i Iudea papiau'i
laa'i au'i ma'oai isafa isa tenkiu akaiki'a kepeni'i.
5 Ke Kristiano papiau'i Prisila Akuila auni'i e'i e'ai kekaigugu au'i
isafa lau e'u pamego iifa'i isa fopeni'i.

Ke lau ekefa'au Epaenetus Asia agogai eufai eponi Iesu Kristo
epako'ania auga, lau e'u pamego iifa'i isa fopenia.
6 Ke papie aka Maria oi faumiai epinauga kapula auga, lau e'u pamego
iifaga fopenia.
7 Ke aau akiu au'i au aka Andronikus, ke papie aka Junias auni'i lau
fou atipula au'i, lau e'u pamego iifa'i fopeni'i. Ke apostolo ma'oai
isa au akaiki'a'i kepamia'i, ke lau Iesu Kristo alapako'ania koa kai,
isa keufai Iesu Kristo kepako'ania.
8 Ke au aka Ampliatus, Lopia fou kemia kainai alou ko'agai anina
laani auga, e'u pamego iifa'i fopenia.
9 Ke Iesu Kristo faugai fou apinauga auga aka Ubanus, ke ekefa'au aka
Stakis fou e'u pamego iifa'i fopeni'i.
10 Ke au aka Apeles, Iesu Kristo faugai ke'opoisa, ke Kristiano auga
ko'a emia auga, e'u pamego iifa'i fopenia.
Ke au aka Aristobulus ega famili au'i fou e'u pamego iifa'i fopeni'i.
11 Ke aau akiu aka Herodion auga e'u pamego iifa'i fopenia.
Ke au aka Nasisus ega famili epo'iai Lopia fou kemia au'i e'u pamego
iifa'i fopeni'i.
12 Ke papie aka'i Trifaena, ke Trifosa Lopia faugai kepinauga alogaina
papie'i, e'u pamego iifa'i fopeni'i.
Ke papie i'oina aga'o aka Pesis, lau ekefa'au Lopia faugai epinauga
alogaina auga, e'u pamego iifa'i fopenia.
13 Ke au aka Rufus, Lopia ekinaga auga, ke isa ina, lau isafa inau koa
emia auga fou e'u pamego iifa'i fopeni'i.
14 Ke au aka'i Asinkritus, Flekon, Hermes, Patrobas, Hermas, ke aa'a
aki'a isa fou keagu au'i, e'u pamego iifa'i fopeni'i.
15 Ke au aka Filolokus, ke papie aka Julia, ke au aka Nereus ke afakua,
ke au aka Olimpas, ke Deo ega papiau isa fou keagu au'i ma'oai
lau e'u pamego iifa'i fopeni'i.
16 Ke alomi lolofagai aami akimi Kristiano papiau'i fopamegoni'i.
Ke Iesu Kristo ega iifi e'a papiau'i ma'oai e'i pamego iifa'i kepenimi.
17 Aau akiu Kristiano papiaumi, lau oi lagoi kapula penimi, oi kapa'ina
omaleleaina auga kainai akepea, ke oi epomiai ke'eaimi, ke emi pako'a
kekaisapua au'i foisa felo'i. Ke ega'ina papiau'i fomuni'i. 18 Gome ega'ina
papiau'i auga, i'a a'a Lopia Iesu Kristo ega pinauga akekapa. Kai isa ifo'i
inae'i mo pinauga kekapa. Isa nini'ani felogai, ke papiau alo'i fekeania
auga nini'ani'iai papiau kapa'i kapa ma'oai keafi'i kepako'ani'i au'i
kefoge'i. 19 Lau ega laifa oma, gome papiau ma'oai oi iifa faunina Iesu
fouga kainai opea auga fouga kelogo. Ega puo lau oi faumiai alou egama
alogaina. Kai lau anina laani oi Deo maagai kapa'ina felo auga eegai
foikifa. Kai Deo maagai kapa'ina apala auga oko fologo laoma. 20 Ke Deo
gagao inagome auga, afa'agamo Satani oi ifemi papagai agegafamu'a.

Lau lamegamega i'a a'a Lopia Iesu Kristo ega gafegafe akaiki'a oi
eemiai feka laoma.
21 Ke Timoti lau fou apinauga auga ega pamego iifa'i oi eemiai eulaisa.
Ke lau aau akiu aka'i Lusius, Jason, Sosipater fou e'i pamego iifa'i oi
eemiai keulai'i.
22 Ke Tertius, lau kapa'ina laifania epapua auga, ega pamego iifa'i Lopia
akagai oi eemiai eulai'i.
23 Ke Kaius, lau ke iifi e'a papiau'i ma'oai egafegafe penimai auga ega
pamego iifa'i eemiai eulaisa.
Ke Erastus, taoni papiau'i e'i pinauga e'ima'i auga, ke aa'a aki'a
Kristiano auga Kuartus auni'i e'i pamego iifa'i eemiai keulaisa.
24 Lau lamegamega i'a a'a Lopia Iesu Kristo ega gafegafe akaiki'a oi
eemiai feka laoma.
25 Lau iifa faunina Iesu fouga lainogonia auga, ke Iesu Kristo fouga
laifafoua auga faagagai, Deo oi emi pako'ai foapa inokania fekaina auga
ekapaisa. Lau kapa'ina lainogonia, ke laifafoua auga, Deo mo agepafokia
auga, ufainagai Deo ega logoai eogefake. 26 Kai Deo eague aoniamo auga
eifa kapula peni'a kainai, profeta Deo ega iifa kepapua au'i faaga'iai
ega'ina ogefake pau i'a maa'aisai epafokia epalogoni'a. Ega koa agofa'a
papiau'i ma'oai Isa fekepako'ania, ke aina kainai fekepea eoma. 27 Deo
ega'ina ifogamo mo eikifa auga, Iesu Kristo faagagai au akaiki'a fapamia
aoniamo. Amen.

1 Korinto

Paulo Malele Epapua Kakaua Korinto Taonina Kristiano Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga

1 1 Lau Paulo, Deo ifo ega logoai ekinaniau Iesu Kristo ega apostolo
epamiaisau. Ke lau i'a aa'a aki'a Kristiano auga aga'o aka Sostenes
aunimai akamaisai i'ina malelega lapapua.
2 Ke laulauisa oi Deo ega iifi e'a papiaumi Korinto taoninai oague aumi
eemi efai. Ke oi Iesu Kristo opako'ania kainai, Deo oi emi laomai apala'i
e'agegeaini'i, ke eifanimi Isa maagai alo lolofa aumi fomia eoma. Ke lau
malele i'ina oi mo eemiai alaulaisa kai, agofa'ai kai mo kai mo Lopia
Iesu Kristo aka keifaga au'i isafa ee'iai laulaisa. Ke ega'ina papiau'i Iesu
keifaga Lopia keoma kainai, Iesu isa ke i'a isafa a'a Lopia emia.
3 Lau i'a Ama'a Deo, ke a'a Lopia Iesu Kristo fou lamegamega peni'i, ega
koa e'i gafegafe, ke e'i gagao fou fekepenimi foagu felo laoma.

Paulo Deo Tenkiu Epeniia

4 Ke oi Iesu Kristo opako'ania kainai, Deo ega gafegafe epeniimi auga
fouga lalogo. Ega kainai aufa kina Deo tenkiu lapenia aefuafua. 5 Ke oi
Iesu Kristo opako'ania kainai, Deo ega Spiritu ipeni'i ma'oai epeniimi
eemiai kekae. Ega kainai aufa kina Deo tenkiu lapenia aefuafua. Ega'ina
ipeni'i au'i, oi papiau maa'iai kapa'ina foifania auga, Deo ega Spiritu
epalogonimi oifani'i. Ke isa oi epalagainimi kainai, Deo ega iifa kapa'ina
eifania auga isafa ologo felo. 6 Ke oi ifomi ologo felo koa i'opoga, Deo ega
ipeni epeniimi kainai, lai Iesu Kristo fouga oi maamiai aifafoua auga, oi
epomiai ko'a mo emia. 7 Ega puo i'a a'a Lopia Iesu Kristo agemai pugu
ageapakina peni'a auga kina o'ima alogai, Deo ega Spiritu ega ipeni aga'o
eegai aloafi'afu kai, ma'oai oafi afe'aini'i. 8 Ke Deo oi agepakapulanimi
kainai, Iesu agopako'ania mo agelao kina fuagai, ega koa Iesu Kristo

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

agemai pugu aisama, oi kapa apala aga'o okapaisa auga puo afaepenimi.
9 Ke Deo oi eifanimi ega Spirituai i'a a'a Lopia Iesu Kristo fou fomia foagu
felo eoma. Deo ega koa ekapa auga, kapa'ina eifania auga ko'a agekapa
paisa.

Iifi E'a Papiau'i Ifo'i Ke'ea'i

10 Aau akiu Kristiano papiaumi, i'a a'a Lopia Iesu Kristo akagai magogo
kapula lapenimi. Oi ma'oai ainami aga'omo femia, ega koa epomiai
folo'eaimi kai, alomi ko'agai opomi minomi fou aga'omo femia. 11 Ke
aau akiu Kristiano papiaumi, lau i'ina kapa'i laifani'i, gome oi epomiai
akekua emia auga, Kloe aaga akina isa'i kemai fouga maauai keifania.
12 Lau kapa'ina a'o lalogonia auga i'ina: Oi isami oifa, "Lau Paulo muninai
lapea," ooma. Ke isami oifa, "Lau Apolos muninai lapea," oma. Ke isami
oifa, "Lau Peto muninai lapea," ooma. Kai isami auga oifa, "Lau Kristo
muninai lapea," ooma.
13 Kai oi oopolaga Iesu ifo e'eaisa ooma ma? Ke lau Paulo oi faumiai
kolotiai lamae ma? Ke oi, lau Paulo akauai baptismo oafiia ma? Laa'i
ipauma! 14 Kai lau Deo tenkiu akaiki'a lapenia, gome lau oi ma'oai
baptismo alapenimi kai, Krispus, Kaius auni'i mo baptismo lapenii'i.
15 Ega puo kai aga'o afaeifa, lau akauai baptismo eafiia afaeoma. 16 Ke
ko'a lau Stefanas ega famili au'i isafa fou baptismo lapenii'i kai, ega'ina
afegai auga, aufalao aga'o baptismo lapeniia ma auga alaopolaga. 17 Gome
Iesu Kristo lau baptismo fapipeni puo aeulaisau alamai kai, lau isa ega
iifa fainogonia eoma puo, eulaisau lamai. Ke lau papiau aumauni e'i
nini'ani ikifagai fainogo puo aeulaisau alamai kai, Deo ega Spiritu ega
ikifai iifa faunina Iesu fouga fainogonia eoma puo, eulaisau lamai. Kai
lau ega'ina falakapa koa aisama, Iesu Kristo kolotiai emae auga, kapa
aga'o laa'i koa i'opoga femia. Ke isa kapa puo emae auga isapuga isafa
laa'i femia.

Kristo Auga Deo Ega Ikifa Ke Ega Isapu

18 Gome papiau kapa'i Iesu akepako'ania au'i lalau'iai kemae kelaoaina
puo, Iesu kolotiai emae fouga a'o kelogo auga, isa ee'iai kapa aga'o laa'i,
kafo'o iifaga koa kepamia. Kai i'a, Deo kania'a eagamauga au'a alogo,
Iesu Kristo kolotiai emae auga, Deo ega isapu i'a epakinai'a. 19 Lau ega'ina
laifania, gome Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma:

"Lau aagoa ikifaga au'i e'i ikifa alaauoka afe'aina,
ke mino'i felo ipauma, logo akaiki'a au'i,
e'i logo alapaapagea, alaoge me'e." *Aisaea 29:14*

20 Deo ega iifa pukagai ega eifa oma koa i'opoga, Deo kapa'ina kolotiai
ekapaisa auga kainai, aagoa ikifaga au'i e'i ikifai kapa aga'o kepagama
ma? Ke Moses ega iifa papiau epeni'i auga iifaga kemaleleaina au'i isafa,

e'i maleleai kapa aga'o kepagama ma? Ke i'ina kina alogai papiau agofa'a
amu'i kemaleleaini'i au'i isafa, e'i maleleai kapa aga'o kepagama ma?
Laa'i! Deo i'ina agofa'agai keagu au'i ma'oai e'i ikifa, kafo'o kapa epamia.
21 Gome Deo ifo ega ikifa logo kainai, papiau agofa'a ikifagai Isa kaisau
auga fekelogo auga aekainia. Ke lai Iesu Kristo papiau kania'i gaagamauga
eoma puo, emai kolotiai emae auga fouga ainogonia, ke papiau kapa'i
ega'ina iifaga akepako'ania au'i, Deo alogamai isa kania'i ageagamauga
aoma. Kai agofa'a ikifagai keikifa au'i keifa, ega'ina kafo'o iifaga keoma.
22-23 Ega mo ganinagai Iudea papiau'i auga, mirakulo gou'i mo kegamia
kegaisa'i keoma puo, i'a Iesu Mesaia, kolotiai emae fouga aifafoua auga,
isa ee'iai meagai iifaga kepamia. Ega kainai ega'ina iifaga keumakalaina,
ke a'o ilogo isafa anina akeani. Ke Grik papiau'i auga, aagoa ikifaga, ke
logo auga mo kekapuga puo, i'a Iesu kolotiai emae fouga aifafoua auga,
kafo'o iifaga kepamia. 24 Kai Iudea ke Grik papiau'i epo'iai papiau kapa'i
Deo eifani'i au'i ma'oai, i'a Iesu kolotiai emae fouga aifafoua auga, isa
ee'iai kafo'o ke meagai iifaga laa'i. Kai ega'ina iifaga auga Deo ega isapu,
ke ega ikifa keoma. 25 Gome Deo kapa'ina ekapaisa auga, papiau maa'iai
kafo'o ke apoke kapa koa i'opoga. Kai iifa gome maamiai laifania, Deo ega
kafo'o auga papiau aumauni e'i ikifa eka'egaina. Ke Deo ega apoke auga,
papiau aumauni e'i kapula eka'egaina.

26 Aau akiu Kristiano papiaumi, Deo oi eifanimi mo aisama, oi papiau
kapami auga amoopolaga. Papiau aumauni e'i logoai auga, oi epomiai
papiau isa'i mo keikifa, ke isa'i mo ee'iai isapu eka papiau kepaini'i kapa
aga'o kegakapa keoma. Ke epomiai papiau isa'i mo lopia mauninai kemauni.
27 Kai Deo agofa'a alogai ikifa au'i gapameagaini'i eoma puo, ikifa au'i laa'i,
kafo'o koa i'opoga papiau'i au'i ekinani'i. Ke Deo agofa'a alogai isapu keafia
papiau'i isafa gapameagaini'i eoma puo, isapu laa'i au'i, apoke papiau'i
ekinani'i. 28 Ke Deo agofa'a papiau'i e'i ikifai kapa'ina akaiki'a'i keoma au'i,
kapa aga'o laa'i gapamia'i eoma puo, papiau isa'i e'ele'i keoma'i keifa apala
peni'i, ke kapa aga'o afakepagama keoma au'i ekinani'i. 29 Ke Deo ega ekapa
oma, ega koa kai aga'o isa agogai faeaina'au eoma. 30 Kai Deo oi faumiai ega
koa ekapaisa kainai, oi auga Iesu Kristo fou omia. Ke Iesu Kristo auga i'a a'a
ikifa Deo eegai emai auga. Ke isa faugai i'a Deo maagai alo opai au'a amia,
ke alo lolofa au'a amia. Ke isa faugai Deo i'a kania'a eagamauga. 31 Ega puo
oi Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma koa i'opoga mo fokapa: "Kaisau
eaina'au auga, Lopia isa faugai kapa'ina ekapaisa auga aina'auga fepa'aua."[a]

Paulo Einogo

2 1 Aau akiu Kristiano papiaumi, lau oi eemi lafai mo aisama, Deo ega
iifa kapa'ina eifania auga maamiai laifafoua. Ke ega'ina lakapaisa

---

[a] **1:31** Jeremaia 9:24

alogai, lau nini'ani maefa'i alaifani'i, ke ikifa akaiki'agai alanini'ani.
2 Gome lau oi fou aagu alogai, kapa ma'oai fa'agegeaini'i kai Iesu Kristo
kolotiai emae, oi kaniami eagamauga auga mo fouga, alou ko'agai
maamiai faifafoua laoma. 3 Ke lau oi fou aagu lapinauga alogai, faagau
eapoke lamani'i, ke lapigugu alogaina. 4 Ega'ina mo laa'i kai, lau oi fou
aagu alogai, papiau aumauni e'i ikifa iifa'i alaifani'i alomi alaania kai,
Deo ega Spiritu isapugai kapa ma'oai laifani'i, ke lainogoni'i. 5 Ega koa
lakapaisa auga, oi emi pako'a, papiau aumauni ikifaga eegai folooge kai,
Deo ega isapu eegai emi pako'a fooge laoma puo lakapaisa.

Deo Ega Ikifa Auga Deo Ega Spiritu Epafokia

6 Kai lau ke papiau fou apinauga au'i, papiau e'i pako'ai keapao au'i
maa'iai ikifa iifaga aifania. Kai ikifa ega'ina auga, i'ina agofa'a ikifaga
laa'i, o i'ina agofa'agai papiau ke'ima'i lopia'i au'i e'i ikifa laa'i. Gome
isa keagu alogai, e'i isapu ikifaga ega'ina eka kai, kemae aisama ega'ina
isapuga laa'i emia. 7 Ega puo lai agofa'a ikifaga ega'ina auga fouga
alaifania kai, Deo ega ogefake ikifaga fouga aifania. I'ina ikifaga auga
ufainagai Deo agofa'a aepagama koa kai, ega logoai i'a Isa fou faagu
aoniamo auga ekapaisa, ke papiau aelogoaini'i ee'iai eogefake auga
ikifaga fouga aifania. 8 Ke i'ina ikifaga auga, i'ina agofa'a ke'ima lopia'i
epo'iai kai aga'o ganinagai ikifa ega'ina oko akelogo. Gome isa kegalogo
koa aisama, Lopia Iesu isapu, ke ikifa akaiki'agai kapa ma'oai e'ima'i
auga kolotiai fakeau'u'ua. 9 Kai isa ega koa kekapaisa auga, Deo ega iifa
pukagai iina kepapua oma auga, ko'a femia kainai ega emia oma:

> "Deo alo ko'agai papiau ani'i eani au'i fau'iai kapa'ina epafua eka
> auga,
> papiau aumauni epo'iai kai aga'o maagai ega'ina kapa aeisa.
> Ke ainagai ega'ina kapa a'o aelogonia,
> ke minogai isafa ega'ina kapa aeopolaga." *Aisaea 64:4*

10 Kai ega'ina kapa auga, Deo ega Spirituai i'a epalogoni'a. Gome Deo
ega Spiritu, kapa ma'oai elogo afe'ai, ke Deo ega ogefake kapa'i ganinagai
ma'oai elogo afe'ai puo, isa Deo kapa'ina eopolaga auga i'a epalogoni'a.
11 Gome papiau aumauni epo'iai, papiau kapa auga aufalao aga'o minogai
kapa'ina eopolaga auga elogo? Kai aga'o isa kapa'ina eopolaga auga
aelogo kai, isa ifo alogai lalauga eague auga mo, isa kapa'ina eopolaga
auga elogo. Ega koa i'opoga, kai aga'o Deo kapa'ina eopolaga auga
aelogo kai, Deo ega Spiritu auga mo elogo. 12 Ke i'a auga, spiritu agofa'ai
papiau e'ima'i kapa'ina kekapa auga spirituga alaafia kai, Deo apako'ania
aisama, Deo ifo eegai Spiritu emai auga aafiia. Ke Deo ega Spiritu
aafiia kainai, Deo i'a kania'a eagamauga, kapa'ina epeni aageni'a mo
auga oko alogo felo. 13 Ke lai auga, Deo i'a kapa'ina epeni aageni'a mo
auga fouga aifania. Kai ega'ina akapa alogai, lai iifa papiau aumauni e'i

ikifai kepamalelenimai auga iifa'iai alanini'ani kai, Deo ega Spiritu iifa
epamalelenimai auga iifa'iai anini'ani. Ke ega koa akapa puo, lai Deo ega
Spiritu iifa ko'a maamaisai eifania auga mo, papiau kapa'i alo'iai Deo
ega Spiritu eague au'i maa'iai aifania. 14 Kai papiau kapa alogai Deo ega
Spiritu aeagu auga, Deo ega Spiritu eegai kapa'ina kemai au'i, isa eegai
auga kafo'o kapa'i puo eumakalaini'i. Ke isa ega'ina kapa'i oko'i afaelogo
paisa, gome ega'ina kapa'i auga, papiau kapa alogai Deo ega Spiritu
eague auga mo agelogo agekaina. 15 Au aga'o alogai Deo ega Spiritu
eague auga, Deo ega Spiritu isa epalagaina puo kapa'ina felo o apala auga
elogo. Kai aufalao aga'o alogai Deo ega Spiritu aeagu auga, au ega'ina
alogai Deo ega Spiritu eagu auga kapa'ina eifania auga ko'a, o ko'a laa'i
ma auga ageifania afaekaina. 16 Gome ega koa agemia auga fouga Deo
ega iifa pukagai iina kepapua oma:

"Papiau kapa, Deo kapa'ina eopolaga auga elogo,
ega koa isa Deo agepaina kapa aga'o gakapa ageoma?" *Aisaea 40:13*

Iifa ko'a, aufalao aga'o alogai Deo ega Spiritu aeagu auga, Deo kapa'ina
eopolaga auga afaelogo, ke agepaina kapa aga'o gakapa ageoma
afaekaina. Kai i'a auga, Deo ega Spiritu alo'aisai eaguega, ke epalogoni'a
kainai, i'a opola'a auga Iesu Kristo opolaga koa i'opoga emia.

Deo Ega Iifi E'a Papiau'i Ifo'i Ke'ea'i Auga Fouga

3 1 Aau akiu Kristiano papiaumi, lau papiau alo'iai Deo ega Spiritu
eagu au'i lapaini'i koa i'opoga, oi ega alapaini omaimi. Kai lau oi
auga agofa'a papiau'i Deo ega Spiritu alo'iai aeagu au'i koa lapainimi.
Oi Kristiano papiaumi mo ganinagai, emi laomai auga, imoi e'ele'i kapa
aga'o akelogo koa i'opomi. Ega puo imoi e'ele'i ala kepamalele oma'i koa
i'opoga, lau oi ega lapamalele omaimi. 2 Ke lau lapamalelenimi aisama,
anina laani fo'ama ipauma oi mapenimi amoania laoma. Kai oi auga
imoi e'ele'i u'uai au'i koa i'opo'i omia. Ega puo lau u'u mo oi lapeniimi
oaniia. Kai ega'ina kinagai emai pau ganinagai, oi auga alominifa'a koa
puo, fo'ama ipauma alapenimi agoania afaekaina. 3 Lau oi foumi ega laifa
oma, gome oi auga agofa'a lao'i mai'i mo oapae okapa'i paisa. Oi epomiai
piapu, ke akekua emia auga, oi agofa'a lao'i mai'i alokapa'i ma ooma?
Ke oi papiau aumauni koa alokagakaga ma ooma? 4 Lau pa'ani ega'ina
lapa'ani, gome aufalao aga'o eifa, "Lau Paulo muninai lapea," eoma, ke
aga'o eifa, "Lau Apolos muninai lapea," eoma. Oi ega okapa oma auga,
papiau aumauni ega laomai ega koa laa'i ma?

5 Kai Apolos auga kaisau? Ke lau Paulo auga kaisau? Lau isa aunimai
auga, Deo ega pinauga aumai mo. Ke Deo lai aunimai pinauga epeniimai
auga akapaisa, ke emai pinaugai oi Iesu opako'ania. 6 Lau e'u pinauga
auga, au oga lafaunia koa i'opoga, ke Apolos ega pinauga auga, au oga
ega'ina e'efaisa koa i'opoga kai, Deo eoge au oga ega'ina epaukia. 7 Ega

puo kaisau au oga efauga auga, ke kaisau au oga e'efa auga auni'i, kapa
akaiki'a'i laa'i. Kai Deo au oga epaukia auga mo, au akaiki'a ipauma. 8 Ke
kaisau au oga efauga auga, ke kaisau au oga e'efa auga, auni'i e'i pinauga
i'oina kai, e'i pinauga fuagai auga, kapa aga'omo emia. Ke isa aga'o aga'o
e'i pinauga kainai, afa kapa fekeafia auga mo Deo maagai akeafia. 9 Gome
lai ifomai auga Deo ega pinauga aumai, ke oi auga lai apumai laa'i kai,
Deo apuga, ega uma, ke ega e'a koa i'opoga omia.

10 Ke Deo ega gafegafeai, lau e'a ipaapa kelogo alogaina au'i koa
lamia, uu'u lafaunia. Ke papiau isa'i uu'u ega'ina laagai e'a kepaapa. Ega
mo ganinagai isa aga'o aga'o uu'u ega'ina laagai e'a kepaapa auga, ala
akepaapa oma auga fekeisa felo kai, fekepaapa. 11 Gome kai aga'o uu'u
i'oina aga'o agefauga afaekaina kai, lau uu'u lafau kakaua auga mo laagai
e'a ipaapa agemia agekaina. Ke uu'u ega'ina auga Iesu Kristo. 12 Ke e'a
ipaapa au'i ega'ina uu'uga laagai e'a akepaapa alogai, isa'i au'i gold, silifa,
ke kepo afa'i akaiki'a'i au'i akeafi'i e'a akepaapa. Kai isa'i au'i, au, upi,
ke ao akeafi'i e'a akepaapa. 13 Ke isa aga'o aga'o e'i pinauga ala kekapa
oma auga agefoki, gome Kristo agemai kinagai aisama, e'a ega'ina eaeai
ageapa, papiau ma'oai akeisa. Ke ega'ina kinagai aisama, isa e'i pinauga
kekapa felo, o kekapa apalania ma auga, ma'oai loai agei'opo akeisa.
Ke isa e'i pinauga ega'ina loai agefoki. 14 Ke e'a ipaapa au'i kapa'i e'i e'a
kepaapa auga, loai agei'opo kai afaeaga koa aisama, Deo isa e'i pinauga
kekapa felo auga afa felo agepeni'i. 15 Kai e'a ipaapa au'i e'i e'a kepaapa
auga loai agei'opo kai ageaga aisama, isa e'i e'a ega'ina eaga auga, kiekie
akepa'aua. Kai isa ifo'i auga, aufalao aga'o lo alogai feaga koa i'opoga kai,
epiaulai ifo kania eagamauga koa i'opoga, e'i amu auga akeaga kai, ifo'i
auga ega'ina logai akepiaulai, kania'i ageisagamau.

16 Ke oi ifomi auga Deo ega e'a, ke Deo ega Spiritu oi alomiai eague
auga alologo ma? Iifa gome oi Deo ega Spiritu alomiai eague auga ologo.
17 Ega kainai aufalao aga'o Deo ega e'a agepalifua koa aisama, Deo isa
ageauoka, gome Deo ega e'a ega'ina auga elolofa. Ke Deo ega e'a ega'ina
auga oi.

18 Oi ifomi folofogeimi. Oi epomiai aufalao aga'o eopolaga i'ina agofa'a
ikifagai eikifa eoma auga ifo efoge, gome Deo agogai auga ega'ina ikifaga
kapa aga'o aepagama. Kai isa i'ina agofa'a ikifaga fepua'afuga kai, Deo
ega ikifai feikifa. Ke isa ega agekapa oma aisama, papiau isa kafo'oga
akeifania. Ega mo ganinagai isa Deo agogai auga, ikifa auga agemia.
19 Gome Deo agogai i'ina agofa'a ikifaga auga kafo'o ikifaga. Ke ega'ina
fouga Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma: "Lopia, papiau agofa'a
ikifagai kepipifoge kai, eafii'i epafoki'i, ke e'i ikifa ega'ina auga anina
laa'i emia."[b] 20 Ke Deo ega iifa pukagai, afu aga'ogai isafa iina kepapua

---

[b] **3:19** Job 5:13

oma: “Papiau i'ina agofa'a ikifagai keikifa au'i, opo'iai kapa'ina keopolaga
auga kapa aga'o afaepagama auga Lopia elogo.”[c] 21 Ega puo Deo ega
iifa pukagai ega kepapua oma koa aisama, oi papiau aumauni foloau
afagaini'i foloifa, “Lau Paulo muninai lapea,” o “Lau Apolos muninai
lapea,” o “Lau Peto muninai lapea,” folooma. Gome kapa ma'oai oi
apumi. 22 Paulo, Apolos, Peto au'i oiso ganinagai oi apumi, gome isa oi
faumiai keague kepinauga. Ke isa mo laa'i kai, agofa'a, mauni, mae, ke
pau kapa'ina kemia au'i, ke muni kapa'ina akemia au'i isafa ma'oai oi
apumi. 23 Ke oi auga Iesu Kristo apuga, ke Iesu Kristo auga, Deo apuga.

Iesu Kristo Ega Apostolo Au'i

4 1 Ke papiau lai fekeisamai Iesu Kristo ega pinauga aumai fekeoma,
ke fekeifa Deo lai epako'animai kainai, ega ogefake kapa'i
imamaisai epaaua fekeoma. 2 Ke pau pinauga au'i kaisau isa epako'ani'i
pinauga epeni'i au'i, kapa'ina fekekapa eoma auga fekekapa. 3 Ke oi, o
iifa ipakaina au'i lau pinauga lakapa felo, o lakapa apalania ma fekeoma
ganinagai, lau ega'ina gefa alaau alogaina. Iifa ko'a lau ifou ganinagai
lapinauga felo, o lapinauga apala ma auga, fouga alaifania. 4 Gome
Lopia ifo lau felo, o apala lakapa auga fouga eifania. Ega puo lau alou
auga felo ipauma. Kai lau e'u alo felo ega'ina auga, lau laomai apala
aga'o alakapaisa aeoma. 5 Ega puo papiau e'i laomai felo, o apala auga
afa isafina kina aemai koa kai, oi Iesu ega pinauga au'i pinauga felo, o
apala kekapa folooma. Kai foagu Lopia ega mai pugu kina fo'ima. Isa
agemai aisama, kapa'ina uminagai kemia alaisa'i au'i, eaeai agepafoki'i.
Ke papiau pinauga kekapa au'i, gua'i alogai kapa'ina keopolaga kainai
kekapa auga isafa agepafokia. Ke ega kinagai aisama, Deo kaisau
epinauga felo auga ageau afagaina.

6 Aau akiu Kristiano papiaumi, lau Apolos aunimai faagamaisai kapa'ina
pau laafi'opo auga, oi kapa'ina alologo auga, fologo laoma puo, ega laifa
oma. Ke maamiai ega laifa oma, gome lau anina laani oi lai faagamaisai
fomalele, ega koa aufalao aga'o ikifa iifaga iina epapua oma auga kapa'ina
eifania auga fologo laoma. “Kapa'ina ipapua emia auga mo fokapa kai,
laagai kapa i'oina aga'o folokapa,” eoma. Ke iifa ega'ina kapa'ina eifania
auga oko agologo aisama, Deo ega pinauga auga aga'o afoloau afagaina,
ke aga'o auga afolopaake alogaina, ke afoloifa apala penia. 7 Lau ega'ina
laifania, gome oi ega koa alokapa kai, Deo ega pinauga au'i isa'i oau
afagaini'i, ke isa'i auga opaake alogaini'i, ke oifa apala peni'i. Kaisau oi
isapu epeniimi ega koa okapa? Deo oi kapa ma'oai aepenimi ma? Ke Deo
oi kapa ma'oai epeniimi koa aisama, kapa puo oaina'au, oi Deo eegai kapa
ega'ina aloafi'i koa i'opoga laoga maina okapa?

---

[c] **3:20** Sam 94:11

8 Oi auga papiau fo'ama ma'o keania keanipugu koa i'opo'i omia, Deo
fouga, ke ega ikifa ma'oai fologo auga oopolaga ologo efua ooma. Ke oi
oopolaga Deo ega Spiritu ipeni ma'oai epipeni au'i oafii'i efua ooma puo,
pa'amu'amu au'i amu ma'o ee'iai kekae au'i koa okagakaga. Ke oopolaga
Kristo emue emai efua aagoai papiau e'ima'i, ke oi isa fou omia aagoa
papiau'i o'ima'i ooma, ke lai opua'afunimai animai aloani. Kai lau alou
ko'agai anina laani auga, ala mo gaoma oi Kristo Kin emia papiau e'ima'i
koa amomia, ega koa oi lai fou kai'alao kin famia papiau fa'ima'i laoma!
9 Lau ega'ina laifania, gome laopolaga papiau aumauni epo'iai, Deo lai
apostolo aumai auga, kapa aga'o laa'i koa i'opoga, papiau ma'oai papa'iai
epamiaimai. Deo lai faagamaisai ega ekapa oma puo, lai auga papiau
la'afouai fekemae keoma au'i koa i'opo'i amia. Ega kainai agofa'a fofouga
alogai, papiau aumauni ke agelo ganinagai, lai faagamaisai kapa'ina emia
auga keisa kelogo. 10 Ke Iesu Kristo faugai papiau lai kafo'o aumai keoma.
Kai oi auga Iesu Kristo faugai oikifa alogaina. Ke papiau lai apoke aumai
keoma kai oi auga kapula aumi. Ke papiau oi au akaiki'ami kepamiaimi
ainami keafia kai, lai auga au akaiki'amai akepamiaimai ke ainamai
isafa akeafia. 11 Ke lai auga aulalu mo emai i'ina kina. Lai inaemai ekimu,
aisomai ekupu, tiapu ke'i'i au'i ai'iukai'i, papiau lai keafi apalanimai,
keauniimai faagamai kepalifua, ke afu aga'omogai alaagu kai, alao mo
amai. 12 Ke lai ifomai imamaisai apinauga kapula, ifomai faumaisai aagu.
Ke papiau lai keifa apala penimai, Deo lai afa apala gapenimai keoma
aisama, lai Deo agoina isa felo mo ee'iai gakapa aoma. Ke papiau lai
keafi apalanimai aisama, gamuga mo aopo. 13 Ke papiau lai keifa apala
penimai, aka apala'i kepenimai aisama, lai isa aifa gafegafe peni'i. Ke
ega kinagai emai pau kina auga, lai agofa'a ega ama'ama amia, ke papiau
keumakalainimai.

14 Lau i'ina iifa'i lapapua'i auga, oi mapameagainimi puogai alapapua'i.
Kai oi auga lau gau ko'ami koa omia kainai, i'ina iifa'i lapapua'i eemiai
laulaisa ainami lapalogo. 15 Lau oi ainami lapalogo, gome papiau ma'opa'i
au'i 10,000 koa i'opoga, oi maamiai Iesu Kristo fouga keifania mo
ganinagai, oi amami ma'o laa'i. Kai lau laufai iifa faunina Iesu Kristo
fouga oi eemi lafaiseina, ke oi Iesu opako'ania kainai, lau oi amami ko'a
ipauma koa lamia. 16 Ega puo lagoinimi kapa'ina lakapa auga i'opoga
mo fokapa laoma. 17 Ke kapa'ina lakapa auga i'opoga mo fokapa laoma
kainai, Timoti lau gau koa lapamia, ke anina laani alogaina auga laulaisa
eemi efai. Isa auga alo ko'agai Lopia Iesu faugai epinauga. Ke isa lau Iesu
Kristo lapako'ania kainai ala laagu oma auga, oi agepaopolanimi. Ke
isa lau afu ma'oai lalao, iifi e'a'i ma'oai lapeai'i alogai kapa'ina papiau
lapamaleleni'i au'i i'opo'i mo oi agepamalelenimi.

18 Kai oi isami oopolaga lau oi eemi afalafai ooma puo, oaina'au
ifomi akaiki'ami opamiaimi. 19 Kai Lopia lau agelogoainiau aisama, epo

afaemaefa eemi alafai. Ke alafai aisama, papiau kapa'i keaina'au ifo'i
akaiki'a'i kepamia'i au'i ala kenini'ani oma auga alaisa alalogo. Ke isa
Deo ega Spiritu isapugai ma kepinauga auga isafa alaisa alalogo. 20 Gome
papiau nini'aniai mo Deo ega agofa'ai akekoko afaekaina kai, Deo ega
Spiritu isapugai e'i laomai felo emia afegai kai, Deo ega agofa'ai kekoko.
21 Oi kapa'ina anina oani? Oi anina oani lau papiau e'i laomai apala afa
keafia koa i'opoga, papiau keauni'i faokina faafia faafai, o lau oi animi
laani alogaina auga laoga maina fakapa faafai, o guaniai gafegafeai faafai?

Apala Ikapa Au'i Fou'i

5 1 Kai ainau amologo. Iifa ko'a oi epomiai papiau aufalao aga'o fou
akeamage kai, fou kefeu auga fouga emai lalogo. Ke ega'ina lao'i
mai'i isa okapa'i au'i, Iesu Kristo akelogonia papiau'i ganinagai epo'iai
aemiamia auga okapa'i. Ega'ina laoga maina auga, au aga'o ifo ama akafa
eke auga eakafania auni'i keagu. 2 Ke ega'ina emia aisama, oi oaina'au
ega'ina alogama opa'aua. Kai oi ega'ina folokapa kai, papiau ega'ina ega
ekapa oma auga alomafuga fopa'aua, ke emi la'afou alogai fopapealaisa.
3 Lau ifou imaau auga egae oi fou laa'i mo ganinagai, opouai auga egae
oi fou aague. Ega kainai papiau ega'ina laoga maina ekapa auga, lau
egae oi fou aaguega koa i'opoga, isa ega apala afa lapeniia efua. 4 Ke oi
kina aga'o Iesu Kristo akagai agokaigugu aisama, lau lalauai oi epomiai
alaagu, ke Iesu Kristo ega isapu isafa oi epomiai ageka. 5 Ega aisama
oi au ega'ina apala ekapa auga emi la'afou alogai fopapealaisa Satani
imagai fopaaua. Ega koa Satani isa faagagai kapa apala aga'o agekapa
aisama, inae aagoai eague alogai, agekiekie ageulalu alogaina. Ke
ega koa faagagai agemia aisama, ageopo pagai ifo ega laomai apala'i
ageumakalaini'i. Ke muni Lopia agemai aisama kania ageagamauga.
6 Oi kapa aga'o felo alokapa puo, aina'auga folopa'au aagenia mo.
Papiau palafa keuma aisama, palafa iuma mulamula afa'agamo palafai
keoge ganinagai, palafa epaufua auga alologo ma? 7 Ke palafa iuma
mulamula afa'agamo mo ganinagai, palafa epaufua koa i'opoga, oi
epomiai papiau apala aga'omo ageagu aisama, isa oi ma'oai agepalifuimi.
Ega puo emi laomai apala'i, palafa iuma mulamula ufaina koa i'opoga
au'i amoafi'i amopuake'i. Kai mulamula mamaga amoafia palafai
amooge, ega koa mulamula mamaga koa i'opoga, oi isafa papiau mamami
fomia. Ke oi auga papiau mamami paisa. Gome Iesu Kristo Pasover
sipina emia, i'a fau'aisai ifo imaauga Deo epa'a penia, a'a laomai apala'i
ma'oai ea'i afe'aini'i, ke pau i'a papiau mama'a amia efua. 8 Kai laomai
apala auga, palafa iuma mulamula ufaina koa i'opoga. Ke laomai felo
auga palafa maini koa i'opoga. Ega puo i'a laomai apala'i, ke papiau aafi
apalani'i laoga mainai Pasover miamiaga falakapa kai, laomai felogai, ke
laomai ko'agai Pasover miamiaga ega'ina fakapa.

9 Lau e'u maleleai oi papiau kapa'i aufalao aga'o fou akeamage kai,
fou kefeu amage koa laoga maina apala kekapa au'i fou fololao folomai
laoma. 10 Kai lau ega'ina lapapua auga, oi agofa'a papiau'i Deo akelogonia
au'i ega koa kekapa au'i fou fololao folomai alaoma. Isa aufalao aga'o
fou akeamage kai fou kefeu amage koa laoga maina apala kekapa, isa
kepiopio, ke papiau kefoge'i e'i kapa ma'oai kepainaoni'i, ke isa deo
pifoge'i keau afagaini'i. Ega mo ganinagai lau oi isa fou fololao folomai
alaoma, gome oi isa fou afololao afolomai aisama, oi i'ina agofa'agai
afoloagu. 11 Kai paukai oi lapainimi. Oi epomiai aufalao aga'o ifo eifaga
pako'a auga eoma kai, papiau aga'o fou akeamage kai fou kefeu amage
koa laoga maina apala kekapa, o epiopio, o deo pifoge'i eau afagaini'i, o
pifogeai papiau aka'i apala epamia, o einuinu alogaina, o papiau efoge'i
e'i amu ma'oai epainaoni'i koa aisama, oi papiau iina koa auga fou fololao
folomai. Ke fou foloaniani isafa.
12-13 Lau kai puo, aufalao aga'o iifi e'a alogai laa'i auga, ega laomai
felo, o apala auga afa alapenia? Lau isa ega laomai felo, o apala auga afa
afalapenia kai, Deo isa ega laomai afa agepenia. Ega mo ganinagai Deo
ega iifa pukagai iina kepapua oma; "Au laomai apala'i ekapa'i auga oi
epomiai fopapealaisa,"[d] keoma. Ega puo oi epomiai kaisau laomai apala
ekapa auga afolopapealaisa ma?

Kristiano Papiau'i Laomai Apala Akekapa Aisama Oi Ifomi Oko'i Fopakai'i

6 1 Ke pau oi epomiai aami akimi Kristiano auga aga'o fou kapa aga'o
puogai oakekua aisama, kapa puo isa Deo ega papiau ee'i alolaoaina
oko akepakaisa kai, oafia iifa ipakaina au'i, Deo oko akelogo au'i ee'i
olaoaina ago'iai iifa epakaisa? 2 Oi kina fuagai Deo agofa'a papiau'i
ma'oai e'i laomai felo, o apala afa agepeni'i aisama, Deo ega papiau au'i
isafa ega'ina afugai Deo fou akemia ega'ina pinauga akekapa auga oko
alologo ma? Ke agofa'a papiau'i e'i laomai felo, o apala afa akeafia afugai
Deo oi fou agoagu koa aisama, kapa iina koa'i e'ele'i au'i oi ifomi oko'i
agopakai'i afaekaina ma? 3 Ke ega'ina mo laa'i kai, i'a Kristiano papiau'a,
agelo isafa e'i laomai felo, o apala auga afa akeafia afugai Deo fou
agamia ega'ina pinauga agakapa auga, alologo ma? Ke oi Deo fou agomia
agelo e'i laomai felo, o apala afa akeafia pinaugaga agokapa koa aisama,
i'ina agofa'agai kelele e'ele'i kegama au'i isafa oko'i agopakai'i agekaina!
4 Ega puo kapa aga'o puogai akekua emia aisama, oi Kristiano papiau'i
laa'i, ke iifi e'a papiau'i isa akepako'ani'i au'i okinani'i, oi emi laomai
ega'ina oko kegapakaisa ooma ma? Afaekaina! 5 Lau i'ina kapa'i laifani'i
auga oi mapameagainimi laoma puo laifani'i. Oi Kristiano papiaumi

---

[d] **5:12-13** Deuteronomy 17:7; 19:19; 22:21,24; 24:7

epomiai ikifa auga aga'o laa'i ma puo, Kristiano papiau'i auni'i epo'iai
akekua emia aisama, oko aepakaisa? Iifa gome oi epomiai aufalao aga'o
ikifa auga eague akekua ega'ina oko agepakaisa agekaina. 6 Kai oi aami
akimi Kristiano papiau'i fou epomiai akekua emia aisama ega'ina alokapa
kai emi akekua oafia iifa ipakaina papiau'i, Deo akepako'ania au'i ee'i
olaoaina.
7 Ke ega'ina okapa aisama, Deo maagai apala okapa puo iifa ipakaina
ega'ina alogai fouini, o foluti ma kai, Deo maagai auga oi oluti ipauma
mo. Ega puo Kristiano papiau'i aga'o oi eemiai kapa aga'o apala ekapaisa
koa aisama, oi isa iifa ipakainai folopaapauka kai, ega apala eemiai
ekapaisa auga foafiapia mo. Ke Kristiano papiau'i oi kefogeimi aisama,
laomai felo auga, oi isa fopua'afuni'i fekefogeimi. Kai oi ega alokapa oma
kai, oi isa iifa ipakaina olaoaini'i. 8 Ega okapa oma auga, oi ifomi isafa
aami akimi Kristiano papiau'i ee'iai opifoge, ke apala ee'iai okapa.
9 Oi papiau laomai apala'i kekapa'i au'i, Deo ega agofa'ai afakekoko
auga alologo ma? Iifa gome isa Deo ega agofa'ai afakekoko auga ologo.
Ega puo ifomi folofogeimi laomai apala'i okapakapa'i kai, Deo ega
agofa'ai agokoko folooma. Ega'ina lao'i mai'i apala'i au'i inamo'e'i: papiau
aufalao aga'o fou akeamage kai fou kefeu amage koa laoga maina apala
kekapa au'i, deo pifoge'i keau afagaini'i au'i, papiau keamage kai aufalao
aga'o i'oina fou kefeu au'i, au ifo'i faaga'i moniai ke'afa'afalaina kai, au
fou kefeu au'i, ke au au mo fou kefeu ke papie papie mo fou kefeu, au
papie koa laoga maina kekapa au'i. 10 Ke painao au'i, piopio au'i, inuinu
au'i, papiau aka'i apala kepamia au'i, ke papiau kefoge'i e'i amu ma'oai
kepainaoni'i au'i ma'oai isafa, Deo ega agofa'ai afakekoko. Ega puo ifomi
folofogeimi laomai apala'i okapakapa'i kai, Deo ega agofa'ai agokoko
folooma. 11 Ufainagai oi isami isafa ega koa i'opomi omia. Kai Lopia Iesu
Kristo akagai, ke Deo ega Spiritu ega isapuai oi emi laomai apala'i iiku'i
emia, ke Deo maagai alo lolofa aumi omia. Ke Deo oi Isa ega papiau
ipaumami epamiaimi, ega agofa'a oi apumi epamia. Ega puo emi laomai
apala'i ma'oai fopua'afuni'i.

Imaaumi Fofouga Deo Fopalao Penia

12 Ke oi epomiai aufalao aga'o afeifa afeinaka, “Lau kapa ma'oai
alakapa'i agekaina,” afeoma. Kai lapainimi. Ko'a kapa ma'oai agokapa'i
agekaina kai ega'ina kapa'i auga ma'oai afakepalagainimi. Ega puo lau
alaifa, “Lau kapa ma'oai alakapa'i agekaina,” alaoma. Kai lau ega'ina
kapa'i ma'oai alakapa'i agekaina auga ega kala'afi afalamia. 13 Ke
aufalao i'oina aga'o afeifa afeinaka, “I'a inae'a puogai fo'ama egama,
ke fo'ama ekae kainai, inae'a isafa ekae,” afeoma. Kai lau oi lapainimi.
Ko'a i'a inae'a puogai fo'ama egama, ke fo'ama ekae kainai inae'a isafa
ekae. Ega mo ganinagai, Deo ega'ina kapa'i auni'i kai'ialao agepalifu'i.

Ke Deo i'a imaau'a epenii'a auga, i'a papiau aga'o fou alaamage auga
fou fafeu amage koa lao'i mai'i apala'i fakapa'i puo aepeni'a. Gome i'a
imaau'a auga Lopia ega pinauga fekapa puogai ekae, ke Lopia auga i'a
imaau'a feagamauga puogai eague. 14 Deo ifo ega isapuai Lopia Iesu
maeai epamaunimue. Ega koa i'opoga i'a isafa agepamaunimuei'a. 15 Ke
oi imaaumi auga Iesu ifo imaauga aga'o auga alologo ma? Iifa gome
oi ologo. Ke lau Iesu imaauga aga'o faafia, peage lapau papiau'i fou
fapaagufou'i auga agekaina pagu? Afaekaina! 16 Ke aufalao aga'o peage
lapau papiauga fou kefeu auga, ega'ina auga peage lapau papiauga ega'ina
fou imaau'i aga'omo emia auga alologo ma? Iifa gome oi ologo, gome Deo
ega iifa pukagai iina kepapua oma: "Papiau auni'i auga imaau'iai aga'omo
akemia,"[e] eoma. 17 Ega koa i'opoga kaisau Lopia fou kemia au'i, lalau'iai
Lopia fou aga'omo kemia.
18 Au aga'o laomai apala'i i'oi'i ma'oai ekapa'i au'i, imaauga afegai
ekapa'i. Kai au kapa papiau aga'o fou afakeamage kai fou akefeu auga ifo
imaauga alogai laomai apala agekapa. Ega puo oi papiau laomai apala'i
kekapa'i, papiau aga'o fou akeamage kai fou kefeu au'i lao'i mai'i ma'oai
ee'iai fopiaukoko. 19-20 Ke oi auga Deo ifo Gauga Iesu Kristo imaaugai
e'afaimi, ke Deo ega Spiritu epeniimi auga alomiai eague. Ega kainai
pau oi imaaumi auga Deo ega Spiritu ega e'a emia auga alologo ma? Iifa
gome oi ologo oi imaaumi auga oi ifomi apumi laa'i kai, Deo ega Spiritu
ega e'a. Ega puo oi imaaumi, ke lalaumi fofouga Deo apuga emia auga
amopapinauga Deo au akaiki'a amopamia, amopalopiania.

Amage Fouga

7 1 Ke pau oi malele oulaisa amage pa'anina opa'ani auga, afa alaoge.
Oi emi agu kainai, au aga'o afaeamage auga felo. 2 Kai papiau
ma'o alogaina au'i, papiau aga'o fou akeamage kai fou kefeu amage koa
laoga maina kekapa kainai, papiau keamage koa aisama, au aga'o akafa
fepagome paisa, ke papie isafa akafa fepagome. 3 Ke au auga, isa akafa
auni'i keamage auga laoga maina eegai fekapa auni'i fekefeu. Ke papie
isafa, akafa au eegai i'opoga mo fekapa. 4 Papie imaauga auga, isa ifo
mo apuga laa'i kai, akafa au isafa apuga. Ega koa i'opoga, au imaauga
isafa, isa ifo mo apuga laa'i kai, papie isafa apuga. 5 Ke oi akafami fou
feu foloumaka aage mo kai ifomi alomi ko'agai fomegamega agooma
koa aisama, fou kaimialao iifa fopaapa, kina pika koa mo alogai aunimi
folofeu. Kai ega'ina agokapa afegai aisama, fomai akafami fou fofeu
pugu, ega koa oi alomi apokega kainai Satani fae'opoimi. 6 Lau i'ina
laifania auga oi fokapa alaoma kai, opola koa lapenimi, ega koa kapa'ina
felo auga mo fokapa laoma. 7 Lau auga alafai gaoma, papiau ma'oai pau

---

[e] **6:16** Genesis 2:24

lau alaamage koa i'opoga isa fakeamage fai laoma. Kai Deo papiau aga'o
aga'o aua e'i ipeni epenii'i, aga'o auga feamage eoma, ke aga'o auga
faeamage eoma.
8 Ke pau auga, akeamage au'i, ke afuafu, oa'oae fou fou'i alaifania. Isa
auga pau lau alaamage koa i'opoga, isa isafa afakeamage auga felo. 9 Kai
isa ifo'i alo'i afakepakapulania koa aisama, fekeamage. Gome akeamage
auga felo kai, afakeamage kai amage lao'i mai'i alo'iai mo ageka, lo koa
i'opoga imaau'i ageuma auga apala ipauma.
10 Ke pau keamage au'i e'i iifa kapula i'ina lapeni'i. Iifa ina'ina auga lau
ifou ainau fouga alaifania kai, Lopia ega iifa oi maamiai laifania. Papie
aga'o isa akafa faepua'afuga. 11 Kai isa akafa agepua'afuga koa aisama,
isa faeamage pugu kai feagu mo. O ageagu mo afaekaina koa aisama, isa
femue felao akafa auni'i fekegagao fekeagufou pugu. Ke au isafa isa akafa
faepaake.
12 Ke epomiai papiau isa'i au'i, i'ina iifaga lapeni'i. I'ina iifaga auga
Lopia ega iifa laa'i kai, lau ifou e'u opola oi maamiai laifania. Oi epomiai
aami akimi Kristiano auga aga'o akafa Kristiano papiega laa'i kai,
papie ega'ina elogo isa auni'i kegaagu eoma koa aisama, akafa ega'ina
faepaake. 13 Ega koa i'opoga, Kristiano papiega aga'o akafa Kristiano
auga laa'i kai au ega'ina elogo isa auni'i kegaagu eoma koa aisama,
papie isa akafa ega'ina faepaake. 14 Gome au ega'ina Kristiano auga
laa'i mo ganinagai, akafa papie Iesu epako'ania kainai, ega laomaisai
isa Deo maagai alo lolofa auga agemia, ke fuagai Deo isa isafa kania
ageagamauga agekaina. Ke ega koa i'opoga, Kristiano papiega laa'i auga,
isa akafa au Iesu epako'ania kainai, isa Deo maagai alo lolofa papiega
agemia, ke fuagai Deo isa isafa kania ageagamauga agekaina. Kai lau
kapa'ina laifania auga afolokapa koa aisama, oi gaumi Deo akelogonia
au'i gau'i koa i'opo'i akemia. Kai lau kapa'ina laifania auga agokapa koa
aisama, oi ina ama aumi Deo maagai alomi opaina emia puo, oi gaumi
isafa Deo maagai alo'i opaina agemia.
15 Ke Deo auga i'a eifani'a gagaoai faagu eoma. Ega puo Kristiano
auga laa'i, o Kristiano papiega laa'i auga akafa Kristiano auga, o papiega
gapua'afuga galao ageoma aisama, Kristiano auga o papiega isa akafa
ega'ina fepua'afuga felao. Gome Kristiano auga, o Kristiano papiega
akafa agepua'afuga agelao auga laoga maina isa aegopeisa. 16 Lau ega
laifa oma, gome oi papie aumi, ala ologo oma oi akafami fou agoagu
aisama, kania'i agoagamauga ooma? Ke oi au aumi isafa, ala ologo oma
oi akafami fou agoagu aisama, kania'i agoagamauga ooma?

Deo Oi Eifanimi Ala Foagu Oma Eoma Agugai Foagu

17 Ke Kristiano auga, o papiega akafa agepua'afuga agelao auga, laoga
maina isa aegopeisa. Kai ega mo ganinagai, Deo oi aga'o aga'o ala foagu

oma aguga epeniimi, ke eifanimi ega foagu oma eoma auga, agugai
foagu. Lau ina'ina iifaga, iifi e'a ma'oai maa'iai laifani'i fekekapa laoma.
18 Ega kainai oi epomiai Iudea auga aga'o maguaega faaga iifalaina emia
efua kai, Deo isa eifaga koa aisama, isa maguaega faaga iifalaina afu'i
faeogefake'i. Ke ega koa i'opoga, Iudea auga laa'i auga aga'o maguaega
faaga iifalaina aemia koa kai, Deo isa eifaga koa aisama, isa maguaega
faaga iifalaina faemia. 19 Gome Deo eegai auga, au maguae'i faaga'i
iifalaina femia ma, faemia ma ganinagai, kapa aga'o laa'i. Kai Deo ega
iifa foafi'i kai'iai fopea auga kapa akaiki'a. 20 Ke lapainimi pugu, oi
ma'oai ala oagu oma emai Deo eifanimi kinagai auga, ega mo foagu
oma, ke faagamiai kapa aga'o folokapa. 21 Ke oi kala'afi omia alogai Deo
eifanimi koa aisama, oi ega'ina opopo folopa'aua. Kai kala'afi pinaugaga
ega'ina oi egopeimi koa auga eegai agopealai agekaina koa aisama,
fopealai. 22 Gome aufalao aga'o kala'afi pinaugaga ekapa mo ganinagai,
Lopia isa eifaga aisama, Lopia agogai auga, isa kala'afi laa'i. Ega koa
i'opoga aufalao aga'o kala'afi pinaugaga aekapa eagu aage mo auga Lopia
isa eifaga aisama, ega'ina auga Kristo ega kala'afi emia. 23 Ke oi auga,
Iesu ifagai i'afami emia kainai, oi papiau aumauni e'i kala'afi folomia.
24 Ega puo aau akiu Kristiano aumi, oi faagamiai kapa aga'o aemia alogai
Lopia eifanimi aisama, faagamiai kapa aga'o folokapa kai, Lopia ega
logoai ega mo foagu oma felao.

Akeamage Au'i Fou'i

25 Ke pau auga, papiau akeamage au'i fou'i alaifania. Kai i'ina iifaga
auga Lopia eegai iifa kapula alaafia kai Lopia ega gafegafe kainai,
epako'aniau i'ina opolaga faifania eoma puo, laifania. 26 Lau laopolaga
auga, pau i'ina kina auga kina apala'iai aaguega puo, pau ala oagu
oma auga, ega'ina agugai mo foagu. 27 Oi oamage ma? Ke oamage koa
aisama, akafami ipaake'i auga keagaga folokapuga. Ke oi aloamage ma?
Ke aloamage koa aisama, akafami aga'o folokapuga foloamage. 28 Kai oi
afoamage koa aisama, laomai apala aga'o afolokapa. Ke kaisau au aga'o,
o papie aga'o fou akefeufeu auga fou afekeamage koa aisama, isa isafa
apala aga'o afaekapa. Kai kaisau keamage au'i e'i agu alogai kiekie ma'o
akeafi'i. Kai lau anina laani oi ega'ina kiekie'i foloafi'i laoma puo, i'ina
kapa'i maamiai laifani'i.
29 Aau akiu Kristiano aumi, lau kapa'ina maifania laoma auga, i'a
i'ina kina'i alo'iai aague au'a, a'a agu epo afaemaefa. Ega puo au kapa'i
keamage au'i, akeamage koa i'opoga fekekagakaga akafa'i fakepakaukau'i
kai, Deo fekepakaukaua. 30 Ke kaisau keapepe au'i, akeapepe koa
fekekagakaga. Kaisau alo'i egama au'i, alo'i aegama koa fekekagakaga.
Kaisau kapa aga'o moniai ke'afa au'i, ega'ina kapa isa apu'i laa'i koa
fekekagakaga. 31 Ke kaisau i'ina agofa'a amu'i kepapinaugani'i au'i,

ega'ina kapa'i mino'i faepogu maa'i faela'a me'e. Gome i'ina agofa'a
kapa'i auga, pau laa'i kemia kelaoaina.
32 Ke lau anina laani oi kapa aga'o opopo folopa'aua laoma. Au aga'o
aeamage auga, Lopia alo ala agepagama oma auga mo opopo epa'aua,
ke isa mo ega pinauga ekapa. 33 Kai au kapa eamage auga, i'ina agofa'a
kapa'i mo, ke akafa alo ala agepagama oma auga mo opopo epa'aua.
34 Ega koa ekapa, isa opo aga'omo aemia kai, opogai kapa ma'o mo
eopolani'i. Ke papie aeamage auga, o papie au aga'o fou akefeufeu auga
Deo mo ega pinauga eopolaga puo, imaauga fofougai ke alo lolofagai
Lopia mo ega pinauga opopo epa'aua. Kai amage papiega auga i'ina
agofa'a kapa'i mo, ke akafa alo ala fepagama oma auga mo opopo
epa'aua. 35 Lau i'ina laifania auga oi foamage, o foloamage alaoma. Kai
i'ina iifaga auga oi fepalagainimi Deo maagai foagu felo, opomi ke alomi
fofouga Lopia mo eegai fooge, ke isa mo ega pinauga fokapa laoma puo
laifania.
36 Kai o'oae aga'o ke ifiao aga'o au fou akefeufeu auga auni'i
kepako'ania fekeamage keoma. Ke ifiao ega'ina ega amage kina ekainia
kai, o'oae ega'ina ifiaoga aeakafania puo, afeopolaga eegai apala ekapa
afeoma. Ke o'oae ega'ina ifo faaga gamuga ageopo, anina ageani gaamage
afeoma koa aisama, isa ifiao auni'i fekeamage. Gome ega'ina ekapa auga
Deo maagai laomai apala aga'o aekapa. 37 Kai o'oae aga'o auga, kai aga'o
isa aepaafia gaamage aeoma kai, ifo opo epaapa aga'onia mo afaeamage
eoma. Ke faaga gamuga eopo ifo age'ima agekaina, ke ifo mino epaapa
aga'onia mo, ifiao au fou akefeufeu auga auni'i afakeamage ageoma
koa aisama, isa isafa apala aga'o afaekapa. 38 Ega puo o'oae kapa ifiao
au aga'o fou akefeufeu auga ageakafania auga laomai felo ekapa. Kai
o'oae kapa ifiao aga'o au fou akefeufeu auga auni'i fekeamage keoma kai
aeakafania auga, laomai felo ipauma ekapa, o'oae eamage auga ega felo
eka'egaina.
39 Kristiano papiau'i epo'iai auga, papie aga'o akafa auni'i kegopei'i koa
i'opoga. Isa akafa eaguega kai, ifo afae'ue au i'oina aga'o afaeakafania.
Kai akafa agemae koa aisama, isa ifo kaisau gaakafania ageoma
agekaina. Kai au ega'ina auga Lopia Iesu ega papiau aga'o femia. 40 Isa
ageamage koa aisama, alo agegama. Kai lau laopolaga isa afaeamage kai
ala eagu oma koa mo ageagu koa aisama, alo agegama alogaina. I'ina
auga lau opolau laifania. Kai lau laopolaga kapa'ina laifania auga, Deo
ega Spiritu epalagainiau laifania.

Kristiano Papiau'i E'i Laomai Ipauma Auga

8 1 Ke pau auga, oi emi maleleai papiau fo'ama deo pifoge'i kepa'a
peni'i au'i fou'i opa'aniaina auga fouga maamiai alaifania. I'a alogo
i'a ma'oai ee'aisai logo ekae. Kai logo ega'ina papiau efoge'i keaina'au

alogaina. Kai i'a alo'a ko'agai papiau ani'i agaani koa aisama, ifo'a
agapauki'a. 2 Ke aufalao aga'o eopolaga kapa ma'oai elogo afe'ai eoma
auga, isa Deo ega iifa ko'a ipauma felogo auga aelogo. 3 Kai kaisau alo
ko'agai Deo anina eani auga, Deo ega iifa, ikifa ko'a auga elogo. Ke Deo
isafa isa elogo.
4 Ke pau alamue alalao fo'ama deo pifoge'i kepa'a peni'i auga fouga
alaifania. I'a alogo agofa'ai deo pifoge'i au'i kapa aga'o laa'i, ke alogo deo
i'oina isafa aga'o laa'i kai, Deo ko'a auga aga'omo paisa eague. 5-6 Kai
papiau isa'i auga opola apala keafia, keopolaga ufai ke aagoai deo ma'o
keaguega keoma. Ke keopolaga deo ega'ina au'i isa e'i deo, ke e'i lopia
koa i'opo'i keoma. Isa ega keoma mo ganinagai, ega'ina deo'i kepako'a
aageni'i mo kai, i'a alogo auga, i'a Ama'a Deo aga'omo paisa. Isa eegai
kapa ma'oai kemai, ke i'a auga Isa faugai aague. Ke alogo Lopia isafa
aga'omo paisa eague. Ke ega'ina Lopiaga auga Iesu Kristo ifogamo. Kapa
ma'oai isa faagagai kemai, ke isa i'a fau'aisai kapa'ina ekapaisa auga
kainai aague.
7 Kai papiau isa'i auga, i'ina iifaga ko'a auga akelogo. Isa deo pifoge'i
kemagakalaini'i efua puo, fo'ama ega'ina keania aisama, keopolaga
ega'ina fo'amaga auga, deo pifoge'i fo'ama kepa'a penia au'i e'i fo'ama
keoma. Ega keopola oma aisama, ifo'i alo'i kepaapokenia puo ega'ina
fo'amaga Deo maagai felo eoma auga eofu. 8 Kai fo'ama i'a Deo eega
aelaoaini'a. Ke i'a fo'ama agaania mo ganinagai, Deo maagai papiau
felo'a afalamia. Ke afalaania mo ganinagai, Deo maagai papiau apala'a
isafa afalamia.
9 Ega koa i'opoga, fo'ama deo pifoge'i kepa'a peni'i au'i agoani'i, o
afoloani'i auga, oi eemiai kapa aga'o laa'i. Kai oi ega'ina puogai, afu
kapagai o kina kapagai agoaniani mo ganinagai, oi papiau kapa'i e'i
pako'ai akekapula au'i folopaapokeni'i fake'ualai. 10 Gome oi ega'ina
logo ologo efua. Ke oi ega'ina logo ologo efua kainai, oi olao deo
pifoge'i keau afagaini'i au'i e'a'i alo'iai okoko, fo'ama deo pifoge'i kepa'a
peni'i au'i fo'ama'i oani'i. Ke ega'ina okapakapa kai aufalao aga'o ega
pako'a aekapula auga ageisami aisama, isa oi okapa eisami puo, alo
afaepakapulania ega'ina fo'ama'i afaeani'i ma? Ke isa fo'ama deo pifoge'i
kepa'a peni'i au'i ageani'i auga, kapa aga'o laa'i afaeoma ma? E, isa ega
ageoma paisa! 11 Kai Kristo au ega'ina ega pako'a aekapula auga isafa
faugai emae. Kai oi emi logoai ega koa okapa eisami aisama, isa e'ualai
laomai apala ekapa egea umamo. 12 Oi aami akimi Kristiano papiau'i
ee'iai laomai apala iina okapa oma, ke e'i pako'a aekapula auga opalifua
aisama, oi laomai apala Iesu Kristo eegai okapa. 13 Ega puo lau kapa'ina
laania aau akiu Kristiano auga aga'o lapa'ualaisa laomai apala ekapa koa
aisama, lau fo'ama ega'ina deo pifoge'i kepa'a peni'i au'i afalaani'i pugu,
ega koa lau isa ega pako'ai afalapa'ulaisa.

Apostolo Ifo'i Ii'i Keogeisa

9 1 Ko'a ipauma! Lau ifou kapa'ina makapa laoma auga alakapa
afaekaina ma? E, alakapa agekaina! Ke lau apostolo au laa'i ma?
E, lau apostolo au. Ke lau i'a a'a Lopia Iesu Kristo alaisa ma? E, laisa.
Ke oi auga lau Lopia ega pinauga lakapaisa auga puaga laa'i ma? E, oi
ega'ina pinauga puaga. 2 Ega puo papiau isa'i ee'iai lau auga apostolo
laa'i fekeoma mo ganinagai, iifa gome oi eemiai auga, lau apostolo paisa.
Gome lau e'u pinaugai oi Lopia Iesu opako'ania auga ipakina koa i'opoga
omia.

3 Kai papiau isa'i lau kepakefeisau aisama, lau ina'ina mo laifania iiu
laoge. 4 Ke lai Lopia ega pinauga akapa alogai, oi lai emai pinauga afa
kapa aga'o fopenimai faania, o fainu auga afaekaina ma? E, agekaina!
5 Ke apostolo Peto, ke apostolo isa'i fou Lopia aaga akina fou pako'a
papie'i keakafani'i koa i'opo'i, lai isafa pako'a papie'i faakafani'i ala alao
fou falao auga afaekaina ma? E, agekaina! 6 O Banabas lau aunimai mo
ma kapa'ina anina aani auga pinauga fapa'aua?

7 Ke kaisau ifani auga emia kai, ifo ega moni epapinauga ega'ina
pinauga ekapa? Kai aga'o laa'i. Ke kaisau ega umai fino efauga kai,
anina aga'o aeafia aeania? Kai aga'o ega aekapakapa oma. Ke sipi i'ima
auga kapa, ega sipi e'ima'i kai, u'u'i milikaga aeafia aeinu? Iifa gome
kai aga'o ega aekapakapa oma. 8 Lau i'ina laifania auga papiau aumauni
keifani'i puo, laifani'i ma? Laa'i, Deo ega iifa Moses epeniia auga alogai,
lau kapa'ina laifania auga i'opoga mo egae ekae. 9 Gome Deo ega iifa
Moses epeniia auga alogai Moses iina epapua oma; "Polomakau, laiti
faaga egafa ikia aisama, ake fologope, gome isa epinauga afa feafia laiti
afa feania,"[f] eoma. Kai Deo polomakau opopo epa'aua puo, ega eifa oma
ma? Laa'i. 10 Deo ega'ina iifaga eifania auga, i'a fau'aisai aeifania ma?
Ko'a ipauma ega'ina iifaga auga i'a fau'aisai ipapua emia. Gome fani auga
efani, ke au laiti faaga eau'ikia auga auni'i, ega'ina laitina afa akeania
auga afia'amaga kepa'aua puo, e'i pinauga kekapa. 11 Ega koa i'opoga,
lai auga oi faumiai apinauga, ke Iesu opako'ania puo, lai oi epomiai
lalaumi fo'amaga afaunia ko'a i'opoga. Ega koa aisama, lai emai pinauga
afa oi eemiai faafia auga, apaalogaina ma? 12 Papiau isa'i Deo ega iifa oi
maamiai keifafoua au'i, oi eemiai pipalagai ega koa keafii'i. Ke ega koa
aisama, lai oi eemiai pipalagai ega koa akaiki'a faafia auga afaekaina
ma? E, lai oi eemiai afa akaiki'a faafia paisa kai, alaafia.

Gome lai ega'ina afa alaafia mo puogai Iesu fouga iifafouga pinaugaga
feapakipo auga anina alaani. Ega puo lai ega'ina meauga oi alapenimi
kai, lai kapa'ina faagamaisai emia auga, aafiapia, gamuga mo aoponia.

---

[f] **9:9** Deuteronomy 25:4

13 Ke papiau Deo ega e'a alogai kepinauga au'i, e'i fo'ama Deo ega e'a
alogai keafia auga alologo ma? Ke papiau Deo amu kepa'a penia afugai
kepinauga au'i, e'i fo'ama Deo amu kepa'a penia afugai keafia auga,
alologo ma? Oi ologo isa e'i fo'ama auga, e'i pinauga afugai emai keania.
14 Ega koa i'opoga, Lopia eifa kapula peni'a einaka, kaisau iifa faunina
isa fouga papiau maa'iai keifafoua au'i, isa papiau ega'ina ee'iai fo'ama
fekeafia eoma.
15 Ke lau auga Lopia Iesu fouga laifafoua kainai, oi eemiai fo'ama faafia
auga ekainia. Kai lau ega'ina iifaga alapapinaugania oi alapaafimi fo'ama
oopeniau alaoma. Ke i'ina kapa'i lapapua'i auga, oi lau fo'ama oopeniau
puo alapapua'i. Kai lau iifa faunina Iesu fouga oi maamiai laifafoua
ganinagai, lau oi eemiai e'u pinauga afa aga'o alaafia auga, aina'auga
lapa'aua. Ke aufalao aga'o lau e'u pinauga afa kapa aga'o fepeniau,
ega koa e'u aina'au ega'ina laa'i femia auga anina alaani. Lau alamae
kai ega koa i'opoga agemia. 16 Lau iifa faunina Iesu fouga lainogonia
mo ganinagai aina'auga afalapa'aua, gome Deo lau eifa kapula peniau
fainogo eoma puo lainogo. Ko'a ipauma! Lau iifa faunina Iesu fouga
afalainogonia aisama, Deo lau afa apala ipauma fepeniau laoma! 17 Ke
lau ifou logouai lainogo koa aisama, afa felo faafia laoma. Kai lau ifou
logouai alainogo kai, Lopia Iesu lau epako'aniau pinauga ega'ina epeniiau
lapinauga koa aisama, afau laa'i lapinauga mo. 18 Ega koa aisama, lau e'u
pinauga afa kapa'ina alaafia? Lau e'u pinauga afa auga, iina koa i'opoga:
Lau iifa faunina Iesu fouga lainogonia aisama, lau e'u pinauga afa kapa
aga'o afalaafia, ega koa ega'ina iifaga faifafoua isapuga laafiia auga
falapapinauga apalania laoma.
19 Lau ega lakapa oma puo, lau papiau aumauni aga'o papagai laa'i.
Lau kai aga'o papagai alapinauga mo ganinagai, lau ifou auga papiau
ma'oai e'i kala'afi lapamiaisau, ega koa papiau ma'o paisa fala'a pagaini'i
Iesu fekepako'ania laoma. 20 Ke lau Iudea papiau'i fala'a pagaini'i
Iesu fekepako'ania laoma puo, ee'i lalao aisama, Iudea papiau'i koa
lakagakaga. Ke isa mo laa'i kai, papiau Moses ega iifa kai'iai kepea
au'i isafa fala'a pagaini'i Iesu fekepako'ania laoma. Ega puo lalao
ega'ina papiau'i ee'iai aisama, Moses ega iifa ega'ina papagai alaagu
mo ganinagai, lau isa koa i'opo'i lamia, Moses ega iifa kai'iai mo lapea.
21 Ke papiau Moses ega iifa papagai akeagu au'i isafa fala'a pagaini'i Iesu
fekepako'ania laoma puo, lalao ee'iai aisama, isa koa lakagakaga. Lau
ega koa lakapaisa auga, lau Deo ega iifa kai'iai alapea folooma. Gome lau
auga Kristo Deo Gauga auga ega iifa kai'iai mo lapea. 22 Ke lau papiau e'i
pako'ai keapoke au'i ee'i lalao aisama, isa fala'a pagaini'i laoma puo isa
koa lakagakaga, ifou apoke au koa lapamiaisau. Ke kapa ma'oai la'opo
afe'aini'i, ega koa afekaina koa aisama, papiau isa'i fala'a pagaini'i Iesu
fekepako'ania, ke kania'i feisagamau laoma. 23 Lau i'ina kapa'i ma'oai

lakapai'i auga, iifa faunina Iesu fouga fekepako'ania laoma puo lakapai'i,
ega koa ega'ina papiau'i fuagai Deo maagai e'i laomai felo afa akeafia
aisama, lau isafa ega'ina papiau'i epo'iai faapauka laoma.
24 Ke pipalau emia aisama, papiau ma'o kepiau kai, kapa eufai auga
mo afa eafia auga alologo ma? Oi ologo kaisau eufai auga afa eafia.
Ega koa i'opoga oi isafa afa agoafia koa pipalaugai fopipalau, ega koa
fuagai afa agoafia. 25 Ke papiau ma'oai pipalau opuaga alogai kega'opua
keoma au'i, alo'i ke opo'i fofougai ega'ina amekuga keafia. Ke e'i opua
kepafua aisama, afa auga kaikai kraon koa kekapa auga isa kania'iai
keogeaua. Kai isa e'i pipalau afa keafia auga afaeka pagainia agelifu. Kai
i'a Kristiano papiau'a auga, a'a pipalau afa agaafia auga afaelifu, ageka
pagainia. 26 Ega puo lau auga, au aga'o kapa aga'o afaeafia kai, epipalau
aage mo koa alakapa kai, e'u pipalau ega'ina fua laisa. Ega koa i'opoga
mo, lau au aga'o epipaini aisama, ima e'afo aagenia mo koa alakapa kai,
pipaini okogai mo lapakaisa. 27 Ke lau imaau ae'imaisau kai, lau imaau
la'ima e'u kala'afi lapamia, ega koa papiau ma'oai maa'iai iifa faunina
Iesu fouga alainogonia afegai, Deo lau afa fepeniau eoma auga fepeniau
laoma.

Pifoge Deo'i Foisa Felo'i

10 1 Aau akiu Kristiano aumi, lau kapa puo oi alomi fekapula
pifoge deo'i foloau afagaini'i laoma auga alaifania. Lau anina
laani ufainagai i'a ufu'a apa'a Israel papiau'i Moses muninai kepea au'i
faaga'iai kapa'ina emia auga fouga fologo laoma. Isa ma'oai Isiptoai
kepealai aisama, Deo apuapuai emai ma'oai laa'iai epea e'imai'i. Ke kelao
A'u Pitogai aisama, a'u efolapea, ma'oai afu fugagai kepea pagai. 2 Ke isa
ma'oai e'i pako'a Deo eegai keogeisa. Ega kainai apuapu ala elao auga,
kainai mo kepakaisa kelao a'uai kepea pagai. Ega koa emia auga, Deo
isa baptismo koa i'opoga epenii'i, Moses ega papiau kemia. 3 Ke isa ago
maininai kepea aisama, Deo mirakulo akaiki'a ekapaisa, palafa ufai eake
ma'oai keaniia. 4 Ke fei laa'i aiso'i ekupu aisama, Deo mirakulo ekapaisa,
kepo alogai fei epealai ma'oai keinu. Ke kepo ega'ina auga Deo eegai
emai isa fou kelao kemai koa i'opoga. Ke ega'ina kepo auga Iesu Kristo.
Ke kepo ega'ina auga Iesu pau agu pagai maunina feina epipeni koa
i'opoga emia, ago maininai fei kepo ega'ina alogai epealai Israel papiau'i
keinu. 5 Kai Deo ega koa ekapaisa epalagai felo'i mo ganinagai, papiau
ma'o Isa akepako'ania. Ega aisama Deo isa ee'iai alo aegama kainai, ma'o
egae epamaei'i, ago maininai imaau'i keka aage mo kefai kelaoaina.
6 Ega'ina kapa'i kemia auga, pau kapa aga'o koa epakinai'a, aina'a
epalogo, ega koa i'a isa ufainagai kapa apala'i kemaani'i kekapai'i au'i
falakapa'i eoma. 7 Ke oi ega'ina papiau'i isa'i deo pifoge'i keau afagaini'i
koa folokapa, deo pifoge'i foloau afagaini'i. Isa fou'i Deo ega iifa pukagai

iina kepapua oma ekae: “Isa kemiamia deo pifoge agogai fo'ama keaniia,
ke keinuinu, ke ke'ue Deo ega papiau laa'i koa i'opo'i kekagakaga.”[g] 8 Ke
Deo ega iifa pukagai ega eifa oma koa i'opoga, isa epo'iai papiau isa'i
aufalao aga'o fou akeamage auga fou kefeu aage mo aisama, Deo isa
ee'iai gua ekupu, kina aga'omo alogai au'i ma'oai 23,000 kemae. Ega puo
i'a isa koa falamia, aufalao aga'o fou alaamage auga fou falafeu. 9 Ke isa
epo'iai papiau isa'i Deo ke'opoisa aisama, Deo gua ekupu, kaapa epaula
keagai'i kemae. Ega puo i'a isa koa falamia Deo fala'opo. 10 Ke isa epo'iai
papiau isa'i Deo eegai keifa mugumugu aisama, Deo gua ekupu, ega
agelo eulai'i keaupugui'i. Ega puo i'a isa koa falamia, Deo eegai falaifa
mugumugu.
11 I'ina kapa'i isa faaga'iai kemia auga i'a kapa aga'o koa kepakinai'a.
Ke Deo ega iifa pukagai kepapua ekae auga, i'a aina'a kepalogo, ega koa
isa kekapa koa falakapa keoma. Gome ufainagai kapa ma'oai keifani'i
au'i, pau i'ina kina i'a Iesu apako'ania au'a aague alogai, Iesu faugai ko'a'i
mo akemia. 12 Ega puo oi kaisau oopolaga, oapa inoka emi pako'a kapula
ooma aumi, foisa felo folo'ualai! 13 Gome i'opo ma'oai auga, papiau
aumauni ma'oai i'opo keafi'i au'i mo oi eemi kefai. Ke Deo kapa'ina
eifania auga agekapa paisa. Ke oi ifomi kapulamiai i'opo aga'o laagai
agopagai afaekaina auga i'opoga afaelogoaina eemi afaefai. Kai i'opo oi
eemi akefai aisama, Isa keaga aga'o agepakinaimi, ega koa i'opo ega'ina
papagai agoagu mo ganinagai, agokapula laomai apala aga'o afolokapa.

Deo Pifoge'i E'i Miamia Ke Lopia Ega Aniani Fua Auga Fouga

14 Ega puo ekefa'au Kristiano papiaumi, papiau deo pifoge'i keau
afagaini'i au'i lao'i mai'i ee'iai fopiaukoko. 15 Ke lau auga oi papiau felomi
mo maamiai lanini'ani. Ega puo kapa'ina laifania auga felo o apala ma
auga, oi ifomi amoisa amoifania. 16 Ke i'a fino kaputina aafiakae amainu
aoma aisama, Iesu Deo tenkiu epeniia koa i'opoga, i'a isafa Deo tenkiu
apenia afegai kai fino ega'ina ainu. Ega koa akapa Iesu i'a a'a laomai
apala'i fau'iai emae, ifa efaka auga alaopolaga, ke i'a ma'oai Iesu fou
aga'omo alamia ma? Ke i'a palafa aafia amaania aoma aisama, Iesu
Deo tenkiu epeniia koa i'opoga, i'a isafa Deo tenkiu apenia kai, palafa
ega'ina afaipoga aania. Ega koa akapa, Lopia i'a fau'aisai kolotiai emae
auga alaopolaga ma? E, ega'ina aopolaga puo akapa. 17 Ke Iesu ifogamo
i'a fau'aisai ega koa ekapaisa koa i'opoga palafa isafa aga'omo mo. Ke i'a
ma'oai papiau i'oi'a i'oi'a mo ganinagai, palafa ega'ina aga'omo auga fou
kai'alao aania puo, ma'oai imaau'a aga'omo koa i'opoga emia.
18 Amoopolaga galao Israel papiau'i amaafi'opo'i. Isa a'o keumai'i Deo
kepalao penia aisama, a'o ega'ina afa keafiia keaniia. Ega koa kekapaisa

---

[g] **10:7** Exodus 32:6

aga'omo kemia Deo keau afagaina. 19 Lau fo'ama deo pifoge ipa'a penia
emia fo'amaga auga, kapa aga'o ma puo ega laifa oma, o deo pifoge
ega'ina auga kapa aga'o ma puo ega laifa oma? 20 Laa'i! Lau ega'ina
alaifania kai, papiau Deo akelogonia au'i fo'ama, o kapa aga'o isa e'i deo
pifoge kepa'a penia auga, Deo akepa'a penia kai, tiapolo kepa'a penia.
Ega puo oi tiapolo fou fomia auga anina alaani. 21 Ke oi auga Lopia ifa
oi faumiai efaka auga gouga kaputinai agoinu, ke agolao tiapolo e'i
kaputiai agoinu afaekaina. Ke oi Lopia ega teipoloai agoaniani, ke agolao
tiapolo e'i teipoloai agoaniani afaekaina. 22 Kai Lopia i'a ee'aisai gapiapu
ma aoma puo, kapa auni'i akapafou'i? Laa'i! Ke i'a Lopia ega kapula
aka'egaina ma puo, iina akapa oma?

Kristiano Papiau'i Deo Maagai Kapa Aga'o Akekapa Agekaina

23 Ke oi epomiai aufalao aga'o afeifa afeinaka, "Lau kapa ma'oai
alakapa'i agekaina," afeoma. Kai lau oi lapainimi. Ko'a kapa ma'oai
agokapa'i agekaina kai, ega'ina kapa'i au'i isa'i mo pipalagai kapa'i
kai, isa'i au'i felo'i laa'i. Ega puo lau alaifa, "Lau kapa ma'oai alakapa'i
agekaina," alaoma kai, ega'ina kapa'i isa'i au'i mo pipalagai kapa'i kai,
isa'i au'i lau ke aau akiu Kristiano papiau'i isafa afakepalagai felo'i
alaoma. 24 Ke oi ifomi mo emi agu felo foloopolaga kapa aga'o folokapa
kai, aami akimi Kristiano papiau'i isafa e'i agu felo foopolaga kai, kapa
aga'o fokapa.
25 Ke titi kapa afa'afa afugai ke'afa auga foania mo kai, alomiai foloifa
deo pifoge'i kepa'a peni'i kai oania folooma. 26 Gome Deo ega iifa pukagai
iina kepapua oma: "Aagoa auga Lopia apuga, ke kapa ma'oai aagoai
kekae au'i isafa, Lopia apuga."[h]
27 Ega kainai Kristiano papiauga laa'i auga iifa afeulaisa ega e'ai fou
foaniani afeoma, ke oi anina afoani molao afooma koa aisama, fo'ama
kapa agomuai akeoge auga foania mo. Ke aloaniani alogai ifomu alomuai
foloifa, i'ina fo'ama'i deo pifoge'i kepa'a peni'i ma kai, laani'i folooma.
28 Kai aufalao agepainio ageinaka, "I'ina fo'amaga auga deo pifoge'i
kepa'a peni'i," ageoma aisama, ega'ina auga oi epainio auga faugai, ke
isa alo afeofu kainai, fo'ama ega'ina foloania.[i] 29 Ega'ina laifania auga,
oi alomu ageofu auga fouga alaifania kai, au ega'ina alo ageofu auga
fouga laifania. Kai lau kapa ma'oai mo alakapa'i agekaina kai, kapa
puo au ega'ina alo ageofu mo puogai, lau epaapakipoisau kapa isa'i mo
alakapa'i? 30 Ke lau Deo tenkiu lapenia kai fo'ama laania koa aisama,
kapa puo papiau lau Deo tenkiu lapenia auga fo'amaga laagai iifa
kepalifua.

---

[h] **10:26** Sam 24:1 [i] **10:28** Papiau isa'i 28 fuagai i'ina iifaga kepapua: "Gome aagoa Deo apuga, ke kapa ma'oai aagoai kekae au'i isafa Deo apuga."

31 Ega puo oi agoaniani, o kapa aga'o agoinu, o kapa aga'o agokapa
aisama, papiau Deo au akaiki'a fekepamia, ke fekeau afagaina auga laoga
mainai fokapa. 32 Ke oi emi agu alogai kapa ma'oai agokapa'i aisama,
Grik papiau'i, o Iudea papiau'i, o Deo ega iifi e'a papiau'i oi kapa'ina
okapa akeisa auga, isa e'i pako'ai afolopa'ulai'i au'i mo lao'i mai'i fokapa'i
fekeisa'i. 33 Ke ega'ina agokapa alogai, lau lakapa koa fokapa. Lau keaga
i'oi'i i'oi'i la'opo'i papiau ma'oai alo'i mapagama laoma. Gome lau kapa
aga'o makapa laoma aisama, ifou e'u agu felo mo alaopolaga alakapa kai,
papiau ma'oai e'i agu felo isafa laopolaga kai, ega'ina kapa lakapa. Ke ega
koa lakapa auga, isa kania'i feisagamau laoma puo, lakapa.

11

1 Lau Kristo ega laomai muninai lapea koa i'opoga, oi isafa lau e'u
laomai muninai fopea.

Deo Oau Afagaina Alogai Kapa'ina Fokapa

2 Oi kapa ma'oai okapa'i alogai, lau oopolaniau, ke e'u pamalele
lapeniimi au'i kai'iai mo opea puo laau afagainimi. 3 Kai lau anina laani
i'ina iifaga oi mapalogonimi laoma: Papie kania'i laagai auga au, ke
au kania laagai auga Iesu Kristo. Ke Iesu Kristo kania laagai auga Deo.
4 Kristiano auga kapa kania tiapuai emoka kai emegamega, o profeta
koa i'opoga enini'ani auga, isa kania laagai eagu auga, Iesu Kristo
epameagaina. 5 Ke Kristiano papiega kapa kania tiapuai aemoka kai,
la'afouai emegamega, o la'afouai profeta koa enini'ani auga, isa kaniagai
auga, ifo akafa fou i'opo'i mo epamia. Ega puo isa akafa epameagaina.
Gome isa ega koa ekapa auga papie aga'o kania kekagolaisa emeagai
koa i'opoga emia. 6 Ega puo papie aga'o kania tiapuai afaemoka koa
aisama, isa fufuga fekepaepe. Kai isa fufuga akepaepe, o akekagolaisa
auga meagaina agepa'aua aisama, isa kania femoka. 7 Kai au auga kania
faemoka, gome Deo au auga isa iisagai mo epagama, ke Deo ega isapu,
ke ega akaiki'a fou, au faagagai efoki. Kai papie faagagai auga, au ega
isapu ala koa auga efoki. 8 Gome au papie faagagai aemai kai, papie au
faagagai emai. 9 Lau ega laifa oma, gome Deo au epagama auga, papie
faugai aepagama kai, papie au faugai epagama. 10 Ega'ina kainai, ke agelo
fou kai'iai, papie kania femoka, ega koa papiau fekelogo isa au papagai
eague, ke au isa kania laagai fekeoma. 11 Kai ega mo ganinagai, i'a Iesu
Kristo apako'ania aisama, papiau aga'omo'a koa i'opoga amia. Ega kainai
papie auga, au faagagai e'afeau, ke au papie faagagai e'afeau. 12 Gome
Deo papie epagama aisama, au faagagai papie epagama. Ega koa i'opoga,
au isafa papie faagagai emauni. Kai kapa ma'oai auga, Deo eegai kemai.
13 Ke papie kania faemoka kai, la'afouai feapa Deo femegamega penia
auga felo, o apala ma auga, oi ifomi amoisa amoifania. 14 Ke oi Deo ega
pagama kapa'i ma'oai oisa'i aisama, ega'ina kapa'i oi kepamalelenimi,
ega koa ologo au aga'o fufuga epamaefania auga, isa ifo epameagaina.

15 Kai papie fufuga epamaefania aisama, fufuga maefa ega'ina isa iisa
epafelo, ke papiau isa keifagaina. Gome Deo fufu maefa ega'ina isa
epeniia kania femoka eoma. 16 Lau i'ina iifa'i laifani'i kai, kaisau ega'ina
akekua'i gapa'aua ageoma koa aisama, lau, ke fou apinauga au'i, ke Deo
ega iifi e'a papiau'i isafa fou laomai i'oina aga'o alakapa.

Lopia Ega Fo'ama

17 Ke pau i'ina iifa'i alaifani'i alogai, oi afalaau afagainimi. Gome oi
okaigugu Lopia Iesu faumiai kapa'ina ekapaisa auga oopolaga fo'ama
oania alogai, kapa felo aga'o alokapa papiau alopalagaini'i kai, apala
mo okapa papiau opa'ualai'i. 18 Lau kapa'ina maifa kakaua laoma auga,
oi ma'oai okaigugu alogai, ifomi epomiai o'eaimi keoma. Ke papiau oi
foumi ega keifa oma auga afa'agamo lapako'ani'i. 19 Kai ko'a oi epomiai
ago'eaimi paisa, ega koa Deo kaisau afegai eaulao auga agoisa agologo.
20 Oi okaigugu Lopia oi faumiai kapa'ina ekapaisa auga oopolaga
fo'amaga oania aisama, oi Lopia aloopolaga kai ega'ina fo'amaga
aloania. 21 Gome oi oaniani aisama, kai aga'o kaina alokai kai ifomi mo
oopolanimi. Ega koa okapa aisama, papiau isa'i fo'ama ma'o akeania puo,
inae'i ekimu kai, isami auga fo'ama ma'o oania, ke oinuinu alogaina.
22 Ega'ina laomai apala ipauma kai okapa. Oi ega koa okapa auga, oi e'a
eemi laa'i ma egae aloaniani aloinuinu? Oi ega okapa oma auga, Deo ega
iifi e'a papiau'i amopakafo'oni'i, ke Deo ega iifi e'a papiau'i kapa aga'o
ee'i laa'i au'i, amopameagaini'i ma ooma? Mo lau kapa'ina oi maamiai
alaifania? Lau oi faau afagainimi ma? Laa'i afalaau afagainimi!
23-24 Gome Lopia lau epainiau kapa'ina fakapa eoma epeniau auga, oi
isafa lapenimi. Judas Lopia Iesu age'afa'afalaina gapinai, Iesu ega imoi
fou keaniani alogai, Iesu palafa eafiia, ke Deo tenkiu epeniia afegai
efaipoga kai eifa einaka, “I'ina palafaga auga lau imaau oi faumiai
alapipeni auga. Ke muni iina koa agokapa aisama, foopolaniau kai
fokapa. Pau amoafia amoania,” eoma. 25 Ega koa i'opoga keaniani efua
aisama, fino kaputina eafiakae kai, eifa einaka, “I'ina fino kaputina auga,
oi faumiai lau ifau agefaka auga. Ke ega'ina ifagai Deo oi fou epomiai
pako'a kapula mamaga gouga alakapa. Ke muni i'ina fino agoinu aisama,
foopolaniau kai fokapa,” eoma. 26 Gome kina kapagai i'ina palafaga
agoania, ke fino kaputina i'ina agoinu aisama, Lopia ega mae agoifafoua
mo agelao ega mai pugu kinagai kai.
27 Ega puo aufalao aga'o Lopia laomai anina aeani auga laoga mainai,
Lopia ega palafa ageania, ke ega fino kaputina fou ageinu aisama, isa
Lopia imaauga, ke ifa fou ee'iai laomai apala ekapa. 28 Ega puo au aga'o
ifo alo fegagai felo kai, palafa feania, ke fino kaputina feinu. 29 Gome
aufalao aga'o Lopia imaauga ifa fou kapa'ina auga aelogo felo kai, palafa
eania ke fino kaputina einu auga, Lopia isa faagagai kapa'ina ekapaisa

auga aelogo felo kai, palafa eania fino einu. Ega kainai isa ifo afa apala
epenia. 30 Ega kainai papiau ma'o oi epomiai keapoke keisafa, ke papiau
ma'o isa'i isafa kemae. 31 Kai i'a ifo'a alo'a fagagai felo, ke kapa'ina
apala Deo eegai, ke papiau fou ee'iai akapaisa auga agaisa, ke agaopo
pagai laomai felo agakapa aisama, Deo i'a afa apala afaepenia. 32 Ke
Lopia i'a a'a laomai felo, o apala afa epeni'a aisama, ega'ina ekapa auga
epaikifani'a, ega koa Deo i'a, ke agofa'a papiau'i fou kai'alao a'a laomai
apala afa afaepeni'a.

33 Ega puo aau akiu Kristiano aumi, oi agokaigugu Lopia ega fo'ama
amoania agooma aisama, aga'o aga'o kaimi fokai ma'oai fomai afe'ai kai
fo'ina foaniani. 34 Kai aufalao aga'o inaega afekimu aisama, isa ega e'ai
feaniani, ega koa agomai agokaigugu aisama, isa afaeufai afaeaniani,
ega koa Deo isa ega apala afa afaepenia. Lopia ega fo'ama fouga egamo'e
laifani'i kai, iifa isa'i auga alafai kai maamiai alaifania.

Deo Ega Spiritu Ega Ipeni

12 1 Aau akiu Kristiano papiaumi, pau auga oi emi maleleai Deo
ega Spiritu ega ipeni fouga opa'aniaina auga fouga maamiai
alaifania. Deo ega Spiritu ega ipeni kapa'ina auga afolologo auga
lapamafua puo, fouga maamiai alaifania. 2 Oi ologo, oi Kristiano alomia
alogai, deo pifoge'i akenini'ani, ke aina'i efua au'i oi maami kela'a me'e
keaga i'oi'i i'oi'iai opea. 3 Ega kainai oi lapainimi, aufalao aga'o Deo ega
Spiritu alogai eagu auga, iina afaeifa oma afaeinaka, “Deo Iesu afa apala
gapenia,” afaeoma. Ke kai aga'o iina afaeifa oma afaeinaka, “Iesu Lopia,”
afaeoma kai, Deo ega Spiritu isa alogai ageagu aisama kai, “Iesu Lopia,”
ageoma.

4 Kai Deo ega Spiritu ega ipeni auga i'oina i'oina kai, Spiritu aga'omo
mo ipeni ega'ina ma'oai epipeni. 5 Ke Lopia ega pinauga i'oina i'oina
akapa kai, Lopia aga'omo mo ega pinauga akapa. 6 Ke papiau pinauga
i'oi'i ma'o kekapa'i kai, Deo aga'omo mo, isa ega'ina pinauga fekekapa
fekaina auga logo epeni'i kekapa'i.

7 Ke Deo ega Spiritu papiau aga'o aga'o alo'iai eague au'i, e'i pinaugai
papiau aga'o aga'o kepalagaini'i. Ega koa kekapa aisama, Deo ega Spiritu
isa alo'iai eague auga efoki. 8 Ega'ina auga pau inamo'e alaifani'i. Deo
ega Spiritu papiau isa'i auga, ipeni aga'o epeni'i Deo ega ikifa nini'ani'i
keifani'i. Ke Deo ega Spiritu ega'ina mo papiau isa'i ipeni epeni'i, Deo
ega logo fouga keifafoua. 9 Ke Deo ega Spiritu ega'ina mo, papiau e'i
pako'a akaiki'a femia auga ipenina epeni'i, ega koa isa Deo kepako'ania.
Ke Deo ega Spiritu ega'ina mo, papiau isa'i, isafa papiau'i fekepafelo'i
auga ipenina epeni'i papiau kepafelo'i. 10 Ke Deo ega Spiritu ega'ina mo
papiau isa'i mirakulo isapu'i fekekapa'i auga ipenina epeni'i mirakulo
kekapa'i. Ke Deo ega Spiritu ega'ina mo papiau isa'i profeta koa fekemia

Deo ega iifa fekeifafoua auga ipenina epeni'i. Ke Deo ega Spiritu ega'ina
mo papiau isa'i spiritu kapa felo o apala auga fekelogo ipenina epeni'i
kelogo. Ke Spiritu ega'ina mo papiau'i isa'i mala i'oina kai aga'o aelogo
auga malagai fekemegamega ipenina epeni'i. Ke Spiritu ega'ina mo, mala
ega'ina kapa'ina eifania auga fekeau pagainia ipenina papiau isa'i epeni'i.
11 Deo ega Spiritu aga'omo ega'ina auga, i'ina pinauga'i ma'oai ekapa'i. Ke
Spiritu anina eani papiau kapa ipeni kapa gapenia eoma auga mo epenia.
12 Ke Deo ega Spiritu ega koa ekapa, gome i'a papiau aumauni imaau'a
auga aga'omo kai, imaau'aisai kapa ma'o mo kekae. Ke imaau'aisai kapa
ma'o kekae mo ganinagai, ega'ina kapa'i ma'oai kemai imaau'a aga'omo
kepamia. Ega koa i'opoga Kristo imaauga isafa ega koa. 13 Gome i'a Iudea
au'a ma, Grik au'a ma, kala'afi, o aagu aage mo ifo'a a'a pinauga akapa
ma ganinagai, Spiritu aga'omogai i'a ma'oai baptismo aafiia. Ke imaau'a
aga'omo koa i'opoga, i'a ma'oai Iesu fou aga'omo amia. Ega'ina auga Deo
ega Spiritu aga'omo mo i'a ma'oai ega ipeni epeni'a ainu koa i'opoga,
alo'aisai eague.
14 Ko'a ipauma imaau'a auga aga'omo ekae kai, kapa aga'omo imaau'a
aepagama kai, kapa ma'o kemai imaau'a kepagama. 15 Ega kainai ife'a
afeifa, “Lau papiau ima laa'i puo, lau papiau imaauga faagagai laa'i,”
ageoma mo ganinagai, isa ega'ina eifania puo, isa papiau imaauga
faagagai laa'i afaemia kai, egae mo ageka. 16 Ke aina'a afeifa, “Lau
papiau maaga laa'i puo, lau papiau imaauga faagagai laa'i,” ageoma mo
ganinagai, isa ega'ina eifania puo, isa papiau imaauga faagagai laa'i
afaemia kai, egae mo ageka. 17 Kai i'a imaau'a fofouga maa'a mo gamia
koa aisama, papiau aina'i ala falogo oma? Ke imaau'a fofouga aina'a mo
gamia koa aisama, kapa foga'i ala falogo oma'i? 18 Kai iifa gome, Deo
i'a imaau'aisai kapa'a ma'oai isa anina eani koa i'opoga, aua aua afu'iai
eogei'i. 19 Kai kapa'a ma'oai i'oi'i fakemia kai, kapa aga'omo kegamia koa
aisama, imaau'a auga kapai feka? 20 Kai pau auga, kapa'a ma'oai i'oina
i'oina mo ganinagai, ma'oai kemai imaau'a aga'omogai ke'afai imaau'a
aga'omo emia.
21 Ega puo i'a maa'a ima'a afaepaina afaeinaka, “Lau ifou mo laague
ekainia puo, oi animu alaani,” afaeoma. Ke kania'a ife'a afaepaina
afaeinaka, “Lau ifou mo laague ekainia puo, oi animu alaani,” afaeoma.
22 Kai imaau'aisai faaga'a kapa'i e'ele'i keapoke au'i mo ganinagai,
imaau'aisai afakeka koa aisama, kapa aga'o agakapa felo afaekaina.
23 Ke imaau'aisai faaga'a isa'i, iisa'i aefelo alogaina mo ganinagai, i'a
faaga'a ega'ina au'i kapa akaiki'a'i koa i'opo'i apamia'i a'ima lopiani'i.
Ke aopolaga imaau'aisai faaga'a isa'i, kai aga'o faeisa aoma au'i, tiapu
felo'i ai'iukai'i apakaisapu felo alogaini'i. 24 Kai imaau'aisai faaga'a iisa'i
felo'i ipauma'i auga ega ala'ima oma'i. Kai faaga'a isa'i kapa e'ele'i koa
apamia'i au'i mo ganinagai, Deo faaga'a ega'ina au'i kapa akaiki'a'i

epamia'i, imaau'aisai eoge felo alogaini'i kainai, faaga'a ega'ina au'i a'ima felo'i, apalopiani'i. 25 Deo ega koa ekapaisa, ega koa imaau'aisai faaga'a ifo'i mo epo'iai fake'ea'i kai, ma'oai aga'o aga'o fekepalagaini'i eoma. 26 Ega koa emia, faaga'a aga'o ekiekie aisama, faaga'a fofouga isafa isa fou kekiekie. Ke aufalao aga'o faaga aga'o kapa akaiki'a koa epamia e'ima felo epalopiania aisama, imaauga fofouga faaga ega'ina fou kai'ialao alo'i egama.

27 Ke oi auga Kristo imaauga, ke oi aga'o aga'o auga Kristo ima ife, ke faaga fofouga omia. 28 Ke iifi e'a alogai auga, Deo apostolo au'i ekina kakau'i. Isa muni'iai auga profeta au'i ekinani'i. Profeta au'i muni'iai auga, pamalele au'i ekinani'i. Pamalele au'i muni'iai auga mirakulo fekekapa au'i, ke isafa papiau'i fekepafelo'i ipenina keafia au'i, ke papiau fekepalagaini'i au'i, ke Deo ega iifi e'a pinauga fekepapea ipenina keafia au'i ekinani'i. Ke fuagai auga, mala i'oina papiau akelogo auga malagai Deo fekemegamega penia auga ipenina keafia au'i ekinani'i. 29 Kai Deo i'ina papiau'i ekinani'i au'i ma'oai apostolo ma? Ke isa ma'oai profeta ma? Ke isa ma'oai pamalele au'i ma? Ke isa ma'oai mirakulo kekapa ma? 30 Ke isa ma'oai isafa papiau'i fekepafelo'i auga ipenina keafiia ma? Ke isa ma'oai mala i'oina papiau akelogo auga malagai Deo kemegamega penia ma? Ke isa ma'oai papiau mala i'oinagai kemegamega auga, keau pagainia ma? Laa'i! Isa ma'oai iifi e'a alogai, aua aua e'i ipeni keafia kepinauga. 31 Kai oi auga guami fofouga ipeni kapa akaiki'a auga eegai fooge.

Alomi Ko'agai Deo Ke Papiau Fou Ani'i Foani

Ke pau Deo ega Spiritu ega ipeni ala fopapinauga oma auga keagaga felo ipauma inamo'e alapakinaimi.

13 1 Lau papiau mala'i i'oina i'oinagai fanini'ani, ke agelo ganinagai mala'iai fanini'ani ma kai, alou ko'agai papiau ani'i afalaani koa aisama, e'u nini'ani auga, talamu maini keauga a'o emia, o meleki kepaleke'i a'o'i ealogai alogaina koa i'opoga alamia. 2 Ke lau profeta koa famia, Deo ega iifa faifafoua auga ipenina faafia, ke logo ma'oai, ke ogefake kapa'i ma'oai falogo, ke e'u pako'a Deo eegai fekapula alogaina iku fapaini'i fekepea auga pipeni'i faafi'i mo ganinagai, alou ko'agai papiau ani'i afalaani koa aisama, lau auga kapa aga'o laa'i. 3 Ke lau e'u kapa ma'oai eeuai kekae au'i ulalu papiau'i fapeni'i, ke Deo ega iifa lainogonia kainai, papiau isa'i Deo ega iifa anina akeani au'i, lau loai fekeumaisau mo ganinagai, alou ko'agai papiau ani'i afalaani koa aisama, Deo lau afa felo afaepeniau.

4 Ke alomi ko'agai Deo, ke papiau fou ani'i agoani aisama, kina apala'i, o laomai apala'i eemiai akemia mo ganinagai, emi alomafu agoafiapia mo. Ke alomi ko'agai Deo, ke papiau fou ani'i agoani aisama, papiau

ma'oai ee'iai agogafegafe. Ke alomi ko'agai Deo, ke papiau fou ani'i
agoani aisama, papiau ma'oai ee'iai afolopikupa. Ke alomi ko'agai Deo,
ke papiau fou ani'i agoani aisama, olagami afolo'anina. Ke alomi ko'agai
Deo, ke papiau fou ani'i agoani aisama, afoloaina'au. 5 Ke alomi ko'agai
Deo ke papiau fou ani'i agoani aisama, kapa'ina apala'i au'i afolokapa'i
papiau alo'i afolopamafua. Ke alomi ko'agai Deo, ke papiau fou ani'i
agoani aisama, ifomi mo afoloopolanimi. Ke alomi ko'agai Deo, ke papiau
fou ani'i agoani aisama, papiau ee'iai guami afaekupu afaefiakoa. Ke
alomi ko'agai Deo, ke papiau fou ani'i agoani aisama, papiau oi eemiai
apala kekapaisa auga, afoloopolani'i. 6 Ke alomi ko'agai Deo, ke papiau
fou ani'i agoani aisama, laomai apala eegai alomi afaegama kai, Deo
ega iifa ko'a auga mo eegai alomi agegama. 7 Ke alomi ko'agai Deo, ke
papiau fou ani'i agoani aisama, aufa kina papiau agopakaisogoni'i, ke emi
pako'a Deo paisa eegai agooge. Ke kapa felo aga'o isa eegai agoafia auga
afia'amaga agopa'aua. Ke alomi ko'agai Deo, ke papiau fou ani'i agoani
aisama, kina apala foafia fokiekie mo ganinagai, aufa kina ega'ina kapa'i
gamu'i mo agoopo.

8 Oi Deo, ke papiau fou ani'i oani auga laoga maina afaefua, ageka
aoniamo. Kai papiau profeta koa kemia Deo ega iifa keifafoua auga
ipenina afaeka aoniamo kai laa'i agemia. Ke papiau mala i'oinagai Deo
fekemegamega penia ipenina keafia auga isafa laa'i agemia. Ke papiau
Deo ega logo ma'oai fekelogo auga ipenina keafia auga isafa laa'i agemia.
9 Gome pau i'ina kina alogai, i'a Deo ega logo afa'agamo mo alogo, ke
profeta koa amia Deo ega iifa afa'agamo mo alogo auga, pau aifafoua.
10 Kai muni Iesu agemai pugu kapa ma'oai agepafoki'i aisama, pau i'ina
kina alogai kapa'ina afa'agamo alogo au'i laa'i akemia. 11 Ke lau e'eleuai
aisama, imoi koa lanini'ani, imoi kapa'ina keopolani'i au'i laopolani'i, ke
imoi koa lakagakaga. Kai laapao au lamia aisama, imoi e'ele'i e'i laomai
muniu kelao. 12 Ke pau kapa'ina aisa auga oleoleai kapa aga'o alaisa felo
koa i'opoga kai, muni aisama, kapa'ina lalauga aisa auga ifo'a maa'a
ko'agai agaisa felo. Ke pau kapa'ina lalogo auga afa'agamo mo lalogo kai,
ega kinagai aisama Deo lau elogoniau koa i'opoga, lau isafa kapa ma'oai
alalogo afe'ai.

13 Kai pau auga i'ina kapa'i au'i oiso au'i mo akeka aoniamo: Deo
fapako'ania, ke Deo eegai faafia'ama. Ke alo'a ko'agai Deo, papiau fou
ani'i faani. Kai ega'ina kapa'i oiso epo'iai auga, alo'a ko'agai Deo, ke
papiau fou ani'i faani auga, kapa akaiki'a ipauma.

Deo Ega Spiritu Ega Ipeni Au'i Oko'i Fologo Felo

14 1 Oi alomi ko'agai Deo, ke papiau fou ani'i foani auga laoga
maina muninai fopea. Ke alomi ko'agai Deo ega Spiritu ega
ipeni foafia auga guakaega fopa'aua kai, profeta koa i'opoga Deo ega

iifa foifafoua ipenina auga, guakaega fopa'au alogaina. 2 Gome aufalao
aga'o mala i'oinagai emegamega auga, papiau aga'o fou akenini'ani,
gome isa kapa'ina eifania auga kai aga'o oko aelogo. Kai isa Deo mo fou
kenini'ani. Ke kapa'ina eifania auga Deo ega Spiritu ega isapuai, Deo ega
ogefake kapa'i eifani'i. 3 Kai papiau kapa'i profeta koa kemia Deo ega iifa
papiau maa'iai keifafou'i aisama, ega koa kekapa papiau kepalagaini'i
kepakapulani'i, magogo kapula kepeni'i. Ke kapa aga'o apala ee'iai
emia alo'i emafu aisama, kepaame'i. 4 Kai kaisau mala i'oinagai Deo
emegamega penia auga, kai aga'o isa kapa'ina eifania auga aelogo puo,
isa ifo mo epalagaina. Kai kaisau profeta koa emia, Deo ega iifa eifafou'i
auga, iifi e'a epalagaina. 5 Lau anina laani oi ma'oai mala i'oinagai Deo
fomegamega penia laoma. Kai kaisau mala i'oinagai Deo emegamega
penia kai, kapa'ina eifania auga, afaeafi pagainia papiau afakelogo koa
aisama, ega'ina ipenina auga ega pipalagai aga'o iifi e'a eegai laa'i.
Ega puo oi profeta koa fomia Deo ega iifa foifafou'i auga, anina laani
alogaina. Gome kaisau profeta koa emia Deo ega iifa eifafoua auga, iifi
e'a epalagai felo puo, ega'ina pinaugaga auga kapa akaiki'a.
6 Kai pau aau akiu Kristiano papiaumi, lau oi eemi alafai, ke Deo ega
Spiritu mala kai aga'o aelogo auga malagai alanini'ani koa aisama,
kapa'ina felo oi eemiai alakapa? Kai lau Deo kapa aga'o epalogoniau
auga, o Deo ega logo, o Deo kapa'ina agekapa auga fouga, o Deo ega iifa
pamalelega aga'o oi maamiai alaifafoua koa aisama, eemiai kapa felo
aga'o alakapa. 7 Ke pau kapa maa'i mauni'i laa'i ineine, o harp,[j] au'i fou'i
maamiai maifania laoma. Kaisau ineine keipina au'i ineine afakeipi felo,
o harp afakepa'opua felo papiau a'o afakelogo koa aisama, isa iifi kapa
kepa'opuania auga papiau ala koa akelogo? Kai isa ineine akeipi felo, o
harp akepa'opua felo aisama kai, papiau isa iifi kapa kepa'opuania auga
akelogo. 8 Ega koa i'opoga mo ifani fi'ina afakeipi felo koa aisama, ala koa
akelogo akefua akeagu ifani fekelao auga ake'ima? 9 Ke oi isafa eemiai
ega koa i'opoga. Oi mala kai aga'o aelogo auga malagai agonini'ani koa
aisama, oi kapa'ina oifania auga ala koa papiau akelogo? Oi emi nini'ani
ega'ina auga ameku maini. 10 Iifa ko'a agofa'a alogai mala i'oi'i i'oi'i
kekae. Ega mo ganinagai papiau mala ega'ina aga'o aga'ogai kenini'ani
au'i, ifo'i mala'iai kapa'ina keifania auga kelogo. 11 Kai lau papiau aga'o
mala aga'ogai enini'ani auga kapa'ina eifania auga afalalogo koa aisama,
lau isa eegai au a'iu koa i'opoga lamia, ke isa isafa lau eeuai au a'ina koa
i'opoga emia. 12 Ke oi eemiai isafa ega koa i'opoga. Oi anina oani Deo ega
Spiritu ega ipeni foafi'i ooma, afipugu'i opa'au'i. Kai ega'ina okapa alogai
Spiritu ega ipeni kapa'i, ifomi faumiai mo laa'i kai, iifi e'a akepalagaina,
akepakapulania, ke akepaukia auga mo ipeni'i ani'i foani alogaina.

---

[j] **14:7** I'ina kapa auga kita koa i'opoga mai'ufe kepa'opuania.

13 Ega kainai aufalao aga'o papiau mala akelogo auga malagai Deo
emegamega penia koa aisama, isa Deo femegamega penia, ega koa Deo
isa mala i'oina ega'inagai kapa'ina eifania auga papiau maa'iai feifafoua
auga ipenina fepenia. 14 Gome lau papiau mala akelogo auga malagai Deo
alamegamega penia koa aisama, lau e'u spiritu Deo emegamega penia
kai, lau minouai kapa'ina laifania auga, kapa felo aga'o afalapagama.
15 Ega puo kapa'ina fakapa? Lau e'u spirituai Deo alamegamega penia,
ke minouai isafa Deo alamegamega penia. Ega koa i'opoga mo, lau e'u
spirituai Deo alaifi penia, ke minouai isafa Deo alaifi penia. 16 Ke oi emi
spirituai mo Deo oau afagaina koa aisama, aufalao aga'o oi fou oague
auga, oi emi spirituai kapa'ina oifania Deo oau afagaina, ke tenkiu openia
auga aelogo kainai, isa ala koa i'opoga agelogo oi akemiai ageafiau
'Amen' ageoma? 17 Oi emi megamegai Deo tenkiu fopeni alogaina mo
ganinagai, papiau ega'ina afolopalagaina.
18 Deo oi mala i'oinagai isa fomegamega penia auga ipenina epeniimi
omegamega kai, lau alouai auga ega'ina ipenina akaiki'a ipauma epeniiau
oi laka'egainimi puo, lau Deo tenkiu lapenia. 19 Kai iifi e'a alogai lau
nini'ani e'ele papiau kelogo auga mo faifania, papiau fapamaleleni'i
kai, Deo ega Spiritu mala kai aga'o aelogo auga malagai nini'ani ma'o
falaifani'i falapamalele laoma.
20 Aau akiu Kristiano aumi, oi papiau mala i'oinai kemegamega
kapa'ina keifania auga oko amologo agooma aisama, oi imoi e'ele'i
mino'iai kapa'ina keopolaga, ke kekapa auga laoga maina ikapa
foapakipo. Kai laomai apala ega kaisai auga, oi imoi e'ele'i kapa aga'o
akelogo koa kekagakaga, koa i'opo'i fomia. Kai ega'ina agokapa alogai,
papiau apao'i mino'i foafia. 21 Ke Deo ega iifa pukagai papiau mala i'oinai
kemegamega auga fouga iina kepapua oma:

" 'Lopia eifa,
"Papiau mala i'oinagai kenini'ani au'i, ke ago i'oina papiau'i ake'iai,
Lau i'ina papiau'i alapaini'i.
Kai ega mo ganinagai, isa Lau ainau afakelogo,"

eoma. *Aisaea 28:11-12*

22 Deo ega eifa oma koa i'opoga, papiau Deo ega Spiritu mala kai aga'o
aelogo auga malagai Deo kemegamega penia aisama, Kristiano papiau'i
laa'i au'i ee'iai, ega'ina auga Deo eague auga gouga emia. Kai gou ega'ina
auga Kristiano papiau'i apu'i laa'i. Kai papiau profeta koa kemia, Deo ega
iifa keifafoua aisama, Kristiano papiau'i au'i kepako'ania, gou ega'ina
auga, Deo eegai emai keoma. Kai gou ega'ina auga Kristiano papiau'i laa'i
au'i apu'i laa'i. 23 Ega puo iifi e'a papiau'i fofouga akemai akekaigugu, ke
ma'oai mo mala i'oinagai Deo akemegamega penia alogai, papiau isa'i
kapa'ina emia auga akelogo au'i, o Kristiano papiau'i laa'i au'i afekemai
aisama, oi okafo'o alogaina afakeoma ma? 24 Kai iifi e'a papiau'i ma'oai

profeta koa akemia Deo ega iifa keifaifafoua kai, Kristiano laa'i auga, o
aufalao aga'o kapa'ina emia aelogo auga afemai afekoko koa aisama, isa
e'i nini'aniai ega'ina papiauga agelogo, isa auga laomai apala ikapa auga.
Ke e'i nini'aniai isa ega laomai apala'i ekapai'i au'i akefoki. 25 Ke alogai
ogefake kapa'i eopolani'i au'i akefoki kainai, Deo agogai ageloukipo
ageau afagaina ageinaka, "Iifa gome Deo oi epomiai eaguega," ageoma.

Iifi E'agai Deo Ala Foau Afagai Oma Auga Fouga

26 Ega puo aau akiu Kristiano papiaumi, kapa'ina maifania laoma auga
ina'ina. Oi ma'oai omai ola'afou aisama, epomiai aufalao aga'o iifi aga'o
gaifinia eoma, ke aga'o nini'ani aga'o gaifania papiau gapamaleleni'i
eoma. Ke aga'o auga, Deo isa kapa aga'o epalogo auga gaifania eoma, ke
aga'o auga Deo ega Spiritu mala kai aga'o aelogo auga malagai ganini'ani
eoma. Ke aga'o auga Deo ega Spiritu mala gaau pagainia eoma. I'ina
kapa'i ma'oai fokapa'i, ega koa iifi e'a fopalagaina fekapula. 27 Ke aufalao
aga'o Deo ega Spiritu mala kai aga'o aelogo auga malagai afenini'ani koa
aisama, papiau auni'i, o oiso koa ega fekemegamega oma. Kai ega'ina
akekapa alogai, ma'oai fakemegamega aga'omo kai, aga'o emegamega
efua kai, aga'o femegamega. Ke aufalao aga'o isa kapa'ina keifania auga,
feau pagainia papiau ma'oai fekelogo. 28 Kai isa epo'iai kai aga'o isa ega
kemegamega oma auga afaeau pagainia koa aisama, isa iifi e'a alogai
komo mo fekeoma kai, ifo'i mo alo'iai Deo fekemegamega penia.
29 Ke aufalao aga'o profeta koa i'opoga agemia Deo ega iifa ageifafoua
aisama, papiau auni'i, o oiso koa isa fou ega'ina iifaga fekeifafoua. Ke
papiau i'oi'i au'i isa kapa'ina keifania auga Deo maagai felo, o apala ma
auga a'o fekelogo felo. 30 Ke Deo aufalao aga'o eagukipo auga kapa aga'o
agepalogo gaifania ageoma koa aisama, kaisau eufai enini'ani auga
feapakipo. Kai eagukipo auga fe'ue fenini'ani. 31 Gome oi ma'oai aua mo
emi kina maaga foafia profeta koa Deo ega iifa foifafoua, ega koa papiau
ma'oai fekemalele, ke alo'i fekapula. 32 Ke papiau kapa'i Deo ega Spirituai
profeta koa kemia Deo ega iifa keifafoua au'i, isa ega'ina Spirituga
feke'ima auga isapuga isafa keafia. 33-34 Gome Deo auga kapa aga'o
aekapa aagenia mo kai, kapa ma'oai okogai mo ekapa'i.
Ke iifi e'a'i ma'oai alo'iai Deo ega papiau epo'iai papie auga, fekeagu komo
mo fekeoma. Gome isa kai aga'o aelogoaini'i fekenini'ani aeoma. Kai Deo ega
iifa Moses epeniia auga alogai eifa koa i'opoga, isa au akaiki'a'i au'i kapa'ina
akeifania auga, aina'i kainai mo fekepakaisa. 35 Ke isa kapa aga'o kegalogo
akeoma koa aisama, isa ifo'i akafa'i e'ai fekepa'ani peni'i maa'iai fekeifania.
Gome papie iifi e'a alogai akenini'ani auga, meagaina akaiki'a ipauma. 36 Deo
ega iifa oi faagamiai e'ina ma? O Deo ega iifa oi mo ma eemi efai?
37 Ke epomiai aufalao aga'o afeopolaga isa profeta afeoma, o Deo ega
Spiritu ega ipeni eafiia eoma koa aisama, isa lau kapa'ina lapapua oi

eemiai laulaisa auga, Lopia ega iifa kapula'i feoma. 38 Kai isa lau kapa'ina
lapapua auga, epamafua koa aisama, Lopia isafa isa agepamafua.
39 Ega puo aau akiu Kristiano papiaumi, profeta koa fomia Deo ega iifa
foifafou'i auga guakaega fopa'aua, ke mala i'oinagai Deo fomegamega
penia auga isafa folopaapakipo. 40 Kai kapa ma'oai auga fokapa felo'i, ke
oko'iai mo fokapa'i.

Iesu Emaunimue Fouga

15 1 Aau akiu Kristiano papiaumi, pau iifa faunina Iesu fouga
maamiai laifania auga mapaopolanimi laoma. Oi iifa faunina
Iesu fouga ega'ina oafiia opako'ania, ke ega'ina iifaga laagai emi pako'a
eapa inoka. 2 Ke lau iifa faunina Iesu fouga maamiai lainogonia auga
agoafi inokania aisama, iifa ega'ina oi kaniami ageagamauga. Kai afoloafi
inokania koa aisama, kapa'ina opako'ania auga, opako'a aagenia mo.
3 Gome lau kapa'ina Lopia eegai laafiia auga oi lapenimi. Ke ega'ina
kapa auga akaiki'a ipauma. Ega'ina auga Deo ega iifa pukagai kepapua
ekae koa i'opoga, Kristo i'a a'a laomai apala'i fau'iai emae. 4 Ke laai
keogeisa, ke Deo ega iifa pukagai kepapua koa i'opoga, kina oiso aisama,
emaunimue. 5 Ke isa Peto eapakina peni kakaua afegai kai Apostolo 12
isafa eapakina peni'i. 6 Egae kai isa i'a aa'a aki'a Kristiano papiau'i au'i
500 apiegai, kina aga'omogai eapakina peni'i. Ke ega'ina papiau'i ma'o
auga keague paisa kai isa'i auga kemae efua. 7 Ke papiau 500 apiegai
eapakina peni'i afegai, ifo akina James eapakina penia, ke ega'ina afegai
aisama, apostolo ma'oai eapakina peni'i pugu. 8 Ke fuagai auga, lau e'u
kina ko'agai alamauni au auga, eapakina peniau.
9 Gome apostolo epo'iai lau auga e'eleu ipaumau. Ke papiau lau
apostolo fekeomaisau auga afaekaina, gome lau Deo ega iifi e'a papiau'i
laafi apalani'i. 10 Kai Deo ega gafegafe akaiki'a kainai, lau pau iina
lamia oma oisau, ke Isa egafegafe peniau auga aegafegafe peni aageniau
mo. Gome apostolo ma'oai epo'iai lau auga lapinauga kapula alogaina.
Ega mo ganinagai lau ega'ina pinauga ifou e'u kapulai alakapaisa kai,
Deo ega gafegafe akaiki'a epeniiau auga epalagainiau pinauga ega'ina
lakapaisa ekainia. 11 Kai ega mo ganinagai, lau ma lainogo, o isa ma
keinogo ganinagai, kapa aga'omo fouga ainogonia, ke oi ega'ina kapa
aga'omo opako'ania.

Papiau Maeai Kemaunimue Auga Fouga

12 Kai lai ainogo ainaka, Iesu Kristo maeai emaunimue aoma koa
aisama, ala koa i'opoga oi isami oifa papiau maeai afakemaunimue
ooma? 13 Papiau maeai afakemaunimue koa aisama, Iesu Kristo
ganinagai, maeai aemaunimue. 14 Ke Kristo maeai aemaunimue koa
aisama, lai emai inogo auga kapa aga'o aepagama, ke oi emi pako'a

isafa kapa aga'o aepagama. 15 Ega'ina mo laa'i kai, lai Deo aina fouga
aifafoua aumai pifoge aumai amia. Gome lai aifa Deo Kristo maeai
epamaunimue auga papiau maa'iai iifa ko'a aoma. Kai oi oifa papiau
maeai afakemaunimue ooma auga iifa ko'a koa aisama, Deo Kristo maeai
aepamaunimue. 16 Gome mae papiau'i afakemaunimue koa aisama, Deo
Kristo isafa maeai aepamaunimue. 17 Ke Deo Kristo maeai aepamaunimue
koa aisama, oi kapa'ina opako'ania auga, opako'a aagenia mo, ke emi
laomai apala'i au'i akeka paisa. 18 Ke papiau isa'i Kristo kepako'ania, ke
faugai kemae au'i isafa, Deo isa kania'i afaeagamauga puo akegea. 19 Ke
i'a pau a'a aagu mo alogai kapa felo'i faafi'i aoma puo, a'a afia'ama Kristo
eegai aoge, ke muni kapa aga'o faafia auga afia'amaga afalafia'ama koa
aisama, agofa'a papiau'i ma'oai epo'iai i'a auga gua'a fekeani alogaina.
20 Kai iifa ko'a auga, Deo Kristo maeai epamaunimue paisa, ke isa
eufai maeai emaunimue kainai, papiau kemae au'i isafa, akemaunimue.
21 Gome au eufai auga aka Adamo faagagai mae emai kainai, maeai
maunimue auga, Iesu maeai eufai emauni auga eegai emai. 22 Gome
Adamo laomai apala ekapaisa faagagai papiau ma'oai kemae kai, Iesu
Kristo emaunimue faagagai papiau ma'oai akemaunimue. 23 Kai ma'oai
aua mo a'a kina maagai agamaunimue. Kai Iesu Kristo auga eufai
emaunimue efua. Ke agemue agemai pugu aisama, kaisau isa kepako'ania
kainai, apuga kemia au'i isafa akemaunimue. 24 Egae kai kina fua auga
agemai. Ke ega'ina kinagai, kapa ma'oai akefua laa'i akemia, ke isa
Satani ega isapu ma'oai ageauoka afe'aini'i, ke isapu kapa alaisa kai,
papiau e'ima'i isapuga auga isafa ageauoka. Ega'ina agekapa'i afegai
aisama, agu pagai afuga Deo Ama auga imagai agepaaua. 25 Gome
Deo feagu agofa'a fe'ima mo felao, Deo ou au'i ma'oai Iesu ife papagai
agepamia'i afegai kai, Deo Ama auga ageafi pagai. 26 Ke isa ega ou auga
muniai ipauma ageauoka auga mae. 27 Gome Deo ega iifa pukagai iina
kepapua oma: "Isa kapa ma'oai isa ife papagai maini epamia'i,"[k] keoma.
Ke Deo ega iifa pukagai eifa kapa ma'oai isa ife papagai epamia'i eoma
kai, Deo Ama ifo auga, isa ife papagai laa'i. 28 Ke Deo kapa ma'oai Isa
Gauga Iesu Kristo ife papagai agepamia'i afegai aisama, Gauga isafa Ama
isa ifo kapa ma'oai isa ife papagai epamia auga papagai agemia, ega koa
Deo Ama auga kapa ma'oai age'ima afe'aini'i.
29 Ke papiau maeai afakemaunimue koa aisama, papiau mae au'i fau'iai
baptismo keafia au'i ala akeoma? Ke mae papiau'i afakemaunimue koa
aisama, kapa puo papiau isa fau'iai baptismo keafia? 30 Ke papiau maeai
afakemaunimue koa aisama, lau ke fou apinauga aumai kapa puo iifa
faunina Iesu fouga aifafoua, ega koa aufa kina mae mauni epogai alao
amai? 31 Aau akiu Kristiano papiaumi, lau auga aufa kina mae mauni

---

[k] **15:27** Sam 8:6

epogai e'u pinauga lakapa. Kai lau iifa faunina i'a a'a Lopia Iesu Kristo
fouga lainogonia auga, oi opako'ania kainai lau laina'au lanini'ani, ke
ega'ina laifania auga alou ko'agai lapako'ania laifania. 32 Ke lau Efesus
taoninai laague alogai, papiau isa'i ago alogai a'o a'i'i e'efa'i koa i'opo'i
kemia keafi apalaniau. Ega koa faagauai emia mo ganinagai, papiau lau
kegaau afagainiau laoma puo lakapa koa aisama, afa felo alaafia ma?
Laa'i, afa felo afalaafia. Kai maeai papiau afakemaunimue koa aisama,
Deo ega iifa pukagai kepapua iina keoma koa i'opoga fakapa:

"I'a amainuinu amaaniniani aage mo, gome fafoko agamae."

Aisaea 22:13

33 Kai aufalao aga'o faefai oi faefogeimi. Gome ekefa'a apala auga,
papiau aga'o ega laomai felo epalifua. 34 Oi opolami gaapai'ai'a omue
omai, ke laomai apala'i ikapa'i opaapakipo. Gome epomiai papiau isa'i
Deo ega iifa ko'a auga oko akelogo felo. Lau ina'ina laifania auga, oi
mapameagainimi laoma puo laifania.

Maeai Agamaunimue Afegai Imaau'a Iisa Ala Koa Agemia

35 Kai oi epomiai aufalao aga'o afepa'ani afeinaka, "Papiau kemae
au'i, ala kemaunimue oma? Ke akemaunimue afegai, imaau'i iisa ala koa
i'opogai akemai?" afeoma. 36 Kai kaisau ega epa'ani oma auga kafo'o
auga! Au aga'o oga ofauga auga, afaemae koa aisama, ikina mamaga
afaeuki. 37 Ke palafa o kapa aage aga'o ofauga aisama, ega'ina kapa
fofouga mo alofauga kai, oga mo oafia ofauga. 38 Kai Deo anina eani,
ega'ina kapa iisa ala koa femia eoma auga, iisa ega epeni oma. Ke au
oga'i ma'oai i'opo'i mo laa'i kai, aua mo iisa'i epenii'i. 39 Ega koa i'opoga
kapa ma'oai maa'i maunina au'i isafa, imaau'i i'opo'i mo laa'i. Papiau
aumauni imaau'i i'oina. A'o imaau'i i'oina, inei imaau'i i'oina, ke ma'a
isafa imaau'i i'oina. 40 Ke ufa guagai kapa ma'oai kekae au'i aua mo iisa'i,
ke aagoai kapa kekae au'i isafa, aua mo iisa'i. Ega koa i'opoga ufa guagai
kapa ma'oai kekae au'i e'i felo iisa i'oina, ke aagoai kapa ma'oai kekae
au'i isafa, e'i eaea iisa i'oina. 41 Kina eaea ega felo iisa i'oina, gafa eaea
ega felo iisa i'oina, ke mi'imi'i eaea'i e'i felo iisa'i i'oina. Ke mi'imi'i ifo'i
mo epo'iai isafa, eaea'i e'i felo i'oina i'oina.

42 Ke papiau kemae au'i akemaunimue aisama, isa isafa faaga'iai ega koa
agemia. Papiau kemae imaau'i kefufuga auga, i'a au oga afauga emae koa
i'opoga, isa isafa imaau'i ega'ina laa'i emia. Kai akemaunimue pugu aisama,
imaau'i ega'ina laa'i afaemia kai, ageka aoniamo. 43 Ke mae papiau'i
imaau'i kefufuga auga aekapula kainai, efoka iisa apala ipauma emia
elao laa'i emia. Kai maeai kemaunimue pugu aisama, imaau'i mamaga
iisa felo ipaumagai kemaunimue, ke imaau'i ega'ina auga ekapula kainai,
afakemaemae. 44 Isa imaau'i ega'ina kefufuga aisama, imaau'i ipauma mo
kefufuga kai, maeai kemaunimue aisama, lalau'iai kemaunimue.

Ke imaau'a ipauma ekaega koa aisama, lalau'a imaauga isafa ekae.
45 Ega koa i'opoga Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma ekae: "Adamo
eufai emai auga, papiau aumauni emia."[1] Kai Adamo muniai emai auga,
aka Iesu Kristo. Isa Spiritu mauni epipeni auga gome auga. 46 Kai papiau
lalau'i aemai kaukau kai, imaau'i emai kaukau. Ke imaau'i emai afegai kai,
lalau'i emai. 47 Deo Adamo eufai emai auga, aagoa aeapugai epagama. Kai
Adamo muniai emai auga, Iesu Kristo ufai Deo eegai emai. 48 Ke Adamo
koa i'opoga, kaisau aagoai keague au'i, isa koa i'opoga kemia. Ke Iesu ufai
emai auga Spirituai emai koa i'opoga, kaisau ufai keague au'i isafa, isa koa
i'opoga kemia. 49 Ke i'a au aagoa aeapugai egama auga koa i'opoga amia.
Ega koa i'opoga i'a au ufai emai auga koa i'opoga agamia.
50 Aau akiu Kristiano papiaumi, lau kapa'ina maifa kapulania laoma
auga, kapa'ina pitioai o ifai egago auga, Deo ega agofa'a apuga agemia
afaekaina. Ke kapa'ina agemae laa'i agemia auga, kapa aga'o afaemae
laa'i afaemia auga, afuga ageafia afaekaina. 51-52 Ainami opaaua, lau
ogefake nini'anina aga'o maamiai laifania a'o amologo. I'a ma'oai
afalamae kai kimage eafi, o ma'a apake'e koa kina maaga alogai, ke
fi'i fua ipauma ageagaga a'o agologo aisama, i'a ma'oai agaponi i'oi'a
agamia. Gome fi'i ageagaga aisama, mae papiau'i akemaunimue ke
afakemaemae pugu. Ke ma'oai isafa agaponi. 53 Gome imaau'a pau
ee'aisai ekaega auga, laa'i agemia, ke Deo imaau'a mamaga agepeni'a. Ke
imaau'a pau ee'aisai ekae auga isafa agemae kai, Deo imaau'a mamaga
agepeni'a. Ke imaau'a ega'ina auga ageka aoniamo. 54 Ke imaau'a pau
ee'aisai ekaega auga, agemae laa'i agemia, ke imaau'a afaemaemae auga
agepeni'a afegai aisama, kapa'ina Deo ega iifa pukagai keifania auga
agemai ageko'a. Ega'ina iifaga auga iina koa.

Papiau fekemae umamo isapuga auga, Deo eauoka efua. *Aisaea 25:8*
Ke i'ina iifaga isafa Deo ega iifa pukagai kepapua:
55 "Ke mae, oi lai fopakiekieimai auga kapulaga kapai?
Ke mae, oi lai fopamaeimai auga isapuga kapai?" *Hosea 13:14*
Pau oi lai fo'imaimai auga isapuga efua. 56 Papiau laomai apala kekapa
aisama, mae isapu eafia ega'ina papiau'i e'ima'i epalifu'i. Ke papiau
Deo ega iifa Moses epeniia auga laagai keaopagai aisama, laomai apala
isa e'ima'i. 57 Kai Deo i'a a'a Lopia Iesu Kristo faagagai ega'ina isapuga
eauoka afe'aina kainai, Deo tenkiu akaiki'a ipauma amapenia.
58 Ega kainai aau akiu Kristiano papiaumi animi laani alogaina aumi,
oi emi pako'ai foapa inoka, ke kapa aga'o faepakaagainimi. Ke ifomi
imaaumi Deo fopa'a penia, ke aufa kina Isa mo ega pinauga fokapa, gome
oi ologo Lopia ega pinauga okapa auga, alokapa aagenia mo kai, pinauga
ega'ina mai'afa.

---

[1] **15:45** Genesis 2:7

Kristiano Au'i E'i Ipeni Fouga

16 1 Ke pau Deo ega papiau fau'iai ipeni fopagago fopalagaini'i auga
fouga maamiai alaifania. Oi Kalatia taoninai Kristiano papiau'i
lapaini'i kekapa koa fokapa. 2 Iifi aga'o alogai aufa iifiai emi pinaugai
kapa'ina oafia auga afa fooge me'e feka. Ega koa alafai kinagai kai, amu
ega'ina folopagago'i. 3 Ke alafai egae aisama, papiau oafilai'i au'i fau'iai
isa kaisau auga malelega alapapua akeafia kai, ipeni ega'ina fou akeafi'i
Ierusaleme taonina akelaoaina. 4 Ke lau alaopolaga lau isafa eega falao
auga ekainia alaoma koa aisama, isa lau akeisaoniau fou agalao.

Paulo Kapa'ina Agekapa Auga Fouga Eifania

5 Ke lau Masedonia ago mo alapea oma puo, Masedonia ago pagua'i
ma'oai alaisa'i afegai kai, oi eemi alafai. 6 Lau laopolaga oi fou afa agaagu
koa kai, o fou agaagu agelao inipo aupu agepagai ganinagai, agekaina
ega koa oi lau agopalagainiau ala malao alaoma auga, alalao. 7 Gome lau
pau oi faisami mo kai, fafiakoa fakailai afu aga'o falao auga anina alaani.
Kai Lopia agelogoainiau koa aisama, lau oi fou afa faagu koa kai, fakailai
afu aga'o falao laoma. 8 Kai pau auga, lau inae Efesus taoninai mo alaagu
agelao Pentikost kina. 9 Gome inae pinauga akaiki'a fekekapa felo auga
pa'afina eagalai efua kai, papiau ma'o lau e'u pinauga lakapa auga anina
akeani puo kekaisapuisau.
10 Ke Timoti oi eemi afefai koa aisama, foifa koko, ke fo'ima felo, ega
koa isa kapa aga'o mani'ina faepa'aua. Gome isa lau koa i'opou Lopia ega
pinauga ekapa efai elaoaina. 11 Ke kai aga'o isa faeumakalaina kai, feifa
koko. Ke oi isa gagaoai foulaisa ala galao eoma auga felao, ega koa femue
femai lau eeuai. Gome lau laague isa, ke Kristiano papiau'i isa'i fou iina
akemai au'i la'ima'i.
12 Ke pau i'a aki'a Apolos fouga alaifania. Lau isa la'augaina Kristiano
papiau'i isa'i fou oi eemi kegafai laoma. Kai pau oi eemi fai auga
afa'agamo eumaka kai, ega kina felo aga'o ageafia aisama, agefai.
13 Oi aufa kina mo fofua foagu. Ke emi pako'ai foapa inoka alo kapula
aumi fomia, ke ega'ina kapulagai foagu. 14 Ke kapa ma'oai agokapa'i auga,
alomi ko'agai Deo, ke papiau fou ani'i oani auga laoga mainai fokapa.
15 Ke oi ologo Akaia agogai Stefanas ega famili fou keufai keponi
Kristiano papiau'i kemia. Ke isa ifo'i imaau'i Deo kepa'a penia, Deo ega
papiau kepalagaini'i. 16 Aau akiu Kristiano papiaumi, lau oi lagoinimi
papiau ega koa'i au'i papa'iai fopinauga, ke kapa'ina akeifania auga
aina'i foafia. Ke kaisau mo isa fou ega'ina pinaugagai kepalagaini'i au'i
isafa ee'iai ega koa fokapa. 17 Lau Stefanas, Fotunatus, ke Akaikus fou
eeu kemai aisama alou egama alogaina. Gome oi kapa'ina lau alopeniau
auga isa kemai kepeniiau. 18 Lau isa fou'i ega laifa oma, gome isa lau

kepalagainiau e'u pinauga kepa'ilikaea kainai alou kepagama koa i'opoga, oi isafa eemiai ega koa kekapaisa alomi kepagama. Ega puo papiau ega koa'i au'i fopalopiani'i.

Nini'ani Fua Auga

19 Inae Asia ago iifi e'a papiau'i e'i pamego iifa'i eemiai keulai'i. Ke isa mo laa'i kai, Akuila, ke Prisila auni'i, ke iifi e'a papiau isa e'i e'ai kekaigugu au'i isafa, Lopia akagai kepamegonimi. 20 Ke aami akimi Kristiano papiau'i inae keagu au'i ma'oai isafa, oi eemiai pamego iifa'i keulai'i. Ke oi alomi lolofagai aami akimi aga'o aga'o fou fopamegonimi.

21 Ke lau Paulo e'u pamego iifa'i ifou imauai lapapua'i eemiai laulaisa.

22 Ke aufalao aga'o Lopia anina afaeani koa aisama, Deo isa afa apala fepenia laoma.

Emai Lopia mai![m]

23 Ke lau Lopia Iesu Kristo lamegamega penia, ega koa ega gafegafe oi eemiai gaka laoma.

24 Ke Iesu Kristo akagai, oi animi laani alogaina auga, iifaga eemiai laulaisa.

---

[m] **16:22** Aramik malagai, “Marana tha.”

2 Korinto

Paulo Malele Muniai Epapua Korinto Taonina Kristiano Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga

1 1 Lau Paulo. Lau auga Deo ega logoai Iesu Kristo ega apostolo lamia.
Lau i'ina malelega lapapua, ke aki'a Timoti aunimai akamaisai
laulaisa, oi Deo ega iifi e'a papiaumi Korinto taoninai oague aumi, ke Deo
ega papiau ma'oai Akaia agogai oaguega aumi fou eemi efai.
2 Lai amegamega, ega koa Ama'a Deo, ke a'a Lopia Iesu Kristo fou e'i
gafegafe akaiki'a, ke gagao fou fekepenimi foagu felo aoma.

Deo Auga Papiau Ipaame'i Gome Auga

3 I'a a'a Lopia Iesu Kristo Ama Deo, guani gome auga, ke papiau ma'oai
ipaame'i gome auga amaau afagaina. 4 Isa i'a kina apala'i ma'oai aafii'i
au'i kina'iai epaamei'a. Ega koa Deo i'a epaamei'a auga laoga mainai
i'a ifo'a isafa kaisau mo kina apala'i keafi'i au'i fapaame'i eoma. 5 Gome
Iesu Kristo ala ekiekie oma auga kiekie'i alo'aisai epogu koa i'opoga, Deo
Iesu Kristo faagagai i'a kina apala'i aafi'i au'i isafa ee'iai agepaamei'a
afaefuafua. 6 Ke lai faagamai ekiekie koa aisama, ega'ina auga oi
fepaameimi, ke kaniami feisagamau kainai ega emia oma. Ke Deo lai
emai kiekieai epaameimai koa aisama, ega'ina auga oi lai foisamai emi
kiekieai foameame eoma kainai ega emia oma. Ke ega koa emia aisama,
ega'ina laoga mainai kiekie lai aafi'i koa i'opo'i foafi'i mo ganinagai,
alomiai ega'ina kiekie'i gamu'i mo agooponi'i, agoafiapi'i mo auga laoga
maina agepagama. 7 Ke lai emai afia'ama oi eemiai auga ekapula, gome
alogo oi lai emai kiekieai okiekie koa i'opoga, Deo lai epaameimai auga,
oi isafa epaameimi.
8 Aau akiu Kristiano papiaumi, lai anina aani oi lai Asia agogai kelele
akaiki'a'i faagamaisai kemia akiekie auga fouga fologo aoma. Ega'ina

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

alogai lai faagu auga aekainimai, ke ega'ina kapa'i faagamaisai kemia
auga faafiapi'i, gamu'i mo faoponi'i auga aekainimai kainai, lai i'ina
agofa'agai faagu felao auga afia'amaga aga'o laa'i koa i'opoga. 9 Iifa
gome papiau lai famae auga iifaga kepaapa efua auga, lai guamai alogai
gamuga aoponia. Kai ega'ina emia, ega koa lai maamai faelao ifomai mo
kapa aga'o agakapa agekaina auga falaisa kai, maamai felao Deo papiau
maeai epamaunimue'i auga Deoga faisa eoma. 10 Isa lai mae mauni
epogai alao amai auga eegai kaniamai eagamauga, ke Isa muni lai kiekie
ee'iai agepapealaimai paisa. Ke lai emai afia'ama auga, Isa aufa kina
mo lai ega'ina kiekie'i ee'iai agepapealaimai afaefuafua aoma. 11 Ke oi
isafa emi megamegai lai opalagainimai. Ega'ina auga, Deo papiau ma'o
lai faumaisai kemegamega auga, aina'i agelogo afa agepeni'i. Ke Deo lai
pipeni felo'i agepenimai faagagai, papiau ma'o lai faumaisai Deo tenkiu
akaiki'a akepenia.

Paulo Opo I'oina Epamia

12 Pau lai emai aina'au auga i'ina: Lai alomai eifa, lai i'ina agofa'agai
ifomai a'imaimai emai laomai ma'oai felo'i mo akapai'i auga ko'a eoma.
Ega'ina auga lai Deo eegai laomai kemai au'i, alo lolofa lao'i mai'i, ke
alomai ko'agai ega'ina lao'i mai'i oi ipaumami aumi eemiai akapai'i.
Ke ega koa akapaisa auga i'ina agofa'a ikifagai alakapaisa kai, Deo
ega gafegafe akaiki'a kainai akapaisa. 13 Gome kapa'ina oi agokuapina
agekaina, ke oko agologo auga mo apapua eemi efai. Ke lau e'u afia'ama
auga i'ina: 14 Oi pau lai foumai afa'agamo ologo auga fofouga fologo
afe'ai, ega koa Lopia Iesu agemai kinagai aisama, lai oi aina'aumi
agapa'aua koa i'opoga, oi isafa lai aina'aumai fopa'aua laoma.
15 Ke ega'ina agemia auga lau alou lapakapulania kainai, opou
lapaapa oi eemi faafai kaukau, ega koa Deo ega gafegafe isafina auni'i
fopamia laoma. 16 Lau opou lapaapa auga, lau Masedonia alalao alogai,
ega'ina peagai oi faisami laoma. Ke alalao Masedoniai alamue alamai
pugu aisama, famai fakoko faisami pugu, ega koa oi lau fopalagainiau
foulaisau Iudea ago falao laoma. 17 Kai opou ega lapaapa oma alogai,
oopolaga lau ega'ina kapa e'ele lapamia ooma ma? O lau papiau aumauni
opo'i kepaapa kapa aga'o kegakapa keoma, ake'i ega'inagai mo keifa, "E,
e," keoma, ke "Laa'i, laa'i," keoma koa lakapaisa ma ooma?
18 Kai iifa gome Deo auga, kapa'ina eifania agekapa eoma auga agekapa paisa.
Ega koa i'opoga, ega'ina kainai lai emai iifa oi eemi efai auga, "E," auga "E," ke
"Laa'i," afalaoma. 19 Gome lau Silas, ke Timoti fou Deo Gauga, Iesu Kristo fouga
oi epomiai ainogonia aisama, lai "E," ke "Laa'i," alaoma. Kai Iesu Kristo faagagai
auga, "E," moa'ina aoma. 20 Gome Deo pako'a iifa'i pika ekapai'i mo ganinagai,
Iesu Kristo faagagai pako'a iifa'i ega'ina au'i ma'oai, "E," moa'ina. Ega kainai
Iesu Kristo faagagai i'a ma'oai "Amen" iifaga aifania. Ke ega koa akapa Deo au

akaiki'a apamia. 21 Ke pau Deo oi lai fou kai'alao Iesu Kristo faagagai a'a pako'ai
faapa inoka auga ekapaisa. Isa i'a i'ina agofa'a papiau'i epo'iai ekinani'a[a] Deo ega
Spiritu eake peni'a. 22 Ke i'a Isa apuga ipauma'a auga gouga faaga'aisai ekapaisa,
ke ega'ina mo kapa faugai ega Spiritu epenii'a alo'aisai eague.
23 Lau Deo laifaga, ega koa Isa lau kapa'ina laifania auga ko'a mo
laifania feoma laoma. Lau oi eemi Korinto alamue alafai, gome anina
laani oi falafinaimi alomi falapamafua laoma. 24 Lau ega'ina laifania
auga, lai oi emi pako'a alopialaina alaoma kai, lau ke fou apinauga au'i
fou oi apalagainimi oalogama. Gome oi emi
2 pako'ai oapa kapula efua. 1 Ega puo opou lapaapa aga'onia mo, eemi
falafai alo kiekie falapenimi pugu laoma. 2 Gome alomi alapakiekie
koa aisama, kaisau eague lau alou agepagama? Kai aga'o laa'i kai, oi
alomi lapakiekie aumi mo lau alou agopagama. 3 Lau malele ega lapapua
oma, ega koa oi eemi alafai aisama, lau alou fopagama papiaumi aumi
eemiai alou faemafu laoma. Ke lau ega koa lakapaisa, gome oi ma'oai lau
e'u alogamai fou agaalogama auga, alou ko'agai lapako'ania. 4 Gome lau
alo kiekie ma'o laafii'i, opopo alouai ekae, ke maau mai'iu'iuga mo malele
ega'ina lapapua eemi efai. Ega'ina lakapaisa auga, oi alomi mapamafua
kainai laa'i kai, alou ko'agai oi animi ala laani oma auga fologo laoma.

Laomai Apala Ikapa Auga Ega Apala Fo'agegeaina

5 Kai aufalao aga'o papiau aga'o alo epamafua koa aisama, isa oi ma'oai alomi
epamafua koa i'opoga, lau alou ega aemafu oma. Kai alou afa'agamo emafu,
ega koa lau isa meau akaiki'a ipauma falapenia laoma. 6 Papiau ma'o isa ega
laomai apala afa kiekie kepeniia auga ekainia. 7 Kai pau auga oi isa ega apala
fo'agegeaina ke fopaame, ega koa isa ega alomafu akaiki'a faemia, ega'ina
alomafuga akaiki'a papagai faeagu laoma. 8 Ega puo lagoinimi, alomi ko'agai
isa anina oani auga laoga maina fopakina. 9 Ke lau malele ega'ina lapapua auga,
oi i'opo ega'ina alogai agoapa agekaina ma auga, ke e'u pamalele ma'oai kai'iai
agopea ma auga maisa laoma. 10 Oi aufalao aga'o ega apala o'agegeaina koa
aisama, lau isafa isa ega apala la'agegeaina. Gome lau aufalao aga'o kapa apala
aga'o ekapaisa auga, ega apala la'agegeaina koa aisama, o isa kapa apala aga'o
ekapaisa auga ekae fa'agegeaina, ke la'agegeaina koa aisama, lau oi faumiai isa
Iesu Kristo agogai ega apala la'agegeaina efua. 11 Ega koa Satani ega'ina laoga
maina faepapinauga, i'a fae'imai'a. Gome i'a isa kapa'ina ekapakapa auga alogo
efua.

Deo Ega Nini'ani Kapula Mamaga Ekapa Pinaugaga Kekapa Au'i Fou'i

12 Ke pau lau iifa faunina Iesu Kristo fouga mainogonia laoma lalao
Troas taoninai aisama, Lopia egae lau iifa faunina fainogoaina auga

---

[a] **1:21** Grik malagai auga, ‘oili kania'a e'efaisa. Pilitani malagai ‘anoint’

keagaga aga'o epaagalaisa auga laisa. 13 Kai lau alou aekakipo paisa,
gome lau akiu Taitus egae alaisa. Ega puo ega'ina papiau'i lapamegoni'i,
ke lakailai Masedonia ago lalao.
14 Kai Deo, Iesu Kristo faagagai i'a aufa kina epapeai'a, kapa ma'oai
apalutini'i, ke Iesu ega logo fouga, mulamula foga felo, Isa kepa'a penia koa
i'opoga auga, Isa i'a faaga'aisai epapea afu ma'oai elao. Deo tenkiu akaiki'a
amapenia. 15 Gome Deo papiau kania'i eagamauga au'i, ke papiau isa'i
lalau'iai kemae kelaoaina au'i epo'iai i'a auga, Iesu Kristo mulamula foga
felo eafia Deo epa'a penia auga koa i'opoga au'a. 16 Ke papiau lalau'iai kemae
kelaoaina au'i ee'iai auga, i'a papiau kemae foga'i apala emia au'i koa i'opo'i
kepamiai'a. Kai Deo papiau kania'i eagamauga au'i ee'iai auga, i'a mulamula
foga felo mauni epipeni auga mulamula koa kepamiai'a. Ke papiau kapa
auga ega'ina pinauga agekapa agekaina? 17 Kai i'a auga papiau ma'o isa'i,
moni fekeafia keoma, Deo ega iifa, iifa i'oina aga'o fou keafi lapuinia au'i
koa laa'i. Kai Iesu Kristo fou amia kainai, i'a papiau Deo eegai kemai au'i
koa i'opo'i amia, i'a isafa alo'a ko'agai Deo agogai ega iifa aifafoua.

3 1 Lai ega'ina aifania auga, lai ifomai felo akapa aoma ma? O lai
papiau isa'i koa famia oi felo okapa auga malelega fapapua eemiai
faulaisa, o oi lai felo akapa auga malelega fopapua eemaisai foulaisa ma?
Laa'i ipauma! 2 Oi ifomi auga lai malele apapua foumi aifa felo auga,
ke guamai alogai malele apapua eemi efai auga koa i'opoga. Ke papiau
ma'oai oi auga malele koa kekuapinimi ke kelogo. 3 Oi auga lai Iesu Kristo
ega pinauga akapaisa puaga aumi. Ke ega'ina malelega auga, papiau
aumauni ima'iai peniai akepapua kai, Deo eague aoniamo auga ega
Spirituai kepo falapa'iai aepapua'i kai, papiau gua'i alogai epapua'i auga.
4 Ke Iesu Kristo faagagai, lai emai pako'a kapula Deo eegai aoge. 5 Lai
ega'ina aifania auga, kapa'ina akapa auga alomai ekainia auga kainai akapa
afalaoma kai, alomai ekainia auga, Deo eegai emai akapa. 6 Isa lai iifa
kapula mamaga pinaugaga fakapa fekaina auga keagaga ekapaisa. Ke ega
koa emia auga, Deo Moses ega iifa alogai[b] lai ega koa fakapa auga aepapua
aepenimai kai, Deo ega Spiritu isapugai epalogonimai ega'ina pinaugaga
fakapa eoma. Gome Moses ega iifa kainai auga, papiau kapa laomai apala
ekapa auga femae eoma. Kai Deo ega Spiritu auga papiau kapa laomai
apala'i ekapai'i auga, gua eafi opogaina aisama, papiau ega'ina eponi ega
laomai apala'i eumakalaini'i, ke mauni mamaga Deo eegai emai auga eafia.

Deo Ega Nini'ani Kapula Mamaga Auga Isapuga Ke Eaea Akaiki'a Ipauma

7 Pau Moses ega iifa kepo falapa'iai Deo epapua'i auga ega pinaugai
mae emaiseina auga, isapuai ke eaea akaiki'agai emai. Ega koa Israel

---

[b] **3:6** Grik malagai auga, 'malele.'

papiau'i Moses kua maaga eeaea kainai, maa'i elao kua maaga keisa
kai, maa'i egae mo feka auga aekainia. Kai ega'ina eaea auga laa'i emia.
8 Ega koa aisama, Deo ega Spiritu ega pinauga auga isapuga ke eaea
akaiki'a ipauma afaemia, Moses ega iifa pinauga ekapa auga isapuga, ke
eaea afaeka'egaina ma? Iifa gome ageka'egaina paisa. 9 Gome pinauga,
papiau laomai apala kekapa au'i fekemae eoma auga, isapuga akaiki'a
ke eaea akaiki'a auga papiau keisa. Ega koa aisama, pinauga papiau alo'i
opaina epamia auga, isapuga ke eaea akaiki'a ipauma, pinauga ega'ina
papiau laomai apala'i kekapa'i fekemae eoma auga isapuga ke eaea fou
eka'egaini'i! 10 Gome kapa'ina isapuga, ke eaea akaiki'a emia auga, pau
kapa'ina ega'ina isapuga ke eaea akaiki'a eka'egaina auga fou aoge opo'i
aisama, ega'ina isapuga ke eaea fou auga isapu ke eaea ko'a laa'i. 11 Ke
kapa'ina laa'i emia elaoaina auga isapuai, ke eaea akaiki'agai emai koa
aisama, kapa'ina ageka aoniamo auga, isapuga ke eaea akaiki'a ipauma
agemia, kapa'ina laa'i emia elaoaina auga isapuga ke eaea ageka'egaina.
12 Ega puo lai emai afia'ama ega koa kainai aaipa anini'ani. 13 Ke lai
auga isa koa i'opomai laa'i. Moses kua maaga tiapuai emokaisa, ega koa
kua maaga eeaea ke isapuga laa'i emia auga, Israel papiau'i fakeisa eoma.
14 Kai papiau ega'ina au'i Moses kua maaga emokaisa koa i'opoga, alo'i
e'inoka. Gome ega'ina kinagai emai pau kina, Deo ega iifa kapula ufaina
auga kekuapina aisama, tiapu ega'ina Moses kua maaga emoka auga,
isa maa'i emoka paisa. Ke ega'ina tiapuga kai aga'o aeafi'aua, gome Iesu
Kristo mo faagagai ega'ina tiapuga akeafi'aua agekaina. 15 Ke ega'ina
papiau'i pau ganinagai, Moses ega iifa kekuapina aisama, tiapu aga'o
isa alo'i ekupuga alo'i aeagalai. 16 Kai aufalao aga'o kina kapagai Lopia
eaipenia aisama, Lopia tiapu ega'ina isa alo ekupuga auga eafi'aua. 17 Pau
Lopia auga Deo ega Spiritu. Ke Lopia ega Spiritu kaisau alo'iai eague
au'i, kapa'ina papa'iai kala'afi koa kemia auga papagai epapealai'i. 18 Ke
Deo i'a kua'a maa'aisai tiapu eafilaisa au'a auga, eaea elao oleole egefa
aisama, oleole ekimage koa i'opoga, Lopia ega isapu ke eaea akaiki'a
auga, egefa emai i'a faaga'a oleole koa i'opoga emia, ekimage epealai
elao papiau keisa aefuafua. Ke Lopia, Spiritu auga, i'a alo'aisai epinauga
elaolao i'a Isa koa i'opo'a agamia, ke a'a isapu ke eaea agepagai alogaina
agelaoaina.

Oga Alo'iai Amu Afa'i Akaiki'a'i Kekae Au'i Fou'i

4 1 Ega puo Deo ega guaniai lai i'ina pinaugaga aafiia kainai, alomai
alapaapokenia. 2 Kai lai ogefake kapa'i, ke meagai lao'i mai'i fou
aumakalaini'i. Ke lai pifogeai kapa aga'o alakapa, ke Deo ega iifa isafa
alapaefo pagainia i'oina alapamia. Kai lai Deo ega iifa ko'a auga mo
papiau maa'iai apafokia. Ke Deo agogai ifomai felo akapa auga papiau
ma'oai alo'iai felo mo fekeoma aoma. 3 Kai lai iifa faunina Iesu Kristo

fouga aifafoua auga ekafake koa aisama, ega'ina auga papiau kapa'i
lalau'iai kemae kelaoaina au'i mo ee'iai ekafake. 4 Ke pau i'ina agofa'a
deoga, ega'ina papiau'i Iesu akepako'ania au'i alo'i ekupunia maa'i
epakimi'inia, ega koa iifa faunina Iesu Kristo, Deo iisagai emai auga,
ega isapu ke eaea akaiki'a fouga eaea afakeisa. 5 Gome lai aumai, ifomai
foumai alainogonia kai, Iesu Kristo Lopia auga fouga ainogonia. Ke
Iesu Kristo faugai lai auga oi emi pinauga aumai auga fouga ainogonia.
6 Gome Deo iina eifa oma, "uminagai eaea gagefalai,"[c] eoma auga ega
eaea lai alomaisai epagefauka. Ega koa Isa ega isapu ke eaea akaiki'a logo
Iesu Kristo kua maagai eeaea auga, lai fepenimai eoma.

7 Kai pau Deo ega isapu ke eaea akaiki'a, kapa aga'o afa akaiki'a
koa i'opoga auga, oga mi'iuai kekapa kai, agelifu auga alogai keukaisa
ee'aisai ekae. Ega koa emia auga, isapu akaiki'a ipauma isapu ma'oai
eka'egaini'i auga, lai eemaisai aemai kai, Deo eegai emai auga, i'a
ma'oai epakinai'a. 8 Ke apiemaisai apiemaisai kekoninimai kai, akekoni
mu'aimai. Ke kapa'ina fakapa auga alalogo mo ganinagai, emai pako'ai
alaapakipo ipauma mo. 9 Ke papiau lai keafi apalanimai kai, Deo lai
aepua'afunimai. Ke papiau lai keauniimai a'ualai kai, akeaupuguimai.
10 Ke Iesu Kristo emae kiekie auga, lai aufa kina imaaumaisai aafii'i alao
amai, ega koa isa eague aoniamo auga maunina isafa lai imaaumaisai
fefoki aoma. 11 Gome lai pau aaguega aumai, Iesu Kristo puogai aufa kina
papiau ima'iai kepaauimai fekeaupuguimai, ega koa Iesu Kristo eague
aoniamo auga maunina, lai imaaumai agemae auga faagagai fefoki aoma.
12 Ega puo lai imaaumaisai auga, mae ekae epinauga kai, oi alomiai auga
mauni umamo ekae epinauga.

13 Ke Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma: "Lau Deo lapako'ania.
Ega puo lau lanini'ani,"[d] keoma. Ke pau lai isafa alomaisai ega'ina mo
pako'agai Deo apako'ania, ke ega'ina kainai lai anini'ani. 14 Gome Deo
Lopia Iesu Kristo maeai epamaunimue auga, lai isafa Iesu fou maeai
agepamauni mueimai, oi fou kai'alao Isa ifo agogai agepaapai'a auga
alogo. 15 Ke ega'ina kapa'i ma'oai faagamaisai kemia auga, oi faumiai
felo mo femia puogai kemia. Ega koa Deo ega gafegafe akaiki'a papiau
ma'o ma'o mo eafi'i au'i, tenkiu akaiki'a ipauma Deo ega isapu, ke eaea
akaiki'a auga fekepenia faefuafua aoma.

16 Ega kainai lai alomai alapaapokenia. Ke papiau maa'iai auga lai apao
alaoaina mo ganinagai, kina aga'o aga'o alogai auga alomaisai mamamai
amia alaoaina. 17 Gome lai kiekie ke'ilikae, afakeka aoniamo, pau aafi'i
au'i kepapeaimai isapu ke eaea akaiki'a ageka aoniamo, kiekie ega'ina
ma'oai meau'i eka'egai afe'aini'i auga eega elaoainimai. 18 Ega puo
maamai kapa'ina aisa auga eegai alaoge kai, kapa'ina alaisa auga eegai

---

[c] **4:6** Genesis 1:3 [d] **4:13** Sam 116:10

aoge. Gome kapa'ina aisa auga, afaeka aoniamo kai, kapa'ina alaisa auga ageka aoniamo.

Imaau'a Mamaga Agaafia Auga Fouga

5 1 Lau ega laifa oma, gome pau inae aagoai imaau'a, e'a koa i'opoga alogai aaguega auga ageisauoka laa'i agemia aisama, ufai Deo eegai imaau'a, e'a koa i'opoga ageka aoniamo auga agepeni'a auga alogo. Ke ega'ina e'a auga papiau aumauni ima'iai akekapaisa. 2 Kai ega'ina aemia koa kai, aagoai aapoki alafai amaoma, ufai imaau'a ageka aoniamo auga amaafia tiapu koa amai'iuka aoma. 3 Ke imaau'a ega'ina tiapu koa agai'iuka kainai, papiau i'a faaga'a maini agaagu afakeisa'a. 4 Gome pau aagoai imaau'a i'ina e'a koa i'opoga alogai aague alogai, i'a apoki ke meau ma'o aafi'i. Gome i'a faaga'a maini faagu auga anina alaani kai, anina aani imaau'a ufai ekae auga amaafia tiapu koa amai'iuka aoma. Ega koa ufai imaau'a ekae afaemaemae auga, imaau'a pau aagoai ekae agemae auga fekogopa aoma. 5 Ke Deo ega'ina mo puogai i'a epagamai'a. Ke ega Spiritu epenii'a, ega koa ega Spiritu i'a kapa'ina muni agaafia auga ko'a paisa auga gouga emia.

6 Ega puo lai alomai apakapulania aefuafua, ke pau imaaumai i'inagai aague alogai, ifomai emai paguai koa aague, ke Lopia eegai alaagu auga alogo. 7 Ke lai auga emai pako'a kainai aaguega kai, kapa'ina aisa'i au'i kai'iai alaagu. 8 Lau laifa lai alomai apakapulania laoma, ke lau anina laani auga, lai imaaumai i'ina pau aagoai ekae auga fapua'afuga falao, emai pagua ko'agai Lopia fou faagu laoma. 9 Ega puo lai pau aagoai imaaumaisai faagu, o falaagu mo ganinagai, anina aani Lopia mo alo fapagama aoma. 10 Gome i'a ma'oai Iesu Kristo afugai eagu papiau e'i laomai felo, o apala afa epeni'i auga afuga agogai agaapa. Ega koa i'a aga'o aga'o imaau'aisai aagu alogai, kapa'ina felo o apala akapaisa auga afa kapa faafia eoma auga agepeni'a.

Iesu Kristo Faagagai Deo Papiau Fou Kegagao Auga Fouga

11 Ke lai Lopia ala famani'iai oma auga alogo kainai, lai papiau alo'i amaafia aoma maa'iai anini'ani. Ke lai kaisau auga Deo elogo feloimai, ke lau e'u afia'ama auga oi isafa alomiai lai kaisau auga fologo feloimai laoma. 12 Lau ega'ina laifania, gome lai ifomai felo akapa auga, oi maamiai amaifania pugu alaoma. Kai oi lai kaimaisai foaina'au auga keagaga koa aga'o apakinaimi. Ega koa kaisau kapa'ina gua'i alogai eka auga aina'auga afakepa'aua kai, kapa'ina keisa auga aina'auga kepa'aua au'i, e'i aina'au afa fopenimue'i aoma. 13 Gome lai akafo'o koa aisama, ega'ina auga lai Deo faugai akafo'o. Ke lai alomai felogai kapa aga'o akapa koa aisama, ega'ina auga oi faumiai akapa. 14 Gome Iesu Kristo alo ko'agai lai animai eani auga laoga maina lai epaafimai. Ega koa

faagamaisai emia, gome lai apako'ania auga, au aga'omo papiau ma'oai
e'i laomai apala'i fau'iai emae, ke ega'ina kainai papiau ma'oai i'ina
agofa'a ega laomai apala'i ee'iai kemae. 15 Ke isa papiau ma'oai fau'iai
emae, ega koa kaisau keague au'i ifo'i mo fau'iai fakeagu kai, Iesu isa
fau'iai emae, ke Deo isa maeai epamaunimue auga faugai fekeagu eoma.
16 Ega puo lai pau papiau aumauni aufalao aga'o ala eisa oma auga
laoga mainai kai aga'o ega alaisa oma. Kai ufainagai lai i'ina agofa'a Iesu
Kristo ala eisa oma auga laoga mainai Iesu Kristo aisa mo ganinagai, pau
auga lai Iesu Kristo ega alaisa oma. 17 Ega puo aufalao aga'o Iesu Kristo
fou kemia koa aisama, Deo isa epagamamue koa i'opoga, kapa mamaga
aga'o koa i'opoga emia. Ke isa ega agu ufaina auga epua'afuga kai, agu
mamaga auga kainai eagu. 18 Ke ega'ina kapa'i ma'oai Deo eegai kemai.
Ke Isa Iesu Kristo faagagai i'a fou agagao, ke Isa i'a papiau falaoaini'i Isa
fou fekegagao auga pinaugaga epenii'a. 19 Ke Deo ega koa ekapaisa Iesu
Kristo faagagai agofa'a fofouga papiau'i fou kegagao. Ega koa Isa papiau
e'i laomai apala'i kekapa'i au'i afa aepeni'i. Kai Isa papiau fou kegagao
auga fouga faifafoua auga pinaugaga lai epeniimai. 20 Ega puo lai auga
Iesu Kristo ekinanimai isa faugai apinauga aumai. Ke lai faagamaisai Deo
ifo oi egoinimi koa i'opoga. Ke lai Iesu Kristo akagai oi agoinimi, oi Deo
fou epomiai amogagao aoma. 21 Gome Deo Iesu Kristo laomai apala aga'o
aekapaisa auga eafiia, laomai apala ikapa auga koa epamia i'a a'a laomai
apala'i fau'iai emae. Ega koa i'a isa faagagai, Deo maagai alo opai au'a
famia eoma.

6 1 Ke lai Deo fou apinauga aga'omo kainai, agoinimi oi Deo ega
gafegafe akaiki'a foloafi aagenia mo aoma. 2 Gome Deo ega iifa
pukagai ifo iina eifa oma:
"Lau kina maaga anina laani auga kina maagai, oi ainami lalogonia,
ke kaniami isagamauga kinagai lapalaganimi,"
eoma. *Aisaea 49:8*
Iifa gome maamiai laifania, Deo kina maaga anina eani auga kina
inamo'e, ke kaniami gaagamauga eoma auga isafa kina inamo'e.

Paulo Kina Apala'i Eafii'i Au'i Fou'i

3 Ke lai aufalao aga'o ife fe'anina fe'ualai auga kapa aga'o keagai
alaoge, ega koa kai aga'o lai emai pinauga akapa apalania faeoma aoma.
4 Kai kapa ma'oai akapa'i alogai, lai ifomai Deo ega pinauga aumai auga
papiau apakina'i. Ega'ina alogai lai kiekie akaiki'a'i, kina apala'i aafii'i, ke
kapa aga'o eegai aafi'afu mo ganinagai, gamu'i mo aoponi'i aafiapi'i mo.
5 Ke lai keauniimai, ke kepatipulanimai, ke faagamaisai kelele akaiki'a'i
kemia, ke a'oa'o akaiki'a'i kemia, ke apinauga aafipugu, ke feu felo alaisa,
ke inaemai ekimu. 6 Ke kapa ma'oai akapai'i alogai, alomai lolofagai Deo
fouga kapa'ina alogo auga, ke alomai aafiapia mo, ke papiau agafei'i, ke

Deo ega Spiritu kapa'ina epalogonimai au'i mo kapa'i akapai'i. Ke kapa
ma'oai akapai'i au'i, alomai ko'agai papiau ma'oai ani'i aani auga laoga
mainai akapai'i. 7 Ke emai nini'aniai iifa ko'a'i mo aifani'i, ke Deo ega
isapuai kapa ma'oai akapai'i. Ke papiau alo'i opaina femia auga lao'i mai'i
ifani amu'i koa i'opo'i au'i, isa'i imamai kainai aafii'i, ke isa'i imamai
lafaninai aafii'i. 8 Ega'ina akapai'i alogai, papiau isa'i lai au akaiki'amai
kepamiaimai kai, isa'i auga lai au e'elemai kepamiaimai. Ke papiau
lai keau afagainimai kai, isa'i au'i keifa apala penimai. Ke lai iifa ko'a
mo aifania mo ganinagai, papiau lai pifogemai keifania. 9 Ke papiau lai
kelogonimai ganinagai, akelogonimai koa kekagakaga. Ke lai famae
koa i'opoga kai, aagu paisa. Ke keauniimai kai akeaupuguimai. 10 Ke
alomai emafu ganinagai aufa kina alogamai alao amai. Ke ulalu aumai
ganinagai, papiau ma'o apa'amu'amu'i. Ke kapa aga'o eemaisai laa'i mo
ganinagai, kapa ma'oai apumai akemia.

11 Korinto papiaumi, lai emai nini'aniai kapa aga'o alaogefake kai, aifa
ofakaeni'i mo, ke guamai alogai kapa'ina kekae au'i oi maamiai aifafou'i.
12 Ke lai guamai alogai kapa'ina mo kekae au'i oi eemiai alaafiapi'i. Kai
oi auga guami alogai kapa'ina kekae au'i lai eemaisai oafiapi'i mo. 13 Ke
pau oi auga lau gau koa i'opomi lapamiaimi maamiai lanini'ani. Oi
isafa guami fopaagalaisa. Ke lai oi eemiai akapa koa i'opoga, oi isafa lai
eemaisai ega koa fokapa. Ega koa oi lai fou epo'aisai i'opoga aga'omo
fakapa laoma.

Pako'a Laa'i Au'i Fou Folomia

14 Oi pako'a laa'i au'i fou folokaifou. Gome alo opai laoga maina, ke
alo opai laoga maina laa'i auga fou aga'omo akemia ma? Ke eaea umina
fou aga'omo akemia agekaina ma? Laa'i. 15 Ke Iesu Kristo, Satani[e] auni'i
aina'i aga'omo agemia ma? Ke pako'a auga, ke pako'a laa'i auga fou aina'i
aga'omo emia ma? 16 Ke Deo ega e'a, ke deo pifoge'i fou epo'iai kapa
aga'omo fouga keifania ma? Laa'i. Gome i'a imaau'a auga, Deo eague
aoniamo auga ega aguagu afuga. Ega'ina fouga Deo ega iifa pukagai iina
eifa oma: "Lau isa fou agaagu, epo'iai alapea lao alapea mai. Ke Lau isa
e'i Deo alamia, ke isa Lau e'u papiau akemia,"[f] eoma.

17 " 'Ke Lopia eifa pugu einaka,
"Ega puo oi ega'ina papiau'i epo'iai amopealai ifomi mo amoagu.
Ke kapa'ina papiau alo'i kepaofua kapa'i au'i aga'o foloafi
opogaini'i.
Ke Lau oi alaafimi e'u papiau agomia,"
eoma. *Aisaea 52:11; Esekiel 20:34,41*

18 " 'Ke Lopia Isapu Gome auga eifa pugu einaka,

---

[e] **6:15** Grik malagai auga, 'Beliar' [f] **6:16** Leviticus 26:12; Jeremaia 32:38; Esekiel 37:27

"Lau oi Amami alamia, ke oi auga Lau gau maguaemi,
ke gau papiemi agomia,"
eoma. *2 Samuel 7:8, 14*

7 1 Ekefa'auagai, i'a Deo pako'a iifa'i ega'ina epenii'a kainai, kapa'ina imaau'a ke lalau'a fou kepalifu'i kepaofua au'i ma'oai amaikulai'i. Ke Deo amamani'iaina, ke amaunia imoimo alo'a galolofa ipauma mo.

Paulo Ega Alogama

2 Oi alomi amopaagalaisa, alomiai lai afumai aga'o amoafia gaka. Lai kai aga'o eegai laomai apala aga'o alakapaisa, ke kai aga'o alapalifua, ke kai aga'o alapapinaugania ega amu alaafi'i. 3 Lau ega'ina laifania auga, oi apala okapa alaoma. Gome oma'e laifa kakaua, lai oi aafiimi alomaisai oague, ke fou kai'alao agaagu, ke fou kai'alao agamae laoma. 4 Ke oi eemiai alou lapakapulania, ke oi faagamiai e'u aina'au akaiki'a ipauma. Ke lai kina apala'i ma'oai aafii'i mo ganinagai, oi lau alou opakapula alogaina, ke alou opagama alogaina.

5 Gome lai afai Masedonia agogai akoko aisama, alalaagai kai, ala alao auga kina apala'i mo akaifaini'i. Lai afemaisai auga akekua akaiki'a'i kemia, ke alomaisai auga amani'i alogaina. 6 Kai Deo papiau alo'i emafu epaame'i auga, Taitus eulaisa eemai emai, epaameimai. 7 Ke isa ega maisai mo lai aepaameimai kai, oi isa opaame auga faagagai lai isafa epaameimai. Ke isa oi lau aniu ala oani oma auga, ke puouai alomi emafu auga, ke opopou ala opa'au oma auga isafa fouga maamaisai eifania. Ega koa ekapaisa e'u alogama auga alogama ma'oai eka'egaini'i, laalogama alogaina.

8 Gome lau e'u maleleai oi alomi lapamafua mo ganinagai alapikaisai. Kai lau lapikaisai mo ganinagai, lau e'u maleleai alomi lapamafua auga, emi alomafu ega'ina epo aemaefa auga laisa. 9 Ke pau auga lau laalogama. Kai lau laalogama auga oi alomi emafu kainai laa'i kai, emi alomafu ega'ina oi epapeaimi emi laomai apala'i oumakalaini'i kainai laalogama. Gome oi emi alomafu ega'ina auga, Deo anina eani kainai emai, ega koa lai kai aga'o alapalifua. 10 Gome Deo alomafu ega'ina epapinauga, papiau emaiseini'i e'i laomai apala'i keumakalaini'i, ke epapea'i kelao kania'i eagamauga. Ke ega koa ekapa, kai aga'o aepikaisai. Kai papiau i'ina agofa'a laoga mainai alo'i emafu auga, ega'ina laoga maina isa epapea'i kelao kemae. 11 Pau alomafu Deo eegai emai auga kapa'ina ekapaisa auga amoisa. Alomafu ega'ina oi kapa aga'o alomi ko'agai fokapa auga alomiai epa'uegenia. Ke oi kapa'ina apala okapaisa auga ofuga laa'i gamia ooma, alomi ko'agai ega'ina okapa. Ke papiau aga'o kapa'ina apala ekapa auga eegai guami ekupu. Ke oi maami ekiakae oague. Ke alomi eagalai umamo ekae. Ke oi papiau ma'oai ee'iai kapa'ina emia auga opopo opa'aua. Ke ofua oague kaisau apala ekapa auga iifa ipakaina olaoaina, ega koa faagagai

kapa aga'o feikapa foisa ooma. Ega kainai kapa ma'oai okapai'i alogai, kapa
apala aga'o alokapaisa, ke kai aga'o oi puo afaepeni'i auga papiau opakina'i.
12 Ega puo lau malele eemiai laulaisa mo ganinagai, malele ega'ina lapapua
auga papiau laomai apala ekapa auga kainai laa'i, o kaisau faagagai kelele
emia auga kainai laa'i. Kai Deo maagai lai alomai ko'agai imaaumai oi
apalao penimi auga fapakinaimi laoma kainai, malele ega'ina lapapua eemi
efai. 13 Ega puo ega'ina laoga mainai lai alomai apakapulania.

Ke lai alomai ekapula auga laagai, lai Taitus alo ala egama oma aisa
aisama, lai isafa alomai egama alogaina. Gome oi ma'oai isa opalagaina
alo opakakipo. 14 Ke lau oi foumi isa maagai laifania laaina'au auga,
oi lau alopameagainiau. Kai lai oi maamiai kapa'ina aifani'i au'i ko'a'i
koa i'opoga, lai Taitus maagai foumi aifa aina'au auga isafa ko'a mo
emia. 15 Ke isa oi kapa ma'oai okapai'i alogai lai ainamai oafiia, ke
maimani'imi mo ke maipigugumi mo isa oifa koko auga eopolaga aisama,
oi guami eani alogaina. 16 Ke alou egama alogaina, gome lau alou ko'agai
lapako'ania oi kapa ma'oai agokapa'i agekaina laoma.

Gafegafeai Pipeni Auga Fouga

8 1 Ke aau akiu Kristiano aumi, pau Deo ega gafegafe akaiki'a
Masedonia ago iifi e'a'i epenii'i auga fouga maamiai amaifania
aoma. 2 Isa kina apala'i keafii'i, ke i'opo apala'i ipauma'i ee'i kemai. Ke
isa keulalu alogaina mo ganinagai, e'i alogama akaiki'a ipauma, ke alo'iai
gafegafe akaiki'a ipauma kainai pipeni monina kepipeni. 3 Gome lau isa
fou'i ko'a mo auga laifania. Isa moni pika kepipeni auga, isa akepipeni
agekaina auga faagagai kepipeni. Ke epogai auga moni fekepipeni
faekaina koa kai, kekapula kepipeni paisa. Ke ifo'i kelogo kapa isa'i
kegakapa'i keoma. 4 Ega'ina auga isa Deo ega papiau fau'iai pipalagai
aga'o fekekapa auga keagaga kekapunia, lai kegoinimai akeaponimai. 5 Ke
lai kapa'ina ala femia oma aoma koa akekapaisa kai, ifo'i imaau'i Lopia
kepalao peni kakaua, ke egae kai Deo ega logoai imaau'i lai kepalao
penimai. 6 Ke Taitus oi eemi efai pinauga ega'ina e'inaisa kainai, lai isa
agoi peni kapulania fefai eemiai gafegafe akaiki'a pinaugaga ega'ina
fepafua aoma. 7 Kai oi emi pako'a kapula, emi nini'ani felo, emi logo
akaiki'a, ke imaaumi fofougai pinauga okapa, ke alomi ko'agai lai animai
oani auga laoga mainai ekainimi. Oi i'ina lao'i mai'iai ekainimi koa
i'opoga, foisa oi gafegafeai pipeni fopipeni auga isafa eegai fekainimi.

8 Lau alaifa kapula penimi ega'ina okapa alaoma kai, anina laani oi
alomi ko'agai papiau ani'i oani auga laoga maina, papiau isa'i e'i laomai
fou maoge'opo ma'opoimi maisa laoma. 9 Gome oi i'a a'a Lopia Iesu
Kristo ega gafegafe akaiki'a auga ologo. Ega'ina auga isa gafegafe eegai
epa'amu'amu alogaina mo ganinagai, oi faumiai ulalu auga emia. Ega koa
isa ega ulaluai oi pa'amu'amu aumi fomia eoma.

10 Ke pau pipeni faagagai lau magogo i'ina lapenimi, ke magogo i'ina
auga oi eemiai felo mo femia laoma puo lapenimi. Muni'a inipogai oi
oufai pipeni opipeni. Ke ega'ina mo alokapaisa kai, alomiai ega'ina emai
fokapa paisa ooma kainai okapaisa. 11 Pau oi kapa'ina faagamiai ekainia
auga faagagai ega'ina pinaugaga amopafua, ega koa oi alomi ko'agai
ologo ega'ina fokapa ooma auga, pau pinauga agopafua auga fou i'opo'i
mo fekemia laoma. 12 Gome oi ifomi ologo pipeni fopipeni ooma koa
aisama, Deo kapa'ina oi eemiai ekae opipeni auga anina eani eafia. Kai
kapa'ina eemiai laa'i auga fopipeni aeoma.
13 Lai ega'ina aifania fokapa aoma auga, oi meau aapenimi, papiau
isa'i kegaagu felo alaoma kai, ma'oai epomiai pipalagai i'opoga aga'omo
fokapa aoma. 14 Pau auga oi eemiai kapa'ina ma'o kekae au'i isa kapa'ina
eegai keafi'afu auga agopeni'i. Ega koa agepopo isa ee'iai kapa'ina ma'o
akeka aisama, oi kapa'ina eegai agoafi'afu auga akepenimi. Ega koa
agemia aisama, oi isa ee'iai okapa koa i'opoga, isa oi eemiai akekapa.
15 Ke ega'ina fouga Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma koa i'opoga mo
agemia:

> "Kaisau kapa ma'o eafii'i auga, ma'o alogaina aeafi'i. Ke kaisau kapa
> oiso mo eafii'i auga, oiso mo alogaina aeafi'i." *Exodus 16:18*

Taitus Keulaisa Korinto Taonina Elao

16 Ke lau oi eemiai ala laopopo oma koa i'opoga, Deo Taitus oi ega
feopopolai omaimi auga laoga maina alogai eogeisa auga Deoga tenkiu
lapenia. 17 Gome Taitus lai emai magogo mo a'o aelogonia kai, ifo
logogai, ke alo ko'agai anina eani oi eemi fefai paisa eoma kainai efai.
18 Ke isa lai akimai Kristiano auga aga'o, iifa faunina Iesu Kristo fouga
faugai epinauga auga kainai, iifi e'a papiau'i ma'oai isa keifagaina auga
fou aulai'i eemi kefai. 19 Ke ega'ina mo laa'i kai, papiau pipeni kepipeni
au'i pipeni'i agaafi'i agalao alogai, iifi e'a papiau'i isa kekinaga, lai
feisaonimai fou falao keoma. Ke ega'ina pinauga lai akapa auga, Lopia ifo
au akaiki'a amapamia aoma, ke alomai ko'agai papiau fapalagaini'i aoma
auga fefoki aoma puo akapa. 20 Ke lai kaimaisalao fafai, ega koa iifi e'a
papiau'i e'i gafegafe akaiki'agai pipeni kepipeni auga faaga'iai, kai aga'o
lai pipeni ega'ina alapapea felo faeoma, ke eemaisai faeifa apala aoma.
21 Gome lai kapa'ina felo mo amakapa aoma alogai, Lopia mo agogai
kiekie alaafi'i kai, papiau isafa ago'iai kiekie aafii'i auga keisa'i.
22 Ke lai akimai Kristiano auga aga'o, isa auni'i fou aulai'i eemi
kefai. Lai isa keaga i'oi'i i'oi'iai a'opoisa aisa, ke kapa'ina mo ekapai'i
alogai, alo ko'agai ega'ina kapa'i ekapai'i aisa. Ke isa auga oi eemiai alo
epakapulania kainai, pinauga ekapa kakaua koa i'opoga ekapa kai, pau
auga alo ko'a ipaumagai ekapa. 23 Ke Taitus auga, lau fou apinauga auga,
ke isa lau aunimai amia oi epomiai apinauga auga. Ke lai akimai auni'i

auga, inae iifi e'a papiau'i aka'iai kefai, ke isa Lopia au akaiki'a kepamia
au'i. 24 Ega puo oi alomi ko'agai papiau ani'i oani auga i'ina au'i faaga'iai
fokapa, ega koa iifi e'a papiau'i ma'oai ago'iai oi aau afagainimi auga,
alaau afagai aagenimi mo auga fekelogo aoma.

9 1 Lau oi Deo ega papiau fopalagaini'i auga fouga fapapua eemi fefai
apuga laa'i. 2 Gome oi alomi ko'agai fopipalagai ooma auga lalogo.
Ke lau Masedonia iifi e'a papiau'i ago'iai oi foumi laifa laaina'au, laifa
oi Akaia agogai oague aumi muni'a inipogai o'ina ofua oagu pipeni
fopipeni ooma. Ke alomi ko'agai kapa'ina fokapa ooma auga, isa epo'iai
papiau ma'o isa'i epa'uegeni'i ke'ue kapa aga'o kekapa. 3 Kai lau akiu
Kristiano au'i i'ina laulai'i oi eemi kefai, ega koa lai oi i'ina kapa okapa
aina'auga apa'aua auga laa'i faemia kai, laifania koa i'opoga oi fofua
foagu laoma. 4 Gome inae Masedonia ago auga aga'o fou afafai, ke isa oi
alofua aloagu afeisami koa aisama, ega'ina auga oi agomeagai auga fouga
alaifania kai, lai alomai oi eemiai apakapulania kainai, lai meagai e'ele
laa'i agaafia. 5 Ega puo lau laopolaga kapa aga'o femia laoma auga, lai
akimai Kristiano au'i i'ina fagoi peni'i, ega'ina kina aemai koa kai, isa oi
eemi fekefai. Ke oi oifa ko'ania gafegafeai pipeni agopipeni ooma auga
laoga maina fekepafua umania mo laoma. Ega koa agemia aisama, pipeni
ega'ina auga kepaafimi kainai afolopipeni kai, anina oani kainai emi
gafegafeai opipeni auga pipenina agemia.

6 Pau i'ina iifaga foopola felo: Kaisau au oga'i oisomo mo efauga auga
anina isafa oisomo mo ageafi'i. Kai kaisau au oga'i ma'opa'i efauni'i
auga anina isafa ma'opa'i ageafi'i. 7 Oi aga'o aga'o ifomi alomiai kapa'ina
fooge ooma auga folopapuua fooge paisa. Kai aufalao aga'o oi epaafimi
kainai folooge. Gome kaisau alogamai epipeni auga, Deo alo ko'agai isa
anina eani. 8 Ke Deo oi kapa ma'oai ani'i oani au'i agepenimi, ke laagai
isa'i agepeni aagenimi mo agekaina. Ega koa kapa ma'oai alo'iai, ke aufa
kina kapa ma'oai agokapa'i alogai, kapa ma'oai ani'i oani au'i agoafi'i, ke
laagai fou agoafi'i, pinauga felo'i ma'oai agokapa'i. 9 Ke ega koa agemia
auga fouga Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma kai emai emia:

"Isa ega pipeni amu'i efakeoka ulalu papiau'i epenii'i,
ke Isa alo opaina auga ageka aoniamo." *Sam 112:9*

10 Ke pau Deo au oga'i aufalao aga'o epenia efauga auga, palafa isafa
epenia eania. Isa oi au oga'i ani'i oani au'i agepenimi, agofauni'i akeuki.
Ke oi alo opai laoga maina okapa auga faagagai, Isa oi au oga'i ofauni'i
au'i ani'i ma'opa'i agepamia'i agoafi'i. 11 Ke Deo oi kapa ma'oai agepenimi
eemiai akeka pa'amu'amu aumi agomia, ega koa aufa kina oi fogafegafe
eoma. Ke lai faagamaisai oi emi gafegafe ega'ina felaoainimi Deo tenkiu
akaiki'a fopenia laoma.

12 Oi pau i'ina pinaugaga okapa auga, Deo ega papiau kapa'ina anina
keani auga mo aepalagaini'i kai, epafakaua elao papiau ma'o epalagaini'i

elaoaini'i Deo tenkiu akaiki'a kepenia. 13 Ke i'ina pinaugaga faagagai, oi
iifa faunina Iesu Kristo fouga ko'a auga papiau maa'iai oifafoua. Ke iifa
faunina Iesu fouga ko'a auga oifafoua auga kainai mo opea. Ke oi emi
gafegafeai kapa'ina eemiai eka auga, isa ke papiau ma'oai fou epo'iai
o'eaisa auga faagagai, isa Deo akeau afagaina. 14 Ke Deo ega gafegafe
akaiki'a ipauma, gafegafe ma'oai eka'egaini'i auga oi epeniimi kainai, isa
oi faumiai akemegamega alogai, alo'i auga oi eemiai akepua'afuga ageka.
15 Deo ega pipeni agaifa opo afaekaina auga Deoga tenkiu amapenia.

Paulo Ega Pinauga Iina Eogeisa

10 1 Lau Paulo, oi epomiai papiau isa'i keifa, lau lafai oi eemiai
aisama, lamani'i, ke e'u maleleai auga, lau alamani'i keoma:
lau Iesu Kristo ifo e'ele epamia, ke papiau gagafe'i mo eafiia auga laoga
mainai oi lagoi penimi. 2 Lau oi lagoinimi ega koa alafai aisama, papiau
isa'i keopolaga lai papiau aumauni laoga maina apala agugai aague
keoma au'i ee'iai, lau aimani'iu mo isa maa'iai falanini'ani laoma. 3 Gome
lai i'ina agofa'agai aaguega mo ganinagai, lai agofa'a papiau'i Deo
akelogonia au'i kepipaini koa alapipaini. 4 Ke lai pipaini amu'iai apipaini
au'i, i'ina agofa'a pipaini amu'i laa'i kai, Deo eegai pipaini amu'i kemai
au'i aafi'i apipaini. Ke Deo eegai pipaini amu'i kemai au'i isapu'i akaiki'a
ipauma, ke tiapolo isapu eafiia kapa'ina mo e'ima'i auga isapu'i aauoka'i.
5 Ke opola i'oi'i i'oi'i, ke kapa aga'o ifo eau afagaina, ega koa papiau Deo
oko fekelogo auga keagaga ekupuga auga, lai pipaini amu'i ega'inagai
ega'ina opola'i aauoka'i. Ke opola ma'oai aafi'i tipula au'i koa apamia'i,
ke alaoaini'i Iesu Kristo mo aina kainai kepea. 6 Ke lai kapa'ina aifani'i
au'i ma'oai agokapa'i afegai aisama, lai agafua agaagu kaisau lai ainamai
akeafia au'i e'i laomai apala afa agapeni'i.

7 Oi auga amu afe'i mo oisa'i. Aufalao aga'o alogai epakapulania isa
Iesu Kristo apuga eoma koa aisama, feopola felo lai isafa isa koa i'opoga
Iesu Kristo apuga. 8 Gome Lopia lai isapu epeniimai auga oi emi pako'ai
fala'aokaimi aeoma kai, emi pako'ai fapaukimi eoma auga, epogai
laaina'auai alogaina koa aisama, ega'ina meagaina alapa'aua. 9 Lau e'u
maleleai oi mapamani'inimi koa i'opoga alaoma. 10 Gome papiau isa'i
keifa, “Isa ega maleleai auga kapa isa'i meau'i ipauma'i, ke nini'ani
kapula'i ipauma'i epapua'i. Kai ifo imaaugai auga ega nini'ani gamuga
laa'i ke anina aga'o aepagama,” keoma. 11 Ke lai egae laa'i alogai,
kapa'ina maleleai apapua auga, imaaumaisai egae oi epomiai agaagu
aisama, ega'ina kapa'i maleleai apapua'i au'i agakapa'i auga, papiau ega
koa'i au'i fekelogo laoma.

12 Gome lai papiau isa'i ifo'i keau afagaini'i au'i koa famia, ifomai
akaiki'amai fapamiaimai, o lai isa fou faafi opoimai auga anina alaani.
Isa ifo'i mo epo'iai kaisau akaiki'a, o e'ele auga kegakapulaisa keoma,

o ifo'i mo epo'iai keafi opo'i aisama, isa ikifa au'i laa'i. 13 Kai lai auga
emai aina'au afaepagai alogaina kai, Deo lai pinauga kapa epeniimai
auga kainai mo agaaina'au. Ke lai emai pinauga auga, oi ganinagai
aafiimi auga aina'auga apa'aua. 14 Gome lai oi isafa eemi afai iifa faunina
Iesu Kristo fouga maamiai ainogonia. Ega puo lai aina'au auga, emai
aina'au alalaoai alogaina. 15 Ke lai emai aina'au auga afuga ekae kai,
alalao papiau isa'i pinauga kekapaisa auga aina'auga alapa'aua. Lai emai
afia'ama auga, oi emi pako'a Iesu Kristo eegai ooge auga euki alogai,
lai oi epomiai pinauga akaiki'a ipauma fakapa aoma. 16 Ega koa lai
ago oi laamiai au'i isafa papiau'i maa'iai iifa faunina Iesu Kristo fouga
fainogonia aoma. Gome lai afu aga'ogai aufalao i'oina aga'o pinauga
ekapaisa efua auga aina'auga fapa'aua auga anina alaani. 17 Kai Deo ega
iifa pukagai kepapua koa i'opoga, "Kaisau eaina'au auga, Lopia isa faugai
kapa'ina ekapaisa auga aina'auga gapa'aua."[g] 18 Gome kaisau ifo felo
ekapa eoma auga, kapa aga'o felo eegai afaegama. Kai Lopia au aga'o felo
ekapa eoma auga, kapa aga'o felo eegai agegama.

Paulo Ke Apostolo Fogefoge'i Au'i Fou

11 1 Lau e'u afia'ama auga oi lau kafo'o au koa lanini'ani auga,
alomiai afa'agamo foafiapia, gamuga mo foopo laoma kai, oi pau
ega'ina okapa. 2 Gome Deo oi eemiai epiapu auga laoga mainai lau oi
eemiai ega lapiapu oma. Lau oi maamiai iifa faunina Iesu Kristo fouga
laifafoua, ke oi isa opako'ania aisama, oi auga papie koa i'opomi omia, ke
Iesu Kristo auga oi akafami aga'omo auga koa emia auga maamiai laifa
ko'ania. Ega koa lau oi ifiao aga'o faaga fofouga alo opaina ipauma koa
i'opoga isa agogai fapaapalaimi laoma. 3 Kai ufainagai kaapa ega pifoge
ikifagai Efa efogeisa koa i'opoga, kapa aga'o afemia alomi ko'agai ke
alomi opainai Iesu Kristo muninai opea auga keagagai afepapea me'eimi
i'oina afolao auga mani'ina lapa'aua. 4 Gome aufalao aga'o efai lai Iesu
fouga ainogonia auga fouga aeinogonia kai, Iesu i'oina aga'o fouga
maamiai einogonia, o oi Spiritu oafiia auga Spirituga aloafia kai, spiritu
i'oinaga mo aga'o oafia, o iifa faunina Iesu fouga lai eemaisai oafiia auga
aloafia kai, i'oinaga mo aga'o isa eegai oafia koa aisama, oi fiakoa mo
isa fou omia. 5 Lau ega laifa oma, gome oi papiau opafaala'i "apostolo
akaiki'a'i" ooma'i au'i epo'iai, laopolaga lau auga imoi e'ele'i koa i'opo'i
laa'i. 6 Ke lau nini'ani ikifaga au laa'i mo ganinagai, logo eeuai ekae. Ke
lai keaga i'oi'i i'oi'iai ega koa akapai'i auga oi apakina felo alogainimi.
7 Ke lau ifou e'eleu lapamiaisau iifa faunina Iesu fouga maamiai
laifafoua, ega koa faafiakaemi laoma. Ega'ina alogai lau e'u pinauga afa
oi eemiai aga'o alaafia auga apala ma lakapaisa? 8 Iifi e'a isa'i papiau'i lau

---

[g] **10:17** Jeremaia 9:24

kepalagainiau oi faumiai lapinauga. Ega koa lakapaisa auga, lau isa ee'iai
lapainao koa i'opoga, oi faumiai lapinauga. 9 Ke lau oi fou aagu alogai
kapa aga'o eegai laafi'afu aisama, lau kai aga'o meau alapenia. Gome i'a
aa'a aki'a Kristiano au'i Masedonia agogai kemai au'i, lau kapa'ina eegai
laafi'afu au'i kepeniiau. Lau alou laafiapia, kapa aga'o alakapaisa meau
alapenimi. Ke lau ega koa mo alakapa paisa. 10 Ke iifa gome Iesu Kristo
ega iifa ko'a lau alouai ekae kainai, Akaia agogai kai aga'o lau e'u aina'au
i'ina agepaapakipo afaekaina. 11 Kapa puo lau ega laifa oma? Lau oi animi
alaani ma puo ega laifa oma ma? Laa'i. Lau alou ko'agai oi animi laani
auga Deo elogo! 12 Ke lau kapa'ina lakapa auga alakapa paisa. Ega koa kai
mo keaga aga'o kekapuga kapa'ina kekapa auga lai fou i'opoga aga'omo
akapa keoma au'i, e'i keaga fakupuga kapa aga'o aina'auga fakepa'aua
laoma.

13 Gome papiau ega koa'i au'i apostolo fogefoge'i, ke pinauga pifoge
au'i. Ke isa apostolo ko'a'i laa'i kai, keafi kagakaga Iesu Kristo ega
apostolo koa kemia. 14 Isa ega kekapa oma auga folokauai, gome Satani
ifo isafa eafi kagakaga Deo ega eaea agelo aga'o koa emia! 15 Ega puo
isa ega pinauga au'i isafa akeafi kagakaga alo opai pinaugaga au'i koa
akemia auga kapa akaiki'a laa'i. Ke fuagai aisama, isa kapa'ina kekapa
auga afa akeafia.

Paulo Ega Kiekie Aina'au'i Epa'aua

16 Lau oma'e laifania koa i'opoga, pau laifania pugu. Kai aga'o lau
kafo'o au faeoma. Kai oi kapami lau kafo'o au ooma koa aisama, oi
kafo'o auga ala oifa koko oma koa i'opoga, lau ega foifa koko omaisau.
Ega koa lau ega'ina aina'auga afa'agamo fapa'aua laoma. 17 Lau ifou alou
lapakapulania, iina laaina'au oma auga, Lopia ala eaina'au oma koa
alaaina'au kai, kafo'o auga ala eaina'au oma koa i'opoga mo lakapa. 18 Ke
papiau ma'o papiau aumauni ala keaina'au oma koa keaina'au kainai,
lau isafa alaaina'au. 19 Ke oi ifomi oopolaga oikifa ooma aumi, kafo'o
papiau'i kapa'ina keifania auga alogamai aina'i ologo! 20 Kai iifa gome
auga, kaisau oi kala'afi aumi koa epamiaimi, o emi kapa ma'oai eafi'i, o
pifogeai emi amu ma'oai eafi'i, o eisa papaimi, o epoaimi mo ganinagai,
oi isa aina mo ologo. 21 Lau e'u meagaisai oi lapainimi, lai aapoke
alogaina ega'ina kapa'i oi faagamiai alakapai'i.

Ke pau auga lau kafo'o au'i koa lanini'ani. Aufalao aga'o afaemani'i
kapa aga'o aina'auga gapa'aua eoma koa aisama, lau isafa afalamani'i
kapa aga'o aina'auga alapa'aua. 22 Ke isa Hibru au'i ma? Lau isafa Hibru
au. Ke isa Israel papiau'i ma? Lau isafa Israel au. Ke isa Abraham ufuga
apa ma? Lau isafa Abraham ufuga apa. 23 Ke isa Iesu Kristo ega pinauga
au'i ma? (Lau ega lanini'ani oma auga, aufalao aga'o ekafo'o enini'ani
koa lanini'ani.) Lau auga isa laka'egaini'i, lau Iesu Kristo ega pinauga

au ko'au. Lau isa pinauga kekapa koa alakapaisa kai, lau lapinauga
alogaina. Ke tipula ma'o lapamia. Ke uipiai kegapu kapula alogainiau.
Ke lau mae kua maaga laisa, ke laisaisa pugu. 24 Ke Iudea papiau'i lau
kina ima alogai kegapukiau. Ke kina ega'ina aga'o aga'ogai kegapukiau
ma'oai mo 39 kepamia. 25 Ke kina oiso alogai auliai keauniiau. Ke
kepoai ifouniau aga'omo kepamia. Ke lonti oiso alo'iai laaguka au'i a'u
eauoka'i. Ke kina aga'o, ke gapi aga'o fou a'u inaegai lakipo lao lakipo
mai. 26 Ke afu aga'omogai alaagu kai, aufa kina lalao mo lamai. Lau
agapugeai mae mauni epogai lalao lamai. Ke painao au'i epo'iai mae
mauni epogai lalao lamai. Ke ifou e'u ago papiau'i ganinagai, epo'iai
mae mauni epogai lalao lamai. Ke Iudea papiau'i laa'i au'i isafa epo'iai
mae mauni epogai lalao lamai. Ke taoni alo'iai, ke ago maininai isafa,
mae mauni epogai lalao lamai. Ke a'uai mae mauni epogai lalao lamai.
Ke Kristiano fogefoge'i au'i isafa epo'iai mae mauni epogai lalao lamai.
27 Ke lau lapinauga mamaogeu eake, ke laafipugu, ke kina ma'o alafeu.
Ke lau inaekimu kapa'ina auga, ke aisokupu kapa'ina auga isafa oko
lalogo. Ke lau aifo'amau mo laagu. Ke aau eama ke epogai tiapu eeuai
laa'i emia. 28 Ega'ina kapa'i ma'oai faagauai kemia mo ganinagai, e'u
opopo akaiki'a iifi e'a ma'oai papiau'i ee'iai laogeisa. Ega'ina auga aufa
kina meau akaiki'a epeniiau. 29 Ke kaisau eapoke kai lau ega'ina apokega
gamuga alaopo? Ke kaisau laomai apala ekapa kai, lau ega'ina guakupuga
guau alogai lo koa gamuga alaopo? Iifa gome lau ega'ina gamu'i ma'oai
laoponi'i.
30 Ke lau alaaina'au koa aisama, lau kapa'ina faaga'iai laapoke au'i
aina'au'i alapa'au'i. 31 Deo i'a a'a Lopia Iesu Kristo Ama, papiau Isa
fekeau afagaina aoniamo auga, lau alapifoge auga elogo. 32 Ke Damaskus
taoninai kafana, Kin Aretas papagai epinauga auga, Damaskus papiau'i
epaini'i taoni keapa lofe, ega koa fekeafiau eoma. 33 Kai papiau isa'i
lau ale'a alogai kepaagukaisau kai, pou inegai kepaakeisau, isa eegai
lapiaukoko.

Paulo Kapa'ina Agekapa auga Fouga Eifania

12 1 Lau auga faaina'au mo felao paisa. Ke e'u aina'auai kapa aga'o
alapagama mo ganinagai, maau elaulau alogai Lopia kapa'ina
epakinaisau, ke epalogoniau auga alaifania. 2 Inipo 14 elao alogai, lau
au aga'o Iesu epako'ania auga[h] lalogonia auga, Deo isa eafiia ufa au'oni
ipauma elaoaina. Ke Deo ega'ina auga mai'imaauga mo eafiia elaoaina,
o lalauga mo ma eafiia elaoaina auga alalogo. Kai Deo mo elogo. 3-4 Kai
lau lalogo auga Deo au ega'ina eafiia elaoaina Isa ifo afugai.[i] Kai Deo

---

[h] **12:2** I'ina auga, Paulo ifo fouga eifania kai palapoleai enini'ani. [i] **12:3-4** Grik malagai, "Paradise"

isa mai'imaauga mo ma, o lalauga mo ma elaoaina auga oko alalogo
kai, Isa ifo mo elogo. Ke au ega'ina Deo kapa isa'i papiau aumauni
aelogoaini'i akeifaifani'i au'i, ke agaifa opo'i afaekaina au'i a'o'i elogoni'i.
5 Lau au ega koa i'opoga auga fouga alaaina'auaina, ke e'u apoke fouga
auga mo alaaina'auaina kai, ifou auga fou afalaaina'auaina. 6 Gome
lau faaina'au faoma mo ganinagai, lau kafo'o au afalamia. Gome lau
iifa ko'a mo alaifania. Kai lau afalaaina'au, ega koa aufalao aga'o lau
kapa'ina lakapaisa eisa, ke kapa'ina laifania a'o elogo auga, lau ala koa
i'opou auga ega koa i'opoga mo fepamiaisau kai, au akaiki'au ipaumau
fepamiaisau alaoma.
7 Ke Lopia lau kapa akaiki'a'i, logo ma'oai keka'egaini'i auga kapa'i
epalogoniau au'i kai'iai faaina'au. Kai Lopia Satani elogoaina, ega iifa
ipapea auga aga'o emai faagau epakiekie, ke ega'ina auga lau faagau ini
koa eonia lalao lamai. Ega koa lau faaina'au auga eegai epaapa kipoisau.
8 Ke ega'ina kapa puogai, lau Lopia ipainina oiso lapamia ega'ina kiekie
faagauai gaafilaisa laoma. 9 Kai isa lau epainiau einaka, "Lau e'u gafegafe
anina loani auga ma'oai loafii'i efua. Gome oi emu apokeai lau e'u isapu
ko'a ipauma emia, epinauga felo," eoma. Ega puo alou gamagai mo, e'u
apoke fou'i alaaina'auai alogaini'i afalapo, ega koa Iesu Kristo ega isapu
lau faagauai fepinauga laoma. 10 Ke ega kainai lau Iesu Kristo faugai
e'u apokeai, ke papiau lau keifa apala peniau, ke kapa ma'o mo ee'iai
laafi'afu, ke papiau lau keafi apalaniau, ke e'u alo kiekie kina'iai alou
egama. Gome lau laapoke aisama, Lopia ega isapuai lakapula pugu.

Paulo Korinto Papiau'i Ee'iai Eopopo

11 Lau ifou kafo'o au lapamiaisau. Kai oi lau opaafiau ega koa
lakapaisa. Oi lau kapa'ina lakapa auga felo fooma. Gome lau kapa aga'o
laa'i koa i'opou ganinagai, oi papiau isa'i oifani'i "apostolo akaiki'a'i,"
ooma'i au'i epo'iai, lau imoi e'eleu koa i'opou laa'i. 12 Lau alou oi eemiai
laafiapia mo, ke oi epomiai kapa isa'i kegama. Ega'ina auga gou, kapa
felo'i ke mirakulo lakapai'i. Ega'ina kemia auga lau apostolo ko'a auga
oi epakinaimi. 13 Ke iifi e'a ma'oai epo'iai, oi alaisa papaimi, ke kapa
ma'oai eemiai lakapai'i kai, meau mo oi alapenimi. Lau ega'ina mo apala
lakapaisa. Ke pau lagoinimi e'u apala ega'ina fo'agegeaina laoma.
14 Pau lafua alafai isami oiso alapamia. Ke lau oi meau aga'o
afalapenimi, gome kapa'ina oi eemiai kekae au'i ani'i alaani kai, oi
ifomi imaaumi animi laani. Gome imoi ina'i ama'i fau'iai kapa aga'o
afake'oame. Kai ina ama gau'i fau'iai kapa aga'o feke'oame feka.
15 Ega puo oi faumiai, lau alogamai mo kapa ma'oai eeuai kekae
au'i ala'afa'afalaini'i alapapinaugani'i. Ke lau ifou isafa oi faumiai
ala'afa'afalainiau. Ke lau alou ko'agai oi animi laani alogaina koa aisama,
oi alomi ko'agai lau aniu afoloani ma? 16 Oi isami oifa lau oi meau

aga'o alapenimi laoma auga ko'a ooma. Kai isa'i auga keifa lau ikifai
lakagakaga, pifogeai oi lapapinauganimi emi moni laafia keoma! 17 Kai
lau e'u iifa ipapea au'i laulai'i eemi kefai aisama, pifogeai isa faaga'iai oi
lapapinauganimi emi moni laafiia ma? 18 Lau Taitus lagoi penia laulaisa
eemi efai, ke akimai Kristiano auga aga'o isafa isa fou laulai'i kefai.
Taitus efai oi eemiai aisama, pifogeai oi epapinauganimi emi moni eafiia
ma? Ke isa lau aunimai Deo ega Spiritu aga'omo auga ega isapuai kapa
aga'omo alakapaisa, ke kapa'ina akapa kakaua auga kainai mo alakapaisa
ma? E! Lai ega koa akapaisa.
19 Oi afoopolaga lai i'ina kapa'i aifani'i auga, ifomai iimai aoge afooma.
Ke lai auga papiau Iesu Kristo kepako'ania au'i ala kenini'ani oma koa
i'opo'i, lai Deo agogai oi maamiai ega anini'ani oma. Ekefa'auagai, lai
kapa ma'oai akapa'i alogai, oi emi pako'ai fapakapulanimi auga mo
kapa'i akapa'i. 20 Gome lau oi eemi alafai aisama, anina laani oi ala fomia
oma faisami laoma auga koa afolomia, ke oi anina oani lau ala famia oma
foisau ooma auga koa afalamia afoloisau auga mani'ina lapa'aua. Ke lau
e'u mani'i auga, lau oi epomiai, akekua, pikupa, guakupu, lo'u, pikafa,
nini i'ani, kai aga'o gefa aloauga, ke kapa aga'o okogai mo alopakaisa
afaisami laoma. 21 Ke lau oi eemi alafai pugu aisama, agomiai lau e'u
Deo au e'eleu agepamiaisau, papiau isa'i amage koa lao'i mai'i apala'i
ipauma'i kekapa'i au'i, ke o'oae ifiao fou akeamage kai fou kefeu aage mo
au'i, ke laomai apala'i i'oi'i i'oi'i kemaani'i kekapai'i kai, e'i apala ega'ina
akeumakalaini'i au'i fau'iai alou agekiekie alogaina.

Paulo Ega Magogo Fua

13 1 I'ina auga lau pau oi eemi fai oiso alapamia auga. Ke Deo
ega iifa pukagai eifania koa i'opoga, "Aufalao aga'o kapa aga'o
afekapa, ke papiau aga'o isa puo afepenia koa aisama, papiau gua, o
oiso koa fou fekemai kapa'ina emia auga fekeisa fekepa'opaina."[j] 2 Lau
oi eemi fai gua lapamia aisama, ainami lapalogo efua. Ke pau lau egae
oi eemiai laa'i alogai, fouga maamiai laifamue pugu. Ega koa alamue
eemi alafai pugu aisama, kaisau mo ufainagai laomai apala'i kekapai'i
au'i, o pau isa'i laomai apala'i kekapa'i au'i, afalaafi gogopu'i, e'i laomai
apala kekapa auga afa akeafia paisa. 3 Gome oi anina oani Iesu Kristo lau
akeuai enini'ani ma auga amoisa amopako'ania ooma. Ke isa oi faagamiai
kapa'ina ekapa auga, apokeai aekapa kai, epomiai ega isapu epinauga.
4 Gome iifa ko'a papiau aumauni e'i apoke kainai, isa kolotiai keau'u'ua
emae. Kai Deo ega isapuai isa maeai epamaunimue pau eague aoniamo.
Ega koa i'opoga mo, lai isafa isa faagagai aapoke kai, Deo ega isapuai
agepakapulanimai, Iesu fou agaagu faumiai agapinauga.

---

[j] **13:1** Deuteronomy 19:15

5 Oi ifomi alomi amogagaina, Iesu Kristo opako'ania paisa ma auga
amoisa. Oi ifomi amo'opoimi amoisa. Ke Iesu Kristo oi alomiai eaguega
auga afoloisa afoloifania koa aisama, ega'ina auga oi i'opo ega'inagai
aekainimi o'ualai auga fouga eifania. 6 Ke oi lai i'opo ega'inagai
ekainimai ala'ualai auga lau lapako'ania agoisa. 7 Pau lai Deo amegamega
penia, ega koa oi kapa apala aga'o folokapa aoma. Ke lai ega'ina akapa
auga, lai kapa ma'oai akapa'i ekaina auga papiau fekeisa alaoma kai, lai
emai pinaugai a'ualai koa iisa ganinagai, oi laomai felo mo fokapa aoma.
8 Gome lai Deo ega iifa ko'a auga eegai kapa apala aga'o afalakapa kai,
Deo ega iifa ko'a auga mo faugai agapinauga. 9 Gome lai emai apokeai oi
okapula koa aisama alomai egama. Ke emai megamega auga, oi alo opai
ipaumami fomia aoma. 10 Ega puo lau egae oi fou laa'i alogai, i'ina kapa'i
lapapua'i eemi efai, ega koa lau oi eemi alafai aisama, eemiai falafa'i'i,
ke Lopia lau isapu epeniiau auga falapapinauga fa'i'iokaimi kai, isapu
ega'ina fapapinauga emi pako'ai fapaukimi laoma.

Pamego Fua

11 Aau akiu Kristiano papiaumi, e'u nini'ani fuagai oi ma'oai foagu felo
laoma. Ke alomi opaina gamia auga uniaimoimoga fopa'aua. Ke ainau
foafia kapa'ina lagoinimi fokapa laoma auga fokapa. Ke alomi aga'omo
femia, ke ma'oai gagaoai foagu. Ega koa aisama, Deo alo ko'agai papiau
ani'i eani, ke gagao gome auga, oi fou agoagu.
12 Ke alomi lolofagai aga'o aga'o imami foafia fopamegonimi. 13 Deo
ega papiau ma'oai oi eemiai e'i pamego iifa'i keulai'i.
14 Lai amegamega, ega koa Lopia Iesu Kristo ega gafegafe akaiki'a, ke
Deo alo ko'agai papiau ani'i eani auga laoga maina, ke Deo ega Spiritu
papiau alo'i aga'omo epamia auga laoga maina oi ma'oai eemiai feka
aoma.

Kalatia

Paulo Malele Epapua Kalatia Ago Kristiano Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga

1 1 Lau apostolo Paulo. Lau auga papiau aumauni akeulaisau alamai, o
kai aga'o aekinaniau aeulaisau alamai kai, Iesu Kristo ke Ama'a Deo
Iesu maeai epamaunimue auga auni'i lau kekinaniau keulaisau lamai.
2 Lau i'ina malelega lapapua, ke Kristiano papiau'i inae fou aagu au'i fou
akamaisai laulaisa, oi Kalatia ago iifi e'a papiaumi eemi efai.
3 Lau i'a Ama'a Deo ke a'a Lopia Iesu Kristo fou lamegamega peni'i, ega
koa e'i gafegafe akaiki'a ke e'i gagao fou fekepenimi foagu felo laoma.
4 Ke i'a a'a Lopia Iesu Kristo papiau pau laomai apala'i muni'iai kepea au'i
lao'i mai'i ee'iai gapapealai'a eoma puo, ifo imaauga elogoaina Deo epa'a
penia i'a a'a laomai apala'i fau'iai emae. Ke isa ega'ina ekapaisa auga
Ama'a Deo ega logoai anina eani auga kainai mo ekapaisa. 5 Deo ega koa
ekapaisa auga, Au Akaiki'a fapamia faau afagaina faefuafua. Amen.

Iifa Faunina Aga'omo I'oina Aga'o Laa'i

6 Iesu Kristo ega gafegafe kainai Deo oi eifanimi ega papiau omia kai, oi
ofiaisakoa mo Deo eifanimi auga opua'afuga iifa faunina i'oina aga'o muninai
opea auga laisa lakauai alogaina. 7 Kai iifa gome auga, iifa faunina i'oina
aga'o laa'i. Kai papiau isa'i oi alomi kepama'o, ke isa iifa faunina Iesu Kristo
fouga kegapaefo pagainia i'oina kegapamia keoma. 8 Kai lai o ufai agelo mo
ganinagai, lai iifa faunina aifafou kakaua auga i'opoga mo afalainogonia koa
aisama, lau Deo lagoi peni kapulania, ega koa lai o kaisau epifoge auga afa
apala fepenia aoniamo laoma! 9 Ke maamiai aifa kakaua koa i'opoga, pau
laifamue pugu. Aufalao aga'o lai iifa faunina Iesu fouga oi maamiai ainogonia,
ke oi opako'ania auga i'opoga mo afaeinogonia koa aisama, lau Deo lagoi peni
kapulania, ega koa isa afa apala fepenia aoniamo laoma!

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

10 Ke pau papiau lau aniu kegaani laoma puo, ega'ina lakapa, o Deo
aniu gaani laoma puo ega'ina lakapa ma? Ke lau papiau alo'i mapagama
laoma puo, ega'ina lakapa ma? Laa'i. Lau papiau mo alo'i mapagama
paisa koa aisama, lau Iesu Kristo ega pinauga au falamia.

Deo Paulo Eifaga Apostolo Emia Auga Fouga

11 Aau akiu Kristiano papiaumi, lau iifa faunina Iesu fouga lainogonia
auga papiau ifo'i opo'iai keopolaga kekapa auga laa'i. Ega'ina auga oi
amologo felo laoma. 12 Ke iifa faunina ega'ina aufalao aga'o eegai alaafia,
ke kai aga'o isafa ega'ina iifaga aepamaleleniau kai, Iesu Kristo ifo
ega'ina iifaga epalogoniau.
13 Gome lau Iudea papiau'i e'i kagakaga kainai lapea aisama, ala
laoma auga a'o ologonia. Ke ega'ina alogai, lau Deo ega iifi e'a papiau'i
ala laafi apala oma'i, ke mapalifu afe'aina laoma auga fouga ologo. 14 Ke
Iudea au'i agu'a'i lau fou inipomai aga'omo au'i epo'iai, lau auga isa
ma'oai laka'egai afe'aini'i, ke alou imaau fofougai lai ufumai apamai
e'i kagakaga ma'oai mo kai'iai lapea. 15 Kai lau alamauni koa kai, Deo
ega gafegafe akaiki'a kainai ekinaniau ega iifa ipapea au famia eoma.
16 Ke Deo alo ko'agai anina eani, Gauga lau epakinaisau, ega koa lau
Iudea papiau'i laa'i au'i maa'iai iifa faunina Iesu fouga faifafoua eoma.
Ega kainai lau kapa'ina faifania auga fouga kai aga'o maauai aeifania
alaifafoua. 17 Ke lau Ierusaleme taonina alalao, papiau lau agouai keufai
apostolo kemia au'i isafa maa'iai lau kapa'ina alaifafoua auga fouga
alaifania. Kai lau fiakoa mo Arabia ago lalao, ke muniai kai lamue lamai
Damaskus taoninai.
18 Egae kai inipo oiso afegai, lau Peto maisa aunimai amanini'ani
laoma puo, lalao Ierusaleme taonina, ke egae kina 15 fou aagu. 19 Ke egae
laagu alogai, apostolo i'oi'i aga'o alaisa'i kai, Lopia akina James auga mo
laisa. 20 Ke lau kapa'ina lapapua eemi efai auga pifoge iifaga laa'i kai,
Deo agogai iifa gome mo maamiai laifania. 21 Ke lau Ierusalemeai laagu
afegai, lalao Siria ago, ke ega'ina afegai lalao Silisia ago. 22 Ega kinagai
Iudea agogai iifi e'a papiau'i Iesu Kristo kepako'ania au'i lau akelogoniau.
23 Kai isa lau fou papiau iina keifa oma auga mo kelogo: “Ufainagai au i'a
eafi apalani'a a'a pako'a gapalifua eoma auga, pau eapae ega'ina pako'aga
fouga einogonia,” keoma. 24 Ke Deo lau epaponiau auga fouga kelogo
aisama, isa Deo keau afagaina.

Apostolo Paulo Kelogoaina Isa Fou Kemia

2 1 Egae kai inipo 14 elao afegai, la'agau Ierusaleme taonina lalao
pugu kai, ega'ina kinagai auga Banabas fou alao, ke Taitus isafa
laafiia fou alao. 2 Ke lau ega lalao auga kai aga'o aepainiau malao aeoma
kai, Deo ifo lau epalogoniau ega falao eoma puo lalao. Ke lalao egae

alogai, papiau keopolaga iifi e'a au akaiki'a'i keoma au'i mo maa'iai
lau Iudea papiau'i laa'i au'i maa'iai iifa faunina Iesu fouga lainogonia
auga, ogefakeai isa mo maa'iai laifafoua. Gome aufalao aga'o i'ina fouga
afelogo aisama, e'u pinauga lakapa kakaua auga, ke pau lakapa auga fou
ani'i afaeani puo afekaisapua, ke e'u pinauga ega'ina auga kapa aga'o
laa'i koa afemia auga mani'ina lapa'aua. Ega kainai ega lakapa oma. 3 Kai
Taitus lau fou Ierusaleme alao auga Grik auga. Ke isa maguaega faaga
iifalaina aemia mo ganinagai, Ierusaleme iifi e'a au akaiki'a'i au'i isa
akepaafia maguaega faaga iifalaina gamia akeoma. 4 Kai au isa'i lai keifa
kapula penimai Taitus maguaega faaga iifalaina gamia keoma. Ega'ina
papiau'i auga pako'a papiau'i ko'a'i laa'i kai, kepifoge pako'a papiau'i koa
kekagakaga. Isa kemai auga lai Iudea papiau'i e'i kagakaga muninai apea
ma auga kegaisa keoma. Ke kala'afi auga ega au akaiki'a aina eafia koa
i'opoga isa anina keani lai isa e'i kagakaga kainai amapea keoma. Ega
puo isa ogefakeai kemai lai pako'a papiaumai ko'amai aumai emai la'afou
alogai kekoko. Kai lai Iesu Kristo apako'ania kainai kagakaga ega'ina
kainai afalapea auga kapa aga'o laa'i. 5 Kai lai isa kapa'ina keifania auga,
kina maaga aga'omo mo ganinagai alapeni'i alaapakipo aina'i alaafia,
ega koa oi Iudea papiau'i e'i kagakaga ufaina ega'ina muninai folopea kai,
Iesu fouga ko'a auga mo fopako'ania faefuafua aoma.
6 Kai oi oopolaga au akaiki'a'i ooma au'i, lau kapa'ina lainogonia auga
laagai kapa aga'o akeogeaua fainogonia akeoma. Papiau keopolaga
au aga'o au akaiki'a keoma auga, Deo isa ega keopola oma puo, isa au
akaiki'a afaepamia. Gome Deo afe'a aeisa kai alo'a eisa. Ega kainai isa au
akaiki'a, o au e'ele ma ganinagai, lau eeuai auga isa i'oi'i aga'o laa'i. 7 Kai
isa lau keisau auga, Peto iifa faunina Iesu fouga Iudea papiau'i maa'iai
feifafoua pinauga Deo epeniia koa i'opoga, lau e'u pinauga auga iifa
faunina Iesu fouga Iudea papiau'i laa'i au'i maa'iai faifafoua. 8 Gome Deo
Peto eifaga apostolo emia, ega koa iifa faunina Iesu fouga Iudea papiau'i
maa'iai eifafoua. Ega koa i'opoga mo Deo lau isafa eifaniau apostolo
lamia, ega koa iifa faunina Iesu fouga Iudea papiau'i laa'i au'i maa'iai
laifafoua. 9 Ke apostolo epo'iai James, Peto, Ioane au'i oiso, oi oopolaga
iifi e'a ipalao'i koa i'opo'i ooma au'i isafa, Deo ega gafegafe akaiki'a lau
epeniiau auga keisa kelogo. Ega puo isa lau ke Banabas aunimai imamai
keafiia. Ega koa kekapaisa auga isa Deo ega pinauga kekapa koa i'opoga,
lai isafa isa koa i'opo'i Deo ega pinauga akapa auga gouga eemaisai
kekapaisa. Egae kai ma'oai apako'ania isa fekelao Iudea papiau'i maa'iai
iifa faunina Iesu fouga fekeifafoua aoma, ke lai auga falao Iudea papiau'i
laa'i au'i maa'iai iifa faunina Iesu fouga faifafoua aoma. 10 Kai isa kapa
aga'omo kepainimai fakapa keoma auga, lai ulalu papiau'i faopolani'i
keoma. Kai lau ega'ina kapa keifania auga, aufa kina alouai laopolaga
makapa laoma.

Paulo Peto Efinaisa

11 Kai ega'ina afegai, Peto emai Antiok taoninai aisama, maagai mo
laifa lakaisapua, gome kapa aga'o ekapa lilifua laisa. 12 Au isa'i James
eegai akemai koa kai, isa elao Iudea papiau'i laa'i au'i fou keaniani. Kai
au ega'ina James eegai kemai au'i kemai aisama, eapakipo Iudea papiau'i
laa'i au'i ee'i aelao. Gome isa papiau isa'i maguae'i faaga iifalaina iifaga
muninai kepea au'i emani'iaini'i. 13 Ke ega'ina ekapaisa alogai, Iudea
papiau'i isa'i isafa isa ega pifoge alogai keapauka, ke Banabas ganinagai
kepagaga isa kekapa koa i'opoga ekapaisa.
14 Kai lau isa ega kekapa oma laisa'i auga iifa faunina Iesu fouga ko'a
auga alogai kapa'ina eifania auga akekapaisa laisa. Ega aisama lau isa
ma'oai ago'iai Peto lapainia lainaka, “Oi auga Iudea aumu. Ega mo
ganinagai oi ifomu auga Iudea papiau'i e'i kagakaga ma'oai mo kai'iai
alopea kai Iudea papiau'i laa'i au'i koa lokagakaga. Oi ega lokapa oma
kai ala koa i'opoga Iudea papiau'i laa'i au'i opaafi'i, Iudea e'i kagakaga
muni'iai kegapea ooma?
15 “Iifa gome i'a auga Iudea gua'iai amauni kai, Iudea papiau'i laa'i
laomai apala'i kekapa'i au'i gua'iai alamauni. 16 Ke i'a Iudea papiau'a
alogo i'a Moses ega iifa muninai apea kainai, Deo maagai alo opai au'a
afalamia kai, Iesu Kristo agapako'ania aisama, alo opai au'a agamia.
Ega puo i'a Iudea papiau'a isafa Iesu Kristo apako'ania, ega koa i'a Iesu
Kristo apako'ania kainai alo opai au'a famia aoma. Kai Moses ega iifa
kainai apea puogai alo opai au'a afalamia. Gome kai aga'o Moses ega iifa
muninai epea mo kainai, alo opai auga afaemia.
17 “Kai i'a Deo maagai alo opai au'a amamia aoma puo, Iesu Kristo
apako'ania alogai, i'a Moses ega iifa muninai alapea. Ke i'a Moses ega iifa
muninai alapea kainai, Iudea papiau'i keopolaga i'a auga Iudea papiau'i
laa'i au'i, Moses ega iifa muninai akepea koa i'opo'i laomai apala ikapa
au'a keoma. Ke isa akeifa Iesu i'a efogei'a laomai apala ikapa au'a amia
akeoma. Kai ega'ina ko'a ma? Laa'i, ega'ina auga pifoge iifaga. 18 Kai
lau Moses ega iifa kainai lapea alogai, kapa aga'o lakapulaisa auga,
lau ega'ina iifa'i ma'oai muni'iai fapea auga aekainia, ega koa lau Deo
maagai alo opai au famia auga isafa aekainia. Kai lau kapa'ina laauoka
auga, alapaapamue pugu aisama, lau Moses ega iifa alaaupea. 19 Gome
lau Iesu lapako'ania aisama, Moses ega iifa kai'iai pea laapakipo. Ega koa
lakapaisa Moses ega iifa kainai alapea puo, Moses ega iifa eegai auga,
lamae efua koa i'opoga. Ke pau Moses ega iifa kainai lamae, ega koa lau
Deo faugai faagu laoma. 20 Kai lau Iesu Kristo kolotiai emae auga muninai
lapea. Ega'ina auga isa kolotiai emae koa i'opoga, lau isafa kolotiai
lamae. Ke pau auga lau ifou kapa'ina makapa laoma auga alakapa kai,
Iesu Kristo alouai eague auga, lau kapa'ina fakapa eoma auga mo lakapa.

Isa lau aniu eani alogaina kainai aeumaka ifo imaauga Deo epa'a penia
kolotiai emae, kaniau eagamauga. Ega puo pau agofa'ai laague alogai, isa
Deo Gauga lau epalagainiau auga alou ko'agai lapako'ania. 21 Kai aufalao
aga'o Moses ega iifa mo muninai gapea, ke Deo maagai alo opai auga
gamia koa aisama, Iesu Kristo kolotiai emae auga kapa aga'o laa'i koa
i'opoga femia. Kai Deo lau egafegafe peniau kainai Iesu lau fauai emae.
Ega puo lau Deo ega gafegafe akaiki'a ega'ina afalaumakalaina.

Iesu Kristo Fopako'ania O Moses Ega Iifa Muninai Fopea

3 1 Kristiano papiaumi Kalatia agogai oague aumi, oi kafo'o aumi!
Lau oi lapamalelenimi aisama, Iesu Kristo kapa puo i'a ma'oai
fau'aisai kolotiai emae auga, maamiai laifa ofakae felo alogaina. Kai oi
Iesu Kristo muninai fopea auga, kaisau opola apala'iai alomi keaniia
opomi kepama'o, Iesu muninai pea oapakipo? 2 Lau anina laani kapa
aga'omo oi eemiai malogo laoma. Oi Moses ega iifa muninai opea
kainai, Deo ega Spiritu oafiia, o iifa faunina Iesu fouga a'o ologonia auga
opako'ania kainai, Deo ega Spiritu oafiia? 3 Oi o'ina mo aisama, Deo
ega Spiritu epalagainimi Iesu opako'ania. Kai pau auga papiau aumauni
ma kapulagai Deo maagai alo opai aumi omia ooma? Oi ega koa okapa,
okafo'o alogaina! 4 Oi Iesu mo opako'ania puogai keafi apalanimi okiekie
auga pau kapa aga'o laa'i ma amopamia ooma? Ke iifa gome oi okiekie
aage mo ma? 5 Ke oi Moses ega iifa kainai opea puo, Deo ega Spiritu
epeniimi, ke mirakulo epomiai ekapai'i, o oi kapa'ina a'o ologonia auga
opako'ania puo Deo ega koa ekapaisa?

6 Deo ega iifa pukagai Abraham fouga iina kepapua oma auga
amoopolaga: "Abraham Deo epako'ania kainai, Deo isa epako'ania ega
papiau epamia. Ke ega'ina pako'agai Abraham Deo maagai alo opai auga
emia."[a] 7 Ega kainai oi fologo kaisau Abraham koa i'opoga kemia Deo
kepako'ania au'i, Abraham ufuga apa ko'a'i kemia. 8 Gome ufainagai
Deo ega iifa pukagai eifa kakaua koa i'opoga, muni Iudea papiau'i laa'i
au'i isa akepako'ania aisama, Deo isa e'i pako'a ega'ina anina ageani. Ke
ega'ina pako'agai Deo maagai isa alo opai au'i agepamia'i eoma. Egae kai
Deo iifa faunina ega'ina Abraham maagai eifa kakaua einaka, "Agofa'a
fofouga papiau'i oi munimuai akemai au'i oi faumuai kapa felo'i ma'o
akeafi'i,"[b] eoma. 9 Ke Deo ega eifa oma puo, Abraham Deo epako'ania
aisama, kapa felo'i ma'o Deo eegai eafii'i. Ega koa i'opoga kaisau Deo
kepako'ania au'i, Deo Abraham eegai ekapa koa i'opoga, isa isafa
faaga'iai ega koa agekapa.

10 Ke papiau ma'oai Moses ega iifa muninai kepea au'i, ega'ina iifa'i
ma'oai kai'iai fekepea auga afaekaina puo, Deo isa afa apala agepeni'i

---

[a] **3:6** Genesis 15:6 [b] **3:8** Genesis 12:3; 18:18; 22:18

aoniamo. Gome Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma: “Kaisau Moses
ega iifa ma'oai mo muni'iai afaepea mo afaelao koa aisama, Deo isa afa
apala agepenia aoniamo,”[c] keoma. 11 Iifa gome kai aga'o Moses ega iifa
kainai epea puo Deo maagai alo opai auga aemia, gome Deo ega iifa
pukagai iina kepapua oma: “Papiau Deo kepako'ania au'i Deo maagai
alo'i opaina agemia, ke agu pagai maunina akeafia.”[d] 12 Deo ega iifa
Moses epeniia, ke Moses iifa ega'ina eafiia papiau epenii'i alogai, epaini'i
aufa kina mo ega'ina iifa'i ma'oai kai'iai fekepea eoma. Kai ega'ina iifa'i
alogai aeifa isa Deo mo fekepako'ania aeoma. Kai Deo ega iifa pukagai
iina kepapua oma ekae: “Kaisau Moses ega iifa ma'oai kai'iai agepea
auga, Deo eegai agu pagai maunina ageafia,”[e] keoma. 13 Kai i'a Moses
ega iifa ma'oai kai'iai agapea afaekaina, ke ma'oai kai'iai afalapea. Ega
mo ganinagai Isa i'a aoniamo afa apala aepeni'a kai, a'a laomai apala
afa Iesu epeniia, isa kolotiai emae afa'a eogeisa. Gome kolotiai kemae
au'i fou'i Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma: “Kaisau kolotiai emae
auga, Deo isa ega laomai apala afa epenia aoniamo.”[f] 14 Iesu i'a fau'aisai
ega koa ekapaisa, ega koa Abraham maagai pako'a iifaga ekapaisa eifa
Deo ega gafegafe agepenia eoma auga, Iudea papiau'i laa'i au'i isafa Iesu
akepako'ania aisama, gafegafe ega'ina fekeafia eoma. Ke i'a isafa Iesu
agapako'ania aisama, Deo pako'a iifaga i'a ee'aisai ekapaisa eifa, ega
Spiritu agepeni'a eoma auga agepeni'a.

Deo Ega Pako'a Iifaga Ke Moses Ega Iifa Fou Fou'i

15 Aau akiu Kristiano papiaumi, pau kapa aga'o i'a a'a agu alogai emia
auga alaafi opo fouga alaifania. Papiau auni'i pako'a kapula nini'anina
kekapaisa, ke auni'i kepako'ania pako'a kapula nini'anina ega'ina
afakeaupea keoma. Ke isa auni'i papiau aumauni mo ganinagai, pako'a
kapula nini'anina ega'ina kekapaisa auga, kai aga'o aage isa auni'i e'i
pako'a kapula nini'anina ega'ina afaeaupea. Ke kai aga'o pako'a kapula
nini'anina ega'ina laagai nini'ani mamaga aga'o afakeogeaua. 16 Ega koa
i'opoga Deo Abraham maagai pako'a iifaga kapula ekapaisa, ke Abraham
ufuga apa auga isafa maagai pako'a iifaga kapula ega'ina ekapaisa. Ke
pako'a iifaga ega'ina auga, Deo ega iifa pukagai aeifa, Abraham oi ufumu
apamu ma'oai maa'iai pako'a iifaga kapula lakapaisa aeoma kai, Deo
Abraham epainia einaka, “Oi ufumu apamu eegai pako'a iifaga lakapa,”
eoma. Ega'ina auga isa Abraham ufuga apa fofouga maa'iai pako'a iifaga
kapula aekapaisa kai, Abraham ufuga apa aga'omo mo maagai pako'a
iifaga kapula ekapaisa. Ke ega'ina papiauga aga'omo auga, Iesu Kristo.
17 Lau kapa'ina maifania laoma auga, Deo Abraham maagai pako'a iifaga

---

[c] **3:10** Deuteronomy 27:26 [d] **3:11** Habakuk 2:4 [e] **3:12** Leviticus 18:5
[f] **3:13** Deuteronomy 21:23

kapula ekapaisa, ke isa epako'ania pako'a iifaga ega'ina laa'i afaepamia
eoma. Kai inipo 430 elao afegai, Deo ega iifa Moses epeniia Iudea
papiau'i ega'ina iifaga kainai fekepea eoma. Deo ega'ina iifaga Iudea
papiau'i epenii'i mo ganinagai, pako'a iifaga kapula ekapa kakaua auga
aea'inia i'oina aekapaisa. 18 I'ina iifaga ko'a ipauma. Papiau Moses ega
iifa kainai kepea puo, Deo epako'ania kapa felo'i agepeni'i eoma koa
aisama, kapa'ina isa epenii'i apu'i emia auga, isa ega pako'a iifaga ekapa
auga eegai aemai. Gome Deo Abraham Moses ega iifa kainai epea puo
kapa felo'i aepenia kai, Deo pako'a iifaga kapula ekapaisa auga kainai,
Abraham kapa felo'i epeniia.

19 Ega koa aisama, kapa puo Deo ega iifa Moses epeniia, Iudea papiau'i
fepeni'i kai'iai fekepea eoma? Gome Deo anina eani papiau laomai
apala'i, ke felo'i Isa agogai kekapa'i auga fepakina'i, ega koa Isa maagai
laomai felo'i mo fekekapa'i eoma. Ke papiau Deo ega iifa ega'ina kai'iai
fekepea mo felao, Deo Abraham maagai pako'a iifaga ekapaisa eifa Iesu
Kristo Abraham okogai agemai auga femai kai eoma. Kai Deo ega iifa
Iudea papiau'i epenii'i alogai, Isa ifo aemai aepipeni kai ega agelo eulai'i
kemai ega iifa Moses kepeniia. Egae kai Moses ega'ina iifaga eafiia elao
papiau epenii'i. Moses ega koa ekapaisa auga isa Deo papiau fou epo'iai
eapa apie apie e'i iifa ipapea auga emia. 20 Kai Deo Abraham maagai
pako'a iifaga kapula ekapaisa, ke eifa kapa felo'i Abraham agepenia eoma
aisama, Isa ifo emai Abraham maagai enini'ani. Iifa gome kai aga'o Deo
Abraham fou epo'iai feapa apie apie e'i iifa ipapea auga femia apuga
laa'i. Kai aufalao aga'o ipuainagai eapa apie apie e'i iifa ipapea auga emia
auga, apie apie elao kapa'ina keifania auga kekapa ma auga eisa.

21 Ega koa aisama Moses ega iifa auga Deo pako'a iifaga kapula
ekapaisa auga auni'i epo'iai kepipaini koa ma? Laa'i. Isa auni'i epo'iai
ega aemia oma. Gome Deo ega iifa epipeni auga alogai gaifa papiau
kegaagu aoniamo gaoma koa aisama, iifa gome kaisau iifa ega'ina
muninai kepea au'i Deo maagai alo opai au'i fekemia. 22 Kai Deo ega iifa
puka alogai kepapua keifa agofa'a fofouga papiau'i laomai apala'i mo
keguakaeaini'i kai'iai kepea. Ega puo kai aga'o Moses ega iifa muninai
epea mo puogai Deo maagai alo opai auga agemia afaekaina. Kai ega
pako'a kapula Iesu Kristo mo eegai ageoge aisama, Iesu isa laomai apala'i
eegai agepapealaisa. Ke ega'ina papiauga mo Deo Abraham, ke ufuga apa
maa'iai pako'a iifaga kapula ekapaisa eifa kapa felo'i agepeni'i eoma auga
isa isafa ageafia.

23 I'a Iesu Kristo alapako'ania koa kai, Moses ega iifa i'a egopei'a kai'iai
apea. Ega koa emia auga tipula e'a ke'ima au'i tipula papiau'i ke'ima'i
koa i'opoga, Moses ega iifa ega e'ima omai'a. Ega koa mo emia emai Deo
i'a afa apala ega'ina fepeni'a auga eegai ala fapealai oma auga keagaga
epalogoni'a. 24 Ega puo Moses ega iifa auga pamalele auga koa emia

epamaleleni'a kapa'ina fakapa, ke kapa'ina falakapa Deo maagai alo opai
au'a famia auga keagagai epapeai'a. Ega koa mo emia emai Iesu Kristo
emai, i'a apako'ania kainai, Deo maagai kapa'ina fakapa alo opai au'a
famia auga keagaga epakinai'a. 25 Ke pau i'a a'a pako'a Iesu Kristo mo
eegai faoge auga kina emai efua. Ke i'a Iesu Kristo apako'ania puo Moses
ega iifa i'a fepaini'a kapa'ina fakapa o falakapa, ega koa Deo maagai alo
opai au'a famia auga kina pau efua.

I'a Iesu Apako'ania Puo Deo Gauga Amia

26 Ke pau oi ma'oai Iesu Kristo opako'ania kainai oi Deo gauga omia.
27 Gome oi ma'oai Iesu akagai baptismo oafiia aisama, Iesu tiapu koa
i'opoga oi'iuka. Ega koa emia oi Iesu fou aga'omo omia. 28 Ke oi Iesu
fou aga'omo omia aisama, oi papiau kapami auga kapa aga'o laa'i. Oi
Iudea aumi, o Iudea aumi laa'i ma, o oi papie o au ma, o oi kala'afi o
papiau aagemu ma ganinagai, oi ma'oai Iesu apuga. 29 Ke oi Iesu Kristo
opako'ania kainai, oi auga Abraham ufuga apa ko'ami. Ega puo Deo
Abraham maagai pako'a iifaga kapula ekapaisa alogai kapa'ina agepenia
eoma auga, oi isafa agoafi'i.

4 1 Lau kapa'ina maifania laoma auga ina'ina. Maami galao au aga'o
gauga fou amoisa'i. Ama ageoge ega kapa ma'oai gauga agepenia.
Kai isa gauga aeapao aeminifa'a koa puo, ama ega kapa ma'oai feafi'i
auga afaekaina. Ke gauga kina aga'ogai ageapao aisama, ama ega kapa
ma'oai ageafi'i apuga akemia mo ganinagai, pau auga isa apuga laa'i kai,
isa kala'afi koa i'opoga emia. 2 Ke isa aeminifa'a puo, papiau isa ke'ima
au'i papa'iai emia, ke papiau isa ama ega amu ma'oai ke'ima'i au'i isafa
papa'iai emia elao ama kina epaapa auga kina ekaina kai, isa ifo ega
amu ma'oai e'ima'i. 3 Ega koa i'opoga Iesu Kristo alapako'ania koa kai, i'a
ma'oai auga, kala'afi koa i'opo'a amia, ifo'a a'a kagakaga ke logo ufai'i
fou papa'iai aagu kala'afi koa i'ina agofa'agai alao amai. 4 Kai Deo kina
epaapa auga kina ekainia aisama, Gauga eulaisa emai i'ina agofa'agai.
Ke papiau ma'oai ina'i gua'iai kemauni koa i'opoga, isa isafa ina guagai
emauni. Ke isa Iudea papiau'i koa, Moses ega iifa papagai emauni. 5 Kai
Deo isa eulaisa auga, Moses ega iifa kainai fepea puo aeulaisa aemai kai,
papiau kapa'i Moses ega iifa papagai kala'afi koa kemia au'i afa'i feoge
fepapealai'i eoma puo emai. Ega koa fekapa i'a isa gauga ko'a'a famia
kapa'ina i'a apu'a eoma auga faafia eoma. 6 Ke oi Deo gauga kainai Deo
ega Spiritu Iesu Kristo eegai eka auga, pau oi epeniimi alomiai ekae. Ke
Deo ega Spiritu i'a Deo gauga auga epalogoni'a kainai, i'a alogamai Deo
aifaga, “Abba, oi lai Amamai” aoma. 7 Ega puo oi ma'oai Moses ega iifa
papagai kala'afi fomia kainai fopea auga kina efua. Oi auga Deo gauga.
Ke oi ma'oai Deo gauga kainai, Deo Gauga kapa ma'oai agepenia aisama,
oi isafa ega'ina kapa'i agepenimi.

Paulo Ega Opopo Akaiki'a Kalatia Papiau'i Ee'iai

8 Kai ufainagai oi Iesu Kristo alopako'ania alogai Deo ko'a auga
alologonia. Ega'ina kinagai oi kala'afi koa omia papiau aumauni deo
ko'a'i laa'i au'i oau afagaini'i. 9 Kai pau auga oi Deo ko'a auga ologonia
efua, o Deo oi elogonimi efua maoma. Ke oi elogonimi efua koa
aisama, kapa puo oi Deo ko'a auga omunia kai, emi kagakaga ufai'i
afakepalagainimi kaniami afakeagamauga au'i kai'iai opea pugu? Oi
anina oani kagakaga ega'ina papa'iai amoagu kala'afi koa amomia pugu
ma ooma? 10 Oi Deo maagai alo opai aumi amomia ooma puo, Iudea
papiau'i e'i kagakaga oafi'i kai'iai opea. Ke kagakaga ega'ina kai'iai opea
alogai, Iudea papiau'i Deo keau afagaina kinagai mo Deo oau afagaina.
Ke isa kekapa koa i'opoga okapa aufa gafai omiamia, ke e'i miamia kina'i
akaiki'a'i isafa kina'iai omiamia, ke inipoai isafa omiamia. 11 Lau oi kapa
ma'oai maamiai laifa ofakae felo alogaina. Kai pau oi kapa'ina okapa
auga laisa lamani'i, gome e'u pinauga egae lakapaisa auga lakapa aagenia
mo koa laisa.
12 Aau akiu Kristiano papiaumi, oi Iudea papiau'i e'i kagakaga ufai'i
au'i kai'iai alopea koa i'opoga, lau isafa kagakaga ufai'i ega'ina kai'iai
alapea. Ega puo lagoi peni kapulanimi, lau oi koa i'opomi lamia kainai,
oi isafa lau koa i'opou fomia, kagakaga ega'ina kai'iai folopea laoma. Ke
lau oi eemi lafai kakaua aisama, oi lau aloumakalainiau, ke eeuai kapa
apala aga'o alokapaisa. 13 Ke oi ologo lau e'u isafa kainai oi emi taoni
lafai kaukau. Ke ega'ina kinagai lau oi maamiai iifa faunina Iesu fouga
laifafoua. 14 Ke ega'ina kinagai lau laisafa kainai, oi lau aniu amoani
auga afa'agamo e'inoka. Ke emia foumakalainiau koa i'opoga. Kai oi
lau aloisa papaisau, ke aloumakalainiau isafa. Kai oi lau Deo ega agelo
aga'o koa opamiaisau oifa kokoisau. Ke lau oifa koko felo alogainiau
puo, ega koa okapaisa auga Iesu Kristo koa oifa koko. 15 Ke lau oi eemi
lafai kaukau mo kinagai iifa faunina Iesu fouga laifafoua aisama, Deo
ega gafegafe akaiki'a eemi efai auga alogama akaiki'a opa'aua. Ke alomi
egama alogaina puo maami ganinagai fo'iulaisa lau fopeniau fekaina.
Iifa gome ega'ina auga aufalao aga'o maagai faifania fekaina. Kai pau oi
emi alogama lau eeuai auga ala elao? 16 Ke pau auga lau iifa faunina Iesu
fouga ko'a mo auga maamiai laifafoua puo, oi emi ou lamia ma? Laa'i,
lau oi emi ou alamia.
17 Kai oi fologo papiau ega'ina oi maamiai iifa i'oina keifafoua au'i, oi
kegala'a pagainimi isa fou amomia keoma puo, ega'ina kekapa. Ke isa
kapa aga'omo anina keani auga, oi lau kapa'ina lapamalelenimi auga
kai'iai folopea kai, alomi ko'agai isa mo muni'iai amopea keoma. 18 Kai
lau oi fou faagu, o fou falaagu mo ganinagai, aufa kina aufalao aga'o alo
felogai gapalagainimi ageoma koa aisama, oi alomi ko'agai isa muninai

amopea ageoma auga felo. 19 Gauagai, lau oi laopolanimi aisama,
papie aga'o mauniai ekiekie koa i'opoga kiekiemi ega lapa'au oma. Ke
kiekiemi alapa'aua afaefua agelao, oi Iesu Kristo koa i'opoga agomia kai
alaapakipo. 20 Kai pau auga lau ala mo maoma mafai oi fou amaagu, ega
koa kapa'ina epaopopoimi auga, nini'ani felogai maamiai faifania laoma.
Gome oi eemiai laopopo alogaina.

Haga Ke Sara Auni'i Fou'i

21 Amoifa! Oi kaisau mo anina oani Moses ega iifa papagai amoagu
ooma aumi, Moses ega iifa kapa'ina eifania auga alologo ma? 22 Gome
Moses ega iifa Deo ega iifa puka alogai iina kepapua oma: Abraham
gauga maguae'i auni'i. Imoi aga'o auga Abraham akafa ega kala'afi
ifiaoga epamauga. Ke aga'o auga isa akafa ipauma kala'afi laa'i auga
epamauga. 23 Imoi ega'ina auni'i kai'ialao Abraham gauga. Kai isa auni'i
e'i mauni i'opoga mo laa'i. Kala'afi ifiaoga gauga auga, pau papie'i imoi
kepamauni'i koa epamauga kai, Abraham akafa imoi epamauga auga,
Deo ega pako'a iifaga kapula Abraham eegai ekapaisa auga kainai
emauni.
24 Imoi ega'ina auni'i faaga'iai Deo pako'a iifa'i kapula'i auni'i papiau
ee'iai ekapa auga kepakinai'a. Gome papie auni'i auga, pako'a iifaga
kapula'i auni'i Deo papiau ee'iai ekapa auga koa i'opo'i. Kala'afi papiega
auga aka Haga. Isa auga Deo Sinai ikugai pako'a iifaga kapula Moses
maagai ekapa auga koa i'opoga. Ke kala'afi papie'i imoi kepamauni'i
au'i kala'afi kemia. 25 Ke Haga auga, Moses Deo auni'i epo'iai pako'a
iifaga Arabia agogai Sinai ikugai kekapa auga eifania. Ke papiau ma'oai
Ierusaleme taoninai keagu au'i, Haga kala'afi papiega auga gauga
koa i'opo'i keoma. Ke isa Moses ega iifa ma'oai kai'iai fekepea. 26 Kai
Abraham akafa kala'afi laa'i auga, Ierusaleme taonina ufai ekae auga koa
i'opoga. Isa aka Sara. Isa auga i'a ina'a. 27 Gome ega'ina fouga ufainagai
profeta Aisaea Deo ega iifa pukagai iina epapua oma:

"Oi papie kapamu loogeoge aumu alomu gagama!
Oi alomu gamagai mo moagaga pea!
Gome oi imoi alopapamauga, ke kiekie gamuga aloopopo mo
ganinagai,
oi gaumu akealogai papie eamage auga gauga aloka'egaini'i."

Aisaea 54:1

28 Ke aau akiu Kristiano papiaumi, Deo Abraham maagai pako'a iifaga
kapula ekapaisa Aisak emauni koa i'opoga, pau oi auga pako'a kapula
ega'ina imoimi. 29 Kai ega kinagai papie imoi kepamauni'i koa mauninai
emauni auga eoge, imoi Deo ega pako'a iifagai Deo ega Spiritu isapugai
emauni auga eafi apalania. Ke kapa'ina ega kinagai egama auga, pau
i'opoga mo egama. Papiau kapa'i Moses ega iifa muninai kepea au'i

keoge, Iesu kepako'ania papiau'i keafi apalani'i. 30 Kai Deo ega iifa puka
alogai i'ina kapa'i fou'i ala kepapua oma'i auga fologo. Deo ega iifa
pukagai iina kepapua oma: "Kala'afi papiega gauga fou mopapealai'i.
Gome kala'afi papiega gauga auga, Abraham ega amu aga'o afaeafia mo
laa'i. Kai Abraham akafa ipauma kala'afi laa'i auga gauga ama Abraham
ega amu ma'oai ageafi'i,"[g] eoma. 31 Deo ega iifa pukagai ega eifa oma
kainai, aau akiu Kristiano papiaumi, i'a au'a kala'afi papiega gauga laa'i
kai, kala'afi papiega laa'i auga gauga.

Iesu Opako'ania Aisama Oi Kala'afi Laa'i

5 1 Ke Iesu Kristo i'a Moses ega iifa kai'iai fapea auga eegai epapealai'a
kainai, i'a kala'afi koa Moses ega iifa papagai faagu alo opai au'a
famia auga afaekaina. Ega puo oi ifomi alomi fopakapulania emi pako'ai
foapa kapula, ega koa kai aga'o Moses ega iifai faegopeimi, ke kala'afi
koa kai'iai fopea auga meauga faepenimi pugu.
2 Lau kapa'ina laifani'i au'i foopolani'i. Lau Paulo oi lapainimi. Oi Iudea
papiau'i isa'i e'i kagakaga kainai kepea maguae'i faaga iifalaina emia au'i
koa agomia, maguaemi faaga iifalaina agemia koa aisama, Iesu Kristo
oi faumiai kapa'ina ekapaisa auga, oi eemiai ega'ina ekapa aagenia mo
koa i'opoga. 3 Kai kaisau maguae'i faaga iifalaina emia efua au'i, lau isa
lapaini kapulania Moses ega iifa ma'oai kapa'ina eifania fekekapa eoma
au'i fekekapa'i. 4 Ke oi kaisau Moses ega iifa muninai opea kainai, Deo
maagai alo opai aumi omia ooma aumi, oi ifomi Iesu Kristo omunia. Ke
Deo ega gafegafeai oi alo opai aumi fomia auga oumakalaina. 5 Kai i'a
auga alogo Deo i'a alo opai au'a agepamiai'a auga fouga Deo ega Spiritu
i'a epalogoni'a. Ega puo i'a a'a pako'ai, alo'a ko'agai kina kapagai Deo
i'a alo opai au'a agepamiai'a auga, kina afia'amaga aafia'ama. 6 Gome
Iesu Kristo apako'ania aisama, au kapa maguaega faaga iifalaina emia, o
aemia mo ganinagai, Deo maagai auga kapa aga'o laa'i. Kai kapa akaiki'a
auga, oi emi pako'a fofouga Iesu Kristo mo eegai fooge. Ke alomi ko'agai
papiau isafa ani'i foani.
7 Mamagai mo aisama, oi iifa faunina Iesu fouga ko'a auga alomi
ko'agai opako'ania. Ega koa okapaisa auga, oi pipalau felogai opiau koa
i'opoga. Kai kaisau oi alomi eaniia iifa faunina Iesu fouga ko'a auga
eegai ekaisapuimi kainai alopea? 8 Oi fologo aloani ega koa i'opoga
auga, Deo oi eifanimi apuga epamiaimi auga eegai aemai. 9 Gome papiau
ega'ina ega pamalele auga, palafa iuma mulamula afa'agamo palafai
keoge ganinagai, palafa epaufua koa i'opoga, isa ega pamalele kapa e'ele
koa ganinagai, oi iifa faunina Iesu fouga opako'ania auga iifaga epaefo
pagainia efiakoa. 10 Kai lau i'a a'a Lopia lapako'ania isa oi agepalagainimi

---

[g] **4:30** Genesis 21:10

pamalele i'oina aga'o afolopako'ania. Ke papiau kapa pamalele pifogegai
oi alomi epama'o auga, isa papiau kapa femia ma ganinagai, Deo isa afa
apala agepenia.
11 Aau akiu Kristiano papiaumi, papiau isa'i keifa lau papiau ma'oai
maguae'i faaga iifalaina gouga pamalelega lapamalelenia keoma. Kai
lau ega mapamalele oma koa aisama, kapa puo Iudea papiau'i lau fekeafi
apalaniau? Kai lau lapamalele laifa, Iesu Kristo i'a fau'aisai kolotiai emae,
ega koa Deo maagai alo opai au'a amia laoma puo, Iudea papiau'i gua'i
lapakupua koa i'opoga, ke isa lau keafi apalaniau. 12 Ke papiau kapa'i
e'i pamaleleai oi alomi kepama'o au'i, lau anina laani isa ifo'i maguae'i
fofouga fekeafilaisa, ega koa isa Deo ega papiau fakemia laoma.
13 Aau akiu Kristiano papiaumi, Deo eifalaimi Moses ega iifa papagai
epapealaimi ega papiau epamiaimi. Kai oi alomiai foloopolaga papiau
aumauni e'i laomai apala auga agokapa agekaina folooma. Kai pau auga
oi alomi ko'agai aga'o aga'o animi foani. Ke animi agoani alogai, alomi
ko'agai aga'o aga'o fopalagainimi. 14 Gome Deo ega iifa ma'oai ekapai'i
alogai, iifa aga'omo laagai ega iifa ma'oai ekapai'i. Ega'ina iifaga auga,
"Oi alomi ko'agai ifomi animi oani koa i'opoga, papiau ma'oai isafa ani'i
ega foani oma," eoma. 15 Kai a'o a'i'i ifo'i mo kepiaga aisama, faaga'i kea
kanini'i, ke ifo'i ke'i'ini'i koa i'opoga agokapa aisama, foisa felo, o laa'i
koa aisama, ifomi mo agoauoka afe'ainimi.

Deo Ega Spiritu Aguga

16 Pau lau oi lapaini kapulanimi. Oi Deo ega Spiritu kapa'ina eifania
fokapa eoma auga mo fokapa, ke agugai foagu. Ke ega agokapa oma koa
aisama, papiau aumauni laoga maina apala oi afaefogeimi kapa'ina anina
eani auga afolokapa. 17 Gome kapa'ina Deo ega Spiritu anina eani auga,
papiau aumauni laoga maina apala anina aeani. Ke papiau aumauni
laoga maina apala kapa'ina anina eani auga, Deo ega Spiritu anina
aeani. Ega koa kekapa auni'i epo'iai kepipaini. Ega puo Deo ega Spiritu oi
agepapeaimi aisama, papiau aumauni laoga maina apala kapa'ina eifania
auga afolokapa. Ke papiau aumauni laoga maina apala oi agepapeaimi koa
aisama, Deo ega Spiritu kapa'ina eifania auga afolokapa. 18 Kai Deo ega
Spiritu oi agepapeaimi koa aisama, oi Moses ega iifa papagai afoloagu.
19 Ke papiau aumauni laoga maina apala kapa'ina eifania kekapa auga
agoisa ofakaenia mo agologo agofiakoa. Ega'ina kapa'i auga: Amage
papiau'i kai papiau i'oina aga'o fou akeamage auga fou kefeu aage mo
au'i. Ifiao o'oae fou kefeu aage mo au'i. Ke papiau amage koa lao'i mai'i
apala'i ipauma'i kekapa'i au'i. 20 Ke deo pifoge'i keau afagaini'i, ke ugauga
kekapa au'i. Ke papiau ma'o ani'i akeani, ke aga'o aga'o fou keakekua
kepikupa au'i. Ke papiau isa'i ee'iai gua'i ekupu au'i. Ke kapa ma'oai
ifo'i mo fau'iai kekapa au'i. Ke ifo'i mo epo'iai ke'ea'i papiau isa'i fou

keakekua au'i. Ke papiau isa'i e'i la'afou alogai ifo'i mo kepapealai'i au'i.
21 Ke papiau aga'o eegai kapa aga'o eka keisa aisama, kepikupa ke alafai
kegaoma kegaafia keoma au'i. Ke keinuinu alogaina au'i. Ke kemiamia
keinuinu, ke kegefa a'oa'o akaiki'a'i ipauma'i kekapa'i au'i. Ke kapa isa'i
isafa ega koa'i au'i mo kekapakapa'i au'i. Kai lau oi ainami lapalogo
kakaua koa i'opoga, pau ainami lapalogo pugu. Papiau kapa'i ina'ina lao'i
mai'i kekapa'i au'i, Deo ega agofa'a afakeafia.
22 Kai papiau Deo ega Spiritu alo'iai eagu au'i iina kekapa oma: Isa
alo'i ko'agai aga'o aga'o ani'i keani. Ke isa alogamai mo kelao kemai. Isa
papiau fou gagaoai keagu. Ke papiau isa alo'i kepakiekie aisama, e'i alo
kiekie keafiapia mo. Ke isa papiau kegafegafe peni'i. Ke isa papiau ee'iai
laomai felo mo kekapa. Ke isa iifa ko'a mo keifania, ega koa papiau isa
kepako'ani'i. 23 Ke isa papiau gagafe'i mo keafia. Ke isa ifo'i keisa'i, ke
ke'ima felo'i. Papiau i'ina lao'i mai'i fekekapa'i auga, agofa'a alogai kai
aga'o aeifa apu'i. 24 Ke kaisau Iesu Kristo ega papiau kemia au'i, papiau
aumauni laoga maina apala kapa'ina eifania auga akekapa. Kai Iesu
Kristo isa fau'iai kolotiai emae koa i'opoga, isa papiau aumauni laoga
maina apala kapa'ina anina eani, ke emaani'i au'i ma'oai Iesu Kristo
fou kolotiai keau'u'u'i. Ega koa kekapa puo, isa kelogo papiau aumauni
laoga maina apala ega'ina auga emae efua, ke papiau aumauni laoga
maina apala kapa'ina eopolaga auga muninai akepea. 25 Ke i'a Deo ega
Spiritu kapa'ina eifania auga mo agugai aagu kainai, Deo ega Spiritu fou
kai'alao falao famai. 26 Ke ifo'a falaau afagaini'a, ke papiau isafa gua'i
falapakupua. Ke papiau ee'iai falapikupa.

Papiau Ma'oai Ee'iai Felo Mo Fokapa

6 1 Aau akiu Kristiano papiaumi, laomai apala oi epomiai aufalao aga'o
afepaoa apala afekapa aisama, oi Deo ega Spiritu agugai oagu aumi,
isa gagafe mo foafia, fopalagaina fopaapakipo laomai apala ega'ina faekapa
pugu. Kai femue femai laomai felo mo fekapa pugu. Kai ega'ina agokapa
alogai, oi ifomi isafa foisa feloimi, o laa'i koa aisama, oi ifomi isafa isa
koa agomia laomai apala agokapa. 2 Ke epomiai aufalao aga'o meau aga'o
ageafia koa aisama, fopalagaina. Ega koa fokapa aga'o aga'o fopalagainimi,
ke ega'ina agokapa aisama, Iesu Kristo kapa'ina eifania fokapa eoma auga,
ma'oai agokapa afe'aini'i. 3 Gome aufalao aga'o au akaiki'a laa'i kai, ifo
eopolaga isa au akaiki'a eoma koa aisama ifo efoge. 4 Aufalao aga'o kapa
aga'o felo agekapa koa aisama, isa kapa'ina ekapa auga aufalao aga'o kapa
aga'o ekapa auga fou faeoge opo'i. Kai isa ifo kapa'ina ekapa auga feisa.
Egae kai isa ifo kapa'ina felo ekapaisa auga aina'auga fepa'aua. 5 Gome
papiau ifo kapa'ina gakapa eoma auga, ifo ega'ina meauga fepua.
6 Ke aufalao aga'o Deo ega iifa a'o elogonia aisama, ega amu felo'i
ma'oai, isa ega pamalele auga fou fekepapinaugani'i.

7-8 Ke papiau aumauni laoga maina apala aufalao aga'o epaina kapa'ina
gakapa eoma auga mo ekapa koa aisama, Deo isa afa apala agepenia
aoniamo, ke papiau Isa gauga kemia au'i ee'iai agepapealaisa. Kai kai mo
Deo ega Spiritu kapa'ina eifania auga akekapa aisama, Deo isa agu pagai
maunina agepeni'i. Ega'ina auga aufalao aga'o ega uma alogai au oga
efauni'i koa i'opoga. Ke isa kapa'ina oga efauga auga mo anina ageafia.
Ega puo oi ifomi folofogeimi foloopolaga kapa felo'i okapa'i folooma.
Gome kai aga'o Deo afaefoge. 9 Ke i'a laomai felo ikapa fala'apoloaina
falaapakipo, gome Deo kina epaapa auga kina agemai aisama, au oga
felo afaunia kainai, puaga isafa felo agaafia. 10 Ega puo i'a kina felo aga'o
agaafia kapa aga'o agakapa aisama, Deo maagai kapa felo'i mo papiau
ma'oai ee'iai fakapa. Kai ega'ina kapa'i agakapa'i aisama, pako'a papiau'i
i'a fou famili aga'omo amia au'i ee'iai, kapa felo'i fakapa kakaua.

Nini'ani Fua

11 I'ina malelega alogai lau ifou imauai malele akaiki'a'iai kapa'ina
lapapua'i au'i foisa felo alogaini'i. 12 Papiau isa'i Iesu kolotiai emae auga
fouga akeinogonia aisama, Iudea papiau'i isa akeafi apalani'i auga anina
akeani. Ega puo isa kefaegai kepaafimi maguaemi faaga iifalaina gamia
keoma. Ke isa ega'ina kekapa auga, Iudea papiau'i alo'i kegapagama keoma
puo kekapa. 13 Kai papiau ega'ina maguae'i faaga iifalaina emia ganinagai,
Moses ega iifa ma'oai kai'iai akepea. Kai isa anina keani Iudea papiau'i
ago'iai fekeaina'au fekeifa, oi isa e'i pamalele muninai opea maguaemi
faaga iifalaina emia fekeoma keoma puo ega kekapa oma. 14 Kai lau auga
kapa ega koa auga aina'auga afalapa'aua! Kai lau Iesu Kristo lau e'u laomai
apala'i fau'iai kolotiai emae auga, aina'auga alapa'aua afaefuafua. Gome
Iesu kolotiai emae aisama, lau agofa'ai kapa'ina mo ani'i laani au'i isa fou
kemae. Ega puo papiau inae agofa'ai keopolaga kapa'ina akaiki'a'i keoma
au'i lau eeuai auga kapa e'ele'i. 15 Deo maagai auga au aga'o maguaega faaga
iifalaina emia ma, aemia ma ganinagai kapa aga'o laa'i. Kai kapa akaiki'a
auga aufalao aga'o Iesu Kristo epako'ania mauni mamaga eafia auga, Deo
eegai kapa akaiki'a ipauma. 16 Ke papiau mauni mamaga ega'ina keafia au'i
fau'iai alou ko'agai Deo lamegamega penia, ega koa Deo ega gagao fepeni'i,
ke gua'i feania laoma. Ke lamegamega ega koa papiau ma'oai Isa ega papiau
kemia au'i isafa ega gagao fepeni'i, ke gua'i feania laoma.
17 Ke e'u nini'ani fuagai auga, kaisau lau keleleai opaapaukaisau aumi
ainami lapalogo folokapa pugu laoma. Gome Iesu Kristo puogai Iudea
papiau'i lau keafi apalaniau auga maka'i faagauai kekae. Ke maka ega'ina
lau faagauai kekae auga, lau Iesu Kristo ega kala'afi auga fouga eifania.
18 Aau akiu Kristiano papiaumi, lau alou ko'agai lamegamega, ega koa
i'a a'a Lopia Iesu Kristo ega gafegafe oi fepenimi, ke ega gafegafe ega'ina
oi alomiai feka fepinauga laoma. Amen.

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Efesus

Paulo Malele Epapua Efesus Taonina Kristiano Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga

1 1 Lau Paulo. Lau auga Deo ega logoai Iesu Kristo ega apostolo lamia.
Lau i'ina malelega lapapua oi Efesus taoninai Deo ega papiau, alomi
ko'agai Iesu Kristo muninai opea aumi eemiai laulaisa.
2 Lau i'a Ama'a Deo, ke a'a Lopia Iesu Kristo fou lamegamega peni'i, ega
koa e'i gafegafe akaiki'a, ke gagao fou fekepenimi foagu felo laoma.

Iesu Kristo Faugai Deo Eegai Kapa Felo'i Ma'o Aafi'i

3 Deo, i'a a'a Lopia Iesu Kristo Ama auga, i'a Iesu Kristo apako'ania
kainai, Isa ufai kapa felo'i i'a lalau'a fepaukia kapa'i ma'oai epenii'a
auga amaau afagaina. 4 Ke Deo agofa'a aepagama koa kai, i'a ani'a eani
alogaina, ke ifo ega logoai Iesu Kristo faagagai i'a ekinani'a. Ega koa i'a
Isa maagai alo'a felolofa, ke faaga'aisai laomai apala aga'o faekapulaisa
eoma. 5 Ega kainai Iesu Kristo faagagai Isa i'a feafi'a fepafa'ai'a gauga
famia eoma. Ega koa ekapaisa auga, Isa ifo anina eani kainai, ke ifo
ega logoai ekapaisa. 6 Ke Deo Gauga anina eani alogaina auga faagagai
ega gafegafe akaiki'a ipauma i'a epeni aageni'a mo. Ega koa i'a Isa faau
afagaina eoma. 7 Ke Deo ega gafegafe akaiki'a ipauma kainai, Iesu Kristo
ifagai i'a e'afai'a laomai apala'i ee'iai epapealai'a, ega koa Deo i'a a'a
laomai apala'i ma'oai e'agegeaini'i. 8 Ke Deo ega ikifa ma'oai ke ega
logo ma'oai faaga'iai ega gafegafe akaiki'a epenii'a alo'a epapogua. 9 Ke
Deo ifo anina eani alogaina kainai, ifo ega ogefake logo kapa'i ma'oai
epalogoni'a. Ke ega'ina auga, Isa Iesu Kristo faagagai fekapa eoma auga
pau emia. 10 Deo ega koa ekapaisa, ega koa Isa kina epaapa auga kina
agekaina aisama, kapa ma'oai ufai kekae au'i, ke aagoai kekae au'i fou
femaiseini'i kania aga'omo, Iesu Kristo papagai fekemia eoma.

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Ke Deo i'a isafa Iesu fou aga'omo famia eoma kainai, ekinani'a ega
papiau epamiai'a. Deo ega koa ekapaisa auga, Isa ifo logogai, ke ala
fekapa oma ega'ina kapa'i ko'a'i fekemia eoma auga i'opoga mo kemia.
12 Ega koa lai aufai emai afia'ama Iesu Kristo eegai aoge aumai, Deo
ega eaea akaiki'a, ke ega isapu akaiki'a auga faau afagaina eoma. 13 Ke
Deo ega iifa ko'a, iifa faunina Iesu Kristo fouga oi kaniami eagamauga
auga a'o ologonia aisama, oi isafa Iesu Kristo opako'ania. Ega aisama
Deo eifa ko'ania ega Spiritu agepenimi eoma auga epeniimi, ke oi Isa
ega papiau epamiaimi. 14 Ke Deo ega Spiritu oi epeniimi auga, Isa eifa
ko'ania kapa'ina Isa ega papiau apu'i eoma auga akeafia paisa auga gouga
epakinai'a. Ke ega koa mo agemia agelao papiau kapa'i Deo apuga kemia
au'i ma'oai e'i laomai apala'i afa ageoge. Ega koa ega eaea ke ega isapu
akaiki'a faau afagaina eoma.

Paulo Efesus Taonina Kristiano Papiau'i Fau'iai Emegamega Ke Deo Tenkiu Epeniia

15-16 Ega kainai lau isafa oi Iesu Kristo opako'ania, ke alomi ko'agai
Deo ega papiau ma'oai ani'i oani auga fouga lalogo mo aisama, e'u
megamegai laopolanimi, ke faumiai Deo tenkiu lapenia aefuafua.
17 Ke e'u megamegai Deo, i'a a'a Lopia Iesu Kristo Ama, isapu ke eaea
akaiki'a auga, lagoina ega Spiritu, ikifa ke kapa ma'oai ipafokina gome
auga fepenimi, ega koa Isa kaisau auga fologo felo laoma. 18 Ke lau
lamegamega ega koa oi alomi isafa feeaea, ega koa Deo oi eifanimi
muni kapa'ina agoafia afia'amaga opa'aua auga, ke Isa ega isapu ke ega
eaea akaiki'agai ega papiau kapa felo'i ma'o akeafi'i eoma auga fologo
laoma. 19-20 Ke lamegamega ega koa Isa ega isapu akaiki'a ipauma i'a
Isa apako'ania au'a alo'aisai epinauga auga isafa fologo laoma. Ega'ina
isapuga auga, Isa ega kapula akaiki'a ipauma, Iesu Kristo faagagai
epapinauga, maeai epamaunimue ke ufai Isa eague afugai kaina kainai
epaagua auga isapuga koa i'opoga. 21 Ega koa ekapaisa Iesu Kristo aka,
isapu keafia papiau ke agelo fou ifo'i ala feke'ima oma'i kagakaga'i
ke'ima'i au'i, ke isapu ma'oai ufai ke aagoai kekae au'i, ke isapu afu
ma'oai alo'iai kepinauga au'i, ke aka ma'oai pau kekae au'i, ke muni
akeka au'i isafa ma'oai laa'iai ipauma epamia. 22 Ke Deo kapa ma'oai isa
ife papagai epamia'i, ke isapu epeniia ega koa iifi e'a faugai kapa ma'oai
kaniagai femia eoma. 23 Ke iifi e'a ega'ina auga isa imaauga. Ke iifi e'a
ega'ina alogai Iesu Kristo, kapa ma'oai epagama auga, afu ma'oai alo'iai
kapa ma'oai kekae au'i alo'iai eague.

Iesu Kristo Faagagai Mauni Mamaga Oafiia

2 1 Ke oi auga ufainagai Deo ega iifa laa'iai oaopagai, ke laomai
apala'i okapai'i kainai, Deo maagai auga oi omae koa i'opoga. 2 Ke

ega kina'iai oi i'ina agofa'a lao'i mai'i muni'iai opea, ke tiapolo e'i lopia
ega isapuai ufa gua e'ima auga, ke pau eague papiau Deo aina laagai
keaopagai au'i alo'iai epinauga auga laoga maina muninai opea. 3 Ke kina
isa'i kelao efua alogai, i'a ma'oai isafa papiau ega'ina Deo aina laagai
keaopagai au'i koa i'opo'i amia, i'a a'a papiau aumauni laoga maina apala
kapa'ina anina eani auga mo akapai'i, ke imaau'a ke opola'a fou kapa'ina
kemaani'i au'i mo muni'iai apea. Ke i'a papiau aumauni a'a laomai apala'i
kainai, i'a papiau ega'ina koa i'opo'i amia, Deo ega guakupu papagai
aagu. 4-5 Kai Deo alo ko'agai i'a ani'a eani alogaina kainai, ke guani alo
epogu kainai, i'a laomai apala'i akapai'i lalau'aisai amae mo ganinagai,
Iesu Kristo fou kai'alao epamaunimuei'a. Ke Isa ega gafegafe akaiki'a
kainai, oi kaniami eagamauga. 6 Ke Deo ega gafegafe akaiki'agai i'a Isa
maagai amae koa i'opoga au'a Iesu Kristo fou epamaunimuei'a. Ke Deo
i'a eafii'a Isa Iesu Kristo fou ufai keague auga afugai epaagui'a. 7 Deo ega
koa ekapaisa, ega koa i'a Iesu Kristo apako'ania au'a ee'aisai egafegafe
auga muni Iesu Kristo agemai aisama, Isa ega gafegafe ega'ina kapa aga'o
fou agaoge opo afaekaina auga papiau ma'oai fepakina'i eoma. 8-9 Gome
Deo ega gafegafe akaiki'a kainai, oi Iesu opako'ania aisama, kaniami
eagamauga. Kai Deo oi kaniami eagamauga auga, oi emi pinauga
faugai aekapaisa kai, ega pipeni epeniimi, ega koa kai aga'o faeaina'au
eoma. 10 Lau ega laifa oma, gome Deo i'a epagamai'a. Ke i'a Iesu Kristo
apako'ania aisama, Deo i'a papiau mama'a epamiai'a, ega koa pinauga
felo fakapa eoma. Ke ega'ina pinaugaga auga Deo ufainagai epafua eka
fakapa eoma.

Iesu Apako'ania Aisama Papiau Aga'omo Amia

11 Ega puo i'ina folo'agege: oi aumi mauniai Iudea papiaumi laa'i.
Ufainagai papiau ima'iai au maguae'i faaga'i keifalaisa au'i, ke ifo'i
keifani'i faaga'i iifalaina emia keoma au'i, oi keifanimi maguaemi faaga
iifalaina aemia aumi keoma. 12 Ke ega kinagai oi Iesu Kristo fou laa'i. Ke
oi auga, Israel papiau'i Deo ega papiau au'i epo'iai laa'i, ke Deo ega iifa
ko'a kapula ekapaisa auga eegai au a'imi omia. Ke i'ina agofa'agai oagu
alogai, emi afia'ama aga'o laa'i, ke Deo isafa emi agu alogai laa'i. 13 Kai
pau auga oi Iesu Kristo opako'ania kainai, isa ifagai oi ufainagai aakai
ipauma oagu aumi emaiseinimi kainagai, Deo eegai oague.
14-15 Iesu emae kainai, isa imaaugai Moses ega iifa alogai iifa kapula'i
isa'i, ke Iudea papiau'i e'i kagakaga ma'oai kai'iai fapea, Deo maagai alo
opai au'a famia au'i iifa'i isafa eauoka'i. Ega koa ekapaisa i'a Iudea au'a,
ke Iudea au'i laa'i au'i fou Moses ega iifa kainai epo'aisai pou koa eka, ke
alo'a ko'agai ani'a alaani auga laoga maina epo'aisai pou koa i'opoga eka,
e'eai'a auga pouga eauoka. Ke epo'aisai ou koa amia, pou epo'aisai eka
auga pouga isafa eauoka, ke ma'oai epo'aisai gagao ekokoaina, aga'omo

epamiai'a. Isa ega koa ekapaisa auga, isa ifo faagagai papiau auni'i auga
femaiseini'i papiau aga'omo mamaga fepamia, ega koa auni'i epo'iai
gagao fekokoaina eoma.
16 Ke Iesu imaauga ega'ina aga'omogai kolotiai emae, ega koa papiau
auni'i ega'ina au'i epo'iai ou gamuga auga eauoka, Deo fou epo'iai gagao
ekokoaina. 17 Isa emai gagao iifaga Iudea papiau'i ifo'i keifani'i Deo eegai
keagu keoma au'i maa'iai einogonia, ke egae kai oi Iudea papiaumi laa'i
aumi, Deo eegai aloagu kai, aakai oagu aumi isafa gagao iifaga ega'ina
a'o ologonia. 18 Gome isa faagagai i'a Iudea au'a, ke Iudea au'a laa'i au'a
fou kai'alao Deo ega Spiritu aga'omogai Deo eega falao auga keagaga
epaagalaisa.
19 Ega puo pau oi auga au a'imi, ke ago i'oina aumi koa laa'i kai, oi
isafa Deo ega papiau ipaumami omia efua, ke Deo ega papiau fou Deo
ega famili alogai okoko ega e'ai oague. 20 Ke ega koa emia oi apostolo ke
profeta au'i fou uu'u kefauga auga uu'uga laagai emi e'a opaapa, ke Iesu
Kristo ifo auga kiuga uu'uga kapula ipauma auga. 21 Ke isa faagagai e'a
ega'ina fofouga kapa ma'oai kepa'anifou'i kekae ke kepaapa elaolao, Lopia
Iesu fou akemia, ke ega'ina e'a Lopia ega e'a lolofaga ipauma emia. 22 Ke
oi isafa Lopia faagagai e'a koa kepaapa aga'onimi mo, ega koa oi e'a koa
i'opoga omia, ke Deo ega Spirituai ega'ina e'a alogai eagu.

Paulo Ega Pinauga Auga Iudea Papiau'i Laa'i Au'i Feinogoni'i

3 1 Ega kainai lau Paulo oi Iudea papiaumi laa'i aumi faumiai Iesu
Kristo puogai tipula au lamia. 2 Iifa gome oi faumiai Deo ega
gafegafe akaiki'a lau epeniiau auga ala epinauga oma auga fouga ologo
efua. 3 Ega'ina auga lau i'ina malelegai oma'e fouga afa'agamo lapapua
koa i'opoga, Deo ega ogefake kapa'i ifo epafokia epalogoniau. 4 Oi i'ina
fouga agokuapina aisama, lau Iesu Kristo fouga ogefake kapa emia auga
fouga lalogo auga, oko agologo felo. 5 Ke pau auga Deo ega apostolo, ke
ega profeta kelolofa au'i Deo ega Spirituai Iesu Kristo fouga ogefake kapa
emia auga Deo isa epalogoni'i. Kai ufainagai auga ega koa aemia kainai,
Deo papiau aumauni aepalogoni'i. 6 Ke ega'ina ogefake auga, iifa faunina
Iesu Kristo fouga faagagai Iudea papiau'i laa'i au'i isafa Iudea papiau'i fou
Deo kapa'ina isa apu'i eoma auga fekeafia eoma. Ke isa Deo ega papiau
fou aga'omo fekemia, ke Deo Iesu Kristo faagagai pako'a iifaga kapula
ekapaisa, kapa'ina isa agepeni'i eoma auga, fou kai'alao fekeafia eoma.
7 Lau auga Deo ega gafegafe akaiki'a pipenina, Isa ega isapuai epinauga
auga lau epeniiau, iifa faunina Iesu Kristo fouga faifafoua pinaugaga
au lamia. 8 Ke Deo ega papiau epo'iai lau auga kapa aga'o laa'i mo
ganinagai, Deo ega gafegafe akaiki'a ega'ina lau epeniiau, ega koa Iesu
Kristo epa'amu'amu alogai, oi pika agoopolaga afaekaina auga fouga,
Iudea papiau'i laa'i au'i maa'iai fainogonia eoma. 9 Kai ufainagai ogefake

kapa ega'ina auga, Deo kapa ma'oai epagama'i auga eegai ekafake eka.
Kai pau auga lau ogefake kapa ega'ina ala agepinauga oma auga papiau
ma'oai maa'iai faifa ofakaea fekelogo eoma. 10 Isa ega koa ekapaisa auga,
ufai isapu keafia au'i, ke isapu keafia kapa ma'oai ufai kekae au'i ke'ima'i
au'i, iifi e'a faagagai, Deo ega ikifa akaiki'a ipauma'i ma'o auga, pau
papiau epalogoni'i auga fekelogo eoma. 11 Ke Deo ega koa ekapaisa auga,
Isa kapa'ina fekapa aoniamo eoma auga, i'a a'a Lopia Iesu Kristo faagagai
ekapaisa efua. 12 Ke i'a Iesu Kristo apako'ania kainai isa faagagai i'a kina
maaga kapagai ma ganinagai, afalamani'i alo'a agapakapulania Deo eega
agalao aage mo agekaina. 13 Ega puo lagoinimi, lau oi faumiai lakiekie
auga kainai alomi folopaapokenia, gome ega'ina kapa'i lau faagauai
kemia auga, lau oi au akaiki'ami koa i'opomi lapamiaimi faumiai lakiekie
auga aina'auga fopa'aua.

Paulo Deo Ega Ikifa Akaiki'a Auga Megamega Epa'aua

14-15 Ega kainai lau aagoai, ke ufai keagu au'i ma'oai aka'i Ama'a Deo
epeni'i auga Deoga agogai laanife'u lamegamega. 16 Lau lamegamega,
ega koa Isa ega isapu ke ega eaea akaiki'a ipauma auga kainai oi isapu
fepenimi, ega koa Isa ega Spirituai oi alomi fekapula laoma. 17 Deo ega
koa fekapa, ega koa oi emi pako'ai Iesu Kristo oi alomiai feagu laoma.
Ke lau lamegamega ega koa oi papiau ma'oai ani'i foani auga laoga
maina alomiai gagamuga koa feoge, ke ega'ina laoga maina alomiai feuki
akaiki'a femia laoma. 18 Ega koa Deo ega papiau ma'oai fou kaimialao
isapu foafia, Iesu Kristo papiau ma'oai ani'i eani auga laoga maina, uufa
ala koa, ega maefa ala koa, ega paomaefa ala koa, ke ega moai ala koa
auga fologo felo laoma. 19 Ke lau lamegamega, ega koa Iesu papiau ma'oai
ani'i eani alogaina auga laoga maina, logo ma'oai eka'egaini'i auga fouga
fologo, ega koa Deo ega laomai ma'oai oi alomi fepapogua laoma.
20 Ke Deo ega isapu i'a alo'aisai epinauga auga faagagai, i'a kapa isa'i
aopolani'i ke agoina aisama, kapa ma'oai epeni'a, ke ega'ina kapa'i isa'i
alagoina ke alaopopolani'i au'i isafa ma'o alogaina agepeni'a agekaina.
21 Iesu Kristo faagagai iifi e'a papiau'i, pau Deo eegai keague au'i, ke muni
akemai au'i isafa Deo Au Akaiki'a fekepamia fekeau afagaina aoniamo.
Amen.

Iesu Kristo Imaaugai Papiau Aga'omo Amia

4 1 Ega puo lau Lopia faugai tipulai laague au, oi lagoi peni
kapulanimi, ega koa Deo eifanimi ala foagu oma eoma auga, ega'ina
mo agugai foagu laoma. 2 Ke ega'ina agugai agoagu alogai, ifomi e'elemi
ipaumami fopamiaimi, ke papiau ma'oai gagafe'i mo foafia. Ke kapa'ina
eemiai fekemia fokiekie alogaina mo ganinagai, gamuga mo foopo
foafiapia mo. Ke alomi ko'agai aga'o aga'o animi foani, ke ega'ina laoga

mainai aga'o aga'o emi meau fopua. 3 Ke gagao ega'ina oi gagopefoumi
aga'omo amomia, ke ega'ina laoga mainai founiaimoimo Deo ega
Spirituai aga'omo fomia. 4 Ke Deo oi eifanimi aisama, oi ma'oai emi
afia'ama aga'omo emia. Ega koa i'opoga, Lopia kainai oi ma'oai imaaumi
aga'omo emia, ke Deo ega Spiritu isafa aga'omo oafiia ma'oai alomiai
eague. 5 Ke Lopia isafa aga'omo, ke emi pako'a isafa aga'omo, ke Lopia
aga'omo mo akagai baptismo i'opoga mo oafiia. 6 Ke Deo isafa aga'omo,
ke Isa auga kapa ma'oai Ama'i emia, ke Isa kapa ma'oai eka'egaini'i, ke
Isa kapa ma'oai epagamai'i, ke kapa ma'oai Isa faugai kekae.
7 Kai i'a ma'oai auga Iesu Kristo pipeni kapa epipeni auga kainai mo,
Deo gafegafe akaiki'a i'a aga'o aga'o epenii'a. 8 Ega kainai Deo ega iifa
pukagai Deo iina eifa oma einaka:

"Isa e'agaukae au'oniai aisama,
papiau ma'o tipula au'i koa kemia au'i eafii'i fou kelao,
ke pipeni ma'o papiau epenii'i." *Sam 68:18*

Ke Deo ega iifa pukagai ega eifa oma koa i'opoga, Iesu ega ou au'i
epalutini'i, ke papiau e'i laomai apala'i au'i ee'iai epapealai'i, ke ega
pipeni isa epenii'i. 9 Kai pau "e'agaukae au'oniai," aoma auga kapa'ina
eifania? Ega'ina auga isa eake emai aagoai papagai eagu kaukau kai,
e'agaukae auga eifania. 10 Ke ega'ina papiauga eake emai aagoai auga mo
e'agaukae ufai, ke ufai kapa ma'oai kekae au'i eka'egai afe'aini'i, ega koa
imaaugai agofa'a fofouga, ke ufa isafa fekamapua eoma. 11 Ke isa papiau
isa'i apostolo fekemia auga pipenina epenii'i apostolo kemia. Ke isa'i
profeta fekemia auga pipenina epenii'i. Ke isa'i isa ega iifa fekeifafoua
auga pipenina epenii'i. Ke isa'i au'i iifi e'a papiau'i feke'ima'i auga
pipenina epenii'i. Ke isa'i au'i papiau fekepamaleleni'i pipenina epenii'i.
12 Ega koa isa Deo ega papiau fekepafua'i fekeagu, Deo ega pinauga
fekekapa, ega koa iifi e'a Iesu Kristo imaauga auga feuki feapa kapula
eoma. 13 Ke iifi e'a ega'ina feuki mo felao, i'a ma'oai a'a pako'ai aga'omo
famia, ke ma'oai aga'omo famia Deo Gauga oko falogo felo, ke a'a pako'ai
faapao, ke Iesu Kristo alo opaina alakoa auga i'opoga mo faafia alo'a
opaina ipauma femia eoma.
14 Ke ega koa imoi e'ele'a koa falamia, ega koa kaisau papiau aumauni
e'i pifoge ikifa'iai kepamalele, e'i nini'ani ikifagai papiau kefoge'i alo'i
keania auga pamalele'iai i'a afakepakaagaini'a. Ke i'a ameku inae epua
efai o egae epua emai auga koa afalamia, ke goiso e'agau eake auga koa
afalamia. 15 Kai i'a Deo ega papiau ma'oai ani'i aani auga laoga mainai,
Deo ega iifa ko'a mo papiau ma'oai maa'iai faifafoua, ega koa kapa ma'oai
faaga'iai fauki falao kania'aisai auga Iesu Kristo koa i'opoga famia. 16 Ke
iifi e'a auga Iesu Kristo. Isa imaaugai iifi e'a kapa ma'oai kepa'anifou'i
keafiau kekae. Ke imaauga ega'ina alogai, kapa ma'oai kekae, ke isa ifo'i
aga'o aga'o kepalagaini'i ke e'i pinaugai ifo'i kepakapulani'i. Ke imaaugai

kapa ma'oai ifo'i kepalagaini'i keuki koa i'opoga, alo'i ko'agai aga'o aga'o ani'i keani, ke imaaugai kapa ma'oai aga'o aga'o keuki kekapula.

Mauni Mamaga Aguga

17 Ega puo lapainimi, ke Lopia akagai iifa ko'a mo maamiai laifania, ega koa oi papiau Deo akelogonia au'i isa'i ifo'i opola'i kapa aga'o aepagama auga muninai kepea au'i koa omia auga, laoga maina fopaapakipo. 18 Isa opola'i auga uminagai ekaega puo, kapa aga'o oko akelogo. Ke alo'iai Deo kapa'ina eifania auga gefa akeauga, ke gua'i e'inoka alogaina kainai, Deo mauni epipeni auga maunina eegai kepealai. 19 Ke isa laomai felo o apala auga gamuga akeopo kainai, ifo'i imaau'i kelogoaina, amage koa lao'i mai'i apala'i ipauma'i au'i kekapa'i. Ke aufa kina ega'ina lao'i mai'i ma'oai Deo maagai laomai apala'i ofu'i au'i mo kegakapa'i faefuafua keoma.

20 Kai oi aumi, oi Iesu Kristo eegai ega alomalele oma. 21 Iifa gome oi isa fouga a'o ologonia, ke papiau iifa ko'a isa eegai a'o kelogo auga oi kepamalelenimi. 22 Oi kepamalelenimi ega koa emi agu alogai laomai ufaina, pifoge kapa'i oisa'i omaani'i kainai, kepalifuimi au'i kapa'i fopua'afuni'i. 23 Ke foponi opomiai laomai mama'i fekeka. 24 Ke imaaumi mamaga femia, Deo ifo alo opaina ke alo elolofa auga laoga mainai imaaumiai epagama auga koa i'opoga femia.

25 Ega puo oi aga'o aga'o pifoge iifa'i au'i fopua'afuni'i kai, iifa ko'a auga mo aami akimi Kristiano papiau'i maa'iai foifania. Gome i'a aga'o aga'o au'a, i'a ma'oai imaauga aga'omogai amai. Ke imaauga ega'ina auga Iesu Kristo. 26 Ke oi guami agekupu aisama, emi guakupu ega'ina faepalifuimi laomai apala aga'o folokapa. Ke guami faekupu mo faelao kina faeake. 27 Ke keaga aga'o foloa'amala, ega koa Satani faemai faekoko faepalifuimi. 28 Ke kaisau epaipainao auga pau faepainao pugu kai, fepinauga ke imagai kapa felo aga'o fekapa, ega koa eegai kapa aga'o feka, papiau ee'iai kapa aga'o laa'i au'i fou feke'ea. 29 Ke agonini'ani alogai nini'ani apala'i aga'o akemiai faepealai. Kai nini'ani kapa papiau agepalagaini'i kapa'ina eegai keafi'afu auga eegai agepauki'i auga mo foifani'i, ega koa kaisau aina'i kepaaua au'i fepalagaini'i. 30 Ke Deo ega Spiritu muni oi afami ageisoge auga gouga ko'a mo ekapaisa auga alo folopamafua. 31 Ke laomai apala'i papiau alo'i kepakimua koa i'opoga lao'i mai'i au'i ma'oai: e'efa, guakupu, agaga aage a'oa'o ikapa, ke papiau ee'iai iifa apala, ke laomai apala'i ipauma'i ma'oai fou foafi'i fopuake'i. 32 Ke aga'o aga'o gagafemi mo foafia, ke guami foania. Ke Iesu Kristo kainai Deo oi emi laomai apala'i ma'oai e'agegeaini'i koa i'opoga, oi aga'o aga'o isafa emi apala fo'agegeaini'i.

Kapa Ma'oai Agokapa'i Aisama Deo Ega Papiau Koa Fokapa

5 1 Ega puo Deo oi animi eani alogaina gauga epamiaimi koa i'opoga, oi isafa Deo papiau ani'i eani koa i'opoga mo fokapa. 2 Ke Iesu Kristo

i'a ani'a eani alogaina, ke ifo imaauga elogoaina mulamula foga felo
ipauma koa epamia, ke a'o Deo kepa'a penia auga koa i'opoga emia Deo
epa'a penia. Ega koa i'opoga oi isafa emi agu alogai alomi ko'agai aga'o
aga'o animi foani, ke agugai foagu.
3 Kai oi epomiai aufalao aga'o fou aloamage auga fou feu auga laoga
maina, ke laomai apala'i ma'oai, Deo maagai laomai ofu'i, ke mogemoge
lao'i mai'i aga'omo ganinagai foloifa opo'i. Gome Deo ega papiau alo'i
elolofa au'i ee'iai ega'ina lao'i mai'i au'i akekapa afaekaina. 4 Ke laomai
apala'i papiau alo'i kepaofua au'i, ke kafo'o nini'ani'i, ke pa'au apala'i
au'i isafa oi eemiai akekapa afaekaina. Ega'ina folokapa'i kai, Deo tenkiu
fopenia auga felo ipauma. 5 Gome oi i'ina auga ologo felo. Papiau aga'o
aufalao aga'o fou akeamage kai, fou kefeu au'i ke Deo maagai alo'i feofu
au'i lao'i mai'i kekapa'i au'i, ke kemogemoge au'i, ega'ina lao'i mai'i
kekapa au'i ma'oai isa e'i deo koa kepamia'i puo, Iesu Kristo ke Deo fou
e'i agofa'ai kapa aga'o afakeafia. 6 Ke aufalao aga'o fololog oaina nini'ani
kapa aga'o afakepagama auga nini'ani'iai faefogeimi. Gome i'ina kapa'i
kai'iai Deo ega guakupu papiau kapa'i Isa aina laagai keaopagai au'i ee'i
emai. 7 Ega puo papiau kapa'i ega'ina lao'i mai'i apala'i kekapa'i au'i fou
folomia ega'ina lao'i mai'i folokapa'i.
8 Gome ufainagai oi isafa uminagai oagu kai, pau auga Lopia faugai oi
eaeai oague. Ega puo oi eaea auga gauga aumi koa foagu. 9 Gome eaea
puaga auga, laomai felo'i, ke alo opai lao'i mai'i mo kekapa'i, ke iifa ko'a
mo keifani'i. 10 Ke kapa'ina Lopia alo epagama kapa'i au'i mo fokapulai'i
fokapa'i. 11 Ke oi papiau uminagai keagu au'i laomai ani'i laa'i kekapa'i
au'i fou folomia ega'ina lao'i mai'i folokapa'i. Kai ega'ina lao'i mai'i au'i
apala'i auga foifafou'i fopafoki'i. 12 Gome kapa'ina mo ogefakeai kemia
au'i iifafouga mo ganinagai, meagaina e'ele laa'i. 13 Kai kapa ma'oai eaeai
keka au'i kefoki papiau keisa'i. Kai eaeai laomai felo'i ma'oai kekapa'i au'i
ma'oai akefoki afe'ai. 14 Gome eaea kapa ma'oai epafoki'i papiau keisa.
Ega kainai aufalao aga'o iina epapua oma ekae:

> "Oi lofeu aumu, mokauai mo'ue, ke emu maeai momaunimue, ke
> Iesu Kristo ega eaeai agepagefaiso."

15 Ega puo oi emi agu foisa felo, ega koa kafo'o agugai foloagu kai
ikifa agugai foagu. 16 Ke aufa kina ega koa fokapa faefuafua, gome pau
auga kina apala'iai aague. 17 Ega puo folokafo'o kai, Lopia kapa'ina anina
eani fokapa eoma auga oko fologo felo. 18 Ke oi fino foloinu. Fino papiau
elaoaini'i a'oa'o akaiki'a'i ke laomai apala'i kekapa'i. Kai Deo ega Spiritu
oi alomi fepapogua. 19 Ke oi aga'o aga'o maamiai Deo foau afagaina
iifa'i, ke Deo foau afagaina iifi'i, ke Deo ega Spiritu iifi epalogonimi iifi'i
foifani'i. Ke foifi ke guami alogai iifa felo'i ipauma'i Deo foau afagaina
iifa'i ifiai fokapa'i Lopia eega felao. 20 Ke aufa kina Lopia Iesu Kristo
akagai, kapa ma'oai fau'iai Ama'a Deo tenkiu fopenia faefuafua. 21 Ke

oi Iesu Kristo omani'iaina, au akaiki'a opamia koa i'opoga, aga'o aga'o
kapa'ina agoifania auga ainami foafia.

Au Ke Papie Fou E'i Laomai

22 Ke oi papie aumi, Lopia aina oafia koa i'opoga, ifomi akafami isafa
kapa'ina akeifania auga aina'i kainai mo fopakaisa. 23 Gome Iesu Kristo
iifi e'a, isa imaauga auga, kania eagamauga auga kaniagai koa i'opoga, oi
akafamu auga oi kaniamuai. 24 Ega puo iifi e'a papiau'i Iesu Kristo aina
keafia koa i'opoga, papie au'i kapa ma'oai akekapa'i alogai ifo'i akafa'i
aina'i fekeafia faefuafua.
25 Ke oi au aumi, Iesu Kristo iifi e'a papiau'i ani'i eani koa i'opoga, oi
akafami isafa ani'i ega foani oma. Iesu iifi e'a papiau'i ani'i eani auga,
isa iifi e'a faugai ifo imaauga elogoaina, Deo epa'a penia. 26 Ke isa ega
iifa iifi e'a papiau'i epenii'i ke baptismo epenii'i e'i laomai apala'i eikui'i,
ega koa iifi e'a papiau'i alo'i felolofa eoma. 27 Ke ega koa iifi e'a ega'ina
ofu aga'o faagagai faeka, ke papiau faaga'i ekafefe koa i'opoga auga iifi
e'a ega'ina faagagai faeka, ke kua afuga aga'o faagagai faeka kai, isa ifo
agogai iifi e'a ega'ina feka fekimage, ke felolofa mo feka, ke kapa apala
aga'o iifi e'a ega'ina faagagai faekapulaisa eoma. 28 Ke Iesu Kristo iifi
e'a anina eani alogaina, ke faagagai ega koa ekapaisa koa i'opoga, oi au
aumi isafa ifomi imaaumi anina oani koa i'opoga, alomi ko'agai akafami
isafa ani'i ega foani oma. Kaisau alo ko'agai akafa anina eani auga, alo
ko'agai ifo isafa anina eani. 29 Gome papiau ma'oai alo'i ko'agai ifo'i
imaau'i anina keani, gome kai aga'o ifo imaauga anina afaeani afaekaina
kai, imaau'i kepaaniania, ke ke'ima felo. Ega koa i'opoga, Iesu Kristo
isafa iifi e'a epaaniania ke e'ima felo alogaina. 30 Iesu ega ekapa oma,
gome i'a auga isa imaauga, ke pitioga, ke uniaga aga'o. 31 Ega puo au alo
ko'agai akafa anina feani. Gome Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma:
"Ega'ina kainai au age'ue ina ama agepua'afuni'i agelao akafa papie fou
akeagu, ke auni'i akemai imaau'iai aga'omo akemia."[a] 32 Ega'ina iifaga
auga ogefake akaiki'a. Kai lau auga Iesu Kristo, ke iifi e'a isafa fou fou'i
laifania. 33 Ega mo ganinagai, oi au aumi, oi aga'o aga'o ifomi animi oani
koa i'opoga, akafami isafa ani'i ega foani oma. Ke oi papie aumi isafa oi
akafami, au akaiki'a'i fopamia'i aina'i foafia.

Ina Ama Ke Gau'i Fou Fou'i

6 1 Ke oi imoi aumi Lopia fou omia kainai, oi inami amami aina'i
foafia, gome ega'ina laomai felo. 2 Ke "Inami amami fopalopiani'i."
Ke iifa ega'ina eufai auga iifa kapula ke kapa akaiki'a. Ke ega'ina
iifaga alogai, Deo ega pako'a iifaga ekapa kakaua. 3 Ega'ina auga oi

---

[a] **5:31** Genesis 2:24

inami amami agopalopiani'i aisama, “Kapa ma'oai felo'i mo faagamiai akemia, ke inae aagoai oague alogai, emi agu maunina epo agemaefa agoalogama,”[b] eoma.
4 Ke oi ina ama aumi, gaumi gua'i folopakupua. Kai Lopia ega pamaleleai fopaikifani'i ke keaga felogai fopapea'i.

Kala'afi Ke E'i Lopia Fou Fou'i

5 Ke oi kala'afi aumi, oi Iesu Kristo aina oafia koa i'opoga, emi aagoa lopia'i fomani'iaini'i, au akaiki'a'i fopamia'i. Ke ega'ina laoga mainai isa aina'i foafia. 6 Ke isa oi animi kegaani mo puogai, ago'iai mo aina'i foloafia folopinauga kapula kai, Iesu Kristo ega kala'afi aumi koa i'opomi, alomi ko'agai Deo kapa'ina anina eani auga mo fokapa. 7 Ke emi pinauga agokapa alogai, ega'ina pinaugaga papiau apu'i folopamia kai, Lopia ega pinauga koa fopamia alomi ko'agai fokapa. 8 Gome oi ologo Lopia papiau ma'oai, kala'afi o kala'afi laa'i au'i mo ganinagai, ma'oai kapa'ina felo kekapaisa auga faugai afa felo agepeni'i.
9 Ke oi lopia aumi, oi emi kala'afi au'i oi emi pinauga kekapa auga Lopia koa ega pinauga kekapa koa i'opoga, oi isafa emi kala'afi ee'iai i'opoga mo fokapa. Oi isa folopamani'ini'i, gome ologo oi ke emi kala'afi fou emi Au Akaiki'a ufai eague, ke Isa kai aga'o afegai aeaulao.

Deo ega ifani Amu'i

10 Ke aau akiu Kristiano papiaumi, pau nini'ani fuagai auga, oi Lopia fou omia faagagai ega isapu akaiki'agai fokapula. 11 Ke Deo ega ifani amu'i ma'oai faagamiai fooge, ega koa tiapolo ega pifoge apala'i eemi akefai mo ganinagai, emi pako'ai agoapa agekaina. 12 Gome i'a a'a pipaini auga, papiau aumauni ifai kegago au'i fou alapipaini kai, isapu keafia papiau ke agelo fou ifo'i ala feke'ima oma'i kagakaga'i ke'ima'i au'i, ke isapu ma'oai ufai ke aagoai kekae au'i, ke isapu afu ma'oai alo'iai kepinauga au'i, ke isapu keafia i'ina agofa'a uminaga ke'ima au'i, ke tiapolo apala'i e'i isapuai ufa gua ke'ima au'i fou apipaini. 13 Ega puo Deo ega ifani amu'i ma'oai faagamiai fooge'i, ega koa tiapolo ega i'opo kina apala eemi agemai aisama, oi isa fou agopipaini agekaina. Ke kapa ma'oai agokapa'i afegai aisama, ifomi ifemiai agoapa. 14 Ega puo foapa kapula, Deo ega iifa ko'a auga peleta koa fopamia uufamiai fopaaga. Ke alo opai laoga maina auga olagami aulina koa fopamia olagamiai fooge fopakaisapuimi. 15 Ke kamata ogafauka ofua oagu ala olao ooma auga olao koa i'opoga, iifa faunina Deo ega gagao fouga auga, kamata koa i'opoga fopamia fogafauka, fofua foagu. 16 Ke ega'ina kapa'i ma'oai laa'iai auga, emi pako'a Iesu Kristo eegai ooge auga keki koa fopamia, ke

---

[b] **6:3** Deuteronomy 5:16

ega'ina kekinai tiapolo ega gugu mailo'i egefalai'i eemi kefai au'i ma'oai
agopakaisapu'i agoafialo'i agekaina. 17 Ke Deo kaniami eagamauga auga
ifani au'i kania'iai auli keoge auga koa fopamia kaniamiai fooge kaniami
fopakaisapua. Ke Deo ega iifa, Deo ega Spiritu ega ifani a'ifaga auga
isafa foafia fofua foagu. 18 Ke emi megamegai kapa i'oi'i i'oi'i megamega'i
fopa'aua ke fogoi kapulania. Ke agomegamega alogai, Deo ega Spiritu
kapa'ina epalogonimi faugai amomegamega eoma auga mo faugai
fomegamega faefuafua. Ke ega'ina minomiai ekaega kai, aufa kina fofua
foagu, ke Deo ega papiau ma'oai isafa fau'iai fomegamega faefuafua.
19 Ke lau isafa fauai fomegamega, ega koa akeu alapaagalaisa aisama,
Deo lau akeuai nini'ani feoge'i, ega koa aimani'iu mo iifa faunina Iesu
fouga ogefake auga papiau fapalogoni'i laoma. 20 Ke lau auga Iesu Kristo
ekinaniau inae aagoai isa faugai lapinauga puogai tipula au lamia. Ke
fauai fomegamega, ega koa aimani'iu mo, Deo lau ega'ina iifaga ala
faifafou oma eoma auga, i'opoga mo fakapa laoma.

Pamego Fua

21 Ke lai akimaiagai, Kristiano auga Tikikus alo ko'agai Lopia ega
pinauga ekapa auga, kapa ma'oai maamiai ageifania, ega koa lau ala
laagu oma auga, ke kapa'ina lakapa auga isafa agologo. 22 Ke lau isa
ega'ina mo fekapa laoma puogai laulaisa eemi efai, ega koa lai ala aagu
oma auga fologo, ke magogo kapula fepenimi laoma.
23 Lau lamegamega ega koa Deo ke Lopia Iesu Kristo fou e'i gagao, ke
pako'a Isa ee'iai emai auga ke Isa papiau ani'i keani auga laoga maina,
oi aau akiu Kristiano papiaumi fekepenimi laoma. 24 Ke lamegamega ega
koa kaisau mo alo'i ko'agai i'a a'a Lopia Iesu Kristo anina keani au'i, Deo
ega gafegafe akaiki'a ipauma isa fepeni'i fekeagu felo laoma.

Filipi

Paulo Malele Epapua Filipi Taonina Kristiano Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga

1 1 Lau Paulo i'ina malelega lapapua. Ke lau Timoti aunimai auga Iesu
Kristo ega pinauga ikapa aumai. Isa lau aunimai akamaisai i'ina
malelega laulaisa oi Filipi taonina papiaumi Iesu Kristo fou omia kainai
Deo ega papiau omia aumi, ke iifi e'a o'ima aumi[a] ke opipalagai aumi[b]
fou eemi efai.
2 Lau lamegamega ega koa i'a Ama'a Deo, ke a'a Lopia Iesu Kristo fou
e'i gafegafe ke e'i gagao fou fekepenimi foagu felo laoma.

Paulo Filipi Taonina Kristiano Papiau'i Fau'iai Emegamega Deo Tenkiu Epeniia

3 Lau aufa kina oi laopolanimi aisama, Deo tenkiu lapenia aefuafua.
4 Ke lau e'u megamegai oi ma'oai faumiai lamegamega aisama, aufa
kina alogamai lamegamega. 5 Gome iifa faunina Iesu fouga opako'ania
mo kinagai, oi lau opalagainiau iifa faunina Iesu Kristo fouga aifafoua
mo emai pau kina. 6 Ke Deo oi eemiai pinauga felo e'inaisa auga, eemiai
pinauga ega'ina agekapa mo agelao Iesu Kristo agemai pugu kinagai
aisama, pinauga ega'ina agefua auga lau alou ko'agai lapako'ania.
7 Lau alou ko'agai oi animi laani kainai, oi eemiai ega laopola oma
auga ekainia. Gome lau pau tipulai laague, o iifa faunina Iesu Kristo
fouga iina laogeisa ke fouga ko'a mo auga laifafoua, ega koa Deo ega
gafegafe oi ma'oai fou kai'alao aafiia. 8 Lau ega laifa oma, gome Iesu
Kristo oi guakaemi ala epa'au oma koa i'opoga, lau oi ma'oai guakaemi
ega lapa'au oma auga ko'a mo Deo eifafoua.

[a] **1:1** Pilitani malagai 'bishops' [b] **1:1** Pilitani malagai 'deacons'

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

9 Ke lau e'u megamega auga, oi alomi ko'agai Deo ke oi aga'o aga'o
animi oani auga laoga maina alomiai feuki faefuafua, ega koa ega'ina
laoga maina alomi fepogu laoma. Ke ega'ina laoga mainai oi Deo ologo
auga logo akaiki'a femia, ke Deo maagai kapa'ina felo o apala auga fologo
ikifaga ma'oai isafa feuki akaiki'a femia, alomiai ikifa fepogu laoma.
10 Ega koa kapa'ina felo auga foisa fologo, ke alomi felolofa, ke kapa apala
aga'o folokapa, puo foloafia mo felao Iesu Kristo femai pugu kinagai kai
laoma. 11 Ke Iesu Kristo ifogamo alo opai lao'i mai'i epipeni. Ega puo oi
emi agu alogai isa fepalagainimi alo opai lao'i mai'i alomi fepapogua,
anina alomiai feoge laoma. Ke ega koa agokapa aisama, papiau Deo au
akaiki'a akepamia, ke akeau afagaina.

Paulo Tipulai Eagu Aisama Iifa Faunina Iesu Fouga Isafa Epea Efoufa'a

12 Aau akiu Kristiano aumi, kapa'ina lau faagauai emia auga epipalagai,
iifa faunina Iesu fouga epapea efoufa'a papiau ma'o kelogo auga, pau
anina laani oi ega'ina fouga fologo laoma. 13 Ega koa emia puo, lau Iesu
Kristo puogai latipula auga kin ega e'a ke'ima au'i, ke papiau ma'oai
isafa kelogo afe'ai. 14 Ke lau tipulai laague kainai, aa'a aki'a ma'o Lopia
kepako'ania au'i alo'i ekapula alogaina, ke aimani'i'i mo Deo ega iifa
keifafoua.
15 Iifa ko'a papiau isa'i auga alo'i pikupagai, ke alo'i lo'ugai Iesu
Kristo fouga keinogonia. Kai isa'i auga alo'i felogai Iesu Kristo fouga
keinogonia. 16 Ke alo'i felogai Iesu fouga keinogonia au'i, alo'i ko'agai
lau aniu keani kainai kekapa. Ke isa lau tipulai laague auga iifa faunina
Iesu fouga iina faoge puo Deo lau inae tipulai epaaguisau auga kelogo.
17 Kai alo'i pikupagai, ke alo'i lo'ugai iifa faunina Iesu fouga keinogonia
au'i, ifo'i mo keopolani'i keinogo kai, alo'i ko'agai akekapa. Isa ega koa
kekapa auga, anina keani kelele ma'o kegakapa'i lau tipulai laaguega
kai, opopo ma'o maafi'i keoma. 18 Kai ega'ina kekapa auga kapa akaiki'a
ma? Laa'i. Kapa akaiki'a auga, isa alo'i ko'agai ma, pifogeai ma kekapa
ma ganinagai, isa Iesu Kristo mo fouga keinogonia. Ke ega'ina kainai
lau alou egama alogaina. Iifa ko'a alou agegama afaefuafua. 19 Gome lau
lalogo oi emi megamegai, ke Iesu Kristo ega Spiritu epipeni auga ega
pipalagaisai, pau kapa'ina apala'i faagauai kemia au'i ee'iai alapealai.
20 Ke lau alou ko'agai la'ima ke afia'amaga lapa'aua auga, kapa'ina mo
faagauai fekemia mo ganinagai, lau afalameagai. Kai aufa kina lakapa
koa i'opoga, lau afalamani'i alou alapaaipania alapinauga paisa, ega koa
lau faagu o famae ma ganinagai, Iesu Kristo lau faagauai aka akaiki'a
femia laoma. 21 Gome lau laague auga Iesu Kristo puogai laague. Ke
alamae aisama, lau isa fou agaagu aoniamo. 22 Kai lau alaagu mo agelao
koa aisama, ega'ina auga lau Kristo faugai fapinauga paisa, ega koa e'u
pinauga anina auga papiau Iesu Kristo eega famaiseini'i laoma. Kai lau

kapa'ina fakinaga? Lau faagu o famae auga alalogo! 23 Gome i'ina kapa'i
auni'i epo'iai lau kapa'ina fakapa auga alalogo. Lau anina laani famae
falao Kristo fou faagu laoma. Ega'ina auga felo ipauma. 24 Kai oi kaimiai
puo lau afalamae imaauai faagu paisa auga felo ipauma. 25 Ke lau alouai
lapako'ania, ke lalogo lau oi ma'oai fou aague, ke agaagu ega koa oi emi
pako'a Iesu Kristo eegai ooge auga ageuki, ke ega'ina pako'agai alomi
agegama. 26 Ke ega koa lau oi eemi alafai fou agaagu pugu, ega koa lau
puouai oi emi alogama Iesu Kristo eegai auga, fepagai alogaina laoma.
27 Ke kapa'ina fegama mo ganinagai, emi laomai auga iifa faunina
Iesu Kristo fouga kapa'ina eifania auga mo fokapa. Ega aisama lau faafai
faisami, o lau egae laa'i, foumi mo falogo mo ganinagai kai, lau alalogo
oi alomi aga'omogai agoapa kapula, ke papiau aga'omo koa agomia
kaimialao iifa faunina Iesu Kristo fouga puogai agoakekua kapula. 28 Ke
kaisau oi kapa'ina oifania auga anina akeani puo fou oakekua au'i,
eemiai kapa'ina akekapa auga mani'ina folopa'aua. Ega'ina agokapa auga,
Deo isa ageauoka afe'aini'i auga gouga koa i'opoga agokapa kai, oi auga
kaniami ageagamauga. Ke ega'ina kapa'i au'i Deo agekapa'i. 29 Gome
Deo Iesu Kristo faugai oi elogoainimi isa fopako'ania mo aeoma kai, isa
kiekie isafa fopa'aua eoma. 30 Gome lau kapa'ina apala'i faagauai kemia
oisa'i au'i, ke pau faagauai kemia a'o'i ologoni'i au'i isafa i'opo'i mo oi
faagamiai kemia.

Iesu Kristo Ifo E'ele Epamia Auga Laoga Maina Muninai Fopea

2 1-2 Ke oi Iesu Kristo fou omia auga alomi epakapulania, ke isa oi
animi eani auga laoga mainai oi epaameimi, ke Deo ega Spiritu
fou aga'omo omia, ke aga'o aga'o eemiai ogafegafe ke guami oania. Ega
koa aisama, Iesu Kristo kapa'ina oi faagamiai ekapaisa auga i'opoga mo
fokapa. Ke Iesu oi animi eani koa i'opoga papiau ma'oai ani'i ega foani
oma, ke alomi aga'omo femia kapa'ina amoafia ooma auga pinaugaga
aga'omo fokapa. Ega koa agokapa aisama, lau e'u alogama agopafua.
3 Ke oi ifomi mo foloopolanimi kapa aga'o folokapa, o ifomi foloau afagai
aagenimi mo kai kapa aga'o folokapa. Kai ifomi e'elemi fopamiaimi kai,
papiau isa'i oi keka'egainimi auga foopolaga. 4 Ke aga'o aga'o ifomi mo
kapa'ina anina oani auga foloisa folokapa kai, papiau isa'i isafa kapa'ina
anina keani auga foisa kai fokapa.
5 Ke oi emi laomai auga Iesu ega laomai koa i'opoga femia. Ega'ina
laoga maina auga iina koa:
6 Isa auga Ama Deo ala koa auga i'opoga mo.
Ega mo ganinagai isa ifo fepa'agaua Deo auni'i i'opo'i mo fekemia
auga opolaga aeafia,
ke isa ifo ega isapuai kapa ma'oai feafi afe'aini'i auga isafa
opolaga aeafia.

7 Kai ifo kapa aga'o laa'i koa epamia, papiau aumauni imaau'i eafiia,
ke ifo pinauga au'i aga'o koa epamia.
8 Ke isa papiau aumauni iisa'iai egama eapakina peni'a.
Isa ifo e'ele epamia, ke Deo aina eafiia mo elao ega maeai.
Ke kolotiai femae eoma mo ganinagai, aina eafiia kolotiai emae.
9 Ega kainai Deo isa eafiia afu au'oni ipaumagai epaagua.
Ke aka isafa aka ma'oai laa'iai auga aka epeniia.
10 Deo ega koa ekapaisa, ega koa Deo ega pagama kapa'i ma'oai ufai,
aagoai, a'isa papagai au'i ma'oai
Iesu aka a'o akelogo aisama,
fekeanife'u, ke fekeloukipo fekeau afagaina eoma.
11 Ega koa ega'ina kapa'i ma'oai Iesu Kristo Lopia auga fekeifafoua
eoma.
Ke ega koa agemia aisama, Ama Deo au akaiki'a akepamia, akeau
afagaina.

Agofa'ai Eaea Fomia

12 Ega puo ekefa'auagai, lau egae oi fou aagu alogai kapa'ina
lapamalelenimi auga aufa kina ainau oafiia kai, pau lau egae laa'i
ganinagai ainau oafi alogaina aefua koa i'opoga, oi maimani'imi mo,
ke maipigugumi mo Deo kaniami ageagamauga auga pinaugaga fokapa
faefua. 13 Gome Deo auga oi alomiai epinauga, ega koa Isa ega felo logo
faugai kapa'ina ani'i eani au'i, ke alo epagama kapa'i mo okapa'i.
14 Ke kapa ma'oai agokapa'i aisama, iifa folopalifua ke foloakekua.
15 Ega koa laomai apala, ke Deo ega iifa kepaefo pagainia i'oina kepamia
auga agofa'agai oague alogai, oi kapa aga'o apala okapaisa auga puo
foloafia, ke alomi felolofa Deo gauga fomia, ke faagamiai kapa aga'o
apala faeisa. Ega koa mi'imi'i ufa guagai keeaea koa i'opoga, oi i'ina
agofa'agai eaea fomia foeaea. 16 Ke Deo ega iifa agu pagai maunina
epipeni auga foafi inokania, ega koa Iesu Kristo agemai pugu kinagai
aisama, lau alapiau aisoge aage mo, ke alaafipugu aage mo auga
aina'auga fapa'aua laoma. 17 Kai sakedote lopia'i ifa keafiia papiau fau'iai
Deo kepa'a penia koa i'opoga, lau oi emi pako'a faugai fekeaupuguisau
ifau fefaka mo ganinagai, alou egama, ke oi ma'oai fou aalogama. 18 Ke
ega koa i'opoga, oi isafa alomi ko'agai ifomi imaaumi Deo opa'a penia
auga alogama lau fou faalogama laoma.

Timoti Ke Epafroditus Auni'i Fou'i

19 Kai lau e'u afia'ama auga Lopia Iesu lau agelogoainiau Timoti
alaulaisa agefiakoa oi eemi agefai. Ega koa isa agemue agemai pugu
oi foumi lau maauai ageifania aisama, lau isafa alou fekapula laoma.
20 Gome isa auga oi ala oagu oma auga guakaega epa'au alogaina. Ke

inae kai aga'o isa koa i'opoga laa'i. 21 Gome papiau ma'oai auga isa ifo'i
mo kapa'ina anina keani auga mo kainai kepea kai, Iesu Kristo kapa'ina
anina eani auga kainai akepea. 22 Kai Timoti auga Iesu Kristo ega
pinauga agekapa agekaina auga oi ologo, gome isa auga au aga'o gauga
fou kepinauga koa i'opoga isa lau aunimai iifa faunina Iesu Kristo fouga
pinaugaga akapaisa. 23 Ega puo lau eeuai ala agemia oma alaisa aisama,
lau lapako'ania isa faulaisa fefiakoa oi eemi fefai laoma. 24 Kai lau
lapako'ania Lopia lau agelogoainiau alafiakoa oi eemi alafai.
25 Kai lau akiu Kristiano auga Epafroditus aunimai apinauga auga ke
fou Iesu Kristo ega ifani aumai amia apinauga auga, ke isa isafa oi emi
iifa isafina imoina auga, ke oulaisa lau kapa'ina ani'i laani au'i ekapai'i
epeniiau auga, faulaimue oi eemi fefai pugu auga laopolaga ekainia.
26 Gome isa alafai gaoma oi ma'oai gaisami pugu eoma, ke isa eopopo
alogaina, gome oi isa eisafa auga fouga ologo. 27 Lau ega'ina laifania,
gome iifa ko'a auga isa eisafa emia femae. Kai Deo isa gua eaniia epafelo.
Ke Deo isa mo gua aeania kai, lau isafa guau eaniia e'u alomafu akaiki'a
ipauma femia auga laa'i epamia. 28 Ega puo lau fafiakoa isa faulaisa fefai
paisa, ega koa oi isa foisa pugu alomi fegama laoma. Ke ega koa lau isafa
opopo ma'o falaafia laoma. 29 Ega puo alomi fegama alogaina, alogamai
isa Lopia akagai foifa koko. Ke papiau isa koa i'opo'i au'i au akaiki'a'i
fopamia'i. 30 Gome isa Iesu Kristo ega pinauga faugai emia femae,
ifo imaauga elogoaina mae mauni epogai elao emai, oi pipalagai lau
fopeniau kai alopeniau auga isa epeniiau.

Keaga Ko'aga Kania'a Ageagamauga Auga

3 1 Aau akiu Kristiano papiaumi, e'u nini'aniai kapa isa'i fou'i alaifani'i
pugu. Oi Lopia fou omia kainai eegai alomi fegama. Ke lau kapa'ina
laifa kakau'i au'i i'opo'i mo fapapua'i eemi fefai pugu auga, lau eeuai
opopo aga'o laa'i. Ke i'ina iifa'i oi emi pako'ai agepakaisapuimi.
2 Ke maami fogoa kaisau amu'e koa kekagakaga, laomai apala'i
kekapa'i, au maguae'i faaga iifalaina gamia paisa keoma au'i foisa
felo'i. 3 Gome i'a auga papiau maguae'i faaga iifalaina emia auga gouga
ko'a ipauma auga aafiia. Ega'ina auga i'a Deo ega Spirituai Deo aau
afagaina, ke Iesu Kristo fou amia kainai aaina'au kai, faaga'aisai kapa'ina
kekapaisa auga alapako'ania. 4 Kai lau ifou auga maguae'i faaga iifalaina
gouga emia auga fapako'ania, gome lau faagauai ega'ina kekapaisa.
Ke aufalao aga'o imaaugai kapa'ina kekapaisa auga eopolaga ega
kapa aga'o ekae fepako'ania eoma koa aisama, lau auga ega'ina fapako'a
kapulania. 5 Lau lamauni kina imagea oiso aisama, ega'ina gouga
faagauai kekapaisa. Ke lau auga Israel papiau aga'o, ke Israel ikupu'i
aga'o aka Benjamin ikupuga au. Ke lau Hibru au ko'a ipaumau, ke Moses
ega iifa kainai auga, lau Faliseo au aga'o. 6 Ke lau alou ko'agai Moses ega

iifa muninai lapea, ke anina laani Deo ega iifi e'a papiau'i isafa ega'ina
iifa'i muni'iai fekepea laoma puo, la'uegekae laafi apalani'i. Ke papiau
Moses ega iifa ma'oai kai'iai fekepea alo'i opaina femia keoma au'i iifa'i
ma'oai kai'iai lapea. Ke ega'ina iifaga kainai kapa apala aga'o alakapaisa
kai aga'o puo aepeniau.
7 Kai lau ufainagai kapa'ina laopolaga felo'i laoma kai'iai lapea au'i,
pau Iesu Kristo faugai ega'ina kapa'i auga kapa aga'o laa'i lapamia'i.
8-9 Ke ega'ina kapa'i mo laa'i kai, lau e'u Lopia Iesu Kristo kapa ma'oai
eka'egaini'i auga lalogo aisama, kapa ma'oai isafa kapa aga'o laa'i
lapamia'i. Ke ega'ina kapa'i ama'ama lapamia'i, ega koa lau Iesu Kristo
faafia alouai feagu, ke Iesu alouai eague auga papiau fekeisa. Ke lau
Moses ega iifa muninai lapea kainai, alou opaina aemia kai, Iesu Kristo
lapako'ania kainai, alo opai au lamia. Ke alo opai ega'ina auga Deo eegai
emai, ke pako'ai isafa emai. 10 Lau anina laani Kristo falogo, ke maeai
emaunimue auga isapuga isafa falogo, ke ega kiekie gamuga faopo, ke
isa lau fauai emae koa i'opoga, lau isafa isa faugai famae laoma. 11 Ke ega
koa fakapa afekaina koa aisama, Iesu emae emaunimue koa i'opoga, lau
isafa maeai famaunimue laoma.

Kapa'ina Amoafia Ooma Auga Faugai Fopinauga Kapula

12 Kai lau ega'ina kapa'i ma'oai faagauai akemia koa, o lau alou opaina
aemia koa. Kai lau launiaimoimo lalao paisa, ega koa Iesu Kristo lau
eafiiau kinagai, isa lau kapa'ina faafia eoma auga faafia laoma. 13 Aau
akiu Kristiano papiaumi, lau ifou Iesu Kristo lau kapa'ina faafia eoma
auga laafiia efua alaoma. Kai kapa aga'omo i'ina auga mo lakapa.
Kapa'ina kemia efua au'i la'agegeaini'i efua kai, kapa'ina agouai ekae
auga laai penia eega lalao. 14 Ke Iesu Kristo kainai Deo lau eifaniau, ke
lau opou fofougai Deo kapa'ina ufai alaafia eoma auga eega lalao, ega
koa ega'ina afa faafia laoma.
15 Ega puo i'a ma'oai a'a pako'a eapao au'a, opo'a ega fapaapa oma.
Kai lau kapa isa'i laifani'i au'i ee'iai opomi i'oina afopamia koa aisama,
ega'ina kapa'i isafa Deo oi maamiai agepaofakaea agologo. 16 Ega mo
ganinagai kapa'ina mo ega omagai akapaisa emai auga, ega'ina mo
agugai amaagu ke opo'a isafa aga'omo gamia.
17 Aau akiu Kristiano papiaumi, papiau lau kapa'ina lakapa auga kainai
mo kepea au'i fou fomia, lau kapa'ina lakapai'i au'i kai'iai fopea. Ke
papiau kapa'i lai ala aagu oma auga agugai keagu au'i foisa'i fomalele.
18 Lau ega'ina laifania, gome lau kina ma'o lapaini kakaumi koa i'opoga,
pau isafa maau mai'iu'iuga mo lapainimi pugu. Papiau ma'o auga, e'i
aguai isa Iesu Kristo kolotiai emae fouga iifafouga emia auga iifaga e'i
ou kepamia. 19 Ega'ina papiau'i e'i agu fuagai auga, kapa ma'oai kelifu
afe'ai afugai akeagu aoniamo. Ke isa gua'i alogai kapa'ina anina keani

auga isa e'i deo kepamia muninai kepea. Ke isa kapa isa'i meagai'i
fekepa'au'i au'i aina'au'i kepa'au'i. Ke isa opo'iai auga aagoa kapa'i mo
keopolani'i. 20 Lau ega laifa oma, gome i'a a'a agu afuga ko'a ipauma auga
ufai. Ke i'a Kania'a Isagamauga auga, Lopia Iesu Kristo egae ufai agemai
auga alo'a ko'agai aague a'ima. 21 Ke isa ega isapuai kapa ma'oai isa
papagai agepamia'i auga isapugai, i'a imaau'a agemae agelifu auga i'oina
agepamia, ega koa i'a imaau'a isa imaauga afaemaemae auga koa i'opoga
agemia.

4 1 Ega puo aau akiu Kristiano papiaumi, alou ko'agai animi laani
aumi ke alafai maoma maisami laoma aumi ke ekefa'auagai, oi auga
lau e'u alogama ke puomiai Deo lau afa felo agepeniau puo, oi Lopia fou
oagu alogai, oi emi pako'ai foapa kapula laoma.

Fuagai Magogo Kapula'i Isa'i

2 Ke oi papie aumi Euodia, ke Sintik aunimi lagoinimi Lopia Iesu fou
omia kainai, ainami aga'omo femia laoma. 3 Ke oi alomu ko'agai lau fou
Iesu Kristo ega pinauga akapa aumu[c] lagoinio, oi ega'ina papie'i lau fou
apinauga kapula iifa faunina Iesu Kristo fouga apapea au'i fopalagaini'i.
Ke Klement ke lau fou apinauga au'i isa'i agu pagai maunina akeafia
pukagai aka'i Deo epapua au'i isafa fopalagaini'i laoma.
4 Ke oi auga Lopia fou omia kainai, aufa kina alomi gagama. Ke
lapainimi pugu, alomi gagama! 5 Ke oi alomi gagafe auga papiau ma'oai
fopakina'i fekelogo. Gome Lopia ega mai kina emai kainagai. 6 Ke kapa
aga'o opopo folopa'aua. Kai aufa kina kapa ma'oai agokapa'i alogai, emi
megamegai ke emi pinoisai Deo tenkiu openipenia kai, emi pinoi Deo
maagai foifania felogo. 7 Ega aisama Deo ega gagao papiau aumauni e'i
logo eka'egaina auga, oi Iesu Kristo fou omia kainai, oi alomi ke opomi
fou age'ima.
8 Aau akiu Kristiano papiaumi, nini'ani ega'ina laifani'i au'i fuagai,
ina'ina mo alaifania. Kapa'ina ko'a, kapa'ina akaiki'a, kapa'ina opaina,
kapa'ina ofu faagagai laa'i kai felo ipauma auga, kapa'ina papiau keisa
anina keani auga, kapa'ina papiau keisa felo ipauma keoma auga, ke
kapa'ina papiau keifagaina auga, oi opomi i'ina kapa'i mo ee'iai fooge.
9 Ke kapa'ina lau eeuai omaleleaina, o oafiia, o a'o ologonia, o faagauai
oisa auga ma'oai fokapa'i. Ke Deo gagao inagome auga oi eemiai feagu
laoma.

Paulo Filipi Taonina Kristiano Papiau'i E'i Pipeni Faugai Tenkiu Epenii'i

10 Ke lau Lopia fou amia kainai alou egama alogaina, ke Deo tenkiu
lapenia, gome oi lau oopolaniau auga opakinaisau efua. Ke pau oi lau

---

[c] **4:3** Sisigus

oopolaniau pugu. Iifa gome oi lau oopolaniau kai, oi kina felo aga'o
aloafia, ega koa oi lau oopolaniau auga alopakinaisau. 11 Lau i'ina laifania
auga kapa aga'o eegai laafi'afu puo alaifania. Gome lau lamalele efua
kapa'ina mo eeuai kekaega au'i alou ekainia. 12 Ega'ina auga lau kapa'ina
aka afi'afu, ke kapa'ina aka ma'o auga isafa lalogo. Ke lau faanipugu,
o inaeu fekimu, o kapa ma'o eeuai fekeka, o kapa ma'o ee'iai faafi'afu,
ega koa kapa ma'oai faagauai fekemia mo ganinagai, lau alou ekainia,
gome lau ega'ina ogefake'i ma'oai lamaleleaini'i lalogo efua. 13 Ke lau
Iesu Kristo lapako'ania auga kapula epeniiau puo, kapa ma'oai alakapa'i
agekaina.

14 Ega mo ganinagai oi lau e'u kiekieai opalagainiau auga, felo
ipauma okapaisa. 15 Ke oi Filipi papiaumi, oi ologo mamagai mo lau iifa
faunina Iesu Kristo fouga mainogonia laoma, Masedonia ago lapua'afuga
aisama, iifi e'a aga'o lau fou alamia pipeni alapipeni ke alaafia papiau
alapalagaini'i. Kai oi mo ega koa okapaisa. 16 Gome lau Tesalonika
taoninai laagu mo ganinagai, kapa'ina eegai laafi'afu auga nininai
nininai oulaisa opalagainiau. 17 Lau pipeni aga'o lakapunia puo ega koa
aemia kai, lau anina laani oi lau opalagainiau anina auga, Deo oi kapa
felo'i ma'o fepenimi laoma puo ega koa emia. 18 Kai lau afa faafia laoma
auga fofouga laafiia, ke ega'ina mo alaafia kai, laagai ma'o laafii'i efua.
Ke oi pipeni Epafroditus openiia eafiia emai auga epeniiau efua. Ke
ega'ina pipeni'i auga mulamula foga felo Deo kepalao penia koa i'opoga,
ke Deo pipeni ega'ina eegai alo egama anina eani eafia auga koa i'opoga
emia. 19 Kai Iesu Kristo oi faumiai kapa'ina ekapaisa auga kainai, Deo
auga oi eemiai kapa akaiki'a'i ipauma ipenina gome auga emia. Ke lau
Deo faugai lapinauga auga oi kapa ma'oai ani'i oani au'i Iesu Kristo
faagagai agepeni afe'ainimi.

20 Ega puo i'a Ama'a Deo au akaiki'a amapamia amaau afagaina
aoniamo. Amen.

Pamego Fua

21-22 Lai emai pamego Deo ega papiau ma'oai Iesu kepako'ania au'i
fopeni'i. Ke aami akimi Kristiano papiau'i inae fou aague au'i isafa, ke
Deo ega papiau i'oi'i ma'oai isafa e'i pamego oi eemiai keulaisa. Kai
Kristiano papiau'i Sisa ega e'ai kepinauga au'i auga alo'i ko'agai e'i
pamego oi eemiai keulaisa.

23 Lau lamegamega ega koa Lopia Iesu Kristo ega gafegafe akaiki'a oi
alomiai feka laoma.

Kolose

Paulo Malele Epapua Kolose Taonina Kristiano Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga

1 1-2 Lau Paulo. Lau auga Deo ifo ega logoai ekinaniau Iesu Kristo
ega apostolo epamiaisau. Lau i'ina malelega lapapua, ke i'a aki'a
Kristiano auga Timoti aunimai akamaisai laulaisa oi aamai akimai
Kristiano papiaumi, Kolose taoninai alomi ko'agai Iesu Kristo fou omia
kainai Deo ega papiau omia, ke Deo maagai alo lolofa aumi omia aumi
eemi efai.

Lau lamegamega ega koa i'a Ama'a Deo ega gafegafe akaiki'a, ke ega
gagao fou fepenimi foagu felo laoma.

Paulo Kolose Papiau'i Fau'iai Emegamega Ke Deo Tenkiu Epeniia

3 Lai oi faumiai amegamega aisama, aufa kina i'a a'a Lopia Iesu Kristo
Ama Deo tenkiu apenia aefuafua. 4 Gome lai oi alomi ko'agai Iesu Kristo
opako'ania, ke alomi ko'agai Deo ega papiau ma'oai ani'i oani auga isafa
fouga alogo. 5-6 Oi ega okapa oma, gome oi muni ufai Deo kapa'ina oi
apumi eoma auga afia'amaga opa'aua. Ega'ina afia'amaga auga ufainagai
iifa faunina Iesu Kristo fouga oi eemi efai a'o ologonia aisama, ega'ina
fouga ologo. Oi iifa faunina Iesu Kristo fouga a'o ologonia mo kinagai, ke
Deo ega gafegafe akaiki'a Deo ega iifa ko'a alogai ekae auga oko ologo
aisama, oi emi laomai felo emia. Ke pau ega'ina iifaga oi epomiai euki
anina eoge elaoaina. Ke oi epomiai emia koa i'opoga, agofa'a fofouga
alogai isafa, papiau e'i laomai felo emia kainai, ega'ina iifaga isafa euki
anina eoge elaoaina.

7 Ke oi ega'ina laoga maina Epafras lai fou Deo ega pinauga akapa auga
eegai omaleleaina. Isa i'a fau'aisai alo ko'agai Iesu Kristo ega pinauga
ekapa, ke lai alomai ko'agai isa anina aani auga. 8 Isa emai oi Deo ega

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Spiritu ega isapuai alomi ko'agai papiau ani'i oani auga isafa fouga
maamaisai eifania.
9 Ega kainai lai isafa oi foumi alogo mo kinagai oi faumiai amegamega
aefua. Ke emai megamega alogai Deo agoina ega koa ega Spirituai Isa
kapa'ina anina eani auga logo ma'oai, ke ikifaga ma'oai fou oi alomi
fepapogua aoma. 10 Ke lai amegamega ega koa oi Lopia agu kapagai foagu
eoma auga mo agugai foagu, ke Lopia alo agopagama mo lao'i mai'i
fokapa'i Lopia alo fopagama aoma. Ke lai amegamega ega koa oi pinauga
felo okapa auga anina feoge, ke Deo fologo auga logo feuki akaiki'a femia
aoma. 11 Ke lai amegamega, ega koa Deo ega isapu akaiki'a ipaumagai
oi kapula ma'oai fepenimi, ega koa kapa'ina eemiai fekemia fokiekie
alogaina mo ganinagai, ega'ina kiekie gamuga mo foopo foafiapia mo, ke
Deo muni kapa felo aga'o agepenimi auga fo'ima. 12 Ke lai amegamega
ega koa i'a Ama'a ega eaea agofa'a ega papiau agepeni'i eoma auga afuga
oi isafa agoafia agekaina auga laoga maina faagamiai ekapaisa Auga,
eegai alogamai Isa tenkiu fopenia aoma.
13 Oi Isa tenkiu fopenia aoma, gome Isa i'a Satani umina auga papagai
aagu au'a epapealai'a, ke emaiseni'a Gauga anina eani alogaina auga ega
agofa'ai epakokoi'a. 14 Ke i'a Deo Gauga ega'ina apako'ania kainai, Deo isa
faagagai i'a a'a laomai apala'i afa'i eogei'i. Ega'ina auga Isa i'a a'a laomai
apala'i e'agegeaini'i.

Iesu Aka Kapa Ma'oai Eka'egaini'i

15 Deo Gauga ega'ina auga Deo koa i'opoga. I'ina agofa'a alogai kai aga'o
Deo aeisaisa, ke Deo agaisa afaekaina. Kai i'a Isa Gauga agaisa aisama,
Deo ala koa auga isa faagagai agaisa. Ke Isa Gauga auga pagama kapa'i
ma'oai eka'egai afe'aini'i. 16 Gome Deo kapa ma'oai ufai, ke aagoai aisa'i,
ke alaisa'i au'i fou epagama'i au'i Iesu faagagai epagama'i. Ega'ina kapa'i
ma'oai epo'iai lopia kaniagai au'i. Ke isapu keafia lopia papa'iai kepinauga
au'i. Ke papiau ke agelo fou ifo'i ala feke'ima oma'i kagakaga'i ke'ima'i
au'i. Ega'ina isapu'i ma'oai isafa isa faagagai kegama. Ega kainai aagoai
kapa ma'oai aisa'i ke alaisa'i au'i fou ma'oai Deo Gauga epagama'i, ke isa
faugai ega'ina kapa'i ma'oai kegama. 17 Isa kapa ma'oai akegama koa kai
eagu. Ke isa kapa ma'oai eafi kaigugu'i aga'omo kemia. 18 Ke iifi e'a auga
isa imaauga, ke isa auga iifi e'a ega'ina kaniagai. Ke kapa ma'oai auga
isa faagagai ke'ina, ke eufai maeai emaunimue, ega koa isa kapa ma'oai
feka'egaini'i ufaimaaga femia eoma. 19 Gome Deo kapa ma'oai eegai kekae,
ke kapa aga'o eegai aeafi'afu auga, Isa Gauga faagagai fepafokia eoma.
Ega'ina auga Isa alo epagama alogaina. 20 Ke Deo Gauga faugai kapa
ma'oai ufai o aagoai ma ganinagai, ma'oai femueaini'i femaiseini'i Isa ifo
eegai eoma. Ega kainai Isa Gauga elogoaina kolotiai emae ifa efaka, ke
ifagai Deo, papiau ke kapa ma'oai fou epo'iai gagao ekokoaina.

21 Ke oi Deo alologonia aisama, aakai ipauma oagu, ke emi laomai
apala ipauma kainai, minomiai Deo ega ou omia. 22 Kai pau auga Isa
Gauga imaaugai emae faagagai, Deo oi fou ogagao. Ega koa oi Isa
agogai alomi felolofa, ke alomiai apala aga'o faeka, ke kai aga'o oi puo
faepenimi eoma. 23 Ke iifa gome oi emi pako'a Isa Gauga eegai ooge
auga pako'agai agoagu mo agelao koa aisama, emi pako'a ega'ina ageuki
ageapa inoka, ke emi afia'ama iifa faunina Iesu fouga a'o ologonia auga
eegai ooge auga afolopua'afuga koa aisama, ega'ina kapa'i faagamiai
akemia. Oi iifa faunina i'ina a'o ologonia, ke iifa faunina ega'ina auga
mo papiau ma'oai ufa papagai keagu au'i maa'iai keifafoua. Ke lau Paulo
auga iifa faunina ega'ina auga mo pinauga au lamia.

Paulo Kolose Iifi E'a Papiau'i Fau'iai Epinauga

24 Ke lau Deo Gauga puogai lakiekie kai, pau oi faumiai lakiekie auga
alogama lapa'aua. Ke lau kiekie ega'ina laafi'i kai, lau isa imaauga, iifi
e'a faugai lakiekie auga, isa ifo kiekie epa'aua kai kiekie ega'ina aefua
koa auga, lau ifou faagauai ega'ina kiekie'i lapa'au'i. 25 Ke Deo lau iifi
e'a pinaugaga fakapa eoma kainai, ega'ina pinauga epeniiau, ke lau iifi
e'a pinaugaga au lamia, ega koa Isa ega iifa fofouga oi fapalogonimi
eoma. 26 Deo ega iifa ega'ina auga ufainagai, ke ufu apa keagu mia'iai
ega ogefake kapa epamia, ega'ina papiau'i ma'oai ee'iai eogefake kai,
pau auga papiau Isa ega papiau kemia au'i maa'iai epafokia. 27 Ke Iudea
papiau'i laa'i au'i epo'iai, papiau kapa'i Deo ega papiau kemia au'i maa'iai
ogefake kapa'i akaiki'a'i ipauma'i, kapa aga'o eegai aeafiafi'afu auga,
i'ina papiau'i fepalogoni'i eoma. Ega'ina auga Iesu Kristo oi alomiai eague
auga, ke oi Deo maaga eaea ke ega isapu fou agoisa'i auga afia'amaga
opa'aua auga.
28 Ke lai Iesu Kristo fouga papiau ma'oai maa'iai ainogonia. Ke ega'ina
akapa alogai papiau aina'i apalogo kapa'ina fekekapa, ke fakekapa auga
fouga maa'iai aifania. Ke ikifa fofougai papiau ma'oai apamaleleni'i, ega
koa isa ma'oai Iesu Kristo fekepako'ania felao alo'i opaina femia Deo
agogai fapaapalai'i aoma. 29 Ke ega'ina pinaugaga puogai launiaimoimo
laafipugu alogaina. Ke ega koa lakapa alogai, isa ega kapula akaiki'a
ipauma lau epeniiau alouai ekae auga lapapinauga ega'ina pinauga
lakapa.

2 1 Gome lau anina laani oi, Laodisia iifi e'a papiau'i, ke papiau
ma'o lau akeisau akelogoniau au'i isafa fou kaimialao faumiai
launiaimoimo, ifou lapaafi puguisau auga fologo laoma. 2 Lau ega'ina
lakapa auga, lau anina laani isa mapaame'i, ke alo'i aga'omo femia,
alo'i ko'agai aga'o aga'o ani'i fekeani laoma. Ke isa ega koa fekekapa,
Deo ega ogefake kapa akaiki'a Iesu Kristo auga fekelogo felo laoma. Ke
ega koa fekekapa, ega koa alo'i kapulaga ipaumagai kapa ma'oai oko'i

fekelogo laoma. 3 Ke Iesu Kristo faagagai ikifa, ke logo kapa'i akaiki'a'i
au'i ma'oai kekafake kekae. 4 Lau ega'ina oi maamiai laifania, ega koa kai
aga'o aloani nini'ani'iai faefogeimi laoma. 5 Gome lau ifou imaau auga
egae oi fou laa'i mo ganinagai, lau opouai auga oi fou egae aague. Ke
oi kapa ma'oai oko'iai mo okapa'i auga fouga lalogo, ke emi pako'a Iesu
Kristo eegai ooge kapulania auga isafa fouga lalogo kainai, alou egama
alogaina.

Iesu Opako'ania Auga Agugai Foagu

6 Ega puo oi Iesu Kristo oafiia emi Lopia opamia koa i'opoga, oi isa ega
aguai foagu faefuafua. 7 Ke au gagamuga a'isa alogai ekaaga euki koa
i'opoga, oi isafa gagamumi Iesu faagagai fokaaga, faagagai fouki. Ke lai
apamalelenimi koa i'opoga, emi pako'ai fokapula alogaina, ke aufa kina
Deo tenkiu fopenia auga laoga maina alomi fepogu.
8 Ke foisa felo ega koa kai aga'o i'ina agofa'a ikifaga au'i e'i
pamaleleai, ke pifoge nini'ani'i kapa aga'o afakepagama au'i nini'ani'iai
oi fakepaoaimi fakeafimi. Ega'ina pamalele'i ke nini'ani'i au'i papiau
aumauni e'i kagakagai, ke agofa'ai pamalele e'ele'i, papiau aumauni
fekepalagaini'i i'ina agofa'agai fekeagu fekaina auga mo pamalele'i kai,
Iesu Kristo fouga akepamalelenia.
9 Ke oi foisa felo laoma, gome Deo Ama ega akaiki'a, ke ega isapu ala
koa auga Iesu Kristo imaaugai ekae. 10 Ke Iesu Kristo auga ufa, ke agofa'a
ma'oai e'i isapu, ke isapu keafia papiau ke'ima'i lopia'i ma'oai isafa
kania'iai auga. Ke oi auga Iesu Kristo fou omia kainai, isa ega akaiki'a ke
ega isapu ala koa auga isafa epalogonimi alomi epogu efua. 11 Ke oi ologo
koa i'opoga, kaisau maguae'i faaga iifalaina emia au'i Deo ega papiau
kemia. Ke oi Iesu opako'ania kainai, maguaemi iifalaina laoga maina
faagamiai emia efua. Kai oi auga papiau ima'iai au aga'o maguaega faaga
iifalaina emia auga koa i'opoga faagamiai aemia kai, oi Iesu opako'ania
aisama, ega'ina laoga maina ko'a ipauma auga faagamiai ekapaisa. Ega
koa ekapaisa, oi papiau aumauni laoga maina apala ega kagakaga kai'iai
fopea auga kagakaga'i ee'iai epapealaimi. 12 Ke oi baptismoai emi laomai
apala'i ma'oai fou Iesu Kristo fou omae koa i'opoga. Kai Deo ega isapuai
Iesu maeai epamaunimue auga opako'ania aisama, ega'ina pako'agai Deo
oi isafa Iesu fou epamauni mueimi koa i'opoga, mauni mamaga oafiia.
13 Ke oi Iudea aumi laa'i kainai, maguaemi faaga iifalaina aemia, ke
laomai apala'i okapai'i. Ke oi ega koa okapai'i auga, oi Deo maagai omae
efua koa i'opoga. Kai oi Iesu Kristo opako'ania aisama, Deo oi isafa
Iesu fou kaimialao epamauni mueimi koa i'opoga. Ke Isa i'a a'a laomai
apala'i ma'oai e'agegeaini'i. 14 Ke Deo ega koa ekapaisa, i'a a'a laomai
apala'i akapai'i fou'i kepapua'i, keifa apui'a au'i laa'i epamia'i, ke eafii'i
Iesu Kristo fou kolotiai eau'u'uini'i, ega koa i'a a'a laomai apala'i ega'ina

ma'oai ea'ini'i. 15 Ke Deo Iesu Kristo maeai epamaunimue aisama, ufai
ke agofa'ai kai mo isapu keafia au'i, ke isapu keafia kepapinauga lopia'i
ma'oai isafa e'i isapu eafani'i. Ke Deo ega koa ekapaisa, kolotiai isa
ma'oai epalutini'i auga la'afouai i'a ma'oai epakinai'a.
16 Iesu ega koa ekapaisa puo oi titi oania, o kapa'ina oinu, o Deo
fekeau afagaina miamiaga muninai fopea o afolopea, o gafa mamaga
miamia[a] keoma auga kinagai miamia fokapa o afolokapa, o aufa iifiai
Deo isau afagaina kina keoma auga kinagai Deo foau afagaina o foloau
afagaina ganinagai, aufalao aga'o oi ega'ina okapa auga laomai felo,
o apala faeoma. 17 Ega'ina kapa'i auga oi Deo maagai alo opai aumi
afakepamiaimi kai, muni kapa'ina ko'a'i akemai au'i ogo'i. Kai kapa ko'a
ipauma auga oi Iesu mo muninai fopea.[b] 18 Ke aufalao aga'o pifogeai ifo
e'ele koa epamia, ke agelo eau afagaini'i auga alogama epa'aua auga
fololog oaina oi faefogeimi, ega koa Deo oi emi laomai felo afa kapa'ina
foafia eoma auga foafia paisa. Papiau ega koa auga, kapa'ina eisa auga
fouga eifania epamaefania. Ke kapa felo aga'o aekapaisa mo ganinagai,
papiau aumauni laoga maina apala auga isa e'ima puo, nini'ani ko'a ekae
kai ifo apuga laagai eogeaua eifania. 19 Ke isa ega koa ekapa puo, isa iifi
e'a kaniagai auga Iesu Kristo faagagai laa'i. Ke papiau aumauni imaaugai
gumi pitio unia fou eafiapi'i, imaauga fofouga keafiapia euki koa i'opoga,
Iesu Kristo iifi e'a ega eafiapi oma, ke Deo iifi e'a ega'ina papiau aumauni
imaauga koa auga epaukia.
20 Ega puo oi Iesu Kristo fou i'ina agofa'a lao'i mai'i ee'iai omae koa
aisama, kapa puo oi i'ina agofa'a apuga paisa koa i'opoga omia, ke i'ina
agofa'a iifa'i kai'iai opea? 21 Oi i'ina agofa'a iifa'i iina keifa oma'i au'i
kai'iai opea: 'Ega'ina kapa folokapa,' keoma ke 'Ega'ina kapa foloani
opogaina,' keoma, ke 'Ega'ina kapa foloafi opogaina,' keoma. 22 Kai
ega'ina iifa'i au'i ma'oai agopapinaugani'i akelao laa'i akemia, gome
ega'ina auga papiau aumauni e'i pamalele, ke e'i iifa kapula. 23 Ke iifa
gome ega'ina iifa'i au'i, ikifa iifa'i koa i'opo'i, isa ifo'i au afagai ala
fekekapa oma auga mo iifa'i, ke pifogeai ifo'i e'ele'i fekepamia'i, ke ifo'i
imaau'i fekepakiekie auga mo iifa'i. Kai ega'ina iifa'i kai'iai fekepea,
fepalagaini'i papiau aumauni laoga maina apala kapa'ina emaaga auga
eegai fekaisapu'i auga afaekaina.

Imaaumi Mamaga Fooge

3 1 Ufainagai oi Iesu Kristo alopako'ania alogai, Deo agogai auga oi
omae koa i'opoga. Kai pau oi Iesu Kristo opako'ania aisama, oi isa
fou kaimialao maeai omaunimue koa i'opoga. Ke ega koa oi faagamiai

---

[a] **2:16** Iudea papiau'i e'i kagakaga kainai aufa kina gafa mamaga eogelai aisama, kemiamia kealogama. [b] **2:17** Grik malagai auga, 'Kai kapa ko'a auga Iesu Kristo eegai.'

emia koa aisama, oi ufai Iesu Kristo Amaʹa Deo kaina kainai epaagua
afugai amu kapaʹi mo kekae auʹi fokapuniʹi. 2 Ke oi alomi fofouga ufai
kapaʹina kekae auʹi eeʹiai amooge kai aagoa kapaʹi eeʹiai folooge. 3 Gome
oi auga iʹina agofaʹa laoʹi maiʹi eeʹiai omae efua. Ke pau oi agu mamagai
oague mo ganinagai, pau auga Deo oi emi agu maunina koʹa ipauma auga
Iesu Kristo eegai eogefake ekae. 4 Ke Iesu Kristo iʹa aʹa agu maunina koʹa
ipauma auga, ega eaea ke isapu akaikiʹagai agemai pugu aisama, oi isafa
isa fou egaʹina eaea, ke isapuga alogai agoapafoki.

5 Ega puo oi alomiai iʹina agofaʹa laoʹi maiʹi apalaʹi kekae auʹi
fopamaeʹi. Egaʹina laoʹi maiʹi auʹi inamoʹeʹi: aufalao agaʹo fou aloamage
kai fou ofeu aage mo auga laoga maina. Ke amage koa laoʹi maiʹi apalaʹi
ipaumaʹi auʹi. Ke papiau iʹoina agaʹo fou fofeu aage mo auga mo laoga
maina anina oani. Ke laomai apalaʹi mo oisaʹi omaaniʹi. Ke omogemoge
alogaina, ke oi omogemoge alogaina kapa maʹo eemiai keka aisama,
egaʹina kapaʹi oi emi deo koa kemia maami kelaʹa meʹe. 6 Ke iʹina laoʹi
maiʹi kaiʹiai Deo ega guakupu, papiau kapaʹi isa aina laagai keaopagai
auʹi eeʹi emai. 7 Ufainagai oi emi agu alogai iʹina laoʹi maiʹi okapaiʹi olao
omai. 8 Kai pau auga oi ifomi emi laomai iina koaʹi auʹi maʹoai fopuakeʹi:
guakupu, eʹefa, alomi koʹagai papiau aniʹi agaʹo aloani auga laoga
maina, papiau maʹoai eeʹiai oifa apala, papiau okafaʹi. 9-10 Ke oi agaʹo
agaʹo ifomi mo folofogeimi, gome oi emi agu ufaina, ke laomai apalaʹi
okapaiʹi auʹi laoʹi maiʹi fou oafiiʹi opuakeʹi, ke pau agu mamaga oafiia
efua. Ke agu mamaga egaʹina auga, mamaga emia elaoaina aefua koa
agelao Deo agologo felo, ke Deo oi epagamaimi auga iisa mo agoʹopo
muninai agopea. 11 Egaʹina aguga alogai, oi Grik, o Iudea aumu ma, o oi
maguaemu faaga iifalaina emia, o aemia ma, o oi ago iʹoina aumu ma, o
oi ago alo auʹi apalaʹi ipaumaʹi koa lokagakaga[c] ma, o oi kalaʹafi, o loagu
aage mo ifomu emu pinauga lokapa ma ganinagai, kapa akaikiʹa auga
oi Iesu Kristo apuga, ke isa oi maʹoai alomiai eague, ke ufai ke agofaʹa
fofouga isafa alogai eague.

12 Ega puo oi auga Deo oi animi eani alogaina, ke ekinanimi ega
papiau epamiaimi aumi, ke Isa maagai alo lolofa aumi omia koa iʹopoga,
oi guani ke gafegafe laoga maina, ke ifomi eʹelemi fopamiaimi auga
laoga maina, ke papiau gagafeʹi mo foafia auga laoga maina, ke kapaʹina
eemiai fekemia fokiekie alogaina mo ganinagai, gamuga mo foopo,
foafiapia mo auga laoʹi maiʹi maʹoai tiapu koa fopamiaʹi foiʹiukaʹi. 13 Ke
agaʹo agaʹo eemiai laomai apala agaʹo okapaisa koa aisama, agaʹo agaʹo
eemiai kapaʹina okapaisa auga foʹagegeaina. Lopia Iesu oi emi laomai
apala eʹagegeainiʹi koa iʹopoga, oi agaʹo agaʹo emi apala foʹagegeainiʹi.
14 Ke oi alomi koʹagai papiau maʹoai aniʹi foani auga laoga maina, egaʹina

---

[c] **3:11** Grik malagai auga, ‘Scythian ago aumu.’

lao'i mai'i ma'oai laa'iai foogeaua. Ega'ina auga oi alomi ko'agai papiau
ma'oai ani'i agoani auga laoga maina papiau ma'oai eafi kougaini'i, ke
emaiseini'i aga'omo epamia'i.
15 Ke Iesu Kristo ega gagao oi alomiai feka fe'imaimi, gome oi ma'oai
famili aga'omogai omai koa i'opoga, Deo oi eifanimi gagaoai foagu eoma.
Ke Deo tenkiu fopenia faefuafua. 16 Oi ikifa ma'oai agopapinauga aga'o
aga'o agopamalelenimi, ke magogomi agoauga alogai, guami alogai
tenkiu iifi'i foifini'i Deo eega felao. Ega'ina agokapa alogai, Deo ega iifa
iifi'i foifini'i, ke Deo isau afagaina iifi'i foifini'i, ke Deo ega Spiritu iifi
kapa epalogonimi auga foifini'i. Ega koa fokapa, Iesu Kristo ega iifa oi
alomi fepapogua. 17 Ke kapa'ina agoifania o agokapa alogai, ega'ina kapa'i
ma'oai Lopia Iesu Kristo akagai fokapa'i. Ke ega'ina agokapa alogai, Iesu
Kristo akagai Ama'a Deo tenkiu fopenia.

Kristiano Familina Ala Fekeagu Oma Auga Fouga

18 Ke oi papie aumi, oi akafami kapa'ina akeifania auga aina'i fologo,
gome Lopia eegai ega'ina laoga maina auga felo.
19 Ke oi au aumi alomi ko'agai akafami ani'i foani, ke ee'iai folofa'i'i.
20 Ke imoi aumi, kapa ma'oai agokapa'i alogai, inami amami aina'i
foafia. Gome ega'ina laoga maina Lopia alo epagama.
21 Ke oi ina ama aumi, gaumi ee'iai kapa aga'o agokapa gua'i
agopakupua auga laoga maina folokapa gua'i folopakupua, o laa'i koa
aisama, alo'i agopaapokenia.
22 Ke kala'afi aumi, oi kapa ma'oai agokapa'i alogai, oi emi lopia agofa'ai
keagu au'i aina'i foafia. Ke isa oi animi kegaani mo puogai, ago'iai mo
folopinauga kapula kai, maa'i oapugai isafa fopinauga kapula. Ke ega koa
agokapa alogai, Lopia fomani'iaina, ke alomi ko'agai emi pinauga fokapa.
23 Ke kapa'ina agokapa alogai, papiau aumauni e'i pinauga folopamia
folokapa kai, ega'ina pinaugaga Lopia ega pinauga koa fopamia, alomi
ko'agai guami fofougai fokapa. 24 Gome oi ologo oi emi pinauga afa Lopia
eegai kapa'ina oi apumi eoma auga agoafia. Ke kapa'ina okapa auga
papiau aumauni e'i pinauga alokapa kai, Lopia Iesu Kristo ega pinauga
okapa. 25 Lau ega laifa oma, gome kaisau laomai apala ekapa auga,
kapa'ina apala ekapa auga afa ageafia. Gome Deo kai aga'o afegai aeaulao.

4 1 Ke oi lopia aumi, oi emi kala'afi kapa'ina fekeafia auga fopeni'i, ke
ma'oai i'opoga mo fopeni'i. Gome oi ologo oi isafa emi Lopia aga'o
ufai eague.

Fua Pamalele'i Isa'i

2 Ke oi ma'oai fomegamega faefuafua, ke emi megamega alogai maami
fekiakae foagu, ke Deo tenkiu fopenia faefuafua. 3 Ke lai isafa faumaisai
fomegamega, ega koa lai emai iifa faifafoua auga keagaga aga'o Deo

fepaagalaisa, ega koa lau Iesu Kristo ega ogefake iifaga fouga faifafoua. Lau
ega'ina iifaga laifafoua puogai tipula au lamia. 4 Ke fomegamega ega koa
lau ega'ina iifaga papiau maa'iai faifa maeinia, gome lau ega'ina fakapa
paisa puo alakapa. 5 Ke oi papiau iifi e'a alogai laa'i au'i ee'iai auga, oi
ikifai fokagakaga, emi laomai foisa felo. Ke ega'ina agokapa alogai, kina
maaga folopafua aagenia mo. 6 Ke papiau fou agonini'ani alogai, aufa kina
gafegafeai fonini'ani. Ke kapa'ina agoifania auga, fo'amai kikimalu aoge
fo'ama gamuga felo epamia koa i'opoga, oi emi nini'aniai isafa ega fonini'ani
oma, ega koa papiau ma'oai e'i pa'ani afa ala fooge oma auga agologo.

Pamego Fua

7 Tikikus, lau fou oi maamiai ageifania. Isa auga lau akiu, Kristiano
auga anina laani alogaina, ke isa alo ko'agai Iesu Kristo fouga eifafoua,
ke isa isafa lau fou Lopia ega pinauga akapa. 8 Lau isa ega'ina mo fekapa
laoma puogai laulaisa, ega koa oi lai ala aagu oma auga fouga maamiai
feifania, ega koa alomi fekakipo laoma. 9 Ke isa lai akimaiagai Kristiano
auga Onesimus auni'i aulai'i oi eemi kefai. Onesimus auga oi emi papiau
aga'o, ke isa alo ko'agai Iesu Kristo ega pinauga ekapa. Ke isa auni'i
kapa'ina mo inae kemia au'i ma'oai oi maamiai akeifani'i.
10 Ke Aristakus lau fou atipula auga, ega pamego iifa'i eemiai eulaisa, ke
Mako Banabas akina auga isafa ega pamego iifa'i eemiai eulaisa. Ke oi isa
faagagai kapa'ina fokapa auga fouga ologo efua. Ega puo agefai aisama foifa
koko. 11 Ke au aga'o aka Iesu, keifaga Justus keoma auga isafa ega pamego
iifa'i eemiai eulaisa. Iudea au'i i'ina au'i mo lau fou Deo ega agofa'a pinaugaga
akapa. Ke isa lau e'u alomafuai kepaameisau. 12 Ke Epafras, oi emi papiau
aga'o, ke Iesu Kristo ega pinauga ekapa auga, ega pamego iifa'i oi eemiai
eulaisa. Isa aufa kina mo oi faumiai megamegai eafipugu, ega koa oi foapa
kapula, alomi fekapula, Deo kapa'ina anina eani fokapa eoma auga fologo felo
eoma. 13 Gome isa oi faumiai, Laodisia taonina papiau'i, ke Hierapolis taonina
papiau'i isafa fau'iai epinauga kapula alogaina auga lau ifou isa fouga ko'a
auga laifafoua. 14 Ke i'a ekefa'a'a anina aani alogaina auga aka Luka toketa
auga, ke Demas isafa oi eemiai e'i pamego iifa'i keulai'i. 15 Lau e'u pamego
iifa'i i'a aa'a aki'a Kristiano papiau'i Laodisia taoninai keague au'i, ke Kristiano
papiega aka Nimfa, ke iifi e'a papiau'i isa ega e'ai kela'afou au'i isafa fopeni'i.
16 Ke i'ina malelega oi agomiai ikuapina agemia afegai aisama, foisa
Laodisia iifi e'a papiau'i isafa ago'iai feikuapi. Ke oi isafa Laodisia iifi e'a
papiau'i e'i malele fokuapina.
17 Ke Akripus fopaina foinaka, “Lopia faugai pinauga loafia auga fokapa
fopafua,” fooma.
18 Lau Paulo ifou imauai i'ina pamego'i lapapua'i. Ke lau latipula auga
foopolaga faefuafua. Lau lamegamega ega koa Deo ega gafegafe fepenimi
laoma. Amen.

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

1 Tesalonika

Paulo Malele Epapua Kakaua Tesalonika Taonina Kristiano Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga

1 1 Lau Paulo, i'ina malelega lapapua, Silas, ke Timoti aumai oiso
akamaisai laulaisa oi Deo ega iifi e'a papiaumi Tesalonika taoninai
oague aumi eemi efai. Oi auga Iesu Kristo opako'ania kainai, Deo Ama
auga, ke Lopia Iesu Kristo fou e'i papiau omia.
Lai i'a Ama'a Deo amegamega penia, ega koa Lopia Iesu Kristo fou e'i
gafegafe akaiki'a, ke e'i gagao fou fekepenimi foagu felo aoma.

Tesalonika Taonina Papiau'i E'i Pako'a Faugai Paulo Deo Tenkiu Epeniia

2 Lai amegamega aisama, oi aopolanimi faumiai Deo tenkiu apenia
aefuafua. 3 Ke oi Iesu Kristo opako'ania, ke emi pako'ai pinauga okapai'i
auga fouga alogo. Ke oi alomi ko'agai Deo papiau fou ani'i oani alogaina
kainai, ala opinauga oma auga isafa fouga alogo. Ke oi emi afia'ama
Lopia Iesu Kristo eegai oogeisa kainai, kina apala'i oafii'i ganinagai,
gamu'i mo ooponia oafiapia mo, emi pinauga okapaisa paisa. Ega'ina
kapa'i ma'oai okapai'i au'i, aufa kina emai megamegai, Ama'a Deo agogai
aopolanimi aefuafua.
4 Aau akiu Kristiano papiaumi, lai Deo tenkiu apenia, gome alogo Isa
alo ko'agai oi animi eani alogaina kainai ekinanimi ega papiau omia.
5 Gome lai iifa faunina Iesu fouga auga, nini'anina mo oi eemi alafaiseina
kai, Deo ega isapuai isafa mirakulo kemia oisa'i, ke Deo ega Spiritu oi
guami eafi opogaina kainai, iifa faunina Iesu fouga auga iifa ko'a ipauma
paisa auga ologo. Ke lai oi epomiai aagu aisama, oi kaimiai emai agu
ala akapa oma auga isafa oisa ologo. 6 Ke oi lai oisamai iisamai mo
o'opoisa, ke ega koa okapaisa Lopia Iesu Kristo isafa iisa mo o'opoisa.
Kai ega'ina okapaisa alogai, papiau oi keafi apalanimi okiekie alogaina

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

mo ganinagai, Deo ega Spiritu alogama epipeni auga alogamagai, iifa
faunina Iesu fouga oafiia opako'ania. 7 Ke ega koa okapaisa kainai,
oi auga Masedonia ke Akaia ago'iai pako'a papiau'i ma'oai kapa'ina
fekekapa auga opakina'i kekapaisa. 8 Ke iifa faunina Iesu fouga oi
faagamiai epealai auga, Masedonia ke Akaia ago'i mo aelao kai, oi Deo
opako'ania auga fouga afu ma'oai elao kelogo. Ega kainai lai ega'ina
faagagai nini'ani aga'o afalaifania. 9 Gome lai oi eemi afai aisama,
ega'ina papiau'i ifo'i oi lai ala oifa koko omaimai auga, fouga maamaisai
keifania. Ke ega'ina mo laa'i kai, oi deo pifoge'i omunii'i kai Deo ko'a
eaguega, afaemaemae auga oaipenia, ega pinauga okapa auga isafa, fouga
maamaisai keifania. 10 Ke Deo eoge Iesu Kristo maeai epamaunimue
auga, isa Deo ega guakupu agemai auga eegai kania'a eagamauga. Oi
Deo Gauga ega'ina auga ega mai pugu o'ima auga isafa fouga maamaisai
keifania.

Paulo Ega Pinauga Tesalonika Taoninai Auga Fouga

2 1 Aau akiu Kristiano papiaumi, oi ologo lai oi eemi afai auga, alafai
aage mo kai anina eogeisa. 2 Oi lai Filipi taoninai keafi apalanimai
akiekie, ke keifa apala penimai auga isafa fouga ologo. Ega'ina alogai
papiau ma'o lai kapa'ina akapa auga anina akeani puo, kegapaapa
kipoimai keoma mo ganinagai, i'a a'a Deo ega pipalagaisai, lai aaipa,
akapula, Isa ega iifa faunina Iesu fouga oi maamiai aifafoua. 3 Gome
lai magogo kapula oi apeniimi auga, lai pifoge iifa'i amaifani'i maami
amala'a me'e aoma puo alaifani'i, o lai opolamaisai apala aopolaga puo
alaifani'i, o oi afogeimi aoma puo alaifani'i. 4 Kai lai Deo elogoainimai
iifa faunina Iesu fouga faifafoua eoma aumai koa anini'ani. Ke lai papiau
alo'i apagama aoma puo alapinauga kai, Deo i'a alo'aisai kapa'ina
aopolani'i e'opo'i auga, alo apagama aoma puo apinauga. 5 Oi ologo lai
emai inogoai, emai nini'ani felogai papiau fafoge'i alaoma, o lai pifogeai
nini'ani ma'o alaifani'i ega koa emai mogemoge alaogefake. Deo elogo
lai kapa'ina aifania auga ko'a'i moa'ina. 6 Ke lai papiau ee'iai au afagai
amaafia auga keagaga alakapunia. Ke oi o kai aga'o isafa eegai ega koa
alakapaisa.

7 Ke lai Kristo ega apostolo kainai oi epomiai aagu aisama, meau
fapenimi koa kai, lai papie aga'o gauga e'ele'i e'ima felo'i koa i'opoga amia,
gagafemi mo aafiia. 8 Ke lai alomai ko'agai oi animi aani kainai, alomai
gamagai mo iifa faunina Iesu Kristo fouga maamiai aifafoua. Ke ega'ina
mo alakapaisa kai, ifomai imaaumai isafa alogoaina oi apalagainimi, gome
oi lai gaumai ipaumami koa omia. 9 Aau akiu Kristiano papiaumi, iifa ko'a
lai ainogo alogaina, ke meau aafii'i, ke aafipugu auga oi oopolani'i. Ega'ina
alogai lai ifomai faumaisai gapi gani apinauga, ega koa lai Deo ega iifa
faunina oi maamiai aifafoua alogai, kai aga'o meau falapenia aoma.

10 Ke lai oi Iesu Kristo opako'ania aumi fou aagu aisama, oi ifomi
lai kapa'ina akapaisa auga oisa, ke Deo isafa eisa. Ega'ina alogai lai
Deo agogai alo opai aumai amia, ke oi ma'oai eemiai laomai felo'i mo
akapai'i, ke kapa apala aga'o alakapaisa kainai, papiau lai puo aga'o
akepenimai. 11 Gome oi ologo, lai au aga'o ifo gauga ala e'ima oma'i
koa i'opoga mo, oi aga'o aga'o ega a'ima omaimi. 12 Ke ega'ina akapaisa
alogai, magogo kapula apeniimi emi pako'ai foapa inoka aoma, ke
alomafu oafii'i aisama apaameimi. Ke a'augainimi alafua, ega koa Deo oi
eifanimi ega agofa'ai fokoko, ke ega eaea isapu akaiki'a fou alogai foagu
eoma auga, oi ala foagu oma eoma auga mo agugai foagu aoma.
13 Ke lai aufa kina isafa Deo tenkiu apenia aefuafua, gome oi Deo
ega iifa lai eemaisai a'o ologonia auga oafiia aisama, oi ega'ina iifaga
papiau aumauni e'i iifa alopamia aloafia kai, Deo ega iifa ko'a ipauma
opamia oafiia. Ke pau ega'ina iifaga oi Iesu opako'ania aumi emi agu
alogai ekae epinauga. 14 Gome aau akiu Kristiano papiaumi, oi auga Iudea
agogai Deo ega iifi e'a papiau'i Iesu kepako'ania au'i kapa'ina kekapa
auga iisa'i mo o'opoisa. Gome Deo ega iifi e'a papiau'i Iudea agogai au'i,
Iudea papiau'i isa keafi apalani'i kekiekie koa i'opoga, oi ifomi emi ago
papiau'i isafa keafi apalanimi okiekie. 15-16 Ke Iudea papiau'i ega'ina au'i
mo Lopia Iesu keaupugua, ke profeta au'i isafa keaupugui'i. Ke ega'ina
mo papiau'i keoge lai keulaimai egae apealai. Ke isa keuniaimoimo ega
koa kekapaisa, lai kegapaapa kipoimai Iudea papiau'i laa'i au'i maa'iai
falanini'ani ega koa kania'i faeagamau keoma. Ega kekapa oma puo, Deo
alo kepamafua, ke papiau ma'oai isafa e'i ou kemia. Ega koa emia isa ifo'i
e'i laomai apala'i laagai kegoaisa kemaimaiseina pau ealogai alogaina.
Ega kainai pau Deo ega guakupu isa ee'i emai efua.

Paulo Alafai Gaoma Tesalonika Papiau'i Gaisa'i Pugu Eoma

17 Kai aau akiu Kristiano papiaumi, lai oi eemiai kepapealaimai auga
epo aemaefa. Kai ega'ina kekapaisa aisama, lai imaaumaisai auga
kepapealaimai kai, opomaisai auga oi eemiai akepapealaimai. Ega'ina
alogai lai auniaimoimo alafai amaoma amafai amaisami pugu aoma.
18 Gome lai anina aani oi eemi afai aoma. Ko'a lau Paulo auga mafai
paisa laoma la'opoisa, ke la'opo'opo pugu kai, Satani lai epaapa kipoimai
puo aekainimai. 19 Gome lai emai afia'ama kapa'ina, ke emai alogama
kapa'ina, ke kapa'ina felo akapaisa, ega koa muni Deo eegai afa felo
agaafia, ke i'a a'a Lopia Iesu Kristo agemai aisama againa'au? Ega'ina
auga oi laa'i ma? E, ega'ina auga oi paisa. 20 Iifa gome oi auga lai emai
aina'au, ke emai alogama.

3 1 Ke lai oi eemi alafai alaisami epo emaefa mo ganinagai, ifomai mo
aopolaga, lai Atens taoninai agaagu auga felo aoma puo, egae mo
aagu. 2 Kai lai akimai Timoti Kristiano auga, lai koa i'opomai Deo ega

pinauga ekapa auga, ke iifa faunina Iesu Kristo fouga ipapea auga mo
aulaisa efai, oi fepakapulanimi, ke emi pako'ai kapula fepenimi aoma.
3 Isa ega fekapa oma, ega koa papiau oi keafi apalanimi ganinagai, oi
epomiai kai aga'o fae'ualai, ma'oai fokapula Iesu Kristo fopako'ania paisa
aoma. Gome oi ologo i'a auga fekeafi apalani'a paisa keafi apalani'a. 4 Ke
iifa ko'a lai oi fou aagu aisama, apaini kakaumi i'a akeafi apalani'a aoma.
Ke oi ologo felo, lai aifania koa i'opoga mo pau faaga'aisai emia. 5 Ega
kainai lau oi ala oagu oma auga fouga alalogo epo emaefa aisama, faagu
auga aekainia. Ega puo Timoti laulaisa efai ega koa oi Iesu opako'ania
paisa ma auga malogo laoma. Lau ega koa lakapaisa auga, i'opo papiauga
afefai keaga aga'ogai afe'opoimi, ke lai egae emai pinauga akapaisa auga,
kapa aga'o laa'i afemia auga mani'ina lapa'aua puo ega lakapa oma.

Timoti Oi Foumi Felo Emai Eifania

6 Kai Timoti pau mo oi eemiai emai lai eemaisai, ke oi foumi felo Iesu
opako'ania paisa, ke alomi ko'agai Deo, ke papiau ma'oai ani'i oani auga
fouga eifania. Isa lai epainimai eifa oi lai kapa'ina felo akapaisa auga
oopolani'i aefuafua eoma. Ke lai alafai amaoma amaisami aoma koa
i'opoga, oi isafa alafai amooma lai amoisamai ooma auga isafa fouga
maamaisai eifania. 7 Ega puo aau akiu Kristiano papiaumi, lai akiekie ke
papiau lai keafi apalanimai mo ganinagai, lai oi foumi ega koa alogo, ke
emi pako'a alopua'afuga auga isafa fouga alogo aisama, emai kiekieai
faapoke koa auga, kapula epeniimai. 8 Gome oi pau Lopia Iesu opako'a
kapulania, ke emi pako'ai oapa kapula puo lai pau alogamai aague. 9 Ke
oi Iesu Kristo opako'ania paisa, ke emi pako'ai oapa inoka kainai, lai
Deo agogai alomai egama alogaina. Ke emai alogamai oi faumiai Deo
tenkiu agapeni afe'aina afaekaina. 10 Ke lai gapi gani alomai ko'agai
amegamega, ega koa lai oi eemi fafai faisami pugu, ke emi pako'ai
kapa'ina eegai oafi'afu auga fapenimi aoma.
11 Ke pau auga lai amegamega, ega koa i'a Ama'a Deo ifo, ke a'a Lopia
Iesu Kristo lai emai keaga oko fekepakaisa oi eemi fafai aoma. 12 Ke lai
amegamega ega koa Lopia oi alomi ko'agai papiau ani'i foani alogaina
auga laoga maina alomiai fepaukia, fepapogua felao fepafakaua, ega koa
aga'o aga'o animi foani, ke lai oi animi aani koa i'opoga, papiau aage'i
ganinagai ani'i ega foani oma aoma. 13 Ke Isa alomi kapulaga gapenimi,
ega koa muni i'a a'a Lopia Iesu, ke papiau alo'i opaina au'i fou akemai
aisama, oi i'a Ama'a Deo maagai laomai apala aga'o okapaisa auga puo
faepenimi, ke alo opai aumi mo fomia aoma.

Ala Faagu Oma Deo Alo Fapagama

4 1 Aau akiu Kristiano papiaumi, emai nini'ani fuagai auga, lai oi ala
foagu oma, ega koa Deo alo fopagama auga maamiai aifania, ke

iifa ko'a oi ega'ina agugai oague. Ke pau auga, lai Lopia Iesu akagai agoi
penimi, ke apaini kapulanimi Deo alo fopagama kapa'i au'i ma'o ma'o mo
fokapa'i aoma. 2 Gome lai Lopia Iesu ega isapuai oi kapa'ina fokapa auga
nini'ani'i kapula'i maamiai aifani'i ologo efua.
3 Ke Deo anina eani auga, oi Isa maagai alo lolofa aumi fomia, ke
papiau aga'o fou aloamage auga fou folofeu aage mo eoma. 4 Ke oi aga'o
aga'o fomalele ifomi imaaumi fo'ima felo, ega koa Deo maagai alo opai
lao'i mai'i fokapa'i, ke papiau isafa ago'iai kagakaga felo'i mo fokapa'i.
5 Ke oi papiau Deo akelogonia au'i, papiau i'oina aga'o fou fekefeu aage
mo auga mo laoga maina anina keani au'i koa folomia. 6 Ke ega'ina
agokapa alogai, kai aga'o ifo aaga akina Kristiano auga eegai laomai
apala aga'o faekapa, ke papiau ega'ina faepapinauga ega amu faeafi'i.
Gome lai oi maamiai aifa kakaua, ke ainami apalogo koa i'opoga, Lopia
papiau kapa'i laomai apala'i ega koa'i kekapa'i au'i afa apala agepeni'i
aoma. 7 Gome Deo i'a eifani'a auga, i'a laomai apala'i fakapa'i alo'a feofu
eoma puo aeifani'a kai, i'a Isa maagai alo lolofa agugai faagu eoma
kainai eifani'a. 8 Ega kainai kaisau nini'ani kapula'i i'ina eumakalaini'i
auga, papiau aumauni aeumakalaina kai, Deo ega Spiritu oi epenimi auga
Deoga eumakalaina.
9 Ke pau alomi ko'agai aami akimi aga'o aga'o ani'i foani auga fouga
afalapapua eemi afaefai, gome Deo ifo ega Spirituai oi epamalelenimi
aga'o aga'o animi foani eoma. 10 Ke iifa ko'a, oi Masedonia agogai aami
akimi Kristiano au'i ma'oai alomi ko'agai ani'i oani. Ega mo ganinagai
lai oi apaini kapulanimi, ega koa alomi ko'agai aami akimi ani'i foani
pagainia aoma.
11 Ke oi gagao aguga auga anina foani alogaina, ke ifomi emi pinauga
mo fokapa kai, aufalao aga'o kapa'ina ekapa auga folo'augaina. Ke lai
apainimi koa i'opoga, ifomi imamiai kapa'ina anina oani auga fokapa
foafia. 12 Ega agokapa oma aisama, kina ma'o emi agu alogai kapa'ina
anina oani auga aufalao aga'o gakapa gapenimi afolooma kai, ifomi
imamiai agokapa agoafia. Ke ega koa agokapa aisama, afe papiau'i pako'a
papiau'i laa'i au'i oi au akaiki'ami akepamiaimi.

Lopia Ega Mai Pugu Kina

13 Aamai akimai Kristiano aumi, lai anina aani oi papiau kemae au'i
fou'i fologo aoma. Ke papiau isa'i muni kapa'ina agemia afia'amaga
akepa'aua puo, alo'i emafu au'i koa i'opo'i folomia aoma. 14 Lai apako'ania
Iesu emae ke emaunimue pugu aoma. Ega puo lai apako'ania kaisau Iesu
kepako'ania kai kemae au'i, Deo Iesu agemaiseina pugu aisama, ega'ina
papiau'i isafa isa fou agemaiseini'i. 15 Ke i'ina auga Lopia ifo ega iifa
oi maamiai aifania. I'a pau aague au'a, aaguega kai Lopia Iesu agemai
pugu koa aisama, papiau kemae au'i afalaka'egaini'i afalaufai afalalao.

16 Gome Lopia ifo ufai ageake agemai ageifa kapula, ke Deo ega lopia
agelo ainagai, ke Deo ega fi'i iipina agemia aisama, papiau kapa'i Iesu
kepako'ania kai, kemae au'i akeu'e kaukau. 17 Ke ega'ina afegai, i'a maa'a
maunina kepua'afuni'a aaguega au'a, mae au'i keu'e au'i fou agaapafou
agalao au'oniai apuapuai Lopia fou agapiaogai. Ke ega koa agemia, i'a
Lopia fou agaagu aoniamo. 18 Ega puo i'ina iifa'iai aga'o aga'o magogomi
foauga kapula fopenimi.

Fofua Foagu Lopia Ega Mai Pugu Fo'ima

5 1 Aau akiu Kristiano papiaumi, Lopia kina maaga kapagai agemai o
gaika agemai auga fouga afalapapua eemi afaefai. 2 Gome oi ologo
felo, Lopia agemai pugu aisama, gapiai painao auga koa agemai. 3 Ke
ega'ina alogai papiau akeifa akeinaka, "Lai aagu felo alogaina, ke gagaoai
aague," akeoma. Kai isa ega'ina keifaifania kai, fiakoa mo auokaoka
agemia, papie gamauni eoma ekiekie koa i'opoga kiekiegai akekiekie, ke
akepiaukoko afaekaina.
4 Kai aau akiu Kristiano papiaumi, oi auga uminagai aloagu puo, i'ina
kina agemai aisama, painao auga papiau e'i e'ai ekoko epakauaini'i
koa i'opoga afaepakauainimi. 5 Oi auga eaea ke kina gauga aumi. Ke i'a
ma'oai auga gapi, ke umina gauga au'a laa'i. 6 Papiau isa'i kefeu. Kai i'a
auga ega koa falakapa kai, opo'a ke alo'a fofougai maa'a fekiakae ifo'a
faisa feloi'a. 7 Gome kaisau kefeu au'i gapiai kefeu ke kaisau keinuinu
au'i gapiai keinuinu. 8 Kai i'a auga kina gauga au'a kainai ifo'a fa'imai'a.
Ke ega'ina agakapa alogai, ifani au'i olaga'iai auli keoge'i ifo'i faaga'i
kepakaisapua koa i'opoga, a'a pako'a Iesu eegai aoge auga, ke papiau Deo
fou ani'i aani auga laoga maina ifani au'i e'i auli koa fapamia, olaga'aisai
faoge fapakaisapui'a. Ke ifani au'i ifani kelao alogai kania'i ipakaisapua
aulina kania'iai keoge koa i'opoga, Iesu Kristo i'a kania'a eagamauga auga
afia'amaga, kania'a ipakaisapua aulina fapamia kania'aisai faoge. 9 Gome
Deo i'a ekinani'a auga, Isa ega guakupu kiekie fapa'aua aeoma kai, i'a a'a
Lopia Iesu Kristo fapako'ania, ke kania'a feagamauga eoma puo ekinani'a.
10 Ke Lopia Iesu Kristo i'a fau'aisai emae, ega koa i'a famae ma, faagu
ma ganinagai, isa agemai pugu aisama, i'a isa fou aga'omo famia faagu
eoma. 11 Ega puo oi okapa aefua koa i'opoga, aga'o aga'o magogo kapula
fopenimi, ifomi emi pako'ai fopaukimi.

Fua Nini'anina

12 Ke pau aamai akimai Kristiano aumi, lai oi agoinimi kaisau oi
epomiai kepinauga kapula au'i, ke au akaiki'a'i Lopia faugai oi ke'imaimi
magogo kapula kepenimi au'i au akaiki'a'i fopamia'i. 13 Ke papiau ma'oai
au akaiki'a'i opamia'i koa i'opoga kai, isa auga e'i pinauga kainai alomi
ko'agai isa ani'i foani, ke au akaiki'a'i ipauma'i fopamia'i. Ke ma'oai aga'o

aga'o gagaoai foagu. 14 Ke aamai akimai Kristiano aumi, lai oi agoinimi
papiau kapa'i ke'apolo kapa aga'o akekapa kai, kelao kemai aage mo
au'i aina'i fopalogo ega koa fakekapa. Ke papiau kapa'i alo'i emani'i au'i
magogo'i foauga kapula fopeni'i. Ke papiau kapa'i e'i pako'ai keapoke
au'i fopalagaini'i e'i pako'ai fekeapa inoka. Ke papiau ma'oai ee'iai emi
alomafu emi guakupu foafiapia mo. 15 Ke foisa felo, ega koa aufalao
aga'o apala ekapaisa puo, isa ima afa folooge. Kai oi aga'o aga'o eemiai
fogafegafe, ke papiau ma'oai isafa ee'iai fogafegafe.
16 Ke oi aufa kina alomi gamagai mo folao fomai. 17 Ke fomegamega
faefuafua. 18 Ke kina felo ma apala ma foafia ganinagai Deo tenkiu
fopenia paisa. Gome oi Iesu Kristo opako'ania kainai, Deo kapa'ina anina
eani auga ega fokapa oma eoma.
19 Ke Deo ega Spiritu oi alomiai lo koa eaga auga, foloafialo. 20 Ke
papiau isa'i profeta koa akemia Deo ega iifa maamiai afekeifania koa
aisama, oi ega'ina iifaga ama'ama iifaga folopamia. 21 Ke kapa ma'oai
fo'opo'i, ke felo'i au'i mo foafiapi'i. 22 Ke laomai apala'i ma'oai fomuni'i.
23 Lai amegamega ega koa Deo ifo gagao inagome auga, oi kapa ma'oai
okapa'i au'i faaga'iai alo lolofa aumi fepamiaimi aoma. Ke i'a a'a Lopia
Iesu Kristo agemai pugu aisama, lalaumiai, alomiai, ke imaaumiai laomai
apala aga'o okapaisa faeoma puo faepenimi aoma. 24 Iifa gome Deo oi
eifanimi auga kapa'ina epako'ania eifania auga agekapa. Ega puo lai
apako'ania kapa'ina amegamega penia auga agekapa paisa.
25 Aamai akimai Kristiano papiaumi, lai faumaisai fomegamega
aoma. 26 Ke oi alomi ko'agai aami akimi Kristiano papiau'i aga'o aga'o
fopamegonimi. 27 Ke lau Lopia akagai oi laifa kapula penimi ega koa i'ina
malelega Kristiano papiau'i ma'oai ago'iai ikuapina femia laoma.
28 Ke lau lamegamega ega koa i'a a'a Lopia Iesu Kristo ega gafegafe
akaiki'a oi eemiai feka laoma.

2 Tesalonika

Paulo Malele Muniai Epapua Tesalonika Taonina Kristiano Papiau'i Ee'iai Eulaisa Auga

1 1 Lau Paulo i'ina malelega lapapua, ke Silas, Timoti aumai oiso,
akamaisai laulaisa oi Tesalonika taoninai Deo ega iifi e'a papiaumi
oague aumi eemi efai. Oi auga Iesu Kristo opako'ania kainai, Deo Ama
auga, ke Lopia Iesu Kristo fou e'i papiau omia.
2 Lai i'a Ama'a Deo amegamega penia, ega koa Gauga Iesu Kristo fou e'i
gafegafe akaiki'a, ke gagao fou fekepenimi foagu felo aoma.

Paulo Emegamega Deo Tenkiu Epeniia

3 Aamai akimai Kristiano aumi, lai oi faumiai aufa kina mo Deo tenkiu
fapenia auga ekainia. Gome oi emi pako'a euki akaiki'a emia elaoaina,
ke oi ma'oai aga'o aga'o alomi ko'agai animi oani auga laoga maina isafa
alomiai euki akaiki'a emia elaoaina. 4 Oi ega okapa oma kainai, emi
pako'ai papiau oi keafi apalanimi, ke i'opo ma'o eemi kefai mo ganinagai,
gamu'i mo oponi'i Iesu opako'ania paisa. Ega puo lai Deo ega iifi e'a
papiau'i ma'oai epo'iai, oi emi laomai ega okapa oma auga aina'auga
apa'aua.
5 Ke pau oi faagamiai kapa'ina kemia auga, Deo papiau laomai felo
kekapa aisama, afa felo epeni'i, ke apala kekapa aisama afa apala
epeni'i auga, i'a epakinai'a. Deo ega ekapa oma kainai, oi Deo ega
agofa'ai agokoko agekaina. Gome oi Deo ega agofa'a ega'ina puogai
okiekie. 6 Deo auga afa felo mo epipeni. Kaisau oi eemiai kelele kekapa'i
au'i Deo isafa isa afa agepenimue'i, kelele ee'iai agekapa. 7 Deo ega
koa agekapa aisama, isa kelele oi eemiai kekapa auga meauga eemiai
ageafilaisa ilikae agepenimi, ke lai isafa ilikae agepenimai. Ke Lopia
Iesu ega agelo isapu akaiki'a keafia au'i fou ufai lo eufa emoge auga

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

alogai akeapakina aisama, ega'ina kapa'i ma'oai akemia. 8 Ke ega'ina
kinagai Deo akelogonia, ke iifa faunina i'a a'a Lopia Iesu Kristo fouga
kainai akepea au'i, afa apala ipauma agepeni'i. 9 Ke isa ega'ina papiau'i
afa apala agepeni'i aoniamo, ke Deo agogai agepapealai'i, ega koa Deo
kua maaga afakeisaisa. Ke ega isapu, ega eaea akaiki'a isafa afakeisaisa.
10 Kai ega'ina kinagai agemai aisama, papiau isa kepako'ania ega papiau
kemia au'i ma'oai, isa fekeau afagaina, ke au akaiki'a fekepamia eoma.
Ke akeisa akeopofua akekauai alogaina. Ke oi lai iifa faunina Iesu
fouga aifafoua auga opako'ania kainai, oi isafa ega'ina papiau'i epo'iai
agoapauka.
11 Lai ega'ina opomaisai ekaega kai, aufa kina oi faumiai amegamega,
ega koa i'a a'a Deo oi eifanimi auga felo mo feoma aoma. Ke ega isapuai
kapa'ina felo anina oani auga emi agu alogai fekapa, ke emi pako'ai
opinauga auga pinaugaga isafa fopafua aoma. 12 Ke lai ega amegamega
oma, ega koa Ama'a Deo ke a'a Lopia Iesu Kristo fou e'i gafegafeai Lopia
Iesu Kristo aka oi eemiai akaiki'a femia aoma. Ke oi Iesu fou oagu kainai,
Iesu ega akaiki'a oi fou kaimialao foafia aoma.

Lopia Ega Mai Pugu Kina Ke Apala Ikapa Auga

2 1-2 Aamai akimai Kristiano aumi, pau i'a a'a Lopia Iesu agemai pugu,
ke Deo i'a Iesu apako'ania au'a agepakai guguaini'a auga fouga
maamiai agaifania. Lai oi agoinimi aufalao aga'o profeta koa agemia Deo
kapa'ina agekapa auga fouga maamiai afeifania, o iifa aga'o, o malele
aga'o aufalao aga'o afepapua kai, pifogeai lai akamaisai afeulaisa afefai
afeifa, Lopia ega mai pugu kina emai efua afeoma aisama, oi folokauai,
ke alomi isafa folopama'o. 3 Ke oi aufalao aga'o kapa'ina feifania, o ala
fenini'ani oma mo ganinagai faefogeimi. Gome ega'ina kina auga afaemai
agelao papiau ma'o Deo anina afakeani akeumakalaina, ke laomai apala
gome auga, Deo ega logoai isa ageauoka agepalifu afe'aina auga, ifo
ageapafoki afegai kai, ega'ina kina agemai. 4 Ega'ina kina aemai koa kai,
laomai apala gome auga, Deo agekaisapua ageifa papiau kapa ma'oai
Deo keoma, ke keau afagaini'i au'i ma'oai eka'egaini'i ageoma. Ega koa
agekapa agelao papiau Deo keau afagaina e'agai agekoko, Deo afugai
ageagu kai, papiau maa'iai ifo deo auga ageifafoua.
5 Lau oi eemiai laagu aisama, i'ina kapa'i maamiai laifani'i au'i
aloopolani'i ma? 6 Ke pau kapa'ina isa epaapakipo aemai auga ologo, ega
koa isa Deo kina eifania auga kina agekaina kai agemai. 7 Ke laomai apala
gome auga pau eague ogefakeai isapuai epinauga. Kai kaisau ega'ina kina
eafiapia auga, ageafiapia mo agelao Deo isa ageafi'aua kinagai kai. 8 Ke
ega'ina agemia afegai aisama, Deo laomai apala gome auga agepafokia.
Ke Lopia Iesu ake mapugai isa ageaupugua, ke ega isapuai, ke ega eaea
akaiki'agai isa ageauoka agepalifu afe'aina. 9 Kai ega'ina aemia koa kai,

laomai apala gome auga agemai aisama, Satani ega isapu koa i'opogai
agemai, ke mirakulo i'oi'i i'oi'i agekapa'i, ke pifogeai isapu gou'i ma'o
agekapa'i. 10 Ke pifogeai laomai apala'i i'oi'i i'oi'i agekapa'i papiau lalau'iai
kemae kelaoaina au'i agefoge'i. Ke ega'ina papiau'i kemae umamo, gome
iifa ko'a isa kania'i feagamauga auga iifaga alo'i ko'agai anina fekeani
auga keumakalaina. 11 Ega kainai Deo pifoge isapuga akaiki'a isa ee'iai
ageulaisa, ega koa isa pifoge iifa'i akepako'ani'i. 12 Ke Deo ega agekapa
oma, ega koa ega'ina papiau'i Deo ega iifa ko'a akepako'ania kai, laomai
apala eegai alo'i egama au'i ma'oai afa apala ipauma agepeni'i.

Emi Pako'ai Foapa Inoka

13 Kai lai auga, oi aamai akimai Lopia animi eani alogaina aumi
faumiai Deo tenkiu fapenia faefua. Gome Deo agofa'a aepagama koa kai,
Isa oi ekinanimi, ega koa ega iifa ko'a auga fopako'ania, ke ega Spiritu
ega pinaugai oi alo lolofa aumi fomia, ke kaniami feagamauga eoma.
14 Ke lai iifa faunina Iesu fouga aifafoua aisama, Isa oi eifanimi, ega koa
i'a a'a Lopia Iesu Kristo ega agu afugai fou kaimialao foagu ega isapu, ke
ega eaea fou foisa'i eoma. 15 Ega puo aamai akimai Kristiano aumi, emi
pako'ai foapa inoka, ke pamalele apeniimi au'i akemaisai, o maleleai ma
aifani'i au'i isafa ma'oai foafi inokani'i.
16-17 Iifa ko'a i'a a'a Lopia Iesu Kristo ifo, ke Ama'a Deo alo ko'agai ani'a
eani, ke ee'aisai egafegafe kainai alo'a fekapula aoniamo auga laoga maina
alo'aisai eogeisa. Ega koa ekapaisa i'a muni afa felo agaafia auga, afia'amaga
apa'aua. Lai amegamega ega koa oi pinauga felo'i agokapa'i, ke iifa felo'i
agoifafoua alogai, isa oi magogo kapula fepenimi, ke fepakapulanimi aoma.

Paulo Tesalonika Papiau'i Egoini'i Isa Fau'iai Fekemegamega Eoma

3 1 Aamai akimai Kristiano papiaumi, lai oi agoinimi faumaisai
fomegamega, ega koa Lopia fouga fepea feafiakoa, ke oi faagamiai
emia koa i'opoga, papiau ma'oai ega'ina iifaga fekepalopiania aoma. 2 Ke
faumaisai fomegamega, ega koa Deo lai papiau apala'i, laomai apala'i
kekapa'i au'i ee'iai fepapealaimai, gome papiau ma'oai mo pako'a papiau'i
laa'i. 3 Kai Lopia auga kapa'ina eifania agekapa eoma auga agekapa paisa. Ke
isa oi kapula agepenimi, ke laomai apala ikapa auga eegai agepakaisapuimi.
4 Ke lai Lopia eegai kapula aafia kainai alogo, oi maamiai kapa'ina aifani'i
au'i okapa'i, ke agokapa'i afaefuafua. 5 Lai Lopia amegamega penia, ega
koa isa Deo oi animi eani alogaina auga fepaopolanimi, ke Kristo ekiekie
ganinagai ega kiekie ma'oai eafiapi'i mo auga isafa fepaopolanimi aoma.

Papiau Ke'apolo Au'i Fou'i

6 Aamai akimai Kristiano aumi, lai Lopia Iesu Kristo akagai aifa kapula
penimi. Oi epomiai papiau kapa'i ke'apolo, ke pamalele lai apeniimi auga

kainai akeagu koa aisama, oi ega'ina papiau'i ma'oai fomuni'i. 7 Gome
lai afai oi eemiai aagu aisama, ala'apolo, ke oi ifomi lai munimaisai ala
fopea oma auga ologo. 8 Ke lai aufalao aga'o ega fo'ama aaniia aisama,
alaani aagenia mo kai, afa aogeisa kai aaniia. Ke lai gapi gani apinauga,
meau aafii'i aafipugu alogaina, ke ega'ina mo akapaisa aefuafua, ega
koa lai oi meau falapenimi aoma. 9 Lai ega'ina akapaisa auga, oi eemiai
pipalagai falaafia alaoma puo alakapaisa kai, oi lai ifomai kapa'ina akapa
auga foisa fokapa aoma puo, ega akapa oma. 10 Gome lai oi eemiai aagu
aisama, i'ina iifaga isafa apeniimi: “Au kapa afaepinauga koa aisama,
afaeaniani,” aoma.
11 Lai ega aifa oma, gome papiau isa'i oi epomiai ke'apolo auga fou'i
alogo. Isa pinauga aga'o akekapa kai, papiau isa'i e'i laomai auga kelao
kekaisapua. 12 Lai Lopia Iesu Kristo akagai ega'ina papiau'i aifa kapula
peni'i, ke aina'i apalogo, ega koa isa fakelao fakemai aage mo kai,
fekeagukipo fekepinauga, ega koa kapa'ina anina keani auga e'i pinaugai
fekeafia aoma. 13 Ke aamai akimai Kristiano papiaumi, oi auga kapa'ina
felo okapa auga eegai foloafipugu foloapakipo kai, fokapa faefua.
14 Ke oi epomiai aufalao aga'o kapa'ina i'ina malelegai apapua efai auga
kai'iai afaepea koa aisama, oi isa foagouka felo alogaina. Ke fou fololao
folomai ega koa femeagai. 15 Kai oi isa emi ou auga folopamia kai, aami
akimi koa i'opoga kapa'ina apala ekapa auga eegai aina fopalogo.

Pamego Fua

16 Ke pau auga, lau lamegamega ega koa Lopia gagao inagome auga,
ifo aufa kina mo gagao fepenimi laoma. Ke kapa'ina agokapa alogai
ganinagai, ega gagao fepenimi foagu felo laoma. Ke lamegamega Lopia oi
ma'omiai mo eemiai gaagu laoma.
17 Lau Paulo i'ina pamegoga ifou imauai lapapua. Ke lau e'u malele
ma'oai ega lapapua oma'i, ke e'u malele ipapua ega koa.
18 Lau lamegamega ega koa i'a a'a Lopia Iesu Kristo ega gafegafe
akaiki'a eemiai feka laoma.

1 Timoti

Paulo Malele Epapua Kakaua Timoti Eegai Eulaisa Auga

1 1-2 Lau Paulo. Deo i'a kania'a eagamauga auga, ke Iesu Kristo ega
mai pugu a'ima auga fou kepaini kapulaniau Iesu Kristo ega apostolo
kepamiaisau. Pau i'ina malelega lapapua laulaisa Timoti oi eemu efai. Iifa
faunina Iesu fouga maamuai laifania efua auga lopako'ania kainai, oi lau
gau ko'a ipaumamu koa i'opoga lomia. Lau alou ko'agai ke guau fofougai
oi faumuai i'a Ama'a Deo ke a'a Lopia Iesu Kristo fou lamegamega peni'i,
ega koa guamu fekeania e'i gafegafe akaiki'a ke e'i gagao fou fekepenio
foagu felo laoma.

Pifoge Pamalelega Au'i Fopaini Kapulani'i Fakepamalele

3-4 Papiau isa'i lau oi maamuai Deo ega iifa lapamalele koa akepamalele
kai, pamalele i'oinagai kepamalele auga fouga lalogo. Isa e'i pamaleleai
aufa kina ufu'i apa'i e'i mauni ninina aeapakipo auga fou'i opo'i fofougai
keopolani'i keifani'i, ke isonioni pifoge'i isafa keifani'i aefuafua. Ega'ina
papiau'i ega koa kekapa puo, isa Deo kapa'ina anina eani fekekapa eoma
auga alo'i ko'agai akekapa. Ke isa kapa'ina kekapa auga kapa aga'o
aepagama kai akekua aage'i mo kepa'uegeni'i. Ke e'i pamaleleai papiau Deo
akepako'ania kai alo'i mo kepama'o. Lau anina laani oi ega'ina papiau'i ee'i
folao fopaini kapulani'i ega'ina kapa'i fakepamaleleni'i pugu laoma. Ega puo
Masedonia ago malao laoma alogai, oi lapaini kapulanio Efesus taoninai
foagu ega'ina papiau'i fokaisapu'i fakepamalele laoma. 5 Kai papiau alo'i
ko'agai Deo ega iifa fekepako'ania ke pifogeai fakekapa. Isa ifo'i fekepa'ani
peni'i, ke Deo maagai kapa'ina apala auga fakekapa kai felo mo fekekapa.
I'ina iifa'i Deo eifa kapulani'i i'a Iesu apako'ania papiau'a kai'iai fapakai'i
eoma. Ke alo'a ko'agai papiau ani'i agaani aisama, ega'ina kapa'i faaga'aisai
akemia. 6 Kai papiau isa'i ke'ualai i'ina iifa'i kai'iai akekai, keaga i'oinagai
kepea. Isa e'i pamaleleai kapa aga'o aegama kai kenini'ani aage mo.

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

7 I'ina papiau'i Moses ega iifa oko akelogo felo kai anina keani papiau
kegapamaleleni'i keoma. Ke kapa'ina isa keifania auga isafa akelogo felo
kai, papiau maa'iai keifa fai'i aage mo.

Kapa Puo Deo Ega Iifa Epenii'a

8 I'a alogo felo, papiau kapa aga'o kegakapa keoma kai Moses ega
iifa muninai akepea koa aisama, kapa'ina felo ke apala auga akelogo
ke felo mo akekapa. 9 Ke papiau Deo aina kainai akepea au'i kapa'ina
apala'i kekapa'i au'i fekelogo eoma puo, ega iifa ekapai'i Moses epeniia
auga isafa alogo felo. Kai Moses ega iifa auga Deo maagai alo opai au'i
apu'i aeoma kai, Deo kemunia ega iifa laagai keaopagai au'i apu'i eoma.
Ega'ina papiau'i auga, Deo keumakalaina kai ifo'i kapa'ina anina keani
au'i mo kekapa'i au'i. Deo akeau afagaina au'i. Alo'iai laomai apala epogu
au'i. Deo ke papiau fou keifa apala peni'i au'i. Ina'i ama'i keaupugu'i au'i.
Papiau keaupugu'i au'i: 10-11 Papiau aga'o fou akeamage kai fou kefeu aage
mo au'i. Maguae maguae mo fou, ke papie papie mo fou amage koa laoga
maina kekapa au'i. Papiau keafi'i ke'afa'afalaini'i au'i. Pifoge au'i. Papiau
maa'iai nini'ani kapula kekapaisa kai muninai akepea au'i. Ke kaisau iifa
faunina Iesu fouga lau lapamalele auga kepamafua au'i fau'iai, Deo ega
iifa Moses epeniia kainai fekepea eoma. Deo papiau kapa felo'i epeni'i
auga lau epako'aniau kainai, iifa faunina Iesu fouga ega'ina papiau
maa'iai faifafoua auga pinaugaga epeniiau. Ke iifa faunina Iesu fouga
ega'ina alogai, Deo ega isapu ke ega kapula epakinai'a.

Paulo Iesu Ega Gafegafe Akaiki'a Epeniia Auga Fouga Eifania

12 Lau i'a a'a Lopia Iesu Kristo tenkiu akaiki'a ipauma lapenia. Isa lau
kapula epeniiau ke epako'aniau ega pinauga alakapa agekaina eoma.
Ega puo ekinaniau ega pinauga fakapa eoma. 13-14 Ufainagai lau Iesu
eegai laifa apala, ke Iesu kepako'ania papiau'i laafi apalani'i, ke lapalifu
alogaini'i kai felo mo lapamia. Ega'ina lakapai'i mo ganinagai isa ega
guani lau epakinaisau, gome ega'ina alogai lau iifa faunina Iesu fouga
alalogo ke Iesu Kristo alapako'ania.
15-16 Laomai apala'i kekapa'i papiau'i epo'iai lau auga apalau ipaumau.
Kai Iesu Kristo guau eaniia e'u apala ma'oai eafiapi'i mo kai, ega
gafegafeai kaniau eagamauga. Ega puo Iesu Kristo laomai apala'i kekapa'i
au'i kania'i gaagamauga eoma kainai emai agofa'ai auga iifaga ko'a
ipauma. Papiau ma'oai i'ina iifaga fekepako'ania auga ekainia. Iesu Kristo
papiau muni isa akepako'ania aisama, Deo isa agu pagai maunina afuga
agepeni'i auga elogo. Ega aisama papiau e'i laomai apala'i ageafiapi'i
mo, lau faagauai ekapaisa koa i'opoga isa isafa faaga'iai agekapa auga
gapakina'i eoma. 17 Deo Iesu eulaisa iina koa ekapaisa puo, iifa gome
Isa Kin ipauma. Ke Isa mauni gome auga kainai afaemaemae. Isa papiau

aumauni maa'aisai afalaisa kai Isa ifogamo Deo ipauma. Lau alou ko'agai
ke guau fofougai lamegamega ega koa i'a Deo akaiki'a fapamia ke faau
afagaina faefuafua laoma. Amen.

Paulo Timoti Kapa'ina Fekapa Auga Epainimue Pugu

18 Timoti gau ko'a koa lapamiaiso aumu, lapaini kapulanio pugu.
Papiau fou'i maamuai laifa kakaua au'i oi imamuai laogeuka'i. Ega'ina
papiau'i fopaini kapulani'i pamalele pifoge'i fakepamalele pugu. Kai
oma'e pagu papiau isa'i Deo ega Spirituai profeta koa oi foumu keifa
kakaua keifa oi Deo ega pinauga alokapa afoloapakipo keoma. Pau
ega'ina iifaga lapaopolanio folo'agege. Ega koa oi pifoge pamalele'i
au'i fokaisapu'i fakepamalele pugu laoma. 19 I'ina alokapa aisama, Deo
ega iifa alomu ko'agai fopako'ania, ke Deo maagai kapa'ina apala auga
folokapa kai felo mo fokapa. Kai papiau isa'i Deo maagai kapa'ina felo
mo fekekapa auga keumakalaina, Deo akepako'ania kai pifoge pamalele'i
mo kepako'ani'i. Ega koa kekapa puo, kapa aga'o ee'iai laa'i kai pifoge
pamalele'i mo ee'iai kekae. Ega'ina auga a'uai lonti fopai e'animu'a,
amu ma'oai kekogo afe'ai kapa aga'o aeka koa i'opoga, isa e'i pako'a
auga ekani okaoka. 20 Ke papiau isa'i ke au aka Hemonius, ke aga'o aka
Aleksanda auni'i fou keapafou ega koa kekapa, Deo keifa apala peni
aagenia mo. Lau i'ina au'i auni'i Satani imagai lapua'afuni'i kapa'ina
akekapa koa fekekapa. Iina koa lakapaisa auga isa kapa'ina kekapa auga,
Deo maagai apala ipauma auga fekelogo, ke muni Deo fakeifa apala peni
aagenia mo pugu laoma.

Paulo Deo Ala Fekeau Afagai Oma Auga Fouga Epamalele

2 1-2 Lau anina laani pako'a papiau'a agofa'ai aague alogai, ma'oai
alo'a ko'agai Deo faau afagaina. Ke Deo ega iifa ko'a'i mo kai'iai
fapea. Ega koa i'a a'a laomai felo mo agakapa, ke papiau i'a a'a laomai
felo mo akeisa aisama, isa isafa e'i laomai felo agemia. Ke agofa'ai aague
alogai isafa gagaoai faagu. Ke Deo ega pinauga akapa alogai, kaisau
kelele agekapa pinauga agepalifua auga anina falaani laoma. Ega puo
i'a a'a pinauga akaiki'a ipauma auga, kin fau'iai ke ago aga'o aga'o
papiau'i ke'ima'i lopia'i ma'oai fau'iai famegamega. Ke papiau ma'oai
isafa fau'iai famegamega. I'a a'a megamegai Deo fagoina fe'imai'a, ke
famegamega kapula kapa ma'oai ani'i aani au'i fepeni'a. Ke papiau aga'o
aga'o isafa fau'iai Deo famegamega penia, e'i opopo akaiki'a emeau auga
eegai fepalagaini'i fepa'ilikaea. Ke Deo papiau fau'iai, kapa ma'oai isafa
ekapai'i kainai tenkiu akaiki'a fapenia. 3 Papiau fau'iai iina agamegamega
oma aisama, felo ipauma, ke Deo i'a kania'a eagamauga auga isafa alo
agapagama. 4 Ke Isa anina eani papiau ma'oai kania'i feisagamau eoma,
ke iifa faunina Iesu fouga ko'a auga fofougai fekelogo fekeaguaina eoma.

5 Gome kai aga'o laa'i Deo ifogamo i'a kania'a eagamauga. Deo aga'omo
koa i'opoga au aga'omo Deo ke papiau aumauni fou epo'aisai gagao
ekokoaina. Ega'ina auga, papiau aumauni ipauma emia, aka Iesu Kristo.
6 Deo kina eifania auga ekainia aisama, Iesu eulaisa. Ke isa ifo imaauga,
Deo epa'a penia kolotiai emae, i'a a'a laomai apala'i afa'i eogei'i. Ega
kainai Iesu fau'aisai kolotiai emae auga afalapako'ania koa aisama, Deo
i'a a'a laomai apala afa agepa'aniaina. Ke i'ina iifaga agapako'ania koa
aisama, Deo i'a a'a laomai apala age'agegeaina. Ega puo Deo papiau
kania'i eagamauga iifaga auga, papiau maa'iai ko'a ipauma emia. 7 Ke
Deo anina eani alogaina auga, i'ina iifaga Iudea papiau'i laa'i au'i isafa
a'o fekelogo eoma. Ega puo Isa lau ekinaniau apostolo, ke inogo au
epamiaisau, ega koa i'ina iifaga faifafoua eoma. Lau alapifoge, ko'a
ipauma mo laifania. Ke pau i'ina iifaga ega'ina papiau'i lapamaleleni'i,
ega koa isa Deo fekepako'ania, ke iifa faunina Iesu fouga ko'a auga
fekelogo laoma.

8 Kai pau lau pako'a au'i e'i laomai ala fekekapa oma auga fouga
alaifania. Pako'a au'i kapai kapai kemegamega aisama, Deo maagai
alo'i felo fekepamia keoma puo, ima'i keafiakae kemegamega. Kai lau
anina laani alogaina auga, isa akemegamega koa kai, papiau ee'iai
gua'i faekupu, ke kai aga'o eegai fakeakekua kai alo'i felogai Deo
fekemegamega penia.

9 Pako'a au'i lapaini'i koa i'opoga, pako'a papie'i isafa e'i laomai ala
fekekapa oma auga fouga alaifania. Lau anina laani alogaina auga, pako'a
papie'i fakepaakai alogaina. Isa fufu ipaino i'oi'i i'oi'i fakekapa'i. Ke tepole
kimage'i, ou'ou kimage'i, ke kaikai afa'i akaiki'a'iai,[a] fakepaakai alogaina.
Ke tiapu afa'i akaiki'a'iai isafa fakepaakai alogaina. 10 Kai papie laoga
mainai koa fekepaakai. Ke kapa'ina akekapa auga, papiau i'oi'i isa ee'iai
ala akeopola oma auga fekelogo kai, Deo maagai felo mo fekekapa. Ke
papiau isafa fekepalagaini'i laoma. Ega koa akekapa Deo akepako'ania, ke
akeau afagaina aisama, pako'a papie'i ko'a'i ipauma'i akemia.

11-12 Lau pako'a papiaumi epomiai, pako'a papie'i a'oa'o ma'o kekapa
auga fouga lalogo. Ega puo lau papie ifo ega isapuai pako'a auga fe'ima
ke fepamalelenia auga lapamafua. Kai isa alo ko'agai kaisau akaiki'a
auga aina feafia. Pako'a papie'i ma'oai iina koa fekekapa, ega koa a'oa'o
fakekapa kai fekemalele laoma. 13 Gome Deo Adamo epagama kakaua,
kai Efa muniai epagama. 14 Ke Satani Efa efogeisa Deo maagai laomai
apala ekapaisa. Ke Adamo auga muniai kai ekapaisa. 15 Efa laomai apala
ekapaisa ganinagai, papie ega pinauga aga'o auga kania'a isagamauga
auga fepamauga eoma.[b] Ega puo papie agofa'ai keague alogai, Deo

---

[a] **2:9** Pilitani malagai 'gold and pearls' [b] **2:15** Grik malagai, 'papie imoi agepamauga alogai, kania ageisagamau.'

fekepako'ania faefuafua ke papiau ani'i fekeani alogaina, ke Deo maagai alo lolofa laoga maina fekekapa, ke kapa'ina papie fekekapa eoma auga mo fekekapa. Ega akekapa oma koa aisama, Deo isa e'i laomai apala age'agegeaina.

Deo Ega Pinauga Kekapa Kaniagai Au'i

3 1 Kaisau alo ko'agai pako'a papiau'i i'ima'i lopiaga[c] gamia eoma
aisama, ega'ina pinauga felo puo, opogai laomai felo mo feopolaga
fekapa. I'ina iifaga auga ko'a ipauma. 2 Ega kainai iifi e'a e'ima auga ega
laomai fepafelo alogaina, ega koa papiau isa fakepakefe. Ke eamage koa
aisama, akafa aga'omo femia. Isa alo ke opo fou fepa'opaina. Ke aufa
kina kapa'ina ekapa auga feisa, ke feopola felo kai fekapa ke papiau
maa'iai au akaiki'a femia. Isa pinauga okogai fepapea. Ke papiau fegafe'i
feifa koko'i ke pamalele felogai fepamalele. 3 Ke isa inuinu auga faemia,
papiau ee'iai faeakekua aage mo, ke moni anina faeani alogaina. Ke
papiau faeau aageni'i mo, ee'iai gua faekupu kai gagafe'i mo feafia.
4-5 Kaisau ifo ega famili afae'ima felo aisama pako'a papiau'i age'ima'i
agekaina ma? Laa'i ipauma! Ega puo isa ifo ega famili fe'ima felo kakaua.
Ke kapa'ina ageifania auga, gauga alo'i ko'agai isa aina fekeafia ega
iifa kainai fekepea ke fekekapa. Egae kai isa Deo ega pinauga agekapa,
pako'a papiau'i age'ima'i agekaina. 6 Kai pau mo alo eponi auga Deo ega
pinauga agekapa, ke pako'a papiau'i age'ima'i koa aisama, isa ifo afeau
afagai alogaina. Ega koa agemia koa aisama, Deo, Satani ega aina'au afa
epeniia epapealaisa koa i'opoga, isa isafa afa ega agepeni oma. Ega puo
pau mo alo eponi auga i'ina pinauga faekapa. 7 Ke papiau isa ega laomai
keisa auga felo mo fekeoma. Laa'i koa aisama, pako'a laa'i au'i isa ninina
ake'anina. Ke papiau ega'ina akekapa aisama, ageapoke Deo ega pinauga
agepua'afuga, Satani muninai agepea.

Iifi E'agai Kepipalagai Au'i Fou'i

8 Iifi e'a papiau'i e'ima'i lopiaga koa i'opoga, iifi e'agai epipalagai auga[d]
isafa, ega laomai fepafelo alogaina, ega koa papiau isa fakepakefe. Ke isa
kapa'ina ageifania auga papiau aina fekeafia, ke kainai fekepea, ke au
akaiki'a fekepamia. Ke isa mala aniani auga faemia, ke inuinu isafa auga
faemia. Ke isa moni faugai Deo ega pinauga faekapa. 9 Ke isa Deo maagai
kapa'ina apala auga faeopolaga kai, felo mo feopolaga. Ke isa iifa faunina
Iesu fouga Deo epalogoni'a auga fepako'ania kainai fepea. 10 Ega puo
pako'a papiau'i au kegakinaga iifi e'agai pipalagai auga gamia akeoma
koa aisama, ega'ina auga ega laomai fekeisa felo kakaua. Pako'a papiau'i
isa ega'ina pinauga agekapa agekaina, o afaekaina auga isafa fekeisa. Ke

---

[c] **3:1** Pilitani malagai 'bishop' [d] **3:8** Pilitani malagai 'deacon'

isa ega laomaisai papiau isa afakepakefe, afakeifa apala penia aisama, isa
fekekinaga pinauga ega'ina fekapa.
11 Ega koa i'opoga, isa akafa isafa kapa'ina ageifania auga, papiau isa
aina fekeafia kainai fekepea. Isa papiau ee'iai faeifa apala ke alo, opo fou
fepa'opaina. Ke kapa'ina eifania auga kainai fepea. 12 Iifi e'agai epipalagai
auga fouga alaifamue pugu. Isa akafa aga'omo femia, ke ifo ega famili
fe'ima felo. 13 Gome isa ega pinauga agekapa felo aisama, papiau isa aina
akeafia, au akaiki'a akepamia. Ega'ina auga isa ifo eegai felo. Ke Iesu
Kristo epako'ania ke ega pinauga ekapa auga, papiau maa'iai ageifa fai'i
agepaini'i agekaina.
14-15 Lau anina laani oi loagu afuga, Efesus taonina mafai mafiakoa
laoma. Kai kapa aga'o afegama afepaapa kipoisau koa aisama, afalafai
afalafiakoa. Ega'ina kainai alou ko'agai anina laani oi kapa'ina fologo
laoma auga alaifania. E'a aga'o uu'u ke ipalao fou, e'a keafiapi kapulania.
Deo kepako'ania ega famili ikupugai kekoko au'i isafa e'a aga'o koa
i'opoga. Ega'ina e'agai Deo agu pagai auga ega famili fou keague. Ke
e'a aga'ogai uu'u, ke ipalao fou e'a keafiapi kapulania koa i'opoga,
pako'a papiau'i isafa, uu'u ke ipalao koa fekemia Deo ega iifa fekeafiapi
kapulania. Ega'ina kainai pako'a papiau'i, kapa'ina fekekapa auga oi
fologo felo laoma puo, i'ina malelega lapapua eemu efai. 16 Ke i'ina iifaga
kapula ipauma:

Deo papiau aumauni ipauma emia, aagoai eake papiau epo'iai elao emai,
Isa Deo ipauma auga epakinai'i.
Ega'ina auga Iesu Kristo.
Isa isafa Deo Gauga auga agelo papiau epakina'i.
Isa Deo maagai alo opai auga, Deo ega Spiritu papiau epakina'i.
Pau Deo isa ufai e'agauaina, Deo ega isapu akaiki'a afugai ekoko, kaina kainai fou keague.
Papiau i'ina iifaga Iesu fouga keifafoua. Ke agofa'ai papiau isa kepako'ania.

Ufainagai i'ina iifaga papiau akelogo felo kai, pau Deo papiau epakina'i.
Ke Deo maagai i'a ala faau afagai oma, ke ala faagu oma a'a laomai felo
femia auga epakinai'a. Papiau ma'oai i'ina iifaga kapula ipauma puo, alo'i
ko'agai fekepako'ania, ke kai aga'o agepuniai afaekaina.

Pifoge Pamalelega Au'i Fou'i

4 1-2 I'ina iifaga ko'a ipauma. Ke Deo ega Spiritu kapa'ina agemia
auga maa'aisai iina eifa oma: Muni papiau isa'i Satani papagai
keagu kepinauga au'i akemai. Isa Deo maagai felo o apala auga akelogo.
Kai akemai aisama, papiau akefoge'i maa'iai kapa'ina fekekapa auga
akeifania kai isa ifo'i auga afakekapa. Ega mo ganinagai, papiau isa'i

tiapolo pifoge'i papa'iai kepinauga au'i, tiapolo pifoge'i aina'i akeafia,
ke e'i pamalele kai'iai akepea. Ega puo i'a Deo ega iifa ko'a apako'ania
auga akepua'afuga. 3 Pifoge pamalelega au'i ega'ina isa'i pau papiau
kepaini'i fakeamage ke fo'ama isa'i fakeani'i keoma. Kai Deo kapa ma'oai
epagama'i au'i fau'iai i'a i'ina iifaga ko'a alogo ke apako'ania au'a, Isa
famegamega penia ke tenkiu fapenia kai faani'i eoma. 4 Gome Deo kapa
ma'oai epagama'i au'i felo'i, ke Deo tenkiu apenia kai aani'i koa aisama,
kapa aga'o agaumakalaina apala agapamia afaekaina. 5 Gome ega'ina
fo'amaga Deo ega iifai ke megamegai elolofa efua.

Deo Ega Iifa Ko'a Fopamalelenia Ke Ifomu Isafa Fomalele

6 Deo ega iifa i'a apako'ania ke kainai apea auga, oi ifomu aloafi'inia
koa aisama, ega'ina iifaga agepakapulanio. Ega koa i'opoga, oi pako'a
papiau'i maa'iai ega'ina iifa'i laifa kakau'i au'i fopamaleleni'i ke fopalogo
felo'i. Ega aisama oi Iesu Kristo ega pinauga ikapa aumu felomu alomia.
7 Pinauga felo papiauga, pamalele pifoge'i feumakalaini'i. Ega koa
i'opoga, oi papie apao'i kenini'ani aage mo, pifoge isonioni'i keifani'i au'i
foumakalaini'i. Ke oi imaaumu fekapula kapa lokapa aisama, imaaumu
ekapula. Ega koa i'opoga, oi alomu fekapula kapa fokapa Deo foau
afagaina, ke ega iifa kainai fopea, fomalele faefuafua. 8 Au aga'o ifo
imaauga gapakapulania eoma puo kapa aga'o ekapa aisama, ega'ina kapa
isa imaauga mo epalagaina. Kai isa Deo ageau afagaina ke ega iifa kainai
agepea koa aisama, Deo eifania epako'ania auga kainai agepalagai felo
alogaina. Ke pau aagoai eague alogai agepalagaina ageagu felo. Ke muni
agemae aisama, agu pagai maunina afugai afa felo agepenia. 9 I'ina iifaga
ko'a ipauma. Papiau ma'oai i'ina iifaga fekepako'ania auga ekainia. 10 Ke
ega'ina kainai i'a auniaimoimo apinauga aafipugu. Gome i'a a'a afia'ama
Deo eague aoniamo auga eegai aoge. Isa auga papiau ma'oai kania'i
isagamauga auga, ke kaisau alo'i ko'agai Isa kepako'ania au'i kania'i
eagamauga paisa.

Laomai Felo Pako'a Papiau'i Fopakina'i Ke Deo Ega Iifa Ko'a Mo Fopamaleleni'i

11 Lau kapa'ina laifa kakaua auga, pako'a papiau'i fopaini kapulani'i
fopamaleleni'i. 12 Ke oi agu'amu puo ega'ina alokapa alogai, papiau
e'elemu mo fakeoma fakepaakeiso. Kai oi nini'ani faunina mo foifania.
Laomai felo mo fokapa. Alomu ko'agai papiau ani'i foani. Alomu ko'agai
Iesu fopako'ania. Ke alomu fefelo, laomai apala'i foumakalaini'i. Ega koa
fokapa, pako'a papiau'i oi fou oague au'i laomai felo mo fopakina'i. 13 Lau
oi eemu alafai koa kai, pako'a papiau'i maa'iai la'afouai Deo ega iifa
puka fokuapina faefuafua. Ke Deo ega iifa kainai fekeagu auga magogoga
kapula papiau fopeni'i ke fopamaleleni'i. 14 Oi Deo ega pinauga i'ina

mokapa alooma alogai, pako'a papiau'i ke'ima'i au akaiki'a'i au'i ima'i oi kaniamuai keogeaua, emu pinauga faugai kemegamega. Ega'ina alogai papiau isa'i profeta koa i'opo'i kemia Deo ega Spirituai muni oi kapa'ina alokapa auga keifania. Ega koa kekapaisa oi pinauga fokapa felo auga ipenina Deo epeniio. Oi ega'ina ipenina Deo epeniio auga folo'agege fopapinauga faefuafua.

15 Oi Deo ega pinauga lokapa felo puo, pinauga efelo elaoaina auga papiau fekeisa. Lau ega'ina auga alou ko'agai anina laani. Ega puo alomu opomu fofougai lau kapa'ina laifania fokapa laoma auga fokapa faefuafua. 16 Ke oi emu laomai fo'ima felo, ke emu pamalele isafa foisa felo kai fopamalele. Oi ega alokapa oma aisama, afoloapoke afolo'ualai. Ke Deo kaniamu eagamauga lopako'ania auga pako'aga eemuai feka aoniamo. Ega koa oi kaniamu ageagamauga ke emu pamalele a'o kelogo papiau'i isafa kania'i ageagamauga.

Pako'a Papiau'i Magogo Kapula Fopeni'i

5 1-2 Pako'a papiau'i laomai apala kekapa. Ke oi isa e'i laomai apala mopa'opaina alooma aisama, folofina'i ke folopaumani'i. Kai magogo'i foau kapulania e'i laomai apala fekepa'opaina. Au apao'i au'i, oi amamu eegai ala lokapa oma koa i'opoga mo, isa ee'iai ega fokapa oma. Ega koa i'opoga, papie apao'i au'i oi inamu eegai ala lokapa oma koa i'opoga mo, isa isafa ee'iai ega fokapa oma. Au agu'a'i isafa, oi aamu akimu ee'iai ala lokapa oma koa i'opoga mo, isa ee'iai ega fokapa oma. Ke papie agu'a'i, ifiao fou isafa, oi afakuamu ee'iai ala lokapa oma koa i'opoga mo, isa ee'iai ega fokapa oma. Kai papie ifiao fou ee'iai alomu faema'o, alomu felogai emu pinauga fokapa.

Afuafu Isa'i Pipalagai Fekeafia

3 Iifa gome afuafu kai aga'o aepalagaini'i au'i fopalagaini'i fopalopiani'i. 4 Kai afuafu kapa gauga o ufuga aga'o keague koa aisama, isa ifo'i e'i famili alogai afuafu fekepalagai kakaua. Isa iina koa fekekapa fekemalele, Deo keau afagaina, ke ega iifa kainai kepea auga afuafu faagagai fekekapa. Ke fekemalele isa ina'i ama'i ke ufu'i fou e'ele'iai ke'imai'i auga, afa fekeoge isa feke'ima'i. Isa iina akekapa oma aisama, Deo maagai felo ke alo agegama. Ega puo isa ega koa fekekapa laoma. 5 Kai afuafu kapa'i gau'i o ufu'i aga'o laa'i afakepalagaini'i au'i, Deo isa agepalagaini'i auga fekepako'ania feke'ima. Ke aufa kina fekemegamega kapula fakeapakipo, ke Deo fekegoina kapa ma'oai ani'i keani au'i fepeni'i. 6 Kai afuafu kapa elapau elao emai aage mo auga, imaauga eague kai lalauga auga emae efua koa i'opoga. 7-8 Kai pako'a papiau'i epo'iai kaisau ifo aaga akina, ke ifo ega famili ipauma afae'ima felo'i koa aisama, pako'a papiau'i kapa'ina kepako'ania auga eumakalaina. Ega'ina papiauga ega apala auga Iesu

akepako'ania au'i e'i apala eka'egaina. Lau alou ko'agai anina laani afuafu gau'i ke ufu'i isa fekepalagaini'i laoma. Isa ega akekapa oma koa aisama, papiau isa afuafu ke'ima'i pinauga kekapa kainai, puo afakepeni'i. Ega puo pako'a papiau'i maa'iai foifa kapula afuafu fekepalagaini'i.

9-10 Papie laomai felo mo kainai epea gauga e'ima felo'i. Ke papiau isa ega e'a peagege kemai au'i ee'iai egafegafe, ke pako'a papiau'i ee'iai ifo e'ele epamia epipalagai. Isa papiau kina apala kekaifaina au'i egafegafe peni'i. Ke papie laoga maina kekapa koa i'opoga akafa eegai ekapa. Ke papiau ma'oai isa papie felo ke laomai felo'i mo ekapai'i auga keisa keifafoua. I'ina papiega akafa agemae kai afaeamage ageagu agelao inipoga ou'aga imagea agepagai koa aisama, pako'a papiau'i ega'ina afuafuga pipalagai keafia au'i epo'iai aka fekeoge fekeifafoua, ke fekepalagaina.

11-12 Kai afuafu agu'a'i au'i pipalagai keafia au'i epo'iai aka'i fakeoge fakepalagaini'i. Gome pako'a papiau'i afuafu agu'a'i pipalagai keafia au'i epo'iai aka'i akeoge aisama, isa afakeamage pugu kai Iesu Kristo ega pinauga mo alo'i ko'agai akekapa auga akepako'ania akeifa kapulania. Kai isa anina akeani kegaamage pugu akeoma koa aisama, iifa kepako'ania keifa kakaua auga laagai akeaopagai akeamage akefiakoa. Iina koa akekapa aisama, papiau isa akepakefe'i. Ke Deo maagai isa ifo'i e'i laomai apala afa akeafia. **13** Kapa puo afuafu agu'a'i aka'i fakeoge laoma auga alaifania pugu. Pako'a papiau'i isa akepalagaini'i aisama, afakepinauga puo ake'apolo e'a akepao apu'i. Ega'ina mo laa'i kai, nini ake'anina, e'a aga'o nini'anina auga akelao, e'a aga'ogai fakeifania koa kai akeifania. **14-15** Ke iifa aga'o auga, afuafu agu'a'i isa'i ke'ualai Deo ega iifa kai'iai akekai, keaga i'oina keafiia Satani muninai kepea. Afuafu agu'a'i isa'i ega koa akekapa pugu koa aisama, Satani kina felo akepenia agefoge'i muninai akepea, ke papiau isa akeifa apala peni'i. Ega puo lau alou ko'agai anina laani alogaina auga, afuafu agu'a'i au'i pipalagai keafia papiau'i epo'iai aka'i fakeoge laoma. Kai isa auga fekeamage, ifo'i gau'i fekepafa'a'i, ke ifo'i e'i e'a feke'ima felo laoma.

16 Ke egae pako'a papiau'i ee'iai afuafu aga'o keaguega koa aisama, isa afuafu ega'ina feke'ima felo'i. Ke pako'a papiau'i fofouga meau fakepeni'i. Isa ega koa akekapa aisama, pako'a papiau'i auga afuafu kapa'i kai aga'o aepalagaini'i au'i mo akepalagaini'i.

Au Akaiki'a'i Pako'a Papiau'i Ke'ima'i Au'i Fo'ima'i

17-18 Pako'a papiau'i Deo ega pinauga au'i keopolani'i aisama, Deo ega iifa iina eifa oma auga fekeopolani'i: "Polomakau epinauga efua aisama, epinauga afa feafia eoma. Ega puo ifegai laiti ogogoga faaga egafa ikia alogai ake akegope."[e] Ke Deo ega iifa iina eifa oma pugu: "Pinauga au'i e'i pinauga

---

[e] **5:17-18** Testamento ufaina alogai i'ina iifaga aeka kai Luka 10:7 alogai iina koa i'opoga ekae.

afa fekeafia,”[f] eoma. Deo ega iifa iina eifa oma koa i'opoga, au akaiki'a'i
pako'a papiau'i ke'ima'i au'i kepinauga felo koa aisama, pako'a papiau'i alo'i
ko'agai isa au akaiki'a'i fekepamia'i. Ke pinauga au'i e'i moni akaiki'a keafia
koa i'opoga, isa isafa afa ega koa fekeafia. Kai iifa gome au akaiki'a'i pako'a
papiau'i ke'ima'i au'i kapa'i keinogo, ke kepamalele au'i auga au akaiki'a'i
ipauma'i fekepamia'i. 19 Ke pako'a papiauga aga'o afemai au akaiki'a pako'a
papiau'i e'ima'i auga aga'o Deo maagai laomai apala ekapaisa auga eisa oi
maamuai ageifania aisama, oi isa ega iifa folopako'a kakaua, ke au ega'ina
folopaagu fofou aagenia mo. Kai papiau gua oiso, o ma'o akemai i'ina iifaga
maamuai akeifania koa aisama fopako'ania, ke fo'opo fopa'opaina. 20 Ke
papiau e'i iifa ega'ina ko'a koa aisama, lau anina laani isa ega laomai apala
pako'a papiau'i ma'oai maa'iai la'afouai foifania. Ega koa isa ke pako'a
papiau'i isafa fekemani'i, laomai apala'i fakekapa'i pugu laoma. Ke Timoti, oi
pako'a papiau'i fofouga ago'iai laomai apala ekapa auga fopaini kapulania, ke
magogoga foauga, ega koa ega laomai fepa'opaina.

21 Lau Deo, Iesu Kristo ke Deo ega agelo ekinani'i au'i ago'iai oi laifa
kapula penio. Oi lau kapa'ina maamuai laifa kakau'i au'i kai'iai fopea.
Ke kapa ma'oai alokapa'i alogai, ifomu minomuai kapa'ina emai auga
mo folokapa. Kai aufalao aga'o kapa'ina eifania auga, ko'a o pifoge auga
fologo felo kakaua kai kapa'ina alokapa auga fokapa. Ke papiau aga'o
lologonia mo looma afegai foloaulao.

22 Ke kaisau Deo ega pinauga gakapa ageoma eemu agefai aisama,
fiakoa mo imamu isa kania laagai folooge Deo ega pinauga ikapa auga
folopamia. Kai isa ega laomai foisa felo kakaua kai, imamu kania laagai
foogeaua Deo ega pinauga ikapa auga fopamia. Iina koa alokapa aisama,
Deo maagai oi alo opai aumu alomia.

23 Ke lau lalogo oi alomu fe'opai mo felao looma puo, fei maini mo loinu.
Ega kainai kina ma'o oi gua kiekie isafaga loafia. Kai lau anina laani ega'ina
isafaga feapakipo laoma puo, fei maini mo foloinu. Kai fino afa'agamo
mulamula koa fopamia fei fou foinu. Ega koa guamu felo mo agemia.

24 Ke papiau isa'i laomai apala'i la'afouai kekapa'i puo, papiau ma'oai
kelogo felo. Ega kainai papiau isa e'i laomai apala afa kepeni'i kefiakoa.
Kai papiau isa'i auga ogefakeai laomai apala kekapa. 25 Ega koa i'opoga,
papiau isa'i la'afouai pinauga felo kekapa puo, papiau ma'oai kelogo felo.
Kai papiau isa'i auga ogefakeai e'i pinauga kekapa. Ega puo kai aga'o
aelogo muniai kai, isa e'i pinauga efoki efoufa'a.

Kala'afi Papiau'i Fekepinauga Felo

6 1 Pako'a papiau'i kapa'i kekala'afi au'i, isa ke'ima'i lopia'i aina'i
afakeafia koa aisama, papiau isa'i akeopolaga Deo kepako'ania, iifa

---

[f] **5:17-18** I'ina iifaga Deuteronomy 25:4 alogai ekae.

faunina Iesu fouga, lai apamalelenia auga muninai kepea au'i papiau
apala'i ipauma'i akeoma. Iina koa akekapa aisama, papiau Deo aka ke
iifa faunina Iesu fouga eegai akeifa apala. Lau ega'ina auga anina alaani.
Ega puo papiau kapa'i kala'afi pinauga kekapa au'i, alo'i ko'agai e'i lopia
fau'iai fekepinauga felo ke au akaiki'a'i fekepamia'i mo opolaga fekeafia.
2 Kai kala'afi kapa'i e'i lopia pako'a auga aisama, akeopolaga isa e'i lopia
pako'a auga puo, afakepinauga kapula auga kapa aga'o laa'i fakeoma.
Isa ega koa fakekapa kai, kala'afi koa pinaugagai mo fekepinauga. Gome
isa e'i lopia faugai kepinauga felo auga, afa felo kai aga'o aage afaeafia
kai isa e'i lopia ageafia. Ega'ina mo laa'i kai, isa pako'a papiau'i ke e'i
lopia isafa pako'a auga. Ke isa ma'oai Kristiano au'i kainai, aa'i aki'i koa
i'opoga. Ega kainai Deo isa ma'oai ani'i eani alogaina auga fekelogo.
Pako'a papiau'i maa'iai i'ina iifa'i fopamaleleni'i, ke magogo'i foau
kapulania ega koa e'i pinauga fekekapa felo'i.

Pifoge Pamalelega Au'i Fou'i

3 Kaisau Deo ega iifa ko'a ipauma, Iesu Kristo fouga kai'iai aepea, ke i'a
Deo ala aau afagai oma, ke ega iifa kainai apea, ke apamalele auga kai'iai
aepea kai epamalele auga pifoge pamalelegai epamalele. 4 I'ina auga
kapa aga'o aelogo kai ifo eau afagaina elogo eoma. Isa ega pa'ani auga
ko'a laa'i kai, aufa kina mo epa'ani aefuafua. Isa iifa ko'a auga aelogo kai
papiau epaakekua aageni'i mo. Ega kainai papiau isa aina kelogo aisama,
ifo'i mo epo'iai kepikupa, ifo'i keifa apala peni'i, ke opola apala'i keafi'i,
ke kapa aga'o akepako'ania. 5 Ke aufa kina keakekua aage mo aefuafua.
Pifoge pamalelega i'ina au'i, agofa'ai deo pifoge'i isa alo'i, ke opola'i
fofouga kepalifua, kepifoge Deo ega iifa ko'a'i au'i kekaisapu'i. Ke isa e'i
opola auga, Deo keau afagaina, ke ega iifa kainai kepea auga, moni ikapa
pinauga aga'o kepamia.
6 Kai pau aague alogai, i'a Deo aau afagaina au'a kapa'ina ee'aisai
kekae au'i alo'a agekaina au'a, muni afa felo mo Deo eegai agaafia.
7 Gome i'a agofa'ai amauni aisama, ima'aamo amauni. Ke agamae aisama,
ima'aamo agofa'a agapua'afuga. 8 Ega puo i'a fo'ama ekae aania, ke tiapu
kekae ai'iuka'i koa aisama, alo'a fegama ke falogo ega'ina mo ekainia.
Ke opola ega'ina mo faafia Deo faau afagaina, ke ega iifa kainai fapea.
9-10 Kai agofa'ai papiau isa'i moni ma'o ee'iai feka auga anina keani
alogaina. Ega'ina papiau'i moni mo keguakaeaina aisama, tiapolo isa
efoge'i laomai apala'i kekapa'i kefiakoa. Ke isa kemogemoge alogaina
kegapa'amu'amu keoma puo, papiau kepakafo'oni'i e'i agu kepalifua.
Ke fuagai isa ifo'i isafa e'i agu agelifu, lalau'i aoniamo agemae ke
afaemaunimue pugu. Ega koa i'opoga, moni ma'o anina keani au'i ee'iai
moni auga kapa apala'i ma'o gome auga emia. Iifa gome papiau isa'i
moni ma'o anina keani alogaina puo, Iesu kepako'ania kai keapakipo

Deo kemunia. Ke kapa ma'o apala'i keafi'i alo'i ke opola'i kepalifua ke alo kiekieai keagu.

Paulo Nini'ani Fua Timoti Epaini Kapulania Auga

11 Papiau isa'i ega koa kekapa kai, Timoti, oi Deo ekinanio, ega pinauga auga lomia. Ega puo i'ina kapa'i fomuni'i. Kai Deo maagai kapa'ina opaina, ke felo auga mo fokapa, ke alomu ko'agai Deo fopako'ania, foau afagaina, ke papiau ma'oai ani'i foani alogaina. Ke kina apala'i ageafio aisama, alomuai mo fepiau, gamuga mo foopo ke guamu faekupu. 12 Deo oi ekinanio ke Iesu lopako'ania kinagai, agu pagai maunina afuga epeniio. Ega kainai oi iifa faunina Iesu fouga lopako'ania auga papiau maa'iai loifafoua. Oi Deo agu pagai maunina afuga epeniio kainai folo'agege, ke founiaimoimo ega pinauga fokapa faefuafua. 13-14 Deo amu ma'oai epagama'i maa'i mauni'i fekemia eoma. Ke Iesu Kristo Pontio Pilato agogai eapa iifa epakaisa aisama, kapa'ina epako'ania auga eifa ofakae felo alogaina. Pau lau Deo ke Iesu Kristo ega'ina auni'i ago'iai lapaini kapulanio, kapa'ina maamuai laifa kakau'i au'i minomuai fekeka ke kai'iai fopea. Ke ega'ina alokapa alogai kai aga'o faepakefeiso. Ke alopinauga aisama, fopinauga mo felao i'a a'a Lopia Iesu Kristo ega mai pugu kinagai. 15 Deo ega logoai kina epaapa kinagai, Iesu Kristo i'a ageapakina peni'a. Deo ifogamo kapa felo'i ipeni'i gome auga. Isa ifogamo isapu akaiki'a ipauma auga. Iifa gome isa ifogamo Kin ke Lopia akaiki'a ipauma, aagoa ke ufa fou ega isapuai e'ima'i auga. 16 Deo ifogamo mauni gome auga puo afaemaemae. Ke eaea gome auga puo, eaea akaiki'a ipauma alogai eague. Ke i'a papiau aumauni au'a umina au'a puo, kai aga'o Isa eega agalao afaekaina. Ke kai aga'o maagai Deo aeisa ke pau isafa i'a Isa agaisa afaekaina. Iifa gome lau alou ko'agai lamegamega ega koa papiau Isa Lopia Akaiki'a fekepamia, ke ega isapu akaiki'a agofa'ai feka aoniamo laoma. E, i'ina iifaga ko'a ipauma!

Pa'amu'amu Au'i Fou'i

17 Deo amu ma'oai inagome auga anina eani i'a alo'a fegama eoma puo, amu ma'o mo epeni'a. Ega kainai pa'amu'amu au'i ifo'i fakeau afagaini'i ke fakeaina'au alogaina. Ke isa amu ega'ina gaika akefua auga akelogo puo, fakegua kaeaini'i kai Deo mo fekegua kaeaina. 18-19 Ke agu pagai maunina afuga aoniamo ekaega auga fekelogo. Pa'amu'amu au'i ega'ina afugai kegakoko keoma koa aisama, isa papiau fekepalagaini'i ke laomai felo'i ma'o mo fekekapa'i. Iina akekapa oma koa aisama, isa muni ufai akepa'amu'amu, ke ifo'i e'i laomai felo afa akeafia. Ke iifa gome isa muni agu pagai maunina afugai akekoko isafa auga fekepakinai'a. Oi pau pa'amu'amu au'i keague au'i fopaini kapulani'i ega koa fekekapa.

20-21 Papiau isa'i keifa isa kapa ma'oai kelogo afe'ai keoma. Kai e'i nini'ani auga kapa aga'o aepagama kai, pifoge mo kepaalogaina,

kenini'ani ke keakekua aage mo. Ke papiau isa'i isa e'i pamalele a'o kelogo au'i, iifa faunina Iesu fouga keumakalaina ke'ualai keaga i'oinagai kepea. Timoti, oi ega'ina pamalele'i fomuni'i ani'i foloani. Kai iifa faunina Iesu fouga mo kainai fopea. Ke Deo ega pinauga lapainio fokapa laoma auga, folo'agege alomu ko'agai fokapa felo. Lau alou ko'agai ke guau fofougai oi ke pako'a papiau'i fou faumiai lamegamega, ega koa Deo ega gafegafe akaiki'a fepenimi laoma.

2 Timoti

Paulo Malele Muniai Epapua Timoti Eegai Eulaisa Auga

1 1 Lau Paulo. Ufainagai Deo epako'ania eifa kaisau Iesu Kristo
agepako'ania auga agu pagai maunina agepenia eoma. Ega kainai
Deo ifo ega logoai lau ekinaniau apostolo, ke Iesu Kristo fouga iifafouga
au epamiaisau.
2 Pau i'ina malelega lapapua laulaisa Timoti oi eemu efai pugu. Iifa
faunina Iesu fouga maamuai laifania efua auga lopako'ania kainai, oi
auga lau gau ko'a koa i'opomu lomia. Lau alou ko'agai ke guau fofougai
oi faumuai i'a Ama'a Deo ke a'a Lopia Iesu Kristo fou lamegamega peni'i.
Ega koa Isa oi guamu fekeania, e'i gafegafe akaiki'a ke e'i gagao fou
fekepenio foagu felo laoma.

Paulo Timoti Magogo Kapula Epeniia

3 Lau aufa kina gapi gani papiau fau'iai Deo lagoi kapula penia aisama,
oi laopolanio faumuai lamegamega aefuafua. Ke oi alomu ko'agai Iesu
Kristo lopako'ania kainai Deo tenkiu lapenia. Ke Deo lau ufu apau keau
afagaina auga, lau isafa alou ko'agai Isa maagai laomai felo mo laopolaga
ke laau afagaina. 4 Ega'ina alogai lau oi lapua'afunio aisama, alomu
ekiekie maamu iuga eake auga laopolaga. Ega puo anina laani oi faisao
pugu, ega koa Deo alou fepagama alogaina laoma. 5 Lau lalogo oi ufumu
Lois ke inamu Eunise fou alo'i ko'agai Iesu kepako'a kakaua. Isa Iesu
kepako'ania koa i'opoga mo, lau lapako'ania oi isafa ega'ina pako'aga
eemuai ekae, alomu ko'agai Iesu Kristo lopako'ania. Lau oi laopolanio
aisama, ega'ina pako'aga laopolaga. 6 Ega kainai lau imau oi kaniamuai
laogeaua ke lamegamega aisama, Deo ega pipeni loafiia eemuai ekaega
auga lapaopolanio fopapinauga felo laoma. Ke pau ameku lo epuaufa
koa i'opoga, lo koa lapuaufaiso fopinauga felo. 7 Gome Deo ega pipeni
Spirituga epenii'a auga, pinauga e'inoka puogai pinauga famani'iaina

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

aeoma. Kai Deo ega Spiritu isapugai alo'a ko'agai papiau ani'i faani, ifo'a
fa'ima feloi'a, ke Isa maagai kapa felo'i mo fakapa'i eoma.
8 Ega puo i'a a'a Lopia Iesu fouga ko'a ipauma papiau maa'iai loifafoua auga
meagaina folopa'aua. Ke lau kelele aga'o alakapaisa kai Lopia Iesu puogai
latipula auga isafa meagaina folopa'aua. Kai lau iifa faunina Iesu fouga kainai
lakiekie koa i'opoga, oi isafa Iesu puogai fou fakiekie aga'omo. Ke Deo ega
Spiritu isapugai Iesu fouga iifafouga foloapakipo. 9 Deo i'a kania'a eagamauga
ke eifani'a ega koa aague alogai, Isa maagai alo opai agugai faagu eoma. Deo
i'a fau'aisai iina ekapa oma auga, i'a kapa felo'i akapai'i puogai laa'i. Kai Isa
agofa'a aepagama koa kai ifo ega logoai ke ega gafegafeai muni kaisau Iesu
Kristo agepako'ania auga kania ageagamauga eoma kainai, fau'aisai ega
koa ekapaisa. 10 Ke pau Deo, Iesu Kristo i'a kania'a isagamauga auga eulaisa
emai i'ina agofa'agai aisama, iifa faunina Iesu fouga alogai, ega'ina gafegafe
epakinai'a, umina alogai aagu au'a alo'a epaeaea. Ke Iesu Kristo emae
emaunimue puogai, i'a falogo agamae aisama, amu ma'oai egae afakefua.
Kai iifa faunina Iesu fouga apako'ania au'a isa koa i'opoga agamaunimue, agu
pagai maunina agepeni'a fou isa afugai agaagu aoniamo. 11 Deo lau falao iifa
faunina Iesu fouga, faifafoua eoma kainai ekinaniau inogo au, apostolo, ke
pamalele au epamiaisau. 12 Lau iifa faunina Iesu fouga lainogonia kai, papiau
anina akeani. Ega kainai lau lakiekie ke tipula au lamia. Kai lau Deo lalogo
felo alogaina auga lapako'ania. Ke Isa iifa faunina Iesu fouga lau imauai
eogeaua fakapa eoma auga afaegea agelao muni Deo papiau aga'o aga'o e'i
laomai felo o apala auga afa agepeni'i auga alou ko'agai lapako'ania. Ega puo
lau Isa faugai lakiekie auga meagaina alapa'aua.
13 Oi maamuai Deo ega iifa ko'a'i laifani'i fokapa'i laoma au'i kai'iai
fopea. Ke papiau alopamaleleni'i alogai, alomu ko'agai Iesu Kristo
fopako'ania, anina foani, ke papiau isafa ani'i foani. 14 Ke Deo ega Spiritu
i'a alo'aisai eague auga ega isapuai lau Deo ega iifa ko'a ipauma oi
imamuai laogeaua auga fo'ima felo ke fopinauga felo.

Meagai Auga Ke Aemeagai Auga

15 Pako'a papiau'i ma'o Asia agogai keumakalainiau, kepua'afuniau
auga fouga lologo. Ega'ina papiau'i epo'iai Fikelus ke Hemokenes auni'i
isafa lau kepua'afuniau. 16 Lau Onesiforus faugai Lopia Deo lamegamega
penia ega koa Deo isa ke ega famili fou gua'i feania laoma. Gome isa
kina isa'iai emai eeuai eagu magogo kapula epeniiau epakapulaniau. Ke
lau tipula au lamia tieniai kepaagaisau mo ganinagai eisau aemeagai.
17 Kai isa emai Roma taoninai aisama, ekapuniau elaolao ekapulaisau
kai eapakipo. 18 Lau lamegamega ega koa muni kina fua'iai Lopia papiau
e'i laomai felo o apala afa agepeni'i aisama, isa Lopia ega guani feafia
laoma, ke ega laomai felo kainai afa isafa felo fepenia laoma. Ke Efesus
taoninai isa lau keaga i'oi'i i'oi'iai ala epalagai omaisau auga isafa lologo.

Ifani Au'i Koa Fomia Fokapula Iesu Faugai Fopinauga

2 1 Ega puo Timoti gauagai, oi aufa kina Iesu Kristo fou oagu aisama,
ega gafegafe epakinaiso epalagainio. Ke isa ega gafegafeai, aufa kina
alogai fokapula faefuafua. 2 Ke lau papiau ma'o ago'iai laapa iifa faunina
Iesu fouga laifafoua aisama, oi isafa ega'ina iifa'i a'o'i lologonia. Ega
kainai oi papiau kapa'i alo'i ko'agai Iesu kepako'ania au'i, ega'ina iifa'i
isa ima'iai foogeaua. Ke ega'ina au'i isafa, papiau i'oi'i fekepamaleleni'i
fekaina. 3 Ke oi auga Iesu Kristo ega ifani auga felo fomia, lau fou
isa faugai fapinauga. Ke agapinauga alogai isa puogai agakiekie mo
ganinagai, kiekie gamuga mo faopo faafiapia mo. 4 Ifani au'i isa e'ima'i
lopiaga alo kegapagama keoma puo, eifani'i aisama kekaigugu kepipaini.
Ke kai aga'o afe pinauga'iai aeofa isa ifo ega pinauga ke e'ima lopiaga
ega pinauga isafa aepalifua. Ega koa i'opoga, oi isafa Iesu Kristo eifa
kapula penio kapa'ina fokapa eoma auga mo fokapa. 5 Ke ifani auga koa
i'opoga, oi pipalau opuaga alogai piau auga aga'o koa i'opomu. Ega puo
piau auga kapa felo aga'o gaafia eoma puo, opua laoga maina kai'iai mo
epakai'i koa i'opoga, oi Iesu Kristo kapa'ina maamuai eifania auga mo,
alokapa aisama, muni afa felo aloafia. 6 Ke oi auga fo'ama ifauga auga
aga'o koa i'opomu. Ke fo'ama ifauga auga kapa epinauga kapula auga,
ega fo'ama ageani kakaua. Kai isa'i akepinauga kapula au'i, muniai kai
e'i fo'ama akeania. Ega koa i'opoga, oi Iesu Kristo faugai alopinauga
kapula alogaina aisama, muni afa felo aloafia. 7 Ke iifa gome Lopia Deo oi
kapa ma'oai mologo looma auga agepalagainio alologo. Ega puo kapa'ina
maamuai laifa kakau'i au'i foopola felo alogaini'i.

8 Oi aufa kina alomuai Iesu Kristo foopolaga. Deo epako'ania eifa
koa i'opoga mo, isa papiau aumauni ipauma emia, Davide okogai eake
emai i'ina agofa'agai. Ke emae kai maeai emaunimue. Lau iifa faunina
Iesu fouga i'ina auga mo papiau maa'iai laifafoua. 9 Kai papiau isa'i iifa
faunina Iesu fouga keumakalaina. Ega kainai isa lau kelele akaiki'a'i
kekapa'i au'i koa i'opou kepamiaisau, tieiniai kepaagaisau ke tipula
au lamia lakiekie alogaina. Kai lau tipulai kepaaguisau mo ganinagai,
papiau i'oi'i isa'i Deo ega iifa papiau maa'iai keifania aefuafua. Ega
puo lau tieiniai kepaagaisau mo ganinagai, Deo ega iifa auga tieiniai
akepaaga afaekaina. 10 Kai Deo anina eani Isa ega iifa auga feka felao,
fuagai Isa ifo ega logoai papiau ekinani'i au'i Iesu Kristo fekepako'ania,
ega koa kania'i feagamauga eoma. Egae kai isa lau fou Lopia Deo ifo ega
agofa'ai faagu aoniamo eoma. Ega kainai Deo ekinani'i au'i fau'iai tieiniai
kepaagaisau mo ganinagai, gamuga mo laoponia laafiapia mo. 11 Lau i'ina
iifaga ko'a ipauma auga alaifania:

Iesu Kristo i'a a'a laomai apala'i fau'iai emae.
Ke isa i'a fau'aisai emae auga agapako'ania koa aisama,

i'a ufainagai laomai apala'i akapai'i puogai kepamaei'a koa
i'opoga au'i
agapua'afuni'i afalakapa'i pugu.
12 Ke i'a Iesu puogai agakiekie ganinagai, gamuga mo agaopo
agaafiapi'i mo koa aisama,
muni i'a isa fou agofa'a fofouga aoniamo aga'ima.
Ke i'a papiau maa'iai isa agapuniaiaina koa aisama,
muni isa isafa i'a agepuniaiaini'a.
13 Ke Isa ega iifa auga ko'a'i mo, ifo agepuniaiaini'i afaekaina.
Ega kainai i'a Iesu Kristo afalapako'ania mo ganinagai
Isa kapa'ina agepeni'a eoma auga agepeni'a paisa.

Deo Maagai Pinauga Felo Ikapa Auga

14 Oi pamalele au'i kapa'i mo lopamaleleni'i au'i, kapa'ina maamuai
laifa kakau'i au'i isa maa'iai foifania, fopaopolani'i. Ke pamalele au'i,
papiau isa'i fou akeakekua aisama, kapa felo aga'o afaemia. Kai isa e'i
akekuai papiau Iesu Kristo kepako'ania au'i e'i pako'a akepalifu afe'aina.
Ega kainai oi isa foifa kapula peni'i, Deo agogai nini'ani mo puogai
papiau fou fakeakekua aage mo. 15 Ke oi Deo ega pinauga lokapa alogai,
imaaumu fofouga Deo fopalao penia, ega koa Deo ke papiau ma'oai
ago'iai iifa gome oi Deo ega pinauga ikapa aumu fekeoma. Ega'ina
auga oi Deo ega iifa ko'a'i mo fopapinaugani'i papiau kai'iai fekepea.
Ke laomai felo'i mo fokapa'i, ega koa kapa aga'o meagaina folopa'aua.
16 Oi papiau kapa'i Deo ega iifa eegai keifa apala, ke keakekua aage mo
au'i fo'ege'i, ke ee'i isafa fololao. Gome pifoge pamalelega au'i Deo ega
iifa akeumakalaina, eegai akeifa apala aage mo afakefuafua agelao
Deo ega iifa akeumakalai ipaumania mo. 17 Isa e'i pamalele auga,
kua akaiki'a ife'aisai eaguau faaga'a epalifua koa i'opoga. Isa epo'iai
Hemenius ke Filetus auni'i isafa Deo ega iifa ko'a'i au'i kepua'afuni'i
iina koa kekapa. 18 Isa auni'i iifa pifoge'i keifani'i keifa, Deo mae au'i
epamaunimue'i efua keoma. Ega keifa oma kainai, pako'a papiau'i isa'i
kepalifu'i, kapa'ina kepako'a kakaua auga kainai akepea. Ke iifa faunina
Iesu fouga keumakalaina, ke ke'ualai keaga i'oinagai kepea. 19 Kai pifoge
pamalelega au'i ega koa kekapa mo ganinagai, Deo iina eifa oma, ‘Lopia
papiau kapa'i, Isa ega papiau ko'a'i au'i elogo.’ Ke Deo iina eifa oma pugu,
‘Kaisau Lopia Iesu Kristo epako'ania, ega laomai apala'i ageumakalaini'i
eoma, papiau maa'iai eifafoua auga, laomai apala'i ma'oai feumakalai
afe'aini'i.’ Deo ega iifa i'ina auga, uu'u kapula ipauma eapa aelao aemai
auga koa i'opoga. Ega puo Deo ega iifa auga iifa gome ko'a ipauma paisa.
20 Lau kapa aga'o maamuai alaafi'opo. Lopia ega e'a akaiki'a alogai
gakugaku amu'i ma'o kekae. Gakugaku amu'i ega'ina au'i isa'i gold
ke silifai kekapai'i. Ke isa'i auga auai ke kaki'aai fou kekapai'i. Papiau

gakugaku amu'i gold, ke silifai fou kekapai'i au'i, miamia kina'iai mo
kepapinaugani'i. Kai gakugaku amu'i, auai ke kaki'aai fou kekapai'i au'i
kina aage'iai kepapinaugani'i. 21 Ega koa i'opoga, kaisau pifoge pamalele'i
au'i e'i laomai apala'i ipauma'i ma'oai ageumakalaini'i, ke ifo laomai
felo'i mo agekapa'i aisama, isa auga amu gold ke silifai kekapai'i auga
koa agemia. Ke isa miamia akaiki'a'i kina'iai mo akepapinauga. Ke isa
ega pinauga felo ipauma kainai, Deo isa agepafua ageagu, Isa koa i'opoga
alo opai auga agepamia. Ke Deo isa agepalagaina pinauga kapa felo Isa
faugai gakapa eoma auga mo agekapa.
22 Ke Timoti, oi papiau agu'a'i laomai apala'i kemaaga ani'i keani au'i
lao'i mai'i ee'iai fopiaukoko. Kai oi papiau isa'i alo'i lolofagai Iesu Lopia
kepako'ania, ke keifaga au'i fou Deo maagai laomai felo'i mo fokapulai'i
fokapa'i. Ke ega'ina au'i fou Iesu fopako'ania, ke alomu ko'agai isa ani'i
foani fou gagaoai foagu. 23 Ke oi fologo papiau isa'i kenini'ani aage mo,
kafo'o nini'ani'i keifani'i. Isa kapa'ina keifania auga isafa oko akelogo
felo kai papiau maa'iai keifa fa'i'i aage mo. Ega koa kekapa akekua aage'i
mo kepa'uegeni'i. Ega kainai oi ega'ina lao'i mai'i apala'i foumakalaini'i
ani'i foloani. 24 Lopia ega pinauga auga akekua faepa'uegenia. Kai isa
papiau ma'oai fegafe'i, ke fepamalele fekaina. Ke papiau isa akeifa apala
penia mo ganinagai, gamuga mo feopo feafiapia mo. 25 Isa papiau kapa'i
Deo ega iifa kekaisapua au'i, Deo ega gafegafe agepeni'i auga afia'amaga
fekeafia'ama fouga gafegafeai fepamaleleni'i. Ega'ina alogai Deo ega
iifa ko'a ipauma auga mino'i fepaeaea fepalogoni'i, e'i laomai apala'i
fekeumakalaini'i, muni fakekapa pugu auga feifafoua laoma. 26 Ke fuagai
Satani isa eafii'i papagai keagu, ke isa anina eani auga mo kekapaisa kai,
Deo ega iifa akelogo felo aisama opo'i age'opai. Ke Satani ega pifoge nio
koa fepakopa'i auga akelogo felo puo ake'ege.

Kapa'ina Mo Kina Fua'iai Akemia Auga Fou'i

3 1 Timoti oi i'ina iifa'i fologo felo: Kina fua'iai papiau kapa apala'i
ipauma'i ma'o akekapa'i puo, kina apala'i ipauma'i akemia. 2 Ega'ina
kina'iai papiau alo'i ko'agai ifo'i mo ani'i akeani. Isa alo'i ko'agai moni
mo anina akeani, ke kapa'ina akekapa'i au'i aina'au'i akepa'au'i. Isa
akeopolaga papiau isa'i isa fou i'opo laa'i kai, isa ifo'i mo auga kelogo
alogai akeoma. Isa Deo ke papiau fou ee'iai akeifa apala aage mo. Isa ina'i
ama'i aina'i afakeafia. Ke Deo papiau fou tenkiu afakepeni'i. Ke mino'iai
kapa apala'i mo akeopolani'i puo, alo'i ageofu alogaina. 3 Isa alo'i ko'agai
kai aga'o anina afakeani, ke gua'i afakeania e'i apala afake'agegeaina.
Ke papiau pifogeai akepaagu fofou'i. Isa ifo'i kegapaapakipo'i akeoma
afaekaini'i. Ke isa a'o a'i'i koa i'opo'i, papiau ee'iai ake'e'efa alogaina,
ke kapa felo'i au'i ani'i afakeani. 4 Isa papiau akeafi'i ake'afa'afalaini'i,
ke kapa'ina akekapa auga, laafuai akekapa. Isa papiau ago'iai ifo'i au

akaiki'a'i akepamia'i. Ke Deo anina afakeani kai kapa'ina alo'i kepagama
au'i mo kapa'i ani'i akeani akekapa'i. 5 Isa Deo keau afagaina akeoma kai
Deo agepalagaini'i, e'i laomai felo agemia auga afakepako'ania. Kai pau
ganinagai iina koa kekapa'i papiau'i isafa epomiai keague. Ega puo oi
ega'ina papiau'i ani'i foloani, ke fomuni'i foumakalaini'i.
6 Ega'ina papiau'i epo'iai isa'i au'i ima'ima koa i'opo'i aifafa'i mo papiau
e'i e'ai kekoko. Ke papie alo'i apokega, laomai apala'i alo'iai epogu, ke
kapa apala'i ma'oai kemaani'i kainai, pifogeai alo'i keania, isa mo aina'i
keafia. 7 Ega'ina papie'i auga aufa kina kemalele aefuafua mo ganinagai,
Deo ega iifa oko ko'a ipauma auga akelogo felo paisa. 8 Pifoge pamalele'i
ega'ina au'i ufainagai au auni'i aka'i, Ianes ke Iambres fou Moses
keumakalaina koa i'opoga, pau isa Deo ega iifa kekaisapua. Isa tiapolo
alo'i ke opo'i fou epalifu afe'aina. Ke isa Deo ega iifa akepako'ania kainai,
Deo isa eumakalaini'i epua'afuni'i. 9 Kai papiau Ianes ke Iambres auni'i
kafo'o lao'i mai'i kekapai'i au'i fiakoa mo keisa'i kelogo. Ega koa i'opoga
mo, pifoge pamalelega au'i kafo'o lao'i mai'i kekapa'i au'i afa'agamo
agelao koa kai, papiau ma'oai isa e'i laomai ega'ina akeisa felo akelogo.

Kapa'ina Lomaleleaina Auga Fopako'ania Faefuafua

10 Kai Timoti, oi lau e'u laomai ma'oai ala lakapa oma'i au'i lologo
afe'ai: Lau kapa'ina mo lapamalele au'i ma'oai lologo. Ke kapa puo i'ina
agofa'agai laagu, ke kapa'ina mo lakapai'i ke ala laagu oma auga isafa
lologo. Ke Deo ala lapako'a oma auga ke pinauga laafi'inia mo elao auga
lologo. Ke papiau ani'i ala laani oma ke kina apala eafiiau lakiekie mo
ganinagai, e'u kiekie gamuga mo laoponia laafiapia mo auga isafa fouga
lologo. 11 Ke Antiok, Ikonium, ke Listra taoni'iai kapa'ina mo faagauai
kemia, ke papiau keafi apalaniau mo ganinagai, gamu'i mo laoponia
laafiapia mo auga isafa fouga lologo. Ega'ina kapa'i ma'oai faagauai
kemia mo ganinagai, aufa kina Lopia epalagainiau ee'iai epapealaisau.
12 Iifa gome maamuai laifania. Papiau ma'oai anina keani Iesu Kristo
kegapako'ania ke alo'i ko'agai Deo kegaau afagaina keoma au'i, papiau
isa ega koa fekekapa auga anina afakeani puo akeafi apalani'i. 13 Ega'ina
alogai papiau apala'i kepifoge au'i papiau isa'i akefoge'i, ke e'i pifogeai
papiau akefoge'i akepalifu alogaini'i akelao apala'i ipauma'i akemia. Ke
tiapolo apala ipauma auga isa agefoge'i puo, ifo'i mo e'i iifa akepako'ania
akekapa, ke ifo'i mo isafa akefoge'i. 14-15 Kai Timoti, oi kaisau mo
kepamalelenio auga lologo felo'i. Ke oi e'elemuai Deo ega iifa pukagai
ega iifa kekae au'i lokuapini'i lologo felo. Ega'ina iifa'i oi Iesu Kristo
alopako'ania aisama, kaniamu isagamauga ikifaga agepalogonio keagagai
agepapeaiso. Ega puo oi Deo ega iifa ega'ina ko'a ipauma lomaleleaina, ke
lopako'ania auga kai'iai mo fopea faefuafua. 16-17 Deo ega iifa puka ma'oai
papiau kepapua'i aisama, Deo ega Spiritu isa epenii'i, ke Spiritu ega'ina

isa epalagaini'i e'imai'i puka ega'ina kepapua'i. Ke Deo anina eani papiau kapa'i Isa ega papiau epamia'i au'i, ega iifa puka akepapinauga aisama, isa e'i laomai felo'i, Deo epaini'i fekekapa eoma auga mo akekapa. Ke Deo ega iifa pukagai ega'ina pamalele'i papiau fau'iai agepinauga felo. Ke papiau puka ega'ina akekuapina aisama, laomai apala'i akekapa'i aisama agefina'i, ke agepalagaini'i ifo'i e'i laomai apala'i akeumakalaini'i. Ke ega'ina puka i'a isafa epamaleleni'a, epafuai'a aagu, ega koa Deo maagai laomai felo'i mo akapa'i.

Founiaimoimo Deo Ega Pinauga Fokapa

4 1 Deo ke Iesu Kristo muni agemai pugu, mauni au'i ke mae au'i fou e'i laomai felo o apala auga afa agepeni'i. I'a isa ega mai pugu a'ima, ke ega agofa'a apako'ania faafia aoma. Ega puo Deo ke Iesu Kristo ago'iai laifa kapula penio: 2 Oi Deo ega iifa foinogonia. Ke ega'ina alogai, papiau aina'i fekepaaua o fakepaaua mo ganinagai, fofua foagu Deo ega iifa foifafoua faefuafua. Ke papiau laomai apala'i kekapa aisama, ma'oai mo gamu'i mo foopo foafiapi'i mo, ke pamalele felogai magogo kapula fopeni'i ke fofina'i e'i laomai apala'i fekeumakalaini'i, ke keaga felogai fopapea'i. 3 Kina aga'o agemai. Ega'ina kinagai papiau pamalele ko'a'i ipauma'i au'i fiakoa mo a'o'i ilogo akeumaka. Kai isa kapa'ina ani'i keani kemaani'i kegakapa'i keoma au'i mo kai'iai akepea. Ke aina'i eagaga kapa'ina a'o galogo eoma auga mo anina akeani. Ega kainai isa pifoge pamalele'i au'i ma'o akela'afouaini'i, ke kapa'ina anina keani auga mo akeifani'i a'o'i akelogo. 4 Isa ega koa akekapa Deo ega iifa ko'a'i au'i a'o'i akelogo aisama, akeai me'e kai, pifoge isonioni'i mo a'o'i akelogoni'i. 5 Kai oi kapa'ina mo faagamuai akemia mo ganinagai, alomu fopakapulania ke fo'ima feloiso. Ke kapa'ina eemuai ake'inoka ganinagai, gamu'i mo foopo foafiapi'i mo. Ke iifa faunina Iesu fouga iifafouga auga emu pinauga fopamia. Ega alokapa oma koa aisama, Lopia Iesu Kristo ega pinauga oi apumu lopamia auga alopafua afe'aina agekaina.

6 Kai lau e'u pinauga auga lapafua efua. Iifa gome lau auga a'o keaupugu'i Deo kepa'a penia koa lamia puo, akeaupuguisau alamae. Kai lau gaika alamae auga alalogo kai, lau lalogo auga, e'u mae kina emai efua. 7 Lau lakapula, launiaimoimo, Deo ega pinauga lakapaisa, papiau maa'iai iifa faunina Iesu Fouga faifafoua pinauga auga lapafua. Ega koa lakapaisa, pipalau auga epiau kapula piau epafua koa i'opoga, lau isafa lapinauga kapula e'u pinauga lapafua. Ke Deo ega iifa i'a apako'ania auga lau alou ko'agai kainai lapea. 8 Ke lau e'u pinauga lakapa felo auga afa felo Deo lau apu eoma auga agepeniau. Ke Lopia Iesu Kristo papiau e'i laomai afa epeni felo'i auga agemai papiau e'i laomai felo o apala afa agepeni'i aisama, isa lau e'u pinauga afa, ega'ina kinagai agepeniau. Ega'ina kinagai isa lau mo afa felo afaepeniau kai, papiau kapa'i alo'i ko'agai isa ega mai pugu ke'ima au'i isafa afa felo agepeni'i.

Paulo Nini'ani Fuagai Timoti Epaini Kapulania

9 Oi fokapula fofiakoa keaga aga'o foisa eeu fomai. 10 Gome lau fou
apea auga aga'o aka Demas alo ko'agai agofa'a amu'i mo ani'i eani
kainai, epua'afuniau Tesalonika taonina elao. Ke au aka Kresens auga
epua'afuniau Kalatia ago elao, ke Taitus isafa epua'afuniau Dalmatia
ago elao efua. Papiau ma'oai lau kepalagainiau au'i kepua'afu afe'ainiau.
11 Kai Luka mo lau fou inae aague. Oi alomai aisama Mako isafa foafia
fou fomai, gome isa lau e'u pinauga ikapagai agepalagai feloisau. 12 Lau
Tikikus fou inae apinauga auga laulaisa Efesus taonina elao. 13 Ke oi
agomai aisama au aka Karpus, Troas taoninai eagu auga ega e'ai lau
e'u ama tiapuga ekae foafia fomaiseina. Ke e'u puka afe'i a'o faaga'iai
kekapai'i au'i isafa foafi'i fomaiseini'i.
14 Au aga'o aka Aleksanda kopa eafia amu ekapa'i auga kapa apala'i
ipauma'i lau eeuai ekapai'i. Kai Lopia Iesu Kristo isa kapa'ina ekapai'i
auga afa agepenimue. 15 Ke oi ifomu fo'ima feloiso, au ega'ina eemuai
kapa apala aga'o faekapa, gome isa alo ko'agai i'a Deo ega iifa ko'a'i
apamaleleni'i auga ani'i aeani puo ekaisapu'i.
16 Lau la'ina mo iifa lapakaisa aisama, papiau ma'oai kepua'afuniau,
ke kai aga'o aepalagainiau iiu aeogeisa. Kai isa ega koa kekapaisa mo
ganinagai, lau anina laani Deo isa e'i apala fe'agegeaina laoma. 17 Kai
ega kina'iai lau iifa ipakainai laapa alogai Lopia epapinauganiau Iudea
papiau'i laa'i au'i maa'iai iifa faunina isa ifo fouga faifafoua a'o fekelogo
eoma. Ega puo Lopia lau fou amia epalagainiau epakapulaniau. Ke lau
iifa ipakaina afugai lakoko aisama, papiau laion koa i'opo'i fekeagaisau
famae koa i'opoga kai Lopia epalagainiau kaniau eagamauga. 18 Ega koa
i'opoga, papiau laomai apala'i ipauma'i ma'oai kekapa'i au'i, lau akeafi
apalaniau mo ganinagai, Lopia lau isa ee'iai kaniau ageagamauga. Ke
fuagai age'ima feloisau, agelaoainiau ufai ega agofa'ai agepaaguisau. Ega
kainai i'a a'a Lopia faau afagaina, ke au akaiki'a fapamia aoniamo. Amen.

Pamego Nini'ani'i Fua Au'i

19 Lau e'u pamego nini'ani'i papie aka Prisila akafa Akuila auni'i, ke
Onesiforus ega famili fofougai fou fopeni'i laoma. 20 Ke Erastus auga
Korinto taoninai eague. Kai Tropimus auga eisafa puo Miletus taoninai
lapua'afuga eague. 21 Oi fokapula fopaafiafi imu ega au kina aemai koa
kai keaga aga'o foisa eeu fomai. Lau inae fou aague au'i Eubulus, Pudens,
Linus, Klaudia, ke pako'a papiau'i ma'oai fou e'i pamego nini'ani'i eemuai
keulaisa.
22 Lau alou ko'agai Lopia Iesu lamegamega penia, ega koa isa oi eemuai
feagu laoma. Ke ega gafegafe akaiki'a, oi, ke fou egae oague aumi ma'oai
fepenimi laoma.

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Taitus

Paulo Malele Epapua Taitus Eegai Eulaisa Auga

1 1-2 Lau Paulo. Deo anina eani lau Isa ekinani'i papiau'i fapapea'i
Isa fekepako'ania, ke ega papiau fekemia eoma. Ke ega papiau
fapapea'i Isa ega iifa ko'a'i mo fekelogo, fekeau afagaina ke ega iifa
isafa kai'iai fekepea eoma. Ke lau e'u pinaugai ega'ina papiau'i agu
pagai maunina akeafia auga fekepako'ania, ke afia'amaga fekepa'aua
fekeagu feke'ima eoma. Agu pagai maunina ega'ina auga Deo aepipifoge
auga agofa'a aepagama koa kai ifo ega logoai eifa ko'ania, muni ega
papiau fekeagu pagainia eoma. Deo lau ega'ina kapa'i ma'oai fakapa'i
eoma puo ekinaniau ega pinauga ikapa auga lamia, ke Iesu Kristo ega
apostolo epamiaisau. 3 Ke Deo ega logoai kina ekinaga auga emai ekainia
aisama, ega iifa epako'ania auga epafokia ke ega pinauga au'i papiau
maa'iai fekeifafoua eoma. Ke Isa lau papiau maa'iai ega iifa ega'ina isafa
faifafoua eoma. Ega kainai Deo, kania'a eagamauga auga epako'aniau,
ega'ina pinauga lau imauai eogeaua.
4 Taitus, i'ina malelega lapapua oi eemu efai. Lau iifa faunina Iesu
fouga lapako'ania koa i'opoga oi isafa lopako'ania kainai, oi auga lau gau
ko'a koa i'opomu lomia. Lau alou ko'agai ke guau fofougai oi faumuai
Ama'a Deo, ke Iesu Kristo kania'a eagamauga auga fou lamegamega
peni'i, ega koa e'i gafegafe akaiki'a ke e'i gagao fou fekepenio foagu felo
laoma.

Oi Emu Pinauga Krete Keleipuagai Auga

5 Lau Krete keleipuagai pinauga kapa alapafua auga, oi ega'ina pinauga
fopafua oko fopakaisa fopa'opaina laoma. Ke ala fokapa oma laoma koa
i'opoga mo, taoni aga'o aga'o alo'iai fokoko pako'a au'i akaiki'a'i fokinani'i
laoma. Ega kainai oi Krete keleipuagai lapua'afunio. 6 Kai oi pako'a auga
akaiki'a alokinaga aisama, i'ina kapa'i fologo felo: Isa auga ega pinaugai

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

papiau isa kapa aga'o ekapa lilifua auga puo fakepenia. Ke akafa aga'omo
femia. Isa gauga fe'ima felo'i pako'a imoi'i fekemia. Ke imoi alo'i ko'agai
isa ama'i aina fekeafia. Ega koa papiau isa gauga kapa'ina kemaaga au'i
mo kekapuni'i ke ina'i ama'i aina'i akeafia fakeoma ee'iai fakeifa apala.
7 Gome pako'a papiau'i e'ima'i lopiaga[a] ega pinauga auga Deo ega pinauga
kainai, feagu felo ega laomai felo'i mo fekapa'i, ega koa ega pinaugai
papiau isa kapa aga'o ekapa lilifua fakeoma puo fakepenia. Isa ifo faeau
afagai alogaina, ke ifo logogai faepea. Isa gua faekupu faefiakoa, inuinu
auga faemia, papiau faeau aageni'i mo ke pifogeai moni faeafia. 8 Kai isa
papiau ee'iai fegafegafe alogaina, feifa koko'i, ke Deo maagai laomai felo'i
mo alo ko'agai ani'i feani fekapa'i. Ke isa kapa'ina agekapa auga, feisa felo
ke feopola felo kai fekapa. Ke isa Deo maagai alo opai auga femia, ke alo
felolofa. Ke isa ifo fepaapakipo fekaina. 9 Isa Deo ega iifa ko'a'i ipauma'i
kemaleleaini'i au'i koa i'opo'i mo, alo ko'agai feafi inokani'i. Ega koa Deo
ega iifa ko'a'iai papiau magogo kapula fepeni'i. Ke kaisau Deo ega iifa
kekaisapua, laomai apala'i kekapa'i au'i fepalogoni'i fekeapakipo.
10 Gome papiau ma'o Deo ega iifa ko'a'i keumakalaini'i, ke Deo isafa
kemunia. Isa kenini'ani aage mo, ke papiau kefoge'i. Ega'ina papiau'i
ipauma'i au'i, Iudea pako'a papiau'i maguae'i faaga iifalaina gouga
keafia au'i ma'o ega koa kekapa. 11 Oi isa ake'i foafuga fakenini'ani.
Gome isa pifogeai moni kegaafia keoma kainai, pamalele pifoge'i papiau
fakepamaleleni'i koa kai kepamalele. Ega koa kekapa, e'a fofouga
pako'a papiau'i kepalifu'i, ke Deo ega iifa ko'a'i kemunia. 12 Krete
keleipuaga papiau'i ifo'i e'i profeta aga'o ganinagai iina eifa oma, “Krete
papiau'i aufa kina kepifoge alogaina aefuafua. Isa amu'e a'i koa i'opo'i
papiau ee'iai ke'e'efa alogaina. Isa ke'apolo mo efua, ke kemogemoge
aefuafua,” eoma. 13 Krete profetaga ega'ina eifania auga ko'a. Ega kainai
Krete papiau'i fofina kapulani'i, ega koa Deo ega iifa ko'a'i au'i alo'i
ko'agai fekepako'ani'i. 14 Ke aina'i fakepaaua Iudea papiau'i e'i isonioni
pifoge'i keifani'i au'i a'o'i fakelogoni'i. Ke aina'i fakepaaua Deo ega iifa
keumakalaini'i kai, ifo'i e'i kagakagai laomai kekapa'i au'i kapa'ina
keifa kapulani'i au'i isafa a'o'i fakelogoni'i. 15 Deo, i'a pako'a papiau'a
a'a laomai apala'i e'agegeaini'i auga apako'ania. Ega kainai Deo maagai
kapa ma'oai apala'i laa'i kai felo'i maini. Kai Iesu akepako'ania ke
alo'i eofu au'i ee'iai kapa aga'o felo laa'i kai apala'i maini. Iifa gome
maamuai laifania. Isa auga alo'i ke opo'i fou elifu afe'ai puo, Deo maagai
kapa'ina apala o felo auga akelogo kai kekapa aagenia mo. 16 Isa keifa
Deo kelogonia keoma kai e'i laomaisai auga Deo kepuniaiaina. Ega koa
kekapa puo, e'i laomaisai Deo gua kepakupua, ke Deo aina akeafia. Ega
kainai isa Deo maagai kapa felo aga'o akekapa afaekaina.

---

[a] **1:7** ‘bishop’

Deo Ega Iifa Ko'a'i Papiau I'oi'i I'oi'i Fopamaleleni'i

2 1 Kai Taitus, oi Deo ega iifa ko'a'i lomaleleaini'i au'i papiau maa'iai
foifafoua. 2 Oi au apao'i fopamaleleni'i e'i laomai, ke opola'i
fou fekepa'opaini'i. Ega koa isa kapa'ina akeifania auga, papiau isa
au akaiki'a'i fekepamia'i, ke aina'i fekeafia. Ke isa kapa'ina akekapa
auga fekeisa, ke fekeopola felo kai fekekapa. Isa Deo ega iifa ko'a'i mo
fekepako'ani'i. Ke isa alo'i ko'agai Deo, ke papiau isafa ani'i fekeani.
Ke kina apala akeafia mo ganinagai, e'i kiekie fekeafiapia gamuga mo
fekeopo.
3 Ega koa i'opoga, pako'a papie'i apao'i isafa fopamaleleni'i alo opai
lao'i mai'i fekekapa'i fekeagu felo. Ke isa papiau ee'iai fakeifa apala. Ke
inuinu papie'i isafa fakemia kai kapa'ina felo auga mo fekepamalelenia.
4 Egae kai isa pako'a papie'i agu'a'i fekepamaleleni'i alo'i ko'agai
akafa'i ke gau'i fou ani'i fekeani. 5 Ke kapa'ina akekapa auga fekeisa, ke
fekeopola felo kai fekekapa. Ke Deo maagai alo opai papie'i fekemia. Ke
e'i e'ai pinauga ma'o fekekapa'i pinauga felo papie'i fekemia. Ke papiau
ee'iai fekegafegafe, ke akafa'i isafa aina'i fekeafia. Ega koa e'i laomaisai
kai aga'o Deo ega iifa eegai fakeifa apala.
6 Papie apao'i lopamaleleni'i koa i'opoga, au agu'a'i magogo kapula
fopeni'i ega koa isa kapa'ina akekapa auga fekeisa, ke fekeopola felo kai
fekekapa. 7 Ke kapa ma'oai alokapa'i alogai, oi isa kapa'ina felo fekekapa
auga fopakina'i fekekapa. Ke alopamalele alogai, alomu ke opomu
fofougai fopamalele. 8 Ke alopamalele alogai, nini'ani ko'a'i ke felo'i ee'iai
afakeifa apala au'i mo foifani'i. Ega koa oi fou oaipagai au'i fekemeagai,
gome isa i'a fou'a apala aga'o fekeifania auga laa'i.
9 Ke pako'a kala'afi'i fopamaleleni'i ega koa kapa ma'oai akekapa'i
alogai, alo'i ko'agai e'i lopia aina'i fekeafia. Ke e'i lopia kapa'ina akeifania
auga fakeumaka fekekapa, ke e'i iifa afa fakepamue, ega koa e'i lopia
fau'iai kepinauga auga alo'i fekepagama. 10 Ke isa e'i lopia ee'iai kapa
aga'o fakepainaoga. Ke isa fakepifoge alo'i ko'agai mo kapa ma'oai
fekekapa'i. Ega koa e'i lopia isa fekepako'ani'i, ke lopia fekelogo i'a a'a
pamalele Deo papiau kania'i eagamauga, ke alo'i epaponia auga felo
ipauma fekeoma anina fekeani. Ke papiau pamalele ega'ina eegai fekeifa
felo.
11 Gome Deo anina eani papiau kania'i feagamauga eoma. Ega
kainai Gauga Iesu i'a ee'aisai eulaisa. Ega'ina auga Isa ega gafegafe
i'a epakinai'a. 12-13 Ke i'a a'a Deo Akaiki'a Auga, ke Iesu Kristo kania'a
eagamauga auga, isapu akaiki'agai akemai pugu akeapafoki aisama,
kapa felo'i akepeni'a. I'a ega'ina afia'amaga apa'aua a'ima au'a, Isa
ega gafegafe akaiki'a aafia. Ega koa akapa alogai, Deo epamaleleni'a,
papiau Isa afakeau afagaina, ega iifa kainai afakepea auga laoga maina

faumakalaina. Ke papiau ifo'i, ke papiau i'oi'i kapa'ina anina keani auga
felo, o apala afalalogo felo kai muni'iai agapea agakapa aage mo auga
isafa laoga maina faumakalaina. Kai Deo maagai alo opai au'a famia,
faau afagaina ke Isa maagai kapa'ina felo auga faisa felo kai ega iifa
kainai fapea eoma. 14 Ke Iesu Kristo, i'a a'ima auga anina eani i'a alo'a
ofuga feiku'i, i'a isa ifo ega papiau ipauma'a famia, ke alo'a ko'agai
laomai felo'i mo Deo maagai fakapa'i eoma. Ega kainai isa ifo imaauga
elogoaina fau'aisai emae, a'a laomai apala'i ma'oai afa'i eogei'i.
15 Lau pau kapa'ina laifani'i au'i papiau fopamaleleni'i. Isa magogo
kapula fopeni'i Deo ega iifa kainai fekepea. Ke papiau laomai apala
akekapa aisama, fofina'i e'i laomai apala'i fekeumakalaini'i kai laomai
felo'i mo fekekapa'i. Ega'ina alokapa alogai, Deo ega isapu epeniio ega
pinauga fokapa eoma auga fopapinauga. Ke kai aga'o fololog oaina faeisa
papaiso.

Pako'a Papiau'i Laomai Felo Fekekapa

3 1 Lau Krete papiau'i kapa'ina lapamaleleni'i au'i fopaopolani'i.
Ega'ina auga papiau ke'ima'i lopia'i, ke au akaiki'a'i isapu keafia au'i
isa kapa'ina fekekapa akeoma auga aina'i fekeafia fekekapa. Ke aufa kina
fekefua fekeagu, kapa'ina felo'i au'i mo fekekapa'i. 2 Isa kai aga'o fakeifa
apala penia kai, papiau fou gagaoai fekeagu. Ke kapa'ina akeifani'i
au'i fakepaafiafi kai'iai mo fekepakai'i. Ke isa alo'i ko'agai ifo'i e'ele'i
fekepamia'i, papiau ma'oai gagafe'i mo fekeafia.
3 Gome ufainagai i'a isafa Iesu alapako'ania alogai, kafo'o lao'i mai'i
akapai'i. I'a kai aga'o aina alaafia. Ke kapa i'oi'i i'oi'i amaani'i ke alo'a
fekepagama kapa'i muni'iai apea au'i i'a kefogei'a e'i kala'afi amia. Ke
kina ma'oai aagu alogai papiau ee'iai laomai apala'i ipauma'i akapai'i,
ke apikupa alogaina. Ke a'a laomaisai papiau i'a ani'a akeani, ke i'a
isafa aga'o aga'o alo'a ko'agai isa ani'i alaani. 4-5 Kai i'a a'a Deo kania'a
eagamauga auga ega gafegafe, ke alo ko'agai ani'a eani auga epafokia
aisama, i'a kania'a eagamauga. Deo ega koa ekapaisa auga, i'a alo opai
kapa'i akapai'i puogai laa'i kai, Isa ega guani kainai ekapaisa. Ke Isa i'a
a'a apala eikuisa mauni mamaga aafiia ke ega Spiritu i'a alo'a mamaga
epamia. 6 Ke ega Spiritu ega'ina auga Iesu Kristo i'a kania'a eagamauga
auga faagagai epafakaopu aagenia mo eake aafiia. 7 Ega koa Deo ega
gafegafeai i'a Isa maagai alo opai au'a famia, ke ega agofa'a i'a apu'a
femia eoma. Ke agofa'ai aague alogai, agu pagai maunina agaafia auga
isafa afia'amaga fapa'aua fa'ima eoma. 8 I'ina iifaga ko'a ipauma. Lau
anina laani oi i'ina kapa'i papiau maa'iai foifa kapulania laoma. Ega koa
kaisau Deo kepako'ania au'i, Deo maagai kapa'ina felo auga fekeisa felo,
ke alo'i imaau'i fofougai laomai felo'i mo fekekapa'i laoma. I'ina auga isa
fau'iai felo ipauma, ke papiau ma'oai isafa fau'iai akepapinauga felo.

9 Kai papiau isa'i kafo'o pifoge isonioni'i, ke ufu'i apa'i e'i mauni ninina
kai aga'o aelogo auga keopolani'i fou'i keifani'i papiau fou keakekua. Ke
isa Iudea papiau'i e'i kagakagai akepea auga isafa akekua kepa'aua. I'ina
kapa'i kapa aga'o afakepagama, ke kai aga'o eegai felo laa'i. Ega puo oi
i'ina kapa'i ma'oai fo'ege'i. 10 Papiau kapa papiau e'ea'i auga aina fopalogo
faekapa pugu. Kai ainamu afaeafia koa aisama, aina fopalogo pugu.
Ke aina ipalogo auni'i alopamia kai ainamu afaeafia paisa koa aisama,
fopua'afuga gefa foloauga. 11 Oi fologo ega'ina papiauga auga ifo Deo ega
iifa ko'a auga emunia, ke Deo maagai laomai apala'i ipauma'i mo ekapa'i.
Isa ega koa ekapa puo, Deo isa ega laomai apala afa fepenia auga isa ifo
afa epenia.

Paulo Nini'ani Fuagai Taitus Epaini Kapulania

12 Lau alouai lapako'ania Nikopolis taonina falao, imu kina alogai
egae faagu laoma. Ega puo i'ina au'i aga'o Artemas, o Tikikus alaulaisa
eemu agefai aisama, fokapula fopaafiafi Nikopolis taonina folao. 13 Roma
kamanina iifa ipakaina auga aka Senas ke au aga'o aka Apolos auni'i
akefua Krete keleipuaga akepua'afuga alogai, lau anina laani oi kapa
ma'oai fokapa'i isa fopalagaini'i laoma. Ke foisa kapa'ina mo ani'i akeani
au'i fopeni'i. 14 Ke lau anina laani a'a papiau fakeagu aage mo laoma.
Ega puo alo'i, imaau'i fofougai isafa fekemalele, Deo maagai kapa'ina
felo'i au'i fekekapa'i, ega koa aufa kina kapa'ina mo ani'i keani au'i, e'i
pinaugai fekekapa'i fekeafi'i laoma.
15 Papiau lau fou inae aague au'i ma'oai oi kepamegonio. Ke papiau
kapa'i lai fou Deo ega iifa ko'a'i apako'ania, ke animai keani au'i
fopamegoni'i. Lau alou ko'agai lamegamega, ega koa i'a Ama'a Deo, ke
Iesu Kristo kania'a eagamauga auga fou e'i gafegafe akaiki'a oi ke fou
egae oague aumi ma'oai fekepenimi laoma.

Filemon

Paulo Malele Epapua Filemon Eegai Eulaisa Auga

1 Lau Paulo. Lau Iesu Kristo faugai latipula au malele lapapua, ke aki'a
Kristiano auga aka Timoti aunimai akamaisai, oi ekefa'amaiagai fou
pinauga aga'omo akapa aumu Filemon eemuai aulaisa. 2 Ke i'ina malelega
oi mo eemu aefai kai i'a afakua'a Kristiano papiega Afia, ke lai fou i'a a'a
pako'a faugai ifani auga emia epipaini auga Akipus, ke Kristiano papiau'i
oi emu e'ai kela'afou au'i isafa ee'iai aulaisa. 3 Lai amegamega ega koa
Ama'a Deo, ke a'a Lopia Iesu Kristo fou e'i gafegafe akaiki'a ke gagao fou
fekepenimi foagu felo aoma.

Filemon Alo Ko'agai Iesu Epako'ania Ke Papiau Ma'oai Isafa Ani'i Eani

4 Lau aufa kina lamegamega aisama, oi laopolanio ke aufa kina Deo
tenkiu lapenia aefuafua. 5 Gome oi alomu ko'agai Lopia Iesu Kristo anina
loani ke lopako'ania, ke alomu ko'agai Deo ega papiau isafa ani'i loani
auga fouga lalogo. 6 Lau lamegamega ega koa oi emu pako'a Iesu Kristo
eegai looge auga pako'aga papiau isa'i isafa maa'iai foifania laoma.
Ega koa ega'ina pinaugaga oi agepapeaiso alolao Iesu Kristo faugai i'a
alo'aisai laomai felo'i ma'oai kekae au'i oko'i alologo felo. 7 Gome oi
alomu ko'agai Deo papiau fou ani'i loani auga laoga maina epaameisau
ke alou epagama. Akiuagai, lau ega laifa oma gome oi ega koa lokapaisa
Deo ega papiau ma'oai alo'i lopakakipo.

Paulo Onesimus Faugai Filemon Egoinia

8-9 Ega puo pau oi alomu ko'agai papiau ma'oai ani'i loani kainai, lau oi
lagoinio. Lau Paulo, pau lameisani ke Iesu Kristo faugai tipula au lamia
puo, kapa'ina anina laani auga alou aipagai oi fapainio fokapa. Ega mo
ganinagai lau oi alapaini kapulanio mokapa alaoma kai, lau oi lagoinio
fokapa laoma. 10 Ke pau auga Onesimus[a] oi emu kala'afi, lau gau emia
auga faugai lagoinio pugu. Isa auga lau tipula afugai laaguega kai, lau

[a] **1:10** Grik malagai aka ega'ina auga, ‘pipalagai felo auga’ fouga eifania.

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

faagauai Iesu epako'ania kainai, isa lau gau ko'a ipauma koa i'opoga
emia. 11 Ufainagai isa oi eemuai kapa felo aga'o aekapaisa. Kai pau
kapa'ina ekapa auga oi eemuai felo, ke lau isafa eeuai felo. Ega puo lau
isa faugai oi lagoinio.
12 Ke lau isa laulaisa emue oi eemu efai pugu. Lau alou ko'agai isa
anina laani alogaina puo, isa lau guau fou akefai koa i'opoga. 13 Lau
anina laani lau iifa faunina Iesu Kristo fouga puogai inae tipulai laague
alogai, isa lau eeuai mo feagu, ega koa oi afumu feafia fepalagainiau
laoma. 14 Kai lau oi alologo koa kai, kapa aga'o fakapa auga anina
alaani. Ega koa oi kapa'ina fokapa looma auga falapaafio folokapa kai
ifomu logomuai mo fokapa laoma. 15 Gome lau laopolaga Onesimus oi
epua'afunio epo afa emaefa auga, isa agemue eemu agefai pugu aisama,
oi isa foafi umania mo puo ega emia oma. 16 Ke isa agefai eemuai aisama,
isa oi emu kala'afi afaemia pugu kai, kala'afi ageka'egaini'i, aamu akimu
Kristiano auga anina loani alogaina auga aga'o koa i'opoga agefai. Ke
lau alou ko'agai isa anina laani alogaina kai, oi auga isa anina aloani
pagainia. Ega'ina auga, isa oi emu kala'afi mo puogai anina afoloani
kai, Lopia Iesu lopako'ania kainai, aamu akimu Kristiano auga aga'o koa
anina aloani alogaina.
17 Ega puo oi loopolaga lau oi fou pinauga aga'omo akapa looma koa
aisama, lau ala foifa koko omaisau looma koa i'opoga, isa ega foifa koko
oma. 18 Ke isa oi eemuai kapa apala aga'o ekapaisa o kapa aga'o eemuai
eafiia kai, afa aeogeisa koa aisama, ega'ina afa'i lau akauai fooge lau
afa'i alaoge. 19 Lau Paulo i'ina iifaga ifou imauai lapapua. Lau afa alaoge
laoma auga afa alaoge paisa. Kai lau kapa'ina oi faagamuai lakapaisa
auga afa fooge auga eegai iifa aga'o afalaifania. 20 Akiuagai, Lopia faugai
kapa'ina lagoinio auga fokapa, ega koa faagamuai kapa felo aga'o faafia
laoma. Iesu Kristo faagagai i'a fou aa'a aki'a amia kainai, ega koa alokapa
aisama alou agekakipo. 21 Ke oi lau ainau aloafia auga alouai lapako'a
kapulania. Ke lau kapa'ina laifani'i au'i mo afolokapa'i kai, laagai kapa
ma'o akaiki'a'i isafa alokapa'i auga lalogo. Ega puo i'ina malelega lapapua
eemuai laulaisa.
22 Ke kapa aga'o fokapa pugu laoma auga, lau e'u feufeu afuga aga'o
fokapa, gome Deo oi emu megamega a'o agelogo, lau oi eemu alafai pugu
auga afia'amaga laafia'ama.
23 Epafras lau aunimai Iesu Kristo faugai tipulai aague auga ega
pamego iifa'i oi eemuai eulaisa. 24 Ke lau fou apinauga au'i Mako,
Aristakus, Demas, ke Luka isafa e'i pamego iifa'i eemuai keulaisa.
25 Lau lamegamega ega koa Lopia Iesu Kristo ega gafegafe akaiki'a oi
fepenio alomuai feka laoma.

Hibru

Hibru Pako'a Papiau'i E'i Malele

Deo Gauga Agelo Eka'egaini'i

1 1 Ufainagai kina i'oi'i i'oi'iai ke keaga i'oi'i i'oi'iai Deo ega iifa profeta ake'iai
i'a ufu'a apa'a maa'iai eifafoua. 2 Kai i'ina kina'i fua'i alogai, Deo Gauga
kapa'ina eifani'i, ke faagagai kapa'ina kemia auga Deo i'a epaini'a. Deo, isa
Gauga faagagai agofa'a epagama. Kai Deo agofa'a aepagama koa kai, Isa Gauga
ekinaga, eifa ko'ania kapa ma'oai agepenia eoma auga isafa isa apuga epamia
efua. 3 Deo Gauga auga Deo iisa i'opoga mo, ke Deo ega Akaiki'a ala koa auga
Gauga faagagai aisa. Ke Deo eifa mo aagoa ufa fou kegama. Iesu pau ega'ina
isapugai kapa ma'oai eafiapi'i e'ima'i. Isa emai fau'aisai emae, a'a laomai apala'i
eikui'i kai ufai e'agaukae, au'oniai Au Akaiki'a eagu afuga kaina kainai eague.
4 Iesu ega koa ekapaisa, agelo kekapa auga eka'egaina. Ega kainai isa
aka Deo maagai akaiki'a ipauma, agelo aka'i eka'egaina. 5 Gome Deo ega
iifa pukagai agelo aga'o iina aepaini oma'i:

"Lau oi Amamu alamia; Pau oi Lau Gau alomia,"
aeoma. *2 Samuel 7:14; 1 Kronikel 17:13*

O iina isafa aeoma:

"Lau isa Ama alamia; ke isa Lau Gau agemia,"
aeoma. *Sam 2:7*

6 Kai Deo Gauga fa'aniauga gamaiseina agofa'ai eoma aisama, isa
faagagai kapa'ina agemia auga fouga ega iifa pukagai iina eifa oma:

"Lau Deo e'u agelo ma'oai isa kegaau afagaina,"
eoma. *Deuteronomy 32:43*

7 Ke Deo ega iifa pukagai agelo auga fou'i iina eifa oma:

"Lau e'u agelo auga e'u pinauga papiau'i, ameku ke lo mala lapamia'i,"
eoma. *Sam 104:4*

Ega koa i'opoga, Deo agelo eulai'i aisama, ameku epua mo aelaolao koa
i'opoga, kemai e'i pinauga kepafua ke kelao. Ke lo mala isafa eufa mo
aelaolao koa i'opoga, kemai e'i pinauga kepafua afegai kelao pugu.

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

8 Kai Deo Isa Gauga auga fouga ega iifa pukagai iina eifa oma:
"Deo, Oi emu isapuai afu lo'ima'i au'i ma'oai afakefuafua akeka aoniamo,
Oi Alomu opaina ipaumagai emu agofa'a lo'ima.
9 Oi laomai apala'i ani'i aloani kai alo opai lao'i mai'i mo alomu ko'agai ani'i loani alogaina.
Ega kainai Lau Oi emu Deo, oi kin fomia laoma, oiliai kaniamu la'efaisa puo, alomu egama alogaina,
ke agelo au'i epo'iai oi auga au akaiki'a ipaumamu lapamiaiso,"
eoma. *Sam 45:6-7*
10 Ke Deo ega iifa pukagai Gauga fouga isafa iina eifa oma:
"Lopia, kapa aga'o aegama koa kai
Oi aagoa lopagama ke ufa isafa oi imamu kapa.
11 Kai ega'ina kapa'i ma'oai papiau afe'i tiapu'i keufai ke'i'i laa'i kemia koa i'opoga,
isa akefua laa'i akemia.
Kai Oi auga aloagu aoniamo.
12 Ke papiau tiapu kei'iulai'i keofe'i keoge me'e'i afegai mama'i kei'iuka'i koa i'opoga,
ega'ina kapa'i ma'oai keufai kelifu au'i mama'i alomaiseini'i afu'i alokaina.
Kai Oi auga afolomaemae, i'opomu mo aloagu aoniamo,"
eoma. *Sam 102:25-27*
13-14 Agelo ma'oai auga auni, Deo ega pinauga ikapa au'i. Isa Deo papiau kania'i isagamauga akeafia au'i fau'iai fekepinauga eoma puo, eulai'i kemai ega pinauga kekapa. Kai Deo Gauga auga fouga ega iifa pukagai iina eifa oma:
"Kaiuai foagu felaolao
Lau oi emu ou au'i ifemu guagai alaoge'i alogafapi'i," eoma.
Sam 110:1
Kai agelo fou'i ega aeifa oma. Ega kainai Deo ega iifa pukagai eifania koa i'opoga, Deo Gauga auga agelo eka'egaini'i paisa.

Deo Gauga Kapa'ina Epalogoni'a Auga A'o Falogo Felo

2 1 Deo ega iifa pukagai Gauga fouga ega eifa oma puo, Deo ega iifa a'o'i alogoni'i efua au'i alo'a ko'agai faisa felo'i kai'iai fapakai'i. Ega koa epo'aisai kai aga'o Deo Gauga faemunia ke faepeagea. 2 Gome ufainagai Deo ega iifa agelo ake'iai eifafoua, ke Moses eafiia papiau maa'iai eifafoua. Ega'ina iifa'i ko'a'i ipauma'i kekapula kekae akelao akemai. Ega kainai kaisau ega'ina iifa'i laa'iai eaopagai ke kai'iai aepea auga, ega laomai apala afa feafia auga mo eafiia efua. 3-4 Ke ega'ina afegai, Lopia Iesu papiau kania'i ageagamauga auga fouga eifania. Ke a'o

kelogo papiau'i ega'ina iifaga ko'a ipauma auga kepako'ania i'a maa'aisai keifafoua. Ega'ina mo laa'i kai, Deo ifo isafa kania'a ageagamauga auga gou'i ekapai'i, ke isapu akaiki'agai mirakulo i'oi'i i'oi'i ekapai'i ke ifo logogai ega ipeni Spirituga efakeopua epenii'a. Deo ega koa ekapaisa puo, kania'a isagamauga auga kapa akaiki'a ipauma epamia. Kai i'a ega'ina iifaga kapula auga kainai afalapea koa aisama, Iesu amunia auga afa apala faafia auga eegai ala agapiau koko oma? Afaekaina. Ega kainai Deo ega iifa a'o'i alogoni'i efua au'i faisa felo'i kai'iai mo fapakai'i.

Iesu Au Akaiki'a Paisa

5 Deo ega iifa pukagai ega agofa'a agemai fouga pau aifania auga agelo
aepa'ima'i. 6 Kai Deo au i'oina aga'o fepa'ima eoma. Ega'ina iifaga ko'a
ipauma auga Deo ega iifa puka alogai, afu aga'ogai aufalao aga'o iina eifa
oma:
"Kapa puo Oi papiau aumauni auga kapa akaiki'a lopamia loopolaga,
ke gauga isafa lo'ima felo.
7 Ufainagai Oi papiau aumauni gauga,
afa'agamo lopaake agelo papa'iai lopamia epo aemaefa.
Ega mo ganinagai, isa auga Oi iisamu i'opoga mo lopagama puo
Oi koa i'opomu au akaiki'a lopamia lopalopiania, emu isapu
akaiki'a lopeniia.
8 Ke kapa ma'oai isa lopa'ima ife papagai lopamia'i." *Sam 8:4-6*
Deo ega eifa oma koa i'opoga, kapa ma'oai papiau aumauni ife papagai
eogei'i, ke kapa aga'o aepua'afuga isa aina faeafia aeoma. Ega mo
ganinagai, pau Deo kapa ma'oai papiau aumauni papagai fepamia'i
fe'imai'i auga emia alaisa koa. 9 Kai Deo ega gafegafe akaiki'agai Iesu i'a
ma'oai fau'aisai fekiekie femae, ega koa mae gamuga ala koa auga feopo
eoma. Ega puo epaake agelo papa'iai epamia kai isa egae mo aeagu epo
aemaefa. Iesu i'a fau'aisai emae afegai, e'agaukae Deo kaina kainai eague
Isa koa i'opoga epalopiania, ke ega isapu akaiki'a epeniia auga aisa.
10 Deo kapa ma'oai epagama'i, ke faugai kapa ma'oai kegama auga
i'a ma'oai Isa maagai au akaiki'a famia eoma. Ega puo Iesu epakiekie.
Ega'ina kiekiegai, Deo i'a kania'a feagamauga auga eifania koa i'opoga mo
ekapaisa, Iesu papiau kania'i Isagamauga Lopiaga epamia. Deo i'a fau'aisai
ega ekapa oma Iesu epakiekie auga Deo eegai ekai felo alogaina. 11 Gome
Iesu papiau Deo maagai alo'i epalolofania au'i, ke Deo maagai kaisau alo'i
lolofaga emia au'i, Ama'i Deo fou famili aga'omogai kemai. Ega kainai Iesu
aemeagai ega'ina papiau'i eifani'i aaga akina eoma'i. 12 Iesu ega'ina papiau'i
aaga akina eoma'i auga fouga, Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma ekae:
"Amau, lau Oi Akamu aau akiu maa'iai alaifafoua.
Ke Oi keau afagainio au'i e'i la'afou alogai au afagai iifi'iai alaau
afagainio." *Sam 22:22*

13 Ke Deo ega iifa pukagai Iesu Deo epainia kapa eoma auga fouga iina
kepapua oma:
"Lau e'u pako'a akaiki'a Oi eemuai alaoge,"
eoma. *Aisaea 8:17*
Ke Iesu eifa pugu einaka,
"Amoisa, lau Deo ega papiau epeniiau au'i fou inamo'e,"
eoma. *Aisaea 8:18*
Deo ega iifa pukagai Iesu iina eifa oma kainai, i'a ma'oai Iesu aaga akina.
14-15 I'a papiau aumauni ifai agago puo agamae. Agamae aisama,
apako'ania kapa ma'oai egae akefua aoma. Ega kainai aagoai aague
alogai papiau mae kemani'iai alogaina. Satani papiau mae kemani'iaina
auga isapuga epapinauga papiau epamae'i. Ega koa papiau ma'oai
kala'afi koa i'opoga, Satani papagai keagu. Kai Iesu Satani ega pinauga
gaauoka, ke Satani papagai kekala'afi au'i gapapealai'i eoma. Ega puo
isa ifo isafa papiau aumauni emia ifai egago, ke papiau fau'iai emae ke
emaunimue. Ega kainai mae papiau e'i agu age'ima afaekaina auga Iesu
i'a epakinai'a. 16 Isa ega koa ekapaisa auga, iifa gome agelo fepalagaini'i
kainai aekapaisa. Kai isa Abraham ufuga apa ko'a'i isa kepako'ania au'i
fepalagaini'i eoma. 17 Ega kainai Iesu papiau aumauni emia aagoai eagu
alogai, papiau aumauni kapa'ina kekapa auga i'opoga mo ekapai'i. Ega
koa Deo faugai alo ko'agai sakedote lopia fa'a pinaugaga fekapa, papiau
laomai apala'i kekapa'i au'i gua'i feania, e'i laomai apala'i fea'ini'i ke
Deo fou epo'iai gagao femia eoma. 18 Ke tiapolo Iesu e'opoisa aisama
ekiekie alogaina. Ega puo papiau kapa'i tiapolo e'opo'i au'i, Iesu isa
agepalagaini'i agekaina.

Iesu Moses Eka'egaina

3 1 Ega kainai aau akiu pako'a papiaumi, Deo ega famili aga'omogai
omai, ke Deo eifanimi, lau fou Isa ega agofa'a fou agaagu aumi, Iesu
Apostolo ke Sakedote Lopia Fa'a, i'a apako'ania ke fouga aifafoua auga
eegai opomi fofouga amooge. 2 Ufainagai Deo ega papiau ma'oai fau'iai
Moses Deo isa kapa'ina fekapa eoma auga mo ekapaisa. Ega koa i'opoga,
Iesu isafa Deo isa ekinaga auga kapa'ina fekapa eoma auga mo ekapaisa.
3-4 Kai i'a alogo, e'a aga'o felo kepaapa aisa aisama, e'a felo ipauma
aoma aifagaina. Kai ko'a ipauma e'a aga'o aga'o auga aufalao aga'o e'a
ega'ina epaapa'i. Ega kainai i'a e'a ega'ina alaau afagai alogaini'i kai, e'a
epaapa auga aau afagai alogaina aka akaiki'a apamia. Ega koa i'opoga,
Moses Deo ega papiau fau'iai ega pinauga ekapaisa puo, Moses aka
akaiki'a apamia. Kai Deo auga Iesu faugai kapa ma'oai epagama'i puo,
Deo maagai Iesu aka auga akaiki'a emia Moses aka eka'egaina. 5 Ko'a
ipauma Deo ega pinauga auga Moses, Deo ega papiau, e'a aga'omogai
keagu papiau'i koa i'opo'i au'i fau'iai Deo kapa'ina fekapa eoma auga

mo ekapaisa. Ega'ina ekapaisa alogai, muni Deo kapa'ina maa'aisai
agepafokia auga, Deo ega papiau maa'iai eifafoua. 6 Moses auga Deo ega
pinauga ikapa mo auga. Kai Iesu auga Deo Gauga kainai, ifo ega e'ai ega
papiau keagu au'i e'imai'i, ke fau'iai Deo Isa kapa'ina fekapa eoma auga
mo ekapaisa. Ke i'a Iesu epalagaini'a auga apako'ania kainai, falamani'i
alo'a fapakapulania, ke a'a afia'ama Deo ega agofa'ai agaafia auga
aina'auga fapa'aua. Ega aisama i'a Deo ega papiau, e'a aga'omogai keagu
au'i fou famili aga'omo agamia.

Foisa Felo Iesu Folomunia

7-9 Kai i'a auga pau Deo ega famili amia puo, aina'a fapaau felo Deo ega
iifa pukagai ega Spiritu iina eifa oma auga a'o falogo:

"Ufainagai ago maininai inipo ou'aga pani alogai
ufumi apami ee'iai kapa ma'o lakapai'i keisa'i mo ganinagai,
ke'opoisau kapa aga'o makapa kegaisa paisa keoma.
Ega koa kekapaisa, gua'i e'inoka alogaina ainau akeafia puo
guau kepakupua. Oi isa foisa'i fomalele.
Ega koa pau kina Deo aina agologo aisama,
guami folopa'inokania ainau foafia.
10 Oi ufumi apami ega koa kekapaisa puo, Lau isa ee'iai guau ekupu
alogaina.
Ke laifa lainaka, 'I'ina papiau'i aufa kina pifoge kapa'i maa'i ela'a
me'e, keaga i'oinagai kepea.
Ega kainai Lau e'u keaga opainai fekepea auga akelogo.'
11 Ega puo guau kupugai lapako'ania laifa lainaka,
Isa Lau e'u laagai afuga Kanaan agogai afalapakoko'i,'
laoma." *Sam 95:7-11*

12 Aau akiu pako'a papiaumi, epomiai papiau isa'i laomai apala ipauma,
Deo fakepako'ania auga opolaga keafia. Ega'ina opolaga apala papiau
epapea'i Deo agu pagai auga kemunia. Ega kainai foisa felo oi epomiai
kai aga'o ega koa faekapa. 13 Kai kina apafala 'Pau Kina' aoma auga
kina felo kapa aga'o agakapa agekaina paisa. Ega'ina kina alogai aufa
kina oi aga'o aga'o magogomi foauga ifomi fopakapulanimi. Ega koa
epomiai papiau aga'o kapa aga'o elogo kai pifogeai faepuniai laomai
apala isa gua faepa'inokania laoma. 14 Iifa gome, i'a Iesu apako'ania mo
aisama, pako'a ega'ina ko'a ipauma auga aafia, Iesu fou kai'alao aagu.
I'a ega'ina pako'aga agaafiapi kapulania mo agelao fuagai aisama, Deo
ega agofa'aiafugai, Iesu fou kai'alao agaagu. 15 Ega kainai Deo ega iifa
pukagai ega iifa pau mo laifa kakaua koa i'opoga,

"Pau kina Deo aina agologo aisama, ufumi apami Deo ke'opoisa
kina'iai gua'i e'inoka Deo aina akeafia au'i koa folomia,"
laoma. *Sam 95:7-8*

16 Ufainagai kaisau Deo aina kelogonia kai kainai akepea? Ega'ina
papiau'i auga Moses Isiptoai epapealai'i au'i laa'i ma? Laa'i, ega'ina
papiau'i! 17 Ke inipo ou'aga pani 40 alogai Deo kaisau ee'iai gua ekupu
alogaina? Isa auga laomai apala'i kekapai'i puo Deo gua ekupu afa
epenii'i kainai ago maininai kemae au'i laa'i ma? Laa'i, ega'ina papiau'i!
18 Ke Deo ega guakupuai kaisau ee'iai eifa kapula Kanaan ago, Isa ega
laagai afugai afakekoko eoma? Isa au'i Deo aina akeafia aina kainai
akepea au'i laa'i ma? Laa'i, ega'ina papiau'i! 19 Ke i'a alogo isa Deo
akepako'ania kainai, ega laagai afugai fekekoko auga aekainia.

Deo Ega Laagai Afuga Aoniamo Ekae Auga Alogai Amakoko

4 1 Ega puo i'a ega'ina iifaga a'o alogonia efua pau ee'aisai ekae
mo ganinagai, epo'aisai papiau aga'o ega'ina iifaga alo ko'agai
afaepako'ania auga mani'ina fapa'aua. Ega koa i'a ma'oai ega'ina laagaina
afugai fakoko laoma. 2 Gome ufainagai Deo ega iifa ega'ina papiau'i
maa'iai eifania koa i'opoga, pau i'a isafa maa'aisai, iifa faunina Iesu fouga
alogai, i'a Isa ega laagai afugai agakoko auga fouga eifania. Kai Deo ega
iifai isa Kanaan ago, Isa ega laagai gouga afugai fekekoko eoma auga
iifaga a'o kelogonia kai, ee'iai pipalagai aga'o aemia, Kanaan agogai
akekoko. Gome isa ega'ina iifaga akepako'ania. 3 Pau i'a ega'ina iifaga
apako'ania au'a, i'a ega'ina laagaina afugai akoko efua. Kai kaisau isa ega
iifa ega'ina akepako'ania au'i fou'i iina eifa oma:

> "Lau e'u guakupuai pako'a iifaga lakapaisa, 'Isa lau e'u laagai afugai
> afakekokoko,'
> laoma." *Sam 95:11*

Deo ega'ina eifania mo ganinagai, agofa'a epagama mo kinagai Isa
ega pinauga ma'oai egae epafua'i. 4 Gome Isa kina imagea gua aisama,
kapa'ina ekapaisa auga fouga ega iifa pukagai afu aga'ogai iina eifa oma:
"Deo ega pinauga epafua, kina imagea gua aisama elaagai."[a] 5 Kai kaisau
Isa ega iifa keumakalaina au'i fou'i ega iifa pukagai iina eifa oma pugu:
"Isa Lau e'u laagai afugai afakekokoko," eoma. Deo agofa'a epagama
aisama, ega laagai afuga ega koa ekapaisa mo ganinagai, Israel papiau'i
Isa keumakalaina puo, ega gua kupuai ega iifa pukagai iina eifa oma:
Lau guau kupugai lapako'ania laifa lainaka, "Isa Lau e'u laagai afugai
afalapakoko'i laoma." Ufainagai Deo ega eifa oma mo ganinagai, pau i'a
Isa apako'ania au'a, ega'ina laagaina afugai agakoko.
6 Ega koa i'opoga, i'a isa'a laagai afuga ega'ina ekae paisa alogai
agakoko agekaina. Kai ufainagai Kanaan ago, ega'ina laagaina afuga
gouga, Deo Israel papiau'i agepeni'i eoma iifaga a'o kelogo kakaua kai
aina kepamafua. Ega kainai isa laagai afuga ega'inagai akekoko. 7 Ega

---

[a] **4:4** Genesis 2:2

puo ega'ina afegai inipo ma'o kelao kai, Deo kina aga'o epaapa pugu,
Davide akegai ega'ina kina eifaga 'Pau kina' eoma. Ega'ina iifaga Deo ega
iifa pukagai ekae auga laifa kakaua koa i'opoga:
"Pau kina Deo aina agologo koa aisama, guami folopa'inokania,"
eoma. *Sam 95:7-8*
8 Ega'ina laagaina afuga fouga laifania auga, ufainagai Josua Israel
papiau'i epapea'i Kanaan agogai epapealai'i auga afuga aeifania. Josua
isa Kanaan agogai laagai ega'ina gapeni'i koa aisama, Deo muniai laagai
kina aga'o fouga faeifania pugu. 9 Ega koa aisama, Deo ega laagai kina
auga, ega papiau epamia'i au'i fau'iai epagome ekapaisa ekae. 10 Ega
kainai papiau kapa Deo ega laagai afugai agekoko auga, Deo ega pinauga
epafua elaagai koa i'opoga, isa isafa ifo ega pinauga agepafua agelaagai.
11 Ega puo i'a ma'oai imaau'a fofougai fauniaimoimo ega'ina laagaina
afugai fakoko. Ega koa i'a epo'aisai kai aga'o ufu'a apa'a Deo ega iifa a'o
kelogonia kai, aina akeafia ke'ualai au'i koa fakemia fake'ualai laoma.
12 Gome Deo ega iifa auga papiau aumauni e'i iifa koa laa'i. Deo ega
iifa auga maaga maunina ekae epinauga. Ega'ina iifaga auga ifani a'ifaga
maaga apie apie eako auga eka'egaina. Ega puo isa papiau aumauni
imaau'i, unia'i, ke gua'i alo fofouga, ke lalau'i isafa alo'iai ekoko. Egae
e'i laomai ala koa, ke gua'i alogai kapa'ina keopolaga auga felo, o apala
auga epafokia. 13 Ke Deo epagama kapa'i ma'oai papiau faaga maini koa
i'opoga, Isa maagai afakekaifake akefoki afe'ai. Ke i'a kapa'ina akapai'i
au'i ma'oai Deo maagai kapa puo akapai'i au'i agaifafou afe'aini'i.

Iesu Sakedote Lopia Fa'a Akaiki'a Auga

14 Ega puo i'a a'a Sakedote Lopia Fa'a akaiki'a e'agaukae elao ufai auga,
Iesu Kristo Deo Gauga auga fau'aisai eague epinauga kainai, i'a a'a pako'a
aifafoua auga faafi inokania. 15 Gome Iesu aagoai eagu alogai, isa i'a koa
i'opo'a papiau aumauni emia. Ke i'opo ma'oai i'a aafi'i au'i i'opo'i mo
eafii'i. Ega mo ganinagai, isa laomai apala aga'o aekapaisa. 16 Ega kainai
i'a falamani'i, alo'a fapakapulania, megamegai Deo eagu ega gafegafe
akaiki'a epeni'a auga afuga falao. Ega koa agamegamega penia aisama,
gua'a ageania ke ega gafegafe akaiki'agai, kapa'ina anina aani auga
kinagai mo agepeni'a.

5 1 Papiau sakedote lopia fa'a'i kegamia keoma aisama, Deo faugai
ega'ina pinaugaga fekapa keoma puo, Deo papiau epapinaugani'i, isa
kekinani'i. Ega koa Deo anina eani isa e'i pinaugai papiau laomai apala'i
kekapai'i au'i fau'iai pipeni amu'i ke a'o fekeaupugu'i Isa fekepa'a penia
eoma. 2 Ega'ina sakedote'i papiau aumauni puo, apoke eailofe'i ke apoke
laoga maina kelogo felo. Ega kainai papiau laomai felo o apala akelogo
kai pifoge kapa'i maa'i ela'a me'e muni'iai kepea laomai apala'i kekapa'i
au'i gagafe'i mo akeafia agekaina. 3 Ke isa e'i apoke kainai papiau e'i

laomai apala'i fau'iai a'o Deo akepa'a penia alogai, isa ifo'i isafa e'i
laomai apala'i fau'iai, akekapa aga'oniamo.
4 Ega'ina pinauga auga Deo maagai kapa akaiki'a ipauma. Ke aufalao
aga'o ifo anina eani puo ega'ina pinauga gakapa ageoma afaekaina. Kai
ufainagai Deo Aaron eifaga, sakedote lopia fa'a pinaugaga ekapaisa koa
i'opoga, Deo isa isafa feifaga ega'ina pinaugaga fekapa. 5 Ega koa i'opoga,
Lopia Iesu isafa sakedote lopia fa'a emia auga ifo anina eani puogai
ega'ina pinaugaga aekapaisa aka akaiki'a aepamia. Kai Deo isa ekinaga
ega'ina pinaugaga ekapaisa, aka akaiki'a epamia. Deo ega iifa pukagai isa
fouga iina eifa oma:
"Oi Lau Gau, pau kina Lau oi Amamu lamia,"
eoma. *Sam 2:7*
6 Ke Deo Iesu ekinaga sakedote lopia fa'a pinaugaga fekapa eoma auga
isafa fouga ega iifa puka alogai afu aga'ogai iina eifa oma:
"Oi auga Melkisedek koa i'opoga puo, Sakedote Lopia Fa'a alomia
aoniamo,"
eoma. *Sam 110:4*
7 Deo Iesu fouga iina eifa oma mo ganinagai, Iesu aagoai eagu
alogai papiau aumauni puogai, ega mae kina emai kainagai aisama,
ekiekie alogaina. Ega kainai maaga mai'iu'iuga mo Deo maeai kania
ageagamauga auga egoi penia eagaga ke emegamega. Ke Iesu Deo Au
Akaiki'a epamia emani'iaina, ke alo ko'agai aina eaia kainai, Deo Iesu
ega megamega a'o elogonia, mae mani'ina faagagai eafilaisa. 8 Isa Deo
Gauga mo ganinagai, papiau aumauni puo femalele Deo aina feafia. Ke
femae mo ganinagai ega kiekieai emalele Deo aina eafiia paisa. 9-10 Ega
koa ekapaisa, isa Deo maagai alo opaina ipauma emia. Deo Iesu eifaga,
Melkisedek koa i'opoga eoma auga, Sakedote Lopia Fa'a epamia, papiau
fau'iai ega pinauga ekapaisa. Ega kainai isa i'a kania'a isagamauga
inagome auga emia. Ke kaisau isa aina keafia au'i kania'i ageagamauga,
agu pagai maunina agepeni'i.

Fakapula Deo Ega Keaga Falogo Felo

11 Lau ke inae fou aagu aumai, Iesu Melkisedek koa i'opoga, Sakedote
Lopia Fa'aga auga fouga ma'o kekae faifania kai, oi alomi aeagalai fologo
fofiakoa auga aekaina puo, agaifania auga age'inoka alogaina. 12 Iifa
gome oi ufainagai Deo ega iifa a'o ologonia Iesu opako'ania efua puo, pau
auga pamalele aumi fomia fefua. Kai anina oani aufalao aga'o oi maamiai
Deo ega iifa gome ipauma, pako'a papiaumi fomia auga fouga gapamalele
mueimi pugu ooma! Ega'ina auga, oi imoi e'elemi koa i'opomi, u'u mo
anina oani kai fo'ama ipauma auga anina aloani. 13 Kai kaisau u'u mo
eania auga, imoi e'ele koa i'opoga kapa'ina fekapa auga aelogo. Ega koa
i'opoga, isa Deo maagai alo opai laoga maina fouga aelogo ke aekapa.

14 Kai kaisau aufa kina ifo'i mino'i kepapinauga Deo maagai kapa'ina felo
o apala auga kelogo, ke felo mo kekapa au'i, papiau apao'i mo e'i fo'ama
keania koa i'opoga.

6 1-2 Ega puo i'a imoi e'ele'i koa i'opo'i falamia kai, papiau apao'i e'i
fo'ama keania au'i koa famia. Imoi e'ele'i e'i pamalele auga iina
koa'i: isa Deo eegai e'i pako'a keoge. Laomai apala'i mae kepagama
au'i keumakalaini'i. Baptismo oko'i i'oi'i i'oi'i Deo maagai alo'a opaina
emia auga pamalelega kekapa'i. Papiau Deo ega gafegafe akaiki'a
fekeafia keoma kainai kania'iai ima'i keogeaua. Maeai kemaunimue
au'i pamalelega, ke kina fuagai laomai felo, o apala afa agaafia auga
pamalelega. I'ina pamalele'i Iesu Kristo fouga pamalele'i e'ele'i au'i. I'a
ega'ina pamalele'i falapamue'i pugu kai, pamalele akaiki'a'i au'i isafa
famaleleaini'i fou'i falogo felo ega koa fauki. 3 Ke Deo ega iifa pamalele
akaiki'a auga i'a ifo'a agalogo afaekaina kai Deo i'a agelogoaini'a koa
aisama, ega'ina kapa'i akaiki'a'i agakapa'i agekaina.
4 Kai Deo papiau isa'i aelogoaini'i. Ega'ina papiau'i auga iina koa'i: Papiau
kapa'i Deo alo'i epaeaea alo'i eponi, ke e'i aguagu alogai Deo ufai eaguagu
auga ega pipeniai Isa kaisau auga gamuga keoponia. Ke Deo ega ipeni
Spirituga keafiia. 5 Ke Deo ega iifa felo auga gamuga keoponia efua. Ke muni
agu pagai maunina afuga isapuga ala koa auga gamuga keoponia efua au'i.
6 Kai ega'ina papiau'i e'i pako'a akemunia ake'ualai koa aisama, isa Deo
Gauga keumakalaina kolotiai emae auga kapa aga'o laa'i koa kepamia. Ega
koa kekapa puo, Iesu kolotiai keau'u'umue pugu koa i'opoga. Ke isa Iesu
la'afouai kepa'aua kea'alaina ke kepameagaina. Ega kainai ega'ina papiau'i
e'i laomai apala'i fekeumakalaini'i papiau mama'i fekemia auga afaekaina.
7 Gome ega'ina papiau'i auga ago koa i'opo'i. Deo imu epaake aagoa
epafeisa, ago inagome eegai fo'ama felo'i keuki aisama, Deo ega gafegafe
akaiki'a aagoai eafiia. 8 Kai ago ini mogogo kapa aga'o aepagama auga
epaukia aisama, Deo ega'ina ago afa apala fepenia auga kina emai
kainagai. Ke fuagai Deo loai ega'ina ago ageuma ageaga afe'ai.
9-10 Ekefa'au pako'a papiaumi, iina laifa oma mo ganinagai, oi pako'a
papiau'i opalagaini'i alogai, Deo aka kainai emi pinauga okapaisa, ke
alomi ko'agai papiau ani'i oani auga Deo opakina. Oi ega koa okapai'i, ke
pau isafa okapa aefua au'i Deo alo opai ipauma auga puo afae'agegeaini'i.
Ega kainai Deo oi afa apala afaepenimi kai kaniami ageagamauga. 11 Ega
puo oi pau aga'o aga'o alomi ko'agai okapakapa koa i'opoga mo fokapa
felao kina fuagai, ega koa Deo oi kaniami ageagamauga afia'amaga auga
ko'a ipauma mo femia laoma. 12 Ufainagai papiau isa'i Deo kepako'ania,
ke kina apala eafii'i mo ganinagai alo'iai keafiapia, gamuga mo keoponia.
Ke e'i pako'a keafi'inia mo emai fuagai kapa'ina Deo eifa ko'ania auga
isa apu'i kepamia. Lai anina aani folo'apolo kai ega'ina papiau'i isa'i ala
kekapa oma au'i iisa'i mo fo'opo aoma.

13 Ufainagai Deo Abraham maagai pako'a nini'anina ekapaisa aisama,
kai aga'o Deo aeka'egaina puo Isa ifo mo akagai pako'a nini'anina ega'ina
ekapaisa. 14 Ke ega'ina alogai Deo Abraham iina epaini oma einaka, "Iifa
gome Lau e'u gafegafeai kapa felo'i ma'o alapenio, ke okomuai akemai
papiau'i akema'o, akealogai alogaina,"[b] eoma. 15 Ega'ina afegai Abraham
Deo ega iifa kai'i ekai, eafiapia e'imaisa mo emai, kapa'ina maagai
eifania agepenia eoma auga eafiia.
16 Kai papiau pako'a iifaga kekapa aisama, papiau i'oina aga'o, isa
eka'egaini'i auga aka kepapinauga. Isa au akaiki'a aga'o aka kepapinauga
kainai, papiau ma'oai kelogo ega'ina iifaga ko'a ipauma puo, akekua
ma'oai laa'i kemia. 17 Kai Deo Abraham maagai pako'a nini'anina ega
koa ekapaisa aisama, ega logoai kapa'ina fekapa eoma auga ekapaisa,
i'oina aga'o aepamia. Ega'ina auga Isa ega pako'a iifaga kaisau apu'i
agemia papiau'i fekelogo felo eoma puo epaofakaea. 18 Deo ega pako'a
nini'anina, ke ifo akagai ega pako'a iifaga ekapaisa. I'ina iifa'i auni'i
i'oi'i afaepamia'i, ke Deo aepipifoge puo ega iifa laa'iai afaeaopagai. I'a
alogo Deo i'a ago'aisai afia'ama eogeisa fepalagaini'a eoma. Ega kainai i'a
kiekie aafia aisama, Isa fepalagaini'a afia'amaga aafia'ama puo, Isa eega
alao magogo kapula fepeni'a aoma.
19 I'ina afia'amaga auga, lalau'a ankaga koa i'opoga eafiapi'a, afaelao
afaemaiseini'a agepakapulani'a. Ufainagai sakedote lopia fa'a'i mo Deo
ega e'a alo ipaumagai, tiapu ke'e'eapua, Deo mo eaguagu afugai kekoko.
20 Kai Iesu aoniamo Sakedote Lopia Fa'a emia, Melkisedek koa i'opoga
emai i'a fau'aisai eufai Deo ega aguagu afugai ekoko efua. Ega kainai pau
i'ina afia'amagai aufa kina i'a isafa ega'ina afugai akoko.

Iesu Auga Sakedote Lopia Fa'a Melkisedek Koa I'opoga

7 1-2 I'a Melkisedek aoma auga Salem kinina, ke Deo au'oniai au
akaiki'a auga ega sakedote. Isa aka Melkisedek auga i'a mala'aisai,
'Alo opai kinina' eifania. Ke aka aga'o 'Salem kinina' keoma auga,
i'a mala'aisai 'Gagao kinina' eifania. Ufainagai Abraham ifaniai kin
eaupugu'i emai isa fou kepiaogai aisama, isa ega gafegafe akaiki'a
Abraham epeniia. Ke Abraham kapa ma'oai eegai keka au'i, au'i
ou'aga aisama, epo'iai aga'omo aga'omo eafilai'i Melkisedek epeniia.
3 Melkisedek ina ama laa'i ke ufuga apa isafa laa'i. Ke isa ega mauni ke
ega mae kina kai aga'o aelogo. Isa auga Deo Gauga koa i'opoga sakedote
agemia aoniamo.
4 Oi isa ala eakaiki'a oma auga amoopolaga: I'a ufu'a apa'a Abraham au
akaiki'a ipauma auga ifaniai amu eafii'i au'i, au'i ou'aga epo'iai aga'omo
aga'omo eafilai'i isa epeniia. 5 Kai i'ina kagakaga auga inipo ma'o kelao

---

[b] **6:14** Genesis 22:17

afegai, Moses ega iifa kainai Lefi ikupugai sakedote kemia au'i ega koa
kekapaisa. Isa Israel papiau'i ma'oai ee'iai kapa ma'oai kekae au'i, au'i
ou'aga epo'iai aga'omo aga'omo keafii'i. Israel papiau'i isa aa'i aki'i
Abraham okogai kemai au'i mo ganinagai, ee'iai ega koa kekapaisa. 6 Kai
Melkisedek auga Lefi ikupugai aemai. Ke isa auga Moses ega iifa aeapa
koa kai emai. Ega mo ganinagai, isa Abraham eegai amu ou'aga epo'iai
aga'omo aga'omo eafii'i. Ke isa Abraham Deo eegai pako'a nini'anina
eafiia auga, Deo ega gafegafeai kapa felo agepenia auga eifa felo penia.
7 Iifa gome oi ologo felo, au akaiki'a auga eoge isa papagai auga eifa
felo penia. 8 I'a a'a sakedote papiau aumauni puo akemae mo ganinagai,
papiau e'i amu ma'oai au'i ou'aga epo'iai, aga'omo aga'omo keafii'i.
Kai sakedote Melkisedek auga, Deo ega iifa kainai eague aoniamo kai,
Abraham ega amu ma'oai au'i ou'aga epo'iai aga'omo aga'omo eafii'i.
9-10 Ufainagai Lefi ikupuga papiau'i Abraham okogai akemai koa kai,
Melkisedek Abraham auni'i kepiaogai. Ega aisama Abraham amu eafii'i
Melkisedek epeniia. Abraham ega koa ekapaisa kainai, pau i'a agaifa Lefi
ikupuga isafa Melkisedek amu kepeniia agaoma. Ega kainai Melkisedek
auga au akaiki'a ipauma paisa.

11 Lau laifa kakaua koa i'opoga, ufainagai Deo Aaron okogai akemai
au'i sakedote e'i pinauga fekekapa eoma. Ega'ina pinauga kainai Moses
Israel papiau'i ega'ina iifaga muninai fekepea auga epagama. Sakedote
pinauga ega'ina papiau Deo maagai alo'i opaina gapamia koa aisama,
Deo sakedote aga'o Aaron okogai laa'i kai, Melkisedek koa i'opoga
auga faekinaga faemai. 12 Kai Deo ega koa ekapaisa gome Lefi ikupuga
sakedote'i e'i pinauga akekapa felo puo, ikupu i'oina auga aga'o ekinaga
sakedote epamia. Ega koa aisama, Moses ega iifai kagakaga kekapa'i au'i
isafa fekeau pagaini'i i'oi'i fekemia. 13 Ke Juda ikupuga papiau'i epo'iai
kai aga'o sakedote pinauga aekapaisa Deo amu kepa'a penia afugai
isafa aeapa aepinauga. Ega kainai Iesu sakedote emia aoniamo auga,
ikupu i'oinai emai. 14 Gome i'a alogo i'a a'a Lopia Iesu Melkisedek koa
i'opoga auga Juda ikupugai emai. Kai Moses ega'ina ikupuga papiau'i
sakedote fekemia auga fouga aga'o aeifania. 15 Ke lai kapa'ina aifania
auga sakedote aga'o Melkisedek koa agemai aisama, ega'ina kapa'i
ma'oai agepafoki felo alogaini'i. 16 Isa auga papiau aumauni e'i iifa kainai
sakedote aemia kai Melkisedek koa i'opoga, afaemaemae ageagu aoniamo
auga isapuga kainai sakedote emia. 17 Gome Deo ega iifa pukagai Iesu
fouga iina kepapua oma:

"Oi Melkisedek koa i'opoga aumu, aoniamo sakedote lomia,"
eoma. *Sam 110:4*

18 Deo Lefi ikupuga sakedote'i e'i pinauga eoge me'e. Gome Moses ega
iifa aekapula ke kapa aga'o aepagama. 19 Lau ega laifa oma gome Lefi
ikupuga sakedote'i e'i pinaugai papiau fekepalagaini'i, Deo maagai alo

opai au'i fekemia auga aekainia. Kai pau auga Deo Iesu faagagai afia'ama
felo aga'o emaiseina epenii'a.
20 Deo ifo akegai eifa ko'ania Iesu sakedote emia. Kai Lefi ikupugai
sakedote kemia au'i Deo ifo akegai aeifa ko'ania sakedote akemia. 21 Deo
ifo akegai eifa ko'ania Iesu sakedote emia auga fouga ega iifa pukagai
iina eifa oma:
"Lau Lopia laifa ko'ania ke opou i'oina afalapamia:
'Oi sakedote lomia aoniamo,' "
eoma. *Sam 110:4*
22 Deo ega pako'a iifaga ega'ina kainai, Iesu i'a fau'aisai sakedote
pinaugaga aoniamo agekapa. Ega kainai ufainagai Deo ega nini'ani
papiau fou kekapaisa, Isa papiau fou gagao fekekapa auga iifaga epafelo
alogaina. Ke Iesu akagai ega'ina nini'anina auga ko'a ipauma mo agemia.
23 Ke Lefi ikupuga sakedote'i keagu e'i pinauga kekapai'i. Kai isa papiau
aumauni puo kemae, fekepinauga mo felao auga aekainia. Ega puo
papiau ma'o isa afu'i keafiia kepinauga. 24 Kai Iesu auga aoniamo eague
puo, ega sakedote pinaugaga agekapa afaefuafua, papiau aga'o isa afuga
afaeafia. 25 Ke Iesu aoniamo eague papiau fau'iai Deo egoina. Ega kainai
papiau kapa'i isa akagai Deo eega kelao au'i, Iesu aoniamo isa kania'i
ageagamau ko'ania agekaina.
26 Iifa gome Iesu sakedote lopia fa'a ega'ina auga, i'a fau'aisai sakedote
emia auga ekai felo alogaina. Isa auga alo opaina ipauma. Isa papiau
ee'iai ega apala aga'o laa'i. Isa alo elolofa ke laomai apala'i kekapa'i au'i
epo'iai eagu kai laomai apala aga'o aekapaisa. Isa ufai eague auga, ke
aka aagoa ufa fou Deo epagama'i au'i amu'i ma'oai eka'egaini'i. 27-28 Kai
aagoai Moses ega iifa kainai, papiau aumauni epo'iai papiau kekinani'i
sakedote lopia fa'a'i kemia, e'i pinauga kekapaisa. Kai isa papiau aumauni
puo keapoke. Ega kainai isa ifo'i e'i laomai apala'i fau'iai a'o Deo kepa'a
penia, ke muniai kai papiau isafa e'i laomai apala'i fau'iai a'o Deo kepa'a
penia aefuafua. Agofa'ai sakedote lopia fa'a'i Moses ega iifa kainai ega
koa kekapaisa. Kai ega'ina afegai Deo Isa Gauga Iesu, aoniamo alo opaina
ipauma auga ekinaga. Ke Deo ifo ega pako'a iifagai, isa sakedote lopia
fa'a epamia. Iesu sakedote lopia fa'a pinaugagai i'a fau'aisai ifo imaauga
Deo epa'a penia kolotiai emae. Ega ekapa oma kainai papiau ma'oai
e'i laomai apala'i ea'i aga'oni'i mo. Ega puo isa auga papiau aumauni
sakedote lopia fa'a'i a'o Deo kepa'a penia akefuafua au'i koa i'opo'i laa'i.

Iesu Auga Sakedote Lopia Fa'aga Mamaga

8 1 Lai kapa'ina amaifania aoma auga i'ina: I'a ee'aisai sakedote lopia
fa'a aga'o ega koa eague. Isa auga ufai Au Akaiki'a au'oniai eaguagu
afuga kaina kainai eague. 2 Ke ufai Deo ega e'a ekae. Ega'ina e'a auga
ko'a ipauma ke aagoai ekae auga i'oina. Ega'ina auga papiau aumauni

akepaapa kai Lopia Deo ifo epaapa. Iesu ega'ina e'a alogai eague sakedote
lopia fa'a pinaugaga ekapa.
3 I'a alogo aagoa sakedote lopia fa'a'i ma'oai Deo eegai pipeni amu'i
ke a'o fekepa'a penia keoma puo kekinani'i kepinauga. Ega koa i'opoga,
Lopia Iesu auga i'a a'a sakedote lopia fa'a puo, ega pinaugai kapa aga'o
Deo fepa'a penia auga ekainia. 4 Moses ega iifa kainai Lefi ikupuga
aagoa sakedote lopia fa'a'i Deo ega e'a aagoai ekaega auga alogai kekoko
ega'ina pinauga kekapa, pipeni amu'i Deo kepa'a penia. Ega kainai Iesu
aagoai mo gaagu koa aisama, sakedote lopia fa'a pinaugaga faekapa.
5 Aagoai Deo ega e'a ekaega alogai kepinauga auga, ufai Deo ega e'a ko'a
ipauma auga ogo ke iisa i'opoga mo. Ega kainai ufainagai Moses Deo
ega e'a kepua aisoge auga gapaapa eoma alogai, Deo Moses aina epalogo
iina eifa oma: "Foisa felo, ikuai Lau e'u e'a ufai ekaega auga iisa ala koa
lapakinaiso auga i'opoga mo fokapa," eoma. 6 Kai Iesu ufai sakedote lopia
fa'a pinauga eafia auga aagoai sakedote lopia fa'a'i e'i pinauga eka'egaina.
Ke isa auga Deo papiau fou epo'iai gagao ekokoaina. Ega'ina auga Deo
ega nini'ani kapula ekapaisa, ke ega pako'a iifaga felo ipauma epamia
puo, Deo ega nini'ani kapula ufainagai ekapa kakaua auga nini'anina
eka'egaina.
7 Papiau Deo ega nini'ani kapula ekapa kakaua auga kainai mo
kegapea, ke Deo maagai alo'i opaina gamia koa aisama, Deo keaga i'oina
faekapuga ega nini'ani kapula mamaga faekapa pugu. 8 Kai papiau kapula
nini'anina eufai auga kainai akepea puo, Deo isa e'i apala ekapulaisa
aisama, ega iifa pukagai iina kepapua oma:

" 'Lopia eifa, "Amoisa, kina aga'o agemai,
ega'ina kina alogai Lau Israel papiau'i ke Juda papiau'i fou,[c] ee'iai
e'u nini'ani kapula mamaga fua auga alakapa.
9 Ufainagai Lau isa ufu'i apa'i ima'iai laafi Isiptoai lapapealai'i,
ke ega'ina afegai isa Lau fou nini'ani kapula akapaisa.
Kai isa aufa kina ega'ina nini'anina kainai fekepea auga alo'i ko'agai
anina akeani puo,
Lau isa lamunii'i gefa'i alaaunia.
Ega kainai nini'ani kapula mamaga alakapa auga,
ufainagai isa ufu'i apa'i fou akapaisa koa i'opoga afalakapa,' "
eoma.
10 " 'Ke Lopia eifa pugu einaka, "Nini'ani akapa kakaua auga afegai,
Israel ke Juda papiau'i fofouga fou nini'ani kapula mamaga iina
agakapa oma.
Lau e'u iifa isa mino'iai alaoge'i ke gua'iai alapapua'i.

---

[c] **8:8** Ufainagai Iudea e'i ago efafa auni'i emia. I'ina iifaga alogai Israel papiau'i ke Juda papiau'i auga Israel papiau'i fofouga eifani'i.

Lau isa e'i Deo alamia, ke isa Lau e'u papiau akemia.
11 Ke papiau ma'oai, agu'a'i, apao'i, e'ele'i, ke akaiki'a'i fofougai Lau
akelogo afe'ainiau.
Ega puo kai aga'o ega e'a ipafe auga afaepamalelenia,
o aaga akina afaepaina, 'Lopia mologo' afaeoma.
12 Ke Lau isa gua'i alaania, e'i laomai apala'i ma'oai ala'agegeaini'i,
ke e'i apala afalaopolani'i pugu,' "
eoma. *Jeremaia 31:31-34*
13 Deo nini'ani kapula i'ina auga 'mamaga' eoma kainai, ufainagai
nini'ani kapula ekapa kakaua auga ufaina emia elaolao kai aga'o
afaepapinauga puo agegea.

Deo Ega E'a Aagoai Kepua Aisoge Auga

9 1 Deo ega nini'ani kapula ekapa kakaua alogai, Deo ega e'a kepua
aisoge auga aagoai kepaapa eka, ke papiau Deo ala fekeau afagai
oma auga iifa'i isafa egae keka. 2 Ke ega'ina e'a agakoko mo alogai,
lanepa ekaaka afuga, amu keogeoge'i afuga, ke palafa Deo kepa'a penia
auga egae keka. I'ina afuga kepafala, Deo maagai aeofuofu, afu felo
ipauma keoma. 3 Ega'ina afuga muninai tiapu ke'e'e pagainia. Ega'ina
tiapuga afegai afuga kepafala, Deo ifogamo eaguagu afuga keoma.
4 Ega'ina afugai amu foga'i felo'i keuma'i Deo kepa'a penia auga afuga
goldai kekapaisa eka. Ke sikuna Deo ega nini'ani kapula auga gouga isafa
egae eka. Sikuna ega'ina afe fofouga goldai kekapaisa. Ke sikuna ega'ina
alogai oga goldai kekapaisa auga keogeisa eka. Ke oga ega'ina alogai
manna keukai'i keka. Ke Aaron ega i'ini eikina auga, ke Deo ega nini'ani
kapula kepoai Deo ifo epapua'i au'i isafa egae keka. 5 Sikuna ega'ina
laagai, agelo auni'i keifani'i 'Cherubim' keoma auga egae keagu. Ega'ina
auga Deo eague auga gouga kepakinai'a. Ega'ina ago'iai sakedote lopia
fa'a, papiau fau'iai a'o ifa'i ke'efaisa aisama, Deo papiau gua'i eaniia, e'i
laomai apala'i e'agegeaini'i. Kai kapa'ina maamiai amaifania aoma auga,
i'ina faagagai laa'i puo, pau amu ma'oai aga'o aga'o oko'iai afalapakai
felo'i.
6 Deo ega e'a ega'ina alogai amu ma'oai ega keoge oma'i keka, ke
sakedote kekoko mo afugai, aufa kina kekokoko e'i pinauga kekapaisa.
7 Kai inipo aga'omo alogai kina aga'omogai, sakedote lopia fa'a mo, tiapu
ke'e'e pagainia, Deo ifogamo eaguagu auga afugai ekoko. Isa ima maini
ega'ina afugai aekoko kai, ifo faugai ke papiau laomai apala'i kekapa'i
kai akelogo au'i fau'iai a'o keaupugu'i au'i ifa'i eafiia Deo epa'a penia.
8 Sakedote lopia fa'a ifogamo Deo ega e'a ega'ina alogai kekoko mo afugai
ekokoko ega koa ekapaisa alogai, Deo ega Spiritu i'a kapa'ina falogo auga
iina epafoki oma: Papiau ifo'i Deo ifogamo eaguagu afugai fekekoko auga
keagaga aepaagalaisa. 9 Deo ega e'a ega'ina auga pau kina alogai malele

koa i'opoga epalogoni'a. Ega'ina pipenina ke a'o Deo ipa'a penia auga
papiau Deo keau afagaina au'i Deo maagai alo'i opaina, ke opo'i felo'i
mo femia auga aekainia. 10 Ega'ina kina'i alo'iai, Deo papiau laomai isa'i
fakekapa'i eoma auga, lao'i mai'i i'oi'i i'oi'i ekapai'i fekeafiapi'i eoma.
Ega'ina auga kapa'ina mo fekeania ke kapa'ina mo fekeinu, ke papiau
alo'i ala fekeiku oma auga lao'i mai'i i'oi'i i'oi'i iifa'i ekapai'i epenii'i.
Kai i'ina lao'i mai'i ma'oai fekeka fekelao mo Deo ega laomai mamaga
femaiseina kinagai kai eoma.

11-12 Iesu emai agofa'ai sakedote lopia fa'a emia ega pinauga ekapaisa.
Ega aisama laomai mamaga ega'ina Deo eifa ko'ania i'a kapa felo'i
agepeni'a eoma au'i emaiseini'i. Ke isa sakedote lopia fa'a pinaugaga
ekapa aefuafua. Kai Iesu nani ke polomakau gau'i ifa'iai i'a a'a laomai
apala'i afa'i aeoge'i. Kai isa ifo ifagai afa'a eogeisa, aoniamo laomai
apala'i ee'iai epapealai'a. Ega koa ekapaisa, i'a fau'aisai Deo ega e'a ko'a
ipauma ufai ekaega auga alogai ekoko aga'oniamo. Deo ega e'a ega'ina
auga, papiau aumauni ima'iai akekapaisa, ke aagoa ipagama kapa'i isafa
epo'iai laa'i. Ke ega'ina auga kapa akaiki'a ipauma ke Deo maagai felo
ipauma puo, aagoai Deo ega e'a kepua aisoge auga eka'egaina. 13 Aagoai
Deo ega papiau laomai apala aga'o kekapaisa aisama, sakedote lopia fa'a
nani ke polomakau ifa'i, ke polomakau papiega agu'a keuma auga agafaga
fou eafii'i laomai apala'i kekapa'i au'i laa'iai e'afaisa. Ega koa ekapaisa,
papiau e'i kagakaga kainai Deo laomai apala'i ea'ini'i, faaga'i afegai auga
epalolofania kai alo'iai ofu auga aea'inia. 14 Sakedote lopia fa'a ega ekapa
oma koa aisama, Iesu Kristo auga ala koa i'opoga? Iesu alogai laomai
apala aga'o laa'i auga i'a Deo eague auga ega pinauga fakapa eoma. Ega
puo Deo ega Spiritu eagu pagainia auga Iesu epakapulania, ifo imaauga
Deo epa'a penia. Iesu ega ekapa oma koa aisama, iifa gome isa ifagai i'a
a'a laomai apala'i eikulai afe'aini'i!

15 Iesu ifagai ega ekapa oma auga, Deo papiau eifani'i au'i ega pako'a
iifaga ega agofa'ai ekae aoniamo isa apu'i eoma auga fekeafia eoma.
Ke pau Iesu papiau pako'a nini'anina kapula eufai auga papagai laomai
apala'i kekapa'i au'i isafa afa'i feoge ke fepapealai'i eoma. Ega kainai
Iesu i'a fau'aisai emae, Deo ke papiau epo'iai gagao ekokoaina. Ega koa
ekapaisa pako'a nini'anina mamaga ekapaisa.

16-17 I'a alogo felo amu inagome kaisau amu agepenia eoma auga pako'a
nini'aninai ekapa. Ke isa agemae aisama, aufalao aga'o isa emae auga
ko'a ma auga feisa feifafoua. Egae kai kaisau amu gaafia eoma auga
ega'ina amuga ageafia. Kai amu inagome auga maaga maunina eaguega
kai pako'a nini'anina ega'ina ekapaisa auga afaepinauga. 18 Deo papiau
ee'iai pako'a nini'anina ekapa kakaua auga papiau aga'o femae koa
i'opoga auga afugai a'o keaupugua. Ega'ina a'o ifagai pako'a nini'anina
ega'ina epinauga. Kai ifa laa'i koa aisama faepinauga felo. 19 Ega kainai

Moses Deo ega iifa ma'oai papiau ma'oai maa'iai eifafoua, ifa amu ma'oai
laa'iai feke'afo eoma. Ega puo isa ifo polomakau gau'i ifa'i fei fou eoge
lapuinia. Ke sipi faaga puina pitoga kepamia auga, ke au maifoga aka
'hisop' auga aga fou eafii'i ifai eka fufuinia. Egae kai Deo ega iifa puka
isa ifo epapua auga laagai e'afoisa, ke papiau isafa e'i laomai apala'i
fau'iai laa'iai e'afoisa. 20 Ega'ina ekapaisa alogai eifa einaka, "I'ina ifa
auga Deo papiau ee'iai pako'a nini'anina kapula ekapaisa auga gouga. Oi
Deo ega nini'ani kapula ega'ina epeniimi auga kai'iai mo fopea eoma."[d]
21 Moses puka ke papiau mo fou laa'iai ega koa aekapaisa kai, Deo ega
e'a kepua aisoge auga afe pouga a'o faaga'iai kekapa auga isafa laagai ifa
aupu gagaugai e'iupia eafiia e'afoisa. Ke ifa eafiia ega'ina e'a alogai amu
kepapinaugani'i Deo keau afagaina amu'i ma'oai isafa laa'iai e'afoisa.
22 Ega koa i'opoga, Deo ega iifa Moses epenia auga kainai a'o ifa'iai
ega koa ekapaisa Deo maagai amu ma'oai eikui'i. Kai papiau e'i laomai
apala'i fau'iai ifai ega faekapa oma koa aisama, Deo papiau e'i laomai
apala'i fae'agegeaini'i. Iifa gome ifa laa'i koa aisama, Deo papiau e'i
laomai apala'i afae'agegeaini'i.

23 Deo ega e'a aagoai kepua aisoge auga alogai sakedote lopia fa'a
Deo a'o epa'a penia aisama, kapa ma'oai ofu'i au'i eikulai'i. Deo ega
e'a ega'ina auga, ufai Deo ega e'a ko'a ipauma auga iisa mo ke'opoisa.
Kai ufai Deo ega e'a ekae auga alogai amu ma'oai ofu'i kekae au'i isafa
feikulai'i eoma. Ega koa aisama, amu felo'i ipauma'i Deo fekepa'a penia
ofu ega'ina fekeikulai'i. Kai ega'ina amu'i auga aagoai a'o Deo kepa'a
penia auga fekeka'egaini'i. 24 Aagoai Deo ega e'a ekaega auga ufainagai
Moses Deo ega e'a ufai ko'a ipauma ekaega auga iisa mo ke'opoisa
kepaapa. Iesu auga papiau aumauni Deo ega e'a kepaapa auga alogai
sakedote lopia fa'a e'i pinauga kainai egae aekoko. Kai isa ufai e'agaukae,
Deo agogai eapafoki, i'a fau'aisai Deo fegoina fepalagaini'a eoma. Ega
kainai isa ufai Deo ega e'a ekae auga alogai ekoko. 25 Ega'ina mo laa'i
kai, Iesu auga aagoa sakedote lopia fa'aga koa i'opoga laa'i. Aagoa
sakedote lopia fa'aga auga aufa inipoai Deo ega e'a aagoai ekaega auga
alogai Deo ifogamo eaguagu afugai ekoko. Ke egae isa ifo ifa aeafia kai,
a'o ifa'i eafii'i Deo epa'a penia. Kai Iesu auga ifo imaauga Deo fepa'a
peni aga'oniamo eoma puo, epa'a peni aga'oniamo ke ufai ekoko. 26 Kai
Iesu ifo imaauga Deo gapa'a penia faefuafua koa aisama, Deo agofa'a
epagama mo alogai, isa papiau fau'iai ifo imaauga Deo fepa'a penia
faefuafua. Ke aufa inipoai ega koa fekapa felao femai faefuafua puo,
kiekie ma'o fepamia. Kai pau kina fua'iai Iesu i'a a'a laomai apala'i
fea'ini'i eoma puo, emai fau'aisai ifo imaauga Deo epa'a peni aga'oniamo.
27 Iesu emae aga'oniamo koa i'opoga, i'a papiau aumauni isafa Deo ega

---

[d] **9:20** Exodus 24:8

logoai mae aga'omo agapamia. Ke ega'ina afegai laomai felo o apala afa
Deo agepeni'a auga agaisa. 28 Ega koa i'opoga, Iesu isafa papiau ma'o
e'i laomai apala'i fea'ini'i eoma puo, ifo imaauga Deo epa'a penia, emae
aga'oniamo. Ke isa muni agemai pugu aisama, i'a a'a laomai apala'i
fau'iai afaemai. Kai kaisau isa ke'ima au'i fuagai kania'i feagamauga
ageoma puo agemai.

I'a Fau'aisai Iesu Imaauga Deo Epa'a Peni Aga'onia Mo

10 1-2 Ufainagai Moses ega iifa kainai, papiau aufa inipoai Deo a'o
kepa'a penia alogai Deo keau afagaina isafa. Ega koa kekapaisa
mo ganinagai alo'i opaina aemia. Isa alo'i opaina gamia gafua koa
aisama, e'i laomai apala'i ma'oai fea'i aga'onia mo. Ke isa laomai apala'i
kekapai'i au'i gamuga apala alo'iai fakeoponi'i pugu. Ke fuagai Deo a'o
fakepa'a penia pugu. Kai aufa inipoai papiau Deo eega kelao a'o kepa'a
penia, i'opoga mo kekapaisa aefuafua. Ega koa Deo a'o kepa'a penia auga
papiau Deo maagai alo'i opaina ipauma aepamia. Ega kainai Moses ega
iifai ega fekekapa oma eoma auga muni Iesu agemai i'a fau'aisai kapa
felo'i agekapa'i au'i lalauga mo koa i'opoga epakinai'a. Kai ko'a'i ipauma'i
laa'i. 3-4 Kai papiau e'i laomai apala'i fekea'ini'i keoma puo, polomakau
papie'i ke nani fou ifa'i keafii'i Deo kepa'a penia. Kai ega'ina ifa laomai
apala'i laa'i fekepamia'i auga aekainia. Ega puo aufa inipoai a'o Deo
kepa'a penia alogai e'i laomai apala'i kekapa'i au'i epaopolani'i.
5-6 A'o ifa'iai laomai apala'i fekea'i auga aekainia puo Iesu emai. Isa
emai agofa'ai aisama, Deo ega iifa pukagai ekaega koa i'opoga, Iesu Deo
epainia iina eifa oma:

> "Papiau e'i laomai apala'i afa'i fekeoge a'o, ke amu fou fekepa'a
> penio keoma puo,
> a'o keumai'i ke amu fou kepa'a penio.
> Kai ega'ina au'i Oi eemuai aekainia puo ee'iai alomu aegama.
> Papiau a'o keumai'i, ke amu fou kepa'a penio au'i alo'i ko'agai
> akekapaisa puo ani'i aloani.
> Kai Oi auga papiau fau'iai lau loifalaisau imaau Oi fapa'a penio
> looma.
> 7 Oi ega lokapa oma kainai lau laifa, 'O, Deo! Oi emu iifa puka alogai
> lau fou loifania koa i'opoga, kapa'ina fakapa looma auga fakapa
> laoma puo lamai inamo'e,' "

eoma. *Sam 40:6-8*

8 Papiau Moses ega iifa kainai a'o ke amu fou Deo kepa'a penia. Kai Iesu
eifa kakaua iina eifa oma. 'Papiau e'i laomai apala'i fau'iai a'o keaupugu'i
keumai'i, ke amu ma'oai fou Deo Oi kepa'a penio. Kai papiau ega kekapa
oma mo ganinagai alo'i ko'agai akekapaisa puo, kapa'ina kekapaisa au'i
ani'i aloani ke ee'iai alomu aegama,' eoma. 9 Ke Iesu iina eifa oma pugu,

‘Kapa'ina fakapa looma auga fakapa laoma puo lamai inamo'eu,’ eoma.
Iesu ega eifa oma gua epamia auga, Deo amu kepa'a penia auga laoga
maina mamaga gakapa eoma. Ega puo Moses ega iifa kainai kepea Deo
a'o ke amu fou kepa'a penia laoga maina ufaina auga eoge me'e. 10 Ke
Deo Iesu kapa'ina fekapa eoma auga ekapaisa, ifo imaauga Isa epa'a peni
aga'oniamo puo, i'a Deo maagai alo'a epalolofania.
11 Moses ega iifa kainai sakedote ma'oai Deo ega e'a alogai keapa e'i
pinauga kekapaisa aefuafua. Ega'ina alogai papiau e'i laomai apala'i
fau'iai aufa kina i'opoga mo kekapaisa, a'o Deo kepa'a penia. Kai ega'ina
auga papiau e'i laomai apala'i aea'ini'i. 12 Kai sakedote Iesu auga, papiau
e'i laomai apala'i fau'iai ifo imaauga Deo epa'a peni aga'oniamo. Iesu
ega'ina ekapaisa efua afegai, ufai e'agaukae Deo kaina kainai eagukipo.
13 Isa egae ageagu mo agelao Deo isa ega ou au'i ma'oai ife guagai
ageoge'i agegafapi'i auga kina age'ima. 14 Gome isa ifo imaauga Deo epa'a
peni aga'oniamo alogai kaisau kepako'ania au'i, alo lolofa ipauma au'i
epamia'i aoniamo.
15 Deo ega iifa pukagai i'ina iifaga ko'a ipauma auga ega Spiritu isafa
i'a maa'aisai eifa kakaua iina eifa oma:
16 “Lopia eifa, ‘Lau muni ega'ina kina'iai papiau ee'iai nini'ani kapula
ipauma alakapa.
Egae Lau e'u iifa isa gua'iai alaoge, ke mino'iai isafa alapapua'i,’ ”
eoma. *Jeremaia 31:33*
17 Ke Deo ega Spiritu eifa pugu einaka,
“Isa Lau e'u iifa kai'iai akepea, laomai apala'i ma'oai kekapa'i au'i
ala'agegeaini'i,
ke e'i apala afalaopolani'i pugu,’ ”
eoma. *Jeremaia 31:34*
18 Deo ega Spiritu eifania koa i'opoga, Deo papiau e'i laomai apala'i
e'agegeaini'i kainai, i'a a'a laomai apala'i fau'iai Deo a'o fapa'a penia
pugu auga laoga maina efua.

Iesu Falamunia

19 Ega puo aau akiu pako'a papiaumi, Iesu ifa i'a fau'aisai Deo epa'a
penia auga kainai, i'a alo'a apakapulania Deo ifogamo eaguagu afugai
akoko. 20 Ke ega'ina auga Iesu ifo imaauga Deo epa'a penia kolotiai emae
faagagai, tiapu ega'ina ke'e'e auga eafiaua. Ega aisama Iesu i'a Deo eega
falao auga keagaga mamaga ageka aoniamo auga epaagalaisa. 21 Ke i'a
Deo ega papiau au'a fau'aisai, Iesu Sakedote Lopia Fa'a akaiki'a eague
epinauga. 22 Ega puo i'a opo'a gua falapamia kai, alo'a ko'a ipaumagai
i'ina kapa'i ma'oai amapako'ani'i Deo eega amalao. Ke i'a auga sakedote
a'o ifa'i eafii'i papiau e'i laomai apala'i laa'iai e'afoisa koa i'opoga,
Iesu isafa i'a a'a laomai apala'i fau'iai ifa efaka. Ke i'a Iesu apako'ania

kainai feisai baptismo aafiia koa i'opoga, isa fei ko'a ipaumagai imaau'a
fofouga eikuisa. Ke alo'aisai laomai apala'i kekae au'i isafa eikulai'i.
23 Ke Deo kapa'ina maa'aisai eifa ko'ania auga, ko'a ipauma agekapa
paisa. Ega puo i'a kina apala'i agaafi'i alogai, isa i'a agepalagaini'a
afia'amaga apako'ania aifafoua auga faafiapi kapulania. 24 Ke i'a ma'oai
fapakapulani'a, ega koa aga'o aga'o alo'a ko'agai ani'a faani, ke pinauga
felo'i mo fakapa'i laoma. 25 Ke oi epomiai papiau isa'i pako'a papiau'i e'i
la'afou anina akeani ee'i akelao au'i koa i'opo'i folomia. Kai oi ifomi aga'o
aga'o magogomi amoau kapulania. Ke Iesu ega mai kina emai oisa kainai,
ega mo foagu oma felaolao ega'ina kinagai kai.

26 Kapa puo ega laifa oma auga alaifania. I'a Deo ega iifa ko'a auga
alogo efua. Kai agapagome Iesu agamunia laomai apala'i agakapa'i
afaefua koa aisama, kapa aga'o Deo fapa'a penia ega koa a'a laomai
apala'i fe'agegeaini'i agaoma auga afaekaina. 27 Papiau kapa'i ega kekapa
oma au'i Deo ega ou au'i kemia. Ega kainai Deo isa lo akaiki'a emoge
auga alogai age'afo koko'i akeaga. Ega puo Deo i'a a'a laomai apala'i
afa'i agepeni'a auga mani'ina fapa'aua Iesu falamunia. 28 Oi ologo felo,
ufainagai kaisau Moses ega iifa eumakalaina kainai aepea auga, papiau
gua o oiso mo ega'ina papiauga keifafoua aisama, gua akeania kai
keaupugua. 29 Ega koa aisama, aufalao aga'o iina agekapa oma auga
foopolaga: Isa Deo Gauga aka epalifua ke epameagaina. Ke Deo pako'a
nini'anina Iesu ifagai epako'ania isa alo epalolofania auga iifa aage,
ama'ama epamia. Ke Deo ega gafegafeai ega Spiritu epenia auga eifa
apala penia. I'ina auga ega laomai ega ekapa oma kainai, Deo isa afa
ala agepeni oma ooma? Iifa gome, Deo isa afa apala ipauma agepenia.
30 Gome Deo ega iifa pukagai iina eifa oma auga alogo felo: "Pako'a
papiau'i laa'i au'i Lau e'u papiau ee'iai kapa'ina kekapaisa auga ima'i afa
alaoge. Lau isa e'i laomai afa alapeni'i,"[e] eoma. Ke iina eifa oma pugu:
"Lau Lopia e'u papiau e'i laomai felo, o apala auga afa alapeni'i,"[f] eoma.
31 Deo ega eifa oma kainai, i'a a'a laomai apala'i agakapa'i, aga'ualai Deo
imagai agakaauau auga famani'iai alogaina.

32 Mamagai mo Deo ega iifa oi alomi epaeaea pako'a papiaumi omia.
Ega kainai papiau isa'i oi keafi apalanimi kiekie akaiki'a oafiia mo
ganinagai, ouniaimoimo aloapo, ke Iesu alomunia auga folo'agege.
33 Ega'ina au'i kina isa'i oi la'afouai kea'alainimi, kepa'aumi, keifa apala
penimi, ke keafi apalanimi. Ke papiau isa'i ega keomai'i aisama, oi
ee'iai oapa fou kaimialao okiekie. 34 Gome oi epomiai papiau isa'i Iesu
puogai kepatipulani'i aisama, oi isa gua'i oaniia olao tipula afugai oisa'i
opalagaini'i. Ega okapa oma puo, ega'ina papiau'i fou kaimialao okiekie.
Ke papiau isa'i pamani'iai emi amu kegaafi'i keoma eemi kefai aisama,

---

[e] **10:30** Deuteronomy 32:35 [f] **10:30** Deuteronomy 32:36; Sam 135:14

ega'ina amu'i kiekie'i alopa'aua alogamai ologoaini'i mo keafii'i. Gome
oi emi amu felo'i ipauma'i, aoniamo ufai kekaega auga ologo. 35 Ega puo
oi alomi opakapulania auga laoga maina folopua'afuga. Ega'ina auga afa
akaiki'a felo ipauma agoafia. 36 Ke kapa'ina mo faagamiai fekemia mo
ganinagai, gamu'i mo foopo foafiapia mo, ega koa Deo kapa'ina anina
eani auga agokapa afegai aisama, kapa'ina Isa eifa ko'ania foafia eoma
auga foafia laoma. 37 Gome Deo ega iifa pukagai iina eifa oma:

"Lau alamai eoma auga, epo afaemaefa alamai paisa. Ke kina afaeogu.
38 Ke Lau kepako'aniau papiau'i, maauai alo'i opaina au'i, e'i pako'ai
akeagu aoniamo.

Kai kaisau Lau agemuniau auga eegai alou afaegama,"
eoma. *Habakuk 2:3-4*

39 Deo ega iifa ega'ina auga ko'a ipauma. Kai i'a auga papiau Deo kemunia
kainai eauoka'i au'i koa i'opo'i laa'i. I'a Iesu apako'ania auga, a'a pako'a
kainai Deo kania'a eagamauga au'a.

Pako'a Epakapulani'i Au'i Fou'i

11 1 Iifa gome Deo kapa'ina eifa ko'ania auga apako'ania afia'amai
a'ima auga agaafia paisa. Ke Deo kapa'ina eifa ko'ania auga,
pau alaisa mo ganinagai agaisa paisa. 2-3 Ufainagai Deo agofa'a fofouga
gapagama eoma aisama, kapa aga'o aeafia agofa'a aepagama. Kai Isa eifa
mo agofa'a fofouga egama auga apako'ania. Ega'ina pako'agai i'a alogo
pau amu ma'oai aisa'i au'i, alaisa'i au'i ee'iai kemai. Ke i'a ufu'a apa'a Deo
kapa'ina eifania auga kepako'ania puogai, isa e'i laomai felo mo auga ega
iifa pukagai eifafoua.

4 Apele Deo kapa'ina eifania auga epako'ania puogai, Kaino Deo amu
epa'a penia koa i'opoga aekapaisa. Kai Apele Deo amu epa'a penia auga,
alo ko'agai ekapaisa. Ega'ina pako'agai, Deo Abel amu isa epa'a penia au'i
ee'iai eifa felo, ke maagai alo opaina epamia, ega laomai felo auga ega
iifa pukagai eifafoua. Ke Apele emae efua mo ganinagai, ega laomaisai
pau i'a epamaleleni'a paisa.

5 Enok Deo kapa'ina eifania auga epako'ania puogai, ega'ina pako'agai
aemae kai Deo isa eafiia ufa elaoaina. Ega kainai isa mae gamuga ala
koa auga aeoponia, ke kai aga'o isa imaauga aekapulaisa. Isa inae aagoai
eagu alogai aufa kina Deo alo epagama. Ega puo Deo isa ega laomai
felo auga fouga ega iifa pukagai eifafoua. 6 Iifa gome isa ega ekapa oma
kainai, kaisau Deo kapa'ina eifania auga afaepako'ania aisama, Deo alo
agepagama afaekaina. Ega puo kaisau Deo eega gamai eoma auga, Deo
eague auga fepako'ania. Ke alo ko'agai Deo ekapuga auga, ega laomai
felo afa Deo agepenia auga isafa fepako'ania.

7 Ufainagai Deo Noa aina epalogo, imu akaiki'a agepa'aua papiau
laomai apala'i kekapa'i au'i e'i apala afa'i ageoge eoma. Noa Deo kapa'ina

eifania auga epako'ania puogai, imu kina aemai aeisa koa kai, Deo Au
Akaiki'a epamia aina eafiia. Ke ega famili kania'i gaagamauga eoma puo
sikuna ekapaisa. Ke ega pako'ai sikuna ekapaisa kainai, agofa'a papiau'i
Deo akepako'ania au'i e'i laomai apala afa Deo epenii'i auga epakinai'a.
Ke Deo eifa kaisau Isa agepako'ania auga Isa maagai alo opaina agemia
eoma. Noa ega'ina pako'agai Deo maagai alo opaina emia.
8 Ke Deo Abraham epainia afu aga'o muniai isa apuga agemia auga
afuga galao eoma. Ega aisama Abraham Deo kapa'ina eifania auga
epako'ania puogai, afu aelogo aelaolao mo ganinagai, Deo aina eafiia
Kanaan ago elao. 9-10 Ke Abraham ufa taonina, Deo ifo epaapa, ekae
aoniamo auga, muni alogai fekoko eoma puo eagu e'imaisa. Ega kainai
Abraham Kanaan ago, Deo isa agepenia eoma auga afugai eagu alogai,
au a'ina koa i'opoga palai e'a ekapaisa egae eagu. Ke isa gauga Aisak, ke
ufuga Iakobo, isa muninai kemai au'i isafa Deo Abraham ago agepenia
eoma auga, isa isafa apu'i agemia auga kepako'ania. Ega'ina pako'agai isa
isafa Abraham koa i'opoga, ega'ina afugai au a'i'i koa i'opo'i, palai e'a'iai
keagu.
11 Ke Abraham akafa Sara eogeoge ke eapao alogaina puo, Deo eifa
ko'ania gauga ma'o agemia auga iisa aekainia koa i'opoga. Kai isa Deo
kapa'ina eifania auga epako'ania puogai, Deo ega isapuai isa einae gauga
emauni. 12 Ke Abraham isafa eapao alogaina femae koa i'opoga kai, ufuga
apa isa okogai kemai au'i, ufai mi'imi'i kealogai alogaina, ke foeai figu
agapaauga afaekaina auga koa i'opo'i kemia.
13 Abraham gauga Aisak ke ufuga Iakobo fou ma'oai Deo eifa ko'ania,
Kanaan ago agepeni'i akeafia eoma auga epo emaefa alogaina. Ega
mo ganinagai, opo'iai maa'i elao ago ega'ina akeafia auga keisa puo,
alogamai mo keagu ke'imaisa elao kemae. Kai isa au a'i'i ke peagege
au'i koa i'opo'i aagoai akeagu epo afaemaefa auga keifafoua. 14 Papiau
ega keifa oma au'i, ufai Deo ega aguagu afuga ke'imaisa mo ganinagai,
opo'iai e'i ago ko'a ipauma ufai ekaega auga kekapuga auga kepakinai'a.
15 Ke isa ifo'i e'i ago kepua'afuga auga kegaopolaga koa aisama, keaga
aga'o fekekapuga fekemue pugu. 16 Kai isa ega koa akekapaisa kai, ufai
ago felo ko'a ipauma ekae auga maega kepa'aua kegaafia keoma. Ke Deo
isa fau'iai ufa taonina epafua ekaega puo, keifaga e'i Deo keoma auga
meagaina aepa'aua auga i'a alogo.
17-18 Abraham ega pako'a kainai Deo isa e'opoisa aisama, isa gauga
Aisak elogoaina a'o koa i'opoga gapamia Deo gapa'a penia eoma. Ke
Abraham pako'a iifa'i Deo eegai eafii'i alogai, Deo isa epainia einaka,
“Oi gaumu Aisak faagagai ufumu apamu ma'o akemauni,” eoma.
Ega mo ganinagai, isa gauga ega mo aga'omo auga emia Deo fepa'a
penia. 19 Gome Abraham epako'ania Deo Aisak maeai agepamaunimue
eoma puo ega koa ekapaisa. Ega aisama Deo Abraham alo ko'agai Isa

epako'ania auga elogo kainai, Abraham epaapakipo Aisak aeaupugua.
Ega'ina iisa auga, Abraham Aisak emae koa i'opoga kai, maeai eafimue
koa i'opoga.
20 Aisak Deo kapa'ina eifania auga epako'ania. Ega puo gauga Iakobo
ke Esau auni'i muni ala fekeagu oma auga faaga'iai Deo ega gafegafe
fekeafia eoma, eifa felo peni'i.
21 Ke Iakobo Deo kapa'ina eifania auga epako'ania. Ega puo eapao
alogaina ega mae kuagai mo ganinagai, Deo au akaiki'a epamia, e'ue i'ini
eafiia e'aniaoga ke Deo eau afagaina. Ke Iosepa gauga auni'i aga'o aga'o
Deo ega gafegafe fekeafia eoma puo, eifa felo peni'i.
22 Ke Iakobo gauga Iosepa isafa Deo kapa'ina eifania auga epako'ania.
Ega puo eapao alogaina ega mae kuagai, Israel papiau'i Isiptoai akepealai
auga fouga maa'iai eifania. Ke agemae afegai, isa Isipto akepua'afuga
aisama, uniaga fekeafia fekelaoaina eoma.
23 Ega'ina afegai Moses emauni aisama, ina ama isa imoi aage laa'i,
ke Deo isa faagagai kapa aga'o agekapa auga gamuga keoponia, ke
Deo kepako'ania. Ega kainai Isipto kinina imoi feaupugu'i auga iifaga
akemani'iaina. Ke gafa oiso alogai imoi kepai'ofake.
24 Ega'ina afegai Faro gauga ifiaoga Moses eafiia ega e'ai epafa'a.
Kai Deo Israel papiau'i Isipto agogai fepapealai'i eoma auga Moses
epako'ania. Ega kainai Moses fekeifaga Faro gauga ifiaoga gauga fekeoma
auga epamafua. 25-26 Kai isa faepamafua Isiptoai mo gaagu koa aisama,
au akaiki'a femia. Ke egae kapa ma'oai kekae au'i isafa isa apuga fekemia.
Kai Moses eagu alogai, aagoa lao'i mai'i apala'i, alogama kapa'i, akeka
epo'i afaemaefa au'i eumakalaini'i. Ke ifo anina eani Deo ega papiau fou
fekemia eoma puo, Isipto papiau'i fofouga isa keafi apalania. Ke isa muni
Deo eegai afa felo ageafia auga eafia'amalaina puo, Mesaia faugai ekiekie
auga kapa akaiki'a epamia. Kai Isiptoai kapa ma'oai felo'i kekae au'i kapa
e'ele'i epamia'i. 27 Ke Moses ega ekapa oma aisama, kin Faro gua ekupu.
Kai Moses isa aemani'iaina, Deo epako'ania paisa. Ega kainai Isipto
epua'afuga. Isa ega ekapa oma auga, Deo kapa'ina eifania auga aeisa koa
kai opogai mo eisa epako'ania. 28 Ega'ina afegai Moses emue Isipto elao
pugu. Egae kai Deo agelo eulaisa, Isipto papiau'i gau'i maguae'i fa'aniau'i
feaupugu'i eoma. Ega aisama Moses Deo epako'ania kainai miamia aka
‘Pasover’ epagama. Ke Deo ega iifa kainai, Moses Israel papiau'i epaini'i
a'o ifa'i pa'afiai kelakaisa, ega koa Deo ega agelo imoi fa'aniau'i Isiptoai
eaupugu'i aisama, Israel papiau'i gau'i faaga'i aeafi opogaina.
29 Ega'ina afegai Israel papiau'i Isiptoai kepealai kelao A'u Pitoga
keoma afugai kepealai. Kai egae Moses Deo ega iifa epapinauga, a'u
efolapea aisama, isa Deo kepako'ania kainai, aagoa fugagai koa i'opogai
kepea pagai. Kai Isipto papiau'i ke'opoisa kegapea pagai keoma aisama,
kea'akogo afe'ai.

30-31 Ega'ina afegai Israel papiau'i kelao Kanaan agogai kekoko.
Egae peage lapau papiega aka Rahab, Deo kapa'ina agekapa auga
fouga elogo epako'ania. Ega kainai isa Israel au'i auni'i Jeriko taonina
kegaisa painaoga keoma kelao au'i eega kemai aisama, gagaoai eifa
koko'i epai'ofake'i. Egae kai Israel papiau'i Deo kapa'ina eifania auga
kepako'ania kainai, Jeriko taonina kelao kina imagea aga'omo alogai
kepea lofe. Ke egani kina imagea gua auga kinagai kelao kepea lofe
aisama, Jeriko pouga elulu afe'ai. Egae kai Israel papiau'i Jeriko taoninai
kekoko, Deo akepako'ania papiau'i keaupugu'i aisama, Rahab Deo
epako'ania kainai aemae.
32 Ke pau kapa'ina mo alaifania pugu! Lau Kidion, Barak, Samson,
Jefta, Davide, Samuel, ke profeta ma'oai fou'i alaifa afe'aina koa aisama,
epo agemaefa alogaina puo, fou'i ma'o afalaifania kai pau afa'agamo
mo alaifania. 33 Ega'ina papiau'i Deo kepako'ania kainai, epo'iai isa'i kin
keaupugu'i e'i amu keafii'i. Isa'i Deo maagai laomai felo'i mo kekapai'i.
Isa'i Deo eifa ko'ania kapa'ina agepeni'i eoma auga keafiia. Isa'i laion
ake'i keafunia. 34 Ke e'i pako'a kainai isa'i fekeumapugu'i keoma puo,
lo eufa emoge alogai kepiu koko'i kai, lo isapugai isa aeumapugu'i. Isa'i
ifani a'ifa'iai fekemae koa i'opoga kai ke'egei'i. Isa'i keapoke kai Deo
epakapulani'i. Isa'i ifaniai isapu akaiki'agai kekapula alogaina, e'i ou
fou kepipaini au'i ma'oai keauoka'i. 35 Ke papie isa'i isafa gau'i kemae
kai, Deo kepako'ania kainai, gau'i kemaunimue kemue ee'i kemai pugu.
Papiau isa'i ega koa faaga'iai kemia. Kai papiau, pako'a papiau'i isa'i Deo
fekepuniaiaina fakepako'ania keoma kai, isa fou fekepea fekeagu aage
mo auga keumakalaina. Ega puo faaga'i kepakiekie alogaina fekemae
koa i'opoga. Kai isa muni fekemaunimue agu felo fekeafia keoma puo,
kepamafua Deo akemunia. 36 Ke papiau isa'i auga Deo kepako'ania
kainai, kepa'au'i kea'alaini'i, ke kegapuki'i. Ke isa'i au'i tieiniai kepaaga'i
kai tipulai kepaagu'i. 37 Ke papiau isa'i auga kepoai kefouni'i, ke isa'i iiliai
ipuainagai keilipea'i gua kepamia'i. Ke isa'i ifani a'ifagai keaupugu'i. Ke
isa'i Deo kepako'ania kainai, papiau isa kepakiekie'i, ke keafi apalani'i
puo keulalu alogaina. Ega puo sipi ke nani fou faaga'i kepaopuki'i au'i
kei'iuka'i kelao kemai. 38 Ega'ina papiau'i kiekieai kepiaukoko kelao ago
maininai ikuai kealao keamai. Ke kelao iku ine'iai ke kaki'a isafa ine'iai
keagu. Ega kainai agofa'a fofouga papiau'i laomai apala'i kekapa'i au'i,
ega'ina papiau'i e'i pako'ai laomai felo'i mo kekapa'i au'i fou fekeagu auga
aekainia.
39 Ega'ina papiau'i ma'oai fou'i laifania au'i e'i pako'a kainai Deo
maagai aka'i felo emia, ke Deo isa ee'iai egafegafe alogaina. Kai
ufainagai isa agofa'ai keagu alogai, Deo eifa ko'ania Mesaia ageulaisa
papiau kania'i ageagamauga eoma auga akeisa. 40 Kai i'a auga ufainagai
Deo kapa felo ipauma eifa ko'ania auga pau Mesaia emai aisa. Kapa puo

Deo ega ekapa oma? Deo anina eani, isa i'a fou kai'alao falao kania'a
feagamauga, ke maagai alo opai au'a famia eoma puo ega ekapa oma.

Deo Kapa'ina Fakapa Eoma Auga Mo Fakapa Faefuafua

12 1 Ega puo i'a ifo'a mo alaagu kai, ega'ina papiau'i kemae mo
ganinagai, apuapu akaiki'a koa i'opoga kemia keailofei'a keisa'a.
Ke pau ega'ina papiau'i fou'i Deo ega iifa pukagai akuapina aisama,
kapa'ina akapa auga kepafoki'a keifafoui'a. Ega kainai laomai apala'i
faaga'aisai kekae au'i meau'i ma'oai apaelai'i. Ke laomai apala'i fiakoa
mo maa'a kela'a me'e au'i isafa apua'afuni'i. Ke kapa'ina akemia mo
ganinagai, a'a pako'a Iesu eegai faafiapia mo, Deo i'a fau'aisai pipalauai
kapa'ina faafia eoma auga faula. 2 Iesu auga i'a a'a pako'a inagome, ke
Deo maagai alo'a opaina ipauma fepamiai'a auga. Kai Deo ega logoai
muni alogama feafia eoma puogai, kolotiai emae kiekiega auga eafiapia
mo, ke meagaina aepa'aua. Ke isa Deo eaguagu afuga kaina kainai
eague. Ega kainai i'a a'a pako'a Iesu mo eegai faoge. 3 Ke laomai apala'i
kekapa au'i isa keumakalaina kainai, ega ekiekie oma kai eafiapia auga
foopolaga. Ega koa oi Iesu muninai opea auga foloafipuguaina, foloapoke
foloapakipo.
4 Kai papiau laomai apala'i kekapa au'i oi Iesu fomunia, isa fou
laomai apala'i fokapa'i keoma. Kai oi isa aina'i aloafia kainai keafi
apalanimi. Kai oi founiaimoimo laomai apala'i ega'ina foumakalaini'i
felao faagamiai ifa aga'o feake fomae auga aekainia. 5-6 Ke Deo ega iifa
pukagai oi eifanimi gauga epamiaimi, magogo kapula epeniimi auga
o'agege efua. Deo iina eifa oma:

> "Lau Lopia kaisau ani'i laani alogaina au'i, lapaikifani'i keaga felogai
> lapapea'i.
> Ke Lau kaisau gau lapamia'i au'i e'i laomai apala afa lapeni'i.
> Ega puo gauagai, Lau lapaikifanio keaga felogai lapapeaiso auga,
> kapa e'ele folopamia.
> Ke Lau oi alafinaiso aisama, Lau muniuai pea auga foloapokeaina
> foloapakipo,"

eoma. *Proverbs 3:11-12*

7 Au kapa auga gauga aepaikifania keaga felogai aepapea? Au ma'oai
mo gau'i kepaikifani'i. Ega koa i'opoga, Deo oi auga Isa gauga epamiaimi.
Ega kainai Deo epaikifanimi keaga felogai epapeaimi auga alomafuga
folopa'aua foafiapia mo. 8 I'a alogo papiau ma'oai ega kepaikifa oma'i,
keaga felogai kepapea'i. Ega kainai oi afakepaikifanimi keaga felogai
afakepapeaimi koa aisama, oi inami amami aga'o akegome, piakele
kalufa imoimi koa i'opomi. 9-10 Ke i'a alogo, ina'a ama'a kepamauni'a au'i,
kepaikifani'a keaga felogai kepapeai'a. Ega'ina kekapaisa alogai, kapa'ina
keopolaga felo keoma auga mo, i'a faaga'aisai kekapaisa kai epo aemaefa.

Ega mo ganinagai, i'a isa apalopiani'i aina'i aafiia. Kai Deo auga i'a Isa
koa i'opoga, alo'a opaina femia eoma puo, i'a epaikifani'a keaga felogai
epapeai'a. Ke Ama'a Deo auga, papiau ma'oai lalau'i i'ima inagome,
i'a ama'a kepamauni'a au'i eka'egaini'i. Ega kainai i'a auga Ama'a Deo
aina faafi kapulania, ega koa agaagu aoniamo. **11** Kai papiau ma'oai
kepaikifani'i keaga felogai kepapea'i alogai, papiau alo'i aegama kai
kiekie mo kepa'aua. Kai muni kemaleleaina efua aisama, ega'ina ikifagai
isa alo'iai Deo ega gagao euki, ke anina eoge auga Deo maagai alo opaina
emia.

12 Kai papiau isa'i keafi apalani'i alogai, faaga'i keapoke alogaina,
ima'i kemua, ke kiu'i kea'afu koa i'opoga puo, keapakipo Iesu muninai
akepea. Kai oi auga ega'ina papiau'i fopakapulani'i Iesu muninai fekepea.
13 Ke oi emi laomaisai, Iesu muninai opea auga fopa'opaina foloapakipo.
Ega koa keapoke melo au'i koa kemia au'i, keaga i'o'inagai fakepea kai,
fekekapula pugu keaga felogai mo fekepea.

14 Ke oi Deo maagai alomi afaelolofa koa aisama, Lopia Deo agoisa
afaekaina. Ega kainai Deo maagai alo lolofa agugai foagu, ke alomi
ko'agai papiau ma'oai isafa fou gagaoai foagu. **15** Ega'ina alogai foisa felo
kai aga'o ega laomaisai, Deo ega gafegafe eegai faeafi'afu. Ke au euki
anina eoge kai epi'igu aisama, papiau ee'iai apala emia. Ega koa i'opoga,
papiau aga'o alogai apala ageka aisama, laomai ega'ina ageuki papiau
age'augaini'i agepalifu'i. Ega puo foisa felo oi epomiai kai aga'o ega koa
faekapa. **16-17** Ufainagai Aisak gauga fa'aniauga Esau, ama au fa'aniau
kapa'ina agepenia eoma auga feafia koa i'opoga kai, inaega ekimu
aniani mo puogai Deo gefa aeaunia aina aeafia, Deo isa kapa'ina fepenia
eoma auga akina imagai e'afa'afalaina. Kai Esau muniai eopopagai, Deo
kapa'ina au fa'aniau'i apu'i eoma auga feafimue pugu eoma. Ega puo
maisapepega mo keaga aga'o ekapunia, ama opo gaafimue, kapa'ina isa
apuga eoma auga gapenimue eoma. Kai ama eumaka. Ega'ina auga fouga
ologo felo. Ega kainai foisa felo, aagoai kapa aga'o anina oani puo Deo
kapa'ina agepenimi eoma auga, Esau koa i'opoga folomia folo'afa'afalaina.
Ke Deo folomunia, aagoa kapa'i apala'i ipauma'i au'i muni'iai folopea.

18-21 Ufainagai Deo eake Sinai ikugai eagu. Ega'ina alogai oi ufumi
apami Israel papiau'i kelao iku eegai keagu. Egae lo eaga, umina akaiki'a
ipauma iku ega'ina eumiapua, ke lanina akaiki'a isafa epua auga keisa.
Ega aisama kemani'i alogaina, ke isa Deo eagu ikuga eega ipauma akelao,
ke akeafi opogaina. Ke fi'i keipinia a'o akaiki'a ipauma, ke iifa a'o'i isafa
kemai a'o'i kelogonia. Ega aisama Deo isa eifa kapula penia einaka,
"Papiau aga'o, ke a'o mo ganinagai, iku Lau laagu afuga ageafi opogaina
auga kepoai fofoupugua,"[g] eoma. Ega puo Deo ega iifa a'o'i kelogonia au'i

---

[g] **12:18-21** Exodus 19:12-13

ma'oai, Deo kegoinia faenini'ani pugu keoma. Gome isa Deo kapa'ina
eifania auga fekeafia fekeaguaina auga aekaini'i. Ke papiau ega koa
emia auga keisa kemani'i alogaina puo, Moses eifa einaka, "Lau lamani'i
lapigugu alogaina,"[h] eoma. Kai pau oi auga, Deo eega agolao aisama, ega
koa faagamiai afaemia.
22 Oi auga Iesu opako'ania puogai, Sion ikuga eega olao. Sion ikugai
Ierusaleme taonina ufai ekaega auga eapae, ke Deo egae eague aoniamo.
Ke agelo isafa ealogai alogaina ega'ina taoninai kekaigugu kealogama.
23 Ke Deo kepako'a kakaua au'i, Deo gauga fa'aniau'i kemia, ke aka'i ufai
kepapua ekaega. Isa ega'ina taoninai kekaigugu keague. Ke Deo papiau
ma'oai e'i laomai felo o apala afa agepeni'i auga, ufai Isa kepako'ania au'i
alo'i opaina epamia. Ke pau oi isa ee'i olao. 24 Ke ufainagai Kaino Apele
eaupugua ifa elolo auga Deo afa eogemue. Kai Iesu auga, Deo papiau
e'i laomai apala'i fe'agegeaini'i eoma puogai emae. Ega kainai Iesu
auga, Deo i'a fou epo'aisai gagao ekokoaina, pako'a nini'anina mamaga
ekapaisa. Ega puo isa ifa elolo auga kapa akaiki'a ipauma, Apele ifa
eka'egaina. Oi auga Iesu ega'ina eega olao.
25 Ufainagai Moses aagoai eagu aisama, Deo ega iifa papiau maa'iai
eifania. Ke papiau isa aina keumakalaina au'i, Deo isa e'i laomai apala
afa agepeni'i auga eegai akepiau koko, ma'oai keafi afe'aina. Ke pau Deo
ufai eague auga, Iesu eulaisa aina'a epalogo. Kai i'a Deo agaumakalaina
agamunia aisama, Deo i'a a'a laomai apala afa agepeni'a auga eegai
fapiau koko koa auga keagaga aga'o laa'i. Ega puo foisa felo, Deo oi
epainimi auga aina folopamafua. 26 Ufainagai Deo eake Sinai ikugai
aisama, enini'ani ainagai aagoa epigugu. Kai pau ega iifa pukagai eifa
ko'ania iina eoma: "Lau alapamue pugu, aagoa mo afalapapigugunia
kai ufa isafa alapapigugunia,"[i] eoma. 27 Ega'ina iifaga alogai, 'Alapamue
pugu' iifaga auga, kapa'ina akepigugu au'i ma'oai ageafi'au'i auga fouga
eifania. Ega'ina amu'i auga, Deo aagoai ke ufai epagama amu'i ma'oai
eifani'i. Kai Deo ega agofa'ai kapa'ina afakepigugu au'i akeka aoniamo.
28-29 I'a auga, Deo ega agofa'a ega'ina, afaepigugu auga agaafia kainai
Deo tenkiu akaiki'a amapenia. Ke i'a a'a Deo auga, lo akaiki'a kapa
ma'oai euma afe'aini'i auga koa i'opoga. Isa papiau e'i laomai apala'i
kainai afa apala epeni'i euma'i. Ega puo i'a Deo famani'iaina, Au Akaiki'a
fapamia, alo'a ko'agai faau afagaina, ke anina eani auga mo fakapa.

Magogo Fua

13 1 Aufa kina pako'a papiau'i, aami akimi koa ani'i foani faefuafua.
2 Ke ufainagai papiau isa'i agelo peagege au'i koa i'opo'i kemai
auga akelogo kai gafegafeai keifa koko'i. Ega kainai oi isafa folo'agege

---

[h] **12:18-21** Deuteronomy 9:19 [i] **12:26** Hakai 2:6

peagege au'i gafegafeai foifa koko'i. 3 Ke pako'a papiau'i tipulai keague
au'i, oi isafa egae isa fou oaguega okiekie koa i'opoga auga foopolaga. Ke
pako'a papiau'i keafi apalani'i au'i, oi ifomi isafa isa fou keafi apalanimi
koa i'opoga auga foopolaga.
4 Deo amage papiau'i kai aufalao aga'o i'oina fou kefeu aage mo au'i,
ke amagelofe laa'i kai papiau aga'o fou kefeu aage mo au'i ma'oai fou e'i
laomai apala'i afa agepeni'i paisa. Ega puo papiau ma'oai amage auga
kapa akaiki'a fekepamia, ke au papie fou akafa'i mo fou fekefeu kai,
papiau i'oina aga'o fou fakefeu aage mo. 5 Deo ega iifa pukagai iina eifa
eoma:

"Lau oi afalapuapua'afunimi ke afalaumaumaka lainimi,"
eoma. *Deuteronomy 31:6*

Deo ega eifa oma kainai, moni anina foloani alogaina kai, alomi ko'agai
Isa mo anina foani. Ke pau kapa'ina eemiai kekae au'i ee'iai alomi
fekaina. 6 Deo afaepuapua'afuni'a eoma kainai alo'a apakapulania iina
aifa oma:

"Lopia i'a a'a pipalagai auga puo,
papiau i'a ee'aisai kapa'ina akekapa a'a pako'a akepalifu
agekaina?
Isa i'a ee'aisai kapa aga'o fekekapa auga afaekaina puo afalamani'i."
Sam 118:6-7

7 Ufainagai au akaiki'a'i oi ke'imaimi Deo ega iifa maamiai keifafoua
au'i foopolani'i. Ke isa ala keagu oma elao kemae auga fopaagouka fologo
felo. Ke isa Iesu kepako'ania mo elao kemae auga iisa'i mo fo'opo. 8 Iifa
gome Iesu ega'ina isa kepako'ania auga i'opoga mo, faai pau, ke aoniamo
eague.
9 Ega kainai Iesu mo fopako'ania, ke pifoge pamalele'i i'oi'i i'oi'i maami
fakela'a me'e. Gome papiau fo'amai alo'i ofuga fekeikulaisa keoma
auga iifa'i muni'iai kepea au'i ee'iai kapa aga'o aegama aepalagaini'i.
Ega puo ega'ina iifa'i muni'iai folopea kai Deo ega gafegafe oafiia Iesu
opako'ania kainai, alomi fopakapulania, Isa mo ega iifa kai'iai fopea auga
Deo maagai felo ipauma. 10 Ufainagai Deo ega e'a aagoai kepua aisoge
auga alogai sakedote kepinauga. Ega'ina alogai papiau ma'oai e'i laomai
apala'i fau'iai a'o ke fo'ama fou Deo kepa'a penia aisama, ega'ina amu'i
keifa'apu'i akeani'i. Kai Iesu auga i'a a'a laomai apala'i fau'iai ifo imaauga
Deo epa'a penia. I'a Iesu apako'ania kainai, isa Deo amu kepa'a penia
afuga, i'a apu'a ekapaisa alo'aisai ekae.
11 Kapa puo iina laifa oma auga alaifania. Sakedote lopia fa'a papiau
a'o keaupugu'i au'i ifa'i eafiia elao Deo ifogamo eaguagu afugai ekoko
papiau e'i laomai apala'i fau'iai, Deo epa'a penia. Kai a'o imaau'i auga,
Israel papiau'i keagu afuga afegai keumai'i. 12 Ega koa i'opoga, Iesu
isafa ifo ifagai papiau fe'afa'i Deo maagai alo'i felolofa eoma puo, Israel

papiau'i keagu afuga, Ierusaleme taonina afegai ekiekie emae. 13 Kai Iesu
kolotiai e'afa alogai, papiau isa kepa'aua kea'alaina. Ega koa i'opoga, i'a
Iesu apako'ania kainai, papiau i'a kepa'auia kea'alaini'a. Kai i'a papiau
kepa'auia kea'alainia au'i amamuni'i kai, Iesu amapako'ania faefuafua.
14 Gome i'a alogo i'a aagu taonina auga afaeka aoniamo kai, taoni aga'o
ufai ekae, ageka aoniamo auga a'ima.

15 Ke Iesu kainai i'a a'o Deo fapa'a penia auga mo pau efua. Ke i'a
Iesu apako'ania kainai, i'a a'a au afagai Deo fapenia faefuafua. Ega'ina
auga, i'a ake'aisai Iesu kapa'ina ekapaisa auga papiau maa'iai faifafoua
faefuafua. 16 Ke emi pinaugai papiau ee'iai fogafegafe, ke emi amu fo'ea
ulalu au'i fopeni'i. Ega'ina agokapa auga, Deo koa agopa'a penia puo, alo
agegama alogaina. Ega kainai folo'agege fokapa paisa.

17 Oi eemiai au akaiki'a'i ke'imaimi papiau'i keague. Isa au'i oi lalaumi
ke'ima koa i'opoga, kapa'ina oi okapa auga Deo maagai fekeifafoua keoma. Ega
puo pau keague oi kapa'ina okapa auga kepaagouka felo alogainimi. Ega kainai
oi isapu keafia oi ke'imaimi lopia'i aina'i foafia, ke kapa'ina fokapa keoma auga
mo fokapa. Ega koa e'i pinauga fopa'ilikaea, alo'i fopagama. Ega afolokapa oma
koa aisama, meau agopeni'i, ke oi isafa eemiai kapa felo aga'o afaemia.

18 Lau ke fou apinauga au'i fou alomai ko'agai apako'ania, Deo maagai
kapa'ina felo o apala auga alogo puo, anina aani laomai ma'oai felo'i mo
fakapa'i aoma. Ega kainai faumaisai fomegamega faefuafua. 19 Ke lau oi
eemi fafai auga aekaina puo, lagoi kapulanimi fauai fomegamega, ega
koa Deo fepalagainiau eemi fafai fafiakoa laoma.

20 I'a a'a Lopia Iesu emai agofa'ai, sipi ke'ima'i au'i kaniagai koa i'opoga
emia, Deo ega papiau e'ima'i. Ke isa papiau fau'iai emae, ifagai Deo
papiau fou epo'iai gagao emia, pako'a nini'anina kapula ageka aoniamo
auga ekapaisa. Egae kai Deo gagao inagome auga, i'a a'a Lopia Iesu maeai
epamaunimue. 21 Deo Iesu faagagai ega ekapa oma auga, fepalagainimi
fofua foagu, kapa felo'i ma'oai ega logoai fokapa laoma. Ke Iesu Deo alo
fepagama mo pinauga ekapaisa koa i'opoga, Iesu ega pipalagaisai, i'a
Deo alo fapagama mo pinauga fakapa. Ke Iesu ega'ina auga aoniamo, Au
Akaiki'a amapamia, ke amaau afagaina faefuafua. Amen.

22 Aau akiu pako'a papiaumi, kapa ma'oai maifani'i laoma au'i, alaifa
afe'aini'i puo malele ofola'o mo lapapua efai. Ega kainai lagoinimi, i'ina
malelegai e'u magogo lapenimi au'i foafi'i, kai'iai mo fopea faefuafua.

23 Ke i'a aki'a Timoti tipulai kepapealaisa auga fouga oi lapalogonimi.
Isa lau eeu agemai agefiakoa aisama, lau isa fou agafai agaisami.

24 Oi pako'a papiaumi ke'imaimi lopia'i, ke Deo ega papiau ma'oai
lapamegonimi foagu felo laoma. Ke Itali ago pako'a papiau'i isafa eemiai
kepamego foagu felo keoma.

25 Lau lamegamega ega koa Deo ega gafegafe akaiki'a oi ma'oai
fepenimi laoma.

James

James Malele Epapua Auga

1 [1] Lau James. Deo ke Lopia Iesu Kristo e'i pinauga au. Lau Israel
pako'a papiaumi[a] okani okaoka, agofa'ai afu i'oi'i i'oi'iai oague aumi
eemiai i'ina malelega lapapua laulaisa. Oi ma'oai oagu felo ma pa'anina
lapa'ani.

I'opo Ikifa Ke Pa'amu'amu Auga

[2] Aau akiu pako'a papiaumi, i'opo i'oi'i i'oi'i eemi akefai aisama, emi
pako'a ageuki pugu auga foopolaga, alomi fegama alogaina. [3] Gome
ologo oi emi pako'ai i'opo i'oi'i i'oi'i eemi akefai aisama, oi emi pako'a
foafiapia, gamuga mo foopo auga laoga maina epa'uegenia. [4] Ke Deo
anina eani emi pako'a fekapula mo felao maeai, ke emi aguagu alogai
laomai felo'i mo fokapa'i ega koa Isa maagai alo opai aumi fomia eoma.
Ega'ina mo laa'i kai, emi aguagu alogai alomi ko'agai mo Isa fopako'ania.
Ke Isa aina kainai kapa ma'oai fokapa afe'aini'i, ke muninai isafa fopea
eoma. Ke fuagai aisama, emi keaga age'opai, kapa aga'o kainai afolokai.
Ega puo i'opo i'oi'i i'oi'i eemi akefai aisama, gamu'i mo foopo emi pako'a
foafiapia, alomiai mo fekeka felao ega'ina i'opo'i ma'oai fekepagai afe'ai
laa'i fekemia. Egae kai Deo maagai alo opai aumi agomia.
[5] Kai oi epomiai kaisau ega'ina i'opo'i alo'iai fepeauka auga ikifaga,
eegai laa'i koa aisama, Deo fegoina fepalagaina. Deo gafegafe akaiki'a
auga agogoina aisama, afaepapuua, kapa'ina ogoina auga, kapa e'ele
ipauma pinoina agopinoi mo ganinagai, emi apala afaeisa kai agepenimi
mo. Ega puo kaisau eegai ega'ina ikifaga laa'i koa aisama, Deo fegoina
ega'ina ikifaga fepenia. [6] Kai isa Deo agegoina aisama, Deo eegai kapa'ina
egoina agepenia auga alo ko'agai fepako'a kapulania. Ke isa opo gua
faemia kapa'ina Deo eegai egoina aisama, agepenia ma, afaepenia ma
auga opopo faepa'aua. Kai kaisau ega'ina opopo agepa'aua opo gua

[a] **1:1** Israel ikupu'i 12 papiaumi

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

agemia aisama, isa auga ameku emai a'uai goiso epua elao emai auga
koa i'opoga mo. 7-8 Iifa gome maamiai laifania. Kaisau Deo ke agofa'a fou
epo'iai opo gua epamia auga, kapa ma'oai ekapa'i kai mino elao emai
puo, kapa aga'o gakapa felo auga afaekaina. Ega ekapa oma puo, Lopia
eegai kapa ma'oai egoina mo ganinagai, eegai kapa aga'o ageafia auga
opolaga faeafia.
9 Ke oi pako'a papiaumi epomiai, au aage ulalu auga aga'o eaguega koa
aisama, Deo isa ekinaga, ega papiau epamia auga felogo. Ke isa au aage
ulalu auga mo ganinagai, Deo maagai auga isa au akaiki'a ipauma. Ega
puo isa ulalu auga mo faeoma ifo faepaake kai, Deo isa faagagai kapa'ina
ekapaisa auga alogama akaiki'a fepa'aua. 10-11 Ega koa i'opoga, oi epomiai
pa'amu'amu auga aga'o eaguega koa aisama, Deo isa isafa ekinaga ega
papiau epamia auga felogo. Ke ega'ina auga kapa akaiki'a puo afaegea.
Kai ega amu auga au kaikaina koa i'opoga agegea puo faeaina'au. Maami
galao au kaikaina amoisa. Kina e'agau aisama, egefaopu au egaga. Ke
kina isapuga egaga aisama, fiakoa mo eogogo kaikaina kemae kelulu. Ega
koa emia, au iisa felo auga fiakoa mo egea laa'i emia. Ega koa i'opoga,
pa'amu'amu auga ega moni mo pinauga epapea alogai, ega mae kina
agemai aisama, ega amu ma'oai akegea afe'ai. Ega puo pa'amu'amu auga
ega amu aina'auga faepa'aua kai, Deo isa ekinaga ega papiau emia auga
alogama fepa'aua.

I'opo Deo Eegai Aemai

12 Ke oi epomiai au aga'o i'opo aga'o eega agemai. Kai isa ifo gamuga
mo ageopo ageafiapia mo, ega pako'a afaepua'afuga koa aisama, Deo isa
ega laomai felo afa agepenia. Ega'ina auga, papiau alo'i ko'agai Deo anina
keani au'i ee'iai eifa epako'ania koa i'opoga, mauni umamo afugai fou
akeagu. Ega puo i'opo agemai kai kaisau agekapula afae'ualai auga, Deo
eegai kapa felo'i ageafi'i. 13 Ke Deo kai aga'o ae'opo'opo, ke kai aga'o Deo
age'opo apala gakapa ageoma isafa afaekaina. Ega puo au aga'o i'opo aga'o
eega afemai aisama faeinaka, 'Deo e'opoisau' faeoma. 14 Kai au ega'ina ifo
laomai apala'i emaani'i kainai i'opo isa eega kemai. Ega aisama kapa'ina
emaaga auga, isa agepaafia agelao agepaoa, ke fuagai kapa apala aga'o
agekapa paisa. 15 Ega koa kapa apala agekapa aisama, isa ega agu alogai
kapa apala agekapa afaefuafua. Ke ega'ina mo agekapa afaefuafua aisama,
gamue laomai felogai gapea pugu ageoma afaekaina. Ke fuagai Deo isa
ega laomai apala'i afa agepenia. Kapa'ina amaaga auga papie inaegai
koa i'opoga. Papie imoi gua alogai euki elao epamauga. Ega koa i'opoga,
alo'aisai kapa'ina amaaga auga euki akaiki'a emia elaolao laomai apala
epagama, ke fuagai epalifu ipaumani'a mo, eauoka afe'aini'a.
16 Ega puo aau akiu pako'a papiaumi, epomiai kai aga'o fololologoaina
faefogeimi faeifa i'opo Deo eegai emai faeoma. 17 Kai fologo felo, Deo

Ama'a eaea ma'oai, kina, gafa ke mi'imi'i ufa guagai aisa'i au'i epagama'i.
Ke kina, gafa, ke mi'imi'i eaea'i i'oi'i akemia kai, Deo auga eaea ma'oai
gome auga puo, egama mo egama, i'oina agemia afaekaina. Ke kapa
felo'i, ke pipeni felo'i ipauma'i au'i ma'oai Deo au'oniai eague auga eegai
kemai. 18 Ke ufainagai Deo kapa ma'oai gapagama'i eoma aisama, ega'ina
kapa'i ma'oai epo'iai papiau aumauni auga kapa akaiki'a ipauma fepamia
eoma. Ega kainai ega logoai eifa mo ifo iisagai i'a papiau aumauni
epagamai'a. Ke pau auga, iifa faunina Iesu fouga kainai, i'a Deo iisa
ipaumagai alao. Ega puo Deo ega pagama amu'i ma'oai Isa apuga kai,
epo'iai i'a auga aufai i'a mo Isa apuga ipauma'a agamia agekaina.

Ainami Fopaaua Ke Fopinauga Felo

19 Aau akiu, pako'a papiaumi, i'ina iifaga fologo felo: Oi ma'oai fofiakoa
ainami fopaaua kai laafuai folonini'ani. Ke papiau ee'iai guami faekupu
faefiakoa. 20 Gome Deo anina eani alo opai agugai faagu eoma. Kai guakupuai
Deo maagai alo opai agugai agaagu afaekaina. 21 Ke agofa'a fofouga alogai,
papiau meagai lao'i mai'i ofu'i, ke laomai apala'i ipauma'i kekapa'i au'i
fopua'afuni'i. Kai Deo ega iifa alomiai ekoko, au oga koa i'opoga, alomiai
ekae euki auga guami fepamame'ania, alomi fepaagalaisa kainai fopea. Ega
agokapa oma koa aisama, oi laomai apala'i fokapa'i koa i'opoga kai, Deo ega
iifa agekaisapuimi, ke fuagai kaniami ageagamauga.
22 Ke Deo ega iifa a'o agologo aisama, kapa'ina a'o ologo auga fokapa.
Oi ifomi folofogeimi foloopolaga, Deo ega iifa a'o mo ologo auga kaniami
ageagamauga folooma. 23-24 Gome aufalao aga'o Deo ega iifa a'o mo elogo kai
aekapa auga, au aga'o oleoleai iisa eisa kai ekailai elao aisama, fiakoa mo iisa
ala koa oleoleai eisa auga e'agegeaina auga koa i'opoga. 25 Kai Deo ega iifa Iesu
fouga felo ipauma, laomai apala'iai agepapealai'a auga fiakoa mo fa'agege auga
afaekaina. Ega kainai kaisau ageopolaga alo ko'agai ega'ina iifaga agepako'ania
auga, Deo ega iifa a'o agelogo aisama, afae'agege kai kapa'ina a'o elogonia auga
agekapa. Ega koa agekapa aisama, ega pinaugai Deo eegai kapa felo'i ageafi'i.
26 Kai epomiai aufalao aga'o eopolaga, isa Deo epako'ania muninai epea
eoma kai, ifo ega nini'ani ae'ima felo auga ifo efoge. Ke Deo epako'ania muninai
epea eoma auga, Deo eegai kapa aga'o laa'i. 27 Iifa gome kaisau alo ko'agai
Deo muninai gapea eoma koa aisama, iina fekapa oma: Isa isagepa, ke afuafu
keulalu kina apala'iai keague au'i fe'ima'i. Ke isa agofa'a fofouga alogai laomai
apala'i epogu, ke Deo keumakalaina au'i ma'oai keague kai ega'ina papiau'i
epo'iai faekoko. Kaisau ega koa ekapa auga Ama'a Deo anina eani, ke Isa
maagai alo ko'agai ke alo opainai Isa eau afagaina auga.

Papiau Iisagai Mo Folomaaga

2 1 Aau akiu pako'a papiaumi, oi i'a a'a Lopia Iesu Kristo, au akaiki'a
ipauma, Deo kaina kainai eague auga opako'ania. Ega kainai oi

papiau iisagai mo oisa anina foloani folomaaga. 2 Pau afa alapaofakaea.
Amoopolaga, au auni'i alologo felo'i au'i Deo oau afagaina afuga kemai.
Ega'ina au'i epo'iai aga'o auga tiapu felo'i ei'iuka'i, ke pa'amu'amu auga
kainai, ima keke'egai ring felo'i eogei'i. Kai aga'o auga, tiapu ke'i'i ke keofu
au'i ei'iuka'i emai. 3 Ega aisama oi au tiapu felo'i ei'iuka'i auga mo omaaga
gafegafe akaiki'a opakina opaina oinaka, 'Aguagu afuga felo inamo'e
moagu' ooma. Kai ulalu auga tiapu ofu'i ei'iuka'i auga opaina oinaka, 'Oi
auga molao egamogae moapa', o 'Anina loani koa aisama, inae ifeu fo'inai
afuai moagu' ooma. 4 Iina okapa oma auga, oopolaga laomai felo ma
okapa ooma? Laa'i! Oi papiau iisagai mo oisa omaaga kainai ifomi epomiai
o'eaimi, ke laomai apala okapa. Ke oi opola apala oafia, kapa aga'o papiau
omaaga auga eegai foafia ooma puo, iisagai mo oisa omaaga ega koa okapa.
5 Aau akiu, ainami amopaaua kapa'ina alaifania auga a'o fologo. Iifa
gome agofa'a alogai Deo alo ko'agai ulalu papiau'i ani'i eani au'i ekinani'i
Iesu Kristo kepako'ania. Ke Deo epako'ania kaisau alo'i ko'agai Isa
anina keani au'i ega agofa'a agepeni'i eoma. Ega kainai ulalu au'i kapa
aga'o ee'iai laa'i mo ganinagai, Deo ega agofa'a isa apu'i agemia auga
kepako'ania. Ega puo Deo maagai isa au'i kelopia alogaina. 6 Ulalu au'i
Deo maagai au akaiki'a'i kai, oi isa iisa'iai mo oisa'i au e'ele'i opamia'i
oisa papa'i. Kai oi pa'amu'amu au'i iisa'iai mo oisa'i omaani'i au'i
amoopolani'i. Oi ologo felo, isa e'i pa'amu'amu isapugai, ulalu au'i e'i
amu ke'a'aoaini'i, ke kepamani'ini'i kepaafi'i iifa ipakaina kelaoaini'i. 7 Ke
oopolaga isa Iesu kepako'ania au'i ee'iai keifa felo ma ooma? Laa'i! Isa
Iesu aka oi eemiai akaiki'a ipauma auga eegai keifa palago.
8 Ega kainai papiau iisagai mo oisa folomaaga. Kai Deo ega iifa pukagai
iina kepapua oma auga foopolaga: Kaisau oi fou oagu au'i, oi ifomu
animu loani koa i'opoga, isa isafa alomu ko'agai ani'i foani.[b] Deo ega iifa
epo'iai i'ina iifaga auga akaiki'a ipauma, Deo ifo epenii'a fakapa eoma.
Ega puo oi i'ina iifaga kainai agopea koa aisama, laomai felo ipauma
agokapa. 9 Kai papiau iisagai mo oisa omaaga aisama, Deo ega iifa
ega'ina kainai alopea kai oaupea, ke maagai laomai apala ipauma okapa.
10-11 Gome Deo ega iifa pukagai iina eifa oma: Akeamage au'i kai aga'o
fou amage koa laoga maina fakekapa fakefeu aage mo. Ke iina isafa eifa
oma: Kai aga'o foloaupugua eoma. Ega kainai oi fou oloamage au'i fou
afolofeu aage mo mo ganinagai, aufalao aga'o agoaupugua koa aisama, oi
Deo ega iifa laagai agoaopagai agoaupea. Ega koa i'opoga, kaisau Deo ega
iifa ma'oai kai'iai gapea ageoma kai epogai aga'omo mo ageaupea koa
aisama, Deo maagai laomai apala agekapa, ega iifa ma'oai mo ageaupea'i.
12 Ega puo oi kapa'ina okapa ke oifania aisama, i'ina iifaga fologo felo:
Deo Iesu Kristo puogai i'a a'a laomai apala'i e'agegeaini'i, laomai apala'i

---

[b] **2:8** Leviticus 19:28

alo'iai epapealai'a. Ega'ina mo laa'i kai, papiau ma'oai mo isafa alo'a
ko'agai ani'i faani eoma. Ega kainai muni Deo oi aina ala oafi oma auga
kainai mo afa ega agepeni omaimi. 13 Gome aufalao aga'o papiau i'oi'i
gua'i afaeania koa aisama, muni Deo papiau e'i laomai felo o apala afa
agepeni'i aisama, Deo isa isafa gua afaeania. Ke aufalao aga'o papiau
gua'i eania koa aisama, muni Deo isafa isa gua ageania. Ega koa i'opoga,
papiau gua'i eania auga, muni Deo papiau e'i laomai felo o apala afa
agepeni'i aisama, isa laomai apala afa agepeni'a auga opopo faepa'aua.
Ega'ina iifaga kainai, oi kapa'ina okapa ke oifania aisama, papiau gua'i
foania, ke papiau iisa'iai mo oisa'i folomaani'i.

Pako'a Ke Laomai

14 Aau akiu pako'a papiaumi, aufalao aga'o Iesu epako'ania eoma
kai, pako'a papiau'i kapa'ina kekapa auga aekapa koa aisama, isa Iesu
epako'ania eoma puo, kapa aga'o felo agemia ma? Laa'i! Ke isa akegai
mo Iesu epako'ania eoma kainai, Deo isa kania ageagamauga ma? Laa'i!
Lau pau afa'agamo alaifa ofakaea. 15 Oi amoopolaga epomiai pako'a auga
aga'o, au o papie tiapu i'iuka aga'o eegai laa'i, o aufa kina fo'ama feania
auga eegai laa'i. 16 Kai oi epomiai aufalao aga'o ega'ina auga kapa'ina
ani'i eani au'i aepenia kai epaina einaka, "Deo ega gagaoai molao, tiapu
moi'iuka faagamu mopakaisapua, ke fo'ama ma'o foania," eoma. Isa ega
koa ekapa aisama, Iesu epako'ania auga papiau ee'iai kapa felo aga'o
epagama ma? Laa'i! 17 Ega koa i'opoga, isa pako'a papiau'i fekekapa auga
laoga mainai afaekapa koa aisama, ega pako'a auga papiau ee'iai kapa
aga'o laa'i, emae koa i'opoga.
18 Kai aufalao aga'o kapa'ina lau laifania auga afaepako'ania kai, iina
afeifa oma afeinaka, "Deo papiau isa'i auga elogoaini'i Isa kepako'ania
mo. Ke isa'i auga elogoaini'i, papiau isa'i ee'iai kapa felo'i kekapa'i,"
afeoma. Oi epomiai aufalao aga'o iina afeifa oma koa aisama, lau isa
iina alapa'ani peni oma: "Papiau ee'iai kapa felo'i alokapa'i koa kai
emu pako'a mopakinaisau. Ke lau auga Deo lapako'ania kainai papiau
ee'iai kapa felo'i lakapai'i au'i alapakinaiso," alaoma. 19 Oi Deo aga'omo
auga opako'ania ma? Ega koa opako'ania auga felo ipauma! Kai ega'ina
pako'agai mo Deo maagai alomi opaina agemia afaekaina. Tiapolo isafa
Deo aga'omo auga kepako'ania. Ke isa Deo i'a a'a laomai ke isa e'i laomai
apala'i afa agepeni'i auga kelogo puo kemani'i kepigugu.
20 Oi Deo opako'ania kai kapa felo'i alokapa'i puo, kafo'o ipauma
aumi! Aufalao aga'o Deo epako'ania kai papiau ee'iai kapa felo'i aekapa'i
koa aisama, ega pako'a Deo maagai kapa aga'o laa'i auga alologo felo
ma? Lau pau kapa aga'o alaafi'opo amoisa. 21 Ufainagai i'a ufu'a apa'a
Abraham akegai mo Deo aepako'ania kai, Deo isa kapa'ina mo gakapa'i
eoma au'i ekapai'i. Ega'ina epo'iai aga'o auga, Deo Abraham epainia

ifo gauga Isa gapa'a penia eoma aisama, gauga ipa'a penia afugai epa'a
penia. Abraham ega koa ekapaisa aisama, Deo Abraham Isa maagai alo
opai auga epamia epako'ania. 22 Ega kainai Abraham akegai mo Deo
aepako'ania kai, kapa'ina Deo eifania auga isafa ekapaisa auga alogo felo.
Ega koa ekapaisa alogai, fuagai isa alo ko'agai Deo epako'ania. 23 Ke Deo
ega iifa pukagai Abraham ekapai'i koa i'opoga mo keifania: "Abraham
Deo epako'ania puo, Deo maagai isa alo opai auga epamia."[c] Ke fouga
isafa iina eifa oma, "Abraham auga Deo ekefa'a." 24 Ke pau amoisa pugu.
Aufalao aga'o akegai mo Deo epako'ania puogai alo opaina afaemia. Kai
eifania ke agekapa aisama, isa Deo maagai alo opai auga agemia.
25 Ega koa i'opoga mo, ufainagai peage lapau papiega aga'o aka Rahab
isafa ega koa ekapaisa. Ega'ina kina'iai Josua au auni'i eulai'i Jeriko
taonina fekeisa painaoga eoma puo auni'i kelao. Kai ou au'i isa fou'i
kelogo muni'iai kemai aisama, Rahab ega'ina au'i auni'i Deo ega papiau
ee'iai kemai auga epako'ania puo, eifa koko'i epai'ofake'i. Egae kai
epalagaini'i epapealai'i keaga i'oina epakina'i kelao. Isa ega koa ekapaisa
aisama, Deo isa isafa alo opai papiega epamia. 26 Ega'ina ma'oai pau
amoisa ke amologo. Papiau imaauga ekae kai lalauga laa'i koa aisama
imaauga emae. Ega koa i'opoga, pako'a papiau'i kapa felo'i afakekapa'i
koa aisama, e'i pako'a agemae.

Pako'a Papiau'i Mala'i Feke'ima

3 1 Aau akiu pako'a papiaumi, oi fologo felo, Deo papiau e'i laomai
apala'i afa agepeni'i aisama, pamalele au'i e'i laomai apala'i afa
akaiki'a agepeni'i. Kai papiau aage'i au'i e'i laomai apala afa e'ele mo
agepeni'i. Ega puo oi ma'oai pamalele aumi fomia auga opolaga foloafia.
2 Oi ologo felo koa i'opoga, i'a ma'oai aague alogai, keaga i'oi'i i'oi'iai
agagapai a'ualai, papiau puo kepeni'a. Kai gagapai ma'o alogaina auga,
i'a a'a nini'aniai papiau puo apeni'i aisama, gagapai a'a nini'aniai kemai.
Kai aufalao aga'o epo'aisai nini'aniai gagapai aga'o aekapakapa auga, isa
eague alogai, imaauga fofouga age'ima agekaina. Ke Deo maagai alo opai
ipauma auga agemia.
3 Mala'a i'ima auga kapa akaiki'a ipauma auga, pau alaifa ofakaea.
Maami galao oti amoisa. Oti amapapea agaoma aisama, akegai auli agaoge
pagainia agala'apia. Auli ega'ina e'elegai mo ganinagai oti agala'a apia,
ke imaauga fofouga agapapea agekaina. 4 Ke lonti alaafi'opo amoisa. Lonti
akaiki'a ameku kapulagai mo epapea, agoma ipauma elaoaina auga amoisa.
Isa akaiki'a mo ganinagai, lonti ipapea kaniagai auga lonti ala felao eoma,
tali kapa e'ele ipauma epapinauga, ke lonti tali kainai mo epakaisa. 5 Ega
koa i'opoga, mala'a kapa e'ele ipauma mo ganinagai, ega isapu akaiki'a

---

[c] **2:23** Genesis 19:6

ipauma alogaina. Papiau mala'i kapa e'ele ipauma kai, kapa akaiki'a'i
ekapa'i, ke isa'i akekapa'i au'i fou aina'au'i akepa'au'i. Ke aufa'i alogai
lo eaga koa i'opoga isafa amoisa. Lo minina e'ele ipauma mo ganinagai,
aufa'i fofouga ageumaoka afe'aina. 6 I'a mala'a auga lo koa i'opoga, e'ele
mo ganinagai, imaau'a fofouga epo'iai laomai apala'i ipauma'i ipa'uegenia
gome auga. Aufalao aga'o mala afae'ima felo koa aisama, ifo agepalifua
kapa apala'i agekapa'i agelao agemaeaina. Ke fuagai mala ega'ina ifo isafa,
ipeli logai ageaga. Mala ega'ina auga ipeliai Satani eegai emai.
7 Iifa gome maamiai laifania. I'a papiau aumauni, a'o Deo epagama'i
au'i i'oi'i i'oi'i gua'iai keku au'i, inei, ke a'uai keapae au'i ma'oai
agapamagakani'i aga'ima'i agekaina. 8 Kai mala'a auga agapamagakania
aga'ima afaekaina. Aufa kina isa efua eague kapa apala'i ma'o gaifani'i
eoma. Mala'a auga kaapa, papiau eaga'i kemae koa i'opoga, isa isafa aufa
kina nini'aniai papiau epalifu'i kemae koa i'opoga.
9 Mala'a ina'inagai Ama'a Deo ke a'a Lopia aau afagaina. Ke mala'a
ina'inagai mo papiau Isa iisa koa i'opoga epagama'i au'i, Deo akagai aifa
apala peni'i. 10 Ega koa i'opoga, ake'a ega'inagai mo Deo aau afagaina, ke
ake'a ega'inagai mo papiau aifa apala peni'i. Aau akiu pako'a papiaumi,
iina koa faagamiai faemia laoma. 11-12 Kapa aga'o alaafi'opo amoisa.
Inuinu feina ke a'u feina fou kai'ialao ake aga'omogai akepealai agekaina
ma? Ke au aka fik keoma auga, olive puaga ageoge agekaina ma? Ke
fino oofuga faagagai fik puaga ageoge agekaina ma? Afaekaina! Ega koa
i'opoga, a'u feina, inuinu feina agapamia afaekaina.

Ikifa Ko'a Ke Ikifa Pifoge

13 Oi epomiai aufalao aga'o eikifa, ke kapa ma'oai felo, o apala elogo
afe'ai eoma auga eague ma? Isa eague koa aisama, gua femame'a, papiau
ee'iai gafegafeai laomai felo'i, ikifa ko'agai kemai au'i mo fekapa'i
fepakinaimi. 14 Oi ega'ina auga ekapa koa i'opoga okapa kai, alomiai
papiau ee'iai agopikupa alogaina, ke ifomi mo agoopolanimi agoakekua
koa aisama, oi ikifa aumi laa'i. Ega'ina mo laa'i kai, Deo ega iifa auga
ega'ina ikifaga koa laa'i puo, oi Deo ega iifa agopuniaiaina. Oi ega koa
agokapa aisama, emi ikifai foloaina'au kapa ma'oai ologo afe'ai folooma.
15-16 Oi agopikupa, ke ifomi mo agoopolanimi agoakekua koa aisama,
fuagai papiau alo'i aga'omo afaemia ake'ea'i, laomai apala'i i'oi'i i'oi'i, ke
a'oa'o akaiki'a'i mo akekapa'i. Oi ega koa agokapa aisama, oi oikifa ooma
mo ganinagai, emi ikifa ega'ina ufai Deo eegai aemai. Kai ikifa ega'ina
agofa'a papiau'i laomai apala'i kekapa'i au'i ee'iai emai. Ke oi auga Deo
ega Spiritu aepapeaimi kai, ifomi kapa'ina anina oani auga mo kainai
opea. Ke ega koa okapa puo, Satani anina eani auga mo okapa.
17 Kai ikifa ufai Deo eegai emai ikifaga auga, papiau epalagaini'i Deo
ega aguai keagu. Laomai ma'oai epo'iai papiau kapa Deo ega aguai eagu

auga laoga maina kapa akaiki'a ipauma. Ke ega'ina ikifaga eafia papiauga auga, papiau fou gagaoai keagu, ke ifo elogoaina papiau kapa'ina keifania auga, aepaafiafi kai'iai mo epakaisa. Ke isa aina aefua, papiau keifania auga ekapa, ke papiau gua'i eani alogaina. Ke isa papiau fau'iai kapa felo'i ma'o ekapa'i, ke kapa'ina ekapa auga opo aga'omogai ekapa. Ke kapa ma'oai alo ko'agai mo ekapa'i. 18 Kaisau gagao kekapa au'i, e'i gagao laoga mainai papiau ma'o gagaoai fekeagu auga kekapa. Ke fuagai papiau ma'o Deo maagai alo opai agugai keagu.

Imaaumi Deo Fopalao Penia

4 1 Kai oi epomiai isami gagaoai papiau fou aloagu. Kapa'ina oi epalifuimi ou aumi koa i'opomi omia, papiau fou opipaini ke oakekua alogaina? Ega'ina lao'i mai'i kapai kemai? Oi alomiai kapa'ina omaani'i au'i, ologo apala'i mo ganinagai amokapa'i paisa ooma puo okapa'i. Ega koa opomiai akekua koa i'opoga emai puogai papiau fou oakekua. 2 Ke oi papiau isa'i amu ee'iai kekaega au'i omaani'i amoafi'i ooma. Kai aloafi'i aisama, pipaini'i ke akekua'i opa'aua amoafi'i ooma. Kai ega'ina amu'i aloafi'i paisa aisama, papiau ega'ina eegai opikupa elaolao oaupugua, ega amu oafi'i. Kai oi kapa'ina anina oani auga, Deo alogoina puo aepenimi. 3 Ke ogoina aisama, ifomi emi alogama kapa'i mo femia ooma puo, Deo eegai afoloafia.

4 Oi alomi ko'agai Deo alopako'ania papiaumi. Ega puo oi auga pako'a papiaumi laa'i! Ke oi agofa'a amu'i ekefa'ami opamia'i, oguakaeaini'i muni'iai opea auga Deo anina aeani auga alologo felo ma? E! Oi ologo felo! Kaisau pako'a papiau'i laa'i au'i e'i laomai ekinaga muni'iai epea auga, Deo ega ou emia. 5 Ke Deo ega iifa pukagai iina eifa oma: Deo ega Spiritu i'a alo'aisai epaagua auga, i'a imaau'a fofouga Deo fapalao penia auga alo ko'agai anina eani alogaina. Ega puo Isa i'a ee'aisai epiapu. Oi ega'ina iifaga Deo eifa aagenia mo ma ooma? Laa'i ipauma! 6 Deo epiapu mo ganinagai, Isa gafegafe akaiki'a auga puo, papiau egafegafe peni'i. Kai kaisau Deo maagai ifo e'ele epamia auga, Deo ega gafegafe akaiki'a ipauma isa epenia. Ega kainai Deo ega iifa pukagai iina eifa oma:

"Kaisau ifo eau afagaina auga, Deo isa emunia kai, ifo e'ele epamia auga, Deo isa egafegafe penia."[d]

7 Ega puo oi imaaumi fofouga Deo fopalao penia, ke Isa mo aina foafia. Ke Satani kapa'ina anina eani amokapa eoma auga foumakalaina. Ega aisama Satani oi agepua'afunimi eemiai agepiaukoko. 8 Oi Deo eega ipauma fomai. Ega aisama Deo isafa oi eemi ipauma agefai. Kai oi laomai apala'i okapa'i aumi imami foiku'i. Ke oi Deo eegai opomi gua opamia, pako'a papiau'i laa'i au'i e'i laomai muni'iai opea aumi, alomiai

---

[d] **4:6** Proverbs 3:34

apala ega'ina foumakalaini'i kai, Deo mo muninai fopea. 9 Ke oi laomai
apala'i alomiai kemai au'i, a'a ke alogama foapakipo, fokiekie foalomafu,
foapepe akaiki'a, fopinapina. Ke emi a'a, apepe akaiki'agai fopakoko,
ke emi alogama alomafuai fopakoko. 10 Ke Deo agogai oi ifomi e'elemi
fopamiaimi. Ega aisama Isa oi ageafiakaemi akaiki'ami agepamiaimi.
11 Aau akiu pako'a papiaumi, Deo ega iifa epaini'a, alo'a ko'agai aga'o
aga'o ani'a faani eoma. Ega puo aga'o aga'o eemiai foloifa apala. Kai
epomiai kaisau aaga akina pako'a papiau'i ee'iai ageifa apala, o Deo ega
iifa kainai akepea auga alogai ageopolaga apala ageoma aisama, Deo ega
iifa ega'ina ageaupea. Ega kainai isa papiau ee'iai ageifa apala, o apala
kekapaisa eoma auga, papiau aepaini'i kai Deo ega iifa eegai eifa apala.
Ke Deo isafa eegai apala ekapa. Ega koa ekapa aisama, isa Deo ega iifa
kainai aepea kai, iifa ipakaina afugai eagu koa i'opoga eifa, Deo ega
iifa auga felo, o apala eoma. 12 Kai kai aga'o laa'i, Deo ifogamo ega iifa
epagama epenii'a puo, Isa ifogamo i'a apala o felo akapa auga feifania. Ke
Isa ifogamo i'a kania'a ageagamauga, ke agepamae afe'aini'a agekaina.
Kai oi auga kaisau puo, minomiai aami akimi pako'a papiau'i e'i laomai
apala, o felo auga oifania? Kai aga'o ega'ina isapuga oi aepenimi!

Ifomi Foloaina'au

13 Papiau isa'i keaina'au alogaina keifa, 'Pau o fafoko agalao i'ina
taoninai, o ega'ina taoninai agakoko, egae inipo aga'omo agaagu, amu
aga'afa'afalaini'i ifo'a a'a moni agakapa' keoma auga fouga lalogo. Lau
pau oi ega'ina papiaumi foumi alaifania, ainami fopaau felo ainau fologo.
14 Oi pau kapa aga'o okapa kai, fafoko kapa'ina agemia auga alologo.
Ke oi afoloagu pagainia, amagai ama eake afa'agamo eka, ke laa'i emia
efiakoa koa i'opoga, oi isafa ega agomia oma. 15 Ega kainai oi ifomi
opolamiai i'ina, o ega'ina agokapa auga aina'auga folopa'aua. Kai oi iina
foifa oma: "Deo ega logoai anina ageani koa aisama, afalamae agaagu
i'ina o ega'ina agakapa agekaina," fooma. 16 Kai oi olagami o'anina
oaina'au, kapa ma'oai agokapa'i agekaina ooma. Deo maagai aina'au
ega'ina ma'oai auga apala ipauma. 17 Ega puo kaisau kapa felo'i elogo
fekapa'i kai aekapa'i auga, Deo maagai apala ipauma ekapa.

Pa'amu'amu Au'i Fou'i

5 1 Lau pau pa'amu'amu aumi foumi alaifania, ainami fopaau felo
ainau fologo. Muni aisama, oi eemiai amu laa'i akemia agoulalu
agokiekie alomi agemafu alogaina puo, pau amoapepe amoagaga
alogaina. 2 Iifa gome emi amu ma'oai kefeka, afemi tiapu'i ma'oai
mapimapi keani'i. 3 Ke oi emi gold, ke silifa fou kekae kemokemoke. Ega
puo muni Deo papiau e'i laomai afa agepeni'i aisama, mokemoke ega'ina
oi ulalu papiau'i alopalagaini'i auga Deo maagai akeifafoua. Ega'ina

kinagai gold ke silifa kemokemoke laa'i kemia koa i'opoga, mokemoke
ega'ina ipeli loga koa i'opoga, oi imaaumi ageania. 4 Oi pa'amu'amu
aumi, papiau emi agoai kepinauga, afu kegapuka au'i afa'i aloogeisa puo,
eemiai ega'ina agagaga kepa'aua. Amoisa, oi emi agoai emi fo'ama ke'afe
au'i, e'i agaga a'o Deo Isapu Gome Lopiaga, papiau e'i laomai ma'oai
elogo auga ainagai eake. 5 Oi agofa'ai oague alogai, aufa kina oagu felo
alogaina, ifomi anina oani alomi fegama kapa'i mo okapa'i. Ke papiau a'o
kepafa'a'i kefua kai, keaupugu'i koa i'opoga, oi ifomi opafa'aimi ofua kai,
Deo papiau e'i laomai felo, o apala afa agepeni'i auga kina gefa aloauga.
6 Ke au oi akemunimi, kelele aga'o eemiai akekapaisa mo ganinagai, iifa
ipakaina auga agogai opaapa'i. Ke iifa ipakaina auga ega'ina, isa kelele
kekapaisa auga afa epeni'i. Ega'ina mo laa'i kai, kina isa'i isa kelele aga'o
akekapaisa mo ganinagai, afa openi'i, oaupugu'i.

Kina Apala'i Alogai Foloapoke

7 Ega puo aau akiu pako'a papiaumi, kina apala'i agoafi'i aisama,
gamuga mo foopo foafiapia mo felao Lopia Iesu agemai pugu kinagai kai.
Maami galao uma alogai laiti ifauga auga amoisa. Isa laiti efauga afegai,
imu age'au kakaua, ke muniai age'au pugu auga kina age'ima agelao ega
agoai laiti ageuki felo anina ageoge felo kinagai kai. 8 Ega koa i'opoga,
Lopia Iesu agemai pugu kina emai kainagai puo, fokapula emi pako'a
foafiapia mo, foagu isa fo'ima. 9 Aau akiu pako'a papiaumi, kai aga'o
eegai foloifa kipuga. Oi agoifa kipuga koa aisama, Lopia papiau e'i laomai
felo, o apala afa agepeni'i auga, oi isafa afa apala ega koa agepenimi.
Amoisa, ega'ina Lopiaga i'a a'a laomai felo, o apala afa agepeni'a auga,
pa'afi akegai eapae i'a a'a laomai afa gapeni'a eoma.
10 Aau akiu pako'a papiaumi, kina apala'i alogai, gamuga mo foopo
foafiapia mo agooma koa aisama, ufainagai profeta kapa'ina kekapaisa
auga foopolaga. Profeta ega'ina au'i, Deo akagai ega iifa keifania aisama,
papiau isa aina'i akelogonia kai, faaga'i kepakiekie alogaina. Ega mo
ganinagai, profeta ega'ina au'i kiekie gamuga mo keoponia keafiapia mo.
Oi isa kapa'ina kekapaisa auga okogai mo fopakaisa, ke kainai fopea.
11 Amoisa, i'a alogo papiau kina apala'i keafi'i mo ganinagai, gamuga mo
keopo keafiapia mo, e'i pako'a akepua'afuga au'i, Deo eegai kapa felo'i
keafii'i auga apako'ania. Ke Job fouga ologo felo. Isa kina apala ipauma
alogai ekoko mo ganinagai, ega kiekie gamuga mo eoponia eafiapia mo.
Ke fuagai Deo isa kapa'ina epeniia auga isafa fouga ologo felo. Iifa gome
Deo gafegafe akaiki'a ipauma auga, ke papiau gua'i eani alogaina puo,
kina apala'i keafia au'i ae'agegeaini'i.
12 Aau akiu pako'a papiaumi, nini'ani laifa kakau'i epo'iai kapa aga'o
akaiki'a ipauma auga alaifania. Oi onini'ani alogai, nini'ani ko'a'i mo
foifania. Oi nini'ani oifani'i au'i isa'i akaiki'a'i folopamia'i kai, onini'ani

alogai, nini'ani ko'a'i mo foifania. Ke oi kapa'ina anina oani koa aisama,
'E' mo fooma, ke anina aloani koa aisama, 'Laa'i' mo fooma. Ega koa
i'opoga, papiau ee'iai pako'a iifaga okapa aisama, aagoa ufa fou, ke
kapa ma'oai aka'iai pako'a iifaga ega'ina alomi ko'agai foloifa kapulania
folokapa. Kai oi ega afolokapa oma koa aisama, nini'ani isa'i auga ko'a'i
kai pifoge'i opamia'i puo, ega'ina afa i'opoga mo Deo agepenimi.

Megamegai Papiau Fopalagaini'i

13 Oi epomiai aufalao aga'o kina apala'i eafia ekiekie ma? Isa
femegamega. Aufalao aga'o alo egama ma? Isa Deo isau afagaina iifinai
Deo feau afagaina. 14 Ke aufalao aga'o eisafa ma? Isa pako'a au'i akaiki'a'i
au'i feifani'i fekemai faugai fekemegamega, ke Lopia Iesu aka isapugai
oili faagagai fekeoge. 15 Ke isa, isafa auga faugai akemegamega aisama,
alo'i ko'agai Deo isa agepafelo auga fekepako'ania megamega fekepa'aua.
Ega koa aisama, isa felo agemia. Ke isafa auga ega'ina Deo maagai
kapa apala'i ekapai'i puo eisafa mo ganinagai, Deo isa ega apala isafa
age'agegeaina.
16 Ega puo Deo oi emi isafai gapafeloimi ooma koa aisama, aga'o aga'o
maamiai emi laomai apala'i foifafou'i kai faumiai fomegamega. Iifa gome
pako'a papiauga, Deo maagai alo opai auga emegamega aisama, Deo isa
ega megamega a'o elogo, ke isapu akaiki'agai epinauga felo.
17 Ufainagai Elaija ala emegamega oma auga amoopolaga. Isa papiau
aumauni i'a koa i'opo'a. Kai isa alo ko'agai emegamega imu fae'au eoma.
Ega puo emegamega aisama, ega'ina agogai inipo oiso, gafa imagea
alogai imu ae'au. 18 Ega'ina afegai emegamega pugu imu ga'au eoma
aisama, Deo imu epa'aua aagoai fo'ama keuki pugu.
19-20 Aau akiu pako'a papiaumi, oi epomiai aufalao aga'o Deo ega iifa
eegai epealai kai, pako'a auga i'oina aga'o isa emueaina emaiseina Deo
ega iifa muninai epea pugu koa aisama, isa i'ina iifaga feopolaga: Kaisau
laomai apala ikapa auga ega keagai epapealaisa aisama, isa ega'ina auga
femae umamo auga eegai epapealaisa. Ke isa ega koa ekapa puo, Deo
ega'ina auga ega laomai apala'i ma'oai age'agegeaini'i.

1 Peto

Peto Malele Epapua Kakaua Auga

1 [1] Lau Peto, Iesu Kristo ega apostolo au aga'o. Lau malele i'ina
lapapua oi Deo ekinanimi papiaumi, agofa'ai ago a'ina aumi
koa i'opomi, okani okaoka, olao Pontus, Kalatia, Kapadosia, Asia, ke
Bitinia ago'iai oague aumi eemiai laulaisa. [2] Ke oi aumi Deo Ama muni
kapa'ina agemia elogo auga ega logoai, ke Deo ega Spiritu papiau alo'i
epalolofania auga ega pinaugai oi ekinanimi. Ega koa oi Iesu Kristo aina
foafia, ke Iesu Kristo ifagai oi emi apala feikulai'i eoma.

Lau lamegamega ega koa Deo ega gafegafe akaiki'a, ke gagao fou alomi
fepapogua, fepafakaua laoma.

Afia'ama Ageka Aoniamo Auga

[3] Deo, i'a a'a Lopia Iesu Kristo Ama auga, tenkiu akaiki'a amapenia,
ke amaau afagaina! Isa ega guani akaiki'a ipaumagai i'a mauni mamaga
epenii'a. Ega koa i'a Iesu Kristo maeai emaunimue auga faagagai,
afia'ama ageka aoniamo auga faafia eoma. [4] Ke ega koa Deo oi kapa'ina
foafia eoma ufai eoge eka auga foafia eoma. Ke ega'ina kapa auga,
afaelifu, afaeofu, ke laa'i afaemia. [5] Oi emi pako'a faagagai Deo ega
isapuai oi age'imaimi mo agelao, Isa papiau ma'oai kania'i ageagamauga
auga kinagai kai. Ke Isa papiau ma'oai kania'i feagamauga auga epafua
ekae, kina fuagai kai agepafokia. [6] Ega'ina kainai pau oi kina oisomo mo
alogai i'opo i'oi'i i'oi'iai alomi fekiekie mo ganinagai, oi alomi egama
alogaina. [7] Ke oi emi pako'a auga gold afa eka'egaina. Papiau gold
fekapula keoma puo, loai iuma emia mo ganinagai, afaeka aoniamo
laa'i agemia. Kai i'opo i'oi'i i'oi'i oi eemi kefai ega koa oi emi pako'a
kapula ipauma femia. Ke Iesu Kristo ageapafoki pugu aisama, oi emi
pako'ai feau afagainimi, au akaiki'ami fepamiaimi, ke isapu eaea akaiki'a
fepenimi laoma. [8] Ke oi Iesu Kristo aloisa mo ganinagai, oi alomi ko'agai

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

isa anina oani. Ke pau isafa isa aloisa mo ganinagai, oi isa opako'ania, ke
emi alogama epagai alogaina, agaifa'opo afaekaina. 9 Gome oi emi pako'a
fuagai kapa'ina foafia auga, oi lalaumi feisagamau auga pau oafiia.
10 Ufainagai profeta papiau kania'i isagamauga ega'ina auga fouga
alo'i ko'agai oko kekapunia, ke oko kegalogo felo keoma. Ke isa Deo
ega gafegafe akaiki'a ega'ina oi eemi agemai auga fouga keifafoua.
11 Ke isa Iesu Kristo kina kapagai agekiekie, ke ala agekiekie oma, ke
agekiekie afegai Deo ala ageoma isa au akaiki'a agepamia auga ke'opoisa
kegakapulaisa keoma. Ega'ina auga, ega'ina kapa'i ma'oai akemia koa
kai, Iesu Kristo ega Spiritu isa alo'iai eagu auga kapa ma'oai isa maa'iai
epafokia efua. 12 Kai profeta ega'ina kapa'i keifafou'i auga, isa ifo'i fau'iai
akeifafou'i kai, oi faumiai keifafou'i auga Deo epalogoni'i. Ke ega'ina
kapa'i ufainagai profeta keifafou'i auga, pau oi maamiai keifafou'i.
Ega'ina auga Deo ega Spiritu ufai eulaisa emai auga ega isapuai papiau
pau oi maamiai iifa faunina Iesu fouga keinogonia. Agelo isafa alafai
kegaoma ega'ina kapa'i kegaisa'i, oko'i kegalogo keoma.

Deo Eifani'i Alo'i Felolofa Eoma

13 Ega puo oi ifomi fopafuaimi foagu, laomai felo'i fokapa'i. Ke ifomi
fo'ima feloimi. Ke Iesu Kristo ageapafoki pugu aisama, gafegafe akaiki'a
oi agoafia auga eegai emi afia'ama fofouga fooge. 14 Ke imoi ina'i ama'i
aina'i keafia koa i'opoga, Deo aina foafia, ke Iesu Kristo alologonia alogai,
alomiai laomai apala'i mo omaani'i au'i lao'i mai'i kai'iai folopea. 15 Kai oi
eifanimi auga alo elolofa koa i'opoga, kapa ma'oai agokapa'i alogai, alomi
lolofagai fokapa'i. 16 Gome Deo ega iifa pukagai iina eifa oma: "Oi alomi
felolofa, gome lau alou elolofa,"[a] eoma.
17 Ke oi Deo kai aga'o afegai aeaulao kai, papiau aga'o aga'o kapa'ina
kekapa auga kainai mo afa epeni'i auga oifaga Amami ooma. Ega kainai
oi inae agofa'ai au a'imi koa i'opomi omia oague alogai, Deo fomani'iaina.
18 Gome kapa aga'o afakepagama auga aguga, oi ufumi apami ee'iai oafiia
oagu. Oi ega'ina agugai oaguega kai, Deo oi afami eogeisa ega'ina agugai
epapealaimi auga ologo. Kai Isa oi kapa laa'i akemia au'i kapa'iai, silifai,
o goldai afami aeogeisa. 19 Kai Iesu Kristo, sipi gauga faagagai isafa, ke
kua afuga aga'o laa'i auga ifa kapa akaiki'a ipauma auga faagagai e'afaimi
auga ologo felo. 20 Deo agofa'a aepagama koa kai isa ekinaga. Kai Deo
ifo ega logoai oi faumiai i'ina kina fua'i alogai isa epaapa fokia. 21 Oi
isa faagagai Deo opako'ania. Deo auga isa maeai epamaunimue, ke au
akaiki'a epamia. Ega puo oi emi pako'a ke emi afia'ama Deo eegai ooge.
22 Ke oi pau Deo ega iifa muninai opea kainai, oi alomi elolofa. Ega
koa oi alomi ko'agai aami akimi Kristiano papiau'i ani'i oani. Ega koa

---

[a] **1:16** Leviticus 11:44-45; 19:2; 20:7

i'opoga mo, foisa felo oi aga'o aga'o alomi ko'a ipaumagai ke alomi
fofougai animi foani. 23 Gome oi mauni mamaga oafiia auga, au oga
emae auga faagagai aloafia. Kai Deo ega iifa, au oga maaga mauni
ekae afaemaemae, ageka aoniamo auga faagagai mauni mamaga oafiia.
24 Gome Deo ega iifa pukagai iina eifa oma:
"Papiau aumauni imaau'i auga mukimuki koa i'opoga,
ke papiau aumauni iisa'i felo'i ma'oai auga ago alo kaikai'i koa
i'opo'i.
Mukimuki eogogo, ke kaikai ke'ualai.
25 Kai Lopia ega iifa auga ekae aoniamo." *Aisaea 40:6-8*

2 Ke Deo ega iifa ega'ina auga fouga oi maamiai keinogonia. 1 Ega puo
kapa ma'oai apala'i ipauma'i au'i, pifoge ma'oai, ke pifogeai papiau
felomi koa okagakaga auga laoga maina, ke pikupa, ke pikafa i'oi'i i'oi'i
ma'oai fooge me'e'i. 2 Kai imoi mama'i kemauni au'i u'u anina keani
alogaina koa i'opo'i fomia, Deo ega iifa u'u ko'a ipauma auga koa i'opoga
alomi ko'agai anina foani. Ega koa u'u ega'ina faagagai fouki felao Deo
kaniami ageagamauga kinagai kai. 3 Ke oi Lopia Iesu Kristo ega felo
gamuga ooponia koa aisama, oi ega'ina fokapa.

Kepo Ekae Aoniamo Auga Ke Deo Ekinani'i Papiau'i

4 Ke oi Lopia ega'ina kepo ekae aoniamo, papiau keumakalaina kai Deo
ekinaga maagai kapa akaiki'a ipauma auga eega fomai. 5 Ke oi isafa kepo
ega'ina ekae aoniamo koa i'opoga fomia, Deo oi fepapinauganimi, Isa ega
e'a fepaapa. Egae oi Deo ega sakedote au'i koa fomia, Iesu Kristo faagagai
Deo pipeni anina eani koa i'opomi fomia, ifomi imaaumi Deo fopalao
penia. 6 Gome Deo ega iifa pukagai iina eifa oma:
"Amoisa, Lau kepo aga'o lakinaga, ke uu'u kapula ipauma kiugai
eapa, kapa akaiki'a auga
Sion ikugai laogeisa.
Ke kaisau isa epako'ania auga, afakepapameagaina,"
eoma. *Aisaea 28:16*
7-8 Ega puo oi kepo ega'ina opako'ania aumi, kepo ega'ina oi eemiai
auga kapa akaiki'a. Ega'ina auga Deo ega iifa pukagai iina eifa oma koa
i'opoga mo emia:
"E'a ipaapa au'i kepo keumakalaina auga,
kepo ega'ina pau e'a ega'inagai kiuga uu'uga kapula ipauma
emia,"
eoma. *Sam 118:22*
Kai kaisau kepo ega'ina akepako'ania au'i fou'i Deo ega iifa pukagai iina
eifa oma. Ega'ina kepo auga:
"Kepo aga'o papiau e'i keaga ekaisapua ife'i ke'anina auga,
ke fopa aga'o papiau epa'ualai'i auga,"

eoma. *Aisaea 8:14*
Deo ega iifa pukagai eifania koa i'opoga, isa ega'ina kepogai ife'i
ke'anina, gome isa Deo ega iifa muninai akepea. Ega'ina auga Deo isa
fau'iai kapa'ina ekapaisa ekae auga, isa faaga'iai emia.
9 Kai oi auga, Deo ekinanimi papiaumi. Ke oi sakedote, Deo, Kin
ega pinauga okapa aumi. Ke oi Deo ega ago papiaumi, ke Deo apuga
omia. Ega koa Deo oi uminagai eifalaimi elaoainimi Isa ega eaea felo
ipaumagai epakokoimi auga isau afagaina foifafoua eoma. 10 Ufainagai
oi auga Deo ega papiau alomia. Kai pau auga oi Deo ega papiau omia.
Ufainagai oi Deo ega guani aloafia. Kai pau auga oi Isa ega guani oafiia
efua.
11 Ekefa'auagai, lau oi i'ina agofa'agai, ago i'oina aumi, ke au a'imi
koa i'opomi oague aumi magogo kapula lapenimi. Ega koa papiau
aumauni imaauga kapa'ina apala emaaga, oi lalaumi fou kepipaini auga
fomunia. 12 Oi Deo akepako'ania papiau'i epo'iai oague alogai, agu felogai
foagu. Ega koa isa oi laomai apala okapa keoma keifa apala penimi
mo ganinagai, isa oi felo okapa auga fekeisa, ke Iesu Kristo agemai i'a
ageisa'a kinagai aisama, isa Deo au akaiki'a fekepamia laoma.

Isapu Keafia Au'i Aina'i Foafia

13 Papiau epo'iai isapu keafia papiau ke'ima'i au'i aga'o aga'o auga
Lopia faugai oi ifomi ega'ina au'i aina'i foafia. Ega'ina au'i auga, kin au
akaiki'a'i ma'oai kania'iai auga. 14 Ke kin kafana eulaisa papiau laomai
apala'i kekapa'i au'i afa apala kepeni'i, ke papiau laomai felo'i kekapa'i
au'i afa felo kepeni'i au'i. 15 Gome Deo ega logo auga, oi laomai felo
fokapa, ega koa kafo'o papiau'i oi akelogonimi kai keifa apala peni
aagenimi mo au'i ake'i foafuga eoma. 16 Deo agogai auga oi kapa ma'oai
agokapa'i agekaina. Kai oi Deo agogai kapa ma'oai agokapa'i agekaina
auga laoga maina folopapinaugania, laomai apala'i folomoka'i. Kai oi Deo
ega pinauga aumi koa foagu. 17 Ke papiau ma'oai au akaiki'a'i fopamia'i.
Ke alomi ko'agai aami akimi pako'a au'i ani'i foani. Deo fomani'iaina, ke
kin auga au akaiki'a fopamia.
18 Ke oi kala'afi aumi, oi kapa ma'oai agokapa'i alogai, ke'imaimi au'i
fomani'iaini'i ke aina'i foafia. Ke ega'ina agokapa alogai, keopolanimi
ke ke'ima feloimi au'i mo faaga'iai ega'ina folokapa. Kai eemiai kefa'i'i
akekapa feloimi au'i isafa faaga'iai ega koa fokapa. 19 Gome au aga'o
Deo eopolaga kainai, aufalao aga'o isa eegai laomai felo aekapa puogai
ekiekie mo ganinagai, gamuga mo ageopo ageafiapia mo auga, Deo isa
felo ikapa auga ageoma. 20 Kai oi laomai apala lokapaisa kainai, keaunio
kai oi kiekie ega'ina gamuga mo loopo loafiapia mo koa aisama, kapa
aga'o felo oi faagamuai afaemia. Kai oi laomai felo lokapa kainai faagamu
kepakiekie, ke oi ega'ina kiekie gamuga mo aloopo aloafiapia mo koa

aisama, Deo maagai ega'ina auga felo ageoma. 21 Ega'ina puogai Deo
eifanimi, gome Iesu Kristo oi faumiai ekiekie. Ke isa ega koa ekapaisa,
oi isa iisa mo fo'opo auga keagaga epakinaimi. Ega koa oi isa ife afugai
mo fopea eoma. 22 Isa laomai apala aga'o aekapaisa. Ke isa akegai pifoge
aga'o akekapulaisa. 23 Ke papiau isa eegai keifa apala aisama, isa e'i iifa
afa aeogeisa aeifa apala peni'i. Ke papiau isa faaga kepakiekie aisama, isa
iifa aga'o aeifania aepamani'ini'i. Kai isa ifo elogoaina, Deo afa felogai
epipeni auga eega elao. 24 Isa ifo imaaugai kolotiai i'a a'a laomai apala'i
epuai'i. Ega koa i'a laomai apala'i ee'iai famae kai, alo opai agugai faagu
eoma. Ke isa faaga keau kanini'i auga kainai oi Deo maagai felomi omia.
25 Gome ufainagai oi auga sipi keaga i'oina keafia au'i koa omia. Kai pau
auga omue omai Deo Sipi I'ima auga, ke lalaumi e'ima auga eegai.

Au Papie Fou

3 1-2 Ke kala'afi isa ke'ima'i au'i aina'i keafia koa i'opoga, oi papie
aumi, akafami aina'i foafia. Ega koa oi papie kapami akafami Deo
ega iifa akepako'ania au'i isafa oi emi laomaisai iifa aga'o aloifania komo
mo ooma, ke oi Deo omani'iaina, ke alomi elolofa auga fekeisa. Ke oi emi
laomaisai isa fola'a pagaini'i laoma. 3 Ke oi iisami felo amopamia agooma
koa aisama, oi faagami afe folopakaikaisa. Ega'ina auga oi fufumi
opakaikaisa kapa'i ke tepole, o ou'ou goldai kekapa'i au'i, ke afemi tiapu'i
felo'i ipaumagai folokaikai. 4 Kai oi alomi fopakaikaisa. Ke oi alomi iisa
felo ega'ina auga, Deo maagai papiau gagafe'i mo eafia, ke komo mo
eoma auga, ke alomi kaikaina ega'ina auga laa'i afaemiamia. Ke ega'ina
auga Deo maagai kapa akaiki'a ipauma. 5 Gome ufainagai keagu papie'i
alo'i elolofa au'i, ke Deo eegai e'i afia'ama keoge au'i auga, ega koa
kekapaisa alo'i kepakaikaisa. Ke isa ifo'i akafa'i aina'i keafiia. 6 Ke ega
koa kekapaisa auga, Sara akafa Abraham aina eafiia, ke eifaga ega lopia
eoma auga koa i'opoga mo kekapaisa. Oi kapa'ina felo auga mo agokapa,
ke kapa'ina mo fekemia mo ganinagai, afolomani'i akafami aina'i agoafia
paisa koa aisama, oi Sara gauga papiemi, Deo gauga ipaumami.
7 Ke oi au aumi, papie oi eemiai kekapa koa i'opoga, oi akafami fou
oague alogai, oi isafa kapa'ina isa ee'iai okapa auga foopola felo kai
fokapa. Ke oi isa fopalopiani'i. Ke ega'ina okapa alogai, oi akafami
keapoke akekapula au'i koa ee'iai fokapa, ke Deo ega gafegafeai agu
pagai maunina pipenina epipeni auga, isa oi fou kaimialao agoafia
auga koa i'opoga laoga maina ee'iai fokapa. Ega koa kapa aga'o oi emi
megamega keagaga faekaisapua.

Laomai Felo Okapa Kainai Okiekie Auga Fouga

8 Ke nini'ani ega'ina laifani'i fuagai auga, oi ma'oai aga'o aga'o alomi
aga'omo femia. Ke aga'o aga'o emi kiekie fopua'i. Ke aami akimi koa

alomi ko'agai aga'o aga'o animi foani. Ke aga'o aga'o guami foania, ke
ifomi e'elemi fopamiaimi. 9 Ke aufalao aga'o oi eemiai apala ekapaisa koa
aisama, oi isa afa folopenimue eegai apala folokapa. Ke aufalao aga'o oi
eifa apala penimi koa aisama, oi isa ega iifa afa folopamue, foloifa apala
penia. Kai Deo kapa felo'i isa agepenia auga maagai foifania, foifa felo
penia. Gome oi ologo Deo oi eifanimi auga i'ina puogai eifanimi, ega koa
Deo kapa felo'i oi fepenimi eoma auga foafi'i eoma. 10 Gome,
"Kaisau alo ko'agai ifo ega agu maunina anina eani auga,
ke anina eani kina felo'i feisa'i eoma auga,
mala fe'ima malagai iifa apala'i aga'o faepealai.
Ke fifina isafa fe'ima, fifinagai pifoge iifa'i aga'o fakepealai.
11 Isa laomai apala femunia ke laomai felo fekapa.
Ke isa gagao fekapuga muninai fepiau.
12 Gome Lopia maaga auga,
papiau Isa maagai alo'i opaina au'i ee'iai ekae.
Ke Isa aina auga, isa e'i megamega eegai ekae.
Kai Lopia kaisau laomai apala'i kekapa'i au'i emuni'i." *Sam 34:12-16*
13 Ke oi alomi ko'agai laomai felo muninai amopea ooma koa aisama,
kai aga'o oi afaepalifuimi. 14 Kai oi felo okapa auga puogai papiau oi
fekepakiekieimi mo ganinagai, Deo oi kapa felo'i epeniimi efua. Ke oi isa
e'i pamani'i folomani'iaina ke foloopopo isafa. 15 Kai alomiai Iesu Kristo
auga Lopia alo elolofa auga fopamia. Ke aufa kina fofua foagu, papiau
aga'o aga'o oi emi afia'ama oafiia auga gome afekepa'aniaina koa aisama,
e'i pa'ani afa fopenimue'i. 16 Kai ega'ina agokapa alogai, Deo maagai
kapa'ina felo auga mo foopolaga fokapa, papiau gagafe'i mo foafia, ke au
akaiki'ai fopamia'i. Ega koa papiau kapa'i oi Iesu Kristo faugai laomai
felo'i okapa'i au'i ee'iai keifa apala, ke kepaagu fofou aagenimi mo au'i,
ega'ina meagaina fekepa'aua laoma. 17 Gome oi felo okapa kainai Deo
ega logoai okiekie koa aisama, ega'ina auga Deo agogai felo ipauma. Kai
oi apala okapa kainai Deo ega logoai okiekie koa aisama, ega'ina auga
Deo agogai apala ipauma. 18 Gome Iesu Kristo alo opaina auga, oi alomi
opaina laa'i aumi emi laomai apala'i fau'iai emae aga'onia mo, ega koa isa
oi Deo eega felaoainimi eoma. Isa imaauga auga keaupugua kai, Deo ega
Spiritu ega isapuai isa emaunimue pugu. 19 Ke Spiritu ega'ina ega isapuai
isa elao papiau e'i spiritu ketipula au'i maa'iai einogo. 20 Ega'ina au'i auga
ufainagai Noa eagu kina'iai sikuna ekapaisa alogai, papiau Deo aina
akeafia au'i. Kai Deo alo isa ee'iai eafiapia mo. Ke Deo sikuna ega'inagai
papiau oisomo mo, au'i imagea gua mo fei eegai kania'i eagamauga. 21 Ke
fei ega'ina auga, pau oi feisai baptismo oafia, ke Deo oi isafa kaniami
eagamauga auga feina gouga. Ke ega'ina auga, fei ega'ina oi emi laomai
apala'i, ofu koa i'opo'i faagamiai kekae au'i aeikulai'i. Kai oi pako'a iifaga
koa okapa, alomi felogai Deo eega olao. Ke baptismo ega'ina auga, Iesu

Kristo ega maunimueai, Deo oi kaniami eagamauga auga gouga. 22 Ke
Iesu Kristo auga, e'agaukae elao ufai Deo kaina kainai eaguega. Ke agelo
ke ufai isapu keafia au'i, ke ufai isapu ma'oai fou isa papagai kemia.

Deo Faugai Foagu

4 1 Ega puo Iesu Kristo imaaugai ekiekie kainai, oi isafa isa ekapaisa koa
i'opoga mo opolaga foafia fofua foagu. Gome aufalao aga'o imaaugai
ekiekie aisama, laomai apala ikapa eapakipo. 2 Ega'ina afegai isa eagu
alogai, papiau aumauni kapa'ina apala'i emaani'i au'i fau'iai afaeagu. Kai
Deo ega logoai kapa'ina anina eani auga faugai ageagu. 3 Gome oi ufainagai
Deo akelogonia au'i kapa'ina anina keani au'i mo kapa'i okapai'i emai pau
emi kina ekainia. Ega'ina auga oi amage koa lao'i mai'i apala'i ipauma'i
au'i, ke kapa apala'i omaani'i, ke oinuinu alogaina, ke omiamia oinuinu,
ke ogefa a'oa'o akaiki'a ipauma okapaisa, ke pifoge deo'i oau afagaini'i,
Deo alo ko'agai anina aeani au'i lao'i mai'i okapai'i. 4 Ke pau laomai apala'i
ega'ina kekapa'i au'i auga, oi fiakoa mo isa fou alomia, ega koa kapa'i
apala'i ipauma'i ma'o alokapa'i auga eegai kekauai alogaina. Ke isa oi keifa
apala peni alogainimi. 5 Kai ega'ina papiau'i auga, Deo efua eague papiau
keague au'i ke mae au'i fou e'i laomai apala afa agepeni'i auga maagai isa
kapa'ina kekapa auga akeifafoua. 6 Gome ega'ina kainai papiau isa'i kemae
efua au'i isafa maa'iai Iifa Faunina Iesu fouga keinogonia. Ega koa Deo
papiau aumauni imaau'iai kapa'ina kekapaisa auga i'opoga mo afa fepeni'i
kai lalau'i auga, Deo maagai Deo ega aguai fekeagu eoma.
7 Kai pau kapa ma'oai fekefua laa'i fekemia auga kina emai kainagai.
Ega puo oi alomi fo'ima felo, ke opolami felogai foagu. Ega koa oi
fomegamega fekaina. 8 Ke ega'ina laagai auga, oi alomi ko'agai aga'o
aga'o animi foani alogaina. Gome oi alomi ko'agai animi agoani koa
aisama, ega'ina laoga mainai papiau oi eemiai laomai apala'i ma'o
kekapa'i au'i agemoka'i ago'agegeaini'i. 9 Ke aga'o aga'o foifa kokoimi
kai ega'ina agokapa alogai foloifa mugumugu. 10 Ke aga'o aga'o Deo
eegai pipeni i'oi'i i'oi'i oafii'i au'i pinauga felo auga koa i'opomi fomia,
Deo ega gafegafe akaiki'a pipeni'i ega'ina fopapinaugani'i aga'o aga'o
fopalagainimi. 11 Ke aufalao aga'o enini'ani koa aisama, isa Deo ega iifa
eifafoua auga koa i'opoga fenini'ani. Ke aufalao aga'o papiau epalagaini'i
koa aisama, isa Deo kapula epipeni auga kapulagai papiau fepalagaini'i.
Ega koa kapa ma'oai agekapa'i alogai, Iesu Kristo faagagai papiau
ma'oai Deo mo fekeau afagaina. Ke papiau Deo ega'ina auga au akaiki'a
fekepamia ke isapu gome auga fekepamia aoniamo. Amen.

Kristiano Papiaumi Omia Kainai Okiekie

12 Ekefa'auagai, oi i'opo kiekie'i akaiki'a'i oafi'i aisama, ega'ina auga
kapa mama'i koa i'opo'i folopamia'i folokauai alogaina. 13 Kai Iesu Kristo

ekiekie auga kiekiegai oi isafa okiekie auga alogama fopa'aua. Ega koa isa
ega isapu ke eaea akaiki'a agepafokia aisama, oi alomi alogama fepogu
laoma. 14 Ke Iesu Kristo aka puogai papiau oi akeifa apala penimi koa
aisama, oi auga Deo eegai kapa felo'i oafi'i aumi. Gome Deo ega Spiritu,
isapu ke eaea akaiki'a gome auga oi alomiai eague. 15 Kai oi okiekie
koa aisama, oi auau aumi, o painao aumi, o kelele akaiki'a'i i'oi'i i'oi'i
ma'oai, o aufalao aga'o ago okaina puogai folokiekie. 16 Kai oi Kristiano
omia kainai okiekie koa aisama folomeagai. Kai oi Iesu Kristo aka oafiia
kainai, Deo foau afagaina. 17 Gome Deo papiau e'i laomai felo, o apala
afa agepeni'i auga, kina e'ina efua. Ke ega'ina auga Deo ega papiau au'i
faaga'iai age'ina. Ke Deo i'a faaga'aisai age'ina a'a laomai felo, o apala
afa agepeni'a koa aisama, papiau Deo ega Iifa Faunina kainai akepea
au'i auga faaga'iai kapa'ina agemia? 18 Ega'ina auga Deo ega iifa pukagai
eifania koa i'opoga:

"Deo papiau alo'i opaina au'i kania'i feagamauga auga e'inoka koa
aisama,
papiau Deo maagai alo'i opaina laa'i au'i,
ke laomai apala'i kekapa'i au'i auga faaga'iai kapa'ina agemia?"

Proverbs 11:31

19 Ega puo kai mo Deo ega logoai kekiekie au'i auga laomai felo mo
fekekapa faefuafua. Ke ega'ina akekapa alogai, isa e'i agu maunina
isa Epagama'i Auga, ke e'i pako'a eegai akeoge agekaina auga imagai
fekeogeaua.

Iifi E'a Au'i Akaiki'a'i Ke Au Agu'a'i Fou Fou'i

5 1 Ke lau oi epomiai iifi e'a au akaiki'a'i au'i koa i'opo'i iifi e'a au
akaiki'au aga'o, ke Iesu Kristo i'a fau'aisai ekiekie auga fouga ko'a
mo laifafoua au. Ke lau isafa isa agemai ega isapu, ke eaea akaiki'a fou
agepafokia aisama, lau isa fou kai'alao ega'ina isapuga agaafia. Lau oi iifi
e'a au akaiki'ami aumi lagoinimi: 2 Oi sipi i'ima au'i koa fomia, Deo ega
papiau sipi koa i'opo'i fou oague au'i fo'ima felo'i. Kai ega'ina agokapa
alogai, oi fokapa puogai folokapa kai, Deo anina eani oi alomiai anina
oani puogai fokapa eoma koa i'opoga mo fokapa. Ke ega'ina alogai moni
folomogemoge laina kai, alomi ko'agai papiau fopalagaini'i. 3 Ke Deo
oi papiau kapa'i epeniimi fo'ima'i eoma auga pinaugaga fokapa felo
kai, oi ifomi mo emi isapuai ega'ina papiau'i fololopialaini'i. Ke oi isa
kapa'ina fekekapa auga fopakina'i fekekapa. 4 Ke Sipi I'ima'i Lopiaga auga
ageapafoki aisama, isa oi kin kania'iai kraon keoge auga koa i'opoga iisa
felo ipauma, isapuga ke eaea akaiki'a laa'i afaemia auga agepenimi.
5 Ke oi au agu'ami aumi isafa, oi iifi e'a au akaiki'a'i au'i aina'i foafia.
Ke oi ma'oai auga ifomi e'elemi fopamiaimi laoga maina auga foafi
inokania, papiau aga'o aga'o ee'iai fokapa. Gome

"Deo kaisau ifo'i au akaiki'a'i kepamia'i au'i ee'iai eapa emuni.
Kai kaisau ifo'i e'ele'i kepamia'i au'i ega gafegafe akaiki'a epeni'i."
Proverbs 3:34

6 Ega puo Deo ima isapuga akaiki'a papagai auga oi ifomi e'elemi
amopamiaimi. Ega koa kina agekaina aisama, Isa oi ageafiakaemi au
akaiki'ami agepamiaimi. 7 Ke Deo oi eopopolainimi puo, oi emi opopo
ma'oai amopiuni'i Isa eega kegalao.
8 Ke oi ifomi fo'ima feloimi, ke maami fekiakae foagu. Gome oi emi
ou auga tiapolo laion koa eagaga epea aisoge papiau aga'o ekapuga
gakogopa eoma. 9 Kai oi emi pako'ai foapa kapula kai isa foumakalaina.
Gome agofa'ai oi aami akimi Kristiano au'i oi kiekie alo'iai okoko au'i
i'opo'i mo isa alo'iai kekoko auga ologo.
10 Ke Deo gafegafe ma'oai inagome auga, Iesu Kristo faagagai oi
eifanimi, Isa ega isapu, ke eaea akaiki'a fou akeka aoniamo auga foafia
eoma. Ke oi kina pika koa mo agokiekie afegai, Isa ifo oi emi kiekie eegai
agepapealaimi. Ke Isa oi emi pako'ai agepakapulanimi afololao afolomai,
ke emi pako'a agoafiapia. 11 Deo ega'ina auga, isapu akaiki'a inagome
auga fopamia aoniamo. Amen.

Pamego Fua

12 Ke malele i'ina ofola'oga mo auga, Silas lau lapako'ania ke akiu koa
lapamia auga epalagainiau lapapua eemi efai. Ega koa lau oi magogo
kapula fapenimi, ke i'ina iifaga auga Deo ega gafegafe akaiki'a ko'a
ipauma auga faifafoua laoma. Deo ega gafegafe ega'ina alogai foapa
inoka.
13 Ke Babilon agogai iifi e'a aga'o, Deo oi fou kaimialao ekinanimi auga
ega pamego iifa'i oi eemiai eulaisa. Ke Mako lau gau koa i'opoga lapamia
auga isafa ega pamego iifa'i oi eemiai eulaisa. 14 Ke alomi ko'agai aga'o
aga'o animi oani auga laoga mainai, aga'o aga'o fopamegonimi.
Lau lamegamega ega koa Deo ega gagao, oi Iesu Kristo fou omia aumi
ma'oai fepenimi laoma.

2 Peto

Peto Malele Gua Epapua Auga

1 1 Lau Saimon Peto, Iesu Kristo ega pinauga, ke ega apostolo au, i'ina
malelega lapapua oi eemi efai. Oi auga, i'a a'a Deo ke i'a kania'a
eagamauga auga Iesu Kristo fou papiau alo'i opaina kepamia auga
faagagai, oi pako'a kapa akaiki'a lai aafia auga koa i'opoga oafiia.
2 Lau lamegamega ega koa oi Deo, ke i'a a'a Lopia Iesu Kristo fou ologo
felo'i auga faagagai, Deo ega gafegafe akaiki'a ke gagao fou fepenimi
akaiki'a femia felaoaina laoma.

Deo Oi Ekinanimi Ke Eifanimi

3 Ke Deo ifo ega isapu akaiki'a ipaumagai i'a a'a agu alogai, i'a Isa
alogo felo auga kainai, kapa ma'oai ani'i aani au'i epenii'a, ega koa Isa
anina eani auga agugai faagu eoma. Ke Deo auga Isa ifo ega isapu, eaea
akaiki'a, ke ega felo fou i'a faafia eoma puo eifani'a. 4 Ke isa ega isapu
eaea akaiki'a, ke ega felo ega'ina faaga'iai, kapa akaiki'a ipauma pako'a
iifaga epenii'a. Ega koa pipeni ega'ina faagagai, oi Deo ega laomai foafi'i,
ke oi agofa'a papiau'i laomai apala'i kemaani'i kainai, agofa'a elifu afe'ai
auga eegai fopiaukoko eoma.
5 Ega'ina kainai oi kapa ma'oai agokapa'i alogai founiaimoimo Deo
ega felo auga foafia emi pako'a laagai foogeaua. Ke Deo ega logo auga,
Deo ega felo ega'ina laagai foogeaua. 6 Ke ifomi fo'ima feloimi auga laoga
maina foafia, Deo ega logo ega'ina laagai foogeaua. Ke alomi foafiapia
gamuga mo foopo auga laoga maina foafia, ifomi fo'ima feloimi auga
laoga maina laagai foogeaua. Ke Deo anina eani auga aguga foafia, oi
alomi foafiapia, gamuga mo foopo auga laoga maina laagai foogeaua. 7 Ke
aami akimi Kristiano au'i ee'iai fogafegafe auga laoga maina foafia, Deo
anina eani auga aguga laagai foogeaua. Ke alomi ko'agai Deo, ke papiau
ma'oai fou ani'i oani auga laoga maina foafia, aami akimi Kristiano au'i
ee'iai fogafegafe auga laoga maina laagai foogeaua. 8 Gome oi i'ina lao'i
mai'i alomiai agepogu koa aisama, ega'ina lao'i mai'i akepalagai feloimi,

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

ke faagamiai kapa felo'i mo akepagama'i, oi i'a a'a Lopia Iesu Kristo
agologo felo. 9 Kai ega'ina lao'i mai'i aufalao aga'o eegai laa'i koa aisama,
Deo maagai isa auga maaga ekimi, ke isa maaga aaka aelao kai, kapa'ina
agogai ekae auga mo eisa. Ke Deo isa ufainagai laomai apala'i ekapai'i
au'i eikui'i auga e'agege efua.
10 Ega puo aau akiu Kristiano papiaumi, oi founiaimoimo, Deo oi
ekinanimi ke eifanimi auga foafiapi kapulania. Gome oi i'ina kapa'i
agokapa'i koa aisama, oi emi pako'ai afolo'ua'ualai. 11 Ke oi i'a a'a Lopia,
ke Kania'a Eagamauga Auga Iesu Kristo, ega agofa'a ageka aoniamo auga
afugai, feifa kokoimi auga isapuga fofouga agoafi afe'aina.

Deo Ega Iifa Kapa'ina Eifania Auga Fologo Felo

12 Ega puo oi ega'ina lao'i mai'i ologo felo, ke Deo ega iifa pau oafiia
efua auga alogai oapa inoka mo ganinagai, lau ega'ina lao'i mai'i
alapaopolanimi afaefuafua. 13 Lau i'ina agofa'agai imaau i'inagai e'a koa
alogai laague alogai, lau oi kapa'ina alomiai ekae auga fapa'uegenia
auga laopolaga felo laoma. 14 Gome i'a a'a Lopia Iesu Kristo lau maauai
epaofakaea koa i'opoga, lau afa'agamo alamae, imaau i'ina alaoge me'e.
15 Ke lau alaauniaimoimo, ega koa lau alamae afegai mo ganinagai, oi
ega'ina kapa'i ma'oai foopolani'i fekaina faisami laoma.
16 Lai i'a a'a Lopia Iesu Kristo ega isapu, ke ega mai pugu fou fou'i oi
maamiai aifani'i aisama, lai papiau aumauni e'i ikifai isonioni kepagama'i
au'i muni'iai alapea. Kai lai isa ega akaiki'a ipauma, maamaisai aisa auga
aifafoua. 17 Gome Deo isapu, ke eaea akaiki'a ipauma Auga afugai, ufai
aufalao aga'o aina eake emai Iesu epainia einaka, "I'ina auga lau Gau,
alou ko'agai anina laani, ke isa eegai Lau alou egama alogaina,"[a] eoma.
Ega aisama Iesu i'a Ama'a Deo eegai au akaiki'a isapuga, ke isapu akaiki'a
ke eaea fou eafii'i. 18 Ke lai isa fou alao Deo eapakina ikugai aisama, lai
ifomai ufai aufalao aga'o ega'ina iifaga eifania aina alogonia.
19 Ke Deo ega iifa ko'a ipauma, profeta keifania auga lai aafiia. Ke Deo
ega iifa ega'ina, eaea koa i'opoga, ke uminagai eeaea auga age'imaimi
agepapeaimi. Oi ainami agopaaua ega'ina iifa'i a'o'i agologo ke kai'iai
agopea koa aisama, felo agokapa. Ega koa agokapa auga, egani afa emage
mo alogai amagai mi'imi'ina eeaea koa i'opoga mo agomia agelao Iesu
Kristo agemue agemai pugu. Ke isa oi alomi agepaeaea ke kapa ma'oai
agepa'ofakaea. 20 Kai ega'ina kapa'i ma'oai laifani'i laa'iai auga, oi i'ina
auga fologo. Profeta Deo ega iifa pukagai Deo ega iifa keifania auga, isa
ifo'i mino'iai akepagama akeifania. 21 Gome Deo ega iifa ega'ina profeta
keifafoua auga, papiau aumauni e'i logoai aegama aemai. Kai papiau Deo
ega Spiritu faagagai Deo kapa'ina isa epalogoni'i auga fouga keifania.

---

[a] **1:17** Mateo 17:5; Mako 9:7; Luka 9:35

Pamalele Pifoge Au'i

2 1 Kai ufainagai papiau epo'iai pifoge profeta'i isafa keagu koa
i'opoga, oi epomiai pamalele pifoge au'i isafa akeagu. Isa ogefakeai
papiau fekepalifu afe'aini'i auga opola'i akemaiseini'i oi epomiai. Ke
kapa ma'oai e'ima'i Lopiaga, ifagai isa e'afai'i auga mo ganinagai
akepuniaiaina. Ega koa akekapa isa fiakoa mo fekelifu afe'ai auga laoga
maina ifo'i ee'i akemaiseina. 2 Papiau ma'o isa e'i meagai lao'i mai'i
muni'iai akepea. Ega kainai papiau Deo ega iifa keagaga eegai akeifa
apala. 3 Pamalele au'i ega'ina e'i mogemoge kainai, isonioni isa ifo'i
kepagama'i au'i faaga'iai akefogeimi emi amu akeafi'i. Ke isa e'i laomai
apala afa fekeafia auga, Deo epafua kania'i laagai mo ekae. Ke isa
fekelifu afe'ai auga ee'i agemai agefiakoa.

4 Gome Deo agelo laomai apala kekapa au'i aeafi gogopu'i kai, eulai'i
ipeli kelao, egae afu uminagai akeagu mo agelao Deo papiau ma'oai
e'i laomai felo, o apala afa agepeni'i kinagai kai. 5 Ke Deo ufainagai
ipauma alo opai au'i laa'i au'i ee'iai kou eulaisa aisama, ega'ina kinagai
keagu papiau'i ma'oai mo kania'i aeagamauga kai, Noa alo opai laoga
maina einogonia auga, ke ega famili papiau'i au'i imagea gua mo
kania'i eagamauga. 6 Ke Deo Sodom ke Komora taoni'i e'i laomai apala
afa epenii'i, lo eulaisa eumai'i agafa kemia. Ega koa ekapaisa, papiau
kapa'i Isa afakeau afagaina au'i faaga'iai kapa'ina agemia auga iisa
koa epakina'i. 7 Ke Deo Lot alo opaina auga, papiau Isa maagai laomai
apala'i ipauma'i kekapai'i au'i ee'iai alo emafu alogaina auga, ega'ina
papiau'i ee'iai epapealaisa. 8 Gome alo opai auga ega'ina aufa kina ega'ina
papiau'i fou keagu alogai, isa e'i laomai apala'i ipauma'i kekapai'i eisa'i,
ke a'o'i elogonia auga kainai alo felo auga ekiekie alogaina. 9 Ke Lopia
Deo papiau kapa'i Isa keau afagaina au'i i'opo ee'iai ala fepapealai oma'i
auga elogo. Ke Isa papiau kapa'i alo'i opaina laa'i au'i e'i laomai apala afa
epeni'i alogai, ala feafiapi oma'i mo felao papiau ma'oai e'i laomai felo,
o apala afa agepeni'i auga kinagai kai auga isafa elogo. 10 Papiau kapa'i
papiau aumauni laoga maina apala kapa'ina emaaga auga muninai kepea,
ke Deo isa e'ima'i auga ega isapu keisa papa au'i ee'iai auga ega'ina iifaga
ko'a ipauma.

Ke isa alo'i kepakapulania ke ifo'i keaina'au, ke akemani'i ufai kapa'ina
akeisaisa'i au'i keifa apala peni'i. 11 Kai agelo e'i isapu ke e'i kapula
auga, pamalele pifoge au'i e'i isapu ke e'i kapula fou keka'egaini'i mo
ganinagai, Lopia agogai tiapolo apala'i au'i ee'iai afakeifa apala. 12 Kai
i'ina au'i auga kapa aga'o oko'i akelogo au'i auga keifa apala peni'i.
Isa auga, ago alo a'o a'i'i apala'i koa i'opo'i, ke pagama kapa'i kapa'ina
gamuga keopo auga mo muninai kepea au'i koa i'opo'i. Ke a'o ega'ina
kemauni auga, papiau isa fekeafi'i ke fekeaupugu'i auga mo puogai

kemauni. Ke pamalele pifoge au'i ega'ina isafa, a'o koa i'opo'i laa'i
akemia.
13 Ke Deo isa kapa'ina apala'i kekapai'i au'i afa i'opoga mo agepeni'i. Isa
kinaisai kapa'ina alo'i fepagama keoma auga mo kekapa. Ke isa ofu, ke kelele
i'oi'i i'oi'i kekapa'i papiau isa puo kepeni'i au'i. Ke isa pifogeai oi fou omiamia
alogai, ifo'i mo alo'i fekepagama au'i mo kapa'i kekapa'i. 14 Ke isa maa'i auga
amage koa lao'i mai'i epogu, ke isa laomai apala'i kekapa'i aefuafua. Ke isa
papiau e'i pako'ai akeapa kapula au'i alo'i keania apala kekapa. Ke isa auga Deo
papiau eifa apala peni'i afa apala fekeafia eoma au'i gau'i. Ke isa mogemoge
lao'i mai'i kekapa'i au'i. 15 Ke isa keaga opaina auga kepua'afuga, kekailai Beor
gauga Balaam muninai kepea. Balaam auga papiau laomai apala'i kekapa'i
afa'i keafiia au'i lao'i mai'i alo ko'agai ani'i eani. 16 Kai donki aenini'ani laolao
auga isa laomai apala ekapaisa puogai efinaisa. Ke donki ega'ina auga papiau
aumauni aina'iai enini'ani, profeta auga ega'ina ega kafo'o epaapakipo.
17 Ke profeta pifoge'i au'i auga, ipu alogai fei laa'i au'i koa i'opo'i. Ke apuapu
lanina epua'i au'i koa i'opo'i. Ke isa fau'iai auga afu umina umuga ipauma auga
kepafua ekae. 18 Gome isa ake'iai aina'au iifa'i kapa aga'o afakepagama au'i
kepealai. Ke isa papiau aumauni laoga maina apala kapa'ina emaaga auga laoga
mainai papiau alo'i keania. Ke isa papiau isa'i, papiau kapa'i laomai apala'i
kekapa'i au'i ee'iai pau mo kepiaukoko au'i kepaafi'i, laomai apala'i fekekapa'i
keoma. 19 Ke isa ifo'i auga, laomai apala'i isa agepalifu'i auga ega kala'afi kai,
isa papiau maa'iai keifa ko'ania kapa ma'oai papa'iai akepealai keoma. Kai
pamalele pifoge au'i auga kala'afi, gome papiau auga kapa'ina isa ke'ima'i au'i
e'i kala'afi kemia. 20 Kai pamalele pifoge ega'ina au'i, i'a a'a Lopia, ke kania'a
eagamauga auga, Iesu Kristo kelogonia faagagai agofa'a agelifu afe'ai auga
eegai kepiaukoko. Kai isa kemue kemai agofa'a elifu afe'ai auga laoga maina
isa einoi'i pugu, ke isa ega'ina laoga maina akepalutinia afaekaina koa aisama,
isa fuagai auga akelifu afe'ai. Ega'ina auga isa ufainagai Iesu akelogonia alogai
laomai apala'i kekapai'i alogai kelifu kai, pau auga akelifu alogaina. 21 Gome
isa alo opai keagaga oko fakelogo koa aisama, afa felo koa i'opoga femia. Kai
isa alo opai keagaga oko kelogo efua kai, Deo ega iifa kapula isa kepeni'i auga
kemunia koa aisama, isa afa apala ipauma akeafia. Ke ega'ina auga isa alo opai
keagaga akelogo alogai afa keafiia auga afa eka'egaina. 22 Ke isa fou'i paikifa
iifaga alogai iina keifa oma auga ko'a: "Amu'e emue elao, kapa'ina eugalaisa
auga eania,"[b] ke "Uma kepauepia efua auga, emue elao ougoai e'ougo pugu,"
keoma

Lopia Ega Mai Pugu Kina

3 1 Ekefa'auagai, i'ina auga lau malele gua lapapua eemi efai auga.
Lau malele aga'o lapapua kakaua auga, ke i'ina fou lapapua'i auga,

---

[b] **2:22** Proverbs 26:11

oi fekepaopolanimi, alomiai laomai felo'i mo fekepa'uegeni'i foopolani'i
laoma. 2 Lau oi Deo ega iifa ufainagai keifafoua auga foopolani'i laoma.
Ega'ina auga Deo ega profeta, ke i'a a'a Lopia, ke kania'a eagamauga auga
ega iifa kapula epipeni, oi emi apostolo keifafoua auga.
3 Oi i'ina auga oko fologo kakaua. Kina fua'iai papiau keifa palago
au'i akemai. Ke isa akeifa palago, ke ifo'i kapa'ina apala'i kemaani'i
au'i mo muni'iai akepea. 4 Ke akeifa akeinaka, “Isa eifa ko'ania agemai
pugu eoma auga, kapai? I'a ufu'a apa'a kemae efua, ke Deo kapa ma'oai
epagama'i mo kinagai emai pau auga, kapa ma'oai i'opo'i mo kemia,”
akeoma. 5 Kai ufainagai Deo eifa mo ufa egama, ke aagoa feisai epealai
egama, ke fei faagagai aagoa egama auga, isa kepagome ke'agege. 6 Ke
feisai isafa kou akaiki'a emai, ega kinagai agofa'ai keagu papiau'i epaoka
afe'aini'i. 7 Ke Deo ega iifa ega'inagai mo, pau aagoa ufa fou kekae au'i
akeka mo agelao loai ageuma afe'aini'i kinagai. Ke akeka mo agelao, Deo
isa afakeau afagaina papiau'i e'i laomai apala afa agepeni'i, ageauoka
afe'aini'i kinagai kai.
8 Ekefa'auagai, i'ina kapa aga'omo auga folo'agege: Lopia eegai kina
aga'omo auga, inipo 1000 koa i'opoga. Ke inipo 1000 auga isa eegai
kina aga'omo mo koa i'opoga. 9 Ke papiau isa'i keopolaga, isa paakai
paakai ala keopola oma koa i'opoga, Lopia pako'a iifaga ekapaisa auga
paakai paakai ko'a agepamia keoma. Kai Lopia auga, isa pako'a iifaga
ekapaisa auga, paakai paakai mo afaekapa kai, fiakoa mo ko'a agepamia.
Kai isa alo oi eemiai eafiapia, ega koa papiau ma'oai e'i laomai apala'i
fekeumakalaini'i kania'i feagamauga eoma. Kai kai aga'o faemae eoma.
10 Kai Lopia ega mai pugu kina auga painao auga gapiai emai auga koa
i'opoga agemai. Ke ega'ina kinagai ufa maisagaga mo laa'i agemia. Ke ufa
guagai kapa ma'oai kekae au'i loai akeuma'i laa'i akemia. Ke aagoa ke
aagoai kapa ma'oai kekae au'i ma'oai isafa loai akeuma'i laa'i akemia.
11-12 Ke ega koa agemia kapa ma'oai laa'i akemia kainai, oi papiau
kapami fomia ooma? Oi auga alomi ko'agai Deo agemai pugu kina o'ima
alogai, oi Deo maagai alo lolofa agugai foagu, ke Deo foau afagaina.
Ega'ina kina lo agemaiseina ufa ageuma agepalifu afe'aina, ke kapa
ma'oai ufa guagai kekae au'i lo isapugai akefeifei laa'i akemia. 13 Kai i'a
isa ega pako'a iifaga aafiapia auga faagagai, i'a ufa ke aagoa fou mama'i,
Deo maagai alo opai au'i e'i pagua agaafia auga kina a'ima.
14 Ega puo ekefa'auagai, oi Deo maagai alo opai au'i e'i pagua foafia
ooma o'ima kainai, oi oague alogai, oi Deo maagai laomai apala aga'o
folokapa alomi folopaofua, ke kai aga'o puo faepenimi, ke Deo fou
gagaoai foagu. 15 Ke i'a a'a Lopia alo oi eemiai eafiapia auga, oi kina koa
epenimi oi kaniami feisagamau eoma. Ega'ina fouga auga i'a aa'a aki'a
Kristiano auga, Paulo Deo isa ikifa epeniia auga ikifagai isafa oi faumiai
epapua koa i'opoga. 16 Isa kina fuagai ala agemia oma auga ega malele

ma'oai epapua'i alogai, lau kapa'ina lapapua'i au'i i'opo'i mo epapua'i.
Ke isa ega malele alogai auga, kapa isa'i oko'i agalogo afaekaina au'i
epapua'i kekae. Ke papiau kapa aga'o akelogo au'i, ke e'i pako'ai akeapa
kapula au'i auga, Deo ega iifa isa'i faaga'iai kekapa koa i'opoga, ega'ina
iifa'i isafa kepaefo pagaini'i, ke isa ifo'i kepalifu afe'aini'i.
17 Ega puo ekefa'auagai, oi ega'ina ologo efua kainai, oi ifomi fo'ima
feloimi. Ega koa papiau Deo aina akeafia au'i e'i keleleai fakepapea
me'eimi. Ke oi afumi oafi inokania auga afuga folopua'afuga. 18 Kai oi i'a
a'a Lopia, ke kania'a eagamauga Auga Iesu Kristo ega gafegafe akaiki'a
ke logoai fouki. Lau lamegamega ega koa oi isa isapu akaiki'a, ke eaea
akaiki'a auga pau fopamia ke aoniamo ega koa fokapa laoma. Amen.

1 Ioane

Ioane Malele Epapua Kakaua Auga

Agu Pagai Maunina Iifaga

1 1 Ufainagai aagoa ufa fou akegama koa kai, aufalao aga'o agu pagai
maunina iifaga epipeni auga eagu. Isa eake emai agofa'ai aisama,
lai i'ina iifaga isa eegai a'o alogonia, ke ifomai maamaisai aisa. Ke ifomai
imamaisai isafa isa aafi opogaina. Pau lai ega'ina auga fouga aifafoua.
2 Isa agu pagai maunina epipeni auga, Deo Ama auga fou keague. Isa lai
eapakina penimai, ifomai maamaisai aisa. Ega puo lai isa kaisau auga
ko'a mo aifafoua. Ke pau auga isa lai agu pagai iifaga epeniimai auga
aifafoua. 3 Ke lai kapa'ina aisa, ke a'o alogonia auga pau oi maamiai
aifafoua. Ega koa oi isafa lai fou aga'omo famia aoma. Ke lai auga Ama'a
Deo, ke Gauga Iesu Kristo fou aga'omo amia. 4 Lau i'ina kapa'i fou'i
lapapua'i oi eemiai laulaisa, ega koa lai kapa'ina maamiai aifafou'i au'i
agokapa'i aisama, alomai agegama alogaina, emai alogama agepagai.

Deo Ega Eaeai Fopea

5 Lai isa eegai i'ina iifaga a'o alogonia, ke pau oi maamiai aifafoua.
Ega'ina iifaga auga, Deo eaea, ke kapa ma'oai ko'a'i mo i'a epakinai'a.
Ke Isa alogai umina aga'o laa'i. 6 Ega puo i'a agaifa, i'a Deo fou aga'omo
amia agaoma kai, uminagai mo agaagu laomai apala'i agakapa'i paisa
koa aisama, i'a pifoge au'a. Ke i'a Deo ega iifa ko'a'i au'i kai'iai alapea.
7 Kai Deo eaea puo, i'a Deo ega iifa ko'a'i au'i kai'iai mo agapea, ke laomai
felo'i mo agakapa'i aisama, i'a ma'oai opo'a aga'omo, ke fou kai'alao
apea. Ke Deo Gauga Iesu i'a fau'aisai kolotiai ifa efaka auga, i'a a'a laomai
apala'i ma'oai eikulai'i.
8 Ke i'a agaifa, i'a a'a agu alogai laomai apala'i aga'o alakapa'i agaoma
aisama, ifo'a afogei'a. Ke ega koa akapa aisama, Deo ega iifa ko'a'i

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

alo'aisai akeka. 9 Ke i'a laomai apala'i akapai'i au'i Deo maagai agaifafou'i
koa aisama, Deo i'a a'a apala'i ega'ina au'i age'agegeaini'i, ke laomai
apala'i ma'oai alo'aisai ageikulai'i. Gome Deo auga kapa'ina eifania
agekapa eoma auga agekapa paisa, ke Isa auga afa felo mo epipeni. 10 Ke
i'a agaifa laomai apala'i alakapai'i agaoma aisama, Deo eifa i'a laomai
apala'i akapai'i eoma puo, i'a Deo pifoge auga apamia. Ega koa akapa
aisama, i'a Deo ega iifa alaafia alo'aisai aeka.

2 1 Gauagai, Kristiano papiaumi, oi laomai apala'i folokapa'i laoma puo,
malele i'ina laulaisa eemi efai. Kai oi epomiai aufalao aga'o laomai
apala afekapa koa aisama, aufalao aga'o eague i'a ii'a eoge fau'aisai Ama'a
Deo egoina. Ega'ina papiauga auga Iesu Kristo, Deo maagai Alo Opaina
Auga. 2 Isa ifo imaauga Deo epa'a penia, i'a a'a laomai apala'i ma'oai fau'iai
emae, ega koa Deo i'a a'a laomai apala'i fea'ini'i eoma. I'ina ekapaisa auga,
i'a mo fau'aisai laa'i kai, agofa'a papiau'i ma'oai isafa fau'iai ekapaisa.
3 Ke i'a Deo ega iifa kainai agapea koa aisama, agalogo i'a Deo
alogonia. 4 Kai aufalao aga'o ageifa isa Deo elogonia ageoma kai, Deo
ega iifa kai'iai afaepea auga, pifoge auga. Ke isa Deo ega iifa ko'a auga
aeafia alogai aeka. 5 Kai aufalao aga'o Deo ega iifa kai'iai epea aisama,
Deo papiau ani'i eani auga laoga maina isa alo epogu. Ega puo i'a ega
koa agakapa aisama, agalogo i'a auga Deo fou aague. 6 Ke aufalao aga'o
Deo fou keagu eoma koa aisama, isa ifo Iesu Kristo agofa'ai epea kapa'ina
ekapaisa auga i'opoga mo fekapa.
7 Ekefa'auagai, Kristiano papiaumi, lau Deo ega iifa kapula mamaga
alapapua alapenimi kai, Deo ega iifa ufaina auga lapapua lapenimi. Oi
Kristiano papiaumi omia mo aisama, ega'ina kinagai emai pau alogai,
Deo oi kapa'ina fokapa eoma auga ologo efua. Ke ega'ina kinagai emai
pau alogai isafa, Deo ega iifa ufaina ega'ina auga a'o ologonia efua.
8 Ke Deo ega iifa ufaina ega'ina auga Iesu ega laomaisai, ke oi Kristiano
papiaumi emi laomaisai eko'a mamaga emia. Kai lau Deo ega iifa kapula
mamaga ega'ina auga lapapua oi eemi efai. Gome Iesu puogai papiau
uminagai laomai apala'i kekapai'i au'i pau laa'i kemia. Ke Deo ega ikifa
ko'a auga eaea i'a egefai'a.
9 Ega kainai aufalao aga'o afeifa eaeai eague afeoma kai, alo ko'agai
aaga akina Kristiano papiau'i ani'i afaeani koa aisama, isa laomai apala
ekapa puo, uminagai mo eague. 10 Kai aufalao aga'o alo ko'agai aaga
akina Kristiano papiau'i ani'i eani aisama, isa eaeai eague puo Deo ega
iifa ko'a'i au'i kai'iai epea, ke laomai felo'i mo ekapa'i. Ega koa ekapa
kainai, kapa apala aga'o isa fefoge laomai apala fekapa auga afaekaina.
11 Kai aufalao aga'o aaga akina Kristiano papiau'i ani'i aeani auga, laomai
apala ekapa puo uminagai eague. Ke isa Deo aina elogo kai, aelogo koa
i'opoga umina laoga maina ekapa. Ega puo isa kapa'ina ko'a, ke felo auga
aelogo felo, gome ega'ina laoga maina isa maaga epakimi'inia.

12 *Gauagai, lau i'ina malelega oi eemiai laulaisa,*
gome oi Iesu aka opako'ania aisama,
Deo oi emi laomai apala'i e'agegeaini'i.
13 *Amau aumi, lau i'ina malelega oi eemiai laulaisa,*
gome aagoa ufa fou akegama koa kai,
Iesu eagu auga ologonia.
Aau akiu au agu'ami aumi, lau i'ina malelega oi eemiai laulaisa,
gome oi Iesu opako'ania aisama,
Satani opalutinia.
Gauagai, lau i'ina malelega oi eemiai laulaisa,
gome Iesu puogai oi Deo Ama auga ologonia efua.
14 *Amau aumi, lau i'ina malelega oi eemiai laulaisa,*
gome aagoa ufa fou akegama koa kai,
Iesu eagu auga ologonia.
Ke aau akiu au agu'ami aumi, lau i'ina malelega oi eemiai laulaisa,
gome Iesu puogai oi okapula alogai, Deo ega iifa alomiai ekae,
ke Satani opamafua efua.

Aagoa Amu'i Ani'i Foloani

15 Ke papiau agofa'ai keagu laomai apala'i kekapa'i au'i lao'i mai'i
ani'i foloani. Ke agofa'a kapa'i ma'oai alomi ko'agai ani'i foloani. Ke
kaisau alo ko'agai agofa'a kapa'i ani'i eani auga, Deo alo ko'agai papiau
ma'oai ani'i eani auga laoga maina isa alogai laa'i. 16 Gome agofa'ai
laomai apala'i ma'oai Ama'a Deo eegai akemai kai, agofa'ai papiau
aumauni laoga maina apala auga eegai kemai. Ega'ina lao'i mai'i auga,
i'a anina aani laomai apala'i amakapa'i ifo'a alo'a amapagama aoma.
Ke kapa ma'o aisa'i amaani'i amaafi'i aoma. Ke i'a a'a agu felo auga
aina'auga apa'au alogaina. 17 Kai agofa'a, ke agofa'ai kapa'ina aisa'i ani'i
aani, ke alo'a kepagama, ke aisa'i amaani'i au'i ma'oai laa'i akemia. Kai
kaisau Deo laomai anina eani au'i mo lao'i mai'i ekapa'i auga, ageagu
pagainia.

Maami Fogoa Iesu Ega Ou Au'i Foisa'i

18 Gauagai, agofa'a ega fua auga kina emai kainagai. Ke Iesu ega ou
auga agemai auga a'o ologonia efua. Ke oi a'o ologonia koa i'opoga,
pau ganinagai Iesu ega ou au'i ma'o kemai efua. Iina koa emia auga,
i'a epalogoni'a agofa'a ega fua kina emai kainagai aoma. 19 Ke Iesu
ega ou au'i ega'ina au'i, i'a ee'aisai kepealai kelao mo ganinagai, isa
auga i'a fou laa'i. Gome i'a isa fou amamia koa aisama, isa i'a fou
faagu mo. Kai isa kelao auga, isa i'a fou laa'i auga epakinai'a.
20 Kai oi auga Iesu puogai Deo ega Spiritu oafiia fou oague. Ke Deo ega
iifa ko'a'i ma'oai ologo afe'ai. 21 Lau oi Deo ega iifa ko'a auga alologo puo

eemiai i'ina malelega alaulaisa aefai. Kai oi Deo ega iifa ko'a auga ologo felo, ke pifoge auga Deo ega iifa ko'a eegai aemai auga ologo puo, i'ina malelega laulaisa eemi efai.

22 Kai kaisau auga pifoge auga? Ega'ina papiauga auga, Iesu Mesaia auga epuniaiaina auga. Ke isa auga, Iesu Kristo ega ou auga. Ke isa Deo Ama auga, ke Deo Gauga auga fou epuniaiaini'i. 23 Ke kaisau Gauga eumakalaina auga Ama isafa eumakalaina. Kai kaisau Iesu Deo Gauga eoma auga, Ama isafa isa fou kemia.

24 Ega puo foisa felo mamagai mo Iesu fouga a'o ologonia auga fopako'ania alomiai feka. Ke ega'ina iifaga alomiai mo ageka aisama, Deo Gauga aufa kina mo oi fou agoagu, ke Deo Ama auga isafa, aufa kina oi fou agoagu. 25 Ke Iesu ifo i'ina iifaga epako'ania eifania. Ega'ina auga isa agu pagai maunina agepeni'a eoma.

26 Ke papiau isa'i oi kefogeimi keaga i'oinagai opea keoma. Lau ega'ina papiau'i ega kekapa oma kainai, i'ina malelega oi eemiai laulaisa. 27 Oi Iesu opako'ania kainai Deo ega Spiritu oafiia auga fou oague. Ega puo aufalao aga'o oi fepamalelenimi apuga laa'i. Kai Iesu opako'ania kainai Deo ega Spiritu oi fou oague auga, oi kapa ma'oai epamalelenimi ologo. Ke isa kapa'ina epamalelenimi auga, pifoge laa'i, ko'a'i mo oi epamalelenimi. Ega puo Deo ega Spiritu kapa'ina epamalelenimi auga i'opoga mo fokapa, ega koa Iesu fou foagu.

Deo Gauga Au'i

28 Ke pau gauagai, oi Iesu fopako'ania fou foagu, ega koa isa agemai aisama, alomi fopakapulania folomeagai agogai foapa.

29 Ke Deo kapa ma'oai felo'i ekapa'i auga ologo koa aisama, papiau ma'oai laomai felo'i kekapa'i au'i, Deo gauga auga isafa ologo.

3 1 Amoisa! Deo Ama'a alo ko'agai i'a ani'a eani alogaina auga gouga ekapaisa kainai, i'a Deo gauga au'a keomai'a! Ke i'a Deo gauga paisa. Ke agofa'a papiau'i Deo akelogonia kainai, isa i'a isafa akelogoni'a. Gome Deo i'a eifani'a gauga eomai'a kainai, Deo alo ko'agai i'a ani'a eani auga i'a alogo. 2 Ekefa'auagai, pau i'a au'a Deo gauga kai, kapa'ina i'a faaga'aisai agemia auga aepalogoni'a koa. Kai i'a alogo Iesu agemai pugu aisama, i'a auga isa i'opoga mo agamia, gome isa iisa ala koa i'opoga auga i'opoga mo agaisa. 3 Ke kaisau Iesu agemai pugu afia'amaga eafia'ama auga, Iesu Deo maagai alo opaina ipauma koa i'opoga, isa ifo alo e'ima laomai apala aga'o aekapa.

4 Ke kaisau laomai apala ekapa auga Deo ega iifa eaupea. Gome laomai apala auga, Deo ega iifa kainai aepea. 5 Kai oi ologo Iesu i'a a'a laomai apala'i gaa'ini'i eoma puo, emai i'ina agofa'agai. Ke isa alogai apala aga'o laa'i. 6 Ke aufalao aga'o isa fou keagu auga laomai apala afaekapa mo afaelao. Kai kaisau laomai apala agekapa mo agelao auga, isa afaeisa, ke afaelogo.

7 Gauagai, oi kai aga'o faefogeimi keaga i'oinagai folopea. Kaisau
laomai felo mo ekapa auga Iesu Deo maagai alo opaina auga koa i'opoga,
isa isafa alo opai auga emia. 8 Kai aufalao aga'o laomai apala'i ekapa'i
aefuafua auga, Satani apuga. Gome aagoa ufa fou kegama aisama, Satani
isafa ega'ina kinagai e'ina laomai apala'i ekapai'i mo emai pau. Kai Deo
Gauga auga, Satani ega pinauga gaauoka eoma puo, emai i'ina agofa'agai.
9 Kai kaisau Deo gauga emia auga, isa alogai Deo ega mauni mamaga
ekae euki puo, laomai apala afaekapa afaelaolaoaina paisa. Ke isa Deo
gauga ipauma kainai, laomai apala afaekapa afaelaoaina paisa. 10 Ke
kaisau laomai felo afaekapa aisama, isa auga Deo gauga laa'i. Ke kaisau
aaga akina Kristiano auga alo ko'agai anina afaeani aisama, isa isafa Deo
gauga laa'i. Iina koa emia aisama, i'a fiakoa mo kaisau auga Deo gauga,
ke kaisau auga Satani gauga auga alogo.

Alomi Ko'agai Aga'o Aga'o Animi Foani

11 Oi Kristiano omia mo kinagai, i'ina iifaga a'o ologonia; I'a aga'o
aga'o alo'a ko'agai ani'a faani. 12 Ega puo oi Kaino koa folomia. Isa auga
Satani gauga emia kainai, ifo akina eaupugua. Kapa puo Kaino ifo akina
eaupugua? Gome isa kapa'ina ekapai'i au'i Deo maagai apala'i kai, isa
akina kapa'ina ekapai'i au'i Deo maagai felo'i. 13 Aau akiu Kristiano
papiaumi, papiau agofa'ai laomai apala'i kekapa'i au'i oi animi afakeani
aisama folokauai. 14 Ke i'a alogo i'a aa'a aki'a ani'i aani kainai, a'a agu
ufaina auga emae efua, ke pau mauni mamaga agu pagai maunina aafia.
Ke kaisau aaga akina ani'i aeani aisama, isa ega agu ufaina auga aemae,
ke mauni mamaga, agu pagai maunina isafa aeafia. 15 Ke kaisau aaga
akina ani'i aeani auga, Deo maagai isa auga auau auga koa i'opoga. Ke oi
ologo auau auga, agu pagai maunina afaeafia.
16 Iesu i'a fau'aisai emae. Ega koa ekapaisa i'a alo'a ko'agai papiau
ani'i ala faani oma auga pau alogo. Ke i'a Iesu koa i'opoga famia, alo'a
ko'agai aa'a aki'a ani'i faani, ke fau'iai famae mo ganinagai ekainia.
17 Oi amoopolaga. Aufalao aga'o kapa aga'o eegai ekae kai, papiau aga'o
kapa ega'ina anina eani auga eisa ganinagai, gua aeania aepenia koa
aisama, ala koa i'opoga Deo papiau ani'i eani alogaina auga laoga maina
isa alogai ageka? 18 Gauagai, i'a ake'aisai mo falaifa papiau ani'i aani
falaoma kai, alo'a ko'agai isa ani'i aani auga laoga maina fakapa, ke
alo'a ko'agai fapinauga fapalagaini'i. 19-20 Iina koa agakapa aisama, alogo
i'a Deo ega iifa ko'a'i au'i kai'iai mo apea. Ke epogai alo'a agepaini'a i'a
papiau apala'a ageoma mo ganinagai, Deo agogai auga, alo'aisai gagao
mo ageka. Gome Deo auga alo'aisai kapa'ina ekaega, ke aopolani'i au'i
eka'egaini'i, ke kapa ma'oai mo elogo afe'ai.
21 Ekefa'auagai, i'a alo'aisai alogo apala aga'o alakapaisa koa aisama,
i'a Deo agogai afalamani'i. 22 Ke kapa'ina Isa agagoina auga isafa eegai

agaafia paisa. Gome Isa i'a kapa'ina epaini'a fakapa eoma auga akapa,
ke alo fapagama kapa'i mo akapa'i. 23 Ke Deo ega iifai i'a kapa'ina fakapa
eoma auga i'ina: I'a Isa Gauga Iesu Kristo aka fapako'ania. Ke Iesu
epaini'a koa i'opoga alo'a ko'agai aga'o aga'o ani'a faani. 24 Kaisau Deo
eifania koa kekapa au'i, Deo fou keagu, ke Deo isafa isa fou keagu. Ke
Deo ega Spiritu i'a epenii'a i'a Deo fou aague auga epalogoni'a.

Deo Ega Spiritu Ke Spiritu Pifoge Auga Fou Fou'i

4 1 Ekefa'auagai, papiau spiritu ega isapuai kenini'ani keoma au'i
folopako'a afe'aini'i. Kai oi isa kapa'ina keifania auga Deo ega
Spiritu ma eegai emai keifania auga fo'opo foisa. Gome profeta pifoge'i
ma'o kepealai agofa'a fofouga kepea. 2 Aufalao aga'o eifa, Iesu Kristo
papiau aumauni imaaugai emai agofa'ai eoma auga, kapa'ina isa eifania
auga Deo ega Spiritu eegai emai eifania. Oi isa Deo ega Spiritu isapugai
ma kenini'ani auga, iina agokapulai oma'i. 3 Kai kaisau afaeifa, Iesu
Kristo papiau aumauni imaaugai emai afaeoma auga, Deo eegai aemai.
Kai isa auga Iesu ega ou auga ega isapuai emai enini'ani. Oi Iesu ega
ou auga agemai eoma auga fouga a'o ologonia. Ke ou auga ega'ina, pau
ganinagai emai efua i'ina agofa'agai eague.
4 Kai gauagai, oi auga Deo eegai omai, ke oi Iesu ega ou au'i opalutini'i
efua. Gome Iesu oi alomiai eague auga, ou auga agofa'ai papiau epo'iai
epinauga auga eka'egaina. 5 Kai papiau kapa'i ou auga ega'ina papagai
kepinauga au'i agofa'a papiau'i. Ega puo isa agofa'a papiau'i e'i nini'aniai
kenini'ani. Ke agofa'a papiau'i isa kapa'ina keifani'i au'i aina'i kelogo.
6 Kai i'a auga Deo ega papiau. Ke kaisau Deo elogonia auga, i'a kapa'ina
aifania auga aina'a elogo. Kai kaisau Deo ega papiau laa'i auga, i'a
kapa'ina aifania auga aina'a aelogo. Iina koa emia aisama kaisau Deo ega
Spiritu ko'a auga ega nini'ani eifania, ke kaisau spiritu pifoge ega nini'ani
eifania auga alogo.

Deo Papiau Ani'i Eani Alogaina

7 Ekefa'auagai, i'a alo'a ko'agai aga'o aga'o ani'a faani, gome ega'ina
laoga maina auga Deo eegai emai. Ke kaisau alo ko'agai papiau ani'i
eani auga Deo gauga emia, ke isa Deo kaisau auga elogo. 8 Kai kaisau
alo ko'agai papiau ani'i aeani auga Deo aelogonia, gome Deo auga aufa
kina mo alo ko'agai papiau ani'i eani. 9 Ke Deo alo ko'agai anina eani
Gauga faagagai i'a agu pagai maunina faafia eoma. Ega puo Gauga ega
mo aga'omo auga eulaisa emai agofa'ai. Deo iina ekapa oma, i'a ani'a ala
eani oma auga epakinai'a. 10 Ke i'a Deo anina aani puo laa'i kai, Deo ifo
alo ko'agai i'a ani'a eani. Ega puo ifo Gauga elogoaina eulaisa emai i'a a'a
laomai apala'i fau'iai ifo imaauga Deo epa'a penia emae. Deo papiau fou
ani'i agaani auga laoga maina iina koa. 11 Ekefa'auagai, Deo alo ko'agai i'a

ani'a ega eani oma kainai, i'a isafa alo'a ko'agai aga'o aga'o ani'a ega faani
oma. 12 Kai aga'o Deo aeisaisa. Kai i'a alo'a ko'agai aga'o aga'o ani'a agaani
aisama, Deo i'a alo'aisai ageagu. Ke Deo papiau ani'i eani koa i'opoga, i'a
isafa papiau ani'i ega faani oma auga laoga maina alo'a agepapogua.
13 Ke i'a alogo i'a Deo alogai aague, ke isa i'a alo'aisai eague, gome Deo
ega Spiritu i'a epenii'a. 14 Ke Deo Ama auga Gauga agofa'a papiau'i ma'oai
kania'i feagamauga eoma puo, eulaisa emai. Ega koa emia auga lai ifomai
maamaisai aisa, ke pau papiau ma'oai maa'iai ko'a auga aifafoua. 15 Ke
aufalao aga'o alo ko'agai ageifa Iesu Deo Gauga ageoma auga, Deo isa
alogai eague, ke isa Deo alogai eague. 16 Ke ega koa emia puo alogo, ke
apako'ania Deo alo ko'agai i'a ani'a eani auga laoga maina faugai aague.
Ke Deo auga alo ko'agai i'a ani'a eani. Ega puo kaisau ega agu alogai
alo ko'agai papiau ani'i eani auga, Deo isa fou keagu, ke isa Deo fou
keagu. 17 Iina koa agakapa aisama, i'a epo'aisai Deo alo ko'agai i'a ani'a
eani auga laoga maina alo'a agepogu. Ega koa Deo muni papiau e'i
laomai felo, o apala afa agepeni'i aisama, i'a alo'a agekapula Deo agogai
agaapa. Gome agofa'ai aagu alogai, Iesu papiau ani'i eani alogaina koa
i'opoga, i'a isafa papiau ani'i aani alogaina. 18 Kaisau alo ko'agai Deo
ke papiau fou ani'i eani koa aisama, afaemani'i. Ke isa alo ko'agai Deo,
ke papiau fou ani'i feani auga laoga maina alo agepogu aisama, alogai
mani'i agepealai. Gome kaisau emani'i auga, Deo isa afa apala agepenia
auga mani'ina epa'aua. Kaisau emani'i auga alogai Deo alo ko'agai papiau
ani'i eani auga laoga maina alo afaepogu.
19 Ke i'a alo'a ko'agai Deo anina aani, gome Isa alo ko'agai i'a ani'a
eani kaukau. 20 Kai aufalao aga'o ageifa, alo ko'agai Deo anina eani
eoma kai, papiau ani'i afaeani koa aisama, isa pifoge auga. Gome isa
papiau maagai eisa'i kai, alo ko'agai ani'i aeani auga, Deo aeisa auga alo
ko'agai anina ageani afaekaina. 21 Kai Deo i'a iifa kapula i'ina epenii'a:
Kaisau alo ko'agai Deo anina eani auga, papiau i'oi'i isafa ani'i feani
eoma.

Iesu Deo Gauga Fapako'ania

5 1 Ke papiau kapa Iesu Mesaia auga epako'ania aisama, isa Deo
gauga. Ke kaisau alo ko'agai au aga'o anina eani aisama, au
ega'ina gauga isafa anina eani. 2 I'a alo'a ko'agai Deo anina aani, ke
Isa kapa'ina eifani'i au'i akapa'i. I'a iina agakapa oma aisama, agalogo
i'a alo'a ko'agai Deo gauga au'i isafa ani'i aani. 3 I'a Isa kapa'ina
eifania auga fakapa. Ke kapa'ina eifania fakapa eoma auga i'a ee'aisai
afaemeau. I'a alo'a ko'agai Deo anina aani auga laoga maina iina
koa. 4 Gome kaisau Deo gauga kemia au'i, agofa'a lao'i mai'i apala'i
keumakalaini'i. Ke i'a a'a pako'a Iesu eegai aoge aisama, agofa'a ega
apala apalutini'i. 5 Kaisau auga agofa'a lao'i mai'i apala'i agepalutini'i?

Kaisau epako'ania Iesu Deo Gauga eoma auga mo, ega koa agekapa
agekaina.
6 Iesu Kristo ega'ina emai i'ina agofa'agai. Ke isa feisai baptismo
eafiia, ke kolotiai emae ifa efaka. Ke ega koa emia isa kaisau auga i'a
epakinai'a. Ke Deo ega Spiritu auga iifa ko'a ipauma mo eifania puo,
Iesu faagagai ega koa emia auga, ko'a auga eifafoua. 7 Gome kapa
oiso i'ina kapa aga'omo fouga keifafoua: 8 Ega'ina kapa'i oiso epo'iai
aga'o auga, Deo ega Spiritu. Ke aga'o auga Iesu feisai baptismo eafiia
aisama, kapa'ina egama auga, ke kapa oiso auga, Iesu kolotiai ifa efaka
aisama, kapa'ina egama auga. I'ina kapa'i oiso kegama auga, Iesu
Kristo Deo Gauga ko'a auga fouga keifafoua. 9 Papiau kapa aga'o emia
auga keisa, ke ko'a mo keifafoua aisama apako'ania. Kai Deo kapa'ina
eifania auga kapa akaiki'a ipauma, gome ega'ina auga Deo ifo ko'a
mo eifafoua. Ke Deo kapa'ina eifania auga, Isa Gauga fouga eifafoua.
10 Kaisau Iesu Deo Gauga epako'ania auga, ega'ina iifaga ko'a auga isa
gua alogai eka. Kai kaisau Iesu Deo Gauga auga aepako'ania auga, Deo
pifoge auga epamia. Gome isa Deo ifo Gauga fouga ko'a mo eifafoua
auga aepako'ania. 11 Deo i'a agu pagai maunina epenii'a. Ke agu pagai
maunina ega'ina auga Iesu Kristo eegai ekae. I'ina iifaga auga Deo eifa
ko'ania. 12 Ke kaisau Deo Gauga epako'ania auga agu pagai maunina
eafia. Ke kaisau Deo Gauga aepako'ania auga, agu pagai maunina
aeafia.

Nini'ani Fua

13 Lau oi Deo Gauga aka opako'ania aumi eemiai i'ina malelega
laulaisa. Ega koa oi agu pagai maunina oafiia auga fologo laoma. 14 I'a Isa
ega logoai kapa'ina anina eani auga kainai mo agagoina aisama, aina'a
agelogo. Ke i'a i'ina kapulagai Deo eega alao apinoi. 15 Ke kapa'ina Isa
agoina auga aina'a elogo auga agalogo aisama, kapa'ina Isa agoinia auga,
alogo aafiia efua.
16 Ke aufalao aga'o aaga akina Kristiano papiauga, laomai apala
aga'o agekapa kai, laomai apala ega'ina isa afaepamae umania mo koa
aisama, isa papiau ega'ina faugai femegamega. Ega koa Deo isa ega
apala fe'agegeaina, ke agu pagai maunina fepenia. Kai laomai apala'i
isa'i au'i papiau kepamae umani'i mo. Lau isa ega'ina lao'i mai'i fau'iai
femegamega alaoma. 17 Ke laomai apala'i ma'oai auga Deo maagai
apala'i moa'ina. Ega mo ganinagai laomai apala'i isa'i au'i mae umamo
afakepagama.
18 Ke i'a alogo aufalao aga'o Deo gauga emia auga, laomai apala
afaekapa mo afaelaolao. Ke Iesu Deo Gauga auga, isa e'ima kania
egagaoga puo, Satani isa faagagai kapa aga'o aekapa. 19 Ke i'a alogo
i'a auga Deo ega papiau kai, agofa'ai Deo oko akelogo au'i, Satani ega

isapuai isa e'ima'i. **20** Ke Deo Gauga emai agofa'ai ikifa epenii'a, ega koa
Deo ko'a auga isafa alogo. Ke pau i'a auga Deo ko'a auga, ke Gauga Iesu
Kristo fou e'i papiau. Ke Iesu Kristo ega'ina auga, Deo ko'a, ke agu pagai
maunina gome auga.
21 Ega puo gauagai, oi deo pifoge'i au'i fomuni'i laoma.

2 Ioane

Ioane Ega Malele Gua Auga

1 Lau iifi e'a au akaiki'au aga'o malele i'ina lapapua, oi iifi e'a, ke iifi e'a
papiaumi[a] Deo ekinanimi aumi eemiai laulaisa. Oi Deo ega iifa ko'a auga
opako'ania kainai, lau alou ko'agai animi laani alogaina. Ke lau ifou mo
laa'i kai, papiau Deo ega iifa ko'a kelogo au'i ma'oai alo'i ko'agai animi
keani alogaina. 2 Gome lai alomaisai Deo ega iifa ko'a auga ekaega, ke
ega'ina iifaga eemaisai ageka aoniamo.
3 Deo ega iifa ko'a auga i'a apako'ania, ke isa i'a ani'a eani alogaina.
Ega puo lau Deo Ama, ke Deo Gauga Iesu Kristo fou lamegamega peni'i,
ega koa e'i gafegafe akaiki'a, e'i guani, ke e'i gagao fou i'a a'a aagu alogai
fekepeni'a, faagu felo laoma.
4 Lau alou egama alogaina. Gome oi iifi e'a papiaumi isami aumi, Deo
ega iifa ko'a auga kainai oague auga laisa. Ke oi ega koa okapa auga, Deo
Ama kapa'ina eifania fakapa eoma auga i'opoga mo okapa. 5 Kai pau oi
iifi e'a papiaumi animi laani alogaina aumi[b] eemiai Deo ega iifa kapula
mamaga alaulaisa kai, Kristiano amia mo mamagai Deo ega iifa kapula
aafiia auga eemiai laulaisa. Ke Deo ega iifa kapula ega'ina auga, i'a
alo'a ko'agai aga'o aga'o ani'a faani eoma. 6 Ke alo'a ko'agai Deo, papiau
fou ani'i faani auga laoga maina iina koa: Deo kapa'ina eifania fakapa
eoma auga i'opoga mo fakapa. Ke oi Kristiano omia mo mamagai Deo oi
epainimi alomi ko'agai aga'o aga'o animi foani eoma auga, ega'ina mo
agugai foagu.
7 Lau ega'ina laifania, gome pau agofa'ai pamalele pifoge au'i ma'o
kepealai kepinauga. Ke ega'ina papiau'i Iesu papiau aumauni imaaugai
emai agofa'ai auga akepako'ania. Papiau iina koa i'opo'i au'i pifoge
ipauma'i, ke Iesu ega ou au'i. 8 Maami fogoa fo'imaimi ega koa kapa'ina
afipuguga opa'aua auga folopagea kai, afa fofouga foafia. 9 Kaisau Iesu

[a] **1:1** Grik malagai, 'Oi papie ke gaumu fou' [b] **1:5** Grik malagai, 'papie animu laani alogaina aumu'

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kristo epamalele koa aepamalele kai, laagai ifo ega pamalele eogeaua
epamalele auga, Deo fou laa'i. Kai kaisau Iesu epamalele koa i'opoga mo
epamalele auga, Deo Ama'a ke Gauga Iesu fou keagu. **10** Ke kaisau Iesu
koa akepamalele au'i oi eemi akefai aisama, isa oi emi e'a fololaoaini'i,
ke emi e'ai isafa foloifa koko'i. **11** Kai kaisau isa keifa koko'i au'i, isa isafa
ega'ina papiau'i fou kai'ialao pamalele apala'i kekapa'i.
12 Lau nini'ani ma'o kekae faifani'i kai, anina alaani maleleai fapapua.
Kai lau anina laani auga, kina aga'o faafai eemiai kua'a maa'a faisa kai
fou fanini'ani, ega koa i'a ma'oaisai mo alo'a fegama alogaina laoma.
13 Deo oi aami akimi iifi e'a papiau'i ekinani'i inae lau fou aagu au'i[c]
eemiai kepamego.

[c] **1:13** Grik malagai, 'afakuami gauga au'i'

3 Ioane

Ioane Ega Malele Oiso Auga

1 Lau iifi e'a au akaiki'au aga'o malele i'ina, ekefa'auagai Kaius eemuai
laulaisa. Ke oi auga Deo ega iifa ko'a auga lopako'ania kainai, lau alou
ko'agai oi animu laani.
2 Ekefa'auagai, lau Deo lamegamega penia ega koa oi foloisafa
alogamai foagu laoma. Ke Deo maagai oi alomu felo ipauma koa i'opoga,
oi emu agu isafa felo femia laoma. 3 Lau alou egama alogaina, gome aa'a
aki'a Kristiano papiau'i isa'i kemai, oi alomu ko'agai Deo ega iifa kainai
lopea auga fouga maauai keifania. Ke oi aufa kina Deo ega iifa ko'a auga
agugai ala loagu oma auga isafa fouga maauai keifania. 4 Lau kapa aga'o
alou aepagama alogaina kai, lau gau iifi e'a papiau'i Deo ega iifa ko'a
agugai keagu auga a'o lalogo alou epagama alogaina.
5 Ekefa'auagai, oi alomu ko'agai emu pinauga lokapa, aa'a aki'a
Kristiano papiau'i alologoni'i mo ganinagai, eemu kefai aisama, felo
mo ee'iai lokapa lopalagaini'i. 6 Ke oi alomu ko'agai isa ani'i loani
lopalagaini'i auga, kemai inae iifi e'a papiau'i maa'iai keifafoua. Oi
Deo anina eani Isa ega pinauga au'i ala fopalagai oma'i eoma auga,
laoga mainai fopalagaini'i kai foulai'i fekelao. Ega'ina alokapa aisama,
laomai felo alokapa. 7 Gome isa Iesu aka kainai kepealai kepinauga mo
ganinagai, Iesu akepako'ania papiau'i ee'iai pipalagai aga'o akeafia. 8 Ega
puo i'a papiau ega koa'i au'i gafegafe akaiki'a fapakina'i fapalagaini'i, ega
koa fou kai'alao Deo ega iifa ko'a faifafoua, ke pinauga fakapa.
9 Lau Kristiano papiau'i fau'iai malele aga'o lapapua, iifi e'a ega'ina
papiau'i ee'iai laulaisa. Kai Diotrefes anina eani ifo akaiki'a gamia eoma
auga, lai au akaiki'amai ainamai aeafia. 10 Ega puo lau oi eemi alafai
aisama, isa kapa'ina ekapa iifa apala'i eifani'i ninimai e'anina au'i ma'oai
alaifafou'i. Ke isa ega'ina ekapa alo aekaina koa, Kristiano papiau'i
eega kefai au'i aegafegafe peni'i aeifa koko'i. Ke isa iifi e'a papiau'i isa'i
Kristiano papiau'i ega'ina kegaifa koko'i keoma au'i isafa epaapakipo'i, ke
iifi e'a alogai epapealai'i.

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

11 Kai ekefa'auagai, oi auga papiau kapa'ina apala kekapa auga folokapa
kai, felo kekapa auga mo fokapa. Gome kaisau laomai felo ekapa auga
Deo gauga kai, kaisau laomai apala ekapa auga Deo aelogonia. 12 Papiau
ma'o Demetrius auga au felo keoma. Ke isa Deo ega iifa ko'a auga
isafa kainai epea. Ke lai isafa isa au felo auga aifafoua. Ke oi lologo lai
Demetrius faagagai kapa'ina aifania auga ko'a paisa.
13 Lau nini'ani ma'o kekae faifani'i kai, anina alaani maleleai fapapua'i.
14 Kai lau anina laani auga, fafiakoa faafai eemiai kua'a maa'a faisa
kai fou fanini'ani laoma. 15 Ke lau lamegamega ega koa Deo ega gagao
eemuai feka laoma. Ke oi ekefa'amu inae au'i oi kepamegonimi. Ke lau
e'u pamego i'a ekefa'a'a aga'o aga'o egae fou oague au'i fopeni'i laoma.

Jude

Jude Malele Epapua Auga

1 Lau Jude Iesu Kristo ega pinauga au, ke James akina au i'ina malelega
lapapua oi i'a Ama'a Deo eifanimi, animi eani alogaina papiaumi aumi,
ke Iesu Kristo faugai Deo oi i'ina agofa'a lao'i mai'i ee'iai epakaisapuimi
aumi eemiai laulaisa.
2 Lau lamegamega ega koa Deo ega guani, ega gagao, ke Isa alo ko'agai
papiau ani'i eani auga laoga maina fou alomi fepapogua, fepafakaua
laoma.

Jude Papiau Deo Aina Kainai Akepea Au'i Aina'i Epalogo

3 Ekefa'auagai, lau alou ipaumagai anina laani Iesu Kristo i'a kania'a
eagamauga auga fouga i'a fou kai'alao apako'ania auga fouga fapapua
eemi fefai laoma. Ega'ina alogai kapa aga'o felo laisa auga, lau maleleai
fapapua oi eemi fefai magogomi faauga, ega koa Deo pako'a ega
papiau epeni aga'oni'i mo auga pipainina fopa'aua laoma. 4 Gome au
isa'i ufainagai Deo ega iifa pukagai fou'i kepapua, Deo isa afa apala
agepeni'i keoma au'i, pau ogefakeai kefai oi epomiai kekoko. Isa auga
Deo aina kainai akepea, ke i'a a'a Deo ega gafegafe keafi aipopo, ega'ina
gafegafegai amage koa lao'i mai'i apala'i kekapa'i, ke i'a a'a Lopia
aga'omo Isapu Akaiki'a Gome Auga, Iesu Kristo kepuniaiaina.
5 Kai papiau Deo aina laagai keaopagai au'i Deo isa afa apala epenii'i
auga oi ma'oai ologo efua. Ega mo ganinagai, lau oi mapaopolanimi pugu
laoma. Ufainagai Lopia[a] ega papiau Isipto agogai epapealai'i kai muniai
aisama, kaisau isa akepako'ania au'i eauoka'i. 6 Ke Deo agelo afu'i epenii'i
e'i isapuai afu ega'ina ke'imaisa auga afuga kepua'afuga au'i, eafii'i tieini
afaemoumou auga tieininai egopei'i uminagai epaagu'i keague. Ke isa
egae keague paisa Iesu agemai pugu, papiau e'i laomai felo, o apala afa
agepeni'i auga kina akaiki'a ke'ima. 7 Ke ega koa i'opoga, Sodom, Komora

[a] **1:5** Papiau isa'i 'Iesu' kepapua.

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

taoni'i papiau'i, ke taoni isa keka lofe'i au'i papiau'i fou ifo'i imaau'i
kelogoaina, aufalao aga'o fou akeamage auga fou kefeu, ke au au fou,
ke papie papie fou ifo'i mo amage koa lao'i mai'i kekapai'i au'i, Deo lo
eulaisa e'i taoni ke papiau isafa keaga. Ega'ina emia auga muni Deo lo
aealoalo auga logai papiau e'i laomai apala afa agepeni'i, ke isa ega'ina
logai akekiekie aoniamo auga i'a epakinai'a.
8 Ke Deo isa e'i laomai apala afa epenii'i koa i'opoga mo, pau au isa'i isa
koa i'opo'i au'i kefai oi epomiai kekoko, keagu opola apala'i kenipi'i, ke
ifo'i imaau'i kepalifu'i, ke isapu keafia au'i papa'iai fekeagu fekepinauga
auga keumakalaina, ke agelo isafa ee'iai keifa apala. 9 Kai Deo ega lopia
agelo Michael, tiapolo auni'i Moses emae auga imaauga puogai keakekua
aisama, isa tiapolo mo ganinagai, Michael isa aeifa apala penia Deo isa
afa apala fepenia aeoma kai, epainia eifa, "Lopia efinaiso!" mo eoma.
10 Kai ega mo ganinagai, i'ina au'i auga kapa'ina oko'i akelogo au'i ee'iai
keifa apala. Ke kapa'ina oko'i kelogo auga akeopola felo kai, uma amu'e
mino'i laa'i koa i'opo'i e'i laomaisai kekagakaga. Isa ega'ina kapa'i
kekapa'i au'i isa ifo'i mo kepalifu'i.
11 Deo isa afa apala ipauma fepeni'i laoma! Gome isa ufainagai
Kaino keaga eafiia auga keagaga keafia. Ke ufainagai Balaam moni
mo puogai egagapai koa i'opoga, isa isafa kegagapai moni mo kegaafia
keoma muninai kepiau. Ke isa ufainagai Kora Deo ega iifa eumakalaina
koa i'opoga mo kekapaisa puo, Deo Kora eauoka koa i'opoga, isa isafa
eauoka'i efua.
12 Ke oi alomi ko'agai animi oani auga laoga maina okapa ola'afou
oaniani aisama, i'ina au'i isafa kefai oi fou ola'afou oaniani. Kai isa kefai
keaniani aisama, aimani'i'i mo kefai oi epomiai ke ifo'i mo keopolani'i
puo, oi emi la'afou ega'ina kepalifua. Ke isa auga apuapu amekuai emai
kai imuga laa'i koa i'opo'i. Ke isa au'i au pua'i i'afe'i kina ekaina kai, pua'i
aga'o aeoge koa i'opoga, ke gome'iai kefuau'i kemae efua au'i koa i'opo'i.
Ega kainai isa au'i mae auni'i kepamia koa i'opoga. 13 Ke isa e'i meagai
auga, a'u emoge goiso fukofuko ofuga emai foeai e'afoaua aisa auga koa
i'opoga. Ke isa au'i mi'imi'i ufa guagai kelao kemai aage mo au'i koa
i'opo'i, ke Deo isa afu'i umina ipauma ageka aoniamo auga afuga epafua
ekae.
14-15 Ke ufainagai Adamo faagagai mauni ninina imagea gua emia
alogai, au aka Enok eagu. Ke isa auga profeta koa emia ega'ina au'i fou'i
iina eifa oma: "Maami galao Lopia, ke ega agelo alo'i elolofa au'i, au'i
ealogai alogaina fou kemai amoisa'i. Ke isa kemai auga, papiau ma'oai
e'i laomai felo o apala afa fepeni'i puogai emai. Ke papiau e'i laomai
apala'i kainai, laomai apala'i kekapai'i au'i afa akeafia auga fouga maa'iai
ageifafoua. Ke papiau e'i nini'aniai iifa apala'i Lopia eegai keifani'i au'i
fou afa'i agepeni'i," eoma. 16 I'ina au'i iifa mugumugu au'i, ke aufa kina

papiau e'i apala mo kekapuga keifani'i, ke ifo'i alo'iai apala keopolaga
auga mo muninai kepea. Ke isa ifo'i mo olaga'i ke'anina. Ke isa auga isa
ifo'i mo fau'iai kapa aga'o kegaafia keoma puo, pifogeai nini'ani felogai
koa i'opogai papiau maa'iai kenini'ani.

Magogo Kapula Ke Alomi Ko'agai Deo Ke Papiau Fou Ani'i Foani Auga Aguga

17 Kai ekefa'auagai, i'a a'a Lopia Iesu Kristo ega apostolo kapa'ina
akemia fou'i keifa kakau'i au'i foopolani'i. 18 Isa oi kepainimi keinaka,
"Kina fua'iai aisama, papiau akeifa palago, ke ifo'i alo'iai kapa'ina ani'i
keani au'i mo muni'iai akepea," keoma. 19 I'ina au'i oi epomiai kekoko
keaupeaimi, opomi i'oina i'oina emia. Ke isa auga isa ifo'i mo alo'iai
aagoa kapa'i ani'i keani au'i mo muni'iai kepea, ke Deo ega Spiritu isa
alo'iai aeagu.
20 Kai ekefa'auagai, oi emi pako'a kapa akaiki'a ipauma Deo anina
eani koa i'opoga, alomi ko'agai ega'ina pako'aga foafiapia, ke ega'ina
pako'agai fouki, ke emi megamegai Deo ega Spiritu kapa'ina epalogonimi
auga mo megamega fopa'aua. 21 Ke oi Lopia Iesu Kristo ega guaniai
agu pagai maunina agepenimi auga alomi ko'agai kaina okai alogai,
Deo alo ko'agai papiau ani'i eani auga laoga mainai foagu. 22 Ke kaisau
Deo eegai opo'i gua emia au'i foisa'i gua'i foania. 23 Ke kaisau laomai
apala'i kekapa'i, lo aealoalo loga alogai akeaga au'i fola'alai'i kania'i
foagamauga. Ke papiau isa'i auga foisa'i gua'i foania kai, ee'iai afa
fomani'i. Ke papiau ifo'i imaau'i alo kegapagama keoma, laomai apala'i
kekapa'i au'i e'i tiapu mo ganinagai kepaofua. Oi alomi ko'agai isa e'i
tiapu mo ganinagai, anina foloani.

Deo Isau Afagaina Fouga

24-25 Ke pau Deo oi fepakaisapuimi folo'ualai fekaina auga, ke ega
isapu eaea akaiki'a fou alogai agoapa aisama, alomiai laomai apala
aga'o faeisa. Ke alogamai Isa agogai agoapa auga, ke Deo ifogamo i'a
kania'a eagamauga Auga, i'a a'a Lopia Iesu Kristo faagagai Isa amaau
afagaina, au akaiki'a amapamia, isapu gome auga amapamia. Ke Isa ega
isapuai kapa ma'oai e'ima'i auga amapamia. Ke kapa ma'oai akegama
koa kai, Deo eagu auga, pau eague auga, ke ageagu aoniamo auga amaau
afagaina aoniamo! Amen.

Revelation

Deo Ioane Maagai Kapa'ina Epafokia Auga Fouga

1 1 I'ina puka auga Iesu Kristo kapa'ina epafokia auga fouga. Ega'ina
kapa'i auga Deo Iesu Kristo epeniia, ega koa isa kapa'ina emai
efua afa'agamo agemia auga, Deo ega pinauga au'i fepakina'i eoma.
Ke Iesu Kristo ega agelo eulaisa, ke agelo faagagai isa ega pinauga
auga Ioane i'ina kapa'i epalogo. 2 Ke Ioane Deo ega iifa ke Iesu Kristo
kapa'ina ko'a eifafoua eisa'i au'i ma'oai papiau maa'iai ko'a auga eifafoua.
3 Kaisau Ioane profeta koa emia i'ina iifa'i epapua'i au'i ekuapini'i auga,
Deo maagai kapa felo'i eafi'i auga emia. Ke kaisau mo i'ina iifa'i a'o'i
kelogoni'i, ke alo'i ko'agai kai'iai kepea au'i, Deo eegai kapa felo'i akeafi'i.
Gome i'ina kapa'i fekemia auga kina emai kainagai.

4 Lau Ioane i'ina malelega lapapua oi Asia agogai iifi e'a imagea gua
aumi eemiai laulaisa. Lau lamegamega ega koa Deo ufainagai eagu
auga, pau eague, ke muni agemai auga, ega gafegafe akaiki'a ke gagao
fou fepenimi foagu felo laoma. Ke isa mo laa'i kai, Deo ega Spiritu au'i
imagea gua Deo isapu akaiki'a eafia afugai eagu auga agogai keagu
au'i isafa gafegafe akaiki'a, ke gagao fou fekepenimi foagu felo laoma.
5 Ke Iesu Kristo alo ko'agai Deo faugai ko'a mo eifafoua, ke eufai maeai
emaunimue auga, ke i'ina agofa'a kini'i elopialaini'i auga isafa gafegafe
akaiki'a, ke gagao fou fepenimi foagu felo laoma.

Isa auga alo ko'agai i'a ani'a eani, ke ifagai i'a a'a laomai apala'i ee'iai
epapealai'a. 6 Ke i'a isa ega agofa'a papiau'a, ke ega sakedote epamiai'a,
ega koa i'a isa Ama Deo ega pinauga fakapa eoma. I'a Iesu Kristo au
akaiki'a, ke isapu inagome auga amapamia aoniamo! Amen.

7 "Amoisa, Iesu Kristo apuapuai emai,
ke papiau ma'oai maa'iai isa akeisa.
Ke papiau isa imaauga keoga au'i isafa maa'iai isa akeisa.
Ke agofa'a papiau'i ma'oai isa puogai akeapepe.

The New Testament in Mekeo of Papua New Guinea; 1st ed. 1998; web version, 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Iifa gome ega'ina agemia paisa! Amen.

8 "Lopia Deo kapa ma'oai agekapa'i agekaina auga, ufainagai eagu,
pau eaguega, ke muni agemai auga eifa, "Lau auga Alfa, ke Omeka,"[a]
eoma.

Ioane Maaga Elaulau Iesu Kristo Eisa

9 Lau Ioane, oi Asia agogai iifi e'a imagea gua aumi aami lamia. Oi lau
Iesu Kristo fou amia kainai, fou kai'alao isa ega agofa'ai agaagu. Ke i'a
kai'alao akiekie, ke gamuga mo aopo. Lau Deo ega iifa, ke Iesu Kristo
ko'a eifafoua auga laifafoua puogai, keulaisau ifou mo lalao Patmos
keleipuagai. 10 Ke Lopia Iesu keau afagaina kina aga'ogai, Deo ega Spiritu
lau alou epogu. Ke lau muniuai aufalao aga'o aina akaiki'a, fi'i a'o koa
i'opoga a'o lalogonia. 11 Ke isa eifa einaka, "Kapa'ina loisa auga pukai
mopapua kai, foulaisa felao Asia agogai iifi e'a imagea gua au'i ee'i.
Ega'ina iifi e'a'i au'i auga, Efesus, Smina, Perkamum, Tiatira, Sardis,
Filadelfia, ke Laodisia," eoma.

12 Ke lau la'afoaipini kaisau enini'ani auga maisa laoma. La'afoaipini
aisama, lanepa kepa'afa'i afu'i goldai kekapa'i au'i, au'i imagea gua
laisa'i. 13 Ke ega'ina lanepa'i kepa'afa'i afu'i epo'iai aufalao aga'o, "papiau
aumauni gauga,"[b] koa i'opoga eapa. Ke isa tiapu ei'iuka auga eake elao
ifegai. Ke tiapu goldai kekapa auga olagagai epagai. 14 Ke isa kania, ke
fufuga auga sipi faaga puina keloga koa i'opoga, snou koa i'opoga ekelo
alogaina. Ke isa maaga alo auga lo eufa emoge eaea akaiki'a ipauma koa
i'opoga emia. 15 Ke isa ife auga, auli lo e'isapu alogaina auga logai keuma
epo emaefa kai, kepakuma ekimage alogaina auga koa i'opoga emia. Ke
isa enini'ani aina auga, fei epiau fa'i'i fopai eauga a'o koa i'opoga emia.
16 Ke isa ima kainai mi'imi'i imagea gua eafii'i. Ke pipaini a'ifaga apie
apie kepaaka eako alogaina auga isa akegai epealai. Ke isa kua maaga
auga, kina ea felo alogaina eaea akaiki'a ipauma emia koa i'opoga emia.

17 Ke lau isa laisa aisama, lau lamae koa i'opoga la'ualai ife fo'inai. Ega
aisama isa ima kaina lau faagauai eogeaua kai eifa einaka, "Folomani'i.
Lau auga ufaimaaga au, ke muniai ipauma au. 18 Lau auga Mauni
Inagome au. Lau lamae kai lamaunimue laague aoniamo moisa. Ke
papiau akemae, ke ipeli[c] akelao auga isapuga lau eeuai ekae.

19 "Ega puo pau kapa'ina emia auga, ke muni kapa'ina agemia auga
loisa'i au'i fopapua'i. 20 Mi'imi'i imagea gua imau kainai laafi'i au'i, ke
lanepa ipafa'a'i afu'i imagea gua goldai kekapa'i loisa'i au'i e'i ogefake
iina koa: Mi'imi'i imagea gua au'i auga, iifi e'a au'i imagea gua au'i, e'i

---

[a] **1:8** Grik malagai malele eufai auga Alfa, ke malele muniai ipauma auga Omeka. Ega'ina auga isa kapa ma'oai e'inaisa auga, ke kapa ma'oai isa faagagai akefua.
[b] **1:13** Daniel 7:13 [c] **1:18** Grik malagai, 'Hades'

iifa ipapea au'i.[d] Ke lanepa ipafa'a'i au'i imagea gua au'i auga, iifi e'a'i au'i imagea gua au'i.

Efesus Iifi E'a Papiau'i E'i Iifa

2 1 Isa lau epainiau pugu einaka, "Efesus iifi e'a papiau'i e'i iifa ipapea auga[e] ega iifa i'ina fopapua:

"I'ina auga, mi'imi'i imagea gua ima kaina kainai eafii'i auga, ke lanepa ipafa'a'i afu'i goldai kekapa'i, au'i imagea gua epo'iai epealao epeamai auga kapa'ina eifania auga fouga. 2 Lau oi kapa'ina lokapa'i auga, ke lopinauga kapula, ke kapa'ina faagamuai kemia ganinagai, gamu'i mo looponi'i auga lalogo. Ke oi au apala'i au'i aloafi'i fou aloagu, ke kaisau apostolo laa'i kai ifo'i apostolo keomai'i au'i lo'opoi'i, ke isa pifoge au'i auga lokapulaisa auga isafa lalogo. 3 Oi ega'ina mo alokapaisa kai, oi lau akau faugai kina apala'i lokaifaini'i mo ganinagai, oi aloafipugu kai, alomu loafiapia mo gamu'i mo loponi'i auga isafa lalogo.

4 Kai lau oi i'ina auga mo alokapa felo auga anina alaani. Oi alomu ko'agai lau aniu loani kakaua auga, pau lopua'afuga. 5 Ega puo oi kapai lo'ualai loake auga moopolaga! Oi emu laomai apala'i foumakalaini'i kai, kapa'ina lokapa kakau'i au'i fokapa'i pugu. Kai oi emu laomai apala'i afoloumakalaini'i koa aisama, lau alafai oi emu lanepa ipafa'a afuga alaafi'aua. 6 Kai oi laomai felo aga'o eemuai ekae lokapa. Ega'ina auga oi Nikolaitan[f] papiau'i kapa'ina kekapa'i au'i alomi ko'agai ani'i aloani. Ega koa i'opoga mo, lau isafa alou ko'agai ega'ina lao'i mai'i ani'i alaani.

7 Kaisau aina ekae auga, Deo ega Spiritu iifi e'a ee'iai kapa'ina eifania auga aina felogo. Ke kaisau ega pako'ai laomai apala'i epalutini'i auga, lau isa alalogoaina, Deo ega agofa'ai au puaga mauni epipeni auga anina ageania.

Smina Iifi E'a Papiau'i E'i Iifa

8 Isa lau epainiau pugu einaka, "Smina iifi e'a papiau'i e'i iifa ipapea auga ega iifa i'ina fopapua:

"I'ina iifaga auga, isa ufaimaaga emia auga, ke muniai ipauma emia auga, ke emae kai emaunimue auga ega iifa. 9 Lau oi emu kiekie ke ulalu fou lalogo. Kai lau laopolaga oi pa'amu'amu aumu laoma. Papiau isa'i ifo'i Iudea papiau'i keoma'i au'i, oi eemuai keifa apala auga lalogo. Isa auga Iudea papiau'i laa'i kai, Satani ega la'afou

---

[d] **1:20** Grik malagai isafa agelo keoma. [e] **2:1** Grik malagai isafa agelo keoma. Ke verse 8, 12, ke 18 alogai isafa ekae. [f] **2:6** I'ina auga papiau laomai apala'i i'oi'i i'oi'i kekapa'i au'i e'i la'afou aga'o.

papiau'i. 10 Oi faagamiai kapa'ina akemia agokiekie auga mani'i'i
folopa'aua. Lau lapainio, oi epomiai isami Satani ga'opoimi ageoma,
tipulai agepaaguimi. Ke kina ou'aga alogai oi agokiekie alogaina.
Kai oi emi mae kuagai ganinagai, emi pako'a lau eeuai fooge paisa.
Ega koa agokapa aisama, lau oi afa felo ipauma alapenimi, agu pagai
maunina agoafia.
11 Kaisau aina ekae auga, Deo ega Spiritu iifi e'a ee'iai kapa'ina
eifania auga aina felogo. Ke kaisau ega pako'ai laomai apala'i
epalutini'i auga, laomai apala'i kekapa'i au'i muni mae gua akepamia
aisama, isa faaga ala aga'o afaeoma.

Perkamum Iifi E'a Papiau'i E'i Iifa

12 Isa lau epainiau pugu einaka, "Perkamum iifi e'a papiau'i e'i iifa ipapea
auga ega iifa i'ina fopapua:
"I'ina iifaga auga, isa pipaini a'ifaga apie apie kepaaka eako
alogaina auga eafia auga ega iifa. 13 Oi kapai loague auga lau lalogo.
Oi auga Satani eaguagu afugai loague. Kai oi alomu ko'agai lau
akau loafiapia. Ke oi emu taoni, Satani eagu afugai papiau Antipas
alo ko'agai lau fou ko'a mo eifafoua auga keaupugua kinagai mo
ganinagai, oi lau lopako'aniau auga alopuniaiaina. 14 Kai lau oi i'ina
auga mo alokapa felo auga anina alaani. Papiau isa'i oi epomiai
Balaam ega pamalele keafia muninai kepea au'i keague. Balaam
auga Balak epamalelenia, Israel papiau'i epaafi'i fo'ama deo pifoge'i
kepa'a peni'i au'i keanii'i, ke amage lao'i mai'i apala'i kekapai'i. Ke
ega'ina laoga maina auga isa ife'i feke'anina feke'ualai auga kapa
emia. 15 Isa ega koa kekapa koa i'opoga, oi epomiai papiau isa'i
Nikolaitan papiau'i e'i pamalele muninai kepea au'i keague. 16 Ega
puo oi emi laomai apala'i amoumakalaini'i. Kai oi ega koa afolokapa
koa aisama, lau fiakoa mo oi eemi alafai, ke lau akeuai pipaini
a'ifaga epealai auga a'ifagai isa fou agapipaini.
17 Kaisau aina ekae auga, Deo ega Spiritu iifi e'a ee'iai kapa'ina
eifania auga aina felogo. Ke kaisau ega pako'ai laomai apala'i
epalutini'i auga, lau mana laogefake'i au'i alapenia ageania. Ke lau
isa kepo keloga isafa alapenia. Ke kepo laagai aka mamaga ipapua
emia auga kai aga'o i'oina afaelogo kai, kaisau ega'ina kepo eafia
auga mo agelogo.

Tiatira Iifi E'a Papiau'i E'i Iifa

18 Isa lau epainiau pugu einaka, "Tiatira iifi e'a papiau'i e'i iifa ipapea
auga ega iifa i'ina fopapua:
"I'ina iifaga auga, isa Deo Gauga maaga alo lo eufa emoge eaea
akaiki'a ipauma emia koa i'opoga auga, ke isa ife auli lo e'isapu

alogaina auga logai keuma epo emaefa kai, kepakuma ekimage
alogaina auga koa i'opoga emia auga ega iifa. 19 Lau oi kapa'ina
lokapa'i auga, ke oi alomu ko'agai Deo ke papiau ani'i loani auga,
ke e'i pinauga lokapa'i au'i, ke emu pako'a Deo eegai looge auga, ke
kapa'ina mo faagamuai kemia ganinagai, alomu loafiapia mo, gamu'i
mo loponi'i auga lalogo. Ke pau kapa'ina lokapa auga, kapa'ina
lokapa kakaua auga eka'egaina auga isafa lalogo.
20 Kai lau oi i'ina auga mo alokapa felo auga anina alaani. Oi
Jesebel ifo eifaga profeta papiega eoma auga loafia fou oagu. Isa
ega pamaleleai lau e'u pinauga au'i, epapea me'e'i kelao amage
koa lao'i mai'i apala'i kekapai'i, ke fo'ama deo pifoge'i kepa'a peni'i
au'i fo'ama'i keanii'i. 21 Lau isa kina lapeniia, amage koa lao'i mai'i
apala'i ma'oai ekapai'i au'i feumakalaini'i laoma. Kai isa ega koa
fekapa auga anina aeani. 22 Moisa! Lau isa kiekie petinai alapiuaua.
Ke kaisau isa fou amage koa lao'i mai'i apala'i ma'oai kekapa'i au'i,
e'i laomai apala'i afakeumakalaini'i koa aisama, kiekie akaiki'a
ipauma alapeni'i. 23 Lau kai mo isa ega laomai muninai kepea gauga
kemia au'i alaaupugui'i. Ega aisama iifi e'a ma'oai lau auga papiau
alo'i ke opola'i laisa lakapulaisa auga akelogo. Ke lau oi aga'o
aga'o kapa'ina okapa'i au'i faaga'iai afa alapenimi. 24 Kai oi Tiatira
papiaumi epomiai isami, papie ega'ina ega pamalele aloafia kainai
alopea aumi, ke Satani ega ogefake kapa'i keoma au'i alomaleleaini'i
aumi kapa aga'o meauga afalapenimi. 25 Kai pau auga kapa'ina oafi'i
auga foafi'i mo felao lau alafai kinagai kai.
26 Ke kaisau ega pako'ai laomai apala'i agepalutini'i auga, ke
isa lau kapa'ina anina laani auga agekapa'i mo agelao kina fuagai
aisama, lau isa agofa'a fofouga papiau'i fe'ima'i auga isapuga
alapenia. 27 Ke isa isapu ageafia auga gouga aulina ageafia agofa'a
papiau'i age'ima'i ke oga koa i'opo'i ageaupea'i. Ega'ina agemia auga,
lau Amau eegai isapu laafia koa i'opoga, isa isafa isapu ageafia ega
koa agekapa. 28 Ke lau isa amagai mi'imi'ina eaea akaiki'a auga
alapeni'i. 29 Kaisau aina ekae auga, Deo ega Spiritu iifi e'a ee'iai
kapa'ina eifania auga aina felogo."

Sardis Iifi E'a Papiau'i E'i Iifa

3 1 Isa lau epainiau pugu einaka, "Sardis iifi e'a papiau'i e'i iifa ipapea
auga[g] ega iifa i'ina fopapua:
"I'ina iifaga auga, isa Deo ega spiritu au'i imagea gua, ke mi'imi'i
imagea gua eafi'i auga ega iifa. Lau oi kapa'ina lokapa auga lalogo.
Papiau ma'oai kelogo felo oi auga loagu felo keoma kai, oi lomae

---

[g] **3:1** Grik malagai auga agelo isafa keoma. Verse 7 ke 14 isafa alogai ekae.

efua koa i'opoga. 2 Ega puo mo'ue pugu! Ke oi eemuai kapa'ina ekae
afa'agamo agemae auga mopakapulania. Gome lau e'u Deo maagai oi
emu pinauga opaina auga alaisa. 3 Ega kainai kapa'ina loafia, ke a'o
lologonia auga foopolani'i faefuafua. Ke ega'ina muni'iai mopea, ke
emu laomai apala'i foumakalaini'i. Kai oi afolo'ue pugu koa aisama,
lau painao au koa alafai, ke lau kina maaga kapagai eemu alafai
auga afololologo.
4 Kai Sardis taoninai oague aumi epomiai papiau isa'i mo afe'i
tiapuga aeofu koa i'opoga, e'i laomai apala aemia. Ega'ina au'i
laomai felo'i tiapu keloga koa i'opoga au'i akei'iuka'i lau fou agapea.
Gome isa auga Deo eisa'i ekainia au'i. 5 Kaisau ega pako'ai laomai
apala'i agepalutini'i auga, ega'ina au'i koa i'opoga, ega laomai felo
auga, afe tiapuga keloga koa i'opoga agei'iuka. Ke lau isa aka agu
pagai maunina feafia auga pukagai kepapua auga afala'ina. Kai lau
Amau, ke ega agelo fou ago'iai isa aka alaifafoua. 6 Kaisau aina ekae
auga, Deo ega Spiritu iifi e'a ee'iai kapa'ina eifania auga aina felogo."

Filadelfia Iifi E'a Papiau'i E'i Iifa

7 Isa lau epainiau pugu einaka, "Filadelfia iifi e'a papiau'i e'i iifa ipapea
auga ega iifa i'ina fopapua:
"I'ina iifaga auga, isa alo elolofa auga, ke iifa ko'a inagome auga,
ke Davide ega isapu akaiki'a pa'afina fepaagalaisa isapuga eafiia
auga, ega iifa. Isa kapa'ina epaagalaisa auga kai aga'o agekupuga
afaekaina. Ke kapa'ina ekupuga auga kai aga'o agepaagalaisa
afaekaina. 8 Lau oi kapa'ina lokapa auga lalogo. Moisa, lau e'u
pinauga fokapa auga pa'afina eagalai umamo kai aga'o agekupuga
afaekaina auga oi agomiai laogeisa. Oi emu pako'a kapulaga
afa'agamo eemuai ekae auga mo ganinagai, oi lau e'u iifa muninai
lopea paisa, ke lau akau alopuniaiaina auga lalogo. 9 Satani ega
la'afou papiau'i isa'i, Iudea papiau'i laa'i kai kepifoge ifo'i Iudea
papiau'i keoma'i au'i oi alapenio. Moisa, lau isa alapapea'i ega koa
akefai oi ifemu fo'inai fekeomukipo, ke lau alou ko'agai oi animu
laani auga isa fekelogo laoma. 10 Oi lau e'u iifa kapula'i, papiau
gamuga mo fekeopo laoma au'i iifa'i muni'iai lopea. Ega kainai i'opo
kina maaga agemai agofa'ai keague au'i ma'oai fe'opo'i ageoma
agemai agofa'a fofouga alogai aisama, lau oi i'opo ega'ina eegai
alapapealaiso.
11 Lau afa'agamo alafai. Oi eemuai kapa'ina kekae au'i foafiapi'i
mo. Ega koa kai aga'o oi afa akaiki'a kraon koa i'opoga foafia auga
faeafanio. 12 Kaisau ega pako'ai laomai apala'i agepalutini'i auga, lau
e'u Deo ega e'ai ipalao kapula ipauma alapamia. Ke isa Deo ega e'a
afaepuapua'afuga. Ke lau isa faagagai e'u Deo aka alapapua. Ke lau

e'u Deo ega taoni, Ierusaleme mamaga, ufai lau e'u Deo eegai ageake
agemai auga aka isafa isa faagagai alapapua. Ke lau akau mamaga
isafa, isa faagagai alapapua. 13 Kaisau aina ekae auga, Deo ega
Spiritu iifi e'a ee'iai kapa'ina eifania auga aina felogo."

Laodisia Iifi E'a Papiau'i E'i Iifa

14 Isa lau epainiau pugu einaka, "Laodisia iifi e'a papiau'i e'i iifa ipapea
auga ega iifa i'ina fopapua:
"I'ina iifaga auga, isa Iifa Ko'a Inagome Auga,[h] ke papiau
fekepako'ania, ke alo ko'agai iifa ko'a mo eifafoua auga, ke Deo ega
pagama kapa'i ma'oai e'ima'i Lopiaga auga ega iifa. 15 Lau oi kapa'ina
lokapa auga lalogo. Oi alo'isapu ke alokeke'a. Lau anina laani auga,
oi ipuainagai folomia kai kapa aga'omo fomia laoma. 16 Ega puo oi
alo'isapu alogaina, ke alokeke'a alogaina kai, ipuainagai mo kainai,
lau akeuai afa'agamo oi ala'upelaiso. 17 Oi ifomu foumu loifania
loinaka, 'Lau lapa'amu'amu lalaoaina, ke pau lapa'amu'amu efua, ke
lau kapa aga'o eegai alaafi'afu,' looma. Kai oi lolifu afe'ai, papiau oi
keisao guamu keania, maamu ekimi'i, ke faagamu maini koa i'opoga
loulalu alogaina auga oko alologo. 18 Lau oi magogomu laauga, lau
eeuai gold lo e'isapu alogaina auga logai keuma epo emaefa kai,
gold ko'a ipauma mo eka auga fo'afa, ega koa oi fopa'amu'amu
laoma. Ke afemi tiapu'i kelo'i fo'afa'i foi'iuka'i, ega koa oi faagamu
maini meagaina lopa'aua auga fokaisapua. Ke maamu mulamula
fo'afa maamuai fooge, ega koa afu foisa laoma. 19 Lau auga kaisau
alou ko'agai anina laani auga lafina, ke lapaikifania keaga felogai
lapapea. Ega puo oi kapa'ina lokapa auga alomu ko'agai fokapa,
ke emu laomai apala foumakalaini'i. 20 Moisa! Lau pa'afi akegai
laapae pa'afi la'inipa. Aufalao aga'o lau ainau agelogo, ke pa'afi
agepaagalaisa koa aisama, lau alakoko alalao isa fou agaaniani. Ke
isa isafa lau fou agaaniani.
21 Kaisau ega pako'ai laomai apala'i agepalutini'i auga, lau isa
isapu alapenia fou kaimaisalao e'u aguagu afugai agaagu. Ega'ina
auga lau laomai apala'i lapalutini'i, Amau ega aguagu afugai
laaguega koa i'opoga mo agemia. 22 Kaisau aina ekae auga, Deo ega
Spiritu iifi e'a ee'iai kapa'ina eifania auga aina felogo."

Ufai Deo Ega Aguagu Afuga

4 1 Isa ega'ina eifani'i efua afegai, lau maau elao pugu. Moisa! Ega
aisama lau ufai pa'afi aga'o eagalai eka laisa. Ke aufalao aga'o
aina fi'i koa i'opoga enini'ani kaukau aina lalogo auga eifa einaka,

---

[h] **3:14** Grik malagai, "Amen."

"Mo'agaukae mai inae. Ke lau i'ina kapa'i akemia afegai, kapa'ina muni
fekemia auga alapakinaiso," eoma. 2 Ega aisama fiakoa mo lau alou Deo
ega Spiritu epogu. Moisa! Ega aisama ufai aguagu afuga eka, ke aufalao
aga'o ega'ina afugai eagu laisa. 3 Ke ega'ina papiauga egae eagu auga, iisa
kepo pitoga, afa akaiki'a ipauma, ke kepo i'oina aga'o faaga egegefa auga
koa i'opoga. Ke ananati auga isa eagu afuga eailofe, ke iisa auga kepo afa
akaiki'a ageage auga koa i'opoga.
4 Ke isa eagu afugai auga, aguagu afu'i ma'oai mo 24 Deo ega aguagu
afuga kekalofe. Ke au akaiki'a'i au'i 24 ufai keague au'i ma'oai afe'i
tiapu'i kelo'i kei'iuka'i ega'ina afu'iai keagu. Ke kin kania'iai kraon
keogeoge koa i'opoga, goldai kekapa auga isa kania'iai eka. 5 Ke Deo
eaguagu afuga faagagai kimage eafi epealai, ke ufa eauniia a'o, ke a'oa'o
akaiki'a emia emai. Deo ega aguagu afuga agogai, lanepa imagea gua
keaga keka. I'ina au'i auga, Deo ega spiritu imagea gua au'i. 6 Ke Deo ega
aguagu afuga agogai auga, a'u kai kalati koa i'opoga, agaisa pagainia
agekaina auga isafa eka.
Ke Deo ega pagama kapa'i maa'i maunina au'i pani, ago'iai ke muni'iai
maa'i mo efai elaoaina au'i, ipuainagai Deo eaguagu afuga keagu lofe.
7 Pagama kapa'i ega'ina epo'iai eufai auga, laion koa iisa. Ke isa muninai
auga, polomakau koa iisa. Ke pagama kapa oiso auga kua maaga papiau
aumauni koa i'opoga. Ke pani auga, paili egopo auga koa iisa. 8 Pagama
kapa'i ega'ina aga'o aga'o pani'i ma'oai mo imagea. Ke faaga'i fofouga
auga maa'i maini efai elaoaina, ke pani'i papagai ganinagai, maa'i maini
efai elaoaina. Ke isa gapi gani Deo keifagaina aefuafua:

"Lopia, Deo kapa ma'oai agekapa'i agekaina auga,
ufainagai eagu auga, pau eague auga, ke muni agemai auga,
Alo Elolofa, ke Alo Elolofa, ke Alo Elolofa," keoma.

9 Ke pagama kapa'i au'i pani, Deo ega aguagu afugai eagu auga ke eague
aoniamo auga kepalopiania, au akaiki'a kepamia ke tenkiu kepenia. 10 Isa
ega koa kekapakapa kai, au akaiki'a'i au'i 24 ufai keague au'i, Deo ega
aguagu afugai eagu auga agogai keomukipo ke eague aoniamo auga keau
afagaina. Ke isa kania'iai kraon eka auga keafia ago'iai kepiugalao kai,
iina keifa oma keinaka:

11 "Emai Lopia, ke emai Deo kepalopianio, au akaiki'amu kepamiaiso,
ke isapu akaiki'a aumu kepamiaiso auga ekainia,
gome oi kapa ma'oai lopagama'i.
Ke oi emu logoai kapa ma'oai kegama, ke keague, ke kekae," keoma.

Puka Ke Sipi Gauga Fou

5 1 Egae kai Deo ega aguagu afugai eague auga ima kaina kainai puka
apie apie malele kepapua, ke ipaafiapina kapa'i ma'oai imagea gua
kepaafiapia laisa. 2 Ke agelo isapu akaiki'a auga aina akaiki'agai iina eifa

oma auga lau laisa: “Kaisau puka kepaafiapia kapa'i ageafilai'i, ke ega'ina
puka agepaagalaisa agekaina?” 3 Kai ufai, o aagoai, o aagoa papagai
keague au'i aufalao aga'o ega'ina puka fepaagalaisa, o alo feisa auga
laa'i. 4 Ke kai aga'o ega'ina puka fepaagalaisa, o alo feisa fekaina auga
akekapulaisa puo, lau laapepe alogaina. 5 Ega aisama au akaiki'a'i au'i
24 ufai keague au'i aga'o lau epainiau einaka, “Foloapepe! Moisa. Laion
Juda ikupugai, Davide okogai emai, au akaiki'a auga ega ou au'i ma'oai
epalutini'i efua. Ega puo isa puka, ke puka ipaafiapina kapa'i imagea gua
au'i agepaagalai'i agekaina,” eoma.
6 Ke isa eaguagu afugai, pagama kapa'i maa'i maunina au'i pani, ke
au akaiki'a'i ufai keague au'i fou keagu lofe auga, ipuainagai Sipi Gauga
eapa laisa. Isa iisa auga keaupugua koa i'opoga. Ke isa pa'o imagea gua,
ke maaga isafa imagea gua. Ke maaga imagea gua auga Deo ega spiritu
au'i imagea gua eulai'i agofa'a fofouga kelao au'i. 7 Sipi Gauga ega'ina
emai Deo ega aguagu afugai eague auga, ima kainai puka ega'ina eafiia.
8 Ke eafiia aisama, pagama kapa'i maa'i maunina au'i pani au'i, ke au
akaiki'a'i ufai keague au'i 24 au'i fou Sipi Gauga agogai keomukipo. Ke au
akaiki'a'i ufai keague au'i aga'o aga'o harp[i] keafii'i, ke liti goldai kekapa'i
alo'iai mulamula foga felo kepogu au'i keafii'i. Mulamula foga felo ega'ina
auga, Deo ega papiau e'i megamega. 9 Ke iifi mamaga keifinia keinaka:

“Oi auga, puka ipaafiapina kapa'i,
ke puka ega'ina aloafia alopaagalaisa agekaina aumu.
Gome oi keaupuguiso,
ke ifamuai ago aga'o aga'o papiau'i,
ke ikupu aga'o aga'o,
ke mala i'oi'i i'oi'i ma'oai alo'iai papiau lo'afai'i Deo eega lolaoaini'i.
10 Ke oi isa emu agofa'a papiau'i,
ke emu sakedote lopamia'i,
i'a a'a Deo ega pinauga fekekapa looma.
Ke isa ma'oai agofa'a fofouga ake'ima.”

11 Egae kai lau maau elao, ke agelo ealogai alogaina agapaauni'i
afaekaina au'i aina'i lalogonia. Ke agelo ega'ina au'i, Deo ega aguagu
afugai eagu afugai pagama kapa'i, ke au akaiki'a'i ufai keague au'i fou
keapa lofe'i. 12 Ke agelo ega'ina au'i keagaga keinaka:

“Sipi Gauga keaupugua auga,
isapu, pa'amu'amu, ikifa ke kapula feafia auga ekainia.
Ke papiau isa kepalopiania,
ke au akaiki'a kepamia, ke keifagaina auga ekainia!”

13 Egae kai lau pagama kapa'i ma'oai, ufai, aagoai, a'isa papagai, a'uai,
ke kapa ma'oai egae kekae au'i iina keifa oma aina'i lalogonia:

---

[i] **5:8** I'ina kapa auga kita koa i'opoga mai'ufe kepa'opuania.

"Kapa ma'oai Deo ega aguagu afugai eague auga ke Sipi Gauga auga fou,
fekeifagaini'i, fekepalopiani'i, au akaiki'a'i fekepamia'i,
ke isapu inagome au'i fekepamia'i aoniamo!"
14 Ega aisama pagama kapa'i maa'i maunina au'i pani au'i keifa
keinaka, "Amen," keoma. Ke au akaiki'a'i ufai keague au'i keomukipo isa
keau afagaini'i.

Puka Ipaafiapina Kapa'i Imagea Gua Au'i

6 1 Egae kai lau Sipi Gauga ega'ina puka ipaafiapina kapa'i imagea
gua au'i aga'o epaagalaisa auga laisa. Ega aisama pagama kapa'i
maa'i maunina au'i pani epo'iai aga'o aina ufa eauga koa i'opoga auga
eifa, "Mai," eoma a'o lalogonia. 2 Ke maau elao aisama, moisa oti keloga
laisa! Ke oti laagai eaguka auga, imagai afeau ke kin kania'iai kraon
keoge auga kepeniia. Ke isa otiai eaguka, epealai elao ega koa ega ou au'i
ma'oai fepalutini'i eoma.
3 Ke Sipi Gauga puka ipaafiapina kapa gua auga epaagalaisa aisama,
pagama kapa gua auga eifa einaka, "Mai," eoma aina lalogonia. 4 Ega
aisama oti i'oina aga'o pitoga emai. Ke oti laagai eaguka auga, isapu
kepeniia, aagoai gagao feafani'i, isa ifo'i mo fekeaupugu'i eoma. Ke isa
ifani a'ifaga akaiki'a auga kepeniia.
5 Ke Sipi Gauga puka ipaafiapina kapa oiso auga epaagalaisa aisama,
pagama kapa oiso auga eifa einaka, "Mai," eoma aina lalogonia. Ke
maau elao aisama, moisa, oti umuga laisa! Ke oti ega'ina laagai eaguka
auga, kapa aga'o auni'i e'i meau i'opoga mo kegaisa keoma auga sikele'i
eafii'i laisa. 6 Ega aisama lau pagama kapa'i epo'iai aufalao aga'o koa
aina iina eifa oma auga aina lalogonia: "Palafa pute e'ele aga'omo[j] auga,
kina aga'omo pinauga afa.[k] Ke barley pute'i e'ele'i oiso auga, kina aga'o
pinauga afa. Ke gakugaku oilina, fino fou folopalifu'i!" eoma.
7 Ke Sipi Gauga puka ipaafiapina kapa pani auga epaagalaisa aisama,
pagama kapa maaga maunina pani auga eifa, "Mai," eoma aina lalogonia.
8 Ke maau ekiakae aisama, moisa oti iisa eogogo auga laisa! Ke oti
ega'ina laagai eaguka auga, aka Mae, ke Ipeli[l] isa muninai mo elao. Isa
agofa'a fofouga alogai ago pani koa i'opoga auga, isa ago ega'ina pani
epo'iai aga'omo feke'ima auga isapuga keafiia. Ega koa ago ega'ina
papiau'i pipaini a'ifagai, mageai, isafa akaiki'a'iai, ke ago alo a'o a'i'iai isa
fekeaupugu'i keoma.
9 Ke isa puka ipaafiapina kapa ima auga epaagalaisa aisama, lau a'o
Deo kepa'a penia afuga papagai papiau lalau'i keagu laisa'i. Isa auga Deo
ega iifa kainai keagu, ke alo'i ko'agai Deo ega iifa ko'a kepamia kainai

---

[j] **6:6** Grik malagai, koiniks. I'ina auga kilo aga'omo koa i'opoga. [k] **6:6** Grik malagai, denari aga'omo. [l] **6:8** Grik malagai, Hades.

papiau isa keaupugu'i. 10 Isa aina'i akaiki'agai keagaga keinaka, “Lopia,
Isapu akaiki'a, alo lolofa, ke iifa ko'a inagome aumu, kina epo pika agelao
kai, oi agofa'ai keague au'i e'i laomai felo, o apala afa alopeni'i, ega koa
lai ifamai afa alooge?” keoma. 11 Ke ega'ina papiau'i lalau'i aga'o aga'o
tiapu keloga kepenii'i keafii'i. Ke kepaini'i afa'agamo feke'ima, felao
papiau isa koa i'opo'i, Deo ega pinauga kekapa au'i, ke aa'i aki'i Kristiano
papiau'i isa koa i'opo'i akeaupugu'i au'i, Deo ega logoai papiau pika koa
i'opo'i akemae eoma auga akemae afegai kai keoma a'o kelogonia.
12 Ke Sipi Gauga puka ipaafiapina kapa imagea auga epaagalaisa laisa.
Ega aisama kafokau akaiki'a ipauma emai. Ke kina umuga ipauma emia,
iisa ofuofu tiapuga a'o faaga umuga puinai kekapa auga koa i'opoga
emia. Ke gafa fofouga iisa i'oina emia, ifa pitoga koa i'opoga emia. 13 Ke
ameku akaiki'a emai aisama, au aka fik anina maisa epua'i ke'ualai
koa i'opoga, ufai mi'imi'i ke'ualai keake aagoai. 14 Ke puka kepaofe koa
i'opoga, ufa isafa ega koa emia elao laa'i emia. Ke aagoai iku ma'oai, ke
keleipua ma'oai ifo'i afu'iai keka auga keafilai'i.
15 Ega'ina alogai aagoai kin au'i, lopia au'i, ifani au'i e'i au akaiki'a'i
au'i, pa'amu'amu au'i, kapula maa'i au'i, ke kala'afi ma'oai, ke papiau
aage'i ma'oai kelao iku ine'iai, ke ikuai fopa epo'iai kei'ofake. 16 Ke isa iku
fopa fou kepaini'i keinaka, “Lai laamaisai amou'alai, ke Deo ega aguagu
afugai eague auga, ke Sipi Gauga ega guakupu eegai amopakaisapumai!
17 Gome isa e'i guakupu kina akaiki'a auga emai efua, ke kaisau isa e'i
guakupu alogai ageaguka agekaina?” keoma.

Deo Papiau Faaga'iai Maka Eoge Au'i

7 1 Ega'ina afegai lau agelo pani, aagoa kiuga paniai keapa laisa'i.
Isa ameku pani aagoa kiuga paniai kepua kemai au'i keafiapi'i, ega
koa ameku aga'o faelao aagoa, a'u, ke au aga'o faepua keoma. 2 Egae kai
lau agelo aga'o kina e'agau afugai emai auga, Deo eague aoniamo auga,
ega maka eafiia emai laisa. Ke isa eagaga agelo pani aagoa, ke a'u fou
fekepalifua isapuga keafiia au'i epaini'i einaka: 3 “Oi aagoa, o a'u, o au
folopalifu'i felao lai, i'a a'a Deo ega pinauga au'i paku'iai maka faoge
kai,” eoma. 4 Egae kai lau papiau pika paku'iai maka isoge emia auga
a'o lalogonia. Ega'ina papiau'i auga Israel ikupuga alogai papiau ma'oai
144,000 auga inamo'e'i:
5 Juda ikupugai 12,000,
Ruben ikupugai 12,000,
Gad ikupugai 12,000,
6 Asher ikupugai 12,000,
Naftali ikupugai 12,000,
Manaseh ikupugai 12,000,
7 Simion ikupugai 12,000,

Lefi ikupugai 12,000,
Isaka ikupugai 12,000,
8 Sebulun ikupugai 12,000,
Iosepa ikupugai 12,000,
Benjamin ikupugai 12,000, paku'iai maka keogeisa.

Agofa'a Fofougai Kemai Au'i Kela'afou

9 Ega'ina afegai maau elao aisama, moisa, lau la'afou akaiki'a ipauma
kai aga'o agepaauga afaekaina auga laisa. Ega'ina la'afouga alogai,
agofa'a alogai, ago ma'oai papiau'i, ikupu ma'oai papiau'i, ke papiau
faaga'i i'oina i'oina ma'oai, ke mala ma'oai papiau'i kemai, Deo ega
aguagu afuga, ke Sipi Gauga fou ago'iai keapa. Ke isa tiapu kelo'i
kei'iuka'i, ke ima'iai pa'ogo keafii'i. 10 Ke aina'i akaiki'agai keagaga
keinaka:

"Papiau kania'i isagamauga auga i'a a'a Deo,
ega aguagu afugai eague auga,
ke Sipi Gauga fou apu'i," keoma.

11 Ke agelo ma'oai Deo ega aguagu afuga, au akaiki'a'i ufai keagu au'i,
ke pagama kapa'i maa'i maunina au'i pani au'i fou keapa lofe'i. Ke isa
Deo ega aguagu afuga agogai keomukipo, ke Deo keau afagaina. 12 Ke
keifa keinaka:

"Amen!
I'a a'a Deo,
fekeifagaina, fekepalopiania, au akaiki'a fekepamia,
ikifa inagome auga, isapu inagome, kapula inagome auga fekepamia,
ke tenkiu fekepenia aoniamo.
Amen!"

13 Ke au akaiki'a'i ufai keague au'i aga'o lau epa'ani peniau einaka,
"I'ina au'i tiapu kelo'i kei'iuka'i au'i kaisau ke kapai kemai?" eoma.
14 Ke lau iifa lapamue lainaka, "Au akaiki'a aumu, oi lologo," laoma.
Ke isa einaka, "I'ina papiau'i au'i, kiekie akaiki'a'i alo'iai kepealai au'i.
Ke isa Sipi Gauga ifagai e'i tiapu keikuisa keloga kepamia au'i. 15 Ega puo,

"isa Deo ega aguagu afuga agogai keague,
ke gapi gani Isa ega e'ai keau afagaina aefuafua.
Ke Deo ega aguagu afugai eague auga,
isa e'ima'i auga gouga
palai kania'i laagai agela'a pagainia.
16 Ke isa inae'i afaekimu,
ke aiso'i afaekupu pugu.
Ke kina isapugai isa afaegaga kalani'i.
Ke isapu apala aga'omo ganinagai, isa afaegaga'i.
17 Gome Deo ega aguagu afuga

ipuainagai ipauma auga, Sipi Gauga eagu,
isa e'i sipi i'ima auga koa i'opoga
agemia age'ima'i,
ke agepapea'i agelaoaini'i
fei e'uki mauni mamaga epipeni auga
feinai agepapealai'i.
Ke Deo isa maa'iai maa'i iuga ma'oai agefaini'i," eoma.

Puka Ipaafiapina Imagea Gua Auga Ke Liti Goldai Kekapa Auga

8 1 Ega'ina afegai Sipi Gauga puka ipaafiapina kapa imagea gua auga
epaagalaisa aisama, ufai 30 minutes koa i'opoga a'oa'o aga'o aemia.
2 Ke agelo au'i imagea gua Deo agogai keapa au'i, fi'i ma'oai mo imagea
gua kepenii'i keafii'i laisa'i.
3 Ke agelo i'oina aga'o, mulamula foga felo keuma'i kapa goldai kekapa
eafia auga, emai Deo amu kepalao penia afugai eapa. Isa mulamula foga'i
felo'i ma'o kepeniia eafii'i, ega koa Deo ega papiau ma'oai e'i megamega
fou feafi'i Deo fepa'a penia eoma, elao Deo agogai amu Deo kepa'a penia
afuga goldai kekapa auga afugai eapa. 4 Ega aisama mulamula foga felo
auga akuga, ke Deo ega papiau e'i megamega fou agelo imagai ega'ina
mulamula euma kapagai auga, kepealai ke'agaukae kelao Deo agogai.
5 Ke agelo amu Deo kepa'a penia afugai lo eafiia mulamula foga felo
keuma'i kapa goldai kekapa auga alogai eukaisa epapogua. Ke eafiia
epiulaisa eake agofa'a elao. Ega aisama ufa eauniia a'o, ke a'oa'o akaiki'a
emia, ke kimage eafi, ke kafokau akaiki'a emai.

Fi'i A'o'i

6 Egae kai agelo imagea gua fi'i imagea gua keafi'i au'i, kefua fi'i
kegaipini'i keoma.
7 Ke agelo eufai auga ega fi'i eipinia. Ega aisama aisi o'opi'i imu
akaiki'a koa ufai keake, ke lo ifa fou ekaifou auga ufai kepiulai'i keake
kemai aagoai. Ke agofa'a fofouga alogai, ago oiso koa i'opoga auga epogai
aga'omo eaga. Ke au fofougai oiso koa i'opo'i au'i epo'iai aga'omo eaga.
Ke ega'ina ago alogai mukimuki fofouga keaga.
8 Ke agelo gua auga ega fi'i eipinia. Ega aisama kapa aga'o iku akaiki'a
koa i'opoga eufa auga, keafiia a'uai kepiulaisa. Ke a'u fofouga alogai
oiso koa i'opoga auga epo'iai aga'omo auga ifa emia. 9 Ke a'u alogai
kapa ma'oai maa'i mauni'i gopu oiso koa i'opo'i epo'iai gopu aga'o auga
kemae. Ke lonti fofouga gopu oiso koa i'opo'i au'i, epo'iai gopu aga'o auga
keauoka afe'aini'i.
10 Ke agelo oiso auga ega fi'i eipinia. Ega aisama mi'imi'i akaiki'a ikui
koa i'opoga eaga auga, ufai e'ualai eake. Ke eake emai agapuge fofouga
alogai oiso koa i'opoga auga, epo'iai aga'omo auga alogai e'ualai. Ke

fei ifo e'uki auga isafa laagai e'ualai. 11 Ke mi'imi'i ega'ina aka 'Kimu,'
keoma. Ke fei fofouga alogai oiso koa i'opoga auga epo'iai aga'omo auga
ekimu. Ke papiau fei ega'ina ekimu auga keinu puogai ma'o kemae.
12 Ke agelo pani auga ega fi'i eipinia. Ega aisama kina, gafa, ke mi'imi'i
fofouga alogai oiso koa i'opoga auga, aga'omo auga keauniia. Ega puo
keauga afuga auga epa'uminania. Ke kina aga'omo fofouga alogai, kina
maaga oiso koa i'opoga auga, aga'omo auga alogai eaea laa'i emia. Ke
gapi isafa faagagai ega koa i'opoga emia.
13 Ke maau elao aisama, paili ufa gua ipuainagai egopo, aina
akaiki'agai iina eifa oma aina lalogonia:
"Agelo oiso e'i fi'i kekae paukai akeipini'i kainai, agofa'ai keague au'i
afa apala akeafia! Afa apala akeafia! Afa apala akeafia paisa!" eoma.

9 1 Ke agelo ima auga ega fi'i eipinia. Ega aisama lau mi'imi'i aga'o
ufai e'ualai eake agofa'ai laisa. Ke mi'imi'i ega'ina, Abis[m] pa'afina
fepaagalaisa auga isapuga eafiia. 2 Ke isa Abis pa'afina epaagalaisa aisama,
aku, lo akaiki'a ipaumagai e'agaukae emai auga koa i'opoga. Ke aku Abis
alogai e'agaukae emai auga kina, ke ufa gua fou epa'uminani'i. 3 Ke ega'ina
akuga alogai, apela'opu keake kemai agofa'ai. Ke isa auga agofa'ai aoao
ega isapu koa i'opoga keafiia kemai. 4 Ke isa kepaini'i agofa'ai mukimuki, o
au, o aupu gagau'i aga'o fakepalifu'i keoma. Kai isa kepaini'i papiau kapa'i
paku'iai Deo ega maka akeoge au'i mo fekepalifu'i keoma. 5 Kai isa ega'ina
papiau'i fekeaupugu'i auga isapuga akeafia kai, isa gafa ima alogai, isa
kiekie akaiki'a fekepeni'i auga mo isapuga keafiia. Ke isa kiekie akaiki'a
keafiia auga, aoao aufalao aga'o eaga faaga ekiekie auga koa i'opoga kiekie
keafiia. 6 Ega'ina kina'i alo'iai, papiau mae akekapuga kai, afakekapulaisa.
Ke alo'i ko'agai fekemae akeoma kai, mae isa age'ege'i.
7 Ke apela'opu ega'ina au'i auga, oti kepafua'i ifani kegalao keoma au'i
koa iisa'i. Isa kania'iai auga kin kania'iai kraon keoge, goldai kekapa
auga koa i'opoga auga kania'iai keogeisa. Ke kua'i maa'i auga, papiau
aumauni kua'i maa'i koa i'opoga. 8 Ke fufu'i auga papie fufu'i maefa koa
i'opoga. Ke nie'i auga laion nie'i koa i'opoga. 9 Ke olaga'i ipakaisapuga
kapa auga auliai koa i'opoga kekapaisa olaga'iai keogeisa. Ke pani'i a'o
auga, oti ma'o pulieta kela'a kepiau ifani kelao ife'i a'o ufa koa eauga
auga koa i'opoga emia. 10 Ke isa iu'i auga aoao koa i'opoga iu'i emia, ke e'i
piaga isafa ega koa i'opoga emia. Ke gafa ima alogai iu'iai papiau kiekie
akaiki'a fekepeni'i auga isapuga keafiia. 11 Ke isa fe'ima'i kinina eagu.
Ke ega'ina kinina auga Abis agelo. Ke isa aka Hibru malagai keifaga
Abaddon,[n] ke Grik malagai auga, keifaga Apollion[o] keoma.

---

[m] **9:1** Ega'ina auga a'isa papagai ipauma, ipu aga'o eake alogaina, maa'a ageake papa afalaisa auga fouga eifania. [n] **9:11** Kapa ma'oai isauoka auga. [o] **9:11** Kapa ma'oai isauoka auga.

12 Afa apala ipauma eufai auga epagai efua. Ke afa apala gua mo kekae
akemai koa.
13 Ke agelo imagea auga ega fi'i eipinia. Ega aisama Deo agogai amu
Deo kepa'a penia afuga goldai kekapa auga afugai afiau afuga pa'oai
kekapa auga afugai aufalao aga'o aina emai lalogonia. 14 Ke aufalao aga'o
ega'ina agelo imagea auga epainia einaka, "Agelo pani agapuge akaiki'a
aka Eufrates kegopei'i au'i fogupuki'i fopapealai'i," eoma. 15 Ke agelo pani
ega'ina au'i, agofa'a fofouga papiau'i ma'oai oiso koa i'opo'i auga epo'iai
aga'omo koa i'opoga auga fekeaupugu'i keoma puo, kegopei'i kepafua'i
keagu i'ina inipoga, i'ina gafa, i'ina kina, ke i'ina kina maaga ke'imaisa.
16 Ke agelo au'i pani ega'ina au'i, ifani au'i otiai keaguka au'i 200 million
kepapea'i. Ke lau isa au'i pika auga keifania a'o lalogonia.
17 Ke lalau alogai oti ke oti laagai keaguka au'i iisa'i iina koa laisa'i: Isa
olaga'i ipakaisapuga aulina auga, lo ei'a pitoga koa i'opoga, aku umuga
ipauma koa emia, ke mulamula isapuga ipauma laofaga koa i'opoga emia.
Ke oti kania'i iisa auga, laion kania'i koa i'opoga kemia. Ke oti ake'iai
lo, aku, ke mulamula isapuga ipauma laofaga auga fou kepealai. 18 Ke
i'ina kapa'i apala'i oiso lo, aku, ke mulamula isapuga ipauma laofaga oti
ake'iai kepealai au'i, agofa'ai papiau fofouga auga gopu oiso koa i'opo'i
au'i epo'iai gopu aga'o auga kepamaei'i. 19 Gome oti e'i isapu auga ake'iai,
ke iu'iai fou keka. Ke isa iu'i ega'ina auga, kaapa kania'i koa i'opoga. Ke
iu'i ega'inagai kania'i kekae papiau kepalifu'i.
20 Kai papiau kapa apala'i oiso i'inagai akemae koa au'i auga, ifo'i
ima'iai kapa apala'i kekapai'i au'i akeumakalaini'i. Ke isa tiapolo ke
deo pifoge'i goldai, silifai, kopai, kepoai ke auai kekapa'i, kapa aga'o
afakeisa ke kapa aga'o a'o afakelogo ke afakepea au'i keau afagaini'i auga
akeapakipo. 21 Ke isa isafa papiau keaupugu'i, ugauga laoga maina, amage
koa lao'i mai'i apala'i kekapa'i au'i, ke painao lao'i mai'i akeumakalaini'i.

Agelo Ke Puka E'ele Auga Fou Fou'i

10 1 Egae kai lau agelo ekapula alogaina auga aga'o ufai eake emai
laisa. Ke apuapu auga tiapu koa kepai'iuka. Ke ananati isa kania
laagai efai elao. Ke kua maaga auga kina koa i'opoga emia. Ke ife auga
ipalao loai eaga epito auga koa i'opoga emia. 2 Ke imagai puka e'ele eega
umamo auga eafiia. Isa ife kaina auga a'uai epaapa, ke lafanina auga
aagoai epaapa. 3 Ke isa laion eagaga koa i'opoga, aina akaiki'agai eagaga.
Ke eagaga aisama, ufa eauga a'o akaiki'a emia auga au'i imagea gua au'i
iifa kepamue. 4 Ke ufa eauga auga au'i imagea gua kenini'ani aisama,
lau kapa aga'o mapapua laomaoma kai, ufai aufalao aga'o iina eifa oma
aina lalogonia, "Puka ipaafiapina kapa moafia puka mopaafiapia, ke ufa
eauga au'i imagea gua au'i kapa'ina keifania auga ogefake kapa gamia,
folopapua," eoma.

5 Ke agelo ife apie a'uai epaapa, ke apie aagoai epaapa auga ima
kaina eafiakae ufa Deo eagu afuga epa'a penia laisa. 6 Deo auga eague
aoniamo, ke Isa ufa epagama, ke kapa ma'oai ufai kekae au'i isafa
epagama'i. Ke Isa aagoa epagama, ke kapa ma'oai aagoai kekae au'i
isafa epagama'i. Ke Isa a'u epagama, ke kapa ma'oai a'uai kekae au'i
isafa epagama'i. Agelo lau laisa auga, Deo ega'ina faagagai pako'a iifaga
ekapaisa, ke eifa einaka, "Deo kina eifania auga kina afaeafiapia! 7 Kai
Isa agelo imagea gua auga ega fi'i ageipina kina'iai aisama, Deo ega
ogefake kapa'i fekemia eoma auga agepafua'i. Ega'ina auga Isa ega
pinauga au'i profeta maa'iai eifania koa i'opoga mo agemia," eoma.
8 Egae kai ufai aufalao aga'o aina lalogo auga, lau maauai eifa pugu
einaka, "Molao agelo ife apie a'uai epaapa, ke apie aagoai epaapa auga
imagai puka e'ele eega umamo ekae auga moafia," eoma.
9 Ke lau lalao agelo eegai ke lapainia puka e'ele ega'ina gapeniau
laoma. Ke isa lau epainiau einaka, "Moafia moania! Ke aloania aisama,
akemuai auga meme'uge feina emeki'a alogaina auga koa i'opoga
agemia. Kai ageake agelao guamu alogai aisama agekimu," eoma. 10 Ke
lau isa imagai puka e'ele ega'ina laafiia laaniia. Ega aisama akeuai
auga meme'uge feina emeki'a alogaina auga koa i'opoga emia. Kai
lakogopia eake elao aisama, guau alogai ekimu. 11 Ke isa lau epainiau
einaka, "Oi ago ma'o, papiau ma'o, mala ma'o papiau'i, ke kin ma'o
isafa maa'iai ega'ina kapa'i fou'i profeta koa fomia foifafou'i pugu,"
eoma.

Papiau Auni'i Deo Ega Iifa Ega'ina Ko'a Keoma Au'i

11 1 Ke isa lau inipo auga, i'opo koa i'opoga auga epeniiau, ke
epainiau einaka, "Molao Deo ega e'a ke a'o Deo kepa'a penia
afuga mo'opo, ke egae papiau Deo keau afagaina au'i mopauni'i. 2 Kai
Deo ega e'a afe kaina auga fopua'afuga folo'opo. Gome Deo ega'ina
afuga auga Iudea papiau'i laa'i au'i epenii'i. Isa gafa ma'oai 42 alogai
Deo ega Taoni laagai akepea akegafamu'a. 3 Ke lau e'u pinauga au'i
auni'i, iifa ko'a mo keifafoua au'i isapu alapeni'i. Ke isa ofuofu tiapu'i
koa akei'iuka'i, profeta koa i'opo'i akemia, kina ma'oai 1,260 alogai,
Deo ega iifa akeifafoua," eoma. 4 I'ina au'i auga, au aka olive au'i auni'i,
ke lanepa ipa'afa'i afu'i auni'i, agofa'a i'ima Lopiaga agogai keapa au'i.
5 Ke aufalao aga'o age'opo isa gapalifu'i ageoma koa aisama, isa ake'iai
lo agepealai e'i ou au'i ageuma'i, ke isa ou au'i ega'ina akekogopi'i.
Aufalao aga'o isa gapalifu'i eoma auga ega agemae oma. 6 Ega'ina au'i
auni'i auga ufa gua fekekupuga auga isapuga keafiia, ega koa isa profeta
koa kemia kenini'ani alogai imu aga'o afaeau. Ke isa fei ifa fekepamia
auga isapuga keafiia. Ke isa anina akeani kina kapagai kapa apala'i i'oi'i
i'oi'i fekeulai'i aagoa fekemai akeoma auga isafa isapuga keafiia.

7 Ke isa Deo ega iifa ko'a auga akeifafoua afegai aisama, Abis[p] alogai
ifeni koa i'opoga e'agaukae emai auga isa fou akepipaini, ke ifeni koa
i'opoga ega'ina auga isa auni'i agepalutini'i ageaupugu'i. 8 Ke isa auni'i
imaau'i taoni akaiki'a alogai keafa'ai akeka. Ega'ina taonina auga Deo
ega Spiritu ega isapuai aganini'ani aisama, isa Sodom taonina, ke Isipto
ago, ke egae isa e'i Lopia isafa kolotiai keau'u'ua agaoma. 9 Ke kina fofou'i
oiso, ke kina aga'o agelao atiafa ageafia alogai, papiau ma'oai, ikupu
ma'oai, mala ma'oai, ke ago ma'oai alo'iai kemai au'i isa imaau'i akeisa'i.
Ke afakelogoaini'i papiau kemae keoge'i laagai afakefufuni'i. 10 Ke
agofa'ai keague au'i isa akealogama laini'i, ke alo'i agegama alogaina. Ke
isa aga'o aga'o ee'iai pipeni amu'i akeulai'i. Gome profeta i'ina au'i isa
agofa'ai keague au'i faaga'i kepakiekie alogaina.
11 Kai kina oiso fofou'i, ke kina aga'o elao atiafa eafiia afegai aisama,
Deo eegai spiritu emai mauni epipeni auga spirituga emai isa imaau'i
alogai ekoko. Ke isa ke'ue keapa. Ega aisama isa keisa'i papiau'i mani'i
akaiki'a alo'iai e'uegekae. 12 Egae kai ufai aufalao aga'o aina akaiki'a isa
epaini'i, "Amo'agaukae iina omai," eoma aina kelogonia. Ega aisama isa
e'i ou au'i maa'i elao keisaisa'i kai, isa apuapuai ke'agaukae kelao ufai.
13 Ke ega'ina kina maagai mo, kafokau akaiki'a ipauma emai, ke taoni
fofouga alogai kapa ma'oai ou'aga koa i'opo'i auga, aga'omo koa i'opoga
auga e'ualai. Ke papiau ma'oai 7,000 kafokau ega'ina alogai kemae. Ke
papiau akemae au'i kemani'i alogaina, ke Deo ufa i'ima auga au akaiki'a
kepamia.
14 Ega'ina auga afa apala gua emai auga. Ke amoisa afa apala oiso auga
emai efua, afa'agamo agemai.

Fi'i Imagea Gua Auga

15 Egae kai agelo imagea gua auga ega fi'i eipinia. Ega aisama ufai
papiau ma'o koa aina'i akaiki'a eake emai eifa einaka:

"Kapa'ina i'ina agofa'a apuga auga,
i'a a'a Lopia ke ega Kristo fou apu'i emia.
Ke Lopia ega'ina afuga age'ima aoniamo," eoma.

16 Ega aisama au akaiki'a'i ufai keague au'i 24, Deo agogai e'i aguagu
afugai keagu au'i, Deo agogai keomukipo, keau afagaina. 17 Ke keifa
keinaka:

"Lopia Deo,
kapa ma'oai alokapa'i agekaina Aumu,
ufainagai loagu ke pau loague aumu,
tenkiu akaiki'a apenio.
Gome oi emu isapu akaiki'a ipauma loafiia,

---

[p] **11:7** 9:1 foisa.

ke lo'ina kapa ma'oai lo'ima'i.
18 Ke agofa'a papiau'i oi eemuai gua'i ekupu,
ke oi emu guakupu isa ee'i emai.
Ke pau papiau kemae au'i e'i laomai felo,
o apala afa fopeni'i auga kina emai ekainia.
Ke profeta oi emu pinauga au'i, oi emu papiau, ke papiau akaiki'a'i, o e'ele'i fou
kai'ialao oi akamu kemani'iaina au'i e'i laomai felo afa alopeni'i auga isafa kina ekainia.
Kai kaisau agofa'a keauoka au'i afa apala alopeni'i, aloauoka'i auga isafa kina emai ekainia," keoma.
19 Ega'ina afegai Deo ega e'a ufai ekae auga kepaagalaisa. Ke Isa ega e'a ega'ina alogai, Deo pako'a iifaga ega papiau maa'iai ekapa auga gouga sikunaga egae eka laisa. Ke ufa eauniia a'o, ke a'oa'o akaiki'a emia, ke kimage eafi, ke kafokau akaiki'a emai, ke aisi o'opi'i imu akaiki'a koa i'opoga auga eake.

Papie Ke Kaapa Akaiki'a Ipauma Mai'ife Maipanina Auga

12 1 Ega'ina afegai ufai gou akaiki'a ipauma epealai. Gou ega'ina alogai papie aga'o, kina auga isa ega tiapu epamia ei'iuka ke ife papagai gafa eka ke kaniagai mi'imi'i 12, kin kania'iai kraon keoge auga koa i'opoga kemia kaniagai eogei'i laisa. 2 Isa einae ke ega mauni kina ekainia aisama, ega kiekieai eagaga. 3 Ke ufai gou i'oina aga'o epealai pugu. Gou ega'ina alogai, kaapa akaiki'a ipauma mai'ife maipanina faaga pitoga auga laisa. Isa kania imagea gua, ke pa'o ou'aga, ke kania imagea gua laagai kin kaniagai kraon keoge auga eogei'i. 4 Isa iugai ufai mi'imi'i fofouga epo'iai oiso koa i'opoga auga, aga'omo koa i'opoga auga ela'alai'i, ke epiulai'i keake aagoai. Ke kaapa papie ega'ina gamauni eoma auga agogai eapa, ega koa isa afemauni koa aisama, fiakoa mo gauga fekogopa eoma. 5 Ke papie ega'ina imoi maguaega epamauga. Ke ega'ina imoina isapu eafia auga gouga aulina ageafia agofa'a fofouga papiau'i ma'oai age'ima'i. Deo papie ega'ina gauga eafiia elaoaina Isa ega aguagu afugai. 6 Kai papie auga epiau ago maini elao. Ega'ina afuga auga Deo isa faugai epafua eka, ega koa kina ma'oai mo 1,260 alogai isa feke'ima eoma.

7 Egae kai ufai ifani emia. Lopia agelo aka Michael, ega agelo fou, kaapa mai'ife ke maipanina auga fou kepipaini. Ke kaapa ega'ina isafa, ega agelo apala'i fou Michael ega agelo fou kepipaini. 8 Kai kaapa ega'ina ega kapula, Michael ega kapula aeka'egaina, ke isa ega agelo apala'i fou ufai afu'i eka auga kepagea. 9 Kaapa akaiki'a ipauma ega'ina auga keafiia kepiulaisa eake. Isa auga kaapa ufaina, kepafaala tiapolo, o tiapolo e'i lopia aka Satani keoma. Ke isa agofa'a fofouga papiau'i efoge'i. Ke isa kepiulaisa eake agofa'ai aisama, isa ega agelo apala'i au'i fou kai'ialao kepiulai'i.

10 Ega aisama lau ufai aufalao aga'o aina akaiki'a emai iina eifa oma
aina lalogonia pugu:
Pau papiau kania'i isagamauga, isapuga, ke i'a a'a Deo ega agofa'a,
ke isa ega Mesaia papiau fe'ima'i isapuga eafiia auga fou kemai efua.
Gome i'a aa'a aki'a pako'a papiau'i epaagu fofou'i auga,
ke aufa kina kinai ke gapiai Deo agogai isa epaagu fofou'i aefuafua auga,
kepiulaisa eake.
11 Kai pako'a au'i,
Sipi Gauga ifagai, ke Deo ega iifa ko'a mo keifafoua auga faagagai
isa kepalutinia.
Ega'ina papiau'i au'i,
alo'i ko'agai ifo'i e'i agu maunina anina akeani,
ega mo keagu oma elao kemae.
12 Ega puo oi ufai oague aumi,
ke oi isa fou oague aumi alomi gagama.
Kai oi pako'a aumi laa'i,
aagoai ke a'uai oague aumi,
Deo oi afa apala ipauma fepenimi laoma. Gome tiapolo eake oi eemi efai.
Isa auga gua ekupu alogaina,
gome isa elogo ega kina maaga ofola'o," eoma.
13 Ke kaapa mai'ife, maipanina ega'ina kepiulaisa eake agofa'ai elogo
aisama, isa papie imoi maguaega ega'ina epamauga auga papiega
muninai elao eafi apalania. 14 Ega aisama paili akaiki'a ipauma panina
auni'i papie kepeniia, ega koa isa fegopo felao ago maininai isa faugai
afuga kepafua ekae auga afugai feagu. Ke isa felao ega'ina afuga, kaapa
ageafia afaekaina auga afugai, inipo oiso, ke gafa imagea[q] alogai egae
feke'ima eoma. 15 Ega aisama kaapa ega'ina akegai fei akaiki'a agapuge
koa i'opoga eakilaisa papie muninai elao, ega koa fei ega'ina felao papie
feka'egaina pugepugegai fepakipo eoma. 16 Kai aagoa ake epaagalaisa,
kaapa ega'ina akegai agapuge eakilaisa auga ekogopia faagagai papie
epalagaina. 17-18 Ega aisama kaapa ega'ina papie eegai gua ekupu
alogaina. Ke ekailai elao papie ega'ina gauga kapa'i mo keague au'i fou
fekeifani eoma. Ega'ina papiau'i auga, Deo ega iifa kapula'i kainai kepea,
ke Iesu Kristo iifa ko'a eifafoua keafiapia mo au'i. Ke isa papiau ega'ina
au'i fou fekeifani eoma puo, elao foeai eapa.

Ifeni Koa I'opoga A'uai Emai Auga

13 1 Ega aisama lau a'uai ifeni koa i'opoga aga'o e'agaukae emai
laisa. Ke ifeni koa i'opoga ega'ina pa'o ou'aga, ke kania imagea

---

[q] **12:14** Grik malagai kepapua pagainia emai Pilitani malagai auga, 'time, times and half a time.'

gua, ke kin kania'iai kraon keogeoge au'i, ou'aga isa pa'ogai eogeau'i. Ke
aka Deo keifa apala penia auga aka'i isa kania aga'o aga'ogai keka. 2 Ke
ifeni koa i'opoga ega'ina lau laisa auga, iisa miini akaiki'a aka leopard
koa i'opoga. Kai ife auga a'o akaiki'a aka bear ife koa i'opoga. Ke ake
auga laion ake koa i'opoga. Ke kaapa mai'ife maipanina auga, ega kapula,
ega aguagu afuga, ke kapa isa'i fe'ima'i isapu akaiki'a a'o ega'ina apala
epeniia. 3 Ke a'o ega'ina kania aga'ogai auga, kua akaiki'a isa fepamaea
auga kua eka kai, kua akaiki'a ega'ina fepamaea koa i'opoga auga egama.
Ega aisama agofa'a fofouga papiau'i keopofua, ifeni koa i'opoga ega'ina
muninai kepea. 4 Ke papiau kaapa ega'ina keau afagaina, gome isa isapu
ifeni koa i'opoga ega'ina epeniia. Ke isa ifeni koa i'opoga ega'ina isafa
keau afagaina ke keifa keinaka, “Kaisau auga, ifeni koa i'opoga i'ina
auga fou i'opo'i mo? Ke kaisau isa fou akeifani agekaina? Kai aga'o laa'i,”
keoma.
5 Ke a'o ega'ina ake auga aina'au iifa'i, ke Deo eegai feifa apala auga
ake kaapa eegai eafiia. Ega koa gafa 42 alogai isa ega'ina isapuga
fepapinauga eoma. 6 Isa ake epaagalaisa Deo eegai gaifa apala, ke Deo
aka, ke ega aguagu afuga, ke kaisau ufai keague au'i aka'i gapalifua
eoma. 7 Ke isa isapu kepeniia, Deo ega papiau fou fekeifani, ke fepalutini'i
eoma. Ke isa isapu kepeniia, ikupu ma'oai, papiau ma'oai, mala ma'oai,
ke ago ma'oai papiau'i fe'ima'i eoma. 8 Ke agofa'ai keague au'i ma'oai
a'o ega'ina akeau afagaina. Ega'ina papiau'i ma'oai aka'i auga, ufainagai
Deo agofa'a aepagama koa kai, papiau agu pagai maunina fekeafia eoma
pukagai aka'i aepapua'i au'i. Ke puka ega'ina auga papiau Sipi Gauga
keaupugua auga apuga.
9 Kaisau aina ekae auga, lau kapa'ina laifania auga ainau felogo!
10 Ke aufalao aga'o fekeafia fekegope keoma auga, akeafia akegope.
Ke aufalao aga'o ifani a'ifagai fekeaupugua keoma auga, ifani a'ifagai
akeaupugua.
Ega'ina puogai Deo ega papiau au'i auga, e'i pako'a Deo eegai fekeoge, ke
kapa'ina faaga'iai fekemia mo ganinagai, gamuga mo fekeopo fekeafiapia
mo.

Ifeni Koa I'opoga Aagoai Emai Auga

11 Ega'ina afegai ifeni koa i'opoga i'oina aga'o aagoai e'agaukae emai
auga laisa. Isa sipi gauga koa i'opoga pa'o auni'i e'ele'i kai, kaapa mai'ife
maipanina enini'ani koa i'opoga enini'ani. 12 Isa ifeni koa i'opoga emai
kaukau auga, agogai ega isapu ma'oai epapinauga. Ke agofa'ai keague
au'i ma'oai elaoaini'i ifeni koa i'opoga emai kaukau, kaniagai kua isa
fepamaea koa kua egama afuga laisa auga ifenina keau afagaina. 13 Ke
isa gou akaiki'a'i ekapai'i. Ega koa isa lo ufai epaake emai aagoai papiau
ago'iai keisa. 14 Isa a'o emai kakaua auga faugai fepinauga isapuga

eafiia kainai, ega'ina isapugai gou ekapai'i agofa'ai keagu au'i efogei'i.
Isa ega'ina papiau'i epaini'i, a'o ifani a'ifagai keagaisa kai, eague auga
faugai, isa iisa i'opoga mo kapa aga'ogai fekekapa fekepaapa eoma. 15 Ke
isa isapu kepeniia, ifeni koa i'opoga emai kakaua, iisa i'opoga mo papiau
kekapa auga alogai feipiuka mauni fepenia eoma. Ega koa ifeni koa
i'opoga emai kaukau iisa i'opoga mo ega'ina auga, fenini'ani ke ifeni koa
i'opoga iisa i'opoga isau afagaina keumaka au'i ma'oai fepamae'i eoma.
16 Ke isa papiau ma'oai, e'ele'i, o akaiki'a'i, ke ulalu au'i, o pa'amu'amu
au'i, ke kala'afi au'i, o papiau aage'i ma'oai epaafi'i aga'o aga'o ima'i
kaina kainai, o paku'iai maka fekeoge eoma. 17 Ega koa kaisau maka
ega'ina afaeafia koa aisama, kapa aga'o age'afa'afalaina, ke age'afa
afaekaina. Ke maka ega'ina auga ifeni koa i'opoga ega'ina aka, o isa aka
nambaga.

18 Ega'ina puogai i'a ikifa anina faani. Aufalao aga'o opola felo eafia
auga, ifeni koa i'opoga ega'ina ega namba fepaauga fekapulaisa. Gome
namba ega'ina auga papiau aumauni ega namba. Ke isa ega namba auga
666.

Sipi Gauga Ke Papiau Au'i 144,000 Au'i Fou

14 1 Moisa! Egae kai maau elao aisama, Sipi Gauga Sion ikugai eapa
laisa. Ke papiau ma'oai 144,000 paku'iai isa aka, ke isa Ama aka
fou kepapua'i au'i isafa fou egae keapa laisa'i. 2 Ke lau ufai a'oa'o, fei
epiau fa'i'i fopai eauga a'o koa i'opoga, ke ufa eauga a'o akaiki'a emia
auga koa i'opoga a'o lalogonia. Kai a'oa'o ega'ina a'o lalogonia auga,
papiau ma'o e'i harp[r] kepa'opuani'i auga koa i'opoga a'o emia. 3 Ke Deo
ega aguagu afuga, ke pagama kapa'i maa'i maunina pani, ke au akaiki'a'i
ufai keague au'i ago'iai iifi mamaga keifinia. Kai ega'ina iifina auga kai
aga'o aage aemaleleaina kai, Iesu ifagai agofa'ai papiau au'i 144,000
e'afa'i au'i mo, ega'ina iifina kemaleleaina. 4 Isa auga papie fou amage
koa laoga maina akekapaisa, alo'i aeofu. Ke isa Sipi Gauga ala elao auga
muninai kepea. Isa auga Deo isa papiau epo'iai e'afai'i, ke uma alogai
fo'ama ani'i keoge kakau'i au'i keafi'i Deo kepa'a penia koa i'opoga, isa
fo'ama ani'i keoge kakau'i koa kepamia'i keafii'i Deo ke Sipi Gauga fou
kepalao peni'i. 5 Ke isa ake'iai pifoge aga'o akekapulaisa. Ke kai aga'o isa
e'i apala aga'o aeisa.

Agelo Oiso

6 Egae kai lau agelo i'oina aga'o ufa guagai egopo laisa. Isa papiau
agofa'ai keague au'i, ago i'oi'i i'oi'i au'i, ikupu i'oi'i i'oi'i au'i, ke mala
i'oi'i i'oi'i papiau'i ma'oai maa'iai iifa faunina Iesu fouga ageka aoniamo

---

[r] **14:2** 5:8 foisa.

auga feifafoua eoma. 7 Ke agelo ega'ina aina akaiki'agai eifa einaka, “Deo
fomani'iaina, ke Isa au akaiki'a fopamia. Gome Isa papiau e'i laomai felo,
o apala afa agepeni'i auga kina maaga emai efua. Ke Isa ufa, aagoa, a'u,
ke fei gome kapai emai auga epagama'i auga amoau afagaina,” eoma.
8 Ke agelo gua auga isa muninai mo eifa einaka, “Babilon, ago akaiki'a,
ago ma'oai papiau'i fino kapula ipauma epenii'i keinu, amage koa lao'i
mai'i apala'i ipauma'i kekapai'i auga, e'ualai efua, e'ualai efua,” eoma.
9 Ke agelo oiso auga, aina akaiki'agai isa muni'iai eifa einaka, “Aufalao
aga'o ifeni koa i'opoga auga, ke papiau isa iisa i'opoga mo kekapa auga,
ageau afagaina, ke ega maka pakugai, o imagai akeoge koa aisama,
10 Deo ega guakupu auga fino koa i'opoga isa isafa ageinu. Deo ega
guakupu ega'ina, fino koa i'opoga auga, kapulaga ipauma eafiia ega
guakupu kaputinai epa'efauka auga. Ke au ega'ina fino ega'ina ageinu
aisama, Deo ega agelo, ke Sipi Gauga fou ago'iai isa loai ke mulamula
laofaga isapuga ipaumagai ageaga agekiekie alogaina. 11 Ke isa ageaga
agekiekie auga akuga age'agau afaefuafua. Ke kaisau ifeni koa i'opoga
auga, ke papiau isa iisa i'opoga mo kekapa auga, ageau afagaina, ke ega
maka ageafia auga, gapi gani afaelaagai laa'i ipauma,” eoma. 12 Ega'ina
puogai Deo ega papiau au'i Deo ega iifa kapula'i kai'iai kepea au'i, ke
e'i pako'a Iesu eegai keoge paisa au'i, kapa'ina mo faaga'iai fekemia mo
ganinagai, gamuga mo fekeopo fekeafiapia mo.
13 Egae kai lau ufai aufalao aga'o iina eifa oma aina lalogonia, “Pau
papiau Lopia puogai kemae au'i Deo eegai kapa felo'i akeafi'i auga fouga
mopapua,” eoma.
Ega aisama Deo ega Spiritu eifa einaka, “E, ko'a ipauma! Isa e'i
afipuguai akelaagai, gome isa e'i pinauga felo afa akeafia,” eoma.

Kina Fuagai Papiau Akepakai Guguaini'i

14 Moisa! Ke maau elao pugu aisama, agouai apuapu keloga laisa. Ke
apuapu ega'inagai aufalao aga'o, ‘papiau aumauni gauga’ koa i'opoga
kaniagai kin kania'iai kraon keoge auga koa i'opoga goldai kekapa auga
eogeisa. Ke fo'ama isafina a'ifaga eako alogaina auga imagai eafiia eagu.
15 Ke agelo i'oina aga'o Deo ega e'a alogai epealai emai aina akaiki'agai,
isa apuapuai eagu auga epainia einaka, “Oi emu fo'ama isafina a'ifaga
moafia fo'ama moafia. Gome agofa'ai fo'ama ani'i keogei'i efua, ke fo'ama
i'afe kina maaga emai efua,” eoma. 16 Ega puo apuapuai eagu auga, ega
fo'ama isafina a'ifaga aagoa laagai e'afoisa, ke aagoa fo'ama'i ma'oai
eafii'i.
17 Ke ufai agelo i'oina aga'o Deo ega e'a alogai epealai emai, ke isa isafa
imagai fo'ama i'afe a'ifaga maaga eako alogaina auga eafiia emai. 18 Ke agelo
i'oina aga'o lo e'ima auga Deo a'o kepa'a penia afugai epealai emai. Isa aina
akaiki'agai agelo fo'ama i'afe a'ifaga maaga eako alogaina imagai eafiia auga

epainia einaka, “Oi emu a'ifa maaga aakoga auga moafia aagoai fino anina
mofou'i mopakai guguaini'i, gome ani'i keaifa efua,” eoma. 19 Ke agelo ega'ina
ega a'ifa aagoa laagai e'afoisa, ke fino anina ma'oai epakai guguaini'i emaiseini'i,
Deo ega guakupu afuga, fino ikapa afuga akaiki'a alogai epiu koko'i. 20 Ke Deo
ega taoni afegai, fino ikapa afuga akaiki'a ega'ina auga afugai fino ani'i ega'ina
kegafamu'a'i. Ke ega'ina afugai ifa epealai, ega moai auga oti akegai auli keoge
auga faagagai eake a'isaai koa i'opoga. Ke ega maefa auga 320 kilomita.

Agelo Au'i Imagea Gua Kapa Apala'i Keafii'i Kemai Au'i

15 1 Egae kai lau ufai gou akaiki'a i'oina aga'o papiau fekeisa fekeopofua
auga gouga laisa. Ega'ina auga agelo au'i imagea gua kapa apala'i
imagea gua muniai ipauma keafii'i kemai au'i. Lau kapa apala'i ega'ina au'i
muniai ipauma au'i laoma, gome isa faaga'iai Deo ega guakupu agepafua. 2 Ke
lau kalati a'u koa i'opoga, lo fou keogefoua auga laisa. Ke papiau kapa'i ifeni
koa i'opoga, ke papiau isa iisa i'opoga mo kekapa auga, ke isa aka nambaga fou
kepalutini'i au'i a'u ega'ina niegai keapa laisa'i. Ke Deo isa harp epenii'i auga
ima'iai keafii'i. 3 Ke isa Deo ega pinauga auga Moses ega iifi, ke Sipi Gauga fou
e'i iifi keifinia keinaka:

“Lopia Deo kapa ma'oai alokapa'i agekaina Aumu,
oi kapa'ina lokapa'i au'i, akaiki'a'i ipauma'i, ke papiau keisa'i keopofua.
Oi agofa'a fofouga e'i Kin Aumu,
Oi emu keaga auga opaina ke ko'a ipauma.
4 O Lopia, kaisau Oi afaemani'iainio, ke akamu akaiki'a afaepamia?
Gome oi ifomu mo alo lolofa Aumu.
Ago ma'oai papiau'i akemai
Oi agomuai akeau afagainio,
gome Oi emu pinauga opaina auga papiau maa'iai lopafokia,” keoma.

5 Ega'ina afegai lau maau elao aisama, ufai Deo ega e'a, Deo iifa ko'a eifania
auga gouga e'a e'ele epaagalaisa auga laisa. 6 Ke Deo ega e'a alogai agelo imagea
gua, kapa apala'i imagea gua keafi'i au'i kepealai kemai. Ke isa tiapu felo ipauma
linen keoma au'i, ai'ofu'i ke kekimage au'i kei'iuka'i, ke olaga'iai tiapu goldai
kekapa'i au'i kegope pagaini'i. 7 Ke pagama kapa'i maa'i maunina au'i pani epo'iai
aga'o auga agelo au'i imagea gua au'i liti goldai kekapa'i au'i ma'oai imagea
gua epenii'i keafii'i. Ke ega'ina liti'i alo'iai auga Deo eague aoniamo Auga ega
guakupu kepapogu'i keka. 8 Ke Deo ega isapu, ke eaea akaiki'a ipauma faagagai
aku akaiki'a emai Deo ega e'a ega'ina epapogua. Ke kai aga'o Deo ega e'a
ega'ina alogai afaekoko agelao agelo imagea gua e'i kapa apala'i imagea gua au'i
akepafua'i afegai kai.

Liti Imagea Gua Alogai Deo Ega Guakupu Keuka'i Au'i

16 1 Egae kai Deo ega e'a alogai aufalao aga'o aina akaiki'a emai
agelo au'i imagea gua epaini'i iina eifa oma aina lalogonia,

"Amolao liti imagea gua alo'iai Deo ega guakupu keka au'i, aagoa laagai amofopulai'i," eoma.
2 Ke agelo eufai auga elao ega liti aagoa laagai efopulaisa. Ega aisama papiau ifeni koa i'opoga ega maka keafiia au'i, ke papiau ifeni koa i'opoga ega'ina iisa kekapa auga keau afagaina au'i faaga'iai kua iisa'i apala'i ipauma'i keaguau.
3 Ke agelo gua auga ega liti a'u laagai efopulaisa. Ega aisama a'u iisa i'oina emia, au aga'o emae auga ifa koa i'opoga emia. Ke kapa ma'oai a'uai keapa au'i kemae.
4 Ke agelo oiso auga ega liti agapuge, ke fei gome'i kapai kemai au'i laa'iai efopulai'i. Ega aisama ega'ina fei'i ifa kemia. 5 Ke agelo fei e'ima'i auga iina eifa oma aina lalogonia:

"Oi alo lolofa Aumu, ufainagai loagu, ke pau loague Aumu,
Oi papiau e'i laomai apala afa ega lopipeni oma puo,
Oi kapa'ina lokapaisa auga opaina ipauma.
6 Gome isa Oi emu papiau, ke profeta fou ifa'i kepafaka.
Ke Oi isa kapa'ina fekeafia auga mo lopeni'i, ifa lopeni'i keinu," eoma.

7 Ke aufalao aga'o aina Deo a'o kepa'a penia afugai epealai emai iina eifa oma aina lalogonia:

"E, Lopia Deo kapa ma'oai alokapa'i agekaina Aumu,
Oi afa lopipeni auga,
opaina ke ko'agai mo lopipeni," eoma.

8 Ke agelo pani auga ega liti kina laagai efopulaisa. Ega aisama kina isapu eafiia, ega'ina isapugai loai papiau eumai'i. 9 Ke kina isapuga ipauma isa eumai'i. Kai isa e'i laomai apala'i fekeumakalaini'i auga anina akeani, ke Deo i'ina kapa'i apala'i e'ima'i Auga mo ganinagai au akaiki'a akepamia.
10 Ke agelo ima auga, ega liti ifeni koa i'opoga ega aguagu afuga laagai efopulaisa. Ega aisama ifeni koa i'opoga auga ega ago e'umina afe'ai. Ke kiekie akaiki'a kainai, papiau mala'i keagaisa. 11 Ke isa kekiekie, ke faaga'iai kua keaguau puogai, ufai Deo eague auga keifa apala penia. Kai isa kapa'ina kekapa'i au'i akeumakalaini'i.
12 Ke agelo imagea aga'omo auga ega liti agapuge akaiki'a aka Eufrates keoma auga laagai efopulaisa. Ega aisama ega'ina agapuge efuga, ega koa kin kina e'agaukae afugai kemai au'i e'i keaga fekekapa eoma. 13 Ke lau spiritu apala'i[s] oiso kulua koa iisa'i au'i laisa'i. Aga'o auga kaapa mai'ife, maipanina auga akegai epealai, ke aga'o auga ifeni koa i'opoga auga akegai epealai, ke aga'o profeta pifoge auga akegai epealai. 14 Isa auga tiapolo e'i spiritu, isapu akaiki'a'i gou'i kekapa'i au'i. Ke isa kepealai kelao agofa'a fofouga kini'i fekepakai guguaini'i, Deo kapa ma'oai agekapa'i agekaina auga ega kina akaiki'agai fou fekepipaini keoma.

---

[s] **16:13** Grik malagai auga spiritu ofu'i 'unclean spirit'

15 Ega aisama Sipi Gauga eifa einaka, “Amoisa, lau painao au'i koa
i'opoga lafai! Kaisau maaga ekiakae eague, ke afe tiapuga eegai kekae
auga faaga maini afaemia, ke papiau ago'iai afaemeagai auga Deo eegai
kapa felo'i ageafi'i,” eoma.
16 Ke spiritu apala'i oiso au'i, kin ma'oai afu aka Hibru malagai,
Armageddon keoma auga afugai kepakai guguaini'i.
17 Ke agelo imagea gua auga ega liti, ufa guagai efopulaisa. Ega aisama
Deo ega e'ai, ega aguagu afugai aufalao aga'o aina akaiki'a iina eifa oma
aina lalogonia, “Kapa ma'oai kemia efua!” eoma. 18 Ega aisama kimage
eafi, a'oa'o akaiki'a emia, ufa eauniia, ke kafokau akaiki'a emai. Kafokau
ega'ina auga akaiki'a ipauma, papiau aagoai keagu alogai kafokau ega
koa i'opoga aga'o aemiamia mo emai ega'ina kinagai kai. 19 Ke taoni
akaiki'a ipauma auga keaupea oiso emia. Ke agofa'a taoni'i ma'oai
ke'ualai. Kai Deo Babilon ago akaiki'a auga eopolaga, ke isa ega guakupu
fino kaputiai epapogua epeniia. 20 Ke keleipua ma'oai kepiaukoko, ke
iku aga'o alaisa. 21 Ke ufa guagai kepo aga'o aga'o e'i meau 45 kilo koa
i'opoga au'i imu akaiki'a koa i'opoga ke'ualai keake papiau laa'iai. Ke
kapa apala ega'ina aisi o'opi'i imu akaiki'a koa i'opoga eake ke apala
ipauma kainai, papiau Deo keifa apala penia.

Papie Ifeni Koa I'opoga Laagai Eaguka Auga Fouga

17 1 Egae kai agelo imagea gua liti keafia au'i epo'iai aga'o emai
epainiau einaka, “Mai ke lau peage lapau papiega apala ipauma,
agofa'a fei'i ma'oai laa'iai eague auga, Deo eegai ega laomai apala ipauma
afa ageafia auga alapakinaiso. 2 Agofa'a kini'i isa fou amage koa lao'i
mai'i apala'i kekapai'i, ke agofa'ai keague papiau'i isa fou amage koa lao'i
mai'i apala'i fekekapa'i auga fino keinu,” eoma.
3 Ke agelo ega'ina Deo ega Spirituai lau eafiiau elaoainiau ago
maininai. Egae lau papie aga'o ifeni koa i'opoga faaga pitoga auga laagai
eaguka laisa. Ke ifeni koa i'opoga ega'ina faaga fofouga auga aka Deo
keifa apala penia auga aka'i faagagai epogu. Ke isa kania ma'oai mo
imagea gua, ke pa'o ma'oai ou'aga. 4 Ke papie ega'ina auga, tiapu felo
ipauma umuga eaea,[t] ke pitoga koa i'opoga[u] auga ei'iuka, ke gold, ke
kepo afa'i akaiki'a'i au'i, ke pearl keoma auga kepo'iai ekaikai. Ke isa
imagai kaputi goldai kekapa auga eafiia. Ke kaputi ega'ina alogai auga
Deo gua kepakupua kapa'i, ke papie ega'ina amage koa lao'i mai'i ofu'i
ekapai'i au'i, ke laomai apala'i ipauma'i ekapai'i au'i fou ake epogu. 5 Ke
isa pakugai aka iina kepapua oma:

OGEFAKE BABILON, AGO AKAIKI'A AUGA
PEAGE LAPAU PAPIE'I

---

[t] **17:4** Pilitani malagai ‘scarlet’. [u] **17:4** Luka 16:19 foisa.

KE AGOFA'A EE'IAI GUA EKUPU AU'I INA'I

6 Ke lau papie ega'ina, Deo ega papiau ifa'iai, ke Iesu fouga ko'a mo
keifafoua au'i fou ifa'iai einuinu laisa.

Ke lau isa laisa aisama laopofua. 7 Ega aisama agelo lau epainiau einaka,
"Kapa puo oi loopofua? Lau papie ega'ina, ke ifeni koa i'opoga, kania imagea
gua, ke pa'o ou'aga auga laagai eaguka auga ogefake kapa'ina eifania auga
fouga maamuai alaifania. 8 Ifeni koa i'opoga loisa auga ufainagai eagu kai, pau
auga aeagu kai, muniai Abis alogai age'agaukae agemai, agelao isa fekeauoka
afe'aina auga afugai agekoko. Ke agofa'a papiau'i ifeni koa i'opoga ega'ina
akeisa aisama, akeopofua. Gome isa ufainagai eagu, ke pau auga aeagu kai,
muni agemai pugu. Papiau akeopofua au'i auga, aka'i Deo agofa'a epagama mo
alogai, agu pagai maunina fekeafia eoma pukagai aka'i akepapua au'i.

9 Ke agelo eifa einaka, "I'ina auga ikifai foopola felo alogaina. Ifeni koa
i'opoga kania imagea gua au'i auga, papie iku e'ele'i laa'iai eagu au'i. Ke kania
imagea gua au'i auga, kin au'i imagea gua au'i isafa eifani'i. 10 Ega'ina epo'iai
kin ima au'i auga, ke'ualai efua. Aga'o auga pau eague, ke i'oina aga'o auga
aemai koa. Kai isa agemai aisama, ageagu epo afaemaefa. 11 Ke ifeni koa i'opoga
ufainagai eagu kai, pau aeagu auga, kin imagea oiso auga. Isa isafa kin imagea
gua au'i epo'iai aga'o. Ke agelao isa fekeauoka afe'aina auga afugai agekoko.

12 "Ke ifeni koa i'opoga pa'o ou'aga loisa'i au'i auga, kin au'i ou'aga e'i
ago aga'o akeafia koa au'i. Kai isa kina maaga aga'omo alogai, ifeni koa
i'opoga auga fou kin koa i'opo'i papiau feke'ima'i isapuga akeafia. 13 Ke
isa opola aga'omo fekekapa keoma, ke isa e'i kapula ke papiau feke'ima'i
auga isapuga ifeni koa i'opoga auga akepenia. 14 Ke isa Sipi Gauga fou
akeifani kai, Sipi Gauga ke isa eifani'i au'i, ke ekinani'i, ke alo'i ko'agai
isa muninai kepea au'i isafa fou isa akepalutini'i. Gome Sipi Gauga auga
lopia ma'oai e'i Lopia, ke kin ma'oai e'i Kin," eoma.

15 Ke agelo lau epainiau pugu einaka, "Peage lapau papiega fei laa'iai eagu
loisa auga, agofa'a ma'oai papiau'i, ago ma'oai papiau'i, la'afou i'oi'i i'oi'i
papiau'i, mala i'oina i'oina papiau'i fou'i eifani'i. 16 Ke ifeni koa i'opoga auga,
ke pa'o ou'aga fou peage lapau papiega ega'ina alo'i ko'agai anina afakeani.
Isa papie ega'ina eegai kapa ma'oai kekae au'i akeafania, ke faaga maini
akepua'afuga ageagu. Ke isa papie ega'ina pitioga akeania, ke loai akeuma.
17 Gome Deo kapa'ina fekapa eoma auga isa alo'iai eogeisa, ke isa alo'i aga'omo
emia, e'i isapu aagoai ifeni koa i'opoga ega'ina kepeniia. Ke ifeni koa i'opoga
ega'ina, isapu ega'ina ageafia mo agelao Deo ega iifa ma'oai ko'a'i akemia
kinagai kai. 18 Ke papie oi loisa auga, taoni akaiki'a aagoa kini'i e'ima'i auga.

Babilon Ago Akaiki'a E'ualai Auga Fouga

18 1 Ega'ina afegai lau agelo i'oina aga'o ufai eake emai laisa. Isa
isapu akaiki'a eafiia, ke ega'ina isapugai ega eaea akaiki'a ipauma
aagoa fofouga epaeaea. 2 Ke isa aina akaiki'agai eagaga einaka:

“Babilon,
ago akaiki'a auga e'ualai efua, e'ualai efua!
Isa auga tiapolo e'i pagua,
ke spiritu apala'i ma'oai
e'i aguagu afuga emia.
Ke inei ofu'i, ke Deo maagai apala'i ipauma'i au'i afu'i emia.
3 Gome ago ma'oai papiau'i
isa fou amage koa lao'i mai'i apala'i
fekekapa'i auga fino keinu.
Ke aagoa kini'i isa fou amage koa lao'i mai'i kekapai'i.
Ke isa kapa felo'i ipauma'i ma'oai eegai fekeka isapuga eafia auga faagagai,
aagoai afa'afa au'i kepa'amu'amu,” eoma.
4 Egae kai lau aufalao i'oina aga'o aina ufai emai iina eifa oma aina lalogonia:
“E'u papiau, isa eegai amopealai,
ega koa oi isa fou laomai apala'i folokapa'i.
Ke isa kapa apala'i feafi'i auga
oi fou kaimialao foloafi'i.
5 Gome isa ega laomai apala'i au'i kegoai'i e'agaukae elao ufa.
Ke Deo isa ega laomai apala'i eopolani'i.
6 Isa kapa'ina epipeni auga amopenimue.
Ke kapa'ina isa oi eemiai ekapai'i auga,
afa ipeninai ekapaisa auga aga'omo laagai foogeaua fopenimue.
Ke isa ega kaputi alogai kapa'ina eoge lapuinia auga,
laagai gua mopamia mooge lapuinia.
7 Ke isa ifo epa'amu'amu alogaina, ke ifo au akaiki'a epamia koa i'opoga,
oi isa ega mopakiekie oma,
ke alo isafa ega mopamafu oma.
Gome isa gua alogai ifo eifa einaka,
‘Lau kuini koa laague, ke lau alaafuafu, ke lau afalaapeapepe,’ eoma.
8 Ega puo kapa apala'i, mae, apepe ke magea isa feafi'i au'i ma'oai,
kina aga'omo alogai akemai ageafi'i.
Ke isa loai ageaga, gome Lopia Deo kapula gome auga,
isa ega laomai apala auga afa agepenia.
9 “Ke aagoa kini'i isa fou amage koa lao'i mai'i kekapa'i au'i, ke isa kapa felo'i ipauma'i eegai epa'amu'amu alogaina auga kapa'i fou kai'ialao keafi'i au'i, isa loai eaga auga akuga akeisa. Ega aisama isa puogai akepinapina, akeapepe alogaina. 10 Ke kin ega'ina au'i isa ega kiekie akaiki'a ipauma akeisa akemani'i puogai, aakai mo akeapa kai, akeapepe akeinaka:
“O Babilon ago akaiki'a aumu,

Deo eegai afa apala ipauma loafia! Deo eegai afa apala ipauma loafia!
O isapu akaiki'a ago aumu,
Kina maaga aga'omo alogai oi emu laomai apala afa Deo epenio auga
loafia efua!" keoma.

11 Ke aagoai afa'afa au'i isa puogai akepinapina, ke akeapepe alogaina,
gome kai aga'o isa e'i amu afae'afa'i pugu. 12 Amu ega'ina au'i auga gold,
silifa, ke kepo kimage'i felo'i afa'i akaiki'a'i i'oi'i i'oi'i au'i, ke pearl, ke
linen tiapuga felo ipauma, ke tiapu umuga eaea, ke tiapu silikaga, ke
tiapu pitoga koa i'opoga auga, ke au felo'i ipauma'i i'oi'i i'oi'i au'i. Ke
a'o akaiki'a'i pa'o'iai kapa i'oi'i i'oi'i kekapa'i au'i, au afa'i akaiki'a'i au'i.
Ke kopa, auli, ke kepo kimagega auga. 13 Ke au aka cinnamon faaga, ke
aupu gagau'i ke'isapu au'i. Ke mulamula foga'i felo'i i'oi'i i'oi'i au'i. Ke
oili papiau faaga'i kepakuma au'i. Ke fino, au aka olive oilina. Ke palafa
kepaikumu'a auga, ke palafa anina akepaikumu'a auga. Ke polomakau,
sipi, oti, ke pulieta, ke papiau imaau'i, ke papiau lalau'i.

14 "Ke afa'afa au'i Babilon ago akepaina akeinaka, 'Oi au anina loisa
lomaaga auga oi epua'afunio elao. Ke oi emu pa'amu'amu amu'i, ke emu
eaea akaiki'a auga fou eemuai laa'i kemia. Ke ega'ina kapa'i auga papiau
afakeisa'i pugu,' keoma. 15 Ke afa'afa au'i ega'ina amu'i ke'afa'afalaini'i,
ke isa faagagai kepa'amu'amu au'i aakai akeapa, isa ekiekie alogaina
auga akeisa akemani'i alogaina. Ke akepinapina, ke akeapepe. 16 Ke
akeifa akeinaka:

"O ago akaiki'a,
linen tiapuga felo ipauma pitoga,
ke pitoga koa i'opoga loi'iuka,
ke gold, silifa, ke kepo afa'i akaiki'a'i i'oi'i i'oi'iai
lokaikai aumu!
Deo oi afa apala epeniio efua!
Deo oi afa apala epeniio efua!
17 Gome emu pa'amu'amu akaiki'a ega'ina auga,
kina maaga aga'omo alogai keauoka afe'aini'i!" keoma.

Ke ufai aufalao aga'o aina lalogo auga eifa pugu einaka, "Lonti ke'ima'i
lopia'i ma'oai, ke lontiai kelao kemai au'i ma'oai, ke lontiai kepinauga
au'i, ke papiau i'oi'i isa'i a'uai e'i fo'ama keafia keania au'i ma'oai aakai
akeapa. 18 Ke maa'i agelao taoni akaiki'a ega'ina eaga akuga akeisa
aisama akeifa akeinaka, 'Taoni aga'o ega akaiki'a i'ina taonina koa
i'opoga laa'i,' akeoma. 19 Ke isa alo'i agemafu alogaina, aeapu akeafia
kania'iai akeoge, ke akepinapina akeapepe akeinaka:

"O taoni akaiki'a,
papiau ma'oai e'i lonti a'uai ekae au'i,
isa eegai pa'amu'amu akaiki'a ekae auga
eegai keafiia kepa'amu'amu!

Deo isa afa apala epeniia efua!
Deo isa afa apala epeniia efua!
Gome pa'amu'amu akaiki'a ega'ina auga,
kina maaga aga'omo alogai keauoka afe'aini'i!
20 Kai ufa, Deo ega papiau aumi, apostolo,
ke profeta aumi isa amoalogamalaina.
Gome isa oi faagamiai kapa'ina ekapai'i koa i'opoga mo, Deo isa ega
laomai apala afa epeniia," akeoma.
21 Ke agelo aga'o ekapula alogaina auga, kepo aga'o fo'ama
kepaikumu'a kepo akaiki'a koa i'opoga auga eafiakae a'uai epiulaisa, ke
eifa einaka:
"Ega koa i'opoga mo,
Babilon taonina akaiki'a auga fiakoa mo
akeafia akepiulaisa, ke afakeisa pugu.
22 Ke harp kepa'opunia a'o,
iifi kepagama au'i a'o'i, ineine keipina a'o'i,
ke fi'i keipina au'i a'o'i
oi alomuai afakelogoni'i pugu.
Ke oi alomuai papiau ima'iai
pinauga i'oi'i i'oi'i kekapa'i au'i,
aga'omo ganinagai, afakeisa'i pugu.
Ke papiau kepo akaiki'agai fo'ama kepaikumu'a auga
a'o afakelogo pugu.
23 Ke lanepa eaea auga oi alomuai afaeeaea pugu.
Ke amage mamaga auga, ke ifiao ageakafania auga fou e'i miamia kekapa
au'i,
aina'i oi alomuai afakelogoni'i pugu.
Ke oi emu afa'afa au'i, agofa'ai au akaiki'a'i.
Kai oi emu ugauga isapugai ago ma'oai lofogei'i.
24 Ke profeta, ke Deo ega papiau, ke aagoai papiau i'oi'i ma'oai
oi loaupugu'i au'i ifa'i oi alomuai kekapulaisa," eoma.

Deo Amaau Afagaina!

19 1 Ega'ina afegai lau ufai a'oa'o akaiki'a ipauma, papiau ealogai
alogaina keifi koa i'opoga aina'i lalogonia. Isa keifi keinaka:
"Deo amaau afagaina!
Papiau kania'i isagamauga auga,
ke eaea akaiki'a,
ke isapu akaiki'a auga
i'a a'a Deo apuga.
2 Ke Isa papiau e'i laomai felo, o apala afa epipeni auga,
ko'a ke opaina auga mo ekapa.

Gome Isa peage lapau papiega apala ipauma,
amage koa lao'i mai'iai aagoa epalifua auga
afa apala epeniia.
Isa ega pinauga au'i ifa'i efaka afa isa epeniia," keoma.
3 Ke keifi pugu keinaka:
"Deo amaau afagaina!
Isa eaga akuga e'agaukae aefuafua," keoma.
4 Ke au akaiki'a'i au'i 24 ufai keague au'i, ke pagama kapa'i maa'i
maunina au'i pani fou Deo ega aguagu afugai eague auga agogai
keomukipo keau afagaina. Ke keifi keinaka:
"Amen! Deo amaau afagaina!" keoma.
5 Ke Deo eaguagu afugai aufalao aga'o aina epealai emai eifa einaka:
"Oi Deo ega pinauga aumi ma'oai,
isa omani'iaina aumi, e'elemi,
ke akaiki'ami aumi ma'oai
i'a a'a Deo amoifagaina!" eoma.
6 Ke lau a'oa'o akaiki'a ipauma, papiau ealogai alogaina koa keifi aina'i
lalogonia. Ke fei epiau fa'i'i fopai eauga a'o akaiki'a emia auga a'o lalogonia. Ke
ufa eauga a'o akaiki'a emia auga koa i'opoga a'o lalogonia. Isa keifi keinaka:
"Deo gaisau afagai!
Gome i'a a'a Lopia Deo, kapa ma'oai agekapa'i agekaina Auga,
kapa ma'oai e'ima'i.
7 I'a amaalogama, alo'a gagama alogaina, Isa au akaiki'a amapamia!
Gome Sipi Gauga ega amage kina emai efua,
ke ifiao isa feakafania eoma auga ifo efua eague.
8 Ke isa linen tiapu'i felo'i ipauma'i, kekimage ke aiofu'i au'i kepeniia
ei'iuka'i," keoma.
(Linen tiapu'i ega'ina au'i auga, Deo ega papiau alo opai lao'i mai'i
kekapa'i au'i fouga eifania.)
9 Egae kai agelo lau epainiau einaka, "Papiau kapa'i Sipi Gauga ega
amagelofe miamia gapigapi fo'amaga fekeania eoma eifa koko'i au'i, Deo
eegai kapa felo'i keafia auga fouga mopapua," eoma. Ke eifa pugu einaka,
"I'ina auga Deo ega iifa ko'a'i au'i," eoma.
10 Ega aisama lau isa ife fo'inai laomukipo maau afagaina laoma. Kai
isa lau epainiau einaka, "Moisa! Ega'ina folokapa! Lau auga pinauga au
aga'o, oi ke aamu akimu Iesu fouga ko'a mo oifafoua aumi koa i'opou.
Oi Deo moau afagaina! Gome Iesu fouga ko'a mo auga Deo ega Spirituai
profeta eifania auga.

Oti Keloga Laagai Eaguka Auga

11 Egae kai lau ufa eagalai laisa. Ke moisa egae oti keloga, ke oti laagai
eaguka auga kepafaala 'Alo ko'agai, ke iifa ko'agai Deo muninai epea

keoma auga' laisa. Isa alo opainai kapa'ina felo, o kapa'ina apala auga
fouga eifania, ke eifani. 12 Ke isa maaga alo auga lo eufa koa i'opoga
emia. Ke isa kania laagai auga kin kaniagai kraon eoge auga ma'o
eogei'i. Ke isa faagagai aka aga'o kepapua, ke aka ega'ina auga kai aga'o
aelogo kai isa ifogamo mo elogo. 13 Ke isa afe tiapuga ifai kei'iupia auga
ei'iuka, ke isa aka auga Deo ega Iifa. 14 Ke ufai ifani au'i linen tiapu'i
felo'i ipauma'i kelo'i, ke aiofu'i kei'iuka'i au'i oti kelo'i laa'iai keaguka,
isa muninai kepea. 15 Isa akegai ifani a'ifaga eako alogaina auga epealai.
Ke isa ega'ina aifagai aagoa papiau'i feaga'i eoma. Ke isa isapu aulinai
ega'ina papiau'i age'ima'i. Isa Deo kapa ma'oai agekapa'i agekaina Auga,
ega guakupu akaiki'a ipauma, fino koa i'opoga auga, fino ikapa afugai
agegafamu'a, agefakalai. 16 Ke afe tiapugai, ke a'agagai isa aka iina
kepapua oma:

KIN MA'OAI E'I KIN, KE LOPIA MA'OAI E'I LOPIA.

17 Egae kai maau elao aisama, agelo kina alogai eapa laisa. Isa aina
akaiki'agai ufa guagai inei kegopo au'i ma'oai eagaga peni'i einaka,
"Amomai, Deo ega gapigapi fo'amaga akaiki'a auga puogai amokaigugu.
18 Ega koa oi kin, ifani lopia'i, kapula au'i, oti, ke oti laagai keaguka au'i,
ke papiau i'oi'i ma'oai, keagu aage mo au'i, ke kala'afi au'i, ke au e'ele'i ke
akaiki'a'i au'i ma'oai pitio'i foani'i," eoma.

19 Ke lau ifeni koa i'opoga, ke aagoa kini'i, ke e'i ifani au'i fou
kekaigugu, oti laagai eaguka auga ega ifani au'i fou kegaifani keoma
laisa'i. 20 Kai ifeni koa i'opoga auga keafiia, ke profeta pifoge gou
akaiki'a'i ekapa'i auga isafa isa fou keafii'i. Isa gou akaiki'a'i ekapai'i
papiau ifeni koa i'opoga ega maka keafia, ke papiau ifeni koa i'opoga
auga iisa kekapa auga keau afagaina au'i efogei'i. Ifeni koa i'opoga ke
profeta pifoge auga auni'i keafii'i maa'i maunina mo, mulamula isapuga
ipauma laofaga auga ofugaga akaiki'a alogai kepiulai'i. 21 Ke isa muni'iai
kepea au'i ma'oai oti laagai eaguka auga akegai ifani a'ifaga epealai auga
a'ifagai eaupugui'i. Ke inei ma'oai kemai isa pitio'iai keanipugu.

Inipo 1000

20 1 Egae kai lau agelo aga'o, Abis pa'afina fepaagalaisa isapuga
eafia, ke imagai tieini akaiki'a ipauma eafia auga ufai eake emai
laisa. 2 Eake aisama tiapolo, o Satani kaapa mai'ife maipanina, ufainagai
eagu auga kaapaga eafiia egopeisa inipo 1000 feagu eoma. 3 Ke eafiia
Abis alogai e'afolaisa, ke pa'afina efau apua, ega koa agofa'a papiau'i
faefoge'i mo felao inipo 1000 feafia kinagai kai eoma. Ega'ina afegai isa
fekepapealaisa afa'agamo mo feagu.

4 Ke lau Deo eaguagu afuga laisa aisama, egae papiau isapu keafiia
papiau e'i laomai felo, o apala afa fekepeni'i keoma au'i laisa'i. Ke papiau
Iesu fouga ko'a keifafoua auga puogai, ke Deo ega iifa puogai aiso'i

kefoua au'i lalau'i laisa. Ega'ina papiau'i auga ifeni koa i'opoga auga, o
isa iisa i'opoga mo kekapa auga akeau afagaina, ke ega maka paku'iai o
ima'iai akeoge au'i. Isa kemaunimue ke Iesu Kristo fou inipo 1000 kapa
ma'oai ke'imai'i. 5 Ega'ina auga maeai maunimue eufai auga. (Kai papiau
isa'i kemae au'i auga, akemaunimue mo elao inipo 1000 efua afegai kai.)
6 Kai papiau kapa'i maeai maunimue eufai auga alogai kemaunimue au'i,
Deo eegai kapa felo'i keafi'i ke alo'i elolofa au'i. Ke mae gua auga isapuga
isa ae'ima'i. Kai isa Deo, ke Iesu Kristo fou e'i sakedote au'i akemia, ke isa
fou inipo 1000 kapa ma'oai ake'ima'i.

Satani Ega Kina Fua

7 Ke inipo 1000 agepagai afegai aisama, Satani ega tipula afugai
akepapealaisa. 8 Ke isa agepealai agelao aagoa kiuga paniai, ago ma'oai
kepafaala'i Kok, ke Makok keoma au'i papiau'i agefoge'i, ega koa
agepakai guguaini'i ifani kegalao ageoma. Ke ega'ina papiau'i auga, au'i
ma'oai mo a'uai figu kekae au'i koa i'opoga. 9 Isa aagoa fofouga alogai
kepea pagai Deo ega papiau keagu afuga, Deo taoni alo ko'agai anina
eani auga taonina keapa lofe. Kai ufai lo eake emai eumai'i ekogopi'i.
10 Ke Satani papiau efoge'i auga keafiia ifeni koa i'opoga, ke profeta
pifoge fou, mulamula laofaga isapuga ipauma ofugaga alogai kepiulai'i
afugai kepiulaisa. Egae gapi gani faaga'i agekiekie aoniamo.

Papiau E'i Laomai Felo O Apala Afa Akeafia Kina Fua Auga

11 Egae kai lau Deo ega aguagu afuga akaiki'a ipauma kelogai Isa
egae eagu laisa. Ke aagoa ufa fou Isa agogai kepealai, ke isa afu'i laa'i
emia. 12 Ke lau papiau ma'oai, au akaiki'a'i ke e'ele'i au'i kemae au'i Isa
ega aguagu afuga agogai keapa, ke Isa agogai puka keega keka laisa'i.
Ke puka i'oina aga'o isafa kepaega eka. Ega'ina puka auga papiau agu
pagai maunina fepeni'i auga puka. Ke kemae au'i auga isa kapa'ina
kekapai'i au'i fou'i pukai kepapua'i koa i'opoga mo, afa ega koa keafiia.
13 Ke a'u, papiau kemae egae alogai keagu au'i epapealai'i. Ke mae au'i
Ipeliai keagu au'i epapealai'i. Ke papiau aga'o aga'o kapa'ina kekapaisa
auga kainai mo afa akeafia. 14 Ke mae Hades fou auga keafii'i lo ofugaga
akaiki'a alogai kepiulai'i. Ke lo ofugaga akaiki'a ega'ina auga, mae
gua auga fouga eifania. 15 Ke aufalao aga'o aka Deo papiau agu pagai
maunina fekeafia eoma pukagai laa'i auga, keafiia lo ofugaga akaiki'a
alogai kepiulaisa.

Ufai Ierusaleme Taonina Mamaga

21 1 Egae kai lau maau elao aisama, ufa mamaga, ke aagoa isafa
mamaga auga laisa. Gome ufa eufai auga, ke aagoa eufai auga
fou laa'i kemia, ke a'u isafa egae laa'i. 2 Ke lau, Ierusaleme taonina

mamaga, Deo ega Taoni ufai Deo eegai eake emai auga laisa. Isa auga,
ifiao isa akafa ageakafania auga faugai ekaikai felo alogaina auga koa
i'opoga ekaikai eake emai laisa. 3 Ke lau Deo ega aguagu afugai aufalao
aga'o aina akaiki'agai iina eifa oma aina lalogonia, "Moisa, Deo ega
pagua auga pau eake papiau e'i pagua emia. Ke Isa papiau fou akeagu.
Papiau ega'ina Isa ega papiau akemia, ke Deo ifo auga isa fou akemia,
ke Isa e'i Deo agemia. 4 Deo isa maa'i iuga ma'oai agefaina. Ke mae,
pinapina, apepe, ke kiekie fou laa'i akemia. Gome kapa ufai'i ma'oai
kepagai efua," eoma.

5 Ke Deo ega aguagu afugai eagu auga eifa einaka, "Lau kapa ma'oai
mama'i lakapa'i!" eoma. Ke eifa pugu einaka, "Ke i'ina iifa'i mopapua'i,
gome i'ina iifa'i ko'a'i ipauma'i, ke fopako'ani'i auga ekainia," eoma.

6 Ke Isa lau epainiau pugu einaka, "Kapa ma'oai lakapai'i efua. Lau
Alfa, ke Omeka. La'ina, ke Fua au. Kaisau aiso ekupu auga, lau isa fei
gome mauni mamaga epipeni auga feina, afa laa'i, alapeni aagenia mo
ageinu. 7 Kaisau ega pako'ai laomai apala'i agepalutini'i auga, i'ina kapa'i
ma'oai alapenia. Lau isa ega Deo alamia, ke isa Lau gau agemia. 8 Kai
kemani'i au'i, pako'a laa'i au'i, Deo gua kepakupua au'i, auau au'i, amage
koa lao'i mai'i kekapa'i au'i, ugauga au'i, deo pifoge'i keau afagaini'i
au'i, ke pifoge au'i ma'oai auga afu'i, mulamula laofaga isapuga ipauma
ofugaga akaiki'a auga," eoma.

9 Egae kai agelo imagea gua liti imagea gua alo'iai kapa apala'i imagea
gua fuagai kefopulaisa au'i aga'o emai lau epainiau einaka, "Mai, lau oi
Sipi Gauga ifiao ageakafania, akafa agemia auga alapakinaiso," eoma.
10 Ke isa lau Deo ega Spiritu isapugai eafiiau elaoainiau iku akaiki'agai,
au'oniai ke Ierusaleme taonina, Deo ega taoni, ufai Deo eegai eake emai
auga epakinaisau. 11 Ke taoni ega'ina auga Deo ega eaea akaiki'a ipauma
eafiia, ke ega kimage auga, kepo aga'o afa akaiki'a ipauma aka jasper koa
i'opoga ekimage alogaina, ke faagagai ofu aga'o laa'i, kepo aga'o kalati
koa i'opoga, agaisa pagainia auga aka crystal koa i'opoga. 12 Ke ega'ina
taonina pou akaiki'a e'agau alogaina auga eapa lofe. Ke pouai pa'afi
ma'oai 12 keka. Ke agelo 12 pa'afi ega'inagai keapa. Ke pa'afi ega'ina
laa'iai Israel ikupu'i 12 aka'i kepapua. 13 Ke kina e'agaukae afuga, East
kaina pa'afi oiso keka. Ke North kaina pa'afi oiso keka. Ke South kaina
pa'afi oiso keka. Ke kina eake afuga, West kaina isafa pa'afi oiso keka.
14 Ke pou papagai auga uu'u koa i'opoga, kepo 12 faaga'iai pou kekapaisa.
Ke kepo ega'ina faaga'iai, Sipi Gauga ega apostolo 12 aka'i kepapua'i.

15 Ke agelo lau maauai enini'ani auga amu i'opo'i kapa goldai kekapa
auga eafiia, Ierusaleme taoni ega'ina, ke pa'afina, ke pouga fou ga'opo'i
eoma. 16 Ke taoni ega'ina ega maefa, ke uufa fou auga i'opo'i mo. Ke apie
apie fou i'opo'i koa i'opoga, ega maefa isafa fou i'opo'i mo. Agelo ega'ina
i'opo augai taoni e'opoisa, ke ega maefa auga 2200 kilomita, uufa isafa

ega koa i'opoga, ke ega maefa au'oni elao auga isafa ega koa i'opoga. 17 Ke
agelo i'opo epapinauga auga i'opogai pou e'opoisa, ke papiau aumauni
e'i i'opoai e'opoisa aisama, pou ega maefa au'oni elao auga 65 mita.
18 Ke pou ega'ina auga kepo afa akaiki'a aka jasper keafiia kekapaisa.
Ke taoni ifo auga gold ipaumagai kekapaisa, ke iisa auga kalati aeofu
auga koa i'opoga. 19 Ke taoni pouga papagai uu'u koa i'opoga kepo'i
auga, kepo afa'i akaiki'a'i i'oi'i i'oi'iai kepakaikai'i. Ke kepo uu'u'i afa'i
akaiki'a ega'ina au'i auga aka'i inamo'e; kepo eufai auga aka jasper, ke
gua auga aka sapphire. Ke oiso auga aka chalcedony; ke pani auga aka
emerald. 20 Ke ima auga aka sardonyx; ke imagea aga'omo auga aka
sardus; ke imagea gua auga aka chrysolite; ke imagea oiso auga aka
beryl; ke imagea pani auga aka topaz; ke ou'aga auga aka chrysoprase; ke
ou'aga kuagai aga'omo auga aka jacinth; ke ou'aga kuagai gua auga aka
amethyst. 21 Ke taoni pa'afi'i au'i isafa kepo afa akaiki'a aka pearl keafii'i
kekapai'i. Ke pa'afi aga'o aga'o auga pearl aga'omogai kekapaisa. Ke taoni
keagaga auga gold ipaumagai kekapaisa kai, iisa auga kalati aisa pagainia
koa i'opoga.
22 Kai taoni alogai Deo ega e'a alaisa, gome Lopia Deo kapa ma'oai
agekapa'i agekaina, ke Sipi Gauga fou auga Deo ega e'a. 23 Ke kina taoni
ega'ina laagai afaeaga, ke gafa isafa taoni ega'ina laagai afaepoa. Gome
Deo ega eaea akaiki'a auga taoni ega'ina epaeaea. Ke Sipi Gauga auga
taoni ega'ina lanepaga emia. 24 Ago ma'oai taoni ega'ina eaeagai akepea.
Ke aagoa kini'i ma'oai kapa felo'i ee'iai kekae au'i akemaiseini'i ega'ina
taoninai. 25 Ke kina aga'omo alogai ganinagai, taoni pa'afi'i ega'ina
afakekupukupuni'i. Gome egae afaegapigapi. 26 Ke ago ma'oai e'i kapa
felo'i, ke e'i akaiki'a ma'oai akemaiseini'i egae. 27 Kai ofu kapa'i aga'omo
ganinagai, ega'ina taonina alogai afaekoko. Ke kaisau Deo gua kepakupua
kapa'i ekapa'i auga, ke epifoge auga isafa ega'ina taoninai afaekoko. Kai
kaisau aka'i Sipi Gauga mauni epipeni auga pukagai kepapua au'i mo
egae akekoko.

Mauni Agapuge

22 1 Ke agelo ega'ina lau agapuge mauni epipeni auga feina
epakinaisau. Ke fei ega'ina auga kepo afa akaiki'a aka crystal
koa i'opoga emalolo alogaina, ke Deo ke Sipi Gauga fou e'i aguagu afugai
ekipolai elao. 2 Ke eake emai taoni keagaga ipuaina ipaumagai epiau.
Ke agapuge ega'ina apie apie auga au mauni kepipeni au'i keapa. Ke au
ega'ina au'i auga ani'i ou'aga kuagai gua keoge'i. Ke aua gafai auga ani'i
aga'o aga'o keogei'i. Ke au ega'ina gagau'i auga ago fekepafelo'i au'i. 3 Ke
kapa aga'o keifa apala penia auga ega'ina taonina alogai afaeka. Ke Deo
ke Sipi Gauga fou e'i aguagu afu'i auga taoni alogai akeka. Ke Isa ega
pinauga au'i isa ega pinauga akekapa. 4 Ke pinauga au'i ega'ina Deo kua

maaga akeisa, ke aka isa paku'iai ageka. 5 Ke egae afaegapigapi pugu. Ke
isa lanepa eaea, o kina eaea fekeafia auga afaekaina. Gome Lopia Deo isa
eaea agepeni'i. Ke isa kapa ma'oai ake'ima'i aoniamo.
6 Ke agelo ega'ina lau epainiau pugu einaka, "Lopia Deo ega Spiritu
profeta epenii'i auga, ega agelo eulaisa kapa'ina afa'agamo fekemia auga,
isa ega pinauga au'i epakina'i. Ega kainai i'ina iifa'i au'i ko'a'i ipauma'i,
ke oi i'ina iifa'i fopako'ani'i auga ekainia," eoma.

Iesu Emai Pugu

7 Ke Iesu lau epainiau einaka, "Moisa, lau afa'agamo alafai! Kaisau i'ina
pukagai Deo ega iifa profeta koa i'opoga iifafouga emia, kepapua'i au'i
muni'iai epea auga, Deo eegai kapa felo'i eafi'i," eoma.
8 Lau Ioane, ega'ina kapa'i a'o'i lalogonia, ke laisa'i. Ke lau ega'ina
kapa'i au'oniai au'i ma'oai a'o'i lalogonia aisama, agelo ega'ina kapa
ega'ina ma'oai lau epakinaisau auga ife fo'inai laomukipo maau afagaina
laoma. 9 Kai isa lau epainiau einaka, "Ega'ina folokapa! Lau isafa oi, ke oi
aamu akimu profeta au'i, ke i'ina pukagai iifa ma'oai kekae au'i muni'iai
kepea au'i ma'oai koa i'opo'i, Deo ega pinauga ikapa au. Ega kainai Deo
moau afagaina!" eoma.
10 Ke epainiau pugu einaka, "I'ina pukagai Deo ega iifa profeta koa
iifafouga emia auga, puka ipaafiapina kapagai folopaafiapia, gome kina
emai kainagai. 11 Kaisau laomai apala ekapa auga pua'afuga gakapa. Ke
kaisau alo feofu kapa'i ekapa'i auga, mopua'afuga gakapa'i. Ke kaisau
Deo maagai alo opai lao'i mai'i ekapa'i auga, mopua'afuga gakapa'i. Ke
kaisau alo elolofa auga, mopua'afuga alo galolofa," eoma.
12 Ke Iesu eifa pugu einaka, "Moisa, lau afa'agamo alafai! Ke afa
fapipeni auga kapa'i lau eeuai kekae. Ke lau papiau aga'o aga'o
kapa'ina kekapaisa auga kainai mo afa alapeni'i. 13 Lau Alfa, ke Omeka.
Ufaimaaga, ke La'ina au, ke Muniai Ipauma, ke Fua au.
14 Ke kaisau e'i tiapu keikua koa i'opoga e'i laomai felo au'i, Deo eegai
kapa felo'i akeafi'i. Ega koa isa au mauni epipeni auga anina fekeania
isapuga akeafia. Ke isa Ierusaleme taonina mamaga auga pa'afinai
fekekoko auga isapuga fekeafia laoma. 15 Kai papiau ugauga kekapa au'i,
amage koa lao'i mai'i kekapa'i au'i, auau au'i, deo pifoge'i keau afagaini'i
au'i, ke pifoge anina keani ke kekapa'i au'i ma'oai auga taoni ega'ina
afegai keague. Ega'ina papiau'i auga amu'e koa i'opo'i. 16 Lau, Iesu e'u
agelo laulaisa, iifi e'a fau'iai ega'ina iifaga ko'a ipauma auga feifafoua
laoma. Ke lau auga Mesaia, Davide okogai lamai au akaiki'au au, ke
Davide akagai lamai au. Ke lau auga amagai mi'imi'ina eeaea alogaina
au," eoma.
17 Ke Deo ega Spiritu, ke ifiao Sipi Gauga ageakafania auga fou keifa
keinaka, "Mai," keoma. Ke kaisau aina epaaua isa aina'i elogo auga feifa,

“Mai,” feoma. Ke kaisau aiso ekupu auga femai. Ke kaisau anina eani
auga, femai fei mauni epipeni auga afa laa'i, feafi aagenia mo.
18 Lau papiau ma'oai Deo ega iifa i'ina pukagai profeta koa i'opoga
iifafouga emia a'o kelogo au'i ma'oai aina'i iina lapalogo oma: Aufalao
aga'o i'ina iifa'i laagai iifa i'oina aga'o ageogeaua koa aisama, i'ina
pukagai kapa apala'i fou'i kepapua'i au'i, Deo ega'ina kapa'i apala'i laagai
ageogeaua. 19 Ke aufalao aga'o i'ina pukagai Deo ega iifa profeta koa
i'opoga iifafouga emia auga aga'o ageafilaisa koa aisama, i'ina pukagai
kapa'ina kepapua'i au'i, Deo ega taoniai au mauni epipeni auga faagagai
kapa'ina isa apuga feafia eoma auga ageafania.
20 Ke ega'ina kapa'i ma'oai ko'a'i mo auga eifafoua auga eifa einaka, “E,
lau afa'agamo alafai,” eoma.
Amen. Lopia Iesu, mai.
21 Lau lamegamega ega koa Lopia Iesu ega gafegafe Deo ega papiau
ee'iai feka laoma. Amen.